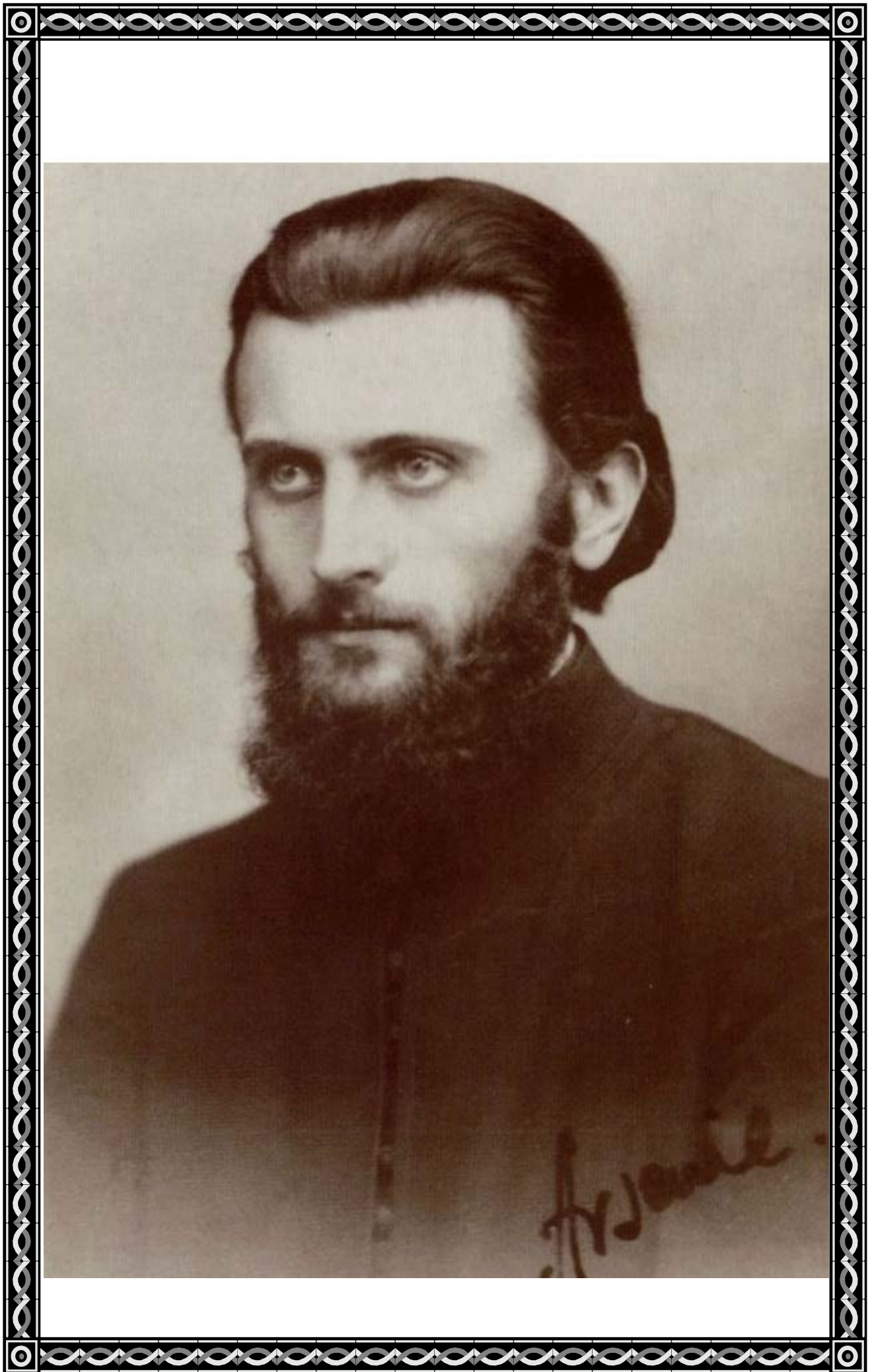

**O SINTEZĂ A
LUCRĂRII
PĂRINTELUI
ARSENIE BOCA**

Cuvânt înainte¹

Găsiți aici o seamă de cuvinte, răspuns la atâtea lacrimi... și unele și altele se adunau la măsura Sfintei Spovedanii, unde mila lui Dumnezeu strălucea în ele, ca soarele în picurii de rouă.

Strălucirile acelea, prinse din lacrimi, împreună le dăm - Părinte și părinți - învățături din vreme urmașilor, în neam și în neam, ca să nu mai orbecăiască și ei în noaptea neștiinței și a lipsei de sfat, de unde vin toate relele, care chinuiesc pe oameni, întunecă vremile și cruntă pământul.

Este și o cale mai senină: trăirea învățaturii creștine în toată adâncimea ei și în toată sinceritatea noastră. Asta e singura cale sigură, asta e Cărarea.

Dăruită cu părintească iubire tuturor cititorilor și ostenitorilor.

(Arsenie Boca)

În loc de introducere

De la început e bine să plecăm cu câteva lucruri știute și anume că: toți oamenii, fără deosebire, suntem în același timp și fiii oamenilor și fiii lui Dumnezeu (Ioan I, 12-13). Adică, după trup suntem făpturi pământești, iar după duh făpturi cerești, care însă petrecem vremelnic în corturi pământești (II Corinteni 5, 1). De la Dumnezeu ieșim (I Ioan 5, 19), petrecem pe pământ o vreme și iarăși la Dumnezeu ne întoarcem. Fericit cine se întoarce s-ajungă iar Acasă, rotunjind ocolul. Aceasta e cărarea.

Unii însă nu se mai întorc... Sunt cei ce ascultă de o vrajă vrăjmașă, care îi scoate din cale și-i încâlcește în lume cu poftă pieritoare. Vraja aceea, a păcatului, cu vremea le slăbește mintea și de așa fel le-o întoarce, încât ajung să zică răului bine, și binelui rău (Isaia 5,20), și nu mai vor să se întoarcă. Vremea li se găta, puterea li se stinge și așa îi prinde noaptea (Ioan 9,4) - moartea - rămași rătăciți de Dumnezeu și neîntorși Acasă.

Acesta este omul cel căzut între tâlhari, pe când se pogora din Ierusalim în Ierihon (Luca 10,30), adică Adam căzut din Rai în lumea aceasta, cu toți urmașii lui. Pentru el s-a pogorât din ceruri Samarineanul milostiv. El ne-a făcut datori să știm: ce suntem, cine ni-s Părinții, de unde venim, ce-i cu noi pe aici, cum să ne purtăm într-o lume cu viclene primejdii, cine ne cheamă Acasă și cine ne întinde momeli?

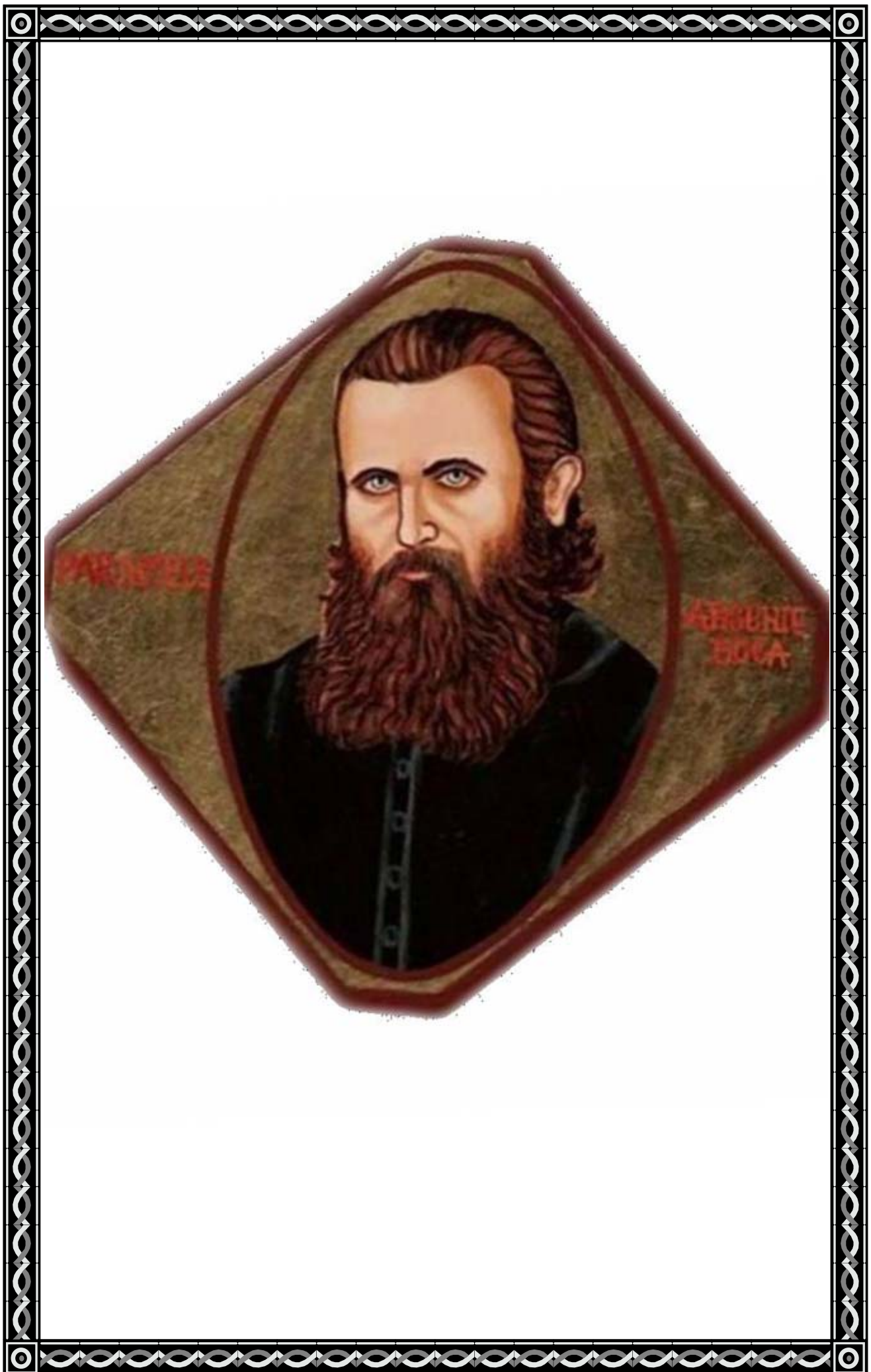
Că de la cârma miniții atârnă încotro pornim și unde să ajungem.

{Carte de față încercă să cuprindă o serie de cărți scrise de Părintele Arsenie Boca sau despre Părintele Arsenie Boca. Aceste cărți sunt: „Cuvinte Vii”, „Fericirea de a cunoaște calea”, „Pravila albă”, „Trepte spre viețuirea în monahism”, trei volume cu „Mărturi despre Părintele Arsenie Boca”, cinci volume „Despre durerile oamenilor” și din cartea „Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din sec. XX – O sinteză a gândirii Părintelui Arsenie în 800 de capete” s-a extras de la paginile 12-44 și 183-188}

¹ Arsenie Boca, *Fericirea de a cunoaște calea*, ed. Credința Strămoșească, 2006

AUTOBIOGRAFIA PĂRINTELUI ARSENIE

Autobiografie²

Subsemnatul m-am născut în 1910, septembrie 29, în Vața de Sus, jud. Hunedoara. Școala primară și liceul în orașelul Brad, același județ. De pe atunci mi se remarcă o anumită înclinație spre singurătate și spre probleme de religie, chiar peste puterile mele de atunci. Așa spre pildă am o carte a lui Immanuel Kant: „Religia în limitele rațiunii” iscălită: „Boca Zian cl. IV. lic.”

La intrarea în cursul superior de liceu am rămas orfan de tată, care era cizmar de meserie și foarte bun pedagog cu fiul său. Știu până astăzi că m-a bătut odată pentru că să nu mai pierd timpul - ceea ce i-am făgăduit cu lacrimi și n-am uitat până acum, și de multe ori mi-a folosit în viață.

În cursul liceului mi-au plăcut foarte mult: matematicile, fizica, religia, desenul și muzica. Terminând liceul și luând bacalaureatul la prima prezentare, înclinam spre științele pozitive, dar dacă aveam avere sau garantau tutorii pentru mine intram la aviație la Cotroceni - ceea ce n-a fost, împiedicându-mă sărăcia. Drept aceea a biruit înclinația contemplativă, sau speculativă și în 1929 m-am înscris la Academia Teologică din Sibiu.

În cursul teologiei mi-am vândut casa părintească spre a-mi putea continua studiile. Eram și bursier. Mamei nu i-am cerut niciun ajutor și nici nu mă înduram. În timpul teologiei mi se lămurea frumusețea chipului viețuirii călugărești și doream să mă instruiesc, pe cât puteam, mai temeinic, cu deosebire în latura mistică a vieții. Cu prilejul acela aveam următoarele note caracteristice: deprindeam pe mama cât mai fără mine și cât mai fără corespondență, ca oarecum să mă uite și să nu-i vie greu când va afla că m-am călugărit. Apoi, de la plecarea din Brad, mi-am pus o anumită disciplină austeră, care avea mai multe amănunte greu de crezut. Așa de pildă mi-am propus ca toată vremea teologiei să nu fac nici o cunoștință cu fete. Ceea ce n-am reușit, întrucât tocmai în anul acela 1929 Ministerul îngăduie și fetelor să studieze teologia, și m-am pomenit cu câteva colege. Dar cunoștințe în oraș am izbutit să n-am. Asta am reușit toată vremea teologiei, deși făceam parte și din „Reuniunea de muzică Gh. Dima” din Sibiu, de sub dirijorul N. Oancea, și care era mixtă. Aveam problema voinței în stăpânirea simțurilor. Mai mult chiar, mă preocupa, studiind mistica comparată a diferitelor religii superioare, ca să văd prin proprie experiență, cât se întinde sfera voinței în domeniul vieții sufletești și biologice. Mă interesa să văd dacă e adevărat ce afirmă cărțile asupra actelor reflexe, și asupra instinctelor, că anume sunt independente de voință și controlul conștiinței. Experiența mea personală însă mi-a dovedit că acțiunea voinței și a conștiinței se poate întinde și peste instincte și actele reflexe după o oarecare variabilă. Mă ajutau la aceste adânciri și studiile ce le făcea pe vremea aceea Mircea Eliade la Ecutha, trimis de Universitatea din București, pentru studii orientalistice. Iar parte de studii le tipărea în Revista de filosofie din București, și-mi parveneau pe această cale.

Toate acestea mă interesau să le aflu și să le probez în vederea călugăriei. Mă abțineam de la „voia în oraș”, ci stam în curtea școlii cu poarta deschisă. Cu colegii nu ieșeam în oraș decât dacă trebuia în interesul școlii, a vreunui profesor, sau însoțiți de profesori, cum era cazul cu reuniunea de muzică. N-am dansat și n-am învățat lucrul acesta. Îmi dase tata grija asta - și mai cu deosebire când eram teolog nu-mi puteam închipui să fac așa ceva.

De viața altora în afara zidurilor teologiei am fost în cea mai perfectă indiferență și necunoștință. Toate preocupările mele erau și sunt până astăzi interioare, nu exterioare. Vorbirea mi-a fost urâtă de când mă știu. Chiar numele călugăresc l-am ales pentru că

² Părintele Arsenie Boca, *Autobiografie*

Avva Arsenie își alesese nevoința tăcerii, prin care s-a desăvârșit interior.

Teza de licență în Academia Teologică rezuma strădaniile mele spre acea desăvârșire interioară a omului, și purta titlul: „Încercări asupra vieții duhovnicești”. Terminam teologia prin 1933.

În vacanță mă ocupam cu pictura.

Pictura mi-a lungit școala. Căci aflând Mitropolitul Nicolae Bălan că am talentul acesta, m-a trimis anul următor 1933/34 la Academia de Arte frumoase din București, care am terminat-o în cinci ani. Profesori principali aveam pe dl. Francisc Șirato, Costin Petrescu și Fr. Reiner, ultimul de la Facultatea de medicină. La medicină de multe ori nu puteam merge din cauza frământărilor și grevelor studențești, care mă supărau pentru motivul că pierdeam vremea și cunoștințele de anatomie și antropologie cu profesorul meu, care de multe ori era pus în imposibilitatea să-și țină cursul. Abia aci m-am lovit de mișcările politice studențești, care mi-au produs o impresie neplăcută. În mișcări studențești n-am intrat nici de fapt, nici de drept, întrucât Academia de Arte frumoase nu era considerată în cadrul Universității, ci ca o școală aparte. Deci pe noi de la Bellearte ne tratau ca fiind înafară de studenții ce să se poată înscrie în centrul studențesc București. Am fost complet în afară de orice mișcare studențească sau înscriere în vreo mișcare politică.

Vremea în București am petrecut-o nelipsind de la școală niciodată. Bolnav încă n-am fost, ca să lipsesc pe pricina asta. Lucram la atelier foarte mult. Primăvara mergeam de la 5 dimineața și mă întorceam la internatul Radu Vodă unde locuiam, seara la cină. Trei ani am stat la internat, ca să fie o garanție pentru mine că nu mă ocup cu nici o pierdere de vreme. Pe-acolo mai veneau și studenți legionari care ne chemau cu ei. Nu m-am dus niciodată. Școala mă absorbea total și n-aveam vreme de pierdut. (Bătaia din copilărie pentru a nu pierde vremea mă urmărea ca un înger păzitor.)

Studiam foarte mult. Timpul ce-mi mai rămânea liber acasă îl foloseam citind și discutând teologie cu încă un coleg de-al meu care studia Conservatorul. Așa s-a întâmplat că odată, plăcându-mi foarte mult scrierea mistică a sfântului Ioan Scărarul, am tradus-o în românește, în vreme de 5 luni. M-a ajutat foarte mult la încheierea convingerii mele de-a intra în călugărie.

În vremea aceea, mișcarea legionară era în toi și se discuta de ea în toate părțile. Eu ca un independent de politic, nu mi-am găsit înclinație către mișcare. Apoi s-a întâmplat că nici nu m-a mai chemat nimeni. Singura mea participare a fost asta: când se întorceau din Spania, morți, Moța și Marin, am ieșit cu colegi întâmplători prin curte până la trotuarul străzii „Calea Griviței”, pe care trecea convoiul de la Gara de Nord spre Calea Victoriei. Căci Academia noastră era pe Calea Griviței. Deci am privit o parte din convoi și pe cei doi morți. Atâta tot.

Colegi la școală am avut de toate soiurile și neamurile. Aveam, la alți profesori, pe unul Vulpescu; ăsta era comunist, purta cravată roșie, însă discuții n-am avut împreună niciodată. Aveam coleg de clasă pe un evreu Ițhoc Steinberg - eram prieteni. Îi spuneam câteodată: Măi Steinberg, tu ești evreu și eu creștin, deci ar fi să fim unul împotriva altuia. Eu însă am să fiu mai bun ca tine și tu n-ai să te poți supăra pe mine, dacă în felul acesta te voi concura în viață.

Mai pe urmă, când am citit Biblia, am văzut că ultima misiune mondială e a evreilor, eventual a unei idei a evreilor.

Am terminat Belleartele cu bine, am făcut anul de practică, ce însă a fost mai scurt; am plecat, trimis de Mitropolitul Nicolae Bălan, în Sfântul Munte, ca să deprind călugăria de acolo. La plecare erau cele mai aspre cercetări ca nimeni din cei ce-au fost legionari vreodată să nu poată ieși din țară. Eu, neavând absolut nimic la activ, am obținut pașaport de călătorie: în Europa „sans Russie”, de la Prefectura poliției din Sibiu.

Iar întrucât eram diacon, am obținut și încuviințările speciale de la cele trei Patriarhii: a României, a Constantinopolului și a Atenei, precum și a celor două guverne: român și grec, precum că n-am nimic suspect la activ, ci simpla chemare către desăvârșirea interioară prin meșteșugul călugăriei.

M-am întors în țară la 8 iunie 1938. Țin minte data pe aceea, că intrând în țară prin Moravița am văzut drapelul românesc, de acel 8 Iunie de odată.

De la data aceasta, până la Paștile anului viitor când am intrat în călugărie, mi-am adunat unelte de pictură, materiale, am mai învățat la Chișinău cu niște meșteri ruși poleitura cu aur „cicanca”, și alte lucruri trebuitoare unui atelier de pictură.

În Vinerea Izvorului după Paștile anului 1939, am fost tuns în călugărie primind numele Arsenie.

Un an m-am ocupat cu gospodăria, eram primul și singurul călugăr la Mănăstirea Brâncoveanu - Sâmbăta de Sus jud. Făgăraș. De pictură nu-mi mai rămânea vreme. Al doilea an la fel. Până când m-am luat de grijă că am învățat pictura degeaba. Se întâmplă în vremea asta că ne veneau oameni cu durerile lor și evlavie la Mănăstire și călugări. Mai intrase în călugărie Părintele Serafim Popescu. L-am rugat pe el să primească preoția eu simțindu-mă nevrednic. A primit-o. Așa au început slujbele la Mănăstire după puteri.

Într-o iarnă, probabil prin 1941, ne trezim cu o avalanșă de oameni de toate vârstele și treptele, năpădindu-mă să stau de vorbă cu ei despre necazurile lor. Aci m-am trezit să fac duhovnicie cu oamenii, deși nu eram preot. Știam că tot ce pătesc oamenii, li se trage de pe urma greșelilor sau păcatelor. Așa m-am văzut silit să primesc preoția și misiunea majoră a propovăduirii lui Hristos-Dumnezeu adevărat și Om adevărat, precum și a sfințirii omului, ca să aibă pacea lui Dumnezeu în sine, absolut în orice împrejurări s-ar afla în viață. I-am învățat să fie curați față de oameni și față de Dumnezeu; să dea Cezarului ce e al Cezarului (ascultare cetățenească, dajdie etc.) și lui Dumnezeu ce e al lui Dumnezeu (cuget curat, suflet purificat și trup curățit de patimi).

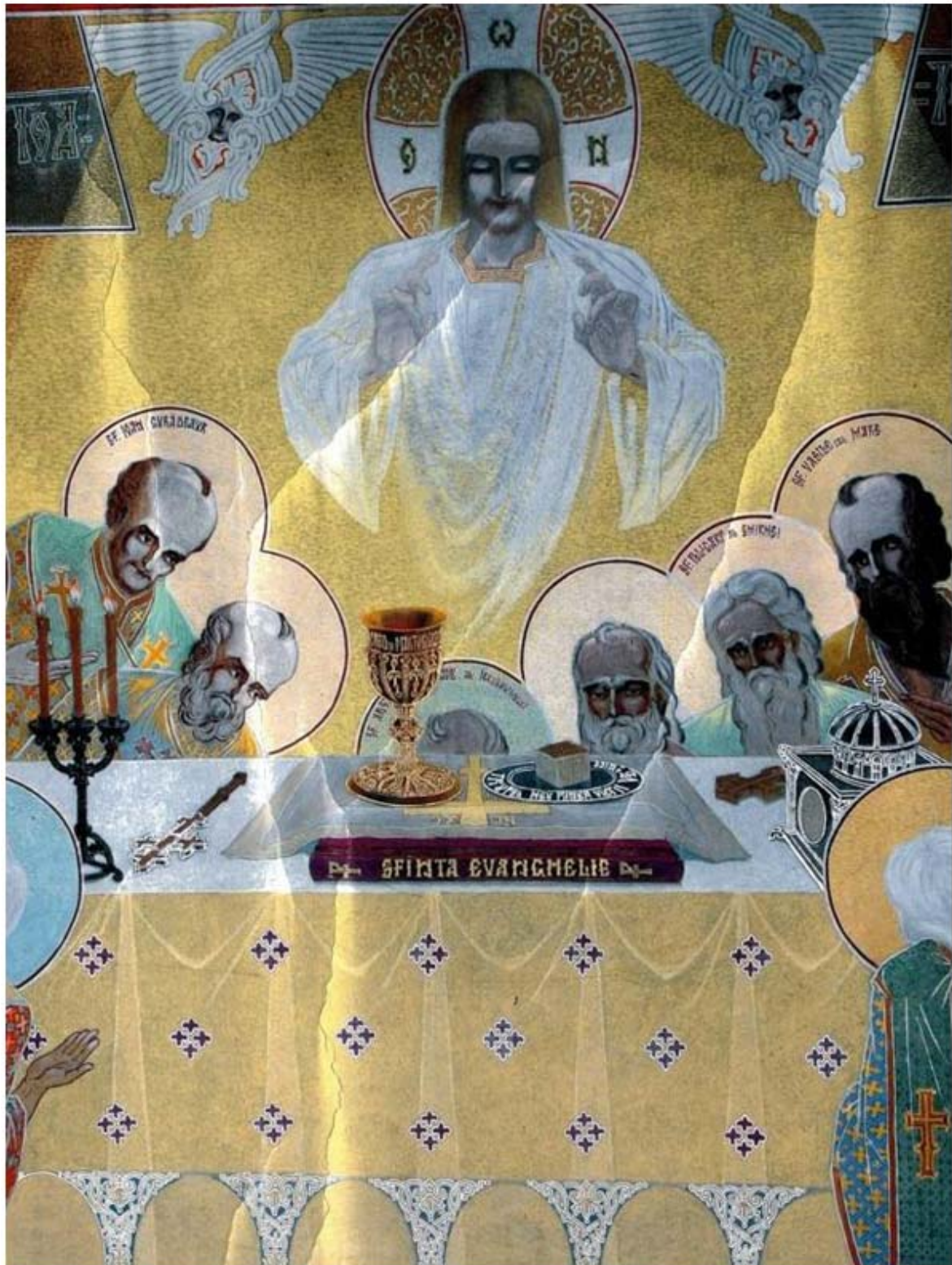
Despre această învățătură, martori îmi sunt toți cei ce-au ascultat povețele cele după Dumnezeu pe care li le-am dat: iubirea de Dumnezeu, iubirea de toți oamenii, fără deosebire, și viața curată, care fac cu puțință reîntoarcerea noastră, a împlinitorilor, iarăși în Împărăția de obârșie, de unde ne-a trimis Dumnezeu spre scurtă cercare a cuminenței și a iubirii noastre, pe pământ, în stadia și arena vieții.

Asta îmi este toată misiunea și rostul pe pământ, pentru care m-a înzestrat cu daruri, deși eu sunt nevrednic. Pentru asta sunt solicitat în toate părțile, ca să propovăduiesc iubirea lui Dumnezeu și sfințirea oamenilor prin iubire.

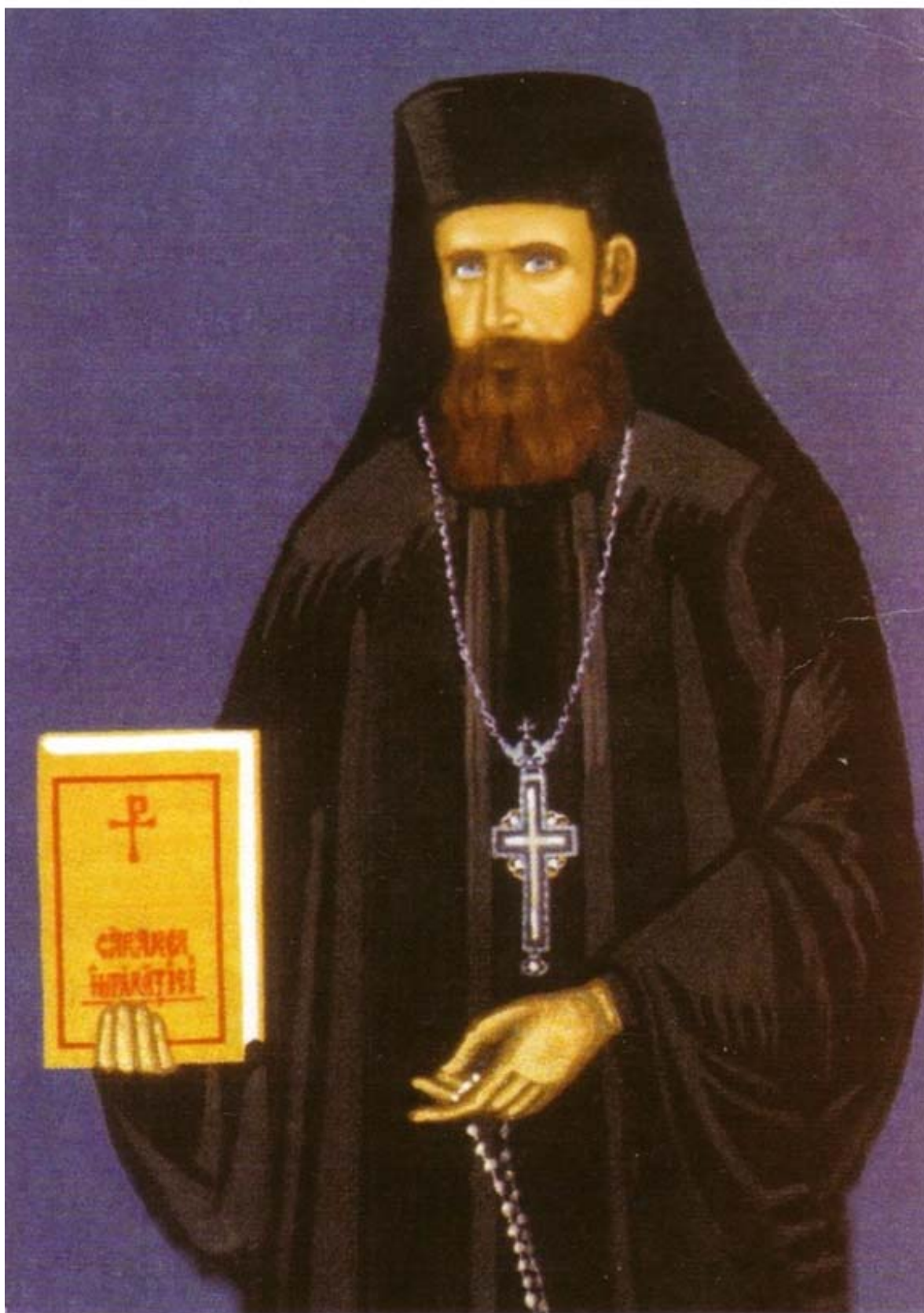
De alte gânduri și rosturi sunt străin.

R. Vâlcii. 17 iulie 194

Ieromonahul Arsenie.

**VIATA ȘI
LUCRAREA
PĂRINTELUI
ARSENIE BOCA**

Familia părintelui³

Părintele Arsenie Boca s-a născut în satul Vața de Sus, 29 septembrie 1910, din părinți creștini și dreptcredincioși, Iosif și Cristina care i-au pus numele de botez Zian, ca rod al rugăciunii. Spunea părintele : Mama mea când a rămas însărcinată cu mine, s-a uitat la icoana Maicii Domnului și a pictat-o în inima ei. A pictat-o rugându-se la Maica Domnului, cum se rugau Sfinții Ioachim și Ana: „Maica Domnului, îți cer un copil, fie parte bărbătească, fie parte femeiască, care să îți slujescă ție, Maicii Domnului și Domnului Iisus Hristos. Nu pentru mine îl cer”. Eu deja am fost pictat din pânțele maicii mele. Când mama mea mergea să lucreze la câmp, înaintea ei apărea icoana Maicii Domnului datorită rugăciunilor ei. După ce-am terminat studiile, mama mea credea c-am să mă stabilesc ca orice om la casa lui. Când a aflat ce intenții am, mi-a luat capul în mâini, m-a sărutat și m-a binecuvântat zicându-mi: „O, dragul meu și scumpul meu, de când aștept eu asta!”, iar altă dată spunea „De ce nu faci și voi la fel?! Dar care din voi se roagă când sunteți însărcinate: Doamne, dă-mi un copil bun, cuminte, care să-Ți slujească Ție; pentru Tine Doamne? Care din voi ați citit în timpul sarcinii Acatistul Maicii Domnului și alte cărți bisericești? Voi ziceți că n-aveți timp să vă rugați. Cereți la Maica Domnului și la Domnul Iisus Hristos și vă vor da. Dacă nu faceți rele, vă iese și copilul așa cum îl doriți.”

Părintele spunea ca tatăl său, care cunoștea meseria de pantofar, îl pune și pe el să învețe să bată cuie de lemn, dar el neavând îndemânarea necesară le rupea și atunci tatăl său îl bătea iar, o dată a fost bătut, de tatăl său pentru că nu folosea bine timpul iar acea bătaie i-a folosit toată viața.

Școala primară și liceul

Zian Boca face școala primară în satul natal (4 clase) și apoi intră la Liceul Național Ortodox „Avram Iancu” din Brad, al cincilea liceu românesc din Transilvania, după cele de la Blaj, Beiuș, Brașov și Năsăud, ctitorie a Mitropolitului Andrei Șaguna, pe care-l absolvă în 1929.

Coleg de bancă l-a avut pe viitorul preot Petru Boldor (ce semna cu pseudonimul D’or Urgan), autorul amplului poem Horia redivivus (poem care îl face pe Nichifor Crainic să exclame: „Onomatopee! În toată literatura universală nu cunosc o metaforă de o asemenea amploare”), și autorul poeziei Sfântul, închinată Părintelui Arsenie.

Mărturiile colegului de bancă, cuprinse într-un caiet (jurnal) ascuns cândva de Romulus Neag (absolvent și el al liceului mai sus amintit), îl înfățișează pe Zian ca „Excepțional de înzestrat, de-o voință extraordinară, o memorie formidabilă, o putere de muncă și o tenacitate ieșite din comun”.

„Manifestă încă de acum deschiderea spre universalitate; de o curiozitate intelectuală remarcabilă, totul îl interesează. Întocmai cum un fluviu adună în albia sa afluenții dintr-un întreg bazin hidrografic, se varsă în mare, de aici se pulverizează în cosmos și din nou se revarsă pe pământ sub forma ploii roditoare, refăcând «circuitul elementelor», el asimilează informații din toate domeniile cunoașterii, pe care le trece prin filtrul personalității sale și le transfigurează într-un mod de existență, prevestindu-l pe teologul erudit și duhovnicul deschis spre sufletul omului, ridicând brațe de energie spre tainele universului”.

Liceul Național Ortodox din Brad, cu un corp didactic de elită, format la universitățile

³ Părintele Ioan Gâscă, Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din sec. XX – O sinteză a gândirii Părintelui Arsenie în 800 de capete, ed. Teognost, 2002

din țară sau de la Viena, cu profesori mireni și teologi, își pune profund amprenta asupra receptivității intelectuale și sensibilității sufletești a tânărului Zian Boca, liderul recunoscut și respectat de profesori și colegi.

„Statură pozitivistă», excelează la matematică, fizică, chimie, biologie, are preocupări care depășesc nivelul programelor școlare în domeniul artelor: desen, caligrafie, muzică. Muncește suplimentar la desen și pictură cu profesorul Körmeny, cântă la flaut, multiplică partituri pentru profesorul de muzică Gheorghe Pârvu.

De la această vârstă, este extrem de interiorizat, solitar. Spre sfârșitul clasei a VII-a, le-a făcut colegilor mărturisirea că la orele de desen și pictură i s-a descoperit ideea potrivit căreia «omul nu este numai carne, sânge și oase, ci există și altceva. Inspirația nu ține de materie, de rațiune». Se prefigurează de acum teologul din viziunea lui Nichifor Crainic preocupat să aducă teologia în arena largă a vieții intelectuale care să îmbrățișeze o misiune spirituală totalitară, universalitatea manifestărilor omenești, așa cum Ieromonahul Arsenie Boca va confirma mai târziu în opera sa de valoare universală **Cărarea Împărăției**: «... precum urmărim o armonie între facultățile sufletești, tot așa trebuie să urmărim o armonie și între cunoștințele din cât mai multe domenii, precum și o sinteză a acestora cu viața. Multă știință apropie pe om de Dumnezeu, puțină știință îl îndepărtează și de știință și de Dumnezeu. Iar omul atâta prețuiește câtă apropiere de Dumnezeu și-a câștigat în sine. Dumnezeu i-a dat o valoare mare, însă trebuie și el să și-o câștige».

În două momente deosebite se știe că Părintele Arsenie a revenit la liceul din Brad: revederea cu colegii după 50 de ani de la absolvire și cu ocazia celebrării centenarului celui de al cincilea liceu românesc din Transilvania, în 1969.

Gorunul lui Zian

În afara matricolelor școlare, alte documente care să ateste trecerea prin liceul brădean a lui Zian Boca s-au pierdut, rămâne însă peste timp o mărturie vie pe care Părintele Boldor o evocă cu emoție:

„Era în primăvara anului 1929, de 10 mai, după o serbare în piața orașului, când promoția de absolvenți din acest an, în frunte cu dirigintele, profesorul Candin Ciocan, se deplasează în curtea liceului pentru a sădi un stejar, ca un simbol al biruinței, intrat în tradiția poporului român. Mă pregăteam să iau puietul, când dirigintele mă oprește: «Nu Boldor, ci Boca Zian plantează pomul». M-am uitat cu ciudă la diriginte și cu aceeași ciudă mi-am înfipt degetele în rădăcinile puietului. Zian ținea și scutura puietul să se taseze pământul, eu îl presam, apoi fiecare coleg stropește cu stropitoarea la rădăcină, după care l-am legat de tutore. Cu toții atunci am hotărât ca stejarul plantat să poarte numele Gorunul lui Zian, șeful promoției de absolvenți a liceului. El s-a dezvoltat frumos, ca un simbol al vigoriei, al trăinicieii, al frumuseții, al înălțimii idealului spiritual-moral pe care educatorii noștri ni le-au insuflat, ca să facă din noi caractere tari, puternice, personalități proeminente în slujba patriei și neamului».

Institutul Teologic

Cu zestrea intelectuală și spirituală dobândită la Brad, se înscrie la Institutul Teologic din Sibiu (1929-1933) unde este „extrem de sânguincios și studios”, încât între colegi are aureola unui „Sfânt”.

Cu toate că au șezut pe aceeași bancă, vreme de patru ani, pe când făceau studiile de Teologie la Sibiu, Părintele Teodor Bodogae mărturisește despre Părintele Arsenie că n-a ajuns să-i poată cunoaște toate adâncurile sufletului. Totuși, Părintele Teodor

Bodogae, în textul de pomenire pe care îl publică în „Telegraful Român”, la scurtă vreme de la mutarea la cele veșnice a Părintelui Arsenie, socotește concludente următoarele aspecte ale personalității colegului său:

„Poate că faptul că nu s-a prea bucurat în tinerețe de căldura unei vieți familiale explică firea sa puțin sociabilă, retrasă, introvertită. Vacanțele le petrecea adeseori la o rudenie a sa. Ne-a impresionat tăria de voință cu care răbda frigul, fiind îmbrăcat adeseori în îmbrăcăminte redusă. Tot astfel abținerea de la bucate mai grele, renunțând regulat la «porția» de carne din Institut.

Nu l-a pasionat prea mult studiul limbilor străine. Cunoștea totuși foarte bine limba franceză și citea cu aviditate studii de psihologie, de caracterologie, de grafologie, căutând să se adâncească în descifrarea taințelor sufletului. A iubit de mic desenul, sculptura și mai ales pictura. Îmi amintesc și acum de ușurința cu care interpreta la flaut compoziții destul de pretențioase. Toate acestea erau tot atâtea dovezi care ne ajutau să întrevădem în el pe pictorul și pe duhovnicul de mai târziu, care căuta să redea în compoziții clare și în analize psihologice destule adâncuri ale sufletului omenesc.

Se știe că în această privință fostul Mitropolit Nicolae Bălan l-a trimis cu bursă la Academia de Arte Frumoase din București, unde a făcut studii deosebite cu profesorul Costin Petrescu. În acest context maestrul Costin Petrescu i-a încredințat pictarea la Ateneul Român a scenei privitoare la Mihai Viteazul. Cine vrea să se convingă că în urma acestor studii Părintele Arsenie n-a pus în fresca de pe pereții bisericilor la care a pictat doar scene și compoziții creștine remarcabile, ci a sesizat, în linii și culori, adevăruri vii și luminoase ale vieții harice, cum puține s-au realizat la noi, acela n-are decât să cerceteze pictura bisericească din Drăgănescu (Ilfov) ca să nu mai vorbim de tot atâtea lucrări de coloristică și de modelaj cunoscute atât la Sâmbăta, cât și la Prislop. Nu trebuie uitate nici copertile minunate ale primelor patru volume ale **Filocaliei** și ale **Vieții în Hristos**.

În sfârșit, la «mișcarea» de reînnoire religioasă de la Mănăstirea Sâmbăta, prin care s-a încercat din totdeauna mai ales depistarea patimilor omenești și vindecarea lor prin lucrarea de înduhovnicire creștină, Părintele Arsenie și-a adus o contribuție deosebită, care nu trebuie uitată, chiar dacă în metodologia ei au mai rămas multe aspecte de îndreptat.

Pentru toată strădania de bine, Dumnezeu să-l odihnească cu aleșii Săi.”

„Extrem de rezervat, reținut, și solitar”, continuă să studieze în particular pictura într-o cămăruță rezervată în calitate de infirmier al Institutului.

La intervenția profesorului Nicolae Popovici, proaspăt reîntors de la studii în străinătate, Părintele Arsenie (Boca Zian), după absolvirea Institutului Teologic (1933), este trimis cu bursă la Institutul de Belle-Arte din București. Aici urmează cursuri de medicină (în special cele de anatomie, ale Profesorului Rainer Francisc - cf. Pr. Nicolae Streza), participă cu interes la prelegerile de mistică ale lui Nichifor Crainic, și frecventează și alte cursuri în domeniul culturii și artei.

Ucenicia la Muntele Athos

La puțină vreme după terminarea Institutului de Belle-Arte, urmează o scurtă perioadă de ucenicie în monahism la Sfântul Munte Athos, când ar fi refăcut, după spusele unora, total sau parțial, „călătoria Sfântului Apostol Pavel din Grecia”.

Mitropolitul Nicolae Bălan, care o restaurat Mănăstirea de la Sâmbăta, mănăstire Voievodală zidită de Constantin Brâncoveanu, dar dărâmată și rămasă în ruină până în 1928, când s-a îngrijit de restaurarea bisericii și de reînființarea Mănăstirii, voia să aibă acolo numai absolvenți de Teologie. Cu gândul acesta a pornit. Așa că „Mănăstirea a

început cu trei oameni mari” (Arhimandritul Teofil Părăian), cu trei candidați la călugărie, cu trei absolvenți de Teologie, și anume cu: Părintele Arsenie, cu Părintele Nicolae Mladin, care a ajuns profesor la Teologie prin purtarea de grijă a Mitropolitului Nicolae Bălan, iar din 1940 cu Părintele Serafim, care venea de la studii din Grecia.

Dar Mitropolitul Nicolae Bălan își dădea seama că începe cu oameni nepregătiți în altă mănăstire și atunci i-a trimis la Sfântul Munte. Părintele Arsenie a stat acolo trei luni, din 1939 din martie începând, iar Părintele Serafim a rămas acolo 6 luni și un an școlar la Atena la Teologie.

Se spune despre Părintele Arsenie că la Sfântul Munte Athos a căutat să fie sub ascultarea unui părinte aspru, care să-l povățuiască cu autoritate. Și se spune că ar fi ajuns la un duhovnic care i-ar fi zis de la început: „Măi, tu nu ești în stare de nimic! Nici la măturat nu ești bun!”. Și Părintele Arsenie s-a gândit atunci: „Aici e de mine, la asta stau!”. (cf. Arhimandritul Teofil Părăian)

Sigur este că, la reîntoarcerea în țară, aduce câteva manuscrise ale **Filocaliei** pentru fostul său profesor de la Sibiu, Părintele Dumitru Stăniloae, cu care colaborează la realizarea în limba română a acestei monumentale lucrări.

Ctitor de frunte al Filocaliei românești

Fiecare cititor poate afla din prefețele primelor 4 volume ale **Filocaliei** românești (nu cele editate de Editura Harisma, unde, în mod surprinzător, prefețele primelor ediții nu apar și deci nici menționarea demersurilor Părintelui Arsenie) contribuția însemnată a Părintelui Arsenie la traducerea **Filocaliei**, prin care Părintele Stăniloae, așa cum zicea Părintele Arhimandrit Serafim Popescu de la Sâmbăta de Sus, „a adus cerul ortodox pe pământul românesc”.

Contribuția Părintelui Arsenie a fost mare și aceasta s-a concretizat astfel: Dânsul a adus cu sine de la Sfântul Munte Athos copii de pe manuscrise mai vechi și a insistat apoi pe lângă Părintele Stăniloae pentru traducerea **Filocaliei**; Părintele Arsenie a scris după dictatul Părintelui Stăniloae; a realizat coperta **Filocaliei**; a susținut lucrarea de tipărire prin numărul mare de abonamente pe care le-a procurat. De aceea, pe bună dreptate, Părintele Profesor Dumitru Stăniloae l-a numit „Ctitor de frunte al Filocaliei românești”.

Reproducem aici două fragmente din prefețele volumelor 1 și 2 ale **Filocaliei**, pentru a sublinia mai bine eforturile Părintelui Arsenie la această lucrare extrem de importantă pentru spiritualitatea ortodoxă:

„La unele scrieri am folosit și copii de pe manuscrise românești mai vechi, de la Athos, aduse de P.C. Sa (Părintele Serafim Popescu) și de Părintele Arsenie. (...)”

Un cald cuvânt de mulțumire trebuie să aduc P.C. Părinte Ieromonah Arsenie, de la Mănăstirea Brâncoveanu, bunul meu student de odinioară, care mi-a rămas mereu aproape. P.C. Sa a binevoit să scrie după dictatul meu cea mai mare parte din traducere, la prima ei redactare. În afară de aceasta, prin prezența aproape neconținută și prin stăruința ce-a pus-o pe lângă mine de-a face această traducere, mi-a alimentat curajul în mod considerabil ca să pot duce până la capăt o muncă atât de ostenitoare, pe care altfel nu cred că aș fi săvârșit-o. Tot P.C. Sa a executat și coperta.”

„Ajutorul hotărâtor la tipărirea acestui volum l-a dat însă iarăși bunul meu fost student, Părintele Ieromonah Arsenie de la Mănăstirea Brâncoveanu. Datorită abonamentelor masive ce le-a procurat P.C. Sa, am putut face față unor greutăți ce se ridicau ca munții în calea tipăririi acestui volum. P.C. Sa poate fi numit pe drept cuvânt ctitor de frunte al Filocaliei românești. După imboldul ce mi l-a dat neconținut la traducerea acestei opere, acum susține cu putere neslăbită lucrarea de tipărire. Dacă

Dumnezeu va ajuta să apară întreaga operă în românește, acest act va rămâne legat într-o mare măsură de numele P.C. Sale și de mișcarea religioasă pe care a trezit-o în jurul Mănăstirii de la Sâmbăta de Sus, pe cele mai autentice baze ale tradiției ortodoxe și cu mijloacele celei mai curate duhovnicii, ale învățaturii stăruitoare și ale dragostei de suflete.”

Intrarea în monahism la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus

Zian Boca s-a închinoviat la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus în iunie 1939, fiind deja diacon celib (probabil hirotonit în 29 septembrie 1935, cf. Părintele Veniamin Tohăneanu).

După aproape un an de zile, în 3 mai 1940, are loc tunderea în monahism la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, primind acum numele de Arsenie. Evenimentul este consemnat și de „Revista Teologică” din 1940, editată la Sibiu.

„Pelerinajul de la Mănăstirea Brâncoveanu a întrunit la rugăciunea de obște și în acest an, în Vinerea din Săptămâna Luminată (deci de praznicul Izvorului Tămăduirii n.n.), cler și popor din tot jurul. Î.P.S. Mitropolit Nicolae și P.S. Episcop Nicolae Colan al Clujului, au slujit Sfânta Liturghie și au cuvântat închinătorilor.

Cu acest prilej - se spune mai departe - s-a săvârșit impresionanta slujbă a tunderii în monahism a Părintelui Ierodiacon Arsenie Boca. Despre nevoințele și virtuțile acestui prim cetățean al restauratei ctitorii voievodale de la Sâmbăta de Sus, vorbim altundeva.”

Tot aici mai aflăm următoarele:

„Cu prilejul îndătinatului pelerinaj anual de la Sfânta Mănăstire Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, a fost tuns în monahism tânărul diacon Zian V. Boca, luând numele de Arsenie.

Cuviosul Ierodiacon Arsenie Boca este absolvent al Academiei noastre Teologice «Andreiane». Remarcat încă de pe băncile școlii pentru deosebitele-i înclinări spre viața monastică, a fost trimis de Î.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului la Școala de Arte Frumoase din București, pentru a-și perfecționa marele său talent de pictor, iar apoi la Sfântul Munte Athos și la Atena. Întors în țară, și-a petrecut viața la Sfânta Mănăstire Brâncoveanu, departe de forfota lumii, alternând rugăciunea cu studiul picturii bisericești. E un caracter integru și un monah de aspră tărie duhovnicească.

Vechiul și statornicul gând al Î.P.S. nostru Mitropolit Nicolae de a alcătui o trupă de călugări luminați, prin aceste intrări în cinul monahal, este pornit pe calea înfăptuirii”.

Și presa vremii ține să vorbească despre „mișcătoarea și emoționanta tundere în monahism” a unuia din „luminații absolvenți ai Academiei Andreiane”:

„Duhul lui Brâncoveanu se va fi bucurat împreună cu îngerii din ceruri că în această zi mare, «Vinerea» din Săptămâna Învierii Domnului, «Isvorul tămăduirii», poporul român ortodox venit pe timp ploios, ca să-și întâmpine ierarhul care îi poartă bucuriile și necazurile în sufletul său de mare român și de mare creștin, a simțit încă o dată cum se revarsă peste el binefacerile cerului la rugăciunile și binecuvântările pe care cei doi ierarhi, Î.P.Sf. Mitropolit Nicolae, și P.S. Nicolae Colan al Clujului înconjurați de sobor de preoți, le îndreptau către Cel Atotputernic.

În adevăr, săvârșirea sfintei liturghii a fost pentru toți cei ce veniseră la Sâmbăta de Sus, prilej de bucurii care au făcut să stoarcă lacrimi din ochi. Vreau să vorbesc de mișcătoarea și emoționanta tundere în monahism pe seama acestei ctitorii voievodale, a unuia din mulții și luminații absolvenți ai «Academiei Andreiane», părintele diacon Boca, diplomat al Școalei de Belle-Arte din București. Moț după locul de naștere, crescut și îndrumat în studiul teologiei, tânărul monah a înțeles să dea ascultare gândurilor marelui Ierarh al Bisericii noastre, consacându-și viața lui Hristos prin

studiul picturii bisericești, pe care s-o desfășoare acolo în liniștea munților pe care Brâncoveanu îi alesese ca loc de retragere și de rugăciune.

Iată de ce, cred că duhul lui Brâncoveanu a tresăltat de bucurie văzându-și opera reînviată și împodobită în chip atât de minunat de Mitropolitul Ardealului din România Mare, care se pare că a fost înscris în planul Providenței să reia și să afirme în chipul cel mai solemn testamentul Voievodului martir împotriva tuturor gândurilor celor rele atât dinlăuntrul, cât și din afara hotarelor țării noastre.”

Preot-duhovnic la Mănăstirea Brâncoveanu

În 10 aprilie 1942 Părintele Arsenie a fost hirotonit preot.

„În Vinerea Izvorului Tămăduirii din acest an (1942 n.n.) a avut loc la Mănăstirea de la Sâmbăta de Sus obișnuitul pelerinaj.

Pelerinii, veniți în număr destul de mare, față de timpurile grele ce le străbatem și de vremea ploioasă, au avut mari bucurii duhovnicești.

S-a slujit Sfânta Liturghie atât la altarul mănăstirii, cât și în aerul liber. Î.P.S. Sa a hirotonit cu acest prilej pe Cuviosul prodiacon Arsenie Boca întru ieromonah, iar pe tânărul, absolvent de Teologie, Vasile Șortan întru diacon pentru trebuințele mănăstirii.

Predica înălțătoare și duioasă a Î.P.S. Sale a stors lacrimi pelerinilor.

A urmat sfințirea apei la fântâna tămăduitoare și un Sfânt Maslu cu mare sobor de preoți.

Mănăstirea lui Constantin Brâncoveanu a reînviat în toată puterea duhovnicească. Peste Țara Oltului suflă cu putere duhul lui Dumnezeu prin mijlocirea mănăstirii reînviată din mormântul în care o așezaseră adversarii neamului și ai credinței drepte”.

Curentul spiritual de la Sâmbăta sau „Filocalia pentru toți”

„În anii de ctitorie la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, se remarcă în chip strălucitor ca «pictor de suflete după modelul Domnului nostru Iisus Hristos» (Nichifor Crainic). Se reînvie acum o tradiție a marilor pelerinaje la locurile sfinte. La acea «bulboană spirituală uriașă», mulțimile nu mai conțin, cum exclamă cu admirație Nichifor Crainic: «Ce vreme înălțătoare când toată țara lui Avram Iancu se mișcă în pelerinaj, cântând cu zăpada până la piept spre Sâmbăta de Sus, ctitoria voievodului martir».”

După numai un an de la hirotonia întru preot a Părintelui Arsenie, deci în 1943, Părintele Profesor Dumitru Stăniloae mărturisea, cu sufletul plin de bucurie, despre lucrarea duhovnicească cu totul deosebită a fostului său elev, „încrestând”, cum zice chiar dânsul, „faptele care ilustrează modul în care trebuie să se lucreze în zilele noastre și care pot influența astfel asupra altora, preoți și credincioși”.

„De mult ne simțeam datori să scriem în această foaie despre lucrarea duhovnicească ce se săvârșește zi de zi la Mănăstirea Brâncoveanu, cu largi și adânci efecte în viața poporului nostru.

Într-o foaie ca a noastră, nu se dau numai îndemnuri pentru ceea ce ar trebui să se facă în scopul întăririi credinței, ci se încrestează faptele care ilustrează modul în care trebuie să se lucreze în zilele noastre și care pot influența astfel asupra altora, preoți și credincioși.

Cu atât mai mult eram datori să vorbim despre o lucrare de proporțiile celei de la Sâmbăta de Sus, care taie azi brazdă adâncă în viața sufletească a unor întinse cercuri de credincioși.

Am evitat totuși până acum să scriem, mai ales pentru că simțeam că mișcarea de la

Mănăstirea Brâncoveanu e ceva care se situează deasupra întâmplărilor în jurul cărora se pot face exerciții gazetărești; ea trebuie să continue a se desfășura dincolo de zgomotul și de curiozitatea întreținute în jurul unor realități umflate de gazete, ca lucrurile sfinte și mari, ca creșterea grâului, ca viața intimă a familiei, ca respirația continuă, ca rugăciunea zilnică.

Dar precum se oprește omul măcar câteodată din galopul atenției spre atâtea lucruri neesențiale și zgomotoase, privind într-o meditație serioasă la ceea ce e cu adevărat plin de valoare pentru existența sa, tot așa era necesar să aducem vorba cândva despre ceea ce se petrece la Mănăstirea Brâncoveanu, ca să nu merităm bănuiala de cine știe ce păcat.

O facem deci cu riscul de a supăra pe Părintele Arsenie, ostenitorul smerit de la Sâmbăta, care consideră vorba bună care i se spune ca cel mai mare rău ce i se poate face.

Gândul Î.P.S. Mitropolit Nicolae de-a iniția prin restaurarea mănăstirii martire a lui Constantin Brâncoveanu nu numai reînființarea monahismului din Transilvania, ci, cu voia lui Dumnezeu, o refacere generală a duhului călugăresc ortodox, atât de scăzut în ultimele timpuri, a început să-și arate rodul cel mai promițător.

Mănăstirea de la Sâmbăta de Sus nu e loc pitoresc de excursii și de distracții înrămate în chenare arhaice, ci mediu de zguduirii sufletești înnoitoare, de întâlniri serioase ale sufletelor cu vocea lui Dumnezeu care le obligă la o viață scoasă din mocirla inconștienței și plăcerilor ușoare.

Pe pajiștile mănăstirii și prin încăperile ei se află zilnic 200-300 de ființe omenești îngenunchate pe sub streășinile ei în rugăciune și scrutându-și trecutul de păcate a căror povară nu o mai pot suporta.

Mulți dintre ei, veniți de la sute de kilometri, stau acolo câte 2 până la 5 săptămâni, hrănindu-se numai cu pâine și apă, dar simțindu-se atât de bine și de întremați, încât nu le-ar mai veni să plece, iar dacă pleacă se întorc la scurte intervale.

Cine îi urmărește dimineața în timpul predicilor Părintelui Arsenie, trecând rând pe rând din starea de încântare pentru frumusețile duhovnicești care le sunt dezvăluite, la hohotele de plâns pentru păcatele lor, nu mai poate fi în mod continuu omul care a fost.

Dar ceea ce te covârșește lângă acești oameni este încordarea cu care așteaptă să le vină rândul la mărturisirea păcatelor, când fiecare știe că Părintele va sta numai cu el 4-5 ore în convorbire intimă purificându-i toate măruntaiele sufletului și toate colțurile trecutului de petele chinuitoare ale păcatului. Te înduioșează să-i auzi sărmanii alergând în întâmpinarea Părintelui cu strigătul: «Părinte, dar de mine când vezi, că nu mai pot purta povara pe mine».

În ce constă taina acestor impresionante efecte ale lucrării Părintelui Arsenie și care sunt elementele programului său de lucru?

Fără îndoială că mijlocul prin care lucrează Dumnezeu în suflete este cuvântul pe care îl rostim în numele Lui. Dar cuvântul are o eficacitate deplină numai când are acoperirea aurului care este viața celui ce-l rostește. Atunci e un cuvânt ce se rupe dintr-o ființă care a devenit rug al credinței și mută focul la auzitori. Despre viața Părintelui Arsenie nu e necesar să vorbim, căci asprimea ei e cunoscută și nu vrem să-l supărăm laudându-l.

Cuvântul său pornește din neclintirea de stâncă a celui ce nu se târguiește și nu se clatină ca trestia bătută de vânt, ci e întreg așa cum îi este vorba: curat, opus oricărei patimi și oricărui gând de mândrie.

Programul Părintelui Arsenie? Prin ceea ce a făcut din sine și prin ceea ce propovăduiește, este o vie restaurare a celui mai autentic duh ortodox. La noi credeau mulți că tradiția răsăriteană, cu duhul ei de înfrânare, e prin definiție ceva pasiv, lipsit de forță. Cine vrea să vadă gălgâitul vieții celei mai cuceritoare și forța cea mai copleșitoare, n-are decât să meargă la Sâmbăta de Sus.

Predica de la Sâmbăta de Sus are ca obiect principal combaterea păcatului prin trezirea gândului la prezența vie a lui Hristos. De aceea treapta în care culminează pregătirea pelerinului este mărturisirea. Te minunează acuta sensibilitate față de povara insuportabilă a păcatului ce se trezește în oameni la Sâmbăta.

Părintele Arsenie arată cât de mult se poate înflăcăra prin trăire tot tezaurul dogmaticii și al disciplinei răsăritene. Hristos lucrează numai prin Sfintele Taine și în Biserică. Fiecare credincios e obligat să rămână între semenii săi, rugându-se pentru ei, crezând pentru ei, fiind răspunzător pentru ei. Orice individualism sau mândrie dornică de afișaj, de nuanță sectară este lovit în cap. Smerenia și puritatea vieții sunt condițiile sau mai bine zis condiția neapărată a mântuirii.

Ne este imposibil să redăm măcar schematic toate laturile propovăduirii de la Sâmbăta de Sus.

Ținem doar să mai accentuăm importanța națională pe care o are lucrarea de acolo. Peste neamul nostru s-a abătut ca un adevărat flagel obișnuința avorturilor. Nimic nu poate zăgăzui revărsarea lui. Statul ca entitate impersonală îl combate. Dar organele personale ale lui îl practică și îl promovează. Numai o zguduire religioasă a conștiințelor poate ajuta aici. Părintele Arsenie a identificat aici o mare racilă și a pus fierul roșu pe ea. Se cunosc deja numeroase cazuri de familii care, trezite la conștiința acestui păcat, s-au recules cu hotărâre. E de așteptat ca această trezire să treacă de la om la om și să putem înregistra nu peste mult efecte remarcabile.

În orice caz mișcarea de înnoire, de radicalizare a vieții creștine în sensul restaurării ei sănătoase, chiar de va fi reprezentată numai prin elemente puține în satele noastre, va exercita o influență binefăcătoare asupra unor cercuri cât se poate de largi.”

Atras de mișcarea de la Sâmbăta, Petru Boldor (colegul de bancă de la Liceul din Brad) petrecea aici trei săptămâni, când l-a auzit pe Părintele Stăniloae afirmând cu admirație: „Părintele Arsenie e un fenomen unic în istoria monahismului românesc”.

Prin urmare, reținem „importanța națională” pe care o avea lucrarea de acolo și faptul, pe care trebuie să-l recunoaștem și noi astăzi, că „Ne este imposibil să redăm măcar schematic toate laturile propovăduirii de la Sâmbăta de Sus” (Părintele Dumitru Stăniloae).

În anii aceia de profundă efervescență spirituală, de trăire în duhul Sfinților Părinți, în lăcașul de închinăciune de la Sâmbăta de Sus, Părintele zidește în sufletul miilor de oameni care caută aici răspuns la marile întrebări existențiale. Într-o scrisoare trimisă fostului său coleg de bancă de la liceul din Brad (Petru Boldor), Părintele Arsenie se destăinuie: „M-am înhămat la carul unui ideal cam greu: Transformarea omului în Om, fiul mai mic al lui Dumnezeu și frate al Fiului Său mai mare. Însă toate idealurile mari au în ele ceva paralizant: nu te lasă să te preocupi de nimicurile acestei vieți”.

Mănăstirea Sâmbăta, o altă „Filocalie”

„Spațiul din jurul bisericii era o veritabilă lucrare de artă, cu mici izvoare, podețe ca într-o lume de basm, mici bazine de apă cristalină de munte, lăsând să se întrevadă reflexe diamantine de roci alese ca pietre semiprețioase, totul înconjurat de boschete înflorite și pajiști ireale prin frăgezimea lor.”

Părintele Arsenie nu se străduia numai cu cuvântul rostit să împodobească sufletele credincioșilor cu virtuți și să-i facă pe aceștia sensibili la armonie și frumos, ci și împrejurimile mănăstirii, pe care dânsul, ca un artist, le-a aranjat și îngrijit în așa fel încât totul să arate ca un colțisor de rai (fotografiile din acea vreme sunt foarte grăitoare în acest sens), mărturiseau în chip tăcut despre misiunea doxologică și iconografică a omului, prin aceasta Părintele arătând că îndemnul „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl

vostru Cel din ceruri desăvârșit este” înseamnă și: „Fiți frumoși, precum și Tatăl vostru Cel din ceruri este frumos”.

Legătura Părintelui Arsenie cu rezistența anticomunistă din munți

Între rezistența anticomunistă care exista în Munții Făgărașului și Părintele Arsenie Boca, în acea perioadă duhovnic la Sâmbăta, s-a spus și se mai spune că a fost o legătură, și anume că Părintele i-a ajutat „direct” pe luptătorii din munți, „moral și material”. Așa mărturisesc supraviețuitorii rezistenței anticomuniste, care, în 1995, au ridicat în fața Mănăstirii Sâmbăta o cruce-monument „în memoria celor ce s-au jertfit în luptele cu comunismul ateu” și pe care monument, la „loc de cinste”, au trecut numele Părintelui Arsenie Boca, din următoarele motive: „În calitate de stareț al Mănăstirii Brâncoveanu, a ținut ca nimeni altul flacăra credinței, împotriva comunismului ateu, aducând lumea lângă altarele lui Hristos. Am evaluat această rezistență ca fiind mai importantă decât lupta politică sau armată anticomunistă; Părintele Arsenie Boca i-a ajutat direct pe luptătorii din Rezistența făgărășeană, în anii 1945-1948, moral și material; Cu sprijinul său s-au ținut aici, în anul 1947, consfăturile ce au dus la o unitate de luptă a tuturor forțelor anticomuniste din țară; Pentru atitudinea sa anticomunistă, Părintele Arsenie a fost alungat, arestat în mai 1948, torturat de Securitate și condamnat la închisoare și Canal, peste tot fiind un exemplu de demnitate și un sprijin pentru frații săi de suferință. A fost ținut apoi cât mai departe de Sâmbăta, până la moarte, umilit și izolat, dar permanent căutat de năpăstuiții din regiune, cărora le dădea sfaturi și îmbărbătare. Pentru toate acestea am socotit că Părintele Arsenie Boca a fost omul cu cel mai mare aport în lupta anticomunistă. Și, ca un semn de înaltă prețuire, i-am trecut numele pe crucea ridicată la mănăstirea unde a fost atâția ani stareț. Fie-i pomenirea neîntinată!”.

Despre legătura Părintelui Arsenie cu rezistența din munți, în afară de supraviețuitorii rezistenței anticomuniste făgărășene sau de alți foști deținuți politici ne vorbește chiar Mitropolitul Ardealului, Î.P.S. Părinte Antonie Plămădeală.

„De rezistența din munți se vorbea și în ziare, deci nu era un lucru de care să nu se știe. Se știa că există grupuri de ofițeri, se știa de grupul din părțile Timișoarei, de grupul din Carpații Meridionali. Eu știam chiar mai mult decât atât. Am avut relații cu Părintele Arsenie Boca, la acea vreme stareț la Mănăstirea Brâncoveanu, care era mentor spiritual al întregii Transilvanii și chiar dincolo de hotarele munților. Veneam și-mi petreceam vacanțele aici. (...)

Student la București fiind am auzit de mișcarea de la Sâmbăta, dar nu numai eu, ci mulți alții. Cu banii pe care am putut să-i economisim din bursă, am venit într-o primă vacanță la Sâmbăta. (...) După ce am făcut o primă vacanță aici, după ce am avut o primă discuție cu Părintele Arsenie aici, el a pus cumva ochii pe mine. Deși aici veneau studenți de la Cluj și din alte părți, eu am devenit preferatul lui. (...)

În felul ăsta, el a căpătat în mine o încredere deosebită, atât de mare, încât ieșeam numai eu cu el uneori, la plimbare pe lac. O dată a avut îndrăzneală, dar și-a mărturisit și încrederea în mine, încredere pe care eu nu am călcat-o niciodată, că ne-am întâlnit acolo cu cei din munți, cărora el le umplea sacii cu mâncare. Asta deja vă poate spune ceva!

Cel care a ridicat de curând troița aceasta din fața Mănăstirii Brâncoveanu în memoria celor care au murit în rezistența din munți știe foarte bine aceste lucruri. Delegați de-ai lor, îmbrăcați în ciobani, veneau aici în mănăstire și Părintele Arsenie le umplea desagele cu pâine, cu slănină și cu de toate. La multe din acestea am fost și eu martor. Nu se poate spune, cum a spus un anumit părinte, care a șters numele Părintelui Arsenie de pe această cruce, că înseamnă că l-am politizat pe Părintele Arsenie. Nu este

adevărat! Eu știu lucrurile așa cum s-au petrecut și nu înseamnă că-l politizez pe Arsenie și că îl scot din rândul sfinților așa cum încearcă el să o facă... El apăra atunci o cauză sfântă, care era a libertății și a credinței și îi ajuta pe cei din munți, indiferent de ce culoare politică erau ei.

Deci, eu am fost martor cum Părintele Arsenie le transmitea și le dădea traistele acestea pline cu alimente pentru cei din munți. Eu am fost martor, de mai multe ori, la convorbirile Părintelui Arsenie cu Nicolae Pătrașcu, cel care a fost după Codreanu și după Sima, conducătorii Mișcării Legionare din România, și cel care a făcut pactul cu Teohari Georgescu în legătură cu încadrarea legionarilor în noua societate. Sigur, era un pact de formă, pe care nu l-au respectat și pentru care Pătrașcu a fost după aceea arestat și a și murit în închisoare, dar eu am asistat la convorbirile lui Pătrașcu cu Părintele Arsenie Boca. Eu am asistat la convorbirile pe malul lacului ale Părintelui Arsenie cu cei parașutați prin anii aceia din Germania, care venau să organizeze rezistența românească. Cred că printre ei era și Vică Negulescu, cel care a scris, de curând, o carte și nu spune că Părintele Arsenie era legionar cumva. Nu! El o făcea în numele credinței creștine și în numele datoriei lui îi ajuta pe cei persecutați.”

Cu toate acestea însă, „toți cei ce au participat la acele cursuri de spiritualitate creștină din anii 1946-1948, care alcătuiesc **Cărarea Împărăției**, știu foarte bine că Părintele n-a îndrumat pe nimeni la rezistență și nesupunere, ci tuturor le-au spus că n-au căderea și puterea să împiedice ce trebuie să vină, îmbiindu-le trăirea cu toată sinceritatea a idealului creștin, sintetizat în Predica de pe Munte, pe care l-a mărturisit până în ultimele ceasuri ale vieții. Deci Dumnezeu este Cel care rânduieste ce trebuie să vină asupra oamenilor, în funcție de purtările lor, de ascultarea lor de Dumnezeu, și de încreștinarea vieții lor cea de toate zilele”.

Este foarte potrivit să menționăm aici mărturia realistă a Părintelui Arhimandrit Teofil Părăian și să luăm aminte la ea:

„Părintele Arsenie spune undeva, într-o predică de-a lui, este undeva scris, că antisemitismul nu ține de creștinism, că creștinul nu-i voie și nu poate să fie antisemit. Pe monumentul de la Sâmbăta scrie: «Mamă țară, ei pentru tine au murit». Și este scris (era) numele Părintelui: «Ieromonah Arsenie Boca». Ori Părintele nu a murit pentru țară. Părintele poate că o fi avut o legătură cu vreunul dintre ei, dar nu avea nici un rost. Adică partizanii, în momentul în care au ajuns în munți, nu au mai putut face nimic pentru țară, pentru binele țării, cu credință religioasă. De ce? Pentru că ei, din momentul în care s-au retras în munți, nu au mai făcut altceva decât să-și păzească pielea. Au rezistat cât au rezistat, dar, se știe, unii dintre ei au fost prinși, iar alții au murit în luptele cu Securitatea.”

Chilia din munte

„Cât de frumoase sunt pe munți picioarele trimisului care vestește pacea, a solului de veste bună, care dă de știre mântuirea ...” (Isaia 52, 7).

Părintele Arsenie a avut mereu în vedere nevoințele ascetice și aceasta începând încă de timpuriu, de când era student, încât între colegi era considerat un „sfânt”.

„Dintr-o autentică dorință de trăire spirituală, fără îndoială și cu multă sinceritate, a început să ducă o viață foarte ascetică. Pleca dimineața la pădure, având cu el o scândurică subțire pe care îngenunchea la rugăciune și medita îndelung.”

Prin urmare Părintele Arsenie avea deja o pregătire ascetică când s-a așezat la mănăstire. Și atunci, dorința construirii unei chilii în inima muntelui și dorința retragerii ne pare firească.

După constatările la fața locului ale Părintelui Boldor, la izvorul văii Sâmbăta, pe o

muchie de „cleanț”, cu un povârniș aproape vertical, terasează stâncă. În interiorul masivului, „scobește” o deschizătură cu înălțimea 1.65-1.75 m și lățimea de 0.80 m, pe care o lărgeste în interior, cu intenția de a realiza o chilie în „inima” muntelui. Ivindu-se fisuri în stâncă, construiește o schelă suspendată în față, spre cursul văii, și „atacă” frontal muntele printr-o deschidere boltită de circa 2 m, înaintează cam 1 m, după care lucrarea se oprește.

„Părintele Arsenie a fixat un loc socotit de retragere, care până la urmă nu a fost de retragere, nici pentru el și nici pentru altcineva, pentru că e în apropiere o cabană turistică. Nu Părintele a săpat singur chilia, așa cum se crede. Părintele a lucrat cu oameni. (Părintele dacă a vrut să facă o treabă găsea totdeauna priză la oameni. Oamenii veneau și îl ajutau. Dacă găsea la râu o piatră mare care se potrivea undeva la mănăstire, imediat aranja cu cineva să aducă piatra cu un car cu bivoli.)

Chilia e un început, un hol din care urma să se desfășoare o cameră în stânga. A renunțat pentru că a constatat că se infiltrează apă. Și atunci, a renunțat și din motivul acesta, a renunțat și pentru că el a plecat, și s-a renunțat și pentru că erau partizani pe munte și să nu se facă o legătură între Părintele și partizani.” (Arhimandritul Teofil Părăian)

(Nu știm dacă Părintele Arsenie ar fi vrut să se retragă acolo cu totul sau numai în anumite perioade, însă suntem convinși că dacă s-ar fi retras, nu o făcea de dragul senzaționalului sau ca să se pregătească pentru vreo datorie oarecare, ci ar fi făcut-o cu convingerea, dragostea și dorința pe care au avut-o și alți oameni cu viață îmbunătățită care „au fugit de lume” din dorința, care-i mistuia, de a rămâne singuri cu Dumnezeu.)

Dar, în cele din urmă, și cu Părintele Arsenie s-a întâmplat ca și cu alți părinți duhovnicești: Dumnezeu a primit iubirea lor și i-a trimis înapoi în lumea din care doreau să se retragă ca tămăduitori ai ei.

„Chiar dacă nu i-ar fi trimis înapoi, fuga lor ar fi fost la fel de creatoare și ar fi avut o însemnătate uriașă pentru societate; fiindcă monahul ajută lumea nu prin cele pe care le spune sau face, ci prin însăși existența sa, prin stare de rugăciune neîncetată care se identifică cu sinea lor cea mai lăuntrică. Dacă Antonie cel Mare și Sfântul Serafim de Sarov n-ar fi făcut nimic altceva decât să se roage în pustia în care se găseau, ar fi fost la fel de mari făcători de bine pentru semenii lor. Dar Dumnezeu i-a menit din veci să slujească celorlalți într-un mod mai direct. Această slujire directă și văzută era însă o consecință esențială a slujirii nevăzute pe care o aduceau prin rugăciunea lor.”

Chilia Părintelui a rămas până astăzi un loc de pelerinaj unde credincioșii se roagă, pun o floare sau aprind o lumânare.

Ultimul mare praznic sărbătorit de Părintele Arsenie la Sâmbăta

Acesta a fost de Izvorul Tămăduirii (7 mai) din anul 1948, și, după spusele unui martor, a fost cel mai înălțător dintre toate praznicele la care participase până atunci la Sâmbăta. Mișcarea religioasă de aici avea deja anvergură națională.

„Am fost și în anul acesta în pelerinaj la Mănăstirea de la Sâmbăta de Sus din jud. Făgăraș. Cu toate că sunt un vechi cercetător al mănăstirii, prăznuirea de acum m-a covârșit cu desăvârșire.

Timpul era nehotărât, pe alocuri plouase și-n alte părți se pregătea de ploaie. Vineri, în ziua praznicului, a început ploaia din zori la mănăstire, o ploaie mărunță și deasă, stăruitoare. Cu toate că ploaia era binevenită pentru pământul însetat, fiind o binecuvântare de la Dumnezeu, ne săgeta totuși inima, întrucât ea avea să împiedice pe credincioșii pelerini din satele vecine de a veni la praznic. Și ploaia a ținut până către ora 8. Atunci, ca prin minune, norii s-au risipit și raze aurii de soare și lumină au înveselit făptura gingașă a mănăstirii.

Câteva sute de închinători veniseră din ajun, iar acum au început să curgă miile din toate părțile. Veneau cu căruțe pe drumul cel mare pietruit, șiruri, șiruri. Veneau apoi cete, cete, pe jos, bărbați și femei, bătrâni și tineri, fete și copii. Tineretul din Drăguș, Viști, Arpașe, Sâmbete, Lisa și alte sate, în hainele de sărbătoare, măiestrit cusute și împodobite în cele mai felurite și mai plăcute culori. Închinătorii cei mai îndepărtați au fost cei din părțile Brașovului, ale Branului, ale Târnavelor, cu excepția unor oaspeți distinși și studenți de la București.

Chemat la treapta arhieriei

Într-o cuvântare rostită (liber) la 5 iunie 1998 în aula Palatului Patriarhiei, cu prilejul comemorării a 50 de ani de la întronizarea Patriarhului Justinian, Î.P.S. Bartolomeu Anania, Arhiepiscopul Vadului Feleacului și Clujului, își aduce aminte că Patriarhul Justinian se gândea să-l cheme pe Părintele Arsenie la treapta arhieriei.

„În această ordine de idei, surprinzătoare a fost aplecarea lui Justinian, fost preot de mir, nu numai pentru viața monahală, ci și pentru marile curente duhovnicești. Primul dintre acestea, ca amplasare, a fost cel creat de Părintele Arsenie Boca, pe atunci în Mănăstirea Sâmbăta de Sus, a cărui puternică influență spirituală cuprinsese, practic, întreaga țară. Știu cu siguranță că Patriarhul se gândea să-l cheme la treapta arhieriei, dar, precum se cunoaște, Arsenie a fost arestat, dus în lagăre de muncă forțată și apoi, practic, obligat să rămână inactiv.”

Stareț și duhovnic la Prislop

„La 25 noiembrie 1948, mitropolitul de atunci al Ardealului, Dr. Nicolae Bălan (1929-1955), a adus personal la Prislop pe Ieromonahul Arsenie Boca, licențiat în Teologie de la Sibiu și absolvent al Academiei de Arte Frumoase din București, până atunci stareț al reînviatelor ctitorii brâncovenești de la Sâmbăta de Sus, care, cu două veacuri în urmă, avusese aceeași soartă ca și Prislopul, fiind distrusă cu tunurile din ordinul generalului Bukow. Au fost de față noul vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, preotul Traian Belășcu, cel care, cu câteva săptămâni în urmă, a condus acțiunea de revenire a preoților și credincioșilor uniți la sânul Bisericii strămoșești, arhidiaconul Ioan Circov de la catedrala mitropolitană din Sibiu și preotul Traian Faur din Silvașu de Sus. Mănăstirea era într-o stare jalnică, părăsită de ultimii trei viețuitori uniți - cu pereții tuturor clădirilor plini de igrasie și amenințați cu dărâmarea, cu porțiuni mari din terenul aflat în preajma clădirilor duse de torentele pârâului Silvuț, cu acoperișurile clădirilor mâncate de rugină, cu o gospodărie anexă foarte săracă și neîngrijită.”

„Poate că a fost o soluție pe vremea aceea, pentru că Părintele începuse să fie prigonit și urmărit de Securitate. Dar a avut loc și un eveniment care s-a numit atunci «revenirea greco-catolicilor în sânul Bisericii Ortodoxe». Și Părintele Arsenie poate că trebuia să plece de la Sâmbăta, să nu mai fie în atenția mulțimii și în atenția Securității. În urma acestui eveniment al «revenirii», Mănăstirea de la Prislop, care a fost de fapt inițial ortodoxă, dar a devenit greco-catolică, a fost părăsită de călugării greco-catolici. Erau câțiva și au plecat și a rămas mănăstirea goală. Și Mitropolitul Nicolae Bălan trebuia să se îngrijească de reactivarea Mănăstirii, mai ales că bunurile fostei Biserici Greco-catolice au trecut în patrimoniul Bisericii Ortodoxe. Și Mitropolitul l-a dus pe Părintele Arsenie să organizeze Mănăstirea de la Prislop. Acesta este motivul știut al mutării.

Părintele Arsenie, după ce s-a așezat acolo, a avut și el motivele lui ca să nu se mai întoarcă la Sâmbăta. În 1954 a fost o rebeliune la noi la Mănăstire. Ceva de neînchipuit:

călugări să se răzvrătească! S-au răzvrătit împotriva Mitropolitului Nicolae Bălan care a restaurat mănăstirea, care i-a făcut călugări, care i-a hirotonit. A fost un preot și 4 monahi. Și părintele acela care a fost conducătorul acestei rebeliuni a fost sancționat de Mitropolit, la fel ca și ceilalți patru. Preotul a fost caterisit și exclus din monahism și ceilalți au fost excluși din monahism. Și atunci, părintele acela, înainte de a fi depus din treaptă a zis: «Părintele Arsenie nu a fost bun - l-a dat afară. Părintele Mihail nu a fost bun - un părinte care s-a mutat la o altă mănăstire; Eu nu-s bun. Cine-i bun?!». Și atunci, un părinte de la Sibiu, Părintele Ieronim Grovu, care a fost conducătorul lucrărilor de restaurare de la Mănăstirea de la Sâmbăta, fiind el pe atunci consilier la Mitropolie la secția economică, avea niște scrisori. A scos din arhiva Mitropoliei niște scrisori ale Părintelui Arsenie adresate Mitropolitului, scrise de la Prislop, și niște scrisori adresate Părintelui Ieronim Grovu - pe acestea le avea acasă, nu erau în arhiva Mitropoliei - și astea le-a adus la Mănăstire și le-a predat Părintelui Serafim să le citească obștii și să se știe de ce Părintele Arsenie nu a mai venit la Mănăstire, respectiv să se știe că Mitropolitul l-a chemat pe Părintele Arsenie înapoi la Sâmbăta. Între timp ce s-a întâmplat: Mănăstirea Prislop a ajuns în Eparhia Aradului, deci Mitropolitul l-a chemat pe Părintele Arsenie, nemaifiind în Eparhia lui, l-a chemat la Sâmbăta. «Părinte Arsenie, hai la Sâmbăta, că ești din eparhia mea, nu rămâne la Arad.» Și Părintele Arsenie l-a rugat pe Mitropolit să îl lase în continuare la Prislop ca să consolideze relația între ortodocși și foștii greco-catolici și Părintelui Grovu i-a scris, rugându-l să intervină la Mitropolit să îl lase la Prislop. Și cu acest prilej Părintele Arsenie i-a scris Părintelui Grovu că «Oamenii sunt tot oameni». Adică cât s-a străduit el să realizeze ceva pentru ei (pentru cei de la Sâmbăta), însă oamenii au rămas tot oameni, nu i-a schimbat cu nimic. Asta era amărăciunea Părintelui.” (Arhimandritul Teofil Părăian)

Dar și aici, cum vom vedea, Părintele a fost căutat de Securitate. Mutarea, așa cum s-ar putea crede, nu a fost și nici nu putea fi o rezolvare a acestei probleme.

Deci, Părintele Arsenie, îndrumat de Mitropolitul Nicolae Bălan, a plecat la Mănăstirea Prislop unde a fost numit stareț apoi duhovnic, loc unde își va pune iarăși pecetea de ziditor de suflete și ziditor de așezăminte. Este cunoscut faptul că Părintele Arsenie a lucrat constant la Prislop, prin implicarea personală în restaurarea mănăstirii și în toate celelalte munci de aici: tencuiala pentru pregătirea frescei, ridicarea schelei pentru pictura cu care dorea chiar dânsul să împodobească biserica, icoanele de pe tâmpla altarului, sculptarea iconostaselor și a stranelor - în general lucrarea întregului mobilier liturgic, restaurarea bisericii și a clădirilor anexe, la care a adăugat altele noi, amenajarea și decorarea întregii curți, un adevărat parc natural (ce ne aduce aminte de cel de la Sâmbăta), străjuit de o clopotniță pe stâncă, gândită și zidită tot de Părintele Arsenie.

Primul hram la Prislop a fost în data de 8 mai 1949, de pomenirea Sfântului Ioan Evanghelistul și a constituit „prima mare bucurie ortodoxă a mănăstirii, după două veacuri de năpăstuii”.

La 14 septembrie 1949, ziua Înălțării Sfintei Cruci, Vlădica Andrei a săvârșit, în curtea mănăstirii, prima liturghie arhierescă ortodoxă. Cu acest prilej, Părintele stareț Arsenie a fost hirotesit protosinghel. În cadrul aceleiași slujbe au fost tunși în monahism: Stelian Manolache, cu numele de Dometie, și Leonida Plămădeală, care a primit numele de Antonie.

Activitatea Părintelui Arsenie ca stareț se încheie în 1950, pentru că între timp Prislopul devenise mănăstire de maici cu viață de obște. În aprilie 1950, la decizia episcopului Andrei, au rămas primele 6 surori, care au fost închinoviate aici în luna mai 1950, punând începutul vieții de obște. Dintre acestea, sora Julieta Constantinescu, licențiată în Teologie și cu diplomă de absolvire a Facultății de Filozofie din București, a

fost tunsă în monahism la 6 august, de praznicul Schimbării la Față, primind numele de Zamfira, în amintirea celei de a doua ctitoră a mănăstirii. În 1951 Monahia Zamfira a fost numită stareță a mănăstirii. Părintele Protosinghel Arsenie Boca a rămas în continuare la Prislop ca preot-duhovnic, ajutat pentru o vreme și de Ieromonahul Dometie Manolache. Deci mănăstirea devenise între timp de maici, iar stareța lor era acum Monahia Zamfira Constantinescu.

Așa cum am amintit puțin mai sus, Părintele Arsenie a fost în continuare urmărit de Securitate. Oamenii autorității de stat îl „ridică” pe Părintele Arsenie pentru anchetă în noaptea de 15 spre 16 ianuarie 1951. Într-o scrisoare din 26.01.1951, Părintele Dometie scria către Episcopia Ortodoxă Română a Aradului:

„...la ora 5 dimineța, părintele Arsenie Boca, starețul acestei mănăstiri, a fost ridicat de un grup de 10 oameni din partea autorității. Nu ni s-a prezentat nici un ordin. Procedul a fost brutal. Au intrat în chiliile surorilor, vorbind necuviincios. Toate acestea, fără nici o motivare.”

Într-o altă scrisoare, scrisă tot în data de 26.01.1951, Părintele Dometie împreună cu maicile Prislopului solicită sprijinul ierarhului Aradului, pentru starețul lor. Așa cum am zis, Părintele Arsenie s-a întors la Prislop după un an, adică în 1952, de Buna Vestire. Ajuns acasă, îi scrie episcopului Andrei al Aradului următoarele:

„De Buna Vestire, cu ajutorul lui Dumnezeu, am ajuns acasă, la Prislop: sănătos, mult folosit și tot atâta de senin.

Bucuria n-are multe vorbe, de aceea, dimpreună cu obștea, V-o împărtășim așa cum e: cu recunoștință și smerită metanie, pentru că faceți parte, în toate privințele, din motivele ei.

Am aflat că după Paști veniți la noi. Vă așteptăm, așa cum vechii creștini își așteptau Părinții. Dar, pe lângă motivul străvechi, mai e și unul local, mai nou: îndeplinirea ultimelor forme în conducerea obștei de aci, - ceea ce-mi va asigura și mie răgazul preocupării și de ceilalți talanți ce-i am, cu care încă n-am lucrat nimic pentru Iisus.

Al Prea Sfinției Voastre fiu duhovnicesc, Arsenie. Prislop, 3.04.1952.”

Se știe că în această perioadă Părintele Arsenie a fost dus la Canal unde a stat 9 luni de zile. În cartea **Vifornița cea mare** a lui Dimitrie Bejan aflăm că Părintele Arsenie a fost dus, înainte de a fi la Canal, și la Ocele Mari. Nu spune însă în ce an.

Părintele Arsenie a rămas duhovnic al Mănăstirii Prislop până în 1959.

După anul redeschiderii Mănăstirii Prislop, adică 1976 și pe parcursul a mai mult de două decenii, toate lucrările efectuate au respectat planurile Părintelui Arsenie, viața însăși a mănăstirii fiind tributară rânduielilor pe care obștea încropită în 1949 și transformată în mănăstire de maici în luna aprilie 1950, le-a respectat cu sfințenie.

Pribeția în București

După ce a fost alungat de la Prislop, Părintele Arsenie și-a început pribeția în București. A fost angajat la Biserica Sfântul Elefterie ca pictor secund pe lângă pictorul Vasile Rudeanu, iar în 1961 a fost angajat la Atelierul de pictură al Patriarhiei de la Schitul Maicilor cu încadrarea de muncitor pictor.

Este foarte important să amintim aici că „Părintele Arsenie nu a voit să încalce decizia unui ierarh, în semn de adevărată ascultare călugărească, nemaislujind, ci doar participând la slujbe, ca și cântăreț de strună, rămânând încă duhovnic, fără a spovedi, ci doar în înțelesul de îndrumător spiritual, pentru generații de preoți și credincioși, care i-au păstrat și îi poartă o recunoștință aleasă”.

Pictarea bisericii din Drăgănescu

Ieșind la pensie, o pensie minoră, în 1968 a început pictura bisericii parohiale din Drăgănescu, de lângă București, la care a lucrat vreme de 15 ani. Părintele Arsenie a pictat-o de două ori, aceasta pentru că, pe alocuri, din pricina lumânărilor, pictura s-a „pangarit” (afumat), după expresia Sfinției Sale. (La anumite compoziții se observă cu ușurință cele două straturi picturale.) Aici, cum chiar dânsul spunea, a fost căutat de o „adevărată avalanșă de oameni”.

Pictura de la Drăgănescu nu este una obișnuită, în înțelesul că Părintele Arsenie nu s-a limitat strict la programul iconografic clasic.

Încercând să actualizeze mesajul Evangheliei, Părintele a introdus în pictura de aici, pe lângă scenele clasice, deja consacrate, și compoziții de-a dreptul șocante care au un rol vădit catehetic și care se adresează oamenilor zilelor noastre.

Dacă i s-a interzis să predice, o face acum într-alt chip, cu ajutorul penelului și al culorilor. Oamenii care-l căutau aveau ce învăța doar din lectura picturii, care le grăia direct, fără ocolișuri și pe înțelesul tuturor, „ca să nu mai orbecăiască și ei în noaptea neștiinței și a lipsei de sfat, de unde vin toate relele care chinuiesc pe oameni, întunecă vremile și prea adesea cruntă pământul”.

„Mica biserică de la Drăgănescu are norocul să simtă pe zidurile ei zugrăvite predicile fierbinți, pe care miile de oameni le ascultau la Sâmbăta de Sus. E o pictură nouă ca și predica de atunci.”

Ca „predica” de acum să fie cât mai convingătoare, Părintele, cu splendida-i caligrafie, așterne pe ziduri, lângă scenele reprezentate, numeroase sentințe scurte, lămuritoare, care reprezintă o sinteză a gândirii Sfinției Sale. Ele nu sunt simple vorbe de spirit, ci mai degrabă sunt așchiile țâșnite din coerența și vigoarea unui trunchi cu rădăcini adânci.

Ar mai fi foarte multe de spus și în ceea ce privește felul în care Părintele Arsenie a gândit programul iconografic în ansamblul lui, adică dispunerea fiecărei compoziții în parte, însă nu acesta este scopul lucrării de față. Totuși, nu se poate trece cu vederea o amplă compoziție pe care Părintele a zugrăvit-o pe absida altarului. Ea ne prezintă momente „Din viața și patimile Cuviosului Ștefan cel Nou, pe vremea Împăratului iconoclast Constantin Copronimul, care a tiranisit biserica între anii 741-775; Iar cuviosul primind mucenicia la 53 de ani ai vârstei sale în 28 ale idelor lui noemvrie, cu vina de pe urmă: «Ștefan mi-a făcut temnița mănăstire!»”.

Este știut faptul că în nici o altă biserică nu este zugrăvită pe absida altarului mucenicia acestui Cuvios, care oricum este destul de rar reprezentată. Deci pictarea ei aici este firesc să ridice semne de întrebare, mai ales că ocupă un loc important în absidă, atât în ceea ce privește dimensiunea ei, cât și în ceea ce privește spațiul pe care se desfășoară, și anume cel din dreptul ochilor. Prin urmare, este limpede că Părintele Arsenie nu a pus întâmplător această compoziție aici.

Nu aș vrea să fiu înțeles greșit și să se creadă că, în cele ce urmează, doresc să accentuez doar latura profetică a personalității Părintelui Arsenie, însă, căutând un răspuns la semnificația amplasării compoziției cu pricina în acel loc însemnat, nu pot să nu observ asemănările dintre cele două vieți - a Cuviosului Ștefan cel Nou și a Părintelui Arsenie - și mai ales faptul că amândoi s-au săvârșit din viață în 28 ale lunii lui noiembrie!

Așezământul de la Sinaia

După izgonirea forțată din mănăstire în anul 1959, obștea s-a reorganizat într-un Așezământ mănăstiresc în orașul Sinaia, care acum este metocul Mănăstirii Prislop. În acest așezământ Părintele Arsenie și-a avut chilia și atelierul de pictură din anul 1969 până în anul 1989, când s-a săvârșit din viață. Aici și-a lăsat într-o rânduială desăvârșită și predici și meditații și desene, dar și ultima dorință de a nu-i fi date publicității.

Plecarea la cele veșnice

Părintele Arsenie a murit la Sinaia, în 28 noiembrie 1989, acolo și-a dat sfârșitul.

„Se fac fel de fel de vorbe, fel de fel de aprecieri de către oameni incompetenți, de către oameni care nu știu realitatea și care vreau să îl pună pe Părintele în atenția altora. Că a vorbit cu Ceaușescu, că i-a spus lui Ceaușescu că va muri, și nu știu ce ... Nu-i adevărat! Sunt niște lucruri care nu s-au întâmplat și pe care le inventează oamenii și pe care le citesc credincioșii și necredincioșii, după care trag niște concluzii care nu sunt adevărate. A suferit, a avut ceva cu rinichii și din aceasta i s-a tras și sfârșitul. Apoi, la 79 de ani, nu se mai pune problema din ce pricină ai murit. Mori, că moare lumea la 79 de ani și mai devreme. Deci Părintele Arsenie s-a sfârșit în Sinaia, la ora 9 și ceva seara, în 28 noiembrie 1989.”

Prohodit de o mulțime impresionantă de credincioși, Părintele Arsenie a fost înmormântat în cimitirul Mănăstirii Prislop, în ziua de 4 decembrie 1989.

„Mormântul Sfinției Sale de la Mănăstirea Prislop, duhul Sfinției Sale de la Mănăstirea Sâmbăta-Brâncoveanu, ctitoria Sfinției Sale de la Sinaia, pictura Sfinției Sale de la biserica din Drăgănescu, vor vorbi și vorbesc chiar pentru foarte multă vreme, dacă nu cumva pentru totdeauna, despre trăirea în Hristos, credința în Hristos, dragostea față de Hristos, despre adevărul Bisericii Ortodoxe, mormântul Sfinției Sale și crucea de la mormânt fiind dintre cele mai cunoscute și importante în același timp și discrete locuri de pelerinaj, unde vin creștini din toată țara și chiar și din alte părți. Vin, se roagă, aprind o lumânare, se închină și cer mijlocirea prin rugăciunea de foc a Părintelui Arsenie pentru ei, pentru familie, pentru țară, pentru lume, pentru Biserică, pentru noi toți.”

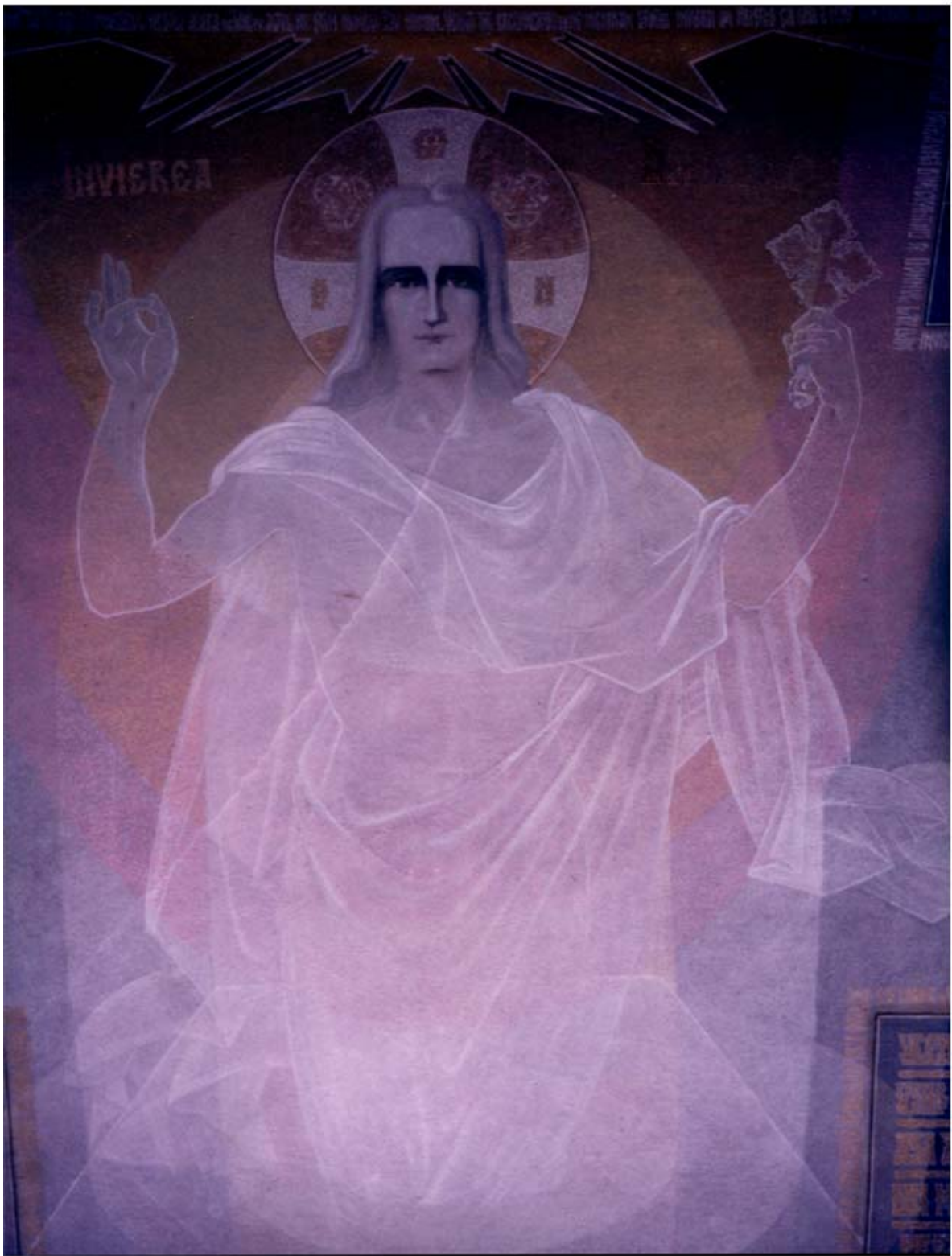
La parastasul de 12 ani, P.S. Părinte Daniil Partoșanul, în predica rostită cu acest prilej, tâlcuind duhovnicește viața și lucrarea Părintelui Arsenie Boca, a spus printre altele:

„Am meditat și m-am gândit: Oare ce semnificație, printre multe altele, a avut pentru veacul nostru, pentru timpul nostru, pentru vremea noastră și personalitatea și activitatea și lucrarea duhovnicească și cea scrisă și cea reprezentată estetic sau artistic, iconografic a Părintelui nostru Arsenie? Și am găsit o asemănare, am găsit o comparație, cu ceea ce s-a petrecut în Babilon pe vremea Împăratului Belșatar, când la ospățul idolatru și păgânesc al acestuia, Dumnezeu trimite o mâna care scrie pe tencuiala peretelui din interiorul palatului niște cuvinte. Împăratul s-a cutremurat. N-a știut ce semnificație au aceste cuvinte și nici alteineva din anturajul său, dar, proorocul Daniel, chemat de Împărăteasă, a venit și a tâlcuit cuvintele: „Mene, mene, techel ufarsin” - „Numărați, numărați, cântăriți și împărțiți”.

Așa mi se pare că a făcut și Prea Cuviosul Părintele nostru Arsenie, în veacul acesta, în Biserica noastră, în țara noastră, în poporul nostru, în familiile noastre, în sufletele noastre: ne-a descifrat, ne-a tâlcuit, ne-a tâlmăcit mesajul lui Dumnezeu, cuvântul lui Dumnezeu, harul și darul lui Dumnezeu, ne-a citit chiar și ne-a descifrat parte din semnele timpului pe care noi le trăim și cu care suntem martori și contemporani, pentru ca astăzi să ne trăim viața noastră creștinește, în duh curat ortodox, în fidelitate și

credincioșie față de Biserica noastră Ortodoxă, cea una singură, sobornicească și apostolească. De aceea suntem noi astăzi aici, ca și femeia din Șunem pe Muntele Carmel, nu din curiozitate, nu din alte gânduri, ci din necesitate sufletească și spirituală, pentru că, repet, avem nevoie, ca și Sfântul Elisei, de pietrele Carmelului, avem nevoie de focul Carmelului, avem nevoie de urmele pașilor Sfântului Ilie pe Carmel, avem nevoie de duhul și puterea și rugăciunea și mijlocirea și binecuvântarea Prea Cuviosului Părintelui nostru Arsenie Ieromonahul.”

**MĂRTURII
DESPRE
PĂRINTELE
ARSENIE BOCA**

VOLUMUL I⁴

Mama Părintelui Arsenie

„Eu am fost pictat din pânțele maicii mele”

- Ne spunea Părintele: „Când eram copil, în casa mamei mele era o icoana a Maicii Domnului care-mi plăcea, foarte mult. Odată am întrebat-o pe mama:

- De ce îmi place așa de mult acea icoană? Iar ea mi-a spus:

- Ei, dragul meu, cât te-am purtat în pânțele, foarte mult m-am uitat și m-am rugat la această icoană”.

Altădată ne-a spus: „Mama mea când a rămas însărcinată cu mine, s-a uitat la icoana Maicii Domnului și a pictat-o în inima ei. A pictat-o rugându-se la Maica Domnului, cum se rugau Sfinții Ioachim și Ana: „Maica Domnului, îți cer au copil, fie parte bărbătească, fie parte femeiască, care să îți slujească ție, Maicii Domnului și Domnului Iisus Hristos. Nu pentru mine îl cer”. Eu deja am fost pictat din pânțele maicii mele. Când mama mea mergea să lucreze la câmp, înaintea ei apărea icoana Maicii Domnului datorită rugăciunilor ei. După ce-am terminat studiile, mama credea c-am să mă stabilesc ca orice om la casa lui. Când a aflat ce intenții am (să se călugăresc), mi-a luat capul în mâini, m-a sărutat și m-a binecuvântat zicându-mi: „O, dragul meu și scumpul meu, de când mă rog eu pentru asta!”

De aceea a fost Părintele Arsenie omul lui Dumnezeu, pentru că a fost cerut prin rugăciune, crescut cu rugăciune. Și spunea Părintele. „De ce nu faceți și voi la, fel?! Dar care din voi se roagă când sunteți însărcinate: Doamne, dă-mi un copil bun, cuminte, care să-ți slujească Ție; pentru Tine Doamne? Care din voi ați citit în timpul sarcinii Acatistul Maicii Domnului și alte cărți bisericești? Voi ziceți că n-aveți timp să vă rugați. Cereți la Maica Domnului și la Domnul Iisus Hristos și vă vor da. Dacă nu faceți rele, vă iese și copilul așa cum îl doriți”.

Apoi, unei femei căreia îi murise copilul atins de un tren i-a spus: „Știi de ce l-a atins trenul? Pentru că l-ai iubit mai mult decât pe Maica Domnului. Întâi trebuie să-L iubești pe Dumnezeu și apoi pe copil”. Altei femei i-a spus: „Tu vii și te plângi că copilul tău e bețiv, dar atunci când ați zămislit copilul, soțul tău era beat”, iar alteia, care se plângea că are un băiat hoț, i-a spus că și ea a furat când a fost însărcinată cu el. (**Miloșan Vionela**, 71 ani, Recea)

- „În viață am dansat și eu odată - a spus mama Părintelui - am rotit un dans, atât a, fost jocul meu în viață”. Maică-sa l-a crescut și el a învățat, și-a dat silința. Părintele învăța lumea cum să trăiască, să nu curvească bărbatul cu femeia, ca în sărbători și duminica să nu aibă împreunare și să aibă copii curați, căci Părintele așa a fost conceput. (**Mailat Elena**, 87 de ani, Dejani)

- Mama sfinției sale spunea că simțea că avea ceva luminos în pânțele și avea o mare bucurie. Iar Părintele spunea că tatăl său, plecând în America l-a „lăsat curat în pânțele”. (**Pr. Petru Vanvulescu**)

- Mama Părintelui, care nu mai știa nimic de dansul, auzind că la Mănăstirea Sâmbăta este un părinte care este de loc din localitatea Brad - Hunedoara, și-a zis: „Sigur, acesta e băiatul meu” și a luat trenul să vină la Sâmbăta. Părintele, cu darul înaintevererii ce-l avea, a simțit că vine și a trimis un credincios cu căruța la gară spunându-i acestuia ora când sosește și locul unde să stea pe peron când va veni trenul.

⁴ Cișmăleanu Ioan, *Mărturii din Țara Făgărașului despre Părintele Arsenie Boca*, ed. Agaton, 2004

Când a sosit trenul, ușa vagonului în care se afla mama Părintelui a oprit exact în fața omului. Coborând, mama Părintelui l-a întrebat pe acest om, cum poate ajunge la mănăstire? Iar omul i-a zis: „Vino cu mine, că după dumneata m-a trimis Părintele!” (**Ierod. Dometie** - Mân. Brâncoveanu)

- Părintele Arsenie era la Sâmbăta și a trimis pe cineva care avea căruță cu cai, să o aștepte în gara din Voila pe mama sa, care vroia să-l viziteze. I-a spus omului: „Du-te să o aștepti pe mama că vine cu trenul”; zice omul: „Părinte, dar nu o cunosc!”; „Nu trebuie, du-te că vine ea la tine; se oprește trenul și în dreptul uși de unde ești tu coboară o femeie și te întreabă de mănăstire”. Și așa a fost. Omul a luat-o în căruță și a dus-o la Sâmbăta. (**Gheorghe Silea**, 45 ani - Sâmbăta de Sus)

- Mama Părintelui, era o femeie micuță și semăna cu Părintele foarte mult. Odată a venit la mănăstire. Îi era dor de Părintele. Și Părintele a lăsat-o în biserică, nu a ieșit din altar. Și ea a stat, a tot stat, și dacă a văzut că Părintele nu mai iese, a început să plângă. A ieșit Părintele bucuros și a zis: Am vrut să te vedem cum plângi. A sărutat-o și a mângâiat-o și i-a zis: „Nu plânge, că uite am venit”. (**Mailat Elena**, 87 de ani, Dejeni)

- Întâlnindu-se cu Părintele, mama i-a reproșat: „Ți-a fost rușine cu mine de n-ai vrut să spui la lume că eu sunt mama ta?” și i-a zis Părintele: „Nu mamă, dar dacă spuneam lumea îți rupea hainele de pe matală când veneai încoace”.

A spus mama Părintelui, cu ocazia acestei vizite la mănăstire că atunci când era însărcinată cu Părintele, a văzut soarele și luna în pânțele ei și nu știa ce va fi. Și a văzut și un peisaj. Când a venit la Sâmbăta a spus că a văzut exact peisajul de aici, cu munți și mănăstirea. (**Gheorghe Silea**, 45 ani - Sâmbăta de Sus)

- Mult s-a zbatut Părintele. Toată viața și scrierea lui a fost spre sfințirea familiei. Câte femei au fost la el, s-au hotărât să nu mai avorteze Căți copii au rămas în pânțele mamelor lor! **Nu e nimeni mai competent să ne strige în acest moment revenirea mamelor la sfințenia Maicii Domnului decât Părintele Arsenie.** (**Pr. Ioan Sabău**)

Părintele Arsenie... un Moise care ne-a despărțit Marea Roșie

- Părintele Arsenie a fost un om extraordinar, un om al lui Dumnezeu, un mare părinte al Biscricii noastre. Pentru mine personal, cel mai mare din veacul nostru... Despre Părintele Arsenie trebuie să vină vremea, cât mai curând posibil, să se scrie mai mult, să se vorbească mai mult; și eu sunt absolut sigur, și mărturisesc cu toată responsabilitatea mea de episcop ca va veni timpul rânduit de Dumnezeu, când Părintele Arsenie Boca va fi canonizat... Despre Părintele Arsenie încă se vorbește în termeni prea lumești. Dar se va vedea mai târziu. Eu îndrăznesc să spun că Părintele Arsenie Boca a fost pentru România asemeni Sfântului Serafim de Sarov pentru marea Rusie.

...Aflându-te în prezența și în apropierea Părintelui Arsenie, simțea prezența lui Dumnezeu, Îl simțea pe Hristos trăind și vorbind în Părintele Arsenie. Era și este un lucru extraordinar - cum spunea cineva - în viața noastră, în viața oamenilor, să întâlnim un sfânt. Eu pot să spun că acest lucru l-am simțit și l-am trăit și sunt absolut convins și responsabil de ceea ce spun acum.

Părintele Arsenie știa că la tinerețe se pune temelia vieții omului, a dezvoltării omului pentru mai târziu și pentru totdeauna și de aceea era înconjurat de tineri. (**PS. Daniil Partoșanul**)

- Un complex de factori, din harul lui Dumnezeu, pe deplin favorabili, m-au ajutat să cunosc pe tânărul diacon celib Zian Boca (viitorul Părinte Arsenie), după venirea sa de la Muntele Athos și pe părintele Dumitru Popescu, viitorul arhimandrit Serafim Popescu, stareț la Mănăstirea Sâmbăta între anii 1949-1955.

Părintele dr. Dumitru Stăniloae, fiind numit rector al Academiei Teologice „Andrei Șaguna” din Sibiu (de către mitropolitul Nicolae Bălan, în 1936), a primit locuință pentru familia sa, în clădirea Academiei, la parter. Părintelui Zian Boca și părintelui Dumitru Popescu li s-a dat o locuință tot în curtea Academiei. Cu ei mai stătea și tânărul profesor de teologie dr. Nicolae Mladin, viitorul mitropolit, formând împreună o triadă de oameni ai lui Dumnezeu, cu totul deosebiți. Camera din dreapta mi s-a acordat mie, după terminarea Teologiei, de către părintele rector dr. Dumitru Stăniloae, care m-a angajat ca secretar și dactilograf al său, respectiv al Academiei Teologice „Andreiene”, începând cu 1 ianuarie 1940. Lucram amândoi în același birou.

Seara, după ce se linișteau studenții teologi, cei trei călugări ieșeau în holul locuinței unde împreună, înfrățiți în același ideal de preamărire a lui Dumnezeu, cântau imnuri religioase, încheind cu „Apărătoare Doamnă”. Îmi era imposibil să rămân izolat în camera mea de vis à vis și să nu apar și eu între dâșii, frământat de același dor de preamărire a Lui, a Ziditorului a toate, Dumnezeu.

Firește că, peste zi, când Părintele Arsenie mai scăpa de la Părintele Stăniloae, unde împreună lucrau la traducerea manuscriselor Filocaliei, pe care Părintele Arsenie le adusese de la Muntele Athos, mai profitam și stăteam de vorbă cu el.

În astfel de momente de fericită ocazie de a sta de vorbă cu tânărul diacon celib, Arsenie Boca, am prins, între altele, un moment - unic - cu totul remarcabil: mi-a arătat, centura monahală de piele, pe care a realizat-o singur, cu monogramul metalic: IS HS NI KA (Iisus Hristos biruie), pe care urma să o poarte după tunderea în monahism (pe data de 3 mai 1940, la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, primind numele de Arsenie). După centură, îmi destăinuia din tainele monahismului, cum trebuia să fie un adevărat călugăr, ca un adevărat ostaș al lui Hristos, îmbrăcat în toate armele lui Dumnezeu (cf. Ef. 6, 11-17). Cu acel prilej mi-a arătat o intimitate a îmbrăcămintei călugărești (pe care o aștepta și pentru care se pregătea): pe o coală de hârtie a desenat schima călugărească pe care o poartă un călugăr până la moarte. Am pus mâna pe ea și îndată m-a atenționat: „Mă, ai grijă, asta nu-i jucărie!”... zâmbind foarte discret, căci nimeni nu-l văzuse (până atunci) râzând, ci plângând adeseori pentru păcatele oamenilor.

În sfârșit, l-am văzut și în bucătăria cantinei studențești, unde singur își pregătea mâncarea de post (predominau morcovii rași pe răzătoare, cruzi), dar fără a face caz de aceasta.

Când îl ajuta pe Părintele Stăniloae la traducerea Filocaliei, Părintele Arsenie scria cu mâna tot textul filocalic tradus. Mai târziu a creat în cadrul Mănăstirii Brâncoveanu o adevărată mișcare filocalică împreună cu credincioșii din ținuturile făgărășene, care s-a extins apoi în aproape toată țara, cum remarca Nichifor Crainic. La această mișcare participa inclusiv studențimea universitară, ca într-o „bulboană spirituală uriașă”, pentru a-l vedea și asculta pe călugărul care răscolea sufletele credincioșilor ce-l ascultau, Părintele Arsenie.

Duhul filocalic străbătea în mintea și în sufletul ascultătorilor prin cuvintele de foc ale Părintelui. Așa a reușit să devină primul ctitor al Filocaliei românești de la Sibiu, nu numai prin colaborarea cu Părintele Stăniloae, la îmbrăcarea textului original în haina cuvântului românesc, ci, acum, și prin câștigarea de abonați din rândul țărânimii românești (în criza groaznică din anii 1946 și anii următori, țărânii, după colectarea cerealelor și valorificarea lor, au făcut un mare număr de abonamente pentru tipărirea primelor volume), la Sibiu. Toți aceștia, în frunte cu Părintele Arsenie, sunt ctitori ai

Filocaliei românești, cum avea să evidențieze Părintele Stăniloae în prefața primelor volume ale Filocaliei. Este un moment istoric pentru cultura românească, când oamenii simpli din popor au făcut cauză comună cu oamenii de cultură, pentru promovarea acestor valori și dăinuirea lor.

Fiind contemporan cu aceste evenimente unice, m-am trudit să ajung în posesia tuturor celor 12 volume ale Filocaliei, inclusiv cele tipărite la București, după transferul Părintelui Stăniloae la universitatea bucureșteană. Nu știu prin ce întâmplare nu am prins volumul II, care-mi lipsea astfel din colecție. Fără să fac publicitate din aceasta, prin 1964, aflându-mă la parohia „Sf. Arhangheli” de pe str. Ștefan cel Mare din Sibiu, m-am pomenit cu o credincioasă, fiică duhovnicească de-a Mănăstirii Sâmbăta, că, fără să o cunosc, vine la mine cu volumul II al Filocaliei semnat pe pagina titlului „Arsenie” și mai jos scris numele ei, Miclea Paraschiva, cu cerneală. Îmi spune: „Părinte, vă dau dumneavoastră această carte.” I-am mulțumit din inimă și am zis: „Mari și minunate sunt lucrurile tale Doamne!”

Revin la intrarea mea în preoție. După ce m-am căsătorit și am fost hirotonit preot și duhovnic, cu data de 1 ianuarie 1941 am plecat cu soția, renunțând la confortul orașului, într-o parohie, la peste 40 de km. de Sibiu, pe Valea Hârtibaciului, unde am întâlnit o sărăcie lucie între oameni bogați, oameni ruși de credință, care nu știau ce-i postul de miercuri și vineri, nespovediți de 25-45 de ani, cu biserica în paragină. Aici a trebuit să fac o pastorație de zi și noapte pentru a sparge carapacea indiferentismului.

Într-o zi, pe neașteptate, m-am pomenit cu Părintele Arsenie, care mă cercetează acasă, la parohia respectivă, foarte scurt la vorbă, serios ca un mare și adevărat călugăr, privind mai mult în pământ decât în fața persoanei (eram și cu soția) și spunându-mi că dorește să mergem împreună peste deal, în satul vecin, unde avea mulți credincioși care-l cercetau la Mănăstirea Sâmbăta, mergând pe jos sau cu căruțele. Ajunși acolo, într-o sală de la școală, le-am rostit amândoi câte o predică cu sfaturi duhovnicești. De acolo, după ce a înnoptat, Părintele a trecut prin alte sate, ca o recunoștință a bunului păstor pentru cei ce l-au căutat.

După ce m-am mutat în parohia Turnișor-Sibiu, la câțiva ani, desființându-se mănăstirile de maici, Părintele Arsenie a îndemnat un grup de măicuțe pripășite prin Rășinari, fără duhovnic, să mă caute la parohie și să le fiu duhovnic. Și am rămas așa până când ele s-au readunat la Mănăstirea Prislop în jurul Părintelui Arsenie.

Spre anul 1980, fiind în căutare de pictor, m-am dus la Drăgănescu, să-l caut pe Părintele Arsenie, să-l rog să-mi picteze noua biserică. Am stat amândoi de vorbă, i-am admirat pictura și l-am rugat să vină la Sibiu, dar m-a refuzat pe motiv că aici nu ar putea lucra. Știa dânsul de ce! M-am mâhnit ori de câte ori Părintele era acuzat pe nedrept. Este greu să te transpui în situația unui călugăr urmărit de Securitate și cu domiciliu aproape forțat, a unui călugăr care a trăit călugăria ca puțini alții, știind prea bine ce a scris Sf. Antonie cel Mare, că „un călugăr care iese din mănăstire e ca peștele pe uscat”. De aceea nu se aventura, avea evlavie, nu sta la taifas - scurt la vorbă, fără grija de a se lansa și face cunoscut. Dialogul său era cu sufletul și inima credincioșilor.

Cu toate acestea, într-o zi a venit la Sibiu să-mi vadă noua biserică. A fost pentru mine o surpriză și adevărată bucurie. La plecare l-am rugat să scrie ceva în cartea de aur a parohiei și a scris scurt: „Aici credința și faptele sunt una și aceeași evidență. 18.12.1986 Arsenie”.

Un fost cântăreț de la Mănăstirea Sâmbăta își amintește că, atunci când Părintele Arsenie era starețul mănăstirii, într-o dimineață, ieșind cu Părintele Arsenie din vechea mănăstire spre Altarul din pădure pentru a săvârși Sf. Liturghie, el uitându-se în urmă ca să vadă dacă vine Părintele, s-a cutremurat și a zis: „Vai Părinte, sunteți tot, foc!”. „Am simțit eu că mă arde ceva” și atât; s-a ferit să comenteze sau să comunice și altora stările

de har a milei lui Dumnezeu, care nu l-a părăsit niciodată.

Ne spunea Părintele că ne știe toate păcatele noastre și ale neamului nostru; că a vorbit cu sfinții care-i pictează. Cei care mergeau la el îi simțeau puterea și ajutorul și pe mulți îi vindeca pe loc.

Prima întrebare pe care o pune Părintele la fiecare era: „Câți copii aveți?” și „De ce nu vă faceți copii? Vedeți voi, mă - spunea Părintele - toți cei care vă, feriți de copii, o să suferiți”. (**Pr. Todor Nichifor** - Sibiu)

- Prima predică pe care am auzit-o - prima și ultima - ținută de Părintele Arsenie Boca, mi-o aduc aminte foarte bine, am ținut-o minte poate pentru că știam că o ține un om deosebit. Mai întâi Părintele a vorbit despre «haina de nuntă» și a spus că pentru el cuvântul din Sfânta Evanghelie despre cel care a intrat fără haina de nuntă a fost un cuvânt de care s-a poticnit el de multă vreme, în înțelesul că la un moment dat și-a văzut haina cu care era îmbrăcat, ca rezultat al vieții pe care a dus-o probabil Părintele Arsenie, și zicea Părintele că și-a văzut haina, expresia este a lui, „ca o spălătoare”, murdară ca o spălătoare. Și atunci, după ce și-a văzut haina murdară ca o spălătoare, a fost preocupat de curățirea hainei, ca să ajungă să aibă „haină de nuntă”. Și spunea el că ar fi făcut orice numai să-și vadă haina curată, orice lucru de jos, din lumea aceasta, din câte se pot face l-ar fi făcut; a zis atunci: „Aș fi mutat și ceea ce nu se poate spune aici”. După o vreme, nu a spus câtă vreme a trecut de atunci, fiind la Mănăstire la Sâmbăta, n-a spus unde a avut intuiția hainei de nuntă, adică a hainei pe care o purta, dar la Sâmbăta fiind, după ce s-a încadrat în Mănăstire, a avut o vedenie. Se tăcea că e în biserica Mănăstirii, în locul acela unde se trece din pronaos în naos, în locul acela mai strâmt, a văzut un copil care plutea în aer. Nu se sprijinea de pereți, zicea Părintele, plutea în aer și copilul a arătat cu mâna spre Părintele. El, atunci, s-a uitat la el însuși și și-a văzut haina cu care era îmbrăcat, de data aceasta curată, cu o pată pe ea cam de o jumătate de metru, și asta reprezenta un păcat. Nu a spus ce păcat, doar că copilul i-a atras atenția că el mai are un păcat pe lângă cel care se arăta în pata de pe haină și păcatul acela, și-a dat Părintele seama că e din pricină că a întâmpinat vedenia cu „Doamne”, și atunci a spus el despre cuvântul „Doamne” că se adresează numai lui Dumnezeu și Domnului Hristos, nici măcar Maicii Domnului, și și-a dat seama că el a făcut acest păcat, păcat care atunci când și-a dat seama că l-a făcut, copilul a zâmbit, ceea ce însemna că a nimerit...

...A doua zi a ținut un cuvânt de îndrumare pentru credincioșii care erau de față, deși el a și exceptat pe unii, erau niște copii, pe mine nu m-a exceptat, era vorba despre necazurile care le vin părinților prin copii. Le-a zis despre cazuri când părinții sunt responsabili pentru copiii lor, care vin în lumea aceasta cu defecte. A atras atenția asupra faptului de a fi oamenii cununați la biserică, de a avea slujba cununiei, a pus în atenție faptul că soții nu trebuie să consume băuturi alcoolice, deoarece și un pahar de vin pe care îl bea cineva, care după aceea se angajează la conceperea unui copil, este dăunător pentru copilul care urmează să se nască. A atras atenția că atâta vreme cât cineva care a fost în război și se întoarce acasă și încă mai are visuri cu groaza pe care a trăit-o pe front în timpul războiului, câtă vreme mai are astfel de traume să zicem, nu are voie să se angajeze la conceperea copiilor, deoarece copiii pot să aibă neputințe de pe urma faptului că părinții nu sunt destul de liniștiți. Așa că Părintele era de atunci, din 1942, preocupat de chestiuni de felul acesta, de responsabilitatea părinților pentru copiii lor.

...Părintele, având și cunoștințe de artă, putea să-și dea seama și de pe figura omului despre starea lui sufletească. Chiar și de pe fotografii. Veneau oamenii la el cu fotografia cuiva și ziceau: „Uite, asta este fata cu care vreau să mă căsătoresc”, și Părintele zicea: „Nu-i bună” sau „Îi bună”, contând, cred, și pe ceea ce îi spunea figura.

...Un bărbat a vrut să se căsătorească cu o fată. Fata avea ceva la un ochi. Părintele

și-a dat seama că ceva nu e în regulă și i-a spus băiatului: „O iubești?”. Și el a zis: „Da”. Și atunci Părintele a zis: „Ia-o!”. Și a luat-o. Și, după ce s-au căsătorit ei, s-au dus la Cluj, la o clinică și s-a constatat că femeia e bolnavă, are sângele contaminat. Și omul nu a mai vrut să stea cu ea. Și aceasta s-a socotit un eșec al Părintelui Arsenie. În realitate, nu a fost un eșec al Părintelui, de vreme ce i-a spus că, dacă o iubește, să o ia. Că el, dacă ar fi iubit-o, ar fi susținut-o și în suferință și nu ar mai fi făcut nici un caz. Or, el s-a despărțit de ea, s-a recăsătorit, el trăiește și acum, are vreo 80 de ani. Însă acum a ajuns și el în declin. Nu mai recunoaște oamenii, nu mai are ținere de minte. Copiii îi sunt sănătoși. (Amintiri despre duhovnici pe care i-am cunoscut, Teognost - 2003) **(Arhim. Teofil Părăian - Mân. Brâncoveanu)**

- Prin anul 1943 s-a organizat o capelă pentru elevii de liceu și fetele de la gimnaziu (numai 4 clase) în cetatea Făgărașului, tocmai în sala tronului lui Mihai Viteazul, care atunci nu era folosită... Când m-am dus la mănăstire, i-am spus Părintelui Arsenie despre capela din cetate pentru elevi și s-a bucurat mult și mi-a zis să ajutăm din toate puterile cântarea la strană, dar să înțelegem și mai bine valoarea Sfintei Liturghii.

...Mai târziu, explicând citirea Evangheliei, a spus: „Nu preotul citește Evanghelia, ci însuși Domnul nostru Iisus, cel contemporan cu noi. Cel viu, ne-o propovăduiește și nouă, ca oarecând în timpul vieții Sale pământești”, prin gura preotului liturghisitor.

...Ca studenți la teologie am învățat despre misterul liturgic și despre mistica liturgică, lucruri pe care Părintele Arsenie le cunoștea, dar le și trăia, cu un simțământ pe care nu l-am înțeles și descifrat la nici un preot liturghisitor, mai apoi, fie că era vorba de preoți de mir sau de monahi și chiar ierarhi. Trecând de imnele mari de la Anafora liturgică, Părintele ajungea la momentul când se rosteau cuvintele Domnului, de instituirea Sfintei Euharistii, spuse de Domnul Hristos la Cina de Taină din Joia cea mare: „Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu, Care se frânge pentru voi, spre iertarea păcatelor” și „Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii celei nouă (așa rostea Părintele Arsenie), care pentru voi și pentru mulți se varsă, spre iertarea păcatelor” și apoi „Ale Tale dintru ale Tale, Ție Ți-aducem de toate și pentru toate”, momente sublimale ale Sfintei Liturghii la Epicleză.

Dar cum au fost rostite de Părintele Arsenie nu auzisem niciodată la vreun preot și nici după aceea. Rostirea cuvintelor era amestecată cu plânsul Părintelui Arsenie, era plânsul mistic, de care am auzit mai târziu. Era plânsul omului ce se afla în fața celui mai mare mister, al nimicniciei omului în fața lui Dumnezeu, al omului ce se socotea nevrednic să facă acest lucru dumnezeiesc, să aducă aminte credincioșilor momentul instaurării Sfintei Euharistii, la Cina cea de Taină... Era plânsul amestecat cu lacrimi al Părintelui Arsenie, moment de o trăire și încărcătură spirituală cum nu mai auzisem. În același timp, credincioșii, îngenunchiați, trăiau și ei momentul: se auzeau în surdină oftaturi sau chiar plânsete. Credincioșii fiind și ei luminați, de mai înainte, despre sublimitatea momentului liturgic respectiv.

...Este aici, la Epicleză, momentul de trăire maximă duhovnicească a conștiinței umane a credincioșilor și preoților, luminată de harul Sfântului Duh, momentul sublim și dumnezeiesc al Sfintei Liturghii Ortodoxe. (Mărturii despre Părintele Arsenie, Ed. Imago, 2003, p. 29-34) **(Pr. Nicolae Streza)**

- Un om atât de mic cum sunt, îndrăznesc cu greu să scriu despre un om atât de mare, cum a fost și rămâne sfântul Părinte Arsenie Boca. Am spus mare, dar este puțin spus; a fost un uriaș, un gigant al vieții spirituale, în trăire și-n învățătură. Nu trebuia să mergi la dânsul de zeci de ori ca să-ți dai seama ce mare binecuvântare ți-a dat bunul Dumnezeu: să întâlnești în viața ta un sfânt! Înfățișarea sa, cuvintele sale, felul său de a fi,

îți impunea imediat respect și dragoste, dar îți mai impunea ceva..., ceva tainic din adâncul sufletului, vedeai în dânsul un înger întrupat, un sfânt al lui Dumnezeu; și pentru aceasta nu-ți trebuia teologie sau altfel de învățătură, pentru că era o trăire a ființei tale de om, în prezența sa.

Dar, oricât aș căuta să descriu persoana dânsului, n-aș putea s-o fac cum trebuie. Și știți de ce, oameni buni? Pentru că pe sfinți nu poți să-i descrii; ca să-i descrii trebuie să fii tu însuși sfânt - săi înțelegi viața și trăirea lui. Sfinții trăiesc în tăcere, este o îndrăzneală să încerci să scrii despre ei. Dacă sfinții nu se descriu unul pe altul decât prea puțin, atunci cum aș putea eu să îndrăznesc a scrie mai mult la adresa Părintelui Arsenie Boca, care a fost și rămâne un mare sfânt pentru sufletul meu și sunt sigur că nu numai pentru al meu.

Desigur că fiecare sfânt a avut în viața lui, ca și după mutarea lui la cele veșnice, oameni care l-au iubit și prețuit, dar și dușmani. De aceste categorii de oameni a avut parte și mai are încă Părintele. Sunt oameni mulți care l-au iubit și-l mai iubesc încă, și-l vor iubi mereu, dar sunt și oameni care-l vorbesc de rău pe Părintele. Pentru aceștia din urmă dați-mi voie să amintesc ceva din Sfânta Scriptură, care se potrivește acestora care se cred mai curați, mai dreپți, mai înțeleپți, mai buni decât sfinții lui Dumnezeu: „Pui de năpârci, cum ați putea voi să spuneți lucruri bune, când voi sunteți răi? Căci din prisosul inimii vorbește gura... Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină, și din cuvintele tale vei fi osândit”(Mt. 12, 34-37)

Dumnezeu să vă ierte pe toți care l-ați vorbit de rău și-l mai vorbiți încă, că nu știți ce ziceți! Dacă Părintele Arsenie le-a vorbit unor oameni mai aspru, mai „dur” cum spun alți, a făcut-o pentru că dânsul știa plămada fiecăruia dintre noi. Sigur, a fost și aspru, dar cu aceia dintre noi cu care trebuia să fie așa, ca aceștia să ia aminte la viața lor și ca să se smerească. A fost deci, o asprime sfântă, nu ca să dărâme omul, ci ca să-l zidească.

Dacă unele afirmații pe care le-a făcut Părintele, puține la număr, nu s-au adeverit (după spusele unora), apoi oameni buni, aduceți-vă aminte că nici profețiile Sfântului Nifon și ale Sfântului Calinic legate de sfârșitul lumii nu s-au adeverit, precum și profețiile altor mari sfinți nu s-au adeverit, dar toate aceste „neîmpliniri” ale spuselor acestor sfinți nu diminuează cu nimic sfințenia lor. [n. edit.: Pe când era la Muntele Athos, Maica Domnului l-a dat pe Părintele Arsenie, timp de 40 de zile, în grija unui sfânt care trăise pe pământ cu vreo două sute de ani înainte: Sfântul Serafim de Sarov (icoana acestui mare sfânt a fost pictată de Părintele Arsenie la biserica Drăgănescu). Sfântul Serafim vedea ce e în inima fiecărui om și avea darul proorociei. Odată un om l-a întrebat: „Părinte, cum știi așa de bine toată viața mea?”. I-a răspuns Sfântul Serafim: “Eu nu știu nimic, eu mă rog, și primul gând care îmi vine în inima mea îl știu cuvânt de la Dumnezeu. Dumnezeu este cel care știe taina inimii tale, eu sunt doar un duhovnic”. Dar Sfântul Serafim mai și greșea și anume atunci când nu se ruga („Când răspundeam cu mintea mea, făceam greșeli”). Am amintit acest lucru pentru că, din mulțimea (miile) de proorocii pe care Părintele Arsenie le-a făcut, unii le-au reținut și le povestesc și la alții numai pe cele câteva care nu s-au adeverit. Dumnezeu lucrează cum știe El.

Omul rămâne om. Oricât de înțelept ar fi și de sfânt, el tot om rămâne. Numai Bunul Dumnezeu este și rămâne Adevărul absolut, numai El rămâne infailibil în veci.

Pot spune, fără să exagerez cu nimic, că acest Părinte Arsenie a fost omul lui Dumnezeu, un trimis special al lui Dumnezeu. Și cum ar putea să fie numit altfel, când dânsul privind omul cu care vorbea îi spunea totul despre viața lui, toate păcatele pe care le-a săvârșit bietul om, tot știa despre fiecare și gândurile oamenilor le știa. Cine vorbește altfel la adresa dânsului, o face ori din invidie, ori din neștiință, ori din rea credință. Dar trebuie să fie și din aceștia; căci spune Sfânta Scriptură: „Vai de voi, când toți oamenii vă vor grăi de bine”. Sfinții lui Dumnezeu, din toate timpurile, au avut

necazuri, au fost batjocoriți, huliți, închiși în temnițe, bătuți și mulți dintre ei omorâți. Prin acestea a trecut și Părintele. Dar cine s-a legat de sfinți - făcându-le rău sau vorbindu-i de rău - s-au legat de fapt de Dumnezeu, pentru că sfinții sunt casnicii lui Dumnezeu. Cine îi batjocorește pe sfinți, îl batjocorește pe Dumnezeu. Și spune Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Galateni: "Nu vă înșelați: Dumnezeu nu se lasă să fie batjocorit". Ce seamănă omul, aceea va și secera!

Părintele Arsenie m-a impresionat în mod deosebit, m-a fascinat chiar și aceasta pentru că vorbea cu fiecare în parte în auzul tuturor, ca să învățăm unul de la altul a ne feri de rău și ne învăța pe toți ce este bine. Cu fiecare în parte, Părintele Arsenie vorbea puțin, la subiect și concret, nu-și pierdea timpul. Biserica era plină de oameni și curtea bisericii la fel, era lume peste lume în acea zi, fiecare cu problemele vieții lui.

Mie nu-mi revine decât să-l port în inima și în sufletul meu pe un astfel de om al lui Dumnezeu și să-l rog din toata ființa mea, ca de acolo de unde este, să mă ajute cu sfințele și de Dumnezeu primitele sale rugăciuni, să-mi ajute să rămân credincios lui Dumnezeu și să rămân credincios Maicii Domnului, pentru că dânsul ne-a spus nouă că de acolo de sus ne poate ajuta mai mult.

Pace ție, Părinte al meu, și de acolo de unde ești tu, bucurie să ne dăruiești, pentru că nu există moarte pentru cei vii, tu viu ești, tu viu rămâi în veci.

Binecuvântată să-ți fie memoria ta, Părinte Arsenie! Amin. **(Bogdan Juncu - Făgăraș)**

- Părintele Arsenie spunea că Domnul Iisus Hristos vine în viața noastră din vreme în vreme, ca persoană, ca să nu se uite adevărul absolut al existenței Sale reale. Și el L-a întâlnit de câteva ori, iar asta l-a și schimbat, ca om. A fost trimis în Basarabia la Chișinău, ca să învețe metaloplastia, să facă icoane din acelea acoperite cu metal. Atunci a avut loc și cedarea Basarabiei către Rusia (1940). Rușii au lăsat o singură zi în care cine voia putea să plece. Părintele a ajuns la ultimul tren. Oamenii se împingeau disperați să ajungă în tren, renunțau și la bagaje numai să nu rămână la ruși. Și el avea un mic bagaj și o franzelă care să-i țină de foame până ajunge la mănăstire. Se uita cu milă la oameni, când a văzut aproape de el pe cineva îmbrăcat sărăcăcios și care se uita și el cu atâta milă la acei oameni cum nu mai văzuse în viața lui așa ceva. Atâta durere exprimau ochii lui încât primul gest al Părintelui a fost să se aplece să ia franzela și să i-o dea lui. Dar, în acele fracțiuni de secundă cât s-a aplecat să ia franzela acel om a dispărut pur și simplu. Când a întins mâna acela nu mai era! Atunci a avut un fior, un înțeles adânc: era Hristos! Era chipul de care vorbea Isaia, chipul durerilor, mielul care ia păcatele noastre.

A spus Părintele Arsenie că atunci a înțeles multe lucruri, ceea ce într-o viață întreagă, chiar duhovnicească, n-ar fi putut înțelege. Când îl vezi pe Hristos viu și adevărat, atunci și credința devine vie, de nezdruccinat. Nu te clatini la orice vorbă a unora, nu te smintești la orice faptă, ci rămâi cu Hristos și în Hristos. **(Pr.Ciprian Negrean)**

- Ne-a spus odată cum a văzut pe Domnul Hristos în gară la Ploiești. Plângea Părintele când își amintea și plângea și lumea din sală. Spunea că l-a văzut pe Domnul Hristos plin de bube, amărât și fără căciulă. S-a uitat la el și s-a gândit să-i dea căciula lui de călugăr. „M-am întors să i-o dau, dar nu l-am mai văzut”. Ne spunea cât de amărât a ajuns Domnul Hristos din cauza păcatelor noastre (atunci era și comunismul în floare) și ne sfătuia: „Faceți milostenie, dați la săraci, dați la neputincioși, la orbi, la șchiopi. Cercetați bolnavii, dați-le de mâncare, dați-le apă...Dacă voi nu faceți bine, cum de așteptați binele!? La țișanii tineri să nu le dați că e păcat. Toți tinerii pot munci”.

Studentii de la Facultatea de Teologie din Sibiu îi făcuseră o cântare frumoasă Părintelui Arsenie:

Refren: Ne cheamă la sfințenie
 Părintele Arsenie;
 Veniti, veniți, veniți,
 Veniți, veniți, veniți
 Și crucea lui Hristos primiți!

Veniți acum să luăm darul
 La Mănăstirea Brâncoveanu,
 -Veniți acum cât mai e vreme,
 Ne cheamă Părintele Arsenie.

Veniți la Sâmbăta de Sus...

Erau 5 strofe, dar nu le țin minte. Părintele nu-i lăsa să cânte și spunea: „N-o cântați, că mă leagă”. Cum venea Părintele venea și securitatea cu IMS-ul (mașina) după el. L-au dus la canal și în alte părți. Odată am auzit că e la biserica Drăgănescu și am fost de mai multe ori. Aveam și o rugăciune cu care mă rugam pentru Părintele Arsenie. Le-am zis-o multor femei: „Doamne, ține fericit pe Părintele Arsenie iubit; îl apără, îl păzește și de rele îl ferește, dă-i bine, sănătate, dă-i iertare de păcate, viață lungă pământească și dă-i, Doamne, Împărăția cea cerească”. (**Paraschiva Anghel**, Dejani)

- Mie mi-a spus moșul Codrea că atunci când s-a dus în munte, l-a întâlnit pe Părintele Arsenie și atunci i-a spus cum a primit el un duhovnic.

Înainte de a ajunge la mănăstirea Sâmbăta, după ce a terminat teologia, au vrut să îl căsătorească, să fie preot de mir. Și Părintele s-a rugat la Dumnezeu să-i descopere ce să facă: să se călugărească sau să se facă preot de mir. Și a avut un vis și i s-a spus: „Mănăstirea”. A plecat la Muntele Athos ca să primească învățături duhovnicești și s-a rugat mult la Mântuitorul și la Maica Domnului să-l îndrume la un duhovnic iscusit, care să-l călăuzească bine în viața călugărească. S-a rugat mai intens la Maica Domnului și a venit Maica Domnului, l-a luat de mână și l-a dus pe un munte înalt - prăpastie mare și în stânga și în dreapta - pe care nu puteai merge nicicum cu piciorul liber. L-a dus pe vârful muntelui și l-a încredințat unui sfânt care trăise cu 200 de ani înainte: Sfântul Serafim de Sarov. Acesta l-a învățat viața călugărească. Apoi, de câte ori avea nevoie de duhovnic mergea în locul acela singur, în vârful muntelui.

Când au venit securiștii să-l ia, să-l aresteze, Părintele nu era pregătit să plece. L-au luat cu forța și l-au urcat în mașină. Zicea Părintele: „Lăsați-mă puțin, că mergem imediat”. N-au vrut nicicum, dar nici mașina nu pornea. El a zis: „V-am spus să mă lăsați puțin și mergem”. Dacă au văzut că nu pornește, l-au lăsat pe Părintele să facă ce avea de făcut, după care a venit, s-au urcat în mașină și a zis Părintele: „Să plecăm”. Dacă nu era îngăduit de Dumnezeu să fie arestat, nu putea fi arestat de nicăieri.

Când era închis în celulă, cei care îl păzeau îl vedeau cu cartea, cu lumânarea aprinsă, citea și se ruga. Când deschideau celula nu mai era nimeni. Închideau celula și iar îl vedeau și s-au înspăimântat. A ajuns până la mai marele închisorilor, care, stând mai mult de vorbă cu el a zis: „Noi nu putem să ținem așa ceva aici, cum de ținem un om nevinovat în pușcărie?”.

Când era la canal, Părintele muncea din greu și își depășea întotdeauna norma și era foarte apreciat de cei care îl păzeau. Odată a terminat mult mai devreme norma și a zis celui ce-l păzea: „Îmi dai voie să mă odihnesc puțin?”. Acela l-a lăsat să se odihnească. A văzut apoi că trece o oră, trec două și au intrat în panică cei ce îl păzeau pe Părintele. L-au căutat și nu l-au găsit nicăieri, le era frică de faptul că, fiind pedepsiți pentru

neatenție, o să intre în locul lui.

La un moment dat Părintele a apărut și i-a zis paznicului: „Ti-am cerut voie să mă odihnesc, mi-ai dat voie, de ce m-ai mai căutat?” Dar l-au chestionat paznicii mai în amănunt și până la urmă Părintele a spus că a fost la înmormântarea mamei sale! Sau interesat și într-adevăr la orele acelea Părintele fusese la înmormântare!

Când l-am văzut eu pe Părintele Arsenie la Drăgănescu, era mâhnit, și avea de ce să fie. I se luase dreptul de a sluji Sfânta Liturghie la Prislop și cea mai mare durere a Părintelui Arsenie a fost cred asta: că ne-a descoperit nouă multe taine, la toți, la multă lume și n-am urmat nimic din ele. Asta a fost cea mai mare mâhnire.

În 1946 când a fost seceta cea mare, aici la Sâmbăta, s-a urcat sus în munte să se roage și și-a găsit un loc prielnic (la chilia Părintelui Arsenie, cum îi spunem acum). S-a rugat cu lacrimi multe. Și i-a apărut un înger care i-a vorbit și i-a spus așa: „Ți-am ascultat rugăciunea, du-te că voi da ploaie, și spune la lume să se întoarcă din căile rele”, iar după ce a coborât, a început să plouă până s-a umflat pământul de apă. După care a spus Părintele Arsenie: „Spre mâhnirea mea, nu s-a întors lumea la credință”. Din momentul acela cum să mai fie bucuros când vezi că te zbați pentru îndreptarea omului și el tot rău este. Și totuși Părintele nu a fost supărat pe noi, pe nici unii, că ne-a ajutat și ne ajută mereu.

Cu rugăciunea, Părintele Arsenie i-a blocat pe sovietici de n-au putut să vină la noi în țară. Spunea părintele Daniil că în 1968 el era la Drăgănescu și l-a trimis să-l cheme din biserică. Tocmai se zvonise ca urmează un război (invadarea Cehoslovaciei). S-a dus acolo, a intrat în biserică, dar nu-l găsea; s-a dus în altar și l-a găsit în genunchi, plâns. S-a șters repede la ochi. Părintele Bunescu s-a dus în locul unde a lost Părintele și era umed locul de la plânsul Părintelui. L-a întrebat mai târziu de ce a plâns. Nu i-a răspuns, dar mai apoi i-a zis că rușii sunt la granițele țării. A plâns Părintele pentru neamul românesc. **(Gheorghe Silea, 45 ani - Sâmbăta de Sus)**

- Când era arestat la Canal, a cerut permisiunea gardianului de a-i acorda trei ore de odihnă (până la ora 17). După un timp gardianul trecând în control a sesizat absența Părintelui, după care a dat alarmă generală. Nu l-au găsit, dar la ora 17 Părintele a apărut unde îl lăsase gardianul. A fost întrebat unde a fost, la care Părintele le răspunde că a fost la înmormântarea mamei sale. S-a dat telefon la primarul din satul Părintelui (Vața), confirmându-se înmormântarea și prezența Părintelui acolo. **(Prof. C.F.)**

- Cătălina i-a arătat unui preot, în catedrala din Sibiu, un om cu o mână ce o ținea nemișcată și i-a spus: «Omul acesta l-a bătut pe Părintele Arsenie în închisoare, la Brașov. Mi-a spus-o chiar el. Când l-a lovit foarte tare, Părintele a spus: „De acum, mâna aceasta a ta nu va mai bate pe nimeni”. Și imediat a zbierat acela căci mâna i s-a făcut moale. Și s-a întors către Dumnezeu, el și familia lui». Îl vedeam noi plângând în catedrală, dar nimeni nu știa taina lui. **(Pr. Petru Vanvulescu)**

- Părintele a făcut câteva facultăți, era foarte învățat. A fost unic în felul lui. M-am pomenit cunoscându-l: de la părinți, de la rude, de la vecini, de la toți care l-au căutat și s-au folosit de Părintele Arsenie.

Știți că a fost o bună vreme la Mănăstirea Sâmbăta. Trăia foarte modest, în multă rugăciune și lucra aproape zi și noapte. Acolo sau adunat toate amintirile despre Părintele, ale sătenilor noștri din țara Făgărașului, pentru că de multe ori, oamenii acolo se spovedeau, acolo se împărtășeau, acolo mergeau la mănăstire, de dragul Părintelui și de puterea sa dumnezeiască. Însă totuși, Părintele îi trimitea să se împărtășească la preotul parohiei, deci nu-i atrăgea așa ca un magnet ca să risipească parohia și lucrul

acesta îl făcea și când era la Drăgănescu; zicea: „Du-te mă și te spovedește la preotul satului, la preotul paroh și să-ți dea canon, eu ți-am spus cât ți-am spus...”.

Bineînțeles că la Sâmbăta, în anii în care a stat, a făcut multe minuni. La Părintele au fost și părinții mei, și bunicii mei, au fost și rudele mele, și vecinii și am avut și o rudă la Pojorta care a fost ca un ucenic al Părintelui.

Mitropolitului Antonie îi spusese la Prislop: „Mă, tu o să ajungi mitropolit, tu ajungi un om mare”, deși Înalțul era student sau seminarist pe vremea aceea. Când a fost aici Înalțul Antonie, la sfințirea unui monument al eroilor, m-a întrebat de Părintele Arsenie și am stat puțin de vorbă și l-am întrebat atunci dacă este adevărată această vorbă a Părintelui Arsenie, și a zis că da. Păcat că s-a îmbolnăvit Mitropolitul Antonie, pentru că dânsul a căutat, știu eu, să scoată nu numai o carte, ci să-l canonizeze pe Părintele Arsenie. Eu cred că Înalțul Antonie care l-a cunoscut, i-a știut viața, i-a știut puterea dumnezeiască, ar fi făcut primul pas în Sfântul Sinod pentru canonizarea Părintelui.

Nu mă îndoiesc că puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu o să lumineze mintea ierarhilor din Sinod, ca să facă pasul acesta, să-l canonizeze; plus că avem câțiva ierarhi deosebiți care l-au cunoscut pe Părintele, cum e preasfințitul Laurențiu, care este din Sâmbăta. Apoi preasfințitul Daniil, care mi-a fost coleg de facultate. Eu i-am spus de Părintele Arsenie. Când a ajuns la București, la doctorat, l-a cunoscut pe Părintele și Părintele l-a sfătuit să ia drumul călugăriei; i-a ajutat Dumnezeu să ajungă arhiepiscop. **(Pr. Ioan Ciungara, Copăcel)**

- Încă când era copil, mitropolitul Ardealului (Nicolae Mladin) sărea peste căpițele de fân, iar Părintele Arsenie i-a spus: „Mă, când vei fi cu toiagul în mână să-ți aduci aminte și de noi”. **(Lucia Bârsan, Beclean)**

- Când l-am cunoscut eu, el nu era niciodată supărat. Era tot timpul vesel, tot timpul zâmbea. Dacă vreodată se întâmpla de te certa, și atunci îți plăcea. Părintele era așa un om, de îți plăcea de el și când te certa. Pentru mine Părintele e un sfânt.

Părintele a suferit, a fost și pe la Canal. Dumnezeu i-a rânduit să ajungă acolo să îi mai încurajeze pe oameni. Unii se descurajau. Părintele săpa în locul celor care nu puteau să-și facă norma. Săpa așa de repede că imediat făcea norma și ajuta și la altul. **(Ierod. Ieronim Coldea)**

- Părintele Arsenie umbla vara cu șlapi de lemn cu curea. **(Bârsan Elena - Sâmbăta de Sus)**

- A amenajat și o grădină frumoasă lângă stăreție, s-a tras un fir de apă curgătoare prin grădină, s-au adus pietre mari, amenajându-se mese de piatră, lângă care s-au făcut bănci de mestecăn, s-au plantat pomi, flori, s-a făcut un mic lac într-o parte a grădinii, lac în forma de inimă. La acel lac au lucrat studenții în 1946 și s-a numit Lacul studenților. Acolo am plantat și eu o salcie pletoasă, care este până în ziua de azi. **(Pr. Ioan Sofonea)**

- Avem momente și prilejuri din zi în zi să sporim pașii noștri la mormântul Părintelui și să îl considerăm că a fost un sfânt în viața noastră și ne-a răscolit inima. Ceea ce ne-a răscolit atunci pe noi tinerii, răscolește acum marea masă. De ce? Pentru că îl socot că este cel mai dârz reprezentant al trăirii vieții pe pământ, al sfințeniei, mai cu seamă al sfințeniei familiei.

Se vorbește și despre viitoarea canonizare a Părintelui. Nu e treaba noastră, dar dacă împlinim porunca Părintelui, dacă dovedim în fața mai-marilor noștri, civili și

bisericești, că Părintele ne-a convertit într-o viață creștină demnă, de sfințenie, suntem fără îndoială - și cu îndreptățire - cea mai bună mărturie că Părintele Arsenie a fost sfânt”. - Cuvânt la mormântul Părintelui Arsenie - 28 noi. 2002. (**Pr. Ioan Sabău**, 89 de ani)

- Vin a 14-a oară, invitat de „Academia Duhovnicească” de la Mănăstirea Prislop și am observat că turma Părintelui nu a scăzut. Dimpotrivă, după 14 ani, Părintele își mărește turma de ucenici, de credincioși. Când oare Sfântul Sinod al Bisericii noastre se va gândi să ia o hotărâre privind fenomenul acesta, al ucenicilor, al mișcării spirituale legate de persoana Părintelui?

El s-a sacrificat pentru semenii săi. Când a ieșit din închisoarea de la Canal, a adresat o scrisoare episcopului Andrei de la Arad, în care scria cam așa: „Îi mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a oferit această șansă, închisoarea. Am făcut lucrarea Lui. Am ieșit mai întărit ca niciodată”. [N. ed.: După ce a fost eliberat, Părintele a mai rămas 2 zile în închisoare. Când un gardian l-a întrebat de ce nu pleacă, el i-a răspuns că cei din închisoare au mai multă nevoie de el, decât cei de afară]. (cuvânt rostit la mormântul Părintelui Arsenie, 28 noi. 2003) (**Pr. Simion Tatdoran**)

- Părintele Arsenie este chivotul care ne-a despărțit Iordanul, este Moise care ne-a despărțit Marea Roșie. Dar este de trebuință ca o mână de preoți, o mână de oameni, să avem îndrăzneala și să ne asumăm destinul neamului, destinul poporului care este însetat de Dumnezeu. Dacă ne vom arăta netrebnici la ceasul acesta de răscruce, atunci destinul neamului nostru va fi doar o amintire. Destinul neamului nostru, care și așa e compromis, și așa este sub obroc, va fi spulberat pe toate „străzile” lumii care ne așteaptă și ne îmbie. (cuvânt rostit la mormântul Părintelui Arsenie, 28 noi. 2003) (**Pr. Vasile Vlad**)

- Părintele Serafim Popescu spunea: „Nouă ne dă Dumnezeu harul cu picătura, lui Arsenie i l-a dat cu găleata”. (**Maica Adriana** - Schitul Cornet)

- Păcat că poporul acesta nu a știut să-l fructifice pe Părintele la valoarea lui [Spunea Părintele un cuvânt al principesei Ileana: „România e singura țară în care succesul nu are succes”]. Ar fi trebuit să fie folosit la facultățile de teologie, la seminarii, la mănăstiri, în toată țara. Nu să fie ținut ascuns. Azi poporul român ar fi fost altul. Dar Dumnezeu are răbdare. (**Pr. Nicolae Boboia** - Porumbacul de Sus)

Pictor de icoane și de suflete

- După ce ne-a dat binecuvântarea pentru cununie, Părintele Arsenie ne-a dat o icoană pictată de sfinția sa spunându-ne că va fi apărătoare casei noastre. (**Cismaș Eugenia**, 78 ani, Făgăraș)

- L-am cunoscut ca fiind și pictor. Încă de când era la Sâmbăta de Sus, l-am rugat să-mi facă o icoană cu Mântuitorul. Mutându-se la Schitul Maicilor, m-am dus acolo și mi-a arătat un album cu mai multe tipuri de icoane. Nu am găsit nici una potrivită și atunci Părintele a spus: „... O să ți-L pictez așa cum L-am văzut eu”. Când am mers după icoană cu sora mea Maria Streza, Părintele mi-a spus: „Cu timpul, această icoană o să fie un bun de voloare”. La întoarcere, cu motocicleta, ne-a prins o ploaie torențială în Predeal. Dar, pe unde treceam noi (cu icoana) șoseaua era uscată, iar în stânga și dreapta ploua! S-a petrecut o minune!

În icoană, în partea de jos, apar și Munții Făgărașului (cu Fereastră Mare și Fereastră

Mică). Așa L-a văzut Părintele Arsenie pe Mântuitorul, când se afla la Mănăstirea Sâmbăta de Sus (pictura este cea de la începutul volumului I pag. 29). (**Streza Nicolae**, 83 ani)

- Referitor la pictura de la Drăgănescu, ne-a spus că oricât am căuta nu o să vedem culoarea neagră acolo [într-o scrisoare pe care Nichifor Crainic i-a trimis-o Părintelui Arsenie, remarcă opțiunea acestuia, în pictură, pentru culorile deschise și vii, culorile raiului.] (**Mariana P.** - Făgăraș)

- La înmormântare a vorbit Părintele Bunescu. Părintele a spus că s-a făcut o pictură la Drăgănescu nu după cărți, cum se pictează normal, ci după cum a văzut Părintele Arsenie. Așa a pictat. Pictura Părintelui Arsenie este un unicat pe glob, nicăieri nu există asemenea pictură. Pe toți, și pe sfinți și pe Maica Domnului, i-a pictat după cum i-a văzut! Și toate scenele de acolo sunt pictate după cum le-a văzut!

Părintele Arsenie a spus că putea să fie oriunde în lumea asta, dar l-a rânduit Dumnezeu la noi, la români, pentru rugăciunile martirilor Brâncoveni. Mântuitorul i-a spus să fie pictor de suflete, să picteze în inimile oamenilor credință, să facă din oameni icoane vii. Și a reușit! (**Gheorghe Silea**, 45 ani - Sâmbăta de Sus)

- La Drăgănescu este singurul portret al Domnului nostru Iisus Hristos făcut din puncte - Hristos după înviere. Dacă stai departe, Îl vezi ca atunci când a intrat la ucenici și a zis „Pace vouă!”.

Eu am pictat o biserică în Drăguș cu un mare pictor roman, președintele pictorilor pe țară, iar Părintele Arsenie, fiind pictor, picta cu el și l-am întrebat pe acela: „Ce ai observat la sfinția sa deosebit?”. Mi-a spus: „Nu vorbea mult, se ruga mult, mânca puțin, dar niciodată nu l-am văzut să se urce sus pe scară. Pe frânghie se urca!”. Avea o putere fizică foarte mare. (**Pr. Dâmboiu Victor**, Râșor)

- A spus un părinte când s-a dus acolo, la Drăgănescu: „Părinte, ce frumos ați pictat pe Mântuitorul!” și i-a zis: „L-am pictat cum L-am văzut”. Haina Mântuitorului era ca un abur, adică albă, dar și albul era un alb transparent. (**Ierod. Ieronim Coldea**)

- La prima întâlnire cu Părintele Arsenie Boca, la Drăgănescu... m-a trimis în biserică să văd picturile făcute de sfinția sa. După un anumit timp, Părintele a venit în biserică și am purtat o discuție despre pictură, pe care a făcut-o inspirat din Biblie și Sfânta Tradiție. Părintele mi-a spus că i-a plăcut mult fizica și matematica, vrând să se facă aviator, dar nu s-a făcut chiar dacă nu a renunțat încă la ideea de a zbura. (**Prof. C.F.**)

Prima întâlnire cu Părintele și...următoarele!

- Eu m-am dus la Părintele Arsenie pentru tata. Era în război. Într-o sâmbătă după-masă, se făcea curățenie acolo, în altarul din pădure, și m-am dat pe lângă dânsul și l-am întrebat: „Părinte, când vine tătucul?” Și m-a întrebat: „Unde-i tătucul tău?” Tătucu era în război. M-a luat de după gât și am mers cu el până unde e clopotnița unde se vindeau iconite și lăntișoare, și acolo și mi-a dat o iconiță cu Maica Domnului și mi-a zis: „Vine, măi, și tătucul tău”. Și a venit. (**Elisabeta Filip**, Dejani)

- Pe Părintele l-am cunoscut cu „ajutorul” unei țigări! M-a trimis mama prin 1933-1934 la mănăstire. Eram elev și aveam un frate care vroia să se căsătorească și, cum eram copii mulți la părinți, fetele din sat îl refuzau. Îmi dă într-o zi o prescură și niște bănuți și

zice: „Dute la mănăstire, la Sâmbăta, că e un călugăr acolo, dragu' mami, și roagă-l să, facă niște slujbe”. Pe atunci eram la Sibiu la o Școală religioasă, care era patronată de mitropolie. M-am îmbrăcat, mi-am luat și mâncarea și am pornit.

Pe drum, prin Lisa m-am gândit să-mi iau niște țigări. Ajungând, m-am dus lângă Părintele Arsenie și am zis: „Săru' mâna Părinte!”; „Băi, de unde ești?”; „Sunt din Râușor”; „De ce ai venit aici?”; „Am adus o prescură și mi-a spus mama că dumneavoastră sunteți mare slujitor și să vă rugați pentru fratele meu, care vrea să se însoare”. A început să râdă și a zis: „Iei prescura asta și o duci acolo și tu te grăbești să te duci acasă?”; „Nu mă grăbesc”; „Bine. Hai că te țin trei zile aici, îți dă și de mâncare”. Când am văzut că sunt băgat în seamă, am început să mă încred în mine (mândria, primul păcat) și simțeam nevoia să-mi aprind o țigară. La Sâmbăta e o alee cu un gard viu de brazi și cu o cădere de apă. Nu era nimeni, era după masă. Mă dau într-un colț să-mi aprind o țigară. Deodată aud strigând pe cineva: „Băi, tu de acolo, aruncă țigara!”. Mai stau puțin și văd pe alee că vine un om: „Băi, ia aruncă pachetul și gata mă, cu ele!”. Așa a fost întâlnirea mea cu Părintele. Apoi m-a dus cu el la masă și le zice celor de la bucătărie: „La băiat îi dați mâncare cât îi trebuie, ca acasă la mama”, și apoi către mine: „Măine dimineață te ții de mine”.

Acum, când mă gândesc, îmi dau seama că Părintele Arsenie a fost ceva rar pe pământul românesc. Iubiții mei, ne-am dus la biserică, a început utrenia, s-a făcut liturghie și deodată a intrat un cetățean de la sat în biserică și-i strigă Părintele: „Băi Gheorghe, ce-ai avut cu vecinul tău azi dimineață?”; „Păi ne-am certat Părinte. Am făcut un pălan și el a zis ca m-am băgat la el, eu am zis că nu...”; „Și ce-ai vrut mă, ai luat securea să-i dai în cap?... Du securea aia acasă, că altfel să știi că e rău de tine”. Și a ieșit omul și a început să plângă și ne spunea că el, într-adevăr, a vrut să facă o crimă.

Când a ieșit Părintele din biserică, era o femeie de vreo 50 de ani, paralizată de mâna dreaptă și zicea: „Ajută-mă Părinte să fac cruce!” și când a strigat Părintele odată la ea: „Duh mut și surd, ieși... Hai, fă-ți cruce odată!” și încet-încet și-a făcut cruce. (**Pr. Dâmboiu Victor**, Râușor)

- L-am cunoscut pe Părintele în 1973-1974 și persoana care m-a trimis a zis să nu întreb nici un polițist când mă duc la Drăgănescu. Când m-am dus tocmai pe un polițist am întrebat și mi-a arătat unde era Părintele. Am ajuns până la urmă acolo și când mi-a spus pe nume -, „Ana” - eu am încremenit și nici nu am mai zis nici un cuvânt. Am plecat înapoi acasă că îmi era frică - de unde mă cunoștea cu numele Ana?!

Apoi am revenit după un an-doi. Am fost cu un frate care-i bolnav de schizofrenie și i-a spus: „Mă, tu de cancer la plămâni vei muri”, că fuma foarte mult. Spunea că „fărădelegile oamenilor aduc pustiirea pe pământ”. Am zis că avem necazuri în familie și el zicea că asta înseamnă că ne iubește Dumnezeu. De multe ori zicea să avem răbdare și mai zicea: „Ce aveți, așa vă trebuie”. Tot așa spunea ca să repetăm și noi „Ce avem, așa ne trebuie”. Să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru toate, că știe Dumnezeu pentru ce ne dă. Să avem răbdare. Să ne rugăm pentru vrăjmași. (**Ana Rițivoiu**, Sibiu)

- Eu l-am cunoscut când eram copil, tata lucra cu Părintele Arsenie la chilia de sus din munte. La chilie, înainte să doarmă, mai povesteau și adesea venea Părintele la ei și le spunea: „Faceți liniște că eu trebuie să mă rog!”. Când se ruga și ceasul de buzunar îl ascundea ca să nu-l audă. Și în loc de perină avea o pietroaie la cap.

Tata cu cumnatul său (în total 12 inși) au lucrat acolo 2 săptămâni. Eu cu fratele meu plecam sâmbăta pe jos și dormeam acolo. Părintele servea masa acolo și zicea: „Cam cum suntem noi aici?” și tata a zis: „Ca Domnul Hrisios cu apostolii”; „Așa măi, așa.” În ultima vineri a zis: „Acum coborâm jos. Vă duceți să vă spălați și așteptați, că s-ar putea

să nu mai urcăm. Înaltul Mitropolit Bălan nu prea e de acord cu ce facem noi. A zis că, facem cuib de partizani. Și vă spun eu duminică, după slujbă, dacă ne mai urcăm sau nu.” Așa s-a întâmplat și nu s-au mai dus. Nu a mai durat mult și pe Părintele l-au arestat și l-au dus în cetate, aici la Făgăraș, prin 1948. L-au dus pe Părintele acolo, dar la 7 dimineața găseau toate ușile deschise. Și de aici, de frică, l-au dus la canal. O fată de colonel de securitate, îl simpatiza pe Părintele și s-a rugat de tatăl său să-l scoată pe Părintele de acolo de la canal. L-a scos. Și Părintele a zis. „Nu plec! Locul meu este aici. Să le dau la oameni curaj”. Acolo, la canal, duceau profesori universitari, ingineri, colonei, generali. Dar și acolo le era frică de Părintele.

Când era Părintele Arsenie se aduna foarte multă lume la Sâmbăta. Părintele, când nu era slujbă, ne aduna pe toată lumea și îi spunea la fiecare câte ceva. Parcă-l citea, ca pe o carte. Am avut un fin și s-a gândit să meargă și el să se spovedească și să se cuminece la Părintele Arsenie, dar el nici nu postise și fuma mult.

Și când s-a dus i-a spus: „Tu să gați slămina din traistă și să gați țigările din scorbură de unde le-ai pus”. Apoi a zis: „Mai stăm puțin că trebuie să mai vină unul de pe drum că s-a băgat în capul Lisei într-o grădinuță și a luat câteva cepe”. După ce a apărut și acela i-a spus: „Ai întârziat. Te-ai băgat în capul Lisei într-o grădinuță de ai luat ceva ceapă”. Era să cadă acela de rușine. **(Dobrin Ioan, 67 ani, Săvăstreni)**

- Eu am auzit multe lucruri despre Părintele Arsenie de la tatăl meu și-mi doream să-l cunosc, numai că în tinerețe nu am avut o viață tocmai plăcută lui Dumnezeu; am fost dansator și nu prea căutam biserica. Așa se face că l-am cunoscut mai târziu, după ce mi-a murit unul din copii, prin 1987. Nu aveam curaj să stau de vorbă cu un duhovnic bun pentru că știam cât sunt de păcătos. La Drăgănescu l-am văzut pe Părintele. Nu am vorbit cu el; ne-a spus la modul general multe lucruri, sfaturi duhovnicești foarte bune de care însă nu am ținut cont.

Am mai fost la Drăgănescu de câteva ori și nu l-am mai găsit pe Părintele, în schimb am fost găsit de Părintele..., am simțit prezența Părintelui, chiar dacă nu l-am văzut în realitate.

Cu un an de zile înainte de a muri Părintele, am mers la Prislop. Părintele era acolo, n-am vorbit direct cu el, era cam bolnav. Când m-am dus la altar să mă închin, era părintele Daniil acolo și m-a întrebat ce necazuri am, de ce-l caut așa pe Părintele Arsenie. „Părinte, nu am nici un necaz, necazurile pe care le am eu, mi le-a dat Dumnezeu pentru păcatele mele și le merit. Eu vreau să stau de vorbă cu Părintele așa, să primesc binecuvântare, să mă ia sub acoperământul lui”. Am fost atunci pentru 3 zile, dar am stat 5. Îmi amintesc că nu vroiam să plec. Simțeam duhul Părintelui acolo. M-a luat părintele Daniil a treia zi și mi-a zis: „Frate, grijile tale sunt rezolvate”. N-am putut să mai spun ceva. Ce am avut eu de spus i s-a spus Părintelui! Am trăit momente deosebite.

Era acolo și o femeie care a plecat de acasă și nu a știut bărbatul ei nimic. S-a dus la Părintele și îi era frică că întorcându-se o s-o bată. Și i-a spus Părintele: „Te duci liniștită acasă că nu-ți face nimic. Ai să vezi cum te primește!” și când a ajuns acasă a primit-o bărbatul cu bucurie. S-a bucurat că a fost nevastă-sa la Părintele Arsenie. **(Gheorghe Silea, 45 ani - Sâmbăta de Sus)**

- Când mama a mers la Părintele Arsenie, a luat cu ea o poză mare în care eram eu, tata, bunicul, sora mea, care plecase la Mănăstirea Clocociov încă din 1984, un unchi bolnav de scleroză în plăci, o fată bolnavă tot de scleroză în plăci și mulți alții. Curios, dintre toți, Părintele s-a oprit cu privirea asupra mea: „Cine-i băiatul?”. Mama i-a spus. „Să știi că băiatul matale n-are ambiție. Dacă mai dădea o dată la, facultate, reușea!” De

unde să fi știut că dădusem la Politehnică și nu reușisem? Într-adevăr, eram cu totul lipsit de ambiție, mă angajasem la o filatură de bumbac, eram preocupat mai degrabă de fotbal, de fete, nicidecum de cele bisericești. Mama a încercat să-i arate și alte fotografii, dar Părintele a spus: „Nu, pe mine ăsta mă interesează. Să-i spui să facă Teologia! Neapărat să-i spui, m-auzi?”. Când a venit acasă și mi-a spus, am bufnit în râs. După câteva luni, mama a fost iarăși la Părintele și, minune, de cum a văzut-o, el și-a amintit imediat: „I-ai spus fiului tău să dea la Telogie?”. „I-am spus Părinte, dar nu vrea...”.

Abia prin anul 1986, așa, deodată, am prins a mă gândi la Dumnezeu. Nu voiam însă facultatea și preoția de mir, voiam călugăria, singurătatea, lepădarea de lume. Aveam ispite și îndoieli mari. Într-o vară, am urcat în munții Neamțului, la Părintele Cleopa, după care, de la Sihăstria, tot în aceea zi, plecând m-am hotărât să fac un ocol pe la Drăgănescu, ca să-l cunosc, în sfârșit, pe Părintele Arsenie Boca. Iar întâlnirea aceasta avea cu adevărat să-mi schimbe viața. Stăteam față în față la o masă lungă din curtea casei parohiale, sub un nuc mare, bătrân, noduros, în stânga și-n dreapta noastră se așezau din când în când pe scaune oameni care-și povesteau necazurile, cereau sfat, unii veneau doar să-l vadă, să-l asculte, căci pe atunci Părintele apărea rar și nu avea voie să spovedească. Avea niște ochi mari, umezi, albaștri - cel puțin așa i-am văzut eu - și se uita fix la mine. Omul din dreapta îi spunea: „Părinte, am un băiat care s-o căsătorit și m-o lăsat singur și mă batjocorește...”, mie, în mintea mea, îmi venea să-i răspund: „Așa-ți trebuie, dacă ai făcut numai un copil”. Părintele zicea imediat, fără să se întoarcă spre omul acela, privindu-mă tot pe mine: „Așa-ți trebuie dacă ai făcut numai un copil”. Apoi vorbea altul și altul și altul... și vă spun cu mâna pe inimă că toate sfaturile și gândurile care îmi treceau prin minte erau rostite de Părintele Arsenie Boca, cuvânt cu cuvânt, fără a mă scăpa din privire. M-am cutremurat! Cred că am început să tremur la propriu, uite așa mi s-a ridicat părul pe mână și mi-am zis: „Vai de mine, să vezi că Părintele ăsta îmi citește gândurile...” Pur și simplu le spunea oamenilor ce gândeam eu! Și, tot privindu-mă în ochi, deodată pe chipul lui a apărut așa, un zâmbet straniu, abia schițat, care ascundea cele mai adânci subînțeleșuri. Un zâmbet ce voia parcă să-mi spună: „Ei, vezi că știi?!...” De atunci, l-am urmat mereu pe Părintele Arsenie. Eram flămând să mă spovedesc lui.

A doua oară când am mers la Părintele n-am putut zice decât atât: „Părinte, am 26 de ani și nu știu ce să fac. Să mă însor sau sau mă călugăresc?”. Părintele s-a uitat așa la mine și mi-a spus: „Măi, nu ești bun acuma nici de una, nici de alta...”. Târziu mi-am dat seama că a fost răspunsul cel mai potrivit, unul demn de un mare duhovnic.

Părintele Arsenie nu contenea să-mi poruncească să dau la Teologie. I-am spus că se intră greu la Sibiu, că se intră cu relații, cu bani. În plus, nici nu prea voiam să ajung preot de mir, căci ar fi trebuit să mă căsătoresc, ori eu râvneam călugăria. Era primavara lui '89 - anul morții Părintelui Arsenie - și atunci marele duhovnic aproape mi-a poruncit: „Dă la Teologie, căci eu o să mă rog pentru tine și-o să reușești! Ultimul meu gând pentru tine este acesta: fă Teologia, căci prin Telogie vei ajunge la călugărie.”(**Părintele Dumitru**, Mănăstirea Sf Ilie -Albac)

- Era un moș, Ilie, care avea vedenii și care nu mânca decât o dată în zi (pe la ora 7), pâine și zarzavat fiert, cu sare și oțet. El a avut poruncă de la Domnul să facă o mănăstire la Bucium. Într-o altă vedenie, Domnul Iisus Hristos i-a arătat la Bucium o încăpere la subsol, unde erau moaștele unui sfânt, fără cap, și i-a dat poruncă „să-i facă ceea ce trebuie”. Moș Ilie a înțeles că trebuie să-i facă o raclă din argint, iar din altă vedenie a înțeles că este vorba de Sfântul Ioan Botezătorul. Scenele de pe raclă (în legătură cu Sf. Ioan Botezătorul) au fost făcute de Părintele Arsenie (proiectul, schițele); pe atunci lucra la Atelierele Patriarhiei (de la Schitul Maicilor). Apoi Domnul Hristos i-a

spus moșului Ilie că de Sfântul Nicolae trebuie sfințită racla. Moșul m-a trimis să aduc racla și a zis către fetele lui: „Să-mi căutați două rânduri de haine că pe mine mă arestează”. Când am venit cu racla, când m-am dat jos din tren, a zis un om: „Nelule, te așteaptă securitatea”. Moșul era deja arestat. Când am trecut prin fața poliției și securității, ceilalți care erau cu mine au fugit. Am venit cu racla, am trecut prin fața lor și nu mi s-a întâmplat nimic! Și s-a sfințit racla. [n. ed.: Menționăm că Elisabeta Șandru a fost numită de moșul Ilie să se ocupe atât de construirea Mănăstirii Bucium cât și a raclei. Și astăzi ea continuă să conducă lucrările ce se fac la Mân. Bucium - „Casa Pelerinului”. Racla se află în biserica din Hurez, în custodie].

Pe moșul Ilie l-au dus la un spital de nebuni și un nebun îl păzea. După 5 zile moșul zicea: „Doamne nu mai pot împlini porunca Ta, că ăștia mă omoară”. Și atunci zice Domnul Hristos moșului: „Adu Biblia mică sau testamentul și citește la Apocalipsă cap. 2, versetul 10”. Acolo scrie: „Pe unii dintre voi va să-i arunce diavolul în temniță, ca să fiți puși la ncerare și veți avea 10 zile la necazuri” și nu vi se va întâmpla nici un rău. Și când s-au împlinit 10 zile l-a chemat directorul spitalului de nebuni și a zis „Moșule, dumneata pleci acasă. Aș vrea să am și eu mentalitatea dumitale la vârsta dumitale”. Moșul a murit la 91 de ani. (**Ioan Bica**, 76 de ani)

- Am venit la mănăstire și când am ajuns s-a ținut o predică. Am rămas foarte impresionat de predica pe care o ținut-o Părintele. Când am ajuns acasă, aveam trei frați și săreau prin casă, făceau toate minunile și eu mă uitam la ei și nu mi se părea firesc ceea ce făceau. Deja intrase în mine frica de Dumnezeu.

Apoi nu l-am mai văzut pe Părintele până la 25-26 de ani. Aveam o urticarie cronică și am fost internat în spital la București și acolo nu m-au putut vindeca. Trebuia să-mi facă și o operație să-mi scot amigdalele din gât. În salon cu mine era un bucureștean care mi-a zis: „Eu știu un Părinte Arsenie, du-te la el”. L-am întrebat unde e și a zis că e pe la Schitul Maicilor, ca pictor. Mă duc la el acolo, dar nu-l văzusem de la 12 ani. Tot așa tuns era, cu barbă. La un moment dat a apărut: „Ce vrei mă?”; „Sunt bolnav, am venit la dumneavoastră să vă cer un sfat”; „Du-te mă și fă-ți operația și scoate-ți amigdalele că doctorii au dreptate. Altceva ce mai ai?”; „Mai am o nedumerire. Eu nu cred că există Dumnezeu”. S-a uitat la mine și zice: „Ce profesie ai?”; „Îs maistru mecanic”; „Ai citit multe cărți”; „Am citit destule”; „Biblia ai citit-o vreodată?”; „Am citit ceva din Vechiul Testament, ceva din Noul Testament, dar nu am terminat niciodată Biblia”; „Vezi mă, atunci de unde știi tu că nu există Dumnezeu? Uită-te la mine, nu-s numai pictor. În lumea aceasta sunt atâția oameni care s-au dus și au cercetat pe la Muntele Sfânt, peste tot locul și nu-s nebuni și cred, acum n-am ce să-ți spun mai mult. Ai de grijă că sunt ăia de la securitate și ne urmăresc”.

După ce m-am vindecat am venit acasă. Mama soacră tot mereu ne ducea la Părintele, la Drăgănescu. Am tot fost pe acolo, am avut niște necazuri, și odată zice către mine: „Mă, tu ai vreun dușman în lumea asta?”; „Da, am pe Ceaușescu”; „Uită-te la mine, cât va trăi ăsta va fi bine de voi, când nu va mai trăi, va fi vai de capul vostru”.

Altceva ce mi-a spus tata: era război și totdeauna când le venea ordin de încorporare la oameni se duceau la Părintele să se spovedească. Tata de colea, la un pahar, zice: „Să te duci să-l prinzi puțin de gât să vezi cum scoate un glas ca un clopoțel”. Dimineața când s-au dus, tata sta mai în spate și i-a zis Părintele: „Hai mă încoace și mă strânge să-mi capăt vocea”. (**Șerban Alexe**, 73 de ani, Lisa)

- Am fost cu soțul la Drăgănescu și când ne-a văzut, ne-a spus că noi ne împăcăm bine unul cu altul, dar o să ne despărțim. Și după un an și ceva a murit soțul.

Părintele mi-a spus că soțul meu avea blăstămul încă din pântecul mamei lui, chiar

de la aceasta, din greșeală. Cum s-a întâmplat? A venit un pocăit acolo în vecini și anunța să meargă lume că va predica. Soacra a zis că nu vrea ca el să meargă la pocăiți. „Ba mă duc tu Mărie, că nu mă pocăiesc”. „Gheorghe, dacă te duci, eu să hiu al hăluia (dracului) că nu mai sunt femeia ta, nici nu mă mai culc cu tine”. Nu s-o mai dus socrul dacă i-a spus așa. Dimineața ea a mers la preot, s-a spovedit, s-a împărtășit, i-a citit niște deslegări, dar n-o dezlegat blestemul din pânțece. Când soacra s-a spovedit Părintelui Arsenie, a zis că a spus tot ce a știut, dar în realitate asta n-a spus-o și a stat sub patrafir mult și nu și-o mai amintea. Apoi Părintele a spus: „Îl spui, ori ți-l spun eu”. Atunci o zis: „Aoleu, Părinte, n-o fi blestemul din pânțece?” “Ba da”. Și mama credea că păcatul e iertat!

După ce a murit soțul, băiatul vroia să dea la facultate, și eu am zis: „Cum să te duci mai băiete acolo, că eu nu am nici un sprijin; taică-tău e mort, iar la facultate merg oameni cu bani, nu intri așa ușor și fără sprijin”. Și m-am dus la Părintele căci eram și foarte bolnavă atunci și a zis: „Întocmește parastas - el picta acolo într-un colț și nu avea voie să vorbească pentru că era urmărit de Securitate - și pe băiat lasă-l, că reușește”. Și așa a fost.

Se uita așa țintit la tine și apoi zicea. Socrul meu, lucrând la mănăstire, mai puneă câte o țigară în gură. Părintele predica și socrul fuma. Și o zis Părintele: „Măi, cei ce iau focul în gură nu vor vedea fața lui Dumnezeu” și s-a uitat așa cu ochii drept la socrul meu. Acesta, când a ieșit de pe pământul mănăstirii, a aruncat țigările și mai mult nu a mai pus în gură țigări. Înainte de a-și da sfârșitul a avut o vedenie și zicea: „Uite ce de rugăciune face Părintele Serafim și cu Părintele Arsenie și ce de cete îngerești!” A fost în comă de duminică dimineața până marți seara, iar în timpul acesta sufletul lui a umblat și a fost purtat și în iad și în rai. După ce s-a deșteptat ne-a spus: „Vai ce chinuri sunt în iad!... Să știi că eu am fost mort și am înviat”. În timp ce a fost în comă l-a văzut pe soțul meu mort, a vorbit cu el: era cu doi copii într-o grădină cu floricele, iar soțul meu i-a zis: „Tăticule, matale mai stai puțin și apoi vii la mine”. Și soacra era moartă și l-am întrebat dacă pe mama n-a văzut-o: „N-am văzut-o dar am auzit-o”... Și zicea că a fost mort și a înviat și că o să mai trăiască puțin. Și a mai trăit trei săptămâni. Ne puneă să-i cântăm cântări de la mănăstire. Îi plăcea „Samarineanca la, fântână”, „Zece fecioare”...

Erau și care mergeau la Părintele și dacă nu le convenea ceva, aceștia nu se mai duceau. Iar care au fost oamenii mănăstirii, aceia mergeau. Noi ne duceam pe jos 16-17 km. Eram însărcinată și m-am dus pe jos; eram vreo 30, 40 de inși de pe sate și mergeam pe rând în fața șirului, căci era iarnă, astfel ca nu numai unul să rupă zăpada. Apoi când mergea lumea pe jos, de era Părintele aici, zicea: „Cela ce dă un pas către Dumnezeu, Dumnezeu dă 100 către el, deci pașii la mănăstire sunt plătiți”.

Când am fost odată la Părintele, mi-a spus: „Dacă ești așa neliniștită, întreabă pe cineva și să faci un canon”. M-am dus la o măicuță care a murit și e înmormântată la Prislop. Și a zis să-mi aleg un Sfânt și să-i citesc acatistul 6 săptămâni. Am ales pe Sfântul Nicolae și i-am citit acatistul 6 săptămâni și după ce am terminat de citit, în noaptea aceea am fost la Pitești unde era băiatul arestat și pe la două noaptea m-am dus și am dormit, iar către ziua am visat că a venit Sfântul Nicolae și mi-a zis să nu mă mai necăjesc, să nu mă mai supăr că am să mă îmbolnăvesc de inimă, iar băiatul nu va sta nici un an de zile la închisoare, cu toate că are 5 ani. Pe data de 7 va veni acasă. Eu am visat asta în data de 28 decembrie și în ziua de Sfântul Ioan a venit acasă.

Nu m-a certat cu toate că avea de ce să mă certe. L-a certat pe al meu, l-a certat puțin, da pe mine nu. Mi-a zis: „Tu nu meriți nici ceartă, nici aspru să fii cu tine pentru că ai avut o viață foarte grea”; m-a încurajat ca să pot să trec prin ce am avut de trecut.

La multă lume le spunea toate necazurile ce le au. Nu se supăra dacă-l întrebai. Dacă

era cineva de avea un necaz mai mare, mai deosebit, îl chema deoparte și discuta cu el. A fost o femeie de la Brașov la care i-a plecat băiatul pe munte și nu s-a mai întors. L-au căutat cu avionul, cu elicopterul și Părintele i-a spus exact unde să se ducă să-l caute. Am urmărit ziarul și am văzut că l-au găsit până la urmă.

Nu trebuia să-i spui absolut nimic, el îți spunea tot. Am fost cu cineva care îi tot mureau animalele și nu avea noroc de ele și i-a spus: „Dar de câte ori ți-a fătat vaca, ai dat la cineva un kg de lapte de pomană? Sau când ți-a fătat oaia? Atunci du-te și dă prima mulsoare”. Și de atunci nu a mai avut femeia probleme.

Pe urmă nu m-am mai dus la Părintele. Ne-am dus însă la mormânt, ne-am dus iarna și nu era zăpadă pe mormânt, erau flori. Ne-am dus și vara, tot așa era. (**Milșan Vionela**, Recea, 71 ani)

- Surorile mele s-au făcut maici. Uneia din ele, înainte de a se călugări, Părintele Arsenie i-a spus că în familia noastră avem un călugăr. Am aflat că într-adevăr bunica mea a avut un frate ce a fugit în Țara Românească, unde s-a făcut călugăr, iar când a venit aici toată lumea l-a primit cu bucurie. „El s-a rugat lui Dumnezeu să vă faceți voi maici”, le-a zis Părintele Arsenie.

Tatăl meu a fost rotar și se purta foarte frumos cu toată lumea. Când s-a dus și el la Mănăstirea Sâmbăta, sora mea l-a văzut pe Părintele Arsenie cum iese în hainele de Liturghie și cu crucea în mână și merge până la clopotniță unde era tatăl meu, căruia îi spune: „Bine ai venit nene Petre, ca să te spovedesc” și l-a spovedit. I-a spus că e un om foarte cumsecade. După moartea tatălui meu, sora mea s-a dus la mănăstirea Prislop. Când a ajuns la poartă au început să bată clopotele. După ce a intrat a întrebat: „Dar de ce bateți clopotele?” și maica a răspuns: „A zis Părintele Arsenie că e la poartă Maica Elefteria și că a murit tatăl ei”. Părintele a îmbrățișat-o și i-a spus: „Tatăl tău a murit. Mulți călugări ar vrea să ajungă unde e tatăl tău, dar nu ajung. Tatăl tău locuiește în al patrulea cer”.(**Cismaș Eugenia**, 78 ani, Făgăraș)

- Într-o zi, când am mers la miruit, pe două femei nu a vrut să le miruiască și să le lase să sărute crucea. Le-a zis: „Voi mergeți mai întâi să vă spălați pe buze... Am ceva să vă spun vouă. Vreți să vă spun în public sau veniți fiecare la mine în căsuța aceea?” S-au dus fiecare în parte. Când ieșeau de acolo erau așa de răvășite, încât credeai că le-a dezgropat din pământ. Una din ele zice: „Vai de mine, Părintele ăsta-i sfânt! De unde știa el ce nu știam decât eu și Dumnezeu? Când mi-a spus ce am făcut am crezut că o să cadă cerul pe mine și eu mă cufund în pământ”. N-au vrut să-mi spună ce le-a spus Părintele, dar de atunci una din doamne venea mereu la mănăstire, ținea post, Biblia și Psaltirea nu-i lipseau acasă, de pe noptieră. (**Beleana Ileana**, Recea)

- L-am cunoscut pentru prima dată pe Părintele Arsenie în iunie 1942. Am mers la Sfânta Mănăstire Brâncoveanu împreună cu scumpa mea mamă Maria, cu gândul să ne spovedim. Pe mine m-a primit zicând: Așa-i că de când te-a bătut bărbatul, nu-l mai poți vedea?”, mi-a spus că nu ne potrivim și că ar fi bine să mă despart de el.

Mai târziu, m-am întâlnit cu Părintele Arsenie la Sibiu și m-a întrebat dacă am divorțat. I-am spus că nu și m-a sfătuit să o fac „pentru că el nu stă cu tine și împărțiți păcatele”. La judecătorie ne-a divorțat de la prima înfățișare, deși, de obicei, acest lucru dura ani de zile. (**Maria Streza**, 86 ani, Voila)

- Pe când aveaun 18 ani, am mers pentru prima dată la Drăgănescu, împreună cu tatăl meu. Părintele obișnuia să meargă printre oameni și întreba pe câte cineva cu ce problemă a venit. A venit și la tata și l-a întrebat: „Măi, tu ce problemă ai ?” Tata i-a spus

că eu doresc să dau admitere la facultate. Mi-a spus că nu o să intru în primul an pentru că sunt o fire emotivă și după ce o să ies de la examen o să-mi dau seama ce am greșit. Așa a și fost; am picat a patra. Odată, când am mers la Părintele, tot dând la facultate și nereușind, îmi încolțise un gând: să merg la mănăstire. Atunci, Părintele adresându-mi-se, fără ca eu să-i fi spus ceva, a spus: „Știi, ca să mergi la mănăstire trebuie să fii pentru așa ceva”. (**Mariana P.** - Făgăraș)

- L-am cunoscut pe Părintele la Sâmbăta, la mănăstire, când eram fată. Aici am venit cu un grup de tineri, am participat la slujba Sfintei Liturghii, iar în urma prediciei Părintelui Arsenie am plâns și m-am învinovățit că nu sunt bună de nimic; am rămas cu acest fior toată viața. (**Măniș Septimia**, 79 ani, Codlea)

- Era în anul 1983, când am plecat la Părintele Arsenie cu o problema de familie. Îmi plecase soția de acasă (în lipsa mea), luând copiii și lucruri din casă, lăsându-mi un bilet pe masă, pe care scrisese, printre altele, că ce a făcut a făcut bine și să nu mă duc după ea să o aduc acasă, că nu va veni. În orice caz îmi aduc aminte că îmi spusese când era acasă, cu câțva timp înainte de a pleca, că este sătulă de viață... Eu nu am avut nici o ceartă cu ea, ca să o determine să plece, afară doar de faptul că dorea să se mute în Brașov, unde, de altfel, locuiau și frații și părinții ei.

Trecuse o vreme și nu-mi mai găseam nici scopul, nici rostul în viața aceasta. Nu știam ce să mai fac. Țin minte că mergeam prin locuri unde nu mă prea întâlneam cu oameni, în locuri mai retrase, plângând și spunând: Pentru ce Doamne? De ce Doamne? După o vreme, îmi spusese cineva de Părintele Arsenie, ca să mă duc să-l caut și să vorbesc cu dânsul. Cu două zile înainte de a pleca la dânsul, îl visasem fără să-l fi văzut vreodată în viața mea, și iată cum: Se făcea că intrasem într-o încăpere mare, unde era foarte multă lume, iar în fața tuturor era Părintele Arsenie, vorbindu-le oamenilor. Căutam să-l văd mai bine și dânsul se uita la mine și îmi zise, făcându-mi semn cu mâna: „Mă, tu ăla de acolo, vino încoace mă, vino aici...” și m-am trezit. Un amănunt: în visul meu Părintele era îmbrăcat într-un costum de culoare maro și avea ochelari de vedere cu rama aurie. M-am dus la mama mea și i-am spus despre vis. Mama mi-a zis: „Cum l-ai visat pe Părintele că tu nu l-ai văzut niciodată?”. Spunându-i mamei cum arăta în vis și cum m-a chemat la dânsul, ea a zis: „Dragul mamei, nu mai întrebăm pe nimeni nimic, ne suim în tren și plecăm la Drăgănescu și ai să vezi că o să-l găsim acolo. Să știi că te cheamă!”

După două zile am plecat la Drăgănescu și nu mică mi-a fost uimirea când l-am văzut pe Părintele Arsenie, îmbrăcat în acel costum maro și cu ochelarii cu acea ramă aurie, precum îl visasem. Arăta exact ca în visul meu.

Țin minte că, înainte de a vorbi cu mine, a vorbit cu o femeie care îi arătase fotografia cu fiica ei, dorind s-o mărite. Când i-a arătat fotografia, Părintele a repezit-o, spunându-i că nu-i ghicitor și nici vrăjitor și i-a spus să plece. Am rămas blocat pentru că și eu aveam la mine o fotografie, unde eram eu, soția și cei doi copii ai noștri. Dar cum să mai îndrăznesc să i-o arăt! Când a ajuns în dreptul meu, s-a uitat undeva sus, într-un colț al bisericii cu o privire atât de dragăstoasă și parcă rugătoare în același timp. Doamne, ce ochi frumoși avea, ce albastru curat și frumos! Nu am văzut niciodată în viața mea așa ochi minunați! Avea ceva dumnezeiesc în ei și în toată ființa sa. Iar eu am gândit în acel moment, repet, am gândit doar, precis i s-a arătat cineva - vreun înger sau vreun sfânt - și vorbește cu dânsul, spunându-i că l-am visat și m-a chemat. Iar Părintele, fără să coboare privirea aceea minunată, răspunse la gândul meu, în auzul tuturor, zâmbind ușor: „Nu mă, mă uit așa, ca pictor mă.” Știa ce am gândit!!!

Și am rămas înțepenit locului, văzând că Părintele Arsenie știa gândurile omului și că

mă aflu în fața unui om, ce n-am crezut în viața mea că poate să existe. Și totuși l-am avut printre noi, dar nu am știut să-l ascultăm și nici să prețuim un astfel de om pe care Dumnezeu ni l-a binecuvântat să-l avem.

Părintele s-a uitat apoi la mine cu același zâmbet, spunându-mi: „No mă, care-i baiu’?”. Așa i-am spus Părintelui povestea mea. Apoi Părintele mi-a spus ceva ce m-a uimit, pentru că pe acea persoană care fusese înaintea mea o repezise, spunându-i că el nu este clarvăzător și nici vrăjitor, mi-a spus așa: „Mă, n-ai la tine o fotografie cu ea, s-o văd și eu, așa, ca pictor?”, și cu timiditate i-am spus: „Ba da, Părinte”. „Ia dă mă, s-o văd și eu”. Privind-o Părintele Arsenie cu atenție, m-a întrebat: „Și ce ți-a zis mă?”. Am spus Părintelui că îmi zisese, cu ceva timp înainte să plece de acasă, că este sătulă de viață. Părintele, privind fotografia a spus cu glas tare: „Minte mă, minte. Aici sunt două femei cu mintea goală, și știi care”. Desigur că nu știam, pentru că în fotograful era doar ea femeie. Și dânsul mi-a spus: „Ea și cu mă-sa mă” a adăugat: „Lasă mă, că va veni o zi când va da socoteală pentru tot ceea ce a făcut. Tu să-ți duci viața așa...”, și îmi spuse cum să-mi duc viața.

Apoi a adăugat un cuvânt care m-a surprins. Mi-a zis așa: „Mă, să ai grijă! Nu cumva să te apuci să bei!!!”. Iar eu, mai sigur pe mine de data aceasta, i-am spus Părintelui: „Părinte, eu nu beau din principiu”. Părintele mi-a retezat-o imediat, spunându-mi: „Lasă mă principiul tău și tu usculă ce-ți spun eu!”.

Apoi mi-a dat fotografia înapoi și a pus mâinile sale pe mâinile mele (pe care le țineam lateral, lipite de corp), spunându-mi mai departe ce să fac și cum să fac cu viața mea, neluându-și mâinile sale de pe mâinile mele. Toata lumea se mira de cum proceda Părintele și spuneau: „Uite, dragă, cum îl ține”. Se mirau oamenii cum mă ținea Părintele și nu-mi dădea drumul din mâinile dânsului cât timp a vorbit cu mine. Mă miram și eu de mirarea oamenilor.

Abia mai târziu mi-am dat seama că de fapt oamenii aveau dreptate să se mire, pentru că Părintele Arsenie de obicei nu prea pune mâna pe oameni, cu unele excepții. Și din acele excepții am făcut și eu parte, spre bucuria mea. Târziu, mi-am dat seama de ce și pot să afirm că Părintele și-a pus mâinile pe mâinile mele ca să-mi dea putere, pentru că eram deprimat atunci.

M-am întors acasă și nu după mult timp, poate după o lună sau cel mult două, am început să beau: o bere pe zi, apoi două beri în altă zi, apoi trei până am ajuns la „marea performanță” de cinci beri pe zi fără să mă îmbăt, pentru că aveam „antrenament”.

Începusem cu o bere și ajunsesem treptat la cinci beri pe zi, uitând de fapt de toate sfaturile pe care le-am primit de la acest om, de la acest Om al lui Dumnezeu. Cu toată responsabilitatea mea, spun că Omul lui Dumnezeu a fost Părintele Arsenie și cu greu se mai poate naște un astfel de Om într-un neam întreg. Uitasem deci acea profeție a dânsului, în care îmi spunea: „Mă, să nu cumva să te apuci să bei!”. Dar într-o dimineață, cred că era ora 6, am auzit glasul Părintelui Arsenie spunându-mi de trei ori: „Măă!... Măăă!... Măăăă!”, iar eu fiind treaz, aceste cuvinte ale Părintelui le-am înțeles cam așa: „Mă, ce ți-am spus eu ție să nu bei, mă?”

Și din acel moment, din acel ceas, din acea clipă, în viața mea nu am mai băut niciodată, prin orice stări aș fi trecut: bucurie, nefericire, durere, neîmplinire, că este ziua mea de naștere sau a altora, nici un strop de alcool nu am mai băut. Dar știu că nu este meritul meu, ci al Părintelui Arsenie. Dânsul și rugăciunile lui m-au ajutat! Să mă ierte bunul Dumnezeu și Maica luminii, că nu l-am ascultat, și să mă ierți sfinte Părinte Arsenie. Ajută-mă, cum m-ai ajutat!

...Două inginere, prietene foarte bune, s-au dus la Părinte la biserica Drăgănescu să vorbească cu dânsul. Una dintre ele vorbea cu Părintele Arsenie, când cealaltă era în spatele Părintelui, privindu-i picturile din biserică. La un moment dat, inginera M.G. din

spatele Părintelui, uitându-se la picturi a zis în gândul ei: „A, nu există Dumnezeu”. Chiar atunci, Părintele Arsenie o lasă pe prietena acesteia vorbind, se întoarce cu fața spre aceasta și îi spune: „Și totuși mă, să știi că este Dumnezeu”, apoi s-a întors cu fața la cealaltă și a continuat discuția cu ea. Povestea aceasta mi-a spus-o inginera când a ieșit din Biserică, spunându-mi că după ce i-a spus Părintele că totuși este Dumnezeu, a simțit că i se face rău de emoție, minunându-se de unde i-a știut Părintele Arsenie gândurile. Spunea sărmana de ea că a simțit că se duce în adâncul pământului de rușine. **(Bogdan Juncu - Făgăraș)**

- La prima întâlnire cu Părintele Arsenie Boca, la Drăgănescu, m-am trezit cu Părintele lângă mine, fără să-l văd venind. Mi s-a adresat zicându-mi că vin de la mare distanță și că eu predau codul genetic, deci știa că sunt profesoară de biologie. Mi-a atras atenția să nu mă mai vopsesc pe păr ca să nu-mi pierd mântuirea și mi-a mai spus numărul copiilor pe care nu i-am adus pe lume și care mă vor striga pe lumea cealaltă, acuzându-mă de fapta mea. M-a trimis apoi în biserică să văd picturile făcute de sfinția sa... Apoi m-a îndemnat să plec la autobuz fiindcă urma să vină o furtună foarte mare. După ce m-am urcat în autobuzul de București s-a pornit o furtună, așa cum spusese Părintele.

La o altă întâlnire cu Părintele mi-a zis să plec repede că vine securitatea și verifică oamenii găsiți aici; într-adevăr în drum spre autobuz am întâlnit mașina securității care era în drum spre biserică. Părintele nu voia să am necazuri cu securitatea, fiind încă la școală, profesoară.

Altă dată, o doamnă îl abordează pe Părintele spunându-i că are un băiat, de profesie inginer, care a plecat în Munții Bucegi de șase săptămâni și nu s-a mai întors acasă. Părintele îi răspunde că nu o să mai vină pentru că din cauza unei avalanșe a căzut într-o prăpastie și i-a indicat chiar și locul, dar să-l lase până la primăvară când „va ieși singur”, odată cu topirea zăpezii. Lucrurile s-au petrecut întocmai, și locul a fost cel indicat de Părintele. **(Prof. C.F.)**

- Când eram student în ultimul an la Sibiu, printr-un „telefon fără fir” am aflat că undeva lângă București, în localitatea Drăgănescu, se află un mare duhovnic care poate să-ți spună toată viața ta și să-ți arate calea pe care trebuie să mergi. Eram la răspântie de drumuri, nu știam în ce direcție s-o iau. Împreună cu alți tineri din Făgăraș am plecat în noaptea dinainte de 16 iunie (Rusaliile din anul acela) spre București. Era plină curtea bisericii și biserica de oameni. Când l-am văzut pe Părintele, înfățișarea lui, m-a străpuns ceva în inimă. Mi-am dat seama că nu văd un om oarecare, că are o putere deosebită. Avea o privire pătrunzătoare, un timbru al vocii, niște mișcări și o înfățișare harismatică. În acea zi de Rusalii. Părintele mi-a spus: „Începând de astăzi, dacă numele meu te va însoți îți va pricinui și bucurii și necazuri”. Și așa a fost... **(Pr. Prof. Simiofi Todoran)**

Ucenici ai Părintelui

- Părintele **Dometie** Moian, care a murit nu de mult, când era mic s-a gândit să se facă călugăr, dar după ce s-a maturizat a uitat de acest gând și a vrut să se căsătorească de mai multe ori și nu reușea nicicum. După mai multe încercări s-a dus la Părintele: „Părinte, nu știu ce să mă fac că nu pot să mă căsătoresc”. „Mă, amintește-ți ce i-ai făgăduit tu lui Dumnezeu când ai fost mic”.

Atunci părintele Dometie, stând și cugetând mai mult timp și-a amintit că i-a făgăduit lui Dumnezeu că se va face călugăr.

Îi vine părintelui Dometie ordin să plece pe front și pleacă, nu are ce face. La un

moment dat îi selectează pe cei de acolo, să-i bage pe linia întâi, dar Părintele Arsenie i-a spus dinainte ca să citească Acatistul Mântuitorului și 3 zile să nu mănânce nimic înainte de o primejdie mare. Așa a făcut, 3 zile n-a mâncat, n-a băut apă. Când a trecut prin fața comisiei i-au zis: „Bun, bun, bun... cu tine ce-i?”. L-au examinat din nou, l-au pus la toate aparatele, l-au consultat, apoi l-au trimis acasă.

Mama părintelui Dometie era necăjită că nu mai știe nimic de feciorul ei, știa doar că-i plecat pe front. A trecut Părintele Arsenie prin Voila și aceasta i-a spus: „Părinte, sunt necăjită, nu mai știu nimic de băiatul ăsta”; Părintele zice: „Numai că nu-l vezi”. Cu primul tren a apărut acasă.

Dometie Moian, în armată fiind, când a plecat de la Breaza, de la unitatea militară, la o intersecție de drumuri, cineva l-a oprit din drum și-l contrazicea mereu la ceea ce gândea, zicându-i: „Nu-i așa!”. Când dă să plece îi zice: „N-ai plecat bine”. Se uită, nu mai vede nimic.

Duminică dimineața, când s-a făcut ziuă a și fost la mănăstire, la Părintele Arsenie. Părintele când l-a văzut i-a și spus: „Ce-i măi Dănilă?”, și fără a mai aștepta răspuns îi zice: „Vei mai trece pe acolo, dar fii, fără teamă și spune-le așa: A zis Părintele Arsenie că așa-i. Dar fii hotărât”. Când a trecut data următoare pe la intersecția de drumuri, i-au apărut iar diavolii și l-au încurcat, atunci Părintele Dometie spune: „A zis Părintele Arsenie că așa-i”. Din momentul acela au amuțit diavolii. Putere mare a avut Părintele Arsenie asupra duhurilor necurate, încât numai la auzul numelui Părintelui Arsenie s-au cutremurat și au dispărut.

Părintele Dometie a fost ales ca ucenic al Părintelui Arsenie. Prea Sfințitul **Daniil**, care este episcop la Vârșeț, este cel mai iubit ucenic al Părintelui Arsenie. Acestuia Părintele i-a descoperit multe taine.

Adesea Părintele spunea la lume: „Am în lume călugări mai călugări ca în mănăstiri” și se uita la moșu' Codrea și la bunica.

Duceau o viață curată, cu rugăciuni multe și fapte bune. Așa a rânduit Dumnezeu ca moșu' Codrea să moară la mănăstire la Sâmbăta, cum și-a dorit mult de tot. Moșul Codrea a avut 2 băieți, care au fost preoți. Unul din ei a murit, părintele Nicolae, iar părintele Codrea trăiește.

Moșul Codrea era născut în Drăguș căsătorit în Cârțișoara, a lucrat la fabrica de avioane de la Brașov și s-a dus și s-a spovedit la Părintele Arsenie. Părintele Arsenie l-a ținut acolo vreo 2 săptămâni până l-a spovedit. El trebuia să ajungă la serviciu, dar nu i-a dat voie să plece. Când s-a dus înapoi la serviciu nu a avut însă nici o problemă! Cred că atunci a explodat fabrica și l-a ținut Părintele Arsenie acolo ca să nu fie la fabrică.

Să vă povestesc despre Părintele **Nicodim**. Părinții mamei mele l-au botezat și el era cu lumea, la jocuri striga tot felul de strigături, era om de viață. Lucra tâmplărie și așa l-a chemat Părintele Arsenie la mănăstire, la Sâmbăta, să repare niște uși căci intra ursul și mânca vacile în grajd. L-a ținut Părintele câteva zile la mănăstire, dar el era necăjit căci vroia să se căsătorească și nu reușea. Părintele Arsenie i-a pus mâna după cap și i-a spus: „Măi, stai pe aici că te liniștești”, și când a pus mâna, prin mâna Părintelui a simțit o energie și din momentul acela Părintelui Nicodim nu i-a mai trebuit nici casă, nici căsătorie, numai mănăstire. A devenit ucenicul Părintelui Arsenie.

... Dar un sfânt nu are numai un ucenic, toți cei care-i urmează sfatul sunt ucenici. (**Gheorghe Silea**, 45 ani - Sâmbăta de Sus)

- Eu am venit în decembrie 1963 la mănăstire și în 1968-'70 l-am cunoscut pe Părintele. Prima dată am auzit de Părintele Arsenie de la un cetățean din Idici, **Ionel**, care mergea la Prislop. Ne povestea că Părintele Arsenie i-a dat o putere mare spunându-i: „Dacă este cineva bolnav și crede în Dumnezeu și vrea să se facă bine, numai să te

gândești la mine și eu îl ajut”.

Ionel a mers odată la Prislop și i-a spus Părintele Arsenie: „Măi Ionele, tu ai tot venit aici și n-am stat încă de vorbă. Ar fi bine să stăm puțin de vorbă”. „Părinte, eu aș mai sta, dar dacă nu mă duc acasă mama se supără, gândește că am pățit ceva”. „Lasă că îi dau eu un telefon”. Asta a fost duminică. Luni au mers să facă un gard și au săpat gropi unde au pus apoi stâlpii de gard și pe la ora 10 zice Părintele Arsenie: „Eu mă duc să dau un telefon la mama ta”. Și după ce a plecat Părintele vine o măicuță și Ionel o întreabă: „Maică, voi aveți telefon aici?”. „Nu avem”. A stat acolo, a lucrat și gândea că Părintele s-a dus cu calul sau cu căruța până în Silvașul de Sus, unde avea cineva telefon. Dar după o jumătate de oră Părintele a venit. În Silvașul de Sus nu putea ajunge și întoarce într-o jumătate de oră. Părintele i-a zis: „Am vorbit cu mama ta și i-am spus că joi te duci acasă”. Ajungând acasă joi, mama sa era în fața porții și râdea. El credea că mama lui este supărată că a stat atât de mult, dar ea era veselă și primul lucru ce i-a spus a fost: „L-am văzut și eu pe Părintele tău. Luni pe la 10 mi-a venit un somn de n-am putut să mai stau trează și m-am dus și m-am culcat. Imediat am adormit și a venit Părintele și mi-a spus care-i treaba”. Ea a fost încredințată că ceea ce a visat și ce i-a spus Părintele e adevărat și așa a fost. Deci Părintele i-a spus în vis totul, ca la telefon.

Eu am un frate preot care se ducea mereu la Părintele Arsenie și acum se duce mereu la Prislop, la mormânt. Odată Părintele le-a spus: **„Când îmi dați „telefon” să stăruiiți, că vin „telefone” din mai multe părți și nu știu de unde vine „telefonul”**, dar nu era vorba de telefonul propriu-zis. Dacă te gândeai la Părintele, Părintele simțea că cineva îi cere ajutor. (Ierod. Ieronim Coldea)

Moștenirea și ispășirea păcatelor „Trebuie să plătim pentru păcatele noastre”

- Ne spunea odată: „Vin oameni la mine pentru că au necazuri. Le spun: Ziceți după mine «Așa ne trebuie!». Nu vroia să zică nici unul, dar asta-i adevărul. Dacă nu vrem de bună voie, vrem de nevoie. Trebuie să plătim pentru păcatele noastre... Ce ne dă, așa ne trebuie” (Morar Gheorghe, Ucea de Sus)

- N-am așteptat mult și Părintele a intrat în biserică. Țin minte că, ajungând în fața sfântului altar, s-a uitat la noi și ne-a întrebat care are cel mai mare necaz. Cineva din mulțime a spus că o femeie în vârstă care era paralizată de la brâu în jos. Iar Părintele Arsenie, privind-o pe femeie a spus: „Da mă, ea are necazul cel mai mare”. S-a apropiat de ea și i-a zis: „Știi tu, mătușică, de ce ești așa?”. Bătrânica dădea din cap că nu știe și plângea cu amar. Din cauza plânsului nu putea vorbi și atunci a dat din cap că nu știe. „Lasă mătușică, nu mai plânge atâta că cineva îți poartă de grijă. Și știi cine? Și arată cu degetul în sus grăindu-i: „Dumnezeu”. „Că și așa cocioaba asta se răblagește ea”, mai spuse Părintele referindu-se la corpul omului. „Să știi - i-a mai spus Părintele Arsenie - că tu duci sau porți păcatele lui Gheorghe a lui [cutare], a lui Vasile a lui [cutare], a lui Ioan a lui [cutare] - spunând numele sau porecla pe care o aveau în sat acele rude ale ei - tu le duci pe bațe acestea, pe tine au căzut”. (Bogdan Juncu - Făgăraș)

- I-a spus Părintele cuiva care avea un mare necaz: „Ce te mai minunezi de năcazul ăsta al tău, căci al 4-lea strămoș al tău a făcut cutare păcat” - și i-a spus ce păcat a făcut. E drept că în Evanghelie spune că se lasă numai până la al 3-lea neam. Dar păcatul pe care l-a făcut, înaintașii lui n-au putut să-l ispășească, au făcut în schimb alte păcate, și rădăcina păcatului de acolo s-a tras.

Unei maici i-a scris Părintele Arsenie un bilet și i-a spus așa: „La capătul acestei

suferințe va fi mântuirea ta. Atunci vei vede pentru cine ai suferit!” Ea a fost curată, nu pentru ea a suferit, ci pentru bunici, străbunici, Dumnezeu știe. I-a mai spus ceva: „Înainte de a te muta din lumea asta vei vedea lucruri deosebite;” să nu ți se pară că sunt hulucinații, căci vor fi adevărate”. Și așa i s-a întâmplat înainte de a muri. Era la mănăstirea Bistrita și după ce s-a îmbolnăvit, a venit în Voila, apoi la Gușterița (lâng Sibiu), apoi în Sibiu la cineva, apoi a murit și au înmormântat-o la Prislop. Avea un vâjâit în cap tot timpul. A fost la medici, i-au pus aparate și când au auzit zgomotul pe care-l are s-a speriat doctorul și a zis: „Cum poate să reziste o persoană cu asemenea zgomot în cap?!”. I-a spus Părintele Arsenie: „În capul tău e iadul, să nu-ți umble nimeni la cap” - că au vrut să o opereze de câteva ori să vadă ce și cum. Chinurile iadului, care trebuia să le săvârșească ea, le avea în cap. (**Gheorghe Silea**, 45 ani, Sâmbăta de Sus)

- Maica Teoctista, când era bolnavă, avea un sunet în cap foarte puternic și alte boli grave. Părintele Arsenie i-a scris așa în bilet: „Înainte de a trece la cele veșnice, vei vedea ceva deosebit și acelea vor fi lucruri adevărate”! Înainte de a muri cu ceva timp, maica a fost dusă dincolo, dar pentru smerenie n-a spus prea mult. Tot Părintele Arsenie i-a spus că, la capătul acestei suferințe, va vedea și pentru cine a suferit. Ea n-a avut păcate grele, ca să sufere, dar a suferit pentru cineva din neamul ei pe care astfel l-a salvat. (**Pr. Ioan Sabău**, 89 de ani)

- „Io știu mai multe despre voi, decât știți voi despre voi” zicea Părintele câteodată. „Io văd prin voi până la al treilea neam”. Vorbea în pilde și te făcea să te rușinezi de faptele rele. (**Ierod. Ieronim Coldea**)

- ...Când m-am spovedit la Părintele m-a întrebat un lucru care mi s-a părut curios că mă întrebă. Și anume, m-a întrebat dacă mi-a venit vreodată în minte să omor vreun om. Acuma, poate că la vârsta aceea, de 13 ani și jumătate, nu era cazul să îmi pun o astfel de întrebare, deși, după aceea mi-am dat seama de ce mi-a pus-o. Pentru că Părintele știa că copilul este oglinda părinților că fiecare dintre noi aducem o încărcătură din străfunduri de existență, că fiecare dintre noi suntem sinteza înaintașilor noștri: părinți, bunici, străbunici, până unde ajunge spectrul vital al existenței noastre. Și, bineînțeles că, chiar dacă m-am mirat, i-am dat răspunsul care era de fapt, nu i-am dat un răspuns evaziv, i-am spus că niciodată nu mi-a venit să omor un om. Părintele vroia între în legătură cu înaintașii mei, să vadă eventual din ce tâlhari am apărut eu în această lume. Probabil s-a gândit la aceasta fiind un nevăzător, fiind un „copil născut în lanțuri”, fiind un „născut între tâlhari”, a vrut să știe dacă părinții mei sunt, întradevăr, ceea ce gândea ei că sunt. Mulțumesc lui Dumnezeu, avut niște părinți, nu pot zice ca Sfânta Tereza de Lisieux: „Să știți că eu am avut niște părinți sfinți”, nu pot zice lucrul acesta: dar, în orice caz, au fost oameni de treabă și-au văzut de îndatoririle pe care le-au avut. Ne-au crescut, ne-au îndrumat bine. Că o fi având și ei vreo vină... mă rog, Dumnezeu știe de toate. Nu alegem noi părinții și nici părinții nu ne aleg pe noi și venim în lume în contextul fizic, fiziologic și social în care am venit lume. (Amintiri despre duhovnici pe care i-am cunoscut, Teognost - 2003) (**Arhim. Teofil Părăian** - Mân. Brâncoveanu)

- Din comuna Dăești - jud. Vâlcea, a venit într-o zi la Părintele o femeie care avea trei fete. Mama fetelor luase un bătrân pentru a avea grijă de el, dar și-a bătut joc de el și i-a luat toată averea. Între timp femeia aude de existența Părintelui Arsenie, care atunci era la mănăstirea Sâmbăta de Sus și se hotărăște să-i ceară ajutorul pentru căsătoria fiicelor ei. Ajungând la mănăstire, slujba fiind în plină desfășurare la Altarul de vară și terminându-se slujba, Părintele a chemat-o din mulțimea de oameni spunându-i că are trei

fete și că dacă le va căsători, toate trei vor muri pentru păcatul săvârșit cu acel bătrân. Neținând însă cont de sfatul primit, fetele au murit pe rând, după căsătorie. (**D-na M.A.**)

- A venit o femeie la Părintele, la Drăgănescu, să-i ceară sfat privind împărțirea averii. Părintele i-a spus să se ducă să se împace cu sora ei. Trei ore Părintele i-a tot spus acest lucru, dar ea o ținea una și bună: „Nu o iert. Nu mă împac”. După 3 ore lumea a început să vocifereze, căci toți veniseră să primească sfatul Părintelui. Când a plecat, după ce s-a închinat la icoane, Părintele a întrebat-o pentru ultima dată: „O ierți pe sora ta?”. „Nu o iert” „Dacă n-o ierți te va călca o mașină”. Lucru ce s-a și întâmplat după o vreme. (**Bălan Silvica - Făgăraș**)

- Unui tânăr din Brașov, care l-a căutat pe Părinte înainte de a merge în armată, Părintele i-a spus să fie serios și să nu-și facă de lucru cu fete până la căsătorie. În armată fiind, acesta n-a ascultat povața Părintelui și a avut o aventură cu o fată pe care n-a mai întâlnit-o după aceea. Venit din armată s-a angajat gestionar la o întreprindere. Magazia pe care o gestiona a fost spartă, iar paguba i-a fost imputată lui, în urma cercetărilor urmând a merge și la închisoare, negăsindu-se adevărații hoți. Disperat, acesta merge din nou la Părintele, prefăcându-se că vine pentru prima dată și i-a povestit necazul. Părintele l-a recunoscut, dar amintindu-i ce-i spusese înainte de armată îi reproșează că nu l-a ascultat și i-a spus: „Tu nu știi, dar fata aceea a făcut crimă (avort) și tu te duci acum la pușcărie nu pentru lipsa din gestiune, ci ca să plălești crima ei!”. [să ne gândim acum cât mai are de ispășit poporul român, dacă ținem cont că din 1989 până acum s-au făcut 20 milioane de pruncucideri, cam un milion pe an!] (**Maica Adriana - Schitul Cornet**)

- Sfaturi și îndemnuri ale Părintelui Arsenie:
 - Păcatele se înregistrează în codul genetic al fiecăruia.
 - Să nu credeți ca veți intra după moarte întru Împărăția în care n-ați trăit pe pământ!
 - Sufletul e trimis de Dumnezeu în momentul conceperii și Dumnezeu singur, știe ce va fi cu copilul acela, cu ce capacități ar fi venit în lume și ce va fi și ce va face în lume. Numai te trezești la bătrânețe cu ispășirea pentru copiii pe care nu i-ai lăsat să se nască sau chiar i-ai avortat.
 - Cei ce cred nu au voie să nu creadă. De aceea, când fac rău, Dumnezeu îi pedepsește, ca să nu mai poată lucra nimic, pentru ca să-și vină în fire și să-și revizuiască poziția, atitudinea față de Dumnezeu.
 - Numai cât necaz îi trebuie omului ca să se mântuiască dă Dumnezeu omului. Este cu dreptate să tragi scurta (necazul) pentru necredință. Când omul își revizuieste poziția față de Dumnezeu, față de Domnul Iisus Hristos, față de Biserică, atunci și Dumnezeu va fi cu el. Va fi mai greu de copiii celui ce nu-și revizuieste poziția față de Dumnezeu.
 - Nu-l judeca pe cerșetor că fumează.
 - Diavolul prezintă patimile din om ca plăcute și ușoare.
 - Nu suntem din maimuță; dar mergem cu pași repezi spre ea.

Taina Spovedaniei

„Cu cei ce se grăbesc eu nu mă grăbesc”

- Acestea sunt scrise în biserica din Drăgănescu de Părintele Arsenie: „Spovedania, taina Pocăinței, prin care puterea lui Dumnezeu dată preoților șterge biruințele diavolului asupra omului, căci păcatul este o conspirație între diavol și minte împotriva lui Dumnezeu sau împotriva unei porunci a Lui, la ascultarea omului de Satana, și nu de Dumnezeu. Când aceste biruințe sunt spovedite și ispășite prin canon și necazuri, acelea

nu mai au nici o greutate la cântarul judecății particulare. Când sunt spovedite dar numai pe patul morții și n-a mai rămas timp de canon și îndreptare, ei (diavolii) vin și înfricoșează sufletul cu necaz și urgie mare; dacă însă omul le-a ars pe pământ măcar cu o lacrimă, acesta nu se pierde, ci poate atrage mila lui Dumnezeu. Când biruințele lor rămân consimțite toată viața și neșterse de taina pocăinței, omul acela, deși botezat, s-a făcut fiul aceluia de care a ascultat. Biruințele lui au toală greutatea, fărădelegii. Cei cumpliti au câștigat sufletul Omului. Sufletele dreptilor însă, ca un șuvoi de foc urcă la cer, ca unele ce s-au îmbogățit în focul Duhului Sfânt”.

La serviciu aveam probleme și mi-a zis că „trebuie să răbdăm și să iubim”. Odată m-am dus la Părintele de Întâmpinarea Domnului. M-am spovedit, m-am cuminecat dimineața și m-am dus la serviciu, dar m-am dus mai târziu și când am intrat în birou toți au fugit! Părintele mi-a explicat: „Cum să stea diavolul în fața lui Dumnezeu; tu aveai pe Dumnezeu, de aceea au pierit toți din birou”.

El nu era un om care exagera în canoane și nici în altceva. Căuta întoarcerea, să cauți Biserica, să te duci la Sfânta Liturghie. Pentru noi care trăiam în lume, mirenii, cerea odihnă, ca să putem munci. (**Ana Rițivoiu, Sibiu**)

- Părintele îndemna mult la Spovedanie și Împărtășanie. Și mai zicea: „Faptul că ai stat aici la Sfânta Liturghie și vei continua să participi în sărbători face foarte mult”. (**Maria Nicolescu, Sibiu**)

- Mamei mele i-a fost frică la început să se ducă acolo, la Părintele, deoarece sfinția sa cunoștea firea omului. Dar s-a spovedit și a venit acasă cu canon să țină post din Postul Sfintei Marii până la Ziua Crucii.

Părintele nu prea dădea canon. Dacă ți-a spus cum trebuie să trăiești creștinește nu trebuia să-ți mai dea și canon. Dacă vrei să fii creștin adevărat, faci tu rânduiala, așa cum trebuie. El spunea ce-i bine, spunea ce-i rău și spunea de ce vin necazurile, de ce vin copiii nenorociți, de ce se întâmplă așa, de ce vine pedeapsa lui Dumnezeu peste oameni, toate le spunea Părintele. (**Greavu Toma, 55 ani**)

- Părintele nu prea dădea canon la spovedanie. Era odată cineva la spovedit și a spus: „Părinte, nu ne dați canon?”. „Ba vă dau, să nu mai faceți ce ați făcut” E un canon destul de greu. Nu-i ușor să te lași de obiceiuri. Odată un obicei înrădăcinat în om nu ușor îl stârpești, îți trebuie luptă. În cărțile sfinte e o pildă că dacă e un pomișor mic, când e mic, prinzi de el și-l scoți, dacă e un pom mare, atunci trebuie să sapi cu târnăcopul până îl dezrădăcești și până îl poți scoate.

Părintele Dometie a văzut ceva deosebit când se spovedea o femeie la Părintele Arsenie. A văzut cum ieșeau șerpi din gura ei, ieșeau puțin și se dădeau înapoi, și până la urmă s-au tras înapoi și când a ieșit afară i-a zis: „De ce n-ai spus ce aveai de spus acolo, tot?”; „Am spus!”, „Cum ai spus, eu am văzut că nu ai spus!” și s-a întors înapoi la Părintele Arsenie și i-a mărturisit ultimul păcat și a dat afară toți șerpii. Aceasta s-a întâmplat tot prin Părintele Arsenie, el i-a deschis ochii sufletești părintelui Dometie să vadă cu sufletul, căci cu ochiiăștia fizici nu vedem nimic și s-o întoarcă pe femeia asta să spună și ultimul păcat, cel mai greu păcat al ei.

Când ieșeau de la spovedit, de la Părintele Arsenie, oamenii simțeau că s-au spovedit! Spovedea puțină lume. Părintele spunea taine, dar înțelesul tainelor nu se dezvăluiau uneori decât după moartea celui în cauză, pentru ca să nu cadă în slavă deșartă.

Nu-mi amintesc să dea cuiva **canon** să facă ceva deosebit, decât poate în cazuri deosebite. Părintele Arsenie n-a pus bază numai pe post, rugăciune sau numai pe milostenie; a pus bază pe toate la un loc. Pentru că zice: „Fericți cei milostivi...”, dar

dacă ești milostiv nu înseamnă neapărat că te mântuiești, dacă tu nu ești curat cu inima. Ca să te mântuiești trebuie să împlinești toate legile.

La Vladimirești l-au trimis pe părintele Cleopa, apoi pe Părintele Arsenie. Părintele Arsenie a mers acolo și le-a găsit pe măicuțe într-o stare jalnică. Un post întreg, postul mare, a stat acolo. Le-a dat un canon: „Ca să vă treziți și să vă vină mintea la cap, să nu mâncați carne, ulei și zahăr un an de zile”. Cine vrea. Și așa bine s-au simțit de sunt și acum măicuțe care țin acest canon. **(Gheorghe Silea, 45 ani - Sâmbăta de Sus)**

- S-au spovedit oamenii și unul a zis: „Părinte am un păcat mare”. Părintele i-a spus: „Du-te la râu, ia o piatră așa, cam cum crezi că ți-e păcatul de mare”, și s-a dus omul și a venit cu o piatră. Celălalt a zis: „Eu nu am păcate așa mari, am multe și mărunte”. Și l-a trimis și pe el la râu să adune pietre cam cât păcatele lui și a venit cu multe pietricele. Apoi a zis: „Acum duceți-vă și le puneți amândoi la loc cum au fost fiecare”. Cel care a fost cu piatra mare a putut să o pună, dar acela care a fost cu pietricelele nu le-a putut pune! **(Mailat Elena, 87 de ani, Dejani)**

- Altă dată ne-a spus: „Măi, **eu iubesc pe aceia care se spovedesc de șase ori pe an**: câte o dată în cele două posturi mici (ale Sfintei Marii și ale Sf. Ap. Petru și Pavel) și de câte două ori în cele două posturi mari. Pe aceia eu îi iubesc.”

Părintele îi selecționa pe care să-i spovedească și pe care să nu-i spovedească. Unul spunea că a omorât un om și că Părintele nu vrea nicicum să-l spovedească. Insista însă spunând că se căiește și de ce nu-l spovedește. „No hai mă, dacă tu chiar vrei așa de mult.” Dar când l-a întrebat: „Mă, îți pare rău că l-ai omorât pe omul acela?”, „Nu-mi pare rău, Părinte!”, „Păi vezi, nu ți-am spus că degeaba vorbesc cu tine?” **(Morar Gheorghe, Ucea de Sus)**

- În timpul spovedaniei, privind starea morală și de păcătoșenie, intervenea acolo unde socotea necesar, uneori ajutând pe penitent și amintindu-i de fapte pe care fie că le uitase, fie că le ținea sub tăcere. [...] Acest dar al „înainte vederii” Părintele Arsenie îl folosea numai în cazuri mai deosebite, spre folosul duhovnicesc al penitenților. Când era vorba de un om mai în vârstă, cu o viață mai tumultuoasă și cu probleme mai deosebite, spovedania acestuia dura chiar ore întregi, numai și numai spre a descifra tot răul din viața acestuia și spre îndreptarea lui.

Celor care se spovedeau o dată la Sfinția Sa, le cerea să se spovedească apoi, în toate Sfintele Posturi, în Sărbători mari și să vină la scaunul Spovedaniei, ori de câte ori simt că-i necesar, sau au o problemă spirituală mai deosebită.

O atenție deosebită dădea celor căsătoriți și uneori îi chema împreună la Spovedanie, spre a limpezi problemele ce se ivesc, adesea, între soți. Călugărilor, studenților în teologie, intelectualilor, le dădea o atenție sporită și trata pe fiecare după gradul lui de cultură.

Recomanda tuturor schimbarea vieții, printr-o conștiință creștină precisă și căuta să vadă, la următoarea spovedanie, progresul făcut. Avea o memorie excepțională, recunoscând pe fiecare ce mergea a doua oară sau de mai multe ori și știa ce progres a făcut, dând din nou recomandările știute: rugăciune, post, cercetarea sfintelor biserici în duminici și sărbători, să nu lucreze în zilele de sărbători (mai ales țăranilor liberi), să nu înjure de Dumnezeu, să nu-l pomenească pe cel rău. Spunea adeseori, că „oamenii caută minuni și pe așa-zișii făcători de minuni, dar cea mai mare minune este schimbarea vieții, după modelul Domnului Iisus Hristos”. **(Pr. Nicolae Streza)**

- Pentru mine Părintele a fost un sfânt. Am socotit că e un om deosebit. Cuvintele lui erau mai scumpe decât orice altceva. Prin '46-'48 m-am spovedit la sfinția sa, până am fost la școală. Și după aceea am fost la Prislop de ne-am spovedit, dar Părintele ne-o mânat însă la alt preot. El vroia ca cine ajunge la dânsul la spovedit să cunoască că a ajuns. Ți-a dat un canon și l-ai făcut, te-a împărtășit și mai departe să te ții tot de rele!? La el nu mergea așa.

Cu copiii vorbea frumos, era zâmbitor și blând. Dar cu lumea era mai aspru. Te țintuia. Simțai că într-adevăr te mărturisești. Când mai veneai și altădată te spovedea normal. Cine a ajuns de s-a spovedit o dată la Părintele, a doua oară știa că nu mai era așa aspru. În posturi, dacă nu posteai nu te împărtășea. (**Rus Silvia**, 67 ani, Dejani)

- La spovedit, atâta te ținea sub patrahir, până îți aduceai aminte de toate păcatele. Te ținea acolo sub patrahir și o oră și două până ce îți aduceai aminte tot. Și erau foarte mulți oameni la spovedit, stăteau la rând și câte două zile.

După spovedanie îți dădea un canon, după păcatele tale (de citit de 5 sau de 10 ori Psaltirea, sau acatiste și să postești) și după ce-ți făceai canonul, te duceai din nou la Mărturisire și apoi te împărtășea. Dar nu de prima dată! Niciodată nu împărtășea de prima dată. Făcea așa ca să-ți tămăduiască sufletul, să te convingă să te lași de ce-i rău.

Părintele îi spunea că trebuie să citească Psaltirea de atâtea ori că din cauza asta este bolnav, că a purtat dușmănie, sau a batjocorit, sau a clevetit.

Era un om din Bucium căruia îi plăcea foarte mult să cânte. Cânta în crâșmă. Când a ajuns la spovedit a zis că, spovedindu-se, se vedea pe el însuși sub patrahir, ca într-o oglindă, cum era fața lui urâtă, întunecată. După ce s-a spovedit, i-a dat Părintele canon, să citească de 10 ori Psaltirea și, după ce a citit de 10 ori Psaltirea, s-a dus din nou să se spovedească și și-a văzut fața luminată. Deci vă dați seama! A fost puterea lui Dumnezeu de s-a văzut pe el însuși cât este de păcătos. (**Miloșan Vionela**, Recea, 71 ani)

- Părintele nu era mulțumit dacă te duceai și nu făceai ce-ți spune. Spunea așa: „Eu, dacă veniți la mine și stau de vorhă cu voi, atunci ce vă spun eu aș vrea să și faceți. Eu nu am timp de pierdut. Dacă stau de vorbă cu voi vreau să se simtă ceva. Veniți la mine, apoi mergeți acasă și lumea nu știe că ați fost la mine. Vreau să spună lumea: omul ăsta nu mai e ca până ieri”. Mai zicea: „M-am săturat să tot aprind lumânările și iar să cadă, iar le aprind și iar cad”. (**Ierod Ieronim Coldea**)

- De la Sâmbăta, ce să vă pot spune; pe cine spovedea Părintele îl ținea acolo la mănăstire, zile și săptămâni întregi. Îl puneau să lucreze, se plimba prin pădure.... și când considera dânsul că l-a spovedit așa cum trebuie îi dădea dezlegare la împărtășanie. Când am fost eu la el, nu spovedea prea multă lume.

Părintele avea o vorbă: „Mă, ajută-mă să te ajut!”. El avea vorba asta în sensul că „Dacă mă asculți și faci ceea ce-ți spun, într-adevăr te ajut!”. Ca un medic: dacă îi primești rețeta, dacă îi asculți povețele, îi respecti tratamentul, te ajuți singur. Doctorul are intenția să te ajute, să te vindece.

El avea vorba asta, dar foarte mulți nu-l ascultau. Se duceau și se minunau de ceea ce le spunea, dar nu îi primeau canonul. Iar când venea a doua, a treia oară, îl întreba: „De ce ai venit, că tot nu m-ai ascultat?!”.

Altă vorbă a Părintelui: „Măi, fă post!”. Nu dădea canoane deosebite, dar canonul era părăsirea păcatului, acesta era cel mai mare canon al Părintelui Arsenie. Făcuse și medicina, cunoștea multe și din tainele medicinei și te ducea până acolo încât te lămură că păcatul cutare sau cutare, te duce la ruinare, la boală, la moarte; avea o logică

extraordinară.

Nu m-am spovedit niciodată la Părintele Arsenie, pentru că ne trimitea la duhovnicii noștri de la teologie, de la seminar sau parohie, ne trimitea pe fiecare la duhovnicul din parohia sa. (**Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel)

- Văzând Părintele că mulți din cei pe care îi spovedea nu-și schimbau purtările lor, ci continuau cu poftele și păcatele, covârșit de grija datoriei sale preoțești, știindu-se chezaș pentru sufletele lor, s-a rugat lui Dumnezeu să-i descopere care este pricina pentru care oamenii nu se lasă de păcate. Și, într-o zi, stând pe o bancă în grădina Mănăstirii și privind spre munte, numai ce vede că apare în vârful muntelui un nor mare, negru și întunecat, iar din el se auzea multă gălăgie și zarvă mare. Privind cu mare atenție, observă că deodată norul se desparte în două părți, iar în mijlocul norului, pe munte, vede un scaun împărațesc înconjurat de flăcări de foc și pe satana pe scaun, înconjurat de toată ceata drăcească, zicând cu glas tare către draci:

- Care din voi este așa de iscusit să găsească un vicleșug și să-l șoptiți în mintea oamenilor, ca să-i tragem de partea noastră și să câștigăm suflete mai multe, să facem o împărăție mai mare ca a lui Dumnezeu, că puțin timp mai este?

Atunci se înfățișează un drac și se închină până la pământ lui Scaraoschi, și-i zice:

- Întunecimea voastră, am găsit de cuviință să șoptim în mintea oamenilor că nu este Dumnezeu.

Dar satana îi zice:

- Nu e prea bun vicleșugul tău că nu putem câștiga prea mulți cu el. Să vină altul.

Și vine al doilea și zice:

- Întunecimea voastră, să-i lăsăm să creadă că este Dumnezeu, dar nu este rai și iad și că viața aceasta este numai până la mormânt. Satana, chibzuind, îi zise:

- Nici cu acest vicleșug nu putem câștiga prea mulți, căci Hristos când S-a înălțat la cer a zis ucenicilor: „În casa Tatălui Meu multe lăcașuri sunt (...) Mă duc să vă gătesc loc, ca unde sunt Eu să fiți și voi” (Ioan 14, 2-3) și sunt destui mai răsăriți la minte printre oameni care știu că există Dumnezeu și că El le va da răsplata după fapte. Să vină altul.

Și vine al treilea și zice, închinându-se până la pământ:

- Întunecimea voastră, eu zic mai bine să-i laudăm pe oameni pentru credința lor în Dumnezeu, în rai și iad, în judecata de apoi, dar totodată, fără odihnă să le șoptim de mii de ori: „Nu vă grăbiți cu pocăința adevărată, lăsați-o mai la bătrânețe căci moartea e departe și mai petreceți, gustați dulceața vieții, faceți-vă toate poftele, mai e vreme destulă!” și vrăjiți de șoapta noastră ademenitoare nici nu vor observa trecerea vremii. Moartea venind pe neașteptate îi va găsi, desigur, total nepregătiți și atunci ei sunt ai noștri.

Abia acum satana își strâmbă chipul într-un rânjel de bucurie diavolească și cu înfrigurarea grabei le zise:

- Mergeți și așa să faceți!

Deci numai de formă și de ochii lumii își îndeplineau acei oameni datoriile creștinești, în timp ce vrăjiți de șoapta ademenitoare a viclenilor draci nu-și schimbau purtările și continuau cu poftele și păcatele, lăsând sfaturile Părintelui și adevărata pocăință pentru la bătrânețe. (**Ierod. Dometie** - Mân. Brâncoveanu)

- O femeie, deși venise mai târziu, i-a zis: „Părinte, primiți-mă mai repede la spovedit că am oameni la lucru și sunt grăbită”. Părintele i-a spus: „Du-te, gată-ți șura și vino. Cu omul care se grăbește eu nu mă grăbesc”. (**Maria Streza**, 86 ani, Voila)

- Sfaturi și îndemnuri ale Părintelui Arsenie:

- Atâta vreme cât ținem păcatele nemărturisite, ascunse cu voia, atâta vreme atârână pedeapsa lor asupra noastră, ca o sabie care stă să cadă peste viața noastră. De îndată însă ce mărturisim păcatele și vinovăția, primejdia morții o înlătură Dumnezeu de deasupra noastră.

- Toți avem o genă oncogenă și ne putem îmbolnăvi de mai multe ori fără să știm, dar prin spovedanie sinceră și împărtășirea cu Sfânta Euharistie ne refacem. Trebuie să ne întărim cu Sfintele Taine, cu energie duhovnicească, capabile să stăvilească anarhia din creier și din organismul nostru. Factorul supranatural se dovedește capabil de atâtea ori să ne scape din multe încurcături.

- Cea mai primejdioasă este mândria sfântului, de aceea sfinții adevărați sunt cei ce nu știu că sunt sfinți, ce țin morțiș că-s păcătoși.

- Nici o patimă nu vrea să părăsească firea fără nevoie, adică silințe ale conștiinței întărite de voință. Din pricina acestei lupte între convingeri și patimi, călugăria e dătătoare de har și numărată la Taina Pocăinței.

- Cât ascuți de Dumnezeu, atât ascultă și Dumnezeu de tine. Cea mai lungă cale este calea care duce de la urechi la inimă.

Post și rugăciune

„Mai mare este omul în genunchi, decât în picioare”

- Nouă ne-a spus că cea mai puternică rugăciune este „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. (**Gheorghe Silea**, 45 ani, Sâmbăta de Sus)

- M-a îndrumat Părintele să fac rugăciunea cu care se mântuiesc călugării... Și-a dat seama că eu nu pot rămâne acolo, nefiind absolvent de Teologie și neavând vârsta la care se poate hotărî cineva să se facă călugăr și având și deficiența cu care am străbătut prin viață, Părintele și-a dat seama de asta și atunci a zis, totuși, că aș putea face eu ceea ce fac călugării, adică să zic: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Am luat aminte la ce mi-a zis Părintele. ...Mi-a spus că această rugăciune să o zic în gând, nu cu cuvântul vorbit, ci în gând, s-o lipesc de respirație în felul următor: Între respirații, deci fără să inspir și fără să expir, acolo unde se întâlnește o respirație cu cealaltă, să zic: „Doamne” - trăgând aerul în piept, odată cu aceasta, să zic „Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu”, și dând aerul afară din piept „miluiește-mă pe mine păcătosul”. Alceva nu mi-a mai spus în legătură cu aceasta. Așadar, pot să zic că Părintele Arsenie a fost un ctitor la existența mea. (**Arhim. Teofil Părăian** - Mân. Brâncoveanu)

- Am avut odată un necaz și l-am visat noaptea pe Părintele, că a venit și m-a învățat o rugăciune: Așa să te rogi: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, ajută pe toți necăjiții, pe toți asupriții și, Doamne, ajută-ne și pe noi!”. (**Cismaș Eugenia**, 78 ani, Făgăraș)

- Înainte de Sfânta Împărtășanie, când zicea „Cred Doamne și mărturisesc...”, părintele plângea cu lacrimi și zicea apoi și o ectenie: „Iartă Doamne păcatele părinților, din neștiință”. Am primit un braț de cărți de la Părintele, între care și „Tâlcuirea Sfintei Liturghii” și mi-a recomandat să stau de vorbă mai mult cu fetele și femeile de la noi din sat, să le ajut în credință.

Înainte de a pleca acasă m-am gândit că Părintele nu a mâncat toată ziua stând cu noi,

dar Părintele mi-a și răspuns la gând, zicând: “Mâncarea mea este să fac voia lui Dumnezeu, că de aceea ați venit aici ca să vă ajut. Eu am mâncat, dar nu știți mâncarea pe care am mâncat-o eu”.

Îmi amintesc că am mers la Părintele și pentru a ne ruga să facă rugăciuni pentru ploaie, dar nu am apucat să-i spunem. Părintele a știut însă și ieșind în fața Sfântul Altar ne-a spus: „Măi, eu știu că voi ați venit cu gând să vă fac rugăciuni pentru ploaie și am deschis cartea să fac rugăciuni, dar o mână nevăzută mi-a închis cartea, și am auzit o voce care mi-a spus: «Nu te ruga de Mine să le dau ploaie, Eu știu ce să le dau. Roagă-te de ei să facă voia Mea»”. Ne-a mai zis că „mersul vremii este după purtarea oamenilor”.

(**Maria Streza**, 86 ani, Voila)

- Părintele Arsenie zicea de multe ori la București (Drăgănescu): „Măi, în Țara Făgărașului e multă rugăciune”, poate pentru că se fac multe Masluri, ori Maslul - taina aceasta - are o mare putere și de aceea e multă evlavie și e multă rugăciune în Țara Făgărașului. Spunea Părintele: „Maslul e un paznic puternic pentru casă, pentru familie”. De aceea, cei care l-au cunoscut pe Părintele, cei care au primit canonul acesta de a săvârși taina Sfântului Maslu, nu s-au lăsat de această rânduială și an de an, la boală sau la un necaz, cheamă preoții să săvârșească taina aceasta. (**Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel)

- Părintele ne cerea post și rugăciune, dar nu era exagerat. Ne sfătuia să ne odihnim, că trupul e templul sufletului și dacă e obosit nici rugăciunea nu e făcută bine. Cel târziu la ora 10 seara să te pui în pat să te odihnești. Niciodată să nu te culci după 12 (24.00) că acela nu e somn odihnitor. Că dacă te culci înainte de 10 te poți trezi și la 3 și la 4 și ești om, dar dacă te culci după 12 te trezești și la 10 și la 12 ziua. Eu ziceam: „Părinte, mă doare stomacul de la varză, de la cartofi”; „Măi, nu mânca, pentru că bolnavii nu au post”. Spunea să mâncăm tot timpul lapte ca să avem echilibru de calciu în organism să nu se producă dereglări. Recomanda la majoritatea să consume brânză de vaci, lapte crud și zicea că din moment ce calciul scade încep să apară dereglări și tot felul de boli. (**Ana Rițivoiu**, Sibiu)

- Odată a venit o femeie plângându-se că băiatul ei e pe front. I-a spus: „Roagă-te pentru el, nu mai plăti. Ai plătit de-l poți cântări în bani. Roagă-te tu, ca mamă, nu plăti preoților. Este mai primită rugăciunea mamei decât a preotului.”

O preoteasă i-a zis că o doare capul și i-a răspuns: „Nu mai posti atâta. Postul până la durere de cap nu mai e post, e osândă. Dumnezeu îți dă un anumit timp să-ți porți măgarul (la trup îi zicea măgar), dar dacă tu l-ai osândit, l-ai gătat; atunci nu-i postit, e osândă... Să postească mai mult tineretul, că bătrânii sunt slabi”. (**Paraschiva Anghel**, Dejani)

- Părintele spunea că „în războiul văzut se luptă ostașii pentru împărat, iar în războiul nevăzut se luptă Împăratul pentru ostași”.

Și mai spunea că la cine are răbdare, cad toate pe rând până omul scapă de necazuri. Când dai de necazuri singura soluție e să te rogi și să ai răbdare.

Părintele mi-a dat multe sfaturi duhovnicești, mi-a povestit multe lucruri. A spus că „tinerețea nu-i pentru distracții, tinerețea e pentru învățătură, că la tinerețe se învață cel mai bine”. Eu aveam peste 25 de ani. Îndemna pe tineri să facă o școală sau o meserie. Eu i-am spus că sunt mai sensibil și poate nu rezist să fac școală, că acolo e un efort și moral și fizic, dar el a zis, referindu-se, în general, la tineri: „Aveți destulă sănătate, dacă nu v-o cheltuiți cu femeile și cu desfrăurile”.

Părintele vorbea despre frână. Desfrânat e un om care nu mai are frâne: nici la

vorbire, nici la mâncare, nici la băutură; adică și-a pierdut frânele. Atunci e ca o mașină care nu mai are frâne. Spunea și de radio. Dacă radioul e bun prinde undele, dacă radioul e stricat nu prinde undele, numai huruie.

I-am spus: „Părinte, eu sunt mai sensibil, parcă tot timpul am ispite” și mi-a zis: „Da măi, că bufnița se bagă în lemnul scorburos. Ai destulă sănătate. Să îi mulțumești la Dumnezeu că ai suferința asta. Dacă erai sănătos făceai multe păcate”. Nu totdeauna sănătatea e ceva bun. E bun dacă știi s-o folosești: „Nu vinu-i rău, beția e rea”, adică nu lucrul e rău, ci întrebuințarea greșită a lucrurilor. Sănătatea e bună dacă o folosești bine, dacă ai prea multă și nu o folosești, ca tânăr, e cam primejdios. Că tinerețea are niște energii care te aruncă în lucruri nevoite. Dacă ești cu grijă scapi, dacă nu ai grijă....

M-am dus odată la Părintele cu fratele - care-i preot - și cu încă un coleg de-al fratelui care făcea seminarul la Argeș. Părintele le-a spus lor: „Ați fost la baraj?”. „N-am fost, Părinte”. „Să vă duceți să vedeți cum e un baraj. Dacă barajul e tare, rezistă la presiunea apei, dacă e slab se rupe și nu mai produce lumină și strică pe unde se duce apa, iar ducă nu se rupe barajul, apa se urcă până la turbine și pe urmă produce curent, dacă nu, nu produce. Așa e și cu omul. Adică omul să aibă un baraj, care, când vin ispitele, să reziste la presiunea ispitelor, să nu cedeze. Că dacă cedează la ispite, atunci nu mai produce lumină. Dacă nu cedează atunci dă și Dumnezeu ajutor și începe să producă omul lumină”. Zice Sfântul Apostol Pavel undeva că „suntem împreună lucrători cu Dumnezeu”.

Părintele spunea despre viața de dincolo: de ceea ce nu te poți lăsa în viața pământească, când te duci dincolo pofta crește și nu mai există posibilitatea stăpânirii și nu mai poți să te duci să-ți cumperi țigări, spre exemplu. Astea sunt chinurile de dincolo, că dorești un lucru cu care ai fost obișnuit aici pe pământ. Te duci dincolo și dorești lucrul ăsta, dar zice că dorința e așa de mare încât te arde. Dorești să ai lucrul ăsta și nu-l poți obține, că nu mai există materia. Chinul ăsta nu e ușor, e ca și când ți-ar fi sete. Vii pe o căldură așa mare și ți-e sete așa de tare, de simți că ai bea o fântână întreagă, dar nu ai de unde să o bei.

Spunea că oamenii care sunt credincioși cred și fără să vadă, dar care sunt necredincioși chiar dacă văd focul iadului tot nu cred până ce nu ajung, acolo. Spunea că oamenii cred că Dumnezeu e numai o poveste. „Dumnezeu nu e o poveste, e o realitate. Acum e pe crezute, atunci va fi pe văzute!”. (Ierod. Ierortim Coldea)

- Într-o noapte citind din Sfânta Scriptură, mă aflu la Evanghelia de la Ioan, cap.14, 23, unde scrie: „Iisus a răspuns și i-a zis: Dacă Mă iubește cineva va păzi cuvântul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi, și vom veni la el și vom face locaș la el”. Am lăsat puțin Sfânta Scriptură și mă gândeam: cum este cu putință să vină Domnul Iisus Hristos, împreună cu Dumnezeu Tatăl (de fapt Sfânta Treime) și să-și facă lăcaș la mine, în casa mea, în inima mea!? Nu puteam să înțeleg!

După ce am terminat capitolul de citit, am stins lumina și m-am îndreptat spre locul de rugăciune (un geam al camerei care dă spre răsărit). Am început să mă rog la Bunul Dumnezeu, scoțându-mi orice fel de gând din mintea mea, inclusiv versetul pe care nu îl înțelegeam și rugându-mă lui Dumnezeu, mi-a fost dat să trăiesc o mare minune. Am simțit o stare de mare-mare **bucurie**, dar și de **frică**, însă cea de bucurie întrecea cu mult pe cea de frică; apoi am simțit o stare de pace pe care nu știu cum să o descriu, dar pe care nu am cunoscut-o niciodată până atunci. M-a copleșit. Apoi, o stare de iubire, o iubire atât de mare către Dumnezeu și oameni încât, a doua zi, îmi venea să strig în gura mare: „Vă iubesc! Vă iubesc oameni buni, pe toți, din toată inima mea!”. Nu mai știam că există răutate, pe toți oamenii îi vedeam buni și curați; câtă bucurie, pace și iubire aveam în toată ființa mea față de toate și față de toți.

După această mare minune și trăire din viață, l-am căutat pe Părintele Arsenie Boca. Întâlnindu-mă cu dânsul i-am zis: „Părinte, am și eu problemele mele lumești dar, nu pentru aceasta am venit la dumneavoastră.” Părintele îmi zice: „Nu, mă? Atunci pentru ce ai venit?” Și am răspuns părintelui: „Să mă ajutați Părinte, să-mi pot ține credința în Dumnezeu până la moarte pentru că există Dumnezeu”. Când am spus aceasta mi-au dat lacrimile, fiind încă copleșit de experiența și marea minune prin care trecusem. Părintele mi-a spus: „Frumos mă, frumos!” - mi-a spus-o de trei ori. Apoi, probabil ca să nu mă îngâmf, mi-a spus așa: „Mă, eu îți spun cum poți să-ți ții credința. Păstrează-o mă, în inima ta și lasă tu propaganda care o faci la serviciu, că să știi, colegii tăi au început să te vorbească. Dacă noi care suntem în drept să facem propagandă și nu suntem lăsați, apoi tu cine ești s-o faci?” îmi spuse Părintele, zâmbind ușor.

I-am spus ceea ce văzusem în plină noapte când mă rugam; era foarte atent la tot ceea ce-i spuneam, apoi mi-a spus: „Tu cum te rogi, mă?”. „Părinte, am un geam care dă spre răsărit și încerc să transpun în viața mea ceea ce spune Sfântul Aposol Pavel, că bărbatul să se roage în orice loc, să ridice spre cer mâinile curate, neîndoelnice și așa să se roage lui Dumnezeu”. Părintele îmi zice: „Cum mă, așa?” - arătându-mi poziția mâinilor, exact așa cum le țineam eu în timp ce mă rugam. I-am spus: „Da, Părinte!”. Părintele mi-a replicat: „Mă, să nu te mai rogi așa, că nici eu nu am curaj să mă rog așa. De acum să te rogi cu mâinile așa, mă!” - și-mi arată cum să mă rog, cu mâinile împreunate „pentru că mâinile împreunate înseamnă și smerenia omului înaintea lui Dumnezeu. Cu mâinile ridicate se roagă numai pustnicii, adică numai oamenii despătimiți”. Mi-a mai spus: „O să ai multe necazuri în viață, dar și cu mai multă putere o să le înfrunți”, iar apoi mi-a mai zis să-mi duc credința în Dumnezeu „de la unghiile picioarelor până la vârful firului de păr din cap”. Apoi a adăugat: „Să te punem la încercare, mă!”. După ce m-a binecuvântat am plecat gândindu-mă mereu la ceea ce-mi spusese Părintele.

Iată că într-o zi, pe la prânz, mă aflam la mama și vorbeam despre Dumnezeu, așa cum ne ducea pe noi mintea și exact la ora 13.20 am ieșit din casă ca să iau autobuzul pentru a merge la serviciu. Când am ajuns în dreptul porții, am văzut deodată că ceva ca un nor alb, ca o ceață, a coborât de sus pe lângă stâlpul casei și teiul din fața casei. Apoi de câteva ori, a fost un fel de du-te vino al norului, între stâlp, pom și casă. M-am freat la ochi, crezând că am ceva cu ochii și când am dat să văd mai bine ce este, a apărut în fața mea și a mamei un tânăr, a făcut o înclinare ușoară din cap drept salut, a zâmbit, apoi ne-a spus: „Nu aveți un loc de găzduit?”. Mama îi spune: „Dragă, la cetate există un hotel, du-te acolo”. Acel tânăr frumos răspunde zâmbind: „Am fost, dar nu am găsit nici un loc”. Dar eu îi spun mamei: „Tu mamă, găzduiește-l în camera dinspre stradă”. Dar mama îmi spune: „Tu știi bine, cum îi taică-tu”. Apoi l-am întrebat: „De unde vii?” iar el mi-a răspuns: „De departe vin”. Îl întreb din nou: „Cât de departe?” Și el îmi răspunde: „Foarte de departe!”. Iar mie mi s-a transmis mental așa: „Ai văzut tu bine de unde am venit de ce mă mai întrebi de unde vin?”. Am simțit atunci ceva deosebit în toată ființa mea, vroiam să îngenunchez, vroiam să fac ceva, dar n-am putut să fac nimic, eram ca țintit locului. I-am spus mamei ca totuși să-l găzduiască. Dar mama a rămas la ceea ce îmi spusese prima dată: din cauza tatei nu poate fi găzduit. Apoi acel tânăr a făcut din nou o înclinație a capului drept salut și a făcut doi pași, suficient cât să iasă din vederea noastră, iar eu fără să-mi explic până astăzi, i-am spus mamei: „Mamă acesta nu-i om!”. Mama îmi spune: „Cum vorbești așa, dragul mamei?”. Atunci i-am spus mamei: „Hai să ne uităm și ai să vezi că nu mai este.” Ne-am uitat și nu mai era nimeni pe toată strada.

(Bogdan Juncu - Făgăraș)

- Sfaturi și îndemnuri ale Părintelui Arsenie:

- Toate rugăciunile sunt bune; e mai bună rugăciunea vameșului: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Ia-o în brațe în orice moment.

- Mai bine o rugăciune pentru cel care înjură, decât o observație.

- Înainte de o primejdie mare să se citească Acatistul Mântuitorului trei zile, timp în care să nu se mănânce și să nu se bea nimic.

- Mai multă rugăciune către Sf. Înger Păzitor.

- Mai mare este omul în genunchi, decât în picioare.

- Soluția nu e de a aduna totul în tine, de a încerca să rezolvi tu totul; fără ajutorul supranatural te va face să explodezi.

- Mi se pare că factorii esențiali ai vieții sunt instinctele primordiale, profunde, ale omului: de înmulțire, de nutriție, de îmbrăcăminte, de foame, uneori mult mai puternice decât rațiunea și credința. De aceea trebuie să ținem seama de acești factori esențiali ai vieții, ținându-i în echilibru, cu rațiunea și credința. Soluțiile de mijloc nu pot depăși crizele existenței, tragedia omului.

- Fapt e că credința e o asceză a rațiunii.

- Lepădarea de lume are două trepte. Întâi ne lepădăm de lumea din afară și de tot ce ne-ar putea ține legați de ea. În al doilea rând ne lepădăm și de toate asemănările noastre lăuntrice cu lumea. Acestea sunt patimile, năravurile și toate slăbiciunile noastre personale. Să desăvârșim lepădarea de lume cu lepădarea de sine. Lepădarea de lume e o convingere, pe care poți s-o ai și-n mijlocul lumii stând, precum poți să n-o ai în adâncul pustiei petrecând.

- Mântuirea se lucrează numai pe ruinele egoismului.

- Toți cei ce umblă după plăceri, de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un șarpe.

- Să nu vorbești niciodată despre proiectele tale, căci cel rău știe doar ce vorbești nu și ce gândești și ți le nimicește.

- Dreapta socoteală îi mai mare ca postul, dar cu ascultare de duhovnic... Iar dacă va veni asupra ta vreo furtună și vreo clătinare, acestea vor fi pe măsura neascultării tale. Căci pe cel ce ascultă cu adevărat, nici diavolul însuși, spun Părinții, nu-l poate vătăma.

- Când ești împrăștiat, nu-i bine.

- Păstrarea capacității de încadrare în disciplină a unui suflet, face dovada armoniei și valorii sale.

- Un organism topit cu postul nu mai are putere să schimbe convingerile conștiinței.

- Mai bine de jumătate din numărul patimilor sunt ale minții. Postul lucrează și asupra acestora.

- Să-mi țină Dumnezeu credința de copil.

- Să căutăm Ierusalimul din noi, nu cel din Israel.

- Cel cu un talant, din Sfânta Evanghelie, are numai botezul și talantul lui i se va da celor fără botez, dar cu fapte.

Vindecări și sfaturi „De acum să nu mai păcătuiești”

- Eram la Mănăstirea Râmeți și așteptam un autobuz. Mai erau doi bătrâni lângă mine. La un moment dat am scos buletinul să caut ceva. Pe o copertă a buletinului aveam poza Părintelui Arsenie. Doamna mai în vârstă m-a întrebat imediat: „L-ați cunoscut pe Părintele Arsenie? Dragule, eu l-am cunoscut. Omul acesta m-a salvat, m-a scos din moarte sufletească... Aveam boli ale glandelor endocrine. Ani întregi am stat prin spitale

și sanatorii din toată țara. Într-un final mi-au zis să mă duc acasă că în 2-3 luni voi muri. O soră medicală, înainte de a ieși din spital mi-a spus: «Degeaba tot iei medicamente și-ți pui nădejdi în medici și spitale. Du-te și roagă-te lui Dumnezeu. Am auzit că este un om al lui Dumnezeu, Arsenie. Du-te și roagă-te, poate îl găsești.»

Dar ea nu credea în Dumnezeu, credința era pentru ea o prostie. Stând acasă și văzând cum moare încet-încet, slăbise în greutate foarte mult, începuse să se gândească cu groază la moarte. La un moment dat s-a gândit că nu se poate ca omul să moară și să dispară pur și simplu. Trebuie să se întâmple ceva cu el. Începuse să gândească cu sufletul, care e nemuritor, care nu poate accepta moartea. Își spunea apoi, repetat: «Nu se poate să nu existe Dumnezeu. Nu se poate să mor și să nu mai existe nimic cu mine», o spunea aproape disperat.

Începuse să se roage cu ce cuvinte știa. Își aduse aminte de numele Părintelui Arsenie și se ruga: Cine ești Părinte Arsenie? Ajută-mă! Nici nu știa dacă trăiește sau dacă a murit, nici unde este. Și în noaptea aceea a avut un vis: „Am visat un Părinte într-un antier alb, care mi-a zis: „Femeie, te scoli dimineață, te sui în trenul acesta (în vis a văzut exact trenul), în vagonul acesta, cobori la stația cutare; acolo te duci la autogară și te sui în autobuzul acesta (și a văzut și șoferul și autobuzul), cobori în stația asta, o iei pe drumul acesta și mă găsești la biserica asta”.

Toate reperele din traseu le-a văzut în vis. Și a făcut întocmai. Dimineața însă bărbatul i-a zis: „Ce faci? Ai înnebunit? Bolnavă cum ești vrei să o iei pe coclauri după visele tale!” Până la urmă a lăsat-o: „Dacă vrei să mori, mori!”

Într-o stație, un cerșetor s-a rugat insistent de șofer să-l ia și pe el fără bani. Dar șoferul a zis: „Dacă n-ai bani, jos!” Femeia, deși cheltuisese o avere pe medicamente, i-a zis șoferului: „Lasă-l să urce, că-i plătesc eu” și i-a dat bani pentru bilet. Cerșetorul a urcat și i-a mulțumit. După un timp însă femeia a observat că cerșetorul nu mai era în autobuz.

Când a ajuns la biserica din vis, l-a văzut rezemat de zidul bisericii pe omul din vis, pe Părintele Arsenie. Când s-a apropiat, Părintele i-a zis: „Ei, vezi că dacă ai crezut, ai ajuns?” și se juca în mână cu biletul de autobuz dat cerșetorului. Femeia săraca a căzut în genunchi. El a dus-o în biserică, a făcut o rugăciune și i-a zis că se va face bine, dar să-și schimbe viața. Și și-a schimbat viața din temelii. Nu știu dacă acum mai trăiește. Erau din Alexandria. (Pr. Ciprian Negrean)

- Odată a venit un om și a zis cu mare supărare, plângând: „Părinte am o fată, singurul copil pe care-l am și are epilepsie. N-am putut s-o aduc căci e prea mare”. Părintele Arsenie l-a întrebat de la ce vârstă are epilepsie și acela i-a spus: „De la 6 ani (acuma are 16). Noi am fost la sapă și acolo era un pârau mai mare. Fetița se juca în pârau și deodată am auzit că țipă. Când m-am dus lângă ea am găsit-o încremenită și cu spumă la gură. Am fost cu eu pe la mănăstiri, prin biserici, prin spitale, prin toate părțile. Dar acum nu o mai pot duce căci e prea mare. Ce să, fac, Părinte?”. Părintele a spus să țină post și să facă rugăciune pentru ea și Sfântul Maslu cu 7 preoți. Dar să caute pe preoții care crede că sunt mai buni, mai credincioși. Și dacă o să-i spună o dată unui preot să vină și zice că nu poate, să nu insiste. Să vină numai cei care vor să vină. Am auzit apoi, că nu mult timp după Maslu fata a murit. Spunea Părintele: „Fericiți cei ce au epilepsie, căci osândă și-o fac pe lumea asta și merg direct în rai... numai **să nu moară înecați sau în foc**”.

Era la mănăstire unul Dumitru, tot cu epilepsie, pe care îl trăgea satana la apă, la fântână sau la lacuri. Odată i-a smuls crucea cu care îmbla în mână și i-a aruncat-o în fântână ca să meargă după ea. De aceea era legat cu lanțuri la picioare ca să nu poată fugi repede. Spunea Părintele: „Uitați-vă la Dumitru să vedeți și voi ce face satana”.

Făcea ca o cloșcă atunci când își cheamă puii, făcea ca toate animalele. Odată a început o numărătoare: 1, 2,... 18. „18 păuni se bagă în mine”. Șase oameni mari îl țineau în pat. Se zbătea de mișca patul cu toți șase. Dar a dat Dumnezeu și l-a vindecat Părintele. Umbla Dumitru cu crucea în mână și spunea: „Părintele m-a scăpat de boala grea pe care am avut-o!”.

Altădată a venit un tată cu băiatul său bolnav de epilepsie și l-a apucat boala chiar acolo la mănăstire. A venit Părintele cu o carte și cu patrafirul și i-a citit din ea. Îl ținea tatăl său și un băiat, dar i-a doborât cel bolnav. A apucat cu dinții un colț din patrafir. „Mi-l rupe”, a zis Părintele. Au sărit cu toții și i-au pus un lemn în gură ca să nu-și muște limba. „Uite ce face satana!”, a zis și a intrat în mănăstire (erau în fața mănăstirii). Bietul epileptic luase o piatră mare de jos și a aruncat după Părintele. A lovit ușa chiar în momentul în care Părintele a închis-o. „Vedeți ce face satana? Dacă mă lovea mă omora cu bolovanul ăla!” (**Paraschiva Anghel, Dejan**)

- Duminica, Sfânta Liturghie se săvârșea la altarul din pădure, de părinții Arsenie, Serafim (Popescu) și Mihail. Odată, când a început Sf. Liturghie, pe un epileptic l-a trântit diavolul și a început să strige din el: „Mă fac câine” și lătra ca un câine. „Mă fac orice târătoare” și făcea ca orice animal, numai porumbel, miel și măgar spunea că nu se poate face. Alteori se auzeau din el foarte multe voci deodată (ca pe stadion), căci spunea că au venit toate legiunile. Eu stăteam lângă el și auzeam tot ce spune. Odată, Părintele Arsenie a zis să fie ținuti departe toți copiii, a coborât din altar cu Sfânta Cruce în mână și l-a bătut cu crucea de lemn peste gură. Acela a amuțit. După Sfânta Liturghie a venit din nou la el, l-a mângâiat și ia spus: „Frate Dumitru, te doare?”. „Nu Părinte, nu mă doare”. (**Bălan Silvica - Făgăraș**)

- Când eram copil locuiam în Lisa, nu departe de Mănăstirea Brâncoveanu. Eram 10 frați (5 băieți și 5 fete). Numele de fată îl aveam Andreiaș. Aveam 13 ani când sora mea cea mare, Elena, de 23 de ani, era bolnavă de ochi (o dureau ochii, îi curgeau lacrimile și îi scădea vederea). Se gândea să meargă la București pentru operație. Dar într-o duminică, fiind la mănăstire, a ieșit Părintele Arsenie din biserică și a strigat (era multă lume): „Leana din Lisa, vino-ncoace”. Când s-a apropiat i-a spus: „Tu ești bolnavă cu ochii. Să nu te duci la medic la București să faci operație”. I-a adus apă sfințită: „Cu ea să te speli pe ochi”. Așa a făcut și boala i-a trecut imediat. De atunci a mers tot timpul la mănăstire și ne-a luat și pe noi, surorile. Așa am ajuns să merg și eu în fiecare duminică. (**Bălan Silvica - Făgăraș**)

- Socrul meu a fost bolnav, dar prin rugăciunile Părintelui și după dezlegări s-a făcut sănătos. A fost ca stricat de cineva și n-a mai fost normal la cap. I-a spus așa Părintele - că socru mergea duminica la crăsmă: „Să lași prietenii și dacă bei un pahar de rachiu să-l bei așa, ca medicament, dacă crezi că te poți ține, iar dacă nu, să nu-l bei! Să nu lipsești la sfânta biserică duminica și de sărbători”.

Când a început să vină la biserică, dânsul era primul pe treptele bisericii. S-a făcut sănătos. Dar nici nu l-am văzut vreodată să mai fie nervos sau să zică un cuvânt rău. Nu l-am auzit în 38 de ani cât am trăit cu socrul, să înjure, să drăcuiască sau să clevetească pe cineva. El era numai cu rugăciunea în gură. Cred că știa aproape jumate de Psaltire și Acatiste. Era tot timpul cu cartea în mână. Părintele îi spunea, de câte ori îl întâlnea, să țină credința mai departe.

Eu am văzut când Părintele a făcut bine un băiat bolnav de epilepsie. Acela era de la Constanța și a venit la Prislop. I-a dat Părintele o carte cu Patimile Mântuitorului, dar o carte foarte groasă, aproape ca Scriptura, și nu știu câte zile au citit: ba citea el, ba

maică-sa, ba o mătușă și înainte de a termina cartea i s-a făcut rău și după aceea s-a liniștit. Apoi a venit Părintele și i-a spus: „No, de acum încolo să știi că nu o să mai fii bolnav” și s-a pus băiatul în genunchi în fața lui și plângând îi săruta picioarele. (**Miloșan Vionela**, Recea, 71 ani)

- Odată, când spovedea în biserică, era și un cetățean orb de multă vreme. La un moment dat l-a spovedit, după aceea l-a împărțășit și i-a zis să iasă afară din biserică. Și lumea a vrut să-l ajute, fiind orb, dar Părintele a zis să-l lase singur. Și când a ajuns la ușă a zis: „Măi fraților, eu văd!”. Și de atunci a văzut.

A fost și un paralizat la pat, l-a dus cu căruța la mănăstire și i-a zis Părintele să se dea jos din căruță. Și el s-a dat jos și de atunci a umblat. (**Greavu Toma**, 55 ani)

- Un orb a stat o lună de zile la mănăstire și cânta mereu o cântare despre pace. Într-o zi, după vecernie, după ce au ieșit toți din biserică, Părintele Arsenie l-a luat pe orb afară și i-a zis să se uite în sus și să-i spună dacă vede ceva și i-a răspuns că parcă zărește ceva. A doua zi, după vecernie, din nou l-a luat și i-a zis să privească spre cer, iar orbul i-a zis că vede mai bine. În a treia zi orbul a văzut și mai bine. În circa o săptămână orbul s-a vindecat.

O fată de 13 ani, oloagă, dintr-un sat din Ardeal, a stat o săptămână la mănăstire. Părintele Arsenie a făcut rugăciuni asupra fetei, ea fiind pusă pe un scaun în fața altarului. Părintele a întrebat-o: Crezi în Iisus Hristos, în Dumnezeu-Tatăl, în Maica Domnului? Ea a răspuns: Cred din toată inima. La fel i-a întrebat și pe părinții fetei care au răspuns că și ei cred. Părintele i-a zis fetei: Dacă crezi, scoală-te și mergi! Ea a răspuns că nu poate. Atunci Părintele i-a zis iarăși: Dacă crezi în Iisus Hristos, scoală-te și vino la mine! Atunci fetița s-a sculat pe picioarele ei, ajutată, și a mers spre Părintele Arsenie. Părintele i-a spus că atât cât va trăi să nu se ducă în lume la distracții, baluri, dansuri și să se încredințeze în mâinile lui Dumnezeu. Dar după 2 ani, la 15 ani, fiind frumoasă, a mers la un bal și astfel la scurt timp fata a murit.

Părintele Arsenie se izola de lume la izvorul din pădure. Apa de acolo devenise sfințită prin rugăciunile lui, fiind izvor de mântuire creștinească. Vor fi vremuri grele, iar cei ce se vor osteni până acolo vor fi păziți și răsplătiți de Domnul Iisus Hristos și vor avea putere în credință. Mulți credincioși vin la acest izvor cu putere vindecătoare de orice boală, depărtând gândurile rele și duhurile necurate. (**Bârsan Elena** - Sâmbăta de Sus)

- Înainte de căsătorie ne-am dus amândoi la Mănăstirea Prislop pentru a primi de la Părintele Arsenie binecuvântare pentru căsătorie, să ne spovedim și să ne împărțășim. Odată cu noi a venit la mănăstire și un băiat de vreo 25 de ani, olog. Patru oameni l-au dus în brațe. Sâmbătă seara l-a spovedit, iar duminică oamenii l-au dus în biserică. Când ne-am împărțășit cu toții, acel olog a rămas în urmă. Oamenii s-au apropiat să-l ridice, dar Părintele Arsenie i-a zis unuia: „Nu-l lua de braț, Gheorghe ... Ridică-te în picioare”. „Dar, Părinte de patru ani de zile nu am mai umblat!”. „Ridică-te în picioare și zi: Doamne, Iisuse Hristoase, ajută-mă! Dai un pas, mai dai un pas și zi: Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, fă ca Sfânta Împărțășanie să pătrundă în toate încheieturile mele, în toți răunchii mei și să mă fac sănătos”. Și l-a împărțășit și a ieșit din biserică la braț cu acei oameni. S-a mirat toată lumea, iar mama lui plângea de bucurie de uda pământul. (**Cismaș Eugenia**, 78 ani, Făgăraș)

- A fost un neam de-al nostru din București care nu putea merge și ne-am dus cu el cu mașina până acolo, la Părintele. Fetele cu nevasta lui au intrat în biserică, iar el stătea

în mașină și fuma în acest timp. Între timp înăuntru se ținea slujbă de către preotul satului, părintele Bunescu. La un moment dat ruda noastră din mașină n-a mai simțit nici o durere, n-a mai simțit nici o răceală, parcă era în aer și plutea și dându-se jos a mers în biserică. El nu mai fusese niciodată în biserică și la nevasta lui nu-i venea să creadă. A intrat în biserică și s-a așezat lângă nevastă-sa și a trecut Părintele pe lângă el. L-a întrebat nevastă-sa: „Ce-i cu tine, mă Nicule?”; - „Parcă nu mai aveam nici o durere, trebuia să mă dau jos din mașină și să intru în biserică; parcă cineva m-a dat jos din mașină, se mișca mașina cu mine”. Apoi am plecat și am spus Părintelui că mai venim. (**Șerban Ioan - Voila**)

- Părintele cunoștea medicină și de multe ori ne spunea că „transpirăm” din cauză că nu ne funcționează bine rinichii. Îi spuneam că îmi cade părul, iar el ne dădea remedii, că și părul trebuie să se hrănească și ne spunea să facem gălbenuș de ou cu ulei de ricin și să ne spălăm capul și să-l clătim cu oțet de mere. Totdeauna ne dădea soluții la probleme de sănătate. (**Ana Rițivoiu, Sibiu**)

- Eu, din nefericire, numai o dată am mers la dânsul dar m-a impresionat enorm de mult. Eram foarte bolnavă și nu aveam nici o șansă să stau la rând. Știu că îmi doream din tot sufletul să vorbesc cu dumnealui; era seară se făcuse 20:30 și spunea că nu mai ia pe nimeni. Vă dați seama câtă dezamăgire era în sufletul oricărui om de acolo! Și a ieșit Părintele afară și a zis: „Hai, vino înăuntru”. Știu că atunci m-am pierdut. Nu mai găseam cuvinte, nu mai știam nici de ce m-am dus. La un moment dat am zis că-s bolnavă. El a zis: „Să știi că era să mori de multe ori”, dar eu în naivitatea mea am zis: „Părinte, eu sunt bolnavă, dar nu chiar de moarte”. Sfatul lui a fost să particip la Sfânta Liturghie, care face mult.

De abia după ce am plecat de acolo mi s-a luminat mintea și am început să mă trezesc la realitate, să cred în Dumnezeu, nu în doctori. (**Maria Nicolescu, Sibiu**)

- Altădată a venit un bolnav de plămâni și Părintele i-a zis să ia hrean plămădit cu miere de albine, spunându-i că „Cel ce a făcut cerul și pământul e în stare să lipească o piele ruptă”. (**Streza Nicolae, 83 ani**)

- Altădată venise la Părintele un inginer cu fiica lui și cu fotografia soției lui, bolnavă fiind în spital. Acest om îi spune Părintelui: „Părinte, acum un an pe soția mea am internat-o în spital pentru o intervenție chirurgicală la stomac. Acum, după un an de la intervenția chirurgicală, am internat-o iarăși că nu se simte bine; ce ne sfătuiți să facem?”. Părintele Arsenie îl întreabă: „Și ce au zis doctorii că are la stomac?”. Omul îi răspunde: „Ulcer, Părinte”. Părintele privindu-l îi spune: „Nu are ulcer, mă, cancer are. Să nu o opereze. Dacă o operează, moare. Dacă nu o operează, o mai duce un an”. Omul în toată firea a început să plângă ca un copil și așa a ieșit din biserică.

Mersese la Părintele o femeie din Făgăraș (d-na Burlea) destul de în vârstă, care avea probleme cu ochii (cataractă), dar ajunsă în fața lui, femeia a uitat pentru ce a venit la dânsul. Părintele o întreabă: „Care-i baiu' mă femeie?”, iar ea îi răspunde: „Păi Părinte, am venit așa, ca să vă văd”. Părintele o întreabă: „N-ai venit pentru asta, mă! Nu ai venit pentru ochi?”. Bătrânica îi răspunde: „Vai Părinte, mă iertați, dar chiar pentru asta am venit la sfînția voastră”. Părintele Arsenie îi spune: „Mă, și ce ți-au spus doctorii? Să te duci și să te operezi. Așa-i?”. „Da, Părinte”. „Mă, îi spune Părintele, să nu te duci la operație, că o să rămâi oarbă. Să faci ce-ți spun eu. Primăvara, să pui o sticlută la vița de vie, și din seva pe care o aduni în sticlută, să iei câteva picături cu pipeta și să-ți pui în ochi și nu o să mai ai nevoie de operație”. După un timp m-am întâlnit cu femeia și cu

adevărat nu a mai fost nevoie de intervenție chirurgicală, pentru că îi trecuse cataracta cu seva de la viața de vie, precum îi spusese Părintele.

O femeie din Făgăraș, Victoria D., a fost la mai multe spitale mari din țară (Brașov, Cluj, Tg. Mureș, București) și toți doctorii i-au dat același rezultat: cancer. Toate analizele medicale arătau că este în stadiu avansat. Femeia îl cunoștea de mult pe Părintele Arsenie, de când era la Mănăstirea Brâncoveanu. S-a dus la Drăgănescu când avea deja dureri mari și i-a povestit Părintelui toate. Atunci Părintele i-a spus: „Lasă mă, nu mai plânge, că n-ai cancer”. A intrat în sfântul altar, a ieșit cu un măr și i-a spus: „La mărul acesta și să-l mănânci numai când ajungi acasă. Când ai să te duci la control la doctori și te vor întreba ce ai mâncat, tu să le spui că ai mâncat de toate. Să nu te temi, că nu ai cancer și nu vei muri. Când vei mai îmbătrâni te vei îmbolnăvi de o boală grea, îți va curge apă din corp, prin piele”. Când a ajuns acasă femeia a mâncat mărul. După câteva zile a simțit o ameliorare în toată ființa ei, i-au dispărut durerile, i-a revenit pofta de mâncare și se simțea plină de viață. A venit și timpul să meargă la control, la Brașov, apoi Cluj, Tg. Mureș și București, căci era în evidența lor. I-au făcut din nou analizele și filmele. Comparând cu filmele dinainte toți au exclamat: „Nu se poate. S-or fi schimbat filmele sau altceva nu este în regulă”. Nu mai avea nici urmă de cancer. Acum, femeia a ajuns la bătrânețe și - așa cum i-a spus Părintele - a început să-i curgă apă prin piele (**Bogdan Juncu - Făgăraș**)

- La un moment dat intră în biserică o bătrână la braț cu o altă femeie. Părintele, cum o vede, îi spune: „Tu ai scleroză în plăci”. Ea nu știa de boală, așa că-i enumără simptomele și observând un domn în apropiere, Părintele îl îndeamnă să zică mai departe simptomele bolii; domnul s-a blocat, nu a putut scoate un cuvânt - se gândea de unde știa Părintele că este medic! Femeii i-a spus că dacă nu făcea scleroza era pe cale să devină desfrânată. (**D-na Prof. C. F.**)

- Ne povestea maica Teodosia Lațcu (poeta Zorica Lațcu) că a ajuns să-l cunoască foarte bine pe Părintele, căci în perioada în care împreună cu părintele Stăniloae traducea Filocalia, dânsa ajuta la traducere, stilizând textul. Apoi, o vreme destul de îndelungată a întrerupt legătura cu Părintele - probabil perioada cât a fost închis și când a fost dus la Canal. În acest timp însă, maica s-a îmbolnăvit de cancer, care avansase până la faza de metastaze și internându-se în spital își aștepta, după spusa medicilor, sfârșitul vieții. La un moment dat însă, a apărut Părintele aievea lângă patul ei și i-a spus pe numele dinainte de călugărie: „Zorica, am venit să te vindec!”, după care a dispărut la fel cum apăruse. În următoarele ore a început să elimine tot răul din ea, după care s-a ridicat din pat și a doua zi a fost găsită de medic pe coridorul spitalului, plimbându-se. După externare s-a dus la Părintele să-i mulțumească, Părintele reproșându-i de ce nu l-a mai căutat: „Dacă s-ar fi întâmplat ceva între timp [dacă ar fi murit], ai fi fost lipsă la apel”(se referea la apelul turmei sale de păstoriți). A mai trăit câteva zeci de ani, murind după vârsta de 80 de ani în mănăstirea unde-și avea metania și care s-a redeschis după 1989 - Vladimirești. (**Maica Adriana - Schitul Cornet**)

- Sfaturi și îndemnuri ale Părintele Arsenie:
 - Bolile încep de la suflet, de la minte, de la concepția despre lume, de la dezechilibrul mintal.
 - Paralizia lovește de obicei pe cei nesătui de avere și poate fi moștenită.
 - De obicei pățimesc de cancer cei care nu postesc niciodată. Cancerul încă nu are leac și apare fără alte explicații, decât ca o frână pedepsitoare a desfrânării stomacului. Se vede că prin el se pedepsește lăcomia mâncărilor și obârșia desfrânării.

- Bătrânețea-i un cavou ajutător... Să nu cârtim la necazuri.
- Fumatul slăbește nu numai plămânii, ci și mintea omului, încât credința nu o mai vezi atât de curat.
- Cei bolnavi să țină regimul bolii în loc de post.

Căsătoria. „Copiii nefăcuți strică pe cei făcuți”

• I-am spus Părintelui că fratele e bolnav de nervi și a zis: „Măi, moștenește pe un bunic bețiv. Acestea sunt urmările la beție iar educația unui copil se dă în timpul sarcinii. Cât este copilul în pântecele mamei, atunci se dă educație. Dacă mama în timpul sarcinii fumează și bea, ăla va ieși precis un destrăbălat. Dacă se duce la operă sigur îi place muzica, îi place arta. Dacă va merge la biserică, copilul respectiv va merge la biserică”.

De multe ori veneau copii la 14 ani cu mustață și când îi vedea spunea că în timpul sarcinii soțul nu are voie să aibă relații cu soția. Dacă în timpul sarcinii sunt relații din astea, atunci ei nasc și cresc măgari. Sunt expresii dure, dar asta e realitatea.

O cunoștință de a mea a înfiat un copil, un nepot. Era de vreo 5 anișori. Acest copil era foarte-foarte rău și doamna respectivă a luat copilul și s-a dus la Părintele și când a văzut Părintele copilul, a pus mâna pe capul lui și i-a spus așa: „Nu te mai chinui măi, acest copil a fost zămislit într-o zi de sărbătoare și așa va rămâne” și într-adevăr acum este în vârstă și așa este de rău!

Tot legat de înfiatul de copii. O cunoștință bună s-a dus la dânsul și a zis: „Părinte, eu n-am copii și vreau să înfiez un copil” și Părintele îi spune așa: „Să nu înfiezi, că nu știi al cui este, tu mai bine orientează-te asupra unui copil de mic și urmărește-l și ajută-l până când acel copil își va avea banii lui”. (**Ana Rițivoiu**, Sibiu)

• A venit o femeie din Apuseni și se plângea Părintelui Arsenie că o bate bărbatul Părintele i-a spus să „dezgroape” pe cei 4 copii pe care i-a îngropat, căci acei copii își blestemă părinții pentru că sunt la întuneric. Părintele i-a dat canon să citească o carte despre Iisus Hristos și să se împace cu bărbatul ei. O perioadă de timp femeia se stricase la cap aflând în ce pericol a ajuns din cauza faptelor sale. Apoi atât ea cât și soțul au ajuns buni creștini. (**Bârsan Elena** - Sâmbăta de Sus)

• În privința avorturilor era mai aspru! A fost cineva la Părintele și a zis: „Părinte, am necazuri, copiii fac așa și așa”; „Ce te miri mă, câți copii ai?”; „Doi părinte”; „Ceilalți până la cinci unde sunt? Pe cei care erau buni i-ai omorat și i-ai ținut pe ăștia care te chinuie”.

S-a dus un bărbat la Părintele: „Părinte, mă bate copilul”; „Mă, tu gândește-te ce i-ai făcut lui când era el în pânlece. Acuma îți dă înapoi!”. Deci copiii se aduc pe lume în curățenie.

Iubea copiii, dar le spunea la părinți că pentru faptele lor o să fie copilul bolnav. Păcatele părinților le trag ei, copiii. Le spunea ce păcat au făcut și ce să facă pentru a-l ispăși mai ușor. Vorbea pe înțelesul tuturor. (**Gheorghe Silea**, 45 ani - Sâmbăta de Sus)

• O bună parte din învățăturile Părintelui vizau familia; era cu desăvârșire împotriva avorturilor. Odată, era o doamnă la Părintele și se plângea că are un singur băiat care nu se căsătorește. Părintele i-a spus: „Nici nu o să se căsătorească, aici ți se oprește neamul.” Tot din cauza avorturilor.

Părintele spunea că în momentul în care o femeie avortează, ceva bun din ea se pierde și copiii care vor urma o să aibă de suferit ca urmare a acestei lipse generate de avort. Pentru ca să se evite avortul atunci când sarcina este interzisă, am auzit când Părintele

Arsenie a recomandat unei femei care avea Rh negativ să meargă la ginecolog pentru a i se stabili perioada de fertilitate și ca în felul acesta să nu se afecteze legătura firească dintre soți. (**Mariana P - Făgăraș**)

- La Drăgănescu o femeie a spus că are un băiat bolnav, bețiv, care face rele când se îmbată, Părintele i-a zis: „Știi de ce? Fiindcă, n-ai fost atentă când ai rămas însărcinată cu soțul”. Bărbatul ei a fost bețiv. Altă femeie a spus că băiatul ei a furat, Părintele zice: “Dar și tu ai furat când ai fost însărcinată cu el”. Se uita doar la om și spunea! Altcineva zice: „Eu am avut un necaz...”. Părintele zice: „Știi de ce? Fiindcă tu ai iubit mai mult copilul decât pe Dumnezeu, în loc să-i mulțumești lui Dumnezeu de copilul pe care ți l-a dat”. (**Miloșan Vionela, Recea, 71 ani**)

- Era clarvăzător Părintele! Spunea la femei: tu ai umblat rău sau ai făcut avorturi. O vecină de aici, nu avea copii, se simțea dreaptă. Zicea: „Eu copii n-am avut așa că n-am făcut păcate, am știut un singur bărbat”. Ea nu s-a cununat însă cu bărbatul ei: „Bărbatul se mutase la mine și am știut că ăsta e bărbatu’ meu”. Și s-a dus și ea la mănăstire cu gândul că Părintele nu are ce să-i spună. Era multă lume acolo și a arătat-o Părintele cu degetul și i-a spus: „Tu trăiești cu bărbatul tău în fărădelege, în curvie”, că ea n-a fost cununată cu el și a divorțat. A găsit-o mai păcătoasă ca toate. (**Mailat Elena, 87 de ani, Dejani**)

- Dânsul era împotriva avorturilor. I-a spus unuia: „Du-te repede acasă, că nevas-tă-ta vrea să meargă acuma să-și facă chiuretaj (avort), du-te repede că încă o prinzi și să nu faci păcatul acesta”.

A mers odată la sfinția sa o femeie cu un copil bolnav, și i-a zis femeii: „Copilul ăsta te chinuiește cât ceilalți 9 pe care i-ai omorât”.

Când cineva are în casă un bețiv, atunci tu, ca preot, te lupți ca să nu destrami o familie, dar Părintele spunea deseori: „Lasă-l, că uite, te omoară, se întâmplă ceva. Mai bine lasă-l!” Și atunci înțelegeau tinerii căsătoriți sau mai în vârstă, să se despartă, pentru că s-ar fi ajuns la o crimă în familia aceea; știa Părintele ce le spune. (**Pr. Ioan Ciungara, Copăcel**)

- O vecină avea un copil handicapat și s-a gândit să se ducă la Părintele Arsenie la biserica Drăgănescu. Părintele Arsenie i-a zis cu blândețe: „Ce vreți măi de la mine să vă spun?”. I-a spus de copil și Părintele i-a răspuns: „Ginerele a trăit cu soacră-sa. De aceea a dat Dumnezeu palma aceasta. Du-te acasă și mai adu pe lume un copil ca să aibă cine să aibă grijă de amărâțul acela”. Și a mai născut o fată. (**Dobrin Rosalia, Arpașu de Jos**)

- Părintele Arsenie se bucura foarte mult de tineri, să-i unească, să-i binecuvânteze, să le dea povețe ce să facă ca să aibă copilași curați, să meargă pe calea lui Dumnezeu. Pentru asta a luptat mult Părintele. Mi-a zis odată: „M-am silit mult și cu rugăciunea și cu predica și cu toate, dar tot n-am putut face ce-am vrut eu. Omul ascultă, dar tot cum știe el face”. (**Cismaș Gheorghe, Făgăraș**)

- Ne spunea Părintele: „Dacă vreți să aveți copii curați, să aveți împreunare cu bărbatul numai marți și joi, pentru că celelalte sunt zile oprite; să nu fiți băuți. Odată ce ai rămas gravidă să nu mai ai împreunare cu bărbatul. Nici cât timp alăptezi”.

Fata mea cea mică avea un suflet bun, dar nu se putea lega de nimeni. Și cântăreață și deșteaptă, cunoștea băieți buni, dar la toți le găsea vină. Îmi spunea: „Mamă, stau de vorbă cu el cât stau și de-abia aștept să plece, să nu-l mai văd”. M-am dus la Părintele la biserica Drăgănescu și i-am spus că fata mea are 30 de ani și nu se poate lega de nici un

băiat și l-am întrebat dacă să se mai căsătorească sau nu. Mi-a spus că o să se căsătorească. S-a căsătorit, dar acela era bețiv și după o lună a bătut-o; era hotărâtă să divorțeze, dar am fost să-l întreb și pe Părintele care mi-a zis: „Să-l lase! Câți bețivi care se lasă de băut ai văzut? Poți să-i numeri pe degete!”. Fata spunea că îi este milă de el, că va ajunge un mare bețiv și va dormi prin șanturi amărât ca vai de capul lui. Și ne-am rugat pentru el și s-a rugat și Părintele Arsenie că s-a lăsat de băut și de fumat și nu mai era nici rău ca înainte, ca un câine. Acum e foarte cumsecade. După 6 ani au avut o fetiță. (**Parashiva Anghel**, Dejani)

- S-a dus la Părintele o femeie însărcinată care nu vroia să aibă copii. Părintele i-a zis: „Dacă tu nu faci copilul ăsta, fata asta, omori mama a doi preoți”. Peste vreo 20 de ani fata a născut la rândul ei doi gemeni. Nu am aflat dacă au ajuns preoți, dar sigur așa este. (**Taflan Maria**, com. Mândra)

- Părintele ne spunea să nu ne împreunăm pe timpul sarcinii și alăptării, căci păcatele și obiceiurile rele ale părinților vor trece asupra copiilor. La doi tineri care au venit la Părintele, pentru binecuvântare în vederea căsătoriei, le-a spus că le dă binecuvântarea numai dacă sunt de acord să nu umble la numărul copiilor (să nu facă avorturi), care va fi doisprezece.

Odată, m-am dus la Părintele cu o femeie. Ea credea că are tenie, dar medicii nu i-au spus ce are. Părintele i-a spus: „Dacă nu ți-au spus doctori îți spun eu. Tu ai cancer. Du-te și pregătește-te de plecare căci Dumnezeu ți-a scurtat viața. Trebuia să ai 7 copii și nu ai decât unul”. Ea a recunoscut că are numai unul, dar a spus că și acela-i face necazuri. „Nu-ți face destul” i-a zis Părintele. „Pentru că în tribunalul pământesc, dacă omori pe cineva, trebuie să plătești cu viața... Dar tu nu poți plăti cele 7 vieți căci ai o singură viață. Ai să plătești dincolo în veșnicie, la nesfârșit. Du-te și pregătește-te de plecare!” A început a plânge și a spune că soțul e vinovat, că el a îndemnat-o. „Nu, tu ești vinovată. Tu nu trebuia să faci avort, chiar dacă te omora. Tu nu trebuia să faci asta.” În timp ce-i vorbea, Părintele era cu spatele la ea și picta în fața altarului. În gândul meu întrebam: „Părinte, de ce nu veniți jos să stăm de vorbă?”. Mi-a știut gândul, s-a întors și mi-a răspuns: „Nu pot să vin să stăm de vorbă căci trebuie să dau lucrarea asta gata. Vă spun de aici.” După un timp iar am avut gândul acela și iar Părintele mi-a răspuns: „Măi, ți-am spus că nu pot să vin, n-am timp.” (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- ...Era în război. O femeie din Sibiu, Cătălina, a aflat că soțul ei a murit. A luat în brațe copilul și fugea cu el prin Sibiu. În pânțele avea alt copil. La un moment dat a văzut că era plină de sânge. O schijă îi omorâse și copilul din brațe. Deznădăjduită și descumpănită s-a dus și a avortat copilul din pânțele. Auzind apoi de Părintele Arsenie s-a dus și ea la Mănăstirea Sâmbăta. După Sf. Liturghie Părintele a ieșit și a strigat: „Cătălină, Cătălină, ce ai făcut! Știu că ți-a murit soțul și copilul. Ai fost încercată. Dar dacă-l lăsați pe cel din pânțele... Ai omorât un copil cu care Dumnezeu avea un plan mare!”.

Vedeți că azi Irod e în fiecare familie. Noi îl judecăm pe Irod (și în colinzi) că a omorât copiii, dar îl acceptăm aproape în fiecare familie. Ne omorâm singuri copiii prin avorturi. Și omorâm aleși ai lui Dumnezeu. De aceea neamul nostru nu progresează. Când, după revoluție, am auzit căăștia liberalizează avorturile, am zis: „Îi gata cu noi”. Zicea Părintele că “din cauza avorturilor ne vor stăpâni țiganii”. Și printre ei sunt creștini. Da, creștini adevărați! Iar noi am ajuns „mai rău decât necredincioșii”. (**Pr. Petru Vanvulescu**)

- O femeie din Ucea de Sus, deși era credincioasă și știa că avortul este păcat, a hotărât să avorteze pentru că avea un bărbat care o bătea, era bețiv, era rău. În noaptea de după avort a avut un vis în care Părintele Arsenie (deși nu-l cunoștea) îi spunea: „Ce ai făcut Georgeta? Ce-ai făcut! Ține minte: decât să omori, mai bine să mori!”

După câteva luni a avut o dorință puternică de a-l vedea pe Părintele Arsenie și s-a dus la Drăgănescu. Când a intrat la el, Părintele i-a spus: „Ce ai făcut Georgeta? Decât să omori, mai bine să mori.” (Pr. Ciprian Negrean)

- Într-o duminică, când mergeam spre mănăstirea Brâncoveanu împreună cu surorile Elena și Olimpia și cu o fată din sat, Varvara, a apărut deasupra noastră o pasăre mare, a făcut trei ocoluri asupra noastră, vâitându-se! Când am ajuns la mănăstire, monahul Sebastian ne-a spus că au un necaz mare: „L-au luat pe Părintele”. A fost dus (închis) în Cetatea Făgărașului. Aici a fost vizitat numai de preoteasa Ciocănelea, căreia Părintele i-a spus că o va ajuta și el când ea va trece dincolo.

Eu, văzând că diavolul face ce vrea și în mănăstire, mi-a slăbit credința și am plecat în lume, trăind ca orice necredincioasă. După aproximativ 20 de ani, sora Olimpia (atunci locuia în Victoria) a aflat că Părintele este la Biserica Drăgănescu, lângă București. A plecat acolo. Când a intrat și l-a văzut a început a plânge. Părintele s-a apropiat și i-a spus: „Degeaba plângi, că Dumnezeu încă n-a hotărât ce face cu criminalele” (știa, fără să-i spună nimeni, că ea făcuse avorturi). Odată l-a dus și pe soțul ei la Părinte, căruia i-a spus: „Cu tine nu am ce discuta căci ești necredincios. Iar pe ea ai s-o pierzi”. Olimpia a murit după 2 ani de cancer. Până să moară, ea tot timpul a făcut milostenie, a botezat și cununat, pentru a-și ispăși din păcate. A murit cu fotografia Părintelui pe piept.

...Am plecat și eu la Biserica Drăgănescu. Când am intrat în biserică (care era plină de lume), l-am văzut pe Părintele în fața altarului, cu o lumină (aureolă) în jurul capului. Atunci m-am retras într-o strană plângând, căci nu eram vrednică să vorbesc cu el, cu toate păcatele mele. Nu ascultasem nimic din ce ne-a spus la mănăstire. Dar până la urmă m-am resemnat și eram mulțumită și numai pentru faptul că puteam să-l văd. Când Părintele a trecut prin dreptul la fiecare, ajungând la mine, mi-a pus mâna pe cap spunându-mi: „Tu ești mulțumită numai că mă vezi”.

Cu toate acestea, am păcătuit în continuare. Soțul, întorcându-se din străinătate, a adus medicamente cu care se putea întrerupe sarcina (mai aveam 5 copii). Am luat pastilele, am pierdut sarcina, dar m-am îmbolnăvit foarte rău. Am plecat la Părintele cu remușcări și plângând continuu. Acolo am așteptat de la ora 8 la 15. Nu ajungeam la Părintele și de frică și din cauză că erau mulți care intrau în față. Am zis în gândul meu: „Și aici merge ca la comuniști, căci și Părintele ia pe cine vrea”. Atunci Părintele m-a chemat la dânsul și mi-a zis: „Da mă, așa merge, ca la comuniști. Și ce ai mă? Ești bolnavă?”. „Sunt bolnavă și sufletește și trupește”. „De ce ești bolnavă sufletește? Pentru că a murit Limpi? (eu îl judecam în gând pe Părintele de ce a lăsat-o pe Olimpia să moară). Cu capitolul Limpi ai terminat. Când vei trece dincolo vei ști de ce a murit. Și tu ești bolnavă, pentru cele trei pastile pe care le-ai luat. N-ai să te mântuiești dacă nu ai al șaselea copil în viață”. „Părinte, sunt bătrână, am 40 de ani și mă râde lumea”. „Dar când te-ai duce în iad nu te-a râde lumea?”. Am început să plâng. „Până la 43 de ani ai timp să faci al șaselea copil”, mi-a spus la despărțire. Soțul nu vroia. Dar până la urmă am rămas însărcinată de 2 ori, pierzând însă sarcinile. La exact 43 de ani am născut însă o fetiță. La numai 6 săptămâni fetița- Maria - s-a îmbolnăvit grav. Când plângea își înghițea limba și nu mai putea respira. Se înnegrea la față. Făceam orice numai să nu plângă, totuși de trei ori a avut aceste crize. După un an am plecat la Părintele, care mi-a spus doar atât: „Să nu o duci la doctor că o omoară”. Era vineri. Duminică am fost la Mănăstirea

Brâncoveanu, la izvorul Părintelui. Când am ajuns la izvor, nașa fetei, Malcovici Elena, care o ținea în brațe, s-a împiedicat de o rădăcină de brad și i-a căzut copila din brațe. Am sărit repede să o iau de jos în brațe, căci știam că dacă începe să plângă își înghite limba. Dar fetița, cu lacrimi în ochi a zis „Mamă!”. Acesta a fost semnul că s-a vindecat căci atunci când începea să plângă nu mai putea vorbi și se învinețea. Acum are 22 de ani și n-a mai avut acele crize. **(Bălan Silvica - Făgăraș)**

- Era în mulțimea aceea de oameni și un preot din împrejurimile Făgărașului (din Drăguș), care a zis: „Părinte, vreau să vă spun ceva între patru ochi”. Părintele Arsenie îi spune: „Nu între patru ochi, ci tare mă, tare, că așa veți învăța unul de la altul. Zi mă, care-i baiul?” Însă preotul a spus că nu poate să spună tare, la care Părintele Arsenie a spus „Drumul, mă”, altfel spus, putea să plece dacă nu vroia să zică.

Desigur că omul venind așa de departe nu a mai avut ce să facă și a zis: „Părinte, soția mea este foarte nervoasă de o vreme și nu știu ce să mă mai fac cu ea”. Atunci Părintele Arsenie îl întreabă: „Chiar mă, nu ști de ce este așa?”. Preotul răspunde: „Nu, Părinte”. Îl mai întreabă o dată Părintele: „Chiar nu știi mă?”. „Nu, Părinte”. Atunci Părintele Arsenie îi spune: „Ba știi, mă!”. După aceea a făcut o paranteză și s-a adresat mulțimii din biserică, zicând: „Măi oameni buni, eu aș putea să vă vorbesc în termeni medicali, dar nu o să înțelegeți toți, de aceea o să vă vorbesc în termeni populari, să mă înțeleagă toată lumea”. Părintele a mai spus apoi un lucru extraordinar și anume că „nu e rușinos să se vorbească despre lucrurile firești oriunde s-ar afla omul, dar a face lucruri împotriva firii, acela este lucru rușinos”, și a continuat zicând preotului: „Mă, este adevărat că în lipsa ta, dar cu acordul tău, a venit cineva și i-a legat trompele ca să nu mai poată face copii.” Și a adăugat: „Știi tu ce urmări asupra psihicului femeii are loc când se săvârșesc astfel de lucruri?”, și a continuat să spună lucruri de-a dreptul uimitoare la adresa sănătății psihice și fizice asupra acestor femei, care recurg la aceste anormalități. După ce a ascultat ce a spus Părintele Arsenie, preotul a întrebat: „Ce să fac Părinte? Să o spovedesc și să o împărtășesc?”, de unde Părintele îi răspunde „Da mă, dar nu tu; un altul să o spovedească și să o împărtășească”.

O tânără în vârstă de 19-20 de ani, avea în mână ei două fotografii cu doi tineri și a încercat să spună ce este cu aceștia din fotografie. Părintele Arsenie i-a spus: „Lasă, mă, nu-mi spune tu...” și a adăugat: „Așa-i că pe ăsta - arătând către una din cele două fotografii - îl vor ai tăi și că îi place să bea?”. Fata i-a răspuns că da, iar Părintele a adăugat: „Lasă-l mă tu pe ăsta, ia-l pe ăsta - arătându-l pe celălalt din fotografie - pentru că și părinții tăi, până la urmă, vor zice ca tine”. Fata a dat să plece, dar Părintele i-a spus: „Stai, mă!”. Fata s-a întors, iar Părintele privind-o de sus până jos și de jos până sus, i-a spus: „Mă, înainte ca să te măriți, să-i spui viitorului tău soț că nu poți să faci copii”. Fata îi răspunde: „Ba pot Părinte”. Părintele îi repetă: „Ba nu poți mă, și știi de ce nu poți?”. Fata răspunde că nu știe. Părintele îi zice: „Mă, tu lucrezi în mediu cu raze Röntgen (X), așa-i mă?” „Da, Părinte”, îi răspunde fata. Părintele adăugă: „D-aia nu poți mă, că tu ești iradiată”.

Când Părintele Arsenie a ajuns în dreptul unei femei tinere din Făgăraș, femeia a început să plângă în hohote și i-a spus Părintelui că are mari necazuri cu soțul ei, Nicolae G., și nu știe ce să mai facă cu el. Părintele a întrebat-o dacă nu are o fotografie cu el. Femeia i-a dat Părintelui fotografia cu soțul ei, dar nu a îndrăznit să spună Părintelui mai mult, de rușine (soțul acestei femei era homosexual). Părintele, privind fotografia, a zis cu glas tare: „Mă, pe ăsta se dărâmă zidul, lasă-l mă!”. Femeia a divorțat de el la scurt timp.

O mamă s-a dus cu fiul ei, care avea în jur de 18 ani, la Părintele Arsenie. Când femeia s-a aflat în dreptul Părintelui, a început să-și laude copilul și a zis: „Părinte, am

un băiat cuminte, nu bea, nu fumează, nu are treabă cu fetele. Este un băiat foarte cuminte!” Părintele, privindu-l, a zis cu un glas domol, zâmbind: „Da mă, îi cuminte”, apoi a adăugat tare să audă toată lumea: „Mă, nu mai preacurvi cu mâna, mă!”, lăsând-o blocată pe biata femeie și pe copilul ei. Un coleg de serviciu, Radu C., s-a dus la Părintele Arsenie pentru că avea mari probleme cu soția lui, fiind foarte nervoasă. Și i-a spus Părintelui Arsenie că nu știe ce să mai facă cu ea. Părintele îi spune: „Mă, câți copii aveți?”. Colegul îi spune: „Unul Părinte, că viața îi grea și nu am cu ce să-i cresc”. Părintele i-a spus imediat: „Mă, nu unu-doi, ci patru-cinci copii să ai mă, ai înțeles?!”. Omul a plecat supărat fără să spună un cuvânt, și când a ajuns în dreptul ușii bisericii să dea să iasă afară, Părintele i-a strigat tare: „Lasă mă copiii să vină, nu unu-doi, ci patru-cinci mă, că ducă nu va înnebuni, mă. Să ții minte ce ți-am spus!”. Desigur că acest avertisment l-a îngrozit. Ajuns acasă, i-a spus nevastei ce i-a spus Părintele. Astăzi, au cinci copii, iar soția lui este cât se poate de liniștită, de calmă, se înțeleg foarte bine și au și cu ce să îi hrănească pe copii. Au tot ce le trebuie.

Doi ingineri, soț și soție din fabrica unde am lucrat și eu, au divorțat din vina părinților lui. Când l-a văzut pe Părintele Arsenie, femeia (Elena G.) a început să plângă și să-i spună de situația ei, că a divorțat de soțul ei din vina socrilor și că are și o fetiță și nu știe ce să facă. Părintele Arsenie îi spune, zâmbind: „Lasă, mă, nu mai plânge, că după 7 ani, vă veți împăca”. Nu știu dacă inginera l-a crezut sau nu pe Părintele Arsenie, pentru că 7 ani, nu sunt 7 zile sau 7 săptămâni, sau 7 luni, ci ...7 ani. Cert este că exact la 7 ani s-au împăcat, au mai făcut un copil, iar astăzi trăiesc în pace și bună armonie. **(Bogdan Juncu - Făgăraș)**

- Părinții mei s-au căsătorit cu binecuvântarea Părintelui Arsenie, dar timp de 2 ani n-au avut copii. De aceea, s-au dus și i-au spus Părintelui că dacă ar ști că nu pot avea copii, atunci ei ar dori să ducă o viață curată, cum zicea și pravila Părintelui („binecuvântată e numai zămislirea de prunci”). Părintele însă le-a zis: „Nu mă, Dumnezeu să vă binecuvânteze căsătoria cu copii”. A rămas apoi însărcinată, dar se simțea foarte-foarte rău. S-a dus la Părintele la Sâmbăta, iar Părintele i-a spus: „Suferă și tu, că și suferința asta are un rost”. Când a ajuns la maternitate, din cauza complicațiilor, au venit să o consulte un medic și o asistentă și s-au mirat foarte tare: „Extraordinar, cum de ai rămas însărcinată!”. Așa am apărut eu pe lume. Îi datorez viața Părintelui Arsenie și de aceea am curaj să mărturisesc despre el.

O femeie din orașul Victoria (lângă Făgăraș) era foarte rău bătută de soțul ei pentru că mergea la biserică. Soțul era propagandist de partid și probabil avea neplăceri la serviciu. Femeia mergea pe ascuns la mănăstirea Sâmbăta de Sus de unde se întorcea cu niște saci de urzici, pentru a nu da de bănuț unde fusese. La un moment dat, soțul ei și-a dat seama de unde vine și, după o bătaie strașnică, a trântit-o și s-a repezit la ea cu un cuțit ca s-o omoare. În disperare, femeia l-a strigat în gând pe Părintele și în acel moment, soțul a încremenit cu cuțitul în mână deasupra ei. Când s-a dus la Părintele, i-a povestit toate cele întâmplate iar Părintele i-a răspuns: „L-am tot lăsat, dar când am văzut că depășește măsura, am zis «Până aici!»” **(Maica Adriana - Schitul Cornet)**

- Au venit doi concubini la Părintele să-l ispitească, întrebându-l dacă se potrivesc. Le-a spus Părintele: „Mă, tu du-te la soția ta, că ai patru copii. Iar tu du-te la soțul tău, că ai trei copii”. Au rămas aceia uimiți: De unde știe!? **(Pr. Nicolae Boboia)**

- În 1939 mă aflu la Mănăstirea Brâncoveanu, de Izvorul Tămăduirii. Văd și acum acea scenă când o femeie își ducea în brațe copilul handicapat, apropiindu-se de Părintele Arsenie. Părintele, înainte de a o întreba cum o cheamă și de unde este, i-a zis:

„Ei, ce să-ți fac maică dragă. Ai zămislit acest copil în noaptea de Paști. Așa este?”. „Așa” a zis femeia.

Acum, când familia este atât de discreditată, când, ca și Sf. Apostol Pavel, putem spune că ne e și rușine a grăi despre aceasta, mă gândesc: Oare n-a lăsat Părintele Arsenie în nimeni acest duh al muștrării, care să ne aducă aminte de justiția divină, de pedeapsa divină pentru cele ce se întâmplă azi? Căci spune înțeleptul Solomon: „Când nu mai există vedenie de prooroc, poporul acela se pustiește”.

Când poporul Israel, din cauza căsătoriilor cu femeile străine, era în pericol să-și piardă rădăcina, sămânța și numele, Ezdra a chemat poporul la pocăință și rugăciune și au făcut un nou legământ. La fel, singura salvare a neamului nostru ca să rămână cu nume, cu sămânță și cu rădăcină, este reșezarea sfințeniei familiale. Nici o problemă nu l-a preocupat mai mult pe Părintele Arsenie ca sfințenia vieții familiale. De aceea, mi-aș îngădui, în numele Părintelui Arsenie, să încercăm un legământ către Dumnezeu, să încercăm reabilitarea vieții noastre familiale. Avem obligația să nu lăsăm țara calomniată prin prostituție și înjosiri ale familiei. Așa cum Ezdra a rupt legăturile cu femeile străine, să rupem și noi orice legătură cu toate cele străine de familie (avorturile, întreruperile de sarcini, divorțurile, toate cele ce au compromis familia) și să o facem prin legământ (cum a făcut Ezdra), aici la mormântul Părintelui Arsenie. **(Pr. Ioan Sabău)**

- Sfaturi și îndemnuri ale Părintelui Arsenie:

- Pe cei necununați să nu-i împărtășești.
- Părul pe ochi la băieți și fete le strică și mintea.
- Copiii - școlari să se culce la ora 10 (22) seara și să se scoale la ora 5 dimineața, ca să poată învăța. Și să se ferească de prietenii rele. [numai în timpul somnului dintre orele 22-24 organismul uman produce un hormon de creștere și refacere a celulelor. Când dormim în afara acestor ore, celulele (și organismul întreg) se odihnesc, dar nu se repară, nu se refac. Rezultatul: cei ce nu dorm între 22-24, îmbătrânesc mai repede și nu au detentă (spontaneitate) fizică și mentală]
- Cine face curte nu face carte;
- Onania are urmări foarte grave.
- Tinerele fete, după 20 de ani să se căsătorească, să nască copii, căci ispitele mari sunt. Singurătatea nu e bună: și o fată poate cădea ușor.
- Examenale se iau mai ușor în stare de înfrânare, de castitate, pentru că se convertesc mai ușor energiile în inteligență. Se știe că marii savanți își convertesc, endocrin, energia lor aproape total și nu au avut nevoie de femeie.
- Căsătoria e sacul cu păcate, mărită-te și ia-l în spate.
- În timpul sarcinii, mama să nu stea în fum și să nu ia medicamente.
- Dacă nu-i dă pace la copil în vremea sarcinii, copilul va avea precocitate sexuală.
- Decât cancer mai bine copii. Iobagii aveau câte 16 copii. Și erau slugi!
- Copiii născuți numai după distracții și destrăbălări au ieșit răi.
- Copiii nefăcuți strică pe cei făcuți.
- Cei care opresc copiii de la credință sunt osândiți mai rău ca sinucigașii.
- Dacă nu poți vorbi cu copiii despre Dumnezeu, vorbește cu Dumnezeu despre ei.
- Căsătoria-i pentru mântuire și prunci, nu pentru plăceri și desfrânare.
- Din cauza avorturilor ne vor stăpâni ȋiganii.
- Tinerii să se mute de la bătrânii care le strică casa.
- Pantalonii la femei - mult mai grav ca lipsa de basma la rugăciune.
- Abstenența sexuală dă vigoare, dar din când în când, rar, trebuie soții să se împreuneze, în afară de posturi (Sfântul Ap. Pavel). Femeia (luată din bărbat) are nevoie de completare endocrină, prin contact, de la bărbat.

- Vrei copii puțini? Nu lăsa bărbatul să se atingă de tine. Însă, ca să puteți face lucrul acesta, trebuie să vă înfrânați cu postul, iar eu zic cu foamea. Căci trupului acestuia de noi nu-i pasă dacă ne bagă în focul iadului. De aceea ar trebui ca nici nouă să nu ne pese de poftele lui, ci să le mai ucidem cu postul.

- Femeia e necesar să fie căsătorită, de la vârsta împlinirii fiziologice, după 20 de ani. Pentru menținerea sănătății are nevoie de combustibil masculin, care se poate obține numai în viața conjugală, legală civil și bisericește; ce se face prin desfrânare este spre pedeapsă. Femeile care nu primesc combustibil masculin, fie din lipsa căsătoriei, fie că se abțin de la raporturi conjugale, ajung la anxietate (stare de neliniște, de așteptare încordată, însoțită de palpitații, jenă în respirație etc, întâlnită în unele boli de nervi), nevroze, idei de sinucidere, agresivitate etc. Acestea pot fi și efecte ale văduviei forțate (moartea prematură a soțului) sau ale sterilității.

Catolici, greco-catolici, sectanți, legionari **„Sectanții sunt proorocul mincinos”**

Catolici

- Eu eram catolică, dar Părintele Arsenie avea un chip, o înfățișare, ceva aparte de lume și mi-a intrat la inimă. Nu pot sta fără fotografia lui. Nu m-am spovedit la Părintele Arsenie, nu i-am cerut ajutorul niciodată, dar odată am vrut să fac un lucru rău și el m-a oprit. Când spunea predica părea că îmi spune numai mie. Ziceam: „Doamne, oare știe ce am eu în gând să fac?!”. Am venit acasă plângând. Aveam de gând să fac o prostie, dar n-am mai făcut-o. Mă tot întrebam cine i-a spus și de unde știa ce am eu în gând să fac? (**Murar Maria**, 77 ani, Arpușu de Sus)

Greco - Catolici

- Aici în Copăcel, copăcenii noștri nu știu mai nimic despre Părintele Arsenie. În vremea aceea Copăcelul era în marea majoritate greco-catolic și Părintele nu primea pe greco-catolici și pe catolici. Zicea: „Mergeți la Voila, la biserica voastră, la preoții voștri”, chiar dacă oamenii se duceau de dragul lui. Părintelui nu puteai să-i spui că ești altceva decât ești, că te știa cine ești.

În '48 când a fost revenirea (greco-catolicilor la ortodoxie), Părintele a fost trimis la Alba Iulia. Acolo, în biserica aceea, unde erau adunați și catolicii și ortodocșii, el a fost trimis ca delegat de la Sibiu. S-a încins acolo o ceartă de nu se mai înțelegea om cu om. Ai noștri (ortodocșii), căutau să-i lămurească, ceilalți se opuneau și bineînțeles a ieșit un scandal mare în Biserică.

Părintele parcă nu avea nici un cuvânt să-i lămurească. A ieșit afară din biserică, și nu departe era o pădure și a chemat lupii din pădure, și a început să-i mângâie, așa cum Daniil îi mângâia pe lei. Și cineva a zis „Măi, Părintele ăsta Arsenie a chemat lupii din pădure?! Ia vedeți, ce face acolo?”. Și când au ieșit din biserică a început să-i mângâie și a zis: „Măi, și cu lupii ăștia mă înțeleg, numai cu voi nu mă pot înțelege” și din clipa aceea imediat s-a schimbat atmosfera. Părintele și-a spus cuvântul și revenirea n-a mai fost cu probleme. (**Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel)

- Erau greco-catolici atunci, dar care simțeau ortodox. Foarte multă lume din sat de aici mergea acolo la mănăstire pentru că era ortodoxă. La început nu i-a primit la împărtășanie pe greco-catolici, dar le-a dat binecuvântare ca să meargă să ceară aprobare de la vlădică, de la episcop, ca să fie împărtășiți. Și a venit Mitropolitul Bălan și a spus că se pot spovedi și împărtăși. (**Greavu Toma**, 55 ani)

Sectanți

- Zicea să nu ne prindem mintea cu sectanții pentru că nu putem să reușim cu ei, căci sunt atât de înrăiți încât: „Mie, au sărit și mi-au rupt cartea”. Părintele a hotărât să le argumenteze din Biblie și ei dacă au văzut că nu pot să-i răspundă au sărit să-i rupă cartea. (**Gheorghe Silea**, 45 ani - Sâmbăta de Sus)

- Pocăiților le spunea că, dacă nu cred în Iisus Hristos, în Maica Domnului și în Sfânta Cruce, vor merge în iad cu Biblia în mână! (**Cismaș Eugenia**, 78 ani, Făgăraș)

- Părintele Arsenie zicea: „sectele sunt proorocul mincinos”. (**Nelu Bica**, 76 de ani)

- Despre sectari ne-a zis să nu ne legăm, să-i lăsăm în pace, că vor da socoteală. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- Niște oameni din Viștea l-au invitat pe Părintele să facă vecernia în Viștea de Sus. Erau mulți sectari acolo. Când a ajuns acolo, Părintele a zis: „Dar ce văd aici? O mulțime de persoane care nu-și pot face Sfânta Cruce. Să iasă toți afară!”. Încet-încet, deși se codeau, au ieșit. Le-a spus Părintele: „Eu vă cunosc pe voi căci aveți pecetea satanei pe frunte și vă arăt cu degelul”. După ce au ieșit toți, Părintele și-a rostit cuvântul. (**Beleaua Ileana**, Recea)

- Părintele Arsenie nu-i suferea pe pocăiți. Odată a stat mai mult de vorbă cu unul din ei și apoi ne-a spus: „Câte i-am spus. Pe aici a intrat, pe aici a ieșit. N-a ținut nimic minte din toate ce i-am spus”.

Într-o zi de „Duminica Ortodoxiei” Părintele vorbea despre Cruce, despre icoane și altele. Erau și doi pocăiți în acea mulțime venită din toată țara care spuneau că icoanele sunt chipuri cioplite și că e păcat să te închini lor. Erau departe de Părintele, dar acesta a strigat: „Tu, ăla de acolo. Taci din gură că-ți cos gura cu drotul!”. Și a continuat a vorbi despre icoane. Aceia iar au comentat între ei, iar Părintele a zis: „Mă, n-ați înțeles? Vă cos gura cu drotul!”. Aceia au înțeles că despre ei este vorba și au plecat. Erau din Urăguș. Celor ce se uitau după ei le-a spus: „Nu vă mai uitați după ei că și pe voi vă voi vedea în curând umblând pe alte cărări”.

Când Părintele era încă la Mănăstirea Sâmbăta, sora mea, Leana, vroia să se pocăiască. M-am dus la ea să o conving să vină măcar o dată la mănăstire, dar n-am reușit. I-am spus Părintelui și mi-a zis să mă rog pentru ea: „O să mă rog, dar rugați-vă și dumneavoastră, căci n-aș vrea să o văd la pocăiți”. Dar a venit securitatea și l-a luat pe Părintele. Eram tare supărată. Părintele însă nu m-a lăsat. Erau în Recea doi bătrâni, soț și soție, cu numele Niculici. Bătrânul a fost nebun, dar Părintele Arsenie l-a făcut sănătos. În fiecare duminică și sărbătoare lua pe băiatul lor și mergeau cu căruța la mănăstire. Iar femeia a visat că s-a dus Părintele Arsenie la ea și i-a zis: „Marie, să te duci la sora Leana a lui Comșa din Recea și la sora Victoria a lui Flocă, să le chemi la mănăstire”. Și s-a dus și le-a spus că duminică ei merg la mănăstire și să-i aștepte în capul drumului să-i ia cu ei în căruță, că așa a spus Părintele Arsenie. Victoria n-a venit în acea duminică, ci mai târziu. Sora Leana însă s-a dus și, deși nu era Părintele Arsenie acolo, așa o dragoste a prins de mănăstire, că mergea mereu. A fost și la biserica din Drăgănescu. Nu-l cunoștea pe Părintele, iar Părintele nu mai lăsa pe nimeni să vină din cauza securității. Dar când a ajuns acolo, chiar Părintele i-a deschis ușa și i-a zis: „Hai soră Leană în biserică” și a stat de vorbă cu ea. A devenit sora Leana foarte credincioasă. Ținea toate posturile și nu lipsea de la biserică în nici o duminică și sărbătoare. Era cu frică de păcat și se ruga pentru fetele ei. Era prezentă oricând era ceva de făcut pentru

biserică. Le-a întors și pe pocăite, care deși nu merg la biserică, nu mai merg nici la pocăiți. A murit la 88 de ani.

Era la noi unul Toader, căruia Părintele i-a zis că are în pod niște cărți de la pocăiți și să le dea jos, să le distrugă. Toader a recunoscut că are într-adevăr aruncate prin pod acele cărți. Apoi Părintele i-a zis că, drept răsplată că l-a scăpat de acele cărți, să-l ducă duminică la mănăstire pe vecinul lui Gheorghe. Acesta era un om gras care mereu spunea că el este un om tare, puternic. Cu greu a reușit Toader să-l ducă pe Gheorghe la mănăstire. După Liturghie, Părintele a ieșit din biserică și i-a luat pe cei doi, ducându-i spre lacuri până au ajuns lângă un bolovan rotund, foarte mare și i-a spus lui Gheorghe să-l ridice. N-a reușit nici împreună cu Toader, nici măcar să-l miște puțin din loc. „Păi întoarce-l măi, dacă ești așa de tare”, zice Părintele. Apoi s-a aplecat și l-a întors el. Lui Gheorghe i s-a făcut frică când a văzut. „În primul rând să te rogi la Dumnezeu și nu să spui că ești tare”, i-a zis Părintele. „Să ai credință tare!” (**Paraschiva Anghel, Dejani**)

Legionari

- Eu am fost martor cum Părintele Arsenie le transmitea și le dădea traistele acestea pline cu alimente pentru cei din munți.[...] Am asistat la convorbirile de pe malul lacului dintre Părintele Arsenie și cei parașutați prin anii aceia din Germania, care veneau să organizeze rezistența românească. Cred că printre ei era și Vică Negulescu, cel care a scris de curând o carte și nu spune că Părintele Arsenie era legionar cumva. Nu! El o făcea în numele credinței creștine și în numele datoriei lui îi ajuta pe cei persecutați. (Amintirile Mitropolitului **Antonie Plămădeală**, Ed. Cum, București, 1999)

- Odată a venit la Părintele un partizan, dintre aceia care au opus rezistență comunismului în munți, și i-a spus Părintelui: „Părinte ce să fac? Să mă duc cu pușca în munți sau nu?”, la care Părintele îi spune că nu poate lupta cu două arme: ori cu pușca, ori cu crucea. (**Gheorghe Silea**, 45 ani, Sâmbăta de Sus)

- Le da sfaturi la tineri să se ducă să-și facă datoria pe front. Partizanilor care s-au împotrivit regimului comunist le spunea însă că nu puteau să fie și cu crucea și cu arma în mână. Ei erau și cu Dumnezeu, dar erau și cu arma. Unii ascultau, alții nu ascultau. (**Ierod. Ieronim Coldea**)

- Despre legionari spunea că-s oameni credincioși, dar prea se jură; acesta era „salutul” lor: „Jur!” Juratul este un păcat. (**Paraschiva Anghel, Dejani**)

- Cunosco pe cineva care s-a dus la Părintele să-i dea binecuvântare să meargă în munți, și Părintele i-a spus: „Nu lupta cu două arme, ori cu pușca ori cu crucea” și a lăsat acela crucea și s-a dus în munți. (**Pr. Ioan Sabău**, 89 de ani)

Sfaturi și îndemnuri ale Părintelui Arsenie

- Numai sila unei prigoane peste tot pământul împotriva creștinilor îi va hotărî să lase la o parte orice vrajbă confesională și să fie una, cum au lost la început. Nu vor scăpa de sub tăvălugul urgiilor istoriei până nu vor veni și la mintea aceea să asculte și să împlinească, măcar la sfârșit, rugăciunea cea mai de pe urmă a Mântuitorului în lume. Poate că în vremile acelea abia vor mai fi creștini, dar oricâți vor rămâne, aceia trebuie să treacă peste ceea ce ar fi foarte bine să treacă creștinătatea vremii noastre și să fie una. Primejdia comună s-a arătat în lume, unirea creștinătății întârzie Doamne, până când?

- Se vorbește de unirea Bisericilor, deci de ajungere la sobornicitate. La sobornicitatea Bisericii ajung cei ce renunță la confesionalitate... Tendința Papei de a

atrage în același staul pe toți creștinii nu se va realiza niciodată. Papa nu va ajunge niciodată la o turmă și un Păstor în staulul Romei, deoarece Biserica are un singur Păstor: Iisus Hristos.

- Sectarii au provocat o libertate catehetică care-i duce la erezie.
- Diavolul știe și el Scriptura, însă diavolește, deoarece mintea lui fiind nebună, strâmbă înțelesul oricărui cuvânt, de vreme ce el nu stă în adevăr, ci în minciună.
- Dracii nu au putere asupra creștinului ortodox, botezat după rânduiala, în Biserică. Botezul pocăiților (de tot felul) este lepădare de primul botez drept și e păcat.
- Nu da cu bâta în viespele sectare.
- Ba unii vor ajunge ca, cu ajutorul demonilor, luându-se după amăgiri satanice, să pogoare chiar foc din cer amăgind chiar și pe sfinții adevărați. Aceștia sunt mucări de azi, din mijlocul vostru, adică sectarii, care atunci când vor fi lepădați de dreptul Judecător vor zice: „Doamne nu am făcut minuni în numele Tău? Nu ne-am închinat noi Ție?” La toate acestea Dumnezeu le va răspunde: „Duceți-vă de la Mine blestemaților fiindcă nu vă cunosc pe voi”

Dacă vreți preoți buni, nașteți copii creștini

- Au venit odată niște studenți de la teologie la Părintele Arsenie la Sâmbăta: „Părinte, ieșim și noi preoți dacă Dumnezeu ne va rândui. Cu ce putem noi să demonstrăm la lume că există Dumnezeu?”. A zis Părintele: „Foarte bine, bună întrebare, dar să-mi răspundeți voi mie cu ce demonstrați că există Dumnezeu”. S-au apucat, au luat după Scriptură, nu răzbeau nicicum; i-a lăsat Părintele până seara și n-au putut să spună răspunsul perfect. La care Părintele Arsenie le spune așa: „Mă, prezența voastră trebuie să demonstreze existența lui Dumnezeu, când te vede lumea pe tine, să zică că există Dumnezeu”. Mai zicea Părintele Arsenie: „Dacă vezi un preot beat în șanț, ridică-l și du-l acasă și a doua zi du-te și te spovedește la el, că harul nu i se ia”. (**Gheorghe Silea**, 45 ani - Sâmbăta de Sus)

- Părintele dădea sfaturi de conviețuire conjugală creștinească, sfaturi de moralitate, de lăsarea poftelor rele, de felul cum trebuie aduși copiii pe lume: în credință și în rugăciune. Le spunea oamenilor: „Dacă vreți să aveți preoți buni, aduceți pe lume copii buni, din care să iasă preoți buni” (**Pr. Ioan Sofonea**)

- Pe cei ce furau îi descoperea; pe femeile vopsite le certa; pe fumători îi oprea de la fumat; pe preoții care fumau îi certa aspru și le zicea: „Voi sunteți purtători de Hristos că vă împărtășiți și-L aveți pe Hristos în voi, și voi îi puneți lui Hristos țigara în gură. Foc îi dați lui Hristos, foc vă va da și El vouă!” (**Ierod. Dometie** - Măn. Brâncoveanu)

- Părintele ne-a spus așa: „Eu am fost pictat în pânțele maicii mele, fiindcă mama mea când o văzut că-i însărcinată s-a uitat la icoana Maicii Domnului și a zis: „Maica Domnului, eu doresc acest copil să nu-mi fie pentru mine, ci să-ți slujească ție; pentru tine Doamne”. Ea mergea în câmp la săpă și vedea înaintea ei, la săpă, cum săpa, icoana Maicii Domnului la care s-a închinat. Tot timpul ea vedea icoana aia. Mama a pictat icoana Maicii Domnului în sufletul ei și eu am ieșit pictor. Am fost pictat din pânțele!”. Și mai spunea Părintele: „De ce nu faceți și voi femeilor așa, să vă rugați la Dumnezeu cât sunteți însărcinate, să citiți Paraclisul Maicii Domnului, să citiți cărțile bisericești? Apoi, dacă nu faceți rele, vă iese și copilul așa cum îl doriți”. (**Miloșan Vionela**, Recea, 71 ani)

- Eram la școala normală când l-am cunoscut pe Părintele Arsenie. Ne ducea în pădure și acolo ne adunam mulți studenți, printre care multe fete care astăzi sunt starețe de mănăstiri. Trăiam o viață foarte frumoasă. Părintele Arsenie zicea atunci când se duceau femeile la mănăstire: „Măi Mărie, de ce nu te duci la biserică în satul tău?”; „Apoi vezi Părinte, părintele nostru mai pipă, mai bea, nu-i ca dumneata.”; „Ai copii, ai fete măritate; să te duci și să spui la fetele tale să zămislească copii care să se facă preoți așa cum vă place vouă”.

Părintele Arsenie ne spunea și căuta să spună la lume și la tineret, că atunci când se căsătoresc e un moment mare. Spunea: „Măi, nu rasism, nu sângele albastru trebuie urmărit, ci să naștem copii creștini”. Eu am fost în 1985 în America și când am văzut biserica lui Satan am rămas uimit: iată că satanismul e o realitate. De aceea nu mai avem nici preoți. (**Pr. Dâmboiu Victor**, Râșor)

- Odată mi-a spus: „Măi, să nu cumva să judecați pe preoți, căci cei ce judecă pe preoți ajung la judecata lui Dumnezeu. Și ei greșesc, și ei sunt oameni. Dacă zice cineva ceva rău de preoți, să mă dai exemplul pe mine...”.

„Bate-voi păstorii și se vor risipi oile”. Biserica fără preoți nu există și nici preoți fără Biserică. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- Soția Părintelui Răduleț era însărcinată cu Anișoara care acum e la facultate și i-a arătat fotografia cu părintele și zice Părintele Arsenie: „Mă, ce smerenie. Ceilalți preoți care slujesc la Sfântul Altar l-ar mânca!”. (**Ana Rițivoiu**, Sibiu)

- M-am dus ca preot și m-a întrebat: „Tu de ce nu ai barbă”. „Părinte, sunt preot tânăr și...”. S-a uitat la mine (era multă lume) și a zis: „Nu-i nimic, o să-ți lași tu”, și mi-a arătat așa trei degete, le-a înclinat spre mine. Și exact după 3 luni a murit tata, și atunci a trebuit să-mi las barbă. Și am ținut canonul ăsta de atunci, și dacă voi fi preot, voi fi preot cu barbă, că așa e rânduiala.

Părintele a spus unui preot din Voivodeni: „Măi, puțini preoți sunt ca tine!”. Acest preot nu exagera cu nimic, nu slujea decât numai în duminici și sărbători și avea așa o vorbă așezată și un pas așezat. Pe omul ăsta eu așa l-am știut 40 de ani cât am fost împreună. El a fost lăudat de Părintele Arsenie, pentru felul lui așezat, domol; niciodată nu se grăbea, nici la pas, nici la vorbă, cu un echilibru moral deosebit.

L-am întrebat pe Părintele, ca preot, despre acele dezlegări ale Sfântului Vasile și mi-a spus: „Tu să nu le faci! Tu cunoști pe preotul din Hârseni, Nicolae Țeposu, care zice: «Părinte Arsenie, eu citesc dezlegări și am succes... vin creștinii la mine ...». Măi, nu le mai citi, că nu-s pentru tine, lasă, să le citească călugării: «Nu Părinte, eu nu mă pot lăsa». Măi Nicolae, are să te bată Dumnezeu, diavolul are să vină asupra ta. Nu m-a ascultat și vezi cum l-a bătut diavolul, soția l-a părăsit, familia s-a destrămat, copiii l-au părăsit în parohie, i-a stricat diavolul viața de preot”. Zic: „Părinte, dezlegările acestea sunt puse în Molitfelnic. Explicați puțin taina asta, de ce totuși dacă poți să-l ajuți pe om, să nu-l ajuți?” Și iată ce mi-a spus: „Dacă Dumnezeu vrea să îndrăcească pe cineva, lasă să rânduiască Dumnezeu ce va fi cu el, nu trebuie să te amesteci tu în planurile lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu așa vrea să-l mântuiască pe omul acela”. Biserica Romano-Catolică a canonizat o îndrăcită pentru munca ei cu ispitele timp de o viață, lucru care a stârnit uimire în Răsărit. Părintele așa spunea: că Dumnezeu, dacă vrea pe cineva să-l îndrăcească, să-l chinuie, știe pentru ce. Păcatul poate să vină și de la al șaptelea neam Dacă cineva mergea cu un copil bolnav, un necaz, îi spunea: „Păi da, uite, păcatul ăsta l-a avut stră-străbunicul și va trebui plătit de 7 generații”. Sau păcatul merge până la al 7-lea neam, cum spunea Părintele. Părintele spunea că diavolul stă liniștit acolo ca

un trântor într-un stup; dacă te duci cu bățul și zgândări acolo, albinele vin asupra ta; și bineînțeles că, dacă nu-l lași în pace, și-l pomenești în dezlegările acestea, și nu ești bine pregătit sau nu e familia bine pregătită, nu e bine și nu e potrivit. (**Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel)

- Sfaturi și îndemnuri ale Părintelui Arsenie

- Vine timpul, și e foarte aproape, când toți preoții vor repara bisericile, iar alții vor construi altele noi, dar nelucrând ei la sufletul omului, vor rămâne bisericile goale, cucuvelele vor cânta într-însele. Roadele slăbirii în dreapta credință a teologilor în facultăți și seminarii vor fi preoții, care vor fi și mai slabi ca învățătorii lor; mai ales în Transilvania ortodoxia aproape că va dispărea, ultima redută va fi Sibiul, dar va cădea și acesta. Dumnezeu nu forțează mântuirea nimănui. Cine are minte să ia aminte.

- Fraților, ascultați de Biserică, fiindcă cei ce ascultă de preoții ei, așa cum sunt, de Dumnezeu ascultă.

Maica Zamfira

„Sunt însurat și am copii, unii chiar mai bătrâni decât mine!”

- Într-o duminică, când la Drăgănescu slujea Părintele Bunescu, iar Părintele Arsenie era în altar (citea pomelnicele și era fără haine preoțești, neavând voie să slujească), a intrat în biserică Maica Zamfira. Atunci, o femeie din acel sat a zis către alta tot din sat: „A venit și nevasta pictorului”. După slujbă, Părintele a zis, pentru cele două femei, dar și pentru mine care auzisem vorba lor: „Măi, eu sunt călugăr și sunt așa cum m-a făcut mama”. (**Bălan Silvica** - Făgăraș)

- Într-o zi a venit la dânsul o fată cu gând să-l ispitească, dar Părintele îi zise: „Tu, fată, văd că îți cauți mirele, dar pregătește-te că e pe drum și vine să te ducă”. Și după câteva zile i-a venit mirele (moartea) și a dus-o. (**Ierod. Dometie**-Mân. Brâncoveanu)

- A fost întrebat odată de cineva dacă este căsătorit și el a răspuns: „Da, sunt însurat și am copii, unii chiar mai bătrâni decât minel!” (**Pr. Ioan Sabău**, 89 de ani)

- Maica Zamfira l-a ocrotit foarte mult pe Părintele Arsenie. (**Gherghe Silea**, 45 ani -Sâmbăta de Sus)

Alte mărturii despre darurile și sfințenia Părintelui Arsenie

- Părintele Arsenie în timpul războiului era căutat de foarte multă lume, fiind foamete și sărăcie. Mai trimiteam și noi la mănăstire câte o pâine de secară. Cei mai înstăriți aduceau pe lângă alimente și bani. Acești bani erau puși într-un vas, iar Părintele Arsenie zicea numai către cei săraci să ia din vasul acela, ținându-l în mână. Le spunea să ia mai întâi cei de departe ca să aibă bani de drum și alimente (el nu pune mâna pe bani zicând că sunt deșertăciunea deșertăciunii și spurcăciunea pământului). Era o țigancă lacomă care lua și de 3 ori bani din vas. (**Bârsan Elena** - Sâmbăta de Sus)

- Tatăl meu povestește că într-o duminică dimineața a pornit, împreună cu încă cineva, spre mănăstirea Sâmbăta de Sus, cu bicicletele; însă drumul este lung și greu din satul său natal, Hârseni. Plecaseră și cam târziu de cum procedau de obicei și sperau să ajungă măcar la predică. Din satul Lisa, urcușul fiind și mai greu, aveau tendința de a

renunța, însă simțeau un îndemn să se silească încă. Părintele terminase Sfânta Liturghie și le spusese oamenilor că o să mai întârzie cu predica căci trebuie să mai ajungă cineva de pe drum. De abia după ce au ajuns, a început predica. Bunica, care era de față la slujbă, s-a mirat mult când a văzut pe cine a așteptat Părintele cu predica.

Tot tatăl meu povestește, că a fost de față când s-a întors de pe front un tânăr, pe care-l spovedise Părintele cu o lună înainte de a pleca și îi spusese să vină la împărțășit după o lună de la întoarcerea de pe front. Mărturisește că avea mantaua toată ciuruită de gloanțe și din buzunarul de la piept a scos un glonț pe care i l-a arătat Părintelui și i-a spus că se opriase acolo. Părintele i-a răspuns: „Dumnezeu nu se lasă împușcat de gloanțe!” (**Maica Adriana Șerb - Schitul Cornet**)

- Preotul care este acum la Drăgănescu, părintele Petcu Lucian, vorbea cu o fată din Voila cu care era coleg de grupă la Facultatea de Fizică din București; erau prieteni și ea era credincioasă, mergea la biserică, iar mama sa era unul din ucenicii părintelui Arsenie.

Mergea la Patriarhie cu prietena lui. Era foarte deștept. Ea l-a convins să meargă la Părintele Arsenie. Când a intrat la Părintele și l-a văzut, a simțit un curent de sus și până în călcâie. Din momentul acela s-a convertit. Printre discuțiile ce le-au avut atunci, Mărioara, prietena părintelui Lucian, i-a spus părintelui Arsenie: „Părinte, dintre noi doi nu știm care-i mai bun”; „Mă, întotdeauna cel care merge la biserică este mai bun decât cel care nu merge la biserică”. După mai mulți ani s-au căsătorit cu binecuvântarea părintelui Daniil, pe care l-au avut ca duhovnic și care i-a îndemnat să se căsătorească. După ce s-au căsătorit Părintele Daniil i-a spus lui Lucian: „Te duci și faci teologia”. A doua zi era ultima zi de înscriere la teologie. S-a dus și s-a înscris la teologie și a terminat, apoi a făcut și masterul. După aceea s-a preoțit ca preot misionar și s-a dus preot la Drăgănescu. (**Gheorghe Silea, 45 ani - Sâmbăta de Sus**)

- A venit odată un om bătrân, mai necăjit, a venit cu puțină făină și cu un pomelnic și bani. Și zice: „Am adus și eu Părinte, să-mi faci și mie o rugăciune”; „O moșule, du făina acasă și banii și adu pomelnicul”.

În Brașov, mi-a spus cineva că e o femeie care deschide cartea și de fiecare dată când am vrut să mă duc la ea, s-a întâmplat câte ceva de nu m-am putut duce. Și Părintele mi-a spus: „Unde ai vrut să te duci? La o femeie care știe și spune? Să nu lași Biserica pe femei și pe ghicituri și altele de felul acesta. La biserică să te duci.” (**Streza Maria**)

- L-am căutat pe Părintele la Drăgănescu cu o problemă mare. Și a zis Părintele: „Știu că aveți un necaz mare, dar nu trebuie să vă supărați, știu că băiatul vostru este închis. Să nu vă fie teamă, el nu are vină nici în valoare de 50 de bani, el a fost mult mai în urmă ca ceilalți”. Doar un avocat din Pitești, singurul, la rugămintea mea l-a susținut pe fiul nostru, după puterea lui. Nici un avocat nu vroia. A fost un proces cu ușile închise (Popa Gică a fost președintele Congresului de Judecată, care l-a judecat și condamnat pe Ceaușescu la moarte. Atunci îi judeca pentru ani grei de pușcărie pe cei care erau împotriva lui Ceaușescu și apoi îl judecă și pe Ceaușescu!). (**Șerban Ioan - Voila**)

- Unui om din Sâmbăta de Sus i-a zis Părintele: „Tu când mori o să fii anunțat”. Și el zice: „Dar cine mă va anunța”. „Lasă că o să vezi tu atunci”. După vreo 20 de ani a venit la mănăstire ca paznic și o dată spune: „Mă duc până la Părintele că nu mă simt chiar bine, să mă ajute puțin”. Și când s-a dus, Părintele l-a recunoscut și i-a spus: „Să te pregătești de o cale lungă”, dar el n-a întrebat ce fel de cale și când a venit acasă mi-a zis: „N-o fi asta anunțul de care mi-a spus Părintele?” Peste 2 săptămâni a murit omul. (**Ierod. Ieronim Coldea**)

- Erau la mănăstire doi oameni, Gheorghe și Gheorghe, cu același nume; pe drum, unul din ei aprinse o țigară de la celălalt și Părintele când i-a întâlnit le-a zis: „Gheorghe a dat, Gheorghe a luat” și au rămas oamenii așa mirați. Nu accepta patimile astea!

Am avut o mătușă care era foarte bolnăvicioasă, a avut vreo 5 operații la stomac. Unchiul era un om cât un munte și a mers la Părintele într-o zi și i-a zis: „Părinte, am amarul ăsta de femeie, se mai face bine?” și Părintele îi spune: „Vezi tu, brazii ăia din vârful muntelui, ăia cad mai repede decât tufele astea care se ascund așa de vânt, totdeauna vântul bate-n brazi nu-n tufe”, n-a durat mult și unchiul a paralizat, 3 ani a stat pe pat, apoi a murit și mătușa a trăit 80 și ceva de ani; era numai o mână de femeie, foarte energică și foarte puternică și bineînțeles că îl pomenea mereu pe Părintele Arsenie.

Când predica odată, acolo în pădure, a început să se facă de ploaie, cum vine ploaia la munte, repede; toată lumea a început să se miște pe acolo cu umbrelele. Părintele le-a spus: „Pune-ți măi umbrelele, că nu plouă”. Era furtună, dar acolo nu ploua. Părintele avea și puterea asta de la Dumnezeu, să stăpânească natura.

Tot la Sâmbăta, într-o perioadă, Părintele n-a vorbit, îmi spunea o vecină, deși slujea. Și-a luat un canon al tăcerii, nu știu ce s-a întâmplat. Când graiul i s-a deschis și și-a dat drumul era în timpul prefacerii; când a zis „Luați, mâncați” a început să se cutremure mănăstirea, zidurile, de toată lumea s-a înfricoșat...

La Drăgănescu venise cineva de la Târgu Mureș și plângea, iar Părintele i-a zis: „Lasă-l pe bărbatul tău că e securist și te omoară; taică-său a fost bețiv, bunul său a fost bețiv, ce vrei să știi mai mult, du-te și lasă-l repede, că ăla te omoară”.

La fiecare îi spunea câte ceva și nici nu se uita la oameni (căci picta), era biserica plină și spunea: „[Cutare] ieși afară, du-te mai fă copii, sau du-te mai îmbracă copii, sau du-te mai botează, pentru că o să ajungi rău de tot”. Nu era zi sau săptămână să nu fie trenul plin de făgărășeni, să nu fie biserica plină de făgărășeni.

Am adus la Părintele pe o doamnă de la Brașov. Nu a avut până atunci „tangență” cu Dumnezeu. Fiul ei, plecând pe munte în concediu cu niște străini din domeniul universitar, nu s-a mai întors. A fost omorât acolo în munte. Ajunge la Părintele Arsenie (femeia aceasta începuse să facă cu ciubărul!) iar Părintele îi zice: „Tu, să nu mai faci cu ciubărul că n-o să reziști la ce vezi acolo”. Și într-adevăr, ne-a destăinuit femeia ce a văzut acolo, cum l-au luat, cum l-au chinuit, cum l-au legat, cum l-au omorât. Părintele le-a spus unde să-l caute și exact acolo, după îndrumarea Părintelui, după 6 luni de zile, au găsit rămășițe din cel decedat. Femeia aceea, din clipa aceea, împreună cu soțul, s-au apropiat în așa măsură de Dumnezeu încât, pentru familie, Părintele Arsenie era un sfânt. Numai în Părintele își găsea liniște. Așa plângea biata femeie când am adus-o de la Prislop până la Făgăraș, pentru că își pierduse cel mai mare sprijin moral, pe Părintele Arsenie. **(Pr. Ioan Ciungara, Capăcel)**

- O femeie din familia noastră a mers la Părintele și nu prea avea curaj să se apropie de el să-i spună pentru ce a mers și a stat, a stat și dintr-o dată a zis Părintele: „Hai tu Leano, hai că tu ai năcaz”. A început să plângă și îi era frică să se ducă. „Hai că sunt aici femei foarte păcătoase și mint, dar le-am spus eu adevărul” și s-a dus acolo și i-a spus: „Părinte uite, am băiatul ăla bolnav de...” iar Părintele i-a răspuns: „Să știi că dacă mai trăiește până la 7 ani și nu moare, atunci să știi că mai trăiește în continuare”. Trăiește până astăzi!

Mi-a spus că erau o dată la Părintele niște femei din Lisa, și aveau 2 băieți care au făcut lucruri murdare. Două bătrâne s-au dus la mănăstire la Paști, și ei fiind beți pe acolo, că e restaurant lângă mănăstire, și-au bătut joc de ele; mamele n-au spus nimic, la nimeni, dar Părintele le-a spus: „Dar voi de ce nu ziceți de băieții voștri ce au făcut? Ce

au avut cu femeile alea bătrâne care s-au dus cu ulcica să ia paștile de la Sfânta Mănăstire?”. N-a mai zis nici una nimic, au pus capul în pământ și au plâns. (**Pria Ludovica**, 80 de ani)

- O femeie foarte frumoasă din Sibiu, numită Olimpia, din familie mare, a venit la mănăstire și a zis că nu mai pleacă de acolo, că în lume a făcut prea multe păcate. Era ca Maria Magdalena. Nu-i scăpa nici un băiat frumos. De mai multe ori a vrut să se spovedească, dar Părintele i-a zis să mai stea că încă nu este timpul. Odată însă, ea n-a mai rezistat, de încărcătura păcatelor, și s-a dus la spovedanie. Șapte șerpi au ieșit din ea, zbiera Olimpia în mănăstire, iar Părintele îi spunea: „De ce ai venit? Eu ți-am spus să mai stai.” Și așa a fost curățită și mântuită. Apoi a trimis-o la o mănăstire de maici, aici fiind de călugări. (**Paraschiva Anghel**, Dejana)

- Odată a venit o femeie, Maria. Părintele i-a zis: „Tu, Marie să nu mai faci vrăji! Cu vrăjile tale pe mulți ai vrăjit. Vezi cărarea aceea? Du-te pe ea și nu te mai opri!”. Și s-a dus, dar așa se ducea încât ziceai că o duce cineva.

Mie mi-a zis că o să mă duc la mănăstire, dar n-o să rezist. Și așa a fost. Am fost soră la Mănăstirea Bistrița. (**Beleaua Ileana**, Recea)

- Regelui Mihai i-a spus că pentru nelegiuirile tatălui său va pierde coroana. (**Cismaș Eugenia**, 78 ani, Făgăraș)

- Știți cum a ajuns piatra aceea mare de la Mănăstirea Sâmbăta? Un om din Calbor s-a dus la Părintele ca să-l roage să facă niște slujbe pentru soția lui care era la pat, grav bolnavă. Dar când a ajuns, Părintele i-a luat-o înainte și i-a spus: „Măi omule, ia vino-ncoace. Te duci acasă și nevasta ta te va aștepta în porțiță...”, „Păi e-n pat Părinte... e în pat, e bolnavă”, „Ascultă ce-ți spun eu. Ea te așteaptă în porțiță. Tu ai o piatră mare în curte. Am nevoie de piatra asta. Pui boii la car și o pui în car.”, „Dar cine o pune în car?” , „Tu cu nevasta, unul de un cap, celălalt de altul.”, „Dar Părinte, are sute de kile!”, „Măi, de ce nu vrei să înțelegi? Crezi în Dumnezeu? Puterea lui Dumnezeu te ajută”. S-a dus acasă, a pus boii și a pus mâna pe piatră cu toată încrederea, au ridicat-o, au pus-o în car și au dus-o la Sâmbăta. (**Lazăr Rudolf- Rudi**, Ucea de Sus)

- Povestea o bătrânică că atunci când a murit mitropolitul Mladin (era bolnav) după chinuri mari, a venit multă lume la mănăstire deoarece a fost foarte îndrăgit, alături de Părintele Serafim Popescu și Părintele Arsenie. Înaltul Mladin spunea predici foarte frumoase despre Maica Domnului și venea multă lume să asculte. Când acesta a murit, Părintele Arsenie era la Drăgănescu, controlat de Securitate. Și bătrâna povestește că a luat o plasă cu mere și altele, ca să dea de pomană. După înmormântare a văzut undeva, mai la margine, un bătrân mai amărât și i-a spus: „Uite, ia astea pentru sufletul lui Mladin.” Omul i-a zis „Mulțam” și a plecat cu tot cu plasă. Ea nu intenționa să-i dea și plasa, care era greu de găsit, era țesută din lână. Da, dacă omul nu i-a dat-o, i-a lăsat-o și nici nu l-a mai văzut pe acolo. După cam un an, femeia s-a dus la Părintele Arsenie, la Drăgănescu. După ce a spovedit-o, Părintele a scos de sub scaun o traistă și i-a spus: „Ia-ți traista!”

Două maici (surori) de la Schitul Cornet povesteau că erau nehotărâte dacă să intre sau nu în monahism. S-au dus la biserica Drăgănescu, dar acolo era puhoi de lume. Stăteau și se gândeau ce ar putea face căci peste o jumătate de oră pleca autobuzul și n-aveau cum ajunge la Părintele Arsenie. În același timp, una din ele se gândea cum să-i pună întrebarea: „Părinte, ce să fac, să mă căsătoresc sau să intru în monahism?”. Stătea

cu capul în jos gândindu-se cum să întrebe, când, deodată, a simțit un gând clar, lucid. Simțea că nu-i gândul ei, căci ea nu gândea așa de clar și de lucid: „Dacă vrei să fii monah trebuie să duci și păcatele tale și ale neamului, ale neputincioșilor, este o cruce grea, etc. etc.”. Știa că nu e gândul ei; era peste puterea ei de a gândi atunci. Acel gând i-a mai venit încă o dată și atunci a ridicat capul și s-a uitat de departe la părintele Arsenie, care peste mulțime, i-a zis: „Ei, ai înțeles? Acum du-te la autobuz”. Părintele Arsenie știa gândurile oamenilor, îi citea ca pe o carte. (Pr. Ciprian Negrean)

- Spunea Părintele Arsenie: „Creștinul adevărat este de tot timpul, în fiecare clipă trebuie să-l întrușipezi în propria ta persoană pe Iisus Hristos”. (Pr. Prof. Simion Todoran)

- Prin anii 1948 mă aflam la mănăstirea de la Sâmbăta de Sus și munceam în cadrul mănăstirii la bucătărie și în alte locuri. În acea perioadă la mănăstire era sfântul Părinte Arsenie care era asaltat de mult popor ce venea din toate părțile țării; alături de el erau adesea doi oameni de încredere ce făceau ordine, căci era multă lume pentru binecuvântare, iar părintele era de multe ori obosit deoarece muncea foarte mult și fizic scoțând pietre din râu - mănăstirea atunci se reconstruia.

Eu eram mai retrasă și nu îndrăzneam să-l abordez pe Părintele, dându-mi seama de valoarea lui. În 1948, am mers și eu să-mi dea binecuvântare căci urma să plece definitiv de aici. Atunci ne-a spus **să ne ținem de Biserică și să învățăm cele patru Evanghelii, să nu uităm pe „Iazării” de la poartă**, să ne schimbăm viața și să devenim mai buni; toate acestea ni le-a lăsat ca pe un testament. Despre mine a spus: „Pe tine nu te trimit la mănăstire, tu să stai să rabzi anii vieții, aici, în mănăstirea Sâmbăta”, care e mănăstire de călugări. (Sora Aurica Tinca, Sfânta Mănăstire Sâmbăta)

- La câțiva ani după ce l-am cunoscut pe Părintele, mama mea a paralizat rămânând imobilizată la pat. Am fost nevoită să mă internez cu ea în spital. După externarea din spital, într-o dimineață, au sunat la poarta casei noastre două fete, spunând că sunt din București. Le-am pus mai multe întrebări pentru a putea să le cunosc mai bine, după care le-am poftit în casă și le-am întrebat de scopul vizitei lor, la care ele m-au întrebat dacă pot să rămână câteva zile pentru a-mi veni în ajutor la îngrijirea mamei. Surprinsă, le-am întrebat cine le-a trimis și de unde aveau adresa mea. Fetele s-au eschivat și nu au răspuns. Am acceptat să rămână câteva zile, dar în aceste zile am fost anunțată de la Râmnicu Vâlcea că tatăl meu a murit. Abia după anunțarea morții tatălui meu am realizat că au fost trimise de Părintele Arsenie pentru a fi lângă mama, eu putând astfel să particip la înmormântarea tatălui meu. Una din fete este măicuță la Tismana, cealaltă locuiește în Turda.

Un anume Gheorghe, care locuia în apropierea mănăstirii Brâncoveanu, a mers la un târg din Tâlmăciu să cumpere porcei. În târg s-a întâlnit cu doi călugări cu care se cunoștea și care l-au rugat pe Gheorghe să le ducă și porceii lor. După ce au cumpărat, au pornit la drum, dar, înnoptându-se, s-au oprit în satul lui Gheorghe. Noaptea, Gheorghe cu soția lui și la cererea ei, au schimbat porceii, considerând că porceii mănăstirii sunt mai frumoși. Dimineața și-au continuat drumul spre mănăstire. La intrarea spre stăreție, dimineața la ora 5, în dreptul porții mari, au fost întâmpinați de părintele Arsenie, care i-a zis lui Gheorghe: „Ce făcuși mă astă noapte, schimbași porceii?”. După toate astea, Gheorghe a suferit o cădere psihică petrecându-și restul anilor mai mult pe la mănăstirea Frăsinei.

De câte ori mergeam la Drăgănescu, întâlneam o credincioasă, Mariana Dodi din București, care pregătea pliculețe cu mir și le împărțea la credincioși. La această femeie

Părintele îi spunea mereu că ea are „să scape din toate”. Acest lucru s-a adeverit și cu ocazia cutremurului din 1977. Locuind la un bloc cu nouă etaje, foarte vechi, împreună cu o femeie care urma să nască și pe care o găzduia, în timpul cutremurului au intrat sub tocul ușii, așa cum se obișnuiește în asemenea situații. Instalațiile fiind foarte vechi, blocul a explodat, aruncându-le pe amândouă în mijlocul străzii scăpând astfel cu viață în timp ce restul locatarilor au murit. S-a scris chiar o carte la București care este intitulată „Mariana Dodi”. **(D-na M.A.)**

Sfârșitul lumii depinde de purtarea lumii

- Părintele Arsenie spunea că sfârșitul lumii depinde de purtarea lumii, nu de Dumnezeu, că Dumnezeu nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă să fie viu, dar noi prin faptele noastre îl forțăm pe Dumnezeu să ne gate odată, că nu ne mai poate suporta.

Am auzit că ar fi lăsat la maicile de la Sinaia un buchet de lumânări, pentru 3 zile și 3 nopți, când va veni vremea sfârșitului. Dar nu știm când va fi acesta. Dacă trăim mai mult poate-l prindem. Dumnezeu are un plan, dar Dumnezeu nu măsoară timpul în ani, zile; El n-are timp. Și cum a făcut Dumnezeu cu profetul Iona din pânțec și nu i-a pedepsit pe oameni pentru că a văzut credința lor, așa și noi dacă ne căim, Dumnezeu poate să mai țină lumea mii de ani. **(Gheorghe Silea, 45 ani - Sâmbăta de Sus)**

- Spunea că în vremurile din urmă călugării vor fi ca mirenii și mirenii ca dracii. **(Ana Rițivoiu, Sibiu)**

- Părintele Arsenie zicea: „Eu vă ajut și când n-oi mai fi”. Când a murit (1989), a zis: „Eu mai puteam să trăiesc, dar nu mai vreau să trăiesc pentru că Apocalipsa e foarte aproape, chiar trăim în timpul Apocalipsei”. Nu știu la ce timpuri să ne așteptăm, nu vreau să fiu un pesimist, dar cei care au fost în preajma Părintelui când a murit așa spun. **(Pr. Ioan Ciungara, Copăcel)**

- Părintele Arsenie spune că, în Apocalipsă, când se spune că „vor cădea stelele cerului pe pământ” e vorba de oamenii credincioși, de oamenii lui Dumnezeu care vor cădea în păcat. E vorba de cei despre care profetul Daniel spunea: „Cel ce va întoarce pe cineva din necredință la credință, se va mântui pe sine și va acoperi mulțime de păcate și va străluci ca stelele cerului”. Dar așa de mari vor fi ispitele în vremea aceea că până și aleșii lui Dumnezeu vor cădea în păcat. De aceea se spune că cei ce vor crede în vremea din urmă vor fi mult mai mari înaintea lui Dumnezeu decât cei ce au crezut în vremea de început, chiar dacă nu vor face ceea ce au făcut cei dintâi. De aceea străduiți-vă să credeți cu adevărat. **(Pr. Ciprian Negrean)**

- Sfaturi și îndemnuri ale Părintele Arsenie

- „Nu este stăpânire fără numai de la Dumnezeu” (Rom. 13, 1). Deci primim divinul stăpânirii, dar refuzăm păcatul ei... Să fiți deci pregătiți să puneți capul pe butuc dacă credința o va cere.

- Unei stăpâniri de stat (sau șef), care nu se supune lui Dumnezeu, nici Sfânta Biserică (și slujitorii ei) nu trebuie să i se supună.

- Din toate timpurile se știe că, atunci când puternicii vremii ridicau mâna asupra slujitorilor lui Dumnezeu, n-a mai dăinuit puterea lor.

- Ungurii vor mai mult decât Ardealul.

- Vor veni necazuri mai mari decât Munții Făgărașului

- Rugăciunile și jertfa Sfinților Brâncoveni m-a adus pe mine pentru țara aceasta a

noastră.

- Va lua țara foc din Prislop [e vorba de „focul” Duhului Sfânt: Lc. 12, 49]
- Nu va putea avea omul pace pe pământ de nu va avea pace cu Dumnezeu! (I Tesaloniceni 5, 3; Luca 21, 35; Isaia 39, 17). Așadar în numele lui Hristos vă rugăm ca și cum Dumnezeu v-ar ruga prin noi: împăcați-vă cu Dumnezeu (II Corinteni 5, 20).
- Să băgăm de seamă ca nu cumva creștinismul să se ia de la noi. Pe simplul motiv că noi, creștinii, nu aducem roadele acestui creștinism: oameni după chipul lui Iisus.
- Mântuirea nu se câștigă cu o faptă răzleață, ci presupune o față socială; nimeni nu se mântuiește singur; de mântuirea sa se mai leagă o mulțime de oameni.
- Mântuirea noastră nu e numai un dar de la Dumnezeu, ci și o faptă a libertății noastre.
- Cei vechi știau pricina pentru care nu se arăta Antihrist în zilele lor, căci Sfântul Pavel vorbește despre taina aceasta în chip ascuns, dar n-o numește (II Tesaloniceni, 2, 3). E Sfânta Liturghie sau Jertfa cea de-a pururi, despre care a grăit Domnul prin Daniil (Daniil 12, 10) și apoi Însuși ne-a învățat. Ea este cea care oprește să nu se arate Antihrist sau omul nelegiurii (II Tesaloniceni 2, 3) decât în vremea îngăduită lui de Dumnezeu. Căci pentru mulțimea fărădelegilor, de mult ar fi trebuit Dumnezeu-Tatăl să sfârșească lumea, însă Dumnezeu-Fiul, Cel ce este iubirea de oameni și de toată firea, mereu Se aduce pe Sine Jertfă Sfântă înaintea lui Dumnezeu-Tatăl, mijlocind milostivirea de la El.
- Precum Taina Pocăinței e un dar al cerului, sub chip smerit, pentru mântuirea fiecărui suflet în parte, așa Sfânta Liturghie, marea taină, ascunsă iarăși sub chip smerit, mântuiește lumea sau o ferește de urgiile lui Antihrist. Iată de ce, toată lumea ar trebui să vie la Sfânta Liturghie, că pentru dănuirea lumii e darul acesta pe pământ.
- Sfânta Liturghie mai ține lumea.
- Când fărădelegile vor încleșta mintea și inima oamenilor și-i vor sălbătici așa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu și Biserică și preoți, încât va fi sălbăticirea și nebunia urii (Lc. 6, 11) peste tot pământul, atunci vine sfârșitul.
- Pentru o alunecare a omului **de la nume la număr**, au să dea seama toți înzestrații lui Dumnezeu, cei cu daruri, cu răspunderi, cu măririi, cu puteri și cu tot felul de haruri. Regele David, înzestrat deodată cu darul stăpânirii și cu darul proorociei, a căpătat o strașnică pedeapsă, numai fiindcă a îndrăznit să numere poporul (II Regi 24). Darul proorociei i s-a luat o vreme, iar din popor i-au murit 70.000 de oameni - și doar el greșise, nu poporul (II Regi 24,17). Deci, înaintestătătorii și deținătorii puterii au să dea seama, chiar de venirea sabiei după dreptate.
- Neamurile au un destin ascuns în Dumnezeu. Când își urmează destinul, au apărarea lui Dumnezeu. Când și-l trădează, să se gătească de pedeapsă.
- El e „acela” care va veni în numele său - nu al lui Dumnezeu - evreu de neam, care va tirăni sub ascultarea sa tot pământul. Căci „acela” va primi să fie împărat peste strălucirea tuturor împărățiilor pământului (Mt. 4, 8-9)... Cel rău vrea să ocupe scaunul lui Dumnezeu.

Moartea Părintelui „Știu unde mă duc, am mai fost acolo!”

- În postul Paștilor, anul 1989, mă aflu cu fratele Andrei (fiul protopopului Galea din Sibiu) la Drăgănescu. Părintele Arsenie îl vede pe Andrei și bătându-l pe umăr îi spune că este „ultimul calendar”. Noi ne gândeam că urmează sfârșitul lumii dar, în realitate, urma sfârșitul Părintelui Arsenie: 28 XI 1989. (**D-na M. A.**)

- În 1989 m-am gândit să mai cercetez pe Părintele. În 27 octombrie 1989, cu o lună înainte de a-l chema Dumnezeu la cele veșnice, mi-a spus la despărțire: „Este ultima dată când ne vedem”. Eu am gândit că e ultima dată în luna aceea. Știind gândul meu mi-a răspuns: „Nu, eu am să plec pentru totdeauna”. Îmi părea rău, pentru că mă legasem sufletește de Părinte. Dar mi-a spus: „Mă duc, dar de acolo de unde mă voi duce, am să vă ajut mult mai mult decât am făcut până aici”. În 28 noiembrie 1989 am primit un telefon care m-a întristat mult de tot, căci am aflat că Părintele a plecat din lumea aceasta. La înmormântare am avut impresia puternică că văd moaștele unui sfânt și mi-am zis: „Părinte, ai fost mare în viață, mare te-a lăsat și moartea aceasta”. Ceea ce doresc să vă spun este că, dacă autoritatea superioară a Bisericii declară pe cineva sfânt, numai atunci el intră oficial în sfințenia poporului, dar noi - și eu personal - trebuie să fim martorii care să determinăm luarea acestei decizii. De multe ori, ceea ce se scrie despre Părintele Arsenie este cu tendință... Credeți dumneavoastră că dacă Părintele a avut opozații în timpul vieții, acum nu mai are pe nimeni? (**Pr. Prof. Simion Todoran**)

- Părintele Arsenie a vrut să fie înmormântat la Mănăstirea Sâmbăta, iar părintele Veniamin, care a fost stareț, a acceptat acest lucru, dar nu de la început. Când s-a hotărât, Părintele i-a spus: „Acum e prea târziu. Să mă înmormânteze la Prislop, că e mănăstire săracă” - știa că va veni multă lume în pelerinaj.

Unul din cei care au fost la înmormântare, Constantin Jurcovan din Recea, a spus că atunci când săpau groapa Părintelui, a apărut pe cer un nor alb, ca o ceață, pe care scria cu negru Enoh, cu litere tot din nori formate. Cei care au văzut au spus că a fost duhul lui Enoh în Părintele Arsenie. (**Paraschiva Anghel, Dejani**)

- Cu un an sau doi înainte de a muri, mi-a spus Părintele Nicodim (care a ajuns ucenicul Părintelui Arsenie printr-o minune), că a mers la Prislop cu Părintele Arsenie, care i-a zis să ia 4 pociumpi (țărushi): „Bate unul aici, unul acolo, unul acolo și unul acolo”, iar după ce i-a bătut a zis: „Pe mine aici mă veți îngropa”. Până atunci se știa că Părintele va fi înmormântat aici, la Sâmbăta. După câte gândesc eu, Părintele s-a rugat la Dumnezeu să-i fie îngăduit să fie înmormântat la Prislop și când a primit îngăduință de la Dumnezeu, atunci a zis că acolo să fie înmormântat.

Odată, am ajuns la mănăstire la Prislop și nu avea cine să acopere cu șindrilă acoperișul porții. Era numai meseriașul, domnul Vâlcea, care a făcut și crucea Părintelui Arsenie, după cum i-a spus Părintele. Când a scris pe cruce anul morții „1989” i-a zis Părintelui Arsenie: „Nu grăbim?”, și Părintele a zis: „Nici un ceas din 1990”.

Când a murit Părintele Arsenie a fost pentru prima dată în viață când am avut ocazia să-l ating. Obrajii îi erau roșii. Era acolo și Părintele Sebastian. Părintele Sebastian era nevăzător, a avut o defecțiune la ochi și a rămas fără vedere, iar Părintele Arsenie l-a întrebat la vremea respectivă: „Mă omule, vrei să-ți dau vederea și să te fac preot?”. El răspunde: „Nu vreau să mai văd deșertăciunile acestei lumi” și a murit ca simplu monah. A fost și părintele Dometie, care nu exista să pomenească de Părintele Arsenie și să nu-i dea lacrimile. Ori de câte ori îl pomenea îi dădeau lacrimile. A murit joi și l-au înmormântat luni și era ca viu atunci. Împrejurul sicriului se simțea mireasmă de mir. Eu îl pomenesc pe Părintele Arsenie la morți când fac pomelnic cu morții și când închei rugăciunile mă rog ca la un sfânt. La înmormântare, când i-am sărutat mâna, am văzut că avea unghiile la mână. Eu nu zic că nu a fost torturat, dar unghiile le avea. Nu au fost la înmormântare atât de mulți, cum mă așteptam. A trecut la cele veșnice neîmpăcat pentru că a plecat cu multe taine pe care nu a avut cui să i le dezvăluie. A vrut să slujească Sfânta Liturghie într-un grup restrâns, numai cu obștea mănăstirii Prislop și n-a primit binecuvântare. N-a putut să slujească. Cred că acolo vroia să dezvăluie celelalte taine.

După moartea Părintelui mi-a spus Părintele Lucian că un om avea niște necazuri mari: a cumpărat o casă, a dat arvună o sumă mare și mai trebuia să dea și nu mai avea de unde să strângă. Era necăjit omul și i-a spus părintelui Lucian, care este acum la Drăgănescu, iar acesta i-a spus: „Să te rogi la Părintele Arsenie că te va ajuta”. S-a rugat la Părintele Arsenie și după vreo două săptămâni vine la mănăstire și-i mulțumește părintelui că l-a îndrumat să se roage la un așa sfânt care l-a ajutat, pentru că nici nu-și dă seama cum a făcut rost de bani să plătească. Asta este una din minunile Părintelui Arsenie. S-a întâmplat în anul 2001. (**Gheorghe Silea**, 45 ani, Sâmbăta de Sus)

- Am fost și la înmormântare. Stând pe margine acolo am auzit pe unii, că ar fi spus Părintele lui Ceaușescu: „După o lună de zile după ce mor eu, mori și tu”. Așa s-a întâmplat. În timpul slujbei de înmormântare noi ne-am dus pentru puțină vreme ca să mâncăm. Când am ajuns înapoi lumea era ieșită afară și cânta „Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte...”, dar nu mai înainta, toți stăteau pe loc. Au intrat în alertă că nu știau ce-i acolo. Când să iasă din biserică Părintele ar fi deschis ochii, fiind descoperit la față. Eu nu am văzut treaba asta, dar cunosc doi băieți care au văzut. Ieșind, i-au legat o năframă neagră și au plecat cu el mai departe. (**Șerban Alexe**, 73 de ani, Lisa)

- La Prislop am fost și eu, era iarnă și pe mormântul dânsului erau flori. Le-a spus la măicuțe: „Cât am fost în viață, nu v-am putut ajuta, dar o să vă ajut după moarte”. (**Dobrin Ioan**, 67 ani, Săvăstreni)

- Părintele Arsenie a zis odată către mine: „Mă, tu ai văzut o cruce... și nu trebuia să o arăți la lume”. Asta a fost după 1970. Când m-am dus la Prislop i-am mai spus de-o arătare și zice „Mă, de ce arăți, te rog să nu mai arăți, că lucrurile cerești nu se arată”. Dar atunci nu am știut de ce vorbește el așa. Eu am făcut groapa Părintelui la Prislop, am zidit-o cu cărămidă. Când s-a făcut slujba de înmormântare din Biserică, eram toți afară, și a apărut o cruce albă de pe clopotniță până la el (în văzduh) și crucea a pornit. Și când a venit crucea a venit și un nor mare. Am văzut eu asta. Și s-a dus norul să prăvălească crucea albă și nu a prăvălit-o și a venit alt nor cu altă viteză și s-a nimicit norul și crucea s-a dus către miazăzi. După aceea a fost dus în biserică. În acest timp, din chilia lui, pe după mănăstire, a apărut semnul unei cruci în formă de „X”, de un argint auriu ce strălucea ca soarele, dar dacă el a zis să nu arăt, n-am arătat nimănui. Dar am văzut-o... Cred că Părintele Arsenie a lucrat cu un duh de la un Sfânt. (**Ioan Bica**, 76 de ani; Voivodeni)

- La înmormântarea Părintelui, am văzut că avea degetele mâinilor sub dulamă. M-am mirat și m-am întrebat de ce au făcut așa. Nu știu de ce, dar am auzit în predica părintelui Bunesco (la înmormântare) ceva ce m-a uluit. A spus așa: „Ai trăit ca un cuvios și ai murit ca un martir”. Tot la înmormântare, când s-a întors sicriul cu 180 de grade, pentru a pleca spre cimitir, am văzut foarte clar cum Părintele Arsenie a deschis ochii! I-am văzut clar ochii albaștri. Eram foarte aproape de sicriu (0,5 metri). Când am auzit că și alții au văzut acest lucru, am înțeles că nu a fost o nălucire. (**Maica Adriana**, Schitul Cornet)

- Părintele s-a și rugat să moară mucenic și Dumnezeu i-a împlinit dorința. Deși el a fost mucenic în fiecare zi, a avut cruce grea, pe măsura harului. A murit pe 28 noiembrie, ca și Cuviosul Mucenic Ștefan cel Nou, a cărui muceniec tocmai o pictase [profeție] pe absida altarului din biserică Drăgănescu! Pe pictură este scrisă vina pentru care a fost omorât Sfântul Ștefan cel Nou: „Ștefan mi-a făcut temnița mănăstire”. Există o

asemănare mare între viața acestui sfânt și viața Părintelui Arsenie. Ca și acesta, încă din pânțece a fost ales. (**Pr. Petru Vanvulescu**)

- La înmormântare nu m-am dus că era tare frig. Eu sunt mai mofturos. Mie nu-mi place unde e lume multă. Eu am zis că dacă mă duc la Părintele mă duc când nu e lume. Părintele mai zicea și lucrul acesta: „Eu după ce mor vă ajut mai mult ca până trăiesc” și mai spunea așa: „Eu știu unde mă duc, eu am mai fost acolo!”. (**Ierod. Ieronim Coldea**)

- Un preot care a fost ucenic al Părintelui Arsenie a adormit în Domnul. Soția lui nu știa ce să scrie pe crucea de marmură de la mormânt și a întrebat un preot. Acesta i-a zis să scrie: „**De ce căutați pe cel viu printre cei morți**”. Și așa a scris. Așa ar trebui scris pe crucile celor ce cred în Hristos, căci cel adormit nu e acolo ci la Hristos pe care l-a iubit. Scrie Părintele Arsenie în Cărarea Împărăției: „Hristos vine oriunde este chemat și-l cheamă iubirea.” (**Pr. Ciprian Negrean**)

- Țin minte că-n ziua în care am aflat că Părintele Arsenie va fi înmormântat la Prislop, eram în casa unei creștine și am plecat direct la înmormântare. Cât a durat drumul cu trenul mi-a tot venit să plâng. Nu pot uita, când au scos sicriul din biserică, în spatele meu era o femeie îmbrobodită, plânsă, și un bărbat foarte înalt, amândoi țărani din părțile Făgărașului, și brusc, bărbatul a rămas ca paralizat, cu ochii mari, înspăimântați, și-a îndreptat mâna spre inimă și deodată a făcut așa, în mare șoaptă: «uoaaaahhh!». I-am urmărit prin curtea mănăstirii doar-doar voi afla ce-o fi văzut bărbatul acela, și când mergeam cu toți spre groapă, am tras cu urechea și am auzit: cu toate că era amiază, omul văzuse sus, pe cer, **o cruce de stele**.

O minune legată de Părintele Arsenie, după moartea lui, am văzut și eu la mănăstirea Sâmbăta în 1990, unde venisem cu o fată foarte credincioasă, bolnavă grav de scleroză în plăci de 17 ani. Nu putea merge decât cel mult 5-10 pași; o duceam cu un cărucior pentru invalizi. Astfel am urcat împreună spre un izvorăș, cam la 2 kilometri mai sus de mănăstire. Și cum stăteam amândoi lângă izvorul acela, în poiană apare o bătrână a cărei înfățișare era imposibil să nu-ți atragă atenția. Părea de vreo sută de ani, înaltă, gârbovită, dar cu ochii albaștri, plini de viață. Eu povesteam cu fata asta, cu voce înceată. Zic: „No, mâine aș vrea să urc până la chilia Părintelui Arsenie, sub poalele Făgărașului...”. Deși se afla cam la o sută de pași, bătrâna a ridicat ochii spre mine și m-a întrebat: „Chiar vrei să mergi la chilie...?”. Nu vă pot spune ce voce avea femeia asta... Un glas ce ajungea până la noi cu o ireală putere, un glas aproape muștrător și totuși nu, un glas ce venea parcă să ne certe din lumea cealaltă... Eu am spus că da, merg la chilie. Bătrâna a zis: „Bine”, și-a luat apă de la izvor și, când a dat să plece, s-a întors către noi și ne-a întrebat: „Nu vreți un măr?”. Noi am spus: „Da”. Ea și-a băgat mâna în straiță și a scos două mere mari, galbene, unul pentru mine, celălalt pentru fată și atunci m-am uitat la piciorul ei. Un picior nefiresc de mare pentru o femeie, numărul 45 sau chiar 46. Bătrâna s-a îndepărtat și fata îmi zice: „Măi, parcă intrau ochii ei prin mine, simțeam că trece privirea ei prin mine, că-mi intră în carne, în corp...”. Iar eu puteam să jur că erau aceiași ochi mari, albaștri și umezi, pe care-i văzusem atunci la Drăgănescu. Deodată, pe amândoi ne-a străfulgerat un gând: „Să vezi că a fost Părintele!”. Am alergat după bătrână dar, cu toate că nu trecuseră nici două minute de la plecarea ei, n-am mai găsit-o nicăieri. Mai mult, pe poteca aceea veneau spre noi niște turiști care ziceau la rându-le, că n-au văzut nimic, nici o bătrână. Am mai zăbovit puțin și când a fost să plecăm, fata zice: „Hai, că încerc să merg până la cărucior”. Când a ajuns la cărucior zice: „Mai încerc doar să cobor până în drum, c-am văzut că m-ai tras cam greu pe panta asta”. Când am ajuns jos, la drum, spune: „Măi, nu știu, parcă simt așa, o putere în picioare...”,

iar eu am îndemnat-o în glumă: „Măcar dacă ai merge până la mănăstire, să nu mă tot obosesc să împing de cărucior prin grohotișul ăsta”. Atunci ea s-a oprit, s-a uitat spre cer și a devenit foarte serioasă: „Doamne, n-aș vrea să merg decât ca să nu-i mai supăr pe alții!” și a mers cei doi kilometri pe jos. Făcuse așa o febră musculară că sâmbătă n-a mai coborât de la chilie. Însă din acea zi și până astăzi, fata aceea merge pe picioarele ei. (**Părintele Dumitru**, Mănăstirea Sf. Ilie - Albac)

- La înmormântarea părintelui Arsenie Boca, în 1989, părintele Bunescu (preotul paroh din Drăgănescu), spunea: „Aici, astăzi, suntem cei chemați de Părintele Arsenie Boca; toți aceștia ne vom întâlni cu Părintele în rai”.

La înmormântarea Părintelui, lumea vorbea că Maica Stareță de la Prislop se consulta odată cu Părintele despre greutatea materiale pe care le avea. Părintele i-a răspuns că va veni vremea când toată valea aceasta va fi plină de lume și atunci va scăpa de necazurile materiale. La scurt timp Părintele a murit; de atunci și până acum este o afluență mare de oameni în pelerinaj la mormântul Părintelui Arsenie Boca. (**D-na Prof. C.F.**)

- Părintele va fi veșnic în amintirea făgărășenilor! Și eu, ca preot, am un loc aparte pentru el în sufletul meu; nu putem să nu vorbim despre el, despre ce a fost și a făcut Părintele. Nu am fost la înmormântare, dar am auzit că preoții care l-au dus la mormânt pe Părintele Arsenie, au văzut o lacrimă pe fața Părintelui, lacrimă care s-a imprimat pe fața Părintelui și nu s-a mai șters niciodată, așa cum s-a imprimat și pe fotografie. (**Pr. Ioan Ciungara**, Copăcel)

- Schimbarea mea s-a petrecut cu viteza și tăria unui fulger. Îmbrăcată subțire, cu pantofi decupați și talpă de plută, mă plimbam ca un fotomodel printre oameni. **La mormântul Părintelui** însă, ceva s-a năruit în mine. Am început să plâng fără conținere și prin fața ochilor îmi treceau toate păcatele pe care le săvârșisem. Nu știu cât timp am stat la mormânt, dar când am revenit în curtea bisericii, aveam un dor cumplit de mântuire, un dor sfâșietor să rămân acolo, să nu mă mai despart de Părintele. Era peste puterile mele să mai plec. Prietenii care mă așteptau la mașină nu au înțeles nimic. Credeau că am înnebunit, că trec printr-o criză de delir mistic. Într-o secundă am lăsat în urmă tot: o carieră strălucită, o casă superbă în cartierul Primăverii din București, luxul și toate deșertăciunile vârstei. Am câștigat infinit mai mult: ajutorul și mângâierea Părintelui. (**Maica Maria** - Măn. Prislop)

- Pentru mine Părintele Arsenie este un Ioan Botezătorul al românilor. Spun unii că nu se mai desface mormântul căci așa spune cartea [„Să-mi lăsați trupul în mormânt. Să nu-l deranjați până la A Doua Venire”]. Sigur că da, smerenia călugărească așa trebuie să fie. Și Sfântul Ioan Iacob a lăsat scris să se roage pentru el că se va duce în iad deoarece n-a făcut fapte vrednice de mântuire. Dar, după 20 de ani de la înmormântare, ne-am închinat la moaștele lui. Sau Sfântul Ioan cel Nou de la Neamț, la care n-a mai lăsat Dumnezeu să calce oameni păcătoși peste el. Așa și cu Părintele Arsenie. Să așteptăm să-l scoată Dumnezeu din mormânt, fără voia noastră. Așa cum a descoperit Dumnezeu arhimandritului grec să vină la Sfântul Ioan Iacob și să-l descopere pentru a-l găsi așa cum l-au găsit, tot așa și la Sfântul Arsenie de la Prislop va veni cineva care va spune că neapărat trebuie să-l descoperim pentru că i s-a arătat. Și se va arăta multora.

Mi-a părut rău că nu a fost dezgropat la 7 ani de la înmormântare. Atunci era o ploaie liniștită care mi-a inspirat cuvintele: „Iubiți credincioși, dați umbrelele la o parte, căci aceasta nu este o ploaie normală. Acestea sunt lacrimile Părintelui, pe care le-a vărsat pentru poporul acesta”. La începuturi, am auzit că Părintele vărsa lacrimi multe când

slujea și predica. Dar mai încoace, ajunsese la maturitate spirituală căci nici nu plângea, nici nu râdea, ci spunea, ca din partea lui Dumnezeu, cuvântul autorizat: „Mă, să nu mai faci cutare!”. (**Pr. Nicolae Boboia**)

- Sfântul Ilie, cât de mare prooroc era, avea nevoie, simțea nevoie ca poporul să se apropie de el. „Apropiați-vă de mine” zicea Sfântul Ilie către poporul rătăcit al lui Israel. „Apropiați-vă de mine”, parcă ar vrea să ne spună preacuviosul Părintele nostru Arsenie, în toate zilele de prăznuire ale acestei sfinte mănăstiri, în toate zilele de pomenire, în toate zilele de hram și de praznic, și în duminici și sărbători. „Apropiați-vă de mine” pentru că cine se apropie de Sfinți se apropie de Dumnezeu, pentru că Dumnezeu transpare prin Sfinți și ni se descoperă prin Sfinți. Sfinții, spun teologii ortodocși, sunt într-un fel „întroparea Duhului Sfânt”. „Apropiați-vă de mine!”. Și tot poporul s-a apropiat de Sfântul Ilie. A părăsit poporul pe preoții lui Baal, s-a depărtat poporul de cei care-l duceau în rătăcire și idolatrie, și poporul s-a apropiat din nou de omul lui Dumnezeu de Sfântul Ilie. Aceasta este salvarea, aceasta este soluția și pentru neamul nostru ortodox de pretutindeni, să se apropie de Hristos apropiindu-se de sfinți, să se apropie de sfinți ca să se poată apropia de Dumnezeu. Simțim cu toții, iată, după aproape 14 ani de la plecarea în veșnicie a Părintelui Arsenie, că poporul nostru românesc simte cine a fost, cine este și cine mijlocește în mod deosebit. Simte poporul și se apropie de mănăstirea Prislop, de Părintele Arsenie, de mormântul sfinției sale, așa cum avea să spună cu puțin timp înainte să plece dintre noi: „Va lua țara foc din Prislop!”. E vorba de focul ceresc, de focul Duhului Sfânt, de focul harului lui Dumnezeu și prin tot ceea ce se scrie bine, și prin tot ceea ce se publică bine despre Părintele Arsenie, se simte că poporul are o sete duhovnicească deosebită care nu i se poate astâmpăra decât prin cuvântul cel viu și adevărat al lui Dumnezeu, transmis nouă prin Sfinții Părinți, de la Sfinții Apostoli și până la Sfinții zilelor noastre. (**PS. Daniil Partoșanul**)

- Sfaturi și îndemnuri ale Părintele Arsenie

- Rar să găsești un om care să dea sens religios morții, adică s-o aștepte cu bucurie, ca pe-o izbăvire sigură din împărăția păcatului.

- Când sora moarte ne dezleagă de trup, ne face un mare bine, fără să știm și fără să vrem. Tot ce e rău în lumea asta: neștiință, neputință, întunerecul, păcatul cu miile lui de gheare, prin moarte încetează. Răul e osândit de moarte, deci moartea ni-i un ajutor. Nu trupul este răul, dar prin moarte se omoară răul cu desăvârșire, de aceea, la vreme, trupul va învia din morți. În moarte-i învierea.

- Împliniți-mi dorințele, sfaturile minime și vă schimbă Dumnezeu situațiile, problemele voastre, fără să fiu eu prezent, căci Dumnezeu e Cel ce le schimbă.

VOLUMUL II⁵

O viață închinată schimbării vieții noastre

- Din umilință și din smerenie, părintele n-a vorbit foarte deslușit niciodată despre ce i s-a întâmplat în 1939, la Sfântul Munte. Decât odată, și chiar și atunci, puțin. Ucenicii lui povestesc că, mergând el acolo, pe munte, prima dată s-a dus într-o pădure deasă, să se roage. Și s-a rugat mult la Domnul Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, să-i trimită un duhovnic, un povătuitor bun, să-l îndrume pe calea cea grea și fără de prihană a călugăriei, spre mântuire. După un timp Părintele Arsenie a început să se roage mai cu osârdie, singur, acolo, în pădure, la Maica Domnului. Și, după cum a povestit chiar Părintele însuși, Maica Fecioara i s-a arătat coborând dintre nouri, și venind la el, l-a luat de mână și l-a urcat pe un munte așa de înalt, că nici nu puteai să privești în jos. Și acolo, pe creasta muntelui aceluia amețitor, l-a lăsat Maica Domnului pe mâna unui sfânt. Era sfântul Serafim din Sarov (1833), ce viețuise pe pământ cu vreo două veacuri în urmă. După care, Sfânta Fecioară s-a topit în văzduh tot așa lin cum se arătase. Vreme de 40 de zile Părintele a primit pe acel munte învățătura de la Sfântul Serafim, urcând în fiecare zi, fără teamă, creasta dintre abisuri. Și în tot acest răstimp de 40 de zile, Părintele a postit încontinuu post negru, că-l întârea Maica Domnului. După patru luni de zile, când s-a întors la Mănăstirea Sâmbăta, era cu totul alt om: căpătase darul acela al său faimos, al proorociei, și puterea lui cea mare, că dacă se uita la tine, te cutremurai și te umileai pe loc. Și-ți știa pe dată toate gândurile și numele, fără să te cunoască, și faptele toate, păcătoase sau bune, că nu puteai să le ascunzi. **Așa s-a schimbat viața Părintelui Arsenie, și mai apoi, viețile noastre, pe lângă a sa.** (Valentin Iacob, în „Buletinut parohiei Sfânta Cruce” -USA, vol.XIII, nr. 9/ 2004)

- Prima dată, pe mine m-a dus la Părintele Arsenie o femeie. Aceasta îl cunoscuse pe Părintele Arsenie prin Moș Ilie. Uneori îi duceam Părintelui lemne în chilie la Sâmbăta. Atunci aveam vreo 12 ani. Am văzut că el nu avea pat. Avea un panou pe care picta și o masă lungă la capătul căreia era un craniu (n.n.: pentru a avea tot timpul moartea în minte, pentru a nu uita că viața aceasta este trecătoare, pentru a nu uita că în viața pământească trebuie să ne pregătim pentru viața veșnică, cum ne învață Sfinții Părinți) (Bica Ioan, Voivodeni)

- Părintele Arsenie ne-a spus odată cum a început el activitatea la Sâmbăta. Era în postul Crăciunului și picta o icoană a Mântuitorului, pe care n-a terminat-o. În timp ce picta a auzit o voce tainică: „Arsenie, nu Mă mai picta pe icoană, că vremea s-a apropiat. Mergi și pictează în inimile oamenilor, prin cuvântul tău. Spune-le că vin peste ei necazuri și suferințe”. Atunci a auzit din nou: „... Vei fi mut... Dar asta îți va aduce multă lume”. Îmbolnăvind-se cu coardele vocale, nu mai putea să vorbească. A stat așa de la Crăciun până în joia din Săptămâna Mare, în postul Paștilor (în acest timp a scris însemnările numite „Gura mutului”, într-un carnețel pe care-l are maica Pahomia de la Sâmbăta). Atunci, când se împărtășea (era diacon, numai în acea primăvară l-a făcut preot), primele cuvinte ce le-a rostit când i-a venit vocea, cuvinte ce le-a auzit și lumea din biserică, au fost: „Cred Doamne și mărturisesc...”, cu o voce ce a cutremurat biserica, căci oamenii, când au auzit vocea lui, toți au căzut în genunchi și au plâns și au lăudat pe Dumnezeu că i-a dat vocea, pentru că multă lume venea după sfat. Astfel, a început din nou să stea de vorbă cu oamenii, la clopotnița din fața mănăstirii.

⁵ Cișmicleanu Ioan, *Noi mărturii despre Părintele Arsenie Boca*, ed. Agaton, 2005

Părintele se străduia mult pentru regenerarea poporului român prin schimbarea vieții. **Minunea cea mai mare a Părintelui Arsenie era schimbarea vieții noastre.** În predici ne vorbea mai mult referindu-se la Vechiul Testament (Saul, David, Solomon etc.). Fiind întrebat de ce nu ne vorbește mai mult din Noul Testament, a răspuns că viața creștinilor de acum se aseamănă mai mult cu cea a celor din Vechiul Testament, că n-avem progresul celor din Noul Testament [dacă nu trăim sub har, cădem sub legea veche].

La început, Părintele Arsenie avea o viață foarte aspră: mânca o dată pe zi (pâine și apă) și dormea pe jos. Uneori pleca câte o săptămână la munte, doar cu Biblia. Sâmbăta seara cobora pentru a ține duminica Sfânta Liturghie, pe care o sluja în lacrimi. Nu puteai să nu plângi la liturghia lui. După predică, iar pleca în munte. Ducea o viață extraordinară, de pustnic. (**Pr. Sofonea Ioan**, Sibiu)

- Tatăl Părintelui Arsenie lucra în America. Făcea câte un drum dus și întors, timp de câte 5-6 luni pe an. Fiind odată acasă, soția rămâne gravidă, după care, imediat, el trebuie să plece iar la 5-6 luni.

Mama Părintelui a fost o femeie foarte evlavioasă. De îndată ce soțul ei pleca la drum, dumneai lua drumul bisericii, adică mergea mai des la biserică și se cumineca mai des, știind faptul că ceea ce mănâncă mama, mănâncă și pruncul din pânțece. Ea se ruga lui Dumnezeu să-l păzească pe soț, ca să se întoarcă sănătos acasă și în același timp, se ruga și pentru pruncul din pânțelele său.

Fiind însărcinată și soțul fiind plecat, ea nu a mai avut de-a face cu bărbat în perioada sarcinii. Deci copilul a venit curat pe lume. Acest lucru a avut asupra viitorului lui o influență foarte mare. Acest exemplu este bine să-l urmeze și părinții din ziua de azi.

Părintele Arsenie Boca s-a născut în anul 1910, într-un sat mic, Vața de Sus, din Munții Apuseni. Timp de 14 ani, a urmat școala primară în satul natal, după care s-a dus la Liceul teoretic din comuna Brad. Apoi, în 1929, a venit la Sibiu și a intrat la Institutul Teologic. În timpul acesta, s-a împrietenit cu părintele Nichifor Teodor și părintele Miron Mihăilescu de la Ocna Sibiului, preoți foarte buni, mai mici ca vârstă decât Părintele Arsenie.

A absolvit facultatea de 4 ani în anul 1933, apoi a plecat la București și a intrat la Școala de arte frumoase, pentru a învăța pictura. A terminat această școală și apoi s-a înscris la Facultatea de medicină, unde a învățat anatomia omului cu cel mai bun profesor de pe timpul acela. Se vede că a vrut să cunoască anatomia omului, cauza și tratamentul bolilor și că a dorit să vindece oamenii și sufletește și trupește. Astfel, el poate fi socotit doctor fără arginți, pentru că nu a luat de la nimeni nimic, dar a dat sfaturi necesare pentru fiecare om în parte. Mulți s-au vindecat, respectându-i sfaturile.

O perioadă de câteva luni a fost în Grecia, la Muntele Athos, unde a văzut viața călugărească de acolo și a învățat multe.

Înainte de 1945, a plecat în Basarabia, la Chișinău, având dorința de a învăța pictura, căci, se știe, acolo erau foarte buni pictori de sfinți și de biserici. A mai învățat acolo și poleitul icoanelor. În primăvara lui 1945, a plecat din Basarabia spre România, primind bani de drum, unelte pentru poleitul icoanelor și un cozonac.

Ajunând în gara Chișinău, a observat o fluctuație mare de oameni, militari și civili, intrând și ieșind din gară. În timpul cât a stat acolo, a văzut că la marginea unui zid era o persoană foarte slab îmbrăcată - deși timpul era rece - care privea înspre gară. Părintelui i s-a făcut milă și a vrut să scoată cozonacul din rucsac și să i-l dea. Spre mirarea lui însă, persoana dispăruse. S-a uitat în toate părțile, dar nu a mai văzut-o. A simțit o mare putere și a zis că a fost o arătare a Mântuitorului. Părintele a venit în România cu ultimul tren care mai circula liber, pentru că, după aceea, acolo s-a format graniță sovietică.

Ajunând în țară, Părintele Arsenie s-a dus la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, unde s-a

călugărit. La slujbă a participat și mama lui, care voia să vadă ce viață duce el ca și călugăr și s-a interesat de masă și de casă. Când a văzut dormitorul, i-a spus cu durere în suflet, ca o mamă care l-a iubit mult: „Vai, dragul mamei, vii aici să dormi pe acest pat de scândură, acoperit cu o rogojină, în loc de saltea și pătură!”.

Părintele Arsenie a rămas la Sâmbăta și a început să-I slujească lui Dumnezeu și oamenilor, cu ajutorul Duhului Sfânt. La Sâmbăta de Sus a slujit ca preot și era solicitat de foarte multă lume, care venea din toate colțurile țării.

După un timp, Mitropolitul Bălan, aflând cât de solicitat este Părintele Arsenie de toată lumea, s-a hotărât să-l transfere de la Sâmbăta și să-l ducă la Mănăstirea Prislop. Așadar, Mitropolitul Bălan (împreună cu preotul vicar al Mitropoliei) l-a luat pe Părintele Arsenie în mașină și l-a dus la Prislop. Părintele a ascultat, ca un bun călugăr. I-a spus că Mănăstirea Prislop a fost la greco-catolici și că a trecut la ortodocși, că este părăsită, că trebuie pusă în funcțiune și că e mult de lucru. Părintelui Arsenie i-a fost foarte greu să plece de lângă oamenii care îl solicitau și îl iubeau și să se trezească, dintr-o dată, singur, cu un paznic și un câine. Cea mai apropiată localitate este Silvașul de Sus, la 3 km. (**Moș Nicolae**, Sibiu)

- Arestările și deportările prin lagăre, dar mai ales viața de hărțuială neconținută prin care a trecut, sunt tot atâtea dovezi că, în fond, cele două feluri de suferințe (sângeroase și nesângeroase) fac parte din același plan de slăbire, de nimicire a credinței creștine din sufletul poporului român.

Zian-Vălean Boca (așa se numea înainte de călugărie Părintele Arsenie) a văzut lumina zilei în ziua de 29 septembrie 1910, în comuna Vața de Sus, aflată în apropierea orașului Brad. Cu toate că vreme de patru ani, în timpul studiilor de la Institutul de Teologie din Sibiu, am șezut alături, în aceeași bancă, n-am ajuns să-i pot cunoaște toate adâncurile sufletului. Rețin totuși câteva aspecte pe care le socot concludente.

Poate faptul că în tinerețe nu s-a prea bucurat de căldura unei vieți familiale explică firea sa puțin sociabilă, retrasă, introvertită. Vacanțele le petrecea adeseori la o rudenie a sa. Ne-a impresionat tăria, voința cu care răbda frigul, el fiind adeseori îmbrăcat sumar. Tot astfel, demn de menționat este faptul că se abținea de la bucate mai grele; de exemplu, renunța regulat la „porția” de carne din institut.

Nu l-au pasionat prea mult studiul limbilor străine; cunoștea totuși foarte bine limba franceză. Citea cu aviditate studii de psihologie, de caracterologie, de grafologie, căutând să se adâncească în descifrarea taințelor sufletului. A iubit de mic desenul, sculptura și mai ales pictura. Îmi amintesc și acum de ușurința cu care interpreta la flaut compoziții destul de pretențioase. Toate acestea erau tot atâtea dovezi care ne ajutau să întrevădem în el pe pictorul și pe duhovnicul de mai târziu, care căuta să redea în compoziții clare și în analize psihologice destule adâncuri ale sufletului omenesc. (**Pr. Prof Teodor Bodogae** - în „Telegraful Român”, nr. 2-4, 1990)

- Când s-a întors de la Canal l-am vizitat la Mănăstirea Prislop. Era foarte slăbit, tuns, bărbierit. Mi-a atras atenția că sunt securiști care-l urmăresc. Când l-am vizitat la Drăgănescu era tot urmărit de securiști... După aceasta ne-a zis: „Nu vă necăjiți de mine, că eu astfel mă hrănesc cu mană cerească... Măi, să răbdați și voi prigonirile lui antihrist, că numai prima durere o simți, restul suportați cu ajutorul lui Dumnezeu”. (**Septimia Maniș**, 80 ani, Codlea)

- I-am cerut binecuvântare Părintelui Arsenie să merg la mama sa, în Vața, lângă Brad. Când în sfârșit am plecat, ca să ajungem acolo a trebuit să trecem peste munți. Am mers trei persoane, dintre care una cunoștea drumul. Când am ajuns am întrebat pe cineva

unde locuiește familia Boca. Mama Părintelui Arsenie era bolnavă. Ne-a trimis să-i cumpărăm niște medicamente.

Era necăjită că fiul ei, Părintele Arsenie, a fost închis la Canal. Spunea că mai are o lună și vine, dar n-a trecut acea lună și ea a murit. (**G.M.**, Făgăraș)

- Am multe amintiri cu Părintele Arsenie. Am fost închiși politic, împreună cu alți foarte mulți deținuți de rang înalt (episcopi, preoți, profesori, doctori, chiaburi, oameni politici ai vremii și alte categorii, toți condamnați fără judecată, chinuiți, bătuți fără motive, prost alimentați și folosiți la munci grele. Cine nu-și făcea norma nu primea mâncare și era dat morții.

Când era la Drăgănescu, atât Nicolae Ceaușescu, cât și Elena Ceaușescu veneau discret la Părintele Arsenie, neînsoțiți de securiști. Veneau destul de des și se consultau cu Părintele. Cu aceste ocazii, Părintele le atrăgea atenția: „Lăsați bisericile, nu le demolați. Ce aveți cu Dumnezeu? Nu mai stricați bisericile lui Dumnezeu că este mare păcat”. Dar ei nu-l ascultau. Parcă se înrăiseră mai tare, căci aveau planificat să distrugă mii de localități rurale, unele cu o biserică, altele cu mai multe. Așa stând lucrurile, cu siguranță că au fost anunțați și că vor fi umiliți și omorâți, dar nu au crezut. (**Anonim**, București)

- Odată, la Sibiu, m-am înțeles cu o soră să mergem la gară, să ne luăm bilet de tren și să mergem la părintele Mihăilescu. Ne-am întâlnit și ne-am așezat la casa de bilete, când, îl vedem pe Părintele Arsenie. Era în civil. Părintele își luase bilet și stătea într-o parte. Ne-am apropiat de dânsul, dar dumnealui a zis: „Fără gesturi mă, fără gesturi”. Adică, să nu-i sărutăm mâna și să nu zicem „Blagosloviți-ne Părinte” (de obicei era urmărit). Părintele ne întreabă dacă vrem să-i spunem ceva. Noi îi spunem că da. Părintele zice: „Haideți acolo, în colț, unde se vând ziare”. După ce i-am spus fiecare ce-am avut, Părintele zice: „Îmi vine trenul de Făgăraș. Fără gesturi mă, fără gesturi”. S-a urcat în tren, a deschis geamul și ne-a făcut cu mâna până dincolo de pod. (**Maica Glicheria**)

- Pentru că Părintele îi spusese să le dea pâine la copii, înainte de revoluție, soția lui Ceaușescu a dat ordin să-l ducă pe Părintele de la Sinaia la București și să-l bată. L-au dus doi. Unul stătea la ușă și unul dădea în Părintele. Îl lovea la tâmplă. Părintele a zis: „Dați mă, dați, că și-n voi va da și șeful vostru va zbura cât de curând”. Acela care a dat în Părintele Arsenie, a căzut jos mort. Atunci, cel care păzea a dat telefon la Ceaușescu și i-a spus ce s-a întâmplat. Ceaușescu i-a zis: „Îmbrăcați-l și duceți-l mai repede de unde l-ați adus”. (**Maica Glicheria**)

- L-am revăzut pe Părintele Arsenie la Prislop, după ce a venit de la Canal. Luase pe părintele Dometie de la Sâmbăta, ca să îl ajute, căci era singur la Prislop. Părintele Arsenie a restaurat Mănăstirea Prislop. La început nu știa să picteze. A făcut apoi școala de pictură la Galați. La Galați am fost și eu. Aici l-am întâlnit pe cantorul Bârsan de la Sâmbăta, care ne-a povestit următoarea întâmplare: „Eram în post, dar mi-am zis să mănânc și eu un bulz (n.n.: mămăligă cu brânză), seara, că doar nu era carne. Dimineața, când m-am dus la mănăstire să facem slujba, zice Părintele Arsenie: „Mă, ai mâncat un bulz, dar du-te înapoi și vezi ce fac lupii cu scroafa ta”. Când m-am întors, lupii îmi mâncaseră scroafa. M-am dus din nou la mănăstire să-i spun Părintelui. Părintele slujea, era în altar. Dar era cu jumătate de metru deasupra pământului, iar sub picioarele lui era foc!

La Drăgănescu, Părintele Arsenie a umblat îmbrăcat și cu o haină maro. De multe ori,

după ce spunea un cuvânt de învățătură în poiana de lângă izvorul de la Sâmbăta, ne dădea la toți câte o linguriță de miere. Știți că și Sfântul Ioan Botezătorul mânca miere. Când am făcut racla Sfântului Ioan Botezătorul pentru Mănăstirea Bucium, tot Părintele a pictat scenele, când era la Schitul Maicilor din București. Sculptura raclei a făcut-o altcineva. (**Bica Ioan**, Voivodeni)

„Duhovnicul ne dezgroapă talanții Împărăției”

- Din scrierile Părintelui Arsenie:
- Arătarea și împlinirea în firea noastră a tuturor darurilor nașterilor noastre de sus, din Duhul Sfânt, e ceea ce numim desăvârșirea, cea la măsura fiecărui ins.

Fiecare e înzestrat și trimis să împlinească un rost al lui Dumnezeu între oameni. Dezvelirea și înțelegerea acestui rost sau destin ascuns în noi [talant], în fiecare, după atotștiința de mai înainte (Romani 8, 29) a lui Dumnezeu, nu poate fi dezgropat fără cunoștința și luarea-aminte a unui duhovnic iscusit.

Duhovnicul sau starețul ajută și dezvăluie toate intențiile lui Dumnezeu din fiii Săi, dăruite lor după măsura credinței, ce vor avea s-o aibă.

- Toți nevoitorii trebuie să-și găsească duhovnic, deoarece în cele duhovnicești, tot ce nu e din povățuire orânduită și sub ocrotirea smereniei duce la înșelare și la mai mare rătăcire, decât înseși patimile.

- Prin acea prietenie a duhovnicului cu Dumnezeu, despre care nu ne mai tocim, el va întoarce sau va atrage voia omului la voia Lui Dumnezeu, făcându-l să vrea și el ce vrea Dumnezeu.

Duhovnicul va întoarce și mintea noastră de la atâta umblare pustie în afară și o va face scaun al lui Hristos-Dumnezeu, în care sunt ascunse toate comorile cunoștinței și ale înțelepciunii (Coloseni 2, 3).

Soțul preot poate fi și duhovnicul soției.

- Necazurile vieții sunt grai mai aspru al lui Dumnezeu către oamenii mai grei sau mai vicleni la minte... Relele de pe pământ așa de mult vor strânge oamenii, încât nu mai rămâne istoriei altă soluție decât sfârșitul ei... Să nu uităm că una e lupta și suferința omului mărturisit și alta e suferința omului nemărturisit.

- Toate darurile închise în destinul nostru sunt îngrădite cu suferințe, și numai la atâtea daruri ajungem, prin câtă suferință putem răbda cu bucurie. Numai atâtea mângâiere putem aduce între oameni, câtă amărăciune putem bea în locul celor ce vrem să-i mângâiem. Atât de puternice vor fi mila și adevărul în noi, câtă văpaie de ură înfruntăm bucuroși pentru Dumnezeu și pentru oameni.

- Convertirea talentelor este un mare talent. Înzestrările lui Dumnezeu nu sunt date ca simple ornamente de care să ne bucurăm numai noi.

Când ți-a găsit Dumnezeu vreo treabă pentru Împărăția Sa între oameni, ai isprăvit toate obligațiile lumii... Cel mai frumos dar pe care îl putem face lui Dumnezeu e să ne dăruim Lui, pe noi înșine, toată viața... Creștinismul nu e numai o afacere de duminică, ci e o strădanie de toate zilele.

Să nu calci legea iubirii

- Bilet scris de Părintele Arsenie către Maica Teoctista din Voila, atunci când nu putea vorbi:

„...Ziceți mai pe scurt. Eu nu mă răzbun. Are cine. N-aș crede să vorbească ca ei”.

„Tu fă bine și așteaptă răul. Binele ți-l va răsplăti Dumnezeu. Dacă oamenii, rudele, ți-ar face bine, ție ce cruce ți-ar mai rămîne?”

Tu ești călugăriță și, ca atare, trebuie să te bucuri de necazuri, ca să câștigi plata de la Dumnezeu pentru tot ce suferi - cu bună știință și răbdare - de la frați.

Deci roagă-te pentru cei ce te blastămă, fă bine celor ce-ți fac rău; celui ce-ți cere - nedrept - dă-i tot ce-i trebuie lui, din lăcomie. Cu alte cuvinte, nu te împotrivi răului când te asuprește cu nedreptate, ca să nu calci legea iubirii de Dumnezeu și de oameni, indiferent cum sunt ei. Tu fii cum trebuie.

Tu să ai grijă să nu zici rău absolut nimănui, indiferent ce nedreptate ți-ar face, - pentru că iertându-le toate, așa urmezi lui Iisus, - așa ții (împotriva firii, sau mai bine zis mai presus de fire) legea lui Dumnezeu - a iubirii.

Că toți sunt fiii lui Dumnezeu, chiar dacă ei tăgăduiesc asta, iar tu trebuie să știi că și ei au un suflet de mântuit”.

„Cine vine și mă caută, nu vine degeaba!”

- Spunea Părintele Arsenie că „cine vine și mă caută, nu vine degeaba”. Eu am fost de vreo 300 de ori la Părintele, timp de 20 de ani. Apoi am fost la toate parastasele lui. L-am visat de multe ori, dar în ultimul timp nu l-am mai visat. Mi-a zis odată Părintele: „Să povestiți despre mine, că eu sunt între voi”. Și am povestit mult, că spunea cineva: „Opriți-o pe asta, să nu mai vorbească despre Părintele Arsenie”. Aș povesti și acum, dar n-am cuvinte, nu mai am ținare de minte. (**Chiș Aurelia**, 93 ani, com. Boiu, jud. Mureș)

- Părintele Arsenie spunea: „Mă, nu veniți numai voi. Aduceți-i, și pe cei care nu au fost aici niciodată. Este destul dacă ați venit o dată sau de două ori, că la dreapta judecată am și eu un cuvânt de spus. Unde veți fi, pun mâna în capul vostru și vă scot afară. Dar este o condiție: să fiți buni, să faceți fapte bune, să mergeți pe linia Bisericii și să fiți tot timpul pregătiți, cum vă învață preoții Bisericii”.(**Maria Matronea**, Sibiu)

- M-am căsătorit cu o credincioasă, Emilia, eu fiind ateu pe atunci. Prin ea l-am cunoscut pe Părintele Arsenie Boca, prin 1972. Soția mi-a propus să mergem la Părintele Arsenie la Drăgănescu, dar nu ne-am înțeles. I-am dat chiar o palmă soției, dar până la urmă am plecat împreună la Drăgănescu. Acolo era lume multă, din toate părțile. La întâlnirea cu Părintele, acesta mi-a zis muștrător: „Ai venit mă, ai venit? Tu care bei vin Cotești, ai cotit-o”. A stat de vorbă cu toată lumea, apoi iar mi-a zis: „Mă, n-ai încredere în mine. Vrei s-o bați iar”. La plecare mi-a zis: „Să mai vii la mine”. M-a atras ca un magnet și l-am vizitat ori de câte ori am avut ocazia.

Și a doua oară când am venit l-am găsit pe Părintele înconjurat de multă lume. M-am plâns Părintelui de locul de muncă (eram vopsitor, lucram în mediu de gaze) și mi-a zis: „Lasă mă, că ai să te duci la cei cu halate albe”. Peste 2 săptămâni, fratele meu, care lucra la spital, mi-a zis că este un post de zugrav la spital. M-am transferat cu locul de muncă la spital, unde am lucrat până în 1992, când am ieșit la pensie de boală. Când am mers iar la Părintele Arsenie, mi-a zis: „Cum e, măi, la halate albe?” și i-am spus: „E foarte bine Părinte. Vă mulțumesc că m-ați ajutat”.

De la o vizită la alta simțeam că mă încărcam cu energie. Când plecam de la Părintele Arsenie mă simțeam ușurat. O dată m-am plâns Părintelui că soția mea e cam rea. Atunci Părintele a făcut o experiență cu mine. Mi-a spus că sunt altele și mai rele, apoi m-a rugat să duc niște bagaje la casa parohială, peste drum. Am dus bagajele, am intrat și apoi am întrebat dacă e cineva acasă. A ieșit o persoană cu gura mare: „Ce vrei mă? De ce bați? Vrei să chem miliția?”. „Doamnă - am zis - v-am adus niște bagaje”. Ajungând din nou la Părintele, acesta mi-a zis: „Ai văzut că sunt altele și mai rele?”. Altă dată mi-a zis: „Rabdă, măi, realitatea, altfel vă veți despărți”. (**Eugen Butum**, 52 ani, Făgăraș)

- Am auzit de Părintele Arsenie de la credincioasele care mergeau la catedrală și știam că era o problema să ajungi la dânsul. Problema consta în faptul că, dacă nu aveai „chemare” din partea Părintelui, nu aveai cum să ajungi să stai de vorbă cu dânsul.

Am dorit mult să ajung la Părintele și am început să mă rog și să postesc, după puțința mea. Într-o noapte, am visat o scenă biblică care reprezenta Nașterea Domnului Iisus; mai precis, am visat steaua care i-a călăuzit pe magi. Apoi, am visat că sunt pe o platformă, împreună cu mai multe persoane. De pe cer și-a făcut apariția Sfânta Treime și Maica Domnului, iar Domnul Iisus Hristos m-a binecuvântat. După aceea, niște raze, care porneau de sus, din cer, m-au inundat mângâindu-mă.

Mă simțeam atât de fericită, de puternică și ocrotită și tot binele îl simțeam când eram scăldată de acele raze aurii; nu am cuvinte și cred că nici nu există cuvinte în lumea noastră limitată care să explice fericirea care m-a inundat. Cu acea fericire am rămas în suflet și peste zi, când eram la serviciu sau cu treabă prin casă. Acea fericire era ca un fel de magnet, care m-a făcut să simt că trebuie să plec imediat la Părintele Arsenie.

Așadar, simțeam „chemarea” și totul a mers perfect. Eu și sora încă ne-am dus la gară și am luat acceleratul de București. Nu știam cum să ajungem în comuna Drăgănescu, dar totul a fost dinainte pregătit de Părintele. Când am ajuns la București, pe peronul gării s-au apropiat de noi două călugărițe și ne-au spus să mergem la Drăgănescu și să luăm autobuzul de la o autogară. Ne-am bucurat că la București am fost întâmpinate și îndrumate. Când am ieșit din gară, nu știam cu ce tramvai să ajungem la acea autogară. Atunci, un bătrân s-a apropiat de noi, ne-a spus că și el merge la acea autogară și ne-a chemat să-l urmăm. Așa am făcut.

Am ajuns la autogară, am găsit autobuzul de Drăgănescu, dar pe acel bătrân nu l-am mai văzut. Iată, așa proceda Părintele nostru când mergeam la dânsul. Odată instalate în autobuzul de Drăgănescu, eram amândouă foarte bucuroase, dar, în scurt timp, a căzut peste mine o oboseală de nedescris. Ieșisem din tura de noapte, a urmat apoi încă o noapte de călătorie cu trenul și sigur, urma oboseala. Când, în sfârșit, am ajuns la Drăgănescu, în preajma stației, ne-a apărut din nou acel bătrân și ne-a arătat cu mâna pe unde să o luăm. Așa am și făcut. Ajungând la biserică, obosite dar și curioase, ca niște tinere ce eram pe atunci, am pășit în curte, am deschis ușa bisericii și am pășit înăuntru. Și iată, Părintele nostru era pe schelă și picta exact visul pe care l-am avut, acela cu steaua care i-a condus pe magi la ieslea Domnului Iisus. În biserică era slujbă. Părintele picta, dar s-a întors spre noi și m-a cuprins în privirea lui albastră ca cerul, atât de pătrunzătoare, clară, iubitoare și totuși fermă. M-am apropiat de schela pe care era urcat, aproape de altar și i-am spus: „Părinte, la dumneavoastră am venit”. „Știi, acum stai în genunchi și te roagă” - a zis el, după care a continuat să picteze. Am stat eu cât am stat, dar nu mai puteam de oboseală. Din nou m-am apropiat de schelă și, ridicându-mi capul și mâinile spre dânsul, i-am spus că vreau să-i vorbesc. Dar el din nou m-a scrutat cu privirea și mi-a spus să mă duc să mă rog în genunchi. Așa am făcut, deși vroiam să stau de vorbă cu dânsul.

Apoi, nemaiputând sta pe genunchi, m-am așezat în strană și mă tot uitam la pictura

ce mi-a apărut în vis, pictură la care sfinția sa tocmai lucra. Și iată că coboară Părintele și, foarte repede, trece prin biserică spre ieșire. Atunci eu, fuga după dânsul. L-am prins chiar când închidea ușa. Am ținut ușa și l-am apucat de braț, spunându-i insistent că sunt din Sibiu, că vreau să-i vorbesc și că, în nici un caz, nu vreau să-l pierd. Atunci, sfinția sa a râs și mi-a spus că eu n-o să-l pierd niciodată. Mi-a mai zis să: mă întorc la rugăciune, pe genunchi. Așa am făcut.

Dar, văzând că trece timpul și că Părintele nu mai apare în biserică, m-am alarmat și am ieșit repede afară, în curte. Părintele se plimba în fața bisericii și mi-a spus, plin de bunăvoință, că m-a așteptat. Apoi, ne-a poftit, pe mine și pe sora mea, să ne așezăm pe o lespede de mormânt din curtea bisericii, ca să stăm de vorbă. I-am spus că sunt atât de obosită, încât nu mai pot ține ochii deschiși. Sfinția sa m-a privit zâmbind și, în acel moment, am simțit cum a pătruns, parcă, în întreg sufletul meu și mi-a luat întreaga oboseală. Între noi s-a stabilit un fel de comuniune spirituală. Părintele îmi făcea, parcă, un fel de transfuzie, iar eu mă hrăneam.

Repet, aceste cuvinte sunt sărace, sunt limitate în a descrie puterea ce se revărsa din privirea Părintelui. Dar am știut că, în acel moment, sufletul meu a fost, colțișor cu colțișor, cercetat de Părintele. Am simțit că acele clipe mă vor marca pentru toată viața și, într-adevăr, de atunci încolo am avut sentimentul că aparțin altei vieți și altei lumi.

De fapt, eu am venit la Părintele cu sufletul încărcat de întrebări. Dânsul, însă, m-a curățat de toate întrebările pe care doream să i le pun și mi-a lăsat doar una, pe care i-am pus-o la sfârșit. L-am întrebat atunci: „Cu mine ce va fi, eu ce voi fi?”. Dânsul m-a cuprins în întreaga sa privire iubitoare de Dumnezeu și de oameni și mi-a pus: Tu vei fi o luminată.

De vorbit mi-a vorbit foarte mult, căci abia când am ajuns înapoi, la Sibiu, niște credincioși care m-au întâlnit la catedrală mi-au spus că am stat așa mult de vorbă cu Părintele, încât ei nu au mai ajuns să vorbească cu dânsul. Ziceau că am stat ore întregi, dar eu nu am simțit să fi stat așa de mult.

Părintele a vorbit despre teologie, filozofie, medicină, astronomie, psihopedagogie și chiar - ridicându-se, punându-și mâna pe frunte și uitându-se înspre cer - mi-a vorbit despre lumea nevăzută, dar care există, tot așa cum stelele există pe bolta cerului și ziua, chiar dacă noi nu le putem vedea.

Apoi, făcând câțiva pași spre mine, mi-a spus: „Am avut o pereche de cai năvălași, pe care îi iubeam mult, dar care, nu vroiau să tragă la căruță. Atunci, am săpat o râpă de o parte și de alta a drumului și m-am urcat în căruță, trăgând de hățuri. Și iată, caii mei au înțeles că trebuie să meargă liniștit la drum, așa cum îi dirijez eu, căci altfel, dacă și-ar da curs firii lor năvăleșe, ar cădea în râpă”. Și Părintele m-a scurtat cu privirea, ca și când mi-ar fi zis: „No, acum ai înțeles cum trebuie să fii?”. Dar eu, sincer vă spun, la vremea aceea nu am prea înțeles această parabolă. Doar când am trecut prin multe strâmțorări, am înțeles că acestea erau spre binele meu, căci îmi struneau firea năvălașă. Și sora mea la fel. Chiar și acum, când este preoteasă, are parte de strâmțorări educaționale din partea Părintelui! De ce spun „chiar și acum”, de vreme ce dânsul nu mai este printre noi? Pentru că Părintele mi-a spus, liniștitor și autoritar totodată, că eu nu-l voi pierde niciodată! Asta înseamnă că dânsul veghează asupra noastră, ca și când ar fi în trup lângă noi și ne transformă, pas cu pas, firea rebelă, într-o fire aptă de a fi în veșniciei cu toți aleșii Domnului, căci acolo este adevărata viață după care tânjim mereu. Pentru aceasta, însă, noi trebuie ca aici, pe pământ, să ne desăvârșim firea, trecând prin școala Domnului Hristos, care a lăsat pe pământ, din timp în timp și din loc în loc, pe sfinții săi, sfinți care să ne învețe cum să viețuim frumos, în concordanță cu preceptele biblice.

Apoi, Părintele mi-a spus: „Știi, pe acolo pe unde am copilărit am avut niște

porumbei. După ce au avut pui, pe aceștia i-a băgat într-o colivie. Când puii s-au făcut mari, le-am dat drumul să zboare, dar ei nu prea vroiau să-și părăsească casa. Atunci i-am alungat, iar ei, neavând încotro, au zburat, căutându-și singuri hrana și făcându-și cuibul lor”. Astfel, pe parcursul conversației când decidea dumnealui, Părintele îmi dădea răspuns la unele din întrebările care mă presau, dar pe care nu apucasem să i le pun.

Am mers și cu alte persoane la Părintele. Odată, i-am dus-o pe fiica mea ca s-o binecuvânteze. Altădată, am fost cu niște colege ca să-și rezolve problemele lor. Din câte persoane au fost la Părintele, știu că dânsul la toate le-a schimbat viața.

Eu, ori de câte ori am căzut, imediat am fost ridicată. Părintele ne însoțea și când plecam de la dânsul, pe tot parcursul călătoriei noastre și mai încolo. Asta o simțeam văzându-i ochii, care îmi spuneau ce aveam de făcut mai departe. Dacă nu-i urmam sfatul atunci urma disciplinarea, căci disciplinarea este biblică (vezi proverbele lui Solomon). A săpat Părintele șanț adânc, deoparte și de alta a destinului meu; și iată că, după atâția ani, ori de câte ori mă abat din drum, văd râpa și mă întorc. Căci așa este omul, de știe multe, tot se mai abate din drum, căci dacă nu ar fi așa, am fi toții sfinți deja.

Mulțumim Domnului că ne-a lăsat modele demne de urmat, în decursul întregii istorii a omenirii și a Bisericii. Amin. (anonimă, Sibiu)

- Îmi amintesc cum odată, aflându-mă chiar lângă pervazul prispei, Părintele m-a chemat la dânsul, m-a ridicat pe genunchii sfinției sale, ținându-mă așa mai multe minute, timp în care conversa cu oamenii. Doamne, cât de stingher m-am simțit atunci! Și acum simt acel sentiment de copleșire totală, generat de nevrednicie. Însă, prin gestul său, Părintele voia, parcă, să repete cuvintele Mântuitorului: „Lăsați copiii să vină la Mine”, așa, ca să înțeleagă ceva cei care erau de față. Pe mine însă, m-a întărit pentru tot restul anilor vieții mele.

Răspunsurile pe care le dădea diferitelor întrebări și probleme, ale unuia sau altuia, conțineau mesaje pentru viitor - asemenea unor prorocii - fără înțeles sau noimă pentru prezent, însă cu descifrare în anii care urmau. Pe cele ale mele, eu le-am înțeles abia peste ani și ani, pe unele, abia acum, la vârsta a treia. Mitropolitului Nicolae Mladin, fost coleg de mănăstire la Sâmbăta, i-a zis: „Niculae, Niculae, ei te-au pus mitropolit și tot ei [comuniștii] te vor da jos”. (Pr. Bunea Victor, Sibiu)

- La lacurile Mănăstirii Sâmbăta se aflau trei persoane: un călugăr și o femeie cu fiul ei. Mama zice către fiul: „Cine o mai fi și acest călugăr?” (călugărul era îmbrăcat în haine de lucru). Când a spus aceste cuvinte către fiul ei, femeia a vorbit în limba engleză, ca să nu înțeleagă călugărul. Dar ce să vezi, călugărul le-a răspuns în limba franceză! Acel călugăr îmbrăcat simplu era Părintele Arsenie, starețul Mănăstirii Sâmbăta. Cei doi n-au știut cum să plece mai repede de acolo. Nu numai că aveau de a face cu un om cult, care a răspuns în limba franceză la remarcile lor spuse în limba engleză, dar aveau în față un om cu har, un om sfânt! Cu blândețea care-l caracteriza, Părintele i-a chemat însă la el și a povestit cu ei prietenește.

Odată, m-am dus la Drăgănescu să vorbesc cu Părintele. În biserică n-am văzut nici un om cu barbă, îmbrăcat în haine călugărești - așa cum îmi închipuiam că trebuie să arate Părintele Arsenie. Acolo era doar un om îmbrăcat în halat alb și cu bonetă pe cap. Văzând că nu pot lua legătura cu dumnealui, m-am hotărât să plec. Atunci, numai ce văd că omul acela îmbrăcat în halat vine către mine și mă întreabă: „Ce cauți?”. Eu m-am întors către dânsul și i-am răspuns că îl caut pe pictorul Arsenie. „Ce ai cu pictorul Arsenie?” - mă întreabă dumnealui. „Am și eu ceva” - i-am răspuns. Omul zice: „Vino

mai aproape”. Și iar mă întreabă ce am cu pictorul Arsenie și eu iar îi spun că am și eu ceva. Apoi dau să plec. Omul acela îmi zice cu vorbă blândă: „Hai, mă, să-ți spun eu ce ai cu pictorul Arsenie”. Și începe să-mi spună de ce îl caut pe Părintele. Văzând că-mi spune gândurile, că-mi spune de ce am venit la dânsul mi-am dat seama că omul acela în halat alb nu poate fi decât Părintele Arsenie Boca. I-am zis: „Dumneata ești pictorul și Părintele Arsenie”. Și dumnealui îmi zice: „Pe ce te bazezi când spui că eu sunt?” și eu îi zic: „Mi-ai spus gândurile mele și de ce am venit; ori altcineva nu putea să mi le spună decât Părintele Arsenie”. Și-am mai zis: „Părinte, încă un om ca dumneavoastră nu mai este în România”. Atunci, dumnealui îmi zice: „Du-te, mă!” și mă mângâie pe față cu mâinile.

Atunci am stat de vorbă cu Părintele cam o oră. Mi-a spus multe, dar nu le voi spune aici, fiindcă orice om are tainele lui, totuși, pot să spun ceva din discuția cu Părintele și anume că dumnealui mi-a descris exact locul unde stătusem de vorbă cu niște fete, pe care le-am întâlnit în timp ce veneam la biserică. Mi-a zis că dacă aș fi fost așa de serios precum mă țineam, n-aș fi stat de vorbă cu fetele, ci aș fi mers direct la dânsul. „Nu ești băiat așa de serios pe cum te ții. Mă, altădată să fii cum te ții, ai înțeles?” - mi-a zis. „Am înțeles Părinte” - am zis.

O fată din Făgăraș a plecat spre Drăgănescu, la Părintele Arsenie deși nu știa dacă va putea să vorbească cu dumnealui. Era sfârși de toamnă și era tare frig. Cum stătea ea pe peron, în gară la Făgăraș a dat peste o țigancă necăjită care nu avea ciorapi în picioare. Fata, care avea în picioare două perechi de ciorapi, s-a dus la toaletă, și-a dat jos o pereche. I-a adunat frumos și i-a dat țigăncii să se încălze cu ei, ca să nu-i mai fie frig. Când a ajuns la Drăgănescu, Părintele i-a ieșit în cale și i-a zis: „Hai tu fată, că de când te aștept, că știu de fapta ta cea bună pe care ai făcut-o pe peronul gării, cu femeia aia necăjită la care i-ai dat ciorapii tăi, să se încălze cu ei”.

Odată, s-a dus la Părintele o femeie care și-a făcut o operație la nas, ca să fie mai frumoasă. Părintele i-a zis: „Tu, femeie, de ce te-ai schimonosit așa?”. Femeia zice: „Cum Părinte?”. „De ce ți-ai făcut operație la nas? Crezi că dacă Dumnezeu ar fi vrut să fii cum ești acum, nu te-ar fi putut face așa de la început? Du-te de aici, că nu vreau să stau de vorbă cu tine.”

Odată, m-am dus la Drăgănescu, la Părintele Arsenie. Când am ajuns acolo, în curtea bisericii era adunată multă lume. Părintele era cam la vreo 30 de metri, iar în fața mea, cam la vreo 2 metri, era un băiat de vreo 19 ani. Părintele strigă la băiat și-i zice: „Măi băiete, ce țigări fumezi tu?”. Băiatul răspunde: „Nu fumez de nici unele, Părinte”. Părintele zice: „Măi, eu văd că acum nu ai țigări nici în mână, nici în gură, dar te întreb ce țigări fumezi când ești cu băieții și cu fetele?”. Băiatul spune că nici atunci când este cu băieții și cu fetele nu fumează. Părintele zice: „Bagă mâna în buzunarul stâng de la pantaloni și vezi că acolo este un pachet de țigări Delta. Ia vezi, cine ți l-o fi băgat?!”. Atunci, eu mă dau în spatele băiatului și-l văd că scoate un pachet de țigări Delta neînceput, din buzunarul stâng. Părintele a plecat, iar băiatul, nedumerit, a zis: „Ce părinte mai e și părintele acesta!?”. **(Biliboacă Matei, Săvăstreni)**

- Odată am dus trei femei din Sibiu la Părintele, la Drăgănescu și am stat o zi întreagă acolo, căci ele nu-i vedeau decât spatele (în timp ce picta). Spre seară, mi-a zis: „Adă-le aici” și le-am dus în fața Sfintiei Sale. La una i-a zis: „Tu ai venit aici, că ți s-au furat cutare lucruri, dar, mai întâi, tu ai furat și de aceea pătimești acum”. La a doua i-a zis numărul avorturilor pe care le-a făcut. Acesteia până la sfârșitul vieții nu i s-au uscat lacrimile și a făcut milostenie cu nemiluita. La a treia i-a zis: „Ai făcut trei case din furt, dar nu vei avea niciodată mulțumire și pace”. Și așa a fost; a avut o boală cumplită. **(Ana Bichi, Sibiu)**

- S-a dus un cetățean la Drăgănescu și Părintele Arsenie era pe schelă, pictând. De cum l-a văzut pe Părintele, omul a strigat: „Părinte, eu am dreptate, dar tribunalul nu-mi dă dreptate și mi-a luat moștenirea”. Părintele coboară repede de pe schelă și-i spune: „Mă omule, dacă oamenii îți fac dreptate, atunci Dumnezeu ce să-ți mai facă?”. Și l-a calmat pe cel în cauză, încât a plecat omul liniștit și foarte împăcat, renunțând de bună voie la moștenire! (**Silvia Pătrucean**, Sibiu)

- Părintele Arsenie, cu rugăciunile lui, a vindecat-o pe maică-mea de o boală și i-a spus: „Tu de mănăstire să nu te depărtezi”. Între timp ea a avut o suferință sufletească: când eram foarte mic, nu mult după leagăn, „m-a dat celui rău”. Mai târziu, într-o noapte, am visat că trecea Iisus cu apostolii. M-am luat și eu după ei, dar unul din apostoli s-a întors către mine și mi-a spus: „Tu nu poți să vii cu noi, căci te-a dat mama ta răului când ai fost mic”. Mama s-a dus la Părintele Arsenie și i-a zis necazul acesta. Părintele i-a spus să vin la sfinția sa, că Dumnezeu va face ceva și pentru mine. După ce m-am dus la Părintele nu m-am mai oprit de pe drumul mănăstirii; făceam naveta de la Drăguș la mănăstire. Aveam 14 ani și eram foarte atent la predicile Părintelui, simple, dar cu mult înțeles. Din predici descopeream cauzele suferințelor noastre și a copiilor (păcatele), căci veneau mulți oameni suferinzi, care nu înțelegeau de ce trebuie să sufere, nu acceptau suferința. (**Pr. Sofonea Ioan**, Sibiu)

- Părintele a spus că „este mai mare pacea ca dreptatea”. (**Burs Maria**, Ucea de Sus)

- „Bețivii au urmărit și până la al treilea neam: părinți, bunici, străbunici. Ce este de făcut? Rugăciuni, milostenii, Sfinte Liturghii, sfinte masluri, parastase, dezlegări. Toate făcute cu înțelegere și cu dreaptă judecată” - a zis Părintele Arsenie. (**Maria Matronea**, Sibiu)

- Fratele Silea Miron zicea că a băgat și el apă în lapte pentru ca să-și poată achita datoria. După aceea s-a îmbolnăvit și l-au internat în spital. A stat mult în spital. Odată, zicea el, am auzit ușa salonului unde eram eu. Mă uit, nimeni. Se deschide ușa și se închide. Nimeni. Imediat, simt că se lasă arcurile de la patul meu; după un timp, se ridică iar arcurile, se deschide ușa și se închide, dar nu văd pe nimeni. După ce m-am făcut sănătos, m-am dus la Părintele Arsenie și l-am întrebat: «Părinte, nu cumva ați fost la mine când am fost în spital?». «Ba da, mă, am fost și ți-am văzut suferința». Și i-a spus că aceasta i s-a întâmplat din cauză că a băgat apă în lapte. Toate necazurile sunt îngăduite de Dumnezeu, pentru păcatele noastre.

Doi frați au ajuns la proces de judecată la tribunal. Unul dintre ei, știindu-l pe Părintele Arsenie bun sfătuitor, s-a dus și l-a rugat să-l ajute să câștige procesul cu fratele său. Părintele i-a promis că o să-l ajute, dar cu o condiție: să-și facă cruce corect și să zică, până ajunge la judecată: „Așa-mi trebuie”. Omul nu știa însă că și fratele său îl căutase pe Părintele Arsenie, că l-a rugat același lucru și că Părintele i-a zis că-l ajută să câștige procesul numai dacă-și face semnul crucii și zice mereu până la proces: „Așa-mi trebuie”. Și astfel, cei doi frați își făceau semnul crucii în toate zilele și spuneau neîncetat: „Așa-mi trebuie”. Când au primit citațiile și unul și celălalt au zis: „Așa-mi trebuie”. Pe urmă, în drum spre tribunal, fiecare dintre frați spunea neîncetat: „Așa-mi trebuie”. Când a început procesul, instanțele judecătorești i-au împăcat imediat iar ei au devenit frați adevărați. Le-a dispărut ura pentru totdeauna. Și unul, și celălalt au câștigat procesul așa cum le-a promis Părintele Arsenie Boca și ca recunoștință s-au dus și i-au mulțumit de sfatul dat. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- Era prin anul 1953. Foamete mare. Părinții nu aveau ce să ne dea de mâncare. Eram 11 frați acasă și mama stătea iar să nască. Atunci, tata s-a hotărât să meargă la Mănăstirea Prislop la Părintele Arsenie Boca. Când a ajuns a văzut că acolo erau mulți oameni de pe Valea Oltului, îmbrăcați frumos. Tata era foarte rău îmbrăcat, că nu avea haine bune. S-a așezat la ușa bisericii. Părintele era la strană.. Dintr-o dată, l-a chemat pe nume: „Vino, măi, încoace, Cercel Popoviciu! De ce stai acolo?”.

După ce s-a terminat slujba, au plecat cu toții la masă. O parte din oameni s-au dus la pădure să taie lemne pentru mănăstire, că pe vremea aceea era în construcție. După amiază, Părintele a ieșit să le dea niște pâine și o damigeană cu vin. Seara, Părintele Arsenie și Părintele Dometie au ținut rugăciune în biserică. Așa au trecut două zile. Tata se pregătea să plece, că mama trebuia să nască. Am uitat să vă spun că Părintele cânta într-una „Ierusalime, Ierusalime, mi-e tare dor de tine”.

Pentru că voia atât de mult să vorbească cu Părintele, a treia zi, seara, tata s-a apucat să-l urmărească. Văzând că intră în bucătărie, tata s-a dus la tăietor, a luat un braț de lemne și s-a îndreptat cu ele spre bucătărie. Între timp, însă, Părintele a ieșit. Atunci, tata a aruncat lemnele jos, i-a ieșit în cale Părintelui, l-a salutat și...s-a uitat după el cum urcă la mansardă. Când a ajuns sus, Părintele i-a zis: „Ce mă, vrei să vorbești cu mine?”. „Da, Părinte” - zice tata. Părintele a coborât la tata: „Spune, mă, ce ai?”. „Am o casă de copii și sunt sărac lipit”. „Așa cum ești, să mergi la Sfânta Biserică. Mă, dacă vă este greu cu mulți copii, trăiți ca frații, în curățenie. Altă cale nu este”. Tata zice: „Nu pot, o cunosc și mă cunoaște”. „Atunci ce-i de, făcut?”. „Părinte, ce să vă mai spun, ce am avut nu mai am. Toate s-au terminat: și vitele, și porcii, și păsările”. Atunci, Părintele i-a spus să aștepte și a urcat din nou la mansardă. A coborât după puțin timp, aducând cu sine un plic și o pereche de șosete de lână. „Ia, mă, sămânța asta și vom vedea. În seara asta să pleci. Să n-o iei pe drum, ci s-o tai prin pădure drept înainte. Când ieși din pădure, o să dai de un drum sau de o cale ferată. Și așa să te duci acasă. Acum du-te la Părintele Dometie și ia binecuvântarea”.

Când a ajuns în gara Sibiu, tata a aflat că în noaptea aceea Părintele fusese arestat de Securitate și dus din post în post. Noi, până în toamnă, am avut vacă cu lapte, scroafă cu purcei și bucate. Pe fratele care s-a născut l-au botezat Rusalim, că tata s-a dus la Părintele de Sfintele Rusalii. În plic, tata a crezut că Părintele scrisese legi. Dar au fost 500 lei. Bani de sămânță. (**Maria Matronea**, Sibiu)

- Altădată, când m-am dus la Drăgănescu, m-am nimerit cu un student din Hațeg. Părintele Arsenie ne-a primit în casa parohială. Studentul l-a întrebat pe Părintele: „Părinte, am auzit că dumneavoastră deschideți Cartea”. Părintele Arsenie îi răspunde: „Eu nu deschid Cartea, ea deschide mintea”. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- Prin anul 1985 am fost la Părintele Arsenie cu o fotografie a părinților mei. Când a văzut fotografia mi-a zis: „Măi, să știi că la taică-tău îi va tăia piciorul și va rămâne în pensie”. Acest lucru s-a și întâmplat, dar nu imediat, ci după 7 ani și 2 luni. Părinte Arsenie ne știa și trecutul și viitorul. (**M.S.**, Victoria)

- A venit în biserică un om și l-a întrebat pe Părintele dacă să mai mănânce fructe și legume din grădină, că sunt radiații multe. Părintele a zis: „Măi, să pice din cer otravă pe pământ și să mănânci; cine are credință, nu are nimic”. (**Burs Maria**, Ucea de Sus)

- Odată, cineva a întrebat: „Părinte, oamenii care mor de cancer se mântuiesc?”. „Mă, știți, «ca'n cer». Ați înțeles. Să spună „Doamne, ai milă de mine!”. Să fie împăcați cu toată lumea și prin suferința lor vor avea parte de cer, de mântuire”. La această

întrebare, Părintele Ilarion Argatu răspundea că acești oameni sunt mucenici prin suferință, răbdare, rugăciune, împăcare cu toată lumea, spovedanie și mărturisire. (**Maria Matronea, Sibiu**)

- Bunica mea, Scutea Ana, mergea mult la mănăstire, la Părintele Arsenie. Dar diavolul l-a ispitit pe bunicul și într-o zi a luat sapa și a lovit-o pe bunica în spate. Nu după mult timp a murit din cauza rinichiului care fusese lovit cu sapa. În ziua de Rusalii am îngropat-o. Având o mare durere în suflet, bunicul a mers la Părinte Arsenie să-și mărturisească păcatul, împreună cu mama mea, care rămăsese orfană la 12 ani. Părintele a binecuvântat-o și i-a spus că Dumnezeu o va ocroti; după ce se va căsători va naște un copil ce se va ruga mult la Dumnezeu. Așa s-a și întâmplat. La vârsta de 2 ani, m-a dus la mănăstire și Părintele m-a binecuvântat. Am crescut în credință și frică de Dumnezeu, cercetând biserica și pomenindu-l mereu pe Părintele Arsenie, a cărei fotografie, rămasă de la bunica, mama o păstra în Psaltire.

Mama mi-a spus că Părintele a sfințit o cruce (nu știu anul când a fost sfințită). Este vorba de „Crucea din români” (partea din sat unde locuiau românii, deoarece Chirpărul era sat săsesc). În anu 1999, când mă rugam la Icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni, izvorătoare de mir și tămâie de la mine din casă, într-o zi de miercuri, am auzit un glas: „Coboară Icoana la Cruce și spune preotului să facă maslu pentru sat” (deoarece multe rele se adunaseră asupra satului nostru). Totul s-a împlinit. Rugăciunea a fost miercuri dimineața, iar Sfântul Maslu s-a făcut la „Crucea din români” în ziua de 8 mai 1999 (de Sfântul Arseiue).

O dată cu Sfântul Maslu de la „Crucea din români”, au început și alte slujbe și misiuni. În data de 2.07.1999 s-a făcut un alt maslu pentru sat, cu 7 preoți, într-un loc unde, cu ani în urmă, călcase și Părintele Arsenie. Aici, Maica Domnului mi-a spus să-i zidesc locaș de închinare în care să pun Icoana făcătoare de minuni care acum se află sub ocrotirea bisericii noastre, precum și sfânta cruce găsită de familia noastră în lemnul unei sălcii. Deasupra locului, Maica Domnului îmi transmite să ridic o cruce mare. La mormântul Părintelui m-am rugat să mă ajute să ridic crucea și să se roage pentru sufletul mamei mele, că era moartă doar de 3 luni.

Când am ajuns acasă, Părintele îmi arată pe mama mea lângă mine și-mi zice: „Nu te teme. Am venit să-ți spun să nu faci crucea din fier; s-o faci din lemn”. Dânsul mi-a călăuzit pașii spre locul unde trebuia să fac crucea, la un om ce-l căutase pe Părintele când era în viață, din Viștea de Sus, la nenea Sandu.

După ce am adus Crucea, l-am rugat pe Părintele să mă ajute s-o ridic. Încă nu am reușit s-o ridic, că nu am terminat actele, iar pentru ridicare îmi trebuia proiect. Încercările au fost mari, dar Părintele m-a luat de mână și mi-a zis: „Dacă Iisus Hristos ți-a pus Crucea asta-n mână, de cine ți-e frică!?”. (**Mioara Stănuț, Chirpăr, Sibiu**)

- Crucea de piatră de la Mănăstirea Brâncoveanu, aflată între clopotniță și biserică, a fost adusă de Părintele Arsenie de la Săsăuș (comuna Chirpăr, jud. Sibiu). Când se afla în acea localitate a spus: „Măi, dați-mi mie crucea aceasta și am s-o pun la loc de cinste la Mănăstirea Sâmbăta”. Locuitorii au fost de acord. Crucea a fost scoasă din locul unde era (la capătul satului) și dusă cu căruța la Sâmbăta. Nu se cunoaște istoricul acestei cruci vechi (pare a fi vorba de „Crucea din români” din mărturia de mai sus). De asemenea, în grădina mănăstirii, lângă stupină, Părintele Arsenie a adus o piatră mare din Jibert și a așezat-o peste trei pietre mai mici. Odată a zis: „Măi, chiar dacă ar rămâne doar pietrele astea, voi tot să veniți pe aici”. (**Victoria Turtea, 72 ani, Făgăraș**)

„Dacă nu alăptați copii, veți alăpta cancer!”

„Nu creșteți câini creșteți copii. Nu vreți copii? Trăiți ca frații”

- În 1941 a venit la Părintele pentru sfat și un frate al meu Vasile, căsătorit în satul Calbor, lângă Făgăraș. Venise pentru că se gândea că va fi chemat și el în război și să primească binecuvântare. Când a ajuns în fața Părintelui, fără să-i spună cine este, Părintele i-a spus: „Vasile, tu ți-ai ales avere, nu muier. Pentru asta vei suferi toată viața”. Atât i-a spus. Și așa a fost. El își luase o fată bogată cu pământ nesfârșit. Când au venit comuniștii, i-au luat și pământul de sub casa lui. (**Pr. Sofonea Ioan**, Sibiu)

- Stăteam cuminte și așteptam să-mi vină rândul. Păriniele tuna și fulgera împotriva păcatului, la creștini, iar eu mă făceam tot mai mică, pe măsură ce mă apropiam de el. Cu epitrahilul tras peste un halat, cu o căciulă pe cap și cu pantofii încălțați în galoși, Părintele Arsenie catehiza, predica, muștra și binecuvânta, dezvăluind păcatele fiecăruia, după măsură. Am fost martora unor scene care m-au înfricoșat...

Un bărbat de vreo 50 de ani se arsesse pe față cu azot și era desfigurat. Dar nu pentru asta venise la Părintele, ci doar pentru a-i înmâna un modest pomelnic. Duhovnicul l-a străpuns cu privirea, după care l-am auzit spunând: „De ce crezi tu, creștine, că te-ai ars chiar pe față, ca să fii respingător pentru toată lumea?”. Bărbatul amuțise. „Să-ți spun eu de ce... Ți-ai bătut joc de o fată în tinerețe, dar nu ai luat-o de nevastă. A rămas singură, până la vârsta asta și este și steapă pe deasupra” fiindcă a avortat, ca să evite rușinea unui copil fără tată, iar de atunci n-a mai putut rămâne însărcinată. Ai păcătuit și tu, dar ai împins-o și pe ea spre păcat! Acum plătești cu suferința asta...”. Omul își plecase ochii în pământ și plângea înfundat, cu pomelnicul uitat într-o mână.

O femeie trecută de 60 de ani, din Sâmbăta de Jos, se plângea că fiul ei s-a apucat de băut și o bate cu lanțul de câte ori se îmbată. Părintele a ascultat-o, privind țință în ochii săi, apoi l-am auzit cum ridică vocea: „Pe tine te bat de fapt cele 22 de avorturi pe care le-ai făcut! Știi ce înseamnă asta? Auzi acum: asta înseamnă tot atâtea suflete care s-au dus pe lumea cealaltă, fără a fi fost botezate și nu vor putea intra în Împărăția Cerurilor din cauza ta! În schimb, tu ai strâns bani și ți-ai făcut ditamai cavoul, de parcă după moarte vei rămâne acolo”. (**Lucia Chima**, Șinca Veche)

- Eu sunt la a doua căsătorie, binecuvântată și aceasta de Părintele Arsenie. Când eram căsătorit cu prima soție, l-am rugat să mijlocească ca să ne binecuvânteze bunul Dumnezeu cu copii. Apoi i-am spus că soția avusese două sarcini extrauterine. Dânsul mi-a răspuns: „Minte, mă, dar dacă n-a vrut să alăpteze copii, va alăpta cancer”. Într-adevăr, a murit de tânăra, cu cancer la piept. (**Dumitru Matronea**, Sibiu)

- A venit un om la Părintele Arsenie. Îi zice Părintele: „Ai venit împreună cu soția și cu fetița”. „Da”. „Mă, dacă se duce de 7 ori la ușa cămării și nu știe de ce s-a dus, își pierde mintea. Mă, de ce nu lăsați copiii să vină la rând? Și tu ți-o pierzi mă; să te lași de băutură și de fumat”.

Odată, o femeie însărcinată de la Sibiu s-a dus la Părintele Arsenie, la Drăgănescu. Când a văzut-o, Părintele i-a zis: „Mă, du-te repede să nu scapi trenul”. „Păi, Părinte, zice, eu am venit să...” „Nu mă, mergi repede să nu scapi primul tren”. Femeia a plecat supărată, gândindu-se: „De ce n-o fi vrut Părintele să vorbească cu mine?”. A ajuns în Sibiu noaptea la ora 1. Când a intrat în casă i s-a rupt apa. A dat telefon după Salvare, iar la ora 4 a născut un copil, pe care l-a botezat Ioan.

Altădată, stăteam la Sibiu, la coadă la pâine. În spatele meu s-au așezat doi domni. Unul dintre ei zice către celălalt: «Am un prieten, Mihai, care a venit la mine plângând,

spunând că are cancer. A fost la o grămadă de doctori, la București, la Mediaș, la Cluj. Toți i-au spus că are cancer. Eu îi zic: „Am auzit că există un om care-ți spune de toate. Hai să mergem la el. Omul acela stă dincolo de București, la Drăgănescu”». Atunci, mi-am dat seama că e vorba de Părintele Arsenie. Domnul din spatele meu continuă: «Când am intrat pe poartă, în curtea bisericii, văd că omul acela iese din biserică și-mi zice: „Hai, măi, că de când te aștept. Ai reușit în sfârșit să-l aduci?” și către prietenul meu bolnav: „Mă, să nu te mai duci la doctor, că știi ce-ți spune: sapa și lopata. Mă, n-ai cancer, dar să te lași de băutură și de fumat. Și să lăsați copiii să vină la rând”. Acum s-a făcut sănătos; nu-l mai doare nimic, s-a lăsat de băutură și de fumat, au copii. Vine la mine bucuros».

S-au dus două doamne la Drăgănescu, la Părintele. Părintele o întreabă pe una dintre ele: „Câți ani ai?”. Ea zice: „33”. „Și câți copii ai avut? Îți spun eu: 32”. Eu mă gândeam că nu putea să aibă tot câte un copil la un an, dar ea a spus apoi că făcea chiuretaje și de 3-4 ori pe an. Pe urmă, Părintele a întrebat-o și pe cealaltă doamnă câți copii a avut și i-a spus că a făcut semne la piciorul de la masă și a ajuns până sus. Zice Părintele: „Doi dintre ei ți-au spus: «Mamă, de ce nu ne-ai lăsat să venim pe lume, că ne făceam sfinți». Vezi mă, pe ea am putut-o ierta, dar pe tine nu te iert”.

Părintele Arsenie ținea foarte mult ca mamele să lase copiii să vină pe lume. Zicea că sfârșitul lumii vine când copiii nu se mai nasc și când mulți oameni vor muri înecați sau ca urmare a accidentelor, crimelor, fulgerelor. Multe rele vin peste noi, că noi trebuie să plătim sângele și păcatele celor ce nu vor să știe ce e păcatul, ale acelora care umblă în plăceri și omoară (părinții pe copii și copiii pe părinți).

Să nu ne mulțumim numai că l-am cunoscut pe Părintele Arsenie, ci să și ascultăm ce ne-a învățat. Să iubim pe Dumnezeu și pe aproapele nostru, ca să-i facem o mare bucurie lui Dumnezeu. (**Maica Glicherin**)

- Într-o zi de joi, dimineața, în vara anului 1973, am ajuns la Drăgănescu. Biserica era deschisă și nu erau credincioși ca de obicei. Am intrat și am sărutat icoana de la tetrapod, apoi am îngenunchat și am început să plâng, reproșându-mi și zicând în gând: „De ce voi fi venit și eu aici? Să mă vadă și pe mine Părintele Arsenie cât de netrebnică și păcătoasă sunt?”. Atunci am auzit o voce tunând din altar: „Cine-i măi, acolo, care plânge și nu vrea să vină?”. Ne-am ridicat și ne-am îndreptat spre altar. Soțul meu, fiind preot, a intrat. Apoi, Părintele mi s-a adresat și mie, zicând: „Hai și tu, să-ți vad , fața”. Am dat la o parte, cu sfială, perdeaua de la ușa diaconească și l-am salutat. Părintele mi-a răspuns: „Ai fața luminoasă”.

Apoi a început să vină lume cu diverse probleme. Părintele ne spunea tuturor că, pentru sănătatea femeii, e bine să avem 3-4 copii. Dacă nu naștem câți vin, păcatul cade pe cei care sunt în viață. Eu nu puteam să suport ca din cauza mea să sufere copiii. Având patru copii, mă gândeam că eu sunt bine... Dar când a ajuns la mine, i-am arătat o fotografie de familie cu noi doi, cei 4 copii și mama mea. Privind-o, mi-a zis: „Tu să mai faci un copil”. Am răspuns: „Dacă va vrea Dumnezeu”. Avusesem o problemă cu o sarcină care s-a oprit din evoluție și nu știam dacă voi mai putea naște. I-am mărturisit acest lucru Părintelui și dumnealui mi-a zis: „Tu să trăiești viață normală, fie să mori la datorie. Nici abuz, nici refuz și viață curată în timpul sarcinii”. Apoi a zis: „Ai grijă și nu asculta sfaturile soacrei, dar cinstește-o ca pe o mama”. Mama zicea către mine, când vedea că sunt însărcinată: „Nu vedeți cât vă e de greu? Ce veți face când vor fi mari?”. Am reprodus și alte argumente, dar Părintele a zis, parcă mâhnit: „Ca să trăiți, măi, ca să trăiți”. Nu știam ce vrea să spună, atunci.

Au urmat alte încercări. Mergeam la Părintele și el îmi repeta: „Viață normală, fie să mori...”. După alte trei opriri din evoluție și o sarcină moartă (înainte cu 3 zile de a se

naște) m-am dus iar la Părintele. În ziua aceea Părintele nu vorbea cu nimeni. Totuși, cu soțul a schimbat câteva vorbe. Eu i-am sărutat mâna. Mai târziu, plângând și rugându-mă în gând, am zis: „Ajută-mă Părinte Arsenie...”. S-a oprit din lucru și s-a uitat la mine. În 8 mai 1978, aud o voce în somn: „Ești însărcinată!”. După vreo săptămână, mi-am dat seama că e adevărat. S-a născut al cincilea copil, o fetiță mai voinică decât toți. Apoi, în 1981 s-a mai născut încă o fetiță.

Anii au trecut. Copiii cei mari au fost toți la Părintele. Învățau foarte bine, aveau burse (bursă republicană sau bursă obișnuită). Fetele mai mici au avut burse pentru străinătate, de câte trei luni. Mama a trăit 92 de ani. Până să moară, zicea tot timpul: „Am văzut puterea lui Dumnezeu”. Adică, toți copiii mei au ajuns bine: fata cea mare, profesoară; o fată, medic; băieții, unul preot locotenent colonel și celălalt arhiereu; o fată, cadru universitar și ultima născută, încă studentă.

În anul 2001, înainte ca cel de-al șaselea copil să-și termine studiile, soțul meu a fost victima unui atac de cord foarte grav. Doctorii nu i-au mai acordat nici o șansă de supraviețuire. În disperarea mea, am strigat și la Părintele Arsenie, spunându-i: „Părinte Arsenie, eu te-am ascultat și am făcut cum ai zis, acum ce fac? Ajută-mă!”. Minunea s-a întâmplat. Soțul a fost salvat. Dumnezeu ne-a miluit pentru sfaturile și rugăciunile Părintelui Arsenie. (**Emilia Șpan**, Sibiu)

- Odată, am plecat spre Drăgănescu în pantaloni, crezând că e un lucru bun și gândindu-mă că am să mă schimb în fustă înainte de a da ochii cu Părintele. Când am ajuns la Drăgănescu, am făcut ceea ce îmi propusesem, în spatele bisericii. Apoi am intrat în biserică, unde era foarte multă lume. După câteva minute, Părintele s-a întors și a spus: „Mă, a mers un bărbat după biserică; aștept să intre, dar nu mai apare. Unde-o fi?”. De atunci n-am mai îmbrăcat pantaloni. Tot legat de pantaloni, o doamnă l-a întrebat odată pe Părintele dacă, în caz de neputință, poate purta pantaloni. Părintele i-a spus că poate purta, dar numai pe sub fustă. Referindu-se la căsătorie, Părintele a spus că fiecare sac își găsește petecul lui. Și mai zicea Părintele: „Nu creșteți câini; creșteți copiii care nu au părinți”. (**o credincioasă - 1**; Sibiu)

- Când a venit mama prima dată de la Părintele, de la Drăgănescu, era plină de bucurie: găsisse Calea. Găsisse un om care voia să facă ceva pentru ea, pentru noi și pentru casa noastră, un om dispus să ne învețe și să ne ajute să facem voia lui Dumnezeu. Mama voia să se elibereze de tot răul din lumea aceasta. A mers și cu tata la Drăgănescu. Văzându-l, Părintele i-a spus mamei: „Da, l-ai adus și pe el”. L-a iubit Părintele pe tata, deși, în vremea aceea, tata era un om fără răbdare. Îmi povestea mama că Părintele avea puterea să scoată tot duhul rău din om. După ce mergeau la Părintele, se simțeau eliberați, bucuroși, liniștiți.

Mama a spus să mergem și noi (eu și soțul meu) la Părintele. I-am spus că noi nu avem probleme. Totuși, era ceva care mă îngrijora și anume cum să-mi împac eu viața conjugală, în așa fel încât să nu ajung să săvârșesc un păcat mare, cum este avortul.

Ajungând în biserică, am văzut că oamenii așteptau să dea pomelnice sau să se înscrie pentru a putea vorbi în ordine, în față fiind părintele Bunescu. M-am așezat și eu la rând și soțul meu a mers la intrarea în biserică ca să cumpere lumânări. Părintele Bunescu s-a dus la el și i-a spus că Părintele Arsenie ne așteaptă în față, la strană. Sunt momente în viață când timpul stă parcă în loc, când nu mai e nimic în jur, când mintea e înălțată și desprinsă de cotidian și doar bucuria și liniștea te învăluie.

Minutat lucru ne vorbea Părintele Arsenie despre ceea ce cugetam în tren. Noi trebuie să lăsăm să împlinească Dumnezeu mila Sa cu noi. Să lăsăm să se nască copiii, să nu recurgem la practici pe care, noi fiind asistenți medicali, le cunoșteam bine. Și ne-a

exemplificat mijloacele „anticoncepționale” din vremea aceea. Asemenea unui medic desăvârșit, ne-a explicat fiecare metodă la ce patologie duce, dintre bolile expuse cea mai gravă fiind cancerul. De asemenea, ne-a spus că lipsa unor relații normale în familie duce la starea rea de nervozitate, tulburări psiho-afective, dereglări endocrine sau legături extraconjugale.

Iar ca un preot desăvârșit, ne-a explicat faptul că avortul este un mare păcat și că odată făcut, vom suferi prin copiii pe care îi avem prin boli și neputințe, ca să ne dăm seama de păcatul săvârșit. Ne priveau doi ochi albaștri, senini; Părintele ne vorbea cu o voce blândă, caldă. I-am sărutat mâna care ne-a binecuvântat, care ne-a mângâiat sufletul. Eram cei mai fericiți.

A doua oară când l-am căutat, eram însoțită de tatăl meu. Când Părintele s-a oprit în fața mea, deși biserica era plină de oameni, aveam aceeași neliniște, pe care am mărturisit-o cu glas tare: „Cum să fac să nu am prea mulți copii?”. Era glasul lumii în cuvintele mele. Probabil mă îngrijora să fac voia lumii, să fiu în rând cu lume dar nici să nu greșesc, să nu supăr pe Dumnezeu. Vorbele mele au fost ca un tunet pe cer senin pentru femeile din biserică, pentru tata; probabil știam asta, dar în fața Părintelui nu eram doar cu mintea, eram și cu sufletul. În fața Părintelui, nu puteai să măsluiești lucrurile, să le „îmbrobodești” și să pară altfel decât sunt. Probabil așa vom răspunde și în fața lui Dumnezeu - păcatele vor fi descoperite, nu învăluite în aburul minciunii. Cât s-a mai mâhnit Părintele auzindu-mă! Mama mi-a zis: „Cum ai putut să spui așa ceva?” și toată lumea a auzit: „Dacă mai ții în suflet grija asta, nici să nu mai vii la mine. Dacă s-ar mai întâmpla să gândești așa, o să fii ca o mamă criminală, o să fii în stare să ucizi. Nu vrei copii, trăiți ca frații”.

Am ieșit supărată de acolo, dar nu eram supărată pe Părintele. Oare ce ne stăpânește mintea și voia și de ce nu am putut primi cu tot sufletul și ființa mea cuvintele spuse când l-am întâlnit prima dată pe Părintele? Cum am putut trăi cu neliniștea aceea atâția ani câtă rătăcire stăpânește lumea și pe fiecare om, dacă nu se lasă deplin în voia lui Dumnezeu și dacă se abate de la „Cărarea Împărăției”.

Am plecat totuși, gândind că nu trebuia altceva, decât să privesc în sufletul meu și să văd cât îmi sunt de dragi copiii mici. Câtă durere e să ucizi lucrul cel mai minunat de pe lumea aceasta, cel mai frumos și desăvârșit dar al lui Dumnezeu - copilul, viața. Nimic nu se aseamănă cu o ființă nou născută. Nimic nu schimbă viața omului atât de mult ca momentul când se naște un copil. **(o credincioasă - 2; Sibiu)**

- Prima mea întâlnire cu Părintele a fost la Drăgănescu. Biserica era plină de lume. Se sta la rând; Părintele vorbea cu fiecare persoană, dar puțin; după ce vorbea cu tine, ieșeau afară, căci lumea venea continuu.

Eram căsătorită și aveam doi copii. Soțul bea mult. Era gras și roșu. Când m-a văzut, Părintele a spus: „Tu ai să rămâi văduvă”. M-am cutremurat și nu am mai putut zice nici o vorbă. M-am întors acasă, fără să spun nimic soțului și copiilor. Mă gândeam că soțul va păți ceva la serviciu. Dar nu! A tot băut și a făcut ciroză la ficat. A murit după ce s-a pensionat de boală. La 32 de ani am rămas singură cu doi copii.

La o altă întâlnire cu Părintele, l-am întrebat ce să fac: să mă mai căsătoresc sau nu. Mi-a spus că dacă mă recăsătoresc - alți copii, alte necazuri. Am hotărât să nu mă mai căsătoresc. **(Burs Maria, Ucea de Sus)**

- Odată, Părintele Arsenie i-a spus unui tânăr care venise la el: „Dacă vrei să mai faci o facultate, promite-i lui Dumnezeu că nu vei lua șpagă de la nimeni. Și să mai lași femeile. Atunci îți va mai reveni vederea, că văd că porți ochelari și vei reuși să ajungi doctor” **(Biliboacă Matei, Săvăstreni)**

- Părintele a făcut Sfânta Liturghie într-o duminică, la Săliște. La sfârșit a miruit. A trecut prin fața lui o doamnă cu fetița în brațe. Părintele Arsenie îi zice: „N-ai răbdat până nu te-ai culcat cu bărbatu-tău azi noapte. Du-te, du-te”. Și a miruit numai fetița.

În biserică la Drăgănescu, o cetățeancă îi spune Părintelui: „Părinte, băiatul meu are 38 de ani și nu se poate însura”. Părintele i-a zis: „E și normal! Doar pe ceilalți copii i-ați trimis pe apa sâmbetei, iar acum, familia voastră se stinge. De aceea băiatul nu se poate însura”. (**Silvia Pătrucean**, Sibiu)

- Odată, Părintele era în biserica de la Drăgănescu și vorbea cu lumea. Îl chema pe fiecare aproape de dânsul și îi zicea păcatele în auzul tuturor. L-a întrebat pe un bărbat de 46 de ani, cu femeia bolnavă: „Câți copii aveți, măi?”. Omul a zis că are 3 copii. „Și ceilalți unde-s, măi? Ori i-ați aruncat pe gârlă?”. Omul i-a spus că n-a aruncat nici un copil pe gârlă. „Și atunci - zice Părintele - atunci unde sunt ceilalți? Știu că nu i-ați înecat în gârlă, dar i-ați „aruncat” așa cum faceți voi. Uite, ce-ți spun. Du-te și lămurește-ți, femeia să mai facă încă un copil și nu va mai fi bolnavă. Dacă va mai da naștere încă unui copil, vă va ierta Dumnezeu o parte din păcate, dar să știți că vă mai rămân multe păcate. Ai înțeles, măi?”. „Am înțeles Părinte” - a zis omul. (**Biliboacă Matei**, Săvăstreni)

- Mă bucur cât voi trăi că l-am cunoscut pe Părintele Arsenie, reușind prin aceasta să-mi mențin credința și să mi-o întăresc. Eram bolnavă și slăbită [din cauza avorturilor făcute sub amenințările soacrei] și am fost pentru un sfat la Maica Teoctista, care zăcea la pat, în Voila (răbda multă durere, fiind bolnavă cu coloana vertebrală și auzind un sunet insuportabil în cap). Ea m-a îndrumat să merg la Părintele Arsenie, la Drăgănescu. Când am ajuns la Drăgănescu, Părintele era în curtea bisericii cu mai mulți creștini. Le știa păcatele la fiecare și-i îndruma cum să o ia pe calea cea bună, să se lase de păcate. Când mi-a venit rândul, știind de ce sunt acolo, mi-a zis: „Unde-s ceilalți?”. I-am spus: „Părinte, sunt pierdută” și cu lacrimi în ochi l-am rugat să-mi ajute să-mi cresc copiii și în starea în care mă aflu. Mi-a spus că nu sunt pierdută, că trebuie să-mi duc crucea, dându-mi porunca să merg cât mai des sub patrafir. A doua oară când am mers la Drăgănescu aveam 32 de ani. Mi-a zis să mai fac un copil: „Cu greu, o să mai ai un copil”. Așa a fost. După ce am rămas însărcinată am mers iar la dânsul și mi-a zis să stau sub supravegherea medicilor. La naștere însă, n-am avut nici un medic. Surorile se agitau, iar eu mi-am văzut moartea cu ochii. Am născut greu, prin declanșare de sarcină, o fetiță care, din cauza surorilor care au tras de ea, nu putea mișca mânuța dreaptă. Am fost cu ea la doctori la București, iar aceștia mi-au spus că mânuța nu se mai poate reface și că va rămâne cu ea așa (nemișcată și mai scurtă). Atunci, o sora a mea, Nela, a mers la Părintele Arsenie și mi-a adus mir de la Sfântul Maslu. Am uns fetița mereu cu mir și m-am rugat cu lacrimi la Dumnezeu și - minune - într-o bună zi fetița și-a mișcat mânuța. Am fost cu ea la control la doctorii din București, care au rămas uimiți zicând: „Numai printr-o minune dumnezeiască s-a putut vindeca”. Eu mulțumesc lui Dumnezeu, Măicuței Sfinte și Părintelui Arsenie, care m-au ajutat și mă ajută.

De multe ori am fost la Părintele Arsenie cu surorile mele și de câte ori mergeam, veneam de acolo cu o liniște sufletească și cu o putere pe care nu le pot descrie. Ne încărcam cu o putere care ne ajuta să ne ducem crucea. (**Viorica Fărcaș**, 48 ani, Voila)

- Pe Părintele Arsenie, l-am cunoscut prima dată la Drăgănescu, unde picta în biserică. Mai întâi, a vorbit cu soția despre boli, cum că toate bolile pe care le are sunt din cauza nervilor. I-a zis că femeile rămân sănătoase prin nașterea de copii, iar cele care nu au încă copii sau nu au destui copii, se îmbolnăvesc de nervi și le doare capul, de nu are nimeni ce să le mai facă. Ne-am dus acasă și, în aproximativ o lună de zile, tot timpul îmi

venea să plâng și simțeam o mângâiere, o bucurie și o pace în suflet, de nu se poate spune cuiva, în cuvinte. La fel a fost și cu soția. Eu, din momentul acela și până la plecarea lui la cele veșnice, m-am dus mereu la dânsul. Îmi făceam drum și doream ca măcar să îl văd și după aceea să plec acasă.

În timpul cât am fost în biserică, un om s-a dus la Părintele Arsenie și a zis: „Părinte, am un băiat care vorbește cu o fată și eu aș vrea să nu se ia”. Părintele a zis: „Mă, tu ești o pacoste pe capu femeii tale. Tu trebuia să ai șapte copii și nu ai decât doi. Să știi că, cu aceștia doi, s-ar putea să ajungi la bătaie și să fie mai iuți de mână decât tine. Aceștia doi răzbună pe ceilalți frați pe care nu i-ai făcut. Tu nu mergi la biserică și dacă ți-ar fi spus preotul vostru ce ți-am spus eu, l-ai fi bătut. Dar mie nu mi-e frică de tine și ți-aș spune și mai multe, dar s-ar putea să mai fie aici, de la tine din sat, și să-ți auzi vorbe”. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- Despre fetele tinere, Părintele Arsenie spunea că „trebuie să se mărite, însă mai ușor se mântuiește un bărbat, decât se mărită fericit o fată”. Mie îmi argumenta avantajele vieții de căsnicie, dar atunci nu l-am înțeles... (**Pr. Bunea Victor**, Sibiu)

- Câteva din sfaturile Parintelui Arsenie:

- Dacă ai ajuns la căsătorie, ia aminte ce faci. Căsătoria a doua de obicei este mai rea ca prima.

- Decât fuga de riscurile eredității și decât feririle de a avea copii, mai bine moartea la datorie.

- Nu este bine să te bagi în căsătoria cuiva.

- În vremurile de pe urmă se vor scula copiii asupra părinților de a-i ucide și părinții asupra copiilor de a-i ucide. (**Maria Matronea**, Sibiu)

„Judecata de Apoi” și „Calea Veții și calea morții” în pictura Părintelui Arsenie Boca

- Scena „**Dreptului Judecător**” este reprezentată astfel: Mântuitorul Iisus Hristos se află pe scaunul de judecată, iar de o parte și de alta sunt Maica Domnului și Sfântul Ioan Botezătorul. Icoana acesta se numește Deisis... Dar cum ajungem noi la judecată? Și mai ales, care e cea mai apropiată judecată? Pentru că sunt două judecăți: judecata particulară și judecata finală, obștească, de la sfârșitul veacurilor. Părintele a transpus, de fapt, scena „**judecății particulare**”.

Și a pornit de la începutul începutului! Când vrem să facem început de drum spre Hristos, noi trebuie să fim într-o stare de pocăință, trebuie să ne mărturisim nimicnia noastră, să curățim impuritățile care ne îngreiază și să mergem spre Hristos. Deci, prima scenă e scena Spovedaniei. Este o scenă vizionară; e ca și cum ai visa lucrarea sfântă care se produce în actul Spovedaniei. Cel care se spovedește stă în genunchi în fața Sfântului Altar, a iconostasului, și citește o jalbă mare de păcate. Preotul îi dă binecuvântare și pune mâinile pe capul lui, iar Hristos din icoana împărătească îi dă iertare păcatelor. Lucrarea aceasta, binecuvântarea lui Hristos, este împlinită de slujitorul lui Hristos, adică de înger - în ușile împărătești stă un înger care ia jalba, o primește și șterge cu buretele toate păcatele mărturisite astfel încât jalba apare curată.

Iată, jalba păcatelor devine curată și ea este dusă, în planul al doilea, în balanța Dreptului Judecător. Balanța aceasta e ținută de un deget, de o mână care ține sufletele, mâna care ține sânul lui Avraam. Dar sufletul este pus acolo, în fața judecății, într-o întrupare stranie, fiind înfățișat speriat, îngrozit, pentru că în registrul următor este scena infernului, unde vedem că diavolii abia așteaptă ca sufletul să iasă din trup și să-l

prindă. Atâta timp cât sufletul mai este în trup, noi nu putem vedea duhurile; numai părinții trăitori, cei care au ajuns la o viață înduhovnicită pot vedea duhurile. Deci, văzând lupta aceasta extraordinară, sufletul stă îngrozit.

Deci apare balanța. Demonii se prind de balanța păcatelor să o tragă în jos, dar dacă jalba este curată, păcatele sunt ușoare, iar faptele, puținele fapte bune, pe care le facem noi, trag în balanță și atunci, sufletul merge în rai.

Iată o transpunere extraordinară a acestei lucrări spirituale, care e de fapt viața noastră. Dacă ar trebui să precizăm care sunt metodele câștigării vieții veșnice, n-am putea să spunem altceva decât ceea ce am primit de la Botez, adică: curăția, nevinovăția prunciei, haina curată (pe care însă am întinat-o cu păcatele noastre). Deoarece Botezul nu se repetă, avem totuși un al doilea „botez” - botezul lacrimilor - care ne dă posibilitatea să ne unim iarăși cu Hristos, să ne împărtășim cu Hristos. Luându-L pe Hristos în noi, trăind bucuria Învierii, noi, cei păcătoși, suntem martorii Învierii, suntem cei care Îl propovăduim pe Hristos prin viața noastră.

Pictura Părintelui a fost o pictură vizionară! A creat ceva ce iese din canonul obișnuit, din rânduiala obișnuită; a creat niște compoziții. Noi suntem obișnuiți să vedem numai scene clasice: sfinți, portrete, medalioane de sfinți, dar Părintele creează două scene mari: scena „Nunții fiului de împărat”, o scenă care cuprinde multe taine în sine, și scena „Calea Vieții și calea morții”.

Fiul de împărat este Hristos Împăratul. Ca să ajungem la Nuntă, putem merge pe două căi (două căi ale Vieții): prin calea obișnuită, a creștinului obișnuit și prin mucenie, calea cea mai grea, calea directă. Într-o parte se arată moartea creștinului, adică exact ce spunem noi la Sfânta Liturghie: să ne dea Dumnezeu sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, nerușinat, în pace... Se arată acolo, în scenă, moartea unui călugăr evlavios. În partea cealaltă este mucenicia, calea cea mai grea, calea directă. Și pentru ca Părintele să reprezinte calea muceniei, este prezentată acolo scena mucenicilor care au murit în Sevastia. Interesantă este imaginea centrată pe o cunună primită din cer pentru cel de-al patruzecilea mucenic, care s-a lepădat, iar locul lui a fost preluat de un ostaș roman. Ostașul roman văzând că cerul i-a încununat pe acești oameni aruncați în iezer, în gheață, s-a dezbrăcat și i-a luat locul pentru a primi și el cunună.

Ca să ajungem la Nuntă trebuie să trecem prin Cartea Vieții, pentru că la masa împăratului se află Cartea Vieții, iar jos, pe fața de masă, se află toate scenele istoriei mântuirii de la creație până la a doua venire, până la sfârșitul lumii. Viața creștină e o viață de sfințenie, e șansa de a gusta aici pe pământ bunătățile care ni se vor da deplin în Împărăția Cerurilor. Deci, Euharistia este, într-adevăr, șansa vieții noastre.

Cea mai apropiată de zbuciumul nostru, de viața noastră cotidiană este scena intitulată: Calea Vieții și calea morții. În literatura bisericească au existat multe scrieri cu acest titlu: calea Vieții e calea creștină și calea morții e calea iadului. Imaginați-vă un pătrat despărțit printr-o diagonală: partea de sus e calea Vieții și partea de jos e calea morții. Calea Vieții arată un urcuș, calea morții e un coborâș spre infern. Calea Vieții este deschisă de imaginea răstignirii Mântuitorului Iisus Hristos.

Se vorbește în Teologie de semnificația aceasta a răstignirii cu brațele întinse, ca semn al iubirii; Hristos, din iubire totală s-a dăruit pentru noi. Dar mâna dreaptă a lui Hristos este smulsă de pe cruce și întinsă spre noi cu chemarea: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați...”.

Iată că există în permanență un apel al lui Dumnezeu către noi, există o chemare sfântă pe care noi trebuie să o ascultăm, să o auzim și să o recepționăm, dar și să răspundem la ea. Dacă nu răspundem, deși auzim, suntem surzi. Cum se poate ajunge la calea Vieții? Se arată un model: deasupra ei, mult mai sus, apare chipul răstignirii unui călugăr. El este pe axa aceasta diagonală. El stă într-adevăr pe o temelie care e Hristos.

Împrejurul călugărului sunt niște demoni însă. Demonul e atât de urât și atât de înverșunat...(înjură și spune: „Ticălosule, dă-te jos de pe cruce! De ce te răstignești?”) pentru că această ființă umană stă răstignită cu două lumânări în mână, pe o cruce, fără să aibă piroanele bătute în mâini. Lumânările reprezintă dragostea și smerenia pe care demonii nu o au. De aceea, demonii sunt înfuriați pe „călcarea voii” pe care o are călugărul.

Dar, mai importantă pentru noi, mai sugestivă, este partea a doua - calea morții. Nu ca să ne îngrozim, ci profilactic, să ne păzim. Sunt desenate acolo, deasupra, foarte multe globuri (19). Părintele le numea gogoși sau minciuni ale diavolului și pe fiecare dintre ele scrie câte ceva. Una care se potrivește foarte bine tinerilor este la centru. Diavolul îi spune tânărului să nu se ducă acum la biserică, să nu se pocăiască acum, căci e tânăr, are timp atunci când va fi bătrân. Nu spune „Nu crede în Dumnezeu”. Astfel este cea mai abilă și mai vicleană amăgire. Poți să crezi în Dumnezeu, poți să faci ce vrei, dar nu acum. Lasă că ai timp; acum du-te la discotecă, petreceți de sărbători. O altă minciună a diavolului, care de fapt este o avertizare - chiar deasupra scrie: „Ziceți că nu sunteți răi? Ați auzit vreodată ca un drac să-și vândă fratele?”. Apoi iarăși la îndemâna tinerilor: „Vând yoga, vând spiritism...”, toate aceste filosofii și practici orientale care fac azi ravagii printre unii tineri, tineri care n-au știut ce-i metania, n-au cunoscut ce-i rugăciunea, căci metania-i mai mult decât un exercițiu yoga, mai mult decât o lucrare din aceasta de concentrare. Trăirea în Hristos, concentrarea în rugăciune, îți oferă într-adevăr șansa eliberării tale.

Sunt foarte multe din aceste gogoși, din aceste minciuni, din aceste ispite cărora trebuie să le facem față. Jos, în schimb, iarăși vizionar, Părintele a pus doi dintre cei care au pus temelia acestui sistem diabolic, de a governa fără Dumnezeu, de a face iubirea fără Dumnezeu. Sistemul comunist nu a fost altul decât altruism fără Dumnezeu, adică fac bine numai eu; eu vreau să fiu cel care împărtășesc dreptatea. A fost înlocuirea lui Dumnezeu cu omul și omul acela a devenit dictator. Sunt puși doi în costum de proletar, fără nume; nu le-a scris numele pentru că era în mare pericol; biserica putea fi dărâmată. Au fost Nietzsche și Renan? I-a trecut acolo și pe marii teologi. Mai sunt și alții care pot fi descifrați într-o luptă. Infernul e reprezentat ca un război. Cu mitraliere care mai de care mai sofisticate, iar jos scrie că într-adevăr așa se va distruge pământul. Omul va distruge pământul prin lucrarea aceasta pe care o va face diavolul.

{ Alte „gogoși” (șoapte ale diavolilor):

- Citiți Biblia cum vă taie capul că și noi o știm pe dinafară și „sfînți” în fantezie vă vom face!

- Nu vă mai trebuie minte, vă teleghidăm noi la toate nebuniile.

- Veniți la noi, căci vă dăm așa o libertate încât vă puteți și sinucide!

- Nu este diavol, nu este suflet, nu este Dumnezeu, totul este biochimie.

- Știința are ultimul cuvânt.

- Adevărul? Stafia filozofilor. In vino veritas.

- Totul e minciună și minciuna este adevărul.

- [Ereticul Arie]: Hristos este făptură.

- [Bultmann]: Iar eu cu Bălă l-am demitizat.

- [Renan și Nietzsche]: Ți-am spus: fii pe pace. Oamenii L-au creat pe Dumnezeu. Iar eu L-am omorât. Eu sunt marea vieții. Veniți la mine, că pe toți vă înec; altfel la ce mai trăiți. Aici pe pământ e „raiul” și iadul. Dracul deschide ușile „raiului”... și porțile balamucului.

- De fricoși ce sunteți vă rugați și lui Dumnezeu, dar știți că în inima smeritului șade dracu grecește, așa că nu vă stricați nici cu noi!

- Vindem yoga, teozofie, spiritism, magie, cultul lui satan. Eu sunt Wotan, Mamona,

Priap. Cei ce mă urmați sunteți ai mei.

- Onirismul, artele absurdului, cu frumusețea luați-o după noi... urâtelor! [femeile desfrânate, mândre].

- Eului, care-i dumnezeul omului, numai lui să i te închini.

Gogoșile se termină cu concluzia la care trebuie ca omul să ia aminte: **„Fărădelegile atrag pustiirea pe pământ”}**

Ca îndemn pentru tineri, vreau să spun să nu vă opriți la jumătatea drumului. Ați primit Botezul, Mirungerea și Euharistia, ați ajuns odată până la poarta Raiului, dar prin păcatele făcute v-ați îndepărtat de poarta Raiului. Încercați mereu să bateți la această poartă, încercați să trăiți Sfânta Liturghie împreună cu Hristos și atunci Treimea împlinită prin Împărtășanie vă va da tot ceea ce aveți nevoie, căci dacă-L avem pe Hristos, nu ne mai trebuie altceva. Să vă aduce la biserică nu dorința de a vă ajuta Dumnezeu la examene etc., ci să ne aducă pe noi la biserică foamea și setea după Hristos!

Calea Vieții este chemarea lui Hristos. Hristos vine și spune: „Veniți la Mine”, iar în scena respectivă este arătat răspunsul pe care-l dă omul. În privința aceasta este luată ca model chemarea la nuntă. Au fost mulți invitați și au început să se scuze: unul că „Mi-am luat boi și nu pot să vin”, altul că „Mi-am luat țarină și mă duc s-o văd”, altul și-a luat soție... Dacă încercăm să pătrundem mai adânc, e ceva vizionar acolo: un fotoliu care are în fața lui un aparat: “videotelefon” - poți vorbi cu cineva la telefon și să vezi persoana respectivă. Deasupra sunt niște antene mari parabolice. Deci, răspunsul omului este că nu are timp, e prea ocupat. Acesta e răspunsul pe care-l dăm noi, sugerat în imagine. S-a gândit părintele și la posibilitatea aceasta a transducerii, a primirii bisericii în casa ta! Auzi la radio, vezi la televizor toată Sfânta Liturghie ... Dar sacralul nu se transmite prin imagini. (Preot Profesor Liviu Streza, Sibiu, 1992 - acum PS. Laurențiu Streza)

- Fostul mitropolit Nicolae Bălan l-a trimis cu bursă la Academia de Arte frumoase din București, unde a făcut studii deosebite cu profesorul Costin Petrescu. Acesta i-a încredințat pictarea scenei cu Mihai Viteazul, la Ateneul Român. Cine vrea să se convingă că în urma acestor studii, Părintele Arsenie n-a pus în fresca de pe pereții bisericilor la care a pictat doar scene și compoziții creștine remarcabile, ci a sesizat, în linii și culori, adevăruri vii și luminoase ale vieții harice, cum puține s-au realizat la noi, acela n-are decât să cerceteze pictura bisericească din Drăgănescu (Ilfov), ca să nu mai vorbim atâtea lucrări de coloristică și de modelaj cunoscute atât la Sâmbăta, cât și la Prislop. Nu trebuie uitate nici copertele minunate ale primelor patru volume ale **Filocaliei** și ale **Vieții în Hristos**. (Pr. Prof Teodor Bodogae - în „Telegraful român”, nr. 2-4, 1990)

- Îmi aduc aminte că odată, la Drăgănescu, am avut deosebita plăcere să-i fiu Părintelui ucenic de o zi, dându-i la mână pensulele și culorile. Într-o pauză de lucru, am coborât de pe schelă și am început să mergem prin biserică, pe lângă pereții deja pictați ai naosului. Părintele Arsenie îmi explica semnificația fiecărei scene. Pe peretele din stânga, în interior, era gura de foc a iadului în care alunecau păcătoși de tot felul, printre care și un teolog occidental, Bultmann, pe atunci în mare vogă în Occident, teolog care susținea că a demitizat Biblia.

Semnificativ este faptul că Învierea Mântuitorului stă așezată imediat lângă scena iadului, în direcția spre altar. Trupul (transparent) al lui Iisus înviat depășește pictural toate canoanele erminiilor tradiționale. Ne-am despărțit cu gândul și cu promisiunea de a ne mai revedea.

De două ori am mai mers la Drăgănescu, o dată prin 1982-1983, și o dată cu un mesaj din partea Î.P.S Mitropolit Antonie Plămădeală, care dorea să-l găzduiască pe Părintele la Sibiu. Însă, nu l-am mai văzut în viața aceasta pământească. Se retrăsese în întregime din lume. (**Pr. Bunea Victor**, Sibiu)

- M-am dus la Părintele Arsenie, la Drăgănescu și i-am cerut o explicație la o pictură din partea stângă, de la intrare, pictură care se numește „Calea contemplației și a nevoițelor cu dreaptă socoteală”. Dânsul mi-a răspuns: „Mă, măcar de m-ar întreba mulți de asta” și, arătându-mi pictura, a zis: „Dacă ții aceste două făclii ridicate în sus dragostea și smerenia, te mântuiești”. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- La înmormântarea Părintelui Arsenie, părintele Bunesu a spus în predică: „Doctor nu ai fost, dar veneau doctorii să-ți ceară indicații; inginer nu ai fost, dar veneau inginerii să le dai indicații. Pictura pe care ai făcut-o la Drăgănescu o să fie unică în lume”. A scris acolo (pe pictura de la Drăgănescu): „Nu va avea omul pace pe pământ, câtă vreme nu va avea pace cu Dumnezeu”. Un suflet - pe care l-a pictat acolo - mergea înspre Rai și i-a ieșit Satana înaintea și i-a zis: „Nu veți intra în Împărăția în care n-ați trăit de pe pământ”. (**Nicolae Streza**, Făgăraș)

Despre darurile și sfințenia Părintelui

- Odată, eu și soțul meu, ne-am dus la Cernica, să-l căutăm pe Părintele Arsenie, dar, ajungând acolo, ni s-a spus că este plecat la Drăgănescu. Atunci, am cumpărat de la mănăstire doi struguri mari și frumoși, cu gând să-i duc Părintelui, la Drăgănescu. Pe drum, omul meu a mâncat cel mai mare strugure, iar eu m-am amărât rău și am plâns. Când am ajuns la Drăgănescu, Părintele i-a spus soțului meu: „Tu ești băiat de preot. De ce o necăjești atâta?”. Apoi, i-a arătat pictura cu diavolul și a zis: „Dacă o mai necăjești, acela e stăpânul tău” și l-a scos afară din biserică, cam o jumătate de oră. În acest timp, pe omul meu l-a chinuit un diavol, de tremura tot și s-a făcut negru. Atunci Părintele l-a întrebat: „O mai necăjești?” și el a spus: „Nu”. (**Ana Bichi**, Sibiu)

- Odată, mergând la București, la niște unchi de-ai mei, am vrut să-i duc pe aceștia la Părintele pentru niște necazuri de-ale lor. Le-am spus ceva despre Părintele și nu știu cum s-a făcut, dar acele fraze mi-au rămas întipărite în memorie. A doua zi, mergând la dânsul, Părintele mi-a redat cuvânt cu cuvânt, tot ce am spus în seara precedentă. Am rămas mută de uimire. Am căutat să mă uit în ochii Părintelui, dar nu am putut, pentru că ochii îi luminau atât de tare, încât nu-l puteam privi, așa cum nu poți privi nici soarele.

Odată, un unchi de-al meu a călătorit în tren, împreună cu Părintele. Au discutat ei de una, de alta, dar unchiul meu nu știa cine este. Când au ajuns la destinație, Părintele i-a spus: „Hai să coborâm, măi Petre!”. Unchiul meu a rămas uimit. Cum de știa Părintele cum îl cheamă? Mai mult, după ce au coborât, Părintele i-a spus că, în curând, soția sa va cădea bolnavă la pat, dar că el, cum va vedea aceasta, să vină cu ea la dânsul, că de nu, femeia va zace 21 de ani pe pat. Când s-a îmbolnăvit, unchiul meu nu l-a putut căuta pe Părintele, iar soția lui a zăcut 21 de ani pe pat, paralizată.

Părintele Arsenie știa totul despre tine: cum te cheamă, de unde ești, ce gândești, ce ai făcut, ce vei face. Știa totul despre neamul tău, de unde ți se trage cutare sau cutare, de la care bunic sau străbunic. Știa tot-tot. În timpul vieții, a fost un sfânt, așa cum este și acum. Îmi pare tare rău că am stat lângă un sfânt, că am vorbit cu un sfânt, dar că nu am realizat suficient acest lucru la momentul respectiv. Trebuia să-l fi ascultat întru totul, să-i fi urmat povețele și sfaturile referitoare la familia mea sau sfaturile date celorlalți,

căci toate sfaturile și povețele pentru alții, mi se potriveau și mie. (**Stanciu Maria Georgeta**, Sibiu)

- Pe atunci eram tânără și mă dusesem la Părintele să-i mărturisesc dorința de a avea un copil, deși medicii îmi spusese să-mi iau gândul de la așa ceva, fiindcă sufeream de o boală. Abia m-am căsătorit și țineam foarte mult să devin mamă. Înainte de-a apuca să deschid gura, Părintele Arsenie m-a întrebat: „De ce te-ai dus la doi doctori?”. Deși fusem martoră la scenele petrecute înaintea mea cu alți creștini, parcă tot nu-mi venea să cred! Părintele a continuat blând: „Ține-te de un singur doctor, primul, acesta e mai bun și nu mai lua atâtea medicamente. Mergi doar la băi termale. Tu ai avut o răceală la 7 ani, dar o să treacă totul. Deabia te-ai cununat, așa că fii încrezătoare. Peste câțiva ani ai să naști o, fetiță blondă, de toată frumusețea, care îți va aduce multe bucurii în viață. Acum, dă-mi plicul din geantă. Numai banii ăștia îi primesc pe ziua de azi, pentru pomelnicul pe care mi l-ai adus de la consăteanca ta, fiindcă sunt trimiși cu mare credință și nefericire”. În acea clipă am început să plâng. Tremuram din tot trupul.

Într-adevăr, aveam la mine un plic cu o hârtie de 100 de lei și un pomelnic, de la Năstuca Muștină, o fată foarte amărâtă de la noi din sat. Era handicapată, vorbea gângav, se cocoșase și părea îmbătrânită înainte de vreme, de aceea noi îi și spuneam „Tuca babii”. Trăia de pe o zi pe alta mai mult din mila celorlalți. Când a auzit că plec în pelerinaj să-l întâlnesc pe Părintele Arsenie Boca, mi-a dat ultimii bani pe care îi mai avea în casă și mi-a dictat un pomelnic cu toți morții ei dragi, pe care și-i mai amintea. Eu am insistat să-și păstreze banii, spunându-i că îi voi plăti eu pomelnicul, însă ea nu a vrut în ruptul capului. După ce am ajuns la Părintele Arsenie și m-am așezat la rând în biserică, am observat că el îi muștra pe cei care încercau să îl plătească, fie și sub formă de danii. Le spunea: „Dați la săraci, nu mie!”. Atunci m-am simțit rușinată și am ascuns plicul în geantă. Mă hotărâsem să îl rog pe Părintele să primească pomelnicul fără să mai pomenesc ceva de bani. Când am auzit că-mi cere plicul, am înghețat... Îmi dădeam seama că el știa, pur și simplu, totul! Dar Părintele a adăugat: „Ăștia sunt banii văduvei sărace din Scriptură! Suta asta de lei este mai prețioasă decât un munte de aur. Așa se dovedește credința! Du-te și spune-i că pe lumea asta este cea mai amărâtă ființă, fiindcă o mai așteaptă și alte nenorociri, dar pe lumea cealaltă îi promit că va fi desfătă de fericire. Acolo se va întâlni cu mine, după cum tânjește astăzi”.

M-am întors la Șincă Nouă copleșită de această primă întâlnire cu Părintele Arsenie Boca. Parcă eram fermecată. Timpul trecea, dar eu nu mă puteam desface de amintirea lui. Peste trei ani, am făcut un alt pelerinaj, reîntâlnindu-mă cu marele duhovnic. Semnele prorocirilor sale se împliniseră. „Tuca babii” fusese omorâtă de un hoț, într-o noapte, iar eu am născut o fetiță blondă, ca un înger. Am plâns în fața Părintelui când l-am revăzut, căci el îmi cunoscuse îndoiala! Abia la a doua întâlnire am simțit că mă primise cu adevărat în turma fiilor săi duhovnicești. Chiar și astăzi circulă vorba printre oameni că Părintele ținea minte absolut toate numele creștinilor cărora le-a dat binecuvântarea. La Judecata de Apoi îi va lua sub aripa sa ocrotitoare pe toți aceia care au crezut cu adevărat în puterea lui. (**Lucia Chima**, Șincă Veche)

- Am mers la Părintele cu o femeie din satul meu. Cu o zi înainte, se schimbase mersul trenurilor, dar noi nu știam acest lucru. Ne gândeam că trebuie să ajungem la București în Gara de Nord, dar trenul mergea în gara Băneasa. Când să ne apropiem de Băneasa, vine la noi o persoană necunoscută și ne zice să coborâm în gara Băneasa și să luăm cursa cutare până la Drăgănescu. Când am ajuns la Părintele, dumnealui mi-a zis: „Măi, era să ajungi la mare”. Am rămas mută de uimire.

Aveam în corp o neliniște: tremuram toată. Părintele m-a ascultat, mi-a pus mâna pe

cap și mi-a zis: „Mă, să nu mai fii și tu așa”. De atunci, Dumnezeu fie lăudat, nu mi s-a mai întâmplat.

Altădată, am mers la dânsul cu o damigeană cu lapte și o oală cu zer. Părintele a zis: „Măi, lasă-le cu totul aici”. Familia cu care eram, a zis: „Cum, le lași!?”. Dar eu am spus: „Le las, că vin ele acasă”. După un timp, a venit o persoană cu ele acasă. Am spus celor cu care fusesem la Părintele că damigeană și oala au venit acasă. Nu le-a venit să creadă!

Să-i mulțumim Părintelui de toate binefacerile pe care ni le-a făcut la toți. (**Barbot Maria, Ucea de Sus**)

- La o întâlnire cu Părintele, i-am spus că băiatul meu nu bea, nu fumează, nu umblă prin discotecă, dar că mi-e teamă ca din cauza insucceselor pe care le-a avut, să nu cumva să cadă în panta cea rea și să-mi aducă supărări. Părintele mi-a spus că îl va urmări cu gândul și că nu se va întâmpla așa ceva. Am rămas mirat cum se pot urmări oamenii cu gândul. (**Moș Nicolae, Sibiu**)

- Îmi aduc aminte că pe vremea când eu eram copil, sora mea Maria s-a căsătorit cu un perceptor. Odată, soțul ei a luat o sumă mare de bani pentru achiziții, însă n-a ajuns să cumpere ce trebuia, pentru că a băut toți banii cu prietenii lui. În urma acestei fapte, cumnatul meu a fost arestat, familia i-a fost scoasă din casă, iar pe ușă i-a fost pus sigiliu. Sora mea, și înainte, dar mai ales acum, mergea mereu la Mănăstirea Sâmbăta împreună cu alte femei din Sibiu. Într-o zi, pe când se afla la mănăstire, a văzut că Părintele, care atunci era stareț, vindea niște cărți. Sora a vrut să cumpere și ea, dar nu avea bani. Atunci a împrumutat bani de la o femeie din Sibiu cu care venise și s-a dus la Părintele să cumpere cărți. Părintele nu numai că nu i-a primit banii, dar i-a spus să-i dea înapoi de unde i-a luat. Ea a început să plângă, spunând că vrea cărțile și că va da înapoi banii împrumutați când ajunge la Sibiu. Părintele i-a spus însă: „Dă banii înapoi, că nici la Sibiu nu ai. Bărbatul tău e arestat și aveți sigiliu pe casă”. Apoi i-a dat cărțile fără bani. Părintele nu avea de unde să cunoască situația familială a surorii mele decât prin putere divină.

Sora mea spunea că odată, în timpul unei predici, Părintele a spus: „Tu, care ai intrat cu satana în Sfânta Biserică, scoate-l afară”. Nu s-a sesizat nimeni. Cel în cauză era un om bătrân și cam surd. Atunci, Părintele s-a dus la el și i-a spus: „Moșule, scoate sticla cu rachiu afară”. Omul s-a conformat. (**Dumitru Matronea, Sibiu**)

- Pe vremea când eu încă nu mă născusem, un unchi al mamei lucra împreună cu o echipă de meseriași la restaurarea unei părți a așezământului mănăstiresc de la Sâmbăta. Într-o bună zi a mai fost adus încă un meșter, chiar de la noi din sat. Când bărbatul a intrat în curtea mănăstirii, unde era dezordine ca într-un șantier, s-a împiedicat de un capăt de buștean, pe care l-a înjurat năprasnic. În aceeași zi, spre sfârșitul amiezii, Părintele Arsenie, abia întors de la Sibiu, se grăbea să ajungă la biserică pentru slujba vecerniei. El s-a oprit lângă acel străin, în curte, de față cu unchiul mamei și l-a muștrat: „Mă, Gheorghe, ce vină are lemnul că tu te-ai împiedicat de el? Să nu mai înjuri în sfânta mănăstire niciodată, ca să nu te certe Dumnezeu în locul meu!”. Unchiul, împreună cu cei aflați în preajmă, au împietrit, iar meșterul vinovat se uita la tânărul călugăr cu gura căscată. Părintele nu avusese de unde să afle nici întâmplarea cu pricina, nici numele bărbatului din Șinca, pe care îl vedea pentru prima oară în viață..

Altădată, îmi povestea mama, o familie de creștini din Tohan, s-a dus la Sâmbăta pentru un maslu. Cu aceeași ocazie, țăranii s-au plâns că li se furaseră caii de curând. După ce i-a ascultat, Părintele le-a răspuns scurt: „Duceți-vă până la Poiana Mărului, la

alde Ilie Tămădău, să vă luați caii înapoi, dar să-mi promiteți că nu vă luați la harță! Să-l iertați pentru fapta rea, ca să vă ierte și vouă Cel de Sus alte păcate”. (**Lucia Chima**, Șinca Veche)

- În timpul postului venea multă lume la mănăstire, cu căruțele cu cai. Odată, unuia i s-a furat hamul de pe cal și i-a spus Părintelui Arsenie. Atunci, Părintele a zis să se dea la o parte toată lumea, ca să poată trece. S-a făcut cărare, dar un om nu a putut pleca din loc și acela i-a spus Părintele: „Măi, du-te și dă hamurile omului de la care le-ai furat”. (**Maria Dumitrașcu**)

- Părintele Arsenie nu-l lua pe părintele Dometie, sus, la chilia din munte, de la Sâmbăta, ci-l lăsa să aștepte jos. Dar de jos, părintelui Dometie i s-a arătat de mai multe ori Părintele Arsenie, între cer și pământ în semnul sfintei Cruci (cu mâinile întinse lateral), deasupra locului unde este chilia (în fereastra Sâmbetei). (**Dumitru Matronea**, Sibiu)

- Părintele îmi spunea: „De aici eu te privesc acasă și până aici te aud cum mă strigi, căci îți cunosc glasul”. (**Balaban Ileana**, Sibiu)

Pomenirea morților

- Față de părinții mei, vecinul Ion a jucat rolul unui mare păcătos. S-a întâmplat că întâi a murit mama, apoi, după 4 ani, tata și la un an a murit și Ion. Pe atunci, aveam mare râvnă să fac colive și pomeniri la morți, iar la parastasele de obște care se făceau la Catedrală, în sâmbetele din Postul mare, eram nelipsită. Ion a murit înaintea Postului; am zis „Doamne iartă-L și pe Ion” și l-am luat și pe el la pomeniri.

În prima sâmbătă, după Sfânta Liturghie, părintele Boțocan - fie iertat - era de rând în fața meselor cu colive. Eu eram lângă doamna cu fata moartă. Și numai ce dă părintele binecuvântarea și cântă: „O, minunile tale, Doamne”, că îl și văd pe Ion, ca într-un film, pe deasupra mesei lor, adus de doi draci care-l țineau de subsuori. Era cocoloșit cu genunchii până la gură și fața îi era maro. La urmă, spun doamnei ce am văzut.

În sâmbăta următoare, iarăși eram cu cele trebuitoare pe masă, pentru pomenire. Cum s-a terminat Sfânta Liturghie, iată că vină o bătrână și-mi zice: „Du-te în aulă, că-l sfîntește preot pe inginerul acela de la Brașov”. Era un om care mă interesa. Nu știam cum să mă împart, dar mi-am zis că e o ocazie cu care nu mă mai întâlnesc. Mi-am lăsat coliva în grijă la doamna mea și m-am dus în aulă. Acolo nu era decât Mitropolitul Mladin - Dumnezeu să-l odihnească - și cei din strană și din altar. Eu stăteam într-un colț și numai ce văd că se deschide ușa cu furie și vin cei doi draci, ținându-l pe Ion de subsuori. A trecut apoi, a treia, a patra și a cincea sâmbătă, dar Ion nu a mai venit.

În Săptămâna Paștilor, m-am dus la Părintele Arsenie cu doamna cu fiica moartă și cu încă o femeie care avea băiatul mort. Înainte să plecăm, o soră bătrână ne-a rugat să ducem din partea ei un pomelnic și o cutie cu bomboane.

Când am ajuns, acolo era lume puhoi. Am stat până către seară și ca la o poruncă, noi, cele trei sibience, ne-am așezat pe o băncuță la dreapta, în fața Sfântului Altar. La urmă, zice Părintele: „Hai, gata, plecați c-am vorbit destul de azi-dimineață”. Apoi, ia un scăunel, dă la o parte lumea și se așează în fața noastră pe scăunel. În timp ce doamnele cu care am venit îi vorbeau de nu știu ce probleme, eu îi tot sărutam mâna. Când se ridică Părintele, mă ridic și eu și îi întind cutia. Zice atunci: „De ce umblați, măi, cu bomboane, că eu nu mănânc bomboane?” și apoi: „Ai văzut ce film ți-or arătat ție dracii. Ți-i greu, tu, ție, cu lucrurile acestea”. Apoi, s-a întors și a intrat în Sfântul Altar.

Doamna mea mă trage de mânecă să plecăm și zice: „Vai, în fața cui venim noi!”. Ea știa toată povestea. Mi-am dat seama că tot Părintele a lucrat ca eu să mă conving că la slujba parastasului vin toate sufletele pe care le punem în pomelnic și din iad, și din Rai. De atunci, cât oi trăi, Ion nu lipsește de la pomelnicul meu pentru morți. (**Sârbu Elisabeta**, 73 ani, Sibiu)

Dacă plec, vă ajut mai mult!

- Părintele a spus odată: „Dacă plec, vă ajut mai mult” și într-adevăr, cu darul ce i-a fost dat de Dumnezeu, a făcut multe minuni și după ce a murit.

Odată m-am dus după argilă cu un cărucior de mână, pe un deal foarte prăpăstios. Acolo viețuiesc mulți țigani și unde sunt ei, sunt și mulți câini. Eu știu asta și mă îndepărtez cam un kilometru. Dar deodată, ca din pământ, văd că vine înspre mine o haită de câini, vreo 5-6, toți mari, lătrând cu furie. M-am gândit: „Ăștia mă rup când ajung lângă mine”. Am strigat: „Nu mă lăsa, Părinte Arsenie”, m-am întors către ei și am făcut o sfântă cruce. O, minunile tale Doamne, cum au tăcut toți dintr-o dată și au făcut cale întoarsă, de parea că-s dirijați!

Cei care sunt creștini cu adevărat și care l-au cunoscut pe Părintele, trăiesc tot cu dorul după Dumnezeu și cu convingerea că dacă vremea ne cere jertfă, cu ajutorul Părintelui, vom merge și la moarte. Când am fost la parastasul de șase luni al Părintelui, noaptea am visat că Părintele a venit la mine acasă, m-a miruit pe frunte și mi-a zis așa: „Tu vei muri moarte de martir și s-or mântui și fetele tale”. Dă, Doamne, așa să fie! (**Sârbu Elisabeta**, Sibiu)

- În 1990 am fost la mormântul Părintelui cu fiul nostru, Vasile, care nu vorbea bine. O minune s-a întâmplat cu el. De față era și maica Andreea, care avea grijă de mormânt. După ce ne-am închinat băiatul s-a întors din nou, de la jumătatea poienii, cu mâinile ridicate în sus, spre cer, și a spus primele cuvinte: „Mamă, pupă Lică cucea”. Am încremenit cu toții. Fugea spre mormânt de nu ne puteam ține de el. Ajungând la crucea Părintelui, a strâns-o în brațe cât a putut și a sărutat-o. De atunci a început să vorbească bine.

Maica Andreea îmi spusese dinainte să-l rog pe Părintele Arsenie, să-l roage pe Tatăl Ceresc ca Vasile să poată vorbi corect. L-am rugat pe Părintele nostru drag și minunea s-a întâmplat. Îl rog pe Părintele Arsenie să mă ierte dacă am greșit, dar am mărturisit aceasta spre slava lui Dumnezeu și ca să înțeleagă lumea că atunci când între noi avem așa oameni aleși, nu știm să-i prețuim cât sunt încă în viață. De câte ori venim cu familia la Mănăstirea Prislop, ne simțim bine și simțim ajutorul Prea Bunului Dumnezeu, prin rugăciunile Părintelui nostru drag, Arsenie Boca. (**Anonimă**, Sibiu)

- Mama mea a fost greu încercată fizic. Suferise o intervenție chirurgicală pentru o tumoră de gradul IV de evoluție (ultima fază), cu prognostic de viață de 3 luni. Nu avea putere nici să se țină pe picioare. Medicul chirurg făcuse tot ce se putea face. Pe atunci, mai aveam un frate încă necăsătorit, iar tata căzuse la pat - făcea mereu accidente vasculare cu ușoare paralizii. Așadar, mama simțea că mai avea de împlinit lucruri mari pentru noi și că trebuia să ne ajute. Nu își știa diagnosticul și prognosticul, dar știa cum să se roage Părintelui Arsenie și lui Dumnezeu. A zis că dacă se va duce la mormânt, la Părintele, ea se va face bine. A găsit o mașină și a plecat. Eu mă gândeam că nu rezistă pe drum. După ce s-a întors, a mers acasă la ea și a început să se ocupe singură de treburile gospodărești. Zece ani cât a mai trăit, a fost ca un om sănătos, roșie în obraji și frumoasă și l-a îngrijit așa bine pe tata - care a stat la pat 5 ani, încât se mira și ea cum îi dă

Dumnezeu putere să-l ridice singură și să-l îngrijească. Era plină de viață, de bucurii, de bunăvoință. A ținut postul și rugăciunea. Nu lua medicamente decât foarte rar.

Nu entuziasmul și nici vreun act de voință ne poartă mereu pașii spre Prislop. E chemarea Părintelui Arsenie - o continua rugăciune pe care o face pentru noi înaintea lui Dumnezeu, ca să nu ne piardă pe noi, pe toți. Nu spunea niciodată că face ceva pentru noi, ci Dumnezeu - Lui să-I mulțumim. Nici nu dădea oamenilor canoane, nici măcar de rugăciune, ci doar îi sfătuia cum să-și schimbe viața, să-și vadă păcatele. Se ruga Părintele pentru ei, pentru noi și rugăciunea se împlinea.

Noi suntem datori să-I mulțumim lui Dumnezeu pentru tot ce ne-a dăruit, să încercăm să împlinim voia Sa cea sfântă între oameni, pentru ca să ne luminăm, să ne desăvârșim. **(O credincioasă - 2; Sibiu)**

- Eram odată la Mănăstirea Cernica, în chilie la Părintele Nicodim Bujor. Acolo a venit și Părintele Arsenie. Era îmbrăcat în alb și avea ochii albaștri ca stelele. A zis: „Pentru amărâta asta am venit” și apoi: „Să-ți iei crucea și să-mi urmezi și să nu mă părăsești toată viața ta. După ce mor să strigi la mine, că eu am „clopoțel” și te aud. Spune și la alții, ca atunci când dau de un necaz, să zică de nouă ori Tatăl Nostru”. Apoi, Părintele Arsenie a dispărut fără urmă. L-am întrebat pe Părintele Nicodim unde-i Părintele Arsenie, dar Sfinția Sa a ridicat din umeri și m-a dus la masă. **(Ana Bichi, Sibiu)**

- Într-o zi, când tocmai mă întorsesem dintr-un pelerinaj la mormântul Părintelui, mă simțeam ostenită, până aproape de capătul puterilor. În aceeași noapte, părintele Arsenie mi s-a arătat în vis și mi-a spus: „Prislopul și mormântul meu sunt departe de tine. Tu mă poți găsi oricând ai nevoie de mine în bisericuța de lemn de lângă casa ta, chiar în stânga altarului, la strană. Este un loc ales, ce a găzduit o mare trăire duhovnicească. Să îngrijești biserica, să o îmbraci, să o împodobești, după puterile tale, căci face parte din mântuirea sufletului tău”. Din acea zi, am devenit binefăcătoarea acestui locaș, dând ascultare încă o dată învățătorului meu. De câte ori simt nevoia să stau de vorbă cu marele duhovnic, urc cei câțiva pași, în deal, descui bisericuța și mă așez într-o strană. În singurătatea liniștită a acelui loc, de unde se vede toată valea pâraului Șinca, mă întâlnesc cu sufletul Părintelui și-mi amintesc de fiecare dată vorbele pe care mi le-a spus la ultima întâlnire: „Un sfânt se cunoaște abia după trecerea timpului. Cu cât se adaugă mai mulți ani după mutarea sa pe lumea cealaltă, cu atât va veni lumea spre el mai mult, dacă a fost cu adevărat un slujitor al lui Dumnezeu”. **(Lucia Chima, Șinca Veche)**

- Pe data de 7 mai 1996, fiind râul Sâmbăta mare și tulbure după topirea zăpezii și după ploile abundente, trecând cu tractorul prin râu, tractorul a fost deviat de râul puternic înspre o râpă. Nu mai puteam ieși din râu căci intram în râpă. Deoarece pe 8 mai doream să merg la Mănăstirea Prislop, la hram (pe 8 mai, pe lângă Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan și Cuviosul Arsenie cel Mare, se făcea și pomenirea Părintelui nostru Arsenie Boca), am avut un moment de regret că nu mai pot ajunge la mănăstire (mă vedeam deja răsturnat cu tractorul). Dar am cerut ajutor în gând de la Părintele Arsenie și, dintr-o dată, am putut să ies foarte ușor cu tractorul din râu!! **(Silea Gheorghe, Sâmbăta de Sus)**

De vorbă cu necuvântătoarele

- În anul 1999 am mers la Prislop. Acolo, un om foarte serios mi-a povestit că odată l-a dus cu căruța pe Părintele Arsenie, de la Lovnic la Făgăraș. Pe drum, au trecut printr-o

pădure și Părintele i-a zis să oprească lângă o tufă. Omul oprește caii și Părintele zice: „Scoală, mă, leneșule, nu ți-e rușine să te culci în drum?”. Căruțașul a crezut că vorbește cu vreun bețiv adormit după tufă. Când colo, numai ce vede că de după tufă iese o nămilă de lup, care se întinde cât era de mare! Părintele Arsenie i-a mai zis lupului: „Poți speria vreun trecător; nu ți-e rușine să te culci până dă soarele pe tine?”. După aceea lupul a plecat prin pădure.

Mergând mai departe prin pădure, omul a observat că deasupra căruței se adunase un stol de păsărele care ciripeau vesele. Așa l-au petrecut pe Părintele până au ieșit departe de pădure. Atunci Părintele le-a zis: „Duceți-vă înapoi la locul vostru” și păsărelele s-au întors în pădure. Căruțașul s-a gândit că Părintele Arsenie Boca este cu adevărat omul lui Dumnezeu.

Când Părintele lucra la chilia din munte, avea 12 oameni care îl ajutau. Unul din ei mi-a spus că odată, când urcau pe potecă, un urs le-a apărut în față, chiar pe potecă. N-au mai îndrăznit nici să urce, nici să coboare, deși aveau și securi la ei, și l-au așteptat pe Părintele Arsenie, care rămăsese puțin în urmă. Când a ajuns, Părintele Arsenie le-a zis: „Ce faceți măi, fricoșilor?”, apoi s-a dus la urs cu mâinile goale, și spre uimirea lor, l-a luat de o ureche și i-a zis: „Du-te mă pe aici la vale. Tu nu vezi că laăștia le e frică de tine?”. Și ursul a plecat la vale! (**Biliboacă Matei**, Săvăstreni)

- A venit un credincios la mănăstire și l-a mușcat câinele mănăstirii. Atunci s-a dus la Părintele Arsenie și i-a spus: „Bine Părinte, să venim la mănăstire și să ne muște câinele mănăstirii”. Părintele Arsenie l-a întrebat: „Cunoști câinele?”. „Cunosc”. „Hai și mi-l arată!” și i l-a arătat. Atunci, Părintele Arsenie i-a zis câinelui: „Să pleci și să nu te mai prind pe aici!”. Câinele a pus capul în pământ, a plecat și nu l-a mai văzut nimeni de atunci. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- N-a trecut mult timp după ce plecase Părintele Arsenie în veșnicie, când, mergând eu iar la monnântul lui la Prislop, mă opresc niște maici: „Frate - îmi zic monahiile - știi tu cine străjuiește noaptea la mormântul Părintelui?”. „Nu, de unde să știu?” - le-am zis. „Două căprioare!!!”. „Cum?”. „Uite-așa: vin în fiecare noapte, se așează și dorm încovrigate, cu boturile una în alta, pe mormântul Părintelui. De parcă ar vrea să-l încălzească!... Și când ne apropiem, pleacă, da' încet, fără frică, și pe urmă vin iar! În toată iarna lui '89-'90, căprioarele au străjuit noapte de noapte la mormântul Părintelui, ca doi îngeri tăcuți, credincioși și cuminiți...”. (**Valentin Iacob**, în „Buletinul parohiei Sfânta Cruce” - USA, vol. XIII, nr. 9/ 2004)

Vindecări și dezlegări

- Era în timpul războiului. Părintele Arsenie era la Mănăstirea Brâncoveanu. La noi, în Recea, era un om, Gheorghe Miloșan, considerat nebun. Umbla tot timpul pe câmp și prin păduri. Rudele lui l-au prins, l-au legat și l-au dus cu căruța la Părintele Arsenie. Când au ajuns la mănăstire, Părintele sluja în biserică și a spus credincioșilor: „Spuneți ca cel bolnav din fața bisericii să fie adus în biserică”. Părintele a citit mai multe rugăciuni, după care Gheorghe Miloșan s-a purtat ca un om normal. Se putea vorbi cu el. A devenit un bun creștin. (**Nicolae Urs**, 70 ani, Recea)

- M-am îmbolnăvit și m-am dus la Drăgănescu. Biserica era plină de oameni, iar Părintele vorbea tare cu fiecare, ca să audă toată lumea sfaturile bune. Mi-a spus: „Trebuie să te pregătești să pleci”. Am plâns și m-am rugat să mă ajute să mă fac sănătoasă, ca să ajut și eu pe copii mei. Părintele m-a ajutat de m-am făcut sănătoasă.

Apoi, mi-a spus: „Nu eu!” (adică, nu el m-a făcut sănătoasă) și a arătat cu degetul în sus, către Dumnezeu.

Altădată, eram sănătoasă, când m-am dus la dânsul și mi-a spus: „Ai să te îmbolnăvești de nervi și de inimă”. Am fost bolnavă, dar tot dânsul m-a făcut sănătoasă. Mi-a spus să zic: „Doamne, ce mi-ai dat; aceea îmi trebuie”. (**Burs Maria**, Ucea de Sus)

- Prima dată am fost la Părintele Arsenie la Drăgănescu. Soția era bolnavă. Eu aveam ulcer. Ne-a zis că trebuie să ne mai spovedim. Soției i-a spus că „femeile care nu nasc copii, ajung bolnave la bătrânețe”, iar mie mi-a spus să nu mă operez la stomac (pentru ulcer), dar eu nu prea credeam că nu mă operez căci eram grav bolnav.

Timp de o lună după ce l-am vizitat prima dată pe Părintele, atât eu cât și soția am avut o stare de bucurie nespusă, plângeam de bucurie. Și într-o zi, vine la mine o persoană și mă întreabă dacă nu vreau să cumpăr chefir, care e bun pentru tratarea ulcerului! Într-o săptămână n-am mai avut nimic la stomac. Atunci a zis soția să ținem post, să ne spovedim și să ne împărtășim și așa am făcut până în ziua de azi. Soția e bolnavă și acum. Dar ei nu-i spusese că se va vindeca. (**Gheorghe Morar**, Ucea de Sus)

- A fost o vreme când mă durea stomacul îngrozitor. Văzând că nu-mi mai trece am plecat la Drăgănescu. Mă durea tot mai tare. Când am ajuns la poarta bisericii, de abia mai puteam respira și am strigat, atât cât am putut, la Părintele Arsenie, să mă ajute. Părintele numai mi-a pus degetul arătător pe burtă și de atunci nu m-a mai durut niciodată.

Odată, era la Drăgănescu o femeie cu fiica ei bolnavă cu spatele, încovoiată. L-a rugat pe Părintele să-i facă ceva. Părintele i-a pus o mână pe piept și una pe spate și a îndreptat-o! (**Chiș Aurelia**, 93 ani, com. Boiu, jud. Mureș)

- S-a dus maica Teoctista din Voila la Drăgănescu. Părintele era în biserică. De cum a văzut-o, i-a zis: „Nu te-ai lăsat până n-ai venit. Vrei să știi cine l-a operat pe fratele tău? Doctorul Arsenie l-a operat”.

Era Părintele Arsenie la închisoare în Brașov. În celula lui, au adus un doctor bătut de Securitate, care avea un picior vătămat din cauza bătăilor. Părintele l-a pus să stea cu piciorul în apa rece ce se scurgea pe lângă perete. I-a vindecat piciorul. Medicul a scăpat din închisoare și i-a mulțumit după mulți ani. (**Silvia Pătrucean**, Sibiu)

- Într-o zi de Paști, prin 1943 (eram copil), mergeam pe o alee cu Părintele Arsenie și ne apare în față o bătrână, Maria, pe care Părintele o cunoștea ca fiind vrăjitoare. Îi spune „Hristos a înviat!”, dar ea nu-i răspunde. Îi spune de 3 ori, dar ea nu a răspuns. Atunci îi spune: „Marie, cu adevărat, hristos al tău n-a înviat; e diavolul la care tu slujești”. Apoi îi spune: „Uite ce m-am gândit, Marie. Te primim aici la mănăstire, cu o condiție: să te lași de vrăji. Noi îți dăm casă și masă până la sfârșitul vieții tale. Alege: ori vrăjile, ori mănăstirea”. Ea a spus: „Eu nu mă pot lepăda de vrăji”. Atunci Părintele i-a spus: „Nu mai ai ce căuta aici. În momentul acesta să pleci”. Dar ea era ca împiedicată, nu mai putea merge. În acel moment, lângă noi a apărut un băiețel de 12 ani, Ilie, care avea vedenii de la 6 ani. Îl întreabă Părintele: „Ce vezi?” și îi răspunde băiețelul: „Văd un șarpe încolăcit în jurul picioarelor ei și nu o lasă să plece”. Părintele a adus patru bărbați, care au luat-o pe sus și au scos-o în afara mănăstirii. (**Pr. Sofonea Ioan**, Sibiu)

- L-am cunoscut pe Părintele Arsenie Boca în anul 1968, prin soțul meu. El a mers cu fotografia mea la dânsul, iar Părintele m-a chemat și ne-a dat binecuvântarea. Nu voi

uita niciodată momentul când ne-a unit mâinile și ne-a dat acele frumoase sfaturi pentru viață. De atunci l-am căutat an de an până în primăvara anului 1989. Când nu-l găseam la Biserica din Drăgănescu, îl căutam la locuința din București. Îmi amintesc că odată eram la Părintele acasă și mă simțeam mai rău. Sfinția Sa mi-a oferit un scaun și în acel moment, mi-a trecut din cap până-n picioare o putere pe care nu o pot descrie. Atunci m-am făcut bine.

Mari și multe au fost minunile Părintelui Arsenie Boca. Familia Jurcă avea un fiu care vorbea foarte greu. Când Părintele a ajuns la Sibiu, familia l-a dus pe copil la Părintele și l-a rugat să-l binecuvânteze, spunând că toate păcatele dâșilor sunt asupra copilului. Părintele le-a spus că sunt păcatele mamei, pe care ea le-a făcut cu un văr. Băiatul a primit binecuvântarea și de atunci a vorbit corect. (**Balaban Ileana, Sibiu**)

- În anul 1980 am fost operată de fiere, dar rezultatul analizelor după operație nu a fost bun. O prietenă de-a mea, doamna Păduraru Maria, mi-a dat telefon întrebându-mă dacă nu vreau să merg la Părintele Arsenie. Am fost de acord. Am plecat la București și de acolo în satul Drăgănescu, unde era Părintele. Era foarte multă lume venită din toate părțile. Am ajuns și eu la rând. Eram foarte slăbită după operație și i-am spus Părintelui că îmi este frică de moarte. Părintele s-a apropiat de mine și mi-a spus să nu-mi mai fie frică, pentru că toți murim. Apoi m-a privit cu atenție. Am simțit ceva până în adâncul inimii și de atunci nu mai știu de frică. Când i-am arătat poza cu cei doi copii ai mei, între care era o diferență de aproape 9 ani, Părintele m-a întrebat: „Ceilalți unde sunt?”. Anii au trecut, așteptam să mă prăpădesc, dar nu a fost așa. Când Părintele m-a privit, m-a vindecat de boală și uite că trăiesc și acum, după aproape 25 de ani. (**Friciu Maria, Sibiu**)

- Părintele Arsenie și maica Zamfira au trimis o echipă de meșteri din Prahova, prin anii 1984-1985, să lucreze la renovarea Mănăstirii Prislop. În fruntea echipei era un maistru foarte bun, pe nume Vâlcea, din Comarnic. Acest maistru, mergând odată acasă, vede pe soția sa bolnavă și o duce la spitalul din Ploiești. Acolo i s-au făcut toate analizele și i s-a spus că are cancer. A dus-o și la București, la spitalul Fundeni, unde sunt specialiști și aparatura cea mai bună din țară. După ce i-au făcut toate analizele i-au spus să o ducă acasă că nu se mai poate vindeca și că va muri cât de curând. Așa a și făcut.

Apoi, maistrul s-a întors la lucru, la Prislop. Era foarte supărat. Părintele l-a observat și l-a întrebat: „Ce ai, măi, de ce ești supărat?”. El a spus că necazuri trecătoare. Mai trec două zile și iar îl întreabă Părintele: „Spune, măi, ce ai de ești supărat?”. Atunci i-a spus că a fost cu soția la spitalele din Ploiești și București și că toți medicii i-au spus că are cancer și că nu mai are mult de trăit. Părintele i-a luat mâna dreaptă și cu mâinile sale i-a sucit-o și pe-o parte și pe alta și la urmă i-a spus: „Măi, soția ta nu are nimic, nu moare. Tu trebuie să știi că noi avem mult de lucru aici. Vezi-ți de treabă și nu mai fi supărat”. După câteva zile, se duce acasă și vede că soția sa nu mai este bolnavă.

Se pune întrebarea cine a mai vindecat de la distanță. Singur Mântuitorul și sfinții Lui. În întâmplarea cu sluga sutașului, Iisus Hristos a vrut să meargă să-l vadă pe bolnav, dar sutașul a zis: „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci zi numai cu cuvântul și servul meu se va tămădui. Că și eu am sub mine ostași și-i spun unuia: Du-te! și se duce; și altuia: Vino! Și vine” (Mt. 8, 8-9). (**Moș Nicolae, Sibiu**)

- Sfaturi date de Părintele Arsenie:

- Pentru rinichi este nevoie de ceaiuri multe, de lichide multe, pentru spălarea lor.
- Dacă lași tabacul, trece stomacul. Dacă merge moara, toate merg mai bine.
- Cine este prieten cu paharul, nu are rezultate bune în viață. Alcoolul omoară regiuni

întregi de celule nervoase din creier. Și ajungi să te împrietenești cu oameni cu mai puțină judecată. (**Maria Matronea, Sibiu**)

- Părintele Arsenie a adus mari binecuvântări în casele oamenilor, din mai multe sate, acolo unde se adunau creștinii. Așa s-au adunat și în casa mamei mele, Scutea Victoria, în satul Săsăuș, comuna Chirpăr. În timpul rugăciunilor, oamenii au auzit un suierat, iar dimineața, când s-au sculat, mama și bunica au găsit toate găinile moarte.

Odată, după ce m-am căsătorit, la vreo 5 ani, m-am certat cu soțul meu și am plecat la părinți. Citeam rugăciuni. Îmi luasem o fotografie cu Părintele Arsenie și-l rugam să mă ajute și să-mi spună ce se întâmplă cu noi. Iată că la vreo 7 zile după ce am citit, vine în casă la părinții mei o femeie din sat și-mi zice: „Bine că te găsesc singură”. Ai mei nu știu unde erau la lucru. Femeia îmi spune că soacra mea i-a dat un val de pânză să-l ducă la vrăjitoare în Făgăraș, să citească pe ea (pe pânză), ca fiul ei să se însoare, că avea 28 de ani. Iar când a venit de acolo s-a însurat în 3 săptămâni, cu mine. Apoi, femeia a plecat acasă, s-a dus în grădină și s-a urcat într-un pom să culeagă mere. A căzut, și-a rupt piciorul și apoi a murit.

În ziua de 8 mai 2003, am dus la Prislop valul de pânză pentru fete de masă la bucătărie. Era un dar de nuntă de la soacra mea. Îl aveam de 23 de ani în dulap. Mă tot rugam: Părinte, ce să duc la mănăstire? Și dintr-o data m-am dus la dulap, am luat valul și am plecat cu el. Mă gândeam că poate dezleagă Dumnezeu toate păcatele noastre, dar și pe cele ale soacrei mele, fără să gândesc altceva rău.

Când m-am întors de la Prislop, am visat pânza ce o lăsasem la bucătăria mănăstirii (8 mai 2003), iar pe ea, la o distanță de 2 m erau tot cruci negre. Ce credeți? După 2 săptămâni, în 22 mai, moare soacra mea. Vine la noi, povestesc cu ea și când ajunge în casă la ea cade și moare. Casele sunt una lângă alta. (**Mioara Stănuț, Chirpăr, Sibiu**)

- Fântânița Părintelui Arsenie. Acolo s-a vindecat o fată care 17 ani a fost în cărucior și după 17 ani i-a venit puterea acolo, la fântâniță.

Părintele Ieromonah **Dionisie Ignat** de la Mănăstirea Albac povestește împrejurarea cum Maria Silaghi și-a căpătat întregimea trupului la „Fântâna Părintelui Arsenie”. „Eram student în anul I la Teologie la Sibiu, sunt și sibian, de loc din Cislădie și fiind în vacanța de vară am primit ascultare de la I.P.S. Serafim acuma, atuncea era duhovnicul Institutului de Teologie, «să te duci să stai 2 săptămâni la Sâmbăta». Fiind prieten cu Maria Silaghi, fiindcă o ajutam tot mereu la biserică, îi duceam căruciorul sau o purtam în spate, pentru că avea scleroză în plăgi de 17 ani. Și avea tot mereu nevoie de ajutor să o ducă cineva, să o urce, să o coboare scările, să o ducă la biserică. Cu vreo două zile înainte de a merge la Sâmbăta am trecut pe la ea și i-am zis: uite, m-a trimis P.S. Serafim să stau acolo la Sâmbăta vreo două săptămâni și zice: și noi ne-am gândit să venim, dar știm că e mai greu... da' zic eu, haide să mergem că dacă sunt și eu acolo vă mai ajut și eu să vă mai duc cu căruciorul. Și a zis că tare ar vrea să ajungă la izvor. Și eu am zis că haide să mergem. Era într-o vineri când am ajuns acolo. S-a pregătit pentru spovedanie și pentru Sfânta Împărtășanie, chiar în vinerea aceea dimineața s-a spovedit, a fost la Sfânta Liturghie, s-a împărtășit, după împărtășanie a stat la Sfântul Maslu, iar după Sfântul Maslu, pe la ora 15 ne-am înțeles că, după ce se odihnește, să o duc eu cu căruciorul până la izvor acolo, erau vreo 2 km. Era 3 august 1990. Și pe la ora 14.30 s-au ridicat niște nori de ploaie foarte mari și dădea înapoi să nu mai mergem. Da am spus: haide să mergem, că ajută Dumnezeu, ne ajută Părintele Arsenie. Și am pornit încet, încet. La pâraiașul acela, peste care a trebuit să trecem, erau acolo niște muncitori care s-au împotmolit cu mașina și zice: trebuie să ne întoarcem înapoi, că mi-e rușine să nu mă vadă că mă treci în spate. Și am zis că nu-i nimica, trecem printr-altă parte. Și am

ocolit puțin mașina aceea și ne-am dus pe mai în jos puțin și am trecut și am împins căruciorul până acolo sus, la izvor. La izvor l-am tras în sus, că era mai ușor de tras, decât de împins și l-am lăsat lângă drum acolo sus. Apoi am dus-o în brațe până la izvoraș. S-a spălat pe piciorușe, pe mâini, pe față, am spus «Cuvine-se cu adevărat» și am mai spus niște rugăciuni.

Apoi au venit niște turiști mai gălăgioși și am zis ca hai să mergem, că nu mai îi de noi aicea. Și zice: mă țin de tine, până când ne depărtăm, ca să nu vadă ăștia că mă duci în spate. Și zic, bine, ține-te. Și s-a ținut, a mers și am ajuns până la cărucior. La cărucior zice: simt așa o putere în picioare hai să mergem până la drum, că am văzut că ai tras greu căruciorul în sus, că era pietriș, erau bolovani. Și când a ajuns la drum, tot așa a zis: să știi că nu mă dor picioarele. De obicei, când mergea mai mult de 10 metri i se întorceau picioarele, mâinile i se suceau. Și când am ajuns la drum am spus că acum, dacă tot mergem, să mergem până la mănăstire.

Și atuncia a mers până la mănăstire, a intrat în mănăstire pe picioarele ei. Era sora Iuliana, era sora Ana, adică Aurica acolo, care au văzut și sau minunat. Însă făcuse febră musculară și sâmbăta nu s-a mai putut ridica din pat. Dar Duminică la Liturghie s-a ridicat și de atunci nu s-a mai așezat în cărucior. Acuma este în obștea Schitului din Retezat, împreună cu sora ei, care o mai îngrijește”. (mărturie culeasă de părintele Arhimandrit **Teofil Părăian** și publicată în cartea „Părintele Arsenie Boca - mare îndrumător de suflete din secolul XX”, Ed. Teognost)

Cu Biblia în iad!

- „Nu după scripturi (In. 19, 7) au răstignit ei pe Dumnezeu?”

Se plângeau doi bătrâni că copiii lor se duc la sectari. Părintele Arsenie le-a zis: „Acolo se duc cei ce au păcate multe, pentru ca diavolul să poată zice: «Tot ai mei sunteți»”.

Odată, se strânsese multă lume la Mănăstirea Sâmbăta. Înainte de a începe slujba, Părintele Arsenie a zis: „Acum începem Sfânta Liturghie. Toți mucării (sectarii) să plece”. Unii au plecat, alții nu au plecat, iar cei care au rămas, au dormit tot timpul cât s-a ținut Sfânta Liturghie. Când a terminat slujba, Părintele Arsenie le-a zis: „Acum, sculați-vă!”. Unii mucări au spus: „Părinte, vrem să ne întoarcem” (la credința ortodoxă). Iar Părintele le-a zis: „Întoarceți-vă, dar această pată nu se va șterge niciodată”. (**Olimpia C.**, Sibiu)

- Odată, la Sfânta Liturghie care se făcea la altarul din pădure, Părintele a strigat: „Mărie, din cutare sat, fă-ți cruce!”; și Măria: „Nu fac!”. Părintele îi zice a doua oară: „Fă Mărie cruce!”; ea din nou zice: „Nu fac!”. A treia oară strigă Părintele: „Fă Mărie cruce; piei diavole din zidirea lui Dumnezeu!”. Atunci biata Marie s-a trezit și a zis: „Fac, Părinte, fac”. Mai târziu, Părintele îi zice: „Să vii să te botez, că ți-ai dat mirul pe apă și ai curvit cu fiu-tău la secta voastră”. A botezat-o Părintele și i-a dat canon să umple cu gura o bute cu apă și apoi să intre în ea și să facă baie. Și când a intrat în ea s-a umplut butea cu șerpi. (**Sârbu Elisabeta**, 73 ani, Sibiu)

- O pocăită a mers la Drăgănescu și, în timp ce în biserică se afla multă lume, a început să-l „lămurească” pe Părintele despre Maica Domnului și Sfânta Cruce. Deodată, sfinția sa ne-a spus tuturor să nu ne speriem. În acel moment a pocnit soba și în biserică s-a făcut un fum mare. Părintele a ieșit afară, noi după dânsul. Când fumul s-a limpezit în biserică, Părintele a pus-o pe acea femeie să curețe soba și la urmă, i-a spus: „Așa (murdară) cum ești acum, vei fi cu Biblia subsuoară în iad”. (**Balaban Ileana**, Sibiu)

- Pe vremea când eu eram mică, părinții mei au mers la Sâmbăta, la Părintele Arsenie. Dânsul le-a spus că vor divorța și așa a fost. Tot atunci, în marea mulțime de oameni, se afla și o femeie pe nume Maria, o sectară venită din nu știu ce sat. La un moment dat, Părintele i-a strigat: „Maria, din satul cutare, fă-ți cruce!”. Ea a zis: „Nu-mi fac!”. Părintele a insistat și abia a treia oară, femeia a făcut ascultare. Avea Părintele o putere în voce și în privire, de te pătrundea până dincolo de tine. Când i-a strigat a treia oară, femeia a zis: „Îmi fac, Părinte, îmi fac!!!”. (**Stanciu Maria Georgeta**, Sibiu)

- Odată eram la Drăgănescu și, pe când mă rugam cu foc în fața icoanei Maicii Domnului, în biserică au intrat un bărbat cu fiica lui. Amândoi tremurau tare. Bărbatul vine la mine, îmi spune că este profesor universitar și că îl caută pe Părintele Arsenie care face minuni. În acel moment, intră în biserică Părintele și îl întreabă pe acela: „De ce o întrerupi de la rugăciune?”. Omul îi zice că este iehovist și începe apoi cu de-ale lui, că de ce să ne închinăm la icoane și altele. Părintele zice: „Dacă nu te închini, n-avem ce discuta” și apoi îmi spune să le arăt cum să se închine. Eu le explic cum trebuie să împreune cele trei degete, că acestea trei sunt Tatăl, Fiul și Sfântul Duh și că celelalte două strânse în palmă sunt Maica Domnului și Arhanghelii Mihail și Gavriil, în genunchi în fața Sfintei Treimi. Iehovistul sare ca ars și spune că nu se închină. Atunci, Părintele ridică mâinile în sus și zice: „Doamne, nu sunt răspunzător de sufletele acestea”. Imediat, cei doi au plecat împleticindu-se unul de altul, dar n-au putut ieși din biserică, ci s-au întors, s-au închinat și pe loc s-au făcut bine amândoi. (**Ana Bichi**, Sibiu)

- Sfaturi pe care ni le-a dat Părintele, pentru noi și pentru urmașii noștri:
 - Orice lucrare facem, să o facem ca pentru Dumnezeu, indiferent că este vorba despre prieteni sau dușmani.

- Să fim mai buni azi decât ieri.

- Să nu părăsim credința ortodoxă ca să mergem la alte credințe sau secte, că nu e bine. La pocăiți este păcat să mergem, pentru că aceștia s-au lepădat de primul botez, de Sfintele Taine.

- Să nu mergem la vrăjitori, căci aceștia sunt ucenicii diavolului. (**Moș Nicolae**, Sibiu)

- A zis Părintele. „Să nu vorbiți cu sectarii, că aruncați mărgăritare... Cărțile lor să le ardeți”. (**Maria Matronea**, Sibiu)

- De obicei mergeam cu alte fete din sat la Mănăstirea Brâncoveanu. Când era vremea bună, Părintele Arsenie făcea slujba afară, la un altar construit de dânsul. Odată, în timpul slujbei, a zis către doi cunoscuți de-ai mei: „Măi, voi de acolo, mergeți pe calea Drăgușului, că o femeie care vrea să vină la slujbă e oprită de niște dulăi”. Cei doi au mers și mai jos de pădure au întâlnit-o pe femeie înconjurată de mucări (sectari), care au oprit-o din calea spre biserică ținând-o de vorbă cu ale lor rătăcirii, ei fiind adventiști de sâmbăta. (**Livia Jurcovan**, Drăguș)

- Odată, l-am întrebat pe Părintele Arsenie dacă avem voie să venerăm sfinții catolici. Eu mă gândeam la Sfântul Anton de Padova. Părintele mi-a spus: „Da, putem, avem voie să-i venerăm, dar să nu-i uităm nici pe ai nostri”. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

„Temelia vieții creștine este **HRISTOS, PIATRA HRISTOS** nu PETRU” - cuvânt scris pe pictura Bisericii Drăgănescu.

Postul și rugăciunea Spovedania și împărtășania

Postul și rugăciunea

- Părintele Arsenie Boca ne-a spus: „Să vă uscați anafură că omul lui Dumnezeu trăiește o zi cu o bucată de anafură și o înghițitură de agheasmă” și: „Mă, să nu beți mult vin; puneți vin de două degete și restul apă. Învățați-vă cu frigul și mâncați cu lingurița”. Cu altă ocazie, Părintele a spus că „celor mândri, Dumnezeu le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har” - (1 Pt. 5, 5). (**o credincioasă -1**; Sibiu)

- Două femei au venit la Părintele Arsenie, la Drăgănescu. Dar, cum au apărut le-a și întrebat Părintele: „Ce aveți în bagaje?” și a și băgat mâna în traista lor. A scos o rudă de salam și le-a muștrat că în Săptămâna Mare ele mâncau salam. A aruncat salamul la cei doi câini ai părintelui Bunescu, dar nici câinii nu au mâncat. Mârâiau și se uitau la Părintele Arsenie. (**Paraschiva Ciucea**, 73 ani, Ucea de Sus)

- Mi-a zis odată să nu mai mănânc slănină dacă vreau să fiu sănătoasă. (**Chiș Aurelia**, 93 ani, com. Boiu, jud. Mureș)

- Cu puțin timp înainte de cutremurul din 1977, Părintele Arsenie ne-a spus o istorioară: „Un sfânt avea un ucenic pe care-l ținea aproape. Sfântul a plecat pentru un timp în altă parte, pentru niște probleme. Ucenicul, rămânând singur, s-a gândit să meargă la o mănăstire, ca să vadă cum trăiesc călugării. Ajungând acolo, i-a plăcut nespus de mult, fiindcă se cântau cântece de slavă lui Dumnezeu. După ce se întoarce înapoi, îi spune sfântului părinte cum a fost la mănăstire și ce a auzit, zicând:

- Părinte, să știi că noi nu ne mai mântuim.

- De ce, mă? - îl întreabă părintele.

- Părinte, dumneata te rogi numai atât: **«Doamne miluiește-ne!»** ; ei acolo cântă frumos și să știi că eu mă duc acolo.

- Du-te! - i-a spus, iar după ce a plecat ucenicul, sfântul s-a pus în genunchi și a zis: **«Doamne, arată-i adevărul»**.

Când ucenicul a ajuns la mănăstirea aceea, călugării cântau, dar, iată că, dintr-o dată, începe un cutremur de pământ și toți călugării lasă cântările, se pun în genunchi și încep să se roage: **«Doamne miluiește-ne»**. Atunci, ucenicul s-a întors înapoi la sfânt și i-a zis :

- Dacă au lăsat cântecele și se rugau **«Doamne miluiește-ne»**, înseamnă că **«Doamne miluiește-ne»** e mai mare.”

„Și voi tot așa să vă rugați”- a zis Părintele. Nu după mult timp, când a fost cutremurul acela de pământ (1977), Părintele Arsenie a auzit o voce care zicea: „Nu ieși, că mori”. După cutremur, fiind salvat, și-a făcut o cruce și a spus: „Doamne, îți mulțumesc că m-ai salvat!”. Aceasta ne-a spus-o soția părintelui Bunescu, care știa de la Părintele Arsenie. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- Părintele ne zicea: „Mă, voi să mă întrebați și eu vă răspund, că trebuie să pictez”. Fiind vorba de „Tatăl nostru”, a zis: „Măi, noi când zicem «Tatăl Nostru», Dumnezeu este Tatăl nostru, iar noi suntem fiii Lui. Deci, când vrei să te duci undeva, zi : «Tată, îți place unde vreau să mă duc?». «Ba». Atunci nu te du. Sau «Tată, îți place ce vreau eu să fac?». «Ba». Atunci, nu face. Sau: «Tată, îți place ceea ce vreau să vorbesc eu?». «Ba». Atunci, nu vorbesc. Și de gânduri să-L întrebați pe Dumnezeu, și făcând așa, vă mântuiți”. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- Când am început să zic rugăciunea, cum mă învățase părintele Arsenie („Doamne, Iisuse Hristoase, miluiește-mă pe mine, păcătosul”), am avut niște furtuni de gând. Toate aceste gânduri se revărsau în timp (amintiri, urăciuni, vorbe, expresii murdare, vorbe pe care nu le-am zis niciodată cu cuvântul). Niște furtuni de gând, niște răutăți pe care eu le purtam în mine și nu știam de ele. Și răutățile acestea le-am purtat în mine în continuare până când lucrurile s-au limpezit, cu vremea - dar nu s-au limpezit foarte repede.

Și la Teologie mai aveam împotriviri din acestea. Știu că mă duceam în Capelă, mă duceam seara, mă duceam dimineața, mă duceam și peste zi și ziceam: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu...” și parcă venea vrăjmașul cu toată suita lui să răscolească ceva prin mine. Și îmi era frică. Mă gândeam: „Măi, mâine-poimâine înnebunesc, se întâmplă ceva cu mine, nu se poate!”. Dar pe de altă parte ziceam: «Nu se poate să se întâmple ceva rău cu mine, pentru că prin această rugăciune cer ajutorul lui Dumnezeu. Nu se poate să mă lase ajutorul lui Dumnezeu. Doar eu nu-s singur în înaintarea mea sufletească. Trebuie să mă ajute Domnul Hristos. Trebuie să mă ajute. Nu se poate să nu mă ajute! Că doar de ce zic: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul” ». Și-avem niște furtuni, niște frământări, niște răutăți, niște lucruri care... până la urmă, s-au rezolvat ele, s-au rezolvat bine. Și bineînțeles că acestea alternau cu stări de liniște sufletească.

Mi-aduc aminte de vremea când eram elev în Timișoara și mergeam spre școală. Mergeam cu rugăciune și aveam așa de multe bucurii în suflet, încât îmi era frică să nu-mi crape inima. Ziceam: «Doamne, nu pot suporta mai mult, nu pot. Asta e ultima posibilitate de bucurie pe care o pot suporta. Să nu-mi dea Dumnezeu mai mult». Asta ținea cât ținea, și iarăși veneau furtunile. Și apoi, iarăși veneau bucuriile.

Odată - eram deja venit la mănăstirea Sâmbăta (în 1949 am venit) - am avut o bucurie ca cea de la Timișoara. Atunci m-am gândit: gata, pe asta n-o s-o mai pierd niciodată. Bineînțeles că nu s-a putut, pentru că omul nu poate să trăiască totuși într-o permanentă tensiune. Nici la bine, nici la rău. Trăiește normal. „Trăiește undeva cam pe la mijloc și de acolo înaintează sau de acolo scade. Nu ești într-o euforie care nu se trece în veci. Însă eu totuși am avut totdeauna o înclinare spre bucurie. Am fost un om al bucuriei. Sunt un răspânditor de bucurie, un lucrător de bucurie. Așa e formația mea. Așa m-a lăsat pe mine Dumnezeu: cu o înclinare spre mulțumire, spre bine. Și... asta e moștenirea mea de la părintele Arsenie. (**Arhim. Teofil Părăian**, Mănăstirea Brâncoveanu)

- Eram la Mănăstirea Brâncoveanu, unde am stat 2 săptămâni, prin 1943. Într-o zi, bucătăreasa a atras atenția Părintelui Arsenie că s-au terminat alimentele. Părintele a zis: „Să trecem cu toții la rugăciune”. Astfel, a doua zi, dis-de-dimineață, a venit o căruță cu doi cai, încărcată cu pâine proaspătă, un sac de făină de grâu și un sac de făină de porumb. (**Septimia Maniș**, 80 ani, Codlea)

- O creștină îi zice Părintelui: „Părinte, eu citesc noaptea rugăciuni”. Părintele i-a zis: „Dacă îți pierzi mintea, nici lui Dumnezeu nu-i mai trebuiești”. Tu n-ai voie să citești noaptea! La Judecata de Apoi trebuie să ne prezentăm cu mintea întreagă. (**Silvia Pătrucean**, Sibiu)

- Odată ne-a spus că atunci când vrem să-i cerem ajutor, putem să scriem rugăciunea pe o hârtie, apoi să ardem hârtia. Acest lucru l-am făcut o singură dată, când eram grav bolnavă, și ajutorul Părintelui a venit imediat.

Spovedania și împărtășania

- Când eram tânăr și nebun, am ajuns și eu la Părintele Arsenie, la Mănăstirea

Sâmbăta. Dânsul m-a luat la spovedit trei ore și apoi mi-a zis: „Ești negru ca tăciunele și vreau să te fac alb”. Când am ieșit de acolo, îmi venea să sar ca vițeii, când le dai drumul din grajd. De atunci am căpătat o putere mare, nu m-a mai interesat decât problema sufletului și nu am mai avut altă dorință decât mântuirea sufletului. (**Dumitru Pampu**, Sibiu)

- O femeie venea pe la Sâmbăta, la Părintele Arsenie. Odată, îi zice Părintele: „Nu te mai împărtășesc dacă nu-ți aduci soțul aici”. „O, vai, nici vorbă de așa ceva. Părinte, soțul meu fumează”. Și Părintele spune: „N-am nimic cu tutunul lui”. Se duce femeia acasă și îi zice soțului să meargă și el la Părintele. Scandal mare! Soțul zice că nu merge, că i-au stricat popii mintea, și altele, și altele. Femeia zice: „Dacă nu vii, mă fac desfrânată”. Apoi au intervenit copiii și în sfârșit, au plecat. Pe drum, de la Voila până la mănăstire, tot ea a dus bagajul ca să nu-i fie lui greu. Când au ajuns la mănăstire, au ascuns țigările, lângă un stejar. Când l-a văzut Părintele, i-a zis: „Hai, că de când te aștept”. Apoi, l-a luat la spovedit trei ore. La urmă, Părintele îi zice: „Ai spus tot?”, el zice: „Da!”. Dar părintele: „Trei nu le-ai spus!” și i le zice Sfînția Sa: „Ai desfrânat în tren, la cutare drum și altădată, la alt drum, tot în tren. Și când erai copil și pășteai vitele pe lângă râul Gorjului, ai făcut un foc și ai aruncat în foc o șopârlă. Și ce mai râdeai și chiuiai când o vedeai că se zbate în, foc”. Atunci, omul zice: „Vai, Părinte, sunt în fața unui mare prooroc” și Părintele zice: „Un ciot de om, mă!”. Apoi omul a devenit un mare creștin și a suferit și prigoană. (**Sârbu Elisabeta**, 73 ani, Sibiu)

- O femeie din Gurahonț venise pentru o slujbă de pomenire, fiindcă îi murise băiatul în armată, cu numai două săptămâni în urmă. Părintele a dojenit-o parcă mai blând: „Amintește-ți păcatele tinereții tale și să-i mulțumești lui Dumnezeu că ți-au mai rămas încă patru copii în viață, alături de tine, cu care te vei ajuta la bătrânețe. Nimic nu se petrece la întâmplare, cum crede omul. Răul se abate asupra noastră, după măsura faptelor săvârșite. Ce rămâne neplătit pe lumea asta, plătim pe lumea cealaltă”. Apoi s-a adresat tuturor celorlalți, care așteptau în biserică, ridicând vocea: „Rugați-vă la Dumnezeu să vă pedepsească în această viață pentru faptele nespovedite de voi sau nedezlegate de duhovnicii voștri, căci în viața de apoi, amarnice sunt pedepsele Celui de Sus”. Parcă ne-a trecut un fior pe șira spinării și s-a auzit, așa ca un murmur, printre oamenii ce se aflau în biserică... Ne înfricoșaserăm toți. Atunci am înțeles, mai bine ca niciodată, de ce i se spunea Părintelui „Biciul lui Dumnezeu”, cum îmi povestise mama în copilărie. (**Lucia Chima**, Șinca Veche)

- Pe vremea când era la Drăgănescu, am dus la Părintele pe o soră de-a mea de la țară, care se plângea că bărbatul ei o tot chinuiește cu gelozia. Ea zicea că nu-i de vină și că „nu umblă în pustiu”. Părintele i-a zis: „Ești de vină, că ai făcut avort și n-ai mărturisit”. Eu zic: „Părinte, o duc acum la Cernica, să se spovedească”, dar Părintele spune: „Nu o duce tu, la călugări, că-i dau canon de nu mai iese din el; du-o la preoții voștri de mir”. (**Sârbu Elisabeta**, Sibiu)

- Doi oameni din satul Săvăstreni, nenea Ioan și nenea Victor se duceau la Mănăstirea Sâmbăta în toată duminica și la toate sărbătorile; erau foarte credincioși și țineau toate posturile. Într-o zi, după ce postiseră după rânduială, s-au hotărât să meargă la mănăstire să se mărturisească la Părintele Arsenie. De intenția acestor doi credincioși a aflat un alt om din Săvăstreni, nenea Iacob (nenea Iacob nu prea postea și nu prea mergea la biserică; în schimb, fuma mult). A vorbit cu nenea Ioan și nenea Victor, le-a spus că vrea să se spovedească și el la Părintele și, în sfârșit, cei trei au plecat împreună la

mănăstire. Când au ajuns la casa de vacanță de lângă mănăstire (cam la 1,5 km distanță de mănăstire), nenea Iacob și-a pus țigările într-o salcie scorburoasă. Apoi au mers la biserică, au ascultat Sfânta Liturghie și la sfârșit, s-au dus la Părintele Arsenie la spovedit. Părintele i-a mărturisit și i-a cuminecat numai pe nenea Ioan și pe nenea Victor, fiindcă au postit. Pe nenea Iacob nu l-a mărturisit și i-a strigat că îl va spovedi și pe el, după ce va găta cu slănina din traistă și cu țigările din salcie! La urmă, i-a zis să aibă grijă la întoarcere să nu uite cumva țigările în salcie, pentru că le vor găsi corbii și le vor strica. (**Biliboacă Matei**, Săvăstreni)

- „Mergeți și la preoții voștri, că ei știu necazurile mirenilor și greutatea voastră. Voi aveți preoți buni la Sibiu. Nu mergeți la mănăstiri să vă spovediți, că vă dau canoane mari. Dar să mergeți la mănăstiri pentru rugăciuni, liturghii și dezlegări” - a zis odată Părintele Arsenie. (**Maria Matronea**, Sibiu)

Sfânta Liturghie și sfârșitul lumii Preoții și Biserica - salvarea noastră

- Sfânta Liturghie și sfârșitul lumii
- Spunea Părintele Arsenie să ne spovedim și împărtășim mai des, că va sosi timpul când se va lua Sfânta Liturghie la cer și nu se va mai săvârși pe pământ. (**Septimia Maniș**, 80 ani, Codlea)

- De când eram de vreo 10 ani, duminica tata obișnuia să ne ducă pe toți la Mănăstirea din Sâmbăta de Sus, cu căruța. Dar nu mergeam la mănăstire chiar în toată duminica. Mi-aduc aminte că într-o duminică dimineața, tata s-a apucat să cearnă nisip. L-am întrebat: „Tăticule, azi nu mergem la mănăstire?”. El mi-a zis că nu mergem la mănăstire, mergem la biserică (biserica din sat). Când au tras clopotele la biserică, tata nu se oprise încă din lucru. L-am întrebat dacă nu mergem la biserică și mi-a zis că mergem după ce se trage clopotul a treia oară. Au tras clopotul și a treia oară, s-a intrat la Sfânta Liturghie, dar tata tot mai lucra. S-a terminat Sfânta Liturghie, tata era tot cu lopata în mână. L-am întrebat de ce nu a lăsat lucrul ca să mergem la biserică. El mi-a zis că a vrut să termine de cernut grămada de nisip (lucra la casă), dar că duminica următoare mă va duce la Mănăstirea Sâmbăta și-l voi vedea pe Părintele Arsenie.

Duminica următoare tata nu m-a mai luat la mănăstire; s-a dus cu altcineva. A ajuns acolo la Sfânta Liturghie. Când l-a văzut, Părintele Arsenie - care predica - a strigat la tata. I-a zis: „De ce nu ai lăsat lucru duminica trecută când cernei nisip și când te-a întrebat băiatul tău de ce nu te duci la biserică din sat, cu băiatul de mână, ca de obicei și i-ai zis că vii astăzi la mănăstire? Pentru că ai cernut nisip în timpul liturghiei, îți dau canon să ții post nouă vineri, să nu mănânci nimic până la apusul soarelui. Pe urmă, să vii să te spovedesc”. Apoi, știu că vinerele acelea le-a postit! Pe urmă, tata, s-a dus iarăși la Părintele Arsenie. (**Biliboacă Matei**, Săvăstreni)

- „Sfânta Liturghie și sfârșitul lumii” în scrierile Părintelui Arsenie:
 - Dumnezeu coboară între oameni și suie oamenii la Sine, pe scara Sfintei Liturghii.
 - Precum Taina pocăinței sau mărturisirea este judecata milostivă a lui Dumnezeu, ascunsă sub chip smerit, și iubitorii de smerenie dau de darul acesta, asemenea și Sfânta Jertfă a Mântuitorului, din Sfânta Liturghie, ascunde, iarăși sub chip smerit, o taină a ocârmuirii lumii.
 - Cei vechi știau pricina pentru care nu se arată Antihrist în zilele lor, căci Sfântul Pavel vorbește despre taina aceasta în chip ascuns, dar n-o numește (2 Tesaloniceni 2,

6). E Sfânta Liturghie, sau Jertfa cea de-a pururi, despre care a grăit Domnul prin Daniil (Daniil 12, 10) și apoi Însuși ne-a învățat. Ea este aceea care oprește să nu se arate Antihrist, sau omul nelegiurii (2 Tesaloniceni 2, 3) decât în vremea îngăduită lui de Dumnezeu. Căci, pentru mulțimea fărădelegilor, demult ar fi trebuit Dumnezeu-Tatăl să sfârșească lumea, însă Dumnezeu-Fiul, Cel ce este iubirea de oameni și de toată firea, mereu se aduce pe Sine Jertfă Sfântă înaintea lui Dumnezeu-Tatăl, mijlocind milostivirea de la El.

- Sfânta Liturghie mai ține lumea.

- Sângele Mielului din Sfânta Împărtășanie mai ține sufletul în oase și lumea în picioare. Precum Taina Pocăinței e un dar al Cerului, sub chip smerit, pentru mântuirea fiecărui suflet în parte, așa Sfânta Liturghie, marea taină, ascunsă iarăși sub chip smerit, mântuiește lumea, sau o ferește de urgiile Antihristului. Iată de ce, toată lumea ar trebui să vie la Sfânta Liturghie, că pentru dănuirea lumii e darul acesta pe pământ.

- Deci, câtă vreme mai sunt oameni ce caută pocăința și Sfânta Împărtășanie, Satana n-are putere: îl oprește Dumnezeu. Dar când oamenii se vor întuneca la minte așa de tare, încât vor împiedica Sfânta Liturghie, cu toată voia lor, vrând necredință, în zilele acelea va înceta și Jertfa cea de-a pururi, și va începe urâciunea pustiirii, precum zice la Daniil: „Și din vremea când va înceta Jertfa cea de-a pururi și va începe urâciunea pustiirii, vor fi 1290 de zile” (Daniil 12, 11).

- Când fărădelegile vor încleșta mintea și inima oamenilor și-i vor sălbătici așa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu și Biserică și Preoți, încât va fi sălbăticirea și nebunia urii (Luca 6, 11) peste tot pământul, atunci vine sfârșitul.

- **Preoții și Biserica** - salvarea noastră

- Odată, l-am găsit pe Părintele la Biserica din Drăgănescu. Freca pe un perete cu o perie pentru pardoseală. Îi zic: „Ce greu lucrați aici, Părinte!”. Și dânsul îmi zice: „Asta nu mi-i greu, tu; mi-s grele ale voastre!”.

Îmi zice odată o femeie: „Ce sfânt e acela, de-i spune la una că moare de cancer și la alta c-o omoară copilul ei?”. „Păi - zic - le-o zis la vremea potrivită, ca să se trezească și să-și vadă de suflet, că zice Părintele: «Sunt pus să salvez ce se mai poate salva. Slavă Domnului că avem biserici și preoți la care ne putem salva. Dar ce ne vom face când se vor închide bisericile?»”. (**Sârbu Elisabeta**, 73 ani, Sibiu)

- Părintele Arsenie nu prea era de acord cu multe construcții de ziduri, ci lupta sa era ca, prin munca sa, omul să se facă Biserica a Duhului Sfânt. Căci zicea: „Pe ziduri vor crește bălării, dacă nu sunt biserici vii”. (**Maica Pahomia**)

- Eram la Biserica Drăgănescu. Părintele Arsenie picta sus, iar eu stăteam jos, lângă schelă. La un moment dat, Părintele zice: „Măi, așa-i că-s lacomi preoții?”. Eu nu spun nimic. Părintele mă întreabă și a doua oară și mă întreabă și a treia oară: „Măi, așa-i că-s lacomi preoții?”. Eu nu scot o vorbă. Atunci, Părintele se apleacă să vadă dacă mai sunt lângă schelă și îmi zice: „Măi, tu nu auzi ce vorbesc eu cu tine?”. Eu zic: „Dar, Părinte, acum nu am vorbit de preoți”. Părintele zice: „Da, măi, nu am vorbit acum de preoți, dar tu, când ești cu mai multe persoane și vorbești de preoți, numai de rău ziceți de ei. Ziceți că-s lacomi. Iată ce povață îți dau eu: să nu-i mai vorbești de rău pe preoți, fiindcă sunt slujitorii lui Dumnezeu și nu aveți voie să-i judecați voi”.

După ce m-am întors de la Părintele, am deschis Biblia exact la paragraful care zice: „Cine ești tu, omule, ca să judeci sluga altuia”. Exact ce-mi spusese Părintele Arsenie! De atunci, nu mai vorbesc pe nimeni de rău, mai ales pe preoți, că Dumnezeu este singurul care poate să-i judece. (**Biliboacă Matei**, Săvăstreni)

- Odată, la o sărbătoare, la Drăgănescu, a venit și un grup de oameni cu carte. Părintele a zis: „Cu ăștia trebuie să vorbesc limba păsărească, dar Dumnezeu a ales pe cei simpli și nebăgați în seamă, ca să le facă de râs pe cele tari și slăvite”. Și eu mă gândeam: „Ce-o să vă faceți, titraților, dacă nu vă smeriți sub patrahirul unui preot, cât de neînsemnat?”. (**Sârbu Elisabeta**, Sibiu)

- Mă duceam la Părintele împreună cu alți credincioși, bărbați și femei, pentru a-i vindeca sau pentru a le rezolva problemele. Odată însă, mi-a zis Părintele: „Să știi că și binele are o limită... Sunt lucruri în care nici noi, preoții, nu se băgăm”. (**Bica Ioan**, Voivodeni)

- **„Preoții și Biserica”** în scrierile Părintelui Arsenie:

- Preoția Bisericii urmărește ca nici unul din fiii Tatălui să nu se învrăjbească în sine însuși, sau să se rupă din obște și din duhul dragostei lui Hristos. Căci El e Cel ce unește obștea laolaltă, deci nimeni nu se mântuiește răzlețindu-se de Biserică, oricât ar crede că într-însul sălășluiește Duhul lui Hristos.

- A osândi pe preoți e lucrul cel mai ușor și cel mai fără rost. Să fim drepti: slujba preoților e sfântă, darul lor e de la Dumnezeu, e sfânt. Că, firea lor pământească mai dă uneori prilej de sminteață, iar să fim drepti: neavând cum să vină altfel decât prin naștere din trupuri pămân-țești în care mișună pornirile fărădelegilor ca șerpii și rod înclinările patimilor ca viermii, sigur că ei vor fi covârșiți de moștenirea aceasta și nu-și vor putea îndeplini fără umbră trimiterea lor de la Dumnezeu. Chemarea le este învăluită, vor șovăi în hotărâri (Isaia 28, 7), biruindu-se de lume, în loc ca ei să biruie lumea. Sigur că aceștia, prin viața lor, nu vor lăsa poporul să creadă și așa se vor sălbătici oile asupra păstorului și vor face bucurie lupilor în jurul lor se va întări întunericul a toată neștiința și va începe foametea, nu de pâine, ci de cuvântul lui Dumnezeu, pâinea cea din Cer. Sarea pământului o vor călca-o oamenii în picioare și așa vine că: „Și preotului i se va întâmpla ca și poporului” (Isaia 24, 2). Dar, de toată starea asta rea a lucrurilor are să dea seama și poporul, căci toată decăderea e de la părinți începătură.

- Multă pagubă face un preot în averea de păcate a oamenilor, ștergându-le cu darul datoriile agonisite diavolului, capitalizate în om.

- Este un duh vrăjmaș care întunecă mințile oamenilor și îi răscoală pe unii împotriva neputințelor omenești ale păstorilor, dându-le impresia că nu sunt obligați să asculte de ei (de preoți), fiindcă au păcate. Iisus nu a avut nici un păcat și, cu toate acestea, ce puțini L-au ascultat!

- Este un cerc vicios, în care se încurcă sufletul multora, a prea multor oameni: cercul rătăcirilor. Aceștia, din anumite „motive”, nu vor să asculte de preoții Bisericii. Drept aceea, neascultând învățătura drepte credințe și a vieții în Dumnezeu, își strică mintea cu părerile lor. Așa se cufundă în păcate, din neascultare. Omul se întunecă dinspre adevăr și ia rătăcirea de bună. Unii se trezesc că au trăit în rătăcire. Vrăjmașul, de care prin amăgire au ascultat, nevrând să-i piardă din gheare, le pune înaintea neputințele oamenilor, ale slujitorilor legali ai Bisericii, acoperindu-le darurile și harurile. Și așa îi duce de minte, să-și facă singuri „credința”, care trece peste taina pocăinței, administrată valid exclusiv prin preoți și arhieriei, indiferent de neajunsul lor de oameni.

- Ceea ce odinioară era corabia lui Noe peste puhoaiile potopului, aceea e Biserica lui Hristos - Cel cu cruce - peste puhoaiile pierzării. Deosebirea e aceea că corabia lui Noe a fost închisă pe dinafară de Dumnezeu și nimeni n-a mai putut intra (Facere 7, 16), pe când corabia Bisericii - corabia cu crucea pe catarg - are intrarea deschisă și mai pot intra oameni învălmășiți de puhoai. Acolo era Noe, aci Hristos, iar în valuri ucigașul, înecând pe oameni.

Se întâmplă însă ceva de neînțeles: că cei ce se chinuiesc în valuri, deși toți țin să trăiască, totuși nu toți vor să scape în corabie. Mai mult chiar, scuipe mâinile ce li se-ntind de la intrarea corăbiei. Iar mâinile sunt brațele părintești: brațele celor șapte Sfinte Taine ale lui Dumnezeu care izbăvesc pe oameni din potop, născându-i din trup în Duh (Coloseni 2,12), din amărâta viață la viața cerească.

- Fraților, ascultați de Biserică, fiindcă cei ce ascultă de preoții ei, așa cum sunt, de Dumnezeu ascultă.

Moartea Părintelui „Părinte, nu am știut cine ești!”

- Într-o zi ne-a vorbit despre vămile văzduhului, că sunt greu de trecut. Ascultând, și mișcat de înfricoșătoare vămii, l-am întrebat: „Părinte, oare nu se poate ca sufletul omului să nu treacă pe acolo, ci să ocolească prin altă parte?”. Și el a răspuns: „Nu se poate mă, nu se poate”. Preotul Petru Vamvulescu, care era cu mine, a zis: „Numai sfinții trec prin vămii ca o pară de foc și vameșii fug și se feresc când trec ei”. Eu, prevăzând pericolul ce mă așteaptă, am zis: „Părinte, mie mi-i frică de vămile acelea”. „Ți-i frică, mă, ți-i frică?”.

Apoi, știindu-și plecarea din lumea aceasta, ne-a spus: „Era un ciobănaș care, fluiera frumos și oamenii îl auzeau, dar nu-l luau în seamă prea mult. Într-o zi, ciobănașul a plecat și toți oamenii s-au alarmat, întrebând peste tot: «Unde a plecat ciobănașul care cânta frumos?». Dar nu l-au mai găsit”. Sunt sigur că de dânsul a vorbit. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

- Mama se ruga lui Dumnezeu și Părintelui; de acasă, știa că o aude. S-a rugat lui Dumnezeu și a plâns pentru Părintele când a auzit că este bolnav. A făcut tot ce a putut să ajungă la Prislop - a crezut și nu s-a temut. A ajuns pentru întâia oară la Prislop, când a fost înmormântarea Părintelui. Tatăl meu i-a zis Părintelui, când l-am văzut ultima oară: „Să mai stați, Părinte, cu noi” și Părintele i-a răspuns: „Eu știu, măi, că voi vreți, dar am și eu sărindarele mele”. (**o credincioasă - 2**; Sibiu)

- Odată mi-a spus Părintele: „Măi, când vezi arătări dumnezeiești să nu spui la nimeni, că nu e voie”. Cu 3 luni înainte de a muri Părintele, de Adormirea Maicii Domnului, eram la Mănăstirea Brâncoveanu cu două femei din Șercaia. Seara pe la 9, înainte de prohod, am văzut pe munte o cruce de aur în stânga chiliei Părintelui Arsenie. Apoi a dispărut acea cruce aurie și a apărut o cruce neagră, dar de-a curmezișul (pe orizontală), cu capul spre chilie. Știam unde-i chilia căci lucrasem acolo. Când am văzut acestea mi-am zis: „Gata, pleacă Părintele”. (**Bica Ioan**, Voivodeni)

- Am mers de mai multe ori la Părintele Arsenie. Odată l-am auzit spunând: „Măi, mie mi se va trage moartea de la o femeie”. Unii spuneau că ar fi vorba de Elena Ceaușescu. (**Maria Dumitragu**)

- Părintele Arsenie a murit pe 28 noiembrie, la Sinaia, unde preotul Bunescu l-a spălat, l-a îmbrăcat și l-a așezat în sicriu. După aceea, l-a dus la Prislop, unde avea locul mormân-tului ales și pregătit de dânsul, când era încă în viață și despre care zicea că este pecetluit să-i fie mormânt până la a doua înviere din morți.

Pe data de 4 decembrie 1989 a fost înmormântat. Eu am auzit că a murit și m-am deplasat cu trenul de la Sibiu la Prislop. Am ajuns la ora 7:30 și am mers direct la biserică, să văd dacă este adevărat. La ora aceea, în biserică era sicriul cu Părintele,

sicriu așezat cu fața spre altar și 6 persoane de veghe. Am trecut de la capătul lateral al sicriului, pentru a-l vedea. Era foarte slăbit și era îmbrăcat cu haine de preot. Fața era descoperită, iar culianul era așezat în partea stângă a capului. Spre mirarea mea, am văzut că numai degetul arătător de la mâna dreaptă era scos prin patrahir, pentru a fi sărutat de cine dorea; restul era tot acoperit. Am observat că sub amândoi ochii, pe obraz, avea o „arsură” de circa 2 cm diametru, iar pielea era transparentă, de culoarea galben-verzui. Pe la ora 8:15, a venit preotul Bunescu în biserică, s-a oprit între altar și sicriu și a spus: „Oameni buni, eu nu sunt vinovat de moartea Părintelui”. Conștiința nu l-a lăsat până nu a spus aceste cuvinte (așa cum a făcut Pilat când s-a spălat pe mâini).

Începând cu ora 8:30, a sosit multă lume, din mai multe orașe pentru a-l conduce pe Părintele pe ultimul drum. Au fost mai mulți preoți, dintre care șase au luat pe umăr sicriul și, după ce s-a terminat slujba de înmormântare, l-au dus pe Părintele la groapă.

Este bine de reținut că faptele pe care le-a făcut în viață, au fost în slujba lui Dumnezeu și a oamenilor. A venit pe lume copil curat și a căutat să ne învețe tot ceea ce este necesar pentru mântuirea sufletelor noastre.

În concluzie, se poate spune că a fost un mare sfânt, căci:

- a) A făcut minuni;
- b) A fost proroc;
- c) A fost cuvios;
- d) A fost doctor fără arginți (multe minuni au loc și în zilele noastre, la mormânt; multe exemple se pot da);
- e) A fost mucenic și a murit în suferință; a fost de multe ori închis, chiar și la Canalul Dunăre-Marea Neagră. (**Moș Nicolae**, Sibiu)

- Locul mormântului a fost marcat de Părintele încă de când era în viață, de față fiind preotul Nicodim, duhovnicul mănăstirii și părintele Daniil Partoșanul, astăzi Episcop în Banatul Sârbesc, cu reședința la Vârșeț. La înmormântarea Părintelui, în timp ce sicriul era dus spre cimitir, un preot a strigat: „Fraților, au apărut pe chipul Părintelui semne de moaște”. (**Silea Gheorghe**, Ucea de Sus)

- O femeie își pierduse un copil și s-a dus la mormântul Părintelui ca să se roage. Dar nu prea credea, căci spunea: „Ce poate să facă un mormânt?! E un mormânt ca toate celelalte morminte”. Însă s-a întâmplat ceva cu ea, căci deodată a căzut în genunchi și a strigat: „Părinte, nu am știut cine ești! Părinte, te rog, ajută-mă!” (**Emilia Butum**, Făgăraș)

- La înmormântarea Părintelui nu am văzut lucruri deosebite, cum au văzut alții. Poate că nu am meritat. Totuși, la unul din parastasele Părintelui, când se slujea Sfânta Liturghie, colegul de lângă mine, Silea Gheorghe, mi-a arătat un brad și bradul era tot împodobit cu stelute argintii, strălucitoare. De câte ori am mai fost la sfintele parastase, m-am uitat spre bradul acela dintre biserică și parc, dar nu le-am mai văzut. (**Morar Gheorghe**, Ucea de Sus)

Măicuța Zamfira Singurul meu ucenic!

Fragment din „Cuvântul la priveghere” rostit de
Prea Sfințitul Părinte Dr. Daniil Stoenescu, Episcop-Locuitor de Vârșeț

... Se va vorbi despre măicuța Zamfira de acum înainte, ca și până acum, de fapt, atâta

vreme cât se va vorbi de prea cuviosul părintele nostru Arsenie. Pentru că, nu întâmplător, prin anii '77 - '78, aflându-mă numai cu Părintele și Măicuța aici, în casa de vizavi, în chilie de dincolo de ușa acestei sfinte biserici, mi-a spus Părintele, fiind de față și sfinția sa, maica Zamfira, că este „singurul meu ucenic”. Știți că Părintele nostru nu se juca cu cuvintele și a rostit această mărturisire, pe care iată, socotesc de cuviință să v-o destăinui în această seară de priveghere, de taină, de întâlnire și de despărțire deopotrivă de măicuța Zamfira.

„Singurul meu ucenic”..., cuvinte pe care ni le-a spus părintele Arsenie despre măicuța Zamfira. Iată ce recunoaștere! Iată ce însemnătate! Și ce greutate au aceste cuvinte. „Singurul ucenic” pe care Părintele și l-a recunoscut cu puțin timp înainte de plecarea la Domnul a fost și este măicuța Zamfira; poate de foarte mulți neînțeleasă, poate și de noi, uneori. Iată așadar, că această seară este potrivită pentru ca, prin rugăciune, prin cântare, prin lacrimă și prin priveghere, cu toții să odihnim dincolo, cum n-am reușit în această viață, sufletul și duhul măicuței Zamfira, care a trecut la Domnul, ca să se roage pentru noi, ca să se roage lui Dumnezeu și Maicii Domnului și ca să ducă mesajele inimilor noastre părintelui nostru Arsenie, împreună cu care se află acum în lumina lui Dumnezeu și a Duhului Sfânt și „să ne fie nouă bine” în anii sau puținii ani pe care îi vom avea fiecare, după rânduiala lui Dumnezeu, pe acest pământ.

Și o a doua taină pe care v-o descopăr în această seară și pe care e bine să o țineți minte toate maicile și surorile acestei mănăstiri, viețuitoarii, ostenitorii, închinătorii... Ori de câte ori veți privi icoana Maicii Domnului de aici de pe catapeteasmă, să știți că mâinile Maicii Domnului au fost pictate de părintele Arsenie după mâinile Măicuței Zamfira! Priviți! Cei și cele care ați cunoscut și ați văzut și v-ați oprit privirea asupra mâinilor măicuței Zamfira, priviți aici mâinile Maicii Domnului care-L țin pe Mântuitorul Hristos în brațe. Iată cum a înțeles părintele nostru Arsenie destinul măicuței Zamfira, iată ce rol și ce importanță i-a recunoscut pentru viața noastră, pentru Ortodoxia românească, pentru monahismul românesc și, în mod cu totul deosebit, pentru Sfânta Mănăstire a Prislopului...

Cuvânt la înmormântarea preacuvioasei maici proestarețe Zamfira stavrofora

de la Mănăstirea Prislop, rostit de

Prea Sfințitul Părinte Dr. Daniil Stoenescu, Episcop-Loctiitor de Vârșeț
„Adevărat vă spun vouă că multe femei văduve erau în Israel în vremea lui Ilie, când
s-a încuiat cerul și n-a plouat trei ani și șase luni și a fost o foamete mare pe tot
pământul, dar la nici una dintre ele n-a fost trimis Ilie decât la o femeie văduvă din
Sarepta Sidonului”. (Lc.4, 25-26)

Prea Sfințite Părinte Episcop, prea cuvioase părinte exarh, prea cucernice părinte vicar, prea cucernice părinte protopop, prea cucernici părinți profesori, prea cuvioase maici-starețe, prea cuvioase maici și surori, iubiți credincioși și credincioase, îndoliată adunare. Astăzi, 17 Martie, anul mântuirii 2005, în ziua de prăznuire și pomenire a sfântului cuvios părintelui nostru Alexie, „omul lui Dumnezeu”, ne-am adunat aici, de la răsărit și de la apus, de la miazăzi și miazănoapte, pentru a înscrie o nouă pagină în „Plângerea Sfintei Mănăstiri a Silvașului de la Prislop”, începută deodată cu ctitoria ei, în urmă cu șase sute de ani de către Sfântul Nicodim cel Sfințit. Multe au fost zilele plângerii acestei sfinte mănăstiri, în istoria ei; poate cea dintâi zi a plângerii pentru obștea de demult va fi fost ziua plecării de aici a Sfântului Nicodim și a întoarcerii la Mănăstirea Tismana. O altă zi de plângere va fi fost ziua adormirii în Domnul a domniței

Zamfira, cea de-a doua ctitoră a acestei sfinte mănăstiri și a prohodirii ei, iar mai înainte, ziua mutării moaștelor Sfântului Ioan de la Prislop.

Poate cea mai cumplită zi a plângerii sau zile ale plângerii vor fi fost zilele de la începutul celei de-a doua jumătăți a veacului al XVIII-lea, când biserica acestei sfinte mănăstiri a fost incendiată, deoarece călugării ortodocși de aici, români, n-au vrut să părăsească legea cea adevărată - ortodoxă - și să treacă la catolicism. De atunci, călugărul Efrem a început să scrie „Plângerea Sfintei Mănăstiri a Silvașului de la Prislop”, descoperită în veacul al XIX-lea, la Căldărușani, de către Cezar Bolliac.

Au urmat mai multe plângeri, până când a venit aici, în toamna anului 1948, prea cuviosul părintele nostru Arsenie, adus de către Mitropolitul Nicolae Bălan de la Sibiu și în 1950, prea cuvioasa maica noastră stareță Zamfira stavrofora a primit crucea stăreției acestei sfinte mănăstiri.

Au urmat alte zile de „plângeri”: ziua în care părintele Arsenie a trebuit să fie dus la Canal, la închisoare, în 1951, și mai ales ziua în care sfinția sa, deodată cu măicuța Zamfira, în 1959, părăseau civili această sfântă mănăstire, în miezul prigoanei staliniste și a regimului comunist de tristă amintire.

A urmat ziua de bucurie a redeschiderii acestei sfinte mănăstiri, prin străduințele măicuței Zamfira, prin bunăvoința episcopului de vrednică pomenire Visarion al Aradului de atunci, pentru ca apoi toate acestea să fie copleșite cu marea zi de durere și întristare și plângere a trecerii la Domnul a Părintelui nostru Arsenie, în 28 noiembrie 1989 și apoi prohodirea sfinției sale aici, în ziua de 4 decembrie a aceluiași an.

Au urmat zile de înflorire și înviorare a vieții creștinești și monahale la această sfântă mănăstire, în toate praznicele și zilele de pomenire care au avut și vor avea loc, pentru ca iată-ne astăzi să înscriem, cum am spus, o nouă „zi de plângere” a Silvașului de la Prislop, prin prohodirea și trecerea la cele veșnice, în ziua de 13 martie, duminică seara, a prea cuvioasei maicii noastre Zamfira stavrofora, stareță și proestareță a acestei sfinte mănăstiri.

Sfântul părinte Antonie cel Mare, patriarhul monahismului creștin, spune că „în tot ce vorbești să ai mărturia Sfintei Scripturi”. De aceea am ales la începutul cuvântului nostru cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, rostite la încheierea predicii din sinagoga din Nazaret, din cetatea copilăriei Sale pământești, unde Mântuitorul nostru Iisus Hristos, după ce a descoperit ascultătorilor și concetățenilor Săi misiunea Sa dumnezeiască, după cuvântul proorocului Isaia (cap. 61, 1-2): „Duhul Domnului este peste Mine...” și celelalte, avea să-i mustre pe iudei, spunându-le că multe văduve erau în Israel în vremea propovăduirii și a misiunii Sfântului Prooroc Ilie, dar nici una dintre ele n-a fost aleasă ca să-l primească și să-l găzduiască pe Sfântul Ilie decât o femeie văduvă din Sarepta Sidonului, din țara Feniciei sau Libanul de astăzi.

Iată iubiți credincioși și credincioase, întristată adunare, iubiți ascultători, cum după 700 de ani, Mântuitorul Hristos, prin singura referire neotestamentară la femeia din Sarepta Sidonului, scoate din uitare, din trecut, icoana frumoasă și luminoasă a unei femei binecredincioase care a avut un mare rol în viața, activitatea și misiunea Sfântului Ilie, pentru că citim în capitolul 17 din Cartea a treia a Regilor (versetele 1-24) cum Sfântul Ilie, prin cuvântul său, a încuiat cerul și a venit o secetă mare peste țara lui Israel și peste tot pământul, datorită rătăcirii și idolatriei lui Ahab și a Izabelei și necredinței poporului lui Israel.

La cuvântul lui Dumnezeu, Sfântul Ilie se retrage spre răsărit, în isihie, pe malul râului Cherit, care se varsă în Iordan, unde a stat în rugăciune și unde corbii trimiși de Dumnezeu îi aduceau pâine și carne, dimineața și seara, până când a secat apa din pârâu datorită lipsei de ploaie, în vremea secetei. Atunci, Dumnezeu îi spune: „Scoală-te și mergi în Sarepta Sidonului, pentru că iată am poruncit unei femei văduve ca să te

hrănească!”(III Regi 17,9)

Iată iubiți credincioși și credincioase, cum se începe deslușirea unei taine numai de Dumnezeu rânduită și știută! Iată cum Sfântul Ilie pleacă din isihie în cetate, dar nu în țara lui Israel, ci într-o țară vecină, într-o țară străină, și nu la o femeie evreică, israeliteană, ci la o femeie de alt neam. Și, ajungând la poarta cetății, ne spune Scriptura, Sfântul Ilie întâlnește o femeie care aduna vreascuri, lemne uscate ca să-și pregătească ultimul prânz sau ultima cină pentru ea și pentru fiul ei; și Sfântul Ilie îi spune: „adu-mi puțină apă ca să beau”. Plecând ea să-i aducă apă omului lui Dumnezeu, Sfântul Ilie îi spune: „adu-mi și o bucată de pâine” și atunci ea zice că nu are nici o bucată de pâine decât o mână de făină și puțin untdelemn într-un ulcior și adună vreascuri să pregătească o turtă ca să mănânce ea și fiul ei și apoi să moară. Și atunci, Sfântul Ilie îi spune: „mergi și pregătește mai întâi pentru mine și apoi pentru tine și pentru fiul tău, căci, adevărat este cuvântul: „făina din vas nu se va împrăști și untdelemnul din ulcior nu va scădea”.

Femeia din Sarepta Sidonului a ascultat glasul omului lui Dumnezeu, a făcut întocmai, l-a hrănit pe Sfântul Ilie și Dumnezeu a săvârșit minunea înmulțirii făinii și a untdelemnului în casa ei, ca rod al binecuvântării prezenței sfântului lui Dumnezeu și omului lui Dumnezeu sub acoperișul ei. Cunoaștem cu toții cum, mai departe, tot din rânduiala lui Dumnezeu, pentru că, după mari binecuvântări vin mari încercări, necazuri, dureri și întristări, s-a îmbolnăvit fiul acelei femei binecredincioase, care nu are asemănare în Sfânta Scriptură decât cu femeia canaaneiancă, a cărei credință a fost mult lăudată de Mântuitorul nostru Iisus Hristos. S-a îmbolnăvit și a murit fiul ei. Și ea cu întristare s-a dus la Sfântul Ilie și a zis: „Ce ai cu mine, omule al lui Dumnezeu, că ai venit aici ca să aduci aminte lui Dumnezeu de păcatele mele?”. Și Sfântul Ilie, cutremurat de durerea acelei femei la care găsisese ospitalitate și adăpost, în vremea furiei și a prigoanei lui Ahab, a regelui necredincios de atunci, a luat copilul mort pe brațele sale și s-a urcat în foișorul casei acelei femei, unde se ruga, se odihnea și cugeta la cele ce avea să săvârșească, poate la pogorârea focului din cer pe Muntele Carmel și la întâlnirea cu Dumnezeu pe Muntele Horeb. S-a rugat lui Dumnezeu cu putere și cu tărie, a așezat copilul pe pat și a suflat asupra lui de trei ori și copilul a înviat. L-a luat Sfântul Ilie pe brațe și s-a pogorât cu copilul, l-a dăruit mamei sale și a zis: „Iată, fiul tău este viu”; și atunci ea a rostit: „Acum cunosc cu adevărat că ești omul lui Dumnezeu pentru că cuvântul lui Dumnezeu este în gura ta” (III Regi 17, 24).

Iată cum o femeie simplă din poporul Tirului și al Sidonului, din cetatea Sarepta Sidonului, rostește aceste cuvinte care fac legătura între „omul lui Dumnezeu” (cum este numit și Sfântul Alexie din ziua de astăzi) și părintele nostru Arsenie, și alți sfinți, și toți sfinții și „cuvântul lui Dumnezeu”.

Femeia din Sarepta Sidonului simțea că Sfântul Ilie este omul lui Dumnezeu, căci cuvântul lui Dumnezeu era în gura lui și nu mai vorbea omul, ci Duhul lui Dumnezeu prin gura omului.

Parcă o vedem, iubiți credincioși și credincioase pe măicuța Zamfira ca pe o femeie binecredincioasă, maică, călugăriță, din Sarepta Sidonului, din București, din Prislop, din Sinaia, parcă o vedem pe măicuța Zamfira, mică de statură, ca și Zaheu din Ierihon, dar o fecioară înțeleaptă a acestui neam românesc, una dintre starețele de frunte ale monahismului românesc. O vedem adunând „vreascuri”, adunând „lemne uscate”, adică osteneli, ca să facă foc, ca să întrețină „focul” în această vatră duhovnicească a mănăstirii Prislop.

Parcă o vedem prin anii '47-'48, venind de la București, ca studentă în Teologie și Filosofie la Mănăstirea Sâmbăta, acolo unde i se va schimba și unde i se va contura și desăvârși destinul vieții ei pe acest pământ.

Întâlnirea măicuței Zamfira cu omul lui Dumnezeu, părintele nostru Arsenie, îndrăznesc să o asemăn cu Întâlnirea dintre Sfântul Ilie și femeia binecredincioasă din Sarepta Sidonului.

În vremea unei secete duhovnicești, spirituale, nu de trei ani și jumătate, ci de 40 de ani, măicuța Zamfira a stat alături de părintele Arsenie și a purtat grijă, așa cum însuși părintele Arsenie mi-a spus în urmă cu aproape 20 de ani, cum episcopul de vrednică pomenire Andrei Magieru al Aradului i-a dat poruncă și ascultare măicuței Zamfira, prevăzând ce vremuri vor veni, să aibe grijă toată viața de Părintele Arsenie; și mi-a spus odată părintele Arsenie că: „dacă n-ar fi fost așa, astăzi n-aș mai fi fost în viață”.

Iată rostul sau unul din rosturile măicuței Zamfira de a fi aproape de părintele Arsenie și, așa cum spunea minunat părintele vicar aseară în cuvântul duhovnicesc, maica Zamfira a trebuit să vorbească, atunci când părintele Arsenie a trebuit să tacă, când n-a putut vorbi sau nu i s-a îngăduit să vorbească în anii '50, '60 și '70. De aceea ne aflăm aici, pentru a-i însoți rămășițele pământești în mormântul gol din cimitirul acestei sfinte mănăstiri și sufletul a i-l străjui cu rugăciunile noastre, cu iubirea noastră, cu gândul nostru cel bun, până înaintea scaunului judecății lui Hristos, pentru că mormântul măicuței noastre Zamfira, de azi înainte, va fi un popas ca o treaptă înspre mormântul părintelui Arsenie și toți care vor merge la mormântul părintelui Arsenie vor privi cucernici și smeriți înspre crucea măicuței Zamfira.

Iubiți credincioși și credincioase, făina și untdelemnul nu s-au împuținat din viața, din casa, din așezământul Prislopului și cel de la Sinaia, condus de măicuța Zamfira, datorită prezenței omului lui Dumnezeu, care a fost părintele nostru Arsenie, după cum a fost Sfântul Ilie în viața și în casa femeii din Sarepta Sidonului. Așa cum Sfântul Ilie a înviat pe fiul femeii din Sarepta Sidonului, tot astfel părintele nostru Arsenie, primindu-i sufletul înaintea lui Dumnezeu stă de strajă la intrarea sufletului Măicuței în Împărăția lui Dumnezeu. Parcă îl vedem pe părintele Arsenie ținând pe brațe nu pe un fiu, ci pe o „fiică” a măicuței Zamfira - Sfânta Mănăstire a Prislopului, încredințându-i-o încă o dată și zicându-i: „**Iată, fiica ta, Mănăstirea Prislop este vie**”, pentru că, așa cum Sfântul Ilie a suflat de trei ori asupra fiului femeii din Sarepta Sidonului, Duhul Sfânt prin părintele Arsenie, de trei ori pe an, parcă suflă și insuflă viața și inimile viețuitorilor, închinătorilor și pelerinilor și la 8 Mai - ziua Sfântului Evanghelist Ioan și a Sfântului Arsenie cel Mare din Pateric, și la 13 și 14 septembrie - ziua pomenirii Sfântului Ioan de la Prislop și a Înălțării Sfintei Cruci și la 28 noiembrie - pomenirea și prăznuirea trecerii la cele veșnice a părintelui nostru Arsenie. Lângă toate aceste zile, ca într-un mănunchi de acum înainte, se va adăuga, cu voia lui Dumnezeu, și ziua de 13 martie, zi de sfârșit de iarnă și început de primăvară, când an de an, cu ajutorul Domnului, cât vom fi, ne vom întâlni la crucea și mormântul măicuței noastre Zamfira, căci cu adevărat și măicuța Zamfira a fost un „om al lui Dumnezeu”.

A trăit în apropierea și în preajma unui om al lui Dumnezeu. Măicuța Zamfira a salvat manuscrisul „Cărării Împărăției” în vremea unei percheziții făcute la Mănăstirea Sâmbăta în anii '47-'48.

Născută la București, într-o nobilă familie de militari, în octombrie 1925, în ziua Sfântului Dionisie Areopagitul, a urmat Liceul „Regina Maria” din București și s-a înscris la Facultatea de Teologie și Filosofie, inspirată și îndrumată de marele mentor care a fost Nichifor Crainic. A avut mari profesori și la Filosofie și la Teologie, a luat licența în teologie la părintele Stăniloae cu o teză despre „Teologia Sfântului Maxim Mărturisitorul”. A intrat la cursurile de masterat pentru doctorat, pentru ca apoi, sub povățuirea părintelui Arsenie și la îndemnul profesorului de Istorie bisericească, Nicolae Popescu, să-și închine viața și să se jertfească pe altarul Sfintei Mănăstiri a Prislopului, primind în călugărie numele celei de-a doua ctitoare a mănăstirii, domnița Zamfira, nume

care însemnează „safir”, piatră strălucitoare, piatră prețioasă, nestemată.

A fost stareța acestei sfinte mănăstiri, a realizat cu părintele Arsenie o serie de lucrări, împreună cu obștea de monahii și de surori din vremea aceea - minunata obște și neegalata perioadă când părintele Arsenie era duhovnic al acestei mănăstiri, în cei mai grei ani și cea mai însemnată perioadă a ateismului și stalinismului. L-a cercetat pe părintele Arsenie la canal, în timpul detenției și l-a ajutat în vremea exilului pentru folosul sufletesc al poporului roman. În 1959, când au fost scoși și alungați civil de aici, din ordinul autorităților civile și comuniste, dar, din păcate, nu și fără sprijinul autorităților bisericești de atunci, măicuța Zamfira l-a ocrotit pe părintele Arsenie în casa ei părintească din București și l-a ajutat, pentru ca apoi, după anii de la „Schitul Maicilor”, din 1968, părintele Arsenie să reușească să poată picta, oarecum discret, celebra și minunata biserică ortodoxă din satul Drăgănescu, de lângă București. S-a străduit măicuța Zamfira ca părintele să poată picta acolo deși era vegheat și supravegheat de organele de atunci.

S-a străduit apoi ca, printr-o serie de intervenții și de memorii, inclusiv la conducătorii necredincioși de atunci, din anii '70 să se poată redeschide Mănăstirea Prislop, lucrul care s-a și întâmplat în 1976, printr-o nouă obște, dar nu străină de cea veche a Mănăstirii Prislopului. Și de atunci, după cum am spus alaltăseară, aproximativ 30 de ani de navetă între Sinaia și Prislop, între Prislop și Sinaia, și săptămânal, și la două săptămâni, și lunar, și mai des, interesându-se și ajutând la bunul mers al vieții complexe a acestei mănăstiri: material, spiritual, estetic, duhovnicesc și, mai ales, prin ctitorirea, împreună cu Prea Sfințitul Timotei, Episcopul Aradului și Hunedoarei, a Seminarului Teologic Monahal „Sfânta Ecaterina” de la Mănăstirea Prislop.

A urmat trecerea la cele veșnice a părintelui Arsenie și, după cum bine știți și știu mii și zeci de mii de credincioși, măicuța Zamfira a fost sufletul tuturor pomenirilor Părintelui, cu excepția celei de anul trecut, de 15 ani, și al hramurilor care au avut loc.

A tipărit, cu concursul Episcopiei Aradului, „Cărarea Împărăției”, una dintre lucrările părintelui Arsenie, a reînviat revista „Gândirea”, serie nouă, iar în ultimul moment s-a străduit împreună cu noi și cu maicile de la Sinaia pentru reeditarea istoricului Mănăstirii Prislop, ediția a II -a și pentru a scoate un album la care se lucrează tocmai acum, cu pictura părintelui Arsenie de la Drăgănescu. A fost îndurerată deodată cu trecerea la cele veșnice a părintelui Savian Bunesu, fostul paroh de la biserica Drăgănescu și cumnatul sfinției sale. A fost prezentă, în ciuda bolii, și la înmormântare și la parastasul de 40 de zile, care a avut loc doar cu o zi înainte de sfârșitul măicuței Zamfira.

S-a dus de vineri la Drăgănescu, s-a odihnit acolo, în satul acela, unde, ca într-o Betanie, părintele Arsenie venea și picta și în același timp primea zeci și zeci de mii de credincioși, care veneau pe ascuns sau pe față și-l căutau, și-l cercetau pentru nevoile sufletești și duhovnicești.

După ce s-a sfârșit parastasul, a fost la mormântul părintelui Savian și la sora sfinției sale, vrednica de pomenire, preoteasa Ligia, care l-a adăpostit și dânsa pe părintele Arsenie în casa parohială, vreme de 15 ani, cât a pictat acea sfântă biserică, pentru ca, întorcându-se apoi la Sinaia, după o zi, să se săvârșească în seara Duminicii izgonirii lui Adam din Rai și a lăsatului sec de brânză, la orele 20:10 și sufletul ei, după o suferință de peste o jumătate de ceas, să treacă la cele veșnice, luat de îngerul păzitor și, sunt sigur, primit de preacuviosul părintele nostru Arsenie protosinghelul.

Iată că măicuța Zamfira s-a întors aici, alaltăseară, împreună cu noi și cu maicile de la Sinaia, cu rămășițele sale pământești, pentru ca să urmeze două seri și nopți de priveghere aici, la Prislop, de unde plecase la sfârșitul lunii octombrie pentru ultima dată, neștiind că acela va fi ultimul drum. Iată-ne pe noi adunați aici, acum, în jurul sicriului sfinției sale. Și aș dori să închei prin cuvintele prea frumoase care se pot citi pe

una dintre coroanele de flori care s-au adus și care vor străjui mormântul sfinției sale, respectiv o coroană adusă de fostele eleve ale Seminarului din Prislop, studente la Teologie la Alba-Iulia: **„Rămâneți mereu Măicuța noastră”**. Cuvinte simple, profunde, înțelepte, cuvinte luminoase și sincere. Măicuța Zamfira rămâne Măicuța noastră, cum spune Sfântul Apostol Pavel: „De ați avea mii de învățători în Hristos, părinți nu aveți mulți”. A fost unică și așa va rămâne.

De aceea ne rugăm lui Dumnezeu să-i primească sufletul, să-i odihnească sufletul întru împărăția Sa cea veșnică cu toții sfinții, cu Sfântul Nicodim cel Sfințit, Sfântul Ioan de la Prislop, cu părintele Arsenie, cu toate maicile și surorile care odihnesc în Prislopul cel de sus, din poieniță.

Dacă am greșit cu ceva, o rugăm să ne ierte pe toți și pe toate, pentru că: „Nu este om care să fie viu și să nu greșească”, îi cerem iertare și, în același timp, cu toții îi acordăm iertare. Luându-și rămas bun de la Sinaia și Prislop, ne rugăm Bunului Dumnezeu să odihnească cu dreptii sufletul măicuței Zamfira, iar pe noi, pe toți, să ne miluiască cu al Său har și cu a Sa iubire de oameni totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Viitorul României de Dumnezeu știut „România va fi înconjurată de flăcări”

- Spunea odată cineva: „Părinte, Ceaușescu strică bisericile”. „Nu el, mă, ci păcatele omenirii” - i-a răspuns Părintele. (**Maria Matronea**, Sibiu)

- Odată, la Drăgănescu, am stat de vorbă cu Părintele Arsenie în biserică și când să ies către poartă, cam pe lângă fântână, Părintele s-a oprit în fața mea și mi-a zis: „Măi, hai să-ți spun ție ceva, că știu că tu nu mă spui la nimeni”. Și continuă: „Hai, să-ți spun cum se va descotorosi România de comunism. Toate celelalte țări comuniste vor face pașnic trecerea de putere de la comunism la capitalism - ca și când dai cămașa de pe tine și iei altă cămașă - numai România va face trecerea prin vărsare de sânge și vor muri mulți”. L-am întrebat pe Părintele dacă voi muri și eu. Atunci, sfinția sa s-a așezat către Răsărit, cu mâinile împreunate, ca și când s-ar fi rugat (nu cum fac preoții, cu mâinile în sus). A stat așa, cu fața către cer, vreo 15 minute. Mi-a spus, apoi, că nu voi muri la revoluție, dar că „ăsta” va muri în ziua de Crăciun. L-am întrebat: „Care ăsta?”. „Ăsta, mă, care ziceți voi că nu vi-l mai schimbă Dumnezeu”. Am întrebat încet: „Ceaușescu, Părinte?”. Dânsul mi-a zis: „Da, mă, ăsta. Și voi muri și eu, cu vreo 3 săptămâni înaintea lui”. (**Biliboacă Matei**, Săvăstreni)

- Odată mi-a zis că, într-o noapte, către ziuă, ne vor ocupa trei țări: Ungaria, Bulgaria și Rusia. Atunci eu am zis: „Ungurii or să ne ocupe pe noi?”, iar el mi-a spus: „Și pe cei ce ne vor ocupa va veni ploaie de foc”. (**Chiș Aurelia**, 93 ani, com. Boiu, jud. Mureș)

- Un cumnat, Ovidiu, a fost închis, pe vremea lui Ceaușescu, pentru trecerea frauduloasă a graniței. Am fost cu sora mea, Nela, la Părintele Arsenie ca să-i spunem. Părintele ne-a zis: „Să-i pară bine că n-a fost pușcat”. Apoi s-a întors către lume și a zis: „Măi, să știți că mulți vor pleca din țară, dar puțini se vor întoarce. Va veni vremea când ar dori să se întoarcă și n-or mai putea, căci România va fi înconjurată de flăcări”. Părintele nu prea era de acord să-ți părăsești țara.

Înainte de revoluția din 1989 Părintele ne-a spus că miroase a praf de pușcă și așa a fost. Ne-a mai spus că o să ne pască un mare cutremur și blocurile din București vor ajunge ca și cutiile de chibrituri.

Părintele Arsenie a fost și rămâne în inimile noastre ca un sfânt. Acum mergem la mormântul Părintelui Arsenie și ne rugăm acolo și de câte ori îl chemăm în rugăciune, el ne ajută și ne ocrotește. (**Viorica Farcaș**, 48 ani, Voila)

- Mi-a spus odată Părintele: „Bucureștiul are să, fie al doilea Ierusalim (după cele spuse în continuare nu rezultă că acest lucru este neapărat bun, căci poate fi Ierusalimul oraș sfânt, dar poate fi și Ierusalimul în care nu mai rămâne „piatră peste piatră”!). Să nu vă fie frică, căci Țara Făgărașului este păzită de Maica Domnului. Stă Maica Domnului în coate și genunchi și se roagă pentru Țara Făgărașului”. Iar eu i-am spus: „Vai, Doamne, cum să fim noi așa de vrednici, noi - niște păcătoși, ca să stea Maica Domnului în genunchi să se roage pentru noi!?”. Și mi-a răspuns: „Ascultă aici, Silvia, la voi e mănăstire la Sâmbăta, se face mănăstire la Bucium, se face la Berivoi, se face la Dejani și se mai face una... Deasupra la munții voștri veți vedea o stea cu coadă. Când o veți vedea se va întâmpla ceva [atunci a început revoluția]. Și tot în Munții Făgărașului se va arăta o cruce de stele, iar atunci va mai fi ceva: un eveniment mare. (**Toacșe Silvia**, Copăcel)

- „Ne-a mărturisit că nu va mai dura mult timp și va pleca spre Împărăția Tatălui Ceresc, dar că va părăsi această lume datorită unui complot mișelesc, al cărui scop va fi acela de a-l otrăvi. Totuși, el nu va împiedica aceasta, deoarece atunci misiunea lui spirituală pe pământ va fi deja terminată. Apoi a scos dintr-un cufăr o carte groasă și foarte uzată, scrisă în greaca veche, care provenea de la sfinții creștini de la Muntele Athos. „În ea - ne-a spus părintele Arsenie - se găsește descrierea hidrei cu răsuflarea otrăvitoare, care va urmări prin toate mijloacele să împiedice lumina și voința dumnezeiască... Veți vedea și veți înțelege spurcăciunea peste tot în jurul vostru: la serviciu, în magazine, în instituțiile statului, în conducerea lui și mai ales în politică. Din nefericire, ea va intra pe furiș chiar și în sânul Bisericii, murdărind unele suflete de aici. Aproape că oamenii își vor pierde speranța. Doar cei care își vor păstra credința adevărată vor fi salvați și mare va fi atunci Slava lui Dumnezeu peste ei”.

Apoi, părintele Arsenie a dezvoltat subiectul și a spus ca această „lucrare diavolească” nu este ceva ce a apărut în vremurile noastre, ci ea durează din antichitate, de mii de ani, pregătind încetul cu încetul terenul pentru lupta finală care se apropie. Planul „lucrării diavolești” este minuțios și, prin puterea banilor și a viciilor, între care minciuna, prefăcătoria, intriga și omorul sunt cele mai importante, cei care o săvârșesc au ajuns destul de aproape de țelul lor principal, care este controlul și dominarea întregii lumi... Aici, însă, părintele a făcut o afirmație neașteptată, care a avut darul să ne șocheze într-o oarecare măsură. El a spus că, în mod paradoxal și într-un interval de timp scurt, atenția lumii se va concentra asupra țării noastre, datorită schimbărilor extraordinare care vor avea loc și a semnelor specifice care vor depăși cu mult puterea limitată de înțelegere a cunoașterii materialiste”. (**Radu Cinamar**- Viitor cu cap de mort - în culisele puterii, Editura Daksha)

- Mi-a mai povestit cineva că Părintele s-a rugat insistent la Dumnezeu pentru americani, să nu-i pedepsească, să-i ierte că și ei sunt creația Lui și să aibă milă de ei. Și l-a dus Dumnezeu pe Părintele Arsenie să vadă ce e pe acolo - prin America - și a zis Părintele: „Da, Doamne, sunt vrednici de pierzare”. Cum l-a dus? Nu știu. Nu cred că l-a dus cu trupul l-a dus cu duhul. Ca urmare a ceea ce a văzut cu duhul, Părintele a pictat la Drăgănescu, deasupra scenei Învierii, mai multe clădiri moderne (turn) în flăcări, reprezentare care ar putea fi profetică (vezi cele două turnuri din „11 septembrie”).

Prea Sfântul Daniil, la înmormântarea Părintelui Arsenie, a spus că ar fi zis Părintele Arsenie așa: „Vor veni necazuri mai mari decât Munții Făgărașului”. Ne-om duce la

munții Făgărașului și la dealul Prislopului să se prăvălească peste noi că nu mai putem rezista («Atunci vor începe să spună munților: Cădeți peste noi!, și dealurilor: Acoperiți-ne!» - Lc.23, 30). Și ne-om duce la morminte să iasă afară și să intrăm noi de vii că nu mai putem rezista.

- Părintele a iubit mult Munții Făgărașului; venea mereu pe la cabana Podragul și pe la Turnuri. Spunea Părintele: „Munții Făgărașului și dealurile Prislopului vă vor acoperi pe voi”.

Părintele a fost și este un sfânt între noi. O femeie i-a spus: „Părinte, când o fi la judecată, să ne treci cu grămada”. Părintele a zis zâmbind: „N-ai spus rău, măi”. A trecut de multe ori pe la noi prin sat. Unii îl cunoșteau, alții nu-l cunoșteau, dar Părintele spunea: „Oamenii la voi sunt cam răi, dar totuși, fac milostenie multă și asta îi ajută”. (**Olimpia Fuciu**, Ucea de Sus)

- Eram cu Părintele Arsenie și l-am întrebat: „Ce să facem Părinte, că acum este foarte rău”. Părintele zice: „Va veni și mai rău”. Zic: „Parcă toate sunt otrăvite. Nici nu ne mai vine să mâncăm”. „Mă, face-ți semnul sfintei cruci pe tot ce mâncați: apă, ceai, cafea, prăjitură, fructe, băutură, mâncare, pâine. De ar fi dat chiar și cu otravă, Sfânta Cruce anulează tot ce este otrăvit”. (**Maria Matronea**, Sibiu)

- Zicea Părintele Arsenie, parcă pentru toți românii: „Îmi pare rău de voi că sunteți slăbiți în credință. Veți cădea din cauza fricii. Frica-i de la diavol; nu vă fie frică pentru a vă salva sufletele. Vor veni vremuri foarte grele, dar toate sunt îngăduite de Dumnezeu, Care este tovarășul de drum al fiecăruia, de la naștere până la moarte. Vor cădea și cei aleși. Îmi pare rău că sunteți cei pe urmă. Vă vor cerne. Vor pune impozite, taxe și alte îngrădiri. Vor lua totul!” (**Sora Septimia Măniș**, 81 ani, Codlea)

- Îmi spunea părintele Bunescu că Părintele Arsenie se ducea în miez de noapte la biserică, îngenunchea în întuneric lângă masa sfântului altar și două-trei ore se ruga pentru poporul român. (**Pr. Bunea Victor**, Sibiu)

- Făceam serviciul în Brașov, la uzina Astra. Odată a venit Părintele Arsenie la biserica Blumena (Biserica Sfântului Nicolae din Schei), unde a participat la slujbă. Atunci a spus: „Trebuie să ne întărim spiritualicește, că altfel viața noastră este moartă, chiar dacă ne merge numele că trăim. Luați exemplul de la Ștefan cel Mare, care cu o mână de oameni întăriți spiritualicește, ținea pe tătari la Nistru și pe turci la Dunăre”. (**Nicolae Streza**, 84 ani, Făgăraș)

Cântare

(compusă de studenții de la Facultatea de Teologie din Sibiu)

Veniți creștini, să primim harul,
Veniți acum ca să luăm darul
La mănăstirea Brâncoveanu,
Veniți creștini cât mai e vreme
Ne cheamă Părintele Arsenie

Refren:

Ne cheamă la sfîntenie
Părintele Arsenie;

Veniți, veniți, veniți,
 Veniți, veniți, veniți,
 Și crucea lui Hristos primiți!
 Mărire ție, mănăstire,
 Pridvor ceresc în prag de munți,
 Ce vijelia vieții mele,
 Biruitoare o înfrunți.

Tu ești altar de întărire,
 Credinței noastre-n Dumnezeu,
 Tu ești cetate de scăpare
 Și reazim sufletului meu.

Izvor adânc de mângâiere,
 Năpăstuiților liman,
 Înviforaților pe marea
 Ispitelor, din an în an.

Și' ngenunchind la rugăciune,
 Să zicem toți și toate'n cor :
 „Greșit-am Doamne, iartă Doamne,
 Păcatul meu și-al tuturor”.

Când va sosi și ceasul nostru,
 Să punem traiului sfârșit,
 Atunci să fim, Părinte Arsenie,
 De-a pururea nedespărțiți.

Și-acolo'n cer, cu osanale,
 Slujind cu drag lui Dumnezeu,
 Să fim cu toți o mănăstire
 Frumoasă, lângă tronul Său.

(primită de la **Gheorghe Morar**)

Sfântul

„Ar râde-n hohot iadul un milion de ani”!
 Răspuns-am celor care, neprieteni sau dușmani
 Bârfeau cu-nversunare o ramură de gând,
 Adânc înfipt în ceruri, desprins de pe Pământ.

Crescut din glia Tisei cu sânge frământată,
 Scăldat în unda albă de lacrimi rourată.
 Sorbind puteri sublime din al Iubirii puț,
 La fel oblădui-a sârmani, ca și avuți.

Un om ce-avea pe față durerea lumii-ntregi
 I-a apărut aievea. Și-n ciuda oricăror legi,
 Voind să-l miluiască în clipa ce-a urmat,
 Puhoi de cunoștințe în minte i-au urmat.

Puhoaiie pustiit-au grădina ce-o-ngrijea.
Zvârlit a fost în bezne un far ce lumina
Noiane de-ntuneric. Dureri fără de glas,
Nemângâiate inimi orfane au rămas.

O, mare e durerea unui creștin lovit.
Mai mare e durerea unui popor rob.
De neasemuită e a lui Dumnezeu
Durere fără margini pentru poporul Său.

Pierise omul-umbră precum s-a și ivit,
Și în aceeași clipă „sfântul” s-a răspândit:
„Eu n-am să-i mai fac chipul pe pânze și carton,
Ci-n suflete și-n inimi de-acuma am să-l torn”.

Și bățul drumeției în mână a luat.
Desaga omeniei pe umeri a-ncărcat.
Și-n scurtă vreme lumea năvală da să-l vadă,
Cuvântul să-i asculte, la poale să îi cadă!

L-împresurau strivindu-l, veșmântul să-i atingă,
Cu fruntea în țărână, aleanul să li-l stingă.
Belșugul de miresme a Harului Ceresc,
Prin dreapta lui sfințită cu Dar dumnezeiesc.

Pe unde-i fi acum, luceafăr între stele,
Toiag al neputinței puținătății mele
Ce-ai vrut să faci din om un Om să fie-n stare
S-ajungă fiu și frate al Fiului cel Mare?

Chilia ta din stâncă grăi-va peste veacuri
De scurta ta ședere; vraci purtător de leacuri...
Cât munții sta-vor oblu și țapăn în picioare,
Și codrii frământa-vor în murmur de izvoare,

Și fiarele pădurii-mblânzite de-a ta mână!
Și paserile-n ramuri, mioarele la stână,
Și peștii de prin iazuri, și merii din livadă...
Frunțași din lumea largă, mulțimile-grămadă

Veni-vor să-ți admire icoanele-n biserici!
„Cărarea Mântuirii” în aur să o fereci.
Cu Nicodim, Șofron sau Daniil Sihastrul,
Zugravul „sfânt” Arsenie luci-va ca un astru!

Pr. D'or Uragan

Pentru credincioasele de la Biserica din Groapă
Cu blagoslovenie!
Părintele Pătru

Rugăciuni primite de la Părintele Arsenie Boca

- Rugăciune de dimineață, scrisă de Părintele Arsenie:

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mă ca astăzi toată ziua să mă lepăd de mine însumi, că cine știe din ce nimicuri mare vrajbă am să fac și astfel, ținând la mine, să Te pierd pe Tine.

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mi ca rugăciunea Preasfântului Tău nume să-mi lucreze în minte mai mult decât fulgerul pe cer, că nici umbra gândurilor rele să nu mă întunece, căci iată păcătuiesc în tot ceasul.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, că umblăm împiedicându-ne prin întuneric. Patimile au pus tină pe ochii minții, uitarea s-a întărit în noi ca un zid, împietrind în noi inimile noastre și toate împreună au făcut temnița în care Te ținem bolnav, flămând și fără haină, așa risipind în deșert zilele noastre, umbriți și dosădiți până la pământ.

Doamne, Cel ce vii între oameni în taină, ai milă de noi și pune foc temniței, aprinde dragostea în inimile noastre, arde spinii patimilor noastre și fă lumină sufletelor noastre.

Doamne, Cela ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, vino și Te sălășluiește întru noi, împreună cu Tatăl și cu Duhul Tău cel Sfânt. Căci Duhul Sfânt se roagă pentru noi cu suspine negrăite, când graiul și mintea rămân neputincioase.

Doamne, Cel ce vii în taină, ai milă de noi, căci nu ne dăm seama cât suntem de nedesăvârșiți și cât ești de aproape de sufletele noastre și cât ne depărtăm noi prin păcatele noastre.

Ci luminează lumina Ta peste noi, ca să vedem lumină prin ochii Tăi, să trăim în veci prin viața Ta.

Lumina și Bucuria noastră, slavă Ție! Amin.

(primită de la **Gheorghe Moraru** și **Maica Eftimia Ciungan**, mănăstirea Hurezu)

- Mi-a spus că de sus ne va ajuta mai mult decât de jos și să-l chemăm așa: „Preot monah Arsenie, trimite-mi duhul tău paznic și dă-mi sănătate și liniște. Depărtează de la casa mea necazurile și suferințele, că ai Duh Sfânt”. (**Chiș Aurelia**, 93 ani, com. Boiu, jud. Mureș)

- Rugăciune a Părintelui Arsenie (ridicând ochii minții către cer): „Milostive Doamne, Care vrei ca toți oamenii să se mântuiască și să ajungă la înțelegerea adevărului, fie voia Ta, miluiește și mântuiește pe robul lui Dumnezeu... [numele]. Primește această dorință a mea ca pe un strigăt de dragoste poruncit de Tine. Amin”. (**Maria Matronea**, Sibiu)

- Nouă ne-a spus că cea mai puternică rugăciune este „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. (**Gheorghe Silea**, Sâmbăta de Sus)

Creșteți și vă înmulțiți!

„Omul” înainte de concepție - sufletul

- „Întru El ne-a ales, înainte de întemeierea lumii, ca să fim sfinți și fără de prihană înaintea Lui”. (Ef. 1, 4)

- „Harul ne-a fost dat în Hristos Iisus mai înainte de începutul veacurilor”. (2 Tim. 1, 9)

- „Înainte să te fi urzit în pânțece, te-am cunoscut, și înainte ca să te fi născut din pânțele mamei tale, te-am sfințit și te-am rânduit prooroc pentru popoare”. (Ieremia 1,

5)

- „I-au pus numele Iisus, cum a fost numit de înger, mai înainte de a se zămisli în pântec”. (Lc. 2, 21; 1, 30-31)

Omul înainte de naștere - fătul

- Samson: „Că iată ai să zămislești și ai să naști un fiu...pruncul acesta va fi chiar din pântecul mamei sale nazireu al lui Dumnezeu”. (Jud. 13, 4-5).

- Sfântul Ioan Botezătorul „...încă din pântecul mamei sale se va umple de Duh Sfânt” (Lc. 1, 15). „Când a auzit Elisabeta salutarea Mariei, pruncul a săltat de bucurie în pântecul ei și Elisabeta s-a umplut de Duh Sfânt” (Lc. 1, 41).

- „Vai de cel ce zice către părinte: „Pentru ce dai naștere?” și femeii „Pentru ce ai copii?” Îndrăzniți voi oare... să dați poruncă lucrului mâinilor Mele?” (Isa. 45, 10-11). „Oare femeia uită pe pruncul ei și de rodul pântecului ei n-are milă?” (Isa. 49, 15).

Omul după naștere - copilul

- „Fericit este omul care-și umple casa de copii” (Ps. 126, 5).

- „Oricine va primi un copilăș în numele Meu, Mă primește pe Mine”(Mat.18, 5).

- „Lăsați copiii să vină la Mine” (Lc.18, 16).

Pastile antiavort!

- „Domnul stă la judecată cu locuitorii pământului, fiindcă nu mai este credință, nici iubire, nici cunoaștere de Dumnezeu în țară. Toți jură strâmb, mint,ucid, fură și sunt desfrânați... Voi pedepsi purtarea lui [poporului], iar faptele lui le voi întoarce împotriva lui. Vor mânca dar nu se vor sătura; când se vor desfrâna nu se vor înmulți, că au părăsit pe Domnul” (Osea 4).

- România este frunțașă Europei la numărul de avorturi: 0,5-1 milion/an (din 3 prunci, unul se naște și doi se avortează). Una din 5 femei rămâne sterilă în urma avortului, una din 5 femei nu se mai poate mântui prin naștere de copii (Când se vor desfrâna nu se vor înmulți, ca au părăsit pe Domnul). Părintele Arsenie Boca spunea că viitorul unui neam este cu atât mai negru cu cât numărul de avorturi este mai mare.

- Juristul italian Rafael Ballestrini: „Cea din urmă dovadă că un popor a ajuns la cel mai de jos punct al decăderii sale morale va fi atunci când avortul va fi considerat ca ceva obișnuit și tolerat de societate”

- La o întâlnire internațională a medicilor, unul din ei a spus: „Eu sunt cel mai mare criminal al omenirii. Am ucis 600.000 de suflete prin avort. În momentul în care mă apropiam de bisturiu ca să tai cordonul vieții, copilul se retrăgea căutând salvarea. Așa că eu sunt împotriva avortului. Am ucis prea mult”.

- În unele țări europene se plătește o amendă dacă se ucide vrabia sau privighetoarea în ou. Sute de animale sunt ocrotite prin lege de acțiunea omului. Omul însă e liber să-și ucidă moștenitorii încă din pântec. „A împiedica nașterea înseamnă a te grăbi să ucizi” (Tertulian).

- „Ea [femeia] se va mântui prin naștere de fii, dacă va stăruie, cu înțelepciune, în credință, în iubire și în sfințenie” (I Tim. 2, 15).

Jurnal neterminat

- pledoarie împotriva avortului -

5 octombrie: Astăzi a început viața mea. Părinții mei încă nu știu. Sunt mai mică decât un sâmburaș de măr, dar de acum sunt eu însămi, o ființă umană. Și, deși sunt atât

de puțin formată, e sigur că voi fi o fetiță. Voi avea părul blond și ochii albaștri și știu că voi îndrăgi florile.

19 octombrie: Am mai crescut puțin, dar sunt încă prea mică și nu pot face nimic. Mama face aproape totul pentru mine. Ceea ce este curios este faptul că ea încă nu știe că mă poartă în pânțele ei și că mă hrănește cu sângele ei.

23 octombrie: A început să mi se formeze gura. Ia gândiți-vă puțin! Peste un an am să râd. Mai târziu am să vorbesc. Cine poate susține că nu sunt o adevărată persoană? Sunt cineva; așa cum firimitura de pâine, oricât de mică ar fi, este totuși pâine.

27 octombrie: Inima mea a început să bată de la sine. De acum înainte, ea va bate mereu în tot cursul vieții mele, fără să se oprească vreodată ca să se odihnească. Și apoi, după mulți ani, va obosi, se va opri, și eu voi muri. Dar, până atunci, eu sunt la începutul existenței mele, nu la sfârșitul ei.

2 noiembrie: Cresc puțin în fiecare zi. Brațele și picioarele mele prind să capete formă. Dar va trebui să mai aștept o bună bucată de vreme până ce piciorușele mele să mă poarte și eu să pot alerga să mă arunc în brațele mamei mele și până ce brațele mele să-l poată îmbrățișa pe tatăl meu.

12 noiembrie: Acum au început să se formeze minuscule degete la mâinile mele. E de mirare că sunt atât de mici și totuși ele vor fi minunate! Ele vor ști să mângâie un cățeluș, să arunce o minge, să culeagă o floare, să atingă o altă mână... Degetele mele... Poate că într-o zi vor cânta la vioară sau vor picta un tablou.

20 noiembrie: Astăzi, pentru prima oară, doctorul i-a spus mamei mele că eu sunt acolo, într-adevăr, plină de viață. Ești fericită mamă?

25 noiembrie: Tatăl și mama mea nici nu știu că sunt o fetiță. Poate că ei așteaptă un băiat. Dar eu o să le fac o surpriză și o să mă cheme Ecaterina, ca pe mama.

10 decembrie: Mi s-a format și fața. Sper că o să semăn cu mama.

13 decembrie: Am început chiar să văd, dar e încă întunecat totul în jurul meu. În curând însă ochii mei se vor deschide la lumina soarelui, a florilor, a copilașilor. N-am văzut încă nici marea, nici muntele, nici curcubeul. Oare cum vor fi în realitate? Și tu, mamă, cum ești în realitate?

24 decembrie: Mamă, aud cum îți bate inima. Mă întreb dacă și tu auzi inima mea cum bate așa de încet: tap-tap, tap-tap. O să ai o fetiță sănătoasă și voinică, mamă, ai să vezi. Abia aștept să mă cuibăresc în brațele tale, să-ți mângâi fața, să te privesc în ochi. Și tu mă aștepti, cum te aștept și eu, nu-i așa?

28 decembrie: Mamă, mamă, de ce i-ai lăsat să pună capăt, vieții mele? Am fi fost atât de fericite împreună! ...

Cum să faci din propriul copil un delicvent

Departamentul de poliție din Houston (SUA) a difuzat o listă cu 12 sfaturi folositoare în educarea progeniturilor. Părinții cărora le este destinat textul, trebuie însă să citească îndemnul pe dos. Căci ei sunt învățați nu ceea ce ar trebui, ci ceea ce n-ar trebui să facă dacă doresc ca odrasla să nu ajungă mai târziu un delincvent. Iată, deci, cele 12 povețe. Nimănui nu-i strică să le știe...

1. Încă de mic, dați-i copilului tot ce vrea. În felul acesta va crește cu convingerea că toată lumea trebuie să-i ofere orice are el nevoie.

2. Când spune cuvinte urâte, râdeți în fața lui. Asta îl va face să creadă că este amuzant.

3. Nu-i asigurați nici o formare spirituală. Așteptați până va împlini 21 de ani și lăsați-l atunci „să decidă pentru sine”.

4. Evitați să-i spuneți „nu este bine”, pentru că i-ați putea crea un complex de

vinovăție. Mai târziu, când va fi arestat de poliție, asta l-ar putea face să creadă că societatea este împotriva lui, iar el - un persecutat.

5. Strângeți ceea ce lasă aruncat pe jos. Faceți totul în locul lui, astfel încât să se obișnuiască a arunca responsabilitatea asupra altuia.

6. Fiți de partea lui în disputele cu vecinii, profesorii și polițiștii. Asigurați-l că toți s-au unit împotriva lui.

7. Certăți-vă des în prezența copiilor. În felul acesta ei nu vor fi șocați când, mai târziu, totul va merge rău în familie.

8. Dați copilului câți bani de buzunar vrea. Nu-l lăsați niciodată să și-i câștige singur.

9. Faceți-i pe plac și împliniți-i toate dorințele în materie de confort și hrană. Dar aveți grijă să i le satisfaceți cu vârf și îndesat, copleșindu-l.

10. Lăsați-l să citească orice text și să asculte orice muzică îi cade în mână. Aveți grijă să sterilizați bine vesela și paharele, dar lăsați-i spiritul să se hrănească cu deșeuri.

11. Când are probleme serioase, scuzați-vă spunând: „niciodată n-am știut ce să mă fac cu el”.

12. Așteptați-vă la o viață grea. Probabil veți avea nevoie să fiți pregătiți din timp pentru asta.

Cum trăiesc creștinii în lume

Creștinii nu se deosebesc de ceilalți oameni nici prin pământ, nici prin grai, nici prin haine; fiindcă nu locuiesc în orașe proprii, nu se folosesc de un dialect paralel și nici nu duc o viață paralelă. Învățătura lor n-a fost găsită printr-o invenție sau excogitare a unor oameni curioși, nici nu promovează vreo doctrină omenească, ca alții.

Locuind în cetăți grecești ca și barbare, cum s-a hărăzit fiecăruia și urmând obiceiurile locului în ce privește hainele, regimul hranei și restul vieții, arată minunata și recunoscut paradoxala constituție a cetățeniei lor.

Locuiesc în patrii proprii, dar ca niște emigranți, iau parte la toate (treburile publice) ca niște cetățeni și suportă toate (îndatoririle) ca niște străini. Orice pământ străin le este patrie, și orice patrie le este străină.

Se căsătoresc ca toți, nasc prunci, dar nu-și aruncă odraslele.

Stau la o masă comună, dar nu și la un pat (comun).

Sunt în trup, dar nu viețuiesc după trup.

Petrec pe pământ, dar au cetățenia în cer.

Se supun legilor hotărâte și prin viețile lor biruie legile.

Iubesc pe toți și sunt prizonieri de toți; sunt necunoscuți și condamnați.

Sunt omorâți și fac vii pe alții.

Sunt săraci și îmbogățesc pe mulți; sunt lipsiți de toate și prisosesc în toate.

Sunt necinstiți și se slăvesc în necinstiri.

Sunt huliți și sunt îndreptați.

Sunt defăimați și binecuvântează; sunt ocărăți și cinstesc (pe aceia ce-i ocărăsc).

Fac binele și sunt pedepsiți ca niște răi; pedepsiți fiind, se bucură ca unii făcuți vii.

Sunt combătuți de iudei ca fiind de altă seminție cu ei și sunt persecutați de păgâni, dar cei care-i urăsc nu ar putea spune cauza dușmăniei lor.

Simple spus, ceea ce este sufletul în trup aceasta sunt creștinii în lume.

Sufletul e răspândit ca o sămânță în toate mădularele trupului, iar creștinii sunt răspândiți în cetățile lumii.

Sufletul locuiește în trup, dar nu este din trup; iar creștinii locuiesc în lume, dar nu sunt din lume.

Sufletul nevăzut e detinat într-un trup văzut, iar creștinii sunt cunoscuți că sunt în

lume, dar cinstirea pe care o aduc lui Dumnezeu rămâne nevăzută.

Trupul urăște sufletul și se războiește cu el deși nu e cu nimic nedreptățit de el, pentru că e împiedicat să se bucure de plăceri, și pe creștini lumea îi urăște deși nu e cu nimic nedreptățită de ei, pentru că se împotrivesc plăcerilor.

Sufletul iubește trupul care-l urăște și mădulele lui; iar creștinii iubesc și ei pe cei ce îi urăsc pe ei.

Sufletul e închis în trup, dar el ține la un loc trupul; creștinii sunt deținuți în arestul lumii, dar ei țin la un loc lumea.

Sufletul nemuritor locuiește într-un cort muritor; iar creștinii locuiesc și ei în corturi stricătioase așteptând nestricăciunea în ceruri.

Sufletul se face mai bun suferind cele rele în ce privește hrana și băutura, iar creștinii pedepsiți în fiecare zi se înmulțesc tot mai mult.

Într-o atât de mare poziție i-a pus Dumnezeu, pe care nu le este îngăduit a o părăsi.

Epistola către Diognet V - VI scrisă de către Panten (primul profesor al școlii creștine din Alexandria).

Patru lumânări

Luminează-te, luminează-te, Ierusalime, că lumina ta vine și slava Domnului peste tine a răsărit. Iată, întuneric va acoperi pământul și negură groasă va fi peste neamuri; dar peste tine Domnul Se va arăta și slava Lui peste tine se va vedea (Isaia 60:1,2)

Patru lumânări ardeau pâlpâind. Era liniște, atâta liniște, încât puteai auzi șoaptele sfârâite ale lumânărilor.

Prima lumânare oftă: „Numele meu e PACE. Lumina mea luminează în întuneric, dar ce folos, oamenii nu mă vor...”. Și luminița ei deveni tot mai mică, până ce se stinse cu totul.

A doua lumânare tresări pâlpâind și șopti sfârâind: „Eu mă numesc CREDINȚĂ, dar se pare că sunt în plus. Oamenii nu vor să audă de Dumnezeu. Nu mai are nici un sens să mă consum arzând...”. O adiere străbătu încăperea și lumânarea se stinse.

Cu o voce abia șoptită începu să vorbească și cea de-a treia lumânare: „DRAGOSTE mi-e numele și simt cum mi se sfârșesc puterile. Oamenii mă împing de-o parte și n-au ochi pentru cei pe care ar trebui să-i iubească...”. Cu o ultimă pâlpâire, se stinse și lumina DRAGOSTEI.

Un băiețel intră atunci în încăperea. Se uită la lumânările stinse și rosti printre lacrimi: „Bine, dar lumânările ar trebui să ardă!” Atunci se auzi șoapta celei de a patra lumânări: „Nu te teme, copilaș! Câtă vreme mă vezi pe mine pâlpâind, mai putem reaprinde celelalte lumânări. Numele meu este SPERANȚA!”

Băiețelul prinse curaj, luă în mâini SPERANȚA și reaprinsă de la flacăra ei PACEA, CREDINȚA și DRAGOSTEA. Cele patru lumânări își răspândeau din nou lumina.

Chemare la Hristosul

Nu-mi spune nimic! Îți cunosc mizeria, necazurile, luptele și ispitele sufletului tău, așa cum ești tu! Dă-Mi inima ta! Dacă o să aștepti să devii înger ca să Mi te dăruiești, atunci n-ai să Mă iubești niciodată! Chiar când ești laș, fricos, trufaș și neîncrezător în împlinirea săvârșirii iubirii, a sfințeniei, chiar când recazi în aceleași păcate pe care nu ai vrut să le repeți ...ei bine, chiar și atunci Eu nu-ți dau voie să nu Mă iubești!

Iubește-Mă, așa cum ești tu!

În orice loc, moment și-n orice situație te-ai afla, în credincioșie ori în trădare, în

râvnă, întristare și uscăciune, tu să Mă iubești așa cum ești! Eu vreau să Mă poți iubi - din puțina și săraca ta inimă, atât de chinuită! Dacă aștepti și-mi ceri să te aștept până vei fi desăvârșit, atunci n-ai să Mă iubești niciodată.

N-aș putea Eu, oare, să fac din fiecare fir de nisip un serafim sau un înger care să strălucească de curăție și dragoste? Nu sunt Eu Domnul Dumnezeu și am zidit toate și pot totul? Inima ta de om, zidit de mine, este locașul Meu. Eu aștept să-Mi dai această inimă Mie și să Mă lași să te iubesc așa cum ești! Desigur, Eu am să te schimb, dar până atunci, iubește-Mă așa cum ești, căci Eu te iubesc, cu toate că ești așa! Eu vreau să simt porumbelul iubirii tale zvâcnind către Mine, chiar din puțina, săraca, neputincioasa ta inimă! Din adâncul învoielilor tale, al murdăriei tale! Eu te iubesc și când ești slab și necurat; tu ce vină-Mi găsești?

Nu vreau o Iubire izvorâtă din mândria virtuților tale, nici a spectacolului care poți fi tu, ci dintr-o inimă smerită înaintea Mea și resemnată în a fi chiar ceea ce este: o biată inimă care Mă iubește și pe care o pot curăți oricând! Nu-Mi trebuie virtuțile tale, talentele tale, înțelepciunea ta. Eu vreau doar să Mă iubești și să lucrezi întru iubirea aceasta. Crezi că ai virtuți, dar dacă ți le-aș da chiar, tu ești așa de slab și de mândru, încât aș hrăni amorul tău propriu și nu M-ai cinsti pe Mine, ci pe tine! Apropie-te deci, cu iubire! Unui fier negru și rău, flăcările de foc nu numai că i-ar curăța rugina, dar l-ar face incandescent! Doar iubește-Mă, neînchipuindu-ți că ești curat și demn; aceasta ar fi iar o mândrie pentru tine; iubește-Mă pentru că sunt obosit și vreau să odihnesc în inima ta! Deci, nu te mai zbate și te strădui să-Mi plăci, ci iubește-Mă pur și simplu. Eu aș putea să fac, prin tine, lucruri mari pentru mintea omenească, dar nu!; tu ai să-Mi fii slugă rea și ne folositoare și neputincioasă și am să-ți iau puținul pe care tu te încrezi că-l ai! De ce, oare? Pentru că Eu te-am zidit, din iubire, ca să-ți dau iubirea, iară ca tu să-Mi poți da ceva! Nu încerca să-Mi plătești Iubirea prin nimic, Mă doare că încerci!

Nu mai sta departe de Mine. Ți lipsește nu sfințenia, pe care numai Eu ți-o pot da, ci o inimă gata să Mă iubească oricând și până la capăt! De aceea, Eu stau mereu la ușa inimii tale, ca un cerșetor, deși sunt Domnul și Dumnezeuul tău. Nu mă lăsa să aștept, ca să te împodobești și să-Mi pregătești daruri, căci tu nu poți nimic fără Mine și dacă te încrezi în tine, fără Mine, voi fi nevoit să te las în cădere, la măsura cu care te apreciezi singur! Dacă Mă primești, te voi ajuta să înțelegi, să Mă cunoști și să Mă iubești mai mult decât îți poți închipui. Lasă sângele Meu să curgă în sângele tău și să bată inima Mea într-a ta! Eu ți-am dat-o pe Sfânta Preacurata Mea Maică. Lasă să treacă totul prin inima ei curată, încât să poată mijloci pentru tine!

Nu aștepta să devii sfânt, ca pe urmă să Mă iubești! În acest fel nu M-ai iubi niciodată! Și acum vino! Eu sunt cu tine, cu voi, până la sfârșitul veacurilor! AMIN! (Ieromonah Rafail Noica)

VOLUMUL III⁶

**Părintele Arsenie o personalitate de înaltă statură monahală,
cum n-a mai avut Biserica Ortodoxă Română**

Arhim. Vasile Prescure

Țara Făgărașului a fost binecuvântată de Dumnezeu și odată cu ea întreaga noastră țară, trimițându-ni-l pe Părintele Arsenie Boca spre a trezi, sfătui, muștra duhovnicește și îndruma pe oameni pentru a trăi viața în duhul și spiritualitatea autentic creștină, asemenea primilor creștini.

A fost o mișcare care a cuprins zeci de mii de creștini de toate vârstele și treptele sociale. Din rândul acestora a făcut parte și un tânăr dintr-o comună din apropierea Mănăstirii Brâncoveanu, care a auzit vorbindu-se despre Părintele Arsenie și astfel s-a născut în sufletul său dorința de a-l vedea, de a-l cunoaște și, mai ales, de a se lăsa îndrumat de Sfinția sa.

După ce au trecut câțiva ani, angajat sufletește și perseverând pe calea vieții duhovnicești; cu râvnă sporită, cu multe rugăciuni și osteneli, a ajuns să se spovedească la Părintele Arsenie. A fost cea mai mare bucurie a vieții sale până la acest moment binecuvântat. Stările de har, de trăire duhovnicească nu le putea descrie, dar le simțea din plin și mulțumea lui Dumnezeu cu lacrimi pentru această binecuvântare.

A trecut un an de la spovedania făcută la Părintele Arsenie când, pe neașteptate, a simțit în suflet un gând vrăjmaș, păgân, hulitor de Dumnezeu și de tot ce este sfânt. Cu trecerea timpului aceste stări au luat proporții așa încât, după încă un an, uraganul necredinței, al ateismului s-a dezlănțuit cu o furie pe care numai iadul, duhul negației și al minciunii putea să-l dezlănțuie. Luptându-se din răputeri cu ispita satanei, a ateismului, tânărul se îngrozea, gândindu-se că va ajunge să-și piardă credința și odată cu aceasta și mintea.

Singura lui scăpare era Dumnezeu și Părintele său duhovnicesc, Arsenie, pe care s-a hotărât să-l caute la mănăstire. Durerile lui sufletești nu le-a destăinuit nimănui, nici chiar părinților lui, adică a păstrat o tăcere desăvârșită în acest sens. Răvășit sufletește, tulburat, îngrozit, aproape de pragul sau doaga nebuniei, s-a înfățișat la Părintele Arsenie care, văzându-l, l-a întrebat, înainte ca tânărul să-i spună durerea sa: „Ce fac cei din sat, care spuneau că nu este Dumnezeu și tu spuneai că este?”. Părintele s-a referit la gândurile de referință care îl luptau furibund în timp ce el era în sat. Tânărul i-a spus cu ochii în lacrimi: „Părinte, mă chinuiește cumplit gândul necredinței”. A confirmat personal ceea ce Părintele i-a spus cu câteva momente înainte. „Dacă nu veneai se putea să ajungi ateu”, i-a spus Părintele Arsenie și apoi l-a îndemnat să cheme în ajutor mila și harul lui Dumnezeu, spunându-i: „Spovedania și Împărtășania”. Așa a luat sfârșit chinul tânărului greu încercat de ispita necredinței.

După câțiva ani de zile s-a găsit la Mănăstirea Brâncoveanu o copie a unui manuscris al Părintelui Arsenie în care se descriau stările sufletești ale celor care, datorită păcatelor înaintașilor lor sau poate ale celor în cauză, trăiau momente asemănătoare cu cele pe care le-a trăit tânărul respectiv.

*

O tânără dintr-o comună de lângă Făgăraș s-a hotărât să intre într-o mănăstire cu dorința de a se călugări, după ce, câțiva ani de zile, a cercetat Mănăstirea Brâncoveanu - Sâmbăta de Sus - unde l-a cunoscut pe Părintele Arsenie. Sfinția sa, după un scurt timp, a primit-o la Sfânta Taină a Spovedaniei, fapt care a fost o surpriză în viața celor care se

⁶ Cișmoleanu Ioan, *Alte mărturii despre părintele Arsenie Boca*, ed. Agaton, 2008

osteneau cercetând această mănăstire. Uneori au fost situații când credincioșii așteptau ani de zile până le venea rândul să se spovedească la Părintele Arsenie.

Formată duhovnicește în atmosfera de evlavie a acestei mănăstiri, tânăra Viorica - în călugărie Veronica - a intrat în Mănăstirea Bistrița - Vâlcea, apoi la Mănăstirea Țigănești - Ilfov și, la urmă, la Mănăstirea Horezu, unde a urmat câțiva ani Seminarul teologic monahal. Prin decretul de expulzare a monahilor din mănăstiri, monahia Veronica a plecat din mănăstire cu inima îndurerată, împreună cu alte monahii, lucrând apoi în viața civilă în domeniul sanitar ca, după câțiva ani, să înceapă un șir de suferințe fizice, care au durat 12 ani.

Înzestrată de Dumnezeu cu o sensibilitate sufletească deosebită, interiorizată, la care s-au adăugat roadele nevoițelor călugărești, monahia Veronica a atins un grad de puritate morală, de viață duhovnicească deosebită, fiind o pildă vie pentru toți cei care au cunoscut-o. După trecerea sa la cele veșnice în anul 1985, surorile sale duhovnicești din Mănăstirea Prislop, cu care a făcut ucenicie la Mănăstirea Sâmbăta de Sus, au întrebat pe Părintele Arsenie: „Prea Cuvioase părinte, care va fi acum starea sufletului Maicii Veronica, având în vedere lunga ei suferință, pe care a purtat-o mulțumind lui Dumnezeu pentru că a cercetat-o astfel, apoi curăția îngerească a vieții sale, râvna pentru cele duhovnicești și viața sa de adevărată călugăriță?”. La această întrebare Părintele Arsenie a dat un răspuns pe care numai un părinte duhovnicesc de talia Sfinției sale a putut să-l dea: „Dacă ați ști voi în ce lumină se află acum sufletul Maicii Veronica!...”. Părintele știa ceea ce se petrece cu un suflet după ce a trecut dincolo.

*

Părintele Arsenie a aflat, prin darul lui Dumnezeu, că un episcop nu și-a mântuit sufletul plecând din lumea aceasta și a ajuns la locul de osândă. În viața lui se îngrijise foarte mult de o mănăstire și călugării l-au pomenit la Sfânta Liturghie și la parastase. După 30 de ani, în timpul unei Sfinte Liturghii, Părintele a spus că în acel moment episcopul acela a ieșit din chinurile cele veșnice și, și-a mântuit sufletul.

Părintele Arsenie, referindu-se la realitățile cerești, a afirmat că după plecarea sa din lume, el va merge acolo unde a mai fost: „Eu știu unde mă duc, eu am mai fost acolo”. De asemenea, a spus fiului său duhovnicesc - părintelui Simion Todoran - următoarele cuvinte, care se referă tot la realitățile cerești: „Mă duc, dar de acolo de unde mă voi duce, eu vă ajut mult mai mult decât am făcut până aici”.

Preotul Constantin Prescure din parohia Berivoii Mici din Țara Făgărașului mergea adeseori la biserica parohiei Drăgănescu, pe care o picta Părintele Arsenie. Erau apropiați sufletește, așa încât Părintele, la un moment dat, i-a destăinuit un gând, care l-a uimit pe preotul respectiv: „Mă, să știi că eu, dacă vreau, pot să trăiesc până în anul 2000”. Întâlnirea dintre ei, când a rostit aceste cuvinte, a avut loc în jurul anului 1970. Preotul respectiv este fratele semnatarului acestor rânduri și, pentru că a auzit un lucru care l-a uimit, a simțit nevoia să-l spună și altora. În situația aceasta mi s-a adresat, spunându-mi: „Auzi, mă, să dispună cineva de viața sa încât să poată muri atunci când vrea el”.

Mai spunea Părintele: „Mă, să creșteți în Hristos!”.

*

Conferința de la Timișoara, 24 noi.2004 (extrase):

Firea sa retrasă, reținută, interiorizată și puțin comunicativă avea ca suport un caracter moral inflexibil, vulcanic, dinamic, fapt dovedit în momentul în care a început lucrarea de trezire religioasă realizată la Mănăstirea Brâncoveanu. La această mănăstire era, în acea vreme, un pelerinaj de proporții, „bulboană spitaluală uriașă” - cum a numit-o Nichifor Crainic - „când toată țara lui Avram Iancu se mișca în pelerinaj cântând, cu zăpada până la piept”. Dar nu numai atât, ci credincioși din aproape toate regiunile țării

își îndreptau pașii spre Mănăstirea Brâncoveanu pentru a-l asculta pe Părintele Arsenie, fapt care l-a determinat pe Părintele Stăniloae să spună: „Părintele Arsenie a fost un fenomen unic în istoria monahismului românesc, adică o personalitate de o înaltă statură monahală, cum n-a mai avut Biserica noastră Ortodoxă Română”.

În lucrarea duhovnicească săvârșită de Părintele nostru este de presupus că avea, pe lângă însușirile native de excepție, și o pregătire intelectuală și o latură harismatică, un dar deosebit dăruit de Dumnezeu ca urmare a nevoințelor și a purității vieții sale morale, fapt care i-a determinat pe colegii săi de liceu și de la teologie să-i spună „sfântul”. Că a fost un harismatic, că s-a învrednicit de vederea unor persoane sfinte, a Mântuitorului Hristos, a Maicii Domnului și a Sfântului Serafim de Sarov a mărturisit-o Sfînția Sa însuși câtorva din apropiații săi. Fiind la Sfântul Munte Athos, în Grecia, s-a rugat Mântuitorului Hristos și Maicii Domnului să-i călăuzească pașii spre un duhovnic cunoscător al tainelor vieții duhovnicești, care să-l îndrume în viața călugărească. După rugăciuni stăruitoare la Fecioara Maria s-a învrednicit de o vedenie în care Maica Domnului l-a luat de mână, l-a urcat pe un munte înalt, cu o prăpastie atât de mare încât cu greu putea cineva să meargă cu piciorul liber, și l-a încredințat Sfântului Serafim de Sarov (1759-1833), care l-a îndrumat în viața monahală. În momentul acela Maica Domnului s-a făcut nevăzută. Când avea nevoie de duhovnic mergea singur în acel loc, iar Maica Domnului l-a întărit încât a postit 40 de zile, timp în care a fost îndrumat de sfântul care i s-a arătat.

Părintele Teofil de la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus ne-a arătat în cartea sa: „Cine sunt eu?” că în anii liceului a ascultat o predică a Părintelui Arsenie în care a spus că Mântuitorul Hristos i s-a arătat în biserica Mănăstirii Brâncoveanu sub chipul unui copil care plutea în aer, Mântuitorul fiind în acel timp în cadrul ușii din peretele care desparte naosul de pronaos. În această vedenie Domnul i-a arătat haina cu care Părintele era îmbrăcat, deși albă și curată, avea totuși o pată. Această pată reprezenta un păcat (Părintele nu a spus niciodată ce a fost acel păcat).

Altădată, Domnul Hristos i s-a arătat în sfântul altar deasupra Sfintei Mese, tot sub chipul unui copil, căruia i s-a adresat cu cuvintele: „sfinte îngere, roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, păcătosul”. Neprimind nici un răspuns și-a dat seama că nu este un înger, ci Însuși Domnul, Căruia i s-a adresat apoi: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul” și a primit răspunsul din care a înțeles că va trebui să rămână acolo, la acea mănăstire, și să săvârșească lucrarea duhovnicească rânduită.

Într-o conferință pe care a ținut-o în fața unor preoți a spus următoarele cuvinte: „Așa că, în deplină cunoștință a misiunii noastre, putem pași la lucru că noi nu suntem singuri. Mântuitorul este cu noi. Personal am această cunoștință de care nu sunt vrednic. Mi-am văzut Stăpânul și mi-a arătat păcatele! Așa se deosebește adevărul de părere căci mi-a arătat păcatele mele, nu ale altora. Harul lui Dumnezeu, sălășluit în sufletele celor care au fost luminați cu Sfântul Botez, devine lucrător în măsura în care credinciosul colaborează cu el, adică prin nevoimțe, rugăciuni, postiri, privegheri, ajunări, prin lacrimi de pocăință. Urmarea acestei nevoimțe este că cel în cauză ajunge până la o măsură dumnezeiască încât se face vrednic să săvârșească lucruri mai presus de puterile omenești, de a săvârși fapte supranaturale, atunci când și unde voiește Dumnezeu”.

De asemenea daruri s-a învrednicit Părintele Arsenie. Dovadă sunt faptele săvârșite înaintea multor credincioși, despre care aceștia dau mărturie.

Un fost cântăreț de la Mănăstirea Sâmbăta își amintește că atunci când Părintele Arsenie era starețul mănăstirii, într-o dimineață, ieșind Părintele din biserica cea veche pentru a merge spre altarul din pădure pentru a săvârși Sfânta Liturghie, uitându-se în urmă să vadă dacă Părintele vine, s-a cutremurat și a zis: „Vai, Părinte, sunteți în foc?”. „Am simțit și eu că mă arde ceva” a zis Părintele. Și atât. S-a ferit să comenteze sau să

comunica stările de har ale milei lui Dumnezeu care nu l-au părăsit niciodată.

Ne spunea Părintele că ne știe toate păcatele noastre și ale neamului nostru, că a vorbit cu sfinții pe care-i pictează. Cei care mergeau la el îi simțeau puterea și ajutorul și pe mulți îi vindeca pe loc.

*

În lucrarea Părintelui Arsenie avem și cazuri de vindecări miraculoase. A vindecat un orb pe care mai întâi l-a spovedit și l-a împărtășit și apoi i-a zis să iasă din biserică. Cei prezenți au vrut să-l ajute fiind orb, dar Părintele i-a oprit zicându-le să-l lase să meargă singur. Ajungând la ușă bolnavul a zis: „Măi, fraților, eu văd!”. În acel moment i-a revenit vederea pentru toată viața.

Un om paralizat la pat a fost dus cu căruța la mănăstire și Părintele i-a zis să coboare din căruță. El a coborât și de atunci a mers normal.

La Mănăstire la Sâmbăta a venit o femeie care era adventistă. Părintele o cunoștea și i-a spus să-și facă cruce. Ea a început o rafală de cuvinte la adresa Sfintei Cruci. Părintele i-a spus din nou să-și facă cruce. Dar ea mai vehement vorbea cuvinte de hulă împotriva Sfintei Cruci. Atunci Părintele a luat crucea și a lovit-o peste gură, spunând: „Arză-te Sfânta Cruce!”. În acel moment femeia a căzut jos ca leșinată. După câteva momente s-a ridicat. În acest timp s-a văzut o dihanie care a trecut pe lângă ea și a dispărut. Toți au rămas încremeniți. Părintele a zis: „Vedeți cine a oprit-o pe femeie să-și facă Sfânta Cruce?”. Primul lucru pe care l-a făcut femeia după ce s-a ridicat a fost Sfânta Cruce.

Ultima serbare a Sfințelor Paști la care a participat Părintele Arsenie la Mănăstirea Sâmbăta a fost în anul 1948. Am fost și eu acolo. Între cei care au participat a fost și părintele Stăniloae și o mulțime de tineri, cei mai mulți studenți la diferite facultăți din țară. La sfârșitul Slujbei Învierii, Părintele a citit o rugăciune de dezlegare. Finalul acestei rugăciuni a fost mișcător până la lacrimi, mai ales când Părintele a rostit cu ochii plini de lacrimi: „Iartă-i, Doamne!”. Toți cei prezenți plângeau, gândindu-se, poate, că acesta e momentul solemn al despărțirii Părintelui de Mănăstirea Sâmbăta. După câteva luni a fost mutat la Mănăstirea Prislop, ca să urmeze calvarul închisorilor, canalul Dunăre - Marea Neagră, urmărirea permanentă de către autoritățile de atunci.

*

L-am cunoscut de timpuriu pe Părintele Arsenie și mulțumesc lui Dumnezeu că m-a învrednicit să cunosc un om sfânt. Cu cât trece mai mult vremea cu atât conștientizez mai mult faptul că omul acesta a fost, într-adevăr, trimis de Dumnezeu. Părintele Arsenie mi-a fost de ajutor în multe din împrejurările vieții. Mi-a spus de o suferință pe care o aveam. Înainte de a pleca în armată m-am dus la părintele, care era la Prislop, să-mi dea un sfat înainte de a pleca și aveam o durere sufletească pe care nu o spusese nimănui. Eram foarte tulburat sufletește. Când m-am dus acolo mi-a spus el de ce m-am dus! Mi-a dat un remediu foarte simplu: Spovedania și Împărtășania. Mai era acolo părintele Dometie Manolache, care este înmormântat la Mănăstirea Râmeț. L-am mai întâlnit și la București în câteva rânduri.

Niciodată nu voi putea să mulțumesc lui Dumnezeu că am întâlnit un om sfânt cu care ne-a binecuvântat pe noi, românii. Aproape la toți oamenii se adresa: „Mă...”. Era foarte categoric și foarte deschis. A fost prețuit de foarte multă lume, l-au prețuit până la a-i acorda un cult; dar a fost și detractat de oamenii care l-au bârfit, lucru care l-a mâhnit foarte mult. Spunea că a suferit mai mult din partea creștinilor decât din partea Securității.

Părintele Serafim Bădilă

Mănăstirea Căşiel

Am în mână fotografia Părintelui Arsenie, așa cum l-am cunoscut și pot să zic că din câți oameni ai lui Dumnezeu am cunoscut, unul mai plin de Duh Sfânt nu am întâlnit.

Când am fost la Drăgănescu, unde picta Părintele, dânsul a stat de vorbă cu fiecare, deci, a stat de vorbă și cu mine. L-am întrebat: „Părinte, pe ce să pun accent? Pe Psaltire, pe acatiste, pe «Doamne Iisuse...», pe cărți sfinte...? Cam asta e rânduiala mea de rugăciune”. Părintele a zis: „Mă, dar cine ți-a spus să faci asta? Zi rugăciunea minții și «Tatăl nostru» la care te poți gândi toată ziua”. După această discuție și altele am plecat de la biserică - unde era foarte multă lume care dorea să vorbească cu sfinția sa, în auzul tuturor - să ajungem în București ca să venim înapoi. Mama mea a zis că Părintele s-a urcat în trenul în care suntem noi. Am mers din vagon în vagon și am ajuns să-l găsesc pe Părintele și eram bucuros că acum pot să stau de vorbă cu dânsul. Dar n-am putut! Părintele era urmărit de Securitate; ei erau îmbrăcați civil și eu nu puteam să știu cine sunt. O putere mă ținea și nu puteam să vorbesc un cuvânt. Văzând că timpul trece și eu nu pot vorbi cu Părintele, m-am gândit să pun în practică ceea ce mi-a zis și să zic și eu „Tatăl nostru”. Când am terminat „Tatăl nostru”, Părintele a întors privirea la mine și a înclinat din cap, ca și cum a aprobat această rugăciune. Acest lucru m-a făcut pe mine să-mi dau seama că Părintele are darul clarviziunii, e înaintevăzător.

M-am convins și mai mult pentru că un oarecare cetățean și-a pus haina lui, pardesiul la agățatoarea de la geam, unde stătea Părintele, dar nu a vorbit nimic. Dar, la un moment dat, înainte de a se încetini mersul trenului, pentru că urma o gară unde acel cetățean trebuia să coboare, Părintele i-a pus mâna de sus până jos pe pardesiu și omul radia de bucurie. Imediat, apoi, trenul a încetinit, omul a coborât, fericit că i-a fost binecuvântată haina de Părintele.

Deci, așa a zis Părintele: „Rugăciunea minții și «Tatăl nostru» care este rugăciunea cea mai puternică adusă de Domnul Hristos, care cuprinde toate trebuințele noastre”.

Părintele Arsenie stătea de vorbă cu oamenii și zicea: „Mă, mă duc să vorbesc cu sfinții”. Iată cine a fost Părintele Arsenie: un om care a vorbit nu numai pentru un om, ci pentru toată omenirea, că a vorbit tot de la Dumnezeu, pe care-L avea în inimă și care-i stăpâna mintea și viața.

La una din primele întâlniri ale mele cu Părintele Arsenie, dânsul mi-a zis păcatele în față, dar nu m-am supărat pentru că mi-am dat seama că este un sfânt și nu zice ca să te batjocorească. Fața îi strălucea de nu te puteai uita la dânsul, așa radia fața de lumină. Era îndumnezeit.

Pentru ce zic eu că avea darul clarviziunii? Am fost învățător la clasele I-IV 20 de ani: Mi-a spus: „Tu trebuie să pleci de acolo! Să te duci să faci teologia!”. La aceasta, eu i-am răspuns Părintelui cu gândul, pentru că nu îndrăzneau cu vorba. În gândul meu am zis: „Nu mi-am strâns bani și trebuie bani să faci o școală”.

Părintele mi-a spus: „Mă, îți pui problema că n-ai bani? Are mama ta!”. Fără să-i spun eu că tatăl meu a fost miner și a trecut la cele veșnice și mama mea a avut pensie, deci mă putea întreține, pentru că fratele meu era căsătorit și surorile mele erau la mănăstire. Deci, mama, din pensie mă putea ține. La acest cuvânt al Părintelui că mă poate ajuta mama mea, m-am opus a doua oară, spunând că nu sunt în stare să învăț limbi străine. Părintele îmi răspunde și la această împotrivire a mea: „Ce, acum îți pui problema că tu nu poți învăța limbi străine? Iaca înveți!”. Eu m-am împotrivit și a treia oară spunând că nu sunt așa deștept... Părintele strigă la mine: „Mă, tu n-ai că trebuie să pleci de acolo?”.

Realitatea a fost că surorile mele au plecat la Oradea, iar eu am mai rămas o lună

acolo și am fost conștient că, dacă și mama și surorile au plecat, întâmpinam niște greutăți și nu puteam face față singur acolo. Deci, s-a împlinit cuvântul că am plecat de acolo. Nu s-a terminat cu asta și la Asteia am rămas până a venit de hram Înaltul Andrei - Sfinții Împărați Constantin și Elena - și a zis: „Frate Nicolae, aș vrea să te sfințesc diacon la hram”. Cu îngăduința lui Dumnezeu am primit diaconia și la câteva luni preoția și am făcut Teologia, cum a zis Părintele.

Nu prea l-am ascultat eu pe Părintele. Mergeam pe la dânsul și de fiecare dată îmi zicea: „Mă, de ce vii la mine dacă tu nu asculți? Să te duci la mănăstire”. „Mă, acum te duci la Părintele Cleopa și spui: «Părintele Arsenie Boca m-a trimis la Sfinția ta să mă primiți la mănăstire»”. Astfel, am fost sprijinit de rugăciunile Părintelui Arsenie. În primul rând de harul lui Dumnezeu, al Maicii Domnului, de ocrotirea îngerilor și a sfinților, dar povățuit și de Părintele Arsenie.

În 28 noiembrie 2007 a fost al 18-lea parastas al Părintelui și am văzut așa mulțime de oameni la parastasul Părintelui încât cred că Părintele este un sfânt canonizat de Dumnezeu și de popor, pentru că pe măsură ce trece timpul simt ajutorul lui Dumnezeu prin rugăciunile Părintelui Arsenie. Eu îl consider unul din cei mai mari sfinți pe care i-a dat România.

Mi-aduc aminte de un cuvânt al Părintelui care este o îmbărbătare pentru omul aflat în ispite și în păcate, în necazuri și în scârbe: „Dumnezeu iubește pe cel mai mare păcătos cu mult mai mult decât iubește cel mai mare sfânt pe Dumnezeu”. Deci, multă nădejde a dat oamenilor Părintele Arsenie și în viață și prin cărțile care au rămas și prin îndrăzneala pe care o are înaintea lui Dumnezeu să se roage lui Dumnezeu pentru noi. Printre alți mulți sfinți știuți și neștiuți, canonizați și necanonizați de Sinod, dar canonizați de Dumnezeu și de popor, este printre cei de frunte și Părintele Arsenie.

Îți mulțumim, Părinte Arsenie, și avem nevoie și în continuare de rugăciunile Sfinției tale! Roagă-te pentru țara aceasta, pentru poporul acesta ortodox ca să păstrăm credința ortodoxă, să nu fim prinși de erezii, tineretul să priceapă că evoluționismul care li se predă este o otravă și să ne izbăvim de mass-media care este - cum zicea Părintele Rafail Noica - „împotriva Bisericii Ortodoxe” și care transformă poporul acesta creștin - de la Sfântul Andrei și până acum, de 2.000 de ani - într-o Sodomă și Gomoră. Sunt mari ispitele în slujba lui Antihrist care sunt concentrate asupra mântuirii sufletului creștinesc din vremurile în care am ajuns noi și avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu, al Maicii Domnului și al tuturor sfinților.

Pr. David Stoica

Mănăstirea Sadinca (jud. Sibiu)

Când era copil, Dan Stoica se afla și el la mănăstire când Părintele Arsenie îi binecuvânta pe toți oamenii îngenucheați. Dar pe el l-a ocolit. Atunci, copilul Dan a simțit nevoia să tragă pe capul lui mâna Părintelui Arsenie. A strâns mâna Părintelui cu mâinile sale, pe creștetul capului său și atunci Părintele a spus: „Călugăre, mă arzi!” și apoi: „Tu vei fi călugăr, te vei numi David și vei sta sus, într-un vârful de munte. Îți vei căuta multă vreme calea prin alte locuri, dar până la urmă vei veni să ridici o mănăstire tot aici, în Ardeal, aproape de casă...”. Acestea s-au întâmplat întocmai. La 19 ani a devenit călugăr. După Căldărușani, Drăgănescu, Cozia, Pătrunsa și Sibiu, a ajuns, în sfârșit, să ridice acea mănăstire, la Sadinca, nu departe de Ocna Sibiului.

Părintele David merge adesea cu credincioșii pe acolo pe unde a trecut Părintele Arsenie (Prislop, Măn. Brâncoveanu...). „La Prislop, mi-am dat seama de puterea Părintelui Arsenie chiar și după moarte. O copilă de 4 ani, cu familia, venise la mormântul de la Prislop al Părintelui Arsenie. Nu putea merge pe piciorușe. Era

paralizată total. Stăteau toți îngenuncheați în jurul mormântului, cu frunțile lipite de pământ. Se rugau fierbinte, toți cu ochii închiși. Și, deodată, văd copilașul cum se ridică dintre ei, în picioare. Stătea așa, cumva speriată, nevenindu-i să creadă că este adevărat. Pe urmă a început să sară într-un picior, de parcă vroia să se dezmoștească. Pe urmă a făcut câțiva pași. Atunci și-au ridicat și părinții frunțile din pământ și-au văzut-o... Ce bucurie poate fi mai mare? Ce fericire mai mare, decât să fii vindecat prin puterea inimii și a rugăciunii?”.

Pr. Nicolae Streza
-Sibiu-

Primele întâlniri cu Părintele Arsenie

Mulțumesc tinerilor din A.S.C.O.R. care m-au invitat și au acceptat să vorbesc despre personalitatea marelui duhovnic Arsenie Boca, pe care l-am cunoscut când eram elev de liceu, în anul 1942, când și-a început activitatea la mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, din Țara Oltului. După ce l-am cunoscut, în toate vacanțele mergeam din satul meu natal, Ludișor, (cam 15 km depărtare de mănăstire), și chiar în fiecare zi de duminică și sărbătoare, să-l văd și să-l ascult, alături de mii de credincioși. Împărtășindu-ne din darul lui, am fost pe urmele părintelui, iată, aproape 60 de ani. A vorbi despre marea personalitate a părintelui Arsenie Boca este o temeritate și o îndrăzneală, atât în fața conștiinței noastre cât și în fața, mai ales, a Părintelui care ne priveghează de dincolo, ne vede și ne ajută tuturor celor ce-l cinstim.

Părintele Arsenie alegea în fiecare duminică la ușa mănăstirii un grup de 70-80 de credincioși, pe care îi chema în biserică, le citea molitfa spovedaniei, le dădea un cuvânt de învățătură și apoi le spunea să rămână la mănăstire toată săptămâna. Mâncau la bucătăria mănăstirii, ajutau la trebuințele mănăstirii, și unii așteptau la ușa bisericii (7-8 inși) ca să intre la spovedanie. Prin taina spovedaniei pătrundea în adâncul, în profunzimea ființei oamenilor și îi îndemna să-și schimbe viața creștină, să se apropie de Dumnezeu mai mult. Erau adunați câteodată sute de oameni, iar părintele arăta cu degetul pe cei pe care-i chema la el sau le zicea chiar pe nume. Cei care erau strigați mergeau și intrau în biserică. Eram elev în clasa a șasea de liceu și mă aflam la marginea acestei mulțimi cu încă cineva din satul meu. La un moment dat, când Părintele alesese deja 7-8 inși, am zis că uite pe noi nu ne mai cheamă și, credeți-mă, la puține clipe Părintele a arătat cu mâna și a zis: „Măi, Nicolae, vino și tu!”. Avea darul înainte vederii. Așa a devenit duhovnicul meu pe parcursul vieții, până când autoritățile de atunci au obligat Episcopia Aradului să-l scoată din monahism și să-l trimită cu domiciliul forțat la București, fiind supravegheat. Dar nu ne-a lăsat! L-am căutat și acolo cu toate greutățile, silindu-ne să nu-i facem probleme.

*

Părintele Arsenie s-a născut în satul Vața din ținutul Zarandului, unde a făcut și școala generală, urmând apoi cursurile liceului „Avram Iancu” din orașul Brad. După mărturisirea colegilor săi contemporani (din care unul a trăit până nu demult la Sibiu), a fost unul din cei mai deosebiți elevi ai liceului, șef de promoție în 1929. Dirigintele clasei împreună cu colegii, l-au pus pe Zian Vălean (căci așa îl chema înainte) să sădească un stejar în curtea liceului, pe care mai târziu colegii l-au numit gorunul lui Zian Vălean Boca. Apoi, se înscrie la Teologia din Sibiu în 1929 pe care o absolvă în 1933. La Teologie, de asemenea, a fost remarcat de colegi printr-o ținută ascetică, prin interiorizare, prin capacitatea de a învăța și de a se orienta nu numai în domeniul Teologiei, ci și în cel al științelor, în special al desenului (devenind cel mai mare pictor),

dar și al muzicii; cânta la flaut. Liturghia pe care o cântă maicile la Prislop a fost organizată și armonizată de părintele Arsenie. Unul din colegii săi a spus că Părintele a fost și „infirmier al teologiei”. După terminarea Teologiei, este trimis cu bursă de către Mitropolia Sibiului la Belle Arte în București, unde audiază și cursuri de medicină, în special de anatomie ale unui mare anatomist de atunci. Acestuia îi prezintă o experiență cu fotografia (pe care anatomistul Reiner Franz a văzut-o). Aceasta consta în următorul lucru: a tăiat figura sa perpendicular și din fața (partea) dreaptă a făcut o figură și din partea stângă alta și au ieșit două fețe diferite (știți că nu suntem simetrici, numai ochii noștri văd simetria dintre fețe). Când a văzut Reiner figura provenită din partea dreaptă a scris: sfântul; iar din figura provenită din fața stângă a ieșit o altă figură, sub care Reiner, cunoscutul anatomist, a scris: omul cavernelor, căci așa arăta. Mai târziu, Părintele a spus că poate de aceea a pus Dumnezeu inima în partea stângă, ca să-l mai domolească pe omul cavernelor și să-l întoarcă spre partea dreaptă, spre Dumnezeu. La București a studiat și cursurile de mistică ale lui Nichifor Crainic (primul profesor de teologie care a propus mistica în Teologia de la București). Nichifor Crainic a fost ocrotit mai târziu de părintele Arsenie Boca atunci când a fost urmărit. A fost în închisori și la canal, ca și părintele Arsenie.

Prin 1952-1953 când părintele a fost la canal, cei de acolo ca să-și bată joc de Sfinția Sa, l-au băgat într-o baracă cu delicvenți de rând. Rezultatul a fost că delicvenții s-au întors de la faptele lor rele, văzându-l și ascultându-l pe părintele, și l-au ocrotit. Când trebuiau să lucreze la canal, să sape și să care cu roaba, ei îl scuteau pe părintele de munca pe care trebuia să o facă, lucrând ei în locul lui. Erau cronometrați să vadă cât au lucrat. Iată ce influență a avut asupra unor delicvenți de rând un om al lui Dumnezeu!

După ce s-a întors de la studii din București în 1940, a fost tuns în monahism la mănăstirea Sâmbăta de mitropolitul Nicolae Bălan, apoi a fost trimis la Muntele Athos, pentru ca să cunoască felul de viață, de organizare și de trăire de acolo. A mărturisit o singură dată că a căutat un mare duhovnic care să-l învețe și pe dânsul să fie duhovnic. S-a rugat Domnului Hristos să-i scoată în cale un mare duhovnic de acolo, însă nu a reușit. S-a rugat și Maicii Domnului, care l-a dus în vârf de munte, în Athos, și a fost dat în grija unui duhovnic care a trăit cu 200 de ani înainte de dânsul!

Alături de Părintele Arsenie

Întorcându-se de la Athos, în 10 aprilie 1942 a fost hirotonit preot ieromonah pentru mănăstirea Brâncoveanu, rectitorită de mitropolitul Nicolae Bălan. Astfel devine duhovnic al mănăstirii. Spovedania era cea dintâi pe care o făcea pentru rezidirea omului. În 1947 în postul Sfintei Marii, după sfânta Liturghie și spovedanie, părintele Arsenie citea și explica părți din Cărarea Împărăției.

Înainte de a fi eu student la teologie, i-am zis părintelui să ne arate chilia dânsului din stăreția veche de la Sâmbăta. Seara pe la 10 ne-a arătat chilia (care era în fața bibliotecii): ferestrele erau spre munte, o masă în colț, pe care era o Biblie, o cruce și alte cărți; mai era un dulap și un cuier, dar lipsea soba... în rest nu prea avea nimic. Ne-a spus că vom dormi acolo ca să vedem și noi cum e călugăria. După ce am spus cu toții câteva rugăciuni, am stins lampa (nu era electricitate atunci), părintele s-a așezat pe scândura dânsului, așa cum era îmbrăcat cu rasa, și noi pe podeaua din mijlocul camerei. Noi nu am putut să ne odihnim, dar părintele ne-a întâmpinat dimineața zăbind. A mai dormit odată părintele Arsenie, la noi acasă, când fiul meu avea câteva luni. Copilul adormea foarte greu seara. I-am spus Părintelui că o să plângă. Înainte de a ne culca părintele s-a uitat la copil, a fluierat spre el, iar acesta a dormit toată noaptea încât preoteasa i-a spus Părintelui că ar fi bine să mai vină pe la noi.

În 1946 începuse lucrarea la chilia din munte și am lucrat acolo o săptămână dormind

pe jos, pe cetină de brad. Dintr-un perete de stâncă curgea un mic pâraiaș de apă, nu l-am întrebat pe Părintele, dar am înțeles, că pentru rugăciunea lui, Dumnezeu a lăsat acest pâraiaș pentru trebuințele noastre. Autoritățile au interzis apoi lucrarea, iar în 1948 Părintele a fost mutat de către Mitropolit la mănăstirea Prislop, fiind stareț aici între 1949-1950. Părintele spunea că cu fiecare dintre noi Dumnezeu are un rost pe care trebuie să-l împlinim, iar marii duhovnici ne ajută să ni-l descoperim. Părintele Arsenie pe unii i-a trimis în monahism, pe alții în viața de familie pentru a naște copii după rânduială.

... Părintele spune undeva că pentru cei păcătoși chiar un gând spre Dumnezeu, o lacrimă pentru viața lor păcătoasă, poate să aibă ultimul cuvânt înaintea judecății Sale. Numai să ai acest moment, chiar și în ultimele zile ale vieții! Dar la bătrânețe, cu un trup dogit și mintea pierdută, nu mai folosești la nimic. Deci, să ne întoarcem până avem conștiința minții, până suntem conștienți de ceea ce facem.

Diferite învățături

- Cum îi trata părintele pe catolici? Odată ne-a zis că greco-catolicii sunt „căpușa în cojocul ortodocșilor”. Vorbind despre unirea creștinilor, care ar trebui să fie și pe care să o facem noi cei de acum, părintele spunea că se va ajunge la unire numai când oamenii vor avea astfel de suferințe îndurate de la alții, care vor cere să nu se mai facă sfânta Liturghie, încât abia poate atunci le va veni în minte să se unească, ca să poată împreună rezista încercărilor mari care vor veni asupra lumii prin lucrarea lui Antihrist. A zis părintele: „Papa vrea unirea, dar numai cu Roma, de aceea poartă și o cruce strâmbă” (așa are cârja). Totuși, unii teologi și episcopi catolici caută niște punți de legătură (cum ar fi icoana).

- Părintele îl laudă pe Sadhu Sundar Sing care nu era ortodox. De ce? Pentru că va veni vremea când va trebui să trecem peste confesionalitate, care ne învrăjbește și ne desparte. Acest om (provenit dintre hinduși și nu se știe exact care era religia lui în India) a venit să cunoască adevărul. A făcut o școală engleză unde a aflat de creștinism. A ajuns și la ideea sinuciderii. Când i s-a arătat Domnul Hristos a devenit apostol al Lui în Europa creștină și în India. De aceea, Părintele a avut numai cuvinte de apreciere față de acest om care a devenit apostol al Domnului Hristos în veacul XX.

Ce importanță are citirea Sfintei Scripturi? Poate orice creștin să o citească?

Părintele le spunea celor care ziceau că nu se prea pot ruga să înceapă cu citirea Noului Testament; să înceapă cu Evanghelia de la Matei și să citească cu mare atenție Predica de pe Munte de mai multe ori până ce va pătrunde și în minte ceva din Duhul Evangheliei. Părintele a zis despre sectari că „se duc în iad cu Biblia în mână”.

Ce semnifică un vis în care îți apare Iisus cu spatele? Dar un vis în care-l simți pe diavol urmărindu-te?

Eram la Drăgănescu și a apărut un tânăr din Alba-Iulia cam la 23 de ani, înalt, deșirat, subțire, cu o figură cadaverică și îl căuta pe părintele. Părintele nu prea i-a dat importanță la început. I-a cerut părintelui ajutorul spunându-i că toată noaptea îl chinuiește diavolul cu fel și fel de vedenii venindu-i și gândul sinuciderii. Părintele îi spune: „Mă, da' aia ce o faci unde ai învățat-o, în armată?”. Era vorba de onanie, păcatul lui Onan din Vechiul Testament. Aceasta ți-a mâncat energia din sistemul nervos simpatic. I-a mai spus: să te duci să te spovedești, să postești, să te rogi, să te căsătorești și să nu mai faci onanie. I-a spus să se ducă la o scenă din biserică și să arate ce diavol vede el în vis. M-a trimis și pe mine cu el. Am mers acolo și a pus mâna pe dracul onaniei.

Două scrisori de la Părintele Arsenie

V-a marcat în mod deosebit un cuvânt sau o faptă a părintelui Arsenie?

Sunt multe. Am primit de la părintele două scrisori în împrejurări foarte grele din viața noastră. Prima a fost când urma să se nască băiatul nostru, soția mea având probleme cu sarcina, ajungându-se până la consensul medicilor de a face avort. Atunci i-am scris părintelui. Iată ce mi-a răspuns: „Necazul vostru e destul de mare, dar trag nădejde că îl veți depăși cu ajutorul Sfintei Împărățanii. Așa se țin ispitele de orice hotărâre eroică pentru legea lui Dumnezeu. Dragii mei, greu sfat îmi cereți. Nădăjduiesc că Stăpânul vieții nu va arăta deșartă osteneala atâtor rugători pentru viață. Poate că vreți să vă vorbesc și ca un om mai real. N-aș putea decât: 1.consultând cele mai autorizate păreri ale medicilor dintre care unii ar fi de părerea întreruperii sarcinii, iar alții ar conta pe puterea de supraviețuire a organismului uman (să renunți la medicii care propun întreruperea sarcinii, să asiguri mamei toată liniștea...2.grija sufletească prin Sfintele Taine, care sunt un factor neprevăzut în medicină”.

Altă scrisoare: eram diacon la Sibiu și, așa cum sunt și azi absolvenții de teologie, vroiam să-mi găsesc o parohie la oraș. Era o parohie în Sibiu, singura care avea post de diacon, și preotul de acolo a venit (după ce diaconul pe care-l avusese plecase) la rectorul de la teologie -părintele Nicolae Neaga- cerându-i să-i recomande un diacon. Am fost recomandat eu, dar pe parcurs lucrurile au luat o întorsătură destul de grea. I-am scris părintelui Arsenie pentru că nu știam ce să facem. Iată ce ne răspunde părintele în 14. VIII. 1950: „Dragii mei, odată mi-a fost pe limbă să vă întreb de ce rămâneți în Sibiu într-o situație cam neprecisă, provizorie. Poate că atunci nici nu m-ați fi ascultat. Frate Nicolae, mi-ai dat trei alternative: renunțarea la diaconie și salariu, renunțarea la cooperatie și salariu (lucram ca funcționar civil) și renunțarea numai la salariul diaconiei. Din alternativele acestea lipsește a patra: preoția la țară. Dacă nu te-ai gândit la ea, nu ți-o pot da nici eu, fiindcă nu te încântă perspectivele ei sau chiar ai vrea să o ocolești. Totuși situația de funcționar nu-i o perspectivă, nu-i poți împlini condițiile totale și rămâi pe dinafară [cum s-a și întâmplat: lucram la un birou de facturare și după ce au aflat cei de acolo că sunt și diacon m-au dat afară]. Pe cât îți cunosc sufletul și datorită examenului pe care l-ai trecut cu soția ta, îți propun, totuși, să lași Sibiul și să te retragi la țară, până și în Chirpăr (un sat din Țara Făgărașului). E mai bine popă decât un număr în Sibiu! Rămânerea ta în Sibiu era motivată dacă te țineai de carte. (Dar, nu am putut pentru că au venit copiii și greutățile, iar doctoratul se dădea doar la București). Dar cartea și cu serviciul nu merg bine nici una. Mai aveai un motiv să rămâi în Sibiu dacă părinții și socrii puteau să te ajute. Du-te în Chirpăr și vezi ce oameni sunt acolo, și dacă-ți place rămâi la ei (Părintele a fost acolo; când era la Sâmbăta îl chemau oamenii și se ducea prin diferite sate. Îmi spunea și cum să merg). Poți să iei trenul până la Nochrih și de acolo nu mai e mult; sau poți să ajungi și de la Arpaș, Săsăuș, Chirpăr. În satul tău să nu te duci oricât ar trage tatăl tău de tine. Consătenii s-ar târgui cu creștinismul și ar pierde. Străinii ți-i poți apropia mai bine decât consătenii și rudeniile. Rămâi la soluția a patra: preoția, că prin ea ai să te mântuiești. O conștiință preotească n-are nimic de pierdut, ci totul de câștigat în orice împrejurări. Asta-i sfatul meu. La toți de bine, Arsenie”. Rezultatul a fost că am plecat preot la țară, am stat la o parohie de lângă Sighișoara 16 ani și jumătate, apoi, prin concurs, m-am mutat la Târgu-Mureș, unde am stat 31 de ani.

După ce ne-am dus la Târgu-Mureș, unde am avut o parohie de foști greco-catolici și ne-a fost destul de greu, părintele care a fost în Lazaret (Sibiu) a fost numit profesor de teologie. Am vrut să ne mutăm în Sibiu. I-am spus aceasta părintelui Arsenie care, însă, a zis: „Acolo-i canonul vostru, la Târgu-Mureș, până ieși la pensie. Că în adevăr o spun: oamenii aceia au nevoie de voi, mai mult decât cei din Sibiu care sunt credincioși, iar

bisericile de aici sunt pline”.

Închei cu un cuvânt al Părintelui:

„Nimeni pe lume nu este absolut necesar pentru nimic. Vei fi sau nu, vei interveni sau ba, progresul, lumina tot se va face, cu tine sau fără tine. Există o energie ascunsă care mână lucrurile înainte. Să nu-ți închipui, sărmană făptură pieritoare, oricât de bine ai fi înzestrat, că dacă nu ești tu lucrurile n-au să meargă înainte. Lumina se face și fără tine pe deasupra capului tău. Poți fi folositor, dar absolut trebuitor nu ești pentru nimic.

Prin urmare, la ce străduința? Oricum vor sta lucrurile, tu îndeplinește-ți înainte menirea pe care o simți, dacă o simți. Câtă vreme auzi în tine glasul unei misiuni, continuă-ți calea mai departe, oricâtă experiență brutală ar fi venit să-ți arate că țelul crezut al străduinței tale s-ar putea lipsi de munca ta. Ți-a fost rănită prezumția pe care ai avut-o? Poate că nu mai înțelegi rostul încordării, ci sensul utilității tale? Nu înceta să fi ceea ce ai fost. Isprăvește ceea ce făceai ca și cum n-ai fi încercat nici o dezamăgire.

Poate că, fără știința noastră, noi slujim vreunui scop al naturii, un scop care-i prea mare ca să-l înțelegem, prea vast ca să ni-l închipuim și pentru care Dumnezeu ne-a pus în suflet impulsia oarbă pentru noi, dar luminată pentru El. Soldatul nu pricepe planul generalului, dar fără să-l priceapă îl aduce la îndeplinire. Întocmai așa sună cuvântul Scripturii din Vechiul Testament: ori pricep, ori nu pricep, ori ascultă, ori nu ascultă, tu spune-le cuvântul Meu”...(4 apr.2002-Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca)

Pr. Ioan Ciungara

Copăcel

Vorbind despre Părintele Arsenie, parcă Dumnezeu v-a adus aici în această zi (7 noiembrie) căci ieri am participat în parohia vecină la înmormântarea unui ucenic al Părintelui Morar-cumnatul Măicuței Starețe de la Mănăstirea Prislop. În predica de la înmormântare, părintele duhovnic de la Mănăstirea Prislop a spus că Morar a fost un ucenic al Părintelui Arsenie și că Părintele i-a spus: „Mă, tu când vei muri vei fi conștient. Vei fi bătrân, dar vei avea mintea întreagă”. Într-adevăr, a fost un om înțelept și a murit într-o zi de duminică, fiindu-i copiii acasă (un fiu de-al lui l-a căutat des pe Părintele, acum este preot la București și redactor la niște reviste teologice). Așa a murit cum i-a spus Părintele: a fost conștient până când s-a despărțit de lumea aceasta.

L-am cunoscut pe Părintele chiar de când am fost la Seminar; la început am mers la dânsul împreună cu alți colegi care-l cunoșteau. Când am mers la dânsul, fie singur, fie cu colegi de la seminar, fie cu colegi preoți mai târziu, cu toate că avea mult de lucru se cobora de pe schele și zicea: „Mă, cu voi trebuie să stau de vorbă!”. Nu totdeauna se întâmpla așa pentru că era multă lume la Drăgănescu, iar Părintele lucra și vorbea fără să se uite înapoi, spunea fiecăruia de ce a venit, ce ar trebui să facă și, mai ales, să se ferească de multe păcate. Era, parcă, Sfântul Ioan Botezătorul care biciuia foarte mult păcatul.

Ne-a sfătuit și pe noi ca teologi, ne-a dat sfaturi și pentru preoție. Ca preot am învățat multe de la Părintele și pot spune că am și asistat la lucruri minunate. Ne spunea să nu ne batem joc de cele sfinte pentru că vom da socoteală în fața lui Dumnezeu. Apoi să fim cu luare aminte la pomelnicele pe care le pomenim, mai ales că sunt însoțite și de banul văduvei, deci să le pomenim cu toată grija și dragostea față de cel care-l aduce.

Despre Taina Spovedaniei nu ne-a spus prea multe pentru că trimitea pe credincioșii care îl căutau la preotul lor duhovnic: „Mergeți, mă, în satul vostru și vă spovediți acolo”. Ca să înțelegem noi, ca preoți, cât de dificilă și de grea este această Taină, ne-a dat un exemplu: ne spunea că a venit odată cineva la dânsul la spovedit și și-a dat seama că este de la Securitate, care căuta să-i găsească motive ca să îl aresteze. I-a spus direct: „Părinte am omorât un rus”. Apoi a făcut o pauză; aștepta răspunsul. L-am întrebat pe

Părintele ce i-a spus, pentru că dificilă întrebare i-a pus la spovedanie. Părintele i-a spus: „Mă, dacă tu l-ai omorât și tu vei muri”. Apoi Părintele ne-a explicat: „Dacă îi spuneam că bine a făcut că l-a omorât, că uite, suntem sub stăpânirea lor, imediat mă aresta. Dar dacă i-am spus că și tu vei muri, el nu și-a dat seama, pentru că muritori suntem. Astfel nu avea cum să mă prindă în acest cuvânt meșteșugit”.

Părintele ne învăța să predicăm împotriva păcatului, să nu ocolim păcatul, să nu încurajăm păcatul; de aceea, o parte din învățătura Părintelui era îndreptată spre păcat. Le spunea celor de față: „Mă, pentru cutare păcat ai ajuns în situația asta de boală, ai ajuns în situația de a te părăsi copilul, de a nu te asculta copiii...”.

Părintele ținea foarte mult să fie ascultat. Dacă mergeai de câteva ori și vedea că starea ta sufletească nu s-a îndreptat te mai și certa; spunea: „Mă, ajută-mă ca să te ajut! Degeaba spun eu să faci cutare lucru dacă tu nu mă asculți!”. Se supăra pe unii care veneau des, dar nu-l ascultau și nu se îndreptau prin trăirea și viața lor. Părintele a învățat, dar la cuvânt adăuga și fapta. Într-un cuvânt de-al Părintelui, dânsul zicea că în lume nu se face mai mare abuz ca de cuvântul Evangheliei; Împărăția lui Dumnezeu nu stă în vorbe, ci stă în fapte; nu trebuie să vorbești că ești creștin, ci trebuie să taci și să arăți că ești creștin! Acest lucru l-a arătat Părintele de multe ori, de multe ori îl găseam în tăcere. Ne îndemna, mai ales, la fapte.

Când eram la teologie, am îndrumat pe mulți colegi să meargă să-l caute pe Părintele, printre care și pe (viitorul) PS Daniil, care adesea venea în clasă și-mi spunea: „Frate Ioane, mai spune-mi câte ceva despre Părintele Arsenie”. Apoi am avut bucuria să aflu că a ajuns un apropiat al Părintelui. Și părinții mei l-au căutat pe Părintele. Tatălui meu, care se pregătea să meargă în război, i-a spus: „te vei întoarce, dar roagă-te mult acolo”. A stat vreo 7 ani în război, a fost și rănit și îngropat de un obuz, dar cuvântul Părintelui s-a adevărit. S-a întors sănătos și mereu îl pomenea pe Părintele. Am avut și un unchi care a fost foarte apropiat, un căraș al Părintelui Arsenie; avea o trăsură cu cai și Părintele mereu apela la dânsul și la drumuri mai lungi... Mărturisea acel unchi al meu că la Sâmbăta, când a fost ridicat de securitate, a fost pus în mașina care venise să-l ducă la Făgăraș. Părintele le-a spus: „voi mergeți cu mașina că eu vin pe jos și ajung înaintea voastră”. Ei nu au vrut. Le-a spus că o să ajungă înaintea lor pe jos. Dar când s-a urcat în mașină aceasta nu a mai pornit... Părintele a rămas să meargă pe jos și a ajuns înaintea celor care vroiau să-l aresteze.

*

Eram într-o zi la București și era o tânără însoțită de un tânăr. La un moment dat ea zice: „Părinte, e viitorul meu logodnic. E un băiat credincios”. La care, Părintele îl întreabă: „Unde ești student?”. A zis că la Drept. „Crezi în Dumnezeu?”. „Cum să nu cred, Părinte?”. „Și Îl mărturisești pe Dumnezeu?”. „Cum să nu, Părinte?”. „Păi, mă, dacă tu ieși un mare avocat și mai marii tăi te pun să scrii împotriva lui Dumnezeu, tu scrii sau nu scrii?”. Cu aceste cuvinte l-a blocat pe acel tânăr și nu a știut ce să răspundă. La care Părintele îi dă răspunsul: „Măi, dacă vei scrie împotriva lui Dumnezeu nu mai ești creștin, așa cum mărturisești. Dacă nu scrii împotriva lui Dumnezeu vei avea mult de suferit din partea celor care te pun la această încercare”. Și-a dat seama că Părintele i-a spus un mare adevăr.

*

Părintele m-a chemat, chiar de departe din curte, în biserică. Venise o doamnă mai tânără de la Târgu Mureș. Și mi-a zis: „Iată, părinte, haide să arăt lumii că nu ghicesc, că nu-s ghicitor”. Și a întrebat-o: „Mă, te bate?”. „Mă bate, Părinte”. „Bea, se îmbată?”. „Da, Părinte”. Și a spus Părintele: „Și bunicul său a fost bețiv și tatăl lui și el. Și dacă nu-l vei lăsa, dacă nu te despați și nu pleci de la el are să te împuște, are să te omoare”. Eram în vremea regimului comunist și n-am înțeles atunci aceste cuvinte și după ce

Părintele s-a retras iar în biserică să picteze am întrebat-o pe doamnă cine este, ce este soțul dânzei. Mi-a spus că soțul ei lucrează la securitate și că are grea cruce cu el. Mi-a mai spus că nu știe cum Părintele i-a aflat taina că nu i-a spus nimeni. Părintele ținea să le spună celor care aveau soți cuprinși de patima beției să-i părăsească, lucru pe care nu l-am înțeles atunci. Am înțeles că patima beției stăpânește pe câte un om, pe câte un creștin, pe câte un soț, toată viața și, într-adevăr, strică toată familia.

*

Părintele a fost întrebat și de mine și de alți preoți despre acele dezlegări ale Sfântului Vasile, despre Molitvele Sfântului Vasile cel Mare. Mi-a spus să nu le citesc, să-i las, eventual, pe cei de la mănăstire să le citească, pentru că diavolul e lăsat de Dumnezeu să stăpânească pe cineva și dacă Dumnezeu vrea să mântuiască pe acel om prin chinul diavolului, n-ar trebui noi, ca preoți, să intervenim acolo. Acest lucru îl mai spunea și Părintele Cleopa.

În legătură cu aceasta Părintele mi-a dat mai multe exemple, unul chiar din împrejurimile Făgărașului: „Mă, vezi, dacă preotul cutare s-a ținut mereu să citească aceste molitve, ce a pățit? Știi că ești de acolo?”. L-a lăsat preoteasa, l-au părăsit copiii, a avut scandal cu oamenii în parohie, a mai inventat și alte rugăciuni care nu erau în tipicul Bisericii noastre și, iată, că a ajuns să fie batjocură diavolului. Părintele spunea că diavolul este ca un stup de albine: dacă treci pe lângă ele nu se întâmplă nimic, dar dacă bagi bățul în stup, atunci vin albinele asupra ta.

*

Mulți preoți și credincioși care au fost la Canal spuneau că Părintele a fost deosebit, i-a impresianat pe toți prin puterea credinței, prin puterea și energia trupească, deși mâncarea, de multe ori, o dădea altora mai slabi trupește. Chiar și cei care îl păzeau și îl chinuiau au regretat când Părintele a plecat de la Canal.

*

La Sâmbăta, într-o perioadă, Părintele nu a mai vorbit. Povestea cineva din Voivodeni că după o vreme, la o Sfântă Liturghie în mănăstire, la acea rugăciune de prefacere a darurilor în Trupul și Sângele Domnului, i-a venit așa un grai și un glas de puternic, încât s-a zguduit mănăstirea.

Altădată, Părintele săvârșea Sfânta Liturghie la altarul din pădure și toată lumea a văzut că vine un nor pe deasupra, a început să picture; oamenii (cu umbrele și fără umbrele) aproape să părăsească locul de rugăciune. Părintele a spus: „Puneți umbrelele la loc că nu mai plouă”. Așa s-a și întâmplat.

Acest lucru s-a întâmplat și la Prislop când am fost și eu la primele parastase ale Părintelui. Plouase cu vreo 2 zile înainte și în acea zi m-am dus cu mașina pe ploaie până la Prislop. În toată țara ploua din abundență. Eram mulți preoți și ne-am gândit să slujim în biserică, dar în cele din urmă am zis să ieșim afară fiindcă era lume foarte multă. În momentul când s-a dat binecuvântarea la Liturghie în altarul pregătit lângă biserică, ploaia a încetat. Am mers și la mormânt și după ce s-a terminat parastasul, după „veșnica pomenire” din nou s-a pornit ploaia și abia am ajuns până acasă pe o ploaie torențială.

Părintele a venit odată la Ludișor (un sat vecin) într-o vară secetoasă, fiind chemat la un maslu de obște. I-au zis: „Părinte, veniți că murim de foame, noi și satele învecinate”. Părintele a venit, s-a rugat cu preoții de acolo, au făcut Sfântul Maslu. Părintele a plecat pe jos. Oamenii i-au spus că-l duc cu căruța până la Sâmbăta. Dar dânsul le-a zis că vrea să meargă pe jos și spun oamenii că Părintele ar fi binecuvântat satele și locurile pe unde a trecut și după aceea secetă a dat Dumnezeu și ploaie și un an cu belșug, încât toamna oamenii ziceau că mâna lui Dumnezeu a lucrat prin Părintele Arsenie și i-a salvat de la pieire.

*

Cineva din satul vecin mergea des la Părintele, era o femeie credincioasă. Părintele când a văzut-o i-a zis: „Du-te acum înapoi cu ce poți pentru că nora ta se urcă în căruță să meargă la doctor să-și facă avort. Du-te și oprește-o”. A ajuns cu ce a putut de la București la Făgăraș și a ajuns acasă chiar când nora era urcată în căruță să meargă la Făgăraș la medic. Le-a spus că Părintele a trimis-o ca să spună să nu facă acest păcat pentru că va fi greu de toată familia. Nora nu a mai făcut avort și chiar a mai avut și alți copii. Era împotriva păcatului uciderii, așa cum ne învață Sfinții Părinți și Biserica. De multe ori Părintele spunea: „Mă, de ce nu-l omori pe fiul cel mare, că e botezat? De ce să omori pe unul care nu este încreștinat?”. Spunea asta pentru ca să-i sperie pe oameni, să-i facă conștienți de fapta lor, nu cu gândul ca să-i omoare.

Mereu le spunea celor cu avorturi: „Măi, nu numai că veți da răspuns în fața judecății, dar cei care rămân copii în familie (cei neavortați, cei născuți) vor fi foarte chinuți și veți avea de lucru cu ei”. Unei femei i-a spus: „Câți copii ai?”. Ea a spus că unul. Și Părintele i-a zis: „Dar ceilalți 9 unde sunt? Vai, vai, ce va fi de capul tău! Acest copil te va chinui mai mult decât ceilalți nouă”. Și așa a avut să se întâmple, fiind un copil problemă.

O femeie din satul vecin care-l căuta des pe Părintele, mi-a spus într-o zi că avea obiceiul de a drăcui și nu se putea stăpâni. S-a dus la Părintele și i-a spus să o ajute. Dar Părintele, până să zică ea acest cuvânt, i-a spus: „Tu, decât să-l mai pomenești pe cel rău mai bine prinde-te cu dinții de masă să-ți rupi dinții”. Atunci ea a început să plângă, Părintele a binecuvântat-o și a zis: „Dumnezeu să ne ajute”. Și din acea clipă nu a mai rostit și nu a mai pomenit numele celui rău.

Părintele a zis: „Mă, eu nu ghicesc. Eu îi spun omului ce are pe suflet”. Părintele este cinstit aici, în Țara Făgărașului, în mod deosebit. Eu ca preot am fost ajutat de Părintele. Nu mi-a spus taina vieții mele, ca preot, dar mi-a zis: „Mă, după ce nu mai sunt, mai strigă câteodată: Părinte Arsenie, ajută-mă!”. Cred astăzi că și Părintele ne-a ajutat, de acolo de unde este, pentru a redobândi liniștea și a scăpa de marile frământări de după revoluție, de aici din sat (cauzate de neînțelegerile dintre ortodocși și uniți).

N-ai cum să nu te gândești la ceea ce ne-a învățat, la ceea ce a făcut, la atâtea minuni făcute de Părintele în viața oamenilor. N-avem cum să nu-l pomenim pe Părintele Arsenie că a fost atât de aproape de noi. Foarte multă lume spune că este un sfânt al nostru și mai ales al făgărășenilor și foarte multă lume ar dori să fie canonizat, să fie trecut în rândul cuvioșilor părinți, al sfinților plăcuți lui Dumnezeu pentru că L-a slujit pe Dumnezeu, pentru că a avut un dar deosebit. Eu întotdeauna spun celor care l-au cunoscut și nu l-au cunoscut, că un Părinte Arsenie se mai naște doar la 1000 de ani. Nu știu ce mă face să rostesc mereu acest cuvânt.

Poate vreodată Sfântul Sinod se va apleca să cunoască mai bine viața, trăirea, sfaturile Părintelui Arsenie și îndemnul sale deosebite, ca ale Sfântului Ioan Botezătorul, și, poate, printr-o minune a lui Dumnezeu și prin vrerea lui Dumnezeu să-l cinstim și în calendarul Bisericii noastre. O parte din ierarhii noștri l-au cunoscut pe Părintele, unii au fost chiar ucenici ai Părintelui.

Noi îl pomenim și în rugăciunile noastre cu nădejdea că și Părintele ne pomenește. Foarte multă lume, credincioși din toată țara merg la Prislop și peste săptămână și în zi de sărbătoare și de duminică. Părintele nu poate fi uitat, iar credincioșii transmit cuvânt bun și sfânt despre Părintele și va fi tot mai cunoscut în neamul românesc...

Arestarea Părintelui Arsenie

(scrisori)

Pr. Dr. Mihai Săsătujan

...Personal, în arhiva Episcopiei Aradului, am găsit trei documente în legătură cu arestarea Părintelui Arsenie, o arestare absolut brutală: 10 oameni au venit să-l aresteze într-o noapte, au intrat în chiliile maicilor de la Mănăstirea Prislop, au folosit un limbaj absolut murdar și l-au ridicat pe Părintele Arsenie pentru a fi anchetat. După un timp oarecare Părintele Arsenie se întoarce la mănăstire și scrie episcopului său - Andrei Magieru al Aradului - o scrisoare impresionantă. Voi cita un text în legătură cu arestarea din Mănăstirea Prislop a Părintelui Arsenie Boca:

„În noaptea de 15 spre 16 ianuarie 1951, orele 5 dimineța, am fost ridicat de un grup de 10 oameni din partea autorității de stat. Aceștia nu au prezentat nici un ordin, procedeul a fost brutal, au intrat în chiliile surorilor; vorbind foarte necuviincios, toate acestea fără nici o motivație”.

Vă citesc acum o scrisoare pe care dânsul o scrie, la întoarcerea la Prislop, episcopului Andrei Magieru al Aradului. Textul este absolut impresionant pentru verticalitatea morală și profunzimea sufletească a Părintelui Arsenie:

„De Buna Vestire, cu ajutorul lui Dumnezeu, am ajuns acasă, la Prislop, sănătos, mult folosit și tot atâta de senin. Bucuria n-are multe vorbe, de aceea, dimpreună cu obștea v-o împărtășim așa cum e, cu recunoștință și smerită metanie, pentru că faceți parte, în toate privințele, din motivele ei. Am aflat că după Paști veniți la noi. Vă așteptăm așa cum vechii crești își așteptau părinții. Dar, pe lângă motivul străvechi, mai e și unul local, mai nou: îndeplinirea ultimelor forme în conducerea obștii de aici, ceea ce îmi va asigura și mie răgazul preocupării de ceilalți talanți care-i am, cu care încă nu am lucrat încă nimic pentru Iisus. Al Preasfinției Voastre fiu duhovnicesc, Arsenie” (Prislop, 3 aprilie 1952). Documentul este convingător prin conținutul lui. El exprimă atmosfera duhovnicească specifică Mănăstirii Prislop la acea dată și liniștea sfletească profundă a celui deținut mai mult de 1 an pentru anchetele impuse de autoritățile comuniste ale vremii.

Revin la momentul arestării Părintelui Arsenie și aș vrea să vă citesc o scrisoare a obștii Mănăstirii Prislop pe care întreaga obște - Monahia Zamfira și celelalte maici de la Mănăstirea Prislop - o trimite episcopului Aradului Andrei Magieru, insistând, rugându-l să intervină la Patriarhul României, iar acesta la puterea de stat pentru a se rezolva cât mai repede problema Părintelui Arsenie. Din scrisoarea obștii Mănăstirii Prislop către episcopul Andrei Magieru reiese importanța personalității Părintelui lor duhovnicesc - Arsenie Boca - pentru ele, în acea vreme, la mănăstire:

„Preasfințite Stăpâne, cu strângere de inimă, vă aducem la cunoștință, precum ni s-a spus, ridicarea Părintelui nostru Stareț și duhovnic, Arsenie, de către autorități. O facem din ascultare. Pentru noi el este mereu prezent în formarea creștinească pe care ne-a dat-o. Și o mai facem cu nădejdea că cel pe care îl socotim ca pe părintele nostru mai mare, ca pe episcopul nostru, în mentalitatea de creștinism primar cu care ne-a deprins Părintele Arsenie, Preasfinția Voastră veți veni până la obștea Prislopului, încercând personal sau prin delegați, să arătați Înalt Preasfințitului Patriarh rolul și activitatea Părintelui Arsenie în această mănăstire și, prin ea, în această regiune. Cunoașteți caracterul pur religios al activității Părintelui Arsenie, încadrată în întregime în spiritul sfânt al Bisericii. Cunoașteți înflorirea pe care a luat-o mănăstirea noastră sub conducerea Sfinției sale. Cunoașteți caracterul ortodox pe care îl imprimă, pe nesimțite, în rândul foștilor uniți, fapt pe care-l știe mai îndeaproape părintele protopop Ciobanu al Hațegului, care ar putea fi delegat. Având în vedere cele de mai sus, fiți sigur,

Preasfințite Stăpâne, că numai o neînțelegere a putut provoca ridicarea Părintelui Arsenie din partea autorităților. Știm că numai Înalt Preasfințitul Patriarh poate interveni pentru a lămuri această neînțelegere. Credem că nu ne veți părăsi. Așteptăm clipă de clipă întoarcerea Părintelui nostru Stareț și duhovnic. Până atunci, rămânem după puțină, mărturii ale Ortodoxiei, conștiința obștii monahale că sunt mărturii ale Ortodoxiei. După faptele noastre ne veți cunoaște ca ucenice ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos, rod al activității Părintelui Arsenie în această mănăstire. Întru aceasta ne sprijină poporul și cu aceasta vă vom putea mulțumi de sprijinul pe care nu ne îndoim că ni-l veți da. Cu smerită metanie, vă sărutăm dreapta, ale Preasfinției Voastre fiice duhovnicești” - semnează părintele Dometie și numele și semnăturile monahiilor de atunci de la mănăstire.

...Iată, de data aceasta, nu doar mărturii orale, ci documente scrise, de arhivă, care vin să contureze profilul unui cleric, al unui slujitor al Bisericii Ortodoxe, într-o anumită stare de fapt, socială și politică din România... Ierarhul Aradului a intervenit de nenumărate ori la Petru Groza-primul ministru, la ministrul cultelor- Stanciu Stoian, la patriarhul României pentru ca să rezolve situația preoților din acest moment... (Timișoara)

Câteva învățăături de la Părintele Arsenie

Pr. Simion Todoran

- Cuvânt la Parastasul din 28 noiembrie 2007 -

1. „Fiecare dintre noi duce un ateu în spate, trupul pe care-l avem. De la starea aceasta trupească până la a face din trup «Templu al Duhului Sfânt» (I Corinteni 3, 16), de a face din el «Biserica lui Dumnezeu», este de luptat, de cele mai multe ori, o viață întreagă” spunea Părintele. Deci, trebuie să știm că lupta aceasta nu este o luptă de o zi, de două, de trei, ci că trebuie să avem răbdare, îngăduință și o viață întreagă ne trebuie ca să ajungem la măsura desăvârșirii.

2. „Firea trupului fiind oarbă, surdă și mută, nu te poți înțelege cu trupul decât prin osteneală și foame. Aceasta, însă, trebuie să fie condusă după dreapta socoteală, pentru că s-au făcut și s-au văzut și știm din Pateric că foarte mulți au căzut și în dreapta, adică atunci când s-au luptat, vrând să ajungă la desăvârșire au căzut în păcat, în mândrie, în slavă deșartă”. De aceea, spune că trebuie condusă după dreapta socoteală ca să nu ne dăuneze sănătății. Postul și rugăciunea sunt două lucruri pe care le avem și cu care putem să alungăm poftele din noi. Așa cum spunea și Părintele foarte pe scurt, dar și din Sfânta Scriptură și din viața noastră „foamea îmbânzește fiarele”. Când înțelegem postul ca pe o stare în lupta spre desăvârșire înseamnă că începem urcușul nostru duhovnicesc.

3. „Când dreptatea lui Dumnezeu se întoarce asupra noastră a sosit vremea de plată sau ispășirea”. De multe ori venim, aici la Prislop la Părintele, și, în general, avem necazuri, avem încercări. „Ispășirea nu-i o pedeapsă de la Dumnezeu, ci un mijloc de înțelepțire, o îndreptare mai aspră. Iar fiindcă dreptatea lui Dumnezeu mereu se ține între faptă și răsplată, putem vorbi chiar de o lege a dreptății, ca de o lege milostivă pentru care ne curățim de petele, faptelor rele. Dacă răbdăm necazurile de bună voie, neumblând cu ocolirea, ne ajută Dumnezeu, iar de nu vrem să primim cele ce vin peste noi că nu le înțelegem, nu ne ajută Dumnezeu, deși El ar fi vrut”.

Cu alte cuvinte, Părintele spunea aici să luăm încercarea ca o binecuvântare. Dânsul a luat în viață toate încercările ca o binecuvântare și când a fost în închisoare și când a fost scos din mănăstire; a stat 30 de ani, ca să nu slujească pentru că a făcut ascultare, deși au fost voci care au spus că trebuia să slujească pentru că putea. N-a putut pentru că a ascultat de ierarhie așa cum se cuvine pentru că a depus votul ascultării. Un călugăr se

remarcă, mai ales, prin voturile pe care le are asupra lui și, mai ales, dacă le respectă. Părintele Arsenie a fost, deci, un exemplu și din acest punct de vedere.

4. „E știut că pentru a scoate un gând rău din inimă trebuie să o învălui de mai multe ori în cuvântul cel bun ca să o izbăvești din robia gândului rău. Asta e calea cea mai lungă: calea de la minte la inimă”. Ca să-l faci pe om să înțeleagă trebuie să te adresezi inimii. Inima, ca să poată să fie luminată, trebuie să fie așezată în minte.

5. „Când auzi pe cineva făcându-te tobă de blesteme, nu te pripi cu mintea și nu sări cu gura, răspunzându-i ce nu trebuie. Nu-l întreba pe el: «De ce mă ocărăști?», ci întreabă-te pe tine: «Oare de ce mă ocărăște omul acesta?». În orice caz, răspunde Dumnezeu pentru păcatele mele”.

Personal nu l-am auzit niciodată pe Părintele să vorbească de rău pe cineva. N-a vorbit de rău niciodată, ci dacă a putut să spună a spus doar cuvinte de mângâiere și dacă a putut să ajute pe cineva, a făcut lucrul acesta. Părintele îți spunea păcatul în față, pentru că avea această putere duhovnicească deosebită. Părintele Arsenie avea un dar deosebit. Părintele Arsenie era un om instruit, a studiat: Teologie, Belle Arte, cursuri de medicină și a fost un om care citea cu o plăcere deosebită.

Într-o situație la București, când m-a vizitat cu ocazia sfințirii bisericii de la Drăgănescu, a stat la mine acasă și l-am văzut cu câtă pasiune citește și se interesează de tot ceea ce este nou. Îl preocupau, mai ales, problemele de antropologie creștină și faptul că o familie, cum a fost familia Sfântului Vasile cel Mare, a putut să aibă copii numeroși și mulți sfinți. Se interesa și se întreba: oare cum este posibil să se facă lucrul acesta? Tot cu lucrarea lui Dumnezeu.

6. „Încercările nu sunt o pedeapsă, ci o școală, lumină pentru mine și milă de la Dumnezeu. Că le simțim noi ca suferințe? Spune Părintele: De nu le simțim ca atare, n-am învățat nimic. Precum plăcerea e dascălul păcatelor, așa durerea e dascălul înțelepciunii. Iar din odihnă până acum n-a ieșit ceva de folos”. A făcut lucrul acesta și toate încercările și toate ispitele care i-au venit în viață le-a luat și le-a pus în seama lui Dumnezeu.

7. „Toate necazurile ne vin de la greșeli, nu de la Dumnezeu. El numai le îngăduie și spală cu ele vinovățiile noastre. Oamenii nu înțeleg că vindecarea prin necazuri nu dovedește părăsirea lui Dumnezeu”. Adesea auzim: m-a părăsit Dumnezeu, mă bate Dumnezeu că am atâtea necazuri în viață. Atunci când ai necaz să știi că Dumnezeu se milostivește de tine: „Ba chiar prin aceea că Dumnezeu are grijă de noi, dacă avem necazuri”. Mântuitorul spune: „În lume necazuri veți avea. Îndrăzniți, Eu am biruit lumea” (In. 16, 33).

8. „Nu fericiți pe cei ce n-au necazuri în lumea aceasta, căci cunoscându-i Dumnezeu că n-au minte să-I înțeleagă căile, nu le rânduiește o îndreptare prin încercări în lumea aceasta, ci osândă în cealaltă”.

9. „Până nu vom ajunge de aceeași părere cu Dumnezeu despre viața noastră pământească, despre cealaltă de pe celălalt tărâm, nu vom avea liniște în suflet, nici unii cu alții și nici sănătate în trup și nici în orânduirea omenească”. Acest lucru ar trebui să-l citim și să-l înțelegem foarte bine. Deci, trebuie să ne punem de aceeași părere cu Dumnezeu. Nu pe Dumnezeu să-L punem de acord cu noi, ci noi trebuie să fim de acord cu Dumnezeu. Până nu vom face lucrul acesta nici noi, nici între noi și nici în societatea noastră nu va fi pace.

„Trebuie să ne plecăm înțelepciunii atotștiutoare a lui Dumnezeu, Care, în tot ceea ce face, urmărește înțelept firea noastră, ori pricepem, ori nu pricepem aceasta. Când plecăm capul și vrem și noi ce a vrut Dumnezeu, în clipa aceea căpătăm liniștea sufletului, orice ar fi dat peste zilele noastre”. Atunci când Îl ai pe Dumnezeu, orice greutate devine o binecuvântare și este foarte ușoară.

Mântuitorul spunea: „Luați jugul Meu că este ușor și sarcina mea că este ușoară”. De ce? Pentru că Dumnezeu este Cel ce ne poartă și pe noi și greutatea noastră.

10. „Credința este un risc al rațiunii, dar nicidecum o anulare a rațiunii; ci, dimpotrivă, o iluminare a ei. E o absolvire a sufletului într-un «dincolo» al lumii acesteia, în spațiul divin al existenței. Conștient de această dezamăgire fără să fii mort deloc și în lume, experimentezi, trăiești la intensități nebănuite sentimentul libertății spiritului. Acum scapi de frică. Va urma, apoi, o realitate de o evidență absolută”. Astfel înțelegea Părintele subtil ce este credința, care este această iluminare, această angajare ca să treci dincolo. În momentul în care ești un om credincios, pătruns de Dumnezeu, orice s-ar întâmpla cu tine, vei învinge!

Am văzut oameni din toate părțile, din străinătate, din întreaga țară care sunt prezenți aici cu ocazia acestui sfânt parastas. Știm că Părintele, de acolo de unde este, ne binecuvântează și se roagă pentru noi. Sunt convins și de acele cuvinte pe care le-a spus Părintele, că „Va lua țara foc din Prislop” - și de la alte mănăstiri, focul spiritual al renașterii noastre.

Pr. Petru Vamvulescu

Părintele Arsenie zicea că, în cazul muceniei, puțin la început este mai greu, dar după aceea, Dumnezeu încercând bunăvoința, credința și dragostea noastră ne ușurează durerile încât nu mai simțim focul lor, cruzimea lor.

Sfinții de demult știau de Părintele Arsenie pentru că erau în legătură. Ne spunea Părintele Arsenie: „A fost Sfântul Vasile pe la mine și m-a muștră că prea vă canonesc pe voi”.

Fumatul atacă mintea și credința omului, nu doar plămânii, inima, sângele și organele respiratorii.

Să ne spovedim din toată inima și din tot sufletul nostru.

Despre Sfânta Împărtășanie Părintele Arsenie spunea: „Nici prea rar dar nici prea des pentru nevrednicia noastră, că noi nu avem viața mucenicilor și a creștinilor de demult”.

Părintele zicea că Dumnezeu nu răsplătește și nu pedepsește cele mai multe aici, ci dincolo, la judecată. Dar aici dă, din când în când, câte un semn.

„Când Dumnezeu nu va mai asculta rugăciunile sfinților pentru tot felul de păcate și de necazuri care sunt în lumea aceasta, mai este una care nu se poate să nu fie ascultată: Maica lui Dumnezeu care are o milă și o stăpânire nemăsurată. Ea și Sfânta Liturghie”.

Pr. Oprea

(Cinciș)

Prin anii '50, un credincios, cântărețul Morar Ionică din Cinciș, a fost de față la o întâmplare. Când Părintele Arsenie a ieșit din biserica Mănăstirii Prislop, toți oamenii care stăteau jos pe pajiște, lângă izvor, s-au ridicat în picioare să-i sărute mâna Părintelui. Doar un copil a rămas jos. Unchiul copilului i-a zis Părintelui să-l ierte pe copil că nu s-a ridicat deoarece acesta nu poate să se ridice, niciodată nu și-a putut folosi picioarele. „Ba poate” a zis Părintele și a întins mâna copilului. Copilul a prins cu mâna un deget al Părintelui și s-a ridicat în picioare. De atunci copilul n-a mai avut nimic și a putut să meargă.

Maica Stareță Marina
Mănăstirea Hurez
Să-i iubești pe toți care te batjocoresc

Erau două persoane din Orașul Victoria - mama și o fiică - și l-au întrebat pe Părintele Arsenie, că nu știau ce să facă: Să meargă la mănăstire sau să se căsătorească? și l-au întrebat pe Părintele Arsenie. Părintele a zis: e grea călugăria, dar e mai grea căsătoria ca să ți-o duci așa cum trebuie”.

Eu nu am fost la înmormântarea Părintelui Arsenie. Când a murit, eu eram la Seminar la Craiova. Eram foarte tulburată, dar nu știam de ce. Numai după ce am ajuns în gară la Craiova a venit cineva și mi-a spus: „Ați auzit că a murit Părintele Arsenie?”. Atunci parcă mi-am găsit răspunsul de ce eram așa de tulburată. Nu știu din ce cauză a murit Părintele, așa a vrut Dumnezeu. **Părintele s-a rugat să fie mucenic, să moară mucenic.** Părintele a fost mucenic toată viața!

Părintele era pentru naștere de fii. Mi-aduc aminte că, la un moment dat, în mintea mea încolțise ideea ca, dacă mă căsătoresc, să trăiesc în curăție. M-am dus cu un băiat din Sibiu la Părintele și aveam în minte acest lucru, și pentru că acest băiat mi-a garantat că se va lăsa cum vreau eu, adică se va conduce și după cum vreau eu în familie. Aveam părul scurt și aveam batic pe cap și pe sub batic îmi cădea puțin păr pe frunte și când am ajuns la Părintele, dânsul mi-a dat cu mâna pe frunte și mi-a zis: „Nu vrei să ai frunte?”. Dar fără să-mi dau seama că „fruntea e ceea ce sunt acum”. I-am spus: „Ba da, Părinte, dar mi-am spălat părul și de asta mi-a căzut”. Părintele mi-a zis a doua oară: „Nu vrei să ai frunte?”. I-am spus: „Ba da...”, îi tot explicam. Dar Părintele zice: „Știu, mă, știu”. Dar, probabil o fi zis: nu înțelegi nimic... A zis: „Dacă vrei să te căsătorești să nu crezi că trăiești așa cum te-ai gândit tu”. Asta nu o știam decât eu, că vroiam să trăiesc în curăție, dar căsătorită. Mă făceam că nu înțeleg ce vrea să zică, dar eu știam foarte bine, însă ca să nu mă întrebe cei din jur. .. Părintele mă apasă încă o dată: “Dacă vrei să te căsătorești să aduci toți copiii că asta-i familie binecuvântată, nu să crezi că trăiești în feciorie așa cum gândești tu”.

Și mamei mele tot așa i-a zis: „N-ai vrut să-l ai și de asta ai probleme cu copiii”.

În momentul în care i-am cerut binecuvântare pentru mănăstire, Părintele a zis: „Mă, du-te, dar vă va mai mătura”. În mintea mea am zis că să nu ne măture Dumnezeu. Apoi Părintele a continuat: „Și pe mine m-a măturat, dar nu m-a măturat Dumnezeu”. Nu știu la ce s-a referit, pentru că dacă nu murea Ceaușescu deja era decretul care urma să fie pus în aplicare sau că va veni ceva de acum încolo peste noi.

Părintele mai zicea: „Dacă te duci la mănăstire să-i iubești pe toți care te batjocoresc”. Eu țineam foarte mult la fratele meu cel mic, care avea problemele lui, și a zis Părintele: „Ia vezi, dacă, fratele tău ți-ar da două palme, îl mai poți iubi la fel ca înainte?”. Și după ce am ajuns acasă, nu după multă vreme le-am primit, deși nu mă așteptam. Lupta a fost extraordinară ca să-l pot iubi la fel, mai ales că atunci lucram pentru el un pulover și mă gândeam atunci să i-l stric.

Deși înainte duceam o viață mai lumească, am fost și la Părintele; intrarea încă în mănăstire se datorează Părintelui Arsenie. Pot să zic că intrarea mea în călugărie e numai a Părintelui. Părintele mi-a zis și de Mănăstirea Horezu. Nu am lăsat să-mi spună dânsul la ce mănăstire să mă duc. Am zis eu: „Ce ziceți de Horezu?”. Fără să știu că Părintele a fost pe la Horezu și-l cunoaște foarte bine și are fiice duhovnicești. Părintele a zis: „Mă, du-te, dar o să-ți fie greu la Horezu că e multă muncă”. Poate că s-a gândit la lucrul acesta și pentru faptul că starea sănătății mele nu prea era bună. Cu ajutorul lui Dumnezeu și al Părintelui și al Sfinților Brâncoveni am reușit, până acum.

Maica Tecla

Mănăstirea Cârțișoara -Arpașul de Sus

Când vorbeam cu sfinția sa, când mă uitam în ochii Sfinției Sale, parcă Îl vedeam pe Mântuitorul, parcă vedeam cerul senin și multe alte lucruri minunate.

Un frate de-al mamei mergea la Prislop cu încă un vecin și Părintele le-a spus: „Mă, voi ați venit aici cu tămâia diavolului, cu tabachera”. După ce a terminat Sfânta Liturghie le-a spus să meargă pe un deal din apropiere să taie niște crăci pentru un gard. Și o să vină și dânsul. Când au ajuns s-au pus să se odihnească. Dar Părintele Arsenie era acolo. Și i-au spus: „Părinte, cum ați venit aici?”. Le-a spus: „Pe lângă voi, mă”. O maică le-a zis că Părintele merge prin aer. Nu l-ați văzut pentru că nu ați fost vrednici.

Într-o noapte au venit să-l aresteze și l-au urcat în mașină, dar nu au putut să plece cu mașina. Părintele le-a spus că nu o să poată să plece de acolo până nu se dă dânsul jos din mașină. Când s-a dat jos a pornit mașina și le-a spus: „Vedeți, mă, numai eu dacă vreau vin, nu mă puteți duce voi”. L-au închis și dimineața au găsit camera descuiată și stătea acolo și se ruga.

Multă lume mergea la dânsul. A fost o femeie la dânsul care plângea mult pentru că avea un singur băiat care a fost închis și acum nici nu a scăpat bine și l-au închis din nou. I-a zis Părintele: „Numai pe acesta îl plângi. Dar pe aceia căroră le-ai făcut chiuretaj nu-i plângi? Aceia pe care nu i-ai lăsat în lume îl amărăsc și pe acesta și pe tine”.

Altă femeie a mers la dânsul la Drăgănescu și i-a spus că i-a adus niște unt bun de oaie. Părintele i-a spus: „Bine că ai adus. Du-te în fața bisericii și unge stâlpii ăștia cu untul tău”. Femeia a zis: „Cum, Părinte, eu l-am adus pentru sfinția ta”. S-a dus și a uns stâlpii cu unt și au ieșit vreo șase șerpi care lingeau untul. A zis părintele: „Vezi, mă, ăia sunt copiii tăi pe care nu i-ai lăsat în viață. Mie nu-mi trebuie untul tău”.

Când era în biserică a venit un sectar ca să-l urmărească; cum a intrat în biserică le-a spus oamenilor să facă loc și i-a spus aceluia să iasă afară pentru că e sectar. A spus să nu stăm de vorbă cu ei pentru că ne atrag cu minciunile și cărțile lor. Tuturor ne spunea să mergem la biserică; să ne rugăm, să citim Psaltirea, să facem bine, să facem milostenie, să-i ajutăm pe săraci. .. Ne spunea să nu mergem nici la catolici, nici la sectari și să nu vorbim cu ei...

Trageți de voi către creștinism
Citiți cărți egale cu Testamentul
Învățați să mâncați cu lingura mică!
 Scrisoarea Părintelui Arsenie către N.

Rememorează-ți: «N., trage de tine la creștinism!». Tu nu faci decât că-l studiezi pe dinafară, din cărți. Tu încă nu te-ai angajat existențial în creștinism, adică cu toată sinceritatea de conștiință și cu toate «riscurile» acestei angajări. «Riscuri» față de tine, întâi; și apoi: față de «firea omenească», în general. Toate instinctele tale sunt «în primejdie» în fața creștinismului, în fața trăirii lui Hristos. Acestea sunt cele dintâi «alarme» ale naturii slăbite de păcat în fața «primejdiei» de-a fi «înghițite» de Viață - adevărata Viață.

Îți descriei o latură a slăbirii tale sufletești.

Mai este una.

Un psiholog francez contemporan a făcut o mare descoperire, care sună, în cuvintele lui, cam așa: «Intelectul nostru e structurat dialectic; adică: orice idee apare în câmpul luminos al conștiinței, trezește, prin inducție, și ideea contrară. De aceea, să nu te miri că: plecând să realizezi o idee, te poți «trezi» făcând exact contrar ei».

Cu aceste elemente de ajutor poți mai ușor să te înțelegi pe tine însuși, să-ți explici aproape toate «împotrivirile» tale și față de tine și față de oameni (taică-tău, de pildă) și, și față de Omul cel pogorât din Cer- făptura noastră cea nouă - cum se exprimă Sfântul Pavel.

Ce pot să te ajut este să te cunoști pe tine însuși, în cea mai intimă «șurubărie» a naturii tale și să decizi tu însuși cum trebuie, cu destinația ta în lume.

De această parte a ta de osteneală sincercă cu «reparația» ta, în lumina credinței și a cunoștințelor pe care le primești (datorită nevoițelor părinților tăi) nu te poate scuti nimeni. Nici tu nu te vei putea scuti.

Maica Stareță Marina Lupou

Mănăstirea Bic – Sălaj

Eu mă duc seara în bisericuță, la icoana Maicii Domnului făcătoare de minuni, mă închin, citesc ceva, mă opresc la Cărarea Împărăției, o las deschisă... Cineva a donat-o. Să nu creadă lumea că eu fac ceva exagerat (mai ales că se știe că am fost la Prislop). Duhul Sfânt, printr-o femeie oarbă din Zalău, a adus Cărarea și buchetul de Acatiste al Maicii Domnului și icoana Părintelui, pe care le-a donat mănăstirii, dar să le ținem în biserică, pentru ca oricine vine să aibă ocazia să citească fie o rugăciune, fie din Cărarea Împărăției. Și pe Părintele lângă Cărare. Asta a fost dorința ei. Și a zis: „Așa a fost voia lui Dumnezeu”. Dacă am fi pus-o noi ziceau ca am pus-o noi de capul nostru și poate ne și sancționa cineva. Nimeni nu ne-a întrebat niciodată că de ce le ținem acolo sau de ce le-am pus. În Cărare ne vorbește Părintele. De n-ar mai fi scris nimic și de n-am mai citi nicio carte, dar Cărarea este cutremurătoare.

A zis Părintele când era la Prislop: „Mă, citiți cărți care sunt egale cu Testamentul”!

Când am auzit eu prima dată despre Părintele Arsenie am avut vârsta de 17 ani. Eram în Timișoara, și acolo aveam o gazdă credincioasă sibiancă. Îmi povestea de la Mănăstirea Sâmbăta, că era un Părinte călugăr acolo și acum e la București unde pictează o biserică; stă pe scară și spune la oameni tot.

De la 17 ani mi-am dorit eu să ajung la acel Părinte. Și tot atunci m-am hotărât și pentru mănăstire. Acolo la Timișeni, la mănăstirea Bodrog, mergeam eu când eram în Timișoara. Acolo am văzut lumina credinței și dragostea de mănăstire și multe lucrări dumnezeiești. În 1974 am intrat în mănăstire. Când am ajuns la mănăstire la Govora, ne-a povestit Maica Stareță Emanuela (Dumnezeu să o odihnească), despre Părintele Arsenie. Părintele a trecut pe la dânsa cu o săptămână înainte de a merge noi acolo, un grup de fete de la Timișeu. Acolo la mănăstire n-avea personal, era în perioada comunistă. I-a spus Părintelui: „Mă duc la episcopie și spun că mă retrag” și că se întoarce înapoi la Horezu, pentru că dacă nu are personal nu poate să facă față acolo. Părintele zice: „Nu te necăji, mă, că-ți vor veni”. Maica nu a realizat, dar peste o săptămână noi am fost acolo. Vă dați seama, despre noi era vorba că mergem la Timișeni, nu la Govora! Așa a lucrat Dumnezeu!

A trecut vremea și eu eram bolnavă foarte rău. Însă nu am spus la maica Stareță că sunt bolnavă și am tras și eu în ascultare acolo; eram în mijlocul verii, în 1975. Aveam cancer la ficat, dar eu nu știam. Erau niște medici cazați la mănăstire care i-au spus maicii starețe: „Să tratați fata asta că moare”. Am fost pe la toți doctorii la București, la Sibiu, la Timișoara, de prin iulie până prin noiembrie. Dar eram tot mai rău.

Atunci maica stareță m-a trimis la Părintele, la București, la Drăgănescu. Mergeam îmbrăcate civil. Când ajungem, Părintele era în ușa, și zice: „Mă, în sfârșit ai venit!” Și atunci m-am cutremurat și am zis că Părintele știe de când am dorit eu să ajung la dânsul. Dânsul era călugărul care stă pe scară și pictează și spune la oameni tot (eu cu

atât am rămas de la gazda mea). Aveam 27 de ani, și de 11 ani am dorit să ajung eu la acel Părinte. După ce zice vorba asta, mă lasă și merge și vorbește cu alte femei, după care iar vine și zice: „Hai lângă sobă că ești înghețată de frig”. În gândul meu am zis că Părintele știe că eu am înghețat? Iar m-am mirat. Și iar mă lasă și merge și vorbește cu altele. După aceea vine a treia oară și zice: „Mă, dă slavă lui Dumnezeu că ai ajuns în mănăstire. De-ai ajunge să rozi pietrele., de acolo să nu pleci!”. Iar m-am minunat! Părintele știe cât am suferit eu până am ajuns în mănăstire, cum tatăl meu a voit să mă căsătorească forțat și eu am fugit înainte de nuntă... și iar m-a lăsat și s-a dus cu alți credincioși (era lume multă pe acolo). Și acum, a patra oară, vine foarte hotărât și a zis: „Tu, cu sănătatea ta ești ca-ntr-un azil de bătrâni acolo, dar mai ai ceva ce nu știi tu, da-ți spun o pildă. Un om era bolnav de cancer - asta ți-o spun ție! Doctorii l-au lăsat acasă că moare - asta ți-o spun ție! (exact așa era cu mine). El a venit la mine. Eu i-am spus să se pregătească de moarte - asta ți-o spun ție! Peste un an se duce la control, dar doctorii nu-i mai găsesc nimic - asta ți-o spun ție!”

Și mă lasă. Și, gata, lăsată am fost! Nimic! Părintele a vorbit cu alții... și frământată, vine vremea să plecăm. Îi sărutăm mâna și ieșim. Eu de la poartă m-am întors înapoi. M-am prefăcut că-i sărut mâna, că-i mulțumesc, dar aveam de gând să-l întreb foarte hotărâtă ce va fi de soarta mea. „Părinte, vă rog să mă iertați, dar ce ziceți sfinția voastră, mai am eu de trăit sau nu?”. Și atunci mă scutură de mână și zice: „Mă, până mai e nevoie de tine ai să mai trăiești, când nu... zborul... Și când te doare măgarul acesta (a făcut la mâna dânsului așa) zi așa: îmi pare bine că mă scap de tine! Și orice bucurie în viață vei avea să nu te prea bucuri, și orice necaz cât va fi el de mare, să nu te prea necăjești”. Asta mi-a fost rețeta! Și am plecat.

Eu aveam mai multe boli și numai mintea o aveam întreagă: ulcer duodenal aproape perforat (eram propusă pentru operație), insuficiență cardiacă, aveam și la plămâni căci am făcut o congestie complicată; cu un an în urmă am fost în spital și mi se dădea în gură de mâncare, am umblat în bătă căci nu puteam sta pe picioare din cauza reumatismului în urma unui îngheț de la 15 ani. Deci numai mintea îmi rămăsese întreagă, nimic n-a fost în mine bun. Și am tras concluzia că la mine s-a referit părintele când mi-a zis de cancerosul acela căci așa s-a întâmplat și cu mine, deoarece doctorii mă dăduseră acasă. Nu puteam să fac nici serviciu, tânără eram, de pensionat nu se putea că nu aveam decât un an jumătate în câmpul muncii. Eram acasă și prin minune dumnezeiască m-a primit maica stareță Emanuela, care era ucenica Părintelui Arsenie, în mănăstire.

Trec 20 de ani și foarte greu am venit înapoi, în toamna lui 1994. Apăruse ecograful și atunci pe aici era minune să faci un ecograf. Am mers cu cineva la spital și am văzut că i-a făcut ecograf. Hai să văd care e starea sănătății mele, așa numai de curiozitate. Eu, care am fost moartă și am înviat. I-am spus doctorului să-mi facă și mie un ecograf, dar să urmărească în mod special ficatul și stomacul (cancerul era la ficat). După consultație mi-a spus: măicuță, totul e ca la noul născut. Atunci i-am povestit întâmplarea și dânsului.

De când am fost la Părintele, de 20 de ani de zile, eu n-am mai fost la medic, decât la dentist sau am vizitat pe cineva la spital, dar medic pentru mine n-am avut nevoie. Au început să nu mă mai doară mâinile și picioarele, am început să mănânc (eu 10 ani n-am putut ține post, trebuia să mănânc și de dulce în post). Am început să lucrez și munceam dezinteresat. Viața pe care o am de la Dumnezeu pentru mine e o minune. Până să merg la Părintele mâinile mă dureau îngrozitor. După ce am fost la Părintele simt că am în mână ceva ce nu-i al meu. Trupul și ființa mea le simt naturale, dar asta nu.

După ce am venit la Prislop munceam foarte mult și ridicam mult, și aici m-a mai încercat o dată stomacul, dar rău de tot. Dar asta pentru că L-am supărat pe Dumnezeu și

pe Părintele. Dar Părintele m-a vindecat o dată, eu acum nu-i mai spun. Și deschide Părintele subiectul la masă. N-am vrut eu să-i spun, n-am vrut să mă plâng pentru că am zis că așa-mi trebuie. Așa ne-a învățat dânsul să zicem că **asa ne trebuie** dacă ni se întâmplă și ce ne vine de la Dumnezeu. Nu că am eu vreun merit, dar în momentele alea cu stomacul când mă durea așa rău, am fost foarte conștientă că așa-mi trebuie. Părintele, la masă, întreabă pe maici, pe fiecare pe rând, cu ce suferă. Când ajunge la mine zice maica stareță: pe Marina o cam doare stomacul. Iar Părintele zice: „și n-ai observat din ce?” „Am observat că din ridicături și din post”, dar nu i-am mai spus că și din supărare. Părintele se uită așa la mine și zice: „Mă, mai fii și tu doctor pentru tine, mă!” Și gata! Dar din ceasul acela nici până astăzi nu mă mai doare stomacul. Dânsul a zis să fiu eu doctor pentru mine, dar în schimb m-a vindecat. Ce doctor să fiu eu pentru mine, ce pot eu face pentru mine?

Altădată eram la clopotniță. Dânsul lucra la clopotniță, făcea ceva reparații. Eu duceam două găleți cu moloz. Și a zis: „Mă, mai puțin, mă, că au cam slăbit puterile”. Și am și lăsat gălețile jos și am zis: „Vai, Părinte, vă rog să mă iertați, dar nu mai rezist să fiu bolnavă și tânără cum am fost și să mă îngrijească alții. Mai bine să-mi dea Dumnezeu orice și să ajut eu pe alții mai în vârstă decât mine”. Mai târziu mi-au slăbit și mai tare puterile.

Bucurii spirituale am avut multe. Când venea Părintele la noi era o bucurie... Ne învăța maica Timoteia să zicem: să ne bucurăm cu cutremur. Am multe și frumoase amintiri. Părintele nu prea vorbea. De multe ori nu vorbea. Eram odată în bucătărie și a zis: „Mă, puneți perdele acolo, mă, că uite-așa umblă securiștii pe acolo. Eu când pornesc din București și ei pornesc, ajung înaintea mea aici”.

Odată, când era sărbătoare, Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, eram la toacă. Îi plăcea Părintelui cum bat toaca (mie mi-a picat de bine și m-am bucurat că am făcut și eu ceva bun). Odată a întrebat maica stareță că cine a bătut toaca și m-a întrebat și dânsul: „Tu ai bătut toaca?”. I-am spus că da. A spus că-i place. Eu i-am spus „Mă bucur că vă putem și noi bucura cu ceva, Părinte”. Și de atunci, când era la noi numai eu băteam toaca. A venit o maică și a zis: Marina, hai că Părintele a vorbit cu toată lumea, numai tu n-ai fost. Și atunci trage ea clopotul și fug. Și primul cuvânt pe care mi l-a zis Părintele a fost: „Mă, o văzui pe mamă-ta urcând în sus”. Eu am zis: Părinte, mama mea nu-i aici. Dar Părintele a zis: „Mamă-ta a fost, mă!”. Apoi am zis că poate a fost mama maicii Luciana (era cu mama ei). Dar Părintele a zis mai aspru: Mamă-ta o fost, mă! Nu puteam eu să-l contrazic pe Părintele că doar Părintele știe ce-o văzut. Îi spune maica stareță că am necazuri cu familia și-mi spune așa: „Fă tu ce trebuie aici și în măsura comportării tale de aici se vor rezolva și problemele celelalte ale familiei”. Și altădată mi-a spus: „Mă, știi că porți o temniță grea în spate?”. Eu mă gândeam că a mea și a moșilor și strămoșilor. Dar Părintele zice: „Nu, mă ci trupul pentru suflet este temniță. Și, mă, nu mai râde printre oameni, mă, că nu la toți le place râsul tău. Că cei ce-ți vreau binele trupesc nu ți-l vreau pe cinstite”.

Și s-a terminat; eu am fost ultima. Au trecut două zile și primesc telefon să merg de urgență acasă, în Sălaj, la mama mea, care avea ceva necazuri. Eu, când mi-a spus Părintele că a văzut-o pe mama urcând în sus, mi-am zis: când ajung acasă o să o întreb pe mama ce a făcut ea la ora asta, de Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, la ora 9½. Că asta e ceva, numai că eu nu înțeleg.

Când am ajuns acasă prima dată am întrebat-o acest lucru. Mi-a spus că s-a dus în casa de sus să-și ia hainele să se îmbrace pentru biserică. Și mi-a zis: „Știi că mi-ai lăsat poza Părintelui, rezemată de cruce. M-am oprit cu hainele în brațe în fața pozei cu Părintele și am zis: Părinte sfinte; tare-s necăjită. Trimite-o pe fată până acasă. Că nu mai știu ce să mă fac eu. Și atunci mi-a zis Părintele: păi, du-mă în casa în care stai, nu

mă ține aici! Și atunci a luat mama poza și a pus-o la icoană, așa, în margine, la Maica Domnului, acolo la grindă, cum îi la țară casa cu grindă (după 20 de ani, când i-o ieșit sufletul, s-a uitat la icoana Maicii Domnului și la Părintele și a închis ochii). Iată că am aflat taina pe care mi-a spus-o Părintele în Prislop: (O văzui pe mamă-ta urcând în sus). Deci, când stăteam eu de vorbă cu dânsul în Prislop, Sfinția Sa stătea și cu mama mea în Sălaj.

*

Încă o întâmplare, care e cutremurătoare. Poate multă lume zice că exagerez, dar nu mă interesează. Așa o spun, cum a fost. Dumnezeu nu va lăsa până în sfârșit să se acopere adevărul. Și mai ales adevărul despre Părintele, pentru că un asemenea om ca Părintele nu a mai avut România! Dânsul a spus odată o vorbă: „Mă, de mântuit s-au mântuit mulți, dar pe culme ajung puțini. Se nasc din mileniu în mileniu”. Părintele nu a spus că-i dânsul acela, dar zicem noi, așa a fost, s-a dovedit din trăire și din faptele și viața dânsului.

S-a îmbolnăvit mama mea de cancer și a trebuit să vin acasă. Foarte greu am pornit spre casă după 20 de ani de mănăstire, deși a fost mama mea și mă durea. Am încercat să o ducem acolo (la Prislop) și a stat o jumătate de an, cancerul a avansat și când i s-a apropiat sfârșitul nu a mai vrut să stea acolo, la Prislop, deși eu m-aș fi bucurat foarte mult. Părintele a spus că acolo o înmormântăm. Măicuța Zamfira a zis că noi te ajutăm pe tine și pe mama, dar este mai bine să mergi acasă să o îngrijești, că acolo e și sora ta (bolnavă de cancer) și, chiar dacă va muri, va rămâne acolo între ele și vor avea o mângâiere când merg la cimitir la ea, dar până aici e mai greu. Când am auzit de plecat acasă, m-aș fi dus la moarte, nu că mi-ar fi fost groază să o grijesc pe mama mea, dar nu puteam concepe să ies din mănăstire. Atunci am spus și măicuței Zamfira și Părintelui că mă duc ca pe front la război, pe linia întâi. Maica Zamfira a zis: „Du-te Marina, că noi suntem alături de tine”. Când am ajuns acasă i-am făcut Sfântul Maslu, Spovedanie. M-am ocupat și de lucrurile de pe afară. A rămas sora mea cu mama să o îngrijească, boala era avansată deja. N-aveam calmante (morfină), decât algocalmin (dar ce să faci cu el la cancer la sân). Ziua eram la treabă, noaptea stăteam lângă dânsa și sora mea a rămas lângă ea. Se tot muta și la un moment dat a zis să o dea jos pe scăunel ca să-i fie mai ușor din cauza durerilor. Dar sora mea, fiind bolnavă, a scăpat-o jos. S-au speriat rău și au strigat amândouă la Părintele Arsenie. Și atunci, Părintele, în momentul acela, a fost acolo, îmbrăcat în veșminte preoțești cu crucea în mână și a zis cuvântul pe care mi l-a zis mie când am plecat din Prislop: „Nu vă fie frică, că noi suntem alături de voi”. Și sora mea a ridicat-o pe mama în pat ca un fulg. Până când am venit eu, Părintele nu a mai fost, n-am fost vrednică să-l văd.

Am auzit odată că o călugăriță bătrână, când s-a mărturisit la dânsul, în timpul când o mărturisea Părintele, a văzut pe Mântuitorul, nu l-a mai văzut pe Părintele!

Când eram la masă (la Prislop) Părintele ne vorbea mult. Odată a vorbit despre Sfântul Serafim de Sarov și despre sfinții lui Dumnezeu:

- că sfinții lui Dumnezeu cui vor să se descopere, se descoperă, cui nu, nu.
- că sunt sfinți cărora le rămân pe pământ sfintele moaște ca mărturie și întărire pentru noi în credință și beneficiem de minunile lor, purtare de grijă și ajutorul lor.
- sunt sfinți pe care nu-i știe nimeni că sunt sfinți.
- și sunt sfinți care sunt răpiți cu trup cu tot la cer.

Spunea Părintele despre Stântul Serafim de Sarov, când mergea cu sora de la moară, ea mergea înainte, și Sfântul în urmă. Când s-a uitat sora de la moară în spate, l-a văzut pe Sfântul Serafim că mergea pe deasupra pământului ca la o jumătate de metru, în urma ei. La fel, când a zis Părintele Arsenie cuvintele acestea: „Cui vrea să se descopere, se descoperă”, eu nu l-am mai văzut pe Părintele, ci am văzut ochii Mântuitorului. M-am

uitat în jur să văd dacă a mai văzut cineva ce am văzut eu. Avea dumnealui ochi îndumnezeiți. Dar acei ochi nu i-am mai văzut. Și privirea dânsului de câte ori nu am întâlnit-o, dar așa ceva n-am mai văzut: și m-am cutremurat!...

*

A zis odată Părintele, când eram la bucătărie: „Mă, va veni vremea când cele care sunteți mai rezistente o să rezistați, adică la foamete. Care nu, nu o să rezistați”. Și am tresărit, oare ce vrea să zică cu asta Părintele? [de obicei se referea la „foametea spirituală”]. Odată dânsul s-a exprimat așa: „Mă, eu nu vorbesc de la mine ce vă spun, ci ceea ce mi se spune să vă spun”. Și așa o fi fost și atunci când a vorbit despre foamete. Și a mai zis și altădată: „Învățați-vă, mă, să mâncați cu lingură mică. Peste lume vin necazuri, voi, încă, n-ați simțit!”. Și iată că a venit și vine ceea ce a zis Părintele. Și iată așa, Părintele sfânt a fost printre noi și ne-a vorbit...

Dimineața când coboram de pe dealul unde este acum saivanul la Prislop (acolo Părintele și-a dat casa din moștenirea părintească) dimineața pe la 5, la Părintele era lumină (la chilia de lângă biserică). Și coborând pe cărare îi ziceam în gând ce necazuri am. Trece ziua și îmi iese Părintele în cale și mă întreabă: „Maică, cu ce te mai frământă pe aici?”. Zic: „Vai, Părinte, Dumnezeu v-a scos în cale. Părinte, sunt tare necăjită, sunt tare nemulțumită. Nemulțumită de mine că n-am mai multă râvnă, n-am mai multă dragoste de Dumnezeu, n-am mai multă evlavie, n-ajung la biserică la slujbe, dimineața nu mă pot scula, ziua sunt la ascultare și n-am când...”. Părintele zice: „Mă, fă tu ce trebuie pe aici și mai târziu... că orice faci ca-n fața lui Dumnezeu este egal cu rugăciunea”.

*

Într-o seară, după slujbă, a început Părintele și a vorbit, de ai fi zis că a coborât Sfântul Ilie. Au fost probleme personale, de-ale noastre, de-ale obștii, cu fiecare în parte și la toți ne-a sunat ceea ce ne-a vorbit. În trei ipostaze l-am văzut în seara aceea. Când a zis cuvântul acesta: „Mă, eu nu vă spun de la mine ce vă spun, ci ceea ce mi se spune să vă spun”. Atunci l-am văzut în chipul Mântuitorului! Și după aceea, când a vorbit aspru, am văzut chipul Sfântului Ioan Botezătorul și al Sfântului Proroc Ilie. Trei ipostaze în seara aceea... m-am cutremurat. În final, am rămas, așa, rezemată de ușă. Părintele s-a întors spre noi și a zis: „Mă, ai văzut duhovnicie!”. Am zis: Vai, Părinte, să vă țină Dumnezeu cu sănătate. Iar dânsul a zis: „Folosiți-vă, mă, că de nu, vă prăpădiți!”...

*

Și apoi iarăși ceva foarte cutremurător și frumos a fost când a ieșit odată la plimbare. Eu nu știu multe, doar întâmplarea aceea de după deal, când am coborât; aia m-a marcat foarte mult. Mare fericire a avut P.S. Daniil, că dânsul mergea înainte cu Părintele și nu ne puteam ține de dâșii. Și noi... prin pădure... și când am ajuns sus (la locul numit „comandă”) parcă ne-am simțit pe Tabor, în jurul Părintelui. Aveam un gând eu atunci și mă frământam cum să-l întreb pe Părintele, cum să-i spun Părintelui că îmi plăcea foarte mult să merg pe acolo? Oare nu-i de la vrăjmașul ispita? Și-mi da răspunsul (fără să-l întreb!) pe care numai eu l-am înțeles (celelalte maici nu știu ce au înțeles, că nu a fost pentru dânsule): „Mă, și când e multă vâlvă așa, îmbulzeală pe jos, mai ieși!”. Am primit așa răspunsul că mi-era rușine să întreb copilării înaintea maicilor. A fost un răspuns simplu, dar mi-a dat răspuns la întrebare...

Coborând la vale, o ceată a mers cu măicuța Zamfira și o parte a rămas cu Părintele. Eu eram mai în urmă căci o duceam pe o măicuță mai în vârstă de braț, și în urma mea era Părintele și cu P.S. Daniil. Părintele avea un băț cât un băț de furcă și la un moment dat ni-l întinde peste un șanțuleț. Și a început fiecare să se țină de băț să treacă șanțul. Eu m-am gândit că asta înseamnă ceva. Și când am ajuns eu să trec i-am spus: „Părinte, așa să ne ajutați și la vămile văzduhului”. Și a zis: „Da, mă, și la vămile văzduhului că

vameși-s foarte răi”. De sus și până jos în vale (e un drum foarte lung) numai despre vameși și cât sunt de răi ne-a spus Părintele, ce greutăți întâmpină sufletul la ieșire... și a doua zi la plecare (nu uit în veci) eram eu cu maica Iuvenalia, se întoarce către noi și zice: „Mă, trageți voi de voi către creștinism, mă, că numai cu haina asta nu vă puteți prezenta la vămile văzduhului”.

Și nici nu știu dacă l-am mai auzit vorbind de atunci. Asta a fost în primăvara lui 1988 cred. Multe sunt notate de PS Daniil și de Maica Zamfira. Și eu am zis: „Dar acum ce să facem, Părinte, că acum plecați”. A zis: „Aveți Predica de pe Munte, de la Matei capitolul 5”. Și mereu spunea Părintele să citim la Matei cap. 5, și în general să citim din Sfânta Scriptură, dimineața din Sfintele Evanghelii și seara din Epistole. A spus că citind din Sfânta Scriptură ni se sfințește mintea. Intră Duhul Sfânt în mintea omului și circulă în sângele nostru. Și nu orice fel de cărți să citim, ci cărți care sunt egale cu Testamentul. Un inginer s-a exprimat odată aici la noi astfel: la Părintele Arsenie totul este esență. La dânsul nu este să citești o pagină sau să tragi o concluzie... La dânsul totul este extraordinar, ideea curată, de învățătură, limpede, nu trebuie să te zbați până s-o cauți.

Multe și frumoase au fost clipele petrecute și atât de multe regret, așa cum ziceau Luca și Cleopa după ce s-au despărțit de Mântuitorul: oare nu ardeau în noi inimile noastre. Oare nu ardeau inimile noastre când venea și îl vedeam? El a fost Sfântul lui Dumnezeu.

Odată, era o primăvară secetoasă, și era așa de mare seceta că animalele (oile, vacile) aveau praf în nas, nu aveau ce mânca efectiv. Era o măicuță de la Sinaia, Maica Maria - Părintele era bolnav - și am rugat-o să-i spună Părintelui că animalele n-au ce mânca, că știu că-l ascultă Dumnezeu dacă cere de la El ploaie. „Nu mai pot răbda”, i-am zis. Și s-a dus maica și i-a spus cum am zis. Când a venit maica, din senin (așa ceva n-am văzut, nici norii nu i-am văzut) a început o ploaie torențială. Eu când am văzut ploaia atât am fost de fericită... Când ajung în bucătărie o văd pe maica. Se uită maica la mine și zâmbește; „Îți place, Marina?”. Eu am zis: „Ați venit, măicuță? Dar ce a zis Părintele?”. Numai atât a zis Părintele: „Nu mai poate răbda?”.

*

Altădată a mai zis: „Mă, dacă nu este ascultare, nu este întrebare, nu este nimic. Când vezi că nu ascultă, scuturăm praful de pe picioare și plecăm”.

De sfârșitul Părintelui eu nu știu ce să spun numai că la cineva i-ar fi spus odată că mai sunt trei calendare. Trei calendare erau trei ani, probabil. Dar atunci când a mers cu noi la plimbare prin pădure Părintele arăta așa de bine, de sănătos. Dânsul bota o ținea la spate nu o ținea să se reazime în ea. După aceea ne-a trecut pe noi șanțul acela. Și dintr-o dată Părintele a fost așa de grav bolnav? Într-adevăr știu că a fost bolnav și chiar umblam, îi căutam urzică și plante ca să-i facă ceai. Și cât a stat la noi a fost răcit, a avut ceva probleme cu rinichii. Asta cam pe la sfârșitul anului 1988. Și în 1989 primăvara a fost mai rău. Cum a fost nu știu.

Ceea ce v-am spus dumneavoastră am spus la multă lume. Sunt lucruri ziditoare de suflet. Însă au fost și probleme care ne-au privit numai pe noi și obștea.

Nu ne lăsa, Părinte, că pierim!

Preoteasa Ramba Ileana

(Brașov)

Am făcut aceste mărturisiri ca semn de mulțumire, recunoștință și adâncă prețuire pe care eu și familia mea le aducem Părintelui Arsenie Boca, pe care îl venerăm ca pe un mare sfânt al românilor. Avem ferma convingere că Dumnezeu l-a cinstit cu cununa smereniei și nădăjduim ca și autoritățile bisericești să o facă cât mai curând.

Încerc să vă spun și eu o mare minune ce a făcut-o cu mine, când trăia, Părintele

Arsenie Boca.

M-am născut în anul 1935, într-o familie de oameni săraci, dintr-o localitate de munte, de lângă Brașov. Primul copil născut în familia mea a fost un băiat sănătos și frumos, iar al doilea copil am fost eu, care m-am născut infirmă de ambele picioare, slabă și pipernicită. Femeile din sat care m-au văzut o îndemneau pe mama să nu-mi dea de mâncare, ca să mor. Iar mama le puneau: „Dacă Dumnezeu mi-a dat-o așa, eu îi dau de mâncare și apoi să facă El ce-o vrea cu ea”. Iar moașa care a asistat-o pe mama la nașterea mea, că atunci nu mergea nimeni la spital să nască, i-a zis mamei: „Ai grijă să nu mai ai alți copii că toți o să fie schilozi”. După mine mama a mai avut șapte copii, patru băieți și trei fete. Da, șapte copii, toți întregi, sănătoși și frumoși.

La vârsta de 3 ani m-au dus la operație, dar nu s-au putut termina tratamentele la picioare că era înainte de război (al doilea război mondial), au venit deportările sașilor, iar medicul care mă operase, de frica deportării și-a omorât cele două fiice și soția și apoi s-a sinucis. Apoi a venit războiul, eu am rămas tot chinuită.

La șapte ani m-au dus la școală, noroc ca nu era școala departe de casa părintească, și cu mare greu mergeam până acolo. Umblam foarte greu, îmi aduc aminte că bunica îmi dădea câte un băț în mână și-mi spunea: „Umblă drept, tu, umblă drept!”. Când m-a dus tata la școală, învățătoarea nu a vrut să mă primească, zicându-i: „Du-o acasă și-o pune la gura sobei să aibă grijă de foc, că la altceva nu e bună”. Dar tata i-a zis: „Eu ți-am adus-o ca s-o înveți carte, iar dacă nu vrei, te dau în judecată”. Învățătoarea n-a mai zis nimic și m-a primit. Acolo am întâmpinat alte greutăți -copiii nu vroiau să se joace și să vorbească cu mine. De câte ori mergeam în recreație și după școală, plângeam...

*

În vara anului 1948 o verișoară a mamei a venit în sat și spunea la toată lumea să meargă la Mănăstire la Sâmbăta, că e acolo un mare prooroc, care-ți spune tot ce ai făcut și chiar și ce gândești. Ea locuia în Brașov, a auzit de Părintele Arsenie și s-a dus la mănăstire. Când a ajuns ea la mănăstire Părintele era într-un grup de oameni și le vorbea. Ea nu știa că-i Părintele. S-a apropiat de grup să asculte și Părintele o striga: „Tu, cea cu cârpa roșie, vino mai aproape!”. Ea s-a uitat în dreapta și în stânga, să vadă pe cine striga, dar Părintele continua: „Nu te mai uita în dreapta și în stânga, că pe tine te strig, cea cu basma roșie”. Ea era. S-a apropiat și Părintele i-a zis: „Du-te prin sate și-L propovăduiește pe Hristos”. Atunci ea a simțit o putere. A venit în sat și s-a dus aproape la fiecare casă și spunea de proorocul de la Sâmbăta. Atunci s-au dus din sat de la noi 40-50 de persoane la Sâmbăta și toți au venit entuziasmați și plini de credință. Părintele le spusese ce necaz aveau sau ce gândeau și le-a dat sfaturi ce să facă.

În vara anului 1949 a venit verișoara mamei și m-a cerut de la mama să merg la Părintele Arsenie. Mama m-a lăsat. Pe Părintele Arsenie îl mutase de la Sâmbăta la Mănăstirea Prislop. Am plecat cu trenul cu vreo 10-12 credincioși, pe care nu-i cunoșteam. După ce am coborât din tren aveam vreo 10-15 km de mers pe jos, dar credincioșii au tocmnit o căruță cu cai, au pus bagajele în căruță și pe mine peste ele. Am ajuns la sfânta mănăstire spre seară. Mănăstirea era fără porți și cu mult măraciniș. Nu mai știu unde am dormit, în vreo magazie. A doua zi dimineața am mers în partea dreapta a mănăstirii și ne-am așezat în rând, în picioare, să-l așteptăm pe Părintele Arsenie să vină să ne dea binecuvântare. Fiecare avea în mână câte ceva. Lângă mine era o doamnă din Brașov și m-a întrebat: „Tu n-ai adus nimic să-i dai Părintelui?” Eu nici n-am știut, nici nu m-am gândit c-ar trebui să-i dau ceva. I-am răspuns: „Nu!”. Atunci ea mi-a dat pachetul, cât un pachet de chibrituri - nu știu ce o fi fost în el - și mi-a zis: „Dă-I asta Părintelui și cere-i ceva!”

La un moment dat coboară Părintele din chilia dânsului: înalt, îmbrăcat într-o reverendă albă, cu o centură neagră la mijloc, cu părul negru și lung până la umeri și cu

niște ochi albaștri, albaștri... Eu eram a 5-a sau a 6-a din rând. A ajuns la mine - emoții mari, eu, fată de la țară, timidă, rușinoasă, tremuram toată. Când a ajuns în dreptul meu a întins mâna să mă binecuvânteze; eu am întins pachetul și am zis în gând: „Părinte, ajuta-mă să pot umbla”. În gând am zis, nu eram în stare să scot un cuvânt. Dânsul a lăsat mâna în jos, s-a dat un pas înapoi, m-a privit din cap până la picioare și de la picioare până la cap și m-a binecuvântat, zicând cu voce tare: „Bine, mă, fiu!” Am simțit un fior și o putere m-a străbătut prin șira spinării. Atunci mi-a dat putere să pot umbla pe picioare. Am început să plâng, iar dânsul a trecut mai departe. Credincioșii m-au înconjurat și m-au întrebat ce am cerut, că mi-a dat Părintele. Eu nu le-am spus, ci am tot plâns...

În anul acela, înainte de ziua Crucii (14 septembrie) m-a dus iar verișoara mamei la Prislop. Părintele Arsenie lucra cu câțiva oameni la clopotnița din curtea mănăstirii - cea din partea stânga, sus, și la aducerea apei de lângă mănăstire. Într-o zi ne-a luat pe toți copiii și ne-a spovedit în grup, apoi ne-a împărțășit. În grupul nostru de credincioși era o doamnă din Brașov care tot plângea. Părintele a întrebat-o: „De ce plângi, mă?”. „Am un băiat de 18 ani! și nu mă ascultă deloc, ba îmi vorbește și urât”. „L-ai botezat?”. „Da, Părinte!”. „I-ai pus nume?”. „Da, Părinte!”. „Și i-ai zis pe nume?”. Ea a tăcut. Părintele s-a adresat credincioșilor și a zis: „Uite, așa pătesc cei care nu le zic copiilor pe nume, ci le zic toate negativele: împielitătule, răule, drăcușorule, măgarule și altele, în loc să le ziceți bunule, îngerașule, iubiture, scumpule, ori să le ziceți numele ce i-l dați la Botez. Așa îi aveți cum îi strigați”. Apoi i-a zis femeii să nu plece cu grupul de la Brașov, să mai stea 2-3 zile la mănăstire.

În altă zi după-amiaza ne-a adunat pe toți copiii să mergem la adunat de zmeură. Pădurea din fața mănăstirii era toată plină de zmeuriș (pădurea prin care se merge acum la mormânt; pe atunci nu era nici o cărare). Am mers câțiva metri și Părintele se întoarce și privește în jos. În urma noastră venea un cetățean cu o carte sub braț. Părintele îl întreabă ce dorește, iar omul răspunde: „Părinte, învață-mă cum să citesc Psaltirea...”. „Din scoarță în scoarță...”. Și a pornit mai departe. După câțiva pași Părintele se întoarce către omul acela și-i spune: „Psalmii de blestem să nu-i citești, să sari versetele ce sunt cu blesteme. Că dacă-i citești, n-ai folos nici de ceilalți”. Și iar a pornit cu noi mai departe. A mai făcut câțiva pași, apoi a zis către noi, eram vreo 8-10 copii: „Mergeți pe aici, c-o să găsiți zmeură, eu rămân cu cetățeanul acesta, că mai are să mă întrebe ceva”. Și s-au așezat pe iarbă, amândoi.

Atunci, de Ziua Crucii, a fost liturghie cu episcop și au sfințit 2 călugări: pe părintele Dometie Manolache (numit și Cucuzel deoarece cânta și predica foarte frumos, care mai târziu a ajuns stareț la Mănăstirea Râmeț Alba) și pe părintele Antonie Plămădeală, viitorul Mitropolit al Ardealului.

După aceea n-am mai fost la Prislop -pe Părintele l-au arestat, a venit comunismul... Nu l-am mai văzut până în anul 1986.

Între timp m-am căsătorit și am 2 copii, o fată și un băiat. Soțul meu este preot, originar de lângă Făgăraș, iar în timpul studenției l-a cunoscut și el pe Părintele Arsenie, fusese de mai multe ori la Sâmbăta, când era Părintele acolo. În toate zilele vieții noastre binecuvântarea Părintelui Arsenie Boca ne-a purtat de grijă și ne-a ferit de rele.

Prin anii '70 am venit în satul meu la părinți și m-am întâlnit cu învățătoarea care nu vroia să mă primească la școală. M-a oprit și mi-a spus că ea n-a vrut să mă primească la școală și că tata a zis că o dă în judecată. Și i-a mai spus ceva: „Uite, așa cum o vezi tu, preoteasă am s-o fac, ai înțeles?”. „De unde a știut tatăl tău că te faci preoteasă?”, a mai zis. Mie mi-au dat lacrimile: „Binecuvântarea Părintelui Arsenie”, am zis în gând. „Uite, eu am un singur băiat -a continuat învățătoarea- și n-are nici un noroc. Când era copil s-a dat cu săniuța, s-a lovit cu genunchiul într-un stâlp și oricât am umblat la doctori a rămas

șchiop. S-a căsătorit, iar acum a divorțat și, uite, tu ce noroc ai avut!”. Mie îmi curgeau lacrimile și în gând mulțumeam Părintelui Arsenie. „Numai Bunul Dumnezeu are griji și ne ajută la fiecare”, i-am răspuns.

Doream foarte mult să ajungă și copiii mei la Părintele Arsenie pentru binecuvântare. Eu mereu le povesteam de Părintele Arsenie, mai ales de cerul ce se oglindea în ochii Sfinției Sale. Prin anul 1983 m-am interesat când poate fi găsit Părintele la Drăgănescu, iar când o verișoară a soțului s-a dus la Drăgănescu am trimis-o cu ea și pe fiica mea, care era studentă. În acea perioadă soțul meu făcuse lucrări de extindere și reparații la biserică. I-am dat fiicei o scrisoare către Părintele, prin care îl rugam să picteze și biserica noastră. Au ajuns la biserică la Drăgănescu. Părintele era în altar, cu ochelari fumurii; nu slujea, dar primea pomelnicele. Fiica mea se gândea: mi-a spus mama ce ochi albaștri, pătrunzători are Părintele și acum nu pot să-i văd, că are ochelari foarte închiși. A ajuns la altar să-i dea pomelnicul și Părintele Arsenie s-a întors să-l ia, dar și-a scos și ochelarii și i-a zis: „Ei bine, mă!” și i-a dat binecuvântarea. Ea s-a emoționat de privirea sa foarte pătrunzătoare și i-a întins scrisoarea, dar Părintele i-a zis: „Nu, nu, nu mă angajezi la așa ceva!”. A dat răspunsul fără să citească scrisoarea.

În anul următor, 1984, i-am trimis din nou pe amândoi copiii la Drăgănescu. Părintele Arsenie l-a luat lângă el pe băiat, care era și el student, și i-a explicat pictura de pe pereți, mai ales cea legată de chimie (structura moleculei, etc.) și i-a ținut o adevărată prelegere privind efectul nociv al tutunului asupra organismului, încât ai fi zis că e profesor universitar. Mai târziu ne-am dat seama care a fost rostul acestei discuții: deși în familia noastră nu s-a fumat niciodată, băiatul, în anturajul de la facultate, a încercat de câteva ori să fumeze. Dar, după discuția avută cu Părintele, nu a mai fumat deloc, nici până azi. Părintele i-a mai spus băiatului: „Du-te acum, până ești student, să-ți tratezi urechea cu care auzi mai rău, fă-ți aparat auditiv, că nu te costă nimic” - băiatul nu-i spusese nimic, că nu auzea bine cu o ureche. După ce a venit de la Părintele s-a dus la doctor, și-a făcut aparat auditiv și, Doamne fii laudat, că l-a purtat vreo 2 ani și auzul i-a revenit aproape complet.

În anul 1986 aflând că în Săptămâna Patimilor Părintele Arsenie se afla la Drăgănescu am luat pe fiica mea și pe nașa copiilor și am plecat la Drăgănescu. A trebuit să mergem vreo 3 km pe jos pentru că era un pod stricat și autobuzul nu putea să treacă. Am ajuns la biserică pe la ora 11 dimineața, în Joia Mare. Era lume foarte multă, biserica plină. Se făcea listă ca în ordinea sosirii să se intre la Părintele Arsenie -care era în altar- și să stea fiecare un minut. Noi am fost trecute cu nr. 186, 187, 188. Când ajungea omul în fața Părintelui era imposibil să stea numai un minut. După un timp a ieșit Părintele afară și a zis: „De ce ați venit așa de mulți? Știți că sunt urmărit de Securitate!”. „Părinte, nu vrem să vă facem rău - a zis un domn - dar n-am venit dintr-un loc, suntem din Constanța, Cluj, Brașov, Galați, suntem din toată țara”.

Părintele a început să treacă printre oameni adresându-se unuia sau altuia. Mă uitam la dânsul - era înalt, purta ochelari fumurii. Se întoarce spre altar și-i zice unui tânăr cam de 30-35 de ani: „Mă, tu cu cămașa albastră, porți barbă?”. „Nu, Părinte!”. „Ești popă?”. „Nu, Părinte!”. „Atunci de ce te dai drept popă, mă? Nu te mai da popă, că-i păcat!”. Tânărul nu i-a răspuns nimic.

Oprindu-se lângă un domn cam de 60-65 ani, a zis bătrânelul: „Părinte, am necazuri mari”. „Câți ai omorât?”. „Nici unul, Părinte!”. „Câți ai bătut?”. „Așa mi-a fost meseria...”. „Puteai să te muți de acolo?”. „Puteam...”. „N-ai făcut-o, acum trage-o!”.

Se apropie de Părintele o femeie cu doua cărți în mână, una de anatomie și una de chimie și-l roagă să le binecuvânteze, că fiica ei vrea să dea examen la medicină. Părintele le-a luat, le-a răsfoit și a zis: „Dacă pun mâna pe ele crezi că o să intre la medicină? Spune-i să învețe!”

Părintele se duce de acolo la o tânără, cam de 30 de ani, ce avea o tumoare pe gât, în dreptul urechii drepte, care nu se vedea, că avea basma pe cap. Părintele dă basmaua deoparte și o întreabă: „Doare, mă, doare?”. „Mă doare, Părinte!”. „Mai rabdă, mă, un pic, mai rabdă, că prin răbdarea ta nouă seminții ies din iad”.

Apoi, a venit la mine și a zis, fără ca eu să-l fi întrebat ceva: „Păcatele, făcute aici, pe pământ, aici se vor ispăși; că nu le vor trage cei ce le-au făcut ci se vor duce până la al nouălea neam, că le vor ispăși cei nevinovați. Are Dumnezeu grijă de ei, le va răsplăti El!”. Și s-a dus mai departe. Eu n-am spus nimic și nici nu mi-am dat seama atunci de ce mi-a spus mie toate astea, ci mult mai târziu am înțeles: mă întrebasesm, de multe ori, în tinerețe de ce doar eu, din nouă copii, m-am născut infirmă, de ce nu pot purta și eu pantofi ca celelalte fete, ci doar ghete ortopedice. Și, iată, acum, am primit răspunsul de la Părintele Arsenie.

Apoi, Părintele Arsenie s-a dus în altar și a adus de acolo o secure mare legată cu o basma. A dezlegat-o și a zis: „Vedeți securea asta? Mi-a adus-o o mamă tare necăjită”. Unicul său fiu a vrut s-o omoare pentru că nu era de acord ca el să se însoare cu o fată nesperioasă. Și i-a zis mamei sale: „Te omor! Vino în curte să te omor, nu aici în casă!”. Au ieșit în curte și i-a zis băiatul: „Zi-ți rugăciunile! Să-mi spui când ai terminat!”. A zis mama că și-a terminat rugăciunile. Atunci băiatul a zis: „Hai la pădure, nu te omor aici, ci în pădure!”. A plecat mama plângând și feciorul cu ea... Biata mamă! Când au ajuns în pădure a zis din nou băiatul: „Zi-ți rugăciunile și să-mi spui când ai terminat!”. Și mamă s-a rugat din nou și i-a spus că a terminat. Atunci băiatul a zis: „Hai acasă! Nu te mai omor, dar dacă din curte nu veneai în pădure, atunci, acolo te omoram!”. Și biata mama a adus securea cu pricina la Părintele.

Apoi Părintele a cerut un scaun, s-a urcat în picioare și a zis: „Vă spun un cuvânt de învățătură la toți, că nu e timp să stau cu toți de vorbă. Majoritatea ați venit pentru căsătoriile copiilor: o fată, când vorbește cu un băiat, să nu se căsătorească până nu merg părinții fetei să se intereseze de băiat -dacă merge la biserică, dacă postește, dacă părinții lui merg la biserică, dacă postesc... Tot așa și părinții băiatului, să se intereseze de fata cu care vorbește băiatul - dacă fata merge la biserică, dacă postește și părinții la fel. Și dacă-i așa, să fie de acord cu căsătoria lor. Iar după ce se căsătoresc, să facă copii, dacă vor să fie sănătoase. Uitați-vă la cele cu rochii crețe (la țigănci): sunt roșii în obraji și sănătoase, că ele nasc toți copiii. Se vor înmulți ei și vor acoperi nația noastră. Alții ați venit obsedați de vrăjitori; nu vă mai fie teamă de ei! Dacă mergeți la biserică și țineți posturile, n-au nici o putere. Și lăsați-vă de desfrâu astăzi! Dumnezeu pedepsește desfrâul cu moartea (SIDA). Gata! Trebuie să plec! E aproape ora unu și vine clopotarul să facă curat în biserică. Hai, plecați!”. Și s-a îndreptat către ușă.

Eu eram tare necăjită că nu vorbisem deloc cu dânsul și m-am luat după dânsul. Spre ușă, un tânăr i-a cerut voie să-i facă o poză. Părintele i-a zis: „Bine, mă, fă-mi o poză, că mai am trei primăveri”. În pridvorul bisericii s-a oprit și le-a spus unor femei din partea Făgărașului: „Mergeți după biserică și așteptați-mă, că după ora trei mă întorc”. Am rămas și noi. Eram în jur de 20-25 de persoane. Pe la ora trei și jumătate a venit Părintele. Lua câte o persoană sau două și mergeau în spatele bisericii și stăteau de vorbă câteva minute.

Odată, când s-a întors din spatele bisericii, i-am ieșit înainte și i-am spus: „Părinte, am fost la Sfinția Voastră acum 40 de ani și mi-ați dat atunci o binecuvântare care mi-a întărit picioarele să pot umbla și tot binecuvântarea dumneavoastră mi-a purtat de grijă, că m-am căsătorit cu un preot”. Dânsul m-a întrebat: „Și cum vă împăcați, mă?”. „Foarte bine, Părinte!”. Apoi s-a dus de a luat alte două persoane să stea de vorbă. Când s-a întors, trecând pe lângă mine, i-am spus că sunt cu fiica mea care vorbește cu un băiat și noi nu prea suntem de acord. Atunci fiica mea i-a arătat poza băiatului. Dânsul a luat-o și

a zis: „Nu-i de tine, mă, nu-i de tine, că e un om foarte rău. Lasă-l și să-ți iei un om din oameni. Și nu te îndepărta de părinți, că o să-ți fie foarte greu!”. Când s-a mai întors o dată l-am oprit din nou și i-am arătat poza băiatului meu; care vroia să mai facă o facultate. A luat poza și a zis: „De ce, mă, inginer nu-i place?”. Eu nu-i spuseseam că-i inginer. I-am răspuns că e prea mult zgomot în uzină. Atunci Părintele a zis: „Să nu mai facă nici o facultate, că se gată calendarul. Ai auzit? Se gată calendarul”. Abia mai târziu mi-am dat seama ce a vrut să spună: băiatul lucra ca inginer la Satu-Mare și dacă ar fi fost la facultate la Cluj - acolo vroia se meargă - ar fi fost în fruntea revoluției, că el era din fire inițiator, sufletist, se implica în toate și fiind printre revoluționari putea fi omorât.

Apoi i-am cerut Părintelui un sfat legat de soțul meu: dacă e bine se citească moliftele Sfântului Vasile cel Mare. Mi-a răspuns: „Într-un cuib de viespi niciodată să nu bagi bățul!”. Eu l-am privit, probabil, uimită, dar dânsul mi-a zis: „Du-te și spune-i soțului tău ce am zis și va înțelege el”. Eu aveam un buchet de flori de măr, făcute de niște măicuțe, din pânză și le-am dat Părintelui, rugându-l se le primească în semn de mulțumire și recunoștință. Le-a primit, deși nu primise nimic de la nimeni. Apoi am cerut voie să-i sărut mâna și m-a lăsat. A venit și fiica mea să-i sărute mâna și l-am rugat să-i dea o binecuvântare. Părintele i-a luat mâna și i-a zis: „Mă, tu ai oasele moi, să mănânci brânză de vaci”. Eu am zis: „Nu-i place, Părinte”. Părintele a zis: „S-o mănânci ca medicament, ai auzit? Ca medicament!”. Apoi a venit și nașa copiilor mei să-i sărute mâna, dar Părintele n-a lăsat-o, zicând: „Vezi ce-mi faci, mă? Toată lumea vrea să-mi sărute mâna, dar eu nu sunt vrednic”.

Am mulțumit Părintelui și ne-am îndreptat spre poartă. După ce am făcut 5-6 metri, Părintele ne-a întrebat: „Aveți bilet de autobuz?”. „Da”, am răspuns. „Vezi că trece un autobuz gol pe aici, fă-i semn să vă ducă până în Pantelimon. Dar aveți grijă, după ce ieșiți pe poartă, să nu vorbiți nimic cu babele de la marginea drumului”. După ce am ieșit din biserică n-am făcut nici 300 de metri și ne-a ajuns un autobuz care ne-a luat pe toate trei și ne-a dus până în Pantelimon, la stația de tramvai care mergea la gara de nord.

Aceasta a fost ultima mea întâlnire cu Părintele Arsenie.

Dar am simțit, nu o dată, că Părintele Arsenie ne-a îndrumat și ne-a ajutat și după ce s-a mutat la Domnul. Vă relatez doar două cazuri.

În anul 2000 a avut loc o sfințire de biserică în apropiere de Brașov, dar noi nu ne-am dus. Noaptea l-am visat pe Părintele Arsenie, care mi-a spus: „Să mergeți la sfințiri de biserici, că acolo, în timpul sfințirii, se pogoară Duhul Sfânt în toată plinătatea Lui peste cei prezenți și vă e de mare folos”.

În vara anului 2004 fiica, ginerele și soțul meu s-au hotărât să meargă la Prislop, la mormântul Părintelui Arsenie. Eu nu voiam să merg deoarece aveam o crăpătură în talpă, la piciorul drept, care mă dureau îngrozitor, nu puteam nici să ating cu el pământul, dar să calc pe picior. Dar copiii nici n-au vrut să audă, atât au insistat, că am plecat cu ei. Am mers cu mașina până lângă biserica mănăstirii și de acolo m-au luat aproape pe sus până la mormântul Părintelui. M-au așezat pe un scăunel lângă cruce; nu era nimeni, era într-o miercuri, peste săptămână. Mi-am întins piciorul bolnav și l-am atins de Sfânta Cruce și am început să plâng și să-i spun Părintelui Arsenie: „Părinte, acum 50 de ani mi-ai întărit picioarele de am putut să merg și în toți acești ani m-ai scos din multe necazuri. Te rog, vindecă-mi și acum piciorul, că poți să mă ajuți, dar a mea nevrednicie te oprește și ale mele păcate te țin departe! Ajută-mă, Părinte, și nu mă lăsa!”. În timp ce ai mei citeau acatiste și rugăciuni s-a îndurat Părintele de rugăciunile lor și mi-a vindecat piciorul, încât de la mormânt am plecat pe picioarele mele.

La câteva zile după moartea Mitropolitului Antonie Plămădeală, în vis am auzit un cor de îngeri care cântau înălțător. M-am întrebat cine cântă, unde cântă? O voce mi-a

răspuns: „E un alai de îngeri care îl însoțește pe Mitropolitul Antonie”. Eu am fost foarte mirată: „Pe Antonie?” „Da, e sub ocrotirea Părintelui Arsenie - mi-a răspuns vocea - și au venit să-l ia”.

Sărut-mâna, Părinte Arsenie! Îți mulțumesc pentru tot ajutorul! Vino mai repede între copiii tăi, că valurile ispitelor sunt mari, iar credința noastră se împuținează. Vino, și nu ne lăsa, că pierim!

Sfinte Părinte Arsenie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi! Amin.

Maria Clopoței
(Poiana Mărului, jud. Brasov)

Satul nostru se află la o distanță mare de Mănăstirea Sâmbăta de Sus (aprox. 50 km). Cu toate acestea, la anumite sărbători, grupuri mari de credincioși (20-25 de persoane) mergeau pe jos -pe sub munte- în pelerinaj la mănăstire. Printre ei erau și părinții mei, Ion și Victoria. Tata rămânea uneori și câte o săptămână sau două pentru a da o mână de ajutor părinților călugări la muncile agricole. Părintele Arsenie Boca îl cunoștea bine și îi era drag de el, pentru că era om harnic.

În timpul războiului, tata a fost pe front, în Rusia, iar la luptele de la Cotul Donului a fost luat prizonier și dus în lagăr în Siberia. În acest timp, eu și mama mergeam regulat la mănăstire, rugându-ne pentru ocrotirea lui și întoarcerea acasă. Părintele Arsenie ne încuraja: „Ion are ce-i trebuie cu el. I-am dat eu. Stați liniștite!”. Părintele se referea, evident, la credința și nădejdea în Dumnezeu, pe care i le insuflează. După încheierea războiului, tata nu s-a mai întors. Văzând acestea, la vreo 2 ani, mama a început să-i facă pomeni și parastase, împărțindu-i de pomană și toate hainele. Mergând apoi la mănăstire, fără să-i spună Părintelui ce a făcut, acesta a muștrat-o: „Victorio, de ce-l treci pe Ion la morți și-i faci și parastase? El nu e mort, trăiește!”. Mamei parcă nu-i venea să creadă, dar, totuși, o vreme, nu l-a mai pomenit la morți. Văzând, însă, că tot nu se întoarce și nici nu dă vreun semn de viață, a început din nou să-l treacă la adormiți. Părintele a muștrat-o iarăși, de mai multe ori chiar, până când, în 1948- tata s-a întors acasă pe jos, din Siberia! Bietul de el, acasă nu-i mai rămăsese nici măcar o cămașă pe care să o îmbrace (mama i le-a împărțit pe toate de pomană). De bucurie, m-am dus singură la Mănăstire, să-i dau de veste și să-i mulțumesc Părintelui. Era foarte multă lume acolo. Părintele nu a așteptat să ajung la el, ci făcându-și loc prin mulțimea de oameni, a venit în fața mea și mi-a spus: „No, Maria, mai plângi după taică-tău că a murit și nu mai vine acasă? Vezi c-a venit?”. Tata venise doar de 4 zile și pe la mănăstire nu a trecut (venise dinspre Răsărit)...

În aceeași zi, la mănăstire, a mers cu mine și un unchi de-al meu, frate cu tata, Aurel Țogoe. După ce l-a spovedit și l-a împărțit, Părintele Arsenie Boca i-a spus: „Aurele, du-te de urgență acasă, că te așteaptă ordinul de încorporare!”. Într-adevăr, îi sosise ordinul imediat ce plecase cu noi din sat, iar la întoarcere părinții îi pregătiseră deja valiza... (Lumea Credinței, Iulie, 2006)

*

Anonimă: Când l-am cunoscut eu, în 1976, m-am dus foarte, foarte supărată, și eu m-am bucurat, pentru că numai dacă trec prin ochii dânsului nu mai aveam necazul cu care m-am dus. Eu m-am dus pentru că soțul meu a plecat și m-am dus să cer sfat, „Ce să fac?”. „Lasă-l măi, că el este afară din Împărăția Cerurilor; și nu-l mai întoarce degeaba”, și nu s-a mai întors, și de atunci sunt singură, de 30 de ani.

Înainte de a se duce din lumea asta am fost la Sfinția Sa și știa că am fost la Ierusalim, și m-a întrebat „Ce mai vrei tu acum?”. Păi zic „Părinte să-mi mântuiesc sufletul... uite sunt bolnavă” și a zis că boala e pentru mântuire.

*

Maria (Cluj-Napoca): Cu câțiva ani în urmă eram tare bolnavă și, în pragul disperării, Dumnezeu a rânduit în așa fel încât am întâlnit un preot, un preot misionar, un preot cu mult har... Un om al lui Dumnezeu care, atunci când ai mai mare nevoie și ești într-o mare încurcătură, trimis de Dumnezeu, îți iese în cale. Și dacă ai avut norocul să-l întâlnești, atunci ai găsit calea spre mântuire.

Acesta era părintele Petrică Băgăcean. Din vorbă în vorbă, din îndrumare în îndrumare, mi-a povestit că în județul Hunedoara, mai exact lângă Hațeg, este o mănăstire, Mănăstirea Prislop, și acolo este mormântul Părintelui Arsenie Boca - un călugăr cu mult har, care a trăit în zilele noastre. Mi-a dat o carte cu toate mărturisirile de la diverși credincioși, care își arătau recunoștința față de Părintele, mărturisind toate binefacerile și toate întâmplările lor, aducând Părintelui mare mulțumire. Pe atunci deja eu mă simțeam din ce în ce mai bine, datorită rugăciunilor părintelui Petrică și ale mele. Fiind foarte impresionată de tot ce citeam, îmi doream din suflet să ajung la Prislop, la mănăstirea unde odihnește Părintele Arsenie. L-am rugat pe părintele Petrică să vină cu noi la Mănăstire -eram cu o prietenă care și ea l-a cunoscut pe părintele Petrică.

A doua zi ne vedeam în mașină, plecând spre mănăstire, cu părintele alături de noi. Vorbind una, alta, mi-am dat seama cât de mult am fost ajutată în ultimul timp de Mântuitorul nostru Iisus Hristos și cât de bine mă simțeam. Fără să stau pe gânduri am zis că și eu, la rândul meu, trebuie să îi aduc mulțumire pentru tot binele pe care l-am primit. Gândindu-mă la lucruri pe care să le și pot face, să pot să mă țin de cuvânt în fața Domnului, m-am gândit cât de mult mi-ar plăcea să mă las de fumat (eram fumătoare). Dar cum? Eu nu puteam să stau o zi fără țigări. M-am gândit din ce în ce mai mult la asta. Deja îmi doream să mă las de fumat, dar numai pentru a-i aduce mulțumire Domnului.

Am ajuns la mănăstire, am urcat la mormântul Părintelui Arsenie și când am văzut atâta frumusețe, am simțit și cu mai multă dorință să mă țin de cuvânt. Atunci, printre lacrimi, l-am rugat pe Părintele Arsenie să mă ajute să pot să-i aduc această mulțumire Domnului. Părintele mi-a ascultat rugăciunea și m-a ajutat.

Din acea zi nu am mai pus țigara în gură și asta datorită Părintelui Arsenie, căruia îi aduc mare mulțumire pentru că m-a ajutat să-I pot mulțumi Domnului și prin fapte.

Paulina Ghițulescu

Consider că a sosit timpul când toți suntem chemați să ne amintim de adevăratele minuni pe care le-am trăit vreme îndelungată.

Era în anul 1973, când pașii mei au fost îndreptați spre biserica din satul Drăgănescu (25 km vest de București). Parohul bisericii era preotul Savian Bunesu. Biserica era în renovare totală, o bisericuță mică (acum mare...), o bisericuță veche (între timp, nouă...). La poartă erau brazii de pază, ce tămâiau cu parfumul lor drumul, intrarea și cimitirul din fața bisericii. În interiorul bisericii erau ridicate schele pentru a ușura lucrarea Părintelui Arsenie Boca. Zi de zi era urcat pe schele și picta. De la înălțime, pictând, cânta cu noi Sfânta Liturghie. Harul era foarte mare, turma de credincioși, de asemenea. Făgărașul și Bucureștiul era nelipsit de la sfintele slujbe.

Părintele Arsenie Boca era căutat și iubit de toți. De sus ne privea și știa suferințele fiecăruia. După terminarea Sfintei Liturghii se oprea, acolo unde era cazul... Vorbea din privire. Era blând, dar și foarte sever cu păcatele. De multe ori îmi era teamă să-l privesc. În fața lui nu puteai ascunde trecutul sau prezentul. De la caz la caz, spunea și viitorul. Ne dădea sfaturi pentru a ne vindeca de durerile noastre. Era un sfânt printre noi! Știa gândul nostru și toate discuțiile noastre de pe drum. Când ajungeam la biserică

ne dojenea: „Mă, să nu mai judecați pe «conducător», căci el este pus de Dumnezeu și numai El îl poate judeca”. Eu eram aceea care am zis pe drum: „Doamne, cum îl mai rabzi, demolând bisericile?”.

S-a întâmplat o defecțiune electrică la biserică. Părintele Arsenie nu mai putea picta fără lumină. Eu aveam un student la electronică în gazdă, pe nume Dan Bogdan, fiul doctorului veterinar Bogdan din Bacău. El era foarte priceput la toate. L-am rugat să meargă la Drăgănescu și să vadă ce se poate repara. După ce a făcut toate corecțiile, a găsit unul din reflectoare cu becul ars. L-a luat acasă ca model pentru a-l cumpăra din București. Becul era pe bază de halogen și mult mai scump decât celelalte. Eu i-am dat ultimii bani din casă (urma să primesc pensia peste câteva zile). L-am rugat să cumpere și să meargă la Drăgănescu să-l ducă, dar să nu ia nici un ban, căci dacă ia, să nu mai vină acasă! Când a ajuns cu becul, Părintele Arsenie l-a întâmpinat: „Ce ai, făcut, mări? I-ai luat ultimii bani de pâine! Du-te la părintele Bunescu să-ți dea banii pe bec și să-i duci femeii!”. „Nu, Părinte, că nu mai am ce căuta acasă. Așa mi-a zis: nu vreți să aibă parte de lumină sus?”.

După 15 ani de lucru, pictura se apropia de sfârșit. Urma sfințirea bisericii. Am fost aproape de părintele Savian Bunescu, șapte frați de credință care ne-am unit prin legământ să ne rugăm unii pentru alții, indiferent unde ne vom găsi și să lucrăm în „via Domnului”. A fost o perioadă foarte grea, cu mari ispite și încercări. Eu am propus fraților să contribuim fiecare, după posibilitățile noastre (toți eram pensionari) și să cumpărăm material pentru veșmintele părintelui Savian, pentru dveră, Sfânta Masă și iconostas. Am rugat pe părintele Bunescu și pe Părintele Arsenie să ne dea măsurile. Au intrat în Sfântul Altar, au măsurat, apoi am întrebat ce culoare să fie. A fost tăcere... Eu am propus un galben pastel (precum spicele de grâu), dar Părintele Arsenie a spus: „Alb-argintiu”. Am plecat la Mănăstirea Țigănești cu fratele Andrei Gâlea, pe atunci trecut de 60 de ani, fost judecător, fiu de preot din Sibiu. Ajunși la mănăstire am vorbit cu Maica Stareță rugând-o să ne ajute să înfrumusețăm biserica pentru sfințire. Am dat măsurile și culoarea, dar ispita nu a lipsit. Ne-a adus materialul în minus cu câțiva metri: „Atât ne-a mai rămas...”, ne-a spus. Ne-am întristat, am făcut amândoi rugăciunea minții, rugând pe Părintele Arsenie să ne ajute. Eram sigură că Părintele lucra asupra noastră din nevăzut! Deodată, Maica Stareță ne întreabă: „Pentru ce biserică?”. Noi i-am povestit totul și când a auzit de Părintele Arsenie, a chemat o maică și i-a spus să se ducă în depozit să caute și să taie metrajul dorit. Se face socoteala și când ne-a spus suma, noi nu aveam atâția bani. Am spus că lăsăm cât avem și că venim a doua zi cu restul de bani și luăm materialul. „Nu, îl luați acum! Ce este plus, este din partea mănăstirii pentru biserică. Rugăm pe Părintele Arsenie să nu ne uite și pe noi în rugăcinile Sfinției sale”, a spus Maica Stareță. Când am ajuns la Drăgănescu la biserică, Părintele Arsenie, cu un zâmbet, ne-a spus: „Ce ați pătit, mă?”. Veșmintele părintelui Bunescu și toate celelalte au fost confecționate de doamna Vicol Anișoara din București.

Virginia (Făgăraș)

Odată am fost la Părintele Arsenie la Drăgănescu și ne-a apucat seara acolo, și ajungând în București nu mai prindeam trenul. Eram în troleibuz și mai erau 2 minute până la plecarea trenului din gară. Vorbeam între noi că nu mai prindem trenul, ce facem că trebuia să ajungem dimineața neapărat în Făgăraș. La un moment dat a apărut un milițian lângă noi, care ne-a zis: „Nu vă faceți griji că merg și eu tot la gară vă dau în primire nașului meu și vă duce până în Făgăraș”. Toți am muțit, fiindu-ne frică de securitate. Am coborât din troleibuz, milițianul mergea foarte repede și noi după el. Am

ajuns lângă tren și a spus controlorului: „Asta e mama mea. Acesta e fratele meu, aceasta e sora mea. Să-i duci până în Făgăraș și îți plătesc ei cât costă”. Grăbiți să urcăm în tren, ne întoarcem să mulțumim milițianului, dar dispăruse.

*

În 1982 am fost prima dată la Părintele Arsenie. Eram foarte bolnavă. Mergeam în fiecare lună la Institutul de Oncologie. Părintele era împrejmuț de lume. Ploua, eu cu mămica și cu sora mea stăteam sub o streășină lângă o magazie în curtea părintelui Bunescu. Părintele era mai înalt decât toată lumea care îl înconjura. La un moment dat am simțit o lucrare duhovnicească și aveam o senzație ce nu o pot explica. Părintele m-a măsurat cu privirea de 3 ori din cap până în picioare. Când am ajuns să vorbesc cu dânsul, mi-a spus să merg la control și mi-a spus niște nume de doctori. Când am mers la control eram perfect sănătoasă. Am venit din nou la Părintele, foarte bucuroasă, și mi-a zis: „Ai crezut și te-ai vindecat, dar ești datorare lui Dumnezeu. Câți copii ai?” I-am răspuns că doi. M-a întrebat: „De ce? Să mergi acasă și să mai faci un copil!”. Și, într-adevăr, a doua zi am zămislit un copil, deși era în Postul Mare, vinerea.

Am venit la Părintele foarte supărată, spunându-i: „Părinte sunt mai rău ca păgânii că am zămislit copilul din pânțec (5 luni și jumătate) în post și vinerea”. Atunci Părintele a zis: „Așa a îngăduit Dumnezeu ca să dea în vileag minciuna bărbatului tău. Se va naște tot într-o zi mare. Să trăiești numai în rugăciune și să te împărtășești în fiecare duminică”.

Toată perioada de 9 luni am simțit ajutorul Părintelui la tot pasul.

Când a avut copilul 2 ani și jumătate l-am lăsat cu ceilalți doi să se joace, deși era diferență între ei destul de mare. Luându-se după joacă au uitat de cel mic și l-au pierdut din vedere. Când am văzut că nu mai este nicăieri am început să-l căutăm disperați și nu l-am găsit ore întregi. Atunci am ridicat mâinile în sus și au zis: „Părinte Arsenie, tu m-ai ajutat să am copilul acesta, tu să mi-l aduci”. În clipa următoare copilul era lângă mine cu o gălețuță în mână. Probabil a fost în vreo curte cu copiii la joacă și Părintele l-a luat de acolo și l-a adus lângă mine.

Am avut o viață foarte zbuciumată pentru că mă despărțisem de soț deoarece nu a mai fost de acord să mai fac un copil. M-am dus din nou la Părintele și i-am spus: „Nu mai pot, Părinte, că toți sunt ca și câinii pe mine, mă batjocoresc și mă amenință în tot felul”. Atunci Părintele mi-a zis: „Mă, tu știi cum ursul trece și câinii latră? Tot așa să faci și tu!”. De atunci nu mai auzeam nimic și nu mă mai deranja, orice mi s-ar fi spus.

De multe ori mi-a încercat Părintele răbdarea prin diferite metode. Când am fost odată la dumnealui nu a vrut să stea de vorbă cu mine, motivând că este obosit. După ce am plâns în hohote vreo 2 ore a trimis pe Părintele Bunescu să-mi spună: „Spune-i acelei femei să nu mai plângă că vin și vorbesc și cu ea”. Când a venit a zis: „Ce vrei să mă întrebi?”. Nu am mai știut ce să zic decât: „Părinte, ajutați-ne cu rugăciunea”. Atunci Părintele a zis: „Nu-ți va fi mai bine nici în Făgăraș că multă răbdare îți trebuie”.

Am vrut să mă recăsătoresc și m-am dus la Părintele cu persoana în cauză. Părintele Arsenie mi-a zis: „Tu să nu te mai măriți că nu o să te doară capul. Creșteți copiii”.

Datorită Părintele Arsenie trăiesc eu și unul din copii, care e foarte bolnav, deși s-au luptat să ne vadă la cimitir. Când i-am spus Părintelui Arsenie: „Părinte, vor cu orice chip să mă vadă moartă și recurg la toate relele. Ce să fac?”. Răspunsul Părintelui a fost: „Mă, nu ai omorât ca să poți fi omorâtă. Că dacă aveai avorturi, aveau putere asupra ta, dar așa nu au. Lasă-i în pace că toate se întorc asupra lor și asupra copiilor lor”.

Cu o săptămână înainte de a muri Părintele, mi-a venit dintr-o dată gândul: Părintele a făcut atâtea pentru mine și eu să nu fac nimic? Auzisem că este bolnav. Am mers la preotul din parohie și l-am rugat să facă un maslu, asta fiind sâmbăta. Și joi (28 noi. 1989) a murit Părintele. Apoi am visat mormântul, așa cum l-am văzut mai apoi, după 6

săptămâni.

Cu ajutorul Părintelui merg în fiecare an la mormânt la Prislop și cer în rugăciune rezolvarea diferitelor probleme și primesc răspunsul prin Prea Sfințitul sau simt ajutorul Părintelui în momentul următor. După Mântuitorul și Măicuța Domnului, Părintele este nădejdea mea.

Ar mai fi multe de mărturisit, dar știe Dumnezeu de toate.

De la Răsărit se va ridica un popor fără cruce dar și un om cu stea în frunte

Adrian Nicolae Petcu:

În anul 1976, când picta biserica Drăgănescu, părintele Arsenie spunea, în dialog cu informatoarea „Vicol Tatiana”:

„Conducerii de astăzi nu le trebuie mănăstiri. Ei au lăsat câteva mănăstiri istorice și atât. Ei vor ajunge să cuprindă întreg pământul, vor conduce lumea. Până atunci va fi bine de noi. Atunci se va vedea care este creștin adevărat, că va răbda toate. Care nu va cădea în valul lumii”.

Eu am zis: Eu nu cred că vor ajunge să cuprindă tot pământul, mai ales că sunt oameni fără credință. Arsenie Boca a răspuns: „Sunt îngăduiți de Dumnezeu... să pună stăpânire pe întregul globul pământesc... Nu te pune cu ei rău, ci să fii credincioasă, că Dumnezeu este în orice loc ca și la Ierusalim ca și la noi. Căci biserica din inima noastră nimeni nu o poate dărâma”.

*

Cornea Elena (Hârseni):

Privind viitorul, a spus odată: „Zdreanța roșie, secera și ciocanul, steaua cu cinci colțuri va dispărea, dar va veni steaua cu șase colțuri, anarhia, și va fi vai și amar de lume”.

*

Vasile Șerbu (Arpașul de Jos):

Părintele Arsenie: Vasile, americanii, pe care știu că-i aștepți, nu vor veni! Pe noi, singuri, ne așteaptă o luptă grea și lungă. Cei buni și drepti vor da jertfă mare de viață și sânge, cei slabi mincinoși și fățarnici vor îngroșa rândurile dușmanilor noștri atât de mult încât vor crede că sunt numai ei, atotputernici și atotștiutori.

Asta va fi burta lor moale și-i va duce la pieire când va veni din Răsărit un om cu stea în frunte.

Dar va fi peste mulți ani, peste foarte mulți ani și nouă Dumnezeu nu ne va hărăzi să vedem acele vremi. Tu nu vei putea vedea americanii care atunci vor veni! Mie nu-mi va fi dat să văd, după sărbătoarea deșartă a victoriei, câți dintre cei drepti au mai rămas! Căci, vezi tu, Vasile, după această victorie deșartă, puțini dintre cei drepti vor mai fi în picioare și la sărbătoare. Peste tot vor fi năimiții [vânduți dușmanului] și abia atunci va începe o nouă luptă, poate mai ușoară, căci fără jertfă de sânge, dar la fel de lungă ca și cea pe care am început-o noi acum!

Vasile Șerbu: Dumnezeu să mă ierte, părinte, dar eu nu mai înțeleg nimic. După ce-om răzbii peste zeci de ani, câștigul să fie tot al năimiților? Păi atunci pentru ce mai luptăm noi azi?

Părintele Arsenie: Păi vezi, asta-i Vasile, voi cei drepti și buni trebuie să luptați pentru ca nepoții, strănepoții și copiii voștri să fie Oameni, cu capul sus printre drepti, atunci când ne vom întreba câți sunt dintre ai noștri și câți dintre năimiți, la victoria de care ți-am vorbit. (Monitorul de Făgăraș, 13-19 feb.2008)

*

Preoteasa Lucreția Urea și Paraschiva Anghel:

Odată venise o doamnă de la București și Părintele i-a spus că pe București s-a „ouat” de două ori, referindu-se la bombardamente [dar și la cutremure], iar când se va „oua” a treia oară Bucureștiul va fi șters de pe fața pământului deoarece acolo forfotesc păcatele.

Altă dată Părintele ne-a vorbit despre sfârșitul lumii, că sfârșitul lumii nu va fi așa cum gândim noi că va muri toată lumea odată. Ci va muri pe rând. Într-o parte de lume vor fi războaie, în altă parte cutremure, în alta înecări, vor fi accidente peste accidente, vor fi boli necunoscute și fără de leac. Toate aceste le putem vedea în zilele noastre. Toate acestea, pe care le vedem acum, le-a proorocit Părintele Arsenie prin anii 1945-1946 ca să ne întoarcem la credință că sfârșitul nu-i departe. Putem vedea asta după semnele care sunt.

Toate aceste semne ni le-a proorocit Părintele Arsenie prin anul 1945-1946 și ne-a citit [tălmăcit] din Biblie de la Apocalipsă că se va ridica de la răsărit un popor fără cruce, va bătui casele oamenilor, le va dărâma, le va nimici, se va călca om pe om, se va mânca carne de om și se va bea sânge de om. Cine va rămâne din războiul acesta va fi ales ca grâul din pleavă. Pleava zboară, iar grâul rămâne. Se va alege cine va rămâne.

Părintele ne-a spus: „Nu vă spun de la mine. Așa scrie în Carte, în Biblie”.

*

Letiția Suci (Dumbrăveni):

Sunt multe de spus, și are mare dar și mare putere. Acum, de când a trecut dincolo, simțim darul și puterea. Ne povestea că “România va fi grădina Maicii Domnului, Bucureștiul [reconstruit] va fi noul Ierusalim. Și care vor rămâne, aleșii lui Dumnezeu, că numai aceia vor rămâne, vor fi într-o fericire nemaipomenit de mare. Dar numai Dumnezeu știe care vor fi aleșii”. Apoi mi-a spus de băiatul cel mare, care nu aude; că atunci când va fi Bucureștiul Noul Ierusalim, o să fie un om mare, că noi ca părinți nu suntem vrednici să știm unde va fi el.

Gura mutului

-manuscris cu răspunsuri date în scris de-
-Părintele Arsenie din vremea când nu putea vorbi-

Pot să mă căsătoresc cu un străin?

Nu vreau ca neamul acesta, care are o a așa de mare chemare la Dumnezeu, să se corcească.

Să-i iubim pe toți oamenii, dar nimic din cele omenești.

Asceza (înfrânările de orice fel), fără iubire, e departe de Dumnezeu.

Știi că Mântuitorul și Împărăția lui Dumnezeu locuiesc și înăuntrul nostru. De aceea, nu ne mântuim noi, ci El ne mântuiește. Dar, pentru neputințele firii noastre, slăbite de păcat, nu trebuie să ne întristăm, că și Dumnezeu se întristează cu noi. Dumnezeu iubește o pocăință senină; aș zice că pocăința cea mai plăcută lui Dumnezeu a fost a femeii ce a greșit mult, dar în loc de orice altă pocăință, L-a iubit cu atât mai mult pe Iisus. Vreau să zic, dacă nu v-ați tot măcina mintea cu păcatele - ajunge cât le pomeniți la spovedanie -, dacă nu v-ați otrăvi gândul cu ele, ați lăsa toate înapoi și v-ați însenina fața și inima de dragul lui Dumnezeu, care poate El ceea ce la oameni este cu neputință... Seninătatea, asta care nu scade, asta aș vrea să o prindeți de la mine.

Cine-i îngust la minte, n-are leac nicăieri.

Mulți sunt mai betegi la minte decât la stomac.

Dacă împiedici un guturai prin medicamente, îl transformi în alte primejdii - ex. sinuzită. Lasă fazele obișnuite ale bolii -că-i ușoară - că-i cel mai bun leac al ei. Ferirea de frig ajunge.

Obişnuit, lucrurile cam imposibile sunt la capătul alergării spre desăvârşire.

Parcă toate lucrurile unui om seamănă cu stăpânul lor.

Păcatul cel mai mare este răzvrătirea împotriva lui Dumnezeu; atinge prima generație și se nasc orbi. Păcatele bunicilor și străbunicilor ca fumatul, băutura, curvia, atinge a treia generație. Să ne cunoaștem străbunii și să ne rugăm pentru ei.

Alte mărturii din Țara Făgărașului

Bogdan Juncu (Făgăraș):

După ce îmi plecase soția de acasă, prin 1983, înainte de a mă întâlni cu Părintele, cineva din Făgăraș îmi spusese că eu ar trebui să am o femeie cu care să trăiesc, pentru că dacă nu, este posibil ca într-o zi să mi se facă rău, din lipsă de femeie. Eu nu am primit aceste sfaturi nici de bune, nici de rele; cum le-am primit, așa le-am uitat, nu le-am băgat în seamă. Cert este că, atunci când am mers la Părintele Arsenie, ca și cum dânsul ar fi fost de față la discuții, Părintele a zis: „Mă, vezi că vei auzi pe ici pe acolo că dacă nu-ți vei face de lucru cu femeii, vei înnebuni, mă. Mă, să știi că nu tu vei înnebuni. Tu să-ți duci viața cum îți spun eu. Aceia vor înnebuni care te vor învăța să faci asemenea lucruri. Până într-acolo să te duci cu viața ta încât până și în vis să refuzi femeia”. Eu l-am întrebat pe Părintele atunci: „Părinte, se poate așa ceva?”. Părintele a zis: „Se poate, da, sigur că se poate”.

După ce mi-a zis Părintele că până și în vis trebuie să refuz femeia, mă gândeam, totuși, cum este posibil acest lucru. Sigur că dânsul nu mi-a spus-o doar așa... ci mi-a spus-o la concret; ca un om al lui Dumnezeu știa bine ce vorbește, numai eu ca om slab nu-l înțelegeam. Mă tot gândeam cum se poate așa ceva? Nu e ca o performanță că aici nu-i vorba de performanță, ci este vorba de un dar pe care Dumnezeu îl dă celor care vrea să Domnul să i-l dea. Nu oricine poate să ducă asemenea viață. Îmi veniseră târziu în minte niște cuvinte deosebite, cum că „acolo unde Dumnezeu vrea, se biruiește rânduiala firii și cine ridică crucea lui Hristos își biruiește firea”. Sfântul Apostol Pavel zice: „Pot totul în Hristos care mă întărește”. Pentru un creștin adevărat nu există „nu pot”.

...Încă ceva extraordinar pe care nu am să-l uit niciodată. Eram în fața Părintelui Arsenie Boca și îi priveam ochii aceia, ochi cum nu am văzut în viața mea așa ochi minunați; erau așa de frumoși -un albastru ce nu am văzut nicăieri. Priveam acei ochi atât de curați și frumoși și mă minunam de culoarea și puritatea lor. La un moment dat, privind acei ochi de neuitat, ochii nu mai erau albaștri, ci deveniseră negri. Deci din albastrul acela formidabil de curat și de frumos, deveniseră negri ca mura. Mă minunasem și am zis în mintea încă: „Doamne, nu-i mai are albaștri, acum îi are negri”. Părintele a zâmbit, și-a pus mâinile dânsului pe mâinile mele și a zis: „Măăăă, măăăăă”. Și privindu-i acum acel întuneric, acel negru al ochilor, dar care exprima bunătate și nu altceva, ochii din nou se făcuseră albaștri. Și am zis: „Dumnezeule Doamne, nu mai sunt negri, acum iar sunt albaștri”. Și iar mi-a zis Părintele, tot cu zâmbetul pe buze: „Măăăă, măăăăă”.

*

În urmă cu câțiva ani când lucram la Academia Sâmbăta și aveam 2 zile liber și a 3-a zi trebuia să mă prezint la serviciu, neavând mașină personală mergeam cu ce puteam; uneori schimbam trei mașini din Făgăraș până la Mănăstire, alteori mergeam cu o singură mașină. Astfel, într-o zi am pornit spre mănăstire. Primul șofer m-a dus doar până în Sâmbăta de Jos. Acolo am stat la ocazie. Au trecut mai multe mașini, dar în cele din urmă a oprit o mașină mică condusă de un cetățean la vreo 50 ani. În mașină mai era un tânăr de 18 ani -vârsta o știu de la șofer care era chiar tatăl copilului. Pe bancheta din

spate a mașinii erau mai multe bidoane goale.

În drum spre mănăstire m-a întrebat dacă l-am cunoscut pe Părintele Arsenie Boca, fără să deschid eu subiectul. I-am spus că l-am cunoscut personal și mulțumesc lui Dumnezeu că m-a învrednicit să vorbesc cu un om de un asemenea calibru spiritual, un gigant al vieții spirituale. Omul cu mașina îți dădea starea aceea de om cinstit, în care poți să ai încredere. Noi suntem firi duplicitare: una gândim și alta vorbim. Omul acesta ceea ce gândea, aceea și vorbea. Mergea încet cu mașina... își băgă mâna dreaptă în buzunarul din interiorul hainei și scoate o fotografie 4/6 cu chipul Părintelui Arsenie Boca și zice: „Vă rog să mă credeți, eu nu l-am cunoscut niciodată personal pe acest mare om. Bunicul meu, în schimb, a avut o mare evlavie la dânsul. Dar și Părintele Arsenie îl avea la inima lui. Bunicul meu, înainte de a muri, mi-a încredințat această fotografie și mi-a zis ca niciodată în viața mea să nu mă despart de ea; oriunde mă duc și orice fac, această fotografie să fie în buzunarul meu și Părintele mă va scăpa de multe, numai să-l strig, măcar în gând dacă nu cu gura”. Mi-a spus că i-a fost tare drag bunicul pentru că a fost un om tare bun și foarte religios și de la el a învățat multe lucruri despre credința în Dumnezeu și despre Părintele Arsenie Boca.

A început apoi să-mi povestească despre un eveniment din viața lui, prin care a trecut împreună cu băiatul lui, cu care era în mașină. Și atunci băiatul era în mașină cu dânsul, era ceasul unu noaptea. Mi-a spus că au fost într-o localitate și până unde trebuia să ajungă aveau de parcurs vreo 60 km și avea peste 100km/oră, șoseaua fiind liberă. La un moment dat a apărut în față un om care mergea pe drum, nu pe marginea drumului. Distanța era așa de mică între mine și om, încât accidentul fatal era inevitabil. Erau în jur de 4 m, cu frâna pusă, și intram în plin în el. Am apucat să strig: Părinte, ajută-mă! În timp ce povestea, omului îi curgeau lacrimile pe obraz. „Credeți-mă că l-am văzut pe Părintele între mașina mea și acel om, a pus mâna dreaptă pe botul mașinii și mâna stângă a lui spre omul care era în fața mașinii. Cred că nu mai era nici 1 m între mine și omul acela, iar eu trebuia să intru absolut în plin în el. Dar mașina nu a mai mișcat nici un centimetru... Mi-am făcut cruci peste cruci și câteva minute nu mi-am revenit și nu-mi venea să cred. Omul s-a întors cu fața, s-a uitat spre noi și a înlemnit acolo pe șosea. Am rămas înțepenit și eu la volan...”.

Mi-a mai spus că a doua întâmplare care a avut loc în viața lui s-a întâmplat la fântânița de la Sâmbăta. A zis că dacă ar fi fost singur, poate că ziceam că povestește din imaginația lui. Dar a fost tot împreună cu băiatul lui. Mi-a relatat că de mulți ani nu folosește apă în casă nici de gătit, nici de spălat, nici de băut decât de la fântâna Părintelui Arsenie Boca. Toate bidoanele pe care le am le umplu cu apă de acolo; nu aștept să mi se termine ultimul bidon ca să merg să iau apă, ci din timp merg la fântâniță. Mi-a spus și de ce: „Într-o zi de vară stăteam pe una din băncuțele de la fântâniță, după ce am luat apă. Privind frumusețea naturii și chipul Părintelui de acolo, la un moment dat printre copaci, plutind, a apărut Părintele Arsenie cu zâmbetul pe buze. Am înmărmurit pe bancă. Băiatul s-a întors pentru că, probabil, mă schimbasesm la față. S-a uitat și băiatul și a înmărmurit și el. S-a apropiat de noi la o distanță de câțiva metri - poate 3-4 m- nu atingea pământul că plutea. Și așa cum a apărut, așa a și dispărut. De atunci nu mă mai pot despărți de acea fântâniță”.

*

O femeie din Făgăraș (are acum în jur de 58-60 de ani, are 2 copii mari acum) când a fost la Părintele Arsenie avea probleme mari cu fierea, avea pietre mari la fiere și doctorii i-au spus că nu poate să scape altfel decât prin operație. Și copiii erau bolnavi amândoi, unul într-un fel, celălalt în altul. Femeia mi-a spus că s-a dus cu copiii amândoi și ca fiind foarte bolnavă. Așteptam să treacă acea perioadă de 3 săptămâni când eram programată pentru operație. M-am dus la Părintele Arsenie. Părintele i-a pus o mână pe

cap la un copil, cealaltă mână pe cap la celălalt copil, i-a binecuvântat, a zis ceva, nu știu eu ce a zis, și apoi s-a întors și spre mine și mi-a zis: „Așa-i, mă, că doctorii ăștia ți-au zis ca să te duci și să te operezi că de nu o pățești?”. Femeia a zis: „Da, Părinte”. Părintele i-a zis așa: „Mă, nu te du la nici o operație; tu, fă ce-ți spun eu! Când te duci acasă să te duci să-ți cumperi și să-ți faci ceai de limba cerbului cu coajă de portocală, dar neîndulcit. Bea așa timp de câteva luni, 2-3 luni; bea, așa, în loc de apă și apoi du-te la control”. Din momentul acela copiii ei nu au mai avut nici un fel de probleme, se făcuseră sănătoși. Eu știu ce au avut copiii, dar eu consider că nu-i nevoie să spun. Doar o binecuvântare a Părintelui a fost de ajuns ca să-i facă sănătoși. Femeia nu și-a făcut operație de fiere nici până azi pentru că nu a mai fost nevoie. Femeia s-a vindecat absolut complet și la vârsta pe care o are umblă ca o femeie la 30 de ani. Ceaiul acesta zdrobește pietrele care există în fiere și le transformă în nisip. O piatră localizată la fiere nu se poate elimina decât zdrobită; cu acest ceai se zdrobește pe cale naturală. Să încerce toți care au probleme cu fierea și să vadă cum se vor simți.

*

O altă poveste, care-mi aparține și pe care am trăit-o eu acum vreo 2 ani: m-am dus într-o dimineață la Prislop, la mormântul Părintelui Arsenie, cu un grup restrâns. Nu era nimeni la mormânt. Mi-a părut bine că n-am găsit pe nimeni pentru că am putut desfășura puțin din sufletul meu la mormântul Părintelui Arsenie. Am stat pe bancă lângă mormânt și am început să mă rog în mintea mea ca să mă binecuvânteze Sfântul Părinte de acolo de unde este. Și tot cerându-i binecuvântarea, la un moment dat, cu ochii închiși fiind, mi-a apărut înaintea și mi-a zis așa, făcând semnul Crucii de trei ori: „Da, mă, te binecuvântează, mă; da, mă, te binecuvântează, mă; da, te binecuvântează”. Atunci m-am zdruncinat din toată ființa mea, m-am dus în dreptul crucii mormântului, am îngenunchat, am plâns și m-am rugat din tot sufletul meu. Știu că a venit grupul cu care eram și mă văzuse că tremuram și plângeam. Aveam o stare de emoție extraordinară. Aceasta mi s-a întâmplat, aceasta am declarat. Nu o fac spre publicitate, nu sunt cu nimic mai bun decât alții, sunt doar întâmplări din viața mea pe care le-am trăit sau pe care vi le spun din surse absolut sigure.

*

Domnul Gabor Gheorghe (Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească) îmi povestise ceva din viața lui cu Părintele Arsenie Boca. Nu a prea fost la sfinția sa, doar atunci când îl frământa sufletul; divorțase de soție și vroia să se recăsătorească. Intrase într-o legătură de prietenie cu o femeie și se pare că se plăceau reciproc. El avea o casă frumoasă aici în oraș. Ei s-au hotărât să meargă la Părintele Arsenie. Acolo era lume multă. La un moment dat, din mulțimea aceea, Părintele Arsenie, vorbind cu una din persoanele aflate acolo, o lasă și se îndreaptă spre domnul Gabor, om religios. Părintele îl întreabă: „No, care-i baiul, mă?”. Omul i-a spus ca are o problemă și vrea să-l sfătuiască ce să facă. I-a spus Părintele: „Ce probleme ai, mă?”. Omul a zis: „Părinte vreau să mă recăsătoresc”. Era și ea de față. Părintele nu l-a mai lăsat să mai zică nimic și a zis: „Mă, dar femeia? Mă, asta cu care vrei să te însori tu acum e mai rea ca cea dintâi, mă. Asta așa te va lega ca și pe Domnul Iisus Hristos. Las-o, mă, în pace!”. Au ieșit din biserică amândoi stupefiați. Omul era plin de el, bucuros de ceea ce i-a zis Părintele și i-a zis femeii: „Ai auzit ce a zis Părintele?”. Ea i-a spus „Faci cum vrei”. Omul nu s-a mai căsătorit cu ea, ci a rămas singur toată viața lui.

Un om din Hârseni mi-a spus următoarele: „Cred că era 12 noaptea și aveam la mine în buzunar 2300 de lei (bani pe vremea aceea). Neapărat trebuia să trec un pod ca să ajung acasă; când să trec podul am văzut o ceată de țigani. N-am mai avut curaj să trec podul. M-am gândit că ei mă prind, mă omoară și mă aruncă în apă. Am lăsat bicicleta deoparte, m-am uitat spre cer și m-am rugat din toată inima mea ca Dumnezeu să-mi dea

putere să trec cu bine podul. La un moment dat am simțit în preajmă ca o mulțime de oameni și am prins un mare curaj; nu mi-a mai păsat de nimic, m-am urcat pe bicicletă și am trecut podul. Se uitau țiganii după mine, dar nu mi-a zis nici unul nimic. După câțiva ani de la această întâmplare mă înlânesc cu Părintele Arsenie Boca, care mi-a zis: „Mă, Matei, mă.., așa să te rogi toată viața ta, cum te-ai rugat în noaptea aceea”. L-am întrebat pe Părintele: „Care noapte, Părinte?”. „Mă, Matei.. în noaptea aceea în care te-ai gândit că dacă treci podul ăștia mă omoară, îmi iau banii (2300 de lei) și mă aruncă în apă”. Atunci am zis că mor. „Părinte, în toată viața mea nu am întâlnit om ca dumneata. Eu cred că sunteți singurul om în țara asta”. Și Părintele îi răspunde: „Mă, Matei, așa mă vezi tu”. „Ba nu, Părinte, dar așa sunteți. De unde să știți dumneavoastră ce am gândit eu atunci...”. Asta era de vreo 4-5 ani (când am pățit atunci cu podul)”.

*

Eram de serviciu la Academia Sâmbăta, la recepție, și venise un preot bătrân; avea în jur de 80 de ani, dar cu o minte foarte lucidă, care m-a rugat să-i arăt aula Academiei. I-am arătat-o și cred că i-a plăcut, dar nu și-a manifestat în nici un fel satisfacția. Dar mi-a zis un lucru nemaipomenit: dânsul m-a întrebat, fără ca eu să-i fi spus ceva, dacă l-am căutat vreodată, sau dacă l-am cunoscut vreodată, sau dacă am auzit de Părintele Arsenie Boca. I-am spus că am și vorbit cu dânsul de câteva ori. Atunci mi-a zis, uitându-se la mine ca un om înțelept: eram ceva mai tânăr când m-am întâlnit cu Părintele Arsenie Boca -eram și eu preot- și mi-a zis printre altele: „Părinte, să știi că acolo unde sunt doi sau trei adunați și vorbesc despre mine, sunt și eu acolo cu ei, numai că ei nu mă văd. Și cei care mă pomenesc, atunci când va fi să treacă dincolo, eu am să mă arăt lor și am să-i ajut să treacă dincolo”.

*

Eram la Mănăstirea Prislop și acolo m-am întâlnit cu Maica Filofteia. Dânsa mi-a spus: „Eu am avut o foarte bună prietenă -o soră sau maică- cu mare evlavie la Părintele Arsenie. Cu timpul ea s-a îmbolnăvit de cancer și s-a internat în spital. Într-o duminică mi-am zis că trebuie să merg neapărat să o văd, dar numai după slujbă. După ce s-a terminat Sfânta Liturghie, am mâncat și am plecat la spital. Cu cât mă apropiam mai mult de salonul ei - era într-o rezervă - îmi bătea inima tot mai tare de emoție pentru că atunci când mai fusesem la ea îi vedeam fața congestionată de durere, de suferință. Credeam că tot așa o voi găsi, poate chiar mai rău. Am bătut la ușă și mi s-a răspuns cu un „da” voios; după ce am intrat am văzut că zâmbea și radia de bucurie. A zis către mine, fără să apuc să spun eu ceva: „Te-ai întâlnit cu el, te-ai întâlnit?”. I-am zis: „Cu cine să mă întâlnesc?”. „Cum cu cine? Uite acum a ieșit de la mine din cameră”. „Cine?”, a zis Maica Filofteia. „Părintele Arsenie! Uite aici a stat, lângă mine și a vorbit cu mine. Cum nu te-ai întâlnit, acum a ieșit pe ușă înainte de a intra tu?!”. Femeia bolnavă a mai trăit puțin și a murit, împăcată.

Iată ce mi-a spus o maică: într-o zi a mers la Mănăstirea Prislop o familie de intelectuali cu un copil care era mut în urma unei boli; s-au dus la mormântul Părintelui și au plâns cu amar toți trei. Copilul avea până în 6 ani. Îngenunchiați toți trei se rugau și plângeau. Doar atât mi-a spus maica: la un moment dat băiatul s-a ridicat și a zis: „Mamă mi-e foame!”. Doctorii le spusese că glasul nu-i va mai reveni niciodată copilului. S-a împlinit cuvântul lui Dumnezeu: „Orice este cu putință celui ce crede”.

Preoteasa Lucreția Urea și Paraschiva Anghel (Dejani):

Mergea multă lume la mănăstire, la Sâmbăta, dar, mai târziu, Părintele nu mai era pe acolo, era pe la Canal sau prin București. Dar, veneau preoți de la Sibiu și spovedeau lumea, iar părintele Serafim îi împărtășea. Atunci s-a spovedit și o femeie din Recea, dar nu s-a putut împărtăși deoarece atunci când se apropia de Potir avea senzații de vomă.

De trei ori a stat la rând acea femeie, dar nu s-a putut împărtăși căci i se făcea rău și trebuia să iasă afară. După ce s-a terminat Sfânta Liturghie ea s-a dus la părintele Serafim și i-a povestit acea întâmplare. Părintele i-a spus că are vreun păcat nemărturisit, dar femeia a zis că pe toate pe care le-a știut, le-a mărturisit. Atunci părintele Serafim a întrebat-o dacă nu cumva a fost pe la pocăiți. Ea a recunoscut că a fost, dar nu a mărturisit ca fiind un păcat deoarece și acei oameni credeau în Iisus Hristos. După această mărturisire femeia s-a spovedit din nou, recunoscând că a citit cărți și a mers la adunări de pocăiți, iar apoi a reușit să se împărtășească fără nici o piedică.

O consăteană mi-a povestit că atunci când Părintele Arsenie era la Drăgănescu se afla multă lume în fața bisericii, iar dânsul le vorbea tuturor. Deodată, s-a deschis poarta bisericii și au intrat doi băieți tineri, unul mai înalt și altul mai scund, iar cel mai scund, atunci când l-a văzut pe Părintele Arsenie, a început să plângă. Părintele i-a spus „De ce plângi Adriane? Că ți-au luat carnetul?”. Adrian a răspuns că da. Părintele i-a zis să nu mai plângă și să nu încerce să-și mai ia carnetul, iar mașina să o vândă, căci a omorât un om și mai are de omorât nouă. La plecare Părintele i-a mai repetat sfatul său lui Adrian. Toți cei care erau de față au înmărmurit la auzul vorbelor Părintelui.

În anii 1944-1945 am mers foarte des la mănăstire cu doamna preoteasă Lucreția. Mergeam pe sub munte și în două ore și jumătate ajungeam. Doamna preoteasă în timpul vacanței rămânea câte o săptămână sau două la mănăstire, ajutând la bucătărie. Soțul doamnei, părintele Aurel, era închis la Aiud, iar ea a rămas cu două fete, dintre care una i-a murit, iar pe cealaltă o ducea cu ea la mănăstire. Acolo, doamna preoteasă și-a găsit alinarea, la Părintele Arsenie, și prin dânsa am aflat și eu multe fapte petrecute în incinta mănăstirii.

Când am început să merg la mănăstire, duceam pomelnice și puneam o monedă de 100 de lei pe masă, iar Părintele ne spunea să ne luăm banii căci n-i aruncă și e păcat să-i calce în picioare că era chipul regelui Mihai I imprimat pe ei.

În primăvara anului 1944 am stat o săptămână la mănăstire ca să mă spovedesc la Părintele Arsenie, fiind Postul Paștelui, dar nu am putut căci a fost multă lume, iar eu fiind fată tânără toți mă dădeau deoparte și îmi spuneau că eu am timp să stau mai mult. Spovedea Părintele câte o persoană și trei ore. Avea pe o masuță în mănăstire un ceas, o cruce și o lumânare aprinsă, iar Părintele era îmbrăcat în odăjdii. Dacă nu știai să îi mai spui din păcate, ți le spunea el!

Într-o zi, pe când stăteam la terasa mănăstirii și așteptam la rând pentru spovedanie alături de multă lume, a ieșit Părintele din mănăstire, îmbrăcat cu odăjdii, și a început să meargă pe drum către clopotniță, dar la jumătatea drumului s-a oprit, s-a întors înapoi și pe partea dreaptă a drumului erau trei bărbați. Părintele s-a oprit în fața lor și l-a întrebat pe unul dintre ei de ce îl tot înjură, căci el nu îl obligă să creadă în el, ci e bine să creadă în Dumnezeu și în Domnul Iisus Hristos. Atunci, bărbatul a lăsat ochii în pământ și și-a cerut iertare în fața Părintelui. Părintele i-a răspuns: „Dumnezeu să te ierte!” și a intrat, apoi, în biserică și s-a apucat de spovedit.

Pe la sfârșitul săptămânii s-a împușinat lumea la spovedit și mi-a venit și mie rândul. Dar atunci a venit un om la mine și m-a rugat să îl las pe el înainte căci va termina repede. Eu l-am lăsat. După ce a intrat acel om a ieșit Părintele supărat din mănăstire și a spus că nu mai spovedește pe nimeni că s-a săturat să mai audă faptele dracilor în fața altarului. Și așa s-a întâmplat că nu am reușit să mă mai spovedesc.

Toți cei spovediți la Părintele vorbeau pe afară că este un sfânt, căci ce păcate ei nu știau, Sfinția Sa le zicea. Părintele știa ce vorbeau cei spovediți, iar el le spunea că nu este un sfânt, că este om pământean, că nimeni nu a fost pe pământ fără păcat, numai Iisus Hristos. Ne spunea Părintele să ne uităm, atunci când spălăm vasele, în vasul în care le clătim să vedem ce mizerie este în el și ne spunea că așa este și Sfinția Sa clătind

atâtea suflete.

Atunci, în Postul Paștelui, Părintele ne spunea despre post, cum să-l ținem: cu rugăciune, cu smerenie și cu înfrânarea trupului, ca să dispară poftetele. Nici când mâncăm să nu ne mai zicem „poftă bună”, ci mai bine „bun lucru”; iar postul este pentru cei tineri, nu pentru cei bătrâni și pentru cei bolnavi, nici pentru copiii sub 7 ani: Doamna preoteasă Urea postea foarte mult, ținea și post negru și era foarte slabă, iar Părintele a certat-o și i-a spus că postul până la durere de cap nu mai e post, ci osândă. Părintele a pus mâna pe piept și a spus că „măgarul” de trup are un anumit timp de dus, dar dacă ea nu lasă osânda, trebuie să piară.

Părintele Arsenie spunea femeilor să nu mai facă avorturi, să se nască copiii curați, ca să iasă preoți buni. Căci vor ieși preoții „ca ciupercile după ploaie”, dar, când s-or strânge, atunci va fi gata. Spunea Părintele că țigăncile nasc copiii, nu le este frică de sărăcie și spunea că va veni timpul când o să ne stăpânească țiganii. Copiii care mor botezați ajung în rai și cântă: „Fericit sunt eu, fericiți cei ce m-au avut pe mine”, iar cei avortați spun într-una: „Blestemat sunt, blestemați sunt cei ce m-au avut pe mine”, că merg în iad împreună cu părinții lor.

Părintele ne-a povestit altădată despre Maria Magdalena că a fost fiică de împărat, dar a fost depravată, păcătuia cu toți care îi convenea și când a auzit de Domnul Iisus Hristos a spus că se va duce să-L amăgească și pe El. S-a gătit și a plecat spre locul unde Iisus vorbea lumii. Dar, înainte cu 60 de stadii de a ajunge, a căzut în genunchi și nu a mai putut înainta. Se lupta singură să poată să ajungă, dar era în zadar. Lumea trecea pe lângă ea, toți ducându-se să-L asculte pe Iisus Hristos și ea era singura care nu putea să înainteze. Atunci și-a dat seama că o putere dumnezeiască o ține pe loc și și-a aruncat toate podoabele de pe ea. A început să-L roage pe Dumnezeu ca să o ierte de păcate. Atunci Domnul Iisus Hristos i-a îngădui să meargă la El, iar ea a parcurs restul drumului în coate și în genunchi, iar când a ajuns la Mântuitorul, I-a spălat picioarele cu lacrimile ei și I le-a șters cu părul ei. Astfel, Maria Magdalena s-a întors la credință și a ajuns prima mironosiță.

*

Până nu făcuse Părintele Arsenie altarul din pădure, după ce s-a terminat Sfânta Liturghie din mănăstire, ne-a dus la sala închinătorii, fiind lume multă și în mănăstire nu încăpea. Ne-a spus Părintele cum a văzut pe Mântuitorul într-o gară, cu capul gol și cu buzele fripte de durere, iar Părintele a dat doi pași înainte și s-a gândit să Îi dea căciula dânsului de călugăr ca să-I încălzească capul, că era iarnă și era frig. În momentul acela s-a întors înapoi, dar nu l-a mai găsit și a alergat prin toată gara și pe la subsol, dar nu l-a mai întâlnit și atunci și-a dat seama că a fost Mântuitorul. Părintele plângea când ne predica și toată lumea plângea cu hohote.

Părintele Arsenie ne-a spus că întotdeauna când ne spovedim, la urmă, să spunem că am luat Sfânta Împărtășanie în chip nevrednic, că poate am uitat vreun păcat nemărturisit și prin mărturisirea recentă se iartă, dar numai dacă l-am uitat. Dar dacă îl știm și nu-l mărturisim, ne încărcăm cu păcate, cădem la osândă.

Tot Sfântul Părinte Arsenie ne-a spus că păcatul cel mai mare este lăcomia pentru că prin lăcomie toate le faci: furi și minți, că nu poți să furi și să nu minți și nu poți să minți și să nu furi. Minciuna este de la diavol și adevărul de la Dumnezeu. Există rai și iad, Dumnezeu și diavol. Părintele ne-a spus că dacă am vedea noi câte sunt noaptea, am fi toți bolnavi de epilepsie. Dar nu ne este dat nouă să vedem câte sunt noaptea; noi zicem: „Doamne, ferește-mă”. Dumnezeu te ferește, dar trebuie să te ferești și tu, nu trebuie să umbli la ore înaintate în noapte.

Altă dată am fost în Postul Paștilor la mănăstire. Nu mai era zăpadă, pământul era zvântat, dar era cam răcoare. Nu se făcuse, încă, altarul din pădure. Era lume foarte

multă încât nu încăpea în mănăstire. După terminarea sfintei slujbe Părintele ne-a dus la sala închinătorii, căci acolo era spațiul mare și a încăput toată lumea. Părintele ne-a predicat și a mai stat de vorbă cu lumea și se făcuse ora târzie, dar nimănui nu-i era foame sau sete și nu era nimeni obosit. Părintele a ieșit să plece, dar lumea a mers după dânsul. Am mers până în dreptul porții principale care ducea la mănăstire și acolo ne-a oprit Părintele și ne-a zis să rămânem acolo și s-a făcut un cordon lung de lume. Din toată lumea care era acolo a ieșit o femeie - Ileana lu' Bloca din Hârșeni, care fugea după Părintele plângând și îl ruga să o ierte. Zicea: „Mă iertați, Părinte, mă iertați”. Dar Părintele a întors capul de două ori și i-a zis: „Întoarce-te înapoi, Ileano” și Părintele a început să lungească pasul și să zboare (eu mă uitam să văd cum mută picioarele, dar nu le muta la un metru, ci la trei sau patru metri). Erau mulți bărbați și strigau: „Uitați, cum zboară Părintele”. Nu a durat, poate, nici un minut și a intrat pe poarta sihăstriei, iar Ileana a rămas. Toată lumea s-a întors, mirându-se de zborul Părintelui.

Altă dată am rămas până luna la mănăstire cu vecina mea; am venit luni după amiaza acasă. Dimineața am fost la rugăciune și apoi ne-a dus Părintele la iarbă verde, aproape de o cabană din apropierea mănăstirii. Acolo am stat jos pe iarbă și în jurul Părintelui erau mulți copii, bătrâni și bătrâne. Părintele ne-a zis o povestire despre soacra Sfântului Petru, că a fost o femeie rea și zgârcită care nu dădea nimănui nimic de pomană. Odată, a venit un sărac și i-a cerut ceva de pomană, iar ea împletea ceapă și ea l-a certat și a aruncat cu o ceapă după el. Săracul s-a aplecat și a luat-o în nume de bine. Acesta a fost binele pe care l-a făcut în viața ei. Umblând Domnul cu Sfântul Petru prin iad, a văzut-o Sfântul Petru pe soacră-sa cum se chinuia în iad și i-a zis Domnului Iisus Hristos: „Doamne, fie-ți milă de ea că prea se chinuiește”. Domnul i-a zis: „Cu ce să o scoatem, Petre, că ea nu are nimic bun, dar, totuși, are o ceapă”. Domnul Hristos a trimis pe înger să o scoată din iad. Îngerul a luat ceapa și s-a coborât la ea, iar ea s-a prins de rădăcina cepei, dar s-au mai prins și alte suflete de ea. Însă, soacra Sfântului Petru a început să se scuture, să nu se mai salveze și alte suflete și atunci a căzut din nou în iad. Iar Domnul Hristos a zis: „Vezi, Petre, ea și în iad a fost rea”.

Părintele a mai spus să nu batem copiii cu palma că mâna e foarte grea. Să îi batem cu nuielușa, căci lacrima copilului e roua dimineții, acum plânge, acum tace. Nu îl bați când e mic, te bate el când e mare. Și ne-a mai dat învățătura că să nu ne prindem la povești cu oamenii beți. Omul beat și câinele turbat să îl ocolești, să nu ai treabă cu el.

Părintele Arsenie ne-a spus că Maica Domnului s-a arătat Sfântului Atanasie în Sfântul Munte Athos. Iar Sfântul Atanasie, când a văzut-o pe Maica Domnului, era de o frumusețe rară și învăluită toată în raze aurii. Și să nu fie ispitit i-a zis: „Ești femeie, ce cauți aici? Du-te de aici!”. Iar Maica Domnului i-a răspuns: „Atanasie, nu mă cunoști?”. „Te cunosc, dar nu vreau să te văd! Du-te de aici!”. Iar Maica Domnului i-a zis Sfântului Atanasie: „Lovește în piatră” și îndată a început să curgă un izvor cu apă rece care și astăzi este.

*

Să știți că Părintele, de acolo de unde este, ne ajută, dacă avem credință și ne rugăm la mormânt cu toată dragostea. Să ne spunem tot necazul și durerea.

Ne spunea Părintele despre oamenii bogați, că au uitat de Dumnezeu, că lucrează și duminica, ei spun că raiul e aici, pe pământ, iar Dumnezeu le dă toate ca să-și petreacă aici, pe pământ. Iar săracilor le dă Dumnezeu, din când în când, necazuri, ca să nu-L uite. Că și Dreptul Iov, câte i-a dat Dumnezeu, dar nu și-a pierdut credința; a spus: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat”.

Venea lume la Părintele Arsenie cu fel de fel de necazuri și i le spunea. Iar Părintele le dădea cuvinte de mângâiere. Pe mulți îi binecuvânta Părintele. În toată vremea era înconjurat de lume, îi sfătuia la lucruri bune. Odată a ieșit dintre lume și s-a dus mai

departe că îl așteptau niște sași. A zis către lumea care era acolo: „Mă duc să le dau un butoi cu miere”, să le dea o mângâiere că era în timpul când erau persecutați.

Iar altă dată a venit un om de prin satele din jurul mănăstirii (poate din Drăguș, căci acolo sunt bivoli mulți) și a spus Părintelui că de o săptămână i-a plecat o junincă de bivol din ciurdă și a căutat-o prin toată împrejurimea și nu a găsit-o și nu știe dacă o mai găsește sau nu. Părintele s-a uitat puțin în pământ și a ridicat mâna către răsărit și i-a zis: „te duci încolo și caut-o”. Și după două săptămâni a găsit-o, mergând în direcția indicată, în Șercăița sau în Șinca. Și a venit acel om și i-a mulțumit Părintelui.

Părintele ne mai spunea că noi avem credința numai până ne apasă necazurile, că dacă scăpăm de ele am uitat de Dumnezeu, tot noi suntem. Ne mai spunea că numai prin post și prin rugăciune vom fi mântuiți. Să nu căutăm să ne adunăm comori pe pământ, ci să ne adunăm în cer, ca să le avem acolo.

*

Tot Părintele Arsenie spunea lumii să nu se zămislească copii la praznice mari că ies anormali; acum le spune handicapați. Pe atunci nu se știa de handicapați, ci de anormali. Zilele îngăduite pentru zămisirea pruncilor sunt: marțea și joia, dacă vrem să avem copii sănătoși și buni. Și atât cât purtăm sarcina să mergem regulat la biserică ca să le fie și lor dragă biserica și credința. Ne mai spunea cât de mari sunt patimile, moartea pe Cruce și Învierea de a treia zi -minunea cea mai mare a Domnului Hristos. Moartea și Învierea Mântuitorului ne-a scos din robia păcatului strămoșesc și a descuiat raiul și ne-a lăsat Sfânta Împărtășanie la Cina cea de Taină. De aceea, trebuie să ne pregătim înainte de Paști cu post, cu rugăciune și smerenie și să ne împărtășim cât mai des, să nu trecem dincolo nespovediți și neîmpărtășiți, căci acolo nu mai vine nici un preot cu Potirul să îți dea Sfânta Împărtășanie în iad. Să știm că și Sfânta Împărtășanie este o taină mare, a primi pe Domnul Iisus Hristos în toate mădularele noastre. Mulți bolnavi s-au făcut sănătoși după Sfânta Împărtășanie.

Când m-am căsătorit am fost la Părintele cu soțul meu, am stat de vorbă cu Părintele și am primit binecuvântarea de la dânsul în anul 1945. Iar în anul 1946, la 30 ianuarie, am fost la mănăstire de ne-am spovedit și ne-a împărtășit, că pe 3 februarie 1946 aveam căsătoria.

Părintele ne-a întrebat dacă facem cu muzică. I-am răspuns: „Da, Părinte”. Iar Părintele a zis: „O țâr’ cu Dumnezeu, o țâr’ cu ălalt”.

Celor necununați la preot le spunea să se cunune la biserică pentru că aceea e adevărata cununie în fața altarului, să nu trăiască în curvie. Cununia de la primărie este ca o țidulă pe o viță. Mulți copii suferă din cauza părinților. Părintele Arsenie spunea că păcatele părinților cad asupra copiilor, căci precum sunt părinții așa vor fi și copiii.

Silvia (Merghindeal):

Când eram copil (cu vreo 68 de ani în urmă) veneam la mănăstire cu o mătușă din Merghindeal. Părintele Arsenie ne strângea pe noi, copiii, pe un delușor în grădina mănăstirii de la Sâmbăta. Stăteam în jurul Părintelui și ne povestea câte ceva, ne dădea sfaturi. La un moment dat Părintele a luat-o la fugă- în glumă și noi, copiii, după dânsul. Dar pleca așa de repede (ca o nălucă) că noi copiii nu puteam să ne ținem după el. La poalele dealului era un pâraiaș și Părintele trecea (nu sărea!) la vreo 30 de centimetri pe deasupra pământului și a pâraiașului. Noi însă, buluc prin apă.

Cornea Elena (Hârșeni):

Când m-am dus a doua oară la Părintele, dânsul se încălzea la reșou și nu prea te lăsa să-i săruți mâna, dar eu m-am repezit, i-am prins mâna și i-am sărutat-o. Zice: „Tu, tu nu te-ai lăsat până nu mi-ai pupat mâna, așa-i?”.

Tot atunci era o femeie din Drăguș și a zis Părintele către ea: „Câți copii ai?”. Ea a zis că unul. „Și ceilalți unde sunt?”. Ea plângea. „De ce plângi?”. I-a spus că o bate copilul. „Zi tare că de la tine trebuie să învețe altele și de la altele trebuie să înveți și tu. Știi de ce te bate? Ceilalți, pe care i-ai dat afară, cer răzbunare. Și așa o să te petreci cât o să trăiești și o să răspunzi de toți cei pe care i-ai dat”.

Alta a zis: „Părinte la noi nu se mai ține a treia zi de Rusalii. E bine?”. Părintele a zis: „Măi, măi, Rusaliile sunt închinare Sfintei Treimi. Cine îndrăznește să taie o persoană din Sfânta Treime, acela va răspunde cu sufletul lui, mă! La Rusalii se țin trei zile, mă, nu două”.

Au fost niște oameni de la noi din sat în Postul Paștilor la Părintele și i-a zis unuia în biserică -era plină biserica- „Mă, să mai postești!”. Unul de la noi din sat i-a zis: „Da, Părinte, postim”. Dar Părintele i-a zis: „Da, mă, chiar tu o să postești, cu slănă în traistă!”.

Când am mers a doua oară la Părintele la Drăgănescu ne uitam la icoana Învierii Mântuitorului. Și Părintele a zis: „Ce vă mirați?”. Noi nu vorbisem nimic. „Eu știu că vă mirați. Dar Mântuitorul după ce a înviat nu a mai fost cu trup pământesc, a fost cu trup duhovnicesc. Așa vom fi toți la Înviere. Nu mai suntem cu trupurile acestea, ele se prefac în trupuri duhovnicești”.

Unei femei din sat i-a murit soțul și l-a întrebat pe Părintele unde s-a dus soțul ei. Părintele i-a zis că dacă s-a pregătit pe lumea asta, s-a spovedit și s-a cuminecat așa cum trebuie, atunci s-a dus la bine. Dacă nu, s-a dus la osândă.

Într-o familie bărbatul a avut cancer și doctorii i-au mai dat puțin de trăit. S-a dus la Părintele care i-a zis: „Bine, mă, că ai venit. Bine că n-ai venit mai târziu!”. I-a spus să se ducă acasă să se spovedească și el și familia lui, toate rudele, apoi să meargă din nou la dânsul. S-a dus și s-a împărtășit. Înainte de a se mai duce la Părintele s-a dus la medic că trebuia să-i mai dea tratament. Dar medicul i-a zis că nu mai are cancer. Apoi s-a dus la Părintele care știa că a fost mai întâi la doctor și i-a spus: „Să vă rugați, mă, să vă rugați, mă, să vă rugați, mă! Degeaba plătiți la preoți să se roage pentru voi dacă voi nu vă rugați”. Părintele a mai spus că pomenile pentru morți nu se fac cu rudele și cu vecinii, ci cu cei săraci, care nu au.

*

La mormântul Părintelui era o doamnă cu o fată (nu știu de pe unde) de vreo 15 ani și a fost cu ea prin multe state ale lumii și nu-i găsea boala. Cineva a îndrumat-o să meargă cu ea la Părintele Arsenie la mormânt. La două săptămâni venea la mormânt și se închina înainte de a veni nu se putea nici apleca, o durea tare spatele. A venit vreun an de zile și s-a făcut mai bine.

Eram la Prislop, am ieșit de la biserică și se făcea un parastas. În familia care făcea parastasul era un copil (de vreo 4-5 ani) care nu putea vorbi. Au mers și la mormânt și copilul stătea la picioarele Părintelui Arsenie. A mers și la cruce și, dintr-o dată, a început să strângă în brațe crucea Părintelui. Apoi a început să vorbească, nu foarte bine, dar a început să vorbească. Preotul de la mănăstire le-a spus să mai meargă pe acolo.

Maria Șandru (Arpașul de jos):

... Bărbatul meu a fost la mănăstire la Părintele Arsenie și i-a spus Părintelui că o să meargă pe front, dar să știe că o să vină acasă rănit. Și așa a fost. Un neamț a ieșit de după un copac și l-a împușcat la cap ca să-l omoare, dar nu a reușit decât să-i rupă gura. În cele din urmă l-au găsit, l-au pus pe o targă și l-au pus în tren. Când era în tren a fost bombardamentul și el nu a putut coborî, dar Dumnezeu l-a păzit. Dar a suferit foarte mult prin clinici și spitale...

Zicea Părintele: „Mă, eu dacă mă duc dincolo, sunt viu și acolo. Strigă la mine că te

aud și te scot din orice boală și necaz”. Sau: „Mă, aici nu am timp de voi și nu am odihnă, căci veniți toți aici de nu știu ce să mă mai fac cu voi. Dar când voi muri, de acolo de sus o să am răgaz și vă văd pe toți și vă ajut”. Se ducea lumea la Părintele cu fel și fel de necazuri, iar dânsul le spunea că nu s-au rugat destul, de aceea pătesc atâtea.

Nu cred că Părintele a intrat în casa cuiva fără să-l ajute. Nu l-am știut prețui; dacă știam să-l prețuim poate că mai trăia.

Când a fost la închisoare, părintele era păzit noaptea ca să vadă ce face. Dânsul se ruga. Ziua era dus, împreună cu alți preoți, la Dunăre (la canal) ca să muncească. În Dunăre era o stâncă mare de piatră, iar comuniștii le-au spus că dacă nu sfărâmă și nu scot afară acea stâncă din apă vor fi împușcați. Părintelui i-au spus că el va fi primul. Părintele le-a spus ca să-i dea un timp de 3 zile și 3 nopți și apoi vor vedea. În acest timp, Părintele cu preoții care erau acolo, au făcut rugăciuni către Dumnezeu. După ce au terminat, în dimineața următoare, au venit toți pentru a merge la Dunăre să vadă ce s-a întâmplat cu piatra. Când au ajuns au văzut că nu mai era piatră în Dunăre nici măcar cât pumnul. Toată piatra a sfărâmat-o Dumnezeu.

Acolo (în închisoare) a fost cu părintele din sat; Părintele Arsenie i-a spus pe cine va lua de soție (Livia) și câți copii va avea (de care se va bucura mult de tot)... și așa a fost.

Părintele zicea despre cei din zona Făgărașului: „Mă, voi sunteți apărați aici ca într-o grădină închisă cu gard și mult vă apără Dumnezeu”. Dacă Părintele se ruga pentru ploaie, venea ploaia. Cum a sfărâmat piatra din Dunăre, aducea și ploaia.

Zicea părintele: „Mă, mie mi-a dat Dumnezeu un dar pe care voi nu-l aveți; eu sunt văzător sufletește, voi sunteți văzători numai cu ochii, dar sufletul vostru e încărcat de toate relele”. Și: „A fi credincios înseamnă mai mult decât apartenența la doctrină, la creștinism. A crede în Iisus înseamnă a te strămuta din tine în El, înseamnă a-L face pe El viața ta. Înseamnă și să ai un moment în care să-L întâlnești real pe Iisus”.

M-am dus bolnavă la mormântul dumnealui și m-am rugat în genunchi și am venit sănătoasă. Nu găsesc pe cineva ca Părintele Arsenie dacă am umbla în toată România.

*

Un vecin avea un copil handicapat și s-a gândit să meargă la părintele Arsenie, care era atunci la București, la Drăgănescu. Părintele le-a spus: „Ce vreți, mă, de la mine să vă spun?” I-au spus părintelui că au copilul bolnav; s-au dus și cu băiatul. Le-a dat Dumnezeu palma asta pentru că ginerele a trăit cu soacră-sa. Părintele le-a zis să se ducă acasă și să mai aibă un copil pentru ca să fie cine să-l îngrijească pe „amărâțul” acela; altfel va fi vai de capul lui. Au mai avut o fată, iar pe copilul bolnav îl țin acasă. Părintele le-a spus tot, pe față, ce au făcut. (Dobrin Rozalia)

Spunea că degeaba postești, dacă clevetești.

Silvia Vasu (Arpașul de Jos):

Părintele ne-a dat multe învățături.

Când am mers prima dată la Părintele era într-o miercuri și era slujbă. Am stat până s-a terminat și s-a făcut seară. Cu toată lumea vorbea și cu mine nu a mai vorbit. Mă tot întrebam de ce nu vorbește cu mine. Mai eram eu și niște oameni de pe lângă Drăgănescu. M-am dus la Părintele Bunescu și i-am spus că am venit și Părintele nu vorbește cu mine și se face noapte. Am stat lângă ușă și m-am tot uitat la Părintele, iar dânsul era lângă o strană. Și mă gândeam: dacă știe Părintele atâtea, de ce nu știe și despre mine?! Atunci s-a ridicat Părintele de la strană și a venit direct la mine și a zis: „Să știi că stai de vorbă cu un călugăr”. Am început să plâng.

Eu am avut doar un copil și ziceam că nu-mi mai trebuie copii. Am făcut mai multe păcate... Am mers la dânsul și mi-a spus că sunt o păcătoasă, că n-am vrut copii și acum sunt bolnavă. Mi-era frică să nu am cancer. Mi-a spus să merg la spital ca să mă tratez,

dacă am făcut păcate și nu am făcut copii câți a dat Dumnezeu. Eu am zis în gândul meu că dacă mi-ar da Dumnezeu copii nu m-aș mai duce la spital. Am venit acasă și am mai făcut o fetiță.

Apoi am fost și cu amândouă fetele și ne-a binecuvântat și orice gând aș avea către Părintele, mă ajută. Părintele m-a ajutat mult cu fetele. Am avut o încercare grea și cu amândouă fetele, am fost acolo pe 14 septembrie în 1987. Deși era foarte multă lume, Părintele mi-a simțit durerea din suflet și a zis: „Faceți loc să vină femeia aceea cu două fete”. Așa s-au ferit oamenii ca atunci când cădește preotul prin biserică. N-am crezut că sunt eu, dar am intrat împreună acolo și le-a spus fetelor multe lucruri.

Odată am avut niște necazuri acasă. L-am visat pe Părintele: era undeva bolnav și n-am putut intra, dar până la urmă m-a primit și a zis să stau în genunchi. Era acoperit cu un cearșaf și la picioare era, așa, cu sânge, cearceaful ud și zdrențuit. I-am spus mai multe lucruri de ce eram necăjită, printre care mi-a zis: „Ți-am binecuvântat fetele, îți binecuvântează și nepoții, dar fetele să se roage mai mult”. La urmă a zis: „Să te duci la Sinea lu' Mitru (Dobrin Eufrosina) să-i spui să-mi dea o pătură că mi-e frig la picioare”. Dimineața m-am dus și în curte era venit părintele Arsenie Dobrin (fiul Silviei Vasu), călugăr la Mănăstire la Sâmbăta. L-am întrebat ce face și mi-a zis că a venit la mama lui să ia o pătură nouă ca să o ducă la cineva la mănăstire.

Am mers la Mănăstirea Prislop la Părintele cu mașina cu încă doi nepoți (într-o zi de vineri). Era luna septembrie și mormântul era acoperit cu o folie. La picioarele Părintelui era folia ruptă și a venit o măicuță cu o bucată de folie și se întreba dacă o să-i ajungă folia pentru tot mormântul (se stricau florile). M-am gândit atunci că Părintele mi-a dat de înțeles că trebuia să aduc niște folie. Lucram la Combinat la Victoria și magazia era plină de folie. Lunea m-am dus la serviciu. L-am întrebat pe un coleg când merge băiatul lui la Prislop (tot mergea cu microbuzul acolo). Mi-a spus că mâine. Am scos folie de la magazie pe poartă și așa am putut trimite folia la Prislop.

Ne tot spunea să ne rugăm mult și să ne ferim de păcate și avorturi. Când te apropiai nu trebuia să spui tu pentru că dânsul îți spunea tot. Prima dată când am fost la dânsul era o femeie care avea o fetiță căreia i se lua pielea de pe mâini. Soțul ei a zis că el are păcate că a fumat și a luat Sfânta Cuminecătură. Dar Părintele i-a zis: „Ia întreabă soția... unde-s ceilalți copii?”.

Eram tânără și când eram acasă din auzite am dorit mult de tot să-l văd pe Părintele. L-am visat, într-o sâmbătă de Rusalii, și așa l-am găsit în aceeași haină în care l-am visat.

Părintele avea vorba asta; „Mă, nu mă mai căutați acum că nu mă mai găsiți!”. Era prin 1988-1989.

Dânsul întreba și de serviciu. Printre altele a spus și de Combinatul de la Victoria: „Pădure a fost, mă, și pădure va rămâne”.

Când am avut dureri mai mari atunci a fost lângă mine Părintele.

Un coleg de serviciu, strungar, Vasile Bratu, a mers odată la Părintele când am fost și eu. Părintele i-a spus lui: „Vrei să te căsătorești sau...?”. Și după nici o lună a plecat la Mănăstire la Sâmbăta. Acum e călugăr, preot econom (părintele Siluan) la Sâmbăta la mănăstire. Atunci avea o prietenă care și ea s-a dus la mănăstire, acum fiind stareță (Maica Marina) la Mănăstirea Horezu, jud. Vâlcea.

Dobrin Eufrosina (Arpașul de Jos):

Ca părintele Arsenie nu a fost nimeni pe pământ și nici nu va fi. Părintele Arsenie i-a spus băiatului meu să meargă la mănăstire ca să se facă călugăr. Băiatul meu a fost căsătorit și Părintele i-a spus să se despartă dacă nu poate să trăiască, cu toate că Părintele nu zicea către nimeni să se despartă. Eu l-am întrebat pe Părintele dacă nu-i

păcat să se despartă. Dar Părintele a zis: „Dar nu-i păcat că-i mănâncă sufletul? Care-i mai păcat?”. Și a avut dreptate. Când a venit la noi acasă Părintele a zis că avem ce ne trebuia, dar ale cui rămân?

Pe băiatul meu îl chema Simion. Când a fost călugărit (în 8 septembrie 1996 de către mitropolitul Antonie Plămădeală) toată împrejurimea a rămas uimită pentru că a vorbit mereu cu Părintele Arsenie, a fost mereu la dânsul, iar Părintele a fost de multe ori la dumnealor în curte. Și când i-au pus numele de călugărie Arsenie toți s-au mirat. Când l-a întrebat ce nume îi va pune, băiatul meu spunea că ce va rândui Dumnezeu. Iar mitropolitul Antonie a spus: „Știi ce a rânduit Dumnezeu? Azi noapte am văzut în vis pe un băiat care mi-a spus că Arsenie să fie numele pentru acest călugăr”. Astfel, Arsenie i-a pus numele de călugăr.

*

De ce venea acasă la dumneavoastră?

Pentru că și băiatul meu se ducea mult la dânsul. Își lua câte trei zile libere de la serviciu și stătea la Drăgănescu.

*

Nu l-ați cunoscut pe Părintele și când era la Sâmbăta la mănăstire?

Nu-l știu prea mult pentru că nu am prea fost la dânsul. Eram o copilă când s-a pornit Părintele la Sâmbăta. Mama noastră nu prea vroia să ne lase pentru că trebuia să trecem prin pădure.

Ne spunea Părintele să fim cuminți, să ascultăm de părinți, să respectăm pe toată lumea... și să avem copiii pe care n-i dă Dumnezeu și ce ne dă Dumnezeu aia să ducem, că la un om crucea e mai grea, la altul e mai ușoară; dar poate la acela care ți se pare că e mai ușoară; e mai grea ca la celălalt. Cât este de greu sau cât este de bine, trebuie să-ți duci crucea.

*

Despre sectari ce zicea?

A venit o femeie la dânsul și tot dădea să se apropie, iar Părintele nu o lăsa și zicea: „Nu te apropia că tu nu ai ce căuta aici! Pleacă de aici! Din cauza credinței tale vor arunca copiii cu pietre”. Pe cei pe care-i simțea cumva... sau de la securitate... sau veneau cu gânduri ascunse, Părintele nu-i primea.

Atunci când am fost cu fetele am plecat de acasă foarte necăjită și Părintele m-a chemat și le-a spus fetelor: „În mama voastră aruncă numai cu pietre și ea aruncă cu pâine. Să-i luați și să-i urmați învățăturile”.

Când ne-am dus odată la Drăgănescu -eram mai multe femei- și am zis: „Doamne, când o să ajungem la Sfânta Biserică, numai să-l vedem pe Părintele și suntem mulțumite”. Când am ajuns, am stat puțin și a apărut Părintele, care a zis: „Mă, care sunteți mulțumiți că m-ați văzut puteți pleca”. Dar n-a plecat nimeni, ci am stat să vorbim cu dânsul.

Când eram la Drăgănescu era o femeie la părintele și îi spunea despre ginerele ei că o bate, și altele. Iar Părintele i-a zis: „Mă, acum ți se întoarce ceea ce ai făcut tu. Dar să te duci să te spovedești”. Ea a zis: „M-am spovedit, Părinte!”. Și s-a repetat dialogul ăsta de trei ori, pentru ca să înțeleagă că nu s-a spovedit cum a trebuit.

Am fost odată cu nepoțica mea căreia îi crăpau degetele și o dureau. Când am ajuns la Părintele i-am spus despre nepoata mea. A zis: „Mă, pune-i smântână de pe lapte dulce și învâluie-i mâna cu o cârpă albă și câteva zile să nu pună mâna în apă”. De atunci fetița nu a mai avut nimic.

Eu aveam cu sinuzita și i-am spus Părintelui să mă ajute. Și a zis: „Mă, sinuzita se mai și tratează”. Dar m-a binecuvântat și până în ziua de azi nu am mai avut probleme cu sinuzita.

Mie îmi place când merg la mormânt să fie liniște. După învățăturile Părintelui cred că e mai primit să te rogi în liniște decât când e foarte multă lume și nu știi ce-i acolo. Nu știi dacă mai ajungi să te închini la mormânt.

Murar Maria (Arpașu de Sus):

Eu m-am dus la mănăstire cu un gând rău și am ascultat predica Părintelui Arsenie. Dar mă gândeam că cine i-o fi spus Părintelui Arsenie ce gândeam eu!? Tot ce gândeam eu, spunea în predică. Eu mi-am pierdut gândul acela rău dacă am văzut că știe ce gândesc eu. Nu m-am cuminecat la dânsul, dar am și azi o credință mare față de dânsul. Mă rog la dânsul să mă ajute.

Acolo era un băiat mut care fugea după cruce. Avea o boală rea și dacă prinde crucea îl lasă boala aceea. A stat mut un an de zile pentru că Părintele i-a spus să nu spună nimănui ce vede, dar el a spus. După un an băiatul a vorbit acolo, la mănăstire.

Nu numai vorbele Părintelui erau aparte, ci și figura dânsului. Am auzit de la alții că s-au dus la dânsul și s-au vindecat mulți bolnavi.

Pandrea Viorica (Hârseni):

După ce a murit soțul meu m-am dus la Părintele Arsenie la Drăgănescu cu o femeie de aici care a mai fost la Părintele și era și ea văduvă. Ea avea pe un om care era și el văduv și vroia să-l întrebe pe Părintele dacă să-l ia sau nu. Dânsul i-a spus de atunci că să nu-l ia. Când am ajuns în autogară în București l-am văzut pe Părintele (l-am cunoscut de când a fost aici la Sâmbăta). I-am zis vecinei mele: „Uite-l pe Părintele Arsenie”. Ea zice: „Nu-i Părintele Arsenie, că Părintele are barbă”. Zic: „Părintele e urmărit și nu mai are”. Vine o femeie din spatele meu și mi-a zis că este Părintele. Ne-am urcat în autobuz prin spate, iar Părintele s-a urcat prin față și s-a așezat în spatele șoferului (cred că-l cunoștea șoferul că-i ținea totdeauna loc). Noi eram în spatele dânsului. Când am ajuns la casa parohială din Drăgănescu (care este peste drum de biserică) Părintele a intrat în casă și a încuiat ușa. Erau doi câini mari și am început să vorbesc cu ei ca și cu niște copii. S-a dus la ușă mai întâi vecina mea și a ciocănit la ușă, iar Părintele a întrebat-o cu cine mai e și ea a zis că mai este cu încă o femeie. Ne-a poftit în casă și avea un pisoai așa de mare încât am crezut că-i miel. A zis să așteptăm ca să-i dea de mâncare și apoi o să mergem la biserică. A trecut vreun sfert de oră și a venit Părintele. Vecina mea i-a spus că a mai fost la dumnealui, iar dânsul i-a răspuns că dacă vrea vreo povață i-a spus de atunci de când a mai fost ce are de făcut, dacă vrea să asculte bine, dacă nu să facă cum știe. Dar să știe că are să plângă. Atât i-a spus.

Și acum mă gândesc ce minune dumnezeiască a fost: când s-a întors Părintele și s-a uitat la mine am simțit o putere dumnezeiască din cap până-n picioare și m-am trezit în picioare, dar nu știu cum. Zice: „Cu tine ce-i?”. Era mama bolnavă și i-am zis că am venit pentru mama. A zis: „Mama e bolnavă, dar să n-o necăjiți, ci s-o lăsați să-și ducă crucea ca să se mântuiască”. Și a mai zis: „Tu ești rea de gură și să nu-i mai pomenești pe acela rău că ai să înnebunești dacă-l mai pomenești”. Așa era. Am zis: „Dar ce să fac că nu mă pot abține? Vă rog să mă ajutați că eu nu pot!”. A zis Părintele: „Mie nu mi-e frică de cei care înjură pe Dumnezeu, cum mi-i frică de aceia care se dau singuri răului. Căci la judecată vor zice diavolii că aceia sunt ai lui că de bună voie s-au dat lui”.

Zice Părintele către mine: „Dacă vrei, poți să te recăsătorești”. I-am spus că dacă n-am avut noroc de prima dată nu mă mai recăsătoresc. Vecina mea a zis către Părintele: „De ce ei îi dați dezlegare și mine nu?”. Părintele a zis: „Câți ani ai?”. A zis 58. „Și dumneata câți ani ai?”. Zic 30. Și zice: „Păi tu compari 60 cu 30?”. Femeia aceea de 58 de ani s-a căsătorit totuși, dar nu i-a fost bine după aceea, după cum i-a spus Părintele.

Peste vreo 12 ani am fost cu părinții părintelui Eugen Morar (cumnatul maicii starețe)

și cu încă două femei la Părintele Arsenie. Eu mă gândeam că nu mă mai cunoaște de 12 ani, dar a venit la mine, m-a bătut pe umăr și mi-a zis: „Tu, te-ai făcut mai bună?”. I-am spus că nu m-am făcut așa, cum trebuie să fiu, că sunt tot nervoasă.

Dar să vedeți cum m-a ajutat Părintele să nu-l mai pomenesc pe cel rău: Părintele mi-a pus mâna pe cap și eu de atunci nu l-am mai pomenit pe cel rău nici acum, după 30 de ani, nu-l mai pomenesc și nu-mi place să-l aud nici pe altul cum îl pomeneste. Mă mai enervez, dar nu-l mai pomenesc pe cel rău. Mi-a zis că dacă o să-l mai pomenesc pe cel rău o să înnebunesc.

A mai zis Părintele că merg la el oamenii care au judecăți și-l întreabă ce să facă, dar le-a spus că el nu este ghicitorul lor.

Maica stareță de la Prislop mi-a spus că atunci când vorbește mai aspru cu tine, atunci Părintele te ajută. Când m-am dus a doua oară la dânsul m-a întrebat ce doresc. I-am spus că vreau să știu ce să fac ca să mă mântuiesc. A zis că să citesc capitolele 5, 6 și 7 din Evanghelia de la Matei și dacă acelea le împlinesc cu siguranță o să mă mântuiesc.

Aveam o colegă la serviciu și avea un văr care era paznic acolo unde era închis Părintele în Făgăraș la securitate. Colega mea m-a întrebat dacă îl cunosc pe Părintele Arsenie. I-am spus că da. A zis că cei de acolo se lasă unul pe altul ca să se ducă să-i dea de mâncare Părintelui pentru că le e frică să se mai apropie de celulă. A zis că atunci când se duce îl găsește cu celula deschisă și când e la rugăciune 2 metri nu se poate apropia de dumnealui să-i ducă mâncarea. Părintele le-a zis să nu le fie frică pentru că dânsul nu fuge de acolo până nu-mi dau ei drumul.

Când stăteai de vorbă cu dânsul te pătrundea privirea, care era privire supraomenească.

Când am fost odată la mormântul Părintelui Arsenie de la Prislop era acolo un om care era îndrăcit și la mormânt abia l-am putut ține câteva persoane. A venit și preotul de acolo și i-a citit niște dezlegări. După aceasta s-a liniștit și s-a vindecat. Apoi mi-a spus că fusese mai demult la părintele și părintele i-a spus că dacă o să mai profite de biserică - era cantor - o să înnebunească sau o să pățească ceva rău și chiar dacă dânsul (Părintele Arsenie) va muri tot va veni la el. Și așa s-a întâmplat.

Odată când am fost la Prislop și am urcat la mormânt și m-am închinat, când am coborât pe cărare mirosea așa frumos a tămâie.

*

Altădată când eram la mormânt o femeie a luat niște pământ de la mormânt, deși i-am spus să nu ia. Până să ajungă la stejarul de pe cărare i s-a făcut rău și a căzut jos. Un om a vrut să o ajute, dar i-am spus să ducă întâi pământul înapoi. După ce l-a dus și-a revenit.

La un parastas de-al Părintelui un preot a luat niște flori de pe mormânt, iar când a fost să plece nu i-a pornit mașina nicicum. O maică l-a întrebat dacă nu a luat ceva de pe mormânt; a spus că da, dar a dus florile înapoi și când s-a întors i-a pornit mașina.

*

Părintele zicea uneori: „Veniți la mine, dar voi nu ascultați ce vă spun eu. De ce mai veniți la mine să mă întrebați?”.

L-am visat pe Părintele în noaptea de Anul Nou; eram într-o poieniță (către Copăcel) și erau multe femei. Apare Părintele Arsenie îmbrăcat în alb și zice: „Să vă rugați că nu știți ce vă așteaptă!”. A stat puțin și înainte de a dispărea a mai zis: „Aveți grijă să nu vă amăgească cineva!”. Și a dispărut.

Dobrin Ioan (Săvăstreni):

Tatăl meu a lucrat cu Părintele Arsenie săptămâni întregi la chilia din munte. Împreună cu fratele meu mergeam pe jos, la fiecare sfârșit de săptămână, la Mănăstirea

Sâmbăta. Mergeam de sâmbăta și dormeam pe la grajduri și pe unde puteam. Stăteam la slujbă și Părintele predica, iar pe copii ne aduna pe toți. Părintele a făcut lacurile care sunt și acum la Mănăstirea Sâmbăta.

Au venit pe acolo regele și regina mamă și au tras cu pistolul în flori și au făcut gălăgie. Părintele s-a dus la ei - dânsul îi cunoștea, dar ei nu-l cunoșteau pe Părintele - și i-a întrebat că de ce conturbă liniștea mănăstirii? Regele a întrebat-o pe regina că cine este acesta care-i conturbă. Atunci Părintele i-a răspuns pe franceză: „Acesta este starețul mănăstirii”. Până la urmă s-au găsit de prieteni. Părintele i-a spus regelui că nu o să mai stea mult prin țară .

Părintele făcuse atunci altarul din pădure și într-o predică spusese: „Mă, întoarceți-vă la Dumnezeu căci calul roșu bate la porțile Răsăritului. Dar să nu vă întristați că de acolo vine mântuirea. Prigoana vine de la Apus”. Adică, prigoana vine din Apus acum, în vremurile noastre.

Din 1948 am apă de la izvorul de lângă chilia Părintelui Arsenie din munte și e așa de proaspătă încât crezi că acum am luat-o de acolo.

Codrea Mariana (Ucea de Sus):

În primul an de căsnicie am rămas însărcinată și aveam ideea că eu o să mor, aveam o stare foarte rea. Soțul meu, părintele Codrea, a zis să mergem la Părintele Arsenie. Părintele lucra la Drăgănescu la cupolă și era acolo lumea de pe lume. Nu s-a mișcat de acolo. Ne-am așezat într-o strană și s-a uitat la mine de parcă eram singurul om din biserică și a spus: „Ce, tu? Nu mori! Care ți-e problema?”. Și asta fără să-i spunem de ce am venit. Și eu am zis: „Dar copiii, Părinte?”. A închis ochii și a intrat în altar și nu a mai vorbit nici cu mine, nici cu nimeni și din altar nu s-a mai mișcat. Eu am înțeles... și așa a fost... copiii au murit amândoi.

*

Fiica mea a terminat liceul sanitar în 1989 și prin martie, cred, nu știa ce să facă. Noi o pregătisem pentru medicină pentru că era un copil excepțional, dar ea nu avea atracție pentru medicină. Însă era la Liceul Sanitar în Brașov și pe timpul acela erau doar 2 licee bune: pedagogicul și sanitarul. Moș Codrea a luat-o și a dus-o cu mașina la Părintele. Fata i-a spus că nu-i place la operații și Părintele i-a zis: „Nici nu ești pentru medicină. Du-te și fă Dreptul să ajungă tatăl tău să te vadă împlinită. Pentru că peste 10 ani când ai putea tu deveni un medic, tatăl tău nu mai este, ca să fie mulțumit”.

Au venit amândoi acasă și mi-au spus numai mie, ca să nu-l necăjim. Mi se părea imposibil, era tânăr și plin de viață... După 9 ani soțul meu s-a îmbolnăvit de un cancer rapid care i-a curmat viața în 1999 în ziua de Sfânta Marie. Deci, exact 10 ani... Din acel moment mi-a părut atât de rău că n-a mai fost (Părintele) ca să ne îndrume și altfel pașii în viață. Acesta a fost un lucru extraordinar pentru noi.

*

O altă întâmplare: în casa aceasta au locuit doi bătrâni și nu aveau copii. Bunica - mama Savi, cum ziceam noi- s-a căsătorit la 14 ani și era singura fată la părinți, cu soțul ei, care a venit din război fără mână și fără picior. Nu auzisem de acești oameni deloc. În drumurile noastre spre București ni s-a spus de către Părintele Arsenie că trebuie să primim o familie de bătrâni care ne vor fi copii. Noi aveam copii. Ni s-a spus să-i primim pentru că aceasta este salvarea vieții noastre. Cei bătrâni și ei au fost la Părintele Arsenie și i-a trimis aici. Am avut parohie la Pelișor și Zlatna. În ziua de Paști ne-am pomenit cu o mașină la poartă, cei doi bătrâni au venit la biserică, dar nu ne-au cunoscut până atunci; doar acum ca preot a văzut cine e. După slujbă au venit la noi și ne-a spus că i-a trimis Părintele Arsenie. Noi am stat și ne-am gândit, aveam aspirații de oameni tineri. Aveam și noi bătrâni mulți: părinții și socrii erau bătrâni. Și am zis: dacă așa

trebuie, așa trebuie! și să vedeți: mi-au îngrijit fata că nu aveam școală în satul acela, doar 4 clase și apoi am adus-o în Orașul Victoria și fetița mea a stat aici. Au avut bucuria să li se spună „mamă” și „tată”. Au murit și nu m-au necăjit deloc, nici unul. Deci, nu am avut nici un pic de necaz ca după oameni bătrâni, așa cum mă gândeam eu.

După moartea soțului meu nu am avut altă casă, nu am avut unde pleca; am venit aici și bălăriile erau până sus că ei muriseră demult. Încet, încet am înjghebat așa cum am putut căsuța asta. Aici este cuibușorul meu și, probabil, singurătatea din urmă aici o voi duce.

Tot ce ne-a spus Părintele Arsenie așa ni s-a întâmplat. Îl rog foarte mult să mă ierte pentru că de multe ori am avut îndoieli și poate nopți întregi îmi puneam întrebarea: „Cum e posibil?”. Dar totul așa a fost. După ce mi-au murit copiii îmi era teamă, pentru că am suferit enorm, dar după ce m-am refăcut am ajuns înapoi la Drăgănescu și Părintele mi-a zis: „Vei avea multe bucurii după copilul care urmează, vei avea numai bucurii după ei” -a spus „după ei”, dar eu nu am realizat că eu numai pe fata asta o să o am; însă mi-a dat Dumnezeu un ginere perfect și 2 copii (nepoți) extraordinari. Despre unul, înainte de a muri soțul meu, a zis să fac cumva să ajungă și el în preoție. Pe unul mi l-a lăsat de 6 săptămâni și pe celălalt de 5 săptămâni și i-am crescut în spiritul acesta al binelui, în latura luminoasă. Din casă de la noi fiica mea a primit doar educația de a se lăsa de rău și să aleagă numai calea binelui, a ajuns avocat și nu ia penale de nici un fel, îi e frică de dosarul penal.

Fiecare cuvânt de la Părintele Arsenie era o învățătură. Nu întotdeauna mergeam pentru sfaturi că am făcut ceva rău. Uneori chiar ne exprimam o realizare pentru care am fi vrut binecuvântare. Era bine că mulțumeam lui Dumnezeu, dar spunea să nu ne mărim, ci să trăim modest. Și modest am trăit toată viața. Am multe scrisori de la Părintele Arsenie, dar sunt private și nu vreau să le dau pentru că ne afectează pe noi. În ele ne certa de multe ori. Eu vroiam să fiu model de viață pentru copiii pe care-i educam și, uneori, „săream calul”. Mă coafam într-un anumit fel și altele... eram tânără pe atunci, dar așa mă certa... așa mă certa. ..

*

După moartea soțului meu nu am mai putut face serviciu și a trebuit să plec din casa parohială în casa celor doi bătrâni care nu mai fusese locuită demult și arăta groaznic. Cu trecerea timpului îmi făcusem multe datorii, dar de câte ori ridicam ochii spre cer primeam ajutor. Nu vroiam să cer ajutorul copiilor. Când mi-a fost cel mai greu, eram în curte, am strigat la Părintele Arsenie și, în nici 24 de ore, am primit de la o prietenă din Germania - care nu avea de unde să știe că eu o duc greu - 100 de mărci cu care am plătit 2-3 facturi din urmă.

Mutându-mă aici singură nu mi-a fost frică niciodată, deși știu că frica e soră cu moartea. Nu am avut nici un minut starea de frică, de incertitudine, atunci, când am fost în cele mai grele clipe ale vieții.

Penciu Georgeta (Făgăraș):

Bunica mea povestea foarte des de Părintele Arsenie. Foarte multă lume din jurul Făgărașului mergea la Mănăstire la Sâmbăta pentru Sfânta Liturghie. Un om cu căruța cu cai a mers și el; a lăsat calul la marginea pădurii, cu hamul pe el, legat de car și a venit să asculte Sfânta Liturghie. Când a revenit la car și-a găsit calul fără ham; s-a întors înapoi lângă altar; a așteptat să se termine slujba și apoi i-a spus Părintelui Arsenie că i-a furat cineva hamul de pe cal. Părintele a întins o privire peste toată lumea care era adunată și dintre toți a arătat cu degetul o persoană căreia i-a spus: „Du-te, mă, și dă-i hamul din carul tău că-i acoperit cu pătura”. Și așa a fost.

*

La vârsta de 7 ani am mers cu părinții mei la Drăgănescu, unde picta Părintele. Am început să mă joc și să alerg prin curtea bisericii. La un moment dat Părintele mi-a văzut dinții care erau foarte cariati. Mi-a întrebat părinții dacă mănânc lapte, mama spunându-i că da. Părintele a zis: „Da, dar nu mănâncă lapte de vacă”. Mama i-a spus că mănânc de bivoli pentru că aveam acasă bivoli. Părintele a spus că trebuie să mănânc lapte de vacă - un litru pe zi - pentru că acesta are cel mai mult calciu care se fixează în dantură și în tot corpul pentru toată viața. Părintele s-a întors spre tata căruia i-a spus că trebuie să meargă acasă și să cumpere vacă, chiar dacă va trebui să vină cu ea pe jos. I-a dat de înțeles că o va găsi la o distanță destul de mare. Așa a și fost: a cumpărat-o de la o distanță de 20 km. Numai după ce și-a dat seama că trebuie să vină de la acea distanță și-a dat seama de ce l-a atenționat Părintele în acest sens. Am băut timp de un an 1 litru de lapte și am observat după câteva luni cum dinții se curăță și într-un an de zile mi s-au curățat toți dinții și nu am mai avut probleme.

*

La 12 ani (când am trecut din clasa a IV-a în clasa a V-a) nu am mai mers la școală în Gura Văii, ci în comună. Toamna am mers la practică agricolă și apoi am făcut hepatită și am rămas cu dureri mari de ficat. Când părinții mei au auzit că Părintele e tot la Drăgănescu am mers acolo. Când am ajuns era plin de lume și Părintele se plimba prin biserică, prin fața la toată lumea, se uita la fiecare persoană în parte; cu unii stătea de vorbă de față cu toată lumea, cu alții nu; punea persoanele din biserică să-și mărturisească păcatele de față cu toată lumea pentru ca cei aflați în biserică să învețe și din problemele altora și erau mulți în biserică care aveau aceleași probleme. La un moment dat Părintele s-a așezat într-o strană, într-un colț al bisericii și a început să vorbească cu fiecare în parte. Când ne-a venit rândul, eu și mama ne-am dus în fața sfînției sale, mama a început să plângă și i-a spus că aveam hepatită, că mă doare foarte rău ficatul și nu-mi mai trece. Părintele i-a spus mamei ca cel mai tare mă afectează orele pe care eu dimineța nu le dormeam, de la 5 la 7 dimineța, care, a spus dânsul că sunt cele mai odihnitoare ore pentru un copil (nu le dormeam pentru că trebuia să merg la școală cu autobuzul de 5). Mama i-a spus Părintelui că dacă o să mă mute la școală în Făgăraș nu are cine să mă țină și nu am unde să stau. Dar tatăl mamei stătea în Făgăraș... Și Părintele a întrebat-o: „Unde stă tatăl tău?”. Mama a răspuns uimită că în Făgăraș. Părintele i-a spus că o să mă țină bunicul meu până o să ne cumpărăm un apartament; fiindu-i nepoată de gradul întâi mă putea lua în spațiu și astfel puteam să merg la școală în Făgăraș. Orașul era închis pe vremea lui Ceaușescu și nu aveai voie să intri în oraș decât dacă te lua cineva în spațiu. Părintele a continuat spunând ca mama să meargă acasă și să-i spună soțului să facă cerere ca să cumpere apartament, însă apartamentul să-l ia proprietate personală, nu cu chirie. Mama i-a spus Părintelui că soțul ei e singur la părinți, tatăl lui e mort, mama lui e singură în Gura Văii și nu o să fie de acord niciodată să plece de acolo. După aceasta Părintele s-a întors spre mine și mi-a spus să merg acasă și eu să-i spun tatălui meu căci pe mama nu o va crede. Mi-a spus să-i spun să luăm apartament și să ne dea (pe mine și pe surorile mele) la școală în Făgăraș pentru că, dacă nu, din acea hepatită o să dau în diabet și o să mor. Apoi ne-a binecuvântat și am plecat din Drăgănescu.

Ne-am întors acasă pe la 12 noaptea și mama le-a spus ce a zis Părintele, dar nu au crezut-o. Eu m-am apropiat de el și i-am spus exact ceea ce mi-a spus Părintele. Tot Părintele mi-a spus să-i spun că va veni vremea când acest apartament îl va plăti cu câteva salarii și că nu o să rămână copiii lui datori. După 1 an după ce a cumpărat apartamentul tata era foarte stresat și zicea că nici nepoții lui nu o să-l achite pentru că apartamentul fusese luat în rate pe 30 de ani. Urma să termine ratele în 2010. L-a achitat în 1992 cu 3 salarii, exact așa cum i-a spus Părintele.

*

La 14 ani am fost iarăși cu mama la Drăgănescu; unde curtea bisericii era plină de făgărășeni, de femei din Viștea de Jos, care și în ziua de astăzi merg la Prislop și fac ce trebuie pentru parastasele Părintelui. La un moment dat, pe la ora 10 a ieșit Părintele din biserică și a strigat: „Făgărășencelor împrăștiați-vă și luați-o pe sub râpă pe câmp pentru că securiștii au plecat din București să ajungă aici. Când vor ajunge o să aibă treabă cu voi și o să vă bată”. Toată lumea a început să se împrăștie, inclusiv noi. După vreo jumătate de oră, mergând noi pe câmp (cumva paralel cu șoseaua) am văzut mașinile securității, 4 mașini negre care se îndreptau spre biserică. După care, la vreun sfert de oră, aceste mașini se întorceau la București. Vreo 6-7 persoane, între care și eu cu mama mea, ne-am întors înapoi la biserică; am stat în curtea bisericii după crucile de acolo. Părintele a explicat clar că nu vrea să vorbească cu nimeni pentru că securitatea l-a supărat și nu vrea să facă greutăți celor care eram acolo. Eu, copil fiind, am încercat să mă apropiu de biserică. Părintele picta unul dintre geamurile bisericii și, la un moment dat, a deschis geamul și m-a întrebat: „Ce vrei, mă?”. Am zis: „Părinte, vă rog să mă ajutați să ajung cu bine acasă și vreau să vă întreb dacă bunica mea să se opereze sau nu că mai are încă 6 operații la burtă și nu știe ce să facă”. Părintele s-a uitat la mine și a zis: „Mă, să-i spui așa: dacă vrea să mai trăiască și să te vadă pe tine și pe sora ta mireasă să se opereze. Dacă nu vrea să mai trăiască să nu se opereze”. Bunica s-a operat și a mai trăit până după ce ne-am căsătorit noi.

*

Pe la 17 ani, la sfârșitul clasei a IX-a și începutul clasei a X-a, eram foarte hotărâtă să dau la Academia de Poliție. La sfârșitul clasei a XI-a, împreună cu o prietenă, ne-am deplasat la București și am ajuns la Drăgănescu să vorbim cu Părintele... Când am ajuns la poarta părintelui Bunesu erau în curte 4 câini care săreau pe gard și lătrau foarte tare. Părintele Arsenie a ieșit din casă și a zis: „Haideți, mă, în casă; că asta nu-i oră să veniți să mă căutați. Habar nu aveți unde ați venit și câți oameni răi sunt până aici. Ați ajuns aici și o să ajungeți și înapoi, dar de vorbit nu trebuie să vorbiți cu nimeni”. Am intrat în casă și prietena mea i-a relatat niște probleme din familia ei, după care eu i-am spus Părintelui să mă ajute și să mă lumineze pentru că vreau să dau la Academia de Poliție. S-a uitat la mine lung și apoi mi-a spus foarte răspicat: „În poliție și în armată se execută și nu se discută”. Am zis: „Da, Părinte, știu”. Dânsul a zis: „Nu știu dacă știi. Cred că nu știi”. Mi-a spus că dacă vreau ascult, dacă nu să fac ce vreau, dar că mă sfătuiește așa: „Dacă vei intra în Poliție, pentru că ai firea respectivă și faci față la chestiile astea, te vor băga la spionaj. Dar în spionaj nu vei face față pentru că ești crescută într-o familie credincioasă și crezi în Dumnezeu”. I-am spus Părintelui că vreau să dau la Academia de Poliție, nu la spionaj. Părintele a zis: „Ți-am spus că n-ai înțeles sau nu-ți dai seama? În poliție se execută și nu se discută. Deci ori vrei ori nu vrei, acolo te bagă. Ei o să-ți dea o misiune pe care tu va trebui să o îndeplinești. La un moment dat îți va spune că trebuie să împuști pe cineva, ei, tu nu-l vei putea împușca. Dacă tu nu-l împuști pe acela, alții te împușcă pe tine. Ori execuți, ori vei fi executată”. Părintele m-a întrebat de ce nu dau la Drept. I-am spus că acolo, la Poliție, am vrut să dau. Părintele a zis: „Dacă înveți, poți să intri la orice facultate din țară... Poți să nu faci facultate și te vei descurca și așa, nu vei muri de foame”. Am venit acasă și m-am hotărât să nu mai dau, i-am dat ascultare Părintelui și nu-mi pare rău. M-a binecuvântat și tot timpul a avut grijă de mine și chiar nu am avut nevoie de facultate ca să trăiesc. Binecuvântarea Părintelui a făcut cât 7 facultăți. Am moștenit două rude mai puțin apropiate din București și eu zic că asta a fost numai prin binecuvântarea Părintelui. De când m-a binecuvântat sfînția sa, nu pot să-mi bat joc de cineva, nu pot să înșel pe cineva pentru că mă gândesc că-i păcat și pentru că Părintele m-a ajutat să merg mai departe și mi-a dat de toate și sănătate și copii

și case și bani. Datorită corectitudinii m-a ajutat să am tot ce-mi trebuie, bineînțeles că prin muncă.

*

Părinții mei au fost la o nuntă în Șercăița (satul natal al mamei) și pentru că eram rude apropiate mama a participat cu 3 zile înainte la ajutor la nuntă. Într-una din zile a mâncat 2 ochiuri, ouăle fiind ținute într-o zeamă de var ca să țină mai mult. Aceste ouă i-au afectat tot organismul, în special ficatul. După nuntă, la vreo 2-3 zile, mama făcea niste crize asemănătoare cu cele de epilepsie. Sâmbăta s-a deplasat împreună cu tata la București la Drăgănescu, la Părintete Arsenie. L-au găsit pe Părintele pictând. Când au intrat pe ușa bisericii Părintele și-a îndreptat privirea spre ei și a strigat către mama: „Ce zic doctorii din Făgăraș ca ai, mă?”. Mama i-a răspuns: „Epilepsie, Părinte”. Dânsul a zis: „Mă,ăștia te omoară cu zile. Nici ei nu știu, dar nici tu nu știi. Știi de unde ți se trage ce ai?”. Mama a zis: „Nu știu, Părinte”. Părintele a zis: „Adu-ți aminte când ai fost la nunta asta la tine acasă, ai mâncat două ochiuri?”. „Da, Părinte, am mâncat”. „Ochiurile pe care le-ai mâncat au fost ouă băgate în var. Să te duci să-i spui celei pe care le are să le arunce pe toate ca să nu mai îmbolnăvească și pe alții. Tu ai fost mai sensibilă și ți-a îmbolnăvit ficatul. Ficatul tău fiind foarte bolnav nu-și mai poate reveni și nu se mai poate regenera decât dacă mai faci un copil”. Apoi s-a uitat la tata și i-a spus: „Dacă vrei ca fetele tale să aibă mamă în continuare trebuie să mai faci încă un copil căci numai așa i se va regenera corpul”. Tatăl meu a zis că dacă asta e situația o să mai facă un copil. La care Părintele i-a spus că și a treia va fi tot fată, deși tata își dorea un băiat. I-a spus că poate să fie mulțumit de fete pentru că-l vor asculta și vor fi în jurul părinților. Au mai avut, într-adevăr, încă o fetiță, căci suntem trei surori. Mama și-a revenit și e sănătoasă.

Scrisori și îndrumări de la Părintele Arsenie

Tată Părinte Dumitre,

„Mi-a scris Didina și mă determinase ca să dau pe la frățiile voastre. Poate că aș fi chiar mers de la Brașov, dar acum, mai nou, m-a sfătuit siguranța să stau acasă, adică la mănăstire, încât nici la Brașov nu mă mai duc.

Mi-a spus nevasta lui nenea Victor că tare v-ați făcut credincios cu betșugul ăsta și că vă tot necăjiți să aflați numele cetelor îngerești. Iată, vi le trimit și fotografiate, după zugrăveala catedralei din Sibiu.

Vezi, tată, cum e: când se betejește trupul, se însănătoșează sufletul. Tot e un câștig știu că tare dorești să ne întâlnim. Poate că, totuși, ne-om întâlni.

De bine la toți și tot respectul osteneții frăției tale!”

+ M. B.

22. XI. 48

Arsenie

Ierarhia cerească după Dionisie Areopagitul

Prima triadă (cea mai aproape de Dumnezeu)

1. Tronarile (sau Scaunele)
2. Heruvimii (cei cu ochi mulți)
3. Serafimii (cei cu câte șase aripi)

A doua triadă

1. Începătoriile

2. Puterile
3. Stăpâniile

A treia triadă

1. Domniile
2. Arhanghelii
3. Îngerii

De toate nouă cete îngerești. **Ceata a doua, a lui Lucifer, a căzut. Locul ei se întregeste cu preoții și călugării care grijesc de mântuirea lor.**

Maicii Teoctista bolnavă:

Suferința acceptată, smerită, face din lazării acestei lumi un lazăr din sânul lui Avraam încă din lumea aceasta.

Numai când vei ieși din trup și când va suna trâmbița de judecată, atunci vei vedea pentru câți și pentru cine ai răbdat și atunci se va sfârși orice durere și suferință.

Prin acestea ce rabzi îți împlinești făgăduințele și îți faci iadul de aici de pe pământ, de care te va scăpa Dumnezeu dincolo, pe tine și pe toți din neamul tău.

Ți-am spus că altcineva murea demult în locul tău, dar dacă tu rămâi în viață e semn sigur că un rost nevăzut de tine te ține în viață și în aceste condiții de necrezut, și asta e călugăria ta.

Prin secetă sufletească au trecut și sfinții, a trecut și Iisus pe Cruce, când a zis despre părăsire, dar nimeni nu a fost părăsit. Uscăciunea sufletească nu e o deznădejde, ci e una din nevoințele cele fără de voie; cu mult mai mult se spală sufletul cu ostenelele cele fără de voie.

Și nu uita că Iisus a fericit pe săraci, pe Lazări și pe smeriți.

• Câteva din sfaturile Părintelui Arsenie:

- Prin discreția evlaviei se pot evita multe conflicte de familie. Actul de evlavie este ceva ce privește numai sufletul și pe Dumnezeu; nu trebuie arătat în public și nici propovăduit decât de cei care au poruncă de la Dumnezeu să vorbească. Ce să vă fac dacă nu știți să vă acoperiți evlavia voastră?

- Dacă aveți necazuri în casă, în familie, strigați la Maica Domnului, lăsați gospodăria voastră în grija Maicii Domnului.

- Citiți Noul Testament mai des.

- Când nu vă înțeleg soții voștri vorbiți mai puțin cu ei despre Dumnezeu, dar vorbiți mai mult cu Dumnezeu despre soții voștri.

- Păcatele sunt ținute în dublă evidență, se înscriu de Cer, dar se înscriu și în urmași (în sămânța de om).

- Când un bărbat a venit îndurerat că-i moare soția (ambii credincioși vechi ai Părintelui) i-a zis, mângâindu-l: „Lasă, mă, că ai s-o vezi în curând”. Bărbatul, ca să se îndrepteze, a întrebat: „Dar după ce am s-o cunosc acolo pe soție...” Părintele a privit în zare și i-a zis: „În viața de dincolo oamenii se vor cunoaște după dragoste; cei ce s-au iubit după Dumnezeu vor fi aproape unii de alții și aproape și de Dumnezeu”.

- Când era amărât de relele noastre, zicea: „Toți profesorii se bucură când elevii lor promovează; numai că unii au rămas tot la buchia cărții (clasa I)”.

Prof. FL Ghiteșcu (Brașov):

Îndrumări de la Părintele Arsenie

„Există Rai și iad”, sunt primele cuvinte pe care le-am auzit spuse de Părintele Arsenie, rostite cu o voce puternică și care nu admitea replică, în ziua de 1 iulie 1946. Mi s-a părut un răspuns la nedumerirea mea în privința acestor două noțiuni: iad și rai,

post mortem, pe care nu le puteam concepe nici ca o grădină frumoasă, nici ca un râu de foc, reprezentând fericirea și nefericirea veșnică.

Cu această afirmație categorică și-a început Părintele Arsenie seria de predici ținute zilnic, uneori și de două ori pe zi, între 1 și 20 iulie, de la altarul din pădurea Mănăstirii Sâmbăta.

Părintele hotărâse să țină aceste predici în special pentru intelectuali, iar pe țărani îi sfătuia să plece să-și vadă de gospodăriile lor, căci, zicea Părintele: „Cu un intelectual am mai multă bătaie de cap decât cu o mie de țărani”. Aceste predici pe care le ascultau fascinați, au fost o adevărată școală revelatorie de spiritualitate creștină pentru majoritatea ascultătorilor, creștini prin tradiție și Botez, dar nu și prin înțelegerea mesajului lui Hristos în viața veacurilor pământești. Lipsa de înțelegere și, mai ales, de acceptare fără cârtire a învățăturilor vieții. La întrebarea: De ce este atâta suferință în lume? Părintele a răspuns răspicat: „Evaziune de la suferință nu cunosc: și Hristos a suferit. Rabdă!”. Răspunsul era clar: Hristos a suferit ca Om, nu ca Dumnezeu, deci, și tu, omule, poți răbda și nu crucificat, toate celelalte dureri fizice sau morale, îndurate fără cârtire sau deznădejde.

La întrebarea: Unde este bunătatea, că n-am întâlnit-o? A răspuns: „Privește la lipsa de armonie a corpului omenesc, la disproporția lui”. Părintele nu dădea totdeauna răspunsul direct pe care-l așteptai, ca să te obligi să-ți macini singur creierul sau prin atenția acordată celor din jurul tău. Am înțeles bine răspunsul la această întrebare după ce am citit în biblioteca mănăstirii un studiu făcut de dr. Reiner, profesor de anatomie estetică la școala de Belle Arte al cărui student fusese și Părintele Arsenie. În această specialitate profesorul studiase relația dintre trăirea interioară și fizic. Ca exemplu care folosisse figura Părintelui Arsenie, studentul său, impresionat, probabil, de perfecțiunea trăsăturilor fizice ale tânărului student.

În acest studiu, profesorul spunea că cele două părți ale figurii omului se deosebesc, dreapta de stânga, prin expresia ochilor și prin forma falcii inferioare. Un cunoscător atent vede și expresia ochiului drept bunătate, milă, modestie; dimpotrivă, în cel stâng vede egoism, cruzime, ambiție. Formând o figură din două, o figură din două părți de dreapta, aceasta va exprima noblețe sufletească și spiritualitate. Dimpotrivă, cea făcută din două părți de stânga va exprima trufie, ambiție, materialism. Forma celei din dreapta va fi prelungită, a celui din stânga fălcoasă, bățăioasă. Formele acestora sunt consecința trăirii interioare a individului respectiv: de o parte generosul, smeritul, spiritualizat, de cealaltă parte ambițiosul, crudul, materialistul: așa mi-am explicat de ce Părintele ne fulgera cu privirea când ne revedea după un timp de absență. Ce fel de viață dusesese între timp?

Era un vizionar, un profet. Dar, dintr-o singură privire ce-ți arunca știa totul despre tine și ce te așteaptă. De exemplu: domnița Ileana venea deseori la Mănăstirea Sâmbăta, iar Părintele stătuse câțeva vreme la Bran în vara aceluia an, în preajma castelului și o vizita pe domniță și familia ei. Ne-a spus odată, spre marea noastră uimire, că „și ea va îmbrăca haina aceasta”. Și, iată, că acum avem pe Maica Alexandra în persoana domniței Ileana.

Ce sfaturi folositoare dădea existenței noastre lumești, trăită de noi cam la voia întâmplării, sfaturi pline de înțelepciune, dar și de realism spiritual, precum și de dorința de a trăi în Duh și adevăr!

În privința călătoriei la Ierusalim a spus: „Ierusalimul este peste tot pământul”.

- „Când ai conștiința curată să nu te temi niciodată de nimic!”

- „Să renunți la plăcerile tale pentru a face bucurie altcuiva”.

- „Să nu vorbești niciodată despre proiectele tale, căci cel rău știe doar ce vorbești nu și ce gândești și ți le nimicește”.

- „Când un om face ceva cu intenții bune trebuie să iasă bine”.

- „Să nu faceți spiritism!”

Părintele avea și atitudini de neînțeles pentru noi față de anumite persoane. Pe unele, pur și simplu, le ignora. O învățătoare spunea că n-a privit-o niciodată și nu i-a adresat nici un cuvânt. Altora le spunea să nu mai fie cum au fost, cazul unei persoane care se ocupase de budism și de tehnica yoga. Părintele i-a interzis să mai vină, spunând că „se ocupă și cu altă religie”. În schimb, o maică evlavioasă și cu multă însușire de valoare și cultură, dar care sub o anumită influență se rătăcise oarecum de la anumite percepțe ortodoxe, îl preocupa și vroia să o revadă, dar ea îl evita. Când, însă, a revăzut-o după mai mult timp, i-a spus: „Mă gândeam cum voi da eu odată, acolo sus, socoteală de tine?”. A spovedit-o și ea a revenit.

Minuni? Totul în preajma Părintelui era minune. În afară de ceea ce numim noi, oamenii, minuni. Totuși, o atare minune a făcut-o Părintele cu fiica mea, fetiță de 10 ani care în urma băilor reci făcute în apa rece a iazului, s-a îmbolnăvit grav, fără posibilitatea de îngrijire medicală. În seara zilei de 15 august „Adormirea Maicii Domnului”, când am împărtășit-o dusă pe brațe și inconștientă, l-am rugat pe Părintele Arsenie să vină s-o vadă. M-a privit cu milă și mi-a spus: „S-o lăsăm să se odihnească”. A fost prima noapte, după multe zile și nopți nedormite în mare fierbințeală și agitație, când s-a odihnit liniștită. A doua zi era ca un nou născut, spre mirarea tuturor și, mai ales, a unei doctorițe care era printre noi și o tot consultase, spunând că acum nu mai are nimic, iar înainte fusese în stare foarte gravă. Au mai fost și alte cazuri de vindecări minunate.

Cei 16 km de la gară la mănăstire îi faceam pe jos, pe atunci nu erau curse, pe ploaie, zăpadă, zăpușeală, uneori ne descălțam în praful șoselei cu cea mai mare plăcere, știind ce oază de pace binefăcătoare ne așteaptă la mănăstire. Că Părintele Arsenie era un ales din pânțele maicii sale reiese și din povestirea pe care mi-a redat-o mama lui. Pe când era însărcinată cu Părintele, a visat că pe pânțele său se aflau cuvinte scrise cu litere strălucitoare de aur, dar, zicea: „păcatoasa de mine nu le-am putut citi”. Era o femeie simplă, dar plină de evlavie și smerenie.

După prima etapă de pelerinaje la Mănăstirea Sâmbăta, care a durat câțiva ani, a urmat cea de-a doua, la Mănăstirea Prislop, unde acum se odihnește Părintele nostru venerat și, apoi, cea de-a treia și ultima, la biserica din satul Drăgănescu. Dintr-o bisericuță săracă a realizat un monument de artă picturală și evanghelizare creștină. Privind-o, e o încântare și pentru ochi prin perfecțiunea execuției și frumusețea coloritului, cât și pentru suflet, prin felul prezentării viețuirii creștine. Avem în țară multe biserici frumoase, dar biserica Sfântul Nicolae din Drăgănescu este și va rămâne unică. O persoană cam indiferentă în materie de credință când a intrat în biserică ca s-o viziteze a rămas uimită și a exclamat: „Parcă sunt în paradis!” Această exclamație e și un fel de răspuns la nedumerirea noastră în felul prezentării cu mintea noastră greoaie a raiului și a iadului. Trăim zilnic iadul fără să ne dăm seama, dar raiul?

Doamne, Tu iubești poporul nostru, căci și acum în vremuri de restriște, Tu ne-ai trimis pe unul din sfinții Tăi, pe Sfântul Părinte Arsenie, să ne lumineze calea, să ne scoată din bezna păcatelor și a neștiinței. Cum să-Ți mulțumim? Amin

Cu Părintele Arsenie în Grădina Maicii Domnului

Letiția Suci, Anca Șancu ș.a. (Dumbrăveni):

În ajunul Crăciunului, de Nașterea Domnului, am ajuns la Drăgănescu, împreună cu mai multe femei, și la familia preotului Bunescu, l-am așteptat pe părintele Arsenie, care

a intrat în cameră cu o colindă frumoasă, care și în ziua de azi îmi este întipărită, deși aveam 17 ani. Am servit masa împreună cu dânsul. A văzut-o pe mama mea, legată la față. Avea un furuncul. I-a zis părintele: „De ce vii cu medicamente și cu așa ceva la mine? Când vin, de la mine toți se întorc sănătoși”. După un timp, dânsa s-a desfăcut, dânsul i-a dat cu ceva și când am ajuns acasă, pur și simplu a doua zi nu a mai avut nimic, fără nici un medicament. Atunci am văzut minunea și puterea părintelui Arsenie.

Când am terminat liceul, în 1976, am fost cu mama și cu maica Anastasia de la Râmneț. Povestea cu dânsul și dânsul picta. La fiecare îi spunea în față tot: și cum te cheamă și tot. Când am intrat eu cu mama, a zis: „Voi amândouă, n-o să fiți binecuvântate de mine până la sfârșit. Când toată lumea o să plece din biserică, voi o să fiți binecuvântate și o să vă spun de ce ați venit”. Altă dată am fost cu mama, și Părintele a văzut-o slăbită de puteri și bolnavă. I-a zis, din cauza unor canoane date de preoți; ea marțea și vinerea nu mânca absolut nimic. I-a spus: „Tu, posturile sunt date de legea lui Dumnezeu, și cât poți ții, și să te rogi la Dumnezeu, că dacă nu, te rogi la Dumnezeu degeaba ții canoanele. Dar e vorba și de sănătatea ta. Că dacă nu îți vezi de sănătate, nu ajungi la 40, hai să zic 50 de ani. Dar posturile ce ți le-a dat, canoanele, să nu le mai ții niciodată, că corpul tău este slăbit și nu mai face față, mai ales că și lucrezi munci grele. A fost greu, să nu bei apă în iulie”. I-a venit bine vorba, că mergea la sapă vara...

Altă dată, când am fost la Părintele, am avut ocazia să ne întoarcem de la Drăgănescu la București împreună, cu același autobuz. Dânsul a spus, de câte ori mergeam: „Aveți grijă că îmi faceți necazuri. Nu mai veniți, nu mă mai căutați, deși vreți să fiți cu mine. Dumnezeu știe că sunt cu voi, dar nu mă mai căutați. Lăsați-mă că am destule greutate, nu vedeți că la intrarea în comună vă așteaptă? Lăsați-i să-și facă datoria”. Întorcându-ne de la Drăgănescu, a zis că ne întoarcem cu același autobuz, dar a spus: „Nu mă cunoașteți, nu vă cunosc, nu ne uităm unul la celălalt”. Totuși, după ce am coborât, a venit și ne-a binecuvântat și ne-a spus: „Aveți grijă că ne faceți mare necaz, ceilalți din jurul vostru vă urmăresc”.

Înainte de a se sfârși zilele, la părinte a fost o verișoară, și i-a spus: „Vezi că eu mor, și nu trece mult timp, și în România va fi vărsare de sânge”. A trecut numai trei săptămâni și a început Revoluția. În toată țara mulți tineri și-au pierdut viața.

*

Părintele a spus că avea nevoie de niște bani, când i-a scos din mănăstire. Avea nevoie de 20.000 de lei. A venit la noi să-i dăm. Noi voiam să ne facem casă, dar am zis că nu o să mai facem casă, că o să-i dăm. Dar soacra a spus: „Cum o să-i dai la un om necunoscut? și fără scrisoare. Te duci să-i duci prin pădure, iese cineva și îți dă în cap”. După trei zile ne-am dus, dar nu a vrut să-i mai primească până nu mergem la el să-l cunoaștem. Apoi s-a tot dus la București, și numai a treia oară l-a cunoscut și a zis: „Tinere, ce vrei de la mine?”. „Părinte, am auzit că aveți nevoie de bani”. El i-a zis: „M-ai căutat ca pe acul în carul cu fân... Dar cum să dai banii, fără scrisoare, prin pădure?”. Tot ce a vorbit soacra acasă, tot a știut. În acel an ne-am ridicat casa, am avut mare spor la toate. Am primit putere mare de la dumnealui; ajutor mare. Pe urmă am început cu copiii de am mers la dumnealui; copiii au avut mare încredere în dumnealui. Și am rămas buni prieteni până în ceasul de a ajuns, de a trecut la cele veșnice.

După moartea băiatului am mers la București, n-am apucat să-i spun de ce am mers. Mi-a spus el: „Tu numai acum ți-ai adus aminte de mine, când v-a cutremurat cutremurul acesta mare? Dacă veneai la mine, mușcam din bărbatul tău sau vă făceam ceva rău? Vă feream de alte rele”. Și atunci mi-a spus: „Dacă veneai atunci, puteam să-ți spun mai multe, dar tu ești prea distrusă”. Și am zis: „Părinte, nu-l mai am, nu-l mai am. Ce să fac pentru sufletul lui?”. „Nimic absolut. El și-a luat cununa muceniciei. Cine l-a omorât, i-a luat păcatele. Acesta va fi rugător fierbinte pentru tot neamul vostru”. Pe

urmă a spus că „Băiatul a fost un mugure care a înmugurit aici pe pământ. Când era să se deschidă, nu mai era locul aici, că și în cer e nevoie de oameni tineri, nu numai de bătrâni. Acolo e judecata dreaptă, aici pe Pământ e judecata strâmbă. Acolo o să fie dreptate, acolo nimeni nu o să mintă. Acolo totul merge cu ce ai făcut aici pe pământ. Dacă dai un pahar de apă la un străin, și acela îți este socotit și o să-l ai dincolo. Să faci milostenie, să te rogi la Dumnezeu, și atunci ajungi în locul cel bun”.

*

Să vă mai spun ce mare e puterea lui: eram gravidă în luna a șaptea, și Părintele mi-a spus: „Tu o să ai o fetiță”. Atunci nu erau ecografe, nu era nimic. Așa a și fost. Și a spus: „Aceasta are să fie binecuvântată de Dumnezeu”. Și așa a și fost-binecuvântată, că eu nu am avut probleme cu ea niciodată. Învăța bine, a fost cuminte, cu credință în Dumnezeu. Toate le-a avut.

*

Pe urmă ne-a povestit lelea Dâmboiu, care a visat noaptea că trebuie să meargă la părintele la închisoare, să-i ducă șapte bucăți de pânză albă, o pâine și o bucată de slănină. Să taie felii pâinea și slăcina. S-a dus, și când a ajuns, i le-a băgat ușor. Și i-a spus: „Tu să te întorci repede, să nu-ți întorci capul înapoi, că o să tragă după tine”. Pe toți paznicii i-a adormit. Când o ieșit din curtea închisorii, s-au trezit paznicii, și au început să tragă. Ea s-a dus mai încolo, speriată, și nu s-a mai văzut.

La mormânt, măicuțele mi-au zis: Ce credeți, noaptea două căprioare vin și se culcă lângă mormânt: una așa și una așa, și păzesc mormântul. Și când se face dimineată, și urcă în sus măicuțele, ele se scoală și pleacă. Două căprioare, în fiecare noapte, stau la mormânt la părintele. Toate lucrurile sunt binecuvântate de Dumnezeu și de Părintele.

La Sâmbăta, la mănăstire, era un cântăreț îndoit de credința părintelui. Și într-o duminică sau o zi de sărbătoare, a ieșit afară să slujească la altarul de afară. Și cântărețul l-a văzut pe părintele în flăcări, până la genunchi, și atunci a început să strige. Și dumnealui l-a oprit, și i-a zis: „Nu striga!”.

Mama lui badea Ionel îl certa pe badea Ionel-că mergea tot timpul la mănăstire. Își vindea vaca din grajd când era mănăstirea năcăjită. Mergea cu calul, de trăgea lemne din pădure, mergea călare până acolo. Într-o zi i-a zis părintele: „Măi, de pe Târnava Mare, să stai trei zile aici, să tragem lemne cu calul”. A zis: „Vai, dar mama nu știe!”. I-a spus: „Am să-i dau un telefon. Până ajungi tu în vârful muntelui, îi dau telefon”. Când a ajuns cu calul în vârful muntelui, i-a spus părintele: „Am vorbit cu mama ta”. Badea Ionel era pus la îndoială, cum nu erau nici fire de curent, nici telefon. Cum a putut vorbi? „Stai liniștit că am vorbit cu mama ta”. Când a ajuns acasă, i-a spus maică-sa: „Măi, am vorbit cu Părintele tău! M-am pus să-mi zic rugăciunile seara, și din icoană a coborât și a spus: Să nu-l aștepti pe Ion că e cu treburi la mine”. De atunci, mama lui a început să creadă în puterea părintelui și în ajutorul părintelui.

Ce să vă mai spun? Ar fi multe, multe de spus, Sfinția Sa făcea minuni mari. S-a dus o femeie la Sfinția Sa, și era tare nervoasă, și nu avea răbdare să se termine slujba. Dumnealui din altar a simțit că nu are răbdare femeia și le-a spus la oameni că femeia și-a pierdut 20.000 de lei. El i-a spus: „Femeie, încetează cu nerăbdarea, că banii ți i-ai pierdut. Trebuia fetele dumitale, amândouă, să-și crească copii pe care nu au vrut să-i nască. Și ăștia sunt banii cu care trebuia să-i crească. Și nu o să mai aveți spor în casă niciodată. Că copii aceia strigă că vor răzbunare asupra părinților”.

Bunica mea, când a auzit de părintele prima dată, s-a dus la mănăstire. Când a apărut părintele, s-a pus între bunica și două femei, s-a așezat să mănânce cu ele. În față mai erau trei femei cu care a început să vorbească. Mânca, lua câte o bucată și se uita la femeile acestea. Și zice la una: „Tu de ce ai venit aici?”. „Păi eu am venit Părinte, să vorbesc cu dumneavoastră”. „Du-te acasă, și nu mai băga apă în lapte! Că tu vinzi

laptele la oameni, și îl dai la un om cu patru copii necăjiți, și îi iei banii pe apă”. La cealaltă îi spune: „Tu du-te acasă și împacă-te cu soacra. Că tu stai în curte cu soacra și nu vorbești nimic. Când te împaci cu soacra să vii aici”. La cea de-a treia îi spune: „Tu te duci de la un vecin la altul și duci vorba din casă și vecinii se ceartă toți din cauza ta”. Și toate au rămas cumva, așa uimite, n-au mai zis nici un cuvânt și s-au sculat și au plecat. N-au mai stat acolo. A zis: „Când vă întoarceți, și faceți ce v-am spus, atunci să veniți să stau de vorbă cu voi”. La bunica mea i-a spus: „Tu ai venit să mă vezi, dar eu vreau să vorbesc. Că tu numai bine ai făcut. Pe toți i-ai ajutat, și eu vreau să te ajut. Când va trebui să treci dincolo, să știi că te am lângă mine”. Și atunci au zis femeile celelalte două, erau tot văduve: „Părinte, dar cu noi ce faceți?”. „La fel ca și ea. Că toate sunteți cu inimă bună și cu frică de Dumnezeu”. Când a plecat, bunica era foarte bolnavă. A stat trei zile acolo și s-a simțit foarte bine. Când a venit acasă, a zis: „Sunt cea mai sănătoasă femeie de pe pământ! M-am dus bolnavă și nu mă mai doare nimic și pot să muncesc și pot să umblu pe drum liber, că nu mai am nimic, nici o durere, nimic”. A venit cu totul sănătoasă. Mama mea, care era foarte bolnavă, era gârbovă și îndoită, cu cârja în mână, dar lucra mai mult decât una tânără. Mergea primăvara la Părintele și cerea ajutor, apoi mergea toamna și mulțumea la părintele. Și i-a zis: „Tu, cât îți trebuie și câte zile ai, tu să lucrezi cât îți trebuie, nimeni nu o să-ți facă lucrul”.

Am copii care merg în străinătate. De câte ori le zic: „Dragii mamei, faceți-vă cruce!”. Dar unul din ei zice: „Mică, eu de câte ori pornesc la drum, chem pe Părintele în ajutor. Și zic: părinte dragă, ajută-mă să mă întorc cu bine”. Pe urmă am încă un băiat care merge în străinătate; el tot așa, își face cruce, și la urmă zice: „Părinte, fii cu noi și ajută-ne!”. Copiii toți, sunt cu gândul la Părintele și sunt mulțumiți, și suntem toți cu darul părintelui; până în ziua de azi îi simțim darul, de acolo din cer, unde e dus, și noi suntem aici cu necazurile pământești. Când ai un necaz, niciodată să nu plângi să zici: „Doamne, dă-mi putere să pot să-l duc, și dă-mi Doamne crucea pe care o am de dus, să mi-o pot duce, să nu mi-o ducă nimeni”. Să zici: Lasă că așa îmi trebuie, nu să zici: Doamne de ce mi-ai dat? Dumnezeu știe la fiecare ce îi dă. Și dacă ai un necaz, fă-ți Sfânta Cruce -arma împotriva diavolului, și prin Sfânta Cruce se depărtează acela rău de noi.

A murit Părintele și ne-au sunat de la Sinaia maicile, să mergem la înmormântare. Am stat noaptea în genunchi, lângă sicriu. La unu noaptea am simțit un miros de smirnă care mi-a intrat prin nas, prin ochi, prin toate. M-am speriat, am întrebat pe o maică. „Aici s-a întâmplat ceva”, a zis. „Ți-a dat părintele binecuvântarea”. Noi n-am dormit un an și opt luni, până am ajuns la înmormântare la părintele. Din ceasul acela ne-am liniștit. L-a dus, l-a înmormântat, și când să tragă pământ pe sicriu, ieșeau aburii ca de la un canal cu apă fierbinte: era smirnă și tămâie. Toată lumea s-a umplut de smirnă și tămâie. Și atunci părintele Daniil a zis: „Nu știi dacă știți pe cine am înmormântat. Am avut un om care umbla prin văzduh și vorbea cu îngerii. Un om sfânt pe care l-am avut noi pe pământ”. Atunci toată lumea s-a mirat. Mi-a rămas în haină, un an de zile, mirosul de smirnă și de tămâie. În dreptul mormântului, pe un copac mare, s-a format Sfânta Cruce, care arată tot puterea dumnealui și semne pe care să le vadă lumea și să le înțeleagă.

*

Apoi, la înmormântarea Părintelui, am vorbit cu mai mulți oameni care l-au cunoscut, și au văzut faptele făcute. Am vorbit cu un gardian care stătea de pază, și care vedea cum noaptea, când se ruga părintele, cădeau lacătele de pe ușă, se deschideau ușile, dumnealui era în flăcări până la genunchi, rugându-se. S-au speriat toți, și au adus pe alții de au văzut. Toată lumea s-a speriat. A zis gardianul: „Părinte, trebuie să ne păzești dumneata pe noi, nu noi pe dumneata. Puteți pleca, ușile vi se deschid”. Părintele a spus:

„Eu îmi fac pedeapsa, eu nu plec de aici”.

*

Zicea: „Tu, dacă sunteți doi sau trei inși undeva, și povestiți de mine, eu sunt lângă voi și eu vă ascult și vă ajut”. Lelea Aurelia din Boiu ne spunea de multe ori că dumneai a avut multe necazuri, dar de când l-a cunoscut pe Părintele, simțea necazul ca pâinea albă pe care o mănânci și îți cade bine. Așa îi cădea necazul de bine, de nu-l ducea greu, îl ducea foarte bine, că era cu ajutorul părintelui, și cu puterea dată de părintele. Nu se înțelegea cu fetele, și dumneai se înțelegea cu străinii mai mult decât cu fetele dumneai. A fost multă lume la dumneai, unii au înțeles puterea dumneai, unii nu au înțeles-o.

Dar acum, toți care au fost odată sau de două ori la Părintele, și țin ce-a lăsat Părintele, toți vor fi chemați dincolo și ajutați de Părintele. Părintele ne spunea: „Tu, când am să fiu dincolo, am să am și eu cuvânt acolo și am să vă ajut”.

Nu știi cum să vă spun, dar când mergeai, îți știa gândul, îți știa totul. Când erau copiii mei mici, și bunica mea, din prima pensie, le-a cumpărat, că începea școala, căciulițe, s-a dus odată bărbatul meu la Părintele și i-am spus: „Ia căciulițele în geantă și dă-le să le binecuvânteze părintele”. Dar bărbatul meu a uitat să le dea. Și când să plece de la părintele, acesta i-a zis: „Măi, tu ai ceva acolo în geantă. Ce ai?”. Bărbatul meu zice: „Vai! Am uitat, am căciulițele la copii”. „Dă-le aici să le binecuvânteze, că tu când ajungi acasă și pui mâna pe mâner la ușă, nevastă-ta își ridică capul de pe pernă și te întreabă dacă am pus eu mâna pe ele”. Exact așa a fost. Când a intrat în casă, prima vorbă a mea a fost: „A pus Părintele mâna pe ele?”. Atunci a rămas surprins. Zice: „Știam că asta mă întrebi, că mi-a spus Părintele”.

Copiii în școală toți au mers bine, au fost binecuvântați, n-am avut probleme, n-am avut necazuri, că toți au fost cu darul Părintelui. Mai ales fata, care crede și acum, deși e în străinătate, are mare dar de la Părintele și mare încredere. Ea tot timpul îmi spune: „Vezi mică, Părintele scrie așa”... Acolo unde s-a dus, oamenii străini sunt mult mai apropiați de Dumnezeu, și prin depărtarea aceea mare, ei s-au apropiat de Dumnezeu și de Părintele care îi ocrotește și acolo, dincolo de ocean.

Spunea Părintele că cei care mor în accidente de mașini, au păcate grele (în familie) pe care nu le pot duce. Sunt păcatele mai grele decât ei. Aceștia mor în accidente.

Spunea: „Nu mergeți la joc! Stai jos și uită-te cum joacă alții și nu juca!”. Să te uiți cum joacă diavolii și se schimonosesc, că jocul nu-i de la Dumnezeu, jocul e de la diavol și toți care nu-L au pe Dumnezeu, se înjunghie, se omoară. Aceștia sunt toți cei care n-au nici o sămânță de la Dumnezeu, au numai sămânță de la acela rău. De aceea e bine, cei care suntem creștini ortodocși, care mergem la biserică, să ținem sfaturile părintelui, că vor veni vremuri grele, și vor veni vremuri când nu ne mai putem ruga și nu mai avem unde. Tot părintele spunea că „vine vremea când o bucată de anafură și o gură de apă sfințită o s-o duci întreagă și nu o să-ți fie foame, că vin vremuri antihristice. De aceea, cer care suntem cu Biserica și cu Dumnezeu, să avem mare credință, că Biserica ne ocrotește, ne păzește și ne apără de duhul rău care e îngăduit la sfârșitul veacurilor”.

De câte ori am fost la o credincioasă părintelui Arsenie, la Boiu, la lelea Aurelie, ne duceam, și duceam fiecare ce puteam (eram câteva femei). Și totdeauna spunea: „Fetelor, să știți, chiar, acum s-au terminat proviziile și mă gândeam că părintele Arsenie sigur trimite pe cineva”. Și atunci ne duceam și se bucura, și bani pentru lemne îi duceam, ce putea fiecare. Se bucura extraordinar de tare și era fericită, și spunea: „Uite vezi puterea părintelui Arsenie? A văzut că nu mai am nimic și acum iar mă aprovizionează cu câte ceva, fiecare când își aduce aminte”, și venea de multe ori și un părinte preot de la Sighișoara, și atunci de multe ori îi lăsa bani pentru lemne, și ea era foarte-foarte fericită. Deși avea trei fete care nu o ajuțau, și îi luau de multe ori din

fiecare câte ceva. Dar ea de fiecare dată primea din nou ce avea nevoie, și era foarte fericită și îi mulțumea lui Dumnezeu și părintelui Arsenie.

*

Am avut o întâmplare neașteptată în viața mea, o supărare mare care m-a îmbolnăvit. I-am spus soțului meu să mă lase să plec la mănăstire. Dacă nu, ori mor, ori înnebunesc. Și i-am zis: „Decât să înnebunesc, mai bine să mor”. Și atunci el mi-a zis: „Du-te”. M-am dus în ziua de Schimbare la Fața, am ajuns acolo după-masă, după Vecernie. Părintele era înconjurat de copii de diferite vârste, pe care îi binecuvânta, le spunea la fiecare ce știa dânsul. Eu când am plecat de acasă, am plecat cu trenul, dar nu mi se părea că trenul merge așa de repede, față de cum doream. Îmi venea să mă dau jos să ajung mai repede. Când am ajuns acolo, dumnealui, fără să îi spun un cuvânt, mi-a spus: „Te-ai grăbit că ai avut chemare. Odihnește-te și mâine stai de vorbă”. Dimineața ne-am dus la biserică. După slujbă a început să predice la lume, în mijlocul pădurii, unde este un altar. Se apropia, se înghesuia lumea să stea de vorbă cu dumnealui. Am auzit câteva cazuri, eu, cu urechea mea.

O persoană a avut un singur copil care a murit și nu se mai putea liniști, mângâia. Părintele i-a spus: „Ba da, tu te poți mângâia, dar te duci acasă, și în capătul satului e copilul cu numele ... care nu are pe nimeni, e murdar și flămând, spală-l și du-l acasă, că acela e copilul tău. Copilul care a murit nu a fost pentru tine”.

O persoană spunea că i s-au furat diferite lucruri. Părintele i-a spus imediat: „Nu e ade-vărat. Ți-a luat numai cât ai fost datoare și nu ai vrut să plătești. Socotește-te, și răspunde-mi”.

Lumea îmi spunea: „Stăm de două-trei săptămâni, nu ajungem să putem vorbi”. Eu îmi pun toată încrederea. Eu știu că pot, pentru că dumnealui mi-a spus: „Stai, odihnește-te, și mâine vorbim”. Vorbind, stând de vorbă cu lumea, l-am văzut trecând pe drum. Repede am fugit ca să nu-l pierd din ochi, și când m-am apropiat de dumnealui, își sucește capul, și mi-a spus: „Ce ți s-a întâmplat îți este dat. Tu să rabzi și să te rogi pentru frații tăi care ți-au greșit. Și să nu-i blestemi, că altfel va cădea blestem pe tine”.

Atunci când am plecat la părintele Arsenie eram foarte îngândurată de ce am lăsat acasă. Pe soțul cu trei băieți. Și părintele Arsenie, văzând-o așa întristată, a spus: „Fii liniștită, că acasă totul e bine”. Când s-a întors a doua zi, soțul ei, care nu avea timp de copii, era în pat și se juca cu cei trei băieți ai dânzei, și era fericită, și nu a întrebat-o de ce a lipsit o zi. Cu rugăciunile părintelui Arsenie s-a văzut minunea care s-a petrecut în casa mea.

Eu, după discuția cu dumnealui, am avut o schimbare, am început să mă însănătoșesc. Și de atunci am urmat sfaturile lui, așa cum mi le-a dat și sunt foarte mulțumită. Și persoanele care au mai fost acolo, tot așa, au fost foarte mulțumite de felul cum i-a tratat. Era o persoană care într-adevăr, se lupta să salveze sufletele. Fiindcă cei ce mergeau acolo erau disperați, dar nimeni nu pleca fără mulțumire. Nu trebuia să-i povestesc, fiindcă atunci când luai legătura cu dumnealui îți dădea răspunsul, fără să spui ce-ai avut. Întotdeauna vorbea scurt, la obiect. Odată era pe o schelă, lucrând, pictând la tavanul bisericii. După câțva timp s-a dat jos și ne-a spus atât: "Pentru ceea ce ați venit sunt foruri”.

La Drăgănescu, când picta, era îmbrăcat cu halat alb și cu bonetă albă (ca un doctor). Avea ochelari închiși la culoare, sandale romane și pantaloni maro.

„Dar tu ce vrei să grăiești cu mine?” Am zis: „Părinte, să mă ierți, vreau numai două vorbe”. „Ce vrei tu să-mi spui în două vorbe?”. Și apoi zice: „Tu să știi că trebuie să mai aduci un copil pe lumea asta. Și nu te mai consuma atâta”. Eu îi să spun: „Dar ce să fac părinte?”. „Lasă-L tu pe Dumnezeu să te conducă El, că tu ajungi la nebuni altfel. Lasă să te conducă Dumnezeu și atunci toate li se împlinesc, ți se fac cum trebuie”. Și

zic: „Părinte, vă rog să mă ajutați să trăim în curătenie”. Zice: „Tu, stai așa, nu se poate încă. Trebuie să mai aștepti, tu. E bine ce vrei, dar mai lasă până vine timpul. Și atunci o să fie cum gândești tu, înspre bine”. Și apoi îmi zice către mine: „Tu să mai vii”. Vai Doamne, când am auzit, așa m-am bucurat. Și a mai spus câte ceva. Dar de copii mi-a spus să mai aduc unul pe lume, că aveam trei.

Părintele Arsenie stătea pe băncuță și se ținea așa de cap. Umblau mașini mari, încărcate, și era zgomot, și atâta lume. Eu numai așa, m-am uitat. Și zice către mine: „Hai tu și stai jos, că tu ești bolnavă”. Am crezut că cine știe la cine zice. Nu m-am dus. A zis a doua oară. Maica Ambrozia îmi zice: „Hai, că ție îți zice!”. „Dar cum să stau lângă Părintele, la o masă cu Părintele? Eu?”. „Hai că vin și eu”. Și Părintele spunea într-una. Spunea la toți, ca să învețe fiecare, că era prea multă lume să spună la fiecare separat. Și era una din Glăjani -Mărioara, care era cu maică-sa, și era bolnavă cu spatele, și plângea pentru că ar fi vrut să conducă ea casa, că era la ea pe curte bărbatul. Și i-a zis: „Tu, nu mai tot plânge! Și fii cu capul mai jos, lasă ca să conducă bărbatul tău, că e destul de cumsecade, prea cumsecade încă. Toate cărțile le are bune. Așa că tu fii mai mică!”.

Odată, când am fost la Părintele am avut la mine și cecul cu bani. L-am pus în fundul genții, sub un carton. În tramvai erau doi bărbați înalți, dintre care unul se tot dădea către mine. Când am ajuns la Părintele și am golit geanta, am văzut că nu mai am cecul. I-am zis la Părintele, dar nu știam cum să-i spun la bărbatul meu, când ajung acasă. Părintele mi-o zis că nu am ce face, trebuie să-i zic. Am ajuns acasă și i-am zis și nu s-o supărat deloc. După un timp, am văzut că vine poștașita și îmi aduce cecul. Venise părintele până în sat și l-a adus, la poștă. Ea venit și l-a adus, și nu a spus că cine-i, și a spus: „Uite, lelea!”.

*

Despre beție Părintele a spus: „Decât să scoți pe diavol dintr-un bețiv, mai ușor scoți un suflet din iad”.

L-am întrebat pe Părintele unde-i mama mea și a zis: „În iad”. Și despre tatăl meu a zis la fel, pentru că a băut și a fumat toată viața.

I-am spus Părintelui că eu nu vreau să rămân de dânsul. Dar mi-a zis că trebuie să rămân de dânsul, pentru că atunci când voi trece în lumea cealaltă dânsul va avea un rost și dincolo.

Chiș Aurelia (Boiu):

Părintele s-a născut în Vața de Sus. Mi-a spus: „Eu când am fost mic, am dormit cu maică-mea, cu bunica. Și mă trezeam noaptea, bunica nu era în cameră. Și umblam din cameră în cameră și o căutam. O vedeam pe bunica în genunchi, se ruga la Dumnezeu. Și eu m-am pus în genunchi și mă rugam și eu la Dumnezeu”. Așa mi-a spus. Apoi zice: „Am crescut mare, pe tata nu-l mai văzusem împreună cu mama”.

Altădată mi-a zis: „Aurelia, tu a trebuit să fii mama la 12 copii” „Vai!” am chiuit eu în Biserică. „Mama a 12 copii! Apoi și eu am făcut numai 2 fete”.

Odată a strigat: „Veniți la mine, veniți la mine. Dar nu veniți să ziceți: „Iertați-mă Părinte, iertați-mi păcatele”. Veniți numai ca să vă măritați fetele, să vă însurați feciorii, că v-a luat din grădină, că nu v-a dat tot pământul... Dar ca să veniți să ziceți: „Iertați-ne că suntem păcătoși”, nu veniți”. Atunci am strigat: „Iartă-mă, părinte”.

„Omul zgârcit e urât de Dumnezeu”, așa ne spunea. Și mai spunea Părintele Arsenie: „Când vorbiți de mine, eu sunt între voi”.

De folos vă sunt dacă faceți ce vă spun

Gheorghe Moraș (Ucea de Sus):

Prin 1948-1950 Părintele Arsenie avea nevoie de niște oameni care să scoată nisip din pâraul care curgea prin apropierea Mănăstirii Prislop. Am plecat câțiva oameni (dintre care mai trăiesc eu și Lovin Nicolae - Pavăl). Părintele s-a bucurat mult de venirea noastră. Ne-a arătat locul cu nisip și ne-am apucat de treabă, dar, nu după mult timp, nu mai puteam scoate nisip din cauza apei. I-am spus Părintelui și Părintele a zis: „Mă, mă...lasă că facem să nu mai vină apa la voi”. S-a dus în susul râului vreo 15-20 de metri, s-a aplecat, a pus amândouă mâinile în apă și din acel moment apa a ieșit în altă parte pe sub pământ. Se auzea cum curge la 10-15 metri de locul unde lucram noi. În timp ce lucram a început o ploaie torențială, cu fulgere și tunete și veneau lemne pe acel râu. Ne grăbeam să plecăm cât mai repede, dar Părintele ne-a spus: „Stați mă liniștiți că nu dă ploaia pe voi” și așa a fost.

Altădată când am fost la Părintele Arsenie nu l-am găsit, dar m-am gândit să mai stau prin curtea bisericii, poate apare de undeva. Întâmplător s-a nimerit de m-am întâlnit cu două femei care, ca și mine, îl căutau pe Părintele. Erau din partea Sibiului, una era mai tânără, iar cealaltă mai bătrână. Ne-am așezat la umbra unui copac aproape de lac și am mâncat acolo. În acest timp mi-au povestit că ele au venit de ieri și că au dormit la nenea Vasile un vecin de lângă biserica din Drăgănescu (unde a pictat Părintele Arsenie). Le-am spus că Părintele o să se supere foarte tare când va veni. Și așa a fost. Când ne-a văzut, Părintele a zis, uitându-se la cele două femei: „Ar trebui să iau o mătură și să vă bat până se rupe mătura. Ce ați căutat la nenea Vasile? Mult rău mi-a făcut omul acela” (de aceea, cei care-l căutau pe Părintele Arsenie erau sfătuiți să spună că au venit să vadă pictura bisericii sau că doresc să dea o rugăciune la părintele Bunesu). Și a mai zis Părintele uneia din femei: „Vezi ce pățești pe acasă că ți s-a măritat fata cu țiganul?”. Femeia a început să plângă și și-a dat seama că a greșit. Părintelui i s-a făcut milă de ea și a întrebat-o pentru ce a venit. Ea i-a zis: „Părinte, ce să vă mai spun dumneavoastră că știți mai bine decât mine”. După ce am plecat cu toții, pe drum, femeia care a plâns a spus că atunci când plângea s-a uitat o dată la Părintele și a văzut că-i pică din ochi 2-3 picături de lacrimi.

*

Altă dată am venit la București cu o zi înainte, pentru a putea fi a doua zi la Părintele Arsenie la Drăgănescu. Am stat peste noapte la Mănăstirea Cernica unde l-am întâlnit pe părintele Argatu, care făcea molitfele Sfântului Vasile cel Mare și ale Sfântului Ioan Gură de Aur și am participat și eu la toate. A doua zi m-am dus la Părintele Arsenie. În biserică eram adunați cu toții în fața dumnealui și am văzut că Părintele Arsenie se uită peste toți, își oprește ochii la mine și zice: „Mă, sunt unii care vin de sub patrafir, dar satana nu le face nimic omului, fără știrea lui Dumnezeu, iar preoții care fac molitfele o pătesc”. Eu am știut că de mine zice.

*

Altă dată am vorbit cu Părintele Arsenie despre lumina sfântă care coboară la Paști pe mormântul Domnului Iisus. Dânsul a zis că această minune este singura minune pe care o poate vedea omul oricât de păcătos ar fi.

Altă dată eram în biserica din Drăgănescu și multă lume îl aștepta pe Părintele Arsenie. Când a venit toți ne îngrămădeam pentru ca să-i sărutăm mâna, dar Părintele a zis: „Lăsați, mă, astea, lăsați, mă, astea că sunt formalități, dar faceți, mă, rugăciune aici, faceți; mă rugăciune aici”.

Altă dată eram în biserica din Drăgănescu, împreună cu părintele Petru Vamvulescu,

în așteptarea Părintelui Arsenie. Când a venit, Părintele în biserică a strigat tare de două ori: „Mă, să vă, faceți datoria că Dumnezeu și-o face. Mă, să vă faceți datoria că Dumnezeu și-o face”. Eu am zis: „Ce să Facem, Părinte?”. Dânsul a zis: „Să vă rugați lui Dumnezeu, mă, să vă rugați lui Dumnezeu!”.

*

Altă dată mi-a zis să urc pe o scară pe care dânsul picta în biserică: „Urcă odată, dă-te jos; mai urcă o dată, dă-te jos”. După aceea îmi arată un lighean cu apă și îmi zice: „Spală-te în ligheanul acela cu apă”. Nu eram murdar, dar m-am spălat și am zis: „Părinte, așa cum mă spăl eu acum, așa aș vrea să mă spăl de păcatele mele”. Părintele a zis: „Mă, pregătește-ți pielea”. Și cu două degete a prins pielea de pe mâna dumnealui, ca să înțeleg că trebuie să sufăr pentru păcatele mele.

Eu aveam obiceiul, când citeam cinstitul Paraclis al Maicii Domnului, să-l citesc repede. Când am fost la Părintele a zis despre rugăciune: „Nu normă!”.

*

Până lucram în fabrică, colegii –obișnuiam-, mai ales când ne întâlneam la masă, să zică rău despre preoți, iar eu întotdeauna mă împotriveam și le răspundeam după cum credeam că este bine.

Odată când m-am dus la Părintele Arsenie a zis: „Mă, când mai zice cineva rău de preoți să mă dai exemplu pe mine. Eu nu beau, nu fumez etc.”. Părintele Arsenie fiind încă în viață, cum spuneam tuturor despre dânsul. Vorbind cu o femeie despre Părintele, ea spunea că a fost o dată la dânsul. Ea a recunoscut puterea de pătrundere în tainele oamenilor a Părintelui Arsenie. Ea zicea că un unchi de-al ei (care era mare și știa multe) i-a zis despre Părintele Arsenie că este sfânt și trimis al lui Dumnezeu pe pământ.

*

Odată, când am fost la Drăgănescu o doamnă a venit cu un covor la Părintele Arsenie, pentru biserică, și a zis: „Părinte îți mulțumesc că mi-ai luat durerea din piept”. „Nu eu ți-am luat durerea, Dumnezeu ți-a luat-o”. „Nu, dumneata mi-ai luat-o”, a zis femeia. Părintele Arsenie a fost văzător cu duhul, cunoștea și prezentul și viitorul. A fost factor de minuni și în timpul vieții, dar și după plecarea sa la cele veșnice.

Odată, un domn s-a oferit să-mi facă cadou niște obiecte. Eu am fost de acord, dar am zis că mai întâi să-l întreb pe Părintele Arsenie. Părintele mi-a zis: „Ia-le, mă, dar să te rogi lui Dumnezeu pentru el”. Eu am zis: „Dar cine sunt eu înaintea lui Dumnezeu ca să mă rog pentru el?”. Atunci a zis: „Mă, tu ai rugăciunea vameșului, nu a fariseului”. Eu confundam vameșul cu fariseul și de multe ori trebuia să fiu atent care este unul și care celălalt, iar Părintele a știut și acest amănunt.

Odată l-am întrebat cum să serbăm sfinții cu cruce neagră în calendar, că rămânem cu lucrul câmpului în urmă. Mi-a zis: „Uite cum fac eu: dimineața la rugăciune și după aceea la muncă”.

*

Zicea Părintele Arsenie că cine va începe să clevească, să se socotească cel mai păcătos om și străin de Împărăția lui Dumnezeu.

*

O femeie din Drăguș mergea la Părintele Arsenie și odată i-a spus femeii să vină și soțul ei la dânsul ca să vorbească cu el. Când a venit din nou la Părintele Arsenie i-a spus că soțul ei nu vrea să vină. Soțul a zis că nu merge la dânsul fiindcă Părintele îi spune ce să facă și nu face și apoi o pățește; mai bine nu se duce. Părintele Arsenie a zis: „Spune-i că nu scapă în felul acesta și că este destul să fie o singură persoană dintr-un sat”.

*

O întâmplare doresc să se știe, deși sunt sigur că mulți nu mă vor crede. Anul acesta

[2006], pe data de 28 noiembrie, de dimineața până seara, toată ziua, un miros de mireasmă ca de tămâie, tot timpul a fost în jurul meu. Sunt sigur că a fost din darul Părintelui Arsenie.

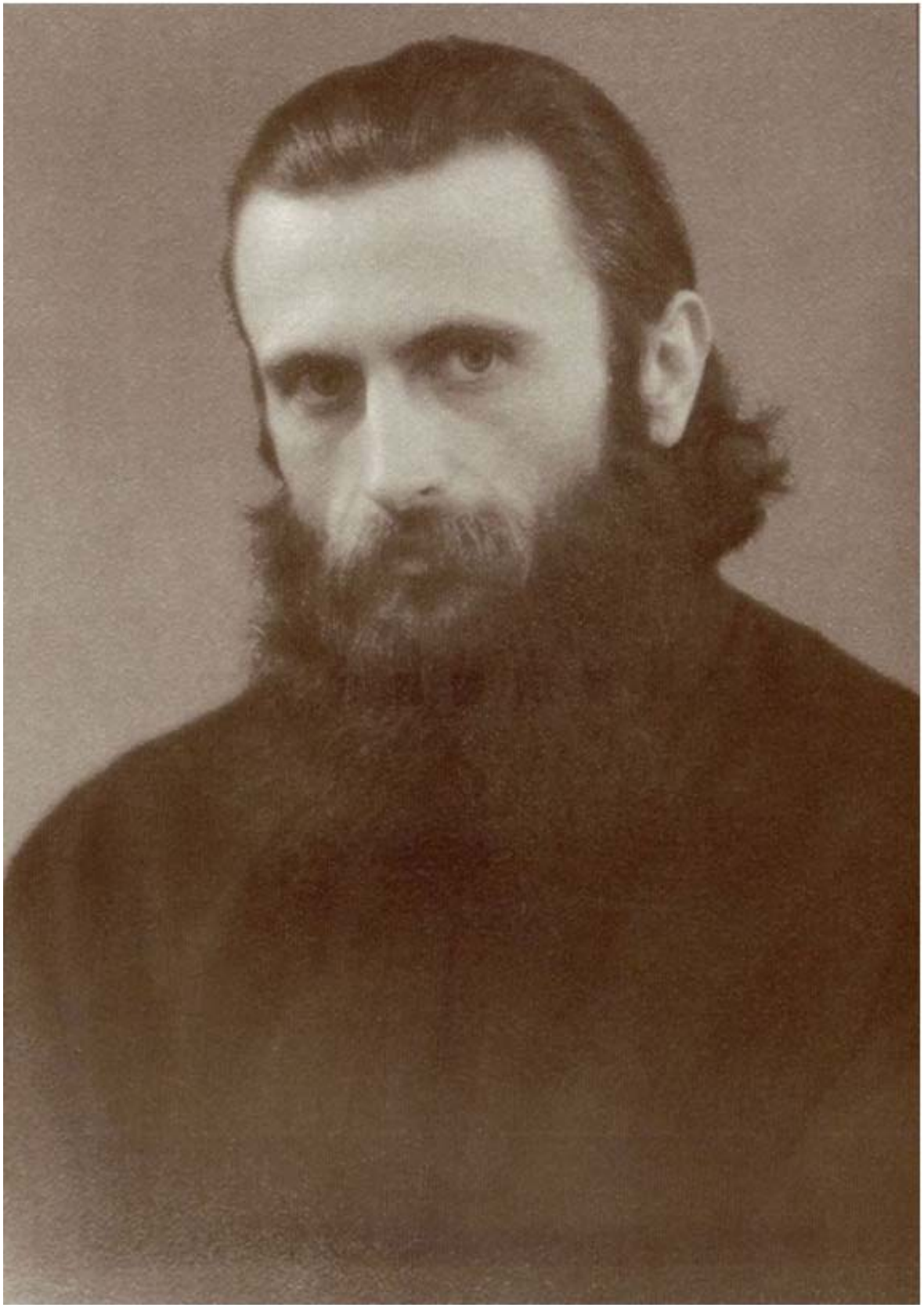
*

Un credincios din Ucea, când a fost la mănăstire la Sâmbăta, a spus că Părintele Arsenie, înainte de a începe o predică, s-a urcat pe o masă și a zis: „**Când Dumnezeu va judeca lumea eu am să fiu la dreapta Lui și atunci ori vă sunt de folos ori vă sunt acuzator**”. Atunci Dumnezeu îmi va zice: „Arsenie, de ce nu le-ai spus?”. Eu am să zic: „Doamne, eu le-am spus, dar nu m-au ascultat!”. Așa v-am devenit acuzator, iar de folos vă sunt dacă faceți ce vă spun”. Amin

CUVINTE ALE PĂRINTELUI ARSENIE

CELE MAI FRUMOASE CUVINTE ALE PĂRINTELUI ARSENIE BOCA EXPLICATE DE PARINTELE TEOFIL⁷

Părintele Arsenie a fost un om cu o capacitate sufletească deosebită și cred că Părintele, orice ar fi fost, ar fi fost un om deosebit. Adică dacă era inginer, nu era un inginer comun; dacă era profesor, era un profesor excepțional; dacă era un doctor, era un doctor deosebit. El a avut o înzestrare nativă deosebită și când l-am cunoscut eu, în '42, avea 32 de ani și deja avea un nume mare. Cum a ajuns la aceasta Părintele nu a spus niciodată, însă eu, personal, cred că a avut o înzestrare de la Dumnezeu pe care dacă nu o ai nu poți fi niciodată ceea ce a fost Părintele Arsenie. Apoi el a studiat mult, nu numai Teologie, ci a studiat și artă, a făcut Școala de Belle Arte, secția pictură, a făcut și ceva Medicină, cunoștea și chestiuni de medicină, și toate acestea la un loc i-au dat capacitatea de a lucra ca un om bine înzestrat și cu o cultură bine pusă la punct.

Cândva stăteam în fața unei icoane făcute de Părintele Arsenie la București pentru mănăstirea noastră, o icoană cu Adormirea Maicii Domnului, care se găsește acum în Muzeul mănăstirii noastre. Stăteam în fața acestei icoane și o prezentam unui cadru universitar de la Sibiu, și zic: „Eu cred că Părintele Arsenie este un geniu”. Și respectivul spune: „Asta înseamnă că are o cultură perfectă și încă ceva”. Și zic eu: „Nu știu dacă are o cultură perfectă, dar sunt sigur că are încă ceva”. Asta a fost Părintele Arsenie.

Avea o putere de sinteză deosebită, o putere de intuiție și o putere de a cunoaște totdeauna esențialul într-o chestiune. Când îi puneai o problemă, el imediat avea răspunsul. Și de la el au rămas și cuvinte scrise, în manuscrisele lui. De pildă, când l-am întâlnit eu pentru prima dată, mi-a și spus un cuvânt, o formulă. Zice: „Mă, nu toți din lume se prăpădesc, nici toți din mănăstire se mântuiesc”. Deci avea o posibilitate de a formula ceva. Sau cândva spunea el așa: „În mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă”. Asta le place la mulți, am băgat de seamă că le place. Când le spun că Părintele a zis că: „În mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă”, oamenii râd, în general. De ce râd? Pentru că își dau seama că așa e. Numai că e greu să știi când ți-e mintea strâmbă. Sau zicea Părintele că: „Cea mai lungă cale e calea care duce de la urechi la inimă”, adică de la informație la convingere. Și zicea Părintele că: „Muștrarea învinge, dar nu convinge”, sau că: „Bobul lui de grâu se preschimbă în tăciune, iar el se crede grâu nedreptățit”.

Din câți oameni am cunoscut eu lucrători în Biserică, Părintele Arsenie a fost unic. Unic prin gândirea lui, prin stilul lui de lucru.

Dragostea lui Dumnezeu pentru cel mai mare păcătos este mai mare decât dragostea celui mai mare sfânt față de Dumnezeu.

Părintele Arsenie a zis o vorbă cât lumea asta de mare – ba mai mare decât lumea asta! Și anume a zis așa: „Iubirea lui Dumnezeu față de cel mai mare păcătos îi mai mare decât iubirea celui mai mare sfânt față de Dumnezeu”. Nu poate iubi un sfânt pe Dumnezeu, cât ar fi sfântul de mare, cât iubește Dumnezeu pe cel mai mare păcătos; și-l așteaptă; și vrea să-l primească; și aleargă înaintea lui, după cum citim în pilda cu fiul risipitor, unde se spune că tatăl nu l-a așteptat pe fiul care se întorcea; l-a așteptat într-un fel, dar când l-a văzut că vine, nu l-a mai ținut locul: a alergat înaintea lui, ca să-l primească, să-l îmbrățișeze, să-l sărute, să-l ajute, să-l așeze iarăși în starea din care a plecat. Pentru că din inima lui, fiul n-a plecat niciodată! El a rămas în inima tatălui, așa cum rămânem noi în inima lui Dumnezeu, în inima Mântuitorului nostru Iisus Hristos, în

⁷ Părintele Ioan Gâscă, *Părintele Arsenie Boca, mare îndrumător de suflete din sec. XX – O sinteză a gândirii Părintelui Arsenie în 800 de capete*, ed. Teognost, 2002

inima Maicii Domnului, oricât de depărtați am fi, oricâte rele am face. Până trăim în această viață Dumnezeu nu ne părăsește. Noi putem să părăsim pe Dumnezeu, dar Dumnezeu nu poate să ne părăsească pe noi. Cu o astfel de afirmație, Părintele ne dă încredere în bunătatea lui Dumnezeu, în iubirea lui Dumnezeu față de noi, păcătoșii, căci se afirmă și în rugăciunile de dezlegare ale sfintei noastre Biserici, că mila lui Dumnezeu este tot atât de mare, tot atât de infinită, cum este de infinită și mărirea Lui, de vreme ce se spune: „Că precum este mărirea Ta, așa este și mila Ta”. Cuvântul spus de Părintele Arsenie, în formularea de mai sus, ne aduce aminte și de ceea ce spune Psalmistul, prin cuvintele acestea: „Cât e de sus cerul deasupra pământului atât de mare e bunătatea Lui (a lui Dumnezeu) spre cei ce se tem de Dânsul. Cât de departe e Răsăritul de Apus, atâta a depărtat El de noi fărădelegile noastre. Cum miluiește un tată pe copiii săi, așa miluiește Domnul pe cei ce se tem de Dânsul” (Psalmul 102, 10-13).

Să-ți ferești capul de frig și de prostie!

E un cuvânt care merită să fie știut și urmat, el putând fi de folos tuturor celor ce nu iau aminte la ei înșiși, tuturor celor care vor să braveze și nu se gândesc la urmările pe care le pot avea, spre răul lor, niște atitudini care nu sunt destul de bine gândite și controlate. Să luăm, deci, aminte la cuvântul de mai sus și să-l împlinim în cele două laturi ale lui.

În mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă.

Așa obișnuia să spună Părintele Arsenie, care urmărea pentru oameni o minte dreaptă și lucruri drepte și îndreptare spre mintea cea bună. Valoarea acestui cuvânt o intuiesc toți cei ce îl aud, și asta se întâmplă des, căci noi îl aducem înaintea vizitatorilor și închinătorilor noștri, mai ales atunci când au prilejul să vadă o pictură a Părintelui Arsenie reprezentând Adormirea Maicii Domnului, pictură în fața căreia se opresc cu admirație mulți dintre cei ce vizitează Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta. Mintea se strâmbă în urma patimilor și se îndreaptă pe măsura curățirii de patimi. Când mintea se îndreaptă, vede lucrurile drept, deci așa cum sunt ele. „În mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă”. Asta le place la mulți, am băgat de seamă că le place. Când le spun că Părintele a zis că „în mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă”, oamenii râd în general. De ce râd? Pentru că își dau seama că așa e. Numai că e greu să știi când ți-e mintea strâmbă.

Cea mai lungă cale este calea care duce de la urechi la inimă.

Cea mai lungă cale este calea care duce de la urechi la inimă, adică de la informație la convingere. Oameni de informație religioasă sunt mai mulți decât cei ce au convingeri religioase. E necesară și informația, care adeseori se face prin auzire. Dar a rămâne la informație înseamnă doar a fi la începutul drumului, „la urechi”. Până la inimă mai e o cale lungă, „cea mai lungă cale”.

Mustrea învinge, dar nu convinge.

Este și aceasta o cugetare la care e bine să luăm aminte. Are și mustrea rostul și puterea ei, dar ea, ca și constrângere, doar învinge, însă de convins nu convinge. De la învingere până la convingere e o cale lungă, poate tot atât de lungă, cât cea de la informație la convingere, cât cea de la urechi la inimă.

Un suflet trist este un suflet cu luminile stinse.

Cuvântul acesta ne aduce aminte de un cuvânt asemănător, cu circulație mai ales în lumea din Apus: „Un sfânt trist este un trist sfânt”. Părintele a fost întotdeauna pentru

optimism, pentru bucurie, credința noastră fiind „izvor de bucurie”, creștinismul fiind „religia bucuriei”. Domnul Hristos le-a spus ucenicilor Săi: „Acestea vi le spun, ca bucuria Mea să fie întru voi și ca bucuria voastră să fie deplină” (Ioan 15, 11).

Bobul lui de grâu se preschimbă în tăciune, iar el se crede grâu nedreptățit.

Așa caracteriza Părintele Arsenie pe omul care se abate de la cele bune și care nu caută și nu primește îndreptarea, ci își explică el mai bine cele pentru sine condamnând pe cei ce vreau să-l îndrepte. Începutul oricărei îndreptări este să-ți recunoști greșeala. „Cînd greșeala s-a făcut în tine așezare și adevăr”, când o ai ca deprindere și o mai și justifici, atunci „nu mai e greșeală, ci e păcat de moarte”. Într-o astfel de situație, cel ce se crede a fi drept, fără să și fie de fapt, nu mai e bob de grâu, ci doar tăciune.

Ajutați-mă să vă pot ajuta.

Asta înseamnă că nu cel care vrea să te ajute te ajută cel mai mult, ci tu ești cel care poți să fii ajutat. Dacă ești deschis spre ajutor te poate ajuta omul de lângă tine și omul superior ție; dar dacă nu-l recunoști superior, ba, dimpotrivă, îl judeci și-l calci în picioare, atunci nu te poate ajuta, pentru că omul este ființa care poate zice nu, și zice nu!

Dacă tot trebuie să suferim, măcar să nu suferim zadarnic.

Pentru a putea folosi suferința spre binele său, omul trebuie să creadă că suferința are un sens pentru el, chiar dacă pe moment nu înțelege. De fapt, cel care înțelege și știe cum să suporte suferința, nu mai suferă.

Să ai înțelegere față de neputința omenească.

Părintele Arsenie, Dumnezeu să-l odihnească, mi-a spus cândva un cuvânt; de fapt, nu mie, ci unui părinte, pe atunci student la teologie, un cuvânt pe care eu îl socotesc cel mai important cuvânt pe care l-am auzit de la el din câte știu că le-a spus și le-a scris, anume: „Să ai înțelegere față de neputința omenească”.

Mă, nu toți din lume se prăpădesc, nici toți din mănăstire se mântuiesc.

Avea o putere de sinteză deosebită, o putere de intuiție și o putere de a cunoaște totdeauna esențialul într-o chestiune. Când îi puneai o problemă, el imediat avea răspunsul. Și de la el au rămas și cuvinte scrise, în manuscrisele lui. De pildă, când l-am întâlnit eu pentru prima dată, mi-a și spus un cuvânt, o formulă. Zice: „Mă, nu toți din lume se prăpădesc, nici toți din mănăstire se mântuiesc”. Deci, avea o posibilitate de a formula ceva.

Nici abuzul, nici refuzul.

În legătură cu sexualitatea în familie, Părintele Arsenie zicea: „Nici abuzul, nici refuzul”.

Fiecare dintre noi ducem un necredincios în spate.

Zicea Părintele Arsenie referindu-se la trup: „Fiecare dintre noi ducem un necredincios în spate”.

Nașteți-vă sfinți!

Părintele Arsenie îi îndemna pe oameni să nască sfinți. Bineînțeles că pentru a naște sfinți trebuie să fii sfânt sau trebuie să tragi de tine spre idealul sfințeniei. Și când începem să ne ocupăm de noi înșine, putem să ne cunoaștem, să aflăm negativele

noastre, să cunoaștem încărcătura dată de alții și pusă în noi, s-o rezolvăm; dar aceasta cere timp și osteneală.

Cu mine de două ori trebuie să se întâlnească omul...

Părintele zicea că de două ori trebuia să se întâlnească omul cu el: o dată când îi spune și a doua oară la moarte, să-i spună dacă a făcut ce i-a spus. Foarte corect! Ce rost are să meargă, cum merg unii, că să-i spună unul, că să-i spună altul, că un cuvânt de folos, că nu știu ce... și-apoi adună la cuvinte de folos și nu împlinește nimic!

Oxygen, glicogen, somn, să-ți păstrezi hormonii și să ai concepție de viață creștină.

A trecut pe la mine un tânăr care a fost la Părintele Arsenie. Și știind eu că a fost la Părintele Arsenie, zic: „Măi, ce ți-a spus Părintele Arsenie?”. Și tânărul acela spune: „Știți ce mi-a spus? Oxygen, glicogen, somn, să-ți păstrezi hormonii și să ai concepție de viață creștină”.

Se cunoaște că Părintele a învățat medicină și că de fapt el își dădea seama că omul este și trup, nu e numai suflet. Eu am dat un îndrumar pentru suflet. Părintele vine și dă ceva pentru trup și zice: Oxygen. Ce înseamnă asta? Aer cât mai bun, să trăiești în aer cât mai bun. Glicogen: să ai o hrană rațională, căci numai așa poți să ai un echilibru organic. Să ai glicogen, adică zahăr din ficat. Cum? Printr-o hrană rațională, nici mai mult nici prea puțin. După aceea somn. Sunt unii care spun că e destul călugărului să doarmă un ceas. Dacă m-aș întâlni cu acela care a spus așa, i-aș spune că nu are dreptate. Știți de ce? Pentru că somnul e o binecuvântare de la Dumnezeu și Părintele și-a dat seama de lucrul acesta. De curând, am găsit în volumul XI din Filocalie că trebuie să dormi cel puțin șase ore, e mai rațional Sfântul Varsanufie decât cel care a scris în Pateric că e destul să dormi numai un ceas. Și Părintele Arsenie zicea că cel puțin șase ceasuri de somn continuu. Cel puțin, adică înseamnă și mai mult. Bineînțeles, nu vreo zece ceasuri, cum dorm unii acum, vara, se culcă pe la zece și se scoală a doua zi tot pe la zece. E cam prea mult.

Al patrulea punct: să-ți păstrezi hormonii, adică să nu faci risipă de energie sexuală. Și Părintele și noi care spovedim, întâlnim oameni dărâmați prin abuzuri și, de aceea îndrăznim să spunem: fiți atenți, nu faceți abuz, nu faceți risipă de energie sexuală.

Și al cincilea punct: să ai concepție de viață creștină, adică să nu umbli după alte concepții de viață, știu eu, yoga, zen și altele.

Concepția de viață creștină, câtă o avem, ne statornicește în gândul și dorința de a ne ridica mai presus de fire, de a îndumnezei firea, prin harul și îndurările și iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Tocmai de aceea folosim și resursele firești, câte le avem la îndemână: aerul (aerul bun), hrana rațională, somnul și energia vitală, pe care nu vrem să o risipim pe plăceri, ci vrem s-o canalizăm spre binele nostru material și spiritual. Așa dorea Părintele Arsenie, care a formulat îndreptarul de viață, pe care l-a predat tinerilor și oricui care vrea să ia aminte la el.

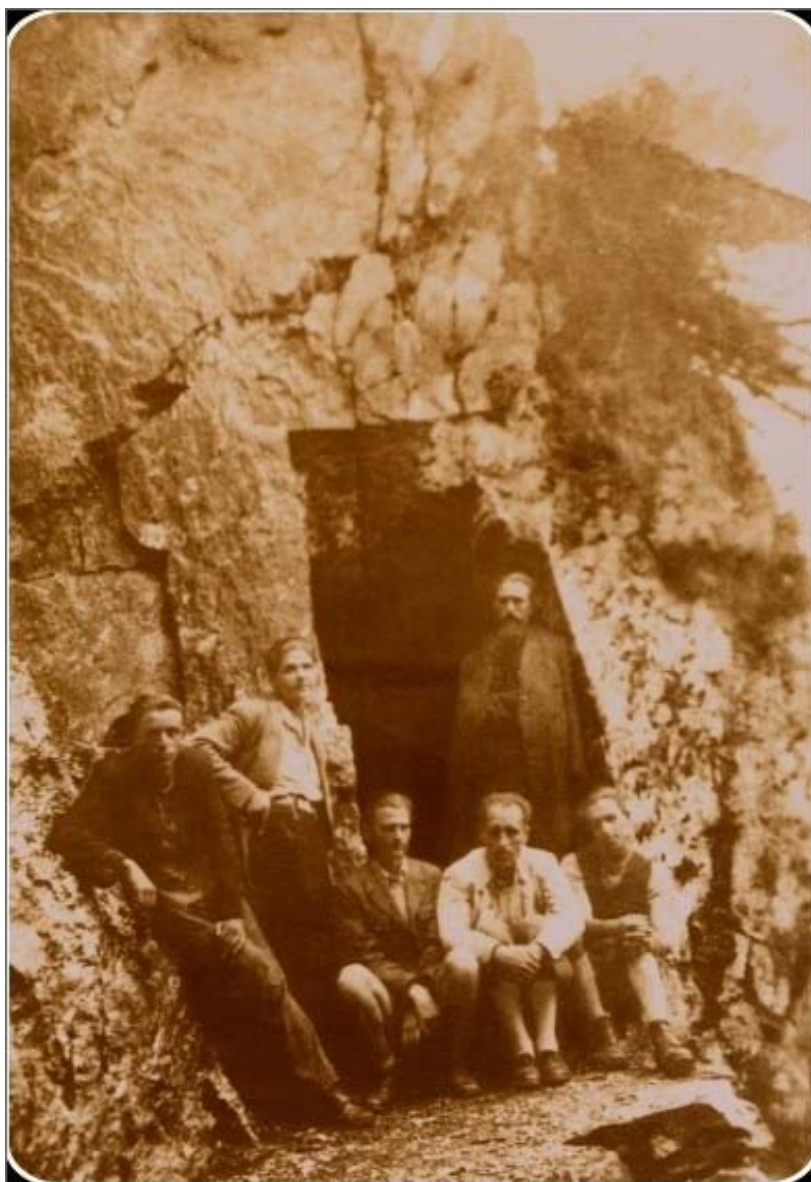
Domnul Hristos a fost răstignit cu spatele pe crucea materială și cu fața pe crucea spirituală.

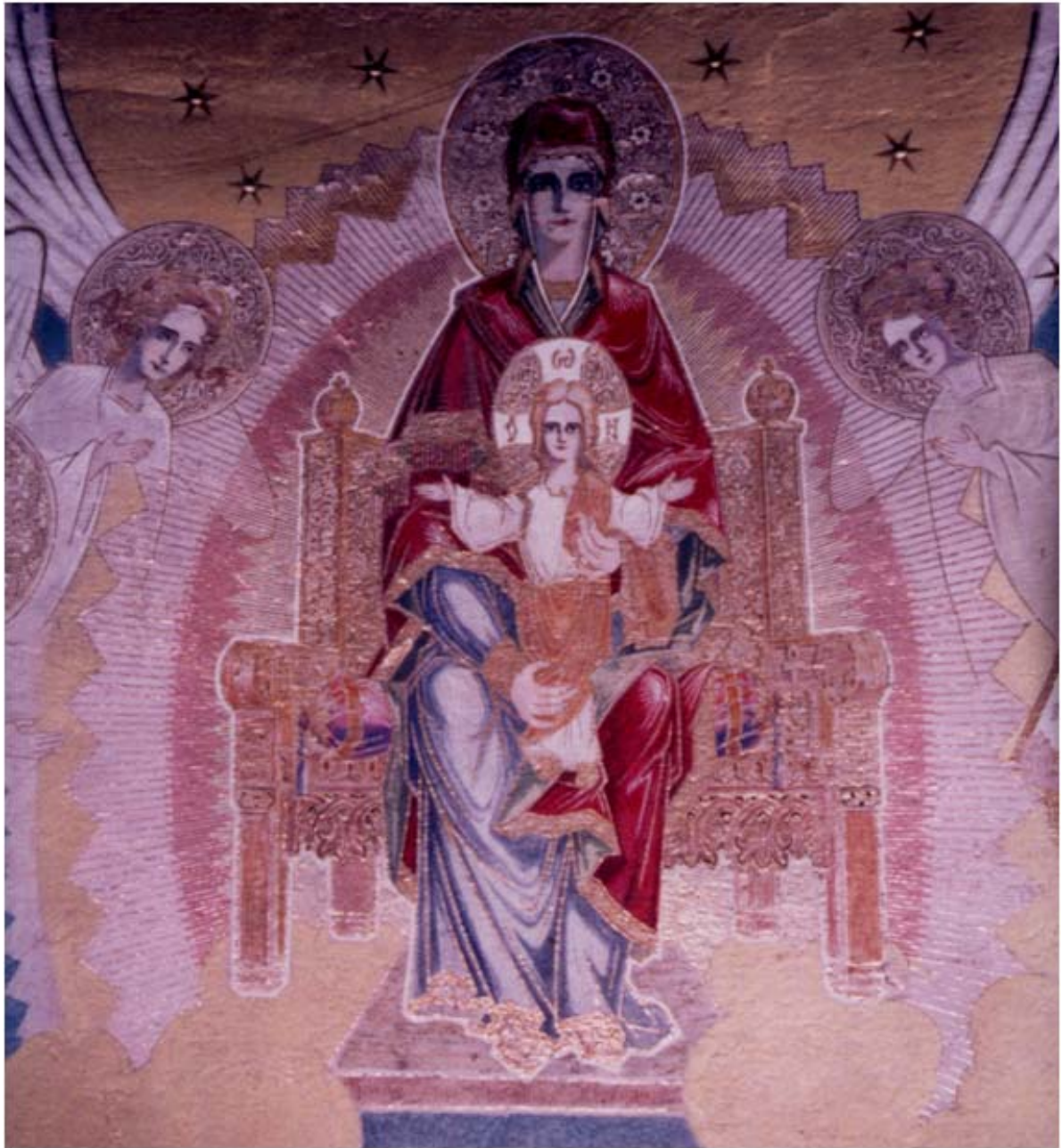
Cine face curte nu face carte.

Pe o pictura făcută de Părintele Arsenie cu Judecata de Apoi e scris: „**Tu ești noi**”. „Tu ești noi”, ca și când ar spune faptele oamenilor: Fii atent că tu cum ești acum, să știi că ești noi, tu ești ceea ce ai făcut, tu ești ceea ce ai gândit, tu ești ceea ce ai vorbit, tu

ești ceea ce ai simțit, tu ești ceea ce ai citit. Tu ești noi. Noi ne-am alcătuit în tine. Cartea vieții tale ești tu însuși.

Unii dintre călugări nu sunt călugări, ci cuiere de haine călugărești.

FERICIREA DE A CUNOAȘTE CALEA

Un Tovarăș nevăzut și bun⁸

Două sunt căile ce se deschid înaintea oamenilor:

1. una coborâtoare și lată, fiindcă mulți sunt cei ce merg pe dânsa (Matei 7,13) fiind plină de ademeniri,

2. iar alta suitoare și îngustă și puțini sunt cei care merg pe ea (Matei 7,14).

Calea largă e calea pierzării. Pe ea aleargă de zor două feluri de drumeți: oamenii și dracii, adică Lucifer cu toată ceata lui de diavoli, aruncați pe pământ, și toată lumea pe care o înșală el (Apocalipsa 12, 9-13). Și-i înșală așa, că, înțepându-i cu acul plăcut al păcatului, le omoară sufletul o vreme sau chiar toată vremea vieții pământești. Aceștia pentru Dumnezeu sunt morți, deși lor li se pare că trăiesc (Apocalipsa 3,1), dar sunt numai trupuri (Geneza 6,3). Toți aceștia, câtă vreme trăiesc, deși-s morți, neștiind de Dumnezeu, sunt cu îngerii cei răi, călători la iad (Iov 21,13), pe calea pierzării. Așa au călătorit toți nepoții lui Adam, mii de ani de-a rândul.

Dar Dumnezeu preamiloștivil, din iubirea de oameni, a făcut totul din partea Sa, ca să-i întoarcă pe oameni din povârnia pierzării într-o cale nouă, calea mântuirii. De aceea Fiul, a doua Față a lui Dumnezeu, S-a făcut om desăvârșit - afară de păcat - și ne-a arătat cărarea. Prin urmare, calea mântuirii e chiar cărarea pe care a mers Dumnezeu Însuși ca Om adevărat, făcându-ni-Se pildă întru toate (Ioan 13,15) și dându-ne îndrăzneală.

Dar și pe calea mântuirii merg tot două feluri de călători, căci de atunci... un Tovarăș nevăzut și bun merge cu noi, cu fiecare dintre noi, în toate zilele vieții noastre, cu fiecare rând de oameni, până la sfârșitul veacului (Matei 28,20). Dumnezeu Însuși și cu sfinții Săi, întovărășindu-i nevăzut pe oameni...

Noe și Iisus

Ceea ce odinioară era corabia lui Noe, peste puhoaiile potopului, aceea e Biserica lui Hristos - Cel cu cruce - peste puhoaiile pierzării. Deosebirea e că aceea a fost închisă pe dinafară de Dumnezeu și nimeni n-a mai putut intra (Facere 7, 16), pe când corabia Bisericii - o corabie cu crucea pe catarg - are intrarea deschisă și mai pot intra oameni zdrobiți de puhoai. Acolo era Noe, aici e Hristos, iar în valuri e ucigașul diavol, înecându-i pe oameni.

Se întâmplă însă ceva de neînțeles, că cei ce se chinuiesc în valuri, deși toți țin să trăiască, totuși nu toți vor să scape în Corabie. Mai mult chiar, scuipe mâinile ce li se întind de la intrarea în corabie. Iar mâinile sunt brațele părintești, brațele celor șapte Sfinte Taine ale Bisericii lui Dumnezeu, care izbăvesc pe oameni din potop, născându-i din trup în duh (Coloseni 2, 12), din omorâta viață, la viața cerească. Aceștia, care nu vor să scape în Corabia cârmuită de Iisus Hristos - Cel cu cruce - sunt fiii pierzării (Ioan 17, 12) fiindcă n-au primit iubirea Adevărului ca să se mântuiască. De aceea Dumnezeu îngăduie să vină asupra lor amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea (II Tesaloniceni 2, 10-12). Astfel, după trecere de vreme, îngăduind Dumnezeu, vrăjmașul mântuirii oamenilor s-a mai iscusit în rele: a scornit și el corăbii și cu ele dă târcoale peste apele potopului, ca să culeagă el pe cei ce întind mâinile să scape, dar scuipe Biserica. Pentru ei, fiii pierzării, îngăduie Dumnezeu amăgirea nelegiuită a satanei (II Tesaloniceni 2, 10), care li s-a făcut până acum în peste 800 de hristoși mincinoși (Matei 24, 24), care de fapt sunt diavolii. Căci până acum, nelegiuitul a scornit peste 800 de luntre sau biserici

⁸ Părintele Arsenie Boca, *Fericirea de a cunoaște calea*, ed. Credința Strămoșească, 2006

mincinoase, în care pe mulți îi ia de minte și-i duce cu el. Înșelăciunea-i ușor de prins: corăbierul vrăjmaș și hristoșii mincinoși nu au crucea pe catarg, iar înlăuntru nu au cele șapte Sfinte Taine. Înșelăciunea e și mai vădită, întrucât oricare dintre hristoșii mincinoși, luat în parte, nu e Fiul Tatălui, dovadă că nu lasă ucenicii să zică: Tatăl nostru, deși scrie: „Așa să vă rugați...” (Matei 6, 9). Apoi oricare dintre hristoșii mincinoși, luat în parte, nu e Fiul Sfintei Fecioare, dovadă că-și învață ucenicii să zică rău de Maica Domnului, și, în sfârșit, întrebarea Apostolului Pavel: „Oare S-a împărțit Hristos?” (I Corinteni 1, 13). Prin urmare, hristoșii mincinoși își scot ucenicii dintre fiii Tatălui și îi fac fiii pierzării. Aceștia sunt cei nesiguri în adevăr, dar siguri în înșelăciune.

Cum ajunge cineva pradă înșelăciunii, se va lămuri la vreme. Aici, răspunzând celor ce se țin mai presus de Biserică și Sfinți, e destul să le aducem aminte înșelăciunea în care au căzut jidovii, ucigașii dreptilor, primii călători la iad cu Scriptura în mână. Nu după Scripturi L-au răstignit ei pe Dumnezeu? (Ioan 19, 7)

Din păcătoși Biserica face Sfinți

Mântuirea e fapta milostivirii lui Dumnezeu prin care ne scoate din păcat, dacă vrem și ne ostenim și noi. Dacă nu vrem, cu sila, nu ne mântuiește nimeni. Așa voiește Dumnezeu, ca darul mântuirii Sale (Efeseni 2,8) să fie și roada cunoștinței, a voinței, a osteneții și a dragostei noastre. Dar e așa de milostiv, că tot El ne ajută și să vrem și să lucrăm. Calea mântuirii, însă, începe când vine omul - (de cele mai multe ori abia viu din gâlceava cu moartea) - și intră în Biserica văzută, cea adevărată, care e: „Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică”. Mântuitorul nostru a întemeiat și are numai o Biserică creștină, nu 800.

Biserica aceasta, una, e sfântă, pentru că Sfânt e Întemeietorul ei, și rămâne mereu sfântă, ba chiar îi sfințește pe păcătoși. Celelalte „biserici” nu sunt sfinte, pentru că sunt întemeiate de oameni robiți răzvrătirii, și nici nu sfințesc pe nimeni.

Biserica lui Hristos e Sobornicească, adică stă pe temelia celor șapte Soboare a toată lumea și cârmuită nevăzut de Mântuitorul Însuși (Matei 28, 20), nu de vreun înlocuitor al Său, mai presus de soboare.

Biserica în care ne mântuim e Apostolească, adică singura avându-și slujitorii urmând ca dar prin punerea mâinilor (Faptele Apostolilor 6, 6) unii de la alții în șir neîntrerupt în sus, până la Apostoli și până la Iisus. Toate celelalte, ivite după aceea, sunt alătura de cale, deci alătura de mântuire.

Prin urmare, cei ce stăm sub semnul Crucii (I Corinteni 1, 18), câtă vreme petrecem în cortul pământesc, urmăm calea mântuirii în Biserica văzută, luptătoare. După dezlegarea noastră din cele pământești, dacă am luptat lupta cea bună pe pământ (I Timotei 6, 12), venim în obștea Bisericii biruitoare din Ceruri - desăvârșirea neavând hotar.

Biserica de pe pământ se numește luptătoare, pentru că aici înșii din obște se luptă în ei înșiși, cu trupul, cu lumea și cu diavolul, sub povățuirea Bisericii. Păstorirea Bisericii urmărește ca nici unul din fiii Tatălui să nu se învrăjbească în ei înșiși, sau să se rupă din obște și din duhul dragostei lui Hristos, căci El unește obștea laolaltă, deci nimeni nu se mântuiește răzlețindu-se de obște.

Biserica din Ceruri se numește biruitoare fiind alcătuită din obștea bunilor biruitori mucenici, a sfinților slujitori și cuvioși și a tuturor sfinților purtători și mărturisitori de Dumnezeu (Apocalipsa 12, 11), unde sunt așteptați toți ucenicii Domnului, care vor mai fi până la sfârșitul veacului - (Apocalipsa 17, 14). Unii s-au învrednicit încă de aici să petreacă nevăzut cu sfinții, să fie cercetați de Maica Domnului, de Puteri cerești și chiar pe Domnul să-L vadă. E cunoscută întoarcerea lui Pavel, pe drumul Damascului (Fapte

26, 12-18) și răpirea lui în Rai (II Corinteni 12, 4).

Calea mântuirii, prin urmare, e de pe pământ la cer, ca a unora ce știm că, de la Dumnezeu am ieșit și iarăși la Dumnezeu ne întoarcem și lăsăm lumea. Fericit cine se întoarce...

Lupta mântuirii

Pe o asemenea mărită cale, nimeni nu poate merge singur, de nu va veni în obștea Bisericii și să fie condus de mâna nevăzută a Mântuitorului prin Preoți, ucenicii Săi văzuți, trimiși de El în fiecare generație de oameni. De aceea au zis Părinții că, cine vrea să se mântuiască, cu întrebarea să călătorească. Aceasta, pentru că oricine s-a hotărât să iasă din calea păcatelor, care este gâlceava fărădelegilor, se va trezi deodată că i se vor ridica împotrivă (II Timotei 3, 12) trei vrăjmași, unul după altul. Iar vrăjmașii mântuirii sunt aceștia: lumea, trupul și diavolul. Pe aceștia îi arată toți Sfinții Părinți.

Prin „lume” se înțelege categoria păcatului, adică turma oamenilor necredincioși (Ioan 1, 10), cei ce din toată voia s-au unit cu sfaturile dracilor (I Ioan 3, 8). Aceasta e lumea pentru care nu s-a rugat Mântuitorul. E gura satului, gura vecinului și, de multe ori, gura și faptele celor din casă cu tine (Matei 10, 36).

Aceștia, adică lumea, îți iartă orice ticăloșie ai face, oricât ai îndărăpta cu sufletul, dar nu te iartă nicidecum să le-o iei un pas înainte și să te faci mai bun. Oamenii aceștia ai lumii au o ciudată rușine de a fi buni. Bunătatea ta îi arde, și se trudesă să te scoată de vină cu tot felul de ponoase, ba că te mândrești, ba și alte ponoase îți mai aduc.

Lumea e veacul viclean, placul oamenilor (Efeseni 6, 6) și slava deșartă (I Ioan 2, 16). Gura lumii grăiește ale stăpânitorului ei (diavolul) (I Ioan 5, 19). De aceea avem poruncă: „Nu iubiți lumea, nici cele din lume: pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții, care nu sunt de la Tatăl” (I Ioan 2, 15-16).

Cine vrea să biruie această primă piedică (lumea), în calea mântuirii, are la îndemână acestea trei: răbdarea, iertarea și rugăciunea. Cu răbdarea suntem datori pentru că, mai înainte de a veni la calea lui Dumnezeu, sau la ostenele mântuirii, făceam și noi ale lumii, umblând pe calea păcatelor și astfel ne-am băgat datori, iar acum trebuie să plătim ale noastre de atunci, ca pentru răbdare să ne ierte Dumnezeu. Așa trebuie să plătim acum cu durere, cele ce le-am făcut odinioară cu plăcere.

Cine vrea să biruie lumea, e dator cu iertarea, oricâte neazuri ar pătimi de la oamenii lumii acesteia, ca unul ce știe că frații lui stau legați într-o robie străină, în întunericul necunoștinței de Dumnezeu și de ei înșiși.

Cine vrea să biruie lumea se roagă Tatălui său în ascuns, sau în gând, pentru orice fiu al lui Dumnezeu, oricât de întunecată purtare ar avea și oricâte rele i-ar face; căci răbdarea răului, iertarea fraților și rugăciunea în ascuns au putere înaintea lui Dumnezeu și, pentru ele, biruie El și întoarce spre bine pe cel ce te amărăște. Iar cu acestea, te-ai făcut pricină de mântuire pentru fratele tău din lume.

În rugăciunea cu gândul să fim smeriți, aducându-ne aminte greșelile noastre, și zicând: „Doamne, iartă-i vorbele și mie faptele!” Căci asupra smereniei, vrăjmașul nu poate nimic. Și făcând așa, ori de câte ori întâmplarea o cere - dar și când n-o cere - cu ajutorul lui Dumnezeu, treci cu bine peste prima piedică a potrivnicului, pe care ți-o ridică în cale, prin frații tăi din lume, mai slabi de înger (I Tesaloniceni 5, 14). Cine are darul dragostei, al răbdării și al gândului smerit, în vreme de luptă, poate vedea lucruri minunate, dacă luptă după lege (II Timotei 2, 5), iar legea este dragostea.

Așa de pildă, noi nu știm tainele lui Dumnezeu: pe cine mântuiește din lume și pe cine osândește. Dacă pe cel ce se salbățește asupra ta, din întunecimea sa, îl știe Dumnezeu că se va mântui, mântuirea lui o va face și cu ajutorul tău, că-ți dă ție darul

răbdării, al iertării din inimă (Matei 18, 35) și rugăciunea; și așa, pentru smerenia ta, îl va birui Dumnezeu și va alunga duhurile rele dintr-însul. Dacă, însă, fratele acela mai are de chinuit în robie străină, sau chiar își va pierde sufletul, la purtarea ta cea după Dumnezeu, răutatea lui va crește și desăvârșit se va sălbătici împotriva oamenilor și împotriva lui Dumnezeu. Prin urmare, nicidecum să nu uităm că ostași ai lui Dumnezeu suntem (II Timotei 2, 3). Deci fii destoinic, suflete, știind cui crezi (II Timotei 1, 12), cu ale cui arme bați războiul (II Corinteni 10, 4), cine îți ajută, ca să nu piardă Dumnezeu pe cineva, pentru neiscușința ta. De aceea au zis Părinții că pricina mântuirii este aproapele. De aceea, cei ce biruie lumea (I Ioan 5, 4) nu sunt o adunare de slabi, de neputincioși, oricât ar părea răbdarea o slăbiciune, ci ei sunt ostașii împăratului Hristos, primul Care a biruit lumea, și în temeiul aceleiași biruințe dă cununa, care este mântuirea. În nevoințe se dovedește răbdarea și credința Sfinților (Apoc. 13, 10).

Vrăjmaș milostiv și prieten viclean

Când potrivnicul se vede bătut la prima piedică - cea mai ușoară - ce o ridică în calea robilor lui Dumnezeu prin lume, le stârnește piedica a doua: propriul lor trup cu iubirea de sine. Se tânguie trupul, ca să te milostivești de el, (dar asta) e tânguirea vicleană a stricăciunii, care nu trebuie ascultată ci scoasă din rădăcină și firea făcută iarăși curată. De aceea, Părinții i-au zis trupului: „vrăjmaș milostiv și prieten viclean”. În vremea negriei pentru mântuire, trupul se năvălește cu patimile și poftele care l-au desfrânat și l-au scos de sub conducerea minții, sau mai bine zis au scos mintea de la conducere, încât se răscoală cu nerușinare împotriva sufletului, chinându-l în tot felul, întărâtându-se până și împotriva lui Dumnezeu. Deoarece „pofa cărnii este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu, fiindcă nu se supune legii lui Dumnezeu și nici nu poate” (Romani 8, 7). Așa vine, că fiecare suflet duce un necredincios în spate - trupul de pe noi. De la starea asta și până la a-l face să fie templu sau Biserică a Duhului Sfânt (I Corinteni 3, 16; 6, 19) e de luptă, uneori o viață întreagă.

Firea trupului fiind surdă, oarbă și mută, nu te poți înțelege cu el decât cu osteneală și foame, însă aceasta să fie după dreapta socoteală, ca să nu-i dăuneze sănătății. Acestea îl îmblânzesc și nu se mai ține vrăjmaș lui Dumnezeu. Rugăciunea și postul scot dracii poftelor și ai mâniei din trup. Foamea îmblânzește fiarele.

Toată lupta aceasta însă nicidecum să nu se poarte fără îndrumarea unui duhovnic iscusit, care știe pentru fiecare aceste trei: măsura, trebuința și puțința fiecăruia. Adică: după vârstă, după sănătatea rămasă - deși postul pe mulți i-a făcut sănătoși - și după tăria și felul ispitelor. Așa cere dreapta socoteală. Cei ce s-au grăbit fără sfatul dreptei socoteli, toți au întârziat sau au pierdut, îndărăptând. De aceea au zis Părinții, gândindu-se la cei grăbiți să stingă patimile, că mai mulți s-au păgubit din post, decât din prea multa mâncare și preamăreau dreapta socoteală, ca virtutea cea mai mare. Prețuirea pătimășii a trupului pe mulți îi întoarce împotriva duhovnicului, dar nu-i ține mult, boala îi întoarce; iar pe alții, mușcați la minte de mândrie, de la început nici nu-i lasă să ajungă, deși le tânjește cugetul. La vreme de umilință, însă, și aceștia biruie și vor intra în luptă.

Iubirea de sine, primul pui al diavolului

Așa numește Sfântul Maxim Mărturisitorul iubirea de sine: „primul pui al diavolului”. E cealaltă parte din piedica a doua ce ne-o stârnește potrivnicul în noi înșine: iubirea trupească de sine, începătura mândriei, puiul necurat. Împotriva ei

ne-a cerut Mântuitorul hotărârea lepădării de sine, zicând: „Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie” (Luca 9, 23). Lepădarea aceasta însă o poate face numai cel ce s-a desfăcut din toată dragostea lumească și și-a strămutat puterea dragostei sale, toată, către Dumnezeu. Sau altfel zis: pe cel ce l-a ajutat Dumnezeu să iasă din legăturile dinafară ale iubirii de lume, îl ajută să iasă și din legăturile dinlăuntru ale iubirii de sine.

Ca să treci cu bine peste piedica a doua, care ești tu însuși, iată că sporește Dumnezeu dragostea Sa către tine și sporește și dragostea ta de Dumnezeu, pe măsura piedicii din cale.

Într-adevăr, această iubire trupească de sine, primul pui al diavolului, numai dragostea aprinsă a lui Dumnezeu o poate arde și desăvârșit s-o facă scrum. Obişnuit, noi nu prea putem să ştim în câtă primejdie ne bagă iubirea de sine, dar putem deduce după purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Care, cu iubire, ajutând mântuirea noastră, îngăduie încercări, ceartă și ocări asupra noastră, ca să ne scârbim de noi înşine și să ni se tocească tot gustul de cele de aici, că altfel nu putem muri nouă înşine (Galateni 2, 19), ca să viem lui Dumnezeu. De aceea toți Părinții au fugit de laudă și au iubit ocară și toată năpăstuirea, ca pe unele ce ucid puii de drac și mai mult folos aduc de la Dumnezeu.

Cei ce, cu darul lui Dumnezeu, se izbăvesc și de legăturile dinlăuntru ale iubirii de sine, se mărturisesc și sunt: străini și călători aici pe pământ (Evrei 11, 13). De aceea „suspina în acest trup, dorind să ne îmbrăcăm cu locuința noastră cea din Ceruri” (II Corinteni 5, 2). Iată de ce, prin sfatul dreptei socoteli, trupul trebuie stins, veștejită floarea lui în lumea aceasta, iar faptele lui vicioase omorâte (Romani 8, 13). Stau mărturie cuvintele Mântuitorului, când zice: „Cine ține la viața lui o va pierde; iar cine-și pierde viața lui pentru Mine, va găsi-o” (Matei 10, 39). Înțelegem că-și va pierde viața cel ce ține la felul lumesc și trupesc al vieții. Sub altă formă auzim același cuvânt, grăind: „Cine va voi să-și mântuiască sufletul îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va mântui” (Marcu 8, 35). Sufletul are și el o parte pătimasă, care s-a năvălit cu viața cea trupească, încât sufletul multor oameni n-ar mai vrea să moară trupul, așa de tare s-au învoit și s-au legat cu plăcerea de lumea aceasta. Ar vrea să fie veșnică viața aceasta. Poate că și de aceea a lăsat Dumnezeu viața aceasta așa de necăjită, ca să ne mai și săturăm de ea. Deci, mai fericiți sunt săracii (Luca 6, 20) ca bogații. Căci zice bogatul: „Acum, suflete, ai multe bunătați adunate pe mulți ani: mănâncă, bea și te veselește”, iar pentru o atare socoteală Dumnezeu i-a zis: „nebun” (Luca 12, 20).

Deci, ca să ne mântuim, trebuie să ucidem înclinarea sufletului cea lunecoasă spre împătimirea cu lumea, cu trupul și cu avuția, care, toate, aici rămân. Dacă nu ardem această înclinare a sufletului spre lume, întreg sufletul se pierde.

Sunt alții care-și curătesc sufletul de patimi prin multe osteneli, știut fiind că și sufletul are patimile lui: părerea, slava deșartă, mândria, iar când scapă de aceste bucurii mincinoase, și-i dăruiește Dumnezeu cu adevărat bucurii duhovnicești, se îndrăgostesc de propriul lor suflet, că iată se face curat. Și sufletele acestea se sting și se pierd. Bucuria neînfrânată, chiar cea din daruri cu adevărat duhovnicești, te poate face să uiți că încă n-ai ieșit desăvârșit din împărăția ispitelor. Sufletul care se mântuiește este acela, care nu mai trăiește pentru sine, ci pentru Dumnezeu; e sufletul care s-a izbăvit de sine și petrece ca un dus din lume. Viața și dragostea lui întreagă este numai Dumnezeu, Care-l face să uite de sine, iar când revine la lumea aceasta, se urăște pe sine. Sfântul Ioan, Evanghelistul, prinde tocmai această a treia treaptă a luptei cu sine însuși după același cuvânt al Domnului, zicând: „Cine își iubește sufletul său, îl va pierde; iar cine-și urăște sufletul său în lumea aceasta, îl va păstra spre viața veșnică” (Ioan 12, 25). De am străluci

duhovnicește ca soarele, ceea ce la puțini se întâmplă, de una să ne ținem: că nu suntem din lumea aceasta, nu e aici dragostea noastră. Căci dragostea lui Dumnezeu ne arde, și arde și piedica a doua din calea întoarcerii noastre Acasă... Cei ce și-au întors toate puterile făpturii lor din lumea cea deșartă cu viciile ei, și le-au strămutat la Dumnezeu, lepădându-se de lume, au biruit lumea și pe ei înșiși, cu darul lui Dumnezeu.

Semnul Sfintei Cruci

În calea mântuirii, sau a întoarcerii noastre Acasă, se mai ridică o piedică: vrăjmașul însuși, puterea răului în persoană, sau îngerul rău. El, în mândria lui, nu poate răbda să fie bătut. Dacă a fost bătut când se lupta cu noi din afară, prin gura lumii, dacă a trebuit să fugă rușinat, după zeci de ani de lupte dinlăuntru, din trup și din suflet, atunci sufletul și mintea, făcându-se curate, îl prind în vederea nevăzută; și atunci (diavolul) nemaivând ce face, vine în persoană să se războiască cu noi. De acum, începe războiul minții omului cu mintea cea vicleană, sau războiul nevăzut. Spre războiul acesta, însă, sa nu îndrăznească nimeni de n-a fost chemat de Dumnezeu, cu rostul de a rușina puterea vrăjmașă și a mai întări neputința oamenilor spre război, căci nu e un război de glumă. Deocamdată să ne mulțumim a ști, că arme asupra diavolului avem aceste trei:

1 - Numele Domnului și al Maicii Domnului, despre care zice Sfântul Ioan Scărarul că: „Armă mai tare în Cer și pe pământ nu avem, ca numele lui Dumnezeu”.

2 - a doua armă pe care o avem împotriva puterii vrăjmașe este Sfânta Cruce (I Corinteni 1, 18). Aș întreba pe cei ce nu au cruce: cu ce semn vă apărați de diavol? Ei însă n-au semn, că nu-i lasă să-l facă. Nu în zadar semnul Crucii îl numește Biserica: „Armă nebiruită asupra diavolului, crucea Ta ne-ai dat-o nouă...”.

3 - iar a treia armă de apărare e smerenia sufletului, chiar în ceasul tulburării tale, zicând din adâncul inimii: „Pentru păcatele mele pătimesc acestea, Doamne, izbăvește-mă de cel rău”. Și întoarce-te cu inimă bună către Dumnezeu, orice gânduri rele ai avea, palmuindu-ți mintea, că vede Tatăl osteneala fiului și nicidecum nu-l lasă.

În pustia Carantaniei

Dumnezeu a făcut totul pentru mântuirea noastră. Aceasta nu înseamnă ca noi să ne dedăm lenei, pentru că a făcut Dumnezeu totul și noi nu mai avem nimic de făcut. Dumnezeu a făcut totul din partea Sa: S-a micșorat pe Sine și S-a făcut Om adevărat, într-un totu asemănându-se nouă, afară de păcat, (Filipeni 2, 7), ca să ne arate cu lucrul și cu pilda cărarea de urmat. El era și Dumnezeu adevărat, dar a mers omenește pe calea cea nouă. De aceea, calea mântuirii o numim calea lui Dumnezeu, pentru că cel dintâi El a mers pe ea.

Deci, cei ce vrem să ne mântuim, avem a merge și noi toți aceeași cale, toată. Și, fiindcă avem de a trece peste șerpi și peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașă (Luca 10, 19), iar noi suntem numai oameni, Iisus, Cel cu Cruce, ne ajută El, dăruindu-ne cele mai presus de firea noastră. Ba mai mult, chiar El însuși se luptă pentru noi, ca să-I urmăm întocmai toată calea pământească. Din buze, mulți Îl urmează pe Domnul, dar când să treacă prin moartea de pe cruce - adică desăvârșita lepădare de sine - mulți se dau înapoi. Toți aceștia întârzie pe cale. De aceea zic, cine vrea să vadă pe Domnul în veacul fără de sfârșit, după înviere, trebuie să meargă cu El toată calea, iar nu numai până la un loc, sau numai până la o vreme. Rămăși în urmă, de frică, (Apocalipsa 21, 8) sunt destui în toate veacurile și vremurile, dar mai ales în vremurile noastre, temându-se, ca nu cumva din cauza credinței să-și primejduiască viața aceasta. Ori, unde e fericirea aceea să cădem și noi în „primejdia” în care a căzut Dumnezeu? Iar de nu cădem (adică

nu suntem încercați prin ispite), e semn că nu suntem vrednici.

E bine de observat că Iisus Hristos, întrupat în Om adevărat, ca Om l-a biruit pe diavolul, iar nu ca Dumnezeu; căci cu puterea de Dumnezeu, ca fulgerul l-a aruncat din ceruri (Luca 10, 18). Iisus, ca Om adevărat, a venit să se lupte cu diavolul, întrucât numai așa ne putea împinge pe noi la toată îndrăzneala câtă trebuie. Iar ca Om, câștigând biruința desăvârșită asupra diavolului, biruința Sa ne-a dat-o nouă, dar, numai dacă ne luptăm și noi ca El. Cu biruința Sa, Mântuitorul ne-a învățat și pe noi, meșteșugul războirii, ne-a dat cunoștința și ne-a dat și puterea. El este modelul de luptă cât ține cărarea.

Iată, după Sfântul Maxim Mărturisitorul, lupta lui Iisus cu satana: Mântuitorul de aceea a venit, ca să sfărâme lucrurile diavolului (I Ioan 3, 8) și să surpe stăpânirea lui, în care îi ținea pe oameni. Astfel, când diavolul l-a ispitit în pustia Carantaniei (Luca 4, 1-13) ca să facă din pietre pâine, căci flămânzise, Iisus l-a bătut cu Scriptura, zicând: „Scriș este că nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul ce iese din gura lui Dumnezeu” (Matei 4, 4). Dar diavolul n-a renunțat la luptă, ci l-a ispitit cu strălucirea tuturor împărățiilor pământului - cu slava puterii politice - (gândind: nu cumva primește să fie împărat?), zicând Domnului: Ție îți voi da toată puterea și strălucirea ei, căci mie îmi este dată și o dau cui vreau, deci dacă Tu te vei închina mie, toată puterea și strălucirea ei ți-o dau Ție. (Matei 4, 8,9). Și răspunzând Iisus, l-a bătut grăind din Scripturi: „Mergi înapoia Mea, satano, că scriș este: Domnului Dumnezeului Tău să te închini și Lui unuia să-I slujești” (Matei 4, 10).

Când s-a văzut diavolul bătut din Scripturi, a luat și el Scriptura - căci știe și el Scriptura, însă diavolește, deoarece mintea lui fiind nebună, strâmbă înțelesul oricărui cuvânt, de vreme ce el nu stă într-un Adevăr, ci în minciună. Așa Îl duse pe Iisus pe aripa templului din Ierusalim, zicându-I „De ești Tu, Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te pe sineți, jos, că scriș este: «Îngerilor Săi va porunci pentru Tine, și pe mâini Te vor ridica, ca nu cumva să împiedici de piatră piciorul Tău»” (Matei 4, 7). Atunci Iisus i-a tăiat scurt și ispita aceasta, răspunzându-i: „Iarăși scriș este în Lege: «să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău»”(Matei 4, 7). Și după ce sfârși toată ispita, diavolul se duse de la El până la o vreme, semn că mai târziu, a venit și sub altă formă.

Cărarea e iubirea

Potrivnicul L-a cercat pe Domnul prin acestea trei:

- prin neputința trupului,
- prin slava deșartă și
- prin ispitirea de Dumnezeu.

Toate aceste ispite au ascunse în ele momeala plăcerii sau acul păcatului (I Corinteni 15, 56), însă în chip felurit.

Toate la un loc alcătuiesc chipul dintâi al războiului, sau, după Sfântul Maxim, ispita prin plăcere. Dacă Iisus S-ar fi biruit de oricare dintre acestea, ar fi căzut din dragostea Tatălui, ar fi călcat El porunca prima din lege, pe care avea s-o propovăduiască între oameni ca nimeni altul, porunca dragostei de Dumnezeu, ca Tată al oamenilor (Matei 5, 48).

Tot războiul potrivnicului acesta a fost: Ca să-l facă pe Domnul să calce dragostea către Dumnezeu ca Tată. Căci știe vrăjmașul că plăcerea pământească, pentru cine umblă după ea, are drăceasca putere să desfacă pe om de dragostea lui Dumnezeu și să i-o întoarcă spre plăcerea a orice altceva a veacului de acum afară de Dumnezeu.

Prin urmare, dacă mai avem inima prinsă de orice de pe pământ, stăpânitorul lumii acesteia încă ne mai ține legați în împărăția lui, de vreme ce dragostea noastră către Dumnezeu încă n-a ars și așa aceea.

După ce Domnul l-a bătut pe diavol în pustia Carantaniei, în sfânt sufletul Său, curat de lumea aceasta ca o pustie, a venit să-l bată și între oameni. Cuvintele Evanghelistului ne descriu și această latură a războiului, căci zice: „și după ce sfârși toată ispita, diavolul, se depărtă de el până la o vreme” (Luca 4, 13). Semn că a mai venit iarăși, însă de data aceasta, războindu-se cu Domnul prin oamenii lumii acesteia. Satana a răsculat împotriva Mântuitorului pe oamenii puternici de atunci, viclenii vremii, cărturarii și fariseii lumii vechi, unelte ale sale, oameni slabi dar cu putere mare, că doar-doar Iisus îi va blestema, sau îi va urî, și așa să greșească măcar împotriva celei de-a doua porunci, porunca iubirii de oameni.

Aceasta e, cum zice Sfântul Maxim, ispita a doua, prin durere, care are însușirea să învrăjbească oamenii întreolaltă. Mântuitorul, e drept, i-a mustrat și i-a certat ca nimeni altul (Ioan 8, 41-47), însă nu i-a urât nicio clipă, de vreme ce pe diavolul din ei îl certa și-l umilea, dându-l la iveală și arzându-l cu adevărul, iar pe ei îi iubea și-i învăța înainte (Ioan 8, 48-59).

Dumnezeu îi prevenise pe mai marii templului, prin vedenia lui Zaharia Proorocul, ca să ia aminte că și ei vor fi ispitiți. Iată cuvântul: „Și mi-a arătat Domnul pe Iosua (Iehoșua), marele Preot, stând înaintea feței îngerului Domnului și diavolul la dreapta lui, ca să i se împotrivescă” (Zaharia 3,1). Proorocul vede schimbându-i-se veșmintele rele cu altele bune și punându-i-se podoabă curată pe cap, și îngerul i-a atras aminte: „Fii luător aminte, Iosua, mare preot, tu și soții tăi, care stau înaintea feței tale: căci ei sunt chipuri pentru viitor. Căci iată Eu aduc pe Slujitorul Meu Odraslă” (Zaharia 3, 8). Totuși, ei, învăluiți cu lumea aceasta, n-au putut pricepe ispita, în care cădeau, pizmuind pe Iisus.

Iubirea de Dumnezeu și iubirea de oameni, în care atârână toată Legea și Proorocii (Matei 22,40), împlinindu-le Iisus ca nimeni altul, se vedea limpede că Iisus este Dumnezeu și că Dumnezeu este iubire (I Ioan 4, 8). Pe acestea două ni le-a dat ca porunci. De aceea, poruncile lui Dumnezeu bat pe vrăjmașul, când are cine le trăi. Căci iată, Dumnezeu se ascunde în poruncile Sale.

Trăirea acestor porunci arde pe diavol așa de cumplit, încât acesta răscoală puterile iadului și cu ele atăță oamenii lumii, care-s biruiți de el, și-i năpustește împotriva lui Iisus și a oricărui ucenic al Lui. Iar prin Lege, prin stăpânitorii lumii acesteia (ei înșiși stăpâniți de el, de diavol), prin slujitorii Templului: arhieriei Anna și Caiafa, prin Iuda vânzătorul, (toți biruiți de el), diavolul nu-L mai putea răbda să-i facă împărăția de jaf și-I cere nedreapta răstignire pe cruce, în rând cu tâlharii.

Războiul nevăzut între iubire și ură ajungând aici, iată cum îl bate Iisus pe diavol - tot ca om, să nu uităm - prin neputința și neprețuirea trupului (Ioan 6,63). Adică prin desăvârșita lepădare de sine sau primirea de bună voie a morții. Plăcerea a respins-o cu prigonire mare, durerea însă a primit-o cu dorire mare (Luca 12,50).

Vedem că la Domnul lupta e întoarsă:

- întâi l-a înfrânt pe potrivnicul în duh, în pustie, biruind prin dragostea de Dumnezeu ispita cea dintâi - momeala plăcerii;

- apoi l-a bătut în lume, prin iubirea de oameni, oricât îl lovea printr-înșii (prin oameni) vrăjmașul, cu ispita durerii;

- și pe urmă de tot, a venit - prin orânduire dumnezeiască - ispita, tot prin durere, asupra trupului Domnului, ispită pe care a biruit-o, dându-Și trupul să fie răstignit pe cruce, ca un făcător de rele. Nu-și dădea satana seama că răstignind „omul” pe Cruce, după ce-L va înghiți cu poftă, sau cu ura cea mai mare, va afla că prin Cruce a înghițit pe Dumnezeu. Nu-și putea da seama vicleanul de Taina Crucii, care-i va rupe toate cele dinlăuntru, și, Hristos Iisus, Omul-Dumnezeu îi va învia pe dreptii cei din Vechiul Testament, făcând biruință veșnică asupra răului, pe care o va da omului, fratele Său

(Matei 28,10) și ucenic pe aceeași cale. Această biruință a lui Iisus, prin omul în care Se ținea ascuns, ne-a deschis împărăția lui Dumnezeu și ne-a făcut cu putință învierea și mântuirea.

Iată de ce ne este drag de Dumnezeu, Cel în Treime închinat: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, că pentru noi și pentru a noastră mântuire S-a făcut Om, și omenește a mers și merge înaintea noastră, Însuși făcându-Se cărare de la om la Dumnezeu. Ne este drag că ne-a dat meșteșugul, învățătura și puterea.

Ca mărturii netrebnice (ce suntem noi) îi știm dragostea cu care ne iubește El, dar nimic de pe pământ n-o poate spune. El umblă nevăzut de oamenii cu ochi de lut, căutând mereu pe frații Săi (Matei 28, 10), pândind și alergând după fiecare ins și neavând odihnă până nu-i află pe toți, ca să-i adune Acasă. Și aceasta o face mereu, în fiecare veac de oameni, până la sfârșitul lumii. Asta nu o pot tăcea. Iar cine L-a văzut pe Domnul și neasemănata-I Cruce, pe care încă o tot duce, printre oamenii care-L pălmuiesc cu ură de fiară - până la sfârșitul veacului de acum - unul ca acela sare ca ars din orice iubire de sine și se roagă, strigând, să aibă în lumea aceasta soarta lui Dumnezeu și trăiește ca un dezlegat de viață și nici o urgie a vremii nu-i poate face nimic decât a-l desăvârși, lămurindu-l ca aurul.

Suferința fără de asemănare a lui Dumnezeu Mântuitorul nostru, cea din iubirea de oameni, curățește și viața noastră; căci acesta-i focul azvârlit de Dumnezeu pe pământ (Luca 12, 49): pârjolul dragostei, care aprinde lumea, arde dracii și strălucește cu lumină dumnezeiască pe smeriții Săi următori, ce se întorc Acasă. Dorul lui Dumnezeu după cel mai mare păcătos este neasemănat mai mare decât dorul celui mai sfânt om după Dumnezeu.

Saul și David

Pe calea mântuirii nimeni nu poate merge singur, de nu va fi condus de mână nevăzută a Mântuitorului, prin preoții Bisericii, ucenicii Săi văzuți. Căci zice: „Cine vă primește pe voi, pe Mine mă primește” (Matei 10, 40). Deci, în calea Duhului, nu poți merge fără ucenicie la duhovnic. Mulțimea ispitelor, vicleniile vrăjmașului nevăzut, care ne războiește prin lucrurile sau oamenii văzuți, oricând ar putea scoate pe ucenicul Domnului din calea mântuirii, și să-l rătăcească, dacă duhovnicul nu ar avea meșteșugul, știința și puterea de la Dumnezeu, ca să împrăștie și mereu să strice lucrăturile potrivnicului. Pricepem, prin urmare, că ucenicul sau credinciosul e dator cu ascultarea din dragoste către duhovnicul său, căci fără aceasta e cu neputință izbăvirea de necazuri și ajutorul la mântuire.

Sfânta Scriptură ne înșiră mulți ascultători buni, dar și foarte mulți neascultători. Dintre cei ascultători, alegem spre învățătură, dreapta socoteală cu sine a regelui David sub povățuirea duhovnicului său, Natan proorocul. Îl numim pe Natan duhovnic și nu sfetnic al regelui, pentru faptul că era îndreptător în ale Duhului și mijlocitor între legea lui Dumnezeu și fărădelegea omului, deși în Legea Veche nu era mântuire, spre deosebire de sfetnic, care mijlocește între om și om. Iar dintre neascultători, alegem viața regelui Saul, care nu primea sfatul lui Dumnezeu prin Samuil și neascultând, până în sfârșit, a luat plata neascultării, desăvârșit pierzându-se.

Cum ne băgăm datori

David, până a nu fi rege, era al optulea copil la părinți și ciobănaș cu slujba, trăind toți viață cumpătată. Când însă a ajuns rege, dând de trai bun, l-au îmbulzit poftele; s-a întâmplat și vremea cu prilej că o vecină a lui, femeia lui Urie, făcea odată baie. David a

văzut-o și s-a aprins de pofta curviei. A aflat cine e, a pus la cale cu fățarnicie și cu vicleșug trimiterea bărbatului ei în primejdie de moarte - unde a și murit - și așa, i-a luat muierea. Iată-l pe regele David, cel uns de Dumnezeu cu cinste de rege și cu dar de prooroc, omorând bărbatul și prea-curvind cu femeia rămasă. După slujbă era rege, după dar prooroc, trupul însă... vrăjmaș lui Dumnezeu și ucigaș de om. Și zice Scriptura: „Fapta aceasta, pe care a făcut-o David, a fost rea înaintea lui Dumnezeu” (II Regi 11, 27).

Vremea de plată

Să vedem acum, în ce chip îi rânduiește Dumnezeu îndreptarea. Știm că era uns rege de Samuil proorocul, însă acesta murise. Astfel a trimis Dumnezeu la David pe Natan, proorocul, care, printr-o asemănare l-a adus să-și cunoască păcatul și vrednicia de moarte. Proorocul sau văzătorul înainte al celor ce au să vie de la Dumnezeu, i-a făcut înțeleasă legea, care atârnă peste fără-de-lege. I-a arătat că, făcând moarte de om, sabia va atârna în veac asupra casei sale. Iar pentru că a luat femeia altuia și femeia sa va fi luată de alții, dinaintea ochilor săi. Ce a făcut el altuia în ascuns, alții îi vor face lui pe față, înaintea a tot norodul. Asta e legea nestrămutată a dreptății lui Dumnezeu, care aduce peste capul tău ce ai adus și tu peste capul aproapelui tău. Ce-ai făcut, ți se va face; ce-ai zis, ți se va zice; cu ce încarci pe altul, ai să duci și tu.

Când dreptatea lui Dumnezeu se întoarce asupra noastră, a sosit vremea de plată sau ispășirea. Ispășirea nu e o pedeapsă de la Dumnezeu ci o înțeleptire, o îndreptare mai aspră. Iar fiindcă dreptatea lui Dumnezeu mereu ține cumpăna între faptă și răsplată, putem vorbi chiar de legea ispășirii, ca de-o lege milostivă prin care ne curățim de petele faptelor rele. În vremea ispășirii, când vin asupra noastră strâmtorările, dacă le răbdăm de bună voie, neumblând cu ocolirea, atunci ne ajută Dumnezeu, iar nevrând să primim cele ce vin peste noi neînțelegându-le, nu ne ajută Dumnezeu, deși ar fi vrut.

Toată slujba aceasta a lămuririi ucenicului în ale duhului, în ale acelor nevăzute legi, de unde vin peste oameni toate cele văzute, n-o poate face decât duhovnicul, căruia i s-a dat meșteșugul, cunoștința și puterea ca să ajute omului, să vrea și el leacul ce i-l vrea Dumnezeu.

Mărturisirea

Când David și-a înțeles greșeala și urmările ei, și-a mărturisit păcatul zicând: „Am păcătuit înaintea Domnului”. De la această înțelegere și recunoaștere a păcatului, făcută înaintea duhovnicului, e cu putință îndreptarea. Aceasta e mărturisirea după voia lui Dumnezeu. Îndată după mărturisirea omului, vine de la Dumnezeu iertarea vinovăției: „Și Domnul a ridicat (acum) păcatul de deasupra ta - zise Natan - și tu nu vei muri”. Înțelegem de aici, ca atâta vreme cât ținem păcatele nemărturisite, ascunse cu voia, atâta vreme atârnă pedeapsa lor asupra noastră, ca o sabie care stă să cadă peste viața noastră. De îndată însă ce mărturisim păcatele și vinovăția, primejdia morții o înlătură Dumnezeu de deasupra noastră.

Ispășirea

Dumnezeu ne iartă ușor, însă noi, fiind ușuratici cu firea și scurți de minte, trebuie să câștigăm iertarea lui Dumnezeu, cu osteneală sau cu nevointă multă. Vinovăția ne-o iartă Dumnezeu, îndată după mărturisire. Cu năravul păcatului însă, trebuie să ne luptăm noi, uneori, toată viața. Această vreme de amărăciune, care ne învață minte ca să nu ne mai

întoarcem la cele dintâi, e chiar vremea ispășirii. Căci ispășirea ne învață cel mai bine calea lui Dumnezeu.

Să nu uităm însă, că una e ispășirea omului care s-a mărturisit și alta e ispășirea omului care nu s-a mărturisit. Unul e luminat la minte, liniștit și câștigă din nou nevinovăția; celălalt e întunecat, îndărătnic și mai rău se afundă. Unul e ascultător de duhovnic, asta-i ușurează ispășirea (răbdarea încercărilor); celălalt nu ascultă de nimeni, ceea ce-i face îndreptarea cu neputință.

Iată cum îl trece Dumnezeu pe David prin amărăciunile învățării de minte, sau calea ispășirii prin suferințe. Sabia ce ar fi atârnat asupra vieții lui - dacă nu și-ar fi mărturisit păcatul - se mută asupra copilului său, ca unul ce era în fărâdelegi venit. Proorocul îi prevestește moartea copilului ce i se va naște. În casa regelui încep să vie ispite peste ispite, între ceilalți fii ai săi. Pe unul din ei, regele îl pedepsește, ca doi ani să nu-i vadă fața, ceea ce era neînchipuit de greu pentru fiul de rege. Pedepsa aceasta însă își dă roada tocmai contrar așteptărilor, căci fiul său, prin suferința sa câștigă dragostea poporului și uneltește răsturnarea de pe tron a tatălui său. Pe de altă parte, ispititorul, duhul cel rău, cearcă și pe rege, nu cumva va vrea să despartă poporul în două tabere, una a lui și alta a fiului său și să se bată împreună, ca să își apere tronul, ceea ce ar fi pricinuit multă vărsare de sânge?

Iată cum îngăduie Dumnezeu ispititorului să se apropie, ca un vameș al văzduhului, să încerce pe robii lui Dumnezeu: nu cumva se mai află la ei ceva iubire de sine, ceva mândrie sau părere înaltă de sine, și printr-însa să-i întineze iarăși în cele dintâi; ba, dacă ar izbuti, în mai mari să-i cufunde. Regele David (sau dacă vreți: sufletul) se săturase de vărsare de sânge și n-a mai vrut să-și apere mândria de rege, ci și-a ales mai bine fuga de pe tron: umilința cea mai de pe urmă ce-i poate veni unui rege. Fuga lui însă dovedește, nu cea mai mare slăbiciune, ci cea mai mare putere. Căci primirea umilinței e cea mai mare putere a dreptului, pe când războiul pentru mândrie e dovada celei mai mari neputințe. David era hotărât să-și ispășească deplin fărâdelegea și să nu se mai încălcească iarăși în aceleași păcate. Drept aceea, fugind de prigonirea fiului său: „S-a dus în muntele Eleonului, și mergând plângea, capul îi era acoperit (așa e jalea la iudei), picioarele desculțe și toți oamenii care erau cu el își acoperiseră fiecare capul și mergeau plângând” (II Regi 15, 30).

Prin cuptorul smereniei

Că în foc se lămurește aurul, iar oamenii cei plăcuți Domnului, în cuptorul smereniei. (Sirah 2, 5)

Ispășirea mai are și laturi neașteptate prin care îngăduie Dumnezeu oricui, neînsemnat la slujbă sau la chip, să-ți sară în obraz și să ți-l palmuiască cu ocările cele mai de pe urmă. Astfel, pe când regele trecea plângând, un om oarecare, ca din senin, începu să arunce cu pietre după el și după tot poporul, și să-i azvârle în obraz blesteme: „Pleacă, pleacă, nelegiuitule și ucigașule!”

Iată cum îngăduie Dumnezeu să-ți auzi faptele pe nume. Foarte mari târcoale dă vrăjmașul în jurul celor ce se ispășesc, ca să-i scoată din calea mântuirii, ispitindu-i să nu se smerească, ci să-și apere “onoarea”. Potrivnicul, dacă n-a reușit să-l facă să-și măcelărească poporul în două tabere, era aproape sigur că măcar o moarte de om tot va mai scoate de la rege. Și, fiindcă prin blestemele cele din senin nu l-a putut scoate din liniștea pocăinței (și să-l împingă) la iuțimea mâniei ucigașe, s-a mulțumit vrăjmașul să intre într-unul din însoțitorii săi și să ceară regelui moartea aceluia om: „De ce acest câine leșinat blestemă pe domnul meu? Mă duc să-i tai capul!” (II Regi 16, 9).

David, însă, luminat de Dumnezeu prin Natan proorocul, duhovnicul său, era prevenit și avea cunoștință despre legea ispășirii (a încercărilor), precum că de la Dumnezeu îngăduire este și cu a Lui purtare de grijă trebuie să treacă, pentru păcatele sale, prin cuptorul smereniei (Sirah 2, 5), sau focul curățitor al ocărilor, ca un bun ascultător de Dumnezeu. De aceea regele, în loc să asculte ispita vrăjmașului, cea din însoțitorul său, o taie cu blândețea și cu înțelepciunea, zicând: „Lăsați-l să blesteme, căci Domnul i-a poruncit să blesteme pe David. Cine poate să zică Domnului: «De ce faci tu așa?»” Însoțitorul regelui, însă, cuprins de duhul rău care cerea moarte de om, nu se lasă bătut ușor, de aceea regele de mai multe ori îi spune același cuvânt. (E știut că pentru a scoate un gând rău din mintea cuiva, de foarte multe ori trebuie să i-o învălui cu cuvântul bun, ca să i-o izbăvești din robia gândului străin. Aci e calea cea mai lungă: de la urechi la inimă). Până în sfârșit, pentru că sfetnicul nu mai tăcea pentru apărarea onoarei, regele destăinuie însoțitorului său taina răbdării sale, zicând: „Poate va căuta Domnul la umilirea mea și-mi va răsplăti cu bine pentru acest blestem al lui”, cuvinte de frumoasă mărturie pentru regele care, întru cunoștință fiind, era smerit.

Și așa se duceau alături, fiecare în calea lui: regele în calea ispășirii sau a ascultării de Dumnezeu și ocărătorul în calea ocării; iar vrăjmașul, nevăzut, arzându-se de smerenie...

Totuși, de ce îngăduie Dumnezeu așa palme în calea dreptului? Pentru că nu este altă cale de sfințire și pentru că înaintea lui Dumnezeu nici cerul nu este destul de curat (Iov 15, 15), iar sfințire fără umilire nu există. Nouă, celor păcătoși și grei la pricepere, numai pe calea ocărilor ne aduce aminte de păcatele noastre știute sau uitate, ca să ni le cunoaștem și să ni le mărturisim. Dacă ne-am cunoaște cât suntem de păcătoși, ne-ar fi mult mai ușoară ispășirea, dar dacă nu ne cunoaștem păcatele, ni se pare, în ochii noștri, că suntem dreți și nu răbdăm cele ce vin peste noi, cu rânduiala lui Dumnezeu. Drept aceea, când auzi pe oricine făcându-te tobă de ocări și blesteme, nu te pripi cu mintea și nu sări cu gura, răspunzându-i cum nu trebuie, ci zi ca David: „Pentru păcatele mele, Domnul i-a poruncit să mă blesteme, dar pentru năpăstuirea ocării, va avea Dumnezeu milă de mine”.

Să zicem că, după părerea ta, ai avea o viață bună, după voia lui Dumnezeu, soție și mamă cumsecade, și totuși, așa din senin, la o întâmplare oarecare, un vecin, sau propriul tău copil sau soț să-ți ardă obrazul zvârlindu-ți vorbe grele: prăpădito, ucigașo, hoațo... iar tu, neștiindu-te de vină cu nici una din acestea, și nepricepând ce se lucrează la mijloc, se poate întâmpla să sari ca mușcată de șarpe, cu și mai grele vorbe, apărându-te și îndreptându-te, iar pe cel ce te cearcă, apăsându-l ucigându-l cu mânia.

Nu e bine, nu te grăbi, ci socotește precum trebuie: poate că nu ți-ai mărturisit asupra ta vreo greșală mai veche, cu propriul tău soț, iar soțul tău îți aduce aminte acum, într-un șuvoi de mânie, fără să știe că păcatul răbufnește odată, oricâtă uitare s-ar fi așternut peste el. Poate că și copilul îți strigă în ocara sa vreun păcat de-al părinților, de care (copilul) trebuie cruțat, fie cu fapta, fie cu gândul. Poate că, pentru vreun gând rău asupra vieții sale, el, la vreme îți aduce aminte, sub formă de necuviință, greșeala ce era să o faci asupra lui. Uitaseși să ți le mărturisești, să te dezlegi de vina lor și, iată, ți se aduc aminte. Că prin cei mai apropiați primim arsurile cele mai curățitoare, știut fiind că nu este nedreptate la Dumnezeu. Iar pe de altă parte, poate că puține zile mai avem și, din îngăduirea lui Dumnezeu, se răstesc la noi cei ce ne-au îndemnat la păcate (diavolii), și, prin vreo oarecare gură slabă, ne strigă pe înțeles vinovățiile noastre, pe care încă mărturisirea și lacrimile noastre nu le-au șters din potloagele lor.

Drept aceea, cu lumina cunoștinței fiind, în necazuri bucurați-vă! Căci celui lămurit în căile lui Dumnezeu, tot ce i se întâmplă, spre mai multă lumină i se face, ori pricepem, ori nu pricepem aceasta. Grija noastră să fie: de a nu strica ce ne tocmește Dumnezeu.

Învăță de la cel pățit

Ispășirea are o vreme a ei, care e mai scurtă sau mai lungă, după chipul în care prindem minte și ne statornicim sau nu în calea lui Dumnezeu. Dacă sufletul se statornicește în bine și purtările dinafară de asemenea, amărăciunile ispășirii trec și vremea iarăși se întoarce spre bucurie, dimpreună cu toate lucrurile, care nu ne mai stau împotrivă. Vremea de amărăciune ține de obicei cât ține mândria, căci celui smerit nimic nu-i poate sta împotrivă: nici lucrurile, nici oamenii și nici dracii. Înaintea lui Dumnezeu adevărata mărire e smerenia. Asta tămăduiește, curăță, apără și întoarce toate spre pace, până și pe Dumnezeu. Deci, când amărăciunea ispășirii și-a împlinit lucrul, iarăși întoarce Dumnezeu toate spre bucurie.

Iată în viața lui David lucrurile acestea...

Fiul răzvrătit al regelui a fost omorât într-o bătălie, deși tatăl său a vrut să-l cruțe, însă așa se plătește înaintea lui Dumnezeu răzvrătirea copiilor asupra părinților. David ajunge iarăși rege. Pe drum, când acesta trecea Iordanul, îi iese înaintea și omul acela care-l blestemase și tare i s-a rugat de iertare, ca să nu-l omoare pentru greșeala aceea. Iată cum, pentru răbdarea de atunci a regelui, a întors Dumnezeu și pe cel ce l-a amărât, ca să-și ceară iertate, cunoscându-și greșeala. Iar în locul copilului care-i murise, i-a dat pe Solomon, cel mai înțelept dintre fiii Răsăritului (III Regi 2, 35).

Calea prin care l-a învățat și l-a curățit Dumnezeu pe David, regele-prooroc, ne-a lăsat-o scrisă. E Psaltirea. Toate cuvintele Psaltirii dovedesc cunoștința cea din pățanie, sau învățămintele din durere, singura cale care poate învăța ceva pe oameni. Tocmai ajunsese cu scrisul la psalmul 31. În el vedem ascunse învățămintele care le-a trăit mai întâi el, de îndată după săvârșirea celor două fărădelegi. Cu cele descrise până aici, înțelegerea psalmului e mult ajutată. Totuși o tâlcuire pe scurt nu strică.

1. Ferice de acela căruia i s-au lăsat fărădelegile și ale cărui păcate i s-au acoperit.

2. Ferice de omul căruia nu-i va socoti Domnul păcatul și în sufletul căruia nu se află vicleșug.

Psalmul acesta l-a scris după ispășirea fărădelegii, când iarăși avea în suflet starea de fericire, de pe urma împăcării cu Dumnezeu. De aceea începe fericind pe omul căruia i-a iertat Dumnezeu păcatul.

Totuși, învățătura din vremea ispășirii (din necazuri) e de așa fel, încât și în vremea de fericire a sufletului nu poți uita amărăciunile, cu care te-a învățat Dumnezeu minte. Și, ca aducere aminte, înșiră stările sufletești chinuitoare prin care trece omul, câtă vreme nu vrea să-și mărturisească greșelile.

3. Câtă vreme am păstrat tăcere, mi se mistuiau oasele și suspinele nu-mi mai conteneau.

4. Că zi și noapte mă apăsa mâna Ta și seca vlaga mea, ca de arșița verii.

După o vreme, când durerea de pe urma păcatelor se face nesuferită, îi trimite Dumnezeu duhovnic, mijlocitor, în fața căruia:

5. Mi-am mărturisit însă păcatul și greșeala mea n-am ascuns-o.

6. Zis-am: „Mărturisi-voi Domnului fărădelegea mea!” Și îndată ai ridicat pedeapsa păcatului meu.

Aici e bine să luăm aminte însăși mărturia proorocului David, precum că îndată după mărturisire, Dumnezeu ridică pedeapsa păcatului, totuși ispășirea o faci, și de multe ori înduri încercări ani de zile în șir. Să fim înțeleși: ispășirea nu-i pedeapsă, ci școală, lumină la minte și milă de la Dumnezeu. Că are suferințe? De n-ar avea, n-am învăța nimic. Precum plăcerea e dascălul păcatelor, așa durerea e dascălul înțelepciunii, iar din odihnă încă n-a ieșit ceva de folos.

Iată apoi învățătura pe care o dă proorocul și pentru ispitele din vremea ispășirii, cât

și pentru credința în Dumnezeu, care ține cumpătul omului.

7. De aceea, toată sluga credincioasă să se roage Ție la vremea convenită, și chiar potop de s-ar stârni, pe acela nu l-ar potopi.

8. Tu ești limanul meu și Tu mă izbăvești la vreme de necaz; Tu faci să-mi răsună împrejur cântări de mântuire și-mi zici:

9. „Înțelepți-te-voi și-ți voi arăta calea pe care trebuie să mergi, sfătuitoarea ta voi fi și ochiul Meu va fi asupra ta”.

Și iarăși dă sfaturi la cei ce nu prea pricep rostul întăririi sufletești în vremea ispășirii, zicând:

10. Nu fiți fără minte, cum e calul și catârul, pe care-i silești la supunere cu frâu și cu zăbală.

11. Multe sunt bătăile care-l ajung pe păcătos. Iar pe cel ce se teme de Domnul, mila îl va întâmpina.

Psalmul sfârșește cu strigarea de bucurie, ca a unui izbăvit de Dumnezeu și iarăși făcut drept.

12. Bucurați-vă întru Domnul și vă veseliți, dreptilor! Scoateți strigăte de bucurie, toți cei drepti la inimă.

Iar în Psalmul 33, bucuria, cunoștința și sfatul iarăși se prind în horă:

1. Bine voi cuvânta pe Domnul în toată vremea; lauda Lui va fi pururi în gura mea.

2. Întru Domnul se va lăuda sufletul meu; audă cei blânzi și să se veselească!

3. Slăviți pe Domnul cu mine și să înălțăm numele Lui împreună.

4. Căutat-am pe Domnul și m-a auzit și din toate necazurile m-a izbăvit.

5. Apropiati-vă de Domnul și vă veți lumina și fețele voastre nu se vor rușina.

6. Vreun necăjit de-L strigă, îl aude Domnul și-l mântuiește din toate necazurile lui.

7. (Că) Îngerul Domnului străjuiește în jurul celor ce se tem de Dânsul și din toate necazurile lor îi scapă.

8. Gustați și vedeți că bun este Domnul! Ferice de omul care nădăjduiește într-însul.

9. Temeți-vă de Domnul toți sfinții Lui, că nimic nu lipsește celor ce se tem de Dânsul...

Și așa e toată Psaltirea: o mărturie strălucitoare a bunătății lui Dumnezeu, ținută în mână de David, ca o făclie, mângâind orice suflet zdrobit de pe urma păcatului. Lumina ei atrage la cunoștința tainelor lui Dumnezeu, cele asupra vieții, îndrumă sufletul la ascultare și smerenie, cu care oricine poate birui toate potrivniciile din calea mântuirii și poate răbda toate palmele ispitelor.

Cenzura invidiei

Invidiosul nu primește doctor pentru boala sa și nu poate găsi leac tămăduitor al suferinței deși Scriptura e plină de ele. El așteaptă ușurarea bolii doar într-un singur fel: să vadă prăbușindu-se pe unul din cei invidiați. Capătul urii lui e să vadă pe cel invidiat din fericit în nefericit, din norocos, nenorocit.

Pe unii oameni cu totul potrivnici, binefacerile îi îmblânzesc. Pe invidioși însă binefacerile mai mult îi înrăiesc. Rănilor invidiei sunt adânci și ascunse și el nu suferă vindecare, ca unele ce s-au închis de durerea lor oarbă în ascunzișurile conștiinței.

Invidiosul e dușmanul propriei sale sănătăți sufletești. Cel invidiat poate să scape și să ocolească pe invidios; dar invidiosul nu poate scăpa de sine însuși. Tu, invidiosule, dușmanul tău e cu tine, vrăjmașul ți-e continuu în inimă, primejdia e închisă în adânc, ești legat cu un lanț neîndurat, ești prizonierul invidiei și nici o mângâiere nu-ți vine în ajutor. A prizoni pe un om binecuvântat de Dumnezeu și a urî pe cel fericit, iată o nenorocire fără leac.

Soarele smereniei

David, om fiind, nu ne-a putut arăta ceva desăvârșit; totuși de ne-am purta ca David în vremea ispășirii păcatelor, destul de sporiți am fi în calea mântuirii. David era o icoană de mai înainte a lui Iisus, ce avea să vie. Căci numai Cel fără de păcat poate să ne arate și să ne dea ceva desăvârșit, și în ascultare și în ispășire. Adică ascultarea Lui și ispășirea Lui să împlinească ceea ce lipsește din ascultarea și din ispășirea noastră, a păcătoșilor.

Învățătura desăvârșită o avem de la: „Cel ce, fiind în chipul lui Dumnezeu, n-a ținut ca la o pradă la egalitatea Sa cu Dumnezeu, ci S-a golit pe Sine, a luat chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor, și la înfățișare dovedindu-Se ca un om. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-se până la moarte, și încă moarte pe Cruce. Pentru aceea și Dumnezeu L-a preînălțat și I-a dăruit Lui numele care este mai presus de orice nume, ca, întru numele lui Iisus, tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor dedesubt (Filipeni 2, 6-10).

Răbdarea răului sau umilința, în credința lui Dumnezeu, este cea mai uriașă putere asupra răului în lumea aceasta. Chip de umilință desăvârșită ne-a dat Mântuitorul pe cruce: El, Fiul și Slava Tatălui, Dumnezeu adevărat, nu S-a împotrivit ci a primit să treacă prin cea mai de pe urmă umilire cu putință pe pământ, căci știa ce putere are umilința.

Răbdând bătaie, scuiări în obraz, cunună de spini, piroanele și spânzurarea pe cruce, iar peste suflet huliarea celor fără-de-lege, toate acestea încă nu erau crucea cea mai grea; pe asta o avea la spate. Crucea cea mai grea, pe care era răstignit cu fața, era neasemănata durere a milei Sale de oameni, între care era și Sfânta Sa Maică. Iubirea de oameni i-a pricinuit o cruce neasemănat mai grea, pe care o poartă și Se ținutește de ea prin fiecare din răutățile noastre, până la sfârșitul lumii.

În toate acestea, ascultător desăvârșit arătându-Se Tatălui, cu smerenia Sa, cu desăvârșirea Sa, omeneste a biruit pe pământ, iar dumnezeiește a biruit în iad. Căci prin taina Crucii rupând pânțele iadului, care înghițise neamul omenesc cu neascultarea, a înviat dintr-însul pe Adam și pe toți dreptii, și de atunci este mântuire. Prin urmare, mântuirea este roada ascultării până la umilință a Mântuitorului. Iisus S-a dat pe Sine umilirii celei mai de pe urmă numai ca să ne câștige pentru mântuirea cu care a venit. De aceea El e Pomul vieții din Rai, iar întoarcerea în Rai, sau mântuirea, e roada acestui Pom, Care dă viață veșnică celui ce va mânca dintr-Însul. Pomul îl știm, roada Lui ni-e dată, dar dacă n-o mâncăm, nu ne mântuim.

Ar trebui ca așa de zornic să urmăim Mântuitorului toată calea Sa pământească, măcar pe cât ne zorește foamea și setea celor pieritoare. Desăvârșirea Mântuitorului în ascultare și lepădarea de Sine, pentru iubirea de oameni, a ridicat între creștini șirul fără număr de cuvioși și buni biruitori mucenici, care pentru dragostea Lui erau fericiți să sufere și ei chinuri înfricoșate de la necredincioșii vremii de atunci. Și precum David l-a omorât pe Goliat și leul, așa și creștinii biruiau leul nevăzut, căci dragostea până la moarte de Cel ce ne-a învățat cărarea și ne-a dat nebiruită armă lepădarea noastră pe Cruce, iată că pe ei i-a făcut mai tari ca iadul, care vărsa peste ei văpaie de ură, le îndesa cununa de spini pe cap și cuie în picioare, sau îi ardea de vii în cuptoare. Dragostea de Dumnezeu stinsese văpaia cuptorului din Babilon, urgia focului fugind de la fața lui Dumnezeu, Care în rouă o prefăcuse, și mântuia pe sfinți.

Trebuie rușinați încă de aici vameșii văzduhului, ca la mutarea noastră dincolo, cunoscând ei focul dumnezeiesc, ce a ars lucrurile lor din noi, să nu ne poată opri cu vreo datorie neplătită din vremea de acum rânduită ispășirii. Că așa zic Părinții, că vremea de acum spre pocăință ne e dată. Și nu-i trebuie potrivnicului pustiire mai mare

în lucrăturile sale decât ispășirea din dragoste, (răbdarea cu dragoste a necazurilor) căci ea arde datoriile noastre.

Nouă, neputincioșilor, deși cugetăm ale lumii și umblăm în calea păcatelor, încă nu ne-a îndesat nimeni cununa de spini pe frunte și nu ne-a bătut piroanele în tălpi. Zic însă: cine vrea să urmeze pe Domnul și să se asemene cu El, în Cruce să se asemene, și, cât poate să cuprindă firea omenească, asemenea cu El va fi.

Despre cei ce n-au necazuri

Nouă, toate necazurile ne vin de la greșeli, nu de la Dumnezeu. El numai le îngăduie, și spală cu ele vinovățiile noastre. Oamenii însă tare greu pricep, că ispășirea prin necazuri dovedește, nu părăsirea lui Dumnezeu, ci milostivirea Lui. Ba, chiar prin aceea știm că are Dumnezeu grijă de noi, dacă vom avea necazuri. Fiind atotbun și înțelept, ne poartă de grijă și ne spală, cu milostivire, ori vrem, ori nu vrem, ori pricepem acum, ori vom înțelege pe urmă. Căci: „Dumnezeu este îndelung răbdător și mult milostiv, dar nepedepsit nimic nu lasă” (Naum 1, 3). El așteaptă o vreme să vadă, ne grăbim noi cu pocăința de bună voie sau nu? Învățăm din necazurile altora, sau așteptăm să ne spargem și noi capul de ele, tot ca ei?

Dumnezeu vrea să-i ajute pe toți, dar nu toți primesc purtarea Sa de grijă. Așa se face că sunt oameni păcătoși care n-au necazuri. Pe aceștia i-a lepădat Dumnezeu. Căci știindu-le firea, precum că nu au leac și nu pricep nimic din ocârmuirea Sa, îi lasă în păcatele lor. Aceștia sunt cei de care zice David în Psalmul 72, că: „N-au nici o suferință până la moarte și-s plini de sănătate; cu oamenii la osteneli nu iau parte, și nu sunt supuși la bătai ca ceilalți oameni. Râd de toată lumea și grăiesc de sus. Iată, necredincioșii huzuresc în lumea aceasta și-si adună bogății”. Așa că mulți din neștiință „râvnesc soarta (pământească a) necredincioșilor, văzând propășirea păcătoșilor”, dar când înțeleg „sfârșitul păcătoșilor” - iar aceasta le vine numai când intră la “Altarul Domnului” - abia atunci nedumerirea li se împrăștie. Căci la Altarul Domnului, unde „se află ascunse toate comorile cunoștinței și ale înțelepciunii” (Coloseni 2, 2-3), în Iisus Hristos adică, ei află că „Pentru vicleșugul lor îi pune Dumnezeu pe căi alunecoase și-i lasă să cadă în prăpastie și ajung la pustiire” (Ps. 72, 3-19).

Nu fericiți, așadar, pe cei ce n-au necazuri în lumea aceasta. Căci, cunoscându-i Dumnezeu că n-au minte să-I înțeleagă voia, nu le mai rânduiește o ispășire, în lumea aceasta, ci osânda în cealaltă. Iată de ce, Dumnezeu preamilostivul și când osândește la iad tot milostiv se dovedește și, ca un mai înainte știutor din veci a toate, nu le trimite necazuri pe potriva păcatelor lor, căci mândria lor, cea peste măsură de mare, nu rabdă nicidecum ispășirea prin umilință. Dimpotrivă, încercarea lui Dumnezeu de a-i spăla prin ispășirea cea fără de voie, lor li s-ar întoarce tocmai pe dos. Căci ei, iubind mai tare mândria și slava deșartă a lumii acesteia decât smerenia și supunerea lui Dumnezeu, tocmirea nebună a minții lor îi aruncă în deznădejde, din care fac cel mai mare și mai de pe urmă păcat în lumea aceasta: sinuciderea, sau omorârea de sine. Ori toate celelalte păcate ce le-ar putea face omul, adunate la un loc, sunt mai mici decât acesta singur. De aceea, din milostivire mai presus de înțelegere, pentru mulțimea neputinței lor, nu-i bagă Dumnezeu în cuptorul smereniei, că nu pot să rabde, ci vor merge în osândă, dar nu în osânda cea mai mare, ca ucigașii de sine.

Cum se urzește o cădere

Poate greși înaintea lui Dumnezeu și un popor întreg. Astfel, primul rege al iudeilor, Saul, a fost ales și cerut de toți bătrânii lui Israel, fără plăcerea lui Samuil proorocul și

fără voia lui Dumnezeu (Osea 8, 4). Totuși Dumnezeu i-a lăsat în sfatul lor și le-a dat lor lucrul după care-i trăgea inima. „Înainte oamenilor - zice Înțeleptul - este și viața și moartea, și oricare le va plăcea, li se va da. Dar să lucreze păgânește nimănui n-a poruncit și nimănui n-a dat libertate să păcătuiască” (Sirah 15, 16-20).

Lăsându-i Dumnezeu în voile lor, iată pe bătrânii poporului, ei, cei datori cu cunoștința, înscriindu-se la o datorie grea, pe care vor avea să o ispășească împreună: și rege și popor. La așa sfat al lor: „A zis Domnul către Samuil: Ascultă glasul poporului, căci nu pe tine te-au lepădat, ci M-au lepădat pe Mine, ca să nu mai domnesc Eu peste ei” (I Regi 8, 7).

S-a luptat Samuil cu poporul, ca să nu-l lase să facă o greșeală ca aceea, însă ei văzuseră slava de la curțile regilor vecini și a regilor pe care-i bătuseră, și sclipirea aurului le-a luat mintea din nou și se răniseră la inimă cu mândria și cu slava deșartă. De aceea n-au ascultat sfatul lui Dumnezeu prin prooroc, ci țineau una „Dă-ne rege și vom fi și noi ca celelalte popoare” (I Regi 8, 19-20). Și a zis Domnul a doua oară către Samuil: „Ascultă glasul lor și pune-le rege!” (I Regi 8, 22).

Așa i-a scos Dumnezeu înainte pe Saul, care se abătuse pe la Samuil văzătorul, să-l întrebe de niște măgărițe rățacite (I Regi 9, 20). Pe acesta l-a uns rege, turnându-i mir pe cap. La sărutat și i-a spus datoriile și drepturile de rege, precum și că se va schimba și se va face alt om, dându-i Dumnezeu altă inimă, până și dar proorocesc (I Regi 10, 1,6-9).

După oarecare vreme, la înnoirea prăznuirii, Samuil, ca să-i lege strâns de poruncile lui Dumnezeu, din nou le-a adus aminte, cât de mare e păcatul pe care l-au făcut înaintea lui Dumnezeu, că au cerut rege. Samuil și-a întărit cuvântul acesta, cerând fulger și ploaie în vremea secerișului, și a fost așa, încât frica de Dumnezeu și de Samuil cuprinsese tot poporul. Abia la a treia muștrare cu semn, poporul și-a recunoscut greșeala și a zis: „Roagă-te pentru robii tăi, înaintea Domnului Dumnezeului tău ca să nu murim, căci la toate celelalte păcate ale noastre am mai adăugat un păcat, când am cerut rege” (I Regi 12, 19).

De ce oare proorocul dădea mereu poporului greșeala peste nas? Cu rostul ca să înțeleagă poporul că a greșit schimbând teocrația cu regatul, și înțelegând, din adâncuri să-și ceară iertare, că altfel nu vine iertarea. Mulți, până nu-și înțeleg greșelile, se cred curați, apărându-se că: n-au omorât, n-au dat foc, și așa mai departe. De fapt, ei sunt închiși la minte cu un vâl de întuneric care nu se rupe altfel, decât numai când le izbești păcatele peste obraz. Asta este osteneala proorocului: să lucreze cum va ști pocăința, din adânc, a poporului, ca să vie de la fața lui Dumnezeu ispășire milostivă, vreme de reînviore (F. Ap. 3, 19), iar nu osândă cu urgie mare.

Puterea care nu ascultă

În vremea aceea, Samuil trimis a fost de Domnul către Saul să-i spună: „Adusu-mi-am aminte de cele ce a făcut Amalec lui Israil, cum i s-a împotrivit în cale, când venea din Egipt. Mergi acum și bate pe Amalec... și nimicește toate ale lui. Să nu iei de la ei nimic pentru tine, ci nimicește-i și dă blestemului toate câte le are. Să nu-l cruți, ci să dai morții: de la bărbat până la femeie, de la tânăr până la pruncul de țâță, de la bou până la oaie, de la cămilă până la asin” (I Regi 15, 3).

Aceasta era porunca lui Dumnezeu către Saul, care purtând sabie a primit în ascultare o treabă de sabie. „Dar Saul și poporul (iarăși au făcut de capul lor) au cruțat pe Agag, regele lui Amalec, pe cele mai bune din oi și din vitele cornute, mieii îngrășați și tot ce era bun n-a vrut să piardă. Iar toate lucrurile neînsemnate și rele le-au pierdut. Atunci a fost cuvântul Domnului către Samuil, zicând: „Îmi pare rău că am pus pe Saul rege, căci el s-a abătut de la Mine și cuvântul Meu nu l-a împlinit” (I Regi 15, 8-10).

Iată cum, de la neascultare începe căderea de la Dumnezeu și greșelile se țin lanț, una după alta.

Oare pentru niște miei și oarece vite cornute și pentru că războinicii au cruțat pe căpetenia lui Amalec, să se fi supărat Dumnezeu așa de tare încât să se tânguie omului că-i pare rău de ce a făcut, punând pe Saul rege?

Sfânta Scriptură, cartea lui Dumnezeu, are literă și are duh. De aceea și citiri sunt două. Dacă-ți dezleagă El, Dumnezeu, taina ascunsă în litere, te pricepi, dacă nu ți-o dezleagă, nu pricepi decât litere.

Astfel, cufundându-ne în urmă, peste rostogolul veacurilor, dăm de vedenia lui Avraam (Facere 15):

12. La asfințitul soarelui, a căzut pe Avraam somn greu, și iată că l-a cuprins întunericul și frică mare.

13. Atunci a zis Domnul către Avraam: „Să știi bine că urmașii tăi vor nemernici în pământ străin, unde vor fi robiți și apăsăți patru sute de ani.

14. Dar pe neamul acela, căruia vor robi, îl voi judeca Eu, și după aceea vor ieși, să vină aicea, cu avere mare.

15. Iar tu vei trece la părinții tăi în pace și vei fi îngropat la bătrâneți fericite.

16. Ei însă se vor întoarce aici în al patrulea veac de oameni, căci nu s-a umplut încă măsura nelegiuirilor Amoreilor”.

Ce să fie cuvintele acestea? O descoperire făcută lui Avraam, un cuvânt al lui Dumnezeu către om, care dezvăluia purtarea Sa de grijă, cu care ocârmuiește neamurile peste veacuri, înspre o ispășire și o mântuire a neamurilor. Cuvântul acesta al lui Dumnezeu, spus lui Avraam cu sute de ani în urmă, venea să se îplinească în zilele lui Saul. De aceea, așa a fost cuvântul Domnului către Saul, prin Samuil, zicând: „Adusu-mi-am aminte de cele ce a făcut Amalec lui Israel... când venea din Egipt. Mergi acum (I Regi 15, 2-3) și bate pe Amalec și nimicește toate ale lui”.

Cuvântul acestei ocârmuirii a lui Dumnezeu nu l-a ascultat regele, și de aceea S-a supărat Dumnezeu și l-a părut rău că l-a pus rege, căci nu i-a împlinit porunca întocmai, cuvântul care arăta voia Sa peste veacuri și „acum” atingea din nou pe oameni.

În duhul Părinților

După alt înțeles, Saul este tot omul, e toată mintea, e tot sufletul dăruit de Dumnezeu, prin Taina ungerii cu Sfântul Mir, rege peste Israil. El primește poruncă să poarte război cu Amalec, prin care se înțelege diavolul, și să-l piardă dimpreună cu tot ce are el: femeile - plăcerile, pruncii lor - puii de drac, dobitoacele - patimile contra firii, cu un cuvânt toate ale lui Amalec, care a împiedicat ieșirea din robia lui Faraon, care este altă icoană a diavolului.

Nici Saul al nostru, din noi din fiecare, nu ascultă, nu împlinește porunca, ci cruță tocmai căpetenia și ceva vite mai arătoase ale lui. Nu omoară căpetenia relelor cu ascultarea de Dumnezeu, nu omoară dobitoacele cele mai arătoase, patimile cu chip nevinovat, dar care tot patimi sunt, deși poartă tot piele de miel, sau chipul nevinovăției.

Noi, neamul cel creștinesc, noul Israil, în cele trei Taine prin care intrăm în marea obște creștină: Sfântul Botez, Ungerea cu Sfântul Mir și Sfânta Împărtășanie, suntem uniți: preoți, regi și împărați peste patimi. Deci, uniți în lăuntrul nostru și întreolaltă în cuvântul lui Dumnezeu am primit porunca și puterea de a omorî pe Amalec cel de duh și toate ale lui să le dăm pierzării. Iar dacă facem ca Saul și n-ascultăm, să batem războiul după porunca și puterea dată nouă de sus, atârnă asupra noastră, ca o sabie, părerea de rău a lui Dumnezeu (Facere 6, 6).

Când se întunecă mintea

Proorocul, văzătorul dincolo de literă și lucruri, durându-l inima de greșeala regelui, caută să i-o îndrepte. Căci, ca unul ce l-a uns rege, era legat și răspunzător duhovnicește de dânsul.

Astfel duhovnicul își cheamă regele la pocăință, zicându-i: „Rău ai făcut că n-ai împlinit porunca Domnului Dumnezeuului tău, care ți s-a dat. Acum domnia ta nu va mai ține; Domnul Își va găsi un bărbat după inima Sa, și-i va porunci Domnul să fie conducătorul poporului Său, deoarece tu n-ai împlinit ceea ce ți s-a poruncit de Domnul” (I Regi 13, 13-14). Pe lângă cuvântul acesta, îi mai ajută făcând și o noapte de rugăciune. Se întâlnește a doua oară cu regele; îi spune din nou greșeala sa, că: „Nesupunerea e un păcat la fel cu vrăjitoria, și împotrivirea la fel cu închinarea la idoli. Deci, pentru că ai lepădat cuvântul Domnului și Domnul te-a lepădat, ca să nu mai fii rege peste Israil” (I Regi 15, 23). La acestea, Saul face o pocăință mincinoasă, mai mult ca să scape de gura proorocului, zicând: „Am păcătuît, călcând porunca Domnului și cuvântul tău, dar m-am temut de popor și am ascultat glasul lui. Ridică dar păcatul de pe mine” (I Regi 15, 24-25).

După cum și era de așteptat, omul cu inima împărțită, toate le vede împărțite ba chiar și pe cele ce sunt una, le desparte. Căci iată-l făcând despărțire între porunca Domnului și cuvântul proorocului, ca și când acestea n-ar fi unul și același lucru. Ba se mai și îndreptățește, aducând în sprijin temerea sa de popor. Temerea sa, însă, era determinată de acea lepădare de sus (Înțelepciunea 17, 11-12), pe care o simțea inima sa, ca una ce nu omorâse de la sine pe regele cel de alt neam, nu omorâse cornutele mâniei, nici mieluseii iubirii de sine. De aceea, când Samuil din nou vrea să-l aducă la pocăință, regele sare de la pocăință la îndărătnicia mândriei, zicând: „Am greșit, dar dă-mi acum cinste înaintea bătrânilor poporului meu și înaintea lui Israil...” (I Regi 15, 30), săritură care face pocăința cu neputință iar de la Dumnezeu vine osândă, în loc de ispășire.

Atunci a zis Domnul către Samuil: „Până când vei tânji tu pentru Saul, pe care l-am lepădat, ca să nu mai fie rege peste Israil? Uplete cornul tău cu mir și du-te la Iesei din Betleem, căci dintre fiii lui mi-am ales rege” (I Regi 16, 1).

Era David, copil bălai cu ochi frumoși și plăcut la față. „Și a luat Samuil cornul cu mir și l-a miruit în mijlocul fraților săi, și s-a odihnit Duhul Domnului din ziua aceea asupra lui David. Atunci s-a depărtat de la Saul Duhul Domnului, și-l tulbura un duh rău trimis de Domnul, încât și slugile lui Saul i-au zis: Iată un duh rău, trimis de Domnul, te tulbură” (I Regi 16, 12-15).

Trebuie să arătăm că, dacă în vremea când avea Duhul lui Dumnezeu n-a vrut să se îndrepte, acum, muncit de diavol, îi va fi cu atât mai greu să se îndrepte, dacă nu chiar cu neputință. Îndărătnicirea înaintea unui trimis iată ce pedeapsă aduce de la Dumnezeu. De aceea, din toate timpurile se știe atunci când puternicii vremii ridicau mâna asupra slujitorilor lui Dumnezeu, n-a mai dăinuit puterea lor. Saul, stăpânit de duhul rău, se răscoală împotriva lui Dumnezeu și a slujitorilor Lui. Așa, când se îndrăcea Saul în casa sa, umbla să facă moarte de om, lucrul ucigașului de oameni, căci de două ori a aruncat după David cu lancea, cugetând să-l pironească de perete (I Regi 18,10-12; 19,10). Se sălbăticea și asupra lui Samuil, căci îl ocrotea pe David, dar n-a putut să-i facă nimic. Mintea i se întunecă din ce în ce mai mult, dă poruncă să ucidă pe preoții Domnului, fiindcă țineau cu David, ceea ce slugile sale au și făcut, ucigând în ziua aceea optzeci și cinci de Preoți (I Regi 22, 17-18).

Fapta aceasta a lui Saul dovedea nebunia minții lui și înstrăinarea cu totul de pocăință, ceea ce îi atrage de la Dumnezeu nenorociri și necazuri fără oprire. Samuil proorocul moare, deci sfătuitor nu mai are. Asupra lui David se pornește cu oaste, dar cu

orânduire dumnezeiască David îi cruță viața de mai multe ori: ba odată chiar îi fură sulita de sub cap, iar altădată îi taie un colț de haină, vrând să-i dovedească bunătatea sa. Dumnezeu îi arătase că nu-i vrea moartea, ci întoarcerea. Căci cu ce l-ar fi putut zgudui mai tare spre întoarcere decât cu dovezile bunătății lui David, cel ce-i cruțase viața de mai multe ori (I Regi 24, 1-20). Dar o minte nebună nu mai înțelege cele bune, nu se mai poate sui să priceapă din cele văzute pe cele nevăzute. O minte întunecată n-o mai poți crede, chiar când grăiește bine, nu mai are statornicie.

De aceea vin nenorocirile, cea mai de pe urmă cale, ce o mai are Dumnezeu la îndemână, ca să dezmeticească pe om la minte. „S-au adunat deci filistenii” (I Regi 28, 4) împotriva lui Israil cu război. Saul a adunat și el tot poporul și a făcut tabără. Văzând însă Saul tabăra filistenilor s-a înspăimântat și s-a zguduit tare în inima lui (I Regi 28, 5). Și a întrebat Saul pe Domnul, dar Domnul nu i-a răspuns nici prin vis, nici prin vedenie, nici prin prooroci. Atunci Saul zise slugilor sale: „Căutați-mi o femeie vrăjitoare, ca să mă duc la ea și s-o întreb”. Iar slugile au răspuns; „Este aici în Endor o vrăjitoare”. Saul și-a schimbat hainele și s-a dus la vrăjitoare (I Regi 28, 6-8).

Dumnezeu, știindu-l că va face aceasta, nu i-a răspuns: căci mintea lui nu mai făcea deosebire între bine și rău, între Dumnezeu și diavol. Iată-l acum pe Saul, părăsit de Dumnezeu și mergând la vrăjitoare, ucenița diavolului.

Spiritism

La vrăjitoare, cere din morți pe Samuil, pe care nu-l ascultase când a trebuit; așa aduce Dumnezeu strâmtoarea peste om, ca să prețuiască sfatul, încât și din morți ar fi în stare să cheme pe aceia pe care nu i-a ascultat la vreme. Neascultătorii, oameni tari de cap și betegi la minte de fumul mândriei, nu au parte de darurile sfatului. Căci, părăsind sfatul cel dat la vreme, și Dumnezeu îi părăsește, și-i lasă în sfatul celui rău. Așa a pățit Saul, căci după tâlcuirea Sfântului Grigorie al Nissei, care lămurește lucrul acesta, nu duhul lui Samuil a ieșit din iad (deși în iad au mers toți dreptii Vechiului Testament, afară de Enoh și Ilie) ci a ieșit duhul cel rău, cu care lucra vrăjitoarea, și care a luat înfățișarea lui Samuil, ca desăvârșit să-l înșele pe Saul.

Iată-l pe fostul rege, căzând cu închinare înaintea meșteșugirii diavolului, care își întinsese stăpânirea și asupra vieții sale, încât și sfârșitul i l-a proorocit.

I Regi 28:

15. „Și a zis (cel în chipul lui) Samuil către Saul: „Pentru ce mă tulburi ca să ies?” Dar Saul răspunse: „Mi-e tare greu; filistenii se luptă împotriva mea, iar Dumnezeu S-a depărtat de mine și nu-mi mai răspunde nici prin prooroci, nici în vis, nici în vedenie; de aceea te-am chemat, ca să mă înveți, ce să fac?”

16. Zis-a (cel în chipul lui) Samuil: „La ce mă mai întrebi pe mine dacă Domnul S-a depărtat de tine și S-a făcut vrăjmașul tău?”

17. Domnul face ceea ce a grăit prin „mine”: va lua Domnul domnia din mâinile tale și o va da lui David, aproapele tău.

18. Deoarece tu n-ai ascultat glasul Domnului și n-ai împlinit iuțimea mâniei asupra lui Amalec, de aceea Domnul face aceasta cu tine acum.

19. Și va da Domnul pe Israil, împreună cu tine, în mâinile filistenilor: mâine, tu și fiii tăi veți fi cu mine!”

Așadar, fărădelegea vorbirii cu morții, sau spiritismul, are vechime mare. În zilele noastre a ajuns o adevărată modă de lume mare și, fiind cea mai subțire dintre amăgiri, e și cea mai primejdioasă rătăcire. Să fim înțeleși, Biserica nu tăgăduiește spiritismul, ci-l oprește. Iată de ce: spiritul care vine nu poate aduce nici o probă îndeajuns de convingătoare despre ființa sau identitatea sa. Poate înșira dovezi după dovezi, arătând că știe

lucruri pe care, ni se pare nouă, numai răposatul putea să le știe, dar și îngerii răi, sau spiritele rele pot să le știe tot așa de bine. În nici un chip nu putem fi siguri de identitatea celui ce vorbește sau scrie întocmai ca răposatul. Se întâmplă, adică, cea mai meșteșugită substituție a persoanei, care e înlocuită și copiată întocmai întru toate, cum o știm și noi, ca amăgirea noastră, cea din bună credință, să fie desăvârșită, iar noi să credem o lucrare de amăgire ca pe cea mai adevărată descoperire de dincolo. Și văzând că cele mai multe dintre descoperiri se împlinesc, primești fără control cea mai de pe urmă înșelare. Iar aceasta o pătesc mai ales cei ce ocolesc sfintele Predanii ale Bisericii și umblă după măiastra înșelare, ca să-i povățuiască aceia către lumea de dincolo. E și mai ușor: spiritismul nu cere lupta cu sine însuși, nu cere sfințirea vieții, nu cere recunoașterea dumnezeirii Mântuitorului, nu oprește ispitirea de Dumnezeu - că tocmai asta e spiritismul. Ba, dacă ții neapărat la acestea, de teama să nu te afli în greșală, ți le cere și pe acestea, dar numai ca pe lângă toate acestea să mai crezi și în spiritism, adică și în altceva pe lângă Biserica întemeiată de Dumnezeu. Iar cu vremea, câștigându-ți încrederea, te poți pomeni cu sfaturi împotriva mântuirii, sau pradă nălucirilor care clintesc mintea din dreapta socoteală.

Că dintre sfinți mulți au grăit cu îngerii, iar unii cu adevărat au grăit și cu cei mutați de aici, ba și la viață i-au întors, dar asta a fost din îngăduința lui Dumnezeu, ca o mărturie a nemuririi sufletelor și a învierii celei de obște, și ca o slavă cu care i-a cinstit pe sfinți. Din când în când se arată între oameni, cât ascultă Dumnezeu de sfinți, când ardea într-înșii iubirea de oameni și voiau să-i scape de vreo mare nedreptate năpăstuită peste dânșii; ei cer de la Dumnezeu mărturia celui de dincolo de mormânt. Dar de la minunile lui Dumnezeu, prin Sfinți, și până la descoperirile spiritiste e tot atâta depărtare câtă de la Sfinți la ispititorii de Dumnezeu. Viața Sfântului Ciprian, care înainte de a fi creștin era mare vrăjitor și înșelător de oameni, ne stă mărturie.

Altă pricină, pentru care Biserica își oprește fiii de la calea lăaturalnică a spiritismului și a vrăjitoriei de toate treptele, e și aceasta: s-a băgat de seamă că practica spiritismului duce la nebunie. Făcându-se cercetare undeva, într-un ospiciu de nebuni, s-a găsit că 70 la sută, din cei internați, făcuseră spiritism. Cum se ajunge la nebunie e ușor de priceput: fiecare ședință se poate face numai dacă toți cei din adunare se învoiesc să împrumute din ei o anumită putere nervoasă, trebuitoare spiritului de dincolo, care scrie sau vorbește printr-unul dintre cei adunați și acela își pierde conștiința de sine în vremea ședinței. Împrumutarea acestei puteri nervoase e mai mult o învoire la jaf și duce, încetul cu încetul, pe unii mai repede, pe alții mai târziu, la a nu se mai putea sluji de minte și de nervi, căci, tâlhărite de spirite, slăbesc și, oarecum zicând, își schimbă firea încât toate le văd printr-un duh străin, altfel decât toată cealaltă lume normală. Așa începe pe încetul să s-arate nebunia, de cele mai multe ori fără de întoarcere."

Spre documentarea celor de mai sus aducem în sprijin cartea unui medic despre Științele oculte și dezechilibrul mintal. Cartea aceasta are meritul că aduce și răspunsurile ocultiştilor, spiritiştilor și a câtorva orientaliști de seamă. Toate sfaturile lor nu sunt decât strigăte de alarmă împotriva năvalei mulțimii spre dezechilibrul mintal. Iată câteva răspunsuri la întrebarea: „Dacă științele oculte - faimoasa știință a binelui și răului - pot duce la dezechilibrul mintal, sau nu?” Unul răspunde: „Nu cred că științele oculte, prin ele însele, duc la dezechilibru mintal, dacă cel ce le studiază sau le practică nu are tare intelectuale. Dar e un lucru sigur că mulțime de dezechilibrați mintal sunt atrași spre practicarea științelor oculte și nu-și găsesc în ele decât înrăutățirea tulburării lor sau o temă pe care să delireze” (Prof. Alajovanine, p.92).

Iată răspunsul unei orientaliste (D-na H. Blavatsky): „Cele mai bune, cele mai puternice medii au suferit de pe urma experiențelor în sufletul și în trupul lor. Amintiți-vă moartea - vrednică de plâns - a lui Ch. Forster, care s-a stins de nebunie

furioasă într-un azil de alienați; aduceți-vă aminte de Stade, care e epileptic, de Eglinton, primul mediu al Angliei din vremea noastră, care e atins de aceeași boală. Vedeți ce viață a avut Douglas Home. Gândiți-vă apoi la soarta tristă a sărmanului Washington Irving. Iată în sfârșit și pe surorile Fox, cele mai vechi medii, întemeietoarele spiritismului modern, după peste 40 de ani de „raporturi” cu „îngerii”, ele au înnebunit fără lecuire, mulțumită acelor îngeri... Știința binelui și a răului este plină de primejdii și plină de curse” (p. 96).

Un spiritist încercat (Stanislas de Gnaita) atrage aminte: „Poți vedea că nu tăgăduiesc cu prejudecată prețul spiritelor. Eu judec aspru doctrina - una din cele mai însemnate în general - numai pentru consecințele la care duce în chip fatal: promiscuitatea psihică și anarhia spirituală. Experimentatorul îndrăzneț când vrea să intre în trupul lui îl poate găsi ocupat de o larvă, care s-a instalat acolo, a luat organele în stăpânire, s-a întărit ca într-o cetate, ca să spunem astfel. Sau el intră fără să fi putut da afară năluca; de aci nebunia, monomania sau, pe puțin, posedarea. ... Sau rămâne larva stăpână pe trup, ca pe un câmp de luptă: de aci înainte ea va vegeta în acest trup și asta e idioția (p.112).

Răspunsul acesta îndeamnă la o legătură. Odată Mântuitorul atrăgea aminte celor ce se izbăvesc de rele, că duhul cel rău (recunoscut de noi prin muncirea unei patimi), fiind alungat de pocăința omului unită cu darul lui Dumnezeu, neavând acela unde petrece, mai ia cu sine alte șapte duhuri, mai rele decât sine și se întoarce la casa de unde a fost alungat. Deci, dacă află casa curată, dar stăpânul - mintea, sufletul - umblă pustiu, plecat de-acasă prin cine știe ce excursii astrale după informații, lăsând geamuri și uși deschise - că nu pot rămâne altfel - sigur că cele de pe urmă ale omului aceleia vor fi mai rele decât cele dintâi. Ar fi interesant de știut întocmai ce înțelegeau Sfinții Părinți, când își disciplinau ucenicii, deprinzându-i să-și aibă neconținut sufletul întreg acolo unde le era și trupul și să se împotrivească răpirii minții afară din trup. Trebuie că aci e ceva mai mult decât simpla împrăștiere a fanteziei, care, nestăpânită, multă slăbire aduce.

Alt spiritist (Allan Kardec) răspunde cam aceleași: „Una dintre cele mai mari primejdii ale mediumității (însușirea ce-o au unele persoane de-a intra, chiar fără voie, în legături cu spiritele - însușire care e datorită unei inaderențe normale a sistemului nervos la lumea reală) e obsesia, adică stăpânirea pe care anumite spirite o pot exercita asupra mediilor... Obsesia are trei trepte principale: obsesia simplă, fascinația și subjugarea”

Un profesor (Laiquel-Lavastine) mai precizează și alte laturi: „Studiul ocultismului... nu are nici un neajuns în ce privește sănătatea morală a celor echilibrați. Dar se întâmplă că la baza acestor studii să stea o tendință anormală, sau chiar bolnăvicioasă. În acest caz ele pot fi vătămătoare. Cu atât mai mult aplicațiile practice. Unele din aplicații sunt experimentele de disociere a personalității. Se poate înțelege de aci cât sunt de vătămătoare la subiectele a căror sinteză mintală e mai mult sau mai puțin insuficientă. Printre mediile existente se pot face trei grupe:

- Înșelătorii și escrocii, care intră în jurisdicția tribunalelor;
- nebunii, care, într-un delir sistematic, fac spiritismul să intervie ca un izvor de elemente noi;
- inșii, de cele mai multe ori debili mintali, la care spiritismul nu e decât pricina ocazională a apariției delirului.

„Spiritismul este prin urmare păgubitor, fiindcă înlesnește izbucnirea delirului. Rolul psihiatrului este să arate neajunsurile și primejdiile sale” (p.118).

Cel mai răspicat strigăt de alarmă îl dă un magician și orientalist englez (C. W. Leadbeater), în următoarele cuvinte: „Mijloacele cele mai înaintate de vrăjitorie (magie neagră) pot da viață elementelor artificiale puternice, și acest fel de viață este câteodată foarte rău. Dar elementele acestea reacționează cu o putere îngrozitoare asupra autorului lor, dacă persoana vizată se află, prin curăția firii ei, la adăpost de înrăurirea lor. Așa că

povestea cu vrăjitorul sfâșiat de dracii pe care-i chemase nu-i numai poveste, ci poate avea o bază de adevăr.

Fac, foarte solemn, pe toți atenți, să nu se străduiască să deștepte energiile acestea de temut, dacă nu sunt călăuziți de un om încercat, căci am constatat personal, la ce urmări teribile se expune o persoană neștiutoare și cu călăuză rea, când vrea să se joace cu aceste lucruri foarte serioase. A te arunca în experiențele acestea, fără să ai pricepere, este mult mai primejdios decât jocul unui copil cu nitroglicerină” (dinamită) (p.1 19).

Semuind „motivele” care ademenesc oamenii spre spiritism, dintre cele mai serioase sunt durerile nemângâiate pentru moartea câte unuia din familie; iar dintre motivele mai puțin serioase, curiozitatea și naivitatea.

Normal ar fi ca cei rămași în viața aceasta să vrea să se refacă și să se împace cu hotărârea cea mai presus de ei, care a orânduit așa. Dar ei fac dimpotrivă: nu vor să se împace, se revoltă, nu vor să întrerupă legătura cu cei mutați dincolo, refuză a se mulțumi numai cu mijlocirea Bisericii pentru sufletul lor. Ei vor să treacă hotarul pus de Dumnezeu între cele două împărțiri ale vieții sufletului. Neastâmpărarea lor îi pune în conflict cu Providența divină; iar starea asta nenormală îi poate împinge până la dezechilibru mintal sau, socotind întors, această neastâmpărare chiar dovedește dezechilibru latent, care abia acum se manifestă pe „motivul” unei morți în familie.

Omul trebuie să aibă o cunoștință despre moarte și viață și pentru asta are și vreme și ocazii ,pe urmă trebuie să-și stăpânească durerea. Căci nestăvilind-o cu resemnarea și cu împăcarea stării de lucruri, așa cum acestea se deapănă de la începutul omului, iar pe deasupra, refuzând alinarea pe care o dă credința creștină, nu mai rămâne bietului îndurerat nimic care să-i ocrotească mintea sănătoasă. Dragostea mărginit înțeleasă întetește și prelungește durerea, care pricinuieste obsesii și îndrumă la spiritism; iar de acolo atârna de sănătatea nervoasă câtă a mai rămas, unde să se sfârșească totul. Suntem de acord deci cu „dorința fierbinte” din concluzia unei teze de doctorat în medicină, că: „Ființele deznădăjduite, împinse de naivitate, teamă sau nebunie, să nu mai fie ispitite la o experiență costisitoare și în același timp periculoasă pentru sufletul lor tulburat” (p.242).

Tot cu acest prilej se mai nimerește o observație asupra spiritiștilor fără voie, sau mai bine-zis asupra celor posedați de spirite, mai mult sau mai puțin cu sau fără voia lor: sunt o seamă de oameni sănătoși la aparență, dar „lor le grăiește duhul” multe prăpăstii. Aceștia simt într-însii o a doua persoană, care vorbește cu ei ca atare și, cu timpul, se trezesc total absorbiți de un atare duh, care se dă pe sine, ba „arhanghel”, ba cutare sau cutare sfânt, ba chiar și numele lui Iisus Hristos îl împrumută. În alte cazuri, când n-avem de-a face cu o persoană înclinată spre credință, acea a doua persoană face pe unul din personajele mai de seamă ale istoriei. E limpede, fără exemplificări, că unitatea persoanei omenești s-a sfârșit, cenzura rațiunii nu mai funcționează, tot conținutul subsolului persoanei răbufnește fără stăvilă; ne aflăm în fața unei tragedii din câmpul patologiei nervoase.

Sfinții Părinți, într-un gând, previn turma credincioșilor de ispitele iscodirilor lăaturalnice. Astfel Sfântul Chiril al Ierusalimului strigă: „Fugi de orice lucrare diavolească... Nu da atenție la astrologi... Nu primi nici măcar să auzi despre farmece, descântece și de faptele foarte nelegiuite ale celor care cheamă spiritele!” Iată și cuvântul Sfântului Grigorie de Nissa, din scrisoarea sa către Episcopul Teodosie: „S-a părut unora dintre înaintașii noștri că acea vrăjitoare ar fi adus de față chiar sufletul lui Samuil și în sprijinul acestei păreri aduc faptul că fiind foarte impresionat Samuil de lepădarea lui Saul (de către Dumnezeu) și chiar căutarea vrăjitoarei s-a făcut tot cu gândul la Dumnezeu, adică prin aceea că a vrut să afle, printr-o manevră a vrăjitoarei, un răspuns înșelător la întrebările puse de el. Fiind, adică, supărat proorocul pentru că nu

voia ca păcătosul să fie dat pierzării, drept aceea și adaugă că a permis Dumnezeu ca să fie chemat sufletul proorocului prin acea artă magică, pentru ca să vadă însuși Samuil că apărarea pe care a vrut s-o ia lui Saul a fost zadarnică, arătându-i prin vorbirea pântecului că proorocul îi este protivnic, făcându-l să i-o spună personal atunci când l-a chemat.”

„Gândindu-mă însă la prăpastia de care ne spune Evanghelia că s-a căscat între împărăția celor buni și a celor răi, precum a zis acel patriarh, sau mai curând însuși Domnul patriarhului (Dumnezeu), (parabola cu Lazăr și bogatul), anume că nimeni din cei condamnați nu se mai poate ridica până la cele cerești și nimeni din cer nu mai poate coborî în ceata celor răi - eu personal nu cred în astfel de concepții magice, ci cred că singurul adevăr e cel descoperit de Sf. Evanghelie.”

„Pe cât știm, cât de mare este Samuil între sfinți și de condamabilă e fascinația magiei, pe atât sunt de convins că în acea stare de odihnă completă în care se afla Samuil, n-a putut nici cu voie, nici fără voie să treacă peste prăpastia care separă pe cei răi de cei buni; fără voie - nu, întrucât ar însemna că s-ar fi permis diavolului să treacă el acea prăpastie și să mute pe acel sfânt prooroc din mijlocul cetei celor sfinți în alt loc; de bună voie, iarăși nu e posibil, căci nici n-ar fi în stare și nici n-ar vrea să se amestece în cele rele. Căci cine odată petrece în bine, e absurd să se spună că ar trece de bună voie la cele rele. Dar chiar dacă ar avea de gând așa ceva, mărimea acelei prăpăstii nu permite astfel de trecere.”

„Ce însemnează, deci, problema pe care o discutăm? Întrucât vrăjmașul firii omenești e potrivnicul nostru al tuturor, el nu are alt gând și altă grijă decât să lovească pe om unde-l doare, răbindu-l de moarte. Și care altă rană poate fi mai mortală pentru oameni decât a-i îndepărta din apropierea Dumnezeului celui făcător de viață și lăsându-i să se rostogolească de bună voie spre pierzare? Întrucât mulți din cei ce se îngrijesc de cele trupești se pasionează să cunoască viitorul, nădăjduind să-l poată evita, dacă e rău, sau să și-l dobândească dacă e bun, de aceea, pentru a nu-și anina oamenii privirile numai spre Dumnezeu, vicleana fire a diavolului a iscodit o mulțime de chipuri mincinoase de a cunoaște viitorul, cum sunt: ghicitul din zborul păsărilor, tălmăcirea semnelor, oracole, cercetarea măruntaielor, chemarea morților, ghicirea în momente de transă, incitarea (ispitirea) zeității, inspirația și alte multe. Și în ce fel e ghicirea prin care se lasă omul ademenit ca să afle adevărul, pe atâta e de sigur că omul cade în ghearele vicleanului și înșelătorului diavol. Diavolul e cel care îndeamnă pe cel ce observă zborul vulturilor, să-și lege nădejdea de anumite falfăiri mai deosebite sau de palpitările anumite ale ficatului, bâlbâială care reiese din inflamațiuni ale ganglionilor, ca și clipirile din ochi, toate acestea vădesc tot atâtea moduri de înșelare a omului de către viclenia aceluiași diavol și aceasta cu scopul ca, depărtându-se oamenii de Dumnezeu, să caute vindecare prin diavol, de la care și cred că o dobândesc.”

„Una din aceste felurite înșelări este deci și vorbirea din stomac, sau pitonia, prin care s-a crezut că s-ar putea evoca sau readuce la viață sufletele celor morți. Disperat în privința mântuirii sale, atunci când împotriva-i se răsculaseră străinii cu toate armatele lor, și venindu-i atunci în minte că Samuil i-ar putea veni oarecum în ajutor, Saul s-a dus la vrăjitoare care-și credea singură și-i credeau și alți oameni că i se arată diavolul sub diferite contururi, pe care de altfel Saul nu le-a văzut, ci numai ea. Când deci s-a apucat să officieze acel act magic și au apărut în ochii femeii fantasmеle acelea, atunci diavolul l-a făcut pe Saul să creadă că acele arătări ar fi însuși realitatea lor, mai ales că însăși îmbrăcămintea sub care i s-a spus că s-a arătat acea figură (a lui Samuil), îmbrăcămintea care nu era deloc necunoscută femeii, se potrivea cu aceea pe care o cunoscuse Saul, fapt care a făcut pe acesta și mai mult să se mire, crezând acum cu tărie că de fapt nu s-a înșelat prin viziunea femeii. După ce ea a zis că vede niște zei înălțându-se și un bărbat

în picioare îmbrăcat în două haine, atunci ce să zică la aceasta adevăratele slugi ale textului Scripturii? Că s-ar fi arătat însuși Samuil și că într-adevăr vrăjitoarea a văzut niște zei ridicându-se în sus? Cunoaște și Scriptura pe diavol atunci când zice: „Toți dumnezeii păgânilor sunt idoli” (Ps. 95, 5). Ori sufletul lui Samuil să fi petrecut împreună cu idoli? Să nu fie! Ci spiritul de care vrăjitoarea era continuu stăpânită, el a fost acela care împreună a luat și pe alte spirite spre a înșela pe acea femeie și prin ea și pe Saul. În acea vorbire din stomac acele spirite diavolești au făcut pe femeie să spună că sunt zei, le-a descris și haina în care ar fi îmbrăcați și le-a învățat și glasul lor și vorbirea în chip profetic, anunțând, printr-o conjunctură verosimilă, pe care o indicau aparențele, viitorul, ca pe ceva ce reieșea logic din faptele ce se întâmplaseră. De altfel acel spirit diabolic s-a dat de gol fără să vrea, spunând adevărul atunci când a zis: „Măine tu și fiii tăi veți fi cu mine” (I Regi 28, 19). Dar dacă ar fi fost însuși Samuil, atunci cum ar fi fost posibil să stea împreună cu el un om vinovat de atâtea crime (Saul)?”

În vremea noastră circulă multe cărți care cuprind comunicări de dincolo. Aceste comunicări, mai ales cele care se dau pe sine a fi din partea sfinților sau chiar ale Mântuitorului însuși, fără voie ne conduc la comparația lor cu Sfintele Evanghelii. La o atare confruntare se dau de gol. Puse pe două coloane, aceste splendide platitudini și mărunțișuri, cu o pagină din Evanghelii, sublimul și ridicolul sunt și mai evidente. Calitatea literară, fondul, înălțimea gândirii, totul dau de gol un fals nerușinat și nemaipomenit de îndrăzneț, pe care nu cred să-l poată face sufletele celor mutați de la noi, ci numai tatăl minciunii și hristoșii mincinoși.

Biserica e datoare să-și cruțe fiii de ispita căderii între tâlharii cei de duh, de aceea oprește lucrul acesta și își previne credincioșii cu sfatul Sfântului Pavel, dat tesalonicenilor, iscoditori și ei de taine: (II Tesaloniceni cap. 2)

7. ... Taina fărădelegii se înfiripează

8. ... Ivirea „aceluia” va fi prin ivirea lui satan, însoțită prin tot felul de puteri și de semne și de minuni mincinoase.

10. și de amăgiri nelegiuite, pentru fiii pierzării, fiindcă n-au primit iubirea adevărului, ca să se mântuiască.

11. Pentru aceea Dumnezeu le trimite amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii.

12. Și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea.

Căci calea nedreaptă o îndrăgesc toți cei ce iscodesc lăaturalnic tainele lui Dumnezeu, cele închise în zilele viitoare.

Plata neascultării

Iată acum mărturia Scripturii despre vinovățiile și plata pe care și-a luat-o Saul, pentru neascultare și osteneală la vrăjitoare. I se împlinesc cele zise de duhul minciunii, care lucra prin vrăjitoare, înșelându-l cu chipul lui Samuil astfel:

I Regi, cap. 31: 3. Lupta contra lui Saul ajunsese cumplită și arcașii îl loviră pe acesta care fu greu rănit de arcași.

4. Atunci a zis Saul purtătorului său de arme: „Trage-ți sabia și mă străpunge cu ea, ca să nu vină aceștia să mă ucidă și să-și bată joc de mine”. Purtătorul de arme însă n-a vrut, căci se temea cumplit. Atunci Saul și-a luat sabia și s-a aruncat în ea.

5. Văzând purtătorul de arme că Saul a murit, s-a aruncat și el în sabia sa și a murit cu el.

6. Așa a murit în ziua aceea Saul și cei trei fii ai săi, și purtătorul de arme, precum și toți oamenii lui.

I Cronici (Paralipomena) 10:

13. Așa a murit Saul pentru nelegiuirea sa, pe care o făcuse el înaintea Domnului. Pentru că n-a păzit cuvântul Domnului, ci a alergat la o vrăjitoare cu întrebarea sa.

14. Și n-a căutat pe Domnul. De aceea a și fost el omorât și domnia a fost dată lui David, fiul lui Iesei.

Iată cum, din neascultare și nepocăință, începe calea pierzării și sfârșește în pierzare veșnică. Iată cum, cei cu mintea plină de fumul mândriei și al iubirii de sine până la moarte, neprimind luminile sfatului, cad din greșeli în greșeli, peste care vin necazuri din ce în ce mai mari, iar sub povara durerilor cei neascultători se aruncă în deznădejde și în omorârea de sine, prin care fără de întoarcere iadul îi înghite. Căci ucigașii de sine nu au iertare, nici în veacul de acum, nici în veacul ce va să vie, iar Biserica e oprită să se roage pentru iertarea lor. Iată de ce au zis Părinții că plata neascultării e pierderea mântuirii; dar au mai zis și aceea că: pentru înmulțirea neascultării a ridicat Dumnezeu sfatul dintre oameni. Iar Scriptura pentru aceeași pricină mărturisește că: „Preotului îi va lipsi cunoștința legii și bătrânului sfatul” (Iezechiel 7,26).

Și iarăși mărturisim că Dumnezeu n-are pe nimeni de pierdut, chiar pe Saul, Dumnezeu îl chemase, dar dacă n-a vrut să înțeleagă... Iuda a înțeles, dar dacă n-a mai vrut să vie...

Tirani în pocăință

O mare parte de oameni cad în deznădejde în privința mântuirii lor. Deznădejdea e un chip greșit de meditație asupra relor făcute; chipul bun e, dimpotrivă, nădejdea. Răul, nimicul, păcatul, diavolul nu sunt subiecte sănătoase de gândire, căci îmbolnăvesc mintea prin asociație de idei. Pocăința trebuie să fie o înseninare din ce în ce mai mare a sufletului și a sănătății întregi.

Fiindcă vorbim de învățămintele regilor, iată cum Sfântul Chiril al Ierusalimului ridică moralul credincioșilor, vorbind despre așteptarea răbdătoare a lui Dumnezeu după întoarcerea păcătosului.

„Și Manase a fost un om al fărădelegii: a tăiat cu ferăstrăul pe Isaia, s-a pângărit cu tot felul de slujiri idolești și a umplut Ierusalimul cu sânge nevinovat. Totuși, când a fost dus rob în Babilon, Manase a folosit încercarea nenorocirilor suferite spre a se vindeca prin pocăință, în adevăr Scriptura spune: „Manase s-a smerit înaintea lui Dumnezeu și s-a rugat, iar Domnul l-a ascultat și l-a adus înapoi în regatul său”.

„Dacă cel care a tăiat cu ferăstrăul pe profet s-a mântuit prin pocăință, oare tu, care n-ai făcut un păcat atât de mare, să nu te mântuiești?”

„Ce părere ai despre Nabucodonosor? N-ai auzit din Scripturi că era sângeros, sălbatec și că avea voință de leu? N-ai auzit că a scos afară din morminte oasele împăraților? N-ai auzit că a dus în robie poporul iudeu? N-ai auzit că a scos ochii împăratului, după ce acesta și-a văzut copiii înjunghiați? N-ai auzit că a sfărâmat heruvimii? nu vorbesc de heruvimii spirituali - departe de acest gând; să nu presupui aceasta, omule - ci de cei sculptați. N-ai auzit că a sfărâmat ilastiriul prin care vorbea Dumnezeu? Că a călcat în picioare catapetasma sfinteniei? Că a luat altarul tămâierii și l-a dus în templul idolilor? Că a furat toate darurile? Că a ars templul din temelie?”

„De ce pedeapsă era vrednic Nabucodonosor, pentru că a orbit pe împărat, pentru că a ars cele sfinte, pentru că a dus în robie pe poporul iudeu, pentru că a pus vasele sfinte în templul idolilor? Oare nu era vrednic de mii de ori de moarte?”

„Ai văzut mărimea neleguirilor!? Vino acum să vezi iubirea de oameni a lui Dumnezeu! Nabucodonosor s-a salvăcit, locuia în pustie; se biciuia ca să se mântuie. Avea unghii ca de leu, căci răpise cele sfinte. Avea păr de leu, căci ca un leu răpea și

urla. Mânca iarbă ca boii, căci era ca o vită, care nu cunoștea pe Cel ce i-a dat împărăția. Trupul lui s-a vopsit cu rouă, pentru că, deși a văzut mai-nainte rouă stingând focul, totuși n-a crezut.”

Și ce se întâmplă? „Și după trecerea acestei vremi, eu, Nabucodonosor, am ridicat ochii mei la cer, și mintea îmi veni din nou, și am binecuvântat pe Cel Prea înalt și Celui veșnic viu i-am adus laudă și preamărire: căci puterea lui este putere veșnică, iar împărăția Lui peste vârste și vârste. Toți locuitorii pământului sunt socotiți ca o nimica și El face ce vrea cu oștirea cerească și cu locuitorii pământului și nimeni nu poate să-L împiedece la lucrul Lui și să-I zică: „Tu ce faci?” În același timp mi-a venit mintea la loc - și spre faima împărăției mele mi-a venit iarăși măreția și strălucirea - și sfetnicii mei și dregătorii cei mari m-au chemat și împărăția mi-a fost dată în stăpânire, iar puterea mea a crescut și mai mult. Acum eu, Nabucodonosor, laud, înalt și preamăresc pe împăratul Cerului: toate faptele lui sunt adevărate și căile lui drepte, iar pe cei ce umblă mândri poate să-i smerească.”

Așadar, când L-a cunoscut pe Cel Prea înalt, când i-a înălțat lui Dumnezeu glas de mulțumire, când s-a căit de cele ce a făcut, când și-a cunoscut propria slăbiciune, atunci Dumnezeu i-a dat înapoi demnitatea împărătească.

„Cum oare? Pe Nabucodonosor, care a făcut atâtea fărădelegi, dar s-a mărturisit, l-a iertat și i-a dat împărăția, iar ție, care te pocăiești, nu-ți dă iertare păcatelor și împărăția Cerurilor, dacă vei trăi în chip vrednic? Domnul este iubitor de oameni, este grabnic a ierta și zăbavnic a pedepsi. Nimeni să nu piardă nădejdea mântuirii sale”

Cele șapte surle

Cele mai cuprinzătoare cuvinte, ale oricărui om, sunt cuvintele lui de pe urmă, întrucât sunt spuse cu o mare dare de seamă. Are și Mântuitorul un cuvânt de acesta, de pe urmă, care este totodată și rugăciunea celei mai aprinse iubiri, văzute vreodată pe pământ. Cuvântul acesta - rugăciune - ne îndrumă să bănuim neasemănata strădanie a lui Dumnezeu-Omul, ca să ne câștige ființa întreagă pentru mântuirea cu care a venit în lume. Iar despre tot focul cu care tânjește inima lui Dumnezeu după noi, vrând să ne atragă spre Sine, ucenicul iubirii, Ioan, scrie:

Ioan, cap. 17:

1. Ridicându-Și Iisus ochii spre cer a grăit: Părinte, a sosit ceasul! Preamărește pe Fiul Tău, ca și Fiul Tău să Te preamărească.

2. Precum I-ai dat stăpânire peste toată făptura ca viață veșnică să dea la toți pe care I i-ai dat.

3. Iar viața veșnică aceasta este, ca să Te cunoască pe Tine, singurul, adevăratul Dumnezeu, și pe Iisus Hristos, pe Care L-ai trimis.

4. Eu Te-am preamărit pe Tine pe pământ, lucrul pe care Mi l-ai dat să-l fac, l-am săvârșit.

5. Și acum, la Tine însuși Mă preamărește, Tu, Părinte, cu slava pe care la Tine am avut-o mai înainte de a fi lumea.

6. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie, și cuvântul Tău l-am păzit.

7. Acum au cunoscut că toate câte Mi-ai dat de la Tine sunt.

8. Căci cuvintele pe care Mi le-ai dat, le-am dat lor, iar ei au primit și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit, și au crezut că Tu M-ai trimis.

9. Eu pentru aceștia Mă rog, nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei ce Mi i-ai dat, căci ei ai Tăi sunt.

10. Și toate ale Mele ale Tale sunt și ale Tale ale Mele și Mă preamăresc întru ele.

11. Mult nu mai sunt în lume, dar ei sunt în lume și Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, pe care Mi i-ai dat, păzește-i întru numele Tău, ca să fie una, precum suntem și Noi.

12. Când eram cu ei în lume, pe cei ce Mi i-ai dat, întru numele Tău îi păzeam, și astfel i-am păzit, că n-a pierit nici unul dintre ei, fără numai fiul pierzării, ca să se împlinească Scriptura.

13. Acum dar, vin la Tine și acestea le grăiesc în lume, ca bucuria Mea s-o aibă deplină în el.

14. Cuvântul Tău le-am dat lor, dar lumea i-a urât, fiindcă nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume.

15. Nu Mă rog ca să-i iei din lume, ci ca să-i păzești pe ei de cel viclean.

16. Ei nu sunt din lume, precum nici Eu nu sunt din lume.

17. Sfințește-i pe ei întru adevărul Tău, cuvântul Tău este adevăr.

18. Precum M-ai trimis pe Mine în lume, și Eu i-am trimis pe ei în lume.

19. Și pentru ei, Eu mă sfințesc pe Mine însumi, ca și ei să fie sfințiți întru adevăr.

20. Dar nu numai pentru aceștia mă rog, ci și pentru cei ce vor crede întru Mine, după cuvântul lor.

21. Ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, ca și ei să fie una întru Noi, așa încât lumea (văzându-i una) să creadă precum că Tu M-ai trimis.

22. Și mărirea pe care Tu Mi-ai dat-o le-am dat-o lor, ca să fie una, precum și Noi una suntem.

23. Eu întru ei și Tu întru Mine, ca să fie în una desăvârșiți și să cunoască lumea precum că Tu M-ai trimis și i-ai iubit pe ei, cum M-ai iubit pe Mine.

24. Părinte, aceia pe care Mi i-ai dat, voiesc ca unde sunt Eu să fie și ei împreună cu Mine, ca să privească mărirea Mea, pe care Tu Mi-ai dat-o, căci M-ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii.

25. O, Părinte drepte, dar lumea pe Tine nu te-a cunoscut, ci Eu Te-am cunoscut și au cunoscut și aceștia că Tu M-ai trimis.

26. Arătat-am numele Tău și-l voi arăta, ca iubirea cu care M-ai iubit Tu să fie într-înșii și Eu întru ei.

Așadar, ca să ne mântuim și să moștenim cu Dumnezeu viața veșnică, trebuie să o cunoaștem și să o trăim cu Dumnezeu, încă din viața aceasta vremelnică. Trebuie, adică, să fim străbătuți și locuiți de Dumnezeu, ca să se arate în noi viața dumnezeiască. Iar pe de altă parte, precum nu se află vrajbă întru Dumnezeu, așa să nu se afle nici între cei ce-L au pe El ca temelie a vieții. Starea de pace cu toată făptura e o minune așa de mare, încât uimește lumea și o silește să recunoască întru aceasta fața lui Dumnezeu.

Împărăția vieții veșnice s-a propovăduit și e deschisă; pe Împărat îl cunoaștem și iubirea I-o știm; supușii însă, tare greu s-adună, și de aceea trebuie răsunet de surle, după grosimea de urechi a neascultătorilor supuși.

N-ar trebui decât să-L recunoaștem pe Dumnezeu ca Tată, și că noi îi suntem fii și, potrivit cu această cunoștință, să ne orânduim viața. Până nu recunoaștem că avem o îndoită fire și o îndoită viață: una pământească și alta cerească - fără de sfârșit dar începând de aici, până atunci tot pe afară ne ținem de rostul la care vrea Dumnezeu să ne ridice. Trebuie să știm toți supușii împărăției, că suntem făpturi cerești, trimise vremelnic în corturi pământești spre o mare probă și anume: să vedem și să se vadă încotro înclinăm cu inima și cu mintea, și înspre ce înclinăm aceea să avem pentru totdeauna. Dacă năzuim spre Dumnezeu, pe El Îl moștenim și viața veșnică; iar dacă înclinăm spre firea pieritoare, vom pieri de la fața lui Dumnezeu și cu cel rău vom petrece fără de sfârșit. Căci noi suntem pieritori cu firea pământească, dar nemuritori cu firea cerească; veșnicia noastră însă de noi atârână unde s-o petrecem.

Ne-a adus Dumnezeu din neființă la ființă, dar să ne mântuiască nu poate fără noi.

Drept aceea, în tot felul ne cheamă ca să-L cunoaștem ca Tată, și pe noi întreolaltă ca frați și fii ai aceluiași Părinte.

Mântuirea nu e individuală, ea e întotdeauna colectivă. Prin unul se mântuiesc mai mulți. Singuraticul, izolaționistul nu e sigur de mântuire, mântuirea lui e nesigură, neclară.

Credința este aceea care ajută cunoașterea și o întregeste și o întărește.

Firul iubirii ridică pe oameni spre Dumnezeu și pogoară pe Tatăl, Fiul și Duhul la oameni. Iar pe fii, Dumnezeu iubirii îi leagă întreolaltă ca să fie una, ceea ce minunează lumea, încât recunoaște pe Dumnezeu din fii, căci fiii uniți în iubire trăiesc întru El și arată în lume capătul pământesc al Împărăției cerești. Aceasta e voia Tatălui și rugăciunea Fiului. Societatea toată trebuie să se prindă în această trăire a iubirii treimice.

La această trăire a vieții veșnice, Dumnezeu își cheamă copiii prin mai multe graiuri, între care sunt și acestea șapte:

1. Chemarea lăuntrică prin glasul conștiinței;
2. Chemarea din afară prin cuvânt;
3. Chemarea prin necazurile vieții;
4. Chemarea prin necazurile morții;
5. Chemarea prin necazuri mai presus de fire;
6. Chemarea prin chinuri de la antihrist.
7. Chemarea la Judecata generală.

1. Chemarea lăuntrică prin glasul conștiinței

Chemarea conștiinței este o chemare lăuntrică, interioară, pe care o simți în tine. E un grai tăcut, o chemare lină, pe care o auzi sau o înțelegi că vine dinlăuntru, dar totuși de dincolo de tine, de la Dumnezeu. Însuși cuvântul conștiință înseamnă a ști împreună la fel oarece. Iar cei ce știu împreună la fel sunt doi: Dumnezeu și omul. Prin urmare, cugetul sau conștiința e ochiul cu care vede Dumnezeu pe om, și același ochi cu care vede omul pe Dumnezeu. Cum Îl văd, așa mă vede - așa simt că mă vede - vedere deodată dinspre două părți.

Patimile, reaua voință și peste tot păcatele, dar mai ales nebăgarea în seamă a acestui glas, îngămădesc niște văluri peste ochiul acesta, niște solzi, care-i sting graiul, încât abia se mai aude, iar atunci și Dumnezeu se stinge din ochiul nostru, încât ne pare că nici nu mai este Dumnezeu. Pentru păcatele noastre, capătul nostru omenesc al conștiinței s-a îmbolnăvit. Înțelegem, prin urmare, cum se face că S-a întunecat Dumnezeu așa de tare în ochii păcătoșilor, încât aceștia sunt de bună credință în răutatea necredinței care i-a cuprins.

Glasul conștiinței însă, fiind și capătul lui Dumnezeu din fiii Săi, nu are să poată fi mereu înăbușit toată vremea vieții noastre pământești. Odată și odată începe să strige la noi, pârându-ne înaintea lui Dumnezeu și înaintea noastră de toate fărădelegile făcute; iar dacă nu ne împăcăm cu pârâșul acesta, câtă vreme suntem cu el pe cale, drumetri prin viața aceasta, avem cuvântul lui Dumnezeu, că El va asculta pâra și-i va da dreptate, și ne va băga în chinurile iadului.

Sunt oameni care s-au învechit în rele nevrând să știe de Dumnezeu și, mai către capătul zilelor, când îndărătnicia firii s-a mai stins, s-au pomenit cu o răbufnire năprasnică a conștiinței bolnave, rupând toate zăgazurile fărădelegilor și azvârlindu-le pe toate în față, încât și somnul le-a fugit, iar la unii le-a fugit și mintea. Căci cu adevărat a fugit mintea omului care o viață întreagă nu face altceva decât să lepede glasul conștiinței. De aceea nu vrea Dumnezeu să ieși din viața aceasta fără să știi și tu, că ți-ai omorât sfătuitoarea cel mai bun ce-l aveai la îndemână pretutindeni, și nu te lasă să pleci fără să vezi, încă de aici, unde te vei duce. Odată vede fiecare, vrând nevrând, ceea ce

trebuia, prin credință, să vadă întotdeauna.

2. Chemarea din afară prin cuvânt

Larma vieții și gălăgia grijilor deșarte strigă oamenilor în urechi nevoile lor pământești, mai tare decât le strigă glasul conștiinței trebuințele lor veșnice. Oamenii abia mai aud cele de dincolo și li se par departe, surzenia tot mai mult se întărește, și chemarea lină nu se mai aude. Dar Dumnezeu, milostivul, ca să nu-i piardă în fărâdelegile lor, le rânduieste și chemare din afară prin glasul slujitorilor Săi. Prin preoți nu te cheamă omul, ca să-ți pui nădejdea în om, ci te cheamă Domnul ca să-ți strămuți viața ta de om. Încă de demult i-a chemat pe oameni prin preoți și leviți, prin Lege și prin prooroci, adică prin conștiințe mai curate, care nu strâmbau chemarea lui Dumnezeu. Iar la plinirea vremii a venit la noi, oamenii, însuși Dumnezeu Fiul sau Dumnezeu Cuvântul.

Cine a chemat pe oameni mai duios decât Iisus, ca să-L cunoască pe Dumnezeu ca Tată, iar pe ei înșiși ca fii și frați ai Săi? Iisus, e drept, chema și cu glasul din afară, dar nimeni, niciodată, n-a grăit mai tainic, mai de-a dreptul conștiinței, chemarea Tatălui către fiii Săi, ca El, căci Iisus ardea de mila lor ca un Dumnezeu.

El a propovăduit, binevestindu-ne Împărăția Cerurilor și, prin slăvita Sa înviere, biruința asupra morții, vestea celei mai mari bucurii de pe pământ. Ucenicii Săi, de atunci și din toate vremile, au propovăduit pe Împăratul Cerurilor, înduplecând pe oameni să se adune în țara de obârșie și la masa Împăratului.

Noi nu purtăm preoția noastră sau preoția Legii vechi, ci purtăm și propovăduim preoția împărătească a lui Iisus Hristos. Deci nu-i chemăm pe oameni cu chemare de om, ci Dumnezeu preamilostivul Își cheamă copiii, prin graiul omenesc al slugilor Sale văzute. Nu ne propovăduim pe noi, ci Dumnezeu Se propovăduiește prin noi, singurul Care are dreptul să Se propovăduiască pe Sine, fiind în stare să ne mântuiască. Iată pe cine urmă, ascultând preoții, cu conștiințe luminate. Nu e graiul omului, ci voia lui Dumnezeu, Care strigă către oameni, prin sfinți, o chemare mai tare.

Dar cum a zis cineva: Calea cea mai lungă pe pământ e de la urechi la inimă, încât ani de zile nu ajung ca să-i dai de capăt. De aceea, fiindcă ochiul conștiinței și-a mai pierdut vederea și nici urechea nu înțelege chemarea cuvântului ce-și are obârșia de dincolo de vorbe, Dumnezeu milostivul, ca să nu piardă pe oameni, le rânduieste o chemare mai tare.

3. Chemarea prin necazurile vieții

Mai tare de cum a chemat Iisus pe oameni nu-i poate chema nimeni. Necazurile vieții, însă, îi iau pe oameni mai aspru, dintr-o altă parte, silindu-i să-L caute pe Dumnezeu. Necazurile nu sunt fapta lui Dumnezeu, ci urmarea greșelilor noastre, urmare pe care îngăduie Dumnezeu s-o gustăm, spre înțeleptirea noastră.

Să fim înțeleși, sunt două feluri de necazuri: necazurile pentru păcate și necazurile pentru Evanghelie. Aici vorbim numai despre necazurile vieții de pe urma păcatelor, și care, prin usturimea lor, au darul să fie crezute de cel ce le pățește. Iar dacă vrea să scape de ele, nu rămâne altă cale, decât să-și îndrepte purtările după voia lui Dumnezeu.

Omul se roagă de Dumnezeu să-l scape de necazuri și Dumnezeu se roagă de om să-și schimbe purtările. Socotiți acum, care de cine să asculte mai întâi? Chemarea aceasta mai aspră o face droaia de necazuri și nenorociri, strâmtorări și năpaste, vrajbe între oameni, bătaie între părinți și copii, războaie și vărsare de sânge, pagube, betșuguri, seceta, inundațiile, cutremurele de pământ, foametea și tot felul de pustiiri, ce nu s-au mai pomenit; toate fiind plată îndesată pentru purtare și pentru lipsa de minte, că oamenii nu vor să înțeleagă la ce împlăteală îi duce de nări iubirea de păcate.

Iar precum că necazurile vieții sunt un grai mai aspru al lui Dumnezeu către oamenii mai grei, sau mai vicleni la minte, ne stă mărturie Scriptura. Sunt mii de ani de atunci, de când s-au scris acestea, și rămân mereu dovadă că noi Îl silim pe Dumnezeu să ne bată: Levitic 26:

3. Dacă veți umbla după legile Mele și veți păzi poruncile Mele și le veți împlini.
 4. Vă voi da ploaie la vreme, pământul își va da roadele sale și pomii roadele lor.
 5. Treieratul vostru va ajunge până la culesul viilor, culesul viilor va ajunge până la semănat; veți mânca pâinea voastră cu mulțumire și veți trăi în pământul vostru fără primejdie.
 6. Voi trimite pace pe pământul vostru și nimeni nu vă va tulbura: voi alunga fiarele rele din pământul vostru și sabia nu va trece prin pământul vostru.
 7. Veți alunga pe vrăjmașii voștri și vor cădea uciși înaintea voastră.
 8. Cinci din voi vor birui o sută, și o sută din voi vor prizoni zece mii, și vor cădea vrăjmașii voștri de sabie înaintea voastră.
 9. Căuta-voi spre voi și vă voi binecuvânta: roditori vă voi face, vă voi înmulți și voi fi statornic în legământul Meu cu voi.
 10. Veți mânca roadele vechi de anii trecuți și veți da la o parte pe cele vechi, pentru a face loc celor noi.
 11. Voi așeza locașul Meu în mijlocul vostru și sufletul Meu nu se va scârbi de voi.
 12. Voi umbla printre voi și voi fi Dumnezeul vostru și voi veți fi poporul Meu.
-
14. Iar dacă nu Mă veți asculta și nu veți împlini aceste porunci ale Mele;
 15. De veți disprețui așezămintele Mele și de se va scârbi sufletul vostru de legile Mele, așa încât să nu împliniți toate poruncile Mele, călcând legământul Meu.
 16. Atunci am să Mă port și Eu cu voi așa: voi trimite asupra voastră groaza, lingoarea, frigurile, de care vi se vor secătui ochii și vi se va istovi sufletul. Veți semăna semințele voastre în zadar și vrăjmașii voștri vi le vor mânca.
 17. Îmi voi întoarce fața Mea împotriva voastră și veți cădea înaintea vrăjmașilor voștri, ei vor domni peste voi și veți fugi, când nimeni nu vă va prizoni.
 18. Dacă nici după toate acestea nu Mă veți asculta, atunci înșeptit voi mări pedeapsa pentru păcatele voastre.
 19. Voi frânge îndărătnicia voastră cea mândră și cerul vostru îl voi face ca fierul, iar pământul vostru ca arama.
 20. În zadar vă veți cheltui puterile voastre, că pământul vostru nu-și va da roadele sale, nici pomii din țara voastră nu-și vor da poamele lor.
 21. Dacă însă și după toate acestea, veți umbla împotriva Mea și nu veți vrea să Mă ascultați, atunci înșeptit vă voi adăuga lovituri pentru păcatele voastre.
 22. Voi trimite fiarele câmpului asupra voastră, care vă vor lipsi de copii, vor prăpădi vitele voastre și pe voi așa vă voi împușca, încât se vor pustii drumurile voastre.
 23. Și dacă nici după acestea nu vă veți îndrepta, ci vă veți purta împotriva Mea,
 24. Atunci și Eu voi veni cu urgie asupra voastră și vă voi lovi înșeptit pentru păcatele voastre:
 25. Voi aduce asupra voastră sabie răzbunătoare ca să răzbune legământul Meu. Iar dacă vă veți ascunde în orașele voastre, voi trimite molimă asupra voastră și veți fi dați în mâinile vrăjmașului.
 26. Pâinea care vă hrănește, o voi lua de la voi; zece femei vor coace pâine pentru voi într-un cuptor, și vor da pâinea voastră cu cântarul și veți mânca și nu vă veți satura.
 27. Dacă însă nici după acestea nu Mă veți asculta și veți călca împotriva Mea,
 28. Atunci și Eu cu urgie voi veni asupra voastră și vă voi pedepsi înșeptit pentru păcatele voastre;

29. Veți mânca carne de om, trupurile feciorilor și fetelor voastre veți mânca.

30. Dărâma-voi înălțimile, stâlpii voștri și voi împrăștiți orașele voastre sub dărâmăturile idolilor voștri și se va scârbi sufletul Meu de voi.

31. Orașele voastre le voi preface în ruine, voi pustii locașurile voastre cele sfinte și nu voi mirosi mireasma jertfelor voastre.

32. Pustii-voi pământul vostru, așa încât să se mire de el și vrăjmașii voștri, care se vor așeza într-însul;

33. Iar pe voi vă voi risipi printre popoare; în urma voastră Îmi voi ridica sabia și va fi pământul vostru pustiu și orașele voastre dărâmate.

36. Celor ce vor rămâne dintre voi, le voi trimite în inimi frica în pământurile vrăjmașilor lor, până și freacățul frunzei ce se clatină îi va pune pe fugă, și vor fugi ca de sabie și vor cădea când nimeni nu-i va prizoni.

37. Se vor călca unul pe altul, ca cei ce fug de sabie, când nimeni nu-i va urmări, și nu veți avea putere să vă împotriviți vrăjmașilor voștri.

38. Veți pieri printre popoare și vă va înghiți pământul vrăjmașilor voștri.

39. Iar cei ce vor rămâne dintre voi se vor usca pentru păcatele lor în pământurile vrăjmașilor voștri și se vor usca și pentru păcatele părinților lor.

40. Atunci își vor mărturisi fărădelegile lor și fărădelegile părinților lor, cum au săvârșit ei nelegiuiri împotriva Mea și au mers împotriva Mea.

41. Pentru care și Eu am venit cu urgie asupra lor și i-am dus în pământul vrăjmașilor lor; atunci se va supune inima lor cea netăiată împrejur și atunci se vor căi ei pentru nelegiuirile lor.

42. (Atunci) Și Eu îmi voi aduce aminte de legământul Meu cu părinții lor: Iacov, Isaac și cu Avraam și de pământ Îmi voi aduce aminte.

Răspunsul poporului

Iată și pocăința poporului, reîntors din aspra învățătură a robiei, care a fost în stare să schimbe de la Dumnezeu mersul lucrurilor: Neemia, cap. 9:

1. În ziua de douăzeci și patru a acestei luni, s-au adunat toți fiii lui Israil, îmbrăcați în sac și cu capetele presărate cu cenușă, ca să postească.

2. Și osebindu-se cei ce erau din neamul lui Israil de toți cei de alt neam, au venit de și-au mărturisit păcatele lor și fărădelegile părinților lor.

3. Și, după ce s-au așezat la locurile lor, li s-a citit din Cartea legii Domnului Dumnezeuului lor un pătrar de zi, și alt pătrar de zi și-au mărturisit păcatele lor și s-au închinat Domnului Dumnezeuului lor.

Atunci un cârturar, înțelept de cele pățite și bun cunoscător al legii care atârână peste fărădelege, face lui Dumnezeu această minunată mărturisire a păcatelor părintești, înaintea poporului:

7. Doamne, Dumnezeule

.....

14. Tu le-ai arătat odihna Ta cea sfântă.

15. Tu le-ai dat din înălțimea cerului pâine, când au flămânzit, și le-ai scos apă din piatră, când au însetat...

16. Dar părinții noștri s-au îndărătnicit și și-au învărtoșat cerbicia lor; n-au ascultat poruncile Tale, nici nu s-au supus și au uitat minunile ce ai făcut pentru el.

17. Și-au învărtoșat cerbicia lor și în răzvrătirea lor și-au ales o căpetenie, ca să se întoarcă în robia lor: dar Tu, fiind Dumnezeu Care iubești a ierta, zăbavnic la mânie și bogat în milă și în îndurări, nu i-ai părăsit.

18. Chiar când și-au făcut un vițel turnat și au zis: „Iată Dumnezeul tău, care te-a scos din Egipt”, și s-au pornit cu hulire mare împotriva Ta,

19. În nemărginita Ta milostivire nu i-ai părăsit în pustiu și stâlpul de nor n-a conținut a-i călăuzi peste zi în calea lor, nici stâlpul de foc de a le lumina noaptea drumul ce aveau de făcut.

20. Trimisu-le-ai Duhul Tău cel bun, ca să-i înțeleptească, n-ai lipsit gura lor de mana Ta și setea le-ai astâmpărat-o cu apă.

21. Vreme de patruzeci de ani i-ai hrănit în pustie și nimic nu le-a lipsit, hainele lor nu s-au învechit, nici încălțămintele lor nu s-au rupt.

22. Datu-le-ai lor regate și popoare le-ai împărțit și au pus stăpânire pe țara lui Sihon...

.....

25. Și s-au făcut ei stăpâni peste cetăți tari și peste pământul roditor, peste case pline de toate bunătățile, peste fântâni săpate în piatră, vii, măslini și pomi roditori din belșug; și au mâncat și s-au săturat și s-au îngrășat și au trăit în desfătări, prin bunătatea Ta.

26. Dar ei s-au ridicat și s-au răzvrătit împotriva Ta; au aruncat legea Ta la spate, pe proorocii Tăi care-i îndemneau să se întoarcă la Tine i-au omorât, și Ți-au adus hulire mare.

27. Atunci Tu i-ai dat în mâinile vrăjmașilor lor, care i-au apăsă. Dar în vremea necazului lor au strigat către Tine și Tu i-ai auzit din înălțimea cerurilor și în mila Ta cea mare le-ai trimis izbăvitori ca să-i izbăvească din mâinile vrăjmașilor lor.

28. Iar dacă s-au odihnit, iarăși au început să facă rele înaintea Ta. Atunci Tu i-ai dat din nou în mâna vrăjmașilor lor, ca să-i stăpânească. Și ei din nou au strigat către Tine și Tu i-ai auzit din înălțimea Cerurilor și, în mila Ta cea mare, i-ai izbăvit de multe ori.

29. I-ai povățuit să se întoarcă la legea Ta, dar ei s-au îndărătnicit și n-au ascultat poruncile Tale, ci au păcătuit împotriva poruncilor Tale, care dau viață celui ce le împlinește, și și-au îndârjit spinarea lor și cerbicia lor și-au învărtoșat-o și nu s-au supus.

30. Tu însă, așteptând întoarcerea lor, i-ai îngăduit mulți ani și le-ai deșteptat luarea aminte prin Duhul Tău și prin Proorocii Tăi, dar ei nu și-au plecat urechea. Atunci i-ai dat pe mâna neamurilor străine.

31. Dar în mila Ta cea mare nu i-ai stârpit, nici nu i-ai părăsit, căci Tu ești un Dumnezeu milos și îndurat.

32. Și acum Dumnezeuul nostru, Dumnezeuul cel mare, puternic și înfricoșat, Cel ce ții legământul Tău și faci milă, Care nu socotești ca puțin lucru suferințele ce am îndurat noi, regii noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri și tot poporul Tău, din vremea regilor Asiriei, până în ziua aceasta,

33. Tu ești drept în toate câte ne-au ajuns, căci Tu ai fost credincios, dar noi am făcut rele.

34. Regii noștri, căpeteniile noastre, preoții noștri și părinții noștri n-au păzit legea Ta, și n-au luat aminte nici la poruncile Tale, nici la îndemnurile ce le-ai dat,

35. Cât au fost în regatul lor, în mijlocul binefacerilor Tale, într-o țară largă și roditoare, pe care le-ai dat-o Tu, ei nu Ți-au slujit Ție, nici nu s-au întors de la faptele lor cele urâte.

36. Și iată astăzi suntem robi în țara ce Tu ai dat-o părinților noștri ca să se bucure de roadele ei și de bunătățile ei,

37. Ea-și înmulțește astăzi roadele pentru regii cărora ne-ai supus pentru păcatele noastre. Ei domnesc peste trupurile noastre și peste vitele noastre, după bunul lor plac, și noi ne aflăm în mare necaz.

38. Pentru toate acestea facem legământ, pe care noi înșine cu iscălitură, și căpeteniile, leviții și preoții noștri îl întăresc cu pecetea.

Astfel făgăduim cu jurământ să se poarte după legea lui Dumnezeu. Nestatornicia firii omenești, cu trecerea de vreme, făcu să pălească ba chiar să se și stingă această lumină a

suferinței, aprinsă de urgiile istoriei. De aceea năpăstuirea vremilor se dezlănțuie cam în fiecare rând de oameni.

4. Chemarea prin necazurile morții

Mulțime de oameni însă nici grijă n-au de cuvintele chemării acesteia, oricât le-ar vedea cu ochii și ar trece prin ele. Dacă nici după asprimea unor atare chemări - care ustură pielea vieții - oamenii totuși nu se întorc spre Dumnezeu, viața începe să fie în primejdie: încep necazurile morții, surlele chemării a patra.

Viața o avem de la Dumnezeu: prin El trăim, ne mișcăm și suntem. Adică Dumnezeu este izvorul, susținătorul și rostul sau destinul vieții noastre. Dacă mergem așa, potrivit acestora, avem viața asigurată de Dumnezeu, temelia ei; dacă nu urmăm așa, ci încălcăm viața noastră în toate fărădelegile și spurcăciunile, care îndrăcesc și sufletul și trupul, și o ducem așa vreme îndelungată, atunci Dumnezeu se desface din viața noastră. Totuși nu se desface îndată după greșeala noastră, ci, răbdând o vreme rătăcirea omului, a fiului Său mai mic, și în tot chipul chemându-l, până în sfârșit nu deznădăjduiește de mântuirea noastră.

Iar moartea o avem de la ucigașul.

Deci când oamenii se lasă cu totul în voile dracilor, viața le este în primejdie și primejduiesc și pe alții. Deci, de se leagă ca robii de lumea aceasta și de voile trupului cele împotriva firii, atunci mintea li se strâmbă, Dumnezeu se întunecă din mintea, din inima și din viața lor. Atunci nu mai vor să știe de Dumnezeu, și așa vine osânda la moarte, așa vine prăpădul în vremea fiecărui rând de oameni.

La început oamenii trăiau mai mult. „Toate zilele lui Matusalem au fost 969 de ani, apoi a murit” (Facere 5, 27). Cu trecerea de vreme, înmulțindu-se oamenii pe pământ, s-a înmulțit și stricăciunea desfrânării. Și a zis Dumnezeu: „Nu va rămâne Duhul Meu pururea în oamenii aceștia, pentru că sunt numai trup: deci zilele lor (pe pământ) să mai fie 120 de ani” (Facere 6, 3). Iar după trecere de vreme și înmulțirea fărădelegii între oameni, David zicea: „Toate zilele vieții noastre sunt 70 de ani, iar pentru cei mai în putere 80 de ani, iar ce este mai mult decât aceștia nu-i decât osteneală și durere” (Ps. 89, 10).

Așa era în vremurile de demult; astăzi, mulțimea bolilor și desimea războaielor mult a mai scurtat viața oamenilor. Acestea, însă, împlinesc din îngăduința lui Dumnezeu pedeapsa cea asupra păcatelor.

Nu mai suntem sub împărăția Legii vechi, ci în împărăția raiului, câștigat nouă de Mântuitorul Hristos, ca să ne mântuim; dar dacă nepriceputul de om se ține împotriva lui Hristos, de dragul fărădelegilor, cade din Har sub Lege, și așa atârână asupra lui pedeapsa cu moarte năprasnică, ce se împlinește prin războaie și nenorociri, întocmai cum scrie la Lege:

Ieșire, cap. 21:

15. Cel ce bate pe tată sau pe mamă să fie omorât.

17. Cel ce va grăi de rău pe tatăl său sau pe mama sa, acela să fie omorât.

Deut. cap. 17, 12: Cel ce nu ascultă de preoți unul ca acela să moară.

Ieșire, cap. 31, 14: Cel ce va întina ziua de odihnă va fi omorât,

Ieșire, cap. 22:

18. Pe vrăjitori să nu-i lăsați să trăiască.

19. Tot cel ce se împreună cu dobitoacele să fie omorât.

Ieșire, cap. 22-24. La nici o văduvă și la nici un orfan să nu le faceți rău! Iar de le veți face și vor striga către Mine, voi auzi plângerea lor și se va aprinde mânia Mea și vă voi ucide cu sabia, și vor fi femeile voastre văduve și copiii voștri orfani.

Ieșire, cap. 31, 16: Tot cel ce va munci în ziua odihnei va fi omorât,

Înțelepciunea lui Isus Sirah, cap. 39:

36. Sabia s-a făcut ca să piardă pe cei necredincioși.

Matei, cap. 26, 32. Cel ce scoate sabia, de sabie va pieri. (Dar peste ucigașii pruncilor, ce atârnă?)

(I Cor. 11, 30). Cei ce se împărtășesc cu nevrednicie, furând Sfânta Împărtășanie, încă se fac vinovați de moarte. Despre ei zice Sfântul Pavel: „Mulți dintre voi sunt slabi și bolnavi și o bună parte mor”

Primul care a furat Sfânta Împărtășanie a fost Iuda, fiul pierzării, care s-a spânzurat, a căzut din spânzurătoare de și-a spart capul, i-a crăpat burta în două și i s-au vărsat toate măruntaiele, luând astfel plata fărădelegii sale (F. Ap. 1;18).

Iată ce fel de lucruri trebuie să scoatem din noi și dintre noi, că acestea aduc ceasul primejdiei de moarte și sabia atârnă nevăzut asupra vieții. Iar dacă în loc de îndreptare, pentru care ne dă Dumnezeu oarecare vreme de răgaz, noi totuși ne îndărătăm cu mintea împotriva voinței lui Dumnezeu, se întâmplă că, plinind măsura fărădelegilor, cade sabia și se împlântă în capul care nu mai are minte.

Ce urmărește Dumnezeu

Până la judecata din urmă, mântuirea se poate dobândi oriunde, și pe câmpuri de bătaie și se poate dobândi și din iad; și se poate pierde oriunde: și în mănăstiri, și în ceata Apostolilor, și s-a pierdut și în rai. Tâlharul, răstignit pentru faptele sale, a sărit de pe cruce în rai, și Lucifer ca fulgerul a căzut din Ceruri. Orbul din naștere căpăta vederea și a văzut pe Dumnezeu și a vorbit cu El, iar fariseii templului o pierdeau, zicând că-I păcătos (Domnul) și are drac. Cereau semn (Luca 11, 29) și umblau să omoare pe Lazăr, cel înviat a patra zi din morți.

Orbia răutății, stând de-a pururi împotriva Adevărului, nu are leac, dar are pedeapsă. Inima înfrântă și smerită, însă, Dumnezeu nu o va urgisi. De aceea, înfruntând mândria, a zis că vameșii și pacătoarele vor lua-o înaintea „dreptilor” în Împărăția Cerurilor și că se face bucurie în Ceruri pentru un păcătos ce se întoarce (Luca 15, 7).

Această întoarcere urmărește Dumnezeu să ne-o câștige, însă nu poate, dacă nu ne învoim și noi. De aceea ne poartă pe tot felul de căi și ne cheamă cu tot felul de surle și, dacă trebuie, ne grăiește când cu tunul, când cu bombe.

Ceea ce urmărește Dumnezeu în tot chipul, e mântuirea sau întoarcerea noastră duhovnicească spre El și Acasă, chiar dacă mai rămânem și în viața aceasta. Oamenii însă, legați în neștiință, scurți la minte și slabi în credință, urmăresc viața pământească, și toată mahnirea lor e pentru trup (Sirah 41,14). „Cel ce nu primește necazurile care îl depărtează de patimi, acela fuge de ceea ce nu trebuie să fugă”. Drept aceea, până nu vom ajunge de aceeași părere cu Dumnezeu despre viața noastră pământească, precum și despre cealaltă, de pe celălalt tărâm, nu vom avea liniște în suflet, nici unii cu alții, nici sănătate în trup și nici în orânduirea omenească.

Trebuie să ne plecăm înțelepciunii atotștiutoare a lui Dumnezeu, Care, în tot ce face, numai bine face, ori pricepem aceasta, ori n-o pricepem. Când ne plecăm capul și vrem și noi ce a vrut Dumnezeu, în clipa aceea căpătăm liniștea sufletului orice ar fi dat peste zilele noastre. Căci El e Stăpânul vieții și al morții, de El ascultă zidirea și de El se teme iadul, și din porunca Lui ascultă dracii de satana al lor. „Toți locuitorii pământului sunt o nimica înaintea Lui; El face ce vrea cu oastea Cerului și cu locuitorii pământului, și nimeni nu poate să stea împotriva mâniei Lui, nici să-I zică: Ce faci?” (Daniel 4,32).

Când a vrut să mântuiască pe Adam și pe toți dreptii, din iad i-a scos și poate să scoată din ghearele morții pe oricine vrea, de aceea au zis Părinții, mângâind pe oameni: „Că păcătos ca un drac de ai fi, nu deznădăjdui de puterea lui Dumnezeu”, fiindcă

oricine, care în primejdie de moarte fiind, va chema numele lui Dumnezeu (Ioil 2, 32), își va mântui sufletul, căci în ce-l va fi aflat moartea în aceea va fi în veci. Iată de ce, neștiindu-ne sfârșitul, suntem datori a ne afla mereu în pocăință ca într-însa să fim socotiți în veci.

Dumnezeu ne caută, ne cheamă, dar dacă nu vrem să înțelegem, începe să ne urmărească cu primejdii și cu năpaste.

Mărturia unui Sfânt

Sfântul Efrem Sirul, povestind călugărilor cum a ajuns printr-o primejdie la cunoștința de Dumnezeu, zicea:

Când eram copil ca de 14 ani, tare eram nestatornic (neastâmpărat). Într-o zi, m-au trimis părinții mei într-un oraș afară din cetate. Ducându-mă am aflat în cale, pe la mijlocul pădurii, o vacă îngreunată pascănd. Era vaca unui sărac. Deci am luat pietre și am început a fugări vaca prin pădure, și atâta am fugărit-o din urmă cu pietre (iar ea era aproape să fete) încât a căzut la pământ, în cel mai adânc loc al pădurii, și a murit. Deci lăsând-o moartă, mi-am văzut de cale, iar noaptea au mâncat-o fiarele. Am mai întâlnit în pădurea aceea și pe săracul a căruia era vaca, umblând să o găsească. Și m-a întrebat, zicând: „Fiule, nu cumva ai întâlnit o vacă îngreunată prin pădurea asta?” iar eu, nu numai că nu i-am dat răspuns cuviincios, ci și cu ocările cele mai de pe urmă l-am amărât pe săracul acela.

Deci mi s-a întâmplat că, după o lună de zile, iarăși m-au trimis părinții în orașul acela. Ducându-mă dar, am înnoptat pe cale. Așa m-au aflat niște păstori de oi, și au zis către mine: „Frate, unde te duci la vremea asta?” Și le-am răspuns: „M-au trimis părinții până-n orașul de lângă cetate, și merg acolo”. Iar ei mi-au zis: „De cu seară este, vino și dormi la noi, iar mâine dimineată te vei duce în calea ta”. Deci ducându-mă și rămânând la dâșii, peste noapte au năvălit fiarele în staul și au împrăștiat turma prin pădure. Deci m-au prins pe mine stăpânii turmei, zicând: „Tu ești care ai adus tâlharii și ei au intrat și au risipit turma oilor noastre”. Iar eu lepădându-mă și jurându-mă că n-am nici o pricină în întâmplarea asta, nu m-au crezut, ci au rămas, zicându-mi că: „Tu ești care ai furat și ai risipit turma oilor noastre!”

Deci mai pe urmă, m-au legat de coate și m-au dat eparhului. Iar eparhul a poruncit să mă bage în temniță, iar slujitorii săi au făcut așa.

În temniță am aflat doi oameni legați, dintre care unul era clevetit pentru ucidere, iar altul pentru preacurvie. Și am stat în temniță 40 de zile; iar după 40 de zile, a stat înaintea mea un oarecare tânăr înfricoșat și mi-a zis cu glas blând: „Efreme, ce faci în temnița aceasta?” Iar eu am zis către dânsul: „Stăpâne, la arătarea ta m-am înfricoșat cu frică mare foarte și s-a dus puterea de la mine”. Și a zis tânărul către mine: „Nu te teme, ci spune-mi mie pricina ta”. Deci am luat puțină îndrăzneală din graiurile sale cele blânde și am zis către dânsul, cu multe lacrimi: „Stăpâne, stăpâne, am fost trimis de părinții mei la orașul de lângă cetate, și înserând pe cale, m-au aflat niște păstori de oi și m-au luat să mă găzduiască la dâșii. Iar în noaptea aceea au sărit fiarele în staulul oilor și au risipit toată turma, iar stăpânii oilor m-au prins pe mine zicând: „Tu ești care ai adus tâlharii ce au intrat și au risipit turma oilor noastre”. Așa m-au legat și m-au dat stăpânitorului și nu sunt vinovat Stăpâne, în această pricină, ci m-au clevetit pe mine”. Iar el, zâmbind cu fața, mi-a zis: „Știi și eu că nu ești vinovat la pricina aceasta, ci ești clevetit. Dar știi ce ai făcut mai înainte de asta cu puține zile? Cum ai alungat cu pietre vaca săracului și ai omorât-o? Deci cunoaște, că nu este nedreptate la Dumnezeu, ci judecățile Domnului sunt adânc de adânc. Iar pe lângă aceasta, vreau să știi și tu că și bărbații aceștia, care sunt cu tine în temniță, sunt nevinovați de pricinile cu care s-au

pârât și sunt legați. Ci ispitește-i pe dâșii și învață-te că nu în deșert sunt închiși în temnița aceasta, ca să cunoști că drept este Domnul și dreptatea a iubit”. Acestea zicându-mi tânărul ce mi s-a arătat, s-a dus.

Iar dacă s-a făcut ziuă, am chemat pe bărbații care erau cu mine în temniță și am zis către dâșii: „Fraților, pentru care pricină sunteți închiși în temnița aceasta?” Atunci a zis unul dintre dâșii: „Eu pentru ucidere sunt prins și nevinovat sunt în lucrul acesta”. Celălalt încă a zis: „Și eu pentru preacurvie sunt prins și nevinovat sunt de lucrul acesta”.

Și am zis către dâșii: „Cu adevărat așa este, dar aveți oarece păcate grele, pe care le-ați făcut voi, și pentru acelea ați ajuns - cu purtarea de grijă a lui Dumnezeu - ca să fiți prinși în învinuirile acestea”.

Atunci a zis cel ce pentru ucidere era prins: „Cu adevărat eu vă voi spune păcatul meu. Mai înainte de acestea cu puține zile, treceam pe podul râului, cel afară din cetate, și alți doi oameni ce veneau în urma mea și-au făcut pricină între dâșii, unul cu altul. Și s-au apucat amândoi la sfadă și la bătaie, și unul l-a biruit pe celălalt și l-a aruncat de pe pod în râu și s-a dus. Iar eu, trecând, puteam să-i dau lui mâna și să-l scot din râu ca să nu moară. Căci acela, strigând și rugându-se cu multe lacrimi, ca să-i dau mâna, eu n-am vrut ci l-am lăsat să se înece. Căci după vreme de un ceas, luptându-se și neputând să iasă din apă, l-a luat pe el curgerea râului și l-a dus și a murit; iar eu, stând, priveam la dânsul. Acesta e păcatul meu și știu cu dinadinsul că pentru pricina aceasta m-a lăsat Dumnezeu să fiu clevetit și aruncat în temnița aceasta, că nu este nedreptate la Dumnezeu”.

Iar cel ce era pârât de preacurvie a zis: „Să vă spun și eu păcatul meu. Mai înainte de asta cu doi ani s-a întâmplat că erau doi frați ostași, având avuție multă, moștenire de la părinți, și aveau și o soră văduvă, și încă nu împărțiseră între dâșii averea părintească și să-i dea și ei partea cuvenită. Ci frații, nevrând să-i dea nimic, căutau pricină asupra ei, ca să o poată scoate fără moștenire din averea lor cea părintească. Astfel au clevetit amândoi pe sora lor, zicând că a curvit, și că au martori care știu lucrul. Iar văduva se jura, zicând: „Nu sunt vinovată întru lucrul acesta.” Frații ei însă, întărâtându-se să dovedească învinuirea lor, s-au înțeles între dâșii, că vor aduce martori care vor dovedi-o precum că a curvit, ca să o scoată fără moștenire din averea părintească. Deci au venit la mine amândoi frații și m-au rugat zicând: „Să stai de față înaintea surorii noastre și să mărturisești împotriva ei, împreună cu noi, precum că știi lucrul și cu adevărat a curvit, ca să o putem scoate fără moștenire din averea părinților și-ți vom da 50 de galbeni.” Iar eu am stat de față înaintea văduvei, cum că știu lucrul și că cu adevărat a curvit, ceea ce nu era adevărat. Așa am scos-o pe dânsa din averea părintească, fără moștenire. Acesta e păcatul meu, iar pentru preacurvia pentru care sunt pârât acum și stau în temniță, nu sunt vinovat”.

Atunci, amândoi au zis către mine: „Dar tu, frate, pentru care pricină ești aruncat în temniță?” Iar eu le-am spus: „Mai înainte de aceasta cu două luni m-au trimis părinții mei la orașul cel afară de cetate și am inserat pe cale. Întâlnindu-mă niște păstori de oi m-au luat să găzduiesc la dâșii. Iar în noaptea aceea au sărit fiarele în staulul oilor și au risipit toată turma. Atunci stăpânii oilor m-au prins pe mine, zicând că: „Tu ai adus hoții, care au furat și ne-au risipit nouă turma.” Și așa m-au legat și m-au dat stăpânitorului. Iată pentru ce mă aflu în temniță”. Atunci au zis oamenii aceia către mine: „Nu cumva ai făcut și tu vreo greșală și pentru aceea te-a lăsat rânduiala lui Dumnezeu să cazi în ispita aceasta și să te duci în temniță?”

Atunci le-am răspuns zicând: „Cu adevărat vă voi spune și eu ce-am făcut. Mult eram neastâmpărat, din pricina păcatelor mele. Așa, într-una din zile m-au trimis părinții în orașul de lângă cetate. Ducându-mă, am aflat în pădure o vacă îngreunată. Deci, am luat

pietre și-am început a fugări vaca prin pădure, și atâta am fugărit-o din urmă cu pietre, până când seara târziu am înghesuit-o în adâncul pădurii unde a căzut de alergare și a murit. Vaca era a unui sărac. Deci dacă am omorât vaca, întorcându-mă, am dat de săracul a căruia era vaca, plângând și căutând-o, și m-a întrebat și pe mine zicând: "Fiule, nu cumva ai văzut pe aici, pe undeva, o vacă îngreunată?" Iar eu nu numai că nu i-am dat răspuns cuviincios, ci și foarte l-am ocărât pe el. Acesta e păcatul meu".

A doua zi a șezut stăpânitorul la judecată și au adus înaintea lui cangea cea cu trei coarne și toate uneltele cele pentru chinuri și a poruncit să ne puie pe noi înainte spre cercetare.

Deci au venit slujitorii la temniță și ne-au legat cu lanțuri de fier peste tot trupul și ne-au adus înaintea judecătorului. Și poruncind stăpânitorul să se aducă legații, au dezbrăcat pe cel ce era prihănit pentru ucidere și aducându-l l-au pus în mijlocul priveriștii legat în lanțuri de fier. Stăpânitorul întrebându-l să spună adevărul mai înainte de a-l munci, cum a făcut uciderea, el tăgăduia, zicând: „Nu sunt vinovat, ci cu totul sunt fără prihană”. și a poruncit să-l pedepsească pe el; iar după multă vreme de pedepsire, s-a dovedit că e nevinovat și a poruncit stăpânitorul să-l slobozească. Apoi a poruncit să aducă înainte pe al doilea, pe cel pârât pentru preacurvie. Pe acesta dezbrăcându-l și aducându-l la mijloc spre munci, care lucru făcându-se, frică mare și cutremur a căzut peste mine, încredințat fiind cu totul că negreșit și mie-mi vine rândul... Deci, plângeam și mă văitam și de frică am slăbit cu sufletul. Iar chinuitorii și slujitorii care stăteau înainte, văzându-mă plângând și tremurând, râdeau de mine, zicând: „Ce plângi, flăcăule? Când făceai cele rele, nu te temeai, iar acum plângi, când nimic nu-ți folosește. Nu te teme, îndată vei intra și tu la mijloc”. Iar eu, auzind aceste vorbe, mai mult mă topeam de frică. Și pedepsindu-se și celălalt și aflându-se și el nevinovat, judecătorul a poruncit să-l slobozească și pe el. Apoi a poruncit ca pe mine, legat în fiare, să mă bage în temniță și am stat acolo singur, încă patruzeci de zile.

În a patruzecia zi slujitorii au adus trei oameni legați și i-au băgat în temniță, i-au ținut în butuci și s-au dus. Iar cu bărbații aceia am făcut încă 30 zile. În vis iarăși mi-a stătut înainte îngerul acela, ce mi se arătase mai înainte și mi-a zis: „Efreme, întrebat-ai pe bărbații aceia pe care i-ai aflat în temniță?” Eu am răspuns: „Așa, stăpâne!” Și i-am povestit lui toate acelea care mi-au spus bărbații acela. Atunci mi-a zis: „Vezi dreapta judecată a lui Dumnezeu? Iar ca să cunoști aceasta, află că cei trei bărbați ce sunt închiși astăzi cu tine în temniță, doi sunt care au clevetit pe sora lor, prihănind-o de curvie și au scos-o fără moștenire din averea părintească, despre care ți-a povestit ție bărbatul acela, ce mai înainte s-a slobozit din temniță. Iar celălalt e cel care l-a aruncat pe omul acela în râu, despre care ți-a povestit ție celălalt.” Și zicând acestea, s-a dus de la mine. Deci, dacă s-a făcut ziuă, am chemat pe cei trei bărbați, care erau în temniță cu mine, și am zis către dâșii: „Domnii mei, frați, spuneți-mi cu adevărat pentru care pricină v-au aruncat în temnița aceasta?” Atunci cei doi frați mi-au zis: „Crede, frate, că pentru păcatele noastre. Unul din noi a omorât, iar celălalt a fost prins în preacurvie cu femeie măritată și amândoi suntem vinovați de ucidere”. Iar al treilea a zis: „Și eu, din păcatele mele, am omorât”. Deci am zis către dâșii: „Cu adevărat sunteți vinovați de ucidere, sau sunteți clevețiți?” Iar ei mi-au răspuns: „Adevărat, frate, din păcate cu adevărat vinovați suntem”. Deci vrând eu pe deplin să mă încredințez dacă mi-au spus adevărul, le-am zis: „Fraților, nu cumva mai înainte ați făcut și alte oarece greșeli și pentru acelea ați ajuns să cădeți în niște învinuiri grele ca acestea?” Atunci cei doi frați au zis: „Crede, frate, că avem o soră văduvă cucernică și temătoare de Dumnezeu, și vrând noi să o scoatem fără moștenire din averea noastră cea părintească, am clevetit-o de curvie și am adus și martori mincinoși asupra ei. Așa am scos-o afară din moștenire”. Iar celălalt a zis: „Eu treceam râul cu încă unul, și pricindu-ne, l-am aruncat de pe pod în râu și a murit”.

La rândul meu, le-am povestit și eu toate, cele despre mine, precum și cele despre cei doi bărbați pe care i-am aflat în temniță, și despre acela ce a mărturisit asupra surorii lor, și despre acela ce n-a dat mâna celui aruncat de dânsul în apă, putând să-l scape de la moarte și n-a făcut-o. Auzind bărbații aceia, s-au temut cu frică mare și s-au minunat de dreapta judecată a lui Dumnezeu și au zis: „Unul singur este Dumnezeu, Carele face minuni!” Deci toți, plângând cu mare necaz, așteptau sfârșitul.

Drept aceea, a doua zi a șezut stăpânitorul la judecată în priveriștea norodului și s-au adus iarăși toate uneltele de caznă înaintea lui și a poruncit să fim aduși și noi spre cercare. Deci, venind la temniță cei rânduiți cu pedepsele, ne-au pus lanțurile de grumaz și ne trăgeau prin mijlocul cetății, ca să ne aducă înaintea dregătorului și toată cetatea alerge să ne vadă nevoia pedepsei. Ajunși, stăpânitorul a poruncit să-i dezbrace pe cei doi frați și să-i bage în mijloc. Deci muncitorii dezbrăcându-i și aducându-i, i-au băgat spre întrebare. Iar pe noi amândoi ne-au pus înaintea celor ce acum se pedepseau. Eu plângeam văzând o frică așa ca aceasta, iar slujitorii mă înfricau și mai mult, zicând „Crede, flăcăule, că deși ai scăpat nesupărat de cealaltă cercare, acum nu vei mai scăpa, ci vei gusta și tu muncile ce le vezi acum”. Deci eu, auzindu-i și văzându-le, întru mare temere și spaimă am căzut. Și poruncind stăpânitorul, au spânzurat pe cei doi frați de gemănarea roții și multe ceasuri muncindu-i, au mărturisit clewetirea și nedreptatea ce au făcut-o surorii lor și cum că ei sunt vinovați de preacurvie și ucidere. Iar stăpânitorul a dat hotărârea asupra lor, ca să li se taie mâna dreaptă și să-i spânzure în furci. Deci, după ce și-au luat aceștia plata, stăpânitorul a poruncit să-l aducă spre cercetare și pe celălalt. Adus fiind și acesta, a poruncit să-l spânzure gol în gemănarea roții și să-l muncească. Deci după multă vreme, spânzurat și muncit, de bună voie a mărturisit și uciderea ce-o făcuse de curând, precum și că a aruncat pe altul în râu și a murit. Atunci stăpânitorul a dat hotărârea asupra lui, să i se taie amândouă mâinile și să-l spânzure și pe el în furci. După ce a luat și hotărârea aceasta, stăpânitorul a zis: „Dezbrăcați pe tânărul și aduceți-l la mijloc”. Slujitorii, dezbrăcându-mă de hainele mele, m-au înfășurat cu niște zdrențe și ducându-mă gol, m-au pus înaintea judecătorului.

Eu plângearn cu amar și mă rugam în gând lui Dumnezeu, zicând: „Atotputernice Doamne, mântuiește-mă de nevoia asta, că mă fac monah și-Ți voi sluji Țiel!” Iar stăpânitorul a poruncit slugilor, zicând: „Întindeți-l din patru părți cu curele și-l bateți cu vine de bou”. Dar cei ce ședeau împreună cu stăpânitorul au zis către dânsul: „Stăpâne, păzească-se acesta la altă cercare, fiindcă e vremea prânzului”. Deci stăpânitorul a poruncit să fiu legat cu lanțuri și băgat în temniță.

Atunci a venit a treia oară la mine tânărul acela, ce mi s-a arătat mai înainte în vis, și mi-a spus: „Ce e Efreme, te-ai adevărit pe deplin că Dumnezeu ocârmuiește lumea cu dreaptă judecată și nu este nedreptate la Dumnezeu?” Iar eu i-am răspuns: „Așa Stăpâne, m-am adevărit și m-am încredințat că minunate sunt lucrurile Domnului și nenumărate căile Lui.” Așa am început a-l ruga cu multe lacrimi, zicând: „Stăpâne, ai făcut dreptatea aceasta mare cu robul tău, și întru arătarea Ta ai mângâiat neputința mea. Miluiește-mă pe mine, robul tău, și mă scoate din temnița aceasta, ca să mă învrednicesc a mă face monah și să slujesc Stăpânului Hristos”. Iar el, zâmbind cu fața, mi-a zis: „Se cădea ție, să fii cu bună așezare și să nu te arunci în temnița aceasta; dar cu purtarea ta cea rea, intrând aici, ce pot să-ți fac? Însă nu te teme; n-o să iei multe. Căci vine alt stăpânitor, care te va slobozi”. Și zicând acestea s-a dus. Iar eu, întru mult necaz petrecând, socoteam oare cum vor lua sfârșit cele pentru mine. Deci, după cinci zile a venit alt stăpânitor, care petrecuse în casa părinților mei. La șapte zile după luarea stăpânirii, a întrebat pe acela căruia îi erau încredințate judecățile de sunt careva legați în temniță? Iar el spunându-i că este un tânăr legat pentru oarecare pricină, în ziua a opta a poruncit să se rânduiască ieșirea. Deci, șezând el în divan, a poruncit să fiu adus spre întrebare. Și

venind slujitorii la temniță, iarăși mi-au pus lanțul de grumaz și mă trăgeau în priveriștea cetății, spre cercetare. Stăpânitorul a poruncit să mă dezbrace și să mă lege în zdrențe și, punându-mă în mijloc, m-au adus înaintea judecătorului. Stăpânitorul, văzându-mă, m-a cunoscut, însă după asprimea legilor m-a întrebat și, cunoscând că sunt clevetit, a poruncit să-mi dea drumul. Atunci slujitorii, dezlegându-mi legăturile și dându-mi hainele, m-au îmbrăcat și m-au slobozit. Iar eu cu preaslăvire izbăvindu-mă, îndată și numaidecât am mers în munte la un stareț și căzând la picioarele lui și povestindu-i lui toate, m-a făcut pe mine monah.

Acestea, frații mei, vi le-am povestit pentru folos, ca și voi împreună cu mine să slăviți pe Dumnezeu, Cel ce voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie.”

Urgiile războaielor și adâncul înțelepciunii

Când nu mai răspund oamenii la chemarea dragostei lui Dumnezeu, dau de asprimea dreptății Sale, căci spre pedepsirea răutății îngăduie războaiele. Atunci viața oricui se află în primejdie de moarte și a celor de acasă, și a celor de pe fronturi.

Să cercetăm, între marginile îngăduite, pricina aceasta, care pe mulți îi spală în șiroaie de lacrimi:

1. Gândul de ajutor în darea răspunsului e voința lui Dumnezeu ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie. Drept aceea, Dumnezeu, Cel milostiv întru dreptăți, pe cei nebăgători de seamă sau potrivnici - dar totuși oameni cumsecade - abia sub starea de primejdie îi înduplecă să vrea și ei ce vrea Dumnezeu, adică mântuirea, singurul lucru cu adevărat de trebuință.

2. Al doilea gând de ajutor e să primim de mai înainte ca bun ceea ce orânduiește și face Dumnezeu și să ne bucurăm de hotărârea Lui, știind că nimic nu se întâmplă fără voia lui Dumnezeu, chiar dacă nu pricepem aceasta.

3. Iar gândul al treilea e că în suferințe fără de voie s-au mântuit cuvioșii, tot așa și în suferințele războaielor mult mai mulți se mântuiesc pe fronturi, decât s-ar fi mântuit acasă.

Obişnuit, lumea crede că mor în războaie cei răi și scapă cei buni. Este și nu este așa, pentru că numai singur Dumnezeu știe și ține socoteala fiecăruia. Unul din sfinți a zis: „Caprele, eu sunt, iar oile, Dumnezeu le știe.” Pe urmă numai Dumnezeu singur știe - și precum știe și face - dacă pentru cineva e mai de folos viața sau mai mult îi folosește mutarea din viața aceasta. Apoi Dumnezeu, în atotputernicia Sa, folosește și pe cei răi, pe necredincioși, pe cei fără de nici un Dumnezeu, chiar și pe draci îi îngăduie, ca printr-înșii să aducă la mântuire pe cei de mântuit.

Așa bunăoară, cineva, încărcat de păcate, cum l-au povățuit cei trei vrăjmași ai săi, ajunge la strâmtoare și nevoie mare; acestea îi mai topesc trupul, îi mai subțiază mintea, și așa dă de Dumnezeu, ca de singura scăpare a sa din primejdie, și acum se roagă lui Dumnezeu pentru prima dată și poate ca niciodată. Deci, cu prilejul târcoalelor morții în jurul vieții sale, Dumnezeu în atotștiința Sa, văzându-l că s-a îndreptat pe calea bună pentru toate zilele lui pe care le-ar mai avea dacă ar fi cuminte, în chip nevăzut și minunat îl scapă de moarte sigură. Dacă însă îl știe că mai târziu va avea o pocăință și mai bună, îl va mai îngădui printre mai multe și grele primejdii, scăpându-l din fiecare - căci necazurile spală petele păcatelor de pe haina noastră nevăzută - și mai târziu îl scoate din topitoarea suferințelor, fie spre viața cea fără de trup, fie întorcându-l spre viața pământească, ca pe un înțelepțit.

Pe cei ce însă n-au statornicie în bine, ci iarăși s-ar întoarce la rele, uitând făgăduința ce au făcut-o la strâmtoare, pe unii îi scoate din viața cea deșartă, atunci când - după

știința lui Dumnezeu - au ajuns la cea mai bună pocăință din viața lor, ca în aceea să se socotească în vecii fără de sfârșit. Aceștia așa-s mai de câștig pentru mântuire, primindu-i Dumnezeu cu cât de câtă pocăință.

Pe cei ce, trecuți prin suferință, au câștigat întărire și statornicie spre bine, și printr-înșii știe Dumnezeu că ar dobândi mântuirea și a altora, pe aceștia îi scapă și-i întoarce iarăși acasă. De cumva iarăși se dedau stricăciunii și îngrămădirii de păcate, iarăși îi cheamă la școală. Și așa face, de câte ori trebuie și cu toți câți trebuie.

Cu cei răi și, după știința lui Dumnezeu, fără de întoarcere, printre alte neștiute taine are și aceste două socoteli:

1. Sau îi pierde în grabă, în chip năpraznic, ca să nu-și mai înmulțească relele și așa mai ușor să se osândească;

2. Sau că, prin răutatea lor, vrea să răsplătească, să ispășească, să întoarcă sau să mântuiască pe unii din cei de acasă, mai zăbavnici la pocăință, sau îndărătnici la sfatul și rugămintea celor buni.

Iar pe al treilea fel de oameni, pe cei buni, prin darul lui Dumnezeu, îi scoate din viața cea deșartă:

- fie știindu-i că ar avea să cadă mai târziu, tinzându-și la fărădelegi mâinile lor, și așa-și îngreunează sau chiar își pierde mântuirea, de aceea îi cheamă mai devreme, până nu schimbă în răutate, nerăutatea lor;

- fie că, plăcuți fiind lui Dumnezeu, i-a pus la încercare și i-a aflat Lui-Și vrednici precum scrie:

Înțelepciunea lui Solomon, cap. 3:

1. Sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu și nu se va atinge de dânsle munca.

2. Părutu-s-a în ochii celor nepricepuți că dreptii sunt morți cu desăvârșire și ieșirea lor din lume e o mare pedeapsă.

3. și mergerea lor de la noi sfârâmăre, iar ei sunt în pace.

4. Chiar dacă în fața oamenilor au îndurat munci, nădejdea lor e plină de nemurire.

5. Și puțin fiind pedepsiți, mare răsplată vor primi, că Dumnezeu i-a cercat pe dânșii și i-a aflat Lui-Și vrednici.

6. Ca aurul în topitoare, așa i-a lămurit și ca pe o jertfă de ardere întreagă, așa i-a primit.

7. Străluci-vor în ziua răsplătirii.

Iar dacă sunt câte unii răi fără leac și nu pătesc nimic din necazurile oamenilor, trebuie că i-a lepădat Dumnezeu și-i lasă să se desăvârșească în rele, ca să-și ia osândă veșnică, precum s-a spus în cele pentru Saul.

O altă taină a lui Dumnezeu e și aceasta. Nu pedepsește toată răutatea tuturor, aici și numaidecât; precum nici nu slăvește bunătatea tuturor, aici și numaidecât. Că dacă ar face așa, atunci și oamenii ar face binele de frică; mântuirea ar fi de milă, iar nu o faptă a libertății și a dragostei. Apoi, dacă repede ar pedepsi tot răul, Dumnezeu ar fi un fricos, un neputincios, micit la o măsură omenească, sau cel mult îngerească, și ar da să înțelegem că Se teme de rău și-Și apără stăpânirea, cum fac oamenii. Ci tocmai pe faptul că îngăduie răilor să-și facă de cap, și-i lasă pe oameni neînfricoșați de pedeapsa năpraznică, ne dovedește atotputernicia Sa, veșnic liniștită asupra răului, atotputernicie sub ocrotirea căreia, prin virtutea credinței, stăm liniștiți și noi primind palmele și scuiările răului ca pe niște mărturii ale neputinței aceluia în fața atotputerniciei lui Dumnezeu, Care ne întărește cu liniștea Sa.

Că nu pedepsește răutatea numaidecât, cu aceasta îi întinde (răutății) ispită puternică, să se desăvârșească și ea spre pedeapsă sigură în ziua judecății. Iar dacă, totuși, uneori pedepsește năpraznic vreo fărădelege, o face ca să mai pună frâu răutății între oameni, și mai ales ca să nu scadă în credință începătorii și să nu se piardă cunoștința răsplătirii

după fapte.

Deci, ori că răsplătește, ori că nu răsplătește, fie binele, fie răul, același lucru dovedește: că vine o răsplată sigură și veșnică, și că biruiește binele asupra răutății. Apoi, prin răbdarea multora neștiuți de oameni, atotputernicia și dreptatea lui Dumnezeu sfărâmă mereu porțile iadului, cu puterea Bisericii văzute și nevăzute.

Iată de ce toată grija și rugăciunea să ne fie, să-i primească Dumnezeu în locașurile dreptilor pe cei ce ne-o iau înainte, scăpând cu orânduire dumnezeiască din învelitoarea vieții celei deșarte. Unul dintre slujitorii lui Dumnezeu, tânguindu-se de îngustimea vederii și strâmtimea credinței oamenilor, că socotesc numai cele de aici, zice că: „Oricât ni s-ar părea de neobișnuit, dar adevărul acesta rămâne, că ne-a trimis Dumnezeu în lumea aceasta, ca să învățăm a ne lepăda de ea și să o căutăm pe cea adevărată”.

Pentru iubitorii de Dumnezeu nu este durere, nu este primejdie - afară de păcat - și nu este moarte, ei trebuie fericiți și urmați cu aceeași lepădare de sine și de viață, oricând vremea ne-ar cere-o.

II Corinteni, cap. 4:

16. De aceea nu ne descurajăm și, măcar că omul nostru cel din afară se prăpădește, omul nostru cel dinlăuntru se înnoiește zi de zi.

17. Pentru că suferința noastră, ușoară și de o clipă, ne agonisește nouă, mai presus de orice măsură, o cumpănă veșnică de mărire.

18. Ca unora ce n-avem în vedere cele ce se văd, fiindcă cele ce se văd sunt vremelnice, pe când cele ce nu se văd sunt veșnice.

II Corinteni, cap. 5:

1. Noi știm că dacă pământeasca noastră locuință, în cortul acesta, se desface, avem în ceruri clădire de la Dumnezeu, casă veșnică, nefăcută de mână.

2. De aceea suspinăm în acest trup, dorind să ne îmbrăcăm cu locuința noastră cea din cer.

Deci nu sunt de plâns decât necredincioșii, care s-au stins în necredință, ca niște înstrăinați și potrivnici lui Dumnezeu. Dar e bine să se știe, că viața în primejdii pe mulți i-a scos din numărul morților și i-a primit Dumnezeu din brațele morții.

Judecata milostivă (Sfânta Taină a Pocăinței)

De obicei, oamenii se întorc la Dumnezeu numai atunci când dau de primejdii, atunci când îi ajunge dreptatea dumnezeiască din urmă, și trebuie să dea seama de ce au făcut. Nu e rău să te întorci la Dumnezeu nici chiar atunci, în ceasul al unsprezecelea, însă ar fi cu mult mai bine să vii de bună voie la rosturile tale veșnice, și nu tras de mânecă sau pălit cu prăjina din urmă.

Dacă am fi mai simțiți, am vedea că Dumnezeu, preamilostivul, ne îmbie cu iubire încă din dimineața vieții spre Taina Sfântă a Pocăinței, iar noi n-am ajunge către seara vieții așa de îmblățiți de rele. Taina Pocăinței este judecata milostivă ce o face Dumnezeu cu noi, păcătoșii, când mergem noi, de bună voie, și ne mărturisim greșelile.

Preoții poartă preoția lui Hristos; prin iertarea lor, Dumnezeu te iartă; prin graiul lor, Dumnezeu îți vorbește. Prin ei, Dumnezeu te cheamă, oricât ai fi de păcătos.

Mare este Taina Pocăinței, nu numai pentru că te face din rău, bun, din vrăjmaș al lui Dumnezeu, prieten al Lui, ci și pentru că un lucru atât de mare e acoperit cu chip smerit. Mila cea fără de margini a Tatălui, ca să scape pe fiii Săi de judecata cea aspră, a dreptății după fapte, le trimite, coborând din Ceruri, pe Fiul Său cel Unul Născut, să le facă o judecată milostivă și fără nici o înfricoșare, și iarăși să-i împace cu Sine.

Poate tocmai pentru că e așa de smerită judecata aceasta milostivă, nu pot să vie la mântuirea ei binefacere aproape nici unul dintre cei cu mintea plină de „știință” și

afumată de mândrie. Cum să poată ei veni, ei care știu totul, ei care stăpânesc peste oameni, să vie în genunchi înaintea unui simplu preot și să-și înșire toate fărădelegile și scârbele lor?! Nu, asta mândria n-o poate face, să vie de bună voie la smerenie. De aceea ei dau de asprimea dreptății care-i fierbe în zeama lor până li se înmoaie oasele trufiei.

Taina Pocăinței sau mărturisirea e al doilea botez: botezul lacrimilor. Sunt trei botezuri, care ne curățesc de toate păcatele:

- primul, prin care intrăm în obștea creștină, e botezul din apă și din Duh, sau nașterea a doua, când suntem înzestrați cu Darurile Duhului Sfânt, după atotștiința de mai înainte a lui Dumnezeu. Acesta nu se mai repetă.

- al doilea, e botezul pocăinței, sau al lacrimilor, pe care îl putem face și trebuie făcut ori de câte ori ni se încarcă conștiința cu greșeli față de Dumnezeu, față de oameni și față de noi înșine.

- iar al treilea e botezul sângelui, care, dacă se „întâmplă” să vină necăutat de noi, de asemenea ne spală de toate păcatele și mai ales dacă ne-a venit din hotărâta mărturisire a lui Dumnezeu, Cel în Treime închinat și a Sfintei Sale Biserici. Acesta e un dar pe care îl dă Dumnezeu cui și cui, din vreme în vreme, mai ales în vremea de prigoană a credinței creștine dreptmăritoare. Acesta iarăși nu se mai repetă, și nu atârână de noi, în privința venirii, ci numai în privința primirii.

E lucru de mirare că pentru pricini pământești se găsesc mii și milioane de oameni care merg la moarte, dar pentru Împăratul Cerurilor abia se mai găsesc puțini, care să fie gata de moarte.

Trebuie ochii spălați mai bine, ca să vadă mai departe decât stadia vieții acesteia vremelnice, precum erau odată Sfinții Mărturisitori ai lui Dumnezeu, fericiți să treacă prin porțile focului și ascuțișul sabiei, la Împăratul sufletelor, Mântuitorul nostru.

În Taina Spovedaniei rogi pe Dumnezeu, Căruia I te mărturisești, de față fiind și sluga Sa, tâlmaci al voii Sale și chezaș al tău către Dumnezeu, să-ți ierte mulțimea relelor ce le-ai făcut, înșirându-le pe toate, după cum te ajută conștiința - și bun e Dumnezeu, căci te iartă de toate datoriile tale, dar numai dacă ierți și tu greșelile fraților tăi. Dacă nu ierți, nici Dumnezeu nu te iartă. Și trebuie să iertăm la nesfârșit pe toți și din toată inima.

Cei vechi se rugau pentru cei ce-i schingiuiau și le cuprindeau picioarele, binecuvântând pe cei ce-i duceau la moarte. Iar alți Sfinți Părinți ziceau: că ar trebui să cumpărăm cu aur ocările și necazurile ce le pătimim de la oameni. Totul e să te învoiești așa, pentru Dumnezeu, și El îți ajută, căci e adevărat că nu e după fire să iubești din toată inima pe cel ce te ucide în tot felul, ci e mai presus de fire. Acesta e înțelesul și capătul acestei judecăți milostive a lui Dumnezeu: redobândirea iubirii fără margini, întoarcerea de la toate păcatele spre Dumnezeu Unul și spre toți oamenii. Cât se poate prinde din minunea acestei Sfinte Taine, spunem că ea lucrează la revenirea oamenilor la nerăutatea pruncilor.

Sfatul din iad

„Un preot cu frica lui Dumnezeu și grija păstoriților săi se ostenea zi de zi, prin toate mijloacele ce-i stăteau în putință, să întoarcă pe cei rătăciți din calea pierzării și să-i întărească în cuvântul lui Dumnezeu. Cu toate acestea, vedea cu durere că ostenele sale rămân fără roade. Credincioșii săi lepădaseră numai fățarnicia, încolo, putrezeau în aceleași păcate, cum îi găsise. Zadarnică era slujba, zadarnice predicile, zadarnice sfaturile zilnice, zadarnice sfaturile date la spovedanie. Nimic nu-i clintea din noroiul păcatelor.

Ce să facă bietul preot? Cum să-i îndrepte? Căci se înflăcăra pentru lucrul lui

Dumnezeu, știindu-se chezaș pentru sufletele lor, și se frământa zi și noapte, cerând de la Dumnezeu să îi arate, pentru ce nu poate să-i tragă la mântuire.

Într-o sâmbătă seara, după vecernie, stătea abătut pe o bancă din grădină, covârșit de grija datoriei sale preoțești și mâhnit amarnic de truda-i fără roadă. Cum sta așa, pierdut în gânduri grele, iată că Dumnezeu îi deschise ochii necăjitului său suflet, asupra unei vedenii înfricoșate: o gloată de draci, negri ca tăciunile, i se arătară ca un nor întunecat de duhuri necurate. Era un divan al diavolilor în frunte cu satana, marele și încruntatul tartor al lor.

Deodată, din mijlocul divanului, un glas diavolesc zbieră de clocoti văzduhul:

-, Voi, drăceștilor gloate, sfătuiți-vă, născociți cu mintea voastră meșteră în violenții, și să-mi spuneți, cum ați putea voi mai ușor și mai sigur înșela pe oameni, ca să umplem cu ei împărăția beznei și pânțele flămândului iad?”.

La această poruncă a tartorului celui mare, gloatele întunecate ale încornoraților intrară în putoarea diavoleștilor sfătuirii.

1. Nu trecu mult și din mulțimea aprinsă de sfat ieși înaintea satanei o căpetenie, lucind ca păcura, și zise:

- Întunecimea ta, să furișăm în mintea oamenilor gândul drăcesc că nu este Dumnezeu; astfel, neavând de cine să se teamă, ușor ne vor cădea în gheară, vor face numai ceea ce vrem noi și vom umple iadul cu ei.

Ascultându-l, satana chibzui și apoi răspunse:

- Cu minciuna aceasta prea puțini vom putea prinde în undiță; pentru că lucrurile Celui de sus: cerul și pământul și toate câte le împodobesc mărturisesc slava Lui și toate dovedesc că El este. Să vie altul cu o născocire mai vicleană.

2. Atunci, din gloatele întunericului ieși o altă căpetenie încornorată și zise:

- Întunecimea ta, părerea mea e să le spunem oamenilor că, chiar dacă ar fi Dumnezeu, după moarte nu este suflet și nu este judecată, și, prin urmare, nici răsplată sau pedeapsă. Să le spunem ca nu e nici rai, nici iad și, prin urmare, slobozi sunt să mănânce, să bea și să-și facă toate poftele trupului și ale inimii, căci, ca mâine vor muri și după moarte nu mai e nimic și o să le pară rău că nu și-au făcut toate gusturile cât au fost în putere.

Îi cântări satana vorbele, apoi îi zise:

- Nici cu vicleșugul acesta nu putem câștiga prea mulți, căci printre oameni sunt unii răsăriți la minte, care știu că este Dumnezeu și că în dreapta Lui stă răsplata sau pedeapsa, după fapte. Și apoi mulți știu că sufletul dăinuiește și după moarte, și va merge la judecata cea de pe urmă, după cum îi învață Scripturile. Cu vicleșugul acesta ne pică ceva în gheare, dar mare lucru nu. Eu vreau oameni mulți, ca nisipul mării, să-i închid ca pe-o turmă de proști în toate peșterile iadului! - răcni satana și trânti deodată din copită așa de tare, că toată droaia dracilor sughiță de groază.

3. Atunci din mulțime se rupse o altă căpetenie sprijinindu-se tanțos în coadă, duhni următoarea propunere:

- Prea întunecate jupâne și tată al minciunii, lăudată să fie grija ta de a umple iadul nostru cu proștii și destrăbălații pământului. Am ascultat cu luare aminte vicleșugurile tovarășilor noștri despre pierzarea oamenilor așa de scumpă nouă, tuturor dracilor tăi, și văzând că ele nu sunt pe placul întunecimii tale, am născocit, la rândul meu, un vicleșug și mai mare: de ce să nu-i lăudăm pe oameni pentru credința în Dumnezeu, în nemurirea sufletului, în judecata de apoi și în răsplata după fapte? De ce să nu le spunem și noi că este un rai și un iad, care dăinuiesc în veacul veacului? Dar, după ce le vom spune toate acestea - pe care ei le știu prea bine - să le șoptim la ureche, o dată, de două ori, de mii de ori: nu vă grăbiți cu pocăința, oameni buni! Mai e vreme destulă! Trăiți mai întâi după cum vă vine pofta. Pocăința, lăsați-o mai la urmă! Nu vă grăbiți!

Ascultându-l, ochii satanei fulgerară de bucurie drăcească. El se ridică trufaș de pe jilțul de flăcări ca smoala și bătând cu laba pe umeri pe diavolul care născocise acest vicleșug, glasul lui tună o dată de se cutremură tot întunericul iadului:

- Voi, duhuri puturoase ale împărăției mele, ca gândul risipiți-vă pe fața pământului și, ca o otravă dulce, strecurați în urechile oamenilor șoapta cu adevărat după numele nostru: „Nu vă grăbiți cu pocăința, oameni buni, nici cu spovedania adevărată! Mai e vreme destulă, mâine, poimâine, la bătrânețe. Până atunci, faceți-vă datoria către Dumnezeu și suflet numai așa, de ochii lumii. Îngrijiți-vă mai întâi de treburile pământești, așa ca și până acum. Pentru pocăință adevărată mai aveți vreme, că doar n-o să muriți chiar mâine!”

Și, la porunca satanei, duhurile iadului se împrăstiară cu iuțeala gândului pe fața pământului, să amăgească pe zăbavnicii oameni în minciuna pierzaniei, cu amânarea mântuirii pe mâine, pe poimâine, la bătrânețe...

Vedenia se stinse. Și preotul, trudit de soarta credincioșilor săi, înțelese, în sfârșit, pricina zăbovei lor de a se hotărî să se mântuiască cu adevărat. De formă și de ochii lumii ei își îndeplineau datoriile creștinești, dar, vrăjiți de șoapta ademenitoare a diavolilor, găseau că sfaturile Părintelui sunt bune mai mult pentru cei bătrâni. Cât despre ei înșiși, mai au vreme destulă - mâine, poimâine, la bătrânețe...”

Iată sfatul de primejdie, ce-i încâlcește pe oameni în rele și-i bagă în toate necazurile, și în tot întunericul, iar mâine - poimâine, ca niște storși de vlagă, nu mai sunt buni de nimic.

Dumnezeu iartă neștiința, dar viclenia ba. Iar omul cu socoteală vicleană e acela care-și dă cu toată voia tinerețea dracilor, rămânând ca lui Dumnezeu să-i dea o bătrânețe distrusă.

Nu-i va fi zvârlită și bătrânețea laolaltă cu tinerețea?

5. Chemarea prin necazurile mai presus de fire

Dacă oamenii totuși nu se întorc de la rele nici după asprimea necazurilor, atunci vin peste întunecata lume necazuri mai presus de fire: „Țăriile cerului vor fi zguduite; nu voi cutremura numai pământul, ci și cerul, zice Domnul!” (II Petru 3, 10). Căci: „Moartea și sângele, învrăjbirea și sabia, zdrobirea și bătaia, asupra celor nelegiuiți s-au zidit toate acestea și pentru ei s-a făcut potopul” (Sirah 40, 10-12).

Sus în Cer, la cârma nevăzută a lumii, se rânduiește ce să fie jos pe pământ, cu toți și cu fiecare. Dar cele ce vin să se întâmple pe pământ, tot de aici - de pe pământ - își iau plecarea, așa că în toate, oricând, și de noi atârână ce să ne vie de la dreapta judecată. Că așa se ține cumpăna între sus și jos.

Iar precum că de pe pământ se suie pricina - păcatele strigătoare la cer - și că din cer coboară răspunsul, avem mărturia Îngerilor trimiși la Lot în Sodoma, în chipul a doi oameni, căci sodomia locuitorilor striga la Cer și chinuia sufletul dreptului:

Facere, cap. 19:

13. Strigarea lor s-a suit înaintea Domnului și Domnul ne-a trimis să-i pierdem.

14. Atunci a ieșit Lot și a grăit cu ginerii săi și le-a zis: „Sculați-vă și ieșiți din locul acesta, că va să piardă Domnul cetatea”. Ginerilor, însă, li s-a părut că Lot glumește.

Faptele lor nu-i lăsau să creadă, ci îi făceau să li se pară glumă, și așa au pierit făcându-se nevrednici de cuvântul lui Dumnezeu. Dar avem însăși mărturia lui Dumnezeu, cea dată lui Noe, înainte de potop.

Facere, cap. 6:

13. Sosit-a înaintea feței Mele sfârșitul a tot omul, căci s-a umplut pământul de nedreptățile lor, și iată Eu îi vor pierde de pe pământ.

Și s-au deschis stăvilarele Cerului și a fost potopul.

Iar pentru vremuri viitoare avem alte răspunsuri ale cerului, atârând peste faptele pământului.

Apocalipsa, cap. 14:

12. Aici este răbdarea sfinților, care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Iisus.

13. Și am auzit un glas din cer, zicând: „Fericiți cei morți, cei ce de-acum mor pentru Domnul! Da! grăiește Duhul, odihnească-se de ostenele lor, căci faptele lor vin cu ei.”

14. Și am privit, și iată un nor alb și cel ce ședea pe nor era asemenea Fiului Omului, având pe capul lui cunună de aur și în mâna lui seceră ascutită.

15. Și alt înger a ieșit din Templu și a strigat cu glas mare celui ce ședea pe nor: pune secera și seceră, căci a venit ceasul de secerat, fiindcă s-a copt secerișul pământului.

16. Atunci cel ce ședea pe nori a aruncat pe pământ secera lui și pământul fu secerat.

17. Apoi alt înger a ieșit din Altar, având putere asupra focului, și a strigat cu glas mare celui ce avea cosorul ascutit, și a grăit: „Pune cosorul tău cel ascutit și culege strugurii viei pământului, căci boabele ei s-au copt”.

19. Atunci Îngerul aruncă pe pământ cosorul lui și culese via pământului și ciorchinii îi aruncă în teascul cel mare al mâniei lui Dumnezeu.

20. Și teascul fu călcat afară din cetate și a ieșit sânge din teasc până la zăbalele cailor pe o depărtare de o mie șase sute de stadii.

E un lucru sigur, despre care nu mai încap nici o îndoială, că fărădelegile duc omenirea într-o istorie cu necazuri din ce în ce mai apocaliptice.

6. Chemarea prin chinuri de la antihrist

El e „acela” care va veni în numele său, nu al lui Dumnezeu, evreu de neam, care va tiraniza sub ascultarea sa tot pământul. Căci „acela” va primi să fie împărat peste strălucirea tuturor împăraților pământului (Matei 4, 8-9).

Creștinii - cu numele - din pricina înmulțirii fărădelegilor care sting Duhul, așa vor slăbi la minte, încât de frică (Apocalipsa 21, 8) mulți se vor lepăda de Hristos (II Tesaloniceni 2, 3) și vor primi toată voia rea și vor gusta toată răutatea răului, „căci credința nu este a tuturor” (II Tesaloniceni 3, 2). Viața lor, slăbănogită de păcat, va da îndrăzneală satanei, care va lucra în „acela” tot felul de puteri și de semne, de minuni mincinoase și de amăgiri nelegiuite, pentru fiii pierzării, fiindcă n-au primit iubirea adevărului, ca să se mântuiască. De aceea, pentru că iubesc păcatul mai mult decât pe Dumnezeu, Dumnezeu le trimite amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii, și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea (II Tesaloniceni 2, 9-12).

Jidovii de odinioară, împinși dinlăuntru de “acela”, au răstignit pe Domnul, înțepându-I călcâiul (Facerea 3, 15) și nu l-au putut face nimic mai mult, dimpotrivă Domnul, pogorându-Se prin cruce la cei din închisoare, a spart veșnicele încuietori, și mare pradă a făcut nesățiosului iad. De atunci, umblă acela ca un leu turbat, întărâtându-și uneltele, ca măcar faptele și învățătura Mântuitorului să le întunece în necredință. Neputând nici aceasta, își aprinde ciracii și pe „acela” al lor, care se repetă în fiecare veac de oameni, din zilele Sfinților Apostoli (I Ioan 2, 18), până în zilele celui mai desăvârșit Antihrist, din vremea de apoi, când va propovădui Ilie (Maleahi 3, 23), că doară-doară va putea măcar să stingă pe ucenicii lui Iisus de pe fața pământului, prigonindu-i, spânzurându-i, ucigându-i, arzându-i, răstignindu-i și în tot felul omorându-i.

Mai mult, cum zice un părinte, acest Antihrist - care nu se mulțumește numai cu necredința sa ci vrea necredința tuturor - nu va avea astâmpăr, decât în ziua când ar izbuti să ucidă pe Dumnezeu și să-L zvârle din mintea și inima celui din urmă credincios

rămas pe pământ. Și nu râvnește nebunul la o mândrie mai mare decât aceea de a termina odată cu Dumnezeu, iar în locul Lui să-și împlănte în sufletul omului, ca pe o sabie a iadului, chipul său de fiară.

„Acela” nu se mulțumește numai să-i înșele pe oameni cu amânarea pocăinței pe mâine, pe poimâine, la bătrânețe, ci luptă nebun (prin mulți din oamenii acestui veac) cerând:

1. moarte lui Dumnezeu;
2. moarte învățaturii Sale;
3. moarte creștinilor, ucenicilor Săi;
4. pustiirea Bisericii Sale și oprirea Sfintei Jertfe celei de-a pururi, care este Sfânta Liturghie.

Chinurile cele de pe urmă, cele de la Antihrist, în care va lucra toată puterea satanei, vor întrece toate prigoanele, câte s-au întezit asupra creștinilor, de la început până în zilele acelea.

Deci, când fărădelegile vor încleșta mintea și inima oamenilor și-i vor sălbătici așa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu și Biserică și Preoți, încât va fi sălbăticierea și nebunia urii (Luca 6, 11) peste tot pământul, atunci vine sfârșitul.

Sfânta Liturghie mai ține lumea

Precum Taina Pocăinței sau mărturisirea este judecata milostivă a lui Dumnezeu ascunsă sub chip smerit, și iubitorii de smerenie dau de darul acesta, asemenea și Sfânta Jertfă a Mântuitorului din Sfânta Liturghie, iarăși sub chip smerit, ascunde o taină a ocârmuirii lumii. Cei vechi știau de ce nu se arată Antihrist în zilele lor, căci Sfântul Pavel vorbește despre taina aceasta în chip ascuns, dar n-o numește (II Tesaloniceni 2, 6). E Sfânta Liturghie, sau Jertfa cea de-a pururi, despre care a zis Domnul prin Daniel 12, 10 și apoi Însuși ne-a învățat. Ea este aceea care oprește să nu se arate Antihrist, sau omul nelegiurii, decât în vremea îngăduită lui de Dumnezeu. Căci pentru mulțimea fărădelegilor, de mult ar fi trebuit Dumnezeu-Tatăl să sfârșească lumea, însă Dumnezeu-Fiul, Cel ce este iubirea de oameni și de toată firea, mereu se aduce pe Sine Jertfă sfântă înaintea lui Dumnezeu-Tatăl, mijlocind milostivirea de la El.

Rabdă Fiul lui Dumnezeu pentru noi o răstignire neîntreruptă; Mielul-Împărat stă mereu cheazășie înaintea Tatălui, aducându-Se în Jertfă neîncetată rugămintă de mijlocire pentru biata lume. Că de n-ar fi sângele Mielului, al Însuși Arhiereului Împărat Iisus Hristos, dat de bună voie și neîncetat preț de mântuire pentru oameni, stând cu iubire și părtinire pentru lume, de mult ar fi înecat Dumnezeu pământul în sângele oamenilor și l-ar fi ars cu foc (II Petru 3, 7-12).

Deci sângele Mielului din Sfânta Împărtășanie mai ține sufletul în oase și lumea în picioare. Precum Taina Pocăinței e un dar al Cerului, sub chip smerit, pentru mântuirea fiecărui suflet în parte, așa Sfânta Liturghie, marea Taină, ascunsă iarăși sub chip smerit, mântuiește lumea sau o ferește de urgiile Antihristului. Iată de ce, toată lumea ar trebui să vină la Sfânta Liturghie, că pentru dăinuirea lumii e darul acesta pe pământ.

Ceea ce se poate spune, pe scurt, despre o prea mare Taină a lui Dumnezeu, ascunsă în Sfânta Liturghie, care se săvârșește și în Cer și pe pământ, și pentru care mai ține Dumnezeu lumea, am încercat. Susțin că Sfânta Liturghie este neasemănat mai bogată în taine, care nu se pot depăna pe limba omenească. Dumnezeu coboară între oameni și suie oamenii la Sine, pe scara Sfintei Liturghii.

Proorocul de foc

Deci, câtă vreme mai sunt oameni ce caută pocăința și Sfânta Împărtășanie, satana n-are putere, îl oprește Dumnezeu. Dar când oamenii se vor întuneca la minte așa de tare, încât vor împiedica Sfânta Liturghie cu toată voia lor, vrând necredința, în zilele acelea va înceta și Jertfa cea de-a pururi, și va începe urâciunea pustiirii, precum zice la Daniel, cap. 12:

11. Și din vremea când va înceta Jertfa cea de-a pururi și va începe urâciunea pustiirii, vor fi o mie două sute nouăzeci de zile.

E vremea de trei ani și jumătate, în care va propovădui Ilie, cel mai mânios prooroc, și va vesti cele șapte cupe ale urgiei lui Dumnezeu, cele de pe urmă, cu care se va sfârși și mânia lui Dumnezeu (Apocalipsa 15, 1). Va fi o vreme de strâmtoare, cum n-a mai fost de la începutul lumii, și nici nu va mai fi (Matei 24, 21-22).

În zilele acelea, Daniel, cap. 12:

10. „Mulți vor fi curățiți, albiți și lămuriiți, iar cei nelegiuți se vor purta ca cei nelegiuți. Toți cei fărădelege nu vor pricepe, ci numai cei înțelepți vor înțelege” (ce vreme e, apropiindu-se a doua venire).

Cei fărădelege huliră pe Dumnezeul Cerului din pricina durerilor care-i frigeau de-și mușcrau limbile, dar de faptele lor nu s-au pocăit, zice Apocalipsa (cap. 16, vers. 10-11).

La plinirea acelei vremi de pe urmă, când răutatea va fi desăvârșit coaptă, va vesti Ilie (Maleahi 3, 23), Proorocul de Foc, a doua venire a Mântuitorului. Vestirea aceasta, bucuria cea mai mare a creștinilor, va fi primejdie de moarte Proorocului celui adevărat, căci oamenii fărădelegii îl vor uide ca pe Ioan Botezătorul, care era în Duhul și puterea lui Ilie (Luca 1, 17), la cea dintâi venire. Dar tocmai când potrivnicii Atotputernicului credeau că, omorând și pe cel din urmă prooroc, în sfârșit au terminat cu “Dumnezeu” iată că Ilie învie...

Jidovii își dau seama de nebunia potrivniciei lor și de înșelarea Antihristului, și cu înfricoșare și cutremur mare se întorc și primesc pe Iisus Hristos Dumnezeu, după cum mărturisește despre ei Scriptura.

Proorocul mincinos, Antihristul, prin duhul său necurat, cu care lucră și se ține, răscoală pe toți împărații lumii să-i adune la războiul zilei celei mari a lui Dumnezeu (Apocalipsa 16, 14), în Valea lui Iosafat (Ioil 4, 12), la cel de pe urmă război și la cea mai mare vărsare de sânge de pe pământ.

7. Chemarea la Judecata generală (A doua venire a Mântuitorului)

Luminată în slavă, mai strălucitoare ca soarele, Sfânta Cruce, căreia încă i-au tot stat oamenii împotrivă (Luca 2,34) și au înjurat-o, se va arăta, în ciuda tuturor vrăjmașilor ei, semn slăvit de biruință a binelui asupra răului. Atunci, în zilele acelea înfricoșate, pe pământ și în tot trupul, însuși Dumnezeu-Cuvântul vine să cheme pe oameni, pentru cea din urmă oară, însă nu la pocăință ci la judecată. Atunci nu mai e pe crezute ci pe văzute.

Iar pe Antihrist, în care lucra toată puterea satanei, II Tesaloniceni, cap. 2:

8. Domnul îl va uide cu suflarea gurii Sale, și-l va nimici cu strălucirea venirii Sale.

Daniel 12:

12. Fericit va fi cel ce va aștepta și va ajunge la o mie trei sute treizeci și cinci de zile.

E ziua Domnului cea mare și înfricoșată, zi de fericire pentru cei chemați, aleși și credincioși (Apocalipsa 17, 14), zi de bucurie negrăită, ziua întoarcerii Acasă, în țara de obârșie (Ieremia 22, 10) și capătul plângerii. Zi de fericire, văzând izbânda răbdării, văzând învierea cea de obște, văzând moștenirea cea gătită de la întemeierea lumii celor ce-L iubesc pe Dumnezeu și au rămas în dragostea Lui până în sfârșit. Și taine între taine, numai de Dumnezeu știute, atunci se vor vedea.

Ceilalți însă, vor sta să-și dea sufletul de groază și de așteptarea celor pornite să vină peste lume, căci tăriile cerului vor fi zguduite. Atunci vedea-vor pe Cel ce L-au răstignit, venind pe nori, cu putere și cu mărire multă (Luca 21, 26-28); pe Cel ce este dragostea noastră, Care nouă ne risipește frica, dar groaza groazelor (Înțelepciunea lui Solomon 17, 6) împrăștie pentru cei ce au prigonit și au răstignit iubirea Sa de oameni trebuind să-și capete plata veșnică după fapte.

Și va fi Judecata, căci fărădelegile au adus potopul și fărădelegile strigă și grăbesc judecata.

Drept aceea, văzând astăzi că s-a luat pacea de pe pământ (Apocalipsa 6, 4), dar timpul încă nu ni s-a luat (Apocalipsa 10, 6-7), cu glasul lui Dumnezeu (I Petru 4, 11) chemăm pe toți oamenii de pretutindeni să se pocăiască, pentru că a hotărât o zi în care va să judece lumea (Faptele Apostolilor 17, 30-31). Iar ziua aceea poate fi oricând.

Iată mai pe înțeles graiul și dătătoarea de seamă rugăciune a Mântuitorului, pentru creștinătatea de peste veacuri și de peste tot pământul, prinsă pe cât s-a putut, în sunetul acestor șapte surle...

Războiul nevăzut

Omul în întregimea lui are a doua însemnătate după Dumnezeu; un singur suflet e mai de preț decât toată materia acestei lumi. Omul nu e o făptură închisă în lumea de aici. El nu se mulțumește numai să creadă în existența unei lumi nevăzute (cum face omul protestant) sau să deducă cu mintea existența ei din lumea sensibilă, văzută (cum face teologul catolic), ci urmărește să se afle într-o legătură cu ea (cu lumea nevăzută). Dar chiar dacă n-ar urmări aceasta, el suferă o neconținută înrăurire de la acea lume (nevăzută), chiar când nu are o cunoștință actuală a acelui fapt. Destinul omului nu se desfășoară influențat numai de factori materiali și biologici sau cârmuit numai de voința proprie, ori a celorlalți oameni, ci asupra lui stau aplecate în fiecare clipă puterile cerului, cât și ale iadului, încercând să-l înrăurească în sensul urmărit de ele. Omul nu e fărâma uitată în spațiul lumii, ci tot ce există îi poartă un palpitant interes.

Însemnătatea omului se arată nu numai prin faptul că a fost creat după chipul lui Dumnezeu, ci și pentru aceea că în jurul fiecărui ins și pentru fiecare se dă o neîntreruptă luptă nevăzută. În jurul fiecărui om e concentrată întreaga existență creată și necreată, văzută și nevăzută. (Dumitru Stăniloae: Elemente de antropologie ortodoxă).

Sunt deosebit de semnificative cuvintele lui Iisus (Matei 12, 43-45): Duhul rău caută odihnă, pe care n-o găsește prin pustii ci numai în inima omului.

Și iarăși semnificative sunt cuvintele din rugăciunea heruvicului - (Sfânta Liturghie) - „Că Sfânt ești Dumnezeu nostru și întru sfinți te odihnești”.

Mintea și inima, iubirea și cunoașterea sunt „locul” lui Dumnezeu în om. Dar și urâciunea pustiirii poate să cuprindă „locul cel sfânt”, cum zice Daniel.

Deci, după texte, inima și mintea omului pot să fie: sau odihna lui Dumnezeu și chinuirea duhurilor rele sau „odihna” duhurilor rele și chinuirea lui Dumnezeu.

Avem două conștiințe paralele. E fapt important aceasta și aproape necunoscut. Subliniem: „conștiința religioasă” și „conștiința eului”.

Adesea „conștiința religioasă” apare ca întunecată, pentru că dușmana sa, „conștiința eului”, cu o forță extremă o ține în nemișcare. Ea continuă totuși, chiar așa, să dea mărturie.

O inversare a situației - mântuirea nu poate avea loc decât sub acțiunea „conștiinței religioase”, normative, revelată în Iisus Hristos.

În „conștiința eului”, omul se înțelege ca centru al lumii și își reduce la el toate elementele existenței de care se știe conștient.

În sfera „conștiinței religioase”, dimpotrivă, omul se descoperă în întregime dependent de o putere care îl depășește, îl pătrunde și îl atrage cu dragoste spre ea.

Iată la ce adâncimi se dă războiul nevăzut.

Pe „conștiința religioasă” se altoiește smerenia, mama tuturor virtuților. Pe cealaltă, pe „conștiința eului”, însă, se greșează independența, neascultarea îndărătnică, trufia, căpetenia răutăților. Și una și alta au expresia lor exterioară văzută: una - dragostea ascultării desăvârșite, cealaltă - îndărătnicia și toată răzvrătirea.

Focul, pârjolul acestui război, „nu-l stinge” decât smerenia, dulama lui Dumnezeu. Și e mai bine a fi smerit, decât a ști ce e smerenia.

Îngeri decăzuți

Mai înainte de a se zidi omul și cele văzute, în lumea nevăzută a îngerilor s-a întâmplat o nebună noutate: Lucifer și toată ceata sa au vrut să fie mai presus de Dumnezeu (Isaia 14, 12-15). Celelalte căpetenii de oștire cerească s-au împotrivit nebuliei lui Lucifer, care ca fulgerul a căzut (Luca 10, 18) de la fața lui Dumnezeu, făcându-se din înger luminat, drac întunecat.

„Vai pământului și mării, căci diavolul a coborât la voi, având mânie mare” (Apocalipsa 12, 12).

El e leul care umblă răcnind, căutând pe cine să înghită (I Petru 5, 8). Între el și suflet se încinge războiul nevăzut.

Pustiirea din rai

Primul război l-a dat cu Adam în Rai, și prin el cu noi, cu toți, întrucât toți eram în Adam, iar ceea ce a făcut Adam, facem și noi fiecare. Atunci a fost întoarsă firea omenească și povârnită spre ascultare străină, ceea ce a scos-o din Rai în lumea aceasta. “Necaz mare se făcu la tot omul și jug greu apasă de atunci peste fiii lui Adam” (Sirah 41, 1), căci mare sfârâmăre făcu ucigașul, băgând în zidire puhoiul pustiirii morții și toată tragedia istoriei - neîngăduind Dumnezeu ca răutatea să fie nemuritoare și strâmbarea fără sfârșit.

Iată pustiirea ce se făcu firii omenești.

Omul dintâi, zidit după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, avea toată făptura sa întoarsă spre Dumnezeu, Care se răsfrângea într-însul ca soarele într-un bob de rouă. Mintea, pofta și iuțimea, sau cugetarea, iubirea și voința, erau unite întreolaltă în aceeași vedere de Dumnezeu. Iar trupul, deși pământ, neavând în sine poftă pătimășă, întovărășea - așa zicând - vederea lui Dumnezeu. Asta era temelia cea străveche (Isaia 58,12).

După căderea în ispită, Adam, zidirea lui Dumnezeu, a pățimit următoarea sfârâmăre, care l-a făcut bucăți:

- mintea i-a fost amăgită de mândrie și slavă deșartă, crezând ispititorului că va fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul (Facere 3, 5);

- simțirea sau dragostea, i s-a întors spre trup, care s-a aprins de poftă pătimășă:

- voința, sau iuțimea, în spaimă și rușine s-a întors și, văzându-se gol, s-a ascuns de Dumnezeu. Iar când l-a strigat Dumnezeu pe nume, nu l-a mai văzut, ci numai L-a auzit, de vreme ce vederea conștiinței sale era întoarsă acum de la Dumnezeu la sine, căci s-a văzut gol. Deci, când să-și recunoască greșeala, mintea îi era slăbită, inima rănită cu iubirea de sine, încât cunoașterea lui decăzută îl scoase vinovat pe Dumnezeu pentru pustiirea sa.

Așa luă strămoșul plata neascultării, și fu scos afară din fericirea lui Dumnezeu, și

alungat în lumea aceasta și îmbrăcat în haine de piele (Facerea 3, 21).

De atunci firea noastră în îndoită învrăjbire se află:

I. Învrăjbirea lăuntrică:

- cu Dumnezeu;
- cu sine însuși.

II. Învrăjbirea în afară:

- cu semenii;
- cu firea toată.

Învrăjbirea aceasta ne urmărește ca o lege de pedeapsă dată firii; ea întunecă chipul nostru cel după Dumnezeu. Dar sufletul nu s-a întunecat de tot, căci a mai rămas conștiința, ca o stea ce nu s-a stins de pe Cerul Raiului, și mereu ne aduce aminte de obârșia noastră dumnezeiască.

De la învrăjbirea aceasta vine toată tulburarea și războiul celor două legi, adică al legii cu fărădelegea, de care se plângea și Sfântul Pavel, că se oșteau într-însul (Romani 7, 23). De aici vine că împătrit greșim:

- împotriva lui Dumnezeu,
- împotriva noastră înșine,
- împotriva aproapelui și
- împotriva firii întregi.

Adică păcatul, sau decăderea firii, ne-a făcut să pierdem:

- pacea cu Dumnezeu,
- pacea dinlăuntrul nostru,
- pacea cu oamenii și
- pacea cu toată firea.

Încât ne-am sălbăticit în toate părțile, încât aproape „să se teamă” și Dumnezeu de noi. Iată de ce și fiarele fug de om.

După fire și contra firii

Puterile sufletului: mintea, iubirea și voința, după orânduirea cea străveche (Isaia 58, 12) își aveau lucrarea și ținta către Dumnezeu.

Această tindere spre Dumnezeu a sufletului era lucrarea cea după fire și pe temeiul stăruinței în această tindere, urma să creștem de la chip la asemănare... Așa eram în sfatul, în ascultarea și vederea lui Dumnezeu.

De la neascultare încoace, puterile sufletului (mintea, iubirea și voința) nemaifiind unite în Dumnezeu, ci învrăjbite și aprinse de gânduri ce se contrazic (Romani 7, 23), nu mai lucrează după fire, ci lucrează cel mai adesea, dacă nu aproape totdeauna, contra firii. După cuvântul Sfinților, toată strădania diavolului aceasta era și este, ca să desfacă dragostea sufletului nostru de Dumnezeu și s-o lege de orice altceva afară de Dumnezeu.

Drept aceea vrăjmașul, ca să-și ajungă ținta fărădelegii, îmbie sufletului ispita întâi: cea prin plăcere, aducându-i momeli plăcute la vedere și bune la gustare (Facerea 3, 6), potrivite cu fiecare putere frântă a sufletului, în parte, iar pe trup îl împinge să le îplinească cu lucrul și să le facă tot mereu. Vrea vicleanul ca pe niște lipsiți de bucuria vederii lui Dumnezeu, pe care ne-a furat-o, să ne mângâie învățându-ne să iubim plăcerea, bineștiind vicleanul că asta stinge iubirea de Dumnezeu și întunecă mintea de la vederea Lui. Că nu Dumnezeu nu ne mai iubește și nu ne mai vede, ci noi nu-L mai iubim și nu-L mai vedem, că între noi și El e zidul păcatului, iar dincoace de zid, (suntem) noi: o grămadă de cioburi, mereu zdrobindu-ne de zid și în tot mai mare sfărâmare aflându-ne.

Ascultarea cea străină a încovoiat dragostea noastră spre lumea aceasta și spre trup

astfel:

- **Iuțimea** sau voința, care după fire avea rostul să îndrepte ca un arc dragostea spre Dumnezeu, iar către diavol mânia ca pe o săgeată, a aprins-o contra firii, încât fiara de om ca fulgerele azvârle săgețile în obrazul fraților și în fața Sfântului Dumnezeu, blestemând și dând dracului pe toate și chiar pe sine însuși.

- Iar pe biata **mintă**, de unde după fire avea să fie oglindirea sau răsfrângerea lui Dumnezeu, tronul lui Dumnezeu în om, locul Său cel sfânt, fie că o întunecă afumând-o cu mândria, fie că o aprinde să stea împotriva Adevărului, sau într-alte chipuri o sfărâmă și pune într-însa urâciunea pustiirii sau idolul (ideea fixă a) păcatului.

Adică se înscăunează vrăjmașul în minte și așa de tare o strâmbă contra firii, încât (mintea strâmbă) zice răului bine, și binelui rău; întunericului lumină și luminii întuneric; cuminenței nebunie și nebuniei înțelepciune (Isaia 5, 20), cu care scorește apoi că nu e Dumnezeu (Psalmul 51, 2), ci numai natura, iar dacă e vorba să fie vreun „Dumnezeu”, omul e „Dumnezeu” (Fac. 3, 5).

Iată-o pe biata minte înșelată desăvârșit și pe diavol rânjind biruitor, că a izbutit să puie minciuna lui în mintea omului, așa cum l-a asigurat când l-a scos afară din Rai, făgăduindu-i că mâncând din pomul oprit va fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul (Facerea 3,5). De unde să mai cunoască?! Iată ce este o minte îndrăcită: din bună, neună, care socotește minciuna adevăr, și adevărul, minciună, și azvârlind cu spurcăciuni în Dumnezeu, bucurie face dracilor. Iată o minte legată cumplit, târâtă în robie străină și pierzându-și darul de mare cinste de la Dumnezeu: al libertății voinței și al dreptei socoteli.

Trupul nostru, cel hotărât după fire să îplinească cu lucrul sfatul lui Dumnezeu și sfatul dreptei socoteli, îplinește sfatul fărădelegii, robind patimilor contra firii, care îl spurcă, îl tâlhăresc de vlagă, îl strică cu bolile și cu totul îl fac neputincios spre ostenele suirii de la chip la asemănare.

Iată și hățișul de patimi și fărădelegi, în care războiul vrăjmașului cufundă sufletul celor ce iubesc “bucuriile” lui și nu au habar de Dumnezeu.

Ce însemnează Mântuitorul

Dar ca să nu fie pustiirea aceasta: „Pentru aceasta S-a arătat Fiul lui Dumnezeu: ca să sfărâme lucrările diavolului” (I Ioan 3, 8). Și ca să le sfărâme desăvârșit până la sfârșitul veacului, ni S-a împărtășit pe Sine, în primele trei Sfinte Taine, fiecăruia îndată după venirea noastră în lume. Ni S-a dăruit pe Sine ca lumină ce luminează pe tot omul ce vine în lume (Ioan 1, 9). Aceste Taine sunt: Sfântul Botez, Ungerea cu Sfântul Mir și Sfânta Împărtășanie, iar la vârsta priceperii, cunoștința de Dumnezeu (Ioan 17, 3).

Prin Sfântul Botez, Biserica lui Hristos ne naște de sus (Ioan 3, 3) în obștea creștinilor sau a ucenicilor Domnului. Prin el primim ștergerea vinovăției păcatului străvechi, întrucât toți eram în Adam când a păcătuit el. Cu înclinarea spre păcat însă, care rămâne și după Botez, urmează să ne luptăm fiecare.

Prin Sfântul Mir, primim sălășluirea într-o noi a Harului, sau a darurilor Duhului Sfânt, potrivit cu atotștiința și orânduirea lui Dumnezeu, ce o are în viață cu noi cu fiecare.

Iar prin Sfânta Împărtășanie Îl primim pe Însuși Domnul, Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, ca Mântuitor din primejdia ce o avem cu vrăjmașul și pustiitorul vieții.

Tot atunci, la Botez, mai primim de la Dumnezeu și pe Îngerul păzitor, care răspunde de noi și de darurile primite, atât în vremea vieții cât și la ieșirea noastră din viața pământească.

Mântuitorul nostru, nevăzut, Se îmbracă întru noi și pe noi ne îmbracă întru Sine.

„Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat” (Galateni 3, 27).

Omul cel dintâi, luat din pământ și pământesc, se îmbracă în omul cel de al doilea, care este din Cer și se face ceresc (I Corinteni 15, 47). Iar omul ceresc este Iisus Hristos: Omul cel nou care este chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Făptura noastră cea sufletească sau duhovnicească se unește cu Hristos, iar El se face - așa zicând - Duhul nostru. Iată pe scurt ce este tămăduirea firii noastre, sau înnoirea omului.

Toți creștinii sunt botezați și totuși nu toți se mântuiesc. De ce? Iată de ce: darurile Botezului stau înlăuntrul făpturii noastre nevăzute, așteptând sporirea vârstei și vremea minții, când, prin propovăduirea Bisericii, aflăm despre comoara cerească, cea ascunsă în „țărâna” noastră, în țarina ființei noastre. Deci de la aceasta atârână: ne învoim să o dezgropăm și să o punem în valoare sau călătorim cu nepăsare înainte?

Comoara are preț mare, însă adevăratul preț îl are când e știută, dezgropată și pusă în valoare. Adică darurile Botezului așteaptă ca mintea să ajungă la vârsta de judecată, și să vadă: se învoiește pentru aceste daruri, ca să le pună în valoare sau nu pune nici un preț pe ele?

Așa așteaptă Dumnezeu hotărârea liberă a omului, ca mântuirea noastră să fie nu numai un dar al lui Dumnezeu, ci și o faptă a libertății noastre. De aceea nu se mântuiesc toți, ci numai cei ce-și izbăvesc libertatea din robia patimilor și o întorc spre Dumnezeu.

De la hotărârea noastră atârână: ne facem un Duh cu Domnul (I Cor 6, 17) sau Îi stăm împotrivă mai departe?

Iată cum Ziditorul făpturii, Mântuitorul nostru, îndură o micșorare a Sa în Duh, pe potriua măsurilor noastre omenești, cu fiecare rând de oameni, până la sfârșitul veacului. Și Se silește ca un mare smerit, să ne înduplece prin alegerea cea de bună voie, să suim la măsura Sa dumnezeiască. Se micșorează pe Sine la măsura omenească dându-Se minții noastre, să-I semuiască prețul și, de îl va afla, să ridice firea noastră omenească la măsura dumnezeieștii Sale smerenii, adică să fim dumnezei după dar.

Iată pe Dumnezeu cârmuind lumea și totuși, cu mare smerenie, bătând și așteptând la poarta zidirii Sale, să I se deschidă și să fie primit...

Într-unii Se naște, într-alții sporește cu vârsta și cu înțelepciunea, într-alții propovăduiește, într-alții minuni săvârșește și, în sfârșit, într-unii se schimbă la față în lumină dumnezeiască; iar într-alții - foarte mulți de aceștia - neasemănat se chinuiește.

Rugăciunea neîncetată

Matei 18:

19. Dacă doi dintre voi se vor învoi pe pământ în privința unui lucru (mântuirea) pe care îl vor cere, se va da lor de către Tatăl Meu, Care este în Ceruri.

20. Că unde sunt doi sau trei adunați întru numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor.

Cuvintele acestea, pe lângă înțelesul literei, mai au și următorul înțeles: pământul este trupul, iar mai cu deosebire inima; cei doi sau trei sunt puterile sufletului, care, dacă se vor învoi pe pământ, adunându-se într-un gând, va fi și Dumnezeu în mijlocul lor. Unirea puterilor sufletului pe pământul inimii, însemnează iubirea, căci numai ea unește cele învrăjbite. Iar iubirea cerând ceva de la Dumnezeu, Tatăl răspunde celor doi sau trei de pe pământ, dăruindu-le iubirea Sa din Ceruri, Care este Fiul Său și așa ne aflăm având pe Dumnezeu, Care este iubire, în mijlocul nostru.

Minunea acestei adunări a puterilor sufletului, învrăjbite de fapta ucigașă a păcatului nu e cu puțință decât în numele lui Dumnezeu. Rugăciunea neîncetată a fericitului nume:

„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, după îndemnul Sfântului Pavel: „Neîntrerupt vă rugați” (I Tesaloniceni 5, 17), săvârșește minunea unirii în dragoste a celor învrăjbite de păcat.

Stăruim în tot chipul cu puțință asupra unirii lui Hristos cu fiecare din puterile sufletului, precum și asupra puterilor însăși, pentru că mântuirea, singurul lucru ce trebuie cu adevărat, este, pe rând, o lucrare și a minții și a voinței și a dragostei. Mai mult: o lucrare îmbinată armonice și mult sporită; puterile sufletești înmulțindu-se, nu numai adunându-se.

Sub lucrarea Preafericitului nume, puterile sufletului: mintea, iubirea (simțirea) și voința se întorc de la iubirea străină, la care le-a încovoiat vicleanul, iarăși la Dumnezeu, spre Care erau zidite. Preafericitul nume ne readuce iarăși din robia contra firii, la lucrarea cea după fire.

Darurile Sfântului Botez ne îmbie, lăuntric prin conștiință, și din afară prin cuvântul Bisericii, la împlinirea poruncilor lui Dumnezeu. Lucrarea poruncilor, care păzesc viața curată și dau viață celui ce le împlinește (Neemia 9, 29), tocmai slujba aceasta o are: dezgroparea comorii, sau deșteptarea puterilor sădite în noi la a doua naștere, trezirea la viața cea după Hristos și după Duhul Sfânt. Că Dumnezeu Se găsește în poruncile Sale și prin porunci vine la noi și pe noi ne strămută întru Sine; precum și întors, prin fărâdelegi se strecoară vrăjmașul și ajungem la o asemănare cu dracul. Deci, cei ce ajung hotarul morții în nelucrarea poruncilor nu se vor mântui, ca unii ce n-au aflat comoara, ba și talantul de negustorie l-au îngropat în pământ. (Sfântul Marcu Ascetul, Filocalia ed. I, vol. I, p. 294, Sibiu, 1946).

Câtă vreme mergem în voia valurilor, în voia firii povârnite spre păcat, n-avem nici o luptă, nu ne trezim din cursele vrăjmașului (II Timotei 2, 26); stăm de bună credință că mergem bine, ne isprăvim zilele în fericire și coborâm cu pace la iad (Iov 21,13).

Dar de îndată, însă, ce aflăm cum suntem și ne trezim cum trebuie să fim, puterile iadului vor sări să ne ceară socoteală pentru nesupunere. Dar nu vor sări cu toată urgia răutății, că nu-i lasă Dumnezeu, ci cu vicleșuguri și curse, cu minciuni și cu înfricoșare sau cu amăgirea nălucirilor și cu alte nemaipomenite zavistii. Pe de altă parte, se vor folosi de unelte de ale lor (Ioan 8, 44), oameni amăgiți de el, care ne-ar face toate câte îi învață dracii, dacă ar fi după el. De aceea zice Înțeleptul: „Fiule, când vrei să te apropii să slujești Domnului, gătește-ți sufletul tău spre ispite” (Sirah 2, 1).

Sfinții Apostoli - cei strămutați din lumea aceasta de dragostea Mântuitorului și care, deși se vedeau în lume, nu erau din lume (Ioan 17, 14) - totuși au fost preveniți de Mântuitorul, prin cuvântul către Petru: „Simone, Simone, iată satana v-a cerut pe voi să vă ceară ca pe grâu. Iar Eu M-am rugat pentru tine, să nu scadă credința ta” (Luca 22, 31-32).

Pricepem din acestea precum că războiul nevăzut, care se încinge între suflet și diavol, e îngăduit de Dumnezeu, să se dea în stadia vieții acesteia. El are legile după care trebuie să urmărim întocmai, ca, la sfârșitul alergării, să consfințească Dumnezeu biruința noastră, cea ajutată de El și pe potrirea puterii noastre, ca să nu pierdem vremea, mântuirea și smerenia. Că zice un Sfânt Părinte: „Ia ispitele, și îndată nu mai e nimeni care să se mântuiască”.

Războiul ispitelor e focul care lămurește ce suntem fiecare: lemne, pietre, aramă, paie, câlți, „pământ și cenușă” (Facere 18, 27) sau aurul smereniei - dulama lui Dumnezeu - ceea ce numai războiul te poate arăta.

Lupta după lege

Cei ce nu urmăresc în viața aceasta nimic mai mult decât să fie „fericiți” în lume și tihniți în trup, aceștia n-au război cu diavolul. Pe aceștia îi are fără de război. Căci câtă vreme umblă după tihnă și fericire deșartă, n-au să se trezească din vraja vrăjmașă (II Timotei 2, 26), care-i duce pe nebăgate de seamă la pierzare sigură. De aceea a zis un Sfânt Părinte că cea mai primejdioasă temniță e aceea în care te simți bine: nu vei ieși din ea niciodată.

Războiul începe abia cu cei ce învață să se desprindă din toată tihneala și slava cea deșartă a vieții acesteia. Și începe așa: Toate patimile sau lucrările împotriva firii se ivesc mai întâi în minte, în partea cea mai subțire a făpturii noastre nevăzute. Aici vine un chip sau un gând al lumii acesteia și stă ca o momeală. Iar mintea, dacă e neînvațată, sau neprevenită despre lucrătura străină, ca un miel neștiutor vede lupul și se duce la el, crezând că e oaie. Iar dacă lupul mai e și viclean, se îmbracă în piele de oaie și bietul miel, neavând mirosul oii cercate, tot de-a zburda se duce în colții lupului flămând.

Prima întâlnire între minte și diavol e la linia momelii, pe care o flutură el în văzduhul minții. Dacă mintea nu bagă momeala în seamă, vrăjmașul stăruie cu ea, o arată mai sclipitoare, ca să o facă iubită minții. Aceasta e a doua înaintare a războiului, sau asupreală. Dacă la asupreală a izbutit să fure mintea cu momeala și să o facă să vorbească împreună, avem înaintarea la unire.

Mintea însă se trezește, că a fost furată de gând străin, și că se află în altceva decât în ceea ce-i era dat după fire; iar când își dă seama de ea însăși și de cele în care se află, avem lupta cea de gând la o clipă hotărâtoare. Se va învoi mintea să meargă după momeală mai departe sau se va întoarce de la dânsa? Aici e lupta și clipele sunt scumpe și de cele mai multe ori viața întreagă a unuia sau a mulțime de inși, atârână de lupta nevăzută a câtorva clipe. Dacă întârziem să ne luptăm, se poate întâmpla ca fără veste să fim învăluți la minte din partea poftelor sau a iușimii, asupra cărora încă aruncă vrăjmașul aprinderea sa. Prin urmare, ostaș al lui Hristos, lupta trebuie dată grabnic și după lege.

Încă din Vechiul Testament se cunoștea războiul cel de gând, despre care David scria acestea: „Fiică a Babilonului (înțelegeți: satană, satană...), dornică de pustiire, ferice de cel ce-ți va plăti după fapte ce ne-ai făcut tu nouă; ferice de cel ce va lua și va lovi de piatră pruncii tăi”(Psalm 136, 8).

Gândurile celui rău, nălucirile lui, idolii (ideile fixe ale lui), momelile sale, aceștia sunt pruncii vavilonești sau „puii de drac”, după cum îi numește Sfântul Maxim Mărturisitorul. Iar piatra este Hristos, temelia cetății sufletului, piatra cea din capul unghiului pe care zidarii vremii de atunci n-au băgat-o în seamă (Matei 22, 42). Or, întru nimeni altul nu este mântuire, căci nu este sub cer nici un alt nume, dat nouă, oamenilor, întru care să ne mântuim (Faptele Apostolilor 4, 11-12). De piatra aceasta trebuie să lovim pruncii vavilonești. Căci, cine va cădea pe piatra aceasta se va sfârâma, iar pe cine va cădea piatra aceasta îl va spulbera (Matei 21, 44). De aceea, Sfântul Ioan Scărarul zice: „Ca numele lui Iisus Hristos, armă mai tare în Cer și pe pământ, nu este!” Cerul este mintea și pământul inima, în care trebuie să se depene rugăciunea neîncetată a preasfântului nume „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”, întorcându-se ca o armă mereu întinsă asupra vrăjmașului. Căci Dumnezeu-Tatăl I-a dat (Mântuitorului) un nume mai presus de tot numele, ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, și al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt (Filipeni 2, 9-10).

Cuvântul acest poate însemna tot așa de bine, pe rând, următoarele lucruri în înțelesul literei: cerul - sfinții, Biseica biruitoare - îngerii; pământul-locuitorii pământului, Biserica lupătoare și cel aruncat pe pământ având mânie mare; cele de dedesubt - cei mutați din

viața aceasta, dar neaflători în Biserica biruitoare ci în închisorile fărădelegilor sau iadul. Altă însemnare poate fi aceasta: cerul e mintea, pământul e inima cu poftele ei, iar cele de dedesubt ar fi cele din subconștientul nostru, de care de obicei nu știm și nu ne dăm seama, dar le purtăm în noi.

Deci, dacă la ceasul de război, mai bine zis în clipa de luptă, lovim momeala cu numele lui Dumnezeu, depănând rugăciunea, vom vedea lucru minunat: pentru ostaș luptându-se Împăratul, tocmai întors de cum e în răboiul văzut. Împăratul nostru s-a luptat până la moarte și încă moarte pe cruce și printr-însa trecând a rupt zăvoarele și a spart porțile iadului, biruind pentru ostașii Săi și slobozindu-i. Iar de atunci biruie ca un Dumnezeu, oriunde e chemat pe nume și Îl cheamă dragostea.

Pe trepte de-a răpa

Vremea de luptă are o clipă de mare cumpănă și anume: Dacă mintea nu-și aduce aminte de „Doamne Iisuse Hristoase...” i se întâmplă că încuviințează lucrul vrăjmașului. Această încuviințare o dă voinței, căreia încă-i suflă vicleanul boarea amețirii. Voința ia hotărârea întotdeauna după sfatul minții și niciodată înainte, cel puțin în faptele de conștiință, așa e. De aceea se zice că în orice hotărâre avem libertatea voinței, adică puțința de a alege ce vrem. Darul libertății voinței ni l-a dat Dumnezeu, ca pe o mare cinste, și prin el avem a spori până la măsuri dumnezeiești. Iată de ce toată strădania dezrobirii puterilor sufletești, din patimile contra firii, duce de fapt la redobândirea libertății de fii ai lui Dumnezeu (Matei 5, 9; Galateni 3, 26), de fii ai adevărului, care face liberi pe cei ce stau într-un adevăr (Ioan 8, 32) și nu stau în minciună și în tatăl minciunii (Ioan 8, 44). Prin darul libertății voinței avem a sui de la chip la asemănare. Pentru refacerea sau crearea din nou a omului a venit Dumnezeu între oameni și tot de aceea petrece cu noi, cu fiecare rând de oameni, și în tot chipul silindu-se să ne dezlege libertatea voinței din lanțuri străine; iar noi, nepricepuți, după puțin, iarăși ne predăm spre și mai grele lanțuri.

Iubirea înclină libertatea, ca pe o cumpănă.

Deci dacă mintea se va afla iubind momeala străină și sfatul viclean, va înclina cumpăna liberei alegeri spre momeala și sfatul străin. Așa se deschide spărtură în cetate și se năpustesc puhoai de vrăjmași, care așteptau ascunși afară și repede urmează pustiire jalnică în cetatea sufletului: împlinirea cu lucrul și repetarea faptei aceleia, până ajunge deprindere sau obicei. În rădăcinarea obiceiului păcătuirii duce întocmirea sufletească și trupească a omului până la neputința de a se mai împotrivi, sau chiar până la a nu vrea să se mai împotrivească. Așa se întâmplă că lucrarea împotriva firii i se face omului „a doua fire” - firea fărădelegii, sau legea păcatului. Asta e tot una cu pierderea darului libertății voinței.

Totuși omul, slăbindu-i puterile, își dă seama că robește vrăjmașului, căci de unde odată pruncii vavilonești erau micuți și-i lua în glumă, acum s-au făcut bărbați și-i simte cum îi fură puterile. Iar lui, din multă păcătuire, i s-a stins puterea voinței de a se împotrivi. Când avea puterile întregi nu asculta povața, iar acum când nu le mai are, le-ar întoarce lui Dumnezeu, dar nu le mai are de unde. Toată vigoarea tinereții o dă cui nu trebuie (o dă dracului), iar bătrânețea hârbuită, umblă să o dea lui Dumnezeu. Ce socoteală? Câteodată primește Dumnezeu și cioburile, însă numai dacă au mai rămas puteri și pentru cea mai de pe urmă luptă, mai grea ca cea dintâi, (luptă) care e pe viață și pe moarte. Căci vrăjmașul, care pustiește prin patimi, când află că mintea, împinsă de strigarea conștiinței, vrea să facă răsccoală împotriva robiei sale, vine cu asuprire mare, dovedind sufletului că n-are chip de scăpare. Iar ca pedeapsă, precum că sufletul a îndrăznit una ca aceasta, diavolul umblă să-l dea legat la un chinuitor mai greu: duhul

deznădejdiei.

Așa e de grea robia duhului acestuia, încât sufletul, adunându-și cele mai de pe urmă puteri, dă lupta deznădejdiei. Atunci se află sufletul între viață și moarte. Câte unii mai scapă, alții o duc așa mai mult morți decât vii, iar alții, nemaiputând suferi, li se întunecă mintea și fac și păcatul cel mai de pe urmă: omorârea de sine. Și în sfârșit, altora, de durere, li se rătăcește mintea cu totul, dând în nebunie.

Trebuie să spunem că fiecare din patimile de căpetenie pot duce zidirea lui Dumnezeu până la căderea cea mai de pe urmă, fie ea omorătoare de sine, fie nebunia, fie chiar îndrăcirea. De pildă, lăcomia de avere, lăcomia de putere și fumul mândriei pe câți nu i-a luat de minte și s-au omorât?! Bolile de pe urma curviei, pe câți nu i-au adus să-și pună capăt zilelor? Care dintre bețivi a sfârșit bine, din cei care n-au vrut nicidecum să se lase de patima lor? Dar și lenea poate face nebunii, când se vede în primejdie.

De unde atâta pustiire? De la o clipă fără de Dumnezeu a minții, clipă în care vrăjmașul i-a furișat undița iadului pe gât, învăluită meșteșugit într-o momeală. Cu momeala plăcerii ispitește pe tot omul, spre patima spre care-l prinde că are povărnire mai mare: pe cel aplecat spre trup cu desfrânarea; pe cel înclinat spre gânduri, cu înțelepciunea veacului acestuia, care pe mulți i-a rătăcit de Dumnezeu și pe puțini i-a întors; pe cei dornici de Cuvântul lui Dumnezeu îi ispitește cu Biblia (II Petru 1, 20), încât în zilele noastre se văd mulți călători la iad cu Scriptura în mână. Toți cei ce umblă după plăceri, de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un șarpe.

Unii și-au tăiat mintea în scripturi

Cu trecerea de vreme, satana s-a mai iscusit în rele. Pe cine poate să-l întoarcă împotriva lui Dumnezeu, o face, rânjind bucuros; pe cine iubește pe Dumnezeu, dar călătorește fără sfat și întrebare, îl învață și el să iubească pe Dumnezeu, și-l laudă că bine face, fără să priceapă aceștia că au căzut la laudă străină și că în credința lor s-a încalcit un fir subțire de putere vrăjmașă.

Vicleanul bagă de seamă ce face Dumnezeu și face și el la fel:

- Trimite Dumnezeu slujitori, trimite și el.
- Trimite Dumnezeu vedenii, se arată și el.
- Propovăduiește Dumnezeu iubirea de oameni fără deosebiri și margini, propovăduiește și el.

Cu un cuvânt, contraface tot ceea ce face Dumnezeu și dă de răpă pe oameni, cu mulțimea înșelăciunilor. S-a făcut de-o îndrăzneală nemaipomenită, încât și lumina dumnezeiască o contraface, nu în înțelesul că s-ar putea apropia să strâmbe adevărata lumină, că l-ar face scrum, ci nălucește și el o lumină, cu care amăgește pe cine poate și-l prinde că umblă cu îndrăzneală după daruri dumnezeiești, înainte de dobândirea smereniei statornice. Așa se preface în chip mincinos și în înger al luminii (II Corinteni 11, 14) și în hristos mincinos (Matei 24, 24) și îi înșeală pe mulți, zicând: „Eu sunt hristos” (Luca 21, 8) și te trimit să propovăduiești și să faci cutare și cutare...

E vremea de care ne-a prevenit Mântuitorul zicând: „Băgați de seamă să nu fiți amăgiți, căci mulți vor veni în numele Meu, spunând: «Eu sunt Mesia și ceasul e aproape!» Nu vă luați după ei!” (Luca 21, 8).

De aceea e bine să lămurim, după putere, și acest ucigaș vicleșug al nălucirilor, fiindcă de la o vreme încoace mulți înșelați se ivesc și multă tulburare fac printre oameni. Iată cum vine cursa aceasta:

Vicleanul are două feluri de momeli, după iubirea omului, care înclină, fie spre pierzare, fie spre mântuire. Este și o ispită a mântuirii, în care au căzut mulți înșelați,

zicând că-s mântuiți, ori ei n-au săvârșit nici alergarea și nici după lege n-au luptat. Este și ispita sfințeniei, este și ispita misiunii sau a trimiterii de la „Dumnezeu”, precum este și ispita mucenicieii.

În toate aceste ispite cad cei ce ocolesc osteneala, mințile înguste, care spun că nu mai au nimic de făcut decât să creadă și să se socotească a fi și ajuns sfințenia, misiunea, mucenicia și celelalte năluciri la minte. Au și ei o osteneală, aceea de a ajunge la darurile mai presus de fire, înainte de vreme și ispitind pe Dumnezeu.

Deci nu-i de mirare că-i dă în robia înșelătorului de minte, ca să-i chinuiască. Câte unii mai aprinși la minte, fie de la fire, fie de la boli, neavând cercarea dreptei socoteli, scâncesc în inima lor după daruri mai presus de fire, îmbulziți de iubirea de sine. Având iubire fără minte, pe care ar vrea să o cinstească cu daruri mai presus de fire, Dumnezeu îngăduie duhului rău să-i amăgească desăvârșit (II Tesaloniceni 2, 11), ca pe unii ce îndrăznesc să se apropie de Dumnezeu, necurați la inimă. De aceea, pentru îndrăzneală, îi dă pe seama vicleanului să-i pedepsească. Astfel, când atâră de la Dumnezeu o atare pedeapsă peste oarecare, îl cercetează satana, luând chipul mincinos al lui Hristos, și grăindu-i cu mare blândețe îi trăneste o laudă, cu care-l câștigă fulgerător și poate pentru totdeauna, ca pe unul ce, pe calea cea strâmtă și cu chinuri ce duce la Împărăție umblă după „plăceri duhovnicești”. Iată-l cu momeala pe gât. De acum, după oarecare școală a rătăcirii, când încrederea îi va fi câștigată desăvârșit și-i va fi întărită prin potriviri de semne prevestite, ajunge încrezut în sine și în hristosul lui, încât și moarte de om e în stare să facă, întemeindu-se pe Scriptură.

Iată cum, „puiul de drac” al iubirii de sine, făcându-se bărbat și ajutat prin vedenii mincinoase de tatăl său, tatăl minciunii, strâmbă mintea bietului om, încât i se va părea păcatul virtute dumnezeiască. Ba încă, omorând pe cei ce nu cred ca el, i se va părea că face slujbă lui „dumnezeu” (dumnezeul care l-a înșelat pe el) (Numeri 25, 7-13).

Când stai de vorbă cu câte unul din aceștia, te uimește convingerea și siguranța lui, uneori și legătura cu judecată a cuvintelor lui și nu poți prinde repede că stai de vorbă cu un înșelat și sărit din minte. Asta, până nu-i afli prima spărtură a minții de la care apoi toate meșteșugurile vicleanului trebuie să-și de-a arama pe față. Trebuie să-i prinzi momeala pe care a înghițit-o și care, de cele mai multe ori, e căderea la laudă, cu care tatăl minciunii și-a mângâiat pruncul iubirii de sine, pe care l-a clocit cu atâta osârdie cel amăgit de minte.

Și nu e mare mirarea, căci zice un filozof: e destul să primești în minte o singură prejudecată, ca apoi să nu fie prăpăstie la care să nu ajungi în chipul cel mai logic posibil cu putință. De aceea Biserica înșiră printre păcatele minții și prejudecățile.

O mărturie din Scripturi a celor zise ne va lămuri bine. Era pe vremea proorocilor mincinoși (III Regi 18, 21) din zilele lui Ilie și a regelui Ahab. Proorocul Ilie vestise regelui mustrarea lui Dumnezeu, necazurile și moartea ce-l vor ajunge, în zilele urmașilor săi.

III Regi, cap. 22:

1. Trecură trei ani fără război între Siria și Israel.
2. În al treilea an s-a dus Iosafat, regele Iudei, la (Ahab) regele lui Israel (urmașii lui Solomon dezbinaseră regatul).
3. Și a zis regele lui Israel către slugile sale: „Știți voi oare că Ramotul Galaadului e al nostru și noi tăcem de atâta vreme și nu-l scoatem din mâna regelui Siriei?”
4. Apoi i-a zis lui Iosafat: „Merge-vei și tu cu mine la război împotriva Ramot-Galaadului?” Iar Iosafat a zis către regele lui Israel: „Cum ești tu, așa-s și eu; cum e poporul tău, așa-i și poporul meu, cum sunt caii tăi așa-s și caii mei”.
5. Și a mai zis Iosafat, regele lui Iuda, către (Ahab) regele lui Israel: „Întreabă dar astăzi, ce zice Domnul?”

6. Și a adunat regele lui Israel ca la patru sute de prooroci și le-a zis: „Să merg eu oare la război împotriva Ramot-Galaadului, sau nu?” și ei au zis: „Să mergi, că Domnul îl va da în mâinile regelui!”

7. Și a zis Iosafat: „Nu mai e oare aici un prooroc al Domnului, ca să întrebăm pe Domnul prin el?”

8. Și a zis (Ahab) regele lui Israel către Iosafat: „Mai este un om, prin care se poate întreba Domnul, însă eu nu-l iubesc, căci nu proorocește de bine pentru mine, ci numai de rău - acesta e Miheia, fiul lui Imla”. Și a zis Iosafat: „Nu vorbi așa, rege!”

9. Și a chemat regele lui Israel pe un famen și a zis: „Du-te repede după Miheia, fiul lui Imla!”

10. Apoi regele lui Israel și Iosafat, regele Iudei, s-au așezat fiecare în tronul său, îmbrăcați în haine domnești, în locul de lângă porțile Samariei și toți proorocii prooroceau înaintea lor.

11. Iar Sedechia, fiul lui Ghenaan, și-a făcut niște coarne de fier și a zis: „Așa zice Domnul: Cu acestea îi vei împunge pe Sirieni, până ce-i vei nimici”.

12. Și toți proorocii au proorocit aceleași, zicând: „Să te duci împotriva Ramot-Galaadului, că vei izbuti. Domnul îl va da în mâinile regelui”.

13. Iar trimisul care s-a dus să cheme pe Miheia, i-a grăit acestuia, zicând: „Iată, toți proorocii proorocesc într-un glas de bine, regelui; să fie dar și cuvântul tău asemenea cu cuvântul fiecăruia din ei”.

14. Dar Miheia a zis: „Viu este Domnul. Ce-mi va spune Domnul, aceea voi grăi”.

15. Apoi a venit el la rege și regele i-a zis: „Miheia, să mai mergem noi oare în război împotriva Ramot-Galaadului, sau nu?” Și a zis acela: „Du-te că vei izbuti, Domnul îl va da în mâinile regelui”.

16. Și a zis regele: Iar și iar te jur, ca să nu-mi grăiești nimic, fără numai ceea ce este adevărat, în numele Domnului”.

17. Și a zis el: „Iată, văd pe toți israeliții împrăștiați prin munți, ca oile ce n-au păstor. Și a zis Domnul: ei n-au domn, să se întoarcă fiecare cu pace la casa sa”.

18. Atunci (Ahab) regele lui Israel a zis către Iosafat, regele Iudeii: „Nu ți-am spus eu, oare, că el nu proorocește de bine pentru mine, ci numai de rău?”

19. Miheia însă a zis: „Nu e așa! Nu eu grăiesc! Ascultă cuvântul Domnului! Am văzut pe Domnul, șezând pe tronul Său și toată oștirea cerească stătea lângă El, la dreapta și la stânga Lui.

20. Și a zis Domnul: «Cine ar îndupleca pe Ahab să meargă și să cadă în Ramot-Galaad?» Unul spunea una, altul alta.

21. Atunci a ieșit un duh și a stat înaintea feței Domnului, și a zis: «Eu îl voi ademini». Și a zis Domnul: «Cum?»

22. Iar acela a zis: «Mă duc și mă fac duh mincinos, în gura tuturor proorocilor lui». Zis-a Domnul: «Tu-l vei ademini și vei face aceasta: Du-te și fă cum ai zis!»

23. Și iată cum a îngăduit Domnul duhului celui mincinos să fie în gura tuturor proorocilor acestora, ai tăi; însă Domnul n-a grăit de bine pentru tine.”

24. Atunci s-a apropiat Sedechia, fiul lui Ghenaan, și lovind pe Miheia peste obraz, a zis: „Cum, au doară S-a depărtat Duhul Domnului de la mine, ca să grăiască prin tine?”

25. Dar Miheia a zis: „Iată, ai să vezi aceasta în ziua când vei fugi din cămară în cămară ca să te ascunzi”.

26. Zis-a regele lui Israel: „Luați pe Miheia și îl duceți la Amon, căpetenia cetății, și la Ioas, fiul regelui.

27. Și spuneți: Așa zice regele: „Aruncați-l în temniță și îl hrăniți numai cu puțină pâine și cu puțină apă, până ce mă voi întoarce biruitor”.

28. Iar Miheia a zis: „Că ai să te întorci biruitor, aceasta n-a grăit-o Domnul prin

mine”. Apoi a zis: „Ascultați, toate popoarele!”

29. După aceea a purces regele lui Israel și Iosafat, regele Iudeii, împreună asupra Ramot-Galaadului.

30. Și a zis regele lui Israel către Iosafat: „Eu îmi schimb hainele și intru în luptă; iar tu îmbracă-ți hainele de rege!” Și și-a schimbat hainele regele lui Israel și a intrat în luptă.

31. Regele sirian însă a poruncit celor 32 de căpetenii ale carelor de război, și a zis: „Să nu vă luptați nici cu mic, nici cu mare, ci numai cu regele lui Israel”.

32. Căpeteniile carelor, văzând pe Iosafat, au crezut că acesta este cu adevărat regele lui Israel, și s-au repezit asupra lui, ca să se lupte cu el. Iosafat însă a strigat.

33. Atunci căpeteniile carelor, văzând că nu e acesta regele lui Israel, s-au abătut de la el.

34. Iar un om a întins arcul și a lovit, din întâmplare, pe regele lui Israel (Ahab) cel cu hainele schimbate, într-o încheietură a platoșei; și acesta a zis căruțașului său: „Întoarce îndărăt și mă scoate din oaste, că sunt rănit”.

35. Și s-a pornit luptă mare în acea zi, și regele (rănit) a stat în căruța sa, în fața sirienilor, toată ziua, iar seara a murit; și a curs sânge din rana sa pe podul căruței.

36. Și la asfințitul soarelui s-a dat de veste la toată tabăra, zicând: „Să meargă fiecare la cetatea lui, fiecare la ținutul lui!”

37. Și murind regele a fost dus în Samaria și l-au înmormântat în Samaria.

38. Și au spălat căruța lui în iazul Samariei și câinii au lins sângele lui Ahab, iar desfrânatele s-au scăldat în spălătura aceluia sânge, după cuvântul Domnului, pe care l-a grăit (și prin Ilie).

Duhul care a ieșit și a stat înaintea feței Domnului și s-a făcut duh mincinos în gura proorocilor, căruia i-a zis Domnul: „Du-te și fă cum ai zis!” e același care a cerut de la Dumnezeu să încerce pe Iov, ca să se arate răbdarea și statornicia dreptului.

Iov 1:

6. Într-o zi îngerii lui Dumnezeu se înfățișară înaintea Domnului și satana veni și el printre ei.

7. Atunci Domnul zise către satana: „De unde vii?” Iar satana răspunse Domnului și zise: „Am dat târcoale pe pământ și m-am plimbat în sus și în jos”.

Cu îngăduirea lui Dumnezeu, satana îi cerne și îi culege pe toți cei ce mai umblă în lumea aceasta după plăceri, chiar duhovnicești, dacă îi prinde că încă nu s-au lepădat desăvârșit de iubirea de sine și de orice spurcăciune a vieții, după atâta și atâta propovăduire a Bisericii. Că patimile acestea îi fac pe oameni să cadă loviți de săgețile laudei și să se trezească cu mintea înșelată și sărită de la locul ei (din socoteala smereniei).

Că iată pe cei ce nu aveau curăția vieții, lingăii de la curtea regelui Ahab, i-a dat înșelăciunii desăvârșite a duhului minciunii, și sfatul lor era ispită regelui iubitor de slavă deșartă, ispită în care trebuia să cadă și regele, ascultătorul lor, pentru păcatele sale.

Ca și înșelații aceia, care l-au palmuit pe adevăratul prooroc al lui Dumnezeu, așa și proorocii mincinoși din zilele noastre sunt de o îndrăzneală nemaipomenită și palmuiesc smerenia, dându-se pe sine de ceva mare: „Ilie”, „Ioan”, „Hristos”, „Fiul Omului” „Dreptul Judecător” și așa mai departe. Pretind ascultare de la oameni pentru că „Dumnezeu” i-a trimis să spună la lume lucruri de care îți țiue urechile, auzindu-i.

Pe semnele următoare se pot cunoaște că nu mai sunt întregi la minte:

1. Se dau pe sine de ceva mare cum s-au dat de altfel toți ereticii (rătăciții) vremurilor, pe care însă i-a afurisit Biserica prin Sfintele Soboare

2. Cad la laudă, având o smerenie mincinoasă.

3. Se țin pe sine mai presus de Scriptură (unul chiar mi-a rupt-o), mai presus de Biserică și Sfinți.

4. Mor după a fi ascultați și crezuți de oameni.

5. Fierb de mânie când nu sunt luați în serios.

6. Adesea au „grăire în duh”, cu „duhul” care-i poartă și-i învață.

7. Nu vor, nici în ruptul capului, să-și controleze prin preoți cele auzite de la „duhul” lor.

8. Câte unii, cu toate acestea, arată o evlavie neobișnuită: mărturisind pe Hristos, pe Maica Domnului, făcându-și Sfânta Cruce, bătând mătânii, sărutând icoanele, ba și Sfânta Împărtășanie luând și jurându-se că-s oamenii lui Dumnezeu, iar ei sunt înșelați.

9. Fac pe proorocii și împrăstie spaima în oameni. Multe proorocii li se împlinesc, dar multe nu. Asta atârnă de puterea de străvedere a „duhului” care le spune ce le spune, ca unul ce n-are învelitoarea trupului și de aceea prinde cu oarecare vreme înainte cele ce le apropie Dumnezeu de oameni. Dar asta nu e proorocie.

10. În numele „dumnezeului” lor sunt în stare să omoare om, întemeindu-se pe Scriptură, că și Avraam a fost în stare de o atare ascultare, iar Fineas a și făcut aceasta, și i-a socotit acestuia râvnă pentru Dumnezeul său (Numeri 25, 7-13).

Cu amăgirea ascultării până la uciderea de om, a încercat vrăjmașul pe mulți, în toate vremurile, chiar și pe pustnici, darămite pe oamenii lumii.

Prin urmare, fiind așa de săritori cu ascultarea și credința la povețele „duhului lor” pe care-l cred că e Hristos, (și nu e), sunt într-adevăr o adevărată primejdie printre oameni; teroriști pentru cei slab credincioși.

11. Sar de la un lucru la altul și leagă lucruri fără nici o legătură. Tâlcuiesc greșit, strâmbă adevărul și se propovăduiesc din Scripturi mai mult pe ei înșiși decât pe Dumnezeu, mergând grăbit spre cea mai de pe urmă sfârșimare și sărire a minții.

12. În preajma lor simți tulburare și primejdie, căci mulți dintre ei au fost pe la casa de nebuni, sau vor trebui să se ducă.

Nu-i ocărâm, ci ne păzim, și învățăm și pe alții să se păzească și ne înfricoșăm cât de groaznic și-au tăiat mintea în Scripturi (II Petru 1, 20).

Totuși, pe cât se poate, să încercăm să-i înțelegem, lămurind adevărul lucrurilor și meșteșugirile vicleanului. E știut că făcând omul gândurile și voile celui rău, intră acela în el. Sau, altfel zicând: iubind cele rele, pe firul acestei iubiri intră vrăjmașul în cetate, adică prin cele de-a stânga, relele.

Când însă vede că nu poate amăgi pe om cu cele de-a stânga, sare în cealaltă margine, de-a dreapta de tot, căutând acolo să-l amăgească, ca să-i dea omul crezare. Îi trănțește o laudă pentru mulțimea credinței în Dumnezeu și a iubirii virtuții, și-l îndeamnă ca fără măsură și fără întrebare să se silească în acestea.

Pe unul îl trezea la rugăciune, silindu-se să-i strecoare în minte și în inimă părere mare despre sine, precum că pe „el” îl trezesc „Îngerii” la pravilă. Sau, dacă cel ochit spre înșelare nu e chiar așa de virtuos, îi mai îngăduie, ba să fumeze, ba să bea, zicându-i prin gândurile lui că-i trebuie putere și că nu-i păcat. Pe unul l-a săgetat arătându-i-se în chipul lui „Hristos”, și spunându-i: „Pentru dumneata mai răsare soarele!” Douăzeci și cinci de ani pe urmă l-a mai dăscălit, ca să ajungă să se creadă pe sine că el este „Fiul Omului” din Scriptură, care va despărți oile de capre și va întemeia Împărăția lui Dumnezeu pe pământ, și că în zilele lui va fi sfârșitul și judecata se va face prin el.

Firul acestei iubiri, fie că înclină spre păcate, fie că înclină spre Dumnezeu, vrăjmașul caută să-l prindă de capete, nesfiindu-se, ucigașul, să se dea drept „Dumnezeu”, numai să te prindă. De aceea au zis Părinții că întotdeauna extremele sunt ale diavolului. Adică și prea mare iubire de Dumnezeu - înainte de vreme - poate fi pricină de cădere: o iubire oarecum pământească, pătimașă, neliniștită, nesenină, necurată și pironită.

Grija la minte! căci războiul nevăzut cearcă pe toată lumea și n-a cruțat nici iubirea de Dumnezeu a Apostolilor!

Deci, ca să pricepem tocmai lucrul acesta subțire și rostul pentru toți al celor scrise, ne folosim de icoana celor trei iubiri, a celor trei ucenici ai Domnului: Petru, Iuda și Ioan.

Greșelile iubirii și dreapta socoteală

Acești ucenici ai Domnului, din pricina iubirii lor aprinse, fiecare a făcut câte o greșală. Doi s-au îndreptat, unul s-a surpat. Astfel, când oamenii dintr-o cetate oarecare, necunoscându-i n-au vrut să-i primească, Iacob și Ioan au zis: „să ne rugăm ca Ilie să pogoare foc din cer peste ei, să-i ardă.” (Luca 9, 54). Cinstea și prețul pe care-l avea Domnul în inima lor, precum și râvna sau iuțimea lor, încă nu le aveau în cumpănă și cu dreaptă socoteală și așa au ars o greșală. Mântuitorul i-a adus la blândețe și la dreapta socoteală, învățându-i: „Nu știți ce duh grăiește prin voi acestea!”... (Luca 9, 55).

Petru, după frumoasa mărturisire de credință: „Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu” (Matei 16, 16) și după lauda Mântuitorului, Care oarecum în așa fel i-a spus-o încât chiar să-l ferească de primejdia laudei și a părerii de sine, când Iisus a început să le spună despre patimile și răstignirea Sa, iubirea lui Petru n-a putut răbda o socoteală ca aceea și sări cu gura: „Doamne, să nu-Ți fie Ție una ca aceasta!” (Matei 16, 22). Atunci, ca unul ce n-avea și cunoștința tainelor lui Dumnezeu, care să țină cumpăna dreaptă cu puterea iubirii aprinsă și înțeleasă omeneste, capătă de la Domnul palmele acestea: „Înapoia mea, satano! Sminteală îmi ești” (Matei 16, 23). Sigur că nu Petru era satana, ci un gând al satanei intrase repede în Petru, căci era o spărtură, o descumpănire între puterile lui sufletești: cunoștință, dragoste și iuțime. Și se vede că încă nu s-a tămăduit cu îndreptarea aceea. Mai bătrân fiind și mai greu de leac, iubirea lui încă nu se strămutase, ca a lui Ioan - toată pentru Mântuitorul - ci mai ținea ceva și pentru sine. Mântuitorul îl cunoaște și-i prevestește lepădarea cea de trei ori în curtea lui Caiafa. Petru iarăși a sărit cu gura, zicând că nu; dar la urmă a trebuit să constate că a mai luat trei palme peste obraz, pentru iubirea care n-o dăduse toată lui Dumnezeu, precum se făgăduise, ci mai ținuse și pentru sine.

Sfânta Predanie zice că atâta a plâns Petru și s-a pocăit, încât lacrimile tăiaseră brazde pe obrajii săi.

Iuda, ucenic al Mântuitorului și el, având minte, iubire și voință, însă după felul lui, iarăși ne dă o pildă și o învățătură. Iuda voia ca și Mântuitorul să iubească ceea ce iubește el, adică să întemeieze o împărăție pământească a Cerurilor, și Iisus să se facă Împărat, iar pe el mare sfetnic și vistiernic al arginților. Că tare era umilit să fie trimis desculț, fără straiță și numai cu toiag (Marcu 6, 8) și să propovăduiască o Împărăție pe care n-o vedea cu ochii săi de lut și pentru care n-avea decât o zdreanță de pungă goală.

Așa fiind făcut, parcă era de un gând cu tot neamul său, deși Mântuitorul l-a iubit și l-a înzestrat cu daruri întocmai ca și pe ceilalți; totuși el a rămas evreul fără leac, iubind un „dumnezeu al veacului de acum” (II Corinteni 4, 4), iar pe Iisus, Care nu corespundea iubirii sale pământești, L-a vândut pe treizeci de arginți, câștig ce-a mai putut să scoată pentru slujba pe trei ani.

Cele două capete ale iubirii sale erau prinse de diavol; se iubea pe sine și iubea pe Dumnezeu numai dacă Dumnezeu îi asigura mulțumirea iubirii sale de sine. Ceea ce adevăratul Dumnezeu n-a putut să-i împlinească, și de aceea s-a lăsat păgubaș. Mântuitorul a încercat totul cu beteagul Său ucenic, dar în zadar. I-a dat și Sfânta Împărtășanie cu Sine, dar în loc să se tămăduiască, atunci intră mai cu putere satana în el (Ioan 13, 27) și Mântuitorul - în grai omenesc zicând - S-a dat bătut, spunându-i: „Ce

faci, fă mai curând!” Că nu puteau dracii face nimic de nu le îngăduia Dumnezeu...

A avut și el o clipă de trezire, dar nu mai era el stăpân pe sine, ci acum era mai tare noul său „stăpân”, care îl trăgea la plata spânzurătorii... (Fapte 1, 18) și nu i-a mai dat vreme...

Iată ce primejdie grozavă e acea iubire de sine, care nu se dăruiește lui Dumnezeu și nu se pleacă sfatului decât cu fățarnicie: necaz mare și jug greu peste fiii lui Adam (Sirah 40, 1).

Unirea celor doi sau trei în numele lui Dumnezeu e o minune nevăzută în suflet, e venirea iușimii, a cunoștinței și a dragostei la cumpăna liniștită a dreptei socoteli știutoare de taine și știutoare de măsuri (Romani 12, 13), și aceasta e ceea ce urmărim cu orice prilej, ca pe un dar și un dor al lui Dumnezeu. Ne trebuie - grăind mai pe înțeles - mai multă inimă în minte și mai multă minte în inimă, căci altfel, fără lucrarea de unire a preafericitului nume, o iau razna și inima și mintea.

Măsura darului de sus

„Cine nu se leapădă de sine, nu poate să vină după Mine” (Luca 9, 23). Cine nu poate să întrebe și nu se poate pleca sfatului unui părinte duhovnicesc, sau nici măcar nu-l caută, nu-L găsește pe Iisus.

Dacă totuși vrea să se țină de urma lui Dumnezeu, fiind însă cu inima și mintea întinate de mândrie și părere de sine, dă de înșelăciuni. De aceea-s rânduiești duhovnicii, să cumpănească duhurile ce străbat prin oameni, să cunoască măsurile fiecărui ins, și încotro îi înclină cumpăna.

Încă de mult mărturisea Proorocul Iordanului că: „Nu poate un om să ia nimic, dacă nu i s-a dat lui din Cer” (Ioan 3, 27). Dar tot așa zic și cei înșelați. Cum să prindem înșelăciunea de gât? Foarte ușor de prins. Cei ce cu adevărat au darul de la Dumnezeu, vin la duhovnic să întrebe, pe când cei înșelați nu vor să vină ci se țin pe sine mai presus de orice. Ei nu mai știu că fără de smerenie nu dai de Dumnezeu, ci de înșelătorul; fără întrebare, nu intri pe poartă ci sari pe aiurea și cu tâlharii te socotești. Râvna fără întrebare și părerea (de sine) sar măsura.

„În puterea darului ce mi s-a dat, spun oricui, care este între voi, să nu năzuiască mai sus decât i se cuvine să năzuiască, ci să cugete cumpănit, fiecare precum Dumnezeu i-a împărțit măsura credinței” (Romani 12, 3).

Asta ne-o spune Sfântul Pavel, care deși a văzut lumina puternică din Cer și a auzit glasul adevăratului Iisus Hristos, Care i-a descoperit rostul sfinte Sale nevăzute arătări, totuși, spre asigurarea și învățarea smereniei, l-a trimis orb la sluga Sa în Damasc (Fapte 9, 6-7). Acesta, vestit și el de Mântuitorul (Fapte 9, 10-18), l-a primit, l-a lămurit și l-a înnoit cu Botezul. Același Pavel, după altă multă învățătură, trudă și propovăduire, după alte vedenii, semne și răpire în Rai, totuși s-a dus la Ierusalim să se întâlnească cu ceilalți Apostoli și să le spună și lor Evanghelia pe care o vestea el, ca nu cumva să fie înșelare și toată truda lui zadarnică (Galateni 2, 1-8). Așa îl povățuia nu îndoiala ci, smerenia.

În fiecare ins a închis Dumnezeu chemarea către tot rostul și lucrul, pe care, la vreme, le va avea între oameni. Astfel:

Efesenii, cap. 4:

11. El a dat pe unii ca să fie Apostoli, pe alții Prooroci, pe alții binevestitori, pe alții păstori și învățători.

12. Spre desăvârșirea sfinților, la lucrul slujbei, spre zidirea trupului lui Hristos.

13. Până când toți vor fi ajuns la unitatea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârșit, la măsura plinirii vârstei lui Hristos.

14. Ca să nu mai fim copiii și jucăria valurilor, purtați încoace și încolo de orice vânt

de învățătură, prin înșelăciunea oamenilor, prin vicleșugul lor, spre uneltirea rățăcirii.

15. Ci fiind credincioși adevărului, prin iubire să creștem întru toate pentru El, care este capul - Hristos.

El unește cele învrăjbite, El ne măsoară darul, El ne cheamă la lucrul în vie, El pe fiecare în parte ne ajută - dacă nu uităm să-L chemăm - iar spre desăvârșirea obștii El luminează slujitorii.

Sunt, între cei trimiși de Dumnezeu, și oameni ce au darul să vadă dincolo de zare, să audă graiuri și cuvinte mai presus de fire. Dar aceștia la vreme de mare însemnătate pentru ei, când li se deschide ochiul vederii și urechile auzirii celor de dincolo, să nu întârzie a căuta povățuirea unui duhovnic, ce are să le ferească inima și mintea de bucurie străină, și care îi va ocroti cu dulama smereniei.

Că dacă nu fac așa, cu tot darul de sus, pot cădea pradă înșelăciunii. Iată cum: Darurile lui Dumnezeu ascunse întru noi, noi nu le știm dar satana le vede, și, ca un tâlhar viclean, pânđește vremea darului de sus să se deschidă în viața noastră, și de nu-l va afla acoperit de smerenie și dreaptă socoteală, varsă el, ca pe un jgheab, pustiirile lui pe fâgașul lui Dumnezeu.

Deci, de ți-a dat Dumnezeu un dar, asigură-l cu întrebarea și ocrotește-l cu smerenia, și cu atât mai vârtos nu ieși din sfatul unuia dintre nebăgații în seamă slujitori ai lui Dumnezeu. „Cu cât ești mai mare, mai mult te smerește, și înaintea Domnului vei afla Har”, zice înțeleptul (Sirah 3, 18) Căci de n-ai îndemânarea aceasta, atunci darului vederii tale i se va arăta un hristos mincinos și urechilor tale le va grăi satana, care se va da pe sine „Hristos” și te va amăgi desăvârșit.

„...Se vor ridica hristoși mincinoși și prooroci mincinoși și vor da semne mari și minuni, ca să amăgească, de va fi cu puțință și pe cei aleși” (Matei 24, 24).

Hristoșii și proorocii mincinoși, de care ne previne Mântuitorul din vreme, sunt viclenii de dincolo de zare, care fac silă mare și mult meșteșugită ca să fie primiți ca atare de oameni și care, răcnind, caută pe cineva să-i vadă și să-i asculte. Nu cumva le e vremea aproape, că tare-și mai fac de cap?

Mântuire este și pentru cei înșelați, când își vor cunoaște înșelarea și se vor pocăi de ea. Iuda, însă, n-a mai avut vreme...

Iată pe scurt pricinile pentru care Predania Bisericii răsăritene se ferește de vedenii și-și ferește și fiii, întrucât acestea nu sunt neapărat trebuitoare mântuirii, și, desăvârșirea la care suntem chemați, lasă în urmă orice vedenie.

Nevoințele desăvârșirii

Porunca desăvârșirii s-a dat încă prin Legea Veche evreilor (Levitic 11, 44-45), dar cu deosebire s-a dat prin Legea Nouă creștinilor (Matei 5, 48). Desăvârșirea și sfințenia sunt cele ce măsoară apropierea sau depărtarea noastră de Dumnezeu. De aceea, în trei cete se rânduiesc ostașii războiului duhovnicesc, în: **1. chemați, 2. aleși și 3. credincioși** (Apocalipsa 17, 14), sau cu altă numire: **1. începători, 2. sporiți și 3. desăvârșiți**.

Dar s-a ales o ceată de creștini care găsesc înlăuntrul lor îndemnarea sau chemarea numai spre viața duhovnicească, ca singurul rost vrednic de viață. Aceștia sunt călugării.

Precum când merg la oaste, oamenii lumii lasă toată grija de acasă, ca să nu-i încălcească în vremea ostășiei, așa și nevoitorii mântuirii lasă toată grija lumii, pentru Împăratul Cerurilor.

Dacă la intrarea în viață sunt de ajuns poruncile și sângele Mielului, pentru ajungerea desăvârșirii, însă, sfaturile evanghelice ni se fac porunci. Printre acestea, cea dintâi e lepădarea de lume. Cine se leapădă de lume nu mai stă la cumpănă între prețul lumii întregi, (de i-ar da-o cineva toată în stăpânire până la sfârșitul veacului), și între prețul

sufletului, curățit și strălucit de slava lui Dumnezeu în viața de apoi. Față de slava aceea, ale lumii de aici toate sunt gunoi (Matei 16, 26; Ioan 2, 17).

Lepădarea de lume e o convingere pe care poți să o ai și în mijlocul lumii stând, precum poți să n-o ai și în mijlocul pustiei petrecând. Dar cei ce se mântuiesc, toți trebuie să o aibă.

Călugării deci, vrând să învețe știința mântuirii (Luca 1, 77), sau meșteșugul izbăvirii din cele de aici și strămutarea în cele de dincolo, dau aceste trei sfinte făgăduințe: sărăcia, fecioria și ascultarea.

Făgăduințele acestea, când sunt făcute dintr-o convingere statornică, surpă pe rând toate patimile și izbăvesc pe nevoitor de toate cursele vrăjmașului; căci acestea sunt sfaturile evanghelice și urmarea Mântuitorului. Astfel, sărăcia e dezlipirea sufletului de orice lăcomie de avere sau iubire de arginți, precum și dezlipirea de gândul averii. Cel dezlipit cu sufletul de acestea de va avea și avere în grijă, nu va fi împătimit de ea și nu-și va pierde cumpătul când s-ar întâmpla s-o piardă.

Fecioria stă împotriva a toată desfrânarea. Nevoința el urmărește să aducă firea la liniște sau la nepățimire, ca o stare de la sine înțeles a firii, pe care firea a avut-o odată.

Ascultarea, însă, e făgăduința cea mai grea: mucenicia pe viață. Toți i-au zis așa. Greutatea ei cu adevărat stă și în îndărătnicia firii, sălbăticită de păcate, dar stă și în scăderile povățuitorilor. De n-au cuvântul acoperit cu viața, de n-au viața duhovnicească sporită și patimile stinse, n-au cu ce te îndemna la ascultarea desăvârșită, decât cu puterea mărimii sau cu mărimea puterii.

Înțeleg o ascultare, care oprește mintea ascultătorului de a mai cumpăni cuvântul, și sare să-l facă întocmai, chiar de l-ar costa viața. El nu mai face nici o socoteală cu viața, liniștit că duhovnicescul lui părinte i-a luat grija vieții și l-a scutit de toate primejdiile socotirii. Desăvârșit nu poți asculta decât de un sfânt. Aceștia, însă, fug de slujba poruncirii.

Totuși, spre folosul vieții duhovnicești, este de mare câștig ascultând pe oricine; căci ascultarea e rânduită împotriva patimilor minții: mândria, părerea și slava deșartă, și cine are de gând să scape de acestea, nu stă să cumpănească sfințenia mai marelui (a preotului duhovnic). Ascultarea desăvârșită e vestita „tăiere a vocii”, care de multe ori e totuna cu tăierea capului. Ascultătorul desăvârșit nu mai are război cu necazurile ce vin de pe urma iubirii de sine și nici lupte cu grija vieții, care l-a scos din Rai. Ascultarea e lepădarea de sine, luarea crucii în fiecare zi (Luca 9, 23) și urmarea Mântuitorului. Ea ne învață smerenia, care ucide toate patimile și liniștește sufletul. Ea stinge orice frământare și oprește orice inițiativă, deci toată energia, cu vremea, trebuie să se convertească în virtuți duhovnicești.

În fiecare om este închisă o măsură a lui, după cum ne asigură și Sfântul Pavel (Romani 12, 3), peste aceasta să nu treacă nimeni, dar nici să nu se lenevească nimeni s-o ajungă. Arătarea și împlinirea în firea noastră a tuturor darurilor nașterii noastre de sus, din Duhul Sfânt, e ceea ce numim desăvârșirea cea la măsura fiecărui ins. Fiecare e înzestrat și trimis să împlinească un rost al lui Dumnezeu între oameni. Dezvelirea și înțelegerea acestui rost sau destin, ascuns în noi, în fiecare, după atotștiința de mai înainte (Romani 8, 29) a lui Dumnezeu, nu poate fi dezgropat fără cunoștința și luarea aminte a unui duhovnic iscusit, care are grija și meșteșugul să înlăture din tine voia ta cea nepricepută, ca să poată avea loc voia cea bună a lui Dumnezeu, care este ascunsă în tine. Duhovnicul, sau starețul, ajută și dezvăluie toate intențiile lui Dumnezeu din fiii săi, dăruite lor după măsura credinței ce vor avea s-o aibă.

De aceea toți nevoitorii trebuie să-și găsească duhovnic, deoarece în cele duhovnicești tot ce nu e din povățuire orânduită și sub ocrotirea smereniei, duce la înșelare și la mai mare rătăcire, decât însăși patimile.

„Prin știința lui, dreptul, sluga Mea, va îndrepta pe mulți” (Isaia 53, 11).

Prin acea prietenie a lui (a duhovnicului) cu Dumnezeu, despre care nu ne mai tocmim, el va întoarce sau va atrage voia omului la voia lui Dumnezeu, vrând și tu, ce vrea Dumnezeu. Atunci va fi în noi ascultarea care era în Hristos Iisus (Filipeni 2, 8), și dreptul, sluga lui Dumnezeu, va întoarce dragostea omului la dragostea lui Dumnezeu, iubind și tu ce iubește Dumnezeu; atunci va fi în noi simțirea care era în Iisus (Filipeni 2, 5). Duhovnicul va întoarce și mintea noastră de la atâta umblare pustie în afară, și o va face scaun al lui Hristos-Dumnezeu, în care sunt ascunse toate comorile cunoștinței și ale înțelepciunii (Coloseni 2, 3).

La aceste stări însă nimeni să nu încerce să ajungă singur, căci nu va ajunge, sau va ajunge rău. Toate darurile închise în destinul nostru sunt îngrădite cu suferințe și numai la atâtea daruri ajungem, prin câtă mulțime de suferințe putem răzbi cu bucurie. Numai atâta bine putem face, câtă suferință putem ridica de pe el. Numai atâta mângâiere putem aduce printre oameni, câtă amărăciune putem să bem în locul celor ce vrem să-i mângâiem. Atâta strălucire va arăta iubirea de Dumnezeu și de oameni în noi, sau atât de puternice vor fi mila și adevărul în noi, câtă văpaie de ură înfruntăm bucuroși pentru Dumnezeu și oameni. Și așa mai departe.

E bine de știut și aceea că darurile lui Dumnezeu dau o mare putere de a suferi, cu seninătate, orice potrivnicie în calea darului și, răbdându-le cu liniște, toate piedicile cad pe rând, printr-o nevăzută rânduială dumnezeiască.

Lupta începătorului este lupta izbăvirii de patimi; straja atenției la porțile simțurilor, ca să nu intre pruncii vavilonești, care făcându-se bărbați, ar fi mai greu de scos. Deci, cum se arată aceia să-i și lovească de Piatră ca să nu ajungă cu ei până la luptă. Năvala de gânduri să nu descurajeze pe începători; toată grija să-i fie, să nu primească gândurile. A nu avea gânduri e tot așa de cu neputință, ca și a crede că poți opri vântul. Cu orânduire dumnezeiască, vin și vremuri fără furtună.

Începătorii pot să vadă cum numele Mântuitorului îi izbăvește de asuprirea momelilor vicleanului - ceea ce-i îndatorează cu o mare smerenie înaintea lui Dumnezeu, știind că se luptă Dumnezeu în locul lor. Partea începătorilor este nevointa de a usca izvoarele patimilor din pământul inimii, precum și grija de a nu se sui cu mintea în văzduhul părerii, căci acolo bat furtuni mari și se rup aripile minții.

Fiindcă de multe ori e atrasă mintea dincolo și, furată de vrajă cum e, ușor poate fi mușcată de bucuria străină. Sfinții Părinți ne atrag luarea aminte să ne împotrivim acestei răpiri a minții, pentru că dincolo, mari și multe sunt primejdiile, în care începătorii pot să-și frângă mintea. Începătorii trebuie să stea cu mintea de strajă la porțile sufletului, ca să nu intre foc străin în cetate.

Vremea nevoinței pentru unii e mai scurtă, pentru alții mai lungă, pentru unii mai ușoară, pentru alții mai grea, și pentru foarte mulți ține toată viața. Iar pentru cei ce nu judecă pe nimeni, Mântuitorul zice că fără nevoie intră întru Împărăție (Luca 6, 37).

Fără uscarea izvoarelor rele, fără scoaterea din rădăcină a patimilor - iar locul să fie ars cu lacrimile de pocăință - fără netezirea scurmăturilor pe care le-au făcut porcii patimilor: dealuri și văi, nu e chip de a primi pe Iisus și a ajunge în ceata a doua a luptătorilor, a celor sporiți. Ceata începătorilor stă sub fericirea sărăciei desăvârșite. Nimic n-a mai rămas de care să le mai fie inima prinsă (din cele de aici), nici de ei înșiși. Cât despre patimi, singura lor avuție, prin nevointa cea de bună voie, au risipit-o și au ajuns săraci de avuția aceea și s-au făcut ca un crin în pustie.

Cei curați cu inima

Măsura celor sporiți stă sub fericirea fecioriei, sau a celor curați cu inima. Că una e să fâgăduiești că vei petrece în feciorie și alta e să ajungi cu adevărat starea nevinovăției și nepătimirea. Cei ce-și întorc mânia și pofta de la cele de aici, unde altfel ar fi zăcut în contra firii, aceia scapă de bărbatul sau femeia dintr-înșii și vin la starea unui suflet de fecioară.

Sufletul, ajuns la starea de fecioară, are parte de crinul Bunei Vestiri a nașterii lui Hristos într-însul. În vremea aceasta, sortit dezvelirii darurilor dobândite prin Sfântul Mir, se întâmplă că sufletul trebuie să treacă prin nevoițe fără de voie, neatârătoare de el, care însă-i vin prin dumnezeiască orânduire, împlinind ceea ce-i mai lipsea din lămurirea la care s-a supus prin nevoițe de bună voie. În vremea aceasta lucrează asupra nevoitorilor puterea cea mai presus de fire a Duhului Sfânt. Dar, să nu uităm: numai după ce el, prin nevoițele cele de bună voie au adus toate puterile sufletului din robia lucrării contra firii, la lucrarea potrivită cu firea, spre care le erau date. Odată dobândită această convertire și armonie lăuntrică a puterilor, vine și lucrarea cea mai presus de fire și ajută creșterea și rodirea darurilor Duhului Sfânt, potrivit orânduirii lui Dumnezeu cu fiecare.

Prunc nou s-a născut firii, pe care o întoarce la starea de fecioară, fără prihană. Iar pruncul creștea și se întărea cu Duhul, umplându-Se de înțelepciune, și Harul lui Dumnezeu era cu El (Luca 2, 40). El e steaua de dimineață, care răsare în inimile credincioșilor (II Petru 1, 19), după cum zice Petru. El e Dumnezeu-Lumină - lumina ta - cea care era învăluită de întunericul neștiinței din vremea patimilor, care va răsări ca zorile din nou și va grăbi tămăduirea ta (Isaia 58, 8-12). Pe dărâmurile tale vechi vor fi zidiri din nou și vei pune temelia cea străveche, Iisus Hristos Lumina lumii și lumina ta va crește tot mai tare, pruncul Iisus s-a făcut, în ceata celor desăvârșiți, bărbat desăvârșit și vine, plecându-Și capul sub mâna de țărână a zidirii Sale, arătându-ne smerenia ca pe un botez.

Duhul lui Dumnezeu, Lumina cea adevărată, Hristos, Lumina care luminează pe tot omul ce vine în lume (Ioan 1, 9), ajută sufletul să se cunoască cu adevărat ce este față de sfințenia lui Dumnezeu. La lumina adevărului veșnic își vede mulțimea păcatelor, loviturile tâlharilor, tăieturile fărădelegilor și întârzierea tămăduirii. Pe măsură ce sporește într-însul lumina dumnezeiască a cunoștinței de sine, pe aceeași măsură vede câtă stricăciune i-a făcut vremea închisă în necunoștința de sine. Așa se face că sub lucrarea sfântă a harului, nevoitorii se văd cei mai mari păcătoși - căci e Cineva sfânt întru ei și le arată aceasta.

Sfinții sunt niște „păcătoși” convinși de păcatele lor. De aceea, judecându-se pe ei înșiși vrednici de iad, primesc de la Dumnezeu Raiul și în dar mântuirea.

Cei înșelați nu-și văd păcatele, ci virtuțile. Pe când Sfinții sunt niște „păcătoși” convinși de păcatele lor - căci puterea sfințitoare a lui Hristos se află în ei și, întru recunoașterea neputinței se săvârșește Darul. Înșelații sunt niște păcătoși închiși în neștiință dar convinși de mântuirea lor, căci s-a întărit într-înșii întunericul cel mai din afară, care îi face să se dea pe sine mai presus de Biserică și Sfinți. Sunt cei ce n-au avut grijă și s-au suit la părerea de sine: văzând darul lui Dumnezeu și socotindu-l al lor, și-au frânt aripile minții.

Cei desăvârșiți nu simt numai spinul păcatelor lor, ci găsesc într-înșii toate păcatele oamenilor. Căci prin cei desăvârșiți se răsfrânge sfințenia lui Dumnezeu, ca printr-o oglindă, și într-înșii toată firea omenească își simte durerea și păcatul.

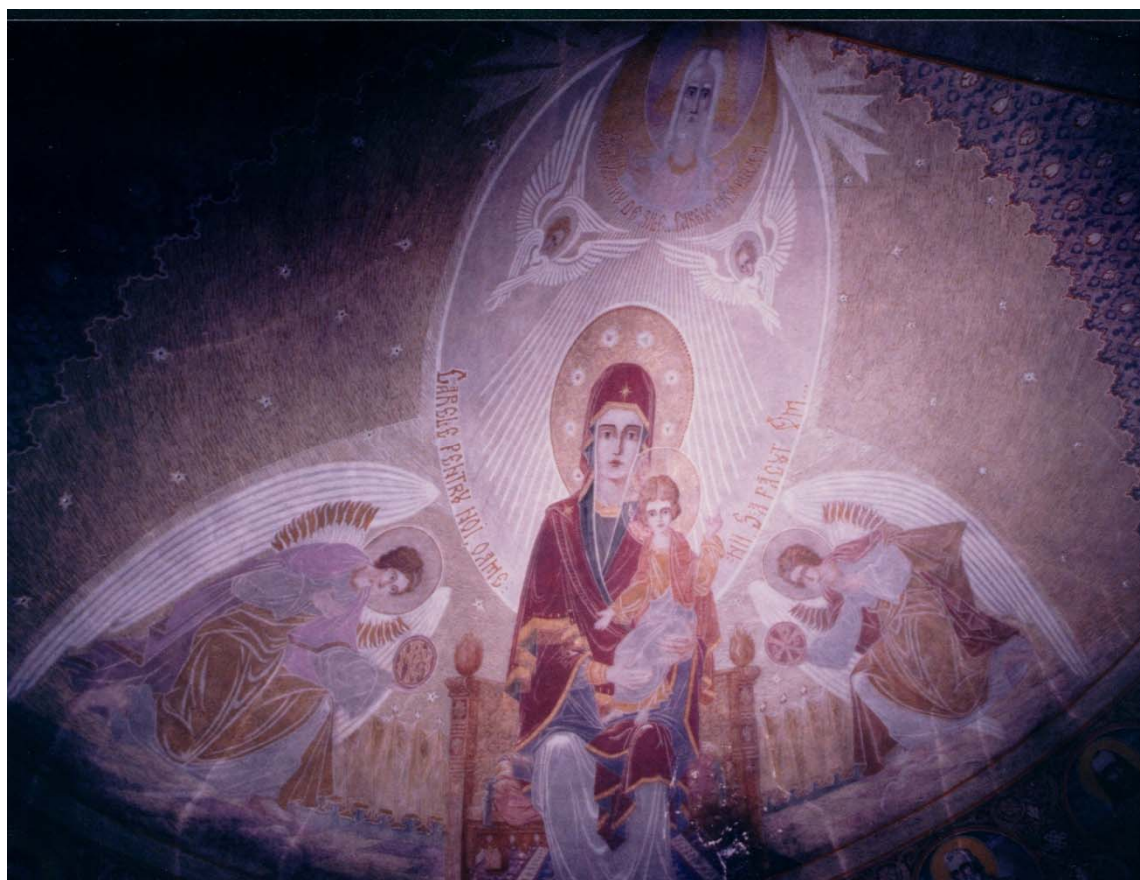
Abia lor le îngăduie Atotștiutorul Dumnezeu să aibă război cu stricătorul firii omenești și cu sabia Duhului neîntrerupt să-l ardă. Dar nu spre el le e privirea, ci având

toată făptura lor absorbită de Dar, s-au făcut ca un pârjol într-un rug nearzător și strămutați de dragostea lui Dumnezeu, chiar și numai cu atâta, că mai sunt în lumea aceasta, ard pe „stăpânitorul” ei în inimă, ca o sabie de văpaie.

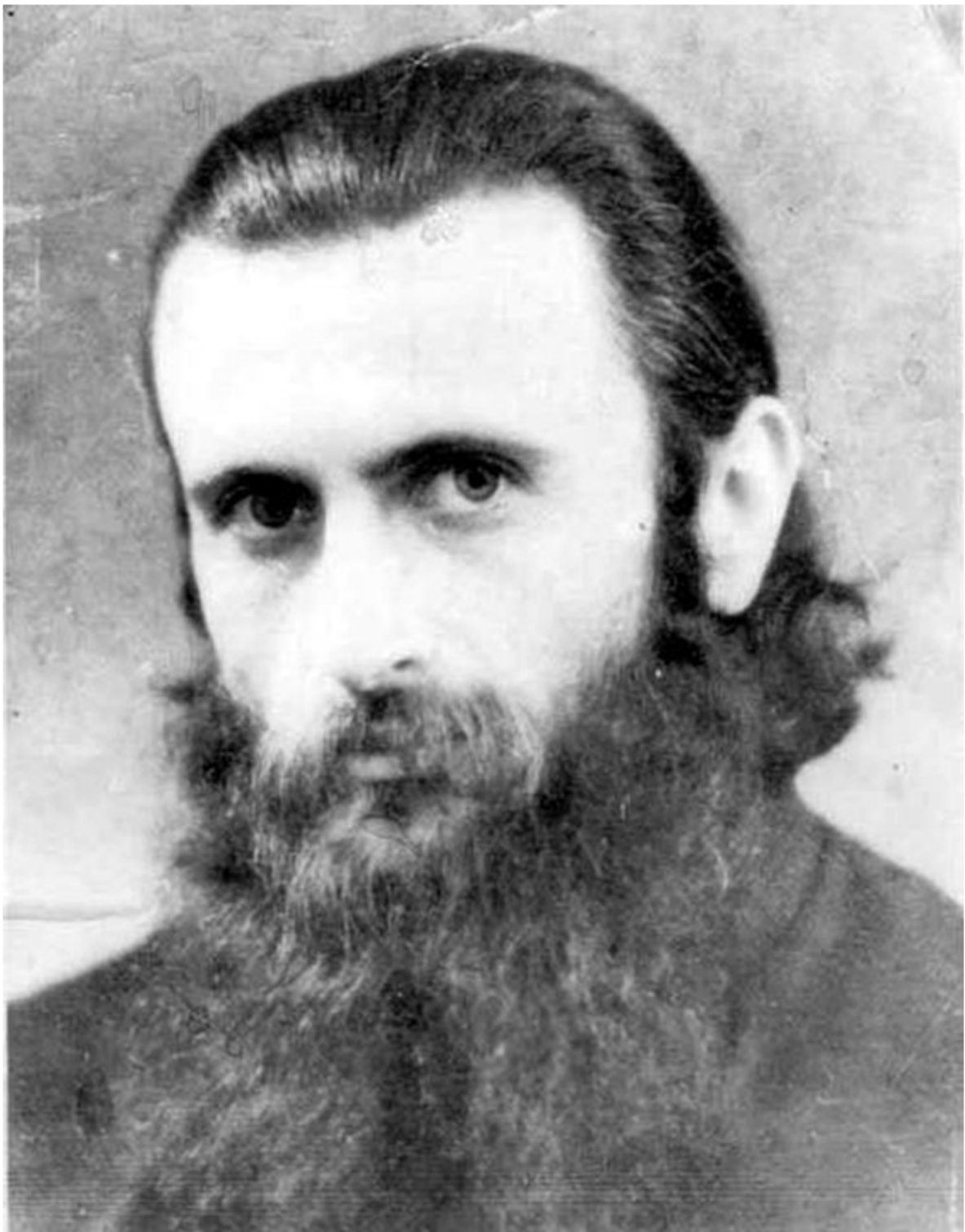
Această nebănuită simțire a neputințelor, întru care se desăvârșește Darul lui Hristos, ne-o face înțeleasă mutarea din cele de aici a unui Cuvios Părinte:

„Venind el la vremea mutării din viața aceasta, și în jurul lui șezând Părinții, a strălucit fața lui ca soarele. Și le-a zis lor: «Iată Avva Antonie a venit». Și după puțin a zis: «Iată ceata Proorocilor a venit». Și iarăși fața lui mai mult a strălucit. Și a zis: «Iată ceata Apostolilor a venit». Și s-a îndoit fața lui în strălucire. Și se părea ca și cum ar vorbi cu oarecine și i s-au rugat bătrânii, zicând: «Cu cine vorbești, Părinte?» - «Iată îngerii au venit să mă ia și mă rog ca să fiu lăsat să mă mai pocăiesc puțin». Și i-au zis lui bătrânii: «Nu ai trebuință să te pocăiești, Părinte!» Și le-a zis lor bătrânul: «Cu adevărat, nu mă știu pe mine să fi pus început (pocăinței)». Și au cunoscut părinții că a ajuns desăvârșirea. Și iarăși de năprasnă s-a făcut fața lui ca soarele, și s-au temut toți. Și le-a zis lor: «Vedeți, Domnul a venit! Și zice: „Aduceți-mi pe vasul pustiului!” Și îndată și-a dat Duhul și s-a făcut ca un fulger și s-a umplut tot locul de bună mireasmă»”(Pateric, pag. 211-212).

Cu aceste graiuri trece pragul dincolo, în adâncul smereniei, nevoitorul ce a ajuns desăvârșirea.

DESPRE DURERILE OAMENILOR

Despre durerile oamenilor⁹

Lucrul care îi arde pe toți oamenii este pocania - pocăința - pe care o trimite Dumnezeu, ori vrem, ori nu vrem. De aceea este bine ca să ne pocăim de bună voie, să nu așteptăm să ne trimită Dumnezeu pocăința prin necazuri de tot felul, căci pricinile pentru care ne trimite Dumnezeu necazurile sunt păcatele noastre. Deci, dacă pățești necazuri în viață, află că ai făcut greșeli. Necazurile sunt mâna întinsă a milei lui Dumnezeu către noi.

Acum să vă dezvelesc câteva feluri de păcate, ca astfel să pricepeți înseși durerile voastre.

I. Beteșugurile trupului.

Din trei pricini se îmbolnăvește trupul:

1. De otrăvuri din lipsa postului.

Carnea este o otravă și se mistuie tot cu ajutorul unei otrăvi care este fierea.

2. Din naștere, pentru că fie mama sau tata nu a fost treaz când s-a zămislit copilul. Femeilor, fugiți de bărbați ca de foc când sunt amețiți de băutură.

3. Din desfrânare, pentru că trec măsura cuvenită și încep să-i doară spatele, spinarea, șalele, slăbesc nervii, devin iuți și nerăbdători. Toate acestea, pentru că nu și-au înfrânat poftele (puterile). Este tocmai ca bogatul care sărăcește. Așa și trupul care și-a mâncat toată vlaga.

II. Vrajba în casă.

Ascultați pricinile pe care le au și apoi ce să facă ca să nu le mai aibă? Vrajba în casă vine din păcate. Toate își au izvorul în păcate.

1. Neapărat vine vrajba în casă dacă căsătoria s-a început cu stângul, adică cu desfrânarea.

2. Mai vine, apoi, dacă soții trăiesc în căsătorie nelegitimă, sau fără cununie bisericească. Este un prim păcat, pe care toți îl plătesc cu vrajba. De aceea, toți trebuie să intre la cumințenie și să se legiuiască dacă sunt așa.

3. Din curvii nemărturisite, făcute înainte sau după căsătorie. Astfel au intrat într-o casă nouă cu o pecete drăcească pe trupul și pe sufletul lor și, pentru că nu s-au mărturisit, acel păcat are să le spargă casa, tocmai pentru că n-au omorât pe diavolul care este cel care făcea acest lucru.

4. Lăcomia de avere a unui părinte când și-a măritat fata sau și-a căsătorit feciorul. O asemenea căsătorie nu ține, pentru că s-a făcut cu o lucrare a diavolului. De vei mărita fata ta numai pentru avere, căsătoria lor va sfârși cu vrajbă sau cu spargerea casei aceleia. Prin urmare, cumințiți-vă părinților cu sfaturile când vă măritați fetele sau vă însurați feciorii.

5. Nepotrivirea de vârstă. Sunt părinți care își mărită fetele la 14-16 ani, iar la 18, 19 ani fata lor este văduvă sau divorțată și încă cu copil. Aceasta din cauza nepotrivirii de vârstă, căci ce poate face o fată așa tânără în fața unui vlăjgan, om în toată firea? Această diferență mare de vârstă este un păcat înaintea lui Dumnezeu. Și din cauza aceasta, casa aceea nu ține ci se sparge și în aceste cazuri părinții trebuie să recunoască că au dat un sfat prost.

6. Din negrija de suflet a celor din casă, din negrija de spovedanie, de Sfânta Împărtășanie și de rânduielile Bisericii, care sunt poruncile lui Dumnezeu. Fiindcă dacă nu le păzesc pe acestea, le păzesc pe ale diavolului, și astfel nu pot să aibă liniște.

⁹ Părintele Arsenie Boca, *Despre durerile oamenilor vol 1: din învățăturile Părintelui Arsenie Boca*, ed. Credința Strămoșească, 2003

7. Din petrecere fără post. Cei ce se umplu de mânie sunt cei plini de fiere, care se înmulțește în corpul omului atunci când mănâncă multă carne și nu postește. Plini de fiere fiind, se umplu de mânie și astfel își sar în cap unii la alții. Așa, pentru o vorbă cât de neînsemnată, pentru o bucată de lemn ce nu e la locul ei, îi sare în cap celuilalt.

8. Și o ultimă pricină este desfrânarea soților. Dar soții cum desfrânează, când sunt legiuți? Așa bine, căci nu mai țin seamă de miercuri, de vineri, de zilele postului și de sărbători. Nu mai țin nici o rânduială. Și bate Dumnezeu nerânduiala ca să se facă rânduială.

III. Paguba din curte, paguba în agoniseala voastră, o alta din durerile noastre.

Și acum, iată pricinile pentru care Dumnezeu trimite pocania asupra avutului nostru.

1. Unii din stăpâni le drăcuie și atunci să nu se mire dacă li se împlinește cuvântul spus, căci dă Dumnezeu după cuvântul lor.

2. Lucrează Duminica. Că dacă Dumnezeu n-a lucrat Duminica, nici ție nu îți este îngăduit să lucrezi și dacă vei lucra, vei pierde nu numai ceea ce ai lucrat Duminica ci și ceea ce ai lucrat în cursul săptămânii. Să nu ascultați de sfatul nimănui când este vorba de cinstirea Duminicii. Fiecare își are socoteala lui, tu însă ai un suflet. Căci va veni vremea să ceri apă cu bilet [perioada lui satana].

3. Și mai are pagubă cel ce se uită la agoniseala sa ca la ochii din cap. Și-a lipit inima lui de lucruri pieritoare. Pentru altceva a dat Dumnezeu inima, nu ca să ți-o împotmolești cu gunoiul lumii, ci ca să ți-o îndrepti spre Tatăl, Cel din ceruri. Pe El să-L iubim, de El să ne lipim inima, căci neasemănată este plata pe care ne-o dă Dumnezeu, față de cea dată de lume. De aceea nu-ți lipi inima ta nici de proprii tăi copii, căci de-i pătimi durere în cele iubite peste măsură, cine te va mângâia?

4. Ai cumpărat din mână rea, din mână pătimasă, din mâna care a furat sau de la unul care a curvit. De aceea, mai înainte de a o amesteca cu ale tale, dă-i puțină apă sfințită, cu făină, căci să știți, păcatele trec și asupra pământului pe care-l calci și asupra vitelor.

Când a fost izgonit Adam din Rai, Dumnezeu a blestemat pământul: „Pentru că ai ascultat de glasul femeii tale și ai mâncat din pomul din care ți-am poruncit: «numai din acela să nu mănânci, și ai mâncat dintr-însul», blestemat să fie pământul întru lucrurile tale! Întru necazuri vei mânca dintr-însul în toate zilele vieții tale! Spini și pălămidă îți va rodi ție și te vei hrăni cu iarba pământului! În sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea ta, până când te vei întoarce în pământul din care ești luat; că pământ ești și în pământ te vei întoarce” (Facerea 3,17-19). Iar femeii i-a zis: „Voi înmulți mereu necazurile tale și suspinul tău; în dureri vei naște copiii și spre bărbatul tău va fi întoarcerea ta și el te va stăpâni” (Facere 3,16).

O greșală a noastră atâră asupra întregii averi.

5. Cineva se ține de vrăji asupra ta, iar tu nu ai ocrotirea lui Dumnezeu asupra ta. Cineva lucrează cu diavolul asupra ta și asupra vitelor tale și atunci și tu tânjești și vitele tale. De ce pot lucra aceste puteri? Pentru că tu n-ai ocrotirea lui Dumnezeu. Și ca să nu mai poată lucra duhurile rele, curățește-ți trupul tău prin post, fă sfeștanie, pune-ți o Sfântă Cruce în curte și roagă-te lui Dumnezeu să te ocrotească.

6. Mai poți avea necazuri și din cauză că, în curtea în care stai tu, sau pe pământul pe care-l lucrezi apasă jurămintele, blesteme sau nedreptate: să luați seama, să nu tăiați o brazdă din pământul care nu este al vostru, căci aduce moarte, dar se mai poate să ai asupra curții și alte păcate. Poate ca ai cumpărat această curte cu bani muncii într-o vreme când poate trăiai în desfrânare. De acești bani, deși i-ai muncit, nu te vei putea folosi, căci și asupra lor atâră și apasă păcatele de când i-ai muncit și te urmărește Dumnezeu până în pânzele albe. Pentru ce? Pentru că nu te mărturisești, pentru că ții serpii în sân și Dumnezeu lasă să te muște.

7. Apasă blestemele părinților sau ale altuia asupra casei tale și asupra ta sau, ce este și mai des, copiii lepădați și îngropați ici, colo. Ba în gunoi, ba lângă o altoaie. Și lepădarea copiilor este păcat strigător la cer.

8. Stăpânii au păcate nemărturisite din tinerețe sau mai pe urmă și nu le-au ispășit, că nu-i destul să le spui sub patrafir, trebuie să le și ispășești, de bună voie. De aceea vine bătaia lui Dumnezeu asupra voastră, peste tot, pe câmp, peste vite și peste tot lucrul mâinilor voastre.

IV. Copiii îndrăciți, neascultători, necredincioși și desfrânați.

Toți părinții luați aminte, și ceilalți de asemenea fiți cu mare băgare de seamă ca să nu cădeți în astfel de greșeli, când vă va veni rândul. Copiii îndrăciți vin din următoarele pricini:

1. Părinții nu au păzit postul și nu s-au putut înfrâna de la poftele trupești și așa au călcat zilele și timpurile neîngăduite care sunt: Miercurea, Vinerea, Duminica, sărbătorile de peste an și posturile întregi. Toți copiii care rezultă sunt neascultători și îndărătnici, pentru că nici părinții lor nu au ascultat de poruncile lui Dumnezeu de a păzi zilele sfinte.

Întrebați-vă cugetele și vă vor spune ce este îngăduit. Astfel, îi veți vedea plângând și veți plânge și voi și așa veți ispăși păcatul în care i-ați zămislit. Desigur că vă doare, dacă nu le-ați fi făcut nici nu v-ar fi durut.

2. Mamele nu s-au păzit până la curățenie deplină și așa se nasc copii plini de bube și pot muri. Și dacă în vremea aceea tata a mai fost și beat, se naște un copil care va fi slăbănog fie cu mintea, fie cu trupul, fie cu amândouă. Și iată cum vei avea pocania de la Dumnezeu cu propriul tău rod.

3. În vremea sarcinii nu te-ai păzit de bărbat, de aici mulți copii se nasc morți sau mor de tineri sau dacă trăiesc alunecă în curvie, pentru că s-a întipărit pecetea curvească pe ei încă din pântecele mamei lor.

Se găsesc acestea în Sfânta Scriptură, căci toate prin câte trece mama, în vremea celor 9 luni de sarcină, fie bune, fie rele, se întipăresc și în copil. Când va crește mare, toate îi vor răsări în cale.

Roadele curviei părinților se văd, ca în oglindă, în comportarea copiilor lor: fetele cu fusta scurtă, sau mai grav cu buricul gol; băieții și chiar bărbații cu belciuge în urechi.

Deci, după cum vedem, peste mâna întinsă a milei lui Dumnezeu, se poate da până și cu copita; însă împotriva urgiei mâniei Lui nu se mai poate face nimic.

Dacă are cineva minte sigur va lua aminte și se va îndrepta.

La cârma Bisericii e Tatăl nostru, și noi, cei binecredincioși, știm cui slujim.

Între Dumnezeu și om sau între rațiune și credință

Toată lumea e atârânătoare de Autorul ei. Lumea lucrurilor atârână de Dumnezeu fără să știe. Noi, creștinii, știm.

Chiar dacă nu vrem, tot atârnăm, fiindcă spre deosebire de toată lumea lucrurilor, noi, oamenii, aici în trup, încă nu avem înfățișarea noastră definitivă. Noi suntem în lucru. Și de aici vine că simțim neajunsurile noastre, necunoscutele și tensiunile noastre spre desăvârșire.

Poziția omului în creație e unică, suntem făpturile lui Dumnezeu, omul e un rezultat al creației divine, dar suntem și realizarea noastră.

Din cauza acestei stări de lucruri se aude adesea constatarea tragică că: „n-am făcut nimic” în viață. Aceasta e constatarea că n-ai dat vieții tale sensul său destinul ei. Noi nu

suntem numai lucruri ca să mergem în virtutea legilor necesității; noi mai suntem și ființe spirituale, înzestrate cu conștiință și ca atare mergem în virtutea legilor libertății. Ca atare căutăm adevărul și ca atare Îl căutăm pe Dumnezeu.

La porțile sufletului omenesc Dumnezeu Își încetează stăpânirea: îi vrea iubirea. Aici El vrea să fie primit din inițiativa noastră. Prin urmare, la împlinirea sensului sau destinului nostru în creație suntem așteptați de Dumnezeu ca fapte ale Sale, conștiente de rudenția noastră cu El.

Pentru orientarea noastră în lumea văzută ni s-a dat credința și un om ca model: Iisus. Noi trebuie să realizăm în noi această icoană divină: stilul de a fi al lui Iisus. Fără acest fel de a fi, care atâră de toate deciziile noastre de fiecare zi, și de fiecare clipă, te constăți un om fără sens, un om fără hrană în fața haosului care caută să te soarbă în tragedia neființei - una din definițiile răului.

Propriul tău destin așteaptă de la tine decizia acestei transpuneri a ta în chipul lui Dumnezeu, transpunerea în felul de a fi al lui Iisus în lume.

Iată în ce vreau să vă antrenez: în declanșarea mecanismului religios al sufletului.

Sufletul Îl recunoaște pe Tatăl său și I se alipește. Dar fiind închis într-un trup, care aparține lumii acesteia, sufletul se alipește și de lumea din afară; crezând că într-aceasta își poate găsi liniștea sa. Dar nu și-o găsește; de aceea, toată nevoița vieții călugărești are această rațiune de a fi: să nu lase sufletul să se alipească mai tare lumii văzute decât lui Dumnezeu. Că nu suntem din lumea aceasta și nu trebuie ținută „aici” dragostea noastră.

Fiindcă Dumnezeu e Duh, iubire și adevăr, și nu-L putem „vedea”, pentru că nu oferă imaginației, cinematografiei noastre nimic, de aceea avem impresia că credința în Dumnezeu e un risc sau un pariu al rațiunii.

Fapt este că credința e o continuă asceză a rațiunii, fiindcă Dumnezeu este altă natură decât existența creată și cunoașterea lui Dumnezeu ne cere și pe noi, în întregime, într-un alt mod de a fi. Cunoașterea lui Dumnezeu, cine vrea s-o aibă - și nu ești liniștit până n-o ai - antrenează în ea ființa noastră întreagă, cu toate rădăcinile ei în existență. Suntem irezistibil mânați spre această cunoaștere metafizică a lui Dumnezeu și ca atare feriți de neajunsurile noastre de oameni.

Iată tragicul și smerenia cunoașterii noastre.

Din cele de până aici rămâne de reținut că întreaga noastră ființă trebuie sfințită, pentru a ne putea apropia de Dumnezeu. O cunoaștere teoretică a lui Dumnezeu au și dracii, (ba și mulți teologi) dar aceasta nu-i sfințește. Dumnezeu face parte din destinul omului și e neliniștit sufletul nostru până nu se odihnește întru Dumnezeu.

De aceea, când lipsește preocuparea de mântuire ființa noastră e în pierzanie, care și ea, pierzania, amăgește cu o „odihnă”.

Ne-a adus Dumnezeu din ne-ființă la ființă, dar să ne mântuiască nu poate fără noi. Drept aceea, în tot felul ne cheamă ca să-L cunoaștem ca Tată și pe noi întreolaltă ca frați și fii ai aceluiași Părinte.

Căci toate le poate Dumnezeu fără tine dar ca să te mântuiască din lumea aceasta nu poate fără tine. Nici tu nu te mântuiești fără mâna lui Dumnezeu și nici Dumnezeu nu te ridică dacă nu-L întinzi și tu mâna ta. Destul îți este că te cercetează mereu și atât de mult te roagă!

Cine nu vrea să se mântuiască? Sunt cei ce ascultă de o vrajă vrăjmașă, care îi scoate din cale și, cu poftă pieritoare, îi încâlcește în lume. Vraja aceea, a păcatului, cu vremea le slăbește mintea și în așa fel le-o întoarce, încât ajung să zică binelui rău și răului bine și din fiii lui Dumnezeu se fac vrăjmașii lui Dumnezeu. Vremea li se găta, lumina minții li se stinge... și așa îi prinde noaptea - moartea - rămași rătăciți de Dumnezeu și neîntorși Acasă.

Dar s-a pogorât din Ceruri Samarineanul milostiv, Iisus Hristos. El e Cel ce ne-a făcut datori să știm: ce suntem, cine ni-s Părinții, de unde venim, ce-i cu noi pe-aicea și într-o lume cu viclene primejdii, cum să ne purtăm, cine ne cheamă Acasă și cine ne întinde momele? Că de la cârna minții atârna încotro pornim și unde să ajungem.

„N-ar trebui decât să-L recunoaștem toți pe Dumnezeu ca Tată și că noi toți îi suntem fii și, potrivit cu această cunoștință, să ne orânduim viața. Până nu recunoaștem că avem îndoită fire și îndoită viață: una pământească și alta cerească, fără de sfârșit și începând de aici, până atunci tot pe afară ne ținem de rostul la care vrea Dumnezeu să ne ridice.

Trebuie să știm, toți supușii Împărăției, că suntem făpturi cerești, trimise vremelnic în corturi pământești spre o mare probă și anume: să vedem și să se vadă încotro înclinăm cu inima și mintea, și înspre ce înclinăm aceea să avem pentru totdeauna. Dacă năzuim spre Dumnezeu, pe El Îl moștenim și viața veșnică și astfel ne întoarcem Acasă, iar dacă înclinăm spre firea pieritoare, vom pieri de la fața lui Dumnezeu și cu cel rău vom petrece fără de sfârșit. Căci noi suntem pieritori cu firea pă- mântescă, dar nemuritori cu firea cerească; veșnicia noastră însă de noi atârna unde s-o petrecem.

Împărăția cerurilor nu este pentru păsări, ci pentru oamenii care trăiesc „ca păsările”, mai desprinse de pământ și firea pământească, trăind mai după firea lor cerească, trăind mai „în grija lui Dumnezeu” decât în grija vieții. Păsările acestea sunt „vulturii” care se vor aduna ca să judece lumea (I Corinteni 6, 2), când pământul va fi stârv.

Nimic nu poate înlocui lipsa iubirii, dar iubirea înlocuiește toate neajunsurile. Căci firul iubirii ridică fiii spre cerescul Tată, și pogoară pe Tatăl, Fiul și Duhul în fii. Iar pe fii, Dumnezeu iubirii îi leagă întreolaltă ca să fie una, ceea ce când se împlinește, minunează lumea, și o silește să cunoască pe Dumnezeu din fii, căci fiii uniți în iubire trăiesc în El și arată în lume capătul pământesc al Împărăției cerești. Aceasta e pe scurt voia Tatălui și rugăciunea Fiului, să prindă și societatea omenească în aceeași iubire Treimică.

Calea mântuirii

Patru sunt căile ce se deschid înaintea oamenilor:

1. căile lumii.
2. căile trupului.
3. căile diavolului și
4. calea lui Dumnezeu.

1. Calea pe care merge lumea e lată, fiindcă mulți sunt care merg într-însa (Matei 7, 13); merge toată lumea.

2. Sunt apoi căile pe care merg trupurile celor adormiți sau chiar morți cu sufletul, deși le merge numele că trăiesc (Apoc. 3, 1) dar sunt numai trupuri (Facerea 6, 3). Și calea trupurilor tot acolo duce.

3. Sunt pe urmă căile pe care merge diavolul, de când a fost aruncat pe pământ, adică între oameni, unde înșală toată lumea (Apoc. 12, 9).

Acestea trei, duc pe cei ce merg pe ele la același loc, toți sunt călători la iad (Iov 21, 13), adică în calea pierzării. Așa au călătorit nepoții lui Adam în calea pierzării, deși le-a trimis Dumnezeu Legea și Proorocii, dar în 5.530 de ani numai doi s-au izbăvit: Enoh și Ilie.

*

Dumnezeu prea milostivul, însă, întru marea Sa iubire de oameni, a făcut totul ca să-i scoată pe oameni din calea pierzării, într-o cale nouă, calea mântuirii; Dumnezeu însuși S-a făcut om desăvârșit - afară de păcat - și ne-a învățat calea. Prin urmare, calea mântuirii este calea pe care a mers Dumnezeu însuși, ca om adevărat. Și merge cu noi,

cu fiecare în parte, în toate zilele până la sfârșitul veacurilor (Matei 28, 20), precum Însuși a zis.

4. CALEA pe care merge Dumnezeu, față de calea pierzării pe care merge diavolul și toată lumea pe care o înșală el, este asemenea corăbiei lui Noe plutind peste puhoaiile potopului. Iar corabia e Biserica. Deosebirea e numai atâtă: că aceea (corabia lui Noe) a fost închisă pe dinafară de Dumnezeu și nimeni n-a mai putut intra (Facere 7, 16), pe când Biserica are intrarea deschisă și mai pot intra oameni zdrobiți de apele potopului și învâlmășiți de puhoai. Acolo era Noe, iar aici Iisus, și în valuri diavolul înecându-i pe oameni.

Se întâmplă însă ceva de neînțeles - și ar fi bine să se înțeleagă - că cei ce se chinuiesc în valuri, deși toți țin la viață totuși nu toți vor să scape în corabie. Ba mai mult, scuipe mâinile ce li se întind de la intrarea corăbiei. Iar mâinile sunt brațele părintești, brațele celor 7 Sfinte Taine ale lui Dumnezeu, care izbăvesc pe oameni: îi nasc din trup în Duh (Coloseni 2, 12), din potop în Ceruri, din moarte la Viață, din amărâta viață la viața cerească. Aceștia, care nu vor să scape în corabia cârmuită de Iisus Hristos - Cel cu cruce - sunt fiii pierzării (Ioan 17, 12), fiindcă n-au primit iubirea Adevărului ca să se mântuiască. De aceea, Dumnezeu îngăduie să vină asupra lor amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea (Tesalonicieni 2, 10-12).

*

În zilele noastre câte unii cârtesc pe de margini (și ecumeniștii), întrebând cumplit: cum, numai în Biserica Ortodoxă este mântuire? Ceilalți toți se prăpădesc?

Răspundem că, precum în vremea potopului: „a murit tot trupul ce se mișca pe pământ și s-a stins toată ființa care se afla pe fața a tot pământul... și a rămas numai Noe și ce era cu el în corabie” (Fac. 7, 14-23), tot așa până la capătul veacului.

Atunci, în ceasul ispitei ce va să vie peste toată lumea ca să-i încerce pe cei ce locuiesc pe pământ, în strâmtorarea cea mare (Apoc. 7, 14), care va veni peste toți cei ce locuiesc pe fața a tot pământul, e limpede că numai în Corabia lui Dumnezeu mai este scăpare, în Biserica cea adevărată, unde este un Domn, o credință, un Botez, un Dumnezeu și Tatăl tuturor (Efeseni 4, 5-6).

Sau va întreba: oare, S-a împărțit Hristos? (Corinteni 1, 13)

*

Diavolul, șarpele cel vechi (Apoc. 20, 2) care aruncă puhoiul, cu vremea s-a mai iscusit în rele și a scornit și el „corăbii” cu care dă târcoale pe marea potopului, să-i culeagă el pe cei ce întind mâna din puhoai dar scuipe Biserica. Mai mult, a izbutit să tragă din ușa Corăbiei lui Dumnezeu și pe unii slujitori ai luminii, agățându-i cu undița mândriei și punându-i în ușile „corăbiilor” sale, ca amăgirea izbăvirii să fie deplină. Minciuna e ușor de prins: „corăbiile” satanei n-au Crucea pe catarg, iar înlăuntru nu sunt cele 7 Sfinte Taine [atenție la neatenție, ecumeniști].

Prin urmare știm sigur, desăvârșit sigur, că mântuirea este în Biserica Ortodoxă, cea întemeiată de Iisus Hristos-Dumnezeu și cârmuită de El de la început, nu de la o vreme oarecare încoace. În afară de Biserica lui Hristos, Cel cu Cruce, „Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică” altă cale de mântuire nu știm.

Ce face Dumnezeu cu ceilalți, ce nu se află în Biserica adevărată? - Nu ispitim pe Dumnezeu. Sfinții au zis: „Cine nu are Biserica de mamă, nu are pe Dumnezeu de Tată. În afară de Biserică nu este mântuire” - Sfântul Ciprian.

Dacă cineva e mai presus de sfinții cu moaște... poate că și lui Dumnezeu îi va da învățăături, - și nu-i de mirare să rățăcească cineva, chiar cu Scriptura în mână! Nu după Scripturi L-au răstignit oamenii (iudeii) pe Dumnezeu? (Ioan 19, 7).

Acum am putea pricepe că mântuirea este fapta milostivirii lui Dumnezeu, prin care ne scoate din păcat, dacă vrem și ne ostenim și noi. Fără să vrem, cu sila, nu ne mântuiește nimeni. Așa voiește Dumnezeu, ca darul mântuirii Sale să fie și roada voinței și osteneții noastre. E însă așa de milostiv, că tot El ne ajută și să vrem și să lucrăm.

Deci, Calea mântuirii începe din Biserica văzută de pe pământ și sfârșește în Biserica nevăzută din Ceruri.

Toți oamenii, fără deosebire, suntem în aceeași vreme și fiii oamenilor și fiii lui Dumnezeu (Ioan 1, 12-13). Adică, după trup suntem făpturi pământești, iar după duh, făpturi cerești, care însă petrecem vremelnic în corturi (II Corinteni 5,1) pământești. Precum noi oamenii suntem făpturi îndoite, văzuți și nevăzuți, așa și Biserica e cu fire îndoită, văzută și nevăzută:

- Biserica văzută este Biserica de pe pământ și se numește Biserica luptătoare, pentru că aici oamenii se luptă cu lumea, cu trupul, cu ei înșiși, și cu diavolul, ca să câștige cununa sfințeniei, sau mântuirea. În Biserică nu este păcat, ea rămâne mereu sfântă și îi sfințește pe cei ce intră.

- Biserica din Ceruri se numește biruitoare, fiindcă e alcătuită din obștea bunilor biruatori Mucenici, a Sfinților Cuvioși și a tuturor Sfinților purtători și propovăduitori de Dumnezeu - unde sunt așteptați toți ucenicii Domnului care vor mai fi până la sfârșitul veacurilor.

Unii s-au învrednicit încă de aici să petreacă nevăzut cu sfinții, să fie cercetați de Maica Domnului, și de puteri cerești, și chiar pe Domnul să Îl vadă. E cunoscută întoarcerea lui Pavel pe drumul Damascului și răpirea lui în Rai (Fapte 26, 12-18; II Corinteni 12, 4).

Calea mântuirii e de pe pământ la Cer: ca a unora care știm că de la Dumnezeu am ieșit (1 Ioan 5, 19), petrecem pe pământ o vreme și iarăși la Dumnezeu ne întoarcem și lăsăm lumea. Aceasta este CALEA mântuirii.

Fericit cine se întoarce și ajunge iar Acasă, rotunjind ocolul!

Fericit, cine se întoarce...!

Piedicile din calea mântuirii

Pe o asemenea mărită CALE, nimeni nu poate merge singur de nu va veni în obștea Bisericii și să fie dus de mână, de mâna nevăzută a Mântuitorului, prin Preoți, ucenicii Săi văzuți în fiecare rând de oameni. Deci, în calea Duhului, nu poți merge fără ucenicie la duhovnic. Mulțimea ispitelor, vicleniile potrivnicului nevăzut, războindu-ne prin lucrurile sau oamenii văzuți, oricând ar putea scoate pe ucenicul Domnului din calea mântuirii și să-l rătăcească, dacă duhovnicul n-ar avea meșteșugul, știința și puterea de la Dumnezeu, ca să împrăstie și mereu să strice lucrăturile potrivnicului. Pricepem prin urmare că ucenicul sau credinciosul e dator cu ascultarea din dragoste către duhovnicul său, căci fără darul acestuia e cu neputință izbăvirea de neazuri și mântuirea. De aceea au zis Sfinții, că cine vrea să se mântuiască cu întrebarea să călătorească. Aceasta pentru că oricine -luați aminte- care s-a hotărât să iasă din calea păcatelor, sau gâlceava fărădelegilor, se va trezi, deodată, că i se ridică împotrivă trei vrăjmași unul după altul: lumea, trupul și diavolul.

„Lumea” este primul vrăjmaș și prima piedică în calea mântuirii:

Prin „lume” se înțeleg oamenii necredincioși, e lumea celor ce din toată voia s-au unit cu sfaturile dracilor, e lumea pentru care nu s-a rugat Mântuitorul (Ioan 17, 9). E gura satului, gura vecinului și de multe ori gura și faptele celor din casă cu tine (Matei 10, 36). Oamenii aceștia ai lumii au o ciudată „rușine de a fi buni”. Bunătatea ta îi arde și se trudesă să te scoată de vină cu tot felul de ponoase.

Aceștia, sau lumea, îți iartă orice ticăloșie ai face, oricât ai îndărăpta cu sufletul, dar nu te iartă nicidecum să le-o iei un pas înainte și să te faci mai bun.

Lumea e veacul viclean (Galateni 1, 4), placul oamenilor (Efeseni 6, 6) și slava deșartă (I Ioan 2, 16). Gura lumii grăiește ale stăpânitorului ei (I Ioan 5, 19), diavolul. De aceea avem poruncă: Nu iubiți lumea, nici cele din lume: pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții, care nu sunt de la Tatăl (I Ioan 2, 15-16).

Cine vrea să biruie prima piedică în calea mântuirii, „lumea”, are la îndemână acestea trei: răbdarea, iertarea și rugăciunea.

Cu răbdarea suntem datori, pentru că mai înainte de a veni la ostenele mântuirii sau la calea lui Dumnezeu făceam și noi ale „lumii”, înmulțind păcatele, și ne-am băgat datori iar acum trebuie să plătim cu durere cele ce le-am făcut atunci cu plăcere. Deci acum trebuie să plătim ale noastre cele de atunci, ca pentru răbdare să dobândim mântuirea de la Dumnezeu.

Pe urmă, cine vrea să biruie „lumea” e dator cu iertarea, oricâte necazuri ar pătimi de la oamenii lumii, ca unul ce știe că frații săi stau legați într-o robie străină, în întunericul necunoaștinței de Dumnezeu și de ei înșiși.

Iar în al treilea rând, cine biruie lumea, se roagă Tatălui în ascuns sau în gând pentru orice fiu al lui Dumnezeu, oricât de rea purtare ar avea, și oricâte rele ți-ar face.

Căci răbdarea răului, iertarea fraților și rugăciunea în ascuns au putere înaintea lui Dumnezeu și pentru ele biruie El și schimbă spre bine pe cel ce te necăjește. Iar cu acestea, te-ai făcut pricină de mântuire pentru fratele tău din „lume”. Căci zice Scriptura: „Până la o vreme va răbda cel cu îndelungă răbdare și pe urmă i se va răsplăti lui cu bucurie...”. „Nebunul însă roagă pe Dumnezeu să-l miluiască; dar venind mila nu o primește, fiindcă n-a venit precum a vrut el, ci precum Doctorul sufletelor a socotit că e de folos. Și de aceea se face nesimțitor și se tulbură și uneori se războiește aprins cu dracii, alteori hulește pe Dumnezeu; astfel, arătându-se nemulțumit, nu primește decât bâta”.

În rugăciunea cu gândul să fii smerit, să-ți aduci aminte de greșalele tale, și zi: „Doamne, iartă-i vorbele și mie faptele”! Căci asupra smereniei desăvârșite, vrăjmașul nu poate nimic; și făcând așa ori de câte ori împrejurarea o cere, dar și când nu o cere, cu ajutorul lui Dumnezeu, treci cu bine peste prima piedică a vrăjmașului pe care ți-o ridică prin frații tăi din lume, mai slabi de înger.

Cine are darul sau „Duhul dragostei, al răbdării și al gândului smerit”, în vreme ce se luptă după lege (II Timotei 2, 5), iar legea e dragostea, poate vedea lucruri minunate. Așa de pildă, noi nu știm tainele lui Dumnezeu, pe cine mântuiește din lume și pe cine osândește:

- dacă se va mântui cel ce se sălbătăcește asupra ta, atunci prin răbdarea ta, iertarea din inimă (Matei 18, 35) și rugăciunea ta îl va birui Dumnezeu, și cu smerenia ta va alunga dracii dintr-însul;

- dacă, însă, fratele acela mai are de chinuit în robie străină sau își va pierde sufletul, atunci la purtare ta cea după Dumnezeu răutatea lui va crește și desăvârșit se va sălbătăci împotriva lui Dumnezeu.

Vezi! Ia aminte! Nicidecum să nu uiți că ostaș al lui Dumnezeu ești de la Sfântul Botez!

Prin urmare, fii destoinic știind Cui crezi, cu ale Cui arme lupți și Cine îți ajută, ca să nu piardă Dumnezeu pe cineva pentru neiscușința ta. Că, zic Sfinții Părinți: pricina mântuirii este aproapele. De aceea, cei ce biruie lumea nu sunt o adunare de leneși, de neputincioși, oricât s-ar părea răbdarea răului o slăbiciune a binelui, ci ostași ai lui Dumnezeu; și precum le este lupta, așa și mântuirea. Căci în lupte sau în nevointe se dovedește „răbdarea și credința Sfinților” (Apoc. 13,10). Iar despre nevoința care

dovedește răbdarea și credința sfinților, putem spune că e singura cale îngăduită și în stare să mistuie puterea răului și să o facă fără rost și fără vlagă în lume.

Trupul cu firea lui stricată și cu iubirea de sine este al doilea vrăjmaș sau piedica a doua:

Când diavolul, dușmanul cel mai înverșunat al omului, se vede bătut la prima piedică, „lumea”, cea mai ușoară ce o ridică în calea robilor lui Dumnezeu, le ridică piedica a doua, adică: propriul lor trup, cu firea lui stricată prin viciile trupului și cu iubirea de sine pe care Sfinții Părinți o numesc puiul necurat sau primul pui al diavolului.

Se tânguie trupul ca să te milostivești de el, o tânguire vicleană a stricăciunii, care nu trebuie ascultată ci scoasă și firea făcută iarăși curată. De aceea Părinții i-au zis trupului: vrăjmaș milostiv și prieten viclean. Trupul, năvălit în vremea negriei de mântuire cu patimile și poftele care l-au desfrânat și l-au scos de sub conducerea minții - sau au scos mintea de la conducere - se răscoală împotriva sufletului și se întărește până și împotriva lui Dumnezeu:

„Deoarece pofta cărnii este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu, fiindcă nu se supune legii lui Dumnezeu, și nici nu poate” (Romani 8, 7).

Așa se face că fiecare ducem un necredincios în spate, trupul de pe noi. De la starea asta și până la a face trupul nostru să fie templu al Duhului Sfânt e de luptă, uneori toată viața.

Instinctul (sexual), ce există în diferența dintre bărbat și femeie, dacă e ascultat, satisfăcut, te împinge să rupi zăgazul rânduiei și te îndeamnă să ieși afară de cale, căci pentru instinct rânduiala e o tiranie. Instinctul rupe zăgazul rânduiei și te îndeamnă să ieși dintr-o ascultare care ți se pare ca un lanț, sau temniță; aceasta este situația de luptă între trup și suflet, între bine și rău, pe terenul minții și inimii noastre.

Instinctul se răzvrătește. Instinctul poate răbufni și periclita sănătatea mintală: Ne găsim într-o luptă între bine și rău pe terenul minții și al inimii noastre răzvrătite.

Cu cât ești mai luptat de acest instinct cu atât ești mai răzvrătit. Rădăcina (răului) este energia tinereții care nu vrea să meargă pe o CALE mai presus de fire, și când e forțată, atunci azvârle, începe să judece, critică, ocărăște, cârtește cu nemulțumire și așteaptă bătrânețea. Și tocmai această bătrânețe, așteptată astfel, e a doua natură a năravurilor de până acolo, aceeași mare greșală.

Firea trupului fiind surdă, oarbă și mută, nu te poți înțelege cu el decât prin osteneală și foame. Iar acestea, conduse după dreapta socoteală, nu dăunează. Acestea îl înlănzesc și-l fac supus lui Dumnezeu: acestea scot dracii poftelor și ai mâniei din trup. Foamea înlănzeste fiarele. Toată lupta aceasta, însă, nicidecum să nu se ducă fără îndrumarea unui duhovnic iscusit, care știe măsura, trebuința și puțința fiecăruia după vârstă, sănătatea rămasă și după tăria ispitelor - deși postul pe mulți i-a făcut sănătoși. Așa cere dreapta socoteală. Cei ce s-au grăbit fără sfatul dreptei socoteli, toți au întârziat sau au pierdut.

Cealaltă parte de piedică ce ne-o ridică vrăjmașul în noi înșine e iubirea de sine, „primul pui al diavolului”, cum o numesc Sfinții Părinți (Sfântul Maxim Mărturisitorul). Împotriva ei ne-a cerut Mântuitorul să ne hotărâm pentru lepădarea de sine, zicând: Oricine voiește să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie (Luca 9, 23).

Lucrul acesta îl poate face numai cel ce s-a desfăcut din toată dragostea lumească și a strămutat puterea dragostei către Dumnezeu. Cu alte cuvinte: pe cel ce l-a ajutat Dumnezeu să iasă din lanțurile dinafară ale iubirii de lume, îi ajută să iasă și din legăturile dinlăuntru ale iubirii de sine.

Ca să treci cu bine peste piedica a doua, a viciilor minții, despre care credeai că ești tu însuși, sporește Dumnezeu dragostea Sa pentru tine și sporește și dragostea ta de

Dumnezeu pe măsura piedicii din cale. Fiindcă, într-adevăr, prețuirea pătimășă a trupului, adică iubirea trupească de sine sau primul pui al diavolului, numai dragostea aprinsă a lui Dumnezeu o poate scoate, și desăvârșit s-o facă scrum, prin umilințele cu care o arde.

Obișnuit noi, mușcați la minte de mândrie, nu prea putem ști în câtă primejdie ne bagă iubirea de sine, dar o putem deduce din purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Care, cu iubire de oameni, ajută mântuirea noastră, îngăduind încercări, certări și ocări peste capul nostru, cu rostul ca să ne scârbim de noi înșine și să ni se tocească tot gustul de cele de aici, căci altfel nu putem muri nouă înșine ca să viem lui Dumnezeu (Galateni 2, 19). De aceea toți Părinții au fugit de laudă și au iubit ocară și toată năpăstuirea, ca pe unele ce ucid puii vicleni și aduc mult folos de la Dumnezeu.

Cei ce, cu darul lui Dumnezeu, se izbăvesc de legăturile dinlăuntru ale iubirii trupesti de sine, se poartă și se mărturisesc ca fiind străini și călători pe pământ. De aceea „suspina în acest trup, dorind să ne îmbrăcăm cu locuința noastră cea din ceruri” (II Corinteni 5, 2).

Iată de ce, cu ajutorul dreptei socoteli, trebuie stins trupul, veștejită floarea lui în lumea aceasta iar faptele lui omorâte (Romani 8,7). Acestea însemnează cuvintele Mântuitorului: „Cine ține la viața lui o va pierde; iar cine-și pierde viața lui pentru Mine, va găsi-o” (Matei 10, 39). Înțelegem că-și va pierde viața cel ce ține la felul lumesc și trupesc al vieții.

Același cuvânt îl auzim sub altă formă, astfel: „Cine va voi să-și mântuiască sufletul, îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va mântui” (Marcu 8, 15). Sufletul are și el o parte pătimășă care atât s-a năvălit cu viața cea trupească, încât sufletul multor oameni n-ar mai vrea să le moară trupul, așa s-au învoit și s-au legat de tare cu plăcerea de lumea aceasta. Ar vrea să le fie viața veșnică în lumea aceasta. Sufletele acestea se pierd. Parcă auzim cuvintele bogatului: „Acum, suflete, ai multe bunătăți adunate pe mulți ani, mănâncă, bea și te veselește. Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune! În această noapte voi cere de la tine sufletul tău. Și cele ce ai pregătit ale cui vor fi? Așa se întâmplă cu cel ce-și adună comori sieși și nu se îmbogățește în Dumnezeu.” (Luca 12, 19-20).

Deci, ca să ne mântuim trebuie să pierdem înclinarea sufletului cea lunecoasă spre împătimirea cu lumea și trupul, care toate aici rămân.

Sunt alții care-și curățesc sufletul de patimi prin multe osteneli, că și sufletul are patimile lui: părerea de sine, slava deșartă, mândria, iar când scapă de aceste bucurii mincinoase și-i dăruiește Dumnezeu adevărate bucurii duhovnicești se îndrăgostesc de propriul lor suflet, că iată se face curat, și ei sunt încă în lumea aceasta. Și sufletele acestea se sting și se pierd. Bucuria neînfrănată, chiar pentru darurile cu adevărat duhovnicești, te poate face să uiți că încă n-ai ieșit cu totul din împărăția ispitelor.

Sufletul care se mântuiește este acela care nu mai trăiește pentru sine ci pentru Dumnezeu. Toată viața lui, toată dragostea lui e Dumnezeu, care îl face să uite de sine, iar când revine în lumea aceasta, se urăște pe sine.

De aceea Sfântul Evanghelist Ioan prinde treapta a treia a aceluiași cuvânt al Domnului zicând: Cine își iubește sufletul îl va pierde iar cine își urăște sufletul în lumea aceasta, îl va păstra spre viață veșnică (Ioan 12, 25).

De-am străluci duhovnicește ca soarele, de una să ne ținem: că nu suntem din lumea aceasta și nu-i aici dragostea noastră; de aceea, nu trebuie ținută aici dragostea noastră. Căci dragostea lui Dumnezeu ne arde, și arde și piedica a doua din calea întoarcerii noastre Acasă...

Cei ce și-au întors toate puterile făpturii lor din lumea cea deșartă și le-au strămutat la Dumnezeu și s-au lepădat de sine, cu darul lui Dumnezeu au biruit lumea și pe ei înșiși.

Diavolul e piedica a treia în calea întoarcerii noastre Acasă:

În calea mântuirii sau a întoarcerii Acasă, mai dăm de o piedică: de vrăjmașul mântuirii - diavolul însuși, de puterea răului în persoană. El, în mândria lui, nu poate răbda să fie bătut.

Dacă a fost bătut când se lupta cu noi dinafară prin gura lumii, dacă a trebuit să fugă rușinat - după zeci de ani de lupte dinlăuntru - din trup și suflet, vine în persoană să se războiască cu noi, vine cu toate puterile dracilor săi să ne dea război. De acum începe războiul cu mintea, războiul minții omului cu mintea cea vicleană, războiul nevăzut, spre care să nu îndrăznească nimeni de n-a fost chemat de Dumnezeu. Atâta cât trebuie să știe și să lupte oricine care vrea mântuirea, va afla când va fi cuvântul despre războaiele diavolului cu sufletul. Deocamdată să ne mulțumim a ști că arme asupra diavolului avem aceste trei:

- Numele Domnului, și Numele Maicii Domnului; despre care zice Sfântul Ioan Scărarul că: „Armă mai tare în cer și pe pământ nu avem ca numele lui Dumnezeu”.

- A doua armă împotriva diavolului este Sfânta Cruce (I Corinteni 1, 18). Aș întreba pe cei ce nu au Sfânta Cruce, cu ce semn vă apărați de diavolul? N-au semn, că nu-i lasă diavolul să-l facă. Semnul Crucii îl numește Biserica: „Armă nebiruită asupra diavolului, crucea Ta ne-ai dat-o nouă”.

- Iar a treia apărare este smerenia sufletului, când în ceasul tulburării tale zici din adâncul inimii: „Pentru păcatele mele pătimesc acestea, Doamne, izbăvește-mă de cel rău”, și fă inimă bună către Dumnezeu, orice gânduri rele ai avea, pălmuiindu-ți mintea. Vede Dumnezeu osteneala ta și nicidecum nu te va lăsa.

Pentru ca omenirea să înțeleagă drama desăvârșirii persoanei omenești a fost nevoie ca Dumnezeu să creeze omul a doua oară și, prin creștinism, care este văzut ca o a doua creație a lumii, să-l facă în stare de această înțelegere și realizare a desăvârșirii sale personale. Această desăvârșire, urmărită și așteptată de Dumnezeu de la om, ni s-a dat de model în persoana clară și reală a lui Iisus Hristos, a Dumnezeu-Omului.

Că Dumnezeu prea milostivul, întru marea Sa iubire de oameni, a făcut totul din partea Sa ca să-i scoată pe oameni din calea pierzării în calea mântuirii; Dumnezeu însuși S-a micșorat pe Sine și S-a făcut om desăvârșit - întru totul asemănându-se nouă, afară de păcat- și ne-a învățat calea cu lucrul și cu persoana Sa. El era și Dumnezeu adevărat, dar a mers omenește pe calea cea nouă. Prin urmare, calea mântuirii este calea pe care El însuși, cel dintâi, a mers pe ea, ca om adevărat. Și merge cu noi, cu fiecare, în toate zilele până la sfârșitul veacurilor (Matei 28, 20), precum Însuși a zis. De aceea El e Calea și naturală și supranaturală a desăvârșirii. El e, pentru noi oamenii, măsura desăvârșirii. Atât doar că modelul revelat trebuie urmat.

Știind diavolul că mâncările, avuțiile și slava sunt cele trei între care se frământă toate cele omenești, cu acestea a ispitit și pe Domnul în pustie ca doar-doar Îl va prăvăli și pe El în prăpastia pierzării, ca pe tot omul. Însă Iisus Hristos, întrupat în om adevărat, a biruit pe diavolul ca om, iar nu ca Dumnezeu; căci cu puterea de Dumnezeu, ca fulgerul l-a aruncat din ceruri.

Știind Domnul că toată legea și proorocii atârnă în porunca iubirii de Dumnezeu și de oameni, S-a grăbit să le păzească asemenea unui om, de la început până la sfârșit. Aceste porunci, care rezumă Scriptura, trebuie păzite împotriva cuiva, care vrea să le surpe, trebuie apărate, trebuie trăite în ciuda firii și a unui potrivnic, altfel nu ne mântuim.

Cu acest potrivnic a avut Iisus o luptă îndoită, una prin ispitele plăcerii cu care a fost momit, căci știe vrăjmașul că plăcerea pământească, pentru cine umblă după ea, are drăcească putere să desfacă pe om de dragostea lui Dumnezeu și să i-o întoarcă spre plăcerea a orice altceva afară de Dumnezeu și a doua prin încercările durerii, care, cum zice Sfântul Maxim, era stârnită de potrivnicul cu menirea de a învrăjbi pe Iisus cu

oamenii și pe oameni întreolaltă. Dar Domnul l-a bătut pe diavol, câștigând - ca om - o biruință desăvârșită asupra lui, deoarece el, diavolul, nu avea nimic din ale lui în Domnul (Ioan 14, 15).

Dacă Iisus s-ar fi biruit de oricare dintre acestea, ar fi căzut din dragostea Tatălui, ar fi călcat El porunca primă din lege, pe care avea s-o propovăduiască între oameni ca nimeni altul: porunca dragostei de Dumnezeu ca Tată al oamenilor. Această biruință a lui Iisus, prin omul în care se ținea ascuns, a făcut restabilirea firii omenești, a deschis Împărăția lui Dumnezeu, a vestit învierea și a dat mântuirea în dar.

Iată ce mare e sfatul Sfintei Treimi: ca Unul din Treime să se facă om pentru noi și pentru a noastră mântuire, ceea ce e totuna cu crearea firii din nou. Mântuitorul, omenește, a mers și merge înaintea noastră, făcându-se cărare de la om la Dumnezeu. Nu putem rămâne decât uimiți de dragostea pentru înțelepciunea și iubirea lui Dumnezeu, personificate în Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul.

Iar cine L-a și văzut pe Domnul și neasemănata-i Cruce, pe care încă o tot duce printre oamenii ce-L pălmuiesc cu ură de fiară până la sfârșitul veacului de-acum, unul ca acela sare ca ars din orice iubire conservatoare de sine și se roagă, strigând să aibă în lumea aceasta soarta lui Dumnezeu. Unul ca acesta trăiește ca un dezlegat de viață și nici o urgie a vremii nu-i poate face nimic, decât a-l desăvârși, lămurindu-l ca aurul.

Dacă simțim suferința fără asemănare a lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru, cea din iubirea de oameni, aceasta curățește și viața noastră; căci acesta-i focul azvârlit de Dumnezeu pe pământ: pârjolul dragostei, care aprinde lumea, arde puterile răului și strălucește cu lumina dumnezeiască pe smeriții Săi următori, ce se întorc Acasă.

Iubirea de Dumnezeu și iubirea de oameni în care atârână toată Legea și Proorocii, împlinindu-le Iisus ca nimeni altul, prin aceasta se vedea limpede că Iisus e Dumnezeu și Dumnezeu este iubire. Pe acestea două ni le-a dat ca porunci. Aci stă taina pentru care poruncile lui Dumnezeu bat pe vrăjmașul, când are cine le trăi. Căci iată: Dumnezeu se ascunde în poruncile Sale, după cum ne asigură Sfinții Marcu Ascetul și Maxim Mărturisitorul. Trăirea acestor porunci arde pe diavol așa de cumplit, încât acesta răscoală puterile iadului și cu ele atâță pe oamenii lumii, care-s biruiți de el, și-i năpustește împotriva lui Iisus și a oricărui ucenic al Lui.

Prin urmare, și noi dacă mai avem inima prinsă de ceva de pe pământ, stăpânitorul lumii acesteia încă ne mai ține legați în împărăția lui, de vreme ce dragostea noastră către Dumnezeu încă n-a ars și așa aceea. Nu în afară, în noi chiar, în fiecare, Iisus are mulți potrivnici, care-I închid ușa, Îi întorc spatele, Îi sting lampa rațiunii sau I-o afumă cu patimile, Îi ridică piedici „practice în cale”.

Iisus a venit să se lupte cu diavolul, ca om adevărat, întrucât numai așa ne putea împinge la toată îndrăzneala câtă trebuie; iar câștigând - ca om - o biruință desăvârșită asupra diavolului, biruința ne-a dat-o nouă, în dar, dar numai dacă ne luptăm și noi ca El. Cu biruința Sa, Mântuitorul, El care e meșteșugul, cunoștința și puterea, ne-a învățat și pe noi meșteșugul războirii, ne-a dat cunoștința și ne-a dat și puterea. Mântuitorul de aceea a și venit, ca să sfărâme lucrurile diavolului și să surpe stăpânirea lui în care-i ținea pe oameni. El e modelul de luptă, cât ține calea mântuirii.

Deci, cei ce vrem să ne mântuim trebuie să mergem și noi toți aceeași cale, toată. Și, fiindcă avem de a trece peste șerpi și peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașă, iar noi nu suntem decât numai oameni, Iisus Cel cu cruce ne ajută, dăruindu-ne din persoana și viața Sa cele trebuitoare, dar mai presus de firea noastră. Ba mai mult, chiar El însuși Se luptă pentru noi ca să-L urmărim întocmai, pe toată calea noastră pământească.

Iar cine L-a și văzut pe Domnul și neasemănata-i Cruce, pe care încă o tot duce printre oamenii ce-L pălmuiesc cu ură de fiară până la sfârșitul veacului de-acum, unul ca acela sare ca ars din orice iubire conservatoare de sine și se roagă, strigând să aibă în

lumea aceasta soarta lui Dumnezeu. Unul ca acesta trăiește ca un dezlegat de viață și nici o urgie a vremii nu-i poate face nimic, decât a-l desăvârși, lămurindu-l ca aurul.

De ce e refuzat creștinismul de fiecare în genere?

E refuzat nu din vreun motiv întemeiat, ci dintr-o viclenie inoculată naturii omenești, care se alipește de plăcere ca de un „bine” și se depărtează de durere sau jertfă ca de un „rău”. Creștinismul practic, prin natura lui, stăvilește dărpănarea firii omenești prin patimi care produc o plăcere imediată, dar care cu timpul, devastând, întunecă totul și pervertesc înțelesurile cuvintelor de bine și rău, punându-le unul în locul altuia.

În faza tinereții e preferată plăcerea, nicidecum frânarea ei. Cine, așadar, va scăpa de toate capcanele ei?

Abia dacă o mai stăvilesc puțin cei ce practică credința după cuvintele stabilite de Biserică.

Din buze mulți Îl urmează pe Domnul, dar când să treacă prin moartea de pe cruce - desăvârșita lepădare de sine - mulți se dau înapoi. Toți aceștia întârzie pe cale. De aceea zic, cine vrea să vadă pe Domnul în veacul fără de sfârșit, după înviere, trebuie să meargă cu El toată calea, iar nu numai până la un loc, sau numai până la o vreme. Rămăși în urmă de frică sunt destui în toate vremile, dar mai ales în zilele noastre, temându-se ca nu cumva din cauza credinței să-și primejduiască viața aceasta.

Noi însă zicem: unde e fericirea aceea, să cădem și noi în „primejdia” în care a căzut Dumnezeu, iar de nu ne primejduim pentru Dumnezeu e semn că nu suntem vrednici. Cel ce se convertește din toate puterile ființei sale și cu toată sinceritatea la creștinism - care este o a doua creație a lumii, o a doua creație a omului, o a doua creație a firii, cel ce poate să se convertească la Domnul nostru Iisus Hristos cu toată sinceritatea și la toată lumina cunoștinței și a dragostei de care-i capabilă această cunoștință dumnezeiască, acela se convertește la toată dragostea - cea una, a lui Dumnezeu, singura care poate face unificarea!

Războiul duhovnicesc

Omul în întregimea lui are a doua însemnătate după Dumnezeu; un singur suflet e mai de preț decât toată materia acestei lumi. Omul nu e o făptură închisă în lumea de aici. El nu se mulțumește numai să creadă în existența unei lumi nevăzute (cum face omul protestant) sau să deducă cu mintea existența ei din lumea sensibilă, văzută, (cum face teologul catolic), ci urmărește să se afle într-o legătură cu ea (cu lumea nevăzută). Dar chiar dacă n-ar urmări aceasta, el suferă o neconținută înrâurire de la acea lume (nevăzută), chiar când nu are o cunoștință actuală a acelui fapt. Destinul omului nu se desfășoară influențat numai de factori materiali și biologici sau cârmuit numai de voința proprie, ori a celorlalți oameni, ci asupra lui stau aplecate în fiecare clipă puterile cerului, cât și ale iadului, încercând să-l înrăurească în sensul urmărit de ele. Omul nu e fărâma uitată în spațiul lumii, ci tot ce există îi poartă un palpitant interes.

Însemnătatea omului se arată nu numai prin faptul că a fost creat după chipul lui Dumnezeu, ci și pentru aceea că în jurul fiecărui ins și pentru fiecare se dă o neîntreruptă luptă nevăzută. În jurul fiecărui om e concentrată întreaga existență creată și necreată, văzută și nevăzută. (Pr. Dumitru Stăniloae: Elemente de antropologie ortodoxă).

Sunt deosebit de semnificative cuvintele lui Iisus că - „Duhul rău caută odihnă, pe care n-o găsește prin pustii ci numai în inima omului”.

Și iarăși semnificative sunt cuvintele din rugăciunea „Că Sfânt ești Dumnezeu nostru și întru sfinți te odihnești”. (Heruvicul - Sfânta Liturghie)

Mintea și inima, iubirea și cunoașterea, sunt „locul” lui Dumnezeu în om. Dar și urâciunea pustiirii poate să cuprindă „locul cel sfânt” cum zice Daniil.

Deci, după texte, inima și mintea omului pot să fie: sau odihna lui Dumnezeu și chinuirea duhurilor rele sau „odihna” duhurilor rele și chinuirea lui Dumnezeu.

Avem două conștiințe paralele. E fapt important aceasta și aproape necunoscut. Subliniem: „conștiința religioasă” și „conștiința eului”. Adesea „conștiința religioasă” apare ca întunecată, pentru că dușmana sa, „conștiința eului”, cu o forță extremă o ține în nemișcare. Ea continuă totuși, chiar așa, să dea mărturie.

O inversare a situației - mântuirea nu poate avea loc decât sub acțiunea „conștiinței religioase”, normative, revelată în Hristos.

În „conștiința eului”, omul se înțelege ca centru al lumii și își reduce la el toate elementele existenței de care se știe conștient.

În sfera „conștiinței religioase”, dimpotrivă, omul se descoperă în întregime dependent de o putere care îl depășește, îl pătrunde și îl atrage spre ea. Iată la ce adâncimi se dă războiul nevăzut.

Pe „conștiința religioasă” se altoiește smerenia, mama tuturor virtuților. Pe cealaltă, pe „conștiința eului”, însă, se grefează independența, neascultarea îndărătnică, trufia, căpetenia răutăților. Și una și alta au expresia lor exterioară văzută: una - dragostea ascultării desăvârșite (Filipeni 2, 2-5), cealaltă - îndărătnicia și toată răzvrătirea.

Focul, pârjolul acestui război, „nu-l stinge” decât smerenia, dulama lui Dumnezeu. Și e mai bine a fi smerit, decât a ști ce e smerenia.

După cum știți, una din încheierile rugăciunilor - pe care le zice preotul la Sfânta Liturghie, spune: „Că Sfânt ești Dumnezeu nostru și întru Sfinți te odihnești.” Băgați de seamă, deci, că Dumnezeu, Unul în ființă și întreit în persoane, Se, odihnește întru sfinți! Ce înseamnă aceasta? Aceasta înseamnă că în păcătoși Se chinuiește! „Că Sfânt ești Dumnezeu nostru, și întru Sfinți Te odihnești”

Dacă sufletul dreptilor Îl odihnește pe Dumnezeu, închipuiți-vă cât Se chinuiește El în sufletul păcătoșilor?! Cât Se chinuiește Dumnezeu într-o dărâmătură de om. La câtă umilință supun oamenii chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Să știți că poruncile Domnului sunt poruncile vieții și voi aveți multe greșeli față de viață, față de viața voastră, față de viața copiilor voștri și față de viitorul neamului.

Ascultați, că nu vă grăim din cărți și peste puterile voastre de înțelegere. Uite, de aici, din ușile împărătești, numai noi preoții vă grăim. Și vă spunem că avem canonul să vă ascultăm necazurile. Iar când este unul mai curat, zicem: bine că mai este unul mai neticăloșit de păcate; și atunci ne-am odihnit. Și am simțit bucurie când a venit un creștin mai depărtat de păcate. Și atunci ne-am odihnit.

Dragii mei, în primele veacuri ale creștinismului toți creștinii se numeau sfinți pentru ca zilnic se mărturiseau și se împărtășeau, și se împărtășeau de viața de dincolo, căci mărturisind pe Dumnezeu, ei plecau la treburile lor zilnice și se trezeau arestați sau li se tăia capul pentru credința în Hristos! Întru aceștia se odihnea Dumnezeu. Despre aceasta vi s-ar putea ține o predică morală. Trageți-vă singuri înțelesurile din aceste cuvinte: „Ca Sfânt ești Dumnezeu nostru și întru Sfinți Te odihnești”.

Băgați de seamă care plată o vreți:

- Vreți plata Duhului Sfânt? Odihniți-L pe Dumnezeu întru voi! Cealaltă plată nu-i decât pedeapsă și pe asta nu o vreți. Altă plată nu este.

Dumnezeu în Treime locuiește în oameni asemenea soarelui, care este unul singur dar dă lumină, căldură și este glob (soare).

Știți sau ați auzit că mulți Îl caută pe Dumnezeu în „ceruri” și că ar vrea să meargă cu avionul la El, sau cu niște gloanțe care ar trece prin nu știu ce straturi. Noi nu trebuie să-L înțelegem pe Dumnezeu în acest mod, adică stând undeva departe, în nu știu ce hăuri din lume.

Dumnezeu nu locuiește în depărtare, ci în inimile oamenilor. Împărăția lui Dumnezeu

nu este la cine știe câte milioane de ani lumină depărtare, ci este înlăuntrul nostru. Împărăția lui Dumnezeu e o împărăție a conștiinței împăcate cu toată lumea, o împărăție a iubirii de Dumnezeu și de oameni, în care se oglindește chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Prin urmare, realizați în inimă această cunoștință a lui Dumnezeu, această conștiință curată!

Am găsit la unul din Sfinții Părinți cuvântul că, însuși Dumnezeu grăiește din conștiința limpede a Sfinților, a slujitorilor Săi. Și zice Sfântul, lărgind înțelesul, că Dumnezeu strigă voia Sa din conștiința Sfinților către confrății lor, oamenii.

Acum aș vrea ca, de aici, să vă ridic puțin mintea la prețul pe care-l aveți voi, să vă ridic mintea la valoarea pe care o aveți îngropată în țarina trupului vostru, și pe care, rogu-vă să o dezgropați și s-o scoateți la lumină, ca să faceți lucrările lui Dumnezeu, ca să fiți odihnă, nu muncitori chinuitori (ai lui Dumnezeu).

Mereu am crezut în această valoare a omului, nu aceea pe care o vedem noi, cu ochii închiși, ci valoarea pe care ne-a dat-o însuși Dumnezeu. Că omul care știe aceasta altfel se poartă, altă nădejde are, merge mereu cu fruntea ridicată, nu cu fruntea plecată spre pământ. Cuvântul acesta se întemeiază pe următoarele trei texte: două ale lui Iisus și unul al Sfântului Apostol Pavel:

1. „Cel ce are poruncile Mele și le păzește pe ele, acela este care Mă iubește pe Mine; iar cel ce Mă iubește pe Mine va fi iubit de Tatăl Meu și-l voi iubi și Eu și Mă voi arăta lui. Dacă Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu, și Tatăl Meu îl va iubi pe el, și vom veni la el și locaș la dânsul vom face” (Ioan 14, 21,23). - E limpede.

În vremea veche se știa foarte bine lucrul acesta. Drept aceea, ca să vă silesc să mă credeți, vă tâlcuiesc două nume: Teofan și Teofor- (care înseamnă) iubitor de Dumnezeu și purtător de Dumnezeu. Prin urmare, iată la câtă cinste, la câtă valoare ne-a ridicat Iisus, descoperindu-ne voința Tatălui și a Sa, de a locui în oameni. Și ce ne cere Iisus în schimbul acestui favor? Nimic altceva decât a-I păzi poruncile Lui și poruncile Lui nu sunt grele. E iubirea de Dumnezeu și de oameni, de toți oamenii, și de cei ce te urăsc! Și se poate. Întâi a putut Iisus. Veți spune: Era Dumnezeu! Bine. Dar întâiul Ucenic era om, Sfântul Ștefan. Ce a zis când îl omorau cu pietre? „Iartă-le lor, Doamne, că nu știu ce fac!” Se ruga de iertare ca Iisus.

Acestea-s cele două porunci ce trebuie să le silești... Da ce, iubirea e poruncă? Da, că orice poruncă e silință, la început, până te obișnuiești, și apoi din fire, fără silă, iubești pe Dumnezeu și pe oameni. De aceea îi poruncă, fiindcă nu-i chiar ușoară. Și atunci, până nu-i ușoară, (până când îți va deveni ușoară), stăruie în ea, până capeți deprindere. Atunci să știi că ești locuit de Duhul lui Dumnezeu, ești locuit de Fiul, Care se ascunde în poruncile Sale și ești locuit de Tatăl, al Cărui chip și asemănare ești.

2. Al doilea text al lui Iisus: în primul cuvânt e vorba de Fiul și de Tatăl; și vorbește și de Duhul Sfânt: „Luați Duh Sfânt, căroră veți ierta păcatele, se vor ierta și căroră le veți ține, ținute vor fi” (Ioan 20, 22-23).

Știți ce se întâmplă cu oamenii? Să luăm de exemplu pe Sfinții Apostoli: S-au bucurat cu Iisus, dar cu toate acestea când a venit ceasul încercării s-au temut. Erau fricoși. Uite, asta-i omul? A înviat Iisus și nu voiau să creadă, unii de bucurie, alții de teamă. Abia în ziua Pogorării Duhului Sfânt au deschis inimile pentru totdeauna. Din ceasul acela n-au mai stat cu ușile încuiate de teama nimănui.

Acum fraților, controlați-vă ce duh este în voi? Dacă vă e teamă să-L mărturisiți pe Hristos, atunci sunteți fricoșii din Apocalipsă. De aceea e trimis Duhul Sfânt, ca să ne tămăduiască de frică. Știți cui îi este frică? Celui care are conștiința încărcată. Cum să ieșim din frică? - „Dragii mei, folosiți-vă de cuvântul lui Iisus”, „Luați Duh Sfânt”. Duhul Sfânt este cel care te curățește pe tine atunci când ceri iertare, că pe nimeni n-a refuzat Dumnezeu dacă omul s-a smerit. Lucrul acesta se face în fața preotului. Veniți în

fața preotului și (prin Taina Sfintei Spovedanii) cereți iertare de păcate! De la Iisus avem acest Duh Sfânt, dar (noi, preoții) nu putem ierta păcatele celor ce nu ne-o cer, celor ce nu vin la spovedanie. Nu putem ierta păcatele în absență; nu putem ierta păcatele prin poștă. Când ți s-au iertat păcatele în chip legal, așa cum e rânduiala Bisericii, atunci ai ieșit din frică.

Acum altceva: Băgați de seamă că sunt două duhuri: Duhul lui Dumnezeu și duhul satanei - duhul mândriei și cel al părerii de sine, care te ridică împotriva lui Dumnezeu. Dacă omul nu bagă de seamă, se întâmplă ca și cu o grădină - se umple de mărăcini, se umple de păcate. Și atunci bietul om începe să se îmbolnăvească la suflet, la minte și se apropie de doaga nebuliei. Aceasta-i „binefacerea” pe care ți-o dau păcatele. Știți că sunt șerpi care sug vacile, tot așa și păcatul e un fel de dulceată, dar pe urmă e venin și otravă. Toate păcatele au ceva îndemnător în ele, și pe urmă găsești că-s otravă, că-s venin.

Măi fraților, nu fiți ca „vaca-șarpe”. Omul are minte și dacă te tot duci după păcate, te întuneci la minte, slăbești dinspre Dumnezeu și la necaz vine satana și-ți aruncă ștreangul la gât ca să te câștige total.

Biserica e oprită a se ruga pentru cei ce cu voia lor s-au dat satanei. Vedeți, omul în prostia lui vrea să fie al „ăluia” și zice: „să fiu al..., să mă ia... !” Și satana se folosește de omul prost. Nu vă lăsați încărcăți de păcate, că cu cât te lași mai mult, cu atât te trezești mai neputincios la vreme de necaz. Și atunci, în loc să zici: „Doamne, ajută-mă!” îți umblă prin cap gânduri să te omori, să te pierzi, să nu te mai poată scăpa (scoate) nici sfinții lui Dumnezeu.

Asta-i prezența Duhului Sfânt. Ori de câte ori cerem iertare, Duhul lui Dumnezeu se roagă pentru mântuirea omului, Duhul care sălășluiește în noi de la Sfântul Botez. Această sălășluire a Duhului Sfânt se înnoiește cu fiecare Sfântă Împărtășanie. De aceea creștinii primelor veacuri se împărtășeau în fiecare zi și de aceea nici nu se temeau de prigoană. La ei nu era frică. Până și copiii erau mai curajoși decât mulți dintre oameni mari de azi, cunoscând cuvântul unui copil când zicea: „Tată, nu te teme, că și eu am să-L mărturisesc pe Iisus Hristos când mă fac mare”.

Dacă veți avea răbdare în necazuri, să știți că veți avea și Duhul Sfânt. Dacă veți avea și puterea de a mulțumi în necazuri, atunci strălucește Duhul Sfânt în voi și să știți că nu-i cu neputință.

Când cineva nu e liber de păcat, să nu pună vina pe altcineva. Să nu pună vina nici pe stat și nici pe împrejurări, ci pe sine însuși, pe lipsa tăriei sale în credință, pe lipsa dragostei sale față de Dumnezeu. Că întotdeauna, cei ce au trăit în păcat au pus vina pe alții. Aceștia-s mereu cu cârteala pe buze.

A-ți fi viața mai curată, a te elibera de păcat, o poți face în orice vreme. Nu te oprește nimeni, creștine, să te faci mai bun, mai curat, mai cuminte și cu minte! Deci, nu întârzia!

„Odată oamenii I s-au plâns lui Dumnezeu că tare o duc greu cu necazurile, cu lipsurile și cu păcatele.

- Drept ați spus fiilor că o duceți greu cu păcatele. Deci dacă o duceți greu cu ele, nu le mai faceți!”

Omul se roagă de Dumnezeu să-l scape de necazuri, iar Dumnezeu se roagă de om să-și schimbe purtările. Socotiți și voi, care de cine să asculte întâi?

Toate necazurile noastre, noi ni le-am pricinuit cu păcatele noastre și ele sunt urmări și plată îndesată pentru păcate; și asta până vom înțelege pentru ce ne vin și ne iau de nas, ca să ne săturăm odată de ele.

Despre mărturisirea și ispășirea păcatelor¹⁰

Mărturisirea și ispășirea păcatelor - sunt două lucruri diferite.

Iată cum avem noi păcatele:

1. - unele mărturisite, adică spuse înaintea lui Dumnezeu, sub patrafir la preotul duhovnic, și altele nemărturisite. Pentru păcatele mărturisite căpătăm canonul de pocăință. De obicei canonul sau pocania e chiar leacul păcatului aceluia. Și fiindcă cuprinde într-însul o osteneală oarecare, fie pentru trup, fie pentru suflet, osteneala aceasta se numește ispășire; iar fiind că pe tine te mustră cugetul și de aceea ai alergat la spovedanie să capeți liniștire, sigur că vei primi cu bucurie și pocania (canonul). De aceea această osteneală după care ai venit de bună voie, se cheamă ispășirea de bună voie.

Mulți v-ați mărturisit păcatele voastre și totuși cugetul vă mustră. Oare de ce? De aceea, că ori nu ați primit leacul după mărimea răni, ori că l-ați primit, dar nu l-ați făcut. Și vă mai mustră cugetul chiar și după ce ați împlinit toată pocăința și după ce veți fi ispășit păcatul acela, pentru că mai sunt și păcate nemărturisite, și până ce nu le veți mărturisi pe toate și nu veți ispăși de bună voie toate, nu veți putea avea pace cu pârâșul vostru. Căci cugetul nostru când ne mustră pentru păcatele noastre, să știți că e glasul lui Dumnezeu în noi. Dacă noi am fi cum trebuie, glasul acesta al lui Dumnezeu în noi ne-ar învăța tainele lui Dumnezeu și ne-ar răpi în Rai încă pe pământ fiind, dar nu poate de mulțimea și de greutatea păcatelor noastre. De aceea ne tot mustră, că doar, doar, ne vom apuca de lucrul ispășirii și al curățirii.

Cugetul e veriga lui Dumnezeu și de Dumnezeu pusă în noi, de care agață Dumnezeu mila Sa și ne atrage la Sine. Ne-ar cuprinde Dumnezeu cu totul și ne-ar îmbrăca în lumină, însă nu găsește în noi loc curat de care să ne cuprindă decât această singură verigă. Nu tânjim noi spre Dumnezeu, cum tânjește Dumnezeu spre noi. Pe noi dragostea lui Dumnezeu ne arde. Până când încă mai zăbovim în păcate și nu ne desfacem de ele, dragostea lui Dumnezeu spre noi ne este foc arzător, iar apucându-ne de ispășirea păcatelor, ni se face bucurie și pace și lumină dumnezeiască.

Dragostea arde relele. Fericit e cine o are!

2. - Cu păcatele nemărturisite are Dumnezeu altă socoteală; tot socoteală milostivă, însă pe noi ne ustură. Știind Dumnezeu nătângia noastră, nu ne lasă părăsiți în întunericul necunoștinței, ci ne trimite necazuri sau pocanie (canon) fără voie. Asta-i ispășirea de nevoie: dureri, pagube, vrajbe, tulburări, copii slabi și orice altă suferință care ne îndoaie cerbicia.

Ispășirea de nevoie e, de obicei, mai aspră decât ispășirea de bună voie, pentru că și păcatele nemărturisite sunt mai grele decât cele mărturisite de bună voie. Cu toate acestea, tu, în neștiința ta, te poți împotrivi rânduiei lui Dumnezeu și ceea ce îți trimite Dumnezeu spre ispășire să strici și să întorci spre mai mare osândă, căci toate le poate Dumnezeu fără tine dar ca să te mântuiască din lumea aceasta nu vrea fără tine. Nici tu nu te mântuiești fără mâna lui Dumnezeu și nici Dumnezeu nu te ridică dacă nu-I întinzi și tu mâna ta. Destul îți este că te cercetează mereu și atât de mult te roagă!

Hotărâți-vă astăzi și mărturișiți-vă și cele nemărturisite ale voastre cad; acelea-s verigile diavolului în care își prinde el cârligele. Luați seama că dacă nu vom rupe de la noi lucrurile diavolului, nu vom scăpa de ghearele iadului care într-aceste verigi se află. Aceasta-i mâna neagră a satanei care ne ia de minte să nu ne îndreptăm viața, ba, dimpotrivă, să lovim cu ocări milostiva mână a lui Dumnezeu. Chiar când Dumnezeu ne

¹⁰ Părintele Arsenie Boca, *Despre durerile oamenilor vol 2: din învățăturile Părintelui Arsenie Boca*, ed. Credința Strămoșească, 2003

întinde mâna, satana ne împinge s-o scăpăm. Voi vă speriați când auziți aceasta, însă ori de câte ori blestemați când aveți necazuri, să știți că lucrul acesta îl faceți: loviți cu ocări mâna lui Dumnezeu în dauna voastră, atrăgându-vă urgia lui Dumnezeu!

Aceștia sunt cei ce osândesc păcatele altora și nu le văd pe ale lor; vor cădea și ei întocmai, pentru că nu s-au rugat, ci au judecat!

Ori de la toți cei ce se împotrivesc lucrului lui Dumnezeu în lume, de la toți aceștia se duce Duhul Adevărului și intră într-înșii duhul satanei, care li se face dumnezeul lor: „N-au crezut adevărului și nu l-au primit; iată le-a trimis Dumnezeu lucrarea minciunii, să o creadă pe aceasta... și să fie osândiți” (II Tesaloniceni 2, 10-12). Așa se nasc toți sectanții (mucării) pe lume și vine urgia lui Dumnezeu peste ei.

Alunecarea în păcate e o taină a rânduiei nevăzute. Unii cad din neștiință, alții din amăgirea firii; unii din ispita diavolului, alții că-i părăsește Dumnezeu o vreme ca să-I cunoască lipsa și în sfârșit, căderea cea mai mare este cea din urgia lui Dumnezeu.

Împotriva mâinii întinse a milei lui Dumnezeu poți să dai până și cu copita dar împotriva urgiei mâinii Lui nu mai poți face nimic.

În una din lucrările Părintelui Arsenie Boca, este consemnat lucrul acesta: „în zilele acestea mai de pe urmă, când și nouă ni se pare «că de acum vremea s-a scurtat», cercetând firea durerilor, am aflat desfrânarea înclăștându-i pe oameni și lucrându-le de zor dărâmare în întindere și adâncime. Iar pe de altă parte preoții vremilor noastre n-au mai urmărit (aceasta) ca păcat și ca atare să o măture afară din Taina lui Dumnezeu, adică din căsătoria creștină (și nu numai). Așa se face că: „vai peste vai va fi și veste peste veste va fi și se va căuta vedenie de la prooroc, (dar) lipsind preotului cunoștința legii și bătrânului sfatul”(Iezechiel 7,26), oamenii orbecăiesc în mulțimea neștiinței și a lipsei de sfat, care s-a întins ca o noapte de osândă peste bieții oameni, în care dorm liniștiți somnul de primejdie, de bună credință, precum că aceea nu-i păcat. Dar fiind rânduie să văd și să ascult mereu durerile oamenilor - care le vin de pe urma păcatelor și a lipsei de sfat - și ajungând adeseori una cu durerea lor, într-o zi slujind Sfânta Liturghie și rugându-mă: «Pentru pacea a toată lumea și pentru bunăstarea Sfințelor lui Dumnezeu biserici», aud deodată în urechea dinlăuntru înfruntarea aceasta:

- Nu te ruga de Mine să le dau pacea, roagă-te de oameni să-și schimbe purtările, dacă vor să mai vadă pacea pe pământ. Și am înțeles pe urmă mai multe lucruri. Drept aceea, ascultător poruncii, trebuie să strig tare cuvântul Scripturii, ca o sunare de alarmă că «Dumnezeu vestește acum pe oameni, ca toți de pretutindeni să se pocăiască» (Fapte 17,39). Adică să vie la viață curată și la învățătura drept-măritoare a Bisericii lui Hristos; iar când vremea o va cere, să le mărturisească cu prețul vieții, netemându-se de moarte.” Și cu atât mai puțin duhovniciei în scaunul duhovniciei, dacă vor să se mântuiască.

Foarte adesea mă uit la voi, cum venind de la depărtări mari după nopți de osteneală, cu pâinea săracului în straiță (traistă), alergați la mănăstire și rămâneți zile de-a rândul ca să auziți cuvânt.

Dacă cineva s-ar uita la voi prin paginile Sfintei Scripturi ar spune cele zise de proorocul Agheu către zidarii care nu mai mergeau la Biserică și nu mai voiau să zidească templul din Ierusalim. Aceste cuvinte vi se potrivesc și vouă. Și tot din cauza aceasta vi se întâmplă ceea ce spuneam, că vă osteniți de la mari depărtări, cu merindea săracului în straiță. Vi se întâmplă pentru vremea când nu mergeați la Biserică, la biserica voastră din sat (sau din oraș), unde același cuvânt vi s-ar fi vestit, încă din tinerețe. Cuvântul s-a vestit dar voi ați tândălit, și-ați rămas acasă, când se vestea cuvântul. Căci de unde era să înveți să faci lucrul lui Dumnezeu, ca să se coboare peste tine și peste casa ta binecuvântarea lui Dumnezeu, dacă n-ai fost la biserică? Dar nu numai că n-ați fost la biserică și nu v-ați grijit de casa lui Dumnezeu, dar nu te-ai grijit nici de biserica ta, pe care fiecare o avem în noi, căci așa se spune că trupul nostru este

locaș al Duhului Sfânt. Și pe acesta l-ai lăsat să se dărăpăneze (să se ruineze, să se năruie, să se surpe, să se deterioreze).

Iată cuvintele lui Agheu, care se potrivesc așa de bine și nouă. Căci cum să nu se potrivească cuvintele Scripturii la toți? Cuvintele lui Dumnezeu tuturor se potrivesc. Și iată mustrarea lui Dumnezeu, printr-unul din prooroci, făcută jidovilor, pentru că nu mergeau la Biserică. Iată cum îi luminează și cum îi îndeamnă să-și repare Biserica:

„Ați tot așteptat să aveți mult, dar iată că aveți puțin. Ați strâns mult și eu am risipit truda voastră! Pentru ce? Din pricina templului acestuia, care este dărâmat, iar voi zoriți cu lucrul fiecare pentru casa lui! De aceea cerul se va încuia și nu-și va mai da roua sa și nici pământul roada sa. Eu am chemat seceta pe pământ și peste munți, și peste grâu și peste vin și peste tot ce crește din pământ și peste oameni și peste dobitoace și peste toată strădania mâinilor voastre” (Agheu 1, 9-11).

Le spune Domnul prin proorocul Agheu aceste cuvinte pentru că nu mergeau la Biserică și nu-și reparau templul din Ierusalim. Iar vouă, astăzi, când veniți de la mari depărtări cu multă osteneală și cu pâinea săracului în straiță, vi se potrivesc aceste cuvinte, pentru că lucrurile s-au întors. Căci cât a fost biserică în sat, voi tândăleați cu alte lucruri. Cine poate zice că nu i s-a făcut cunoscut cuvântul lui Dumnezeu încă din tinerețe?! Iată că acum trebuie să veniți până aici și să faceți osteneală ca asta.

Și de-ar fi mănăstirea într-un loc unde ați ajunge cu și mai multă osteneală, să știți că și acolo v-ați duce, așa de mare e durerea când uscă Dumnezeu viața oamenilor. Așa stau lucrurile într-o latură.

Să vedem cum stau lucrurile în latura în care se mai pot îndrepta. Și vom pleca de la cuvintele unui prooroc împărat. Iată ce zice Dumnezeu prin gura proorocului David: „Ziua și noaptea mă apasă mâna Ta și se usucă vloga mea, ca de arșița verii. Mi-am mărturisit însă păcatul și greșeala mea n-am ascuns-o și am zis: „Mărturisi-voi Domnului fărădelegea mea” și îndată a ridicat pedeapsa păcatului meu.

De aceea toată sluga credincioasă să se roage Ție la vreme cuvenită și chiar potop de s-ar stârni, pe acela nu l-ar potopi” (Ps. 31, 4-7).

Așa a pățit și David, cum pățește tot cel ce păcătuiește.

Simte o uscăciune a vieții, o tânjire a lui și a tuturor lucrurilor sale. Simte sabia lui Dumnezeu atârnată asupra sa, pentru păcatele sale.

Ce e de făcut?

Astea-s și necazurile care apasă pe toți și care vă aduc pe voi la mănăstire. Pentru necazurile voastre osteniți. Căci numai prin necazuri scoate Dumnezeu pe oameni din înțepeneală, din uscăciunea vieții. Iar necazurile te vor ustura tot mai tare, până când vei căuta să te tămăduiești.

Căci iată ce pricină are cu noi Dumnezeu. Nu cu noi, că doar suntem fiii Lui, ci cu relele noastre. Asupra relelor, a păcatelor, a fărădelegilor noastre atâră sabia lui Dumnezeu. Necazurile acestea vă ustură și din pricina lor vine apoi și uscăciunea vieții voastre.

Dacă necazurile sunt pricina pentru care veniți aici, apoi pricina pentru care vi le trimite Dumnezeu sunt fărădelegile voastre.

Cum să scăpăm de sabia lui Dumnezeu care atâră asupra noastră sau de păcatele nemărturisite, căci pe acestea le urmărește sabia lui Dumnezeu? Proorocul și împăratul David zice: «Mărturisi-voi Domnului fărădelegea mea și pe dată a ridicat - a înlăturat - pedeapsa păcatului meu» (Ps. 31, 6). Ce trebuie să facem? Să ne mărturisim toate fărădelegile noastre fără nici o ascundere și îndată va înlătura Dumnezeu osânda, și îndată sabia nu va mai atinge viața ta.

Însă luați seama, că pentru aceea atinge Dumnezeu viața ta cu necazuri, pentru că nu te-ai mărturisit. Dacă zici că-ți merg în curte și-n viață toate rău, apoi înseamnă că ai

păcate, de care Dumnezeu vrea să te desfacă. De aceea să vrei și tu, ce vrea Dumnezeu, să te desfăci de rele, căci Dumnezeu nu vrea ca să atârne în veac sabia Sa asupra ta.

Să vă spun acum câteva feluri, în care simțiți voi sabia lui Dumnezeu asupra voastră.

Să zicem că cineva îți face vreo nedreptate. Tu în toate privințele ești cinstit, și o vecină, soțul, soția sau unul din copii, se va răzvrăti împotriva ta și-ți va zice cuvinte de ocară: desfrânat, desfrânată, cuvinte grele, care-ți pătrund inima ca o sabie, și nu pricepi ce poate fi, ba te și mânie și dai și tu cu o sabie asupra lui, și așa se ajunge la vrajbă și la lucruri slabe.

Și vii aici ca să afli de ce pățești asemenea lucruri. Și afli aici că necazurile acelea, nedreptatea aceea totuși nu e o nedreptate, ci este o nuia cu care Dumnezeu îți aduce aminte de păcatele tale pe care tu nu le-ai mărturisit. Și păcatul e acel cuvânt zis de vecina, de sora sau de propriul copil, cuvânt care te-a săgetat la inimă. Pentru că tu ai uitat să mărturisești preotului unul din păcatele tale din tinerețe. Și Dumnezeu îți aduce aminte. Tu poate ai uitat că ai început căsătoria cu stângul și apoi te-ai cununat, sau ai lepădat vreun copil și aceasta e fărădelege înaintea lui Dumnezeu. E o ispravă a curviei, chiar dacă ești cununată după lege. Sau ai uitat să spui că numai ai osândit, sau ai gândit despre cineva același cuvânt, și ai uitat să-l spui la mărturisire. Dumnezeu însă n-a uitat greșalele tale sau cuvintele tale. De aceea vrea ca să te spele, să te curețe de toate relele tale.

Ce face cu tine? Doar îți aduce aminte de relele pe care le-ai făcut. De aceea toate relele care îți vor fi improșcate în obraz, și care te vor săgeta la inimă, nu le socotești ca necazuri, ci stați locului și cugetați: n-am și eu oare vreo greșală ca asta? Pentru că vă spun că așa lucrează Dumnezeu: îngăduie ca bărbatul tău, vecina ta, copilul tău să-ți spună cuvinte de ocară, ca astfel să-ți aduci aminte de păcatul tău și să te îndrepti. Și dacă tu ai uitat, sau ți-a fost rușine să-l mărturisești preotului -(și nu trebuia să-ți fie rușine, ci rușine de păcatul tău numai) - pentru aceasta a îngăduit Dumnezeu ca să-l auzi din gura altuia și cu toate că tu juri că nu ești vinovată de așa ceva, și acum nici nu ești, dar ai acel păcat în tinerețe, și nu l-ai mărturisit. Asta e pricina vrajbei, păcatele nemărturisite.

Și când pricepi vrajba, cu rostul ei trimisă fiind de la Dumnezeu, atunci ia aminte, recunoaște-ți păcatul tău și spune-l sub patrafir la preot, ca să nu mai atârne pedeapsa lui Dumnezeu asupra ta. Mărturisi-voi păcatul meu, și îndată va înlătura pedeapsa păcatului meu. Căci zice în alt loc: „Multe sunt bătăile care ajung pe păcătos; iar pe cel ce se teme de Domnul mila îl va întâmpina”(Ps. 31,11). Da, necazurile sunt mila lui Dumnezeu cu noi oamenii.

Cum te-ai teme de un șarpe pe care l-ai avea în buzunar, și ai face tot ce ai putea numai să scapi de el, ai arunca și haina de pe tine cu el cu tot, numai să scapi, căci poate găuri buzunarul și să te muște, tot așa să faceți și cu păcatele.

De aceea vă spun să faceți spovedanie curată, cum n-ați făcut în viața voastră. Iar de vă veți aduce aminte și de păcatele pe care vi le-a adus aminte soțul, vecina, propriul copil, apoi rugați-vă și pentru gura slabă, care v-a atras luarea aminte, căci prin aceea s-a făcut lucrarea lui Dumnezeu.

Credeți voi lucrul acesta!? Apoi țineți-l minte. Pentru cel care te ocărăște roagă-te ca pentru un binefăcător, întoarce-te cu bunățate spre el, și-și va întoarce și Dumnezeu fața cea luminoasă spre tine. Biruiți răul cu binele, căci de partea binelui este Dumnezeu. Și oare nu e mai tare Dumnezeu ca răul?

Lipiți-vă inima de lucrul lui Dumnezeu, căci zice Domnul: „Cheamă-mă pe Mine în ziua necazului tău și te voi scoate și Mă vei proslăvi” (Ps.49, 16). Nu mai chemați pe dracul, pe bată-l crucea, căci dacă tot pe el îl chemați, el vă va ajuta și tot el vă va aduce risipă și moarte.

Deci lipiți-vă de cele ale lui Dumnezeu. Și chiar de vă va trimite necazuri, apoi vi le trimite cu rost (spre îndreptare). Și de îndată ce vei mărturisi păcatul tău, Domnul va ridica pedeapsa păcatului tău.

Și chiar de vor mai veni necazuri asupra ta, tu nu le vei mai socoti necazuri, ci mila lui Dumnezeu cu tine și așa vei ieși biruitor asupra lor. De aceea: binecuvântați pe cei care vă blestema, faceți bine celor care vă urăsc pe voi și rugați-vă pentru cei ce vă supără și vă prigonesc pe voi. (Matei 5, 44). și asta stă scris! Căci lucru bun fac ei, dar nu vedeți voi.

Cum v-am mai spus, toți cei ce vreți să coboare mila lui Dumnezeu peste casa voastră și peste osteneala mâinilor voastre, curățiți-vă sufletele voastre cu rugăciuni, cu spovedanie curată și cu post. Și veți vedea cum are să vină mila lui Dumnezeu și ocrotirea Lui asupra ta și asupra a tot lucrul mâinilor tale. Amin.

Despre spovedanie

La spovedanie nu trebuie să spui păcatele de care te-ai căit mai înainte, de care ai fost dezlegat și pe care nu le-ai mai repetat. Altfel ar însemna că nu ai încredere în puterea Tainei săvârșite prin Spovedanie.

Nu trebuie să-ți amintești de persoanele cu care ai fost în clipa săvârșirii păcatului, ci să te osândești numai pe tine.

Sfinții Părinți îi opresc pe credincioși să-și spună păcatele în toate amănuntele, ci să le recunoască în general, pentru ca nu cumva luându-le pe toate în parte, să dea prilej de sminteală sufletului său, cât și duhovnicului.

Tu ai venit să te pocăiești și totuși nu te căiești de păcate fiindcă nu știi să te pocăiești cum trebuie, adică nu-ți aduci aminte de pocăință decât în chip rece și indiferent.

Tu ai înșirat toate mărunțișurile, iar ceea ce este mai important ai scăpat din vedere. Nu ți-ai mărturisit cele mai grele păcate; nu ai recunoscut și nu ai notat că tu nu-L iubești pe Dumnezeu, urăști pe aproapele, nu crezi în cele ce spune Cuvântul lui Dumnezeu și ești plin de mândrie și de slavă deșartă. În cele patru păcate intră toată prăpastia de răutăți și toată corupția noastră sufletească. În esență ele sunt rădăcinile principale din care răsar toate vlăstarele căderii noastre în păcat.

Acum să vă spun și despre spovedania care duce la smerenia omului lăuntric:

Întorcându-mi privirea cu toată atenția asupra sufletului meu și observând mersul lăuntric al stării mele m-am încredințat din experiență, ca nu-L iubesc pe Dumnezeu, nu am dragoste către aproapele, nu cred în nimic din cele ce știu despre religie (credință) și sunt plin de mândrie și de iubire de sine. Toate acestea se găsesc într-adevăr în mine (descoperindu-le) printr-o cercetare amănunțită săvârșită asupra simțurilor și faptelor acolo unde sunt.

1. Eu nu-L iubesc pe Dumnezeu - căci dacă L-aș fi iubit, m-aș fi gândit mereu la El cu o bucurie pornită din adâncul inimii. Orice gând despre Dumnezeu mi-ar fi adus în suflet o plăcere deosebită. Dimpotrivă, eu mă gândesc mai mult și cu mai multă plăcere la cele pământești, iar gândurile despre Dumnezeu constituie o greutate, o urâciune și o uscăciune. Dacă eu L-aș fi iubit, atunci convorbirea cu Dumnezeu săvârșită prin rugăciune m-ar fi hrănit și m-ar fi dus spre o neîntreruptă legătură cu El. Dar, dimpotrivă, departe de a mă desfăta în rugăciune, eu simt o greutate tocmai în timpul în care mă rog, mă lupt cu plictiseala, slăbesc din pricina lenevirii și sunt gata să mă apuc cu mai multă plăcere de orice fel de alt lucru mai mărunț, nu mai ca să pun capăt rugăciunii. Din ocupațiile mele nefolositoare, timpul trece pe neobservate, dar când mă apuc de lucruri dumnezeiești, când mă aflu în prezența Lui mi se pare un an. Cel ce iubește pe cineva, se gândește neîncetat, tot timpul, numai la această persoană, și-o

închipuiește, se gândește la ea și în orice ocupație iubitul său prieten nu iese din gândurile lui. Eu însă în 24 de ore, abia dacă jertfesc o oră ca să mă cufund în adâncurile gândirii despre Dumnezeu, ca să mă înflăcărez cu dragostea Lui, iar restul de 23 de ore, le pun cu plăcere și cu toată râvna pe altarul atâtor mii de patimi. În vorbirile despre lucrurile nefolositoare, despre lucrurile mici pentru suflet, eu sunt treaz, simt o plăcere, iar în discuțiile despre Dumnezeu sunt uscat, plictisit și trândav. Nevrând să ascult de convorbirile dumnezeiești, caut să trec mai repede la discuțiile care măgulesc patimile, caut cu ele să-mi satisfac dorința de a dobândi mai multă cunoștință de științele lumii, de pildă în științele economice, iar învățăturile Legilor Domnului, cunoștințele despre Dumnezeu, despre religie, nu lasă nici o urmă asupra mea, nu-mi hrănesc sufletul. De aceea, socotesc că toate acestea, departe de a fi ocupația esențială a unui creștin, nu sunt decât subiecte singuratic și de mână a doua de care trebuie să mă ocup numai în timpul liber și numai așa... în treacăt. Scurt vorbind, dacă dragostea lui Dumnezeu se cunoaște după împlinirea poruncilor Lui - „Dacă Mă iubiți, veți păzi poruncile Mele” – spune Domnul nostru Iisus Hristos, iar eu nu numai că nu păzesc poruncile Lui, ci-mi dau prea puțin silința ca să le împlinesc, atunci să trag încheierea potrivit adevărului cel mai curat că eu nu-L iubesc pe Dumnezeu. Aceasta o întărește și Sfântul Vasile cel Mare când spune - „drept dovadă că omul nu-L iubește pe Dumnezeu și pe Hristosul Său, este faptul că el nu împlinește poruncile Sale”.

2. Nu am dragoste către aproapele. Că departe de a mă hotărî să-mi pun, potrivit Evangheliei, sufletul meu pentru binele aproapelui, eu nu jertfesc nici măcar cinstea, fericirea și liniștea mea pentru binele aproapelui. Dacă l-aș fi iubit potrivit poruncii Evangheliei, ca pe mine însumi, atunci nenorocirea lui m-ar dura și pe mine, iar fericirea lui m-ar umple de fericire și pe mine, pe câtă vreme eu care ascult cu mai multă curiozitate povestirile privitoare la nenorocirile aproapelui, nu mă interesează, sau ceea ce este o crimă și mai mare, parcă găsesc o plăcere în toate acestea. Eu nu acopăr cu dragostea faptele cele rele ale fratelui meu, ci le răspândesc; văzându-i bunăstarea, cinstea și fericirea lui nu mă bucur ca și cum ar fi și ale mele proprii, ci ca și orice lucru străin de mine, nu trezesc în sufletul meu nici un simțământ de bucurie, ci dimpotrivă, stârnesc în inima mea un fel de invidie și dispreț.

3. Nu cred în nimic din cele ce țin de religie, nici în nemurire, nici în Evanghelie. Dacă eu aș fi fost bine încredințat că fără nici o îndoială dincolo de mormânt este o viață veșnică, și răsplată pentru faptele pământești, atunci fără încetare m-aș fi gândit la toate acestea. Un simplu gând despre nemurire m-ar fi îngrozit, pe când eu nu mi-am trăit viața aceasta ca un pribeag care este gata să intre în patria lui, ci dimpotrivă, eu nici nu-mi pun problema veșniciei, iar sfârșitul vieții de aici îl socotesc ca un fel de margine a existenței mele. Un gând tainic se umbrește în inima mea: Cine știe ce va fi după moarte?! Chiar dacă zic că eu cred în nemurire o zic numai din gură nu din convingere, iar inima mea rămâne departe de credința puternică în viața cea veșnică. Dacă Sfânta Evanghelie, ca un cuvânt al lui Dumnezeu, ar fi fost primită în inima mea cu credință, eu m-aș fi ocupat mereu de ea, aș fi învățat-o, m-aș fi desfătat cu citirea ei, și chiar o simplă privire aruncată asupra ei ar fi trezit în mine o adâncă evlavie. Înțelepciunea, fericirea și iubirea care sunt prime în paginile ei, m-ar fi umplut de bucurie, m-ar fi desfătat în învățăturile Legii Domnului și noaptea - m-aș fi hrănit cu ele, cum te hrănești cu pâinea cea de toate zilele și aș fi purces din toată inima la împlinirea poruncilor ei. Nimic din cele pământești nu ar fi fost în stare să mă abată de la această hotărâre. Și totuși eu, chiar dacă din când în când mai citesc din Cuvântul Domnului, aceasta o fac fie dintr-o necesitate, fie din curiozitate știindcă și încă din astfel de împrejurări nu mă pot adânci cu cea mai mare luare aminte în duhul Evangheliei și simt cum mă cuprinde o uscăciune, o lipsă de interes, ca și cum aș fi în fața unei cărți obișnuite, rămân fără nici un fel de

roadă și chiar bucuria o schimb pe orice fel de carte lumească în care găsesc mai multă plăcere și multe subiecte pline de interes.

4. Sunt plin de iubire și de mândrie de sine. Tot faptele mele afirmă următorul lucru: văzând în mine ceva bun, doresc să-l scot la iveală, sau să mă proslăvesc în fața altora, sau să mă îndulcesc în lăuntrul meu, deși în afară arăt o oarecare smerenie, totuși le atribui propriilor mele puteri și mă socotesc în fața altora cel mai desăvârșit, sau cel puțin nu mai rău decât el. Dacă observ la mine un neajuns, caut să-l acopăr cu aparențe - cu necesitate sau cu nevinovăție; mă supăr pe cei ce nu mă respectă, pe care-i consider drept niște nepricepuți care nu știu să prețuiască oamenii; mă laud cu binefacerile mele, înfrângerile în întreprinderile mele le socotesc jignitoare pentru mine, cârtesc și mă bucur de nenorocirea vrăjmașilor mei. Chiar dacă-mi dau silința spre ceva bun, am drept scop sau lauda sau folosul meu sau mângâierea ce vine de la lume. Într-un cuvânt, eu fac din mine un ideal în fața căruia săvârșesc o neîntreruptă slujbă, căutând în toate fie plăcere pentru simțuri, fie o hrană pentru patimile și poftele mele doritoare de desfătări. Din toate cele înșirate aici, mă văd mândru, lipsit de credință, ne iubitor de Dumnezeu și urător de aproapele. Ce stare mai păcătoasă decât aceasta? Situația duhurilor întunecate (a dracilor) e mai bună decât a mea, căci ele chiar dacă nu-L iubesc pe Dumnezeu, îl urăsc pe om, trăiesc și se hrănesc cu mândrie dar cel puțin ele cred și se cutremură de atâta credință. Dar eu? Mai poate fi o stare mai grea decât aceea care mă așteaptă? Și pentru care alte pricini hotărârea judecării va fi mai aspră, dacă nu pentru o astfel de viață dezordonată și nehibzuită pe care o recunosc în mine însumi.

Sfat pentru mărturisit

- Sufletul ce cugetă la mărturisit, ca de o frână se împiedică de la păcate. Iar cine n-are frână, le va face fără grijă fiind în întuneric. Când lipsește mai marele nostru, să avem măcar chipul lui în minte și despre tot ce am ști că s-ar scârbi de ar fi de față, să nu facem, fie cuget, fie vorbă, fie lucru, fie hrană, fie somn și orice altceva - de la acestea să ne întoarcem. Abia atunci cunoaștem cu adevărat cum este ascultarea noastră. Numai copiii fără minte se bucură de lipsa dascălului lor, ceilalți însă o socotesc ca pagubă.

- Cel ce mărturisește duhovnicului său șerpilor ispitelor, credință adevărată dovedește; iar cine-i ascunde, pe drumul pierzării se află.

- Cine va ajunge la cuget curat, ascultă desăvârșit de părintele său; acela nu se va teme de moarte, ci ca un somn spre o altă viață îi va fi.

- Cel ce uneori ascultă de părintele său și alteori nu, se aseamănă unui bolnav de ochi ce pune pe ei o dată ierburi tămăduitoare, altă dată var nestins. Căci zice: „Unul zidind și altul stricând, ce folos au fără numai osteneală în zadar”.

- Să nu ne speriem văzând că și după mărturisire ni se dă război, că mai bine este a ne lupta cu învinăciunea decât cu trufia.

- Nu pregeta să-ți mărturisești păcatele tale duhovnicului cu chip smerit, ca înaintea lui Dumnezeu. Că El e ajutorul tău. Căci am văzut osândiți care cu chip prea jalnic și cu mărturisire prea umilă și cu rugăciuni au îndulcit asprimea Judecătorului și mânia Lui în milostivire au întors-o. De aceea și Ioan Înaintemergătorul mai întâi mărturisirea o cerea și apoi botezul de la cei ce veneau la dânsul, nu că lui i-ar fi lipsit, ci așa li se lucra mântuirea.

Gândurile și vicleniile lor

Gândurile vin în minte de la fire, de la Dumnezeu și de la diavol.
De la fire sunt cele numite: foamea, setea, frigul și celelalte.

De la Dumnezeu sunt gândurile cu grijă de suflet, de luminarea lui, de aducerea omului întreg, curat înaintea lui Dumnezeu, precum și atenționările conștiinței și altele asemenea.

De la diavolul sunt plăcerea de a face rău, de a uita de Dumnezeu, precum și toate pasiunile. Și o altă caracteristică a lui este că silește omul la toate extremele care-i sunt peste putere.

Mintea, nu creierul, trebuie să știe să deosebească ce vine de la Dumnezeu, sau de la fire, sau de la diavol. Cu mintea trecem prin mormânt dincolo, ea nu-i supusă morții.

Toate acestea ca gânduri.

Dar diavolul încurcă lucrurile și altfel, le strâmbă! Strâmbă și cele ale firii, îmbiind firea la toate denaturările și exagerările ca s-o uzeze și s-o înnebunească după tot felul de plăceri egoiste.

Strâmbă și cele ale lui Dumnezeu. Dacă mintea nu ia aminte, diavolul face cu omul cum face cu sectarii. Trage în greșeală pe om să nu asculte de orice rânduială ci numai de mintea din capul lui, în care el, diavolul, e profesor.

Ce interesează aici, cu deosebire, e ce face diavolul cu instinctele primare ale omului, cum le degradează, cum le exagerează... prezentându-le ca drepturi la ceva - „minșind că asta-i libertatea lui” (gen drepturile omului trâmbițate de comunitatea europeană). Că asta-i el (omul) și altceva nimic. De cumva omul crescând află că mai are și minte și suflet, le umflă de mândrie, de aroganță, de suficiență de sine, de neascultare și îndărătnicie.

O altă caracteristică a diavolului e că este cel mai mare pisălog pe capul omului, obsedând mintea chiar și în vis cu „învățăturile lui”. Obsesiile sexuale, de pildă. Acestea sunt gânduri care ciocănesc la cap până îl biruie și îl duc la învoială pe bietul om neatent, îl duc la faptă și îl aruncă în păcat. Plăcerea mincinoasă și de-o clipă a căderii în păcat devine cleiul memoriei și se face deprindere care de acum va cere o repetiție continuă și omul pierde stăpânirea de sine și merge în calea păcatului până la istovire prin moarte și nu moarte bună ci moarte a minții mai întâi - că a fost prima de vină. Nevrozele, psihozele sunt efectul denaturării acestui instinct primar al firii în câteva generații succesive dar pot apare și într-o generație dată. Deci omul condus fără să-și dea seama de diavol a declanșat exploziv un instinct al firii. Astfel deci a slăbit firea minții, a slăbit stăpânirea de sine, a acoperit mustrarea de conștiință, care acum ea face explozie și găsind mintea slăbită o alungă în schizofrenie, în paranoia și în alte nenorociri nervoase.

Calea călugăriei nu e după fire; ea e mai presus de fire, ca atare cere o putere în plus. Se înțelege că e o putere mai presus de fire de la Dumnezeu dar și o capacitate biologică de rezistență față de pisălogeala obsesiei, a tensiunii firii sau a povârnișului denaturării.

Când au zis ucenicii Mântuitorului într-un context: „Nu e bine a se însoți omul cu femeie”, iar Domnul Hristos, Autorul omului, le-a răspuns: „Cuvântul acesta nu-l pot cuprinde decât aceia cărora le este dat”.

Cum dat? Dat în conștiința lui genetică, mai înainte de a fi vreuna din zilele lui pe pământ. Dat ca destin cu ajutorul orânduirii speciale, a unor gene... în cromozomii săi specifici xx sau yy, ca tensiunea lor cea după fire să poată favoriza convertirea iubirii fizice - pentru o singură persoană, opusă sexului - în iubire duhovnicească universală pentru toți oamenii oricum ar fi ei.

Potrivnicul (diavolul) e îngăduit să ispitească trupul și sufletul cu plăcerile patimilor: senzualitatea, lăcomia, luxul, slava deșartă, ispita puterii sau a măririi trecătoare, a mândriei sau aroganței, cu patima proprietății, sau poate ispiti omul făcându-l să intre în contextul unei concepții de viață diametral opuse Revelației. Toate patimile dezlanțuie o concurență pe bunurile lumii acesteia încât oamenii se văd unii pe alții dușmani de moarte și ajung la crime și războaie.

Iubirea de oameni e înfrântă de egoisme antagonice sau demonice. Oamenii pot înnebuni dacă rămân sau oftează cu exclusivitate numai pentru viața de acum și de aici. Libertatea lor cu care sunt împodobiți de creație nefolosind-o sub îndrumarea lui Dumnezeu ajung în cea mai demonică robie și omul e pierdut cu voia și cu mintea lui. Deci, de ce e îngăduită devierea și potrivnicul? Ca să se vadă încotro înclină libertatea duhului nostru și de acea direcție să aibă parte în veci. „Iată, pus-am înaintea feței voastre apa și focul, viața și moartea; spre care veți întinde mâna, pe aceea veți avea-o” (Isus Sirah 15, 16-17; Deut. 30,16).

Numai între contrarii se desăvârșește iubirea.

Gândurile lui sarsailă își pierd puterea când sunt spuse, denunțate la preot. Mai greu este cu neajunsurile ereditare țesute în fire. La obârșie și acestea tot pe cel viclean îl au la rădăcină. Sunt neputințe ereditare de care greu scapi, ba de unele din ele nu scapi. Exemplu: alcoolismul bunicilor, străbunicilor, se soldează în urmași cu un creier mai slab. Descendenții acestora merg până la al treilea neam. Sfânta Scriptură pomenește și de al patrulea neam..., de-al cincilea neam nu mai spune nimic, dovadă că s-a stins neamul acesta.

Orice lămurire luminată nu poate înlocui celulele nervoase distruse de alcool. Sunt deci și imposibilități de luptă cu poverile ereditare. Pe înaintași să-i iertăm și cu asta îi ajutăm la judecată.

Pentru slava deșartă munciți mult, mai mult ca pentru smerenie. Faceți mai bine și îmbunătățiți locul cât puteți mai mult dar nu pentru a fi laudă ci pentru a vă însemna sufletele voastre.

Cum puteți să credeți când primiți slavă unii de la alții și slava care vine de la Dumnezeu n-o căutați? „Nu puteți sluji la doi domni” și la cel cu slavă deșartă și la cel cu slavă adevărată. Gândiți-vă bine!

Cel mai bun semn că în noi nu există nici măcar un început de dragoste pentru Dumnezeu este greutatea de a-I sluji lui Dumnezeu, când nu vrem să ne îndeplinim deloc datoriile noastre privitoare la El. Cineva i-a spus lui Avva Agaton: „Mi s-a dat poruncă, dar îndeplinirea poruncii e legată de necazuri; vreau să îndeplinesc porunca, dar mi-e frică de necazuri”. Bătrânul i-a răspuns: „Dacă ai fi avut dragoste, ai fi îndeplinit porunca și ai fi biruit necazurile”.

Să nu-mi spui că-L iubești pe Dumnezeu, acestea nu sunt decât simple cuvinte, arată dragostea cu fapta.

Nimic nu poate înlocui lipsa iubirii (de Dumnezeu), dar iubirea înlocuiește toate neajunsurile.

Iubește (pe Dumnezeu) și vei proceda cu dreptate în orice prilej. Acest principiu duhovnicesc te va învăța cum să procedezi în toate împrejurările.

Nu va lumina candela fără untdelemn, nici rugăciunea nu va lumina duhul fără iubire. Fumul de tămâie nu se va ridica fără foc, nici rugăciunea nu se va ridica la Dumnezeu fără dragoste. Iubirea de Dumnezeu toate le întoarce în mijloace pentru mântuirea și fericirea noastră.

Un destin înțeles

Pribegim mulți ani în viață fără a ne lămuri un rost în lume. Unii pribegesc fără rost, fără țintă. Alții îl caută toată viața fără să-l găsească sau fără să știe că l-au găsit.

Înțeleg prin destin rosturile pe care le-a ascuns Dumnezeu în viața fiecărui om și pe care omul trebuie să le desfășoare la rândul-i între oameni. În fiecare ins e sădită o intenție a lui Dumnezeu, care prin om trebuie să devină creație.

În creștinism omul este ridicat până la cinstea de colaborator al lui Dumnezeu, iar

această colaborare e destinul. Talanții (talentele) - sunt înzestrările acestei colaborări ale lui Dumnezeu cu omul.

Lucrând în sensul înzestrărilor, lucrezi în sensul destinului tău. Omul e neliniștit câtă vreme nu știe ce vrea Dumnezeu cu el, ce vrea Dumnezeu de la el.

Viața (pământească) nu e un scop în sine ci numai un mijloc, e numai cadrul unui destin sau e în cadrul unui destin.

Mulți se tem de cuvântul destin, ca nu cumva să însemneze predestin, prin urmare, să se trezească într-o doctrină fără de libertatea voinței, deci fără conceptul specific creștin al responsabilității ultime.

Cum să nu răspunzi de ce ți-a dat Dumnezeu? Și cum să nu răspunzi dacă n-ai făcut ce ți-a dat de făcut?

Lucrătorii viei angajați de Dumnezeu, iconomi ai creației Sale, nu aveau să răspundă pentru că și-au interpretat destinul? Mozaicii din Ierusalim, care aveau această istorie unică în lume, istorie mai mult a viitorului decât a trecutului - Sfânta Scriptură - nu sunt cu atât mai răspunzători, cu cât n-au înțeles destinul ascuns de Dumnezeu în neamul lor în sensul lui Dumnezeu, ci în sensul (dorit de ei al) unei împărății pământești? Marea răspundere a lui Israel a rămas tocmai vinovăția că nu s-au integrat în viitorul pe care-l destinase Dumnezeu Scripturii.

Dar iată că vine cineva la Praznicul Paștilor în Ierusalim, un copilaș de 12 ani, plăcut la chip, cu ochii frumoși și păr bălai ca odinioară strămoșul lui, David, (Regi 16,22) Care își înțelege destinul la reala interpretare a destinului lui Israel.

Toți capii de familie erau îndatorați de religie să vină la Ierusalim de 3 ori pe an. Printre aceste 3 zile era și praznicul Paștilor iudeilor, care comemora ieșirea evreilor din robia Egiptului, dar mai însemna și ultima zi a robiei, când așteptau îmbrăcați de plecare porunca lui Faraon de punere în libertate. Mai era ținută în Praznicul Paștilor și jertfa pe altarul templului a mielului pascal, sângele căruia era semn pe ușa fiecărui israelitean, spre apărarea de îngerul morții care pedepsea Egiptul.

Când a văzut copilul Iisus jertfa și arderea mielului, atunci Cel ce era personificarea iubirii S-a identificat durerii mielului și deodată I s-a deschis taina ce preînchipuie această jertfă. Această puternică impresie a jertfei unui miel nevinovat a organizat dintr-o dată, într-o lumină nouă de viitor, întrebările pe care avea să le pună rabinilor de îndată ce-i va putea prinde de vorbă. De aceea, după praznic, Iisus nici gând nu avea să se întoarcă acasă, până ce nu afla tot ce-L ardea pe El. Cum Iisus avea 12 ani, vârsta de trecere între copii și tineri și vârsta de admitere în școala rabinică a templului - printre tinerii care ședeau la picioarele bătrânilor era și Iisus. Într-o aripă a templului (întrebându-i și răspunzându-le din Scriptură), preoții țineau curs de îndrumare prin întrebări și răspunsuri, în felul în care erau mai de mult școlile profeților.

Iisus era printre mozareții templului, întrebându-i și răspunzându-le din Scriptură despre venirea lui Mesia. Bătrânii ascultau Copilul și se minunau de înțelepciunea Lui. Ei nu-și puteau da seama că vorbesc cu un Copil ce Și-a înțeles destinul: misiunea pe care o avea în lume de a înlocui cu Sine mielul de jertfă. Cu umilință de copil, Iisus repetă textele din profeți, arătând înțelesuri mai adânci pe care mozareții le treceau cu vederea. Copilul îi întreba mai des despre locul din Isaia, în care sunt profețite suferințele lui Mesia, și din Psalmi, despre jertfa Mielului lui Dumnezeu. Dacă de la această întâlnire a lui Iisus cu mai marii templului s-ar fi mers mai înainte, s-ar fi trezit un mare interes pentru ale religiei, și când Iisus, la 30 de ani - vârsta legală ce dădea dreptul de a învăța, ar fi început să propovăduiască, ar fi găsit căpetenii care să-L primească drept o împlinire a Scripturilor.

Bătrânii vedeau în El mari făgăduințe, dar nu le vedeau decât prin cercul lor îngust. Copilul le mișca inima, cum poate n-o făcuse nici un om până la El. Dumnezeu încearcă

să le dea învățătorilor lui Israel o nouă lumină a Scripturilor, folosindu-se de nevinovăția de copil a Fiului Său, singura cale care nu le rănea îngâmfașia lor de rabini. Ei nu admiteau ca cineva să-i învețe. De aceea Iisus le-a dat impresia că ei sunt învățătorii iar El școlarul. Era singura cale de a le arăta că profețiile mesianice mai au și alt înțeles. Dar trufia lor nu le îngăduia să recunoască și o altă interpretare a Scripturilor, decât aceea care le satisfăcea pofta de dominație.

Dacă L-ar fi ascultat, tâlcuirea locurilor mesianice ar fi suferit o radicală reformă, în sensul vederilor dumnezeiescului Copil.

Au trecut 3 zile frumoase pentru Iisus, nu însă și pentru Iosif și Maria, Maica Sa, care-L căutau deznădăjduiți. Când Îl găsesc între bătrâni, mama Îi face o duioasă dojană - „Ce ne-ai făcut? Tatăl Tău și cu mine Te căutam!” La aceste cuvinte ale mamei, copilul răspunde într-un grai neînțeles: - „Nu știați, că în casa Tatălui Meu se cade să fiu?” Iisus aflase cine era și ce avea de făcut.

Iată un destin înțeles la 12 ani. Întâlnirea cu jertfa din templu și cu rabinii, I-a făcut lui Iisus revelarea destinului. Deși acesta ar fi trebuit să fie cunoscut de ei după Scripturi, iată Iisus Și-l cunoaște împotriva lor, fiindcă cunoașterea lor era orbită de prejudecăți politice și nu era orientată spre năzuințele desăvârșirii.

Dreptul Simeon Îl cunoaște pe Copil acum 12 ani, în același templu, dar urmașii dreptului nu mai aveau viața lui ca să-l cunoască și ei. Acesta din copilărie, ars de o rază a destinului, aștepta...

Oamenii nu știau cu ce răbdare și îndârjire a înzestrat Providența pe Copilașul acesta. Căruia I-a încredințat marea misiune a mântuirii oamenilor. De atunci nu mai este între oameni destin mai mare decât al lui Iisus. Iar Iisus Și-a asociat la același destin al Său pe toți ucenicii Săi din veacuri. A fi gura Lui, a fi inima Lui către orice necăjit al lumii, a face din viața ta viața Lui. Așa cum și Sfântul Pavel își interpreta destinul - „Mie a vieții este Hristos, iar a muri (pentru El), este DOBÂNDĂ” (Filip. 1,21). De atunci Iisus dă omului și toată energia Lui divină. Iisus este un destin întruchipat.

- Cine-L ajunge, știe ce are de făcut!

Despre momentul morții

Pentru înțelegerea celor ce se petrec la ieșirea sufletului din trup, mult ne ajută teologia chipului și asemănării.

Repetăm pe scurt câteva date:

Omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. Chipul îl are în însușirile sale sufletești prin natură, iar asemănarea a primit-o ca posibilitate a desăvârșirii prin har, după nevoie. Deci chipul ne este dat, iar la asemănare trebuie să ajungem în cursul vieții.

Porunca lui Dumnezeu de la început a fost „creșteți” și însemna tocmai această ajungere la asemănare prin ascultare și conlucrare cu voia divină.

Dar omul, neascultând prin cuvânt, la sfat străin se grăbi cu partea a doua a poruncii, cu „înmulțirea” înainte de a crește duhovnicește. Aceasta i-a adus „îmbrăcarea” în aceste „haine de piele” a căror sfârșit este „moartea”. Una din rugăciunile înmormântării explică aceasta astfel: „Ca această negrăită legătură dintre trup și suflet să se taie și să se desfacă în cele din care a fost alcătuit, adică sufletul să se întoarcă la Dumnezeu de la Care și-a luat ființă, iar trupul să se întoarcă în pământ, din care a fost luat, pentru ca răutatea să nu devină nemuritoare”. Prin neascultarea care i-a adus omului moartea hainelor de piele a fost îndreptată și posibilitatea creșterii la „asemănare”.

Această stare de lucruri a dăinuit în tot neamul omenesc până la întruparea lui Hristos, noul Adam, Care a fost ascultător până la moarte și „încă moarte pe cruce”. Prin

ascultarea Sa, de asemenea încercată de ispititor, am recâștigat iarăși posibilitatea asemănării, Înainte de Hristos n-a fost mântuire și în afară de Hristos nu este mântuire, ci numai în Hristos ne putem mântui.

Între chip, ascultare, asemănare și mântuire se stabilește o strânsă legătură. Căci nu ne putem mântui numai cu chipul, fără asemănare, și nu putem spori de la chip la asemănare, fără ascultare și nu putem asculta prin natură fără Hristos.

Deci, ascultarea Lui cea până la jertfă ajută și ascultării noastre, întorcând-o în ascultarea originară pe care o pierdusem toți în Adam. Ce am pierdut toți în Adam recâștigăm individual în Hristos. De aceea e numit creștinismul o a doua creație a lumii.

Moartea totuși dăinuiește și după Hristos. Dar acum nu mai are sensul osândeii, ca plată a neascultării, căci ascultarea lui Hristos - jertfa - a transformat moartea în eliberarea de patimi.

Jertfa Mântuitorului a biruit moartea, care până aici se întindea și asupra sufletului nemuritor, ținându-l închis într-o stare de iad.

Învierea lui Hristos a biruit moartea, pentru noi lăsându-i morții puterea numai asupra trupului, „care nu se supune lui Dumnezeu și nici nu poate” iar pentru suflet făcând-o și înviere. Învierea lui Hristos mai este totodată și certitudine religioasă a învierii celei de obște a cărei începătură S-a făcut Domnul Hristos. Deci Hristos prin jertfa Sa a câștigat biruință asupra morții în toată extinderea sa, iar biruința ne-a dat-o nouă. Cu puterea ascultării Sale, a restabilit chipul ce se desfigurase, am văzut slava asemănării, „slava Sa”, „ca a unui Dumnezeu”. A restabilit asemănarea originară a omului cu toate urmările acestei restabilirii.

Cu aceste câteva date dogmatice putem înțelege ceva mai bine și cele de la ieșirea sufletului și cele de pe urmă ale omului, iar pentru o mai clară înțelegere a lucrurilor împărțim descrierea faptelor ce se petrec în două situații extreme, lăsând subînțelese treptele intermediare a căror variație este aproape infinită.

- O extremă o formează starea sufletelor, care în cursul vieții pământești n-au avut nici o grijă de mântuirea lor, au fost numai trup, numai natură, numai chip.

- Cealaltă extremă o formează starea sufletelor care în starea vieții pământești au alergat la „Ținta Hristos”, au biruit trupul prin duh, prin nevoință și har și-au depășit natura și în dar au primit cununa alergării: asemănarea, desăvârșirea, slava îndumnezeirii.

Totuși pentru evitarea încadrărilor arbitrare și a fanteziilor deznădejdiei, descriem și câteva stări intermediare, luate la întâmplare.

Să luăm lucrurile cum se petrec ele.

1. În prima extremă: trupul slăbește, legătura materiei se subțiază, relația cu veacul acesta se stinge, fie pe calea bolii, fie pe calea ascezei. Dacă omul a trăit mai mult după firea pământească, la sfârșit prezintă o înfățișare de înfrânt, de amărât dar și de „arătare”. Dă impresia unei absențe a sufletului într-un rest de om. În realitate sufletul e încă în trup, dar nefiind dezvoltat după natura sa, fiind pipernicit ca rosturi ale sale în trup, avem această impresie de absență, de „dus”.

Omul natural, omul trupesc nu-și vede sufletul, abia își constată chipul, însă fără să-i confirme obârșia. Nu-și poate face o idee clară despre suflet, deși el există în trup, care-i este sufletului ca o temniță ce-l ține în întuneric. Când trupul slăbește, ca putere de temniță asupra sufletului, și vremea ieșirii sale din lumea aceasta se apropie, sufletul ia cunoștință de sine într-un mod violent, trezindu-se ca făptură spirituală - deci imponderabilă - ce stă pe prag de conștiință de sine între două lumi. Abia acum sufletul se vede pe sine, spre deosebire de vremea ce o petrecea în trup. În trup el împrumuta acestuia energia specifică a simțurilor. În baza energiei sufletului trupul e vioi, sănătos și capabil de o viață de relație cu lumea dinafară. Când omul prin modul pământesc de

viață, pe care l-a considerat singurul real, a neglijat sau a tăgăduit sufletul și celălalt tărâm al existenței, acum, la întâlnirea violentă cu această lume de dincolo, crezută de el „fictivă”, strigă așa zicând, de spaimă sau de uimire. Acest țipăt se răsfânge și în trup ca un ecou în pădure, iar cei ce stau prin preajmă zic, auzind aceste frânturi, că delirează.

- Ce se petrece de fapt?

Sufletul în preajma ieșirii din trup capătă vedere specifică naturii sale spirituale, prin care se vede pe sine mult mai clar de cum ne putem vedea noi în oglindă. Această nouă vedere are un plus față de a noastră, o dimensiune morală. Acum se descătușează funcția morală a conștiinței “unde” era sădită energia atentă a asemănării și a cărei existență o simțim și prin vâlul trupului. Trupul rămâne în sine inutil și neputincios dar acum el e „legat” de o făptură spirituală descătușată, extrem de impresionată, uluitoare, care-l poate face și pe el capabil de acțiuni și rezistențe neobișnuite în mod normal. Această făptură, imponderabilă, eliberată de legea gravitației în baza căreia corpurile au greutate, nu e nicidecum statică. Acum începe dinamica unui dialog interior aprins între lumina conștiinței și întunericul neființei cel înscris în făptura sa de către patimile fixate în trup și de către alte amăgiri, după cum omul și-a condus viața sa pământească sub aspect moral. Păcatele, aceste înfrângeri morale, aceste dovezi de necredință, puteau fi șterse de pe „haina” sufletului în cursul vieții dând ajutor luminii conștiinței cu puterea dumnezeiască din Sfintele Taine, în care în mod acoperit este Hristos, dar acum aceasta nu se mai poate. Toate acestea stârnesc o contradicție cumplită, insuportabilă, fără ieșiri și fără termen. Faptul acesta îi face pe unii să strige cu un huiet sinistru, prelung, ca de nebun.

Trezirea neașteptată a sufletului pe celălalt tărâm, al celei mai intense conștiințe a existenței, declanșarea acelui dialog cumplit, ucigaș, între „chipul” structurat cu negrijă în viața pământească și „asemănarea” sădită în conștiință, dar aflată acum fără nici un conținut, o conștiință „goală” fără haina luminii divine a fapturilor cerești, apoi întâlnirea brutală în cale a fapturilor cerești corespunzătoare chipului și asemănării cărora s-a făcut, toate acestea sunt fondul huietului sinistru, pe care trupul nu l-ar fi putut suporta ca durată și intensitate în cursul vieții normale.

Acum el este jucăria unor puteri care-l depășesc. Locul din psalmi: „Omul în cinste fiind n-a priceput, alăturatu-s-a dobitoacelor celor fără de minte și s-a asemănat lor” (Ps. 48, 21), capătă acum o fioroasă realitate. Cei cumpliti la chip se reped să-l ia în primire: „Căci nouă te-ai dat!” și „Nouă ne ești dat!” de urâtul cărora spaimă mare cuprinde sufletul, care însuși pe sine se vede la fel de cumplit, de fioros și de urât. Acum întinde mâinile după ajutor și-i strigă pe toți și nu-i cine să-i ajute, căci „nevoie mare a cuprins sufletul” (Din rugăciunea înmormântării).

Suferința sufletului începe brusc de la această constatare a chipului său demonic în care s-a structurat prin necredință, prin împotrivirea față de jertfa lui Hristos pe care trebuia să o primească „în fiecare zi” prin umilă și statornică lepădare de sine a cea deșartă. Acum se vede brutal: plin de sine ca un demon, muncit de sila de a petrece cu ei, alți plini de sine. Se vede țesut de patimile lor care i se păreau lui „Viața” dar erau „moartea”. Vede iluzia și amăgirea patimilor, care i se păreau „adevăr” dar care acum se lămuresc că au fost omorârea vieții celei adevărate. Deznădejdea și trufia îl macină cumplit într-o contrazicere de iad. Cele deșarte după care alergase orbește o viață i-au adus acum mintea prinsă pentru eternitate în preocuparea cu nimicul sau neființa. Acum patimile nemaiaivând posibilitatea satisfacerii prin trup se satisfac „în gol” crescând la intensități fantastice și chinuind fantastic sufletul într-o muncire fără ieșire. Acesta este iadul.

Acum, în ceasul al doisprezecelea, vede sufletul că a greșit calea, stând de dragul patimilor și a iubirii de sine împotriva căii Adevărului Vieții veșnice, dar acum singur

nu-și mai poate ajuta cu nimic: s-a făcut noapte, când nimeni nu mai poate lucra mântuirea sa, adică această izbăvire de consecințele patimilor.

Această stare extremă a sufletului poate deveni intermediară dacă mai este cu el mila dumnezeiască. Astfel, dacă însă intervine activ mila dumnezeiască, starea aceasta de iad a sufletului, de spaimă și de dezastru, mai dăinuiește o vreme pământească oarecare și e „ținut legat de trup” să-și îndrepte viața și prin iubirea de oameni să facă pocăință și pentru cel mutat care pesemne a mers la rău. Căci iubirea de oameni depășește și ea hotarele morții și prin rugăciunile Bisericii însoțește pe cei mutați de la noi până la judecata de pe urmă și poate îmbunătăți starea sufletului la cele de pe urmă ale omului la învierea cea de obște, înainte de judecata definitivă asupra omului întreg.

Această deprindere cruntă de aici a trupului și a sufletului ca ispășire pasivă în ceasul al doisprezecelea al vieții a câte unui om, vedem întâmplându-se și ca o măsură exigentă luată de la distanță de Sfântul Pavel îndeobște cu cei din Corint și cu puterea Domnului Iisus Hristos; ca pe unul care păcătuisese cu femeia tatălui său, să fie dat satanei spre pieirea trupului său, ca sufletul să se mântuiască în ziua Domnului Iisus. Firește că satanizarea unui om ca cel din Corint, sau îndrăcirea celor din Gadara sau ținerea în gârbovie 18 ani de satana a femeii ce venise într-o sâmbătă la Sinagogă și altele nenumărate numai în Noul Testament nu sunt fapte în afara știrii lui Dumnezeu. De asemenea sunt grăitoare cuvintele Scripturii despre îngăduința dată de Dumnezeu satanei ca să se atingă de avuția și trupul dreptului Iov. „Dar de sufletul lui să nu se atingă” spre dovedirea cedincioșiei sale către Dumnezeu, pusă la îndoială de satana, ca pildă de răbdare în necazuri și umilință și ca statornicie neclintită a sufletului către Dumnezeu, oricâte propuneri îi făceau prietenii, nevasta, ca să tăgăduiască pe Dumnezeu și să moară ca să scape de chinuri.

2. Cea de-a doua extremă a stării sufletelor la ieșirea din trup.

Începem cu o precizare în plus a noțiunii de conștiință și a noțiunii aceluia „dincolo” al existenței cu care și conștiința are o tangență. Conștiința, cuvânt cu cuvânt, înseamnă a ști împreună, cu știință comună între cei doi termeni ai religiei: Dumnezeu și omul. Ochiul lăuntric ce vede în două părți: înspre Dumnezeu și înspre om cu sediul în suflet. Acesta, prin natura sa, codifică totul cu o dimensiune morală. Este ochiul comun al nostru și al lui Dumnezeu sădit în adâncul ființei noastre, o ultimă stea din rai, rămasă pe cerul nostru metafizic - dincolo de cele văzute - fața noastră duhovnicească pe care o răsfrângea asemănarea, adâncul ființei pururi întors către Dumnezeu, de la care primește energia slavei Sale, care poate să răzbească prin toate învelișurile de piele ale trupului - se făcu văzută „strălucirea slavei lui Dumnezeu pe fața lui Moise” și a altor sfinți aleși ai lui Dumnezeu, până aproape de zilele noastre, pe fața Sfântului Serafim de Sarov.

Partea dintru noi a acestui ochi se poate și îmbolnăvi, în înțelesul că-i slăbește vederea morală, până la a nu mai vedea deloc. Aceasta se întâmplă în urma faptului că omul respectiv n-a mai vrut să ia în seamă „muștrarea conștiinței” pentru înfrângerile sale morale. Ca urmare vederea morală i se atrofiază. Dar se poate întâmpla și mai rău: după o perioadă de orbire a conștiinței, energia să răbufnească cu violență și să strice și chipul, adică echilibrul și buna funcționare a facultăților sufletești, exprimat prin sistemul de relație al trupului cu sine și cu lumea.

Ca atare se înțelege că ochiul conștiinței este ochiul sufletului și că această vedere a lui, după ieșirea din trup, nu se mai împiedică de materie, vede prin ea, nu se mai oprește de timp, vede trecutul unei vieți comprimat într-o clipă, distanțele nu-i mai sunt o stavilă deși nu are o mobilitate și o atotprezență.

Așa este acest „dincolo”: eliberare de îngrădirile trupului, spațiului, masei, greutății - fără ca totuși să fie topire sau destrămare a ființei. Pentru comparație, e dată într-o carte întâmplarea unuia care făcuse niște rele pentru care e prins și închis. Stătu o vreme la

închisoare, apoi de aici la judecată, unde este judecat și trimis cu toată rânduiala la spânzurătoare. A ajuns la locul de osândă, la urmă i se trece frânghia peste cap. Când simți frânghia pe grumaz deschise ochii, trezit din vis de o bucată din tencuiala care căzuse din tavan tocmai pe grumazul lui. Toată istoria visată de el, care cuprindea vreme îndelungată, se petrecuse în fracțiuni de secundă.

Așa este și cu ieșirea din durată pământească în coordonatele celui alt tărâm al existenței. Dincolo - înaintea lui Dumnezeu, „o zi e ca o mie de ani și o mie de ani ca o zi” (II Petru 3, 8). Dacă este zi petrecută în chin, e ca o mie de ani, iar dacă este în bucurie, o mie de ani e ca o zi - căci „dincolo” nu mai e timp matematic sau astronomic, ci trăirea în durată morală a existenței pe care revelația o transcrie cu această paradoxală expresie.

Acum se deschid înțelesuri și perspective largi ale Împărăției lui Dumnezeu, care este înlăuntrul nostru. Faptul că conștiința noastră are o față pururi întoarsă către Dumnezeu: a Căruia oglindă se face, ne explică posibilitatea asemănării, a desăvârșirii și a îndumnezeirii. Pe de altă parte suntem botezați și îmbrăcați în Hristos și temple ale Duhului Sfânt, fiind nevoitori pe calea ascezei, a dreptei credințe și a bunei povătuiri, am biruit trupul cu puterea Duhului, făcându-l până la urmă din râvnitor al patimilor ascultător supus Duhului. De aici începe toată deosebirea cu privire la cele ale diferitelor mutări din lumea aceasta.

Sfinții toți s-au nevoit întins și susținut de a stinge patimile din trup - de a curăți mintea și inima de slava cea deșartă, sau pentru lepădarea de voia lor ca să facă „loc” lucrării Duhului Sfânt în: sufletul, mintea și inima lor. Așa, cele nevăzute de „dincolo” prindeau viața sufletului și chipul devenea asemănare, răzbind vălurile trupului, subțindu-l, împrumutându-i însușiri duhovnicești, pentru mari faceri de bine și fapte ale iubirii de oameni cum ar fi, de pildă, faptele de ajutor la distanță ale Sfântului Nicolae sau ale unor părinți din pustia ascetică. E clar că atotprezent numai Dumnezeu în Treime închinat este și ca atare numai El știe necazurile și nedreptățile răbdate pretutindeni de robii Săi, care I se roagă de izbăvire. Dar, oricât de necrezut s-ar părea, Dumnezeu mult iubește și dorește să petreacă cu oamenii în inima lor și să-i pună unii pe alții să-și ajute pe căi naturale sau pe căi supranaturale, El făcând totul prin mâinile sau prezența „văzută” a lor. De aceea, trupul cu cât este mai ascultător de Duh, cu atât e mai subțire și devine din ce în ce o unealtă mai bună a lui Dumnezeu, „în mână” iubirii Sale de oameni, și rămâne ca atare și după mutarea lor din lumea aceasta. Deci cele de pe urmă ale trăitorilor după Duh, care au realizat cel mai bine nevoința asemănării, trupul, deși a ajuns neputincios, începe să iradieze viața cea lăuntrică a sufletului până la măsuri de slavă dumnezeiască. Un suflet luminat lăuntric acționează asupra trupului, făcându-l și pe acesta luminos, chiar mai multă vreme, cum avem chipul strălucitor „ca fulgerul” al Sfântului Sisoe, când se muta acesta. Domnul Hristos era prezent, iar nevoitorul se lumina de lumina dumnezeiască de pe Tabor a Slavei Schimbării la față a Domnului. Nevoitorul se ruga să fie îngăduit să se mai pocăiască puțin „Tu mai ai nevoie de pocăință, părinte?” ziseră cei din jurul său, iar el răspunse „Cu adevărat încă n-am pus început bun” și s-a săvârșit în dumnezeiască lumină. Poate că acesta a fost nevoitorul care l-a determinat pe Sfântul Ioan Scărarul să spună că: „desăvârșirea e o prăpastie de smerenie”.

Dacă la sufletele celor trupești vin cu silnicie vameșii de tuci al unui cer de catran, sufletele dreptilor însă se trezesc înconjurată de făpturile luminii, de sfinți și cântarea cerească. Uimiți de dumnezeiasca frumusețe de care sunt atrași și înșiși străbătuți, ca dintr-un extaz se strămută din cele de aici la veșnicele lăcașuri în împărăția lui Dumnezeu.

După dumnezeiasca economie trupurile lor pot primi în continuare harul tămăduirilor

de boli, a izvorării de mir, a ocrotirii de cetăți și alte haruri, ca o confirmare a iubirii de oameni a sfinților, activă și după mutarea lor din trup. Atingerea în viață a nepătimirii, a izbăvirii de patimi prin focul smereniei și conlucrarea Duhului Sfânt, au ca urmare buna mireasmă și harul atingerii de un suflet îndumnezeit. Sfântul Serafim în serafica sa iubire de oameni pe care-i numea „bucuria mea” îi îndemna să vie cu necazurile și la mormântul lui și să i le spună, ca și cum el ar fi de față; căci va mijloci la Dumnezeu pentru alinarea lor.

Cu aceste date, înțelese, începe să se facă lumină în problema fundamentală pentru tot omul: mântuirea. Adevărat că în Hristos „în dar suntem mântuiți”: însă darul mântuirii câștigat de jertfa lui Hristos ni-l însușim cu mare nevoie, vreme de-o viață. Niciodată nu putem zice pe pământ „de acum suntem mântuiți”, pentru că încă zicând așa ne împiedicăm și cădem.

Îngerii duceau la cer sufletul Sfântului Macarie. În văzduh îl întâmpinau și viclenii diavoli și ziceau: „Ai scăpat de noi, Macarie” și el răspunde: „Încă nu am scăpat, ci îmi mai trebuie ceva”, și intrând pe ușile raiului s-a întors către ei zicându-le: „Acum am scăpat de voi!”

Această întoarcere a sufletului în Rai - aceasta este mântuirea, pentru dobândirea ei „știind Cui credem”, punem toată osteneala și fizic și cu mintea, cerem ajutorul lui Dumnezeu și punem toată viața înaintea Domnului nostru Iisus Hristos, Care ne-a chemat și ne-a ales din lume. Faptul că se nasc contemporani, în aceeași vreme, o serie de oameni, că aceștia se întâlnesc și se angajează împreună la un anumit mod de viață, că cei mai încercați îi ajută pe ceilalți nu e nicidecum un fapt întâmplător, ci un fapt cu tâlc și orânduire dumnezeiască. Dacă modul de mutare al unuia dintre noi ne-a pus pe toți pe gânduri și de aici am înțeles (unele) taine ale vieții și ale morții e limpede că aceasta e cu dumnezeiască rânduire, spre folosul tuturor. Nevăzut, Dumnezeu este cu noi, ne are de grijă și ne învață. Ca atare noi reînnoim făgăduințele noastre, limpezindu-ne alergarea.

Toți termenii „grei” folosiți până aici ne sunt dați în diferite porunci, de a ne ocupa în mod practic de ei. Totul începe de la ceva ușor, posibil și neînsemnat, dar duce cu anii, cu stăruință și cu dragoste, până la culmi de lumină dumnezeiască. De pildă: Asemănarea (cu Dumnezeu) este nevoia îndumnezeirii care se adună în suflet, cu migală, câștigând prilej după prilej, comportare după Duhul Sfânt, sau după cum ar face Domnul Iisus, și nu după omul sau după patima din noi. Patimile slăbesc cu postul și cu rugăciunea neîncetată, se ard cu smerenia cea din ascultare și cu a ține în conștiință pe Celălalt, pe Cel bun.

Lepădarea de sine - crucea firii pământești cea din fiecare zi și condiția fundamentală a urmăririi lui Hristos - e cheia câștigării prilejurilor de îmbogățire în Dumnezeu. Căci ne lepădăm de voia noastră pe toate cărările, ca să facem „loc” lucrării Duhului Sfânt în noi, care se roagă „negrăit” pentru noi și lucrează mântuirea noastră în anii vieții.

Îndeplinind cu convingere și cu dragoste această condiție fundamentală cerută de Domnul Iisus - a lepădării de sine, în scurtă vreme pricepem că pe El Îl câștigăm, câștigând prilejurile, și câștigăm totodată și desprinderea noastră de trupul patimilor și de „lume”, după cuvântul unei preasfințite fețe care zice că: oricât de paradoxal ni s-ar părea, pentru aceasta ne-am născut în lumea aceasta „ca să învățăm a ne desprinde de ea”.

Desprinderea deci, nu prinderea sau împrinderea.

Putem și ști în ce măsură suntem pe cale, în adevăr și în viață - semnul e măsura smereniei - când Atotprezența lui Dumnezeu în Treime închinat devine un fapt de conștiință și de trăire a noastră chiar și între mărunțișurile de toate zilele. Sentimentul și conștiința trăirii dogmatice a lui Dumnezeu ca Atotprezent: „Aici eram, dar dacă nu M-ai chemat?”, ne curățește inima până la măsuri de trăire mistică și vedere

dumnezeiască.

În altă ordine de idei, trăirea în prezența vie a lui Dumnezeu Iisus ne aduce și alte daruri; ne unește duhovnicește cu toți nevoitorii care mai înainte de noi au dobândit mântuirea și le câștigăm și rugăciunile și rudenia lor duhovnicească. Gândindu-L și trăindu-L pe Dumnezeu viu și de față, devenim din ce în ce mai odihnitori de Dumnezeu în inimile noastre. Ochiul conștiinței se deschide la noi lumini, mintea se luminează de har și primim, din vreme în vreme, încă de aici evidența vieții celuiilalt tărâm al existenței.

Aprinși de pofte contra firii, oamenii își
prăpădesc sămânța și vlaga și își pustiesc neamul.
(Pr. Arsenie Boca)

Pravila albă¹¹

Adică o dare pe față a unor stări de lucruri privitoare la căsătorie și în afara ei, dimpreună cu urmările ei, în cea mai mare parte necazuri fără întrerupere și rânduiala de urmat pentru cine vrea să creadă și să nu ajungă la acestea.

Adunate din lacrimile credincioșilor la masa sfintei spovedanii.

*

Cel căzut între tâlhari a fost încredințat Bisericii, ca slujitorii ei să poarte grijă de dânsul, spălându-i rănilor cu vin și turnându-i untdelemn - adică Pocăința care-i aspră ca vinul pe rană și împărtășirea harului celor șapte Sfinte Taine, izvorând acestea din Hristos, Pomul Vieții, ca un untdelemn ce unge rănilor omului și-l tămăduiește pe deplin.

Căderea între tâlhari este căderea firii omenești din Rai în lumea aceasta, iar căderea este de la desăvârșire - căci îndată după cadere, „îndată după călcarea poruncii s-a făcut în om străvezie și arătată asemănarea cu dobitoacele necuvântătoare. Căci trebuia, după ce s-a acoperit strălucirea minții, ca firea oamenilor să fie chinuită pe dreptate de însușirile dobitoacelor”, până ce omul își va veni întru cunoștința de sine și la simțirea măreției sale de făptură cerească.

Astfel, o însușire prin care omul se aseamănă dobitoacelor este și înmulțirea. Chipul cunoscut al nașterii trupurilor a venit omului tocmai din pricina căderii, din neascultare. Căci ar fi fost cu puțință și un alt chip de înmulțire, nepătimaș și nepăcătos.

Când însă a păcătuit Adam, urma să moară și să se stingă omul din zidire. Dumnezeu însă văzând peste toate veacurile, că mulți au să se întoarcă din dobitocie, l-a osândit la calea nașterii trupesti, care constă din pătimire și păcat- păcatul avându-și porneala în patimi și plăceri, sau poftă pentru acest chip de naștere, ca într-o lege de pedeapsă dată firii. Firea și voința au fost legate într-o înlănțuire rea. Căci cu cât se silea firea să dăinuiască în viața aceasta prin naștere, cu atât se strângea pe sine-și mai mult în lanțul legii păcatului, sporindu-se și moartea. I s-a dat deci omului pedeapsă să se lupte cu moartea de care se atinsese cu voia.

Dorul după Dumnezeu s-a întors în poftă pătimașă pentru trup, mintea (întunecându-se) s-a întors de la vederile lui Dumnezeu căzând în hățișurile simțurilor, care se lipsesc de plăcere ca de bine și fug de durere ca de rău. În plăcere e momeala cu care „hoțul” (diavolul) amăgește pe om să coboare din Ierusalim în Ierihon.

Pe drumul acestei pogorări, toate puterile, începătoriile, și stăpâniile cele din văzduhuri, ca un puhoi (se) sileau să intre pe întrecute în partea pătimitoare a firii, adică în poftă și iuțime și să le povârnească în contra firii (Cor. 2, 15). Voința i-a întors-o ca să vrea numai ispita vicleanului: plăcerea și să ocolească povara nașterii de fii ca pe o durere. Căci a fost pândit omul și în latura sfatului minții și a liberei voințe. Ea (mintea), care odinioară avea darul de a vedea pe Dumnezeu într-însa, (avea văzând pe Dumnezeu într-însa), acum e „templu al idolilor, având în loc de un singur Dumnezeu, multe chipuri ale patimilor necurate.” Mintea nemaidepășind în sine vederea de Dumnezeu, a intrat în robia stăpânitorului lumii acesteia (diavolul) care a încălzit-o în înfățișările celor supuse simțurilor. Ca una ce avea să sălășluiască într-însa pe Dumnezeu, ea (mintea) - fiind o putere arzătoare, care încă este foc - acum născoceste și aprinde plăcerile, ea

¹¹ Părintele Arsenie Boca, *Despre durerile oamenilor vol 3: din învățăturile Părintelui Arsenie Boca*, ed. Credința Strămoșească, 2003

însăși fiind reținută astfel în legătura pătimasă cu simțurile. Și iată așa, furișându-se în sfatul minții legea păcatului, care este plăcerea simțurilor, pentru care s-a și hotărât moartea trupului; de atunci mintea multora dă numai sfaturi împotriva firii, sau sfaturi fără-de-legi.

„Foc de ocară este legea trupului, iar lumina lui este îmboldirea prin deprinderea patimilor potrivit cu această lege de ocară; și pară de ocară este arderea când lucră patimile, sau, pe scurt: focul de ocară este păcatul; lumina de ocară - deprinderea păcatului, iar flacără - lucrarea (păcatului). Prin urmare, nu se cade minții să se încălzească la focul acesta, nici să se lumineze cu lumina aceasta, nici să se ardă cu această flacără. Căci ceea ce pentru simțuri este lumină și plăcere, pentru minte (pentru suflet) este adânc de întuneric.”

„Simțurile nu sunt în stare decât de rătăcire și nu aprind decât stricăciunea trupurilor, iar mintea împinsă în acestea este nu numai contra firii ci și împotriva lui Dumnezeu”. Iar mintea fiind biruită de simțuri și de poftele împotriva firii, prin care lucrează toată puterea vrăjmașului, „fiindcă dorința cărnii este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu” (Rom. 8, 7), ce sfaturi poate să dea decât sfaturile tâlharilor (dracilor) care căsăpesc pe aceia care coboară din Ierusalim în Ierihon: copiii ce vin în lumea aceasta?

Prăpădul adus de patimi: aprinși de pofte contra firii, oamenii își prăpădesc sămânța și vlagă și își pustiesc neamul.

Mai departe să schimbăm puțin cuvintele.

Știința medicinei printre multele sale învățăminte o are și pe aceasta: a băgat de seamă că toate țesuturile omului se pot drege, adică se tămăduiesc, numai celula nervoasă odată atinsă, nu se mai drege niciodată; lucrul ei se oprește fulgerător.

Celula nervoasă să o asemănăm cu un ghem de la care pleacă fire în toate părțile trupului cu rost : de „telefoane”. Creierul ar fi ghemul: cel mai mare, sau „centrala telefonică”, prin care sufletul primește veștile și trimite hotărârile sale tuturor „creierașilor” mai mici, celule nervoase împărțite în tot trupul: Prin șira spinării duc mii de „fire telefonice” la creier. Prin creier lucrează mintea asupra trupului, care (mintea) este parte a sufletului și nu a trupului.

Și dovedește știința că desfrânarea, sau risipirea în orice fel, omoară milioane de celule nervoase: Iată cum: în tot trupul, dar mai ales în 7 locuri, izvorăște un fel de putere, foarte-foarte trebuincioasă pentru bunăstarea întregului om trupes: aceasta e vlagă de viață între cele 7 izvoare de vlagă, printre cele mai puternice este și izvorul ce înmugurește sămânța de om. Când omul se ține după desfrânare, rob de spurcata ei plăcere, izvorul nu mai poate dovedi să verse și înlăuntru, în sânge, partea de vlagă neapărat trebuincioasă, pentru că tot lucrul izvorului este „tâlharit” în afară.

Acum, dacă de pe urma năravului desfrânării scade puterea izvorului de a mai vărsa în sânge felul său de vlagă, scăderea aceasta de putere aduce moartea a milioane de celule nervoase. Căci toate celelalte țesuturi din om pot răbda de foame sau pot lucra cu schimbul, sau se topesc pentru a se face de mâncare celorlalte iar la vreme potrivită, iarăși se înmulțesc la loc. Numai celula nervoasă, odată, omorâtă de foame, nu mai învie niciodată. Singură celula nervoasă nu rabdă de foame și moare pentru totdeauna. Iar mâncarea ei este această vlagă a celor 7 izvoare.

Acum suntem pe cale de a înțelege ce se întâmplă cu mulți care slăbesc la minte văzând cu ochii. Școlarii, de unde la început învățau bine, acum de când cu onania le slăbește mintea și trebuie să părăsească școala. Dar la năravul lor mai este cineva răspunzător, să nu ne grăbim.

Iată pe nume câteva feluri de patimi prin care își prăpădesc oamenii sămânța și vlagă, aprinși de pofte contra firii:

Prăpădul adus de patimi:

- 1) Onania sau malahia,
- 2) Curvia,
- 3) Sodomia(homosexualitatea),
- 4) Bestialitatea (cu animalele).

Iar în căsătoria legitimă:

- 1) Desfrânarea;
- 2) Fereala de zămislire (evitarea de a concepe copii);
- 3) Crima de avort;
- 4) Preacurvia;
- 5) Necurăția;
- 6) Nesocotirea vremurilor oprite;
- 7) Alte nenumite spurcăciuni.

Dar ce e atunci după fire? Numai și numai zămislirea pruncilor.

Căsătoria e o Taină dintre cele 7, tocmai pentru ca să nu se îngăduie într-însa atâtea serpării de fără-de-legi, încât în zilele-noastre trebuie să strigăm amarnic: Ridicați căsătoria din desfrânare măcar la rânduiala dobitoacelor! Binecuvântarea lui Dumnezeu nu s-a dat fărădelegilor! E chiar așa de greu de înțeles?

Dar zic unii: - Nu putem fi și fără binecuvântarea lui Dumnezeu?.

Iertați de întrebare: - Unde? În iad?

Dar pentru cine nu a vrut să înțeleagă, nici Dumnezeu nu a avut ce să zică decât aceasta: „Cine este nedrept, să nedreptățească mai departe; cine este spurcat, să se spurce și mai greu; cine e drept, să facă dreptate și mai departe; cine este sfânt, să se sfințească și mai mult. Iată, vin curând și plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după fapta lui” (Apocalipsa 22, 11-12).

Și mai zice știința că tot omul a venit în lume cu un anumit număr de celule nervoase. Prin faptele lui cele de desfrânare pierde din ele un anumit număr de celule, mai mic sau mai mare. Și precum peste toate fără-de-legile atârână legile, așa și peste viața desfrânatului: i se scriu faptele în sămânță. Iar cum copilul este îmbinarea celor doi părinți, a celor patru bunici, a celor opt străbunici, a celor șaisprezece stră-străbunici; asta e moștenirea în sus care se numără până la al patrulea neam, dar și ceilalți din înaintași își dau partea lor de zestre, însă din ce în ce mai mică. Deci ne putem da seama câte au de suferit (ispășit) copiii din greșelile părinților. Și ce moștenesc?! Forma și întocmirea trupului precum și numărul de celule nervoase pe care îl aveau părinții când au chemat copilul pe lume.

De la numărul și sănătatea acestui număr (de celule) atârână multe pentru viața copilului venit în lume. Sau mai pe înțeles: un copil are scris în sine toate înclinările unui mare număr de părinți, atât cele bune, cât și cele rele: jumătate de la cei doi părinți, a patra-parte de la cei patru bunici, a opta parte de la cei opt străbunici și așa mai departe.

Acum, din toate înclinările acestea vor veni la arătare mai întâi cele mai puternice, de la părinți apropiați, dar pot veni la arătare și porniri de la moși și strămoși, atunci când împrejurările din afară sau tocmirea sănătății dinlăuntru înlesnește ca să se arate și moșteniri îndepărtate.

Firea ține la sănătate, de aceea moștenirii bolnave de la un părinte îi sare în ajutor cu partea sănătoasă a celui alt, dar neputința o poartă totuși nearătată în cojoc (trupul).

Înclinărilor acestora să le zicem grâu și neghină, și vom pricepe cum în copii se arată și sămânța celui rău, care va trebui să o răbdăm până la seceriș, fiindcă semănătorii, lucrătorii și iconomii Tainelor au mai și dormit, încât acum vedem cam multă neghină în țarina aceasta. Iar somnul de care e vorba e adormirea străjii minții, toropeala, împătimirile fărădelegilor. „Omul vrăjmaș”, diavolul, a strecurat în firea omenească din neam în neam tot mai multă neghină, sau sămânță drăcească a fărădelegilor.

Dar nu numai patima desfrânării omoară grăuncioara nervoasă, ci toate patimile. Mânia aprinsă, durerea peste măsură pentru o dragoste pământească la câți nu le-a făcut sânge rău și nu i-a pălit guta?

Dărâmarea cea mai cumplită însă vine din patima beției. Otrava băuturii, pe lângă (amortirea), arderea și distrugerea tuturor nervilor, îi strică și sămânța toată într-un chip nemaivăzut, după cum mărturisește știința. Iar dacă cineva cheamă copiii la viață în starea aceasta de beție, peste bietul copil atârna necaz mare, necaz greu, boala îndrăcirii. Căci oriunde este, dărâmătură mai mare, vine și puterea cea rea, diavolul, ca la o ispravă a sa, arătându-se prin chinuirea ce o face copilului nevinovat.

Așa se face că vedem nesfârșitul șir de urmași nenorociți, orbi, șchiopi, (curvari, bețivi, bătăuși, hoți n.ed.), uscați sau putrezind de vii, alții strâmbi în tot felul și chipul și mai greu ca toate chinuiți de draci. Iar alții, în ce privește mintea, porniți cu totul de mici spre rele, și când vor fi mai mari azvârlind în părinți și în Dumnezeu și sfârșindu-și viața năprasnic.

Mare dărâmare în firea omenească. Acestea sunt fărâdelegile în chip de om, ce plângând strigă vinovățiile părinților și dor durere mare în toate părțile.

Iar dacă vreți, singura scăpare sigură este de a nu ajunge aici. Este cale care însă n-are fărâdelegi – Taina Cununiei. Asta e toată taina și cursul ei.

Ori, aceștia sunt „pruncii născuți din somnul necurat, martori ai nelegiurii părinților, când stai și cercetezi” (Înțelepciunea 4, 6). Legea atotputernică ce întoarce faptele oamenilor în brațele lor o strigă Sfânta Carte în fiecare veac de oameni: „Fiii desfrânaților nu vor avea desăvârșire, și sămânța ieșită din patul nelegiuit se va stinge, că de vor trăi și vor avea viața lungă, nu vor fi de nicio treabă și necinstite vor fi bătrânețile lor cele mai de pe urmă, iar de vor muri de timpuriu vor fi fără de nădejde și fără de mângâiere în ziua judecății. Că neamul celui nedrept are groaznic sfârșit” (Înț. lui Solomon 3, 16-19). „Eu, Domnul Dumnezeuul tău, sunt un Dumnezeu râvnitor, care pedepsesc pe copii pentru vina părinților ce Mă urăsc pe Mine până la al treilea și al patrulea neam și Mă milostivesc până la al milea neam, către cei ce Mă iubesc și păzesc poruncile Mele” (Ieșirea 20, 5-6).

Dar milostivirea lui Dumnezeu, care nu de bunăvoie umilește și pedepsește pe fiii oamenilor (Pl. lui Ieremia 3, 33), aduce în câte unii înclinările bune ale străbunilor și copilul, de mic, ajunge să facă deosebirea între bine și rău. Despre aceștia zice Dumnezeu: „Un copil care văzând păcatele; văzând toate câte le-a făcut tatăl său, el se păzește și nu face nimic asemenea;... acest om nu va muri pentru nedreptățile părintelui său, ci în veci va trăi, pentru că fiul a făcut ceea ce era drept și legiuit și toate legiuirile Mele le-a ținut și le-a împlinit, de aceea va trăi” (Iezec. 18, 14-19; 17, 19).

Ridicarea căsătoriei din desfrânare la înălțimea de Taină este singura stavilă în calea pustirii.

Iată cât de cât înțeleasă sporirea (nelegiurii) pustirii ce se lucră în ascuns în firea fiecărui rând de oameni, care acum, în zilele noastre, s-a arătat în afară, cu urgie mare. Căci: „De unde vin războaiele și de unde certurile dintre voi? Nu oare de aici: din poftele voastre care se luptă în mădularele voastre?” (Iacob 4, 1).

Cine va opri prăpădul pustirii? - „Fără Mine nu puteți face nimic (bun)!” (Ioan 15, 5). Prăpădul pustirii nu se va opri până când nu vor scoate oamenii desfrânarea din inimile lor și vor ști de Dumnezeu (Osea 4, 1-10). „Cei ce se țin de trup, poftesc (cugetă) cele trupesti iar cei ce se țin de Duh, cele duhovnicești. Căci cugetul trupului este moarte, iar cugetul Duhului este viață și pace. Pentru că cugetul trupului vrăjmășie este împotriva lui Dumnezeu, fiindcă nu se supune legii lui Dumnezeu și nici nu poate. De aceea, cei ce sunt în trup (în curvie) nu pot să placă lui Dumnezeu.” (Rom. 8, 5-8).

Cei ce sunt ai lui Hristos, trupul și l-au răstignit împreună cu poftele. „Nu suntem

datori trupului, ca să viețuim după trup. Căci dacă veți trăi potrivit trupului, veți muri, iar dacă ucideți cu Duhul poftele trupului, veți fi vii. Fiindcă toți câți cu Duhul lui Dumnezeu se poartă, aceștia fiii lui Dumnezeu sunt.” (Romani 8, 12-14). „Căci aceasta este voia lui Dumnezeu: sfințirea voastră, a vă feri voi de toată desfrânarea. Să știe fiecare dintre voi să-și stăpânească vasul său întru sfințenie, în curățenie și cinste, nu în patima poftelor, cum fac necredincioșii, care nu cunosc pe Dumnezeu... Că nu ne-a chemat Dumnezeu la necurăție, ci spre sfințenie” (1 Tes. 4, 3-7).

Pe vremea Sfântului Apostol Pavel încă sufla urgie mare, mai ales peste creștini. De aceea mulți își luau cu de la sine sfat să se înfrâneze desăvârșit în căsătorie, cu gând să fie gata oricând de Sfânta Împărtășanie și de mărturisirea muceniciei. Sfântul Pavel, însă, socotind copiii mugurii căsătoriei, n-a îngăduit înfrânarea desăvârșită decât pentru vremurile de post și rugăciune (I Corinteni 7, 5). Socotind însă și nevoia ceasului de față, urgia vremii de atunci, le dă sfatul acesta: „Bine este pentru oricine să fie așa cum se găsește. Legat ești de femeie, nu căuta desfacere. Dezlegat ești de femeie, nu căuta femeie...Că de acum vremea s-a scurtat. Așa încât cei ce au femei, să fie ca și cum nu ar avea...cei ce cumpără ca și cum n-ar stăpâni și cei ce se folosesc de la lumea aceasta, ca și cum nu s-ar folosi de la ea. Căci fața acestei lumi trece.”(Cor.7, 25-40)

În zilele acestea mai de pe urmă, când și nouă ni se pare că „de acum vremea s-a scurtat”, cercetând firea durerilor, am aflat desfrânarea încleștând pe oameni și lucrându-le de zor dărâmarea în întinderea și în adâncimea ei. Iar pe de altă parte preoții vremurilor noastre n-au mai urmărit-o ca pe un păcat și ca atare să o măture afară din Taina lui Dumnezeu, adică din căsătoria creștinilor. Așa se face că, „lipsind Preotului cunoștința legii și bătrânului sfatul” (Iezechiel 7, 26), oamenii orbecăie în mulțimea neștiinței și a lipsei de sfat, care s-a întins ca o noapte de osândă peste bieții oameni, în care dorm liniștiți somnul primejdiei, de bună credință că aceea, (desfrânarea între soți), nu-i păcat.

Dar fiind rânduit să văd și să ascult mereu durerile oamenilor, care le vin de pe urma păcatelor și a lipsei de sfat, și ajungând adesea una cu durerea lor, într-o zi, slujind Sfânta Liturghie, și rugându-mă „pentru pacea și pentru bunăstarea Sfintelor lui Dumnezeu biserici”, aud deodată în urechea dinlăuntru înfruntarea amarnică: **„Nu te ruga de Mine să le dau pace, roagă-te de oameni să-și schimbe purtările, dacă vor să mai vadă pace pe pământ”!**

Și am înțeles pe urmă multe lucruri... Drept aceea, ca un ascultător poruncii, trebuie să strig cuvântul Scripturii ca o strigare de alarmă că:

„Dumnezeu vestește acum pe oameni, ca toți, de pretutindeni, să se pocăiască” (Fapte 17, 30). Adică să vină la viață curată, după învățătura drept măritoare a Bisericii lui Hristos, iar când vremea le-o va cere, să le mărturisească cu prețul vieții, netemându-se de moarte.

În alt fel nu se poate ridica o stavilă pustiirii ce se întinde peste bieții oameni. Iar ridicarea stavilei este ridicarea căsătoriei din desfrânare, la înălțimea de Taină, între cele 7 Sfinte Taine, tocmai ca oamenii să nu îngăduie într-însa mulțimea șerpăriilor fărâdelegilor.

Iubirea desfrânării însă îi face pe oameni groși la minte și obraz și nu înțeleg cinstea. De aceea, mugurii căsătoriei lor, copiii, îi dau pe părinți cu capul de toți pereții și prin purtările lor rele le azvârle cu copite în obraz; iar la rândul lor îndoit vor lua și ei de la copiii lor.

Lămurit că lucrurile nu merg bine!

Nu fără înțeles „a fost chemat la nuntă și Iisus, cu ucenicii Săi” (Ioan 2, 2), ci ca să pricepem că la nuntă se face prima minune dumnezeiască, spre bine. Numai după întocmirea căsătoriei după Hristos, care este mintea desăvârșită stăpână pe patimi, se pot

scoate afară înclinările rele din fire și să nu mai fie date moștenire în ostenele sporite din neam în neam și să chinuiască pe oameni.

Iar viața curată a căsătoriei, după cinstea ei de Taină, este aceasta:

1. Binecuvântată este numai rodirea (sădirea) de copii; tot ce este în afară de rostul acesta, în privința trupească, este desfrânare și păcat și să nu se mai facă.

2. Vremi îngăduite pentru chemarea copiilor sunt numai zilele între posturi, însă numai dacă amândoi soții sunt învoiți : pentru rostul sădirii de copii;

3. Vremi oprite sunt acestea.

- cele patru posturi de peste an;

- cele trei zile de post pe săptămână: luni, miercuri și vineri.

- sărbătorile și zilele asupra sărbătorilor;

- vremea necurăției

- vremea de slăbiciune sau de boală a unuia din soți;

- vremurile de tulburări și războaie, precum și orice vreme după acestea, pentru cei ce au luat parte la ele;

4. Vremea oprită cu mare asprime este toată vremea sarcini, precum și toată vremea alăptării.

5. Cei ce se dovedesc neroditori, să se înțeleagă la petrecerea frățească, evitând păcatul;

6. De la încetarea semnelor femeii, încetează și datoria căsătoriei, a chemării de copii.

7. Urmând acestea nu se mai întâmplă:

- crime de avort;

- blestemăția ferelii;

- fărădelegea desfrânării - și alte spurcăciuni.

Iată cu ce rânduială să fie soții de un înțeles. De ce așa? Iată lămuriri:

1. O căsătorie creștină nu este cu puțință decât între creștini convinși.

Necredincioșii în Dumnezeu nu pot avea parte de Taina lui Dumnezeu, în care nu cred. Până când cineva este înafara credinței creștine dreptmăritoare, tot ce face e păcat și păcatul îi este lege. Cu necredincioșii nu e cu puțință viață curată. Prin răbdarea chinuirii de la ei, pot fi biruiți de Dumnezeu și înviați din moartea în care trăiesc. Căci câtă vreme sunt numai trup, sunt printre cei morți și când află despre Dumnezeu și suflet învie din morți și încep pocăința.

Ajutați-le, răbdând toate de la ei, dar împotrivindu-vă păcatului, chiar dacă ar fi aceasta o mucenicie continuă, neîntreruptă. Deci: „Femeia să se teamă de bărbat” când Hristos este capul bărbatului (Efeseni 5, 22-24; 1 Corinteni 11, 3), dar când capul lui este păcatul și “dumnezeul lui e stomacul”, nu are ce sfat de mântuire lua de la dânsul. Fără Hristos e mort, iar sfatul morților duce sigur la moarte; acolo să nu mergeți. De morți să nu aveți frică. De cei ce nu se tem de Dumnezeu, nici vouă să nu vă fie teamă. Toată teama să vă fie de păcat, căci pe aceasta au avut-o și Sfinții.

De aceea sunt opriți de la căsătorie următoarele categorii de oameni:

1. a. Nebunii; b. Îndrăciții; c. Băutorii; d. Slabii de minte și cei cu boli lumești.

2. Rudeniile de sânge până la gradul opt. (Verii de-al IV-lea grad îi îngăduie pravila bisericească, dar am văzut și la depărtarea asta copii însemnați cu păcatul amestecării de sânge și cu sănătatea zdruncinată pentru totdeauna).

3. Cei prea deosebiți cu vârsta. Depărtarea cea mai mare ce poate fi îngăduită este de șapte ani. Ce trece peste aceasta dovedește patima desfrânării care se răzbună. Văduvii să ia văduve.

4. Vârsta îngăduită pentru fete: de la 18-20 ani, iar pentru băieți spre 25 de ani. Adică o vârstă la care să preceapă pe ce cale merg și cum trebuie să meargă. Și încă de ceva trebuie să se aștepte o vârstă mai mărișoară: ca să se vadă pe cât e cu puțință toate

înclinările dintre cei doi tineri, care numai cu vârsta se arată. Așa se întâmplă că înainte de căsătorie au o purtare, iar după o oarecare vreme răsar alte purtări (stricăciuni), pentru care bucurios ai fi căutat tovarășul vieții în altă parte - urmarea e divorțul.

5. Căsătoriile făcute cu sfatul, cu sila părinților, care socoteau averea - patima lăcomiei - n-au dus la sfârșit bun. Averea, toată s-a împrăștiat.

6. Cercetați ce purtări au avut părinții, cei patru bunici, străbunicii, căci așchia nu sare departe de butuc (trunchi).

7. Nu începeți căsătoria cu păcatul, că siliți Taina lui Dumnezeu, și-L veți avea împotriva. Până la cununia Bisericii, toți sunt datori a păstra fecioria nestricată, și fete și băieți. Celui ce crede în Dumnezeu și ține posturile și are un duhovnic, îi este cu putință aceasta. Celuilalt (adică celui ce nu vrea să țină seama de Dumnezeu și de legile Bisericii), nu i-a fost cu putință întâi, nu-i va fi nici pe urmă. De aceea, cei ce robesc la patimi trebuie să dovedească întâi depărtarea de toate patimile și să ajungă la credința lucrătoare, apoi să întemeieze căsătorii, căci altfel numai înmulțesc răul în lume și între oameni, mai osândind și pe alții împreună cu dânșii.

Căsătoria nu este o aprindere de trupuri, ci este chip al unirii sufletului cu Dumnezeu.

Dacă înainte de Hristos, Tobit (8, 8) a zis cuvântul: „Doamne, iată, iau pe această soră a mea, nu pentru împlinirea poftelor mele (curvie), ci o fac cu inimă curată, (ci într-adevăr ca femeie).

Cine, în vremea noastră mai crede așa? Căsătoria nu este numai o aprindere de trupuri, iar unde este numai atâta vine ura și face vrajbă! Nunta este mai mult decât aceasta, este chip al unirii sufletului cu Dumnezeu. De aceea numai când cei doi soți sunt uniți cu sufletul în Dumnezeu, dănuiește și unirea cea trupească și aduce roade după Dumnezeu: copii curați, trăgători spre El.

Vremi oprite și vremi îngăduite chemării pruncilor la viață:

E oprită vremea posturilor și a sărbătorilor.

Întâi e sufletul și Dumnezeu, și pe urmă trupul. Când poartă omul grijă de suflet, iese din pofta trupului, o stinge chiar, ca să poată primi Sfânta Împărtășanie, mâncarea sufletului, și de care trebuie să se apropie tot creștinul măcar de patru ori pe an.

Postul e rânduit tocmai spre stingerea poftelor trupului. Câtă vreme omul nu iese din poftă nu se poate apropia de Dumnezeu. Copiii chemați la viață în sărbători sau în posturi, toți poartă în ei semnele păcatelor părințești. Căci precum părinții lor n-au ținut seama de ziua Domnului, așa nici copiii nu pot ține seama de voia lui Dumnezeu și de sfatul părinților.

E oprită vremea necurăției. În Legea veche, cei ce călcau legile și rânduiala aceasta, erau omorâți cu pietre, pentru că pruncul ce se zămislea în vremea necurăției la ei (la israeliți), avea înclinare spre lepră, fiind o țară caldă, iar la noi va avea înclinări spre orice putrezire de viu.

E oprită vremea de tulburări și războaie, pentru cei ce iau parte la ele, fiindcă în acestea li se zdruncină nervii și au o pornire spre vărsare de sânge.

Apoi mai e știut că pruncul ce se va naște, se va alătura părintelui mai slab ca să țină cumpăna; se înțelege astfel de ce în rândul de copii de după războaie sunt mai mulți băieți și moștenesc apucăturile războinice ale taților, dar și zdruncinarea lor nervoasă din vremea când i-au chemat la viață; se mai înțelege de aici și de ce copiii aceștia vor face revoluții și vor sfârși cam prost, ca unii ce vor fi mereu în stare de război cu ceilalți oameni. De aceea, mai așteaptă puțin până ce se mai liniștesc nervii și nu mai ai vise tulburate cu spaime de război, că în starea aceasta nu poți chema decât un băiat, care, și din graba ta, poate apuca pe calea pușcăriei. Ia sfatul la vreme, că acesta face minuni!

E oprită cu mare asprime vremea sarcinii și vremea alăptării.

Iată pentru ce e oprită toată vremea sarcinii:

- o dată, pentru că nu mai are rost.

- apoi, pentru că toate simțurile celor doi părinți, dar mai ales ale mamei, prin care trece în vremea aceea, se întipăresc cu deosebire, în mugurele ce s-a plămădit. Deci iată o mare cheie a lucrurilor: precum au fost purtările și toate simțămintele mamei în vremea celor nouă luni, așa va fi și moștenirea copilului ce se va naște pe toată viața sa. Dacă părinții i-au tulburat tocmea cu fărădelegea desfrânării, aceasta se va întipări într-însul cu tărie mare. Iar când se va naște, până nu ajunge să priceapă se va juca cu sora „de-a mirele cu mireasa sa”, și încă de la șapte ani. Mai târziu va încerca la dobitoace sau se va deda la curvie cu mâna, pe urmă la curvie în toată regula, patimi care-i vor omorî milioane de celule nervoase. Și de nu se va întâlni cu cineva care să-i cunoască boala, pe la vârsta căsătoriei ajunge în doaga nebuniei. Despre sporul la carte nici nu mai vorbesc, patima aceasta le tâmpește mintea, căci începe să se poată face de pe la 14 ani. Iar dacă nu i se dă de leac, nu lasă pe om nici la 70 de ani. Toate patimile slăbesc puterile de împotrivire ale sufletului, iar aceasta pustiește și trup și suflet, pierzându-le pentru veșnicie. Cei ce pătimesc de aceasta, întâi să se tămăduiască apoi să se căsătorească.

Doctorii dau sfatul căsătoriei numaidecât, fără să socotească roada bolnavă ce vor chema-o pe lume să se chinuiască, și peste toate, dacă aduc vreo roadă.

Prin urmare, înclinările pe care le-au avut părinții în vremea sarcinii, acelea vor fi conducătoare în toată viața copilului ce vine. Acum e vremea cea mai scumpă de a îngriji de purtările viitoare ale copilului ce vine în lume, căci acum poți semăna într-însul înclinările unui sfânt, sau apucăturile unui tâlhar. Se roagă părinții în vremea asta?, se împărtășesc cu Sfintele Taine?, petrec cu dragoste de Dumnezeu?, așa va fi și toată viața copilului ce se va naște și nu vei avea bătaie de cap cu el că nu crede, că nu ascultă și umblă dupe rele. Întors, știți cum e!

Dar și vremea alăptării trebuie ținută curată, că încă e legat de mamă și de purtările ei. Apoi, nu poate rodi copil nou, pentru că nu-și poate împărți sângele în trei părți și toate să meargă bine: o parte cu laptele, alta pentru sine și a treia parte pentru cel de pe cale (adică copilul zămislit nou). Dacă aceștia sunt mai deși decât îngăduie rânduiala aceasta, toți sunt slabi și nu-s de trai.

Dar de aici se mai înțelege ceva: că pe măsură ce s-a întărit desfrânarea în mădulele oamenilor, a scăzut și puterea lor de apărare împotriva bolilor de tot felul, iar căzând în acestea, foarte greu se tămăduiesc, deși mijloacele de vindecare ar fi din ce în ce mai bune. Orice fel de desfrânare e o putrezire înceată ... ca gunoiul care arde mocnit... și scurtează zilele oamenilor.

Luăți aminte, că pentru osteneala părinților după voia lui Dumnezeu, Se milostivește spre copii și-i binecuvintează cu daruri, precum Însuși a zis: „până la al miilea neam” (Ieșirea 20, 6) pentru cei ce-L iubesc pe El.

Despre soții neroditori

Înainte de căsătorie întrebați medicii cum stați cu aceasta (cu rodirea sau nerodirea pântecelui). Iar de nu ați făcut-o până la căsătorie, întrebați-i ce se mai poate dreg. De aici vă pot spune aceasta: se poate întâmpla ca amândoi soții să fie roditori și totuși roade nu aduc. Ce să fie? Pe unul din soți, cu deosebire pe bărbat, l-au ajuns faptele lui din tinerețe: era curvar, onanist, sau alt chip pățimaș, și mult timp făcând fărădelegile acelea, i-a slăbit frâna și repede îi trece firea, înainte de clipa când s-ar fi deschis, tot pentru o clipă, mitrasul femeii pentru ca să-i primească sămânța. Femeia nu are așadar nici o descărcare. Bărbatul nu o mulțumește, i se face scârbă de el, încetul cu încetul se îmbolnăvește, iar dacă se duce la doctori, aceștia cunoscând și ei pricina, că n-au potrivit timpurilor, dau sfatul păcătos de a încerca cu altul, și iată stricându-se o căsătorie. Și de unde începătura la toate acestea? Din păcatele tinereților, pe care atotputernicia și rânduiala firii ți le-a întors să ți le duci în spate. Tinerețea se răzbună

dacă nu a fost bună.

Iată de ce trebuie fecioria nestricată să o aibă și feciorii.

Faceți bine și țineți post osteniți-vă trupul să nu azvârle și ... este Dumnezeu, Care ajută pe toți cel ce zice: „Doamne, ajută-ne!”. Întăriți-vă cu Sfânta Împărtășanie, și nu se poate să nu se poată.

Iar dacă nu ați făcut acestea și ați ajuns aici, (neroditori), plecați-vă puterii mai tari și slujiți pentru suflet. Căci tot ce se dovedește fără rost pentru Dumnezeu tulbură conștiința și mărturisește că e păcat. Ajunși aici să ținem parte conștiinței, ca să fim pe placul lui Dumnezeu și să dobândim iertare.

Un sfat: să vă doriți copii de la început, din tinerețe, până ce părinții nu s-au hodorogit de grijile vieții și de alte păcate, căci sunt mai ageri și de mai multă nădejde în viață. Copiii de la bătrânețea părinților sunt mai stinși, pare că lipsește vlaga din ei și duc o viață chinuită, pentru că au moștenit o zestre slăbită. Căci viața și așa este o cheltuire neîndurată, și dacă mai e și cu greșeli, le dai ca povară copiilor. Totuși se poate ajunge până la 12 copii fără cusur, ceea ce va veni vremea să fie o datorie.

Urmând așa (după sfaturile de mai sus) nu se mai întâmplă:

a. Crima de avort.

Crima de avort este mai mare decât simpla crimă, pentru că ea se face contra unui copil fără apărare. De aceea cere cap de mamă și de tată. Sângele lor strigă la CER RĂZBUNARE, și puțini sunt cei ce scapă de această răzbunare.

Nenorocirile între oameni, războaiele, au și rostul acesta de-a face dreptate acolo unde nu s-a făcut pocăință. „Să nu spurcați pământul pe care aveți să trăiți; căci sângele spurge pământul și pământul nu se poate curăți de sângele vărsat pe el altminteri, decât cu sângele celui ce l-a vărsat” (Numeri 35, 33).

b. Blestemăția ferelii de zămislire

Iată unde duce blestemăția ferelii de zămislire: la îmbolnăvirea nervilor interni ai soției, care răspund cu un capăt în șale, încât femeia nu mai poate ridica de jos nici un braț de lemn și nu mai poate merge. Vin durerile de stomac și de rărunchi, și acestea ușurează căpătarea diferitelor boli, care greu se mai vindecă, printre care și „poala albă”. Iar a treia supărare este că strică toată rânduiala dinlăuntrul femeii, și ajunge desăvârșit neroditoare. Așa se răzbună firea pentru fapta aceasta. De aceea nu trebuie să îndrăznească fetele a se gândi la căsătorie înainte de vârstă (de 18-20 de ani), când să fie în stare de a naște copii. Sfatul greșit al părinților de a le căsători prea de tinere, cu soți prea deosebiți ca vârstă, îi face pe aceștia să se ferească de sarcină, neștiind urmările care sunt cu mult mai multe și mari decât înșirai aici. Așa se întâmplă că neamul celui fără de sfat, se stinge.

c. Fărădelegea desfrânării

Nu apărați desfrânarea că nu are nici o apărare. Ea nu întreține, ci mai curând sau mai târziu macină dragostea dintre soți și duce la ură și răzbunare, ca orice păcat.

Alte lucruri de știut:

De la părinți și bunici se moștenește înclinarea de a crede sau a nu crede în Dumnezeu.

Văd oameni chinându-se, dar mai ales copii între a crede în Dumnezeu și a nu crede. Lupta lor dintre bine și rău, de multe ori e așa de mare încât se tem să nu-și piardă mintea. Iar ei dacă sunt copii, de unde vin chinurile acestea? De la părinții și bunicii care sunt într-însul (ca moștenire genetică). Se aflau între dâșii unii care credeau în Dumnezeu, și alții care credeau în cel rău. Se moștenește atât îndeletnicirea de a crede în Dumnezeu precum se moștenește și înclinarea de a nu crede.

Tot ce este sănătos în părinți înclină spre Dumnezeu, iar tot ce este păcătos sau bolnav înclină spre începătorul răutății iar în copil se bat cap în cap aceste înclinări

potrivnice. Dacă nu este cineva ca să-l ajute în vremea lui de cumpănă, se poate întâmpla ca să fie biruită partea cea bună de cea rea, căci mai totdeauna împrejurările (imboldurile) din afară așa „ajută” - dacă însă are parte de un sfat la vreme, trece cu bine peste vremea chinurii sale și mai vede liniștea. Cunoască deci, că firea părintelui necredincios, atât cât a moștenit-o, trebuie să o biruie, lipindu-se de Dumnezeu, Care nu are de lepădat pe nimeni.

Unii ca aceștia trebuie să călătorească în viață cu foarte mare grijă și să nu cadă de la poruncă la desfrânare, că se pot stârni la bătrânețe gânduri de hulire împotriva lui Dumnezeu, chiar în vremea rugăciunii și gata, gata, să dea în deznădejde de mântuire. Mântuirea este însă răbdând toate supărările acestea.

Iată de ce nu e bine nicidecum să-ți dai copilul în casa necredinciosului, că e chinuire și pentru el și pentru urmașii lui, din neam în neam.

Erau multe și mari pricinile pentru care trebuia un leac puternic ca acesta. Iată-l dat la îndemâna fiecăruia, tuturor: unora spre bucurie mare, altora spre supărare mare. Cei ce ați păzit cu sfințenie pravila sfântă sfinți-se-vor; și cei ce au învățat-o, vor ști ce să răspundă. (Înțel. lui Solomon 6, 10).

Pentru necredincioși- după sfatul Părinților- n-am nici un cuânt, iar pe desfrânați îi va judeca Dumnezeu.

Păstorul își păzește oile... iar lupii îl găsesc de vină... nimic nou.

Cheamă însă din nou pe Iisus la nuntă... căci cei ce se pogoară în lumea aceasta (copiii), vin în vremea noastră peste măsură de răniți, și urmările cele mai grele abia de acum vin.

Iată de ce vine Iisus la nuntă și nuntașii la judecată.

Doamne, ajută-ne să facem voia Ta! Amin!

Orice fel de desfrânare e o putrezire înceată ... ca gunoiul care arde mocnit... și scurtează zilele oamenilor.
(Pr. Arsenie Boca)

Despre copiii lepădați

Astăzi Irod s-a multiplicat; aproape că nu mai există familie în care Irod nu-și ucide copiii. Doar puțini copii fugari mai scapă în Viață. Unde ești, Maica Domnului, să scapi pe maica omului de pofta ucigașă a lui Irod?

Altă durere pe care o aveți voi, mamelor, taților, sunt copiii lepădați. Acesta este un păcat strigător la cer. Este ucidere la mijloc, și nu este cu nimic mai ușoară.

Ascultați toți cu luare aminte: sângele lor cere răzbunare. De asemenea, nu vei avea mulțumire sufletească nici cu ceilalți, ci numai plâns și jale. Răzbunarea sângelui vărsat se face fără milă, ori ți-i ia Dumnezeu și pe ceilalți copii, ori vor cere însuși capul mamei.

Știți bine că aceasta se întâmplă la multe mame ucigașe atunci pe loc. Iar aceasta așa se tocmește că atâta supărare vei avea în casă, că îți pierzi cumpătul și uiți de marea milă a lui Dumnezeu, ce o are cu toți păcătoșii, și se apropie diavolul de tine și îți bagă în cap gândul să-ți iei lumea în cap și să-ți faci capătul. Acesta este glasul împotriva tuturor celor care fac așa. Mare ispitire pătesc mamele care fac așa, care au ucis copii. Iar dacă vrei să scapi tu și ceilalți copii, pe care i-ai făcut, trebuie să pui în loc tot atâția copii, ai altor femei sărace și să-i botezi, iar dacă nu, ia-i și botezați gata și să îngrijești de dânșii ca de copiii tăi, cu îmbrăcăminte, cu încălțăminte, făină, bani de școală, până ce sunt în stare să-și câștige pâinea, și ce scoți din copiii tăi, aceea să iasă și din aceia. Iar toate necazurile pe care le vei avea în vremea aceasta, fie pentru ei, fie de la ei, să le rabzi pe

toate, nădăjduind în mila lui Dumnezeu, că îți va ierta păcatul, căci prin răbdare ispășești păcatul. Iar milostenia cu osteneală biruie înaintea judecății.

Acesta este un cuvânt de mângâiere pentru voi, dar faceți întocmai, căci față de Dumnezeu nu te poți plăti cu minciuni. Și-ți va spune diavolul că ai dat destul, numai așa, ca să te bage dator, ca să-i fii și lui datornic, și să nu-ți plătești față de Dumnezeu datoria. Și să înveți pe cele tinere să nu facă și ele așa cum ai făcut tu, pentru că tu știi cu câtă înfrigurare pătimești în sufletul tău.

Vrei copii puțini, nu lăsa pe bărbatul tău să se atingă de tine. Însă, ca să puteți face lucrul acesta, trebuie să vă înfrânați cu postul, iar eu zic cu foamea. Căci trupului acestuia de pe noi nu-i pasă, dacă ne bagă în focul iadului. De aceea, ar trebui ca nici nouă să nu ne pese de poftele lui, ci să le mai ucidem cu postul.

Te sfătuiește bărbatul ca să ucizi copiii? Sfatul este ucigaș, nu-l asculta, ci mai bine rabdă să fii alungată de la casa lui, și Dumnezeu va vedea osteneala ta, și nu te va părăsi, ci te va milui, de vei fi vrednică.

În toate acestea de până aici se încurcă oamenii care nu postesc, căci aceștia sunt izbiți de toate relele care de la stomac încep, iar eu vă spun că și de la brâu în jos.

Prin urmare să vă pocăiți și să nu mai păcătuiți. Să alergați la spovedanie curată și la Sfânta Împărtășanie, căci altfel nu vine ocrotirea lui Dumnezeu asupra voastră și asupra avutului vostru. Nu uitați, însă, că postul este poarta, iar patrafirul preotului este ușa. Iar, cu acestea vine ocrotirea vie a lui Dumnezeu, fără de care nu putem face nimic.

„Mărturisi-voi, asupra mea, Domnului fărădelegea mea, și îndată Tu ai ridicat pedeapsa păcatului meu” (Psalmul 31, 6). Asupra noastră atâră pedeapsa păcatului și urmează să-l ispășim și să-l scoatem din obicei. „De aceea, toată sluga să se roage la vreme, chiar potop de ar veni să nu-l poată potopi”. Vedeți cum trebuie să vă fie așezământul minții, inimii și trupului vostru curățite? Căci Dumnezeu nu păzește trupul spurcat, inima și mintea cu vicleșug, iar dacă ne îndreptăm, zilele se înseninează și ne vom bucura.

Dacă veți fi și împlinitori, nu numai ascultători, se vor urni necazurile din loc și nici eu nu am bătut toaca la urechile surzilor. Mai sunt încă multe de dezbătut, cu ajutorul lui Dumnezeu, dar nu se pot toate dintr-o dată, ci pe rând, și cu cât le veți auzi mai des cu atât le veți ține minte mai bine.

{Plata păcatelor părinților izbește și-n urmași}

Iată ce-i cu relele: ele vin pe capul oamenilor - și uneori chiar pe cap - de pe urma păcatelor, ca plată, ca ispășire și ca hotar al păcatelor. Dar durerea cea mai mare, pedeapsa cea mai grea, e că plata păcatelor izbește și-n urmași, până la al treilea și al patrulea neam. Iată ce scrie la „A doua Lege” - Deuteronomul (cap. 5, 9-10): „Pedepsesc păcatele părinților în copii, până la al treilea și până la al patrulea neam, al celor ce Mă urăsc pe Mine. Și fac milă până la al miilea neam celor ce mă iubesc pe Mine, și păzesc poruncile Mele”.

Cele mai grele boli sunt bolile de nervi. Mor nervii și te trezești slăbănog, tremurând sau nebun la casa de nebuni. Nu e o boală de moarte și, odată instalată, n-are leac. Și cine distruge nervii? Iată ce ne spun și doctorii: beția, desfrânarea cu bolile ei, mânia și supărările peste măsură. Deci feriți-vă de acestea, că ele omoară milioane de firisoare (celule) nervoase care nu se mai refac în veac. Toate țesuturile se refac, afară de celula nervoasă.

Un tată pătimăș de acestea n-are urmași sănătoși, ba și-n nepoții și strănepoții săi se moștenește ceva găunos, care la o întâmplare oarecare răbufnește afară. E destul să se îmbete un tată o dată, ca să aibă, din beția aceea, un urmaș cu boala copiilor - epileptic. E destul să-și sperie soția o dată, în vremea sarcinii, ca dintr-aceasta să se aleagă un copil nenorocit pe toată viața.

Așa se răzbună păcatele părinților în bieții copii, care nu au nici o vină și nici un viitor. Spun acestea și mai am de gând să mai spun, fiindcă prin regiunea aceasta, odinioară capitala Daciei, acum se bea cel mai mult rachiu, de aceea aici sunt cei mai mulți copii bolnavi de nervi - deși oamenii pătimesc și de alt rău mai mare: nu vor să aibă copii; (...).

Nouă, preoților, Iisus nu ne-a dat și darul tămăduirii minunate, cum îl avea El și cum îl dă la puțini dintre Sfinți, din vreme în vreme; ne-a dat însă un dar mai mare: al iertării păcatelor! Nu l-a dat îngerilor, dar l-a dat oamenilor.

Darul iertării păcatelor e mai mare decât darul minunilor, întrucât privește sufletul, pe când minunile privesc de obicei trupul. O iertare a sufletului, o curățire a lui, uneori e o adevărată înviere din morți, și-i mai de preț aceasta decât a tămădui un picior.

Fără darul minunilor între oameni ne putem mântui, dar fără darul preoților, al iertării păcatelor, nimeni nu se mântuiește. Ce n-a dezlegat preotul pe pământ, așa rămâne: nedezlegat nici în Cer (Matei 18, 18). Și preotul nu te poate dezlega dacă tu nu vii să-ți mărturisești asupra ta păcatele tale. De asemenea, preotul nu te poate dezlega - ca oarecum cu sila - dacă nu-ți dai însuși toată silința de a te dezlega de toate năravurile tale rele.

Iertarea păcatelor însemnează și încetarea de a le mai face. Iertarea păcatelor nu înseamnă să le spovedești mereu și să le iei iarăși de la capăt și iar să le spovedești și iar să le iei de la capăt. Creștinismul mai e și chestiune de refacere a voinței. Preotului îi trebuie bunăvoința voastră ca să o facă voință, să o facă tărie de caracter, să o facă simțire de obraz.

Oamenii umblă după făcătorii de minuni, fie ei și vrăjitori. Dar vă spun că minunea cea mai mare e învierea vieții tale pe temelia ei, Iisus Hristos; e încreștinarea vieții tale. Asta-i minunea cea mai mare - „înnoirea vieții tale” - care ne stă cu adevărat la îndemână și ni s-a dat nouă, preoților, poruncă: „Înviați pe cei morți!” După învierea ta tânjește Iisus. Ce însemnează aceasta, n-ar putea să ți-o spună nimeni mai bine decât înșiși cei ce au înviat din moarte sigură, ca dintr-un vis...

Oare de unde începe slăbănogirea (paralizia)?

De la socoteala trufașă a minții. I se pare ei că e mai bine să nu se conducă după Dumnezeu, ci după capul ei, după păcat. Și așa dă omul drept în plata păcatului, ca și cum ar da cu oiștea-n gard.

Tot minte slabă dovedesc și aceia care nu vor să vină la ștergerea păcatelor, și n-au de ce aștepta tămăduirea bolilor. Ajută și doctorii, dar trebuie să-ți curățești întâi sufletul.

Dacă oamenii și-ar potrivi purtările după poruncile lui Dumnezeu, și nu după momeala păcatelor, ar preveni, ar ocoli toate pacostele necazurilor, dar așa, drept în ele își sparg capul. Și apoi umblă plângând... Lasă-te, frate, condus de un sfat dumnezeiesc, că de nu..., capul care nu ascultă... odată se sparge și n-are cine ți-l lega!

Oare de ce vin oamenii așa de în silă la spovedit? - Fiindcă știu că li se cere lepădarea de păcate; ori lor le plac păcatele mai mult decât înfrânarea de la ele.

E o poveste știută pretutindeni, totuși o voi spune și aici:

Știți că sunt șerpi care sug laptele și sunt vaci, care, odată supte de șarpe, aleargă nebune după șarpe să le sugă iarăși. Și așa se întâmplă că vaca se apropie de întărcat, dar de nărav nu se întărcă și se duce mereu la șarpe. Șarpele îi sugă sângele, iar dacă nu-i prea vine, în sfârșit, o mușcă. Iată prostia de vacă osândită la moarte.

Dar și prostia de om, tot la moarte-i osândită. Toată tinerețea ta o dai dracului și vezi pe urmă că ai ales rău. Dar întrebarea este: dacă-ți mai rămân zile să le dai lui Dumnezeu? Și altă întrebare: dacă-ți mai primește Dumnezeu o grămadă de cioburi, în loc de un vas frumos și întreg cum puteai să fii? Aspre vorbe! Dar asta-i un răspuns la întrebarea: De ce nu vin oamenii la spovedit în primăvara și vara vieții lor? Pentru că își

dau vlaga s-o sugă șarpele!

«În toată lumea nu găsești un lucru mai ușor de făcut decât păcatul. Și iarăși: nimic nu pricepe omul mai greu ca: „Ce e acela, păcatul”, când petrece în el. De aceea păcătuim cu ușurință, dar ne pocăim cu anevoie!» (Ilie Miniati, Didahii, pg. 113).

Altă pricină care te împiedică de la spovedanie e că judeci preoții! Ești nemulțumit de preot, iar de care ai fi mulțumit, ți-e frică. La unul nu te lasă păcatele lui, la altul nu te lasă să mergi păcatele tale. (...)

Orice DUHOVNIC, indiferent de bogăția, sărăcia, cultura mai puțină sau chiar și sărăcia morală - este reprezentantul lui Dumnezeu, trimisul lui Dumnezeu și credinciosii n-au nici un motiv de a-l ocoli. Darul acesta, al preoției, e darul lui Dumnezeu și e în funcție de Dumnezeu (atârnă de Dumnezeu), el nu e în atârnare de omul care-L reprezintă pe Dumnezeu. Prin glasul slugii Sale, (al preotului), Dumnezeu te iartă, fiindcă tu sub patrafir, în fața Altarului, lui Dumnezeu te mărturisești. Nu de la tine se cer calitățile preotului; de la tine se cere căința din inimă și voința de a te îndrepta.

Sunteți nemulțumiți de preoți?

Dar voi, oare, ce-ați făcut pentru preoți, ca să fiți mai mulțumiți? Cerut-ați de la Dumnezeu un copil măcar, pe care să-l închinați slujirii lui Dumnezeu? Credeți că vina o poartă numai ei, preoții? Ei sunt fiii voștri! Cum i-ați născut, așa-i aveți! Ce le găsiți vină numai lor?

Vă trebuie preoți mai buni? Nașteți-i!!

Iată, vă spun că tot poporul este răspunzător că nu are slujitori mai străvezii spre Dumnezeu, mai ai Împărăției lui Dumnezeu!

Poporul își are în toate privințele povățuitorii pe care îi merită.

Repet: Vă trebuie preoți mai buni? Nașteți-i!!

Nu mai stați cu gânduri ucigașe împotriva copiilor, că nu știi în calea cărui mare dar de la Dumnezeu te-ai găsit împotriva și ai să dai seama. Nașteți copii cu gândul să fie slujitori ai lui Dumnezeu între oameni!

Iată ce spune Scriptura în privința aceasta - (se întreabă proorocul):

„Oare nu i-a făcut El ca să fie o singură făptură cu trup și suflet? Și această făptură întrunită (unitatea căsătoriei) la ce năzuiește ea? Odrasle pentru Dumnezeu!” (Maleahi 2, 15).

Aceasta e pretenția lui Dumnezeu de la căsătorie și după atare roade tânjiți și voi, băgând însă vină roadelor pe care le-ați dat (copiilor voștri - preoții).

Tămăduirea slăbănogiei neamului, de aici începe! Asta i-ar fi iertarea!

Nu mai stați cu gânduri ucigașe împotriva copiilor!

Povestire a Preacuviosului Părintelui nostru ZOSIMA, despre Pământul fericitilor

În părțile Tebaidei, în pustia cea mai dinlăuntru, era un pustnic cu numele Zosima, care de 40 de ani trăia în pustie și față de om nu văzuse în tot acest timp. Acestuia i s-a descoperit de la Dumnezeu că se află în lumea aceasta un loc numit pământul fericitilor. Și se ruga Zosima Bunului Dumnezeu, ziua și noaptea, ca să-i arate istoria lor și petrecerea fericitilor. Deci, i s-a trimis lui îngerul Domnului, zicându-i:

- Zosima, omul lui Dumnezeu, s-a auzit rugăciunea ta și, iată, m-a trimis Dumnezeu ca să-ți poruncesc să te duci în pământul fericitilor, însă nu o să poți să rămâi cu dânșii; iar acum, scoală-te și te du!

Mulțumind Zosima lui Dumnezeu, a ieșit din peștera sa și a pornit spre insula aceea fără să știe drumul, ci povățuit fiind numai de Dumnezeu; și merse el timp de 40 de zile, însă, slăbind de oboseală, a leșinat. Trei zile a rămas acolo și s-a rugat lui Dumnezeu ca

să-i ajute neputinței lui. Și iată că a venit din pustie o cămilă și plecând genunchii, l-a primit pe dânsul pe spatele ei, ducându-l într-un loc, în pustie, unde erau fiare otrăvitoare și purtătoare de moarte. Iar el, temându-se foarte tare, s-a rugat către Domnul să-i ajute, și s-a făcut acolo cutremur mare și vijelie de vânt a suflat și l-a luat pe el de pe pământ și l-a înălțat în văzduh. Așa mergând, se ruga, și l-a pus pe el pe marginea unui râu pe care vrând el să-l treacă, n-a putut. Și iată că, din apă, s-a auzit un glas care i-a zis:

- Zosima, omul lui Dumnezeu, apele mele nu poate să le treacă nici pasărea lumii acesteia, nici suflarea vântului, nici acest soare, nici ispititorul diavol. Caută însă peste apă și vezi cât este până la cer.

Iar Zosima se ruga cu lacrimi și i s-au arătat doi copaci de la pământ, unul de o parte de râu și altul de cealaltă parte de râu, foarte înalți și frumoși și plini de roade bine mirositoare. Și plecându-se un copac, l-a luat pe Zosima în vârful lui și l-a înălțat mult, iar celălalt copac s-a plecat și el și l-a primit pe Zosima între crengile lui, punându-l pe el dincolo de râu, unde s-a odihnit timp de trei zile.

Și era tot locul acela numai un câmp neted. Acolo stând Zosima, obosit fiind, a văzut un om șezând gol și a socotit că este o nălucire și s-a pecetluit pe sine cu semnul cinstitei și de viață făcătoarei Cruci. Apoi, apropiindu-se Zosima de dânsul, i-a zis:

- Bucură-te, frate.

Iar acela i-a răspuns:

- Darul lui Dumnezeu cu tine. Și iarăși a zis Zosima către el:

- Omule al lui Dumnezeu, cine ești? Iar acela a zis către dânsul: - Tu cine ești și cum ai venit aici?

Atunci Zosima i-a povestit viața sa și toate cele despre dânsul; că s-a rugat lui Dumnezeu și l-a adus aici. Și acela i-a zis lui:

- Și eu cunosc că ești om al lui Dumnezeu, că nu era cu puțință să treci norul și râul cel mare și involburat, fiindcă lățimea râului este de trei mile, iar adâncimea lui este un abis, iar norul ajunge până la cer; iar tu ai venit aici din deșertăciunea lumii.

Apoi, Zosima l-a întrebat:

- De ce ești gol?

Iar omul acela i-a răspuns:

- Tu te bucuri că porți piele de oaie, însă aceasta se strică pe trupul tău, dar privește sus la cer și vezi haina mea cum este.

Și privind Zosima la cer, a văzut fața aceluia ca soarele și haina ca fulgerul și s-a temut foarte, zicând în sine că este fiul lui Dumnezeu, și a căzut la pământ. Iar acela, ținându-l de mână, i-a zis:

- Scoală-te că și eu sunt unul din cei fericiți, vino să te duc la bătrâni.

Și luându-l pe Zosima de mână, l-a dus într-un loc unde erau noroade multe și acolo ședeau bătrânii, asemănare având ca a lui Dumnezeu și noroadele ședeau înaintea bătrânilor cu multă luare aminte.

Văzând pe Zosima, au zis între dâșii:

- Acest om a venit aici din deșarta lume; veniți să ne rugăm lui Dumnezeu să ne descopere taina aceasta, nu cumva a venit sfârșitul lumii?

Și, sculându-se, s-au rugat lui Dumnezeu și iată că s-au pogorât din cer doi îngeri, care le-au zis lor:

- Nu vă temeți de bărbatul acesta că Dumnezeu l-a trimis aici ca să șadă cu voi șapte zile și să primească așezământul vostru și viețuirea și apoi o să se ducă înapoi la locul lui.

Acestea zicând, îngerii s-au înălțat la cer, iar bătrânii l-au dat pe Zosima la unul dintre dâșii, zicându-i: „Păzește pe omul acesta până la șapte zile”. Și luându-l pe el, păzitorul l-a dus la locuința lui și ședea sub un pom, fiindcă la ceasul șase din zi (ora 15:00)

mânca din roadele pomilor și bea apă mai dulce decât mierea și nectarul, și iarăși se ridicau pomii și apa la locul ei până la ceasul șase (ora 15:00) al zilei de mâine. Și auzind norodul că a venit un om din deșarta lume, veneau să-l vadă pe el; și-l întrebau cu deamănuntul, iar el le răspundea la toate întrebările lor. Dar, din prea mare oboseală îmbolnăvinduse, a leșinat; atunci l-a rugat pe păzitorul său, zicând:

- De va veni cineva, spune-le că nu sunt aici, ca să mă odihnesc puțin.

Iar păzitorul auzind, a strigat tare:

- Vai mie! Că istoria lui Adam, acesta voiește să se îplinească la mine. Satana l-a amăgit pe Adam prin Eva, și pe mine omul acesta, prin măgulirea lui, voiește să mă facă mincinos, fiindcă mă îndeamnă să spun minciună, „că nu este aici”. Ridicați-l pe el de aici că voiește să semene între noi sămânța lumii celei deșarte.

Zicând acestea, s-a ridicat împotriva lui Zosima tot norodul și toți bătrânii, spunându-i:

- Du-te frate de la noi, fiindcă nu știm de unde ai venit aici!

Dar Zosima a plâns foarte mult, căindu-se către bătrâni:

- Iertați-mă, domnii mei, că am greșit.

Atunci bătrânii au împăcat poporul și iarăși l-au întrebat pe Zosima cum a venit aici. Și din nou le-a spus el cum s-a rugat lui Dumnezeu ca să vină către dâșii și cum l-a învrednicit Dumnezeu. Iar apoi bătrânii i-au zis:

- Și acum ce voiești să-ți facem?

Iar el le-a zis:

- Voiesc să iau de aici, în scris, toată viețuirea voastră. Iar ei, auzind acestea, s-au bucurat și luând plăci de piatră au început să scrie:

„Ascultați, fiii oamenilor, petrecerea așezământului și viața noastră a fericiților. Fiindcă și noi suntem dintre voi. Căci atunci când a propovăduit proorocul Ieremia și a zis: „Că cetatea Ierusalimului se va da în mâinile închinătorilor la idoli”, atunci și-a rupt Ieremia hainele sale, s-a îmbrăcat în sac și-a pus cenușă pe capul lui și a zis la tot poporul să se întoarcă din calea lor cea vicleană. Auzind acestea, părintele nostru Riham, fiul lui Aminadav, a zis către noi: „Ascultați, fiii și fiicele lui Riham, părintele vostru. Scoateți hainele voastre și nu beți vin, nu mâncați bucate fierte și sicheră și miere să nu puneți în gura voastră, până ce va primi Domnul rugăciunile noastre”.

Și noi am făcut câte ne-a poruncit nouă Riham: pâine coaptă în foc nu am mâncat, untdelemn, vin și sicheră nu am băut, ci numai am plâns plângere foarte mare și ne-am rugat lui Dumnezeu; și ne-a auzit rugăciunea noastră și a întors urgia Sa de la cetatea Ierusalimului și de la norodul Său și l-a izbăvit din mâna celor de alt neam.

Și, după aceea, a murit împăratul cetății Ierusalimului și s-a sculat alt împărat și s-a adunat tot poporul și a zis împotriva noastră: „Unii din oamenii din poporul tău au schimbat calea lor de la noi. Cheamă-i pe dâșii și întreabă-i pentru care pricină au făcut aceasta?” Iar împăratul ne-a chemat pe noi și ne-a zis: „Cine sunteți și de unde vă este patria?” Iar noi i-am zis lui: „Noi suntem fiii lui Riham, fiul lui Aminadav, și când a propovăduit proorocul Ieremia și a zis: „Această cetate se va da în robie celor de alt neam”, atunci împăratul cel mai înainte de tine, auzind și pocăindu-se de păcatele lui, a poruncit la tot norodul să postească și să se roage lui Dumnezeu, iar părintele nostru Riham, ne-a poruncit nouă, zicând: „Scoateți hainele voastre, pâine coaptă în foc și miere să nu mâncați, vin și sicheră să nu beți”, și noi am făcut precum ne-a poruncit părintele nostru Riham și ne-am rugat către Domnul și a miluit Dumnezeu pe norodul Său și Și-a întors urgia Sa de la noi. Iar noi ne-am întărit întru porunca părintelui nostru și am zis între noi că bine este nouă să fim așa totdeauna”. Iar împăratul a zis către noi: „Învoiți-vă cu norodul meu să mâncați pâine și să beți vin și slăviți pe Dumnezeu și o să vă faceți plăcuți lui Dumnezeu și împăratului”. Iar noi i-am zis lui: „Nu, noi facem ascultare lui Dumnezeu și părintelui nostru”.

Atunci, mâniindu-se împăratul, ne-a pus pe noi în temniță, iar noaptea, în temnița unde stăteam a strălucit lumină mare și îngerul Domnului, venind, a ridicat acoperișul temniței și, ținându-ne pe noi de creștet, ne-a scos pe noi din temniță și ne-a ridicat în văzduh și ne-a adus la apa râului acestuia, iar când ne-a trecut pe noi la locul acesta a venit zid de nor și a acoperit deasupra apei și a ajuns până la cer și a despărțit locuința aceasta și nu ne-a despărțit pe noi de pământul acesta, ci ne-a dat nouă acest loc bun.

Și acum ascultați, fiii oamenilor, petrecerea și viețuirea noastră, a fericiților, fiindcă ne-a pus Dumnezeu pe noi în pământul acesta și suntem bine credincioși, iar nu fără de moarte. Pământul acesta rodește poame bine mirositoare, și roadele la tot pomul sunt mai dulci decât mierea, și aceasta este hrana și băutura noastră, neîncetat ne rugăm Domnului ziua și noaptea. La noi, nu este vie, nici arătură, nici rocodele de lemn sau de fier, la noi nu este casă și nici zidire, nici foc, nici cuțit, nici vânt greu. Unii din noi își iau femeie ca să nască până la doi fii și pe urmă se deosebesc unul de altul și cealaltă parte a vieții lor trăiesc într-o curăție și în feciorie. Unul din fiii lor se însoară, iar celălalt trăiește în feciorie și nu este în noi număr de ani, de lună și săptămână. Dedesubtul pomilor ne este așternutul, fiindcă frunzele pomilor cad și nu se strică, că acestea sunt așternutul și acoperământul și nu suntem goi cu trupul, precum ne vedeți și ne socotiți, ci avem îmbrăcăminte de dreptății și nu ne rușinăm unul de altul. În ceasul al șaselea din zi, vine rodul pomilor la apă, de la sine-și, și mâncăm și bem cu săturare și ele iarăși se trag la locul lor. Cunoaștem pe toți dreptii cei din lume și pe cei păcătoși și lucrurile toate vi le știm fiindcă în toate zilele vin îngerii lui Dumnezeu și ne vestesc nouă și faptele dreptilor și ale păcătoșilor și pentru cei drepti ne bucurăm, iar pentru cei păcătoși ne mâhnim și ne rugăm lui Dumnezeu ca ei să se pocăiască și să plângă către Dumnezeu, ca să le ierte lor păcatele. Iar când vine vremea Postului Mare (Patruzecimii), toți pomii încetează de a-și mai da rodul lor și ne plouă Dumnezeu mană din cer (precum a plouat și strămoșilor noștri). Atunci cunoaștem că s-a schimbat vremea anului, iar când vin Paștile, atunci își dau pomii roadele lor cele cu bun miros. Atunci și noi priveghem trei zile, pentru Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, și nu este întru noi nedreptate sau ispite, nici boală trupească, ci este pace și liniște, unire multă și dragoste. Iar când ne primesc pe noi îngerii nu se tulbură nicidecum sufletul nostru, ci mai vârtos se bucură sufletele noastre împreună cu îngerii. Și precum în urmă primește mireasa pe mirele său, așa primește sufletul nostru buna-vestire de la sfinții îngeri; și nu zic nimic altceva îngerii către suflet decât numai: „Te cheamă Domnul”. Atunci iese sufletul din trup cu toată bucuria și se duce către îngeri și îndată îl primesc pe el îngerii și îi zic: „Fericit ești tu, suflete, că ai împlinit voia lui Dumnezeu”. Iar vremea vieții noastre este așa: ieșind din viața noastră, adică din trup, la trei sute șaiszeci de ani, tânăr fiind se desparte de trup, iar la bătrânețe iese din trup la opt sute optzeci de ani, iar ziua sfârșitului nostru ne-o arată îngerul, că atunci când vin îngerii ca să ia sufletul unuia din noi, mergem și noi împreună cu dâșii, iar bătrânimea, văzând pe înger, adună pe tot poporul și ne ducem cântând împreună cu îngerii la locul locuinței noastre, fiindcă nu se află la noi unelte, ci îngerii fac coșciugul trupului nostru. Iar cel chemat la Domnul, fratele nostru, merge împreună cu noi și fiecare dintre noi îi dă sărutare, petrecându-l și fericindu-l. Atunci iese sufletul din trup și îl sărută pe el îngerii, iar noi vedem ființa celui chemat ca o închipuire a icoanei (trupului), fără a deosebi dacă este bărbat sau femeie. Atunci îngerii îl primesc pe el cântând cântarea lui Dumnezeu. Apoi alte cete de îngeri îl întâmpină cu sârguință pe sufletul acela ce vine în văzduh și îi dau sărutare și când intră în locul unde I se închină lui Dumnezeu, atunci îngerii îl primesc pe fericitul suflet, ducându-l la Cel fără de început, Părintele luminilor. Iar atunci când îngerii cântă în cer, iar noi, fiind aici jos, îi auzim pe dâșii, iar când cântăm noi aici jos, ei ne aud pe noi sus, în cer, și așa între noi și între îngeri se suie slavoslovie și laudele către Dumnezeu. Și când sufletul

fericitului va cădea cu fața în jos să se închine Domnului, în ceasul acela ne închinăm și noi lui Dumnezeu, iar când se va scula să meargă la locul orânduit pentru el, atunci mergem și noi în biserică, ca să împlinim mulțumirea către Dumnezeu.”

Toate acestea scriindu-le, adică așezământul și viețuirea lor, au dat această scriere lui Zosima și l-au petrecut până la locul copacilor de lângă râu. Apoi s-au rugat către Domnul, și au zis:

- Dumnezeu, Cel ce ne-ai arătat nouă aceste semne și ai făcut să vină la noi robul Tău Zosima din deșarta lume, iarăși Te rugăm ca să-l duci pe el cu pace și poruncește să se plece copacii aceștia și să ia pe robul Tău și să-l treacă pe el dincolo.

Apoi Zosima și-a cerut iertare și rugăciune de la sfinții fericiți, iar ei i-au zis lui:

- Pace ție, frate. Du-te, povățuit fiind de Dumnezeu!

Și luându-l pe el copacii, l-au pus de cealaltă parte a râului. Atunci s-a rugat Zosima lui Dumnezeu și a venit vijelie de vânt și l-a luat pe el pe aripile lui și l-a pus la locul acela unde l-a găsit șezând. A venit apoi cămila din pustie și l-a primit pe spatele ei, ducându-l opt zeci și cinci de stadii și l-a pus pe el la locul unde l-a găsit și s-a dus cu pace zicând: „fericit ești, Zosima, că te-ai învrednicit să-i vezi pe fericiți”. Și iată îngerul Domnului, venind, i-a zis lui:

- Bine ai venit robul lui Dumnezeu! Vino să te duc la peșteră, la locașul trupului tău, fiindcă o să se facă peștera ta mărturie a pustiei și tămăduire celor ce vor veni acolo! Ardere și chinuire dracilor va fi ea.

Și l-a petrecut pe el cale de 40 de zile și îndată s-a aflat la peștera lui. Și a șezut îngerul Domnului de l-a ajutat pe el să pună plăcile cele de piatră în altarul bisericii celei din peștera lui, pietre ce i-au fost date de acei fericiți.

Iar când s-a suit îngerul Domnului în cer, iată că a venit diavolul cu chip sălbatic și cu mânie mare și tulburat și i-a zis lui:

- Știi că Dumnezeu are să te facă ca pe fericii fără de păcate, asemenea îngerilor. Însă eu vreau să-ți arăt puterea mea și să te prăpădesc pe tine și pe toți cei care vor primi în inimile lor și vor împlini cele scrise pe aceste plăci de piatră.

Acestea zicând, diavolul a fugit și venind îngerul Domnului i-a zis lui:

- Zosima, nu te teme, nicidecum, de satana, fiindcă Domnul o să-ți ajute și pe el o să-l piardă!

Acestea zicând, îngerul s-a suit la cer. Iar după opt zile, luând diavolul cu sine încă 1.360 de draci și venind, l-au răpit pe el, când se ruga, și l-au scos afară din peșteră unde l-au bătut 40 de zile, șuierând de mânie. Iar după aceea a plâns diavolul zicând: „Amar mie! că pentru un om am pierdut toată lumea, fiindcă acesta m-a biruit prin rugăciunea lui”. Și încercă diavolul să fugă de la dânsul, dar sfântul, ținându-l pe el, i-a zis: „Nu te las să fugi de aici dacă nu tei vei jura că de astăzi înainte nu vei mai face rău la vreun om”. Iar diavolul, cu mare plângere, s-a jurat lui și pe tăria cerului, zicând: „Câtă vreme va fi locuința ta și a celor ce locuiesc după tine și după învățătura ta, nu voi veni la locul acesta”. Atunci l-a lăsat Zosima, blestemându-l, să meargă în focul cel veșnic, cu toți dracii care erau împreună cu dânsul. Atunci a venit îngerul Domnului și l-a dus pe el în peștera lui cu multă slavă și a mai trăit Zosima după aceea încă 36 de ani și a dat așezământul și viețuirea sfinților fericiților la toți părinții de prin pustie. Iar diavolul plângea și se văicărea tânguindu-se că dacă se vor propovădui plăcile acelea ale așezământului și viețuirii fericiților în lume, s-a făcut de batjocură, fiindcă oamenii vor rămâne fără de păcate și numai el o să rămână în iad și în muncă.

Iar după ce au trecut 36 de ani, au venit îngerii lui Dumnezeu către Avva Zosima, precum și la acei fericiți, și s-au adunat și toți monahii și s-a citit așezământul lui și toată viața lui și a fericiților și așa și-a dat sufletul. Iar îngerii, primind sufletul lui, care strălucea mai mult decât soarele și suindu-l la cer, îl sărutau pe el, iar trupul lui, cu

cântări cinstindu-l monahii, a fost luat și îngropat ca un odor de mult preț în biserica peșterii. Și au crescut 7 finici în locul acela și au umbrit peștera, iar din peșteră a ieșit izvor de apă, care se vede până astăzi și care tămăduiește sufletele și trupurile tuturor celor ce aleargă la el cu credință.

Iar pe noi, păcătoșii, să ne învrednicească Dumnezeu să urmăm și noi viețuirii părintelui nostru Zosima, și să fim cu toții părtași vieții celei veșnice, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia I se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea împreună cu Cel fără de început al Lui Părinte și cu Preasfântul Duh în veci. Amin.

ROSTUL ÎNCERCĂRILOR¹²

Darurile cu care înzestrează Dumnezeu omul, pe creștin, la Sfântul Botez, sunt:

- Lumina cunoștinței de Dumnezeu.
- Lumina înțelegerii lucrurilor.
- Lumina dumnezeiască în cei desăvârșiți.

Darurile sădite în om așteaptă vreme cu prilej, așteaptă împrejurări de tot felul, ca să se arate cele ascunse în firea omului, fie bune, fie rele, precum și lupta dintre ele.

Toate întâmplările și împrejurările prin care trecem într-o viață, multe de nu mai seamănă o zi cu alta, printre alte rosturi îl au și pe acesta: să vădească, să scoată la iveală cele sădite în ascunsul omului.

Și fiindcă în om sunt două înclinări: una către Dumnezeu și alta către sine - adică împotriva lui Dumnezeu - încercările și ispitele pun omul fie într-o valoare, fie într-o negație.

Expresia: „Ca să se arate gândurile ascunse ale inimii” se află în Noul Testament, spusă prima dată de Dreptul Simeon Preasfintei Fecioare când a adus pe Iisus prima dată în templu. „Iată Acesta este pus spre căderea și ridicarea multora din Israel și ca un semn care va stârni împotriviri, iar prin sufletul tău va trece sabie ca să se descopere gândurile din multe inimii” (Luca 2, 34-35).

Iată pe Iisus între oameni și Sfânta lui Cruce dimpreună cu Crucea Maicii Sale puse: „ca să se dea pe față gândurile a multor inimi”.

Mai departe Scriptura lămurește că unora ispitele le sunt spre mântuire și altora spre pierzare (II Tesaloniceni 2, 11-12). Dumnezeu le trimitea amăgiri puternice ca să dea crezământ minciunii și să cadă sub osândă toți cei care n-au crezut adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea.

Cei înclinați spre Dumnezeu, în încercările care au rostul lămuririi, uneori ca prin foc, se purifică „Cu ochii ațintiți asupra lui Iisus, începătorul și plinitorul credinței, Care, pentru bucuria pusă înainte-I, a suferit Crucea, n-a ținut seama de ocara ei, și a șezut de-a dreapta tronului Lui Dumnezeu. Luați bine seama, dar, la Cel ce a răbdat de la păcătoși, asupra Sa, o atât de mare împotrivire, ca să nu vă lăsați osteniți, slăbind în sufletele voastre. În lupta voastră cu păcatul nu v-ați împotrivit încă până la sânge. Și ați uitat îndemnul care vă grăiește ca unor fii: «Fiul meu, nu disprețui certarea Domnului, nici nu te descuraja când ești certat de EL. Căci pe cine îl iubește Domnul îl ceartă, și biciuiește pe tot fiul pe care-l primește. Răbdați spre înțelepțire. Dumnezeu vă ia ca pe niște fii. Și care este fiul pe care tatăl său nu îl pedepsește?»” (Evrei 12, 2-7).

Iar unde sunt aceste daruri, prin focul ispitelor ca aurul se fac. Cam acestea sunt de prevăzut înapoia poruncii: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei 5, 16).

A înțelege necazurile vieții în rostul lor nevăzut..., e o lumină în sufletul minții.

O întrebare iubirii

„Că așa a iubit Dumnezeu lumea, încât „Și pe Fiul Său, Cel Unul Născut, L-a dat (spre jertfă) ca oricine crede întru El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16).

De ce L-a dat Dumnezeu pe Fiul Său Iisus ca jertfă, și încă Jertfă pe Cruce?

Pentru că singurul grai care mai poate răzbi la inima oamenilor s-a dovedit că nu mai

¹² Părintele Arsenie Boca, *Despre durerile oamenilor vol 4: din învățăturile Părintelui Arsenie Boca*, Credința Strămoșească, 2004

rămâne altul decât jertfa cuiva pentru ei.

Când moare cineva pentru tine, pe acela nu-l poți uita niciodată.

La începutul unuia dintre războaie ieșise o lege că poți lipsi de la război dacă îți găsești un înlocuitor. Greu de găsit un înlocuitor de la moarte.

Era undeva un om cu o casă de copii dar necredincios și trebuia să plece la război. Când era gata de plecare, iată că vine la el un tânăr și-i spune: „Eu sunt singur, chiar dacă mor, după mine nu plânge nimeni, merg eu în locul dumatăle la război!” Și s-a dus tânărul. După oarecare vreme tânărul cade rănit de moarte și cum ajunge acasă moare.

Mormântul său era mereu împodobit cu flori și nimeni nu știa cine i le pune până când, într-o noapte, a fost găsit necredinciosul că-i duce flori la mormânt.

„- Bine, dar tu nu crezi în Dumnezeu!

- Ba acum cred, fiindcă numai Dumnezeu i-a putut da tânărului acestuia iubirea de mine și de copiii mei, ca să meargă el în locul meu la moarte, și asta numai Dumnezeu a mai făcut-o când a trimis pe Fiul Său să moară în locul nostru.”

Ne frământă întrebarea:

Dacă așa de mult ne iubește Dumnezeu cum se face că viața aceasta e așa de apăsată de tot felul de încercări? Sau punând întrebarea cu cuvintele Scripturii: De ce „pe cel pe care-l iubește Dumnezeu îl ceartă, iar pe cine-l primește îl bate”?

Cu alte cuvinte, dacă așa de mult ne iubește Dumnezeu de ce-i viața noastră așa de necăjită?

Fiindcă „pe cât sunt de departe răsăriturile de apusuri, așa sunt de departe judecățile Mele de judecățile voastre” – zice Domnul (Isaia 55, 8-9).

Ca pildă: altfel sunt judecățile unui tată care-și ia la rost copiii, decât e socoteala copiilor. Dar când copiii vin la mintea deplină, atunci înțeleg care a fost judecata tatălui lor când le-a dat bătaie.

Așa și noi, cât suntem înfășurați în trup suntem destul de legați (la minte) într-o înțelegere trupească a vieții, suntem prunci cu înțelegerea. Dar când vom scăpa de muritorul acesta de pe noi, atunci cu mare recunoștință vom zori a mulțumi lui Dumnezeu pentru toate încercările la care ne-a supus cât eram în lume.

Trebuie, prin urmare, să lungim vederea (înțelegerii) până dincolo de zarea vieții acesteia și în cealaltă împărăție, că altfel nu putem pricepe nevoile vieții acesteia și nepricepând-o pe aceasta, pe cealaltă n-o putem răbda. Dar dacă o înțelegem așa cum este, pe una în legătură cu cealaltă, ne întărim cu răbdarea și atunci oricum ar fi de necăjită viața aceasta capătă o valoare neprețuită. Și atunci se întâmplă un lucru minunat: omul iubește necazurile și pe toți cei ce-l necăjesc îndeosebi. De acum creștinul stă liniștit pe conducerea lui Dumnezeu și vede că orice cruce a vieții sale este o mărturie a iubirii părintești a lui Dumnezeu, orice cruce este o treaptă a desăvârșirii.

Deci, dacă des ne împărtășim cu Sfânta Jertfă a Domnului, ne împărtășim cu Taina iubirii supreme a lui Dumnezeu, împărtășire care printre alte daruri are și pe acesta: că ne ridică de la înțelegerea pruncească a vieții la înțelegerea pe care o avea Iisus, în temeiul căreia Îi suntem următori convinși și liniștiți, oricât de neliniștită ar fi marea vieții de aici. La cârma Bisericii e Tatăl nostru.

Noi știm cui credem și știm Cine-i la cârmă.

Suferința

„Fragmente”

Încercat de toate suferințele pe care omul le îndură, autorul Ecclesiastului, ca un strigăt de groază și de deznădejde a aruncat acest dispreț vieții: „Am urât viața, că vicleană este asupra mea fapta cea făcută sub soare, că toate sunt deșertăciune și vânăre de vânt”

(Ecleziastul 2, 17). Tot suferința l-a făcut și pe Iov să spună că omul se naște ca să sufere:

„Adu-ți aminte că viața mea este duh, că ochii mei nu vor mai vedea cele bune. Ochiul celui care mă privea, n-o să mă mai vadă. (...) Ca un nor ce trece pe cer, așa se va pogori omul în locuința morților, și nu se va mai înălța niciodată” (Iov 7, 7-9).

Din această singurătate în care trăiește omul, și în care suferința l-a aruncat ca într-un abis, într-o efortare puternică încearcă să iasă, punând puțin câte puțin stăpânire pe sufletul său. În loc să se lase omorât de suferință, sufletul va încerca să facă din ea un prilej de meditație profundă și de înălțare. Va ajunge să înțeleagă că: „nimic nu ne mărește ca o mare durere”. Sau, cum zice Sfântul Apostol Pavel: „nu numai atât, ci noi ne laudăm în suferințe, bine știind că suferința aduce răbdare, și răbdarea curățire, iar curățirea nădejde” (Romani 5, 3-4).

Într-adevăr, așa cum din fierul turnat în foc se pot face lanțurile puse în jurul gâtului unui popor în robie, tot din fier se poate face și spadă care-l eliberează. Tot așa, din suferințe omul poate face și prilejul care-l omoară (sufletește) și mijlocul care să-l învețe ca altă dată să se ferească de tot ce-l poate face să sufere. Prin suferință omul ajunge să se purifice, să se desăvârșească, să-și înalțe sufletul, să se sfințească și să se creștineze.

Cauza suferințelor suntem noi înșine. Sufletul nostru are deplină libertate s-aleagă între binele și răul pus în față. Căci trebuie să știm că: „fiecare din noi are în el două porniri care ne guvernează și ne poartă acolo unde ele vor să ne ducă: una este dorința născută în plăceri, alta gândul chibzuit de a face binele...”

Aș asemena ființa noastră cu un car, la care sunt înhămați doi cai: unul din ei e blând și de rasă bună, altul e rău și neastâmpărat, pentru că așa îi este neamul. Pe când carele care poartă pe zei pot fi ușor conduse și se înalță liniștit, căci amândoi caii sunt potoliți, cele ale oamenilor se ridică cu anevoie, căci calul năvălaș se lasă cu greu dus și face să-l răstoarne spre pământ, iar calul cel bun vrea să meargă acolo unde merg carele zeilor. E vina vizitiului, care n-a știut să îmblânzească calul năvălaș. E o luptă grea, pe care sufletul trebuie să o ducă ca să stăpânească pornirile rele din noi” (Platon).

Ajungând să înfrângi ispita care te duce la păcat, ai suprimat cauza suferinței. Ai ajuns să nu te mai lași dus acolo unde conștiința te mustră. E o încercare grea, în care trebuie să izbutești. Căci ispita și păcatul te țin înlănțuit între brațele lor seducătoare. E un fel de viață în care conștiința adoarme.

În ceasul în care Dumnezeu începe să pregătească taina curățirii și întoarcerii sufletului spre El, sufletul era prea obișnuit cu păcatul. Primele încercări pe care Dumnezeu le face ca să despartă pe om de păcat sunt dureroase, căci ele te obligă să părăsești ceea ce ți-a plăcut atâta timp. Lacrimile căinței sunt amestecate de durerea părăsirii desfătărilor vieții. Două gânduri se întâlnesc în inima noastră: unul cu care binecuvântăm ceea ce face Dumnezeu, altul cu care plângem ceea ce părăsim. Cei doi oameni, pe care Mântuitorul i-a întâlnit locuind printre morminte, îi strigau: „Pentru ce ne tulburi?” Ca și cum ar fi zis: Lasă-ne aici, în pacea noastră. Ne-am obișnuit cu păcatul în care trăim. Conștiința noastră nu ne mai mustră.

E adevărat că pentru prima dată când într-un suflet intră păcatul, există o protestare puternică. Cu cât sufletul e mai mare, cu atât aceste muștrări ale conștiinței sunt mai puternice. Dacă însă același păcat va mai fi repetat, conștiința va protesta mai puțin, până ajunge să tacă în fața oricărui păcat.

Când începe acțiunea de curățire a sufletului, nimeni nu se poate opri la jumătatea drumului care duce la desăvârșire, oricât de adormită ar fi conștiința și oricât de greu ar fi păcatul. Dumnezeu iartă pe acela care se căiește. „Acela care udă așternutul său cu lacrimi și a cărui față e încrețită de durere” (Psalmul 6, 7) ajunge să zică: „Fericit acela căruia nu-i va socoti Domnul fărădelegea și al cărui păcat este iertat” (Psalmul 31, 2).

Toate acele suflete mari, căzute în păcat și înălțate până la desăvârșire, au trecut prin această suferință.

Oscar Wilde repeta zilnic aceste cuvinte ale lui Goethe: „Acela care n-a mâncat pâinea sa în durere, și nu și-a petrecut nopțile așteptând în lacrimi dimineața care întârzie, acela nu va cunoaște puteri cerești”.

„Mărturisirile” Sfântului Augustin sunt istoria oricărui suflet pe care păcatul îl înăbușă și în care suferința cheamă harul izbăvitor al lui Dumnezeu. După ce pătrunsese în toate templele muzeelor și întrebasese toată știința lumii, când inima îi era pustie de viforul patimilor, liniștea și-a găsit-o în scurta rugăciune făcută în lacrimi: „Dumnezeul virtuților, întoarce-mă la Tine, arată-mi fața Ta și mântuiește-mă. Fă-mă, Doamne, să Te caut”. Lacrimile vărsate în singuratica grădină de la Cassiaciacum, pentru ca să fie ca o spălare de păcat, curățau în același timp și ochii sufletului său, cu care să vadă mai bine pe Dumnezeu și de Care să nu se mai despartă niciodată.

Suferința înțelege astfel, poate fi o adevărată binefacere, căci prin ea omul ajunge să-și vadă toată goliciunea sufletului său. De câte suferințe viitoare n-am fi scăpați, dacă prin suferințele avute am ajunge să ne cunoaștem așa cum suntem! Deseori am încerca să ne judecăm. În fața noastră ne-am pune pe noi, care am fost și suntem, ca să fim judecați de noi, care trebuie să fim. Poate fi, oare, un alt mijloc mai binefăcător de desăvârșire, pe care noi l-am încerca asupra noastră?

Sunt însă suferințe de care nu suntem vinovați și pe care le judecăm ca nedreptăți ale lui Dumnezeu făcute cu noi.

Iov la început nu înțelegea de ce Dumnezeu îl lasă să sufere atât. Ne întrebăm și noi: de ce mâna protectoare a lui Dumnezeu nu mai e întinsă asupra noastră? Mântuitorul însuși a zis în suferințele de pe cruce: „Dumnezeul Meu, Dumnezeu Meu, pentru ce M-ai părăsit?” (Matei 27, 46). Ce mai putem face în fața unei asemenea suferințe?

Dacă omul se naște ca să sufere și dacă toți oamenii suferă, suferința noastră trebuie să o înțelegem, mai întâi de toate, ca o legătură puternică stabilită între oameni. Toate acele inimi, care sunt în stare să compătimească cu suferința, sunt toți aceia care știu să amestece lacrimile lor cu ale oamenilor, toți aceia care pot și știu să iubească omul, toți aceia care înțeleg pe cei care suferă, pentru că ei înșiși au suferit.

Numai infirmiera care a fost și ea bolnavă va înțelege durerile bolnavilor și va ști să le aline.

Numai săracul înțelege suferința flămândului.

Numai o mamă îndoliată va înțelege doliul tuturor mamelor (oamenilor).

Numai păcătosul întors la Dumnezeu va fi bun apostol al mântuirii păcătoșilor.

Toți aceștia sunt izbăvitorii de suferințe ai tuturor oamenilor amenințați să se piardă în acest fluviu universal de dureri, deasupra căruia plutește omenirea.

Cu acest prilej de solidaritate, de ce să nu primesc ca suferința mea să fie binefăcătoarea altora? Așa cum suferințele predecesorilor mei, cu care eu fac un singur om, m-au învățat să merg pe un drum mai bun decât ei, de ce să nu primesc ca suferința mea să servească la fericirea celor ce vor veni după mine? Toate ideile pe care ei le-au gândit și pe care cu atâta suferință ni le-au lăsat nouă, toate străduințele pe care ei și le-au dat, de ce să nu le înmulțesc și să le las generațiilor viitoare îmbogățite cu experiență scoasă din suferințele mele? Căci e necesar ca generațiile actuale să arate viitorimii, cu degetul, o viață mai bună cucerită prin durere.

Suferința pentru alții este stâlpul de care se reazemă propășirea universală a omenirii.

Dacă omul s-a ridicat puțin câte puțin deasupra întunericului, n-a făcut-o decât prin încercări anevoioase și prin muncă plină de suferință. Această înălțime de sacrificii s-a desăvârșit pe Calvar, ca simbol măreț al suferinței pentru alții. Ar putea spune cineva că omenirea de astăzi ar fi ajuns aici - oricât de ticăloasă e încă - dacă Iisus n-ar fi suferit

pentru ea, taină pe care Sfântul Apostol Pavel a numit-o „nebunia crucii”?

Iată dar cum suferința noastră poate servi altora! Suferința este, astfel, legea sacrificiului sub care trăiește omul.

Această suferință, de care nu suntem vinovați și pe care n-o putem suprima noi singuri, de ce n-am primi-o ca pe o misterioasă cale, pe care Dumnezeu ne poartă acolo unde vrea El? Căci „Multe sunt necazurile dreptilor, și din toate acelea îi va izbăvi pe ei Domnul. Păzește Domnul toate oasele lor și nici unul din ele nu se va zdrobi” (Psalmul 33, 18-19).

Dacă „Dumnezeu iubește pe cel pe care-l ceartă” (Evrei 12, 6), suferința ta nu poate fi pentru sufletele noastre, decât ceea ce sunt puternicele lovituri pe care sculptorul le face într-un bloc de marmură care n-are nici o formă pentru ca să scoată o frumoasă statuie. În loc să credem că suferința este o nedreaptă pedeapsă, pe care Dumnezeu ne-o trimite din singura plăcere de a ne vedea suferind, să înțelegem mai degrabă că este timpul când noi avem mai multă nevoie de sprijinul lui Dumnezeu. Când Marta suferea de moartea fratelui său Lazăr, cuvintele cu care L-a întâmpinat pe Mântuitorul au fost: „Dacă Tu ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit. Dar și acum știu că tot ce vei cere lui Dumnezeu, Îți va da” (Ioan 11, 21-22).

Suferința este timpul când noi recunoaștem neputința noastră și trebuința ajutorului lui Dumnezeu.

Tot suferința curăță sufletul și-l face vrednic de sfințenia lui Dumnezeu: „Când El îi lovea cu moartea, ei Îl căutau: își aduceau aminte că Dumnezeu e scăparea și izbăvitorul lor” (Psalmul 77, 34-35).

Încercările sunt trimise în cale să ne conducă la scopul voit de Dumnezeu.

Suferința e un ocol în drumul pe care noi l-am ales.

S-aștepti însă să vezi gândul lui Dumnezeu cu tine, înseamnă să știi să suferi și să faci din suferință un învățător și să-i fii un supus înțelegător. Amin.

Iisus și slăbănogul

Aceștia sunt cei doi fii ai lui Dumnezeu: Iisus, mai înainte de toți vecii, și omul. Acesta de-al doilea, fiind vremelnic, a ajuns rău, a ajuns slăbănog.

Unii sunt slăbănogi după trup, alții după minte: nu pot înțelege și nu se pot bucura de bine. S-a dovedit aceasta în nenumărate rânduri, când Iisus făcea bine omului.

Biblia din 1914; Luca 5, 18-26:

18. Și iată oarecare bărbați purtând pe pat pe un om, care era slăbănog, și căutau să-l ducă pe el înăuntru, și să-l pună înaintea Lui.

19. Și neaflând pe unde să-l ducă pentru mulțimea norodului, suindu-se deasupra acoperământului, și printre cărămizi, l-au slobozit pe dânsul cu patul în mijloc, înaintea lui Iisus.

20. Și văzând Iisus credința lor, a zis lui: Omule, iartă-ți-se ție păcatele tale.

21. Și au început a cugeta Cărturarii și Fariseii, grăind: Cine este acesta ce grăiește hule? Cine poate să ierte păcatele, fără numai unul Dumnezeu?

22. Iar cunoscând Iisus gândurile lor, răspunzând, a zis către dânșii: Ce gândiți întru inimile voastre?

23. Ce este mai lesne, a zice: Iartă-ți-se ție păcatele tale, sau a zice: Scoală și umblă?

24. Ci ca să știți, că putere are Fiul Omului pe pământ a ierta păcatele, (a zis slăbănogului): Ție îți grăiesc! Scoală, și luând patul tău, mergi la casa ta.

25. Și îndată sculându-se înaintea lor, a luat patul pe care zăcea, și s-a dus la casa sa, slăvind pe Dumnezeu.

26. Și spaimă a cuprins pe toți, și slăveau pe Dumnezeu; și s-au umplut de frică,

grăind: Că am văzut lucruri minunate astăzi.

Iisus a tămăduit un slăbănog. Nu-i nici o mirare, Dumnezeu fiind. Ce-a făcut? L-a iertat de păcate, de greșelile săvârșite împotriva vieții, împotriva firii sale, și i-a dat porunca să fie iarăși om, rudenia lui Dumnezeu.

De altfel, pentru această refacere a omului a și venit Iisus între oameni. El ne-a spus cu toate prilejurile că păcatele, greșelile împotriva vieții, acestea sunt cauza pentru care omul a ajuns un mutilat al vieții acesteia.

Refacerea omului este refacerea acestei înrudiri pierdute.

E de neînțeles cum nu simte omul cu sufletul că a ieșit din omenie, ci abia simte cu trupul că s-a despărțit de Dumnezeu și a ajuns o grămadă de doage.

E de neînțeles că durerea trupului îl face să ceară ajutorul lui Dumnezeu, pe când de durerea sufletului, de strâmbarea sau amorțirea lui, nici că se mișcă.

E de neînțeles cum oamenii aleargă după sănătatea trupului, iar după iertarea păcatelor așa de puțini. Aceasta din urmă o face înțeleasă pe cea dintâi.

Iisus le avea pe amândouă: și puterea de a ierta păcatele și puterea de a tămădui firea de neputință. Făcea ochi unde nu erau din naștere, îndrepta gârbovi, învia nervii amorțiți de păcate, învia morții omorâți de moarte.

Nouă, preoților, încă ne-a dat Iisus jumătate din darul Său: darul de a ierta păcatele omului în Numele Său. A doua jumătate a tămăduirii organice, nu ne-a mai dat-o, fiindcă și așa toți oamenii așteptăm să fim transformați din oameni pământești, în oameni duhovnicești, în oameni nemuritori, în oameni cerești.

A făcut Iisus minuni - și oamenii cred că cele mai mari sunt cele care privesc sănătatea trupului. Dar marea minune a Învierii din morți e ceea ce mărturisim când zicem: „aștept învierea morților și viața veacului ce va să vie”.

Abia atunci va scăpa firea omului de slăbănogie. Dar puțini o spunem conștient și foarte puțini convinși.

Până atunci are puțința de a scăpa de păcate. Și aceasta e o minune mai mare decât a tămădui un stomac, o mână uscată sau repararea unui ochi. Sunt lucruri grele și acestea, dar n-au nimic religios în ele. Le fac și medicii.

În definitiv ce cere omul? Omul cere mereu lui Dumnezeu minuni.

Dar Domnul? Dumnezeu cere omului sfințenia pe care a pierdut-o. Acesta-i singurul lucru pe care-l cere și Dumnezeu din partea omului. Iar sfințenia vieții o pot avea și oamenii cu un trup neputincios.

De aceea nouă, preoților, Iisus ne-a dat numai jumătate din darul Său, rămânând ca cealaltă (jumătate) Însuși să o împlinească, atunci când va înceta desăvârșit slăbănogia omului, „la Înviere”.

Dar a doua nu se dobândește fără prima. Însăși vestirea Împărăției cerurilor a început cu cuvântul pocăinței.

Cuvântare la molitvă

E ultimul cuvânt pe care vi-l spun. Nu te simți mai aproape de Dumnezeu și de oameni ca de pe Cruce. Dar nouă nu ne-a fost rânduită, pentru că nu suntem vrednici.

Am vrut să vă țin „ieri” acest cuvânt, dar am vrut să aleg oamenii care vin pentru mântuirea sufletului, pentru ca să nu-l spun în vânt.

Eu nu vă dau neapărat canoane, mătăanii, rugăciuni și post, ci vă îndemn să vă schimbați purtările și să-I mulțumiți lui Dumnezeu pentru crucea pe care v-a dat-o, că Sfânta Biserică, Sfânta Împărtășanie le știți - dar faptul acesta l-am găsit de cuviință să vi-l spun mai mult.

Vreau să vă schimb lacrimile voastre în bucurie, că mulțumind lui Dumnezeu de toate

durerile și schimbându-vă purtările vă veți bucura. O veți face?

Unii cred că rugăciunea însemnează a sta în genunchi sau a rosti din gură sau gând: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”.

Dar rugăciunea cea adevărată este a te simți mulțumit și a-ți deschide sufletul să te simți aproape de Dumnezeu. Iar care o fac pe aceea, Dumnezeu să le ajute.

Cei care au dureri și suferințe sunt cei distinși, pe care i-a ales Dumnezeu pentru Împărăția lui cea veșnică, căci veșnic e orice om - dar care veșnicie?!

Dometie, un călugăr tânăr de la Muntele Athos, era foarte vesel, tot timpul cânta. Într-o zi l-am găsit în chilie plângând și l-am întrebat de ce plânge. Mi-a răspuns că l-a părăsit Dumnezeu. Eu l-am întrebat, cum? și a zis: „-Nu mai am nici un necaz, sunt scutit de supărări”.

Care dintre voi ați plânge pentru faptul că v-a părăsit Dumnezeu, în cazul că v-a luat crucea? Căci nu v-a bătut nimeni piroane în mâini și nici cunună de spini nu v-a îndesat pe cap. Sfântul Apostol Pavel zice așa: Roagă-te neîncetat, muncește neîncetat și mulțumește lui Dumnezeu neîncetat, pentru toate bucuriile și durerile pe care ți le-a dăruit. (1 Tesaloniceni 5, 16-18).

Viața aceasta nu este numai pentru a strânge averi, sau numai pentru a te îmbrăca, căci nu aceștia sunt oamenii fericiți, ci aceia care au o cruce de purtat.

Mă doare mult faptul că sunt unii care se supără pentru suferințele pe care le au din cauza bolilor, pentru că nu sunt înțeleși în familie, dar puțini sunt acei care vin pentru mântuirea sufletului. Amin.

Iisus în fața prejudecăților

Printre păcatele minții sunt înșirate și prejudecățile. În fața lor Iisus a ieșit osândit. Acestea se mai numesc - după intensitatea lor - bănuieli, presupuneri, formalism etc., care și-au pierdut fondul.

Prejudecățile nu sunt judecăți. Acestea cer un efort, pe când prejudecățile nu. De aceea stau mai la îndemână și câștigă pe mai mulți.

Unul dintre gânditorii vremii noastre are cuvântul acesta: e de ajuns să primești o singură idee greșită, ca principiu conducător, ca pe urmă să nu existe absurditate posibilă la care să nu ajungi în chipul cel mai logic cu putință (Bergson).

Decăderea în formalism și prejudecăți era multă în Israel și veche. Astfel Dumnezeu a avut mult de îndurat cu ei, încât printr-unul din prooroci le atrăgea aminte: „Vai, celor ce zic răului bine și binelui rău; vai, celor ce zic luminii întuneric și întunericului lumină” (Isaia 5, 20).

Punctul lor de vedere - ochiul lor - așa vede; iar mintea judecă, în consecință, greșit. „Acesta e ochiul care trebuie scos”. Structura aceasta sufletească a ochiului curat sau viciat o pomenește (descrie) Iisus. Capacitatea de adevăr și efortul întregii vieți pentru el, luminează ochiul și ochiul luminează lucrurile; incapacitatea însă, refuzul incapacității, le întunecă.

Structura interioară se proiectează în afară în câmpul realului, pe care-l vede după subiectivitatea sa: luminat sau întunecat.

Iisus a avut multe de pățit cu structura formalismului iudaic, cu ochiul pe care voia să-l scoată fiindcă îl supăra lumina lui Iisus. Formalismul era ca și prejudecățile: ochiul nopții.

Fariseii se sminteau de El pentru nimicuri, ca de pildă: că nu se spală pe mâini înainte de mâncare, că dacă sfârâmau ucenicii câteva spice sâmbăta, după ei însemna că treieră, deci El e călcător de lege.

Dar de câte ori a fost provocat Iisus n-a rămas dator. El le-a făcut fariseilor cele mai

aspre îndreptări - deși cu liniște - chiar dacă era invitatul lor la masă.

Iisus nu putea suferi încremenirea legii în formalism, obiectivare sau socializare. Aceasta era o decădere în Israel, permanent combătută de Iisus: căderea în literă, care ucide și confiscă Duhul; ori El aducea Duhul care dă viața și face liber.

Iată deci obârșia conflictului ireductibil dintre Iisus și farisei; dacă Iisus nu se poartă, nu face și nu respectă Legea ca ei, e un călcător de lege și va trebui pedepsit cu Legea. Ceea ce au și făcut.

Sfințenia Sa, minunile pe care nimeni nu le-a mai făcut între oameni, încă nu erau motive suficiente de a le lumina ochiul cunoașterii Adevărului, ci motivul de cea mai gravă bănuială, că le face cu ajutorul dracilor.

Iată câteva prejudecăți ale iudeilor față de Iisus, care-i împiedicau să se lumineze, crezându-se ei în lumină.

Dar: „drepte sunt căile Domnului și cei drepti merg pe ele; iar ceilalți pe aceleași căi se împiedică și cad” (Osea 14, 10).

E grea mântuirea și propovăduirea ei e plină de riscuri, chiar propovăduită de Iisus - Lumina lumii.

Cu toate acestea și peste acestea e în firea luminii să lumineze și iarăși să lumineze.

Orbul din naștere și sufletele oarbe

Multă vreme nu am înțeles tâlcul orbului din naștere. Nu înțelegeam explicația lui Iisus.

Nu-i de mirare, căci e deosebire mare este între noi și Iisus! Noi dăm să trecem cât mai repede pe lângă „lazării” lumii acesteia, neputând răbda suferința lor, pentru că suntem incapabili în fața ei. Bani n-avem, putere n-avem, inimă n-avem, n-avem nimic în fața suferinței. Deci fugind de „lazări”, fugim de propria noastră nimienie.

Așa și ucenicii, delegații noștri de lângă Dumnezeu, Îl întrebau pe Iisus: „Învățătorule, cine a păcătuit, acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?”

Când nu poți nimic, faci „știință”, întrebi de cauză, iar când cauza e un păcat, faci morală. Oricum, chiar încercuți în neputință, încercăm o măsură preventivă. Ceea ce au pățit alții, tu poți să nu pățești dacă ocolești greșelile lor.

Se vede că Iisus vorbea cu ucenicii despre puterea dezastruoasă pe care o au păcatele, greșelile împotriva vieții, tendința de a schimonosi viața omului și a o chinui în întunericul orbirii și a altor suferințe.

Acum să vedeți deosebirea dintre noi și Dumnezeirea lui Iisus. Iisus era și este Dumnezeu. Mulți n-au știut; și Mulți nu vor ști până la sfârșitul lumii că Iisus este Dumnezeu (pentru că nu vor să știe).

Vindecarea aceasta minunată a orbului din naștere face dovada Dumnezeirii Lui și-i arată omului marginile puterii și științei sale.

Noi ocolim „lazării”, dar Iisus îi cunoștea și îi chema la Sine. Îl cunoștea pe Natanael pe când era copil mic, ascuns sub frunzele de smochin de urgia lui Irod. Cunoaște acum pe orbul acesta mai înainte de a se naște, dezvăluindu-ne cu el o taină a lui Dumnezeu: că nu s-a născut orb nici pentru păcatele lui, nici pentru păcatele părinților săi, ci ca să se arate lucrul lui Dumnezeu cu el.

Într-o altă împrejurare, Iisus Se mărturisește a fi mai înainte de Avraam; iar în alta, mai înainte de a fi lumea. O icoană Îl arată pe Iisus zidindu-l pe Adam. Și așa este: „Toate printr-Însul s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut” (Ioan 1, 3). A face ochi vii din pământ și scuipat, nu mai e treabă de om, ci lucrul lui Dumnezeu. A drege niște ochi, a tăia albeața de pe ei o mai fac și doctorii, dar a face ochi noi și încă din așa material și pe care îi mai și trimiți la spălat în apa Siloamului, iar asta la un orb

din naștere, aceasta a putut-o face numai Cel ce l-a zidit pe Adam cu mâna Sa din țărână.

Acesta este tâlcul tămăduirii orbului din naștere: Dumnezeu Tatăl a vrut să descopere lumii pe Dumnezeu Fiul, ca Creator al lumii și ca autor al vieții. La această voință a Tatălui s-a aprins Duhul lui Iisus, Și-a însușit această voință ca o misiune a Sa în lume.

Necurăția sufletului

Cea mai mare necurăție a trupului este o nimica toată față de necurăția sufletului pângărit. Puțină apă și puțin săpun sunt de ajuns ca toată murdăria trupească să fie spălată: și noroiul și murdăria și păduchii și urâciunea. Însă murdăria sufletului nu se poate spăla cu nici un mijloc, până ce nu se înnoiește sufletul.

Un parchet murdar se spală fără să fie nevoie să-l înlocuiești cu altul ca să fie curat. Însă aerul încărcat din casă nu se poate spăla cu nimic, nu se poate curăți, trebuie să fie înlocuit cu aer proaspăt.

Tot așa trebuie să fie și cu sufletul. Sufletul întinat trebuie să fie renăscut, reînnoit, ca să fie curat. Când camera are fereastră, este ușor ca aerul stricat să fie dat afară și înlocuit cu altul proaspăt. Însă cum se va împrespăta aerul în camera lipsită de ferestre și ușă? Sufletul care are vreo fereastră îndreptată spre Dumnezeu, ușor va fi împrespătat, curățit, renăscut. Dar cum se va curăți însă sufletul întinat în care nu este nici-o deschizătură spre Dumnezeu, Izvorul împrespătării și al întineririi sufletului?

Sora moarte

Sora moarte ne dezleagă de cele de aici: de ispite, de căderi, de pământ... de necazuri. De aceea, cine o primește ca pe o dezlegare de acestea, o dorește ca pe o odihnă și ca pe o cale de unire cu Hristos, și pentru acela - ea e sora moarte. Pentru cei legați cu pământul, ea e înspăimântătoarea sentință de moarte.

Sora moarte mai are și darul că aduce călătorului din lumea aceasta toate întâmplările vieții sale într-o clipită.

Deci este o vreme când toți muritorii, ori vor, ori nu vor, ori cred, ori nu cred, trebuie să cunoască Adevărul, căruia poate că o viață întreagă l-au stat împotriva.

Concepția de viață

I.

Prin natura lucrurilor suntem deodată și ființe ale lumii fizice și ființe ale lumii metafizice. Ca atare putem trăi o vreme fără pâine dar nu putem trăi fără o concepție de viață.

Dacă ne limităm obârșia și destinul nostru numai la lumea fizică, atunci rămânem cu o seamă de probleme neînțelese și nerezolvate, trăim între adevăruri și secundar; cele fundamentale - Adevărul în sine - ne rămâne inaccesibil.

În câmpul rațiunii apar însă întrebări care-i depășesc și posibilitatea și competența. Kant, de pildă, a pus pe două coloane mai multe perechi de teze și antiteze, demonstrate cu aceeași stringentă logică fiecare.

Dar faptul că aceeași rațiune poate demonstra logic, și pozitiv și negativ, unul și același lucru, a adus la contestația competenței rațiunii în rezolvarea problemelor de limită ale existenței. Existența problemelor limită face loc unui alt organ al cunoașterii, bazat pe revelație: cunoașterea prin credință. „Credem” pe cuvânt pe cei ce au văzut, în locul nostru, existența piramidelor și credem și pe cei ce văd structura atomului și credem pe cuvânt și pe Omul care S-a pogorât din Cer și ne-a spus în ce constă aceasta.

Faptul că omul presimte probleme și adevăruri ce-l depășesc, îl îndreptățește „să

creadă și în existența lui Dumnezeu”. Această credință vagă, aproape de competență, mai filozofică, nu-l angajează real în a-și corecta cumva modul de viață, sau să-și pună vreo ordine în cunoștințe.

Momentul decisiv al omului nu e însă cel „metafizic” care nu-i angajează viața, ci e momentul religios, când omul în cauză se recunoaște răspunzător de concepția sa de viață.

Nu avem liniște și echilibru până nu ne decidem, în timp, ce facem cu eternitatea noastră? Ce facem cu Hristos? Căci El ne-a descoperit (revelat) nouă toate. El ne-a descoperit adevărul fundamental al eternității și întoarcerii noastre la Dumnezeu, ca Tată al omului.

În ordinea religioasă, adică a atârnării noastre de Ființa Supremă, Adevărul e neasemănat mai mult decât în ordinea fizică a existenței. Aici, pe pământ, adevărul e concordantă, evidentă, pe când în ordinea religioasă Adevărul devine Ființă activă, capabil să ridice sufletul la alt nivel de existență. Așa înțelegem pe Iisus Hristos când a spus că El este Adevărul, Calea și Viața - și acestea veșnice.

Omul care-și angajează viața în concepția religioasă nu mai e singur în nimic, sau fără apărare, sau fără victorie dincolo de zarea lucrurilor. El prinde în viața sa vremelnică elemente veșnice, începe să semene cu Iisus.

Dacă și în realitate lucrurile ar sta tot așa de clar, n-ar fi atâta discuție între oameni în privința lui Iisus. Concepția creștină despre viață nu se transmite nici ereditar și nici nu se dobândește cu ușurință, nici numai din lectură. În concepția creștină vie nu se poate intra sau rămâne fără să fii în stare de un risc: al lepădării de sine și, uneori în istorie, al lepădării chiar de viață dacă împrejurările o cer.

Nu în afară, în noi chiar, în fiecare, Iisus are mulți protivnici, care-I închid usa, Îi întorc spatele, Îi sting lampa rațiunii sau I-o afumă cu patimile, sau Îi ridică piedici „practice în cale”.

De ce e refuzat creștinismul de fiecare în genere?

E refuzat nu din vreun motiv întemeiat, ci dintr-o viclenie inoculată naturii omenești, care se alipește de plăcere ca de un “bine” și se depărtează de durere sau jertfă ca de un „rău”. Creștinismul practic, prin natura lui, stăvilește dărpănarea firii omenești prin patimi care produc o plăcere imediată, dar care cu timpul, devastând, întunecă totul și pervertesc înțelesurile cuvintelor de bine și rău, punându-le unul în locul altuia.

În faza tinereții e preferată plăcerea, nicidecum frânarea ei. Cine, așadar, va scăpa de toate capcanele ei?

Abia dacă o mai stăvilesc puțin cei ce practică credința după cuvintele stabilite de Biserică.

Concepția (religioasă) de viață trebuie să ți-o formulezi la un nivel de gândire și vocabular, analog cu cel al profesiunii, căci mulți se rușinează de pauperitatea (sărăcia) în care se găsesc sub raport religios și, chiar când au bunăvoință, constată că terminologia fuge în vremea copilăriei.

Ca în toate domeniile, așa și în domeniul credinței avem un aspect practic și unul abstract. Se pot întâmpla greșeli și într-unul și în altul dar se pot corecta și greșelile. Deci, din aceste motive „de control”, pentru deprinderea dreaptă a credinței și a traducerii ei în viața concretă trebuie să-ți alegi un duhovnic. Numele lui vine de la Duh, Duhul Sfânt: om care interpretează viața sa prin alt Duh, decât al cărnii, al vremelniciei. Acest alt mod de interpretare a vieții, după Duhul lui Dumnezeu, nu se poate deprinde din simpla lectură sau auzirea slujbei din biserică, ci prin ucenicie sinceră la un duhovnic cu larg orizont interior. Funcția lui e neasemănat de mare pentru sufletul nostru. Duhovnicii sunt investiți cu puterea iertării și tămăduirii căderilor noastre, a înfrângerilor noastre morale. Ei pot liniști sufletul și-l pot scoate din crize.

Cum însă calea plăcerii „aleasă” ca principiu de viață e calea decăderii, și cum toți duhovnicii, într-un cuvânt, caută să scoată sufletul omenească din această robie, aflăm motivul nemărturisit pentru care tinerii nu prea mai dau pe la duhovnici.

*

În concepția justă de viață firește că trebuie să fim lămurii și cu funcțiile vitale ale instinctelor.

Instinctul e o lege a naturii fizice, care urmărește perpetuarea speciei, selecția ei, etc. Pe aceste rosturi ale naturii a căror împlinire este însoțită de plăcere se prind cârligele diavolești. Se întâmplă că omul la o sugestie vicleană a diavolului asupra unui rost al naturii, desface rostul de plăcere și urmărește numai plăcerea, evitând rostul. Capacitatea aceasta a omului de a tăia instinctul în două: plăcerea de scop, îi aduce însă vicierea naturii sale, degradarea ei, animalizarea, cu urmări fatale, atât pentru natura fizică cât și pentru spiritul său care „s-a învoit” cu această denaturare sau fraudă a naturii. Aceasta stă la originea noțiunii de „păcat”.

Înfrângerile repetate devin cu timpul a doua natură - devin patimă, deci o forță care silește natura la degradare și la finalul ei, moartea desăvârșită.

Sunt forțe favorabile omului și sunt forțe potrivnice omului, care se confruntă la toate nivelele, și în afară și pe terenul naturii omenești. Ar fi incompletă o convingere religioasă care ar ignora existența acestei forțe negative numită diavol și păcat. Păcatele sunt înfrângerile morale ale omului și biruințele sugestiv demonice asupra rațiunii și voinței omenești.

Deci tot omul trebuie să simtă obârșia gândurilor ce-i vin în minte, de unde vin și ale cui sunt. Deci ce valoare au, pentru a pricepe unde-l vor duce.

„Păcătuind” mereu, ajungem până la pierderea definitivă a libertății duhului. Instinctele devin patimi, patimile (devin) a doua natură, vârsta nu mai cuminește nimic.

Împotriva credinței creștine, care spre salvarea sufletelor descoperă și demască această momire vicleană, s-au dus lupte perfide, urgii istorice, veacuri de-a rândul. Deși creștinismul a fost reprezentat numai din când în când de sfinți, apărât de orânduirea bisericească pe cât s-a putut, iar numărul credincioșilor variabil și fără prea mare putere, el totuși a dăinuit, dăinuiește și va dăinui prin alte elemente: prin obârșia sa divină, prin concluzia finală a credinței, prin mărturia conștiinței a eternității sufletului nostru și prin asistența nevăzută a lui Iisus, contemporan viu cu toți credincioșii Săi din toate veacurile până la sfârșitul timpului.

Dacă creștinismul n-ar pune în mod personal fiecăruia problema socotelilor noastre cu eternitatea, darea de seamă la sfârșitul acestui mod de existență asupra modului cum ne-am interpretat destinul nostru, atunci Iisus ar fi numai un filozof, care n-ar angaja viața însăși a omului. De aceea mulți, ca să „scape” de „El”, Îl consideră doar ca pe un „mare inițiat” de care mai au și alte religii; un mare om, dar numai om, cel mult inspirat de Dumnezeu.

Poziția ortodoxă însă e cea din botezul Bisericii și mărturia Sfinților. Numai apariția unică a lui Iisus pe pământ a putut impresiona și determina tăierea în două a cronologiei. El singur a făcut dovadă că este Autor al vieții și Stăpân al morții. De El singur ascultă și vântul și marea și peștii și pâinea. El e Dumnezeu viu și etern, contemporan cu toți credincioșii Săi, iubitor de oameni, dar și în măsură să-i cheme la răspundere, în stare să le consfințească eternitatea precum și-au trăit vremelnicia.

Fără judecata din urmă, atât a vieții particulare la încetarea vieții pământești, cât și a vieții de obște a tuturor oamenilor datorită unui cataclism, creștinismul iarăși ar fi incomplet, n-ar angaja viața și i s-ar fi stins continuitatea. Judecata revelează structura noastră sufletească - responsabilitatea, libertatea duhului, vinovăția pentru pierderea acestei libertăți, sau răsplata pentru realizarea acestei libertăți, de care suntem conștienți

la nivelul conștiinței.

Deși Iisus e cu noi în mod tainic, după cum a zis: „până la sfârșitul veacurilor”, noi însă Îl așteptăm, după cum iarăși a spus, să vină a doua oară, dar de data aceasta cu slavă și putere ca ale Unuia Dumnezeu, cu Care la acea dată escatologică nu mai discutăm în contradictoriu.

II.

Cazna ascetică are multe temeuri. Unul dintre temeiurile ascezei e însăși constituția noastră omenească, deoarece trăim deodată și „în paralel” două vieți distincte: una fizică (biologică, fiziologică) și una metafizică și religioasă.

Viața fizică este supusă condițiilor mediului extern și ale mediului intern (mediul endocrin, etc.), este supusă apoi cenzurii timpului și în final a morții.

Viața spiritului în schimb e o viață eternă.

În concret noi suntem o sinteză între vremelnicie și eternitate, între materie și spirit; iar această sinteză se află într-o continuă tensiune, într-un continuu dialog.

Viața fizică, supusă simțurilor, le are pe acestea (simțurile) criterii de echilibru, precum și prelungirile simțurilor, științele pozitive, empirice, civilizația în genere. Omul totuși nu e mulțumit numai cu cel mai bun confort cerut de simțuri și oferit de știință, de aceea întrevade și alte coordonate ale existenței, ale legăturii sale ontologice cu cerul. Sunt deci două moduri de a gândi existente.

Unul materialist, în perfectă armonie cu simțurile și datele imediate ale cunoștințelor, o rațiune practică, limitată de „aici”. Direcția materialistă a gândirii e veche, începând de la Democrit. Acesta nu are un inventar prea amplu de probleme, iar cele ce trec dincolo de limitele empirice ale existenței văzute, le declară inexistente, mitice, ficțiuni etc.

În cursul istoriei gândirii însă s-a ajuns și la punerea în discuție a însăși rațiunii ca unealtă a cunoașterii exacte a realităților, întrucât se băgase de seamă încă de Socrate că sofistii puteau „dovedi” cu aceeași logică și teza și antiteza uneia și aceleiași probleme. În „critica rațiunii pure” se pun pe două coloane tezele și antitezele rațiunii, de asemenea se inventează și cele 13 categorii ale rațiunii peste care ea nu poate trece; deci se face dovada că e limitată, condiționată și osândită la relativitate. (Nu se poate gândi în afară de timp, spațiu, cauzalitate, finalitate, etc.).

Această infirmitate a rațiunii cu privire la cunoașterea și definirea adevărului și a altor probleme de limită, care totuși frământă profund sufletul omenesc dar îi depășește cu evidența puterile naturale, face loc Rațiunii divine sau Revelației.

Rațiunea divină S-a întrupat într-un adevărat dar unic, Iisus Hristos, Dumnezeu adevărat și om adevărat. El ne-a descoperit obârșia noastră divină, eternitatea noastră, răspunderea pentru modul și comportarea în viața vremelnică, Judecata universală și cele două împărății, care consfătesc veșnic deciziile noastre, prin care ne-am interpretat viața pe pământ.

Deci modul natural al rațiunii are acum și pe al doilea mod al gândirii existenței, modul supranatural al Rațiunii divine.

Pentru a „vedea” existența în mod divin trebuie să ieșim din tensiunea trup-suflet, să ne ducem rațiunea noastră, cu smerenie, sub lumina divină a harului. Toată această treabă e subiectul asceticii, adică a convertirii practice a tuturor energiilor noastre oarbe, la ascultarea de Adevăr și Eternitate.

III.

Viața creștină se poate duce la două nivele: unul, al poruncilor și altul, al sfaturilor evanghelice.

Trăirea la nivelul poruncilor asigură mântuirea.

Trăirea la nivelul sfaturilor - desăvârșirea.

Pentru ca să poți urma pe Iisus la nivelul sfaturilor evanghelice se cer în permanență

de dimineată și până seara:

1. lepădarea de sine
2. rugăciunea
3. postul

În modul de viață strict ascetic aceste condiții se concentrează în votul:

- sărăciei
- al fecioriei
- al ascultării necondiționate (de povățuitorul în drept).

Se cer acestea pentru o simplificare a vieții, ca să poți fi de o treabă (de folos) cauzei lui Dumnezeu în lume. Dar tocmai pentru împlinirea acestui rost trebuie să avem ca neapărat necesară însușirea sufletească a smereniei.

Cu aceste condiții, pricepute cât mai complet și limpede posibil, iar pe de altă parte urmărite cu entuziasm în realizarea lor, fără slăbire din cauza greutăților pe care le ridică firea veche, lumea și ispititorul, nevoitorul poate ajunge la măsuri dumnezeiești de chip și asemănare cu Iisus.

Toate aceste condiții, explicate și aplicate practic și cu de-amănuntul, sub controlul unuia care a trecut prin nevoințele acestea - deși în linii generale toți pricep despre ce e vorba - au ca scop de a da posibilitate fiecărui creștin de a-și verifica putințele și neputințele, de a-și căuta cea mai bună integrare a vieții sale în destinația sa.

Nu trebuie să ignorăm greutățile și barierele, în fața cărora trebuie să ne oprim, dacă e cazul - chiar dacă fascinația frumuseții trebuie ocolită sau „primită” cu prudență, mai ales dacă apare prea devreme.

Iată, de pildă, câteva prudențe în privința aplicării postului.

Întrucât postul lipsește organismul de hrană „suficientă”, țesuturile își restructurează rezervele, își micșorează volumul și greutatea, scade tensiunea umorilor, în final: „micșorează, stinge chiar alipirea de materie, indirect ajută dezlipirea de lume, de trupul propriu, de trupul altora - ochiul se curățește de senzualitate, de asemenea și celelalte simțuri se purifică. Sufletul devine mai străveziu spre celălalt sens al vieții și trage și trupul la liniște”.

Tensiunea dintre cele două moduri de viață, după trup (fără vreo slăbire a patimilor) și după duh, se rezolvă pozitiv dar și negativ.

Negativ: înfrânarea patimilor principale, în regim de post și abstenență, poate duce organismul în situații prin care energia cinetică (de mișcare) a acestora se „travestește” în alte patimi care în primă aparență n-ar avea nici o legătură cu patimile capitale istovite conștient. „Transferul” energiei oarbe a instinctelor, mai ales dacă acestea au dat de „gustul” patimilor care le-au viciat rostul, poate duce la deranjuri mintale întrucât „cenzura” minții poate fi „învăluită” de „obsesii” încât echilibrul se clatină, și astfel putem să ne trezim în domeniul psihiatriei.

Deci cu privire la post și înfrânare trebuie observat mai întâi pe concret care sunt posibilitățile reale, în timp mai îndelungat, pentru că factorii ereditari ai fiecărui ins sunt diferiți, și abia la urmă să ne aranjăm totul. Strămutarea ordinii naturale a organismului și a minții care-l servește la acel nivel este totuși cu risc, cu salt în ordinea mai presus de fire a lucrurilor.

Însăși credința e un risc al rațiunii.

Postul e rânduit și de Biserica drept o perioadă de subțiere a minții, ca să poată înțelege adevărurile fundamentale ale creștinismului. (Astfel, Nașterea Rațiunii Divine - Logosul - în om adevărat e însoțită cu postul Crăciunului înainte; Învierea din morți a Domnului - cheazăie a învierii tuturor oamenilor, biruința definitivă asupra morții și păcatului - starea mai presus de fire a trupurilor înviate e însoțită cu postul Paștilor înainte.)

Deci pentru trăirea creștinismului la nivelul sfaturilor, a sporirii de la chip la asemănare, trebuie smerenie și post și să nu umbli de capul tău.

*

Ca adevăruri fundamentale știm că omul este fiul lui Dumnezeu și că viața aceasta este capabilă de îndumnezeire, deoarece toți creștinii avem pe Hristos întru noi, iar prin Botez suntem îmbrăcați launtric întru Hristos, Care face toată desăvârșirea noastră dincolo de marginile puterilor noastre.

*

În firea minții omenеști este sădită necesitatea unui garant al lumii, al adevărului, al realului și al omului însuși. Dar dacă (mintea) nu-L primește pe Care este, altul nu găsește: și îndată nu mai este nimeni care să garanteze nici veșnicia ta.

„Toate îmi sunt date Mie de Tatăl”, în garanție, în sprijinire și în desăvârșire.

Dacă putem fi trași la răspundere pentru o viață, ca timp pierdut, și osândiți la o eternitate negativă, absurdă, aceasta se face pentru că am scos pe Iisus din ale Sale: L-am scos dintru noi. Constituim o împărăție fără El, împotriva Lui.

E greu de priceput: cum, pentru 20-40-60 de ani pământești să plătești fără sfârșit? Cu toate acestea nu e nedreptate a fi aruncați în împărăția absurdului, a nebuliei ultime, a întinericului, pentru că atâtea ani sigur erau o vreme de ajuns pentru o decizie - în care împărăție să fii.

Viața aceasta (pământească) nu are scopul în sine, ci în cealaltă. A o trăi ca scop în sine înseamnă să-ți tai perspectiva veșniciei, înseamnă să negi, să alungi pe Iisus dintru tine, să alungi Sensul și să rămâi cu nonsensul (cu diavolul).

A trăi așa, înseamnă să răspunzi lui Iisus: Toate Ție sunt date Ție, afară de mine; eu m-am dat altuia, diavolului.

Un creștinism fără recunoașterea lui Iisus Hristos, ca Dumnezeu și Stăpân al lumii, nu-ți obligă viața la a o face mai curată. Iar cu cât viața se face mai necurată, cu atât te întuneci dinspre Dumnezeu, până la a-L tăgădui cu totul și a I te face vrăjmaș declarat. Viața trăită fără grijă, numai pământește, la aceasta te duce.

Nu e greu de a înțelege cum devin lucrurile astfel. Când viața aceasta e încurajată de statornicia bogăției, de negrija întâmplărilor, omul se strică; iar o viață stricată de patimi strică și mintea, care odată stricată nu mai deosebește adevărul de minciună sau binele de rău, ci le zice tocmai întors (învîrs): răului bine și minciunii adevăr.

Iisus Ți grăiește în conștiință

În fața lui Dumnezeu te pierzi pe tine, dar te regăsești întru El, așa cum nu te-ai cunoscut niciodată, dar cum poate că ai dorit întotdeauna. În fața lui Iisus revii la firea ta adevărată, și aici te aduce iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Altfel iubește Dumnezeu, de cum iubește omul.

Omul amestecă iubirea cu plăcerea, și asta-i decăderea lui. Iubirea lui Dumnezeu te ridică deasupra ta, te crește la mărimi sufletești nebănuite, până prinzi, între oameni fiind, asemănare dumnezeiască.

Dacă Iisus fericeste pe cei ce văd în El un sens, o garanție și o desăvârșire, înșirând pe Prooroci și pe Împărați, sigur că cei ce nu găsesc în aceasta fericirea, sunt nefericiți și nu-L vor vedea niciodată! Aceia sunt „înțelepții” care și-au pierdut Sensul; „înțelepții” fără Iisus.

Față de Dumnezeu preferați să fiți copii, și veți fi fiii lui Dumnezeu! Aceasta e o înțelepciune mai mare (pentru fiii învierii), una din bucuriile lui Dumnezeu scrisă în Cartea Vieții, pe numele fiecăruia care se decide așa!

Omul, «dumnezeu» fără vreme

Nimic mai greu și mai periculos decât să te lupți cu îngustimea, cu prejudecățile și cu formalismul. Nimic mai primejdios decât a combate răutatea care crede că are dreptate, că apără adevărul și că slujește lui Dumnezeu.

Reaua voință, sub formele acestea, L-a înfrânt și pe Iisus. Deși Dumnezeu n-a revelat o Scriptură împotriva Sa, formalismul iudaic a întors-o împotriva lui Dumnezeu. Nu... „după Scriptură” L-au răstignit pe Iisus?

Iată ce poate răutatea: să stea împotriva evidenței, împotriva adevărului în numele adevărului, să stea împotriva iubirii lui Dumnezeu pentru oameni în numele iubirii de Dumnezeu.

Împotriva acestei situații, însă, nici Iisus n-a putut face nimic.

De aceea, răutatea, pentru că nicidecum nu se poate schimba în bunătate, nu are iertare, ea este împotriva iertării și a oricărei tămăduiri, de aceea nu are decât judecată. Răutatea a înfrânt pe Dumnezeul iubirii, dar se va înfrânge de Dumnezeul Judecății.

-De unde, oare, atâta perversiune în fiii lui Dumnezeu?

-De la acea făgăduință demonică șoptită omului: „veți fi ca Dumnezeu...” (Facerea 3,5). Și pe care omul a crezut-o, nebăgând de seamă cine i-o spune. Un «dumnezeu» neizbutit, scos afară înainte de vreme din divina devenire.

Un «dumnezeu» creat, un «dumnezeu» prin Har, avea omul menirea să fie, dar a ieșit un dumnezeu satanist, chip neisprăvit, desfigurat, care nu se mai înțelege cu Dumnezeul Adevărului.

De aceea i se și năzărește omului în cursul creației sale, istoria, că el este pe rând:

- măsura tuturor lucrurilor,
- criteriul adevărului,
- că lumea există în funcție de el,
- că omul este creatorul lumii,
- că Dumnezeu ajunge la conștiința de Sine abia în om; ca de aici, un alt nătâng la minte (filozoful german Ludwig Feuerbach) să spună:

„nu Dumnezeu L-a făcut pe om, ci omul a făcut pe «Dumnezeu»”.

Dar Iisus îi aduce iarăși și iarăși omului nivelul divinei reveniri, printr-o coroană de spini.

Împărăția nevăzută

Nedumeriții farisei, conservatorii lui Israel, nădăjduiau că Împărăția lui Dumnezeu va fi împărăția lui Israel: Dumnezeu național, împărăție națională, teritoriu anumit, începând de la data cutare.

Și unii creștini tot așa o așteaptă, cândva, undeva. Din răspunsul lui Iisus rezultă limpede că Împărăția lui Dumnezeu este o împărăție spirituală (duhovnicească), lăuntrică, și însăși structura duhovnicească a creștinismului. Despre ea nu se poate spune: „iat-o aici sau acolo”, odată sau cândva. Împărăția lui Dumnezeu nu este sub categoriile cunoașterii.

Împărăția lui Dumnezeu are două vârste.

Prima vârstă a Împărăției lui Dumnezeu este deodată cu venirea lui Iisus între oameni. El este Fiul și energia duhovnicească a Împărăției. El este născut în fiecare suflet prin Duhul Sfânt, în sufletele devenite fecioară, El se Multiplică - așa zicând - dar neîmpărțindu-Se, locuind deodată într-o mulțime de frați, făcându-i oameni cerești, chiar dacă după omul dinafară aceștia suferă toate umilințele și necazurile veacului acestuia, și mai ales dacă le suferă mulțumind și binecuvântând pe Dumnezeu întru necazuri.

Împărăția în prima ei vârstă este nevăzută, e mai mult dedusă din „răbdarea Sfinților”. Ea nu are decât o evidență interioară pentru cel care o trăiește și, în lipsă de argumente decisive, el nu are decât afirmarea ei prin jertfă - care e ultimul cuvânt.

În acest interval al împărăției nevăzute, creștinul se bucură întru necazuri, arde într-însul focul aruncat de Iisus pe pământ: focul iubirii de oameni.

În rezumat, Împărăția lui Dumnezeu este oriunde se află un om centrat lăuntric în Iisus. Nu este o împărăție de vedenii - cum cer oamenii. Aici se pune accentul pe virtute nu pe daruri neobișnuite sau viziuni. Cea mai minunată viziune este un om care se distinge prin puritatea și smerenia sufletului său. (Holkin Saneti Pachovni, Vitae graecae, Brussel-1932 Vita prima 48).

A fi luminat de cunoștința lui Dumnezeu, a fi curat și smerit cu inima, este singurul argument valabil al Împărăției. Într-un așa suflet se străvede Iisus. El nu trebuie să vorbească, este destul ca să existe: existența lui grăiește mai tare decât cele ce ar spune.

A **doua vârstă** a Împărăției lui Dumnezeu va veni pe văzutele: ca fulgerul de la răsărituri până la apusuri (Luca 17,24), fiindcă este deodată cu a doua venire a lui Iisus, în slavă și mărire.

Până atunci, Împărăția lui Dumnezeu este contestată. Vinovăția o purtăm și noi, creștinii slabi, dar atunci va fi afirmată de Însuși Împăratul Cerurilor. Nu numai afirmată de istov ci și desfășurată, din nevăzută ce era, în slava ei orbitoare și transformatoare în cer nou și în pământ nou. (II Petru 3, 13; Matei 19, 18)

Creștinismul este văzut ca o a doua creație a omului. Când va veni Împărăția lui Dumnezeu întru slava ei orbitoare, toată făptura se va înnoi și va deveni duhovnicească, înghițită de slavă și statornicită pentru nesfârșitul veșniciei.

Și când te gândești că în fiecare om, luat la întâmplare, este ascunsă Împărăția în grăunte nevăzut: desăvârșirea. Nici unul din necazurile de față, fie ele mii de ispite, fie cercarea cu moartea, nu pot să ne despartă pe noi de dragostea lui Iisus, Cel ce ne lucrează desăvârșirea, destinul și obârșia noastră de fii ai lui Dumnezeu.

O astfel de zare a destinului nu se deslușește însă omului care nu vrea să sufere nimic.

Gânduri greșite

Sunt multe. Dintre ele alegem numai două, despre care Dumnezeu spune că-s nebunie.

Deși Dumnezeu oprește cuvântul acesta, totuși El le zice „nebuni” la două feluri de oameni: la cei ce zic că „nu este Dumnezeu” (Psalmul 13,1; 52,1) și bogaților, cărora bogăția și stomacul le este tot dumnezeul lor.

Este cam una și aceeași gândire greșită. Tăgăduirea oricărui rost sau destin al lumii și al omului, care să fie mai presus de lumea aceasta și de stomacul ei.

A tăgădui o conducere supremă a cerului și a pământului e a propovădui întâmplarea - domnia haosului sau a anarhiei universale. Ori ceea ce se vede din ordinea lumii dovedește chiar că nu e așa, ci contrariul. E haos și anarhie în mintea care gândește așa.

Mintea care cugetă că nu este Dumnezeu, cade în propria sa sentință. Căci: a te lupta din toate puterile împotriva a ceva ce nu există, dovedește nebunia acestei lupte, nonsensul și absurdul ei: al luptei și al minții care o conduce.

*

Al doilea „nebun”, e bogatul care îngustează zarea rosturilor lui pe pământ la dimensiunile stomacului, chiar dacă acest stomac ar înghiți pământul tot.

Dar un atare bogat va căuta să convingă pe toată lumea că numai acesta este singurul scop al vieții omului pe pământ. O asemenea concepție, despre om și destinele sale, e cu adevărat miezul nopții minții sale. El va sfârși prin a se crede pe sine, „dumnezeul

veacului acestuia”.

Deci, într-o astfel de noapte a minții, când va crede bogatul că „țarina” sa - lumea - îl va face în sfârșit fericit, va fi răpit cu moartea din vârful bogăției sale și își va pierde sufletul.

Dumnezeu nu îngăduie la nesfârșit îngustarea vederii omului numai la stomacul său, în care poate să încapă și toată lumea, de vreme ce omul acesta e destinat spre alte zări și rostul său e dobândirea Împărăției lui Dumnezeu, veșnicia și îndumnezeirea prin Dar.

Condițiile uceniciei

Sunt multe chipuri de a intra întru Împărăția lui Dumnezeu, dar numai o singură Ușă: Iisus. A fi ucenicul lui Iisus, ucenicul Adevărului, înseamnă să-ți faci inventarul libertății...

„Adevărul vă va slobozi pe voi”, adevărul vă va face liberi. Libertatea e a fiilor lui Dumnezeu - cine nu se va lepăda de sine, nu va fi liber și de sine, „nu va putea fi ucenicul Meu” (nu este vrednic de Mine).

Totuși inițiativa pornește din amândouă părțile: și de la Dumnezeu și de la om. Dar și inițiativa omului spre Adevăr, tot Dumnezeu o trezește. De aici începe faza conștientă a deciziei. De acum ucenicul trebuie să știe cât costă decizia sa: liber de mamă, liber de tată, liber de nevastă, liber de copii. Iisus confiscă totul, rupe legăturile firii, dezleagă omul.

A fi ucenicul lui Iisus nu însemnează a te opri la mijlocul uceniciei. A fi ucenicul lui Iisus însemnează a prevedea un război și a-ți zidi o cetate. A nu-ți face socoteala aceasta înseamnă a te face de răs. Iar a nu te face de răs însemnează a-L urma pe Iisus în toată calea vieții tale pământești, chiar dacă ultimul pas al căii îl vei avea de făcut răstignit pe cruce!...

„Dumnezeu poartă pașii omului”, iar aceștia sunt marile hotărâri spre El.

Aceștia sunt „sarea” pământului omenesc, care, numai așa fiind, nu lasă firea să se strice. Dacă nu sunt așa, „îi calcă lumea în picioare” ca pe niște ne-crebni.

MĂRTURIA UNUI ATEU¹³

La două feluri de oameni le-a zis Dumnezeu „nebuni”: la cei ce „zic că nu este Dumnezeu” (Psalmul 13,1; 52,1), și bogaților, cărora stomacul le este tot „dumnezeul” lor (Filipeni 3,9).

În aceia este una și aceeași cugetare greșită: tăgăduirea oricărui rost sau destin al omului și al lumii, mai presus de lumea aceasta și de stomacul ei.

A tăgădui o conducere supremă a cerului și a pământului, e totuna cu a propovădui domnia întâmplării, a haosului sau a anarhiei universale.

Dar lumea este în ordine. Aceasta dovedește că este o conducere mai presus de ea. Iar fără ordine este mintea care o vede fără Stăpân.

Felix d'Artec, profesor de biologie la Sorbona, în „L'Atheisme” declară: „Sunt ateu precum sunt breton, cum este cineva blond sau brun, fără să fi vrut... Căci oricât scotocesc în amintirile mele, eu nu găsesc în ele ideea de Dumnezeu. Aceasta este o infirmitate, o monstruozitate. Dar sunt astfel de infirmități cu care sunt prevăzuți din naștere mii de oameni, erori fundamentale care aparțin ființelor lor, așa cum le aparțin gura, nasul sau urechile. Astfel de ființe lucrează instinctiv, după natura lor și se supun conștiinței lor, fără a mai întreba dacă aceasta se mai acordă sau nu cu logica...”

Iată ateismul recunoscut de un ateu, cu toată sinceritatea, că este o infirmitate, o monstruozitate și o eroare fundamentală a naturii umane. (Religia iubirii)

Deci, după un cuvânt al Sfintei Scripturi, dacă ai pisa pe un ateu cu dovezile, ca pisălogul în piuă boabele, și tot nu-l vei desface pe nebun de la nebunia sa. (Pilde 27,22).

Mintea care cugetă că nu există Dumnezeu, cade în propria sa sentință: va trebui să se tăgăduiască și pe sine. Căci a te lupta din toate puterile împotriva a ceva ce nu există dovedește nebunia acestei lupte, dovedește nonsensul și absurdul ei, și prin urmare și a minții care o conduce.

Al doilea nebun este bogatul, care îngustează zarea rosturilor sale pe pământ la dimensiunile stomacului, chiar dacă acest stomac ar înghiți pământul tot. Mai mult, un atare bogat va căuta să convingă pe toată lumea că numai acesta este singurul scop al vieții omului pe pământ. O atare concepție despre om și destinele sale ultime este cu adevărat miezul neștiinței sale, miezul nopții minții sale. Noaptea aceasta va culmina sfârșind prin a se crede pe sine, el, „dumnezeul veacului acestuia” (II Corinteni 4,6).

Deci, dintr-o atare noapte a minții, când bogatul va crede că țarina sa, lumea, îl va face în sfârșit fericit, își va pierde sufletul cu sunet, căci va fi răpit cu moarte din vârful bogăției sale. Dumnezeu nu îngăduie la nesfârșit îngustarea vederii omului numai la stomacul său, de vreme ce omul acesta este destinat spre alte zări, ale Împărăției lui Dumnezeu, ale veșniciei și îndumnezeirii sale.

„Bogatul nu-i stăpân pe sine, ci cu toate că-i însuflețit, ține la lucrurile neînsuflețite. N-are vreme să cugete din cauza alergărilor. Banii sunt un nemilos stăpân... Întreaga putere de a iubi este cotropită de acest lot de pământ, care dă porunci, care i-a înlocuit sufletul, care i-a smuls orice rămășiță de libertate. Cumplita soartă a bogatului stă în această îndoită absurditate: spre a avea putere de a porunci oamenilor a ajuns robul lucrurilor neînsuflețite; spre a dobândi o parte mică de tot, a pierdut totul” (Papini în „Viața lui Iisus”).

Sfântul Ioan Gură de Aur, tâlcuind Epistola către Romani la Cuv. 14 zice: „Nu are Dumnezeu lucru mai cinstit și mai de preț decât pe un sărac, și pe acesta l-a dat ție, bogatule, ca să ai grijă de el”.

¹³ Părintele Arsenie Boca, *Despre durerile oamenilor vol 5: din învățăturile Părintelui Arsenie Boca*, ed. Credința Strămoșească, 2006

„Bogatul și săracul se întâlnesc unul cu altul; dar Cine i-a făcut este Domnul” (Pildele lui Solomon 22,2).

Înțeleptul Isus Sirah scrie:

„Fii celor săraci ca un tată, și vei fi ca Fiul Celui Preaînalt” (Isus Sirah 4, 10-11).

Aceștia câtă vreme nu sunt așa, nu se mântuiesc. De aceea mai clatină Dumnezeu bogăția bogaților ca totuși să se mai mântuiască unii dintre ei.

*

La sfârșitul istoriei, aceiași doi nebuni, bogatul și ateul, se vor lua la bătaie, vrând fiecare să fie singur stăpânitor al țarinei, unul cu rostul ca să exploateze pe toți oamenii pentru creșterea vițelului său de aur, celălalt să exproprieze și pe Dumnezeu din dreptul de Autor al lumii. Planul luciferic al acestuia e mai tare decât al celui dintâi și „va birui”.

*

Rămâne a treia categorie de oameni, a celor „ce s-au îmbogățit întru Dumnezeu”, către care satana, ca un nebun, se va repezi cu ultima furie, vrând să stingă cu ei pomenirea lui Dumnezeu de pe pământ.

Acesta e ultimul război cu Sfinții pe care însă Dumnezeu îl va stinge cu foc, și lumea va arde.

Noi însă să ne îmbogățim în Dumnezeu cugetându-L, iubindu-L, împărtășindu-ne cu El, silindu-ne a gândi și a iubi ca El întru toate împrejurările vieții. Iată adevărata bogăție care nu se va lua de la noi.

„Și vei fi ca fiul Celui Preaînalt” (Înțelepciunea lui Isus Sirah 4,11).

Biruința din pustia Carantaniei

Motto: „Iisus nu a venit în pustie în slava lui Dumnezeu ci în firea smerită a omului, ca în aceasta să-l bată pe diavol.

Precum e în ordinea naturală a lucrurilor, așa și în ordinea spirituală a destinelor nu lipsesc verificările. Trebuie să-ți cunoști puterile și să-ți știi împotrivirile.

Deși Iisus își avea un destin, lămurit încă de la 12 ani în Templul din Ierusalim și confirmat în pustia Iordanului pe la 30 de ani, totuși nu a fost scutit de verificarea lui în pustia Carantaniei.

Între aceste două pustii cresc marile destine. Într-una se nasc, iar în cea de-a doua se verifică. Abia oamenii marilor singurătăți pot să învingă singurătatea lor între oameni, ca pe un lucru cunoscut.

Oamenii mărunți, bursierii vieții, se acomodează lumii, n-o combat ieșind din ea în pustie. Oamenii împovărați de un destin încă mai caută să acomodeze lumea la ei, de aceea ei ies din lume și își meditează destinul în liniștea marilor singurătăți. Ei trebuie să iasă în pustie. „Duhul L-a scos pe Iisus în pustie” (Marcu 1,12).

Dacă în pustia Iordanului erau Ioan și mulțimile, în pustia Carantaniei erau fiarele și fiara cea mai mare: diavolul. Mântuirea noastră a atârnat de sorții luptei dintre Iisus și satana. Dacă omul străvechi a pierdut lupta așa de ușor, nici nu s-a luptat chiar, Omul cel nou avea să recâștige victoria pierdută și victoriile pierdute se recâștigă mai greu.

Să urmărim textele: „Atunci dus a fost Iisus în pustie «mănat de Duhul lui Dumnezeu» ca să fie ispitit de diavolul.”

Deci Iisus a mers în pustie din ascultare, „mănat de Duhul Sfânt”. Nu El de la El a mers să postească și încă până la istovire. Nu El a chemat ispita; ea trebuia să vină, ca la tot omul.

Simți o misiune? Împotrivirile te așteaptă. De aceea ai nevoie de post și rugăciune către cel Atotputernic, Care ți-a dat misiunea, ca să o sprijine. Acestea întăresc, oțelesc

sufletul în fața adversităților, în fața jertfei.

Cunoaștem pustia Iordanului unde Ioan învăța pe oameni lupta cu ei înșiși - lupta pocăinței.

În pustia Carantaniei însă, coama unui munte uscat, locuiau doar fiarele, vulpile și șacalii. Și aici a venit Iisus, iar la sfârșitul celor 40 de zile, cu al căror număr s-a numit însăși pustia, a venit și fiara cea mai mare: diavolul.

Fioroasă întâlnire: Iisus și diavolul, antipozii singurei dialectici ireductibile. Singurii între care sunt excluse din principiu orice înțelegere și orice compromis.

Atunci, de ce s-au întâlnit?

Ca această neînțelegere absolută între Dumnezeu și satana să devină neînțelegere absolută și între oameni și satana.

Ei s-au mai întâlnit odată, înainte de zidirea omului pe pământ. Atunci a plănuit Lucifer uzurparea lui Dumnezeu, dar cu „aceasta ca fulgerul a căzut din cer” (Luca 10,18).

Pe pământ diavolul a găsit omul, prima pereche de oameni pe care i-a înșelat și i-a scos din ascultarea de Dumnezeu în ascultarea sa, i-a scos din fericirea contemplației lui Dumnezeu în nefericirea de a nu-L mai vedea pe El ci pe ei înșiși goi. I-a aruncat în tragedia cunoașterii contrazicerii, a cunoașterii răului și a neînțelegerii.

Diavolul ținuse minte metoda cu care i-a câștigat la început: îi strecurase omului îndoiala în Dumnezeu. Cu aceeași perfidie se furișează și acum înaintea lui Iisus, a acestui Om nou, Care nu venise în lume pe calea poftelor firii și care, deși la 30 de ani, nu făcuse nici un păcat.

Diavolul veni ca (așa zis) „înger al luminii” să-I propună primul păcat: îndoiala. De sorții acestei întâlniri a lui Iisus cu satana, în câmpul de luptă al acestei lumi, avea să atârne soarta mântuirii noastre. Satana, dușmanul lui Dumnezeu, era și dușman al omului, căruia îi falsificase orientarea în lume, îl robise și pe el destinului decăzut al său.

De aceea a venit Iisus în lume ca să strice lucrurile diavolului (I Ioan 3,8). „In hoc apparuit Filius Dei ut dissacuat opera diavoli”. Acesta este unul dintre înțelesurile mântuirii: izbăvirea de sub stăpânirea diavolului.

El, diavolul, nu putea să nu vină să-și apere „stăpânirea”. El „trebuia” să-L facă și pe Iisus să „cadă” în îndoiala de Dumnezeu și de stăpânirea Sa (a lui Dumnezeu) și să-L ia în „stăpânirea” lui. „Și apropiindu-se, ispititorul a zis către El: - De ești Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini.” (Matei 4, 3-4). Adică, dacă ești Tu Fiul lui Dumnezeu arată-Ți puterea Ta și ieși din cleștele acesta grozav al foamei, poruncind pietrelor să se facă pâini.

Propunerea diavolului cuprindea toată perfidia răului: voia să-L antreneze pe Iisus în îndoiala de Dumnezeirea Sa. Diavolul întindea lui Iisus o dilemă: dacă Tu crezi despre Tine că ești Fiul lui Dumnezeu, fă pâini din pietre. Dacă nu faci, este semn că Te îndoiești, dacă nu poți face este semn că Te-a părăsit Dumnezeu, Te-a mințit. Dacă vei face, Tu părăsești pe Dumnezeu și-Ți îngrijești Tu singur de viața Ta.

De fapt aceasta și urmărea diavolul: nu urmărea să se convingă că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, ci voia să-L compromită pe Iisus împingându-L prin foamea firii să facă o minune pentru Sine. Aceasta n-ar fi fost o minune pentru iubirea de oameni ci una pentru iubirea de Sine.

Dar aceasta nu se afla la Iisus. Îndoiala în Dumnezeu nu l-a putut-o strecura în inimă. Iisus nu i-a făcut minunea cerută, deși putea să facă din pietre nu numai pâini, ci și „fiii lui Avraam” și putea și pe el, pe diavol, să-l încremenească într-o piatră a pustiei. Dar Iisus nu a venit în pustie în slava lui Dumnezeu ci în firea smerită a omului, ca în aceasta să-l bată pe diavol. Iisus nu avea acum ca scop să-l lichideze pe diavol, ci avea ca scop să dezrobească libertatea omului de sub tirania vrăjmașului, chiar sub focul

ispitelor sale, chiar în condiția aceasta, de oameni cu firea slăbită de păcat.

Un răspuns, totuși, i-a dat Iisus: „Scriș este: nu numai cu pâine va trăi omul, ci și cu tot Cuvântul ce vine de la Dumnezeu” (Mt. 4,4).

Cel ce ține în suferință neamul omenesc, îi propune lui Iisus o minune cu ieșire din suferință. O propunere în aparență rațională.

Acestei rațiuni perfide, Iisus îi răspunde: “Scriș este”, îi răspunde cu Revelația. Vicleanul știe și el Scriptura. Deci, dacă n-a isprăvit nimic cu acul îndoielii, încearcă o săgeată mai ascuțită: ispitirea de Dumnezeu - verificarea concretă a Scripturilor tot cu îndoiala!

„Și L-a dus în Ierusalim și L-a pus pe aripa templului și i-a zis: Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te de aici jos; că scriș este: «Că Îngerilor Săi va porunci pentru Tine ca să Te păzească, și pe mâini Te vor ridica ca nu cumva să-Ți lovești de piatră piciorul Tău»” (Luca 4, 9-11).

Dar capătă răspunsul categoric: „Și iarăși scriș este: să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul tău” (Luca 4,12). (Ispitirea de Dumnezeu este interzisă!). Deci până aici cu îndoiala, această așa-zisă „virtute” a rațiunii.

Nu-i mai rămâne diavolului decât legitimarea nebuniei sale: cumpărarea lui Iisus.

Apoi L-a dus pe Dânsul diavolul pe un munte foarte înalt. De pe vârful acestui munte I-a arătat într-o clipă toată strălucirea împărățiilor lumii și slava lor deșartă, toată minciuna lor îmbrăcată în trufie; și I-a zis Lui: „Acestea toate Ți le voi da Ție, dacă Te vei închina mie” (Matei 4, 8-9). Diavolul credea, și crede nebunește, că de la căderea lui pe pământ și mai ales de la căderea omului, lumea aceasta e a lui. Acum făcea marea concesiune: „Închină-Te mie și Ți-o dau Ție”. Trufia dă gratuit lumea (deși era o danie mincinoasă și perfidă), numai să rămână el cu trufia lui deasupra. Iisus îi răspunde diavolului ripostându-i că cere o închinare interzisă: „Mergi înapoia Mea, satano, că scriș este: Domnului Dumnezeului tău să te închini și Lui Unuia să-I slujești!” (Matei 4,10). Și a plecat satana, „până la o vreme”, până când oamenii robiți de el și de slugile sale L-au dus pe Iisus în a doua pustie fioroasă: dealul Golgotei, și I-au spus cam aceleași cuvinte: „Dacă ești Tu Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe cruce și vom crede în Tine” (Matei 27,48).

Diavolul a fost luat de unii drept delegat al rațiunii care cere lui Dumnezeu evidența. Iisus i-a refuzat diavolului orice dovadă a Dumnezeirii Sale.

A concede diavolului delegația rațiunii, a celui mai înalt for omenesc, înseamnă a nu fi departe de raționamentul demonic.

Orice răspuns ar fi dat Iisus, altul decât a dat, nu dovedea diavolului nimic. De aceea nu i-a răspuns. Aceasta e rațiunea divină.

„Rațiunea” demonică cere lui Dumnezeu „dovezi”. Rațiunea divină rămâne în certitudine, în arătarea și închinarea de Dumnezeu.

De atunci aceste două rațiuni se luptă în pustia fiecărei vieți omenesti, așa cum s-a luptat Iacov într-o noapte. Dar vai de tine dacă „vei învinge” tu pe Dumnezeu; vei cunoaște însă că tu ești învinsul iar învingătorul a fost diavolul.

Nemărginita iubire

Îndată după ispitirea din pustia Carantaniei, Iisus a venit în Nazaret într-o sinagogă, unde și-a citit legitimația din cartea lui Isaia Proorocul:

„Duhul Domnului peste Mine, care M-a uns ca să binevestesc săracilor, să tămăduiesc pe cei zdrobiți la inimă, să propovăduiesc celor robiți dezrobirea, orbilor vederea, să dau drumul celor apăsăți, să propovăduiesc anul Domnului primit! Și închizând cartea, a dat-o slugii și a șezut; Și ochii tuturor din sinagogă erau îndreptați

spre El. Și a început a zice către dânșii, că: «astăzi s-a împlinit Scriptura aceasta în urechile voastre». (Isaia 61, 1-2, Luca 4, 18-19).

Cuvântarea a sfârșit prost fiindcă ascultătorii nu voiau să o creadă. L-au scos pe Iisus din oraș ca să-L arunce într-o râpă. Firește că Iisus a trecut prin mijlocul lor, lăsându-i în râpa lor sufletească.

Legitimația cuprindea nu numai anul de milostivire al lui Dumnezeu, vârsta nevăzută și așteptată de toți a împărăției lui Iisus, ea mai cuprinde și: „o zi a răsplătirii (mâniei) lui Dumnezeu”. (Isaia 61,2).

Tot anul de milostivire este și era creștină, deși Iisus este mereu legitimat și găsit fără legitimație în lume. Lucrurile nu merg așa la nesfârșit. „Ziua mâniei lui Dumnezeu” este ziua în care Dumnezeu se legitimează lumii. Printre altele, Iisus o descrie că vine pe neașteptate, ca un trăsnet peste tot pământul. Legitimația lui Dumnezeu este Judecata. Câtă vreme Dumnezeu este contestat, e milostivire. Când vine cu atributul dreptății, al atotputerniciei (când se va legitima), atunci este ziua mâniei, ziua cea înfricoșată a judecății.

Un text al Scripturii spune: Nimeni nu poate vedea pe Dumnezeu și să rămână viu. (Deuteronom 4,33). Vederea lui Dumnezeu este judecata și transformarea omului. Convertirea lui Saul pe drumul Damascului este o icoană singuratică a acestei transformări cosmice. Deci, ziua mâniei se aseamănă foarte mult cu ziua în care a intrat Noe în corabie și a început potopul și de asemenea cu pieirea Sodomei, din care a scăpat Lot, totuși milostivirea n-a încetat cu totul.

Ultima atitudine față de proprietatea lumii și atitudinea față de propria ta viață în timp, încă te mai poate mântui. Cine le va regreta că se duc, va păți ceea ce a pățit femeia lui Lot, privind catastrofa pe care viața nu rezistă să o privească în față.

Iată până unde merge iubirea de oameni a lui Iisus: că și în ziua mâniei divine, le deschide o porțiță a milostivirii. Iată Împăratul cerurilor, Care aleargă după ultimul supus al împărăției Sale. Cred că aceasta este iubirea fără margini. „Stârvul” cred că este pământul mort la a cărui judecată se adună sfinții (vulturii) „nu știți că sfinții vor judeca lumea?” (I Corinteni 6,2).

Era creștină

Suflarea Duhului Sfânt a topit granițele de limbă dintre neamuri și diferența dintre clase. Proprietatea particulară se schimbă în proprietate colectivă benevolă, primul comunism este creștin, întemeiat pe iubirea de oameni și pe faptul că toți oamenii sunt fii ai aceluiași Tată, Dumnezeu.

*

Întruparea lui Iisus însemnează împărțirea istoriei în două: cea dinainte de Hristos și cea după Hristos.

Și mai este o despărțire: cea împotriva lui Hristos. Aceștia sunt anii de sminteală, despre care zice Iisus că trebuie să vie.

Legea și Proorocii se termină cu Ioan Botezătorul, capătul proorociilor. De la Ioan începe era creștină, era propovăduirii Împărăției lui Dumnezeu, când intră în împărăție totii cei ce se silesc și o răpesc pe ea.

Despre această divină pecete a timpului, Iisus avea siguranță absolută. „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece, până nu se vor împlini toate” (Matei 24,35). Siguranța aceasta străvede pe Dumnezeu în Iisus. El a prevăzut că vor veni și anii de sminteală, pe care acum îi vedem cu ochii.

Împărăția aruncată

Heidegger spune că omul este aruncat în lume, aruncat în grijile existenței, fără nicio consolidare sau siguranță. De ce adică o existență „de aruncat” în lume? Aceasta din cauza prăpastiei de netrecut între Dumnezeu și om - consecința metafizică a lui „sola fide”. De altfel, numai într-un climat protestant a putut lua naștere „filozofia neliniștirii” și teama de neant.

Iisus a spus altfel.

Împărăția cerurilor, comprimată într-o sămânță mică, a luat-o un Om și-a aruncat-o în grădina Sa, lumea, și s-a făcut copac mare și păsările cerului s-au sălășluit în ramurile lui.

Împărăția cerurilor nu este pentru păsări, ci pentru oamenii care trăiesc „ca păsările” - mai desprinse de pământ și firea pământescă, trăind mai după firea lor cerească, trăind mai „în grija lui Dumnezeu” decât în grija vieții. Păsările acestea sunt „vulturii” care se vor aduna ca să judece lumea (I Corinteni 6,2), când pământul va fi stârv.

Împărăția lui Dumnezeu este un aluat pe care l-a luat o femeie și l-a pus în trei măsuri de făină (în firea omenească de acum întreită): sufletul, trupul și Duhul, până a dospit toată.

Mergând Iisus spre Ierusalim, cineva L-a întrebat: „Doamne, oare puțini sunt cei ce se mântuiesc?” și a răspuns Iisus tuturor: „Nevoiți-vă să intrați pe poarta cea strâmtă (și cu chinuri, cum zice o cântare de la slujba înmormântării), că mulți vor căuta să intre și nu vor putea”.

Cu alt prilej a predicat cine-i poarta: „Eu sunt ușa, prin Mine de va intra cineva se va mântui”. Deci, dacă Iisus este Împărăția Cerurilor, sămânța aruncată pe pământ, dacă Iisus este Cel ce dospește natura omului, în sensul Împărăției lui Dumnezeu, iar pe de altă parte tot Iisus este ușa acestei Împărății, aceasta înseamnă că Iisus este Dumnezeirea transcendentă, data naturii noastre, pe care trebuie să o dobândim, liniștea împotriva neantului.

Atragem stăruitor aminte oamenilor și cu toată gravitatea posibilă: nu treceți cu ușurință peste Iisus! Mai bine declarați-vă împotriva Lui, că mulți vă veți lămuri. Căci dacă ne vom ține mereu „că nu-L știm cine este EL”, pentru noi aceștia, cele prescrise în cartea veșniciei vor merge înainte și se vor împlini toate și ne vom afla că ne-am încuiat ușa, în loc să ne-o deschidem, și vom căpăta răspunsul cu care ne-am amăgit și noi pe pământ: „nu vă știu nici Eu pe voi de unde sunteți, duceți-vă de la Mine” (Luca 13,25).

Marea nefericire a rămașilor pe dinafară este că atunci văd ei fericirea dreptilor. Propriu-zis își văd marea lor defecțiune, care le-a pecetluit eternitatea. Până atunci, adică acum pe pământ, aceștia se țin de ochi ca să nu-L vadă pe Iisus. Atunci, cu natura transfigurată în vederea veșniciei, nu se vor mai putea ține (de ochi) să nu vadă destinul firii omenești, pe care ei nu l-au admis.

Iadul nu se poate deschide mai bine.

Nici Împărăția lui Dumnezeu.

Motto: „Moartea este factorul care nu simplifică, ci complică toate problemele, implicându-le în veșnicie. Cu moartea se termină timpul, dar începe veșnicia. ... Omul trece prin moarte ca printr-o poartă: dar dincolo de poartă are întinsă înainte veșnicia, așteptându-l veșnicia în care a trăit vremelnicia.”

Despre îngustime și creștinism Sectarismul

Motto: „Spiritele sectare, mentalitățile înguste, unilateralitățile de orice fel sunt spirite anarhice, sortite la fărâmițarea lor până la absurd. Sectarismul se explică prin sine, dar nu și-l poate explica cel ce pătimește de el.”

E bine să punem la punct acel „spirit sectar”, spirit îngust, spirit habotnic, zelotismul fără socoteală sau mai bine zis prostia, care încununează fruntea multor suficienți de sine (înguști la minte).

Nu s-a crezut că se găsesc sectari și altundeva decât unde de obicei îi știm. Observând oamenii mai cu atenție, am aflat că spirite sectare se găsesc oriunde, în toate activitățile omenești; se găsesc sectari (cârcotași) pe marginea oricărei gândiri omenești, nu numai în religie; se găsesc spirite sectare rozând chiar la temelii ierarhiei. E clar că spiritele sectare, mentalitățile înguste, unilateralitățile de orice fel sunt spirite anarhice, sortite la fărâmițarea lor până la absurd. Sectarismul se explică prin sine, dar nu și-l poate explica cel ce pătimește de el. Adică, cel căzut în asemenea îngustimi, susține cu toată tăria că așa este „Adevărul” cum îl înțelege el, și nu admite o altă părere a Sfinților, a Bisericii și a obștii în general.

Dacă prostul s-ar recunoaște prost, ar înceta de a mai fi ca atare și s-ar schimba în înțelept.

Orișice spirit îngust, sectar, aduce minții și sufletului o neliniște, o tulburare, o barieră care stingherește libertatea sufletului, seninătatea sa superioară, suveranitatea credinței în conducerea preaînțeleaptă a Providenței, atât în directivele mari ale lumii, cât și în amănuntele vieții noastre. Că ori de câte ori nu ții pasul cu Providența, ba din neștiință, ba din fixarea cu încăpățănare pe câteva idei omenești, totdeauna putem fi striviți, fără a avea vreun merit decât acela de a fi victimă a îngustimii noastre. Cine-i îngust la minte n-are leac nicăieri. Mulți sunt mai betegi la minte decât de alte boli fizice.

Sunt oameni care reprezintă Providența, oameni providențiali, dar după o oarecare vreme se sectarizează (dau în nebunia sectarilor), se limitează la îngustimi, la câteva principii fixe, și vor cădea victimele acestor îngustimi. Și întâi trebuie să se spargă capul prost ca să vină cel cuminte (și cu minte).

Să luăm un exemplu și un model de îngustime a oamenilor providențiali, din anii 1556-1598.”

În această perioadă, pe tronul Spaniei s-a urcat regele Filip al 11-lea, care din fire era un rege ipocrit, bigot și veșnic posomorât; se spune că n-a râs în viața lui niciodată. A zâmbit numai o singură dată când a auzit de măcelul din noaptea Sfântului Bartolomeu. A moștenit cel mai mare imperiu care exista pe atunci: Spania cu America Centrală, America de Sud, Neapolul, Sicilia și Sardinia, Milanul și Țările de Jos; iar după ce a cucerit Portugalia, la anul 1580, se făcu stăpân și peste imperiul colonial: Brazilia, posesiunile din Africa și Indiile. Căsătorindu-se cu Maria Tudor, regina Angliei, dispunea acum și de posesiunile acesteia.

Această întindere imensă îl făcea pe Filip să se creadă așa de tare, încât afirma umflat de mândrie că în împărăția sa soarele niciodată nu apune, iar lumea zicea că atunci când se mișcă Spania se cutremură pământul.

Filip ar fi putut fi rege mare dacă ar fi înțeles vremea în care trăia.

Chiar de la suirea sa pe tron își propusese ca toată viața lui să lupte pentru stârpirea protestantismului. Fanatismul său, întreținut și de iezuiți, era așa de mare, încât spunea adesea: „Mai bine n-aș mai fi rege, decât să domnesc peste eretici!” Într-adevăr, el se purta cu atâta cruzime împotriva reformaților, încât aceștia îl numiră „Demonul de la

miazăzi”.

În luptele sale ce le-a avut cu flamanzii, a căutat să-i aducă pe aceștia cu de-a sila la catolicism, fiindcă din îngăduința lui Carol Quintul primiseră calvinismul.

Măsurile regelui (Filip) îi siliră pe acești locuitori să facă o confederație, așa încât cu armele să-și apere libertatea religioasă și politică. Filip, afumat de fumul fanatic catolic, îl însărcină pe generalul său, Ducele de Alba, să se ducă să supună țările răscolate. Acesta a fost cel mai crud om al vremii de atunci și purtarea lui fu înspăimântătoare. Dărâmând toate fortărețele răsculaților, 18.000 de oameni au fost arși de vii, la 30.000 de oameni li s-au luat averile, rămânând pieritori de foame, și 100.000 de oameni au fost nevoiți să-și părăsească țara.

Filip, povățuit de iezuiți, se hotărî să curețe Spania de necredincioși. El dădu un decret prin care ordona ca: „Toți cei care nu sunt catolici să se boteze sau să părăsească țara”. Cei mai bogați și-au vândut averile și au trecut în alte țări, iar sărăcimea a rămas pe mâna iezuiților și a inchizitorilor și au fost arși de vii. În urma acestor măsuri, Spania de miazăzi ajunsese o paragină.

Sfârșitul vieții lui Filip a fost același ca al lui Irod, ucigătorul de prunci: „păduchi sub piele”, iar după dânsul, Spania a decăzut mereu și nu s-a mai ridicat niciodată.

Iată un argument destul de bun al suficienței de sine, al bigotismului fanatic, plin de nenumărate crime și sânge, manifestat prin ura ucigătoare de oameni, bazat pe mijloace de teroare, ca să se impună un creștinism forțat.

Întrebăm Apusul: „Oare așa ne-a învățat Hristos?” Unde este iubirea de oameni a lui Iisus? Și, unde este răbdarea pe care trebuie să o avem până la jertfa de sine, pentru frații noștri mai slabi?...

Iată, unde l-a dus pe Filip îngustimea fanatică a suficienței de sine. De aici reiese că acel care este căzut în aceste extreme ale sectarismului, nu-și dă seama de această orbire și ascultând de o vrajă vrăjmașă, împinge în îngustimea sa lucrurile până la absurd, prăbușindu-se în abisul fărâdelegilor și căzând din Creștinism prin călcarea iubirii de oameni.

Oricine care este afumat de o vrajă vrăjmașă sectară, luptă pentru ca să-și facă câți mai mulți prozeliti, face un prozelitism înflăcărat, ca prin aderenții ce și-i câștigă, să poată, azi sau mâine, să producă „anarhie”, prin răzbunare și ferocitate.

Sectarismul este o vrajă vrăjmașă, care luptă împotriva păcii lui Hristos, împotriva dragostei Lui, împotriva unității Lui, care i-a legat pe toți Creștinii de veacuri până la sfârșitul veacului acestuia.

Spiritul anarhic sectar este izvor al răutății care ia pacea de pe pământ și pustiește inima de iubirea lui Hristos. Prin îngustimile lui, Credința se pustiește, ateismul se generalizează, dreptii se desăvârșesc și „Judecata cea de pe urmă” se grăbește.

Ateismul este ultima fază a sectarismului.

Acesta tinde să cotopească tot pământul, și atunci când va reuși ca toți supraviețuitorii acestei lumi, cu voie și fără voie, să afirme negația lui Dumnezeu, negația nemuririi, negația învierii și a Împărăției lui Dumnezeu, după o vreme foarte scurtă se va izbi de apariția cea înfricoșată a lui Iisus Hristos, ca Judecător al lumii și Împărat al Creștinilor. Atunci fiecare își va primi plata ostenețelor sale (Apocalipsa 20,13) pentru o veșnicie fără de sfârșit.

Motto „În lumea aceasta nu poți să crezi în Iisus Hristos fără să nu fii pedepsit.”....

„Numai acei care sunt întăriți și care L-au crescut pe Iisus Hristos în inima lor până în vârsta maturității, prin iubirea Lui de oameni, pot ca să reziste, acestui război antihristic, până la sfârșit.”

(Pr. Arsenie Boca)

LUPTA DINTRE ATEISM ȘI CREȘTINISM

Motto: „A tăgădui o conducere supremă a cerului și a pământului, e totuna cu a propovădui domnia întâmplării, a haosului sau a anarhiei universale. Dar lumea este în ordine. Aceasta dovedește că este o conducere mai presus de ea. Iar fără ordine este mintea care o vede fără Stăpân.”

Până la sfârșitul secolului al XVIII-lea, atât în concepția oamenilor de știință, cât și a maselor neștiutoare, lumea fusese creată sau exista din vecii vecilor, fiind guvernată de un Dumnezeu, de o putere creatoare a toate, așa după cum învață Biserica Creștină. Până la sfârșitul acestui secol, toate rupturile ce s-au făcut în numărul nesfârșit al diviziunilor sectare, nici una n-a ajuns să atingă treapta cea mai de jos a negării lui Dumnezeu, deși toate ereziile, având pe tatăl minciunii (pe diavolul) ca și conducător al lor, împinse până la absurd, neagă existența lui Dumnezeu.

Oamenii, deci, nebăgând de seamă vraja vrăjmașă, care prin diferite amăgiri și înșelătorii, îi face să se încreadă întru sine mai presus de Biserică, mai presus de cele 7 Soboare, încep să se taie în Scripturi, după cum îl taie capul pe fiecare (II Petru 1,20), fără ca să țină cont de ceea ce a zis Domnul: „Pentru că niciodată proorocia nu s-a făcut din voia omului, ci oamenii cei Sfinți ai lui Dumnezeu au grăit, purtați fiind de Duhul Sfânt” (II Petru 1,21). Iar întreaga Scriptură este dată spre tâlcuire numai Bisericii, care este mama noastră ocrotitoare și sub aripile căreia putem să creștem și să ne mântuim.

Toată lucrarea antihristică a diavolului, însoțită de tot felul de puteri și semne, și de minuni mincinoase (II Tesaloniceni 2,9), este îngăduită de Dumnezeu pentru fiii pierzării, fiindcă n-au voit să primească iubirea Adevărului, arătat de Biserică prin Sfinții Părinți, ca să se mântuiască (II Tesaloniceni 2, 10-12). Pentru aceea, Dumnezeu le trimite amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii și să cadă sub osândă toți cei care nu au crezut adevărului ci au îndrăgit nedreptatea (II Tesaloniceni 2,12).

Iar unitatea Bisericii noastre, pe care a întemeiat-o Domnul și al cărei Cap văzut și nevăzut este numai El, prin puterea Duhului Sfânt ne-a orânduit episcopi și preoți ca să păstorească Biserica Lui, pe care a câștigat-o cu sfânt sângele Său (Faptele Apostolilor 20, 28). Deci nu există altă Biserică decât aceea pe care a întemeiat-o Iisus Hristos prin Apostolii Săi și care este Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică (vezi Crezul).

Iată deci că diavolul, prin amăgirile sale, i-a dezbinat pe oameni prin ura sa ca să creadă în mai mulți dumnezei mincinoși, al căror tată le este el.

Abia în primii ani ai secolului al XIX-lea, o nouă concepție despre lume e dată la iveală, afirmându-se cu toată tăria cum că: „lumea, așa cum o vedem sau o cunoaștem din cărți, n-a fost nici creată și nici nu există din vecii vecilor” (Karl Marx, pag. 8. Tr. Gh. Constant.).

Știut este, din toată lectura făcută, că materialismul dialectic este ateu; profesează negația spiritului, negația lui Dumnezeu, negația nemuririi, neagă Învierea și Împărăția lui Dumnezeu.

Bun!

- Dar cu asta încetează de a mai fi Dumnezeu?

- S-a terminat cu nemurirea?

- Nu mai este Înviere și Judecată?

- Dacă mulți oameni, fiind ei chiar milioane la un loc, susțin părerea de mai sus, încetează oare prin aceasta de a mai ființa dogmele fundamentale ale creștinismului?

Mai pe scurt: Dacă a spus Ludwig Feuerbach, care a lucrat pentru laicizarea religiei, cum că: „nu religia l-a făcut pe om, ci omul a făcut religia”; iar contemporanul său David Friedrich Strauss a supus Evangheliile unor critici în toată regula; iar Bruno Bauer (ovreu) își îndreaptă asprele sale lovituri filozofice împotriva „bătrânelor” Dogme Creștine; urmează de aici că omorându-i pe toți oamenii care cred cum trebuie în Dumnezeu, cu asta ai scăpat de Dumnezeu?...

Dar, cu asta, abia acum se dezvăluie Adevărul, ce trebuie scos la iveală. De aici încolo începe să se descopere partea lucrătoare și biruința Adevărului prin jertfă. Acum, când valurile înspăimântătoare ale negației lui Dumnezeu caută să tulbure pacea din inima celor care cred cum trebuie în El, în Biserica Lui cea Adevărată și în Evanghelia Lui. Nu ușoare sunt aceste probe și numai acei care sunt întăriți și care L-au crescut pe Iisus Hristos în inima lor până la vârsta maturității, prin iubirea Lui de oameni, pot ca să reziste acestui război antihristic până la sfârșit. Iar toate eforturile lui (antihrist) sunt ca să ne facă să cădem din iubire, prin nerespectarea datoriei: de a răbda nedesăvârșirea semenului tău, și de a te lăsa să fii condus întru toate de mâna nevăzută a Providenței divine.

Lupta ce o dau cei ce ascultă de vraja diavolului, cum că nu este Dumnezeu și nici toate celelalte care formează Dogmele creștinismului, îi lovește pe fiii lui Dumnezeu (Ioan 1,12) cernându-i prin sitele suferințelor de tot felul, prin care a trecut Domnul, împlinindu-se cuvintele Lui: „Dacă vă urăște pe voi lumea, știți că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât... Dacă M-au prigonit pe Mine și pe voi vă vor prigoni. Dacă au păzit cuvântul Meu și pe al vostru îl vor păzi... De nu aș fi venit și nu le-aș fi grăit lor, păcat nu ar avea, dar acum nu au răspuns pentru păcatul lor” (Ioan 15, 18-22).

În toate aceste suferințe, puterile întinericului urmăresc două lucruri:

1. Să ne facă să-i urâm pe acei ce ne trec prin cuptorul suferinței.
2. Să ne facă să ne răzbunăm sub diferite forme, apărându-ne cu legi sau oameni.

În cuptorul ispitelor, deci, se clarifică omul, ce este și spre ce sunt îndreptate inima și nădejdea lui (sau cât de tare este credința lui în Iisus Hristos).

Cărarea însă cea mai bună de urmat în aceste strămtorări nu este alta decât a lui Iisus și după El a tuturor Sfinților care, avându-L pe Iisus în inima și în mintea lor, au fost înarmați cu toate armele, în așa fel că au știut cum să răspundă atacului diavolului, biruindu-l cu iubirea lui Iisus. Au știut cum să se supună stăpânirilor antihristice, până și atunci când acestea au voit să le taie capul sau altceva să le facă, pentru că n-au voit ca să refuze Sfintele Învățăături ale Mântuitorului și să le primească pe ale lor (pe ale antihriștilor lui satana, n.ed).

Toate măsurile lor de constrângere ce au fost făcute pentru negarea sau tăgăduirea Dumnezeului celui Adevărat, precum și a lucrurilor Lui, pe care le-a făcut pentru mântuirea noastră, n-au avut niciun efect asupra sufletelor lor, pentru că Iisus Hristos, Care era în inimile lor, nu putea să fie constrâns ca să facă ceva ce nu-I place, și neplăcut Tatălui, Care L-a trimis pe pământ pentru mântuirea noastră. Pe Domnul nu L-a putut constrânge decât suprema Sa bunătate, desăvârșirea Sa, care a biruit îngustimea ateismului lui Iuda, dându-i votul - „Ce vrei să faci, fă mai curând!” (Ioan 13,27).

Toți ceilalți Apostoli n-au înțeles cuvântul acesta atunci, și credeau că Domnul vorbește cu Iuda despre ceva cumpărături, întrucât purta punga cu bani a comunității și praznicul era aproape (Ioan 13,29).

Aici se mai împlinește și cuvântul Proorocului: „Vrăjmașii omului sunt cei din casa lui” (Miheia 7,6; Matei 7,6).

Tot de aici mai reiese și o altă învățătură: știința, cu toate teoremele ei, nu-ți angajează viața în joc niciodată, iar Credința Creștină întotdeauna.

Măsura coacerii în Creștinism atunci se zice că a ajuns la maturitate, când am ajuns

și noi ca să trecem din lumea aceasta biruitori în toate ispitele durerii, prin iubirea lui Iisus împinsă până la jertfă. Aceasta este cea mai înaltă virtute în Creștinism: ca să ajungi să simți și tu durerea pe care a simțit-o „Crinul de pe Cruce”, plângând nemernicia oamenilor și rugându-Se pentru iertarea lor.

Apostolii n-au înțeles atunci supremația Duhului liber al lui Iisus, pentru că încă nu se pogorase Duhul Sfânt peste ei, care să le dea putere ca să bea același pahar și de a se boteza cu același Botez pe care L-a primit Iisus. Lucru sigur, că dacă înțelegeau atunci, toți se ridicau împotriva în frunte cu Petru, când Iisus a învoit toate consecințele ateismului lui Iuda: „Ce vrei să faci, fă mai curând”.

Dar după Pogorârea Duhului Sfânt li s-au luminat puterile minții și au înțeles necesitatea Jertfei și liniștea deplină a Mântuitorului împotriva agresiunilor necredinței.

De acum moartea nu mai e o pedeapsă a firii, ci pedeapsă a păcatului. Ca urmare trebuie primită fără șovăire și fără reacție (fără a reacționa).

Trebuie să acceptăm cu mintea și cu inima netulburată pe oricine căruia, neputându-ne desface de dragostea lui Iisus Hristos, nu-i rămâne altceva de făcut decât să ne omoare pur și simplu.

Căci între aceste două tabere, Creștinism și Ateism, nu poate fi pace decât numai dacă trece una la alta. Prima tabără întotdeauna este pașnică și senină și cu inima atât de largă, încât iartă totul și vrea ca toată lumea să se mântuiască. Cea de-a doua însă e plină de răutate și-i desăvârșește în bine pe cei din prima, trecându-i prin cuptorul suferințelor. Nouă ne-ar fi pagubă supremă dacă am trăda creștinismul de frica lor sau de frica durerilor.

Nu trebuie să ne facem de vrajbă cu ei, întrucât sunt stăpânirea pe care ne-a dat-o Dumnezeu, pentru păcatele noastre. Deci îi acceptăm nu de frică, nici din diplomație, nici urmărind vreun câștig sau vreo cinste deșartă, ci din convingere că așa ne punem de acord cu Providența, care ni i-a adus cu rosturi voite de Dumnezeu, „pentru ca să-i adune laolaltă pe fiii lui Dumnezeu cei risipiți” (Ioan 11,52), pentru ca toți să fie „o turmă și un Păstor” (Ioan 10,16).

Mântuitorul nu ne-a învățat de vreo formă de stat care mântuiește oamenii, sau de vreo formă monetară sau agrară care ne duce la Împărăția lui Dumnezeu. Ba chiar a zis că lipirea inimii de bogății duce la osândă. Așa că, să nu ne prindă mirarea când vedem că unor bogați din aceștia pământești le vine vremea osândei încă de pe aici, pentru că pe bună dreptate vine, fiindcă n-au avut grijă de „lăzării” de la poartă.

Deci, felul cum își chivernisește Stăpânirea factorul economic, creator de forme istorice, e treaba Stăpânirii. Noi trebuie să dăm Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu (Matei 22,21), indiferent ce măsuri ia Cezarul pentru faptul că noi mai avem un Împărat și o Împărăție dincolo de hotarele acestei lumi. Cam întotdeauna stăpânirile pământești au fost în conflict cu cea a Providenței Divine, dar Dumnezeu lucrează mântuirea noastră prin mâinile lor. Deci, ori de câte ori Stăpânirile acestea pământești și trecătoare ar căuta să nege existența lui Dumnezeu sau a lucrărilor Lui, (noi suntem datori să) le recunoaștem ca stăpânire din ascultare de Dumnezeu, pentru că El conduce și stăpânirile vremelnice și le îngăduie pentru ca să ne desăvârșească pe noi trecându-ne prin toate suferințele și caznele.

Nu trebuie să reacționăm împotriva stăpânirilor celor ce nu cred în Dumnezeu și în lucrurile Lui: „Pentru că nu este stăpânire fără numai de la Dumnezeu” (Romani 13,1). Dar aceasta este o ascultare ce o aducem lui Dumnezeu și ocârmuirii Sale providențiale.

Dumnezeu este autoritatea superioară tuturor stăpânirilor și El le îngăduie pe toate cu scopuri foarte bine definite. Orișice lege o ascultăm deci din cauza autorității lui Dumnezeu.

Când legile și stăpânirile sunt împotriva lui Dumnezeu, nu le ascultăm tot din același

motiv, pentru că Dumnezeu nu mai este (și nu poate fi) autoritate de sprijin a unei legi sau a unei stăpâniri împotriva Sa. Reacționăm astfel împotriva păcatului ateismului, fiindcă e păcat împotriva Duhului Sfânt, păcat împotriva Adevărului și Dumnezeu este Adevărul; pentru vina asta, da, Stăpânirea poate să ne taie capul și să facă cu noi ce va vrea, că o ascultăm. Cu aceasta suntem de câștig și noi, și stăpânirea și-a făcut datoria. Am slujit lui Dumnezeu și noi, și ateul. Iar dacă cutare sau cutare vrea să fie ateu treaba lui noi încăpem de el, chiar dacă nu încape el de noi. Simpla existență a noastră îl lovește peste obraz și nu ne poate suferi; deci va face totul în concordanță cu ateismul său ca să scape de noi, chiar dacă noi nu-i zicem nimic. Ba mai mult, când noi îl iubim mai mult, cu atât mai mult îi ardem creștetul lui, fiindcă el, ascultând de-o vrajă vrăjmașă, nu poate iubi. Datoria ce-o avem noi este și aceea ca să le spunem că ateismul lor e o greșală, ori de-or asculta, ori de n-or asculta, și aceasta trebuie s-o facem, pentru ca să cunoască și ei că mai sunt încă oameni care cred în Dumnezeu (Iezechiel 2,5) și la Judecata cea înfricoșată pe care o va face Domnul, să nu aibă cuvânt de apărare cum că nu i-a învățat nimeni voia Domnului, și pentru ca să nu ceară Domnul sângele lor din mâna noastră (Iezechiel 3, 18). Noi să nu ne temem de ei și de vorbele lor să nu ne speriem, deși ei vor fi pentru noi spini și ciulini și avem să trăim în mijlocul lor, ca între niște scorpii (Iezechiel 2,6). Noi trebuie să-i iubim în dragostea lui Dumnezeu - poruncă prin care stăm sau cădem din Creștinism, iar ce măsuri iau ei împotriva noastră îi privește; nouă nu ne rămâne altceva decât să câștigăm din toate. Nu este treaba noastră de a judeca căderea stăpânirii în ateism. Acest drept nu este decât al lui Dumnezeu și numai El o va face atunci când va veni să judece lumea.

Omorându-ne pentru faptul că nu le primim păcatul ateismului lor, nu dovedesc altceva decât că nu ne-au putut birui. Deci primim divinul stăpânirii, dar refuzăm păcatul ei: nu ni-l însușim și nu ni-l facem și convingerea noastră.

Nu trebuie să fim spirite înguste, că nicio virtute nu-i în habotnicie sau zelotismul mărginit. Întotdeauna spiritul îngust, refractar oricărei înțelegeri superioare a lucrurilor, (pe care o câștigăm numai în spiritul liber al lui Iisus), a dus întotdeauna la anarhie. Iar anarhia niciodată nu clădește, ci numai dărâmă. Neascultarea a fost întotdeauna începutul căderii. Călugării habotnici, înguști la pricepere, fixându-se de calendarul vechi, au dat stilismul.

Cităm acest model de spirit sectar, care are aceeași caracteristică, a fixării minții pe valori mărunte, neînsemnate, dar cărora mentalitatea îngustă le dă o semnificație absolută. Această balonare a valorii minore a unui lucru sau a unui mărunțiș, la valoarea majoră a unui principiu fundamental, e dovada unei lipse de minte, care, dacă refuză și sfatul cel mai luminat, nu va întârzia să se arate cap de răzvrătire și izvor de suferințe zadarnice.

În concluzie: respectăm credința simplă a celor simpli, nu-i smintim; dar cu condiția de-a nu da directive conducerii. Câtă răspundere de alții ți-a dat Dumnezeu, atâta directivă ai dreptul și datoria ca să dai, mai multă sau mai puțină, nu.

Nu trebuie să primim decât directive acoperite de experiența și de necazurile răspunderilor. De obicei așa se întâmplă, că toți cei nepuși la punct ei înșiși, văd paiul din ochiul altora, dar nu văd prăjina din ochiul lor. Atențiune deci, trebuie să ne cunoaștem mai întâi pe noi înșine, dacă vrem să cunoaștem obiectiv și cu adevărat și pe alții. Când ochiul nostru va fi curat, vom vedea pe toți cu ochiul cu care vede Dumnezeu, și atunci toată răutatea și nedesăvârșirea celorlalți vor dispărea din calea noastră, fiindcă stăm smeriți și neînsemnați cu chipul, la o înălțime morală și libertate a spiritului vecină cu a lui Iisus, când Se ruga pentru ucigașii Săi: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac” (Luca 23,34). Cu alte cuvinte, trebuie ca fiecare dintre noi să ne vedem de ochelarii proprii, și să-i ștergem de praful păcatelor altora, că nu acelea ne vor mântui, ci atunci să

nădăjduim mântuirea când ochii noștri nu mai văd paiul nimănui, ca pe toți să-i învăluim cu iubirea care iartă totul și înțelege totul. Că zice Sfântul Apostol Pavel: „Căutați pacea cu toată lumea și sfințenia, fără de care nimenea nu va vedea pe Dumnezeu” (Evrei 12,14). Pacea cu toată lumea, chiar cu cei agresivi, firește, este un dar și o probă a Creștinismului la care am ajuns, dacă am ajuns, iar de cumva n-am ajuns este semn că nu s-au tămăduit rănilor noastre cele din păcate.

Neștiința, îngustimea, mentalitatea sectară, sunt o rană a minții noastre, pe care trebuie s-o tămăduim. Trebuie să încercăm, că se poate. Cei care au probat, au reușit și cu mult folos s-au ales. Așa a făcut Iisus și toți Sfinții Lui, și așa ne-a învățat El ca să ne ferim de aceste îngustimi, ca pe unii ce ne socotim „ai Lui prieteni, dacă facem ce ne poruncește El” (Ioan 15,14), și: „frate, soră și mumă” (Matei 12,50) ne numește Domnul, pe acel care facem voia Tatălui.

*

Mamona nedreptății are un mare apărător: vițelul de aur, care împunge pe toți cei ce-ar încerca să o risipească la săracii lumii. Stăpânul vițelului face pâră la Dumnezeu asupra iconomilor nedrepti, care însă, risipind vițelul prin iubirea de oameni, s-au făcut mai înțelepți decât fiii luminii.

Bietul Dumnezeu, săracul, n-are unde să-și plece capul, că bogații și pana cea vicleană a cărturarilor lumii acesteia L-au expropriat din dreptul de proprietate și autor al lumii. Cine știe, dacă nu cumva I-a rămas totuși dreptul să se supere pe ei și să le măture toate gândurile cu mamona lor cu tot. Căci dreptul de proprietate derivă din atributul de autor, mai mult ca din actul de proprietate. Deci, când clatină Dumnezeu mamona, e semn că n-a fost iconomisită bine de oameni, și le cere socoteală; a zis doar: „Fii celor săraci ca un Tată”, Deci, fiind în drepturile absolute peste valoarea economică, poate să-și pună iconomi pe cine vrea, chiar și pe cei ce-L tăgăduiesc.

NEPĂSARE ABSOLUTĂ, PRIMEJDIE INFINITĂ

Motto: „Dumnezeu nu îngăduie la nesfârșit îngustarea vederii omului numai la stomacul său, de vreme ce omul acesta este destinat spre alte zări, ale Împărăției lui Dumnezeu, ale veșniciei și îndumnezeirii sale.”

Prin pilda bogatului anonim și a săracului numit Lazăr, Revelația aruncă lumini decisive asupra soartei omului pe planul lumii, precum și asupra urmărilor cu necesitate pe planul veșniciei.

Deocamdată desprindem câteva probleme.

I. Situația în lumea aceasta:

Slava și mizeria existând deodată într-un conflict surd, una în ușa alteia;

Slăvitul bogăției este anonim, săracul este numit cu numele, este Lazăr, „lazării” lumii la porțile bogaților;

Bogații nu înțeleg nimic, înțelegerea lor nu se întinde nici până la porțile casei;

Câinii înțeleg și se milostivesc mai mult: „inima de câine” au dat-o bogatului, iar ei (câinii) se milostiveau de bubele săracului.

II. Vine moartea.

Moartea este factorul care nu simplifică, ci complică toate problemele, implicându-le în veșnicie. Moartea în primul moment al ei pune capăt la o stare de lucruri, cosește și slava deșartă și mizeria neînțeleasă. Cu moartea se termină timpul, dar începe veșnicia. Năpasta morții este că pe bogat îl trimite în văpaia veșnică și pe Lazăr la fericirea și

odihna veșnică. Dar este o acuză nedreaptă în seama morții: nu ea face deosebirea.

Omul trece prin moarte ca printr-o poartă: dar dincolo de poartă are întinsă înainte veșnicia, așteptându-l veșnicia în care a trăit vremelnicia.

Bogăția l-a făcut pe bogat egoist, materialist, nemilostiv, încolăcit de plăceri; nu s-a dezvoltat sufletește, nu și-a format chip nemuritor de a fi.

Pe Lazăr, bubele și sărăcia l-au desfăcut de înlănțuirea cu viața. El rabdă în nădejdea că nu va fi tot așa, în nădejdea unei dreptăți a lui Dumnezeu. Nu s-a înșelat în credința sa. Toată suferința dublată și de meditația sa, simplificată desigur dar existențială foarte sigur, au realizat din Lazăr un cetățean duhovnicesc al cerului.

Nici bogăția în sine, precum nici sărăcia în sine, n-au calitatea de a te osândi sau ferici pe planul veșniciei. Atitudinea sufletului față de ele este cea care determină veșnicia. Pot fi bogați care se mântuiesc și pot fi săraci care nu se mântuiesc, deci se osândesc.

Dincolo de cele văzute, poate în fondul lor, este Raiul și este Iadul, două eternități paralele, cu o prăpastie de netrecut între ele.

Unul din chinurile iadului este și acesta: că văd fericirea dreptilor. Văd, pricep, înțeleg tot ceea ce erau imbiati să vadă, să priceapă, să cunoască și să trăiască încă de când erau pământeni și n-au vrut ci le-au urât. Își aduc aminte și de oameni, de alți oameni, ceea ce nu făceau pe pământ. Nu mai discută dacă este sau nu este Dumnezeu: acum I se roagă (căci se află în fața evidenței), dar este târziu. Când erau pe pământ râdeau de nădejdea dreptului și de rugăciunea lui, acum râd dracii de rugăciunea lor.

Cea mai sfâșietoare rugăciune este aceasta, de a trimite Dumnezeu de pe cealaltă lume, pe asta, pe Lazăr, să le spună la ceilalți 5 frați ai săi cum stau lucrurile după moarte, ca să nu vină și ei în acest loc de muncă.

Rugăciunea este de altfel motivată în sine, dar refuzată de Dumnezeu cu aceste cuvinte: au Legea, au Revelația (Sfântul Maxim Mărturisitorul zice că prin cei cinci frați ai bogatului se pot înțelege și cele cinci simțuri ale omului). Și iată cum motivează Dumnezeu refuzul: Îi cunosc, dacă nu ascultă de Moise și de profeți (Legea și Revelația - Iisus), chiar de va și învia cineva din morți, tot nu vor crede (Luca 16,31).

De fapt, așa a și fost: Iisus a înviat din morți și, din vremi în vremi, a împlinit Dumnezeu această rugămintă biblică, dar cei necredincioși tot ca ei au rămas: încremeniți în nepăsarea lor absolută. Iată, aceasta este marea primejdie: o primejdie infinită, din cauza unui timp pierdut.

Am băgat de seamă, umblând, că aproape la toate porțile bogaților a pus Dumnezeu și câte un Lazăr. Multora li l-am arătat și le-am atras luarea aminte de rostul lui. Bubele lui Lazăr și toată mizeria lui cutremură, firește, dar groaza ne cuprinde când, sub strălucirea trupească a bogatului vedem ascunsă neagra mizerie a unui suflet fără nicio virtute, fără nicio bunătate, un om decăzut tuturor păcatelor, bubele spurcăciunii, pe care nu i le ling nici câinii. Pe acestea i le gâdilau doar dracii.

*

Înmormântarea încă a fost deosebită. A bogatului cu surle și pinteni, plâns de toți. Lazăr, dus de aprozii orașului, ca o mortăciune. Pe bogat îl așteptau dracii, pe Lazăr îngerii. Două destine deosebite, ca de la cer la iad. Justiția divină este oare nedreaptă? Nu scrie despre ea că: „judecata este fără milă, celor ce n-au făcut milă?” Prin urmare e cu dreptate, singur te-ai scos din împărăția milei. Și mai scrie: „Mila și Adevărul ajung înaintea ta”. Prin urmare: mila, iubirea și cunoașterea Adevărului; și Dumnezeu este Adevărul și Dumnezeu este Iubire.

*

A murit un pustnic, mâncat de fiare. A murit și un bogat tiran și a fost înmormântat cu mare cinste. Un călugăr s-a întrebat întru sine despre această deosebire, pe care a

îngăduit-o Dumnezeu și pe care nu o putea pricepe. Rugându-se el mult și postind i-a descoperit Dumnezeu taina aceasta: pustnicul, ca om pământean, mai avea un păcat, iar pentru curățire, i-a fost dat trupul lui la fiare. Bogatul făcuse și el un singur bine și i s-a răsplătit lui cu cinstea înmormântării.

*

O femeie rea se chinuia în muncile fără de sfârșit ale iadului. Blestemând pe Dumnezeu, zise, în cele din urmă, și aceasta - că Dumnezeu este nedrept:

- Ce, eu nu am făcut niciun bine, Doamne?

Auzind Dumnezeu aceasta, trimite un înger să-i cerceteze faptele în văzul ei. Și găsește îngerul că aruncase cu o ceapă după un sărac. Săracul a luat-o și a mulțumit lui Dumnezeu pentru ea. „Deci am făcut nedreptate femeii, zise dreptul Dumnezeu! Du-te, și atârându-i ceapa deasupra se va agăța de rădăcinile ei și așa du-o în Rai”.

Și îngerul a făcut așa.

Dar de mâinile și de picioarele femeii se mai agățară mulțime de deznădăjduiți, de aceștia alții și iarăși alții. Îngerul urca spre cer cu un ciorchine imens de chinuiți. În lumina îngerului i-a văzut femeia și a început să strige la ei, să-i blesteme, că numai pe ea a chemat-o Dumnezeu și le făcea vânt cu picioarele descărcându-se de ei. Valuri, valuri de oameni cădeau iarăși în întuneric.

Pe măsură ce cădeau oamenii, aruncați de răutatea femeii, îngerul urca din ce în ce mai greu spre cer. Când n-a mai rămas decât unul singur agățat de mâna femeii, aceasta își desfăcu mâna de pe rădăcină să se descotorosească și de acesta și pe când cădea acela în adânc i se rupse rădăcina de ceapă de care se ținea cu cealaltă mână și căzu și ea iarăși în adânc.

Pildele descojite de descrierea pământească, care nu merge pe celălalt tărâm al existenței, au tâlcul lor. Nu-i destul să faci fapte bune: trebuie să te faci tu bun. Fapta bună te îmbunătățește. Faptele bune, pe lângă că au rostul să-i ajute real pe Lazării lumii, mai au și rostul de a-ți face ție bine: milostivirea îți devine a doua natură. Cu o ceapă azvârlită după un sărac n-ai făcut bunătatea să-ți devină a doua ta natură. Și nu este a doua natură, este natura noastră primară la care ne-a readus Iisus.

Dumnezeu a făcut totul din partea Sa, mai urmează și partea din partea noastră!

Deciziile acestea, sau fuga de ele, hotărăsc despre veșnicia noastră. Mai hotărâtor nu se poate vorbi.

EXISTĂ DUHURI RELE

Existența lor e afirmată de Iisus; și-a însușit-o Biserica și s-au luptat împotriva duhurilor rele toți sfinții. Prin urmare, ele există în mod real, sunt ceata îngerilor căzuți în sfatul lui Lucifer, începătorul trufiei de a fi mai presus de Dumnezeu.

Ele nu sunt idei sau stări neobișnuite, sau stări de nervi, căci acestor păreri le punem precis întrebarea: Ce a intrat în turma de porci de a înnebunit toată și s-a aruncat în mare? Au intrat oare, ideile, sentimentele sau vreo stare colectivă de nervi? Dacă admitem Noul Testament și întreita mărturie a Evangheliștilor sinoptici, atunci trebuie să admitem că ele sunt ființe spirituale decăzute care antrenează decăderea.

Ca ființe spirituale intră fără piedică și trec prin materia vie sau moartă a lumii văzute. Pot intra în oameni, și încă legiuni de duhuri rele. „Odihna” lor, după cum zice Mântuitorul descriindu-i, nu și-o găsesc în pustii, prin pietre, ci în inimile oamenilor de unde izvorăsc toate gândurile rele și ucigașe.

Duhul rău, odată intrat în om, se multiplică într-o adevărată proporție geometrică - devine „legiune”. El expropriează umanitatea din om în favoarea bestiei din el; face din el o caricatură, un monstru, un sub-om.

Un suflet stăpânit de acest duh e ceva cu adevărat înfricoșător. El își pierde îndată libertatea și puterile ei de creațiune și desăvârșire. Rațiunea i se întunecă, instinctele de conservare i se atrofiază, „umblă gol și doarme în morminte”. Așa se odihnesc duhurile rele: dărâmând zidirea lui Dumnezeu.

Se pot pune întrebări în legătură cu aceasta, ca de pildă: Cum de-i lasă Dumnezeu să-și facă de cap?

*

La obârșie, ca fapte spirituale ale lui Dumnezeu, ele nu s-au întunecat cu totul, dovadă că cunosc și recunosc următoarele două lucruri:

1) Dumnezeirea lui Iisus: Demonii strigau și ziceau „Tu ești Fiul lui Dumnezeu. Și Iisus certându-i nu-i lăsa să vorbească fiindcă știa că El este Hristos” (Luca 4, 41).

2) Pedepsirea lor: „Au început să strige și să zică: Ce este nouă și Ție, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, ai venit aici mai înainte de vreme ca să ne chinuiești” (Matei 8, 29). Ei știa că-i așteaptă o pedeapsă; când îi scotea Iisus din „odihna” lor afară, lor li se părea că le-a venit judecata. Totuși li se părea lor că nu e judecata aceea care-i așteaptă, de vreme ce aceea nu e „aici” și ca atare aceasta înainte de vreme încă era.

Măcar dacă aceste două lucruri le-ar ști și oamenii!

*

- Cum intră diavolii în oameni?

1. Prin oricare din cele 7 păcate de moarte (de căpetenie). Întâi ca momeală de gând, pe urmă ca obsesie, apoi ca a doua natură pervertită.

2. Prin neîncetata lor pomenire.

3. Prin împărtășania cu nevrednicie: furarea Sfintei împărtășanii. Primul exemplu e Iuda, care avea obsesia vânzării lui Iisus (Luca 22, 3).

4. Ca pedeapsă pentru răutăți. Sfântul Pavel a dat satanei pe trei inși: Pe Imeneu și Alexandru, pe care i-a dat satanei, ca să se învețe să nu mai hulească; iar pe al treilea l-a dat satanei spre pieirea trupului (făcuse una mare!) ca sufletul să se mântuiască în ziua Domnului Iisus (I Timotei 1, 20; I Cor. 5, 5).

- Cum ies diavolii din oameni?

1. Prin post și rugăciune - cu socoteală și blagoslovenie de la duhovnic.

2. Prin mărturisirea păcatelor cu căință la preotul duhovnic; deci prin pocăință - Taina Pocăinței.

3. Crucea îi arde. „Doamne, armă împotriva diavolului, Crucea Ta ai dat-o nouă”(Molitfelnic). Și orice suferință primită cu mulțumire, același rost îl are.

4. Smerenia, vâpaie le este.

5. Pomenirea Preasfântului nume al lui Iisus: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul! „Armă în cer și pe pământ, mai tare ca Sfântul nume al lui Iisus, nu este” (Sfântul Ioan Scărarul).

Aceeași putere o are și pomenirea Sfântului nume al Maicii Domnului.

6. Îngerul păzitor îi alungă (dar numai la rugăciunile noastre).

SMINTELILE, FOCUL ȘI SAREA

„Dar dormind oamenii a venit vrăjmașul lor și a semănat zăzani (neghină) în țarina cu grâu și s-a dus” (Matei 13, 25) .

În țarina lumii va fi sminteală când faptele noastre nu corespund poruncii. „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din ceruri” (Matei 5, 16). Dar sminteala cea mai mare va fi când se propovăduiește inexistența lui Dumnezeu.

Iisus zice că: „Cine va sminti pe vreunul din aceștia mai mici care cred în Mine mai

de folos i-ar fi lui dacă i s-ar lega de gât o piatră de moară să-l înece în adâncul mării”(Matei 18, 6).

Impunerea ateismului e un păcat mai greu ca sinuciderea căci: dacă mâna ta (faptele), dacă piciorul tău (căile), dacă ochiul tău (punctul de vedere) te smintesc, taie-le, scoate afară „ochiul de la tine”.

*

În judecata faptelor altuia se întâmplă iarăși o mulțime de sminteli.

Sunt mulți ochi de scos care decât să vadă rău(unde nu e) mai bine le-ar fi să fie orbi. De aceea le-a zis Dumnezeu: „a Mea este judecata, iar voi nu judecați”(Matei 7,1).

De pildă, o mulțime de fapte dumnezeiești și cuvinte ale lui Iisus au fost sminteală în Israel.

Sminteala e o judecată superficială pentru că ignoră principiile. Dacă ai ști principiile ai fi curat și nu te-ai sminti. Sminteala din ale sale grăiește. De fapt cel ce se smintește, fără de voie se mărturisește.

Focul e al Duhului Sfânt, care sarează, păstrează firea nestrucată. Această păstrare e însă și o asceză voluntară, o jertfă de sine a firii. Sare e și nevoia și pocăința. Înțelepciunea e încă numită sare.

Sare sunt și slujitorii lui Dumnezeu între oameni, ca să nu se strice natura omenească. Deci, dacă slujitorii (preoții) nu mai au rolul de sare (fiind cu risc acest fel de a fi!), iată, vor fi călcați în picioare, cinstea lor va fi terfelită.

De multe ori se aude că răspunderea pentru relele în care au dat oamenii e răsturnată în seama slujitorilor lui Dumnezeu. Vinovăția este însă pe din două.

Și atunci, păstorul, predică în pustie!

Cât foc și câtă sare trebuie să ai ca să înflorească pustia din lăuntrul omului ca crinul?

„Pentru înmulțirea neascultării a luat Dumnezeu cuvântul de pe pământ”.

Prejudecățile – păcate ale minții - ochiul care trebuie scos - trebuie ca fiecare dintre noi să ne vedem de ochelarii proprii și să-i ștergem de praful păcatelor altora, că nu acelea ne vor mântui; ci atunci să nădăjduim mântuirea când ochii noștri nu mai văd paiul nimănui, ca pe toți să-i învăluim cu iubirea care iartă totul și înțelege totul.

*

Sunt draci pe care-i poate scoate Dumnezeu din oameni și sunt oameni din care nu poate Dumnezeu scoate dracii. Mare tragedie!

Iată, de pildă, un fel de oameni care suspectează cea mai curată facere de bine. Parcă e un blestem: ies dintr-unii și se întăresc „legiune” într-alții. Unele dintre aceste victime sunt toți cei ce nu admit Dumnezeirea lui Iisus. Fiindcă Iisus e o realitate care se impune până și măsurării timpului și Se impune ca un Stăpân liniștit a toate.

Îndrăciții la minte proiectează boala lor mintală asupra celui mai sănătos Om, numindu-L pe El conspirator cu Belzebul.

Acest viciu de minte, acest tip de alienați mintal îl demască Iisus, spărgându-l în elementele sale contradictorii și ireductibile: absurdii aceștia trebuie să-și recunoască absurditatea. „O Împărăție dezbinată întru sine mai dănuiește sau nu mai dănuiește?”, ei însă nu pot pricepe aceasta. A spune că o împărăție dezbinată dănuiește, e o imposibilitate în termeni, o absurditate; iar a recunoaște că nu mai dănuiește va însemna recunoașterea Împărăției lui Dumnezeu care venise.

Reducerea lor la absurd, demonstrarea Lui ca poziție (dreaptă) a minților, sigur că nu I-o puteau ierta lui Iisus. Aceasta e categoria de oameni în care nu încap adevărul; li se pare că îi înnebunește. Despre ei și despre vremea pecetluită cu structura lor, zice Iisus: „Cine nu-i cu Mine, acela e împotriva Mea și cine nu adună cu Mine, risipește” (Matei 12,30).

Să fie cuvintele acestea mărturisirea unei înfrângeri, sau cuvântul judecății, care

desparte oile de capre încă de aici.

IISUS HRISTOS, MOTIVUL REVOLUȚIEI ULTIME

Se întrevade că se vor lichida toate motivele de război dintre oameni: motive economice, naționale, rasiale, etc. Va mai rămâne unul: motivul lui Dumnezeu. Iisus a azvârlit pe pământ focul acestei revoluții: pârjolul dragostei lui Dumnezeu, care aprinde împotriva-i văpaia urii împotriva lui Dumnezeu.

Iisus a venit să ne arunce sabia între virtuți și păcat. Iată oamenii învrăjbindu-se de moarte, pe motivul lui Dumnezeu. Nu va fi casă fără gâlceavă din cauza lui Iisus. Ultimul ideal capabil de unificare a oamenilor va dovedi oamenii incapabili de el. Cu cât oamenii își vor pogorî destinul lor din cer pe pământ, cu atât mai mult se va cutremura pământul sub ei fiindcă totuși nu este pace decât sub Dumnezeu. Un destin răsturnat antrenează în răsturnare, în revoluție, totul în jurul lui. Așa se face că cei ai lui Dumnezeu „cunoscând duhul vremii”, cunoscând înclinarea ei spre Făcătorul său, au pacea lui Dumnezeu, pe când ceilalți, ignorând sensul existenței, iubind fața exterioară a lumii, se găsesc în afară de sens, aruncați launtric de pârâșul lor - conștiința - care și fără credința lor, îi va aduce la judecata lui Dumnezeu. Iar Judecătorul va da dreptate pârâșului lor - „conștiinței” - fiindcă aceștia nu s-au împăcat cu ea, pe când mergeau alături stadia vieții acesteia (Matei 5, 25-26).

Iisus destăinuiește și aceasta, că li s-a prevăzut o temniță care să semene cu ei, cu existența lor negativă. Acolo nu există Dumnezeu, decât ca un coșmar, ca o lipsă, ca un chin absolut. Iată dreptatea care atârână peste ucigașii dreptilor.

PRAVILA ALBĂ

Căsătoria¹⁴

Chiar și în legea veche, căsătoria este indisolubilă, de nedezlegat, adică nu era îngăduită despărțirea. Știind aceasta, fariseii s-au apropiat de Iisus, ispitindu-L: „Se cuvine oare ca bărbatul să-și lase femeia?”. Iisus îi provoacă la lege. Ei îi răspund în sensul îngăduinței pe care a dat-o Moise cu „cartea de despărțire”. Dar Iisus, Care era la zidirea omului, le-a spus rostul de la începutul zidirii în care nu merge despărțirea, fiindcă amândoi alcătuiesc o singură făptură. Iisus întărește căsătoria la rostul ei de la începutul zidirii.

Iisus nu putea coborî rațiunile creației din motivele lui Moise, de aceea a ridicat căsătoria la rangul de **taină**. Deci, dacă ar fi trăită de cei căsătoriți la valoarea ei adevărată, de taină, căsătoria ar da roade vrednice de tainele lui Dumnezeu.

Dumnezeu a ridicat pe om la cinstea de colaborator al Său în lume. Căsătoria, la rangul la care a instituit-o Dumnezeu, ar trebui să realizeze în progresie geometrică posibilitatea acestei colaborări.

Dacă în Taina Cununii cei doi sunt o singură făptură, „atunci această făptură ce năzuiește ea?” - „Odrasle pentru Dumnezeu!”. E un răspuns categoric (Maleahi 2, 15). La ce atunci Hristos este cap bărbatului dacă nu pentru împlinirea acestui suspin al firii? (Rom. 8, 22). „Căci făptura a fost supusă deșertăciunii - nu din voia ei, ci din pricina celui care a supus-o - totuși cu nădejdea că făptura se va izbăvi din robia deșertăciunii, ca să se bucure de libertatea mării fiilor lui Dumnezeu”, pentru că dorul statornic al făpturii așteaptă cu nerăbdare descoperirea fiilor lui Dumnezeu (Rom. 8, 19 - 21).

Fiarele uitau de sălbăticia lor la picioarele sfinților. Sălbăticia din fiara de om este cea mai mare robie. Creșterea omului la odihna „libertății fiilor lui Dumnezeu” atârână hotărât și de atitudinea căsătoriților față de căsătorie, iar mulți sunt aleși tocmai din cauza atitudinii religioase a părinților mai înainte de a se naște copiii lor.

Căsătoria are multe motive ca să fie **taină**. Când familia nu va mai fi întemeiată pe Taină, oamenii vor fi o turmă de fiare destrăbălate.

Sfaturi pentru cei căsătoriți

[Dumnezeu iartă, dar neîndreptat nimic nu lasă]

Cunoștințele acestea urmăresc ideea de responsabilitate a căsătoriților față de Legea divină înscrisă în fire, sub formă de instinct. Și mai urmăresc lămurirea ideii de păcat, idee care a început să fie neclară în mintea multora.

Începem cu aceasta: păcatul este o conspirație a minții omului cu diavolul, împotriva Legii lui Dumnezeu. Cu această definiție de lucru, înțelegem dintr-o dată că numai Iisus a fost fără de păcat, adică singur El a refuzat orice idee diabolică din mintea, viața și faptele Sale.

Voi, ca tineri începători ai vieții, sunteți poate ispitiți de ideea că tineri fiind, de ce să începem cu copiii din primul an; să ne mai trăim puțin viața și avem vreme și de copii. Cu acest gând, dacă-l primiți și-l luați de bun, vă deschideți calea către păcat și către tot felul de necazuri care vin matematic. Ca să n-o luați rău, de la început să vă precizați poziția sufletească față de roadele binecuvântate de Biserică ale cununii: copiii. Ei sunt roadele dragostei; evitarea lor nu e dragoste, ci crimă. Căutarea plăcerii numai cu evitarea rostului firesc al instinctului, e viciu și păcat și se pedepsesc de Legea care vede toate ale omului.

¹⁴ Părintele Arsenie Boca, Pravila albă. Sfaturi pentru cei căsătoriți, ed. Agaton, 2006

Deci, dacă nu sunteți bine lămuriți de la început, către bine, foarte ușor vă treziți în greșeli de conviețuire, de unde vin apoi un rând întreg de necazuri de care nu vă poate scăpa nimeni.

Cu diavolul nu scapi de greșelile făcute. Acestea te urmăresc în alte căsătorii sau în orice altă parte ai lua-o. Nu te scapă nici rugăciunile. Doar spovedania te pune în temă cu vinovățiile tale față de hotarele legii de la cununie, pe care le-ai încălcat, și-ți dă iertarea lui Dumnezeu pentru neștiință (dacă aceasta a fost), sau pentru neputință (dacă aceasta este) și-ți dă puterea și răbdarea ispășirii, dacă te îndrepti ca și conviețuire. Dumnezeu iartă (dacă-i ceri aceasta prin spovedanie), dar nepedepsit, neispășit [neîndreptat], nimic nu lasă. Așa scrie Cartea! [n. ed.: preotul iartă păcatele mărturisite, dar dă și canon, pentru îndreptare. Redăm un fragment dintr-o predică despre Taina Spovedaniei, ținută de părintele Arsenie la Mănăstirea Drăgănescu: „Când aceste păcate (biruințe ale diavolului asupra omului) sunt spovedite și ispășite prin canon și necazuri, ele nu mai au nicio greutate în cântarul judecății particulare. Când sunt spovedite numai pe patul de moarte și n-a mai rămas timp pentru canon și îndreptare, diavolii vin și înfricoșează sufletul cu necaz și urgie mare. Dacă însă omul le-a ars pe pământ măcar cu o lacrimă, aceasta nu se pierde ci poate atrage mila lui Dumnezeu. Când biruința diavolilor (păcatelor) rămâne consimțită întru totul toată viața și nu e ștersă prin taina pocăinței, omul acela, deși botezat, s-a făcut fiu al aceluia de care a ascultat, biruințele aceluia (păcatele) având toată greutatea fărădelegii pe cântarul judecății particulare”].

[În conviețuire nu-i bun nici abuzul, nici refuzul]

Iată acum o descriere sumară a greșelilor de conviețuire și legat de ele, urmările lor inevitabile, care te așteaptă în față și ți se așează în brațe. Iar dacă așa stau lucrurile și practica pe teren așa confirmă, atunci măsura preventivă e cea mai bună, e singura rațiune posibilă și la îndemâna tuturor.

În conviețuirea căsătoriilor nu-i bun nici abuzul, nici refuzul. Abuzul atinge pe soț, refuzul pe soție, dar și pe soț. Cum aceasta? Așa-i făcut omul de Dumnezeu: bărbat și femeie într-un singur trup. Cu cunoștințele contemporane de biologie, de endocrinologie și de neurologie putem înțelege clar acest lucru.

Sistemul nostru nervos, ca să servească solicitările vieții în bune condiții, are nevoie de o bună și corectă functionare a glandelor noastre endocrine. Glandele acestea sunt înșirate în număr de 7-8, pe toată verticala staturii noastre. Două glande sunt în cap, responsabile de comenzile și cu modul de funcționare al tuturor celorlalte. Acestea din cap sunt sensibile, adică lucrează în consonanță cu concepția ta de viață, în care te integrezi trup și suflet. Pentru o clarificare pe scurt a rosturilor acestor două glande din cap, ca să funcționeze într-un fel sau altul, e destul să dau un exemplu a două concepții de viață diametral opuse: într-un fel vor lucra aceste glande de comandă asupra tuturor celorlalte glande din subordine când te integrezi în turma lui Epicur [n. ed.: Epicur spunea că fericirea se dobândește prin cultivarea plăcerii] și altfel vor conduce economia endocrină când te integrezi în turma lui Hristos.

Sărim peste aceste glande de pe verticala omenească și ne oprim puțin la cele sexuale. Aici-i aici! Aici au fost lăsați oamenii fără nicio cunoștință exactă. Ba li s-au spus multe minciuni și fiecare a fost lăsat în voia lui, cu greșelile și ereziile sale. S-o luăm fugitiv cu puțină biochimie endocrină. Sexele (bărbat și femeie) se caută la maturizare unul pe celălalt, trecând peste orice bariere, ale oricui. Totuși e bună (foarte bună chiar) și puțină minte și cât de cât cunoștința pozitivă a faptului acesta, a continuității vieții [prin naștere de prunci].

Constituțional, natura bărbatului are o glandă în plus față de femeie: prostata. Această

glandă spune foarte multe și importante lucruri în iconomia vieții și în interpretarea corectă a foarte multe necazuri ivite în familie (pentru clarificare, trebuie spus și numele produșilor de biosinteză ale glandelor: hormonii. Aceștia sunt substanțe de biosinteză, produse de glande și vărsate în circuitul intern al sângelui, cu ajutorul căruia circulă prin tot organismul, ei având rol în activitatea și activarea sistemului nervos, deci a tuturor organelor, în scopul de a menține organismul întreg și în bune condiții de viață internă și externă). Iată din tainele prostatei: aceasta sintetizează săruri ale acidului glutamic, substanțe absolut necesare sistemului nervos, atât al bărbatului cât și al femeii. Dar nu le prepară decât bărbatul! Aici este explicația, fundamental biologică, în temeiul căreia femeia este atârnată de bărbat. Fără substanțele lui endocrine, ea se degenerază nervos, mintal, etc. Aici începe să se înțeleagă de ce au urmări nefaste și abuzul și refuzul.

Dacă aceste substanțe extrem de valoroase pentru iconomia vieții în bune condiții a sistemului nervos sunt risipite pe plăcerea de care nu te mai saturezi - atunci încep să apară urmările. Abuzul păgubește pe bărbat de necesarul de substanțe glutamice a sistemului nervos (15 miliarde de neuroni) și încep fenomenele de carență nervoasă, care pot ajunge până la slăbirea totală a funcției mintale. S-au văzut atâtea cazuri de tâmpenie a minții și a pierderii totale a memoriei, fără să fie și alte boli în organism. Respectivul era suprasolicitat, iar el s-a predat. Urmările sociale se înțeleg.

Refuzul păgubește pe femei. Unul din refuzurile obișnuite este acela „întemeiat” pe stăvilirea numărului de copii. Modalitatea aceasta este viciul „onaniei” cu femeie. Păgubesc amândoi - pagubă biologică ce se resimte în sănătatea amândurora.

Mințirea, trișarea, ferirea (sunt unul și același viciu), duce în mod normal la o nervozitate și la o nemulțumire față de altul, pe care natura în nevinovăția ei caută să o remedieze. Și cum o remediază? Căutând fiecare din părinți alt partener, ca să nu falsifice conviețuirea. În fond e o rezolvare greșită, vinovată față de unitatea de dragoste a Tainei Cununii. Deci, dacă o femeie greșește cu altcineva, de vină (de trișarea lor) e „ferirea” soțului, care o împinge la gestul căutării altuia care să fie corect cu natura. În majoritatea cazurilor de necredință a femeii e de vină soțul, că nu și-a umplut casa de copii. Deci, cine fuge de copii, fuge de responsabilitate. Și unde fuge? În iresponsabilitate. Când însă îți iei răspunderea de a rodi copii, Stăpânul vieții îți va ajuta să ai și ce le da mâncare și-ți va asigura și cinstea căsătoriei.

Deci, nici abuzul nici refuzul, ci o dreaptă socoteală și o conviețuire corectă și cinstită.

[În constituția biologică a femeii e pusă obligativitatea nașterii a 3-4 copii, în ordine naturală]

Mai mult chiar, o altă constrângere de care trebuie ținut seama e foliculina, hormon toxic și cancerigen. Toxic la nivelul creierului, dând continue dureri de cap și foarte intense; cancerigen la nivelul sânelui sau uterului (fibroane uterine). De cleștele acestui hormon nu este scăpare decât de la 3 - 4 copii în sus, cu sarcinile în mod natural, cum apar ele normal. Această ordine naturală a sarcinii e singura cale care asigură sănătatea copiilor. Salturile peste sarcini, lepădările de copii, indiferent cu ce metode și din ce motive, ating sănătatea copiilor ulteriori, dacă mai vin. Dar chiar dacă nu mai vin alții, Legea divină pedepsește și retrospectiv, pe cei făcuți cronologic (n. ed.: pe cei născuți în ordine naturală). Așadar, în însăși constituția endocrină a femeii e pusă obligativitatea nașterii de mai mulți copii. E chiar condiția de mântuire a femeii după cum i-a descoperit Dumnezeu Sfântului Apostol Pavel.

În cazul viciului sau al greșelilor de conviețuire, apariția cancerului care ucide soția

se răstoarnă iarăși în răspunderea soțului. Soțul care nu vrea copii nu trebuie luat, e un criminal camuflat al soției sale. Nu e din turma lui Hristos! Abia de la 3-4 copii în sus, făcuți în ordinea naturală în care apar, se neutralizează acțiunea toxică și cancerigenă a foliculinei. Practica confirmă aceasta. Sunt mame cu 10-12 copii făcuți, care trăiesc și ajung la vârsta de 80 de ani, sănătoase, în destulă putere, fără să le doară capul sau să fi fost bolnave.

Femeile mai pătimesc și de crizele climacteriului (menopauză), de la 50 - 52 de ani. Când viața lor de până aici a fost corectă și conform cu natura, tulburările acesteia trec aproape neobservate. Echilibrul endocrin e asigurat de normalitatea conviețuirii și a roadelor făcute până aici. În cazul viciilor de conviețuire, perioada aceasta e adevărată nebunie.

Nu mai pomenesc de reflectarea (normalității sau anormalității de conviețuire) în afara psihicului, lucru care formează un capitol aparte, cu o matematică mult mai complicată și cu pedepse mai greu de evitat. De asemenea, nu pomenesc aici decât în treacăt reflectarea purtării în genere în codul genetic, deci în fondul ereditar al urmașilor. Totuși, nu mă pot abține de a pomeni unul, care produce extrem de multe și grele dificultăți în educarea copiilor. Când soțul nu dă pace sarcinii (zice el că nu poate, sau nu vrea altfel, sau se declară stăpân pe legile naturii) atunci copiii vin pe lume cu predispoziția precoce spre sexualitate. Aceasta îi face îndărătnici și foarte greu educabili (sunt certați cu disciplina, unii genetic prezintă cromozomul criminalității și chipurile, circumstanțe atenuante în justiție). Fug de la școală și încep aventurile. Deci tot în răspunderea soțului se soldează și aceste necazuri. Explicația biologică: au crescut în mediul uterin hrăniți cu sânge prea îmbibat cu testosteron, hormon sexual masculin.

[Degenerarea prin alcool și tutun]

Tot în treacăt pomenesc de acțiunea toxică a alcoolului. Dacă 6 grame de alcool la litrul de sânge e capabil să sudeze o mulțime de spermatozoizi câte doi, cap la cap, fără să le tulbure viața, atunci ce vom zice de bețivii notorii? Iată ce se întâmplă: acești monștri masculini au două cozi, deci cu o capacitate dublă de mișcare, ajunși ca atare în organismul femeii, caută febril ovulul, până și la trompă și acolo îl fecundează, oul format nelalocul lui crește astfel normal, dar trebuie extirpat cu trompă cu tot. Așa se instalează sterilitatea, condiție suficientă de dezechilibru, până la faze clinice. Iată ce pustiu de bine face băutura. Femeia, în cazul acesta, să prefere orice agresiune, numai sterilitatea și dezechilibrul nu.

Toxicitatea tutunului duce la cazuri excesive, dar nimeni [dintre fumători] nu vrea să știe de carența organică pe care o are sau chiar de atrofierea funcțională...

Alcoolismul, bețivitatea bunicilor apar în nepoți ca tulburări și insuficiențe nervoase până la nivelul de epilepsie. Beția e mare pacoste care se înscrie genetic în patrimoniul ereditar și duce treptat, dar sigur, la degenerarea omului din neam în neam, duce la degenerarea neamului. Răspunderile cresc considerabil!

Pravila albă

Adică darea pe față a unor lucruri privitoare la căsătorie și în afara ei, dimpreună cu urmările lor, în cea mai mare parte necazuri fără îndreptare - și rânduiala de urmat, pentru cine vrea să creadă și să nu ajungă la acestea.

«Erau multe și mari pricinile pentru care trebuia un leac puternic ca acesta. Iată-l, dat la îndemâna tuturor - unora spre bucurie mare, altora spre supărare mare. „Cei ce au păzit cu sfințenie pravila cea sfântă, sfințise-vor și cei ce au învățat-o, vor ști ce să

răspundă» (Înț: 6, 10).

[Căderea de la însușirile cerești la cele dobitocești]

Cel căzut între tâlhari a fost încredințat Bisericii, ca slujitorii ei să poarte grijă de dânsul, spălându-i rănilor cu vin și ungându-i-le cu untdelemn. Adică: pocăință aspră (ca vinul pe rană) și împărțirea harului celor 7 Taine ce izvorăsc din Hristos-Pomul vieții (ca untdelemnul ce unge rănilor omului și-l tămăduiesc deplin).

Căderea între tâlhari este căderea firii omenesti din Rai în lumea aceasta. Este „căderea de la desăvârșire...”, căci, îndată după călcarea poruncii s-a făcut în om străvezie și arătată asemănarea lui cu dobitoacele necuvântătoare, deoarece trebuia, după ce a acoperit strălucirea minții, ca firea oamenilor să fie chinuită, pe dreptate, de însușirile dobitocești... până ce omul își va veni întru conștiința de sine și la simțirea măreției sale de făptură rațională” (Sf. Maxim Mărturisitorul; Scoliile - Răspunsuri către Talasie, Răspuns la Întrebarea 1).

Astfel, o însușire prin care omul se aseamănă dobitoacelor este înmulțirea. Chipul cunoscut al nașterii trupurilor a venit omului tocmai din pricina căderii în neascultare, căci ar fi fost cu puțință și un alt chip de înmulțire, nepătimaș și nepăcătos. Când însă a păcătuit, Adam urma să moară și să se stingă omul din zidire. Dumnezeu văzând însă peste veacurile toate, că mulți au să se întoarcă din dobitoacie, l-a osândit pe calea nașterii trupesti, care constă din pătimire [pofță] și păcat - păcatul avându-și porneala în pofță, iar pofța fiind dată pentru acest scop de naștere (Sf. Maxim Mărturisitorul; Scoliile - Răspunsuri către Talasie, Răspuns la Întrebarea 21). Astfel, ca într-o lege de pedeapsă dată firii, firea și voința au fost legate într-o înlanțuire rea, căci cu cât se silea firea să dăinuie în viața aceasta, prin naștere, cu atât se strângea pe sine mai mult în lanțul legii păcatului, sporindu-se și moartea. I s-a dat deci omului, ca pedeapsă, să se lupte cu moartea, de care se atinsese cu voia sa.

Dorul după Dumnezeu s-a întors în pofța pătimășă după trup. Minte, întorcându-se de la vederea lui Dumnezeu, a căzut în hățișul simțurilor, care se lipsesc de plăcere ca de bine și fug de durere ca de rău. Iar plăcerea este momeala cu care „hoțul” amăgea pe om să se pogoare din Ierusalim la Ierihon.

Pe drumul acestei pogorări, toate începătoriile și stăpâniile cele din văzduhuri, ca un puhoi, se sileau să intre, pe întrecute, în partea pătimitoare a firii (adică în pofță și în iuțime) și să le povârnească contra firii (Col.2, 15). Voința l-a împins pe om ca să vrea numai ispita vicelanului (plăcerea) și să ocolească povara nașterii de fii (ca pe o durere), căci a fost pândit omul și în latura minții și a liberei voințe. Minte, care odinioară avea și vedea pe Dumnezeu într-însa, acum e „templu al idolilor, având, în loc de un singur Dumnezeu, multe chipuri ale patimilor necurate” (Sf. Maxim Mărturisitorul, Scolia 9 după răspunsul la întrebarea 55). Minte, nemaidepănând în sine vederea lui Dumnezeu, stăpânitorul lumii acesteia [satana] a încălțit-o în înfățișările celor supuse simțurilor. Ea fiind o putere arzătoare, ca una ce avea să sălășluiască pe Dumnezeu într-însa, care este și El tot foc, acum „născocesc și aprinde plăcerile trupului, ea însăși fiind reținută astfel în legătură pătimășă cu simțurile” (Sf. Maxim Mărturisitorul, Scolia 18 după răspunsul la întrebarea 58). Și, iată așa, legea păcatului (care este plăcerea simțurilor și pentru care s-a hotărât moartea trupului) s-a furișat în sfatul minții și de atunci mintea dă trupului numai sfaturi contra firii sau sfatul fărădelegii.

„Foc de ocară este legea trupului, iar îmboldirea spre deprinderea patimilor este lumina lui și pară de ocară este arderea cu care lucrează patimile. Sau, pe scurt: focul de ocară este păcatul; lumina de ocară – deprinderea păcatului, iar flacăra-lucrarea păcatului. Prin urmare, nu se cade minții să se încălzească la focul acesta, nici să se

lumineze cu lumina aceasta, nici să ardă în această flacără. Căci ceea ce pentru simțuri este lumină și plăcere, pentru minte este adânc de întuneric” (Sf. Maxim Mărturisitorul, Scolia 20 după răspunsul la întrebarea 54).

Simțurile nu sunt în stare decât de rătăcire și nu aprind decât stricăciunea trupurilor, iar mintea, împinsă de această stricăciune, nu este numai contra firii, ci și împotriva lui Dumnezeu. Iar o minte biruită de simțuri și de poftele contra firii, prin care lucrează toată puterea vrăjmașă („fiindcă dorința cărnii este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu”- Rom. 8, 7), ce sfaturi poate da, decât sfaturile tâlharilor, care căsănesc pe cei ce coboară din Ierusalim la Ierihon: copiii ce vin în lumea aceasta .

[Patimile ne distrug vloga, mintea și chiar neamul]

Mai departe să schimbăm puțin cuvintele. Știința medicinei, printre multele ei învățături, o are și pe aceasta: s-a băgat de seamă că toate țesuturile omului se pot drege, adică se tămăduiesc, numai celula nervoasă nu se mai drege niciodată; lucrul ei se oprește fulgerător.

Celula nervoasă o asemănăm cu un ghem de la care pleacă fire în multe părți, cu rost de „telefoane”. Creierul ar fi ghemul cel mare, sau „centrala telefonică”, prin care sufletul primește veștile și trimite hotărârile sale tuturor „creierașelor” mai mici, celulele nervoase împrăștiate în tot corpul. Prin șira spinării duc mii de „fire telefonice” la creier. Prin creier (celulele nervoase), mintea lucrează asupra trupului, mintea fiind o parte a sufletului nu a trupului.

Știința dovedește că desfrânarea, sau risipirea de orice fel, omoară milioane de celule nervoase. Iată cum: în tot trupul, dar mai ales cu desăvârșire în șapte locuri, izvorăște un fel de putere foarte trebuincioasă pentru bunăstarea întregului om trupesc. Asta e vloga de viață. Între cele șapte izvoare de viață, printre cele mai puternice este și izvorul care înmugurește sămânța de om. Când omul se ține de desfrânare, rob de spurcata ei plăcere, izvorul nu mai poate dovedi să mai verse și înăuntrul trupului, în sânge, partea de vlogă neapărat trebuitoare, pentru că tot lucrul izvorului e tâlhărit în afară. [n. ed.: după cum am văzut, cele 7 izvoare de viață sunt glandele endocrine și nu chakrele cunoscute în practicile orientale, așa cum au încercat să arate adepții acestor practici]

De pe urma năravului desfrânării, scade puterea izvorului de a mai vărsa în sânge felul său de vlogă. Scăderea aceasta de putere aduce moartea a milioane de celule nervoase. Căci toate țesuturile din om pot răbda de foame sau pot lucra cu schimbul, sau se topesc, ca să se facă mâncare celorlalte și la vreme prielnică, iarăși se înmulțesc la loc, numai celula nervoasă, odată moartă de foame, nu mai învie niciodată. Iar mâncarea ei este acea vlogă a celor șapte izvoare. Acum suntem pe cale de a înțelege ce se întâmplă cu mulți care slăbesc la minte, văzând cu ochii. Școlarii, de unde la început învățau foarte bine, acum, de când practică onania, le slăbește mintea și trebuie să părăsească școala. Dar la năravul lor mai este cineva răspunzător și să nu ne grăbim.

Iată pe nume câteva feluri de patimi prin care oamenii își prăpădesc sămânța și vloga, aprinși de poftă contra firii:

1. Onania sau malahia;
2. Curvia;
3. Sodomia;
4. Bestialitatea (cu dobitoacele).

Iar în căsătoria legitimă:

1. Desfrânarea;
2. Fereala de zămislire;
3. Crima de avort;

4. Preacurvia;
5. Necurăția;
6. Nesocotirea vremurilor oprite;
7. Alte nenumite spurcăciuni.

Dar ce-i atunci după fire? Numai și numai zămislirea de prunci.

Căsătoria este o Taină din cele șapte, tocmai ca să nu îngăduie într-însa atâta șerpărie de fărădelegi. Cu toate acestea, în zilele noastre trebuie să strigăm amarnic: „Ridicați căsătoria din desfrânare, măcar la rânduiala dobitoacelor. Binecuvântarea lui Dumnezeu nu s-a dat fărădelegilor!”. E așa de greu de înțeles? Dar zic unii: „Noi putem și fără binecuvântarea lui Dumnezeu!” Iertați de întrebare: „Unde?”. Da, pentru cine nu vrea să înțeleagă, nici Dumnezeu n-a avut ce să zică decât aceasta: „Cine este nedrept să nedreptățească mai departe, cine e spurcat să se spurce și mai rău, cine e drept să facă dreptate și mai departe, cine stă sfânt să se sfințească și mai mult. Iată, vin curând și plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după fapta lui” (Apoc. 22, 11 - 12).

Și mai zice știința că tot omul vine pe lume cu un anumit număr de celule nervoase. Prin faptele lui cele de desfrânare, pierde un număr mai mic sau mai mare de celule. Și pentru că peste toate fărădelegile atârnă legile, așa atârnă ele și peste viața desfrânatului: faptele sale sunt descrise în sămânța sa, astfel încât copilul este îmbinarea celor doi părinți și a celor patru bunici, a celor opt străbunici și a celor 16 stră-străbunici (aceasta este o moștenirea numai până la al patrulea neam, dar și ceilalți înaintași își dau partea lor de zestre, însă din ce în ce mai mică). Ne putem da seama cât au de ispășit copiii din greșelile părinților! Și ce moștenesc? Forma și întocmirea trupului, precum și numărul de celule nervoase pe care îl aveau părinții când au chemat copilul în lume. De la numărul și sănătatea acestui număr, atârnă multe pentru viața urmașilor. Sau mai pe înțeles, un copil are scrise în sine toate înclinările unui număr mare de părinți, atât cele bune cât și cele rele (jumătate de la cei doi părinți, a patra parte de la cei patru bunici, a opta parte de la cei opt străbunici și așa mai departe).

Acum, din toate înclinările acestora, vor veni la arătare mai întâi cele mai puternice, de la părinții cei mai apropiați, dar pot veni la arătare și porniri de la moși-strămoși, atunci când împrejurările din afară sau tocmitura dinăuntru înlesnește să se arate moșteniri îndepărtate. Firea ține la sănătate: de aceea, moștenirii bolnave de la un părinte îi sare în ajutor cu partea sănătoasă de la celălalt, dar neputința o poartă totuși, nearătată, în joc.

Acestor înclinări să le zicem grâu și neghină. Vom pricepe că în copil se arată și sămânța celui rău, care va trebui să o răbdăm până la seceriș, fiindcă semănătorii, lucrătorii și economii tainelor au mai adormit, încât acum vedem cam multă neghină în țarina aceasta. Iar somnul de care e vorba, e adormirea străjii minții, toropeala în patimile fărădelegilor. Omul vrăjmaș, diavolul, a strecurat în firea omenească, din neam în neam, tot mai multă neghină, sau înclinarea drăcească a fărădelegii.

Dar nu numai patima desfrânării omoară grăuncioarele nervoase, ci toate patimile. Mânia aprinsă, durerea peste măsură pentru o dragoste pământească, la câți nu le-a făcut sânge rău și nu i-a pălit guta? Dărâmarea cea mai cumplită însă, vine de la patima beției. Otrava băuturii, pe lângă amortirea și arderea tuturor nervilor, strică sămânța toată, într-un chip nemaivăzut - după cum mărturisește știința. Dacă cineva cheamă copii la viață în starea aceasta, peste bietul copil atârnă necaz greu, boala îndrăcirii. Căci, oriunde este dărâmare, vine și puterea rea, diavolul, ca la o ispravă a sa și se arată prin chinuirea ce o face copilului nevinovat. Așa se face că vedem nesfârșitul șir de urmași nenorociți: orbi, șchiopi, uscați sau putrezind de vii, alții strâmbi în fel și chip și mai greu decât toate, chinuiți de draci. Iar alții, în ce privește mintea, porniți de mici spre rele, când vor fi mai mari vor azvârli în părinți, în Dumnezeu și vor sfârși năpraznic.

Mare dărmare în firea omenească! Acestea sunt fărădelegile, în chip de om, ce plângând, strigă vinovățiile părinților și aduc mare durere în toate părțile.

Iar dacă vreți: singura scăpare sigură este de a nu ajunge aici (există cale care n-are fărădelegi: aceasta este dată de taina cununiei). Aceștia sunt „pruncii născuți din somnul necurat, martori ai nelegiuirilor părinților, dacă stai să cercetezi” (Întel. 4, 6). Legea atotputernică ce întoarce faptele oamenilor în brațele lor, o strigă Sfânta Carte în fiecare veac de oameni. „Fiii desfrânaților nu vor avea desăvârșire și sămânța ieșită din patul nelegiuit se va stinge. Că, de vor avea viață lungă, nu vor fi de nicio treabă și bătrânețea lor, la urmă de tot, va fi fără cinstire. Iar, de vor muri de timpuriu, vor fi fără mângâiere și fără nădejde vor fi în ziua judecății. Căci neamul celui nedrept are groaznic sfârșit” (Înt. 3, 16-19). „...Eu, Domnul Dumnezeuul tău, sunt un Dumnezeu gelos, care pedepsesc pe copii pentru vina părinților ce mă urăsc pe Mine, până la al 3-lea și al 4-lea neam și mă milostivesc până la al miilea neam, către cei ce Mă iubesc și păzesc Poruncile Mele” (Ieș. 20, 5 - 6).

Dar milostivirea lui Dumnezeu, care nu de bunăvoie pedepsește și umilește pe fiii oamenilor (Plâng. Ieremia 3, 3) aduce în câte unii înclinările bune ale străbunilor și copilul de mic ajunge la deosebirea dintre bine și rău. Despre aceștia zice Dumnezeu: „Dacă un copil care văzând păcatele toate câte a făcut tatăl său, se păzește și nu face nimic asemenea... acest om nu va muri pentru păcatele părinților săi, ci în veci va trăi... pentru că fiul a făcut ceea ce este drept și legiuit și toate legile Mele le-a ținut și le-a împlinit: de aceea va trăi”. (Iez. 18, 14-19; 17, 19).

[Singura scăpare: Pocăința și ridicarea căsătoriei din desfrânare la înălțimea de Taină]

Iată cât de cât înțeleasă sporirea pustiirii, ce se lucrează în ascuns în firea fiecărui rând [generație] de oameni, care acum, în zilele noastre, s-a arătat în afară cu urgie mare. Căci: „De unde vin războaiele și certurile dintre voi? Nu oare de aici: din poftele voastre care se luptă în măduarele voastre?” (Iac. 4, 1).

Cine va opri prăpădul pustiirii? „Fără Mine nu puteți face nimic” zice Domnul (Ioan 15, 5). Prăpădul pustiirii nu se va opri până nu vor scoate oamenii desfrânarea din inimile lor și până nu vor să știe de Dumnezeu (Osea 4, 1-6). „Cei ce țin de trup, poftesc pe cele trupesti, iar cei ce țin de duh, poftesc cele duhovnicești. Căci pofta cărnii este moarte, iar dorința Duhului este viață și pace. Fiindcă pofta cărnii este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu, căci nu se supune Legii lui Dumnezeu, că nici nu poate. De aceea cele ce sunt în carne (în curvie) nu pot să placă lui Dumnezeu”. (Rom. 8, 5 - 8). Cei ce sunt ai lui Hristos, și-au răstignit trupul, împreună cu patimile și cu poftele. „Nu suntem datori trupului ca să trăim după trup. Căci dacă viețuiți potrivit trupului, veți muri, iar dacă ucideți cu Duhul poftele trupului, veți fi vii. Fiindcă toți câți sunt mănați de Duhul lui Dumnezeu, fiii lui Dumnezeu sunt”. (Rom. 8, 12-14).

„Căci voința lui Dumnezeu aceasta este: sfințirea voastră, să vă feriți de desfrânare, ca să știe fiecare dintre voi să stăpânească vasul său în cinstire și în sfințenie, nu în patima poftelor, cum fac necredincioșii, care nu cunosc pe Dumnezeu... căci Dumnezeu nu ne-a chemat la necurăție, ci la sfințire” (I Tes. 4, 3-7).

Pe vremea Sfântului Apostol Pavel încă sufla urgie mare, mai ales peste creștini. De aceea mulți își luau de la ei înșiși sfat să se înfrâneze desăvârșit în căsătorie, cu gând să fie gata oricând de Sfânta Împărtășanie și de mărturisirea muceniei. Sfântul Pavel însă, socotind copiii mugurii căsătoriei, n-a îngăduit înfrânarea desăvârșită decât pentru vremurile de post și rugăciune (I Cor. 7, 5). Socotind însă și „nevoia ceasurilor de față” (urgie vremurilor de atunci) le da sfatul acesta: „Bine este pentru oricine, să fie așa cum

se găsește. Legat ești cu femeie, nu căuta desfacere. Dezlegat ești de femeie, nu căuta femeie... Că de acum vremea s-a scurtat. Așa încât cei ce au femei, să fie ca și cum nu ar avea... cei ce cumpără ca și cum n-ar stăpâni și cei ce se folosesc de lumea aceasta, ca și cum nu s-ar folosi de ea. Căci fața acestei lumi trece” (I Cor. 7, 25 - 40).

În zilele acestea mai de pe urmă, când și nouă ni se pare că „de acum vremea s-a scurtat”, cercetând firea durerilor, am aflat desfrânarea încleștând pe oameni și lucrându-le de zor dărâmarea în întindere și în adâncime. Iar pe de altă parte, preoții vremurilor noastre n-au mai urmărit-o ca păcat și ca atare să o măture afară din Taina lui Dumnezeu, adică din căsătoria creștină. Așa se face că, „lipsind preotului cunoștința legii și bătrânului sfatul” (Iez.7, 26), oamenii orbecăie în mulțimea neștiinței și a lipsei de sfat, care s-a întins ca o noapte de osândă peste bieții oameni, care dorm liniștiți somnul de primejdie, de bună credință că aceea [desfrânarea între soți] nu-i păcat.

Dar fiind rânduie să văd și să ascult mereu durerile oamenilor, care vin de pe urma păcatelor și a lipsei de sfat și ajungând adesea una cu durerea lor, într-o zi, slujind Sfânta Liturghie, rugându-mă „pentru Pacea a toată lumea și pentru bunăstarea Sfințelor lui Dumnezeu Biserici”, aud deodată în urechea dinlăuntru înfruntarea amarnică: **„Nu te ruga de Mine să le dau Pace, roagă-te de oameni să-și schimbe purtările, dacă vor să mai vadă pace pe Pământ”.**

Și am înțeles pe urmă multe lucruri... Drept aceea, ascultător Poruncii, trebuie să strig cuvântul Scripturii ca o strigare de alarmă: „Dumnezeu vestește acum pe oameni, ca toți, de pretutindeni, să se pocăiască” (Fapte 17, 30). Adică să vină la viață curată, după învățătura drept măritoare a Bisericii lui Hristos, iar când vremea o va cere, să mărturisească pe Hristos cu prețul vieții, netemându-se de moarte. Altfel, nu se poate ridica o stavilă pustiirii ce se întinde peste bieții oameni. Iar ridicarea stavilei este ridicarea căsătoriei din desfrânare, la înălțimea de Taină, între cele 7 Taine, ca oamenii să nu îngăduie șerpăria fărădelegilor.

Iubirea desfrânării îi face pe oameni groși la minte și la obraz și nu înțeleg cinstea. De aceea, mugurii căsătoriei lor, copiii, îi dau pe părinți cu capul de toți pereții și prin purtările lor rele le azvârle cu copite în obraz, iar la rândul lor îndoit vor lua și ei de la copiii lor.

Lămurit că lucrurile nu stau bine!

Nu fără înțeles „a fost chemat și Iisus la nuntă, cu ucenicii săi” (Ioan 2, 2), ci ca să pricepem că la nuntă se face prima minune dumnezeiască, spre bine. Numai prin tocmirea căsătoriei după Hristos, care este mintea desăvârșit stăpână pe patimi, se pot scoate înclinările rele din fire și să nu mai fie date moștenire (sporită) din neam în neam și să chinuiască pe oameni.

Iar viața curată a căsătoriei, după cinstea ei de Taină, este aceasta:

1. Binecuvântată este numai rodirea de copii. Iar tot ce-i în afară de rostul acesta, în privința trupească, este desfrânare și păcat și să nu se mai facă;
2. Vremi îngăduite pentru chemarea copiilor sunt numai zilele între posturi, însă numai dacă soții amândoi sunt învoiți la rostul rodirii de copii;
3. Vremi oprite sunt acestea:
 - a) Cele patru posturi mari;
 - b) Cele trei zile de post pe săptămână (miercuri și vineri, iar luni numai dacă este voință);
 - c) Sărbătorile și zilele sărbătorilor[inclusiv duminica: ziua Domnului și sâmbăta];
 - d) Vremea necurăției;
 - e) Vremea de slăbiciune sau de boală a unuia din soți;
 - f) Vremile de tulburări și războaie precum și oarecare vreme după acestea, pentru cei ce au luat parte la ele;

g) Vremea oprită cu mare asprime este toată vremea sarcinii, precum și vremea alăptării.

4. Cei ce se dovedesc neroditori, să se înțeleagă la petrecerea frățească, evitând păcatul;

5. De la încetarea semnelor femeii, încetează și datoria căsătoriei, a chemării de copii.

6. Urmând așa, nu se mai întâmplă:

- a) Crime de avort;
- b) Blestemăția ferelii;
- c) Fărădelegea desfrânării;
- d) Și alte spurcăciuni.

Iată cu ce rânduială să fie soții de un înțeles. De ce așa?

Lămuriri:

O căsătorie creștină nu e cu puțință decât între creștini convinși. Necredincioșii în Dumnezeu nu pot avea parte de Taina lui Dumnezeu, în care nu cred. Până când cineva e în afara credinței dreptmăritoare, tot ce face e păcat și păcatul îi este lege. Cu necredincioșii nu e cu puțință viața curată. Prin răbdarea chinurii de la ei, pot fi biruiți de Dumnezeu și înviați din moartea în care trăiesc. Căci câtă vreme sunt numai trup, sunt printre morți și când află despre Dumnezeu și suflet, învie din morți și încep pocăința.

Ajutați-le, răbdând toate de la ei, dar împotrivindu-vă păcatului, chiar dacă ar fi aceasta o mucenicie neîntreruptă. „Femeia să se teamă de bărbat” când Hristos este capul bărbatului (Efes. 5, 22-24; 1 Cor. 11, 3), dar când capul lui e păcatul și „Dumnezeul lui e stomacul” n-are ce sfat de mântuire lua de la dânsul. Fără Hristos este mort, iar sfatul morților duce la moarte; acolo să nu mergeți. De morți să n-aveți frică. De cei ce nu se tem de Dumnezeu, nici vouă să nu vă fie teamă. Toată teama să fie de păcat, căci pe aceasta au avut-o și sfinții.

De aceea sunt opriți de la căsătorie:

a) Nebunii, îndrăciții, băutorii, slabii de minte și cei cu boli lumești;

b) Rudeniile de sânge până la gradul 8 (verii de gradul 4 îi îngăduie pravila bisericească, însă am văzut și la depărtarea aceasta, copii însemnați de păcatul amestecării de sânge și cu sănătatea zdruncinată pentru totdeauna);

c) Cei prea deosebiți de vârstă. Depărtarea cea mai mare ce poate fi îngăduită este de 7 ani (maxim 10). Ce trece peste aceștia dovedește patima desfrânării, care se răzbună. Văduvii să ia văduve.

d) Vârsta îngăduită pentru fete, de la 18 la 20 de ani, iar pentru băieți spre 25 de ani, adică la o vârstă la care să priceapă pe ce cale merg și cum trebuie să meargă. Și încă ceva: trebuie să se aștepte o vârstă mai mărișoară, ca să se vadă, pe cât e cu puțință, toate înclinațiile din cei doi tineri, care numai cu vârsta se arată. Altfel, se mai întâmplă că înainte de căsătorie au o purtare, iar după căsătorie, după oarecare vreme, au alte purtări pentru care bucuros ai fi căutat tovărășia vieții în altă parte.

e) Căsătoriile făcute după sfatul sau sila părinților, care socotesc averea - patima lăcomiei - n-au dus la capăt bun; averea toată s-a împrăștiat.

f) Cercetați ce purtări au avut părinții, cei 4 bunici, căci așchia nu sare departe de butuc.

g) Nu începeți căsătoria cu păcatul, că siliți Taina lui Dumnezeu și-L veți avea împotrivă. Până la Cununia Bisericească, toți sunt datori a avea fecioria nestrictă, și fete și băieți. Celui ce crede în Dumnezeu și ține posturile și are duhovnic, îi este cu puțință. Celuilalt, nu i-a fost cu puțință întâi, nu-i va fi nici pe urmă. De aceea, cei ce robesc la

patimi, trebuie să dovedească întâi îndreptarea din toate patimile și să ajungă la credința lucrătoare, apoi să întemeieze căsătorii, căci altfel numai înmulțesc răul în oameni, osândind și pe alții împreună cu ei.

[Binecuvântată este numai rodirea de copii]

Înainte de Hristos, Tobit a zis cuvântul: „Doamne, iau pe această soră a mea, nu pentru împlinirea poftelor mele, ci o fac cu inimă curată” o iau într-adevăr ca femeie (Tobit 8, 7). Cine în vremea noastră mai crede așa. Căsătoria este numai aprindere de trupuri, iar unde este numai atâta, vine ura și face vrajbă.

Nunta este mai mult decât aceasta, este chip al unirii sufletului cu Dumnezeu. De aceea, numai când cei doi soți sunt uniți cu sufletul în Dumnezeu, dăinuiește și unirea cea trupească și aduce roade după Dumnezeu: copii curați și trăgători spre El.

[Vremi oprite chemării copiilor la viață]

E oprită vremea posturilor și a sărbătorilor. Întâi e sufletul și Dumnezeu și apoi trupul. Când poartă omul grijă de suflet, iese din pofta trupească, o stinge chiar, ca să poată primi Sfânta Împărtășanie - mâncarea sufletului și de care trebuie să se apropie tot creștinul, măcar de patru ori pe an. Postul e rânduit tocmai spre stingerea poftelor trupului. Câtă vreme omul nu iese din poftă, nu se poate apropia de Dumnezeu. Copiii chemați în sărbători și posturi, toți poartă în ei păcatul părintesc. Așa cum părinții n-au ținut seamă de ziua Domnului, așa nici copiii nu vor ține seama de voia Domnului și de sfatul părinților.

E oprită vremea necurăției. În lege, cei ce călcau rânduiala aceasta erau omorâți cu pietre, pentru că pruncul ce se zămislea în necurătenie, la evrei, avea înclinări spre lepră, fiind o țară caldă, iar la noi va avea orice altă înclinare spre putrezirea de viu.

E oprită vremea de tulburări, războaie, pentru cei ce iau parte la ele, fiindcă în acestea li se zdruncină nervii și au pornire spre vărsare de sânge. Apoi, mai e știut că pruncul ce se naște, se alătură părintelui slab, ca să țină cumpăna; se înțelege astfel, de ce în rândul de copii ce se nasc după războaie, sunt mai mulți băieți și moștenesc apucăturile războinice ale taților și zdruncinarea lor nervoasă, din vremea când au fost chemați la viață; se mai înțelege de asemenea și de ce copiii aceștia vor face revoluții și vor sfârși cam prost, ca unii ce vor fi mereu în război cu ceilalți oameni. Mai așteaptă puțin, până ce se mai liniștesc nervii și nu mai ai vise tulburătoare, cu spaimă de război. În starea aceasta nu poți chema decât un băiat, care, și din graba ta, poate apuca calea pușcăriei.

De ce este oprită toată vremea sarcinii? O dată, pentru că nu mai are rost [copilul nu mai trebuie chemat la viață căci el este, deja în pânțele!], apoi, pentru că toate simțirile celor doi părinți, mai ales ale mamei, prin care trece în vremea aceea, se întipăresc cu deosebire în mugurele ce s-a plămădit. Deci, iată o mare cheie a lucrurilor: precum au fost purtările și toate simțămintele mamei, în vremea celor nouă luni, așa va fi și moștenirea copilului ce se va naște, pe toată viața sa. Dacă părinții i-au tulburat tocmirea cu fărădelegea desfrânării, aceasta se va întipări într-însul cu tărie mare. Iar când se va naște, până nu ajunge să priceapă, se va juca cu sora de-a mirele și mireasa, și încă de la 7 ani. Mai târziu, va cerca la dobitoace, sau se va deda la curvie cu mâna, pe urmă curvie în regulă, patimi care îi vor omorî milioane de celule nervoase. Și de nu se va întâlni cu cineva care să-i cunoască boala, pe la vârsta căsătoriei va ajunge în doaga nebuniei. Despre sporul la carte nici nu mai vorbesc; patima aceasta le tâmpește mintea, căci începe să se poată face pe la 14 ani, iar dacă nu i se dă de leac, nu lasă pe om să ajungă nicidecum la 70 de ani. Toate patimile slăbesc puterea de împotrivire a sufletului, pustiind și trup și suflet și pierzându-le pe amândouă pentru totdeauna. Cei ce pătimesc de aceasta, întâi să se tămăduiască, apoi să se căsătorească.

Doctorii dau sfatul căsătoriei numaidecât, fără să socotească roada bolnavă ce vor chema-o pe lume să se chinuiască, dacă aduc vreo roadă.

Prin urmare, înclinările ce le-au avut părinții în timpul sarcinii acelea vor fi conducătoare în toată viața copilului ce se va naște. Acum e vremea cea mai scumpă de a îngriji de purtările viitoare ale copilului, căci acum poți semăna într-înșii înclinările unui sfânt sau apucările unui tâlhar. Să se roge părinții în vremea aceasta, să se împărtășească cu Sfintele Taine, să petreacă cu dragoste de Dumnezeu; așa va fi și în viața copilului ce se va naște și nu veți avea bătaie de cap cu el, că nu crede, că nu ascultă și umblă după rele. Întors - știți cum e.

Dar și vremea alăptării trebuie ținută curată, că încă e legat de de mamă și de purtările ei. Apoi, nu poate rodi copil nou, pentru că nu-și poate împărți sângele în 3 părți și toate să meargă bine; o parte cu laptele, alta pentru sine și a 3-a pentru cel de pe cale. Dacă sunt mai deși decât îngăduie firea rânduiala aceasta, toți sunt slabi și nu-s de trai. Dar aici se mai înțelege ceva: că pe măsură ce s-a întărit desfrânarea în mădularele oamenilor, a scăzut și puterea lor de apărare împotriva bolilor de tot felul, iar căzând în acestea, foarte greu se tămăduiesc, deși mijloacele de vindecare sunt din ce în ce mai bune. Orice desfrânare este o putrezire înceată (ca gunoiul care arde) ce scurtează zilele oamenilor.

Luați aminte, că pentru osteneala părinților, după voia lui Dumnezeu, se milostivește spre copii și-i binecuvintează cu daruri, precum însuși a zis: „până la al miilea neam” pentru cei ce-L iubesc pe El.

[Părinți neroditori]

Întrebați medicul înainte de căsătorie, cum stați [dacă sunteți roditori]. Cei ce n-ați făcut-o înainte de căsătorie, întrebați-l acum ce se mai poate face (drege). Se poate întâmpla ca amândoi soții să fie roditori și totuși roade nu aduc. Ce să fie? Pe unul din soți, cu deosebire pe bărbat, l-au ajuns faptele lui din tinerețe: era curvar, onaninst sau în alt chip pătimaș și mult făcând fărădelegile acelea, i-a slăbit frâna și repede îl trece firea, înainte de clipa când femeia ar fi fost pregătită să-i primească sămânța. Femeia nu are așadar nicio descărcare, bărbatul nu o mulțumește, i se face scârbă de el, iar dacă se duce la doctori, aceștia cunoscând și ei pricina, că n-au potrivit timpurile, dau sfaturi păcătoase, de a cerca cu altul și iată stricându-se o căsătorie. Și de unde începătura la toate acestea? Din păcatele tinereții, pe care atotputernicia și rânduiala firii le-a întors, să ți le duci în spate. Tinerețea se răzbună, dacă n-a fost bună. Iată de ce trebuie fecioria nestrictă să o aibă și feciorii [nu numai fecioarele].

Faceți bine și țineți posturile, osteniți-vă trupul să nu zburde și nu uitați că este Dumnezeu care ajută pe tot omul ce zice: „Doamne ajută!”. Întăriți-vă cu Sfânta Împărtășanie și nu se poate să nu se poată. Iar dacă n-ați făcut aceasta și ați ajuns aici [neroditori], plecați-vă puterii mai mari și petreceți pentru suflet. Căci, tot ce se dovedește fără rost pentru Dumnezeu, tulbură conștiința și ea mărturisește că-i păcat. Ajunși aici, să ținem partea conștiinței [glasul lui Dumnezeu din om], ca să fim pe placul lui Dumnezeu și să dobândim iertare.

Un sfat: e bine să vă doriți copii de la început, din tinerețe, până ce nu v-ați hodorogit de grijile vieții și de atâtea păcate, căci copiii din tinerețea părinților sunt mai ageri și de mai bună nădejde de viață; copiii de la bătrânețea părinților sunt mai stinși, parcă le lipsește vloga din ei și duc o viață chinuită, pentru că au moștenit o zestre slăbită. Căci, dacă viața ta este o cheltuire neîndrumată și dacă mai ești și cu greșeli, le dai povară copiilor. Totuși, se poate ajunge până la 12 copii fără cusur, căroră le va veni vremea să fie o datorie, prin greutățile și osteneala de a-i crește.

[Urmând sfaturile de mai sus, nu ajungeti la necazurile de mai jos]

a) Crima de avort este mai mare decât crima simplă, pentru că se face împotriva unui copil fără apărare. De aceea, cere cap de mamă și de tată. Sângele lor strigă la cer „Răzbunare” și puțini sunt cei ce scapă de ea. Nenorocirile între oameni, războaiele, au și rolul acesta, de a face dreptate acolo unde nu s-a făcut pocăință. „Să nu spurcați pământul pe care aveți să trăiți; că sângele spurcă pământul și pământul nu se poate curăți de sângele vărsat, altminteri decât cu sângele celui ce l-a vărsat”. (Numeri 35, 33).

b) Blestemăția ferelii de zămislire, iată unde poate duce: la îmbolnăvirea nervilor interni ai soției, care răspund cu un capăt în șale, încât soția (femeia) nu mai poate ridica de jos nici un braț de lemn și nu mai poate merge. Vin și durerile de stomac și rărunchi și acestea ușurează căpătarea diferitelor boli care greu se mai vindecă, printre care și „poala albă” [leucoreea]. Iar a treia supărare este că strică rânduiala dinăuntrul femeii, care ajunge desăvârșit neroditoare. Așa se răzbună firea pentru fapta aceasta. De aceea nu trebuie să îndrăznească fetele a gândi la căsătorie înainte de vârsta de 18 - 20 de ani, când să fie în stare a naște copii. Sfatul greșit al părinților de a se căsători cât mai repede, cu soți prea deosebiți ca vârstă, îi face pe aceștia să se ferească de sarcină, neștiind urmările, care sunt cu mult mai multe decât înșirai aici. Așa se întâmplă că neamul celui fără de sfat se stinge.

c) Nu apărați desfrânarea, că nu are nicio apărare. Ea nu întreține, ci (mai curând sau mai târziu) macină dragostea între soți și duce la ură, ca orice păcat.

Alte lucruri de știut: Văd oamenii chinându-se, dar mai ales copiii, între a crede în Dumnezeu și a nu crede. Lupta lor între bine și rău, de multe ori, e așa de mare, încât se tem să nu-și piardă mintea. Iar ei încă sunt copii. De unde vin chinurile acestea? De la părinții și bunicii care sunt într-însul. Se aflau între dâșii unii care credeau în Dumnezeu și alții care credeau în cel rău. Se moștenește atât înclinarea de a crede în Dumnezeu cât și înclinarea de a nu crede. Tot ce este sănătos în părinți înclină spre Dumnezeu, iar tot ce-i păcătos sau bolnav înclină spre începătorul răutății; iar în copil se bat cap în cap aceste înclinări potrivnice. Dacă nu este cineva ca să-l ajute în vremea lui de cumpănă, se poate întâmpla să fie biruită partea cea bună de către cea rea, căci mai întotdeauna imboldurile din afară așa „ajută”; dacă însă are parte de un sfat la vremea chinurii sale, își mai vede binele, [partea bună]. Cunoaște deci, că firea părintelui necredincios, cât a moștenit-o, trebuie să o birue, lipindu-se de Dumnezeu, care nu are de lepădat pe nimeni. Unii ca aceștia trebuie să călătorească în viață cu foarte mare grijă și să nu cadă de la poruncă, la desfrânare, că se pot stârni la bătrânețe gânduri împotriva lui Dumnezeu, chiar în vremea rugăciunii și gata-gata să dea în deznădejde de mântuire. Mântuirea se află răbdând însă toată supărarea aceasta. Iată de ce nu e bine nicidecum să-ți dai copilul în casa necredinciosului, că e chinuire și pentru el și pentru urmașii lui, din neam în neam.

*

Erau multe și mari pricinile pentru care trebuia un leac puternic ca acesta. Iată-l, dat la îndemâna tuturor - unora spre bucurie mare, altora spre supărare mare. „Cei ce au păzit cu sfințenie pravila cea sfântă, sfințise-vor și cei ce au învățat-o, vor ști ce să răspundă”(Inț. 6, 10).

Pentru necredincioși, după sfatul Părinților, n-am nici un cuvânt, iar pe desfrânați îi va judeca Dumnezeu.

Păstorul își păzește oile..., iar lupii îi găsesc vină... nimic nou.

Chemăm însă din nou pe Iisus la nuntă..., căci cei ce se pogoară în lumea aceasta, [copiii], vin în vremea noastră peste măsură de răniți și urmările cele mai grele abia de acum vin.

Doamne, ajută-ne să facem voia Ta! Amin.

Sfaturi și îndemnuri ale părintelui Arsenie

Căsătoria și copiii

- Căsătoria e sacul cu păcate, mărită-te și ia-l în spate.
- Căsătoria a doua, de obicei, este mai rea ca prima.
- Dacă nu alăptați copii, veți alăpta cancer!....
- Decât cancer mai bine copii. Iobagii aveau câte 16 copii. Și erau slugi!
- Copiii nefăcuți strică pe cei făcuți.
- Nu creșteți câini, creșteți copii. Nu vreți copii? Trăiți ca frații.
- Decât fuga de riscurile eredității și decât feririle de a avea copii, mai bine moartea la datorie.
- Căsătoria-i pentru mântuire și prunci, nu pentru plăceri și desfrânare.
- Pantalonii la femei - mult mai grav ca lipsa de basma la rugăciune.
- Dacă nu poți vorbi cu copiii despre Dumnezeu, vorbește cu Dumnezeu despre ei.
- Cine face curte nu face carte.

Păcatele - plăceri pierzătoare de suflet

- Diavolul prezintă patimile din om ca plăcute și ușoare.
- Trupului de noi nu-i pasă dacă ne bagă în focul iadului. De aceea ar trebui ca nici nouă să nu ne pese de poftele lui, ci să le mai ucidem cu postul.
- Toți cei ce umblă după plăceri, de orice fel, nu vor scăpa de primejdii, căci sub orice plăcere e încolăcit un șarpe.
- Paralizia lovește de obicei pe cei nesătui de avere și poate fi moștenită.
- Mântuirea se lucrează numai pe ruinele egoismului.
- Atâta vreme cât ținem păcatele nemărturisite, ascunse cu voia, atâta vreme atârână pedeapsa lor asupra noastră, ca o sabie ce stă să cadă peste viața noastră. De îndată însă ce mărturisim păcatele și vinovăția, primejdia morții o înlătură Dumnezeu de deasupra noastră.

Faptele credinței

- Credința este o asceză a rațiunii.
- Cea mai lungă cale este calea care duce de la urechi la inimă.
- Mai mare este omul în genunchi, decât în picioare.
- Mai multă rugăciune către Sfântul Înger Păzitor.
- Cât ascuți de Dumnezeu, atât ascultă și Dumnezeu de tine.
- Să nu vorbești niciodată despre proiectele tale, căci cel rău știe doar ce vorbești nu și ce gândești și ți le nimicește.
- Cel cu un talant, din Sfânta Evanghelie, are numai botezul și talantul lui i se va da celor fără botez, dar cu fapte.

Sectele. Ecumenismul

- Sectarii au provocat o libertate catehetică care duce la erezie.
- Nu da cu bâta în viespile sectare.
- Se vorbește de unirea Bisericilor, deci de ajungere la sobornicitate. La sobornicitatea Bisericii ajung cei ce renunță la confesionalitate...Tendința Papei de a atrage în același staul pe toți creștinii nu se va realiza niciodată. Papa nu va ajunge niciodată la o turmă și un Păstor în staulul Romei, deoarece Biserica are un singur Păstor: Iisus Hristos.
- Ecumenismul? Erezia tuturor ereziilor. Căderea Bisericii prin slujitorii ei. Cozile de topor ale apusului. Numai putregaiul cade din Biserica Ortodoxă, fie ei arhierei, preoți

de mir, călugări sau mireni. Înapoi la Sfânta Tradiție, la Dogmele și Canoanele Sfinților Părinți, ale celor 7 sinoade ecumenice, altfel, la iad - cu arhierii cu tot. Ferească Dumnezeu.

Vin necazurile!

- Vine timpul, și e foarte aproape, când toți preoții vor repara bisericile, iar alții vor construi altele noi, dar nelucrând ei la sufletul omului, vor rămâne bisericile goale, cucuvelele vor cânta într-însele. Roadele slăbirii în dreapta credință a teologilor în facultăți și seminarii vor fi preoții, care vor fi și mai slabi ca învățătorii lor; mai ales în Transilvania ortodoxia aproape că va dispărea, ultima reședință va fi Sibiuul, dar va cădea și acesta. Dumnezeu nu forțează mântuirea nimănui. Cine are minte să ia aminte.

-, „Nu este stăpânire fără numai de la Dumnezeu” (Rom. 13, 1). Deci primim divinul stăpânirii, dar refuzăm păcatul ei... Să fiți deci pregătiți să puneți capul pe butuc dacă credința o va cere.

- Unei stăpâniri de stat (sau șef), care nu se supune lui Dumnezeu, nici Sfânta Biserică (și slujitorii ei) nu trebuie să i se supună.

- Din toate timpurile se știe că, atunci când puternicii vremii ridicau mâna asupra slujitorilor lui Dumnezeu, n-a mai dăinuit puterea lor.

- Ungurii vor mai mult decât Ardealul.

- Vor veni necazuri mai mari decât Munții Făgărașului

- Într-o noapte, către ziuă, ne vor ocupa 3 țări Ungaria, Bulgaria și Rusia... Și pe cei ce ne vor ocupa va veni ploaie de foc!

- Munții Făgărașului și dealurile Prislopului vă vor acoperi pe voi.

- Rugăciunile și jertfa Sfinților Brâncoveni m-a adus pe mine pentru țara aceasta a noastră.

- Va lua țara foc din Prislop [e vorba de „focul” Duhului Sfânt: Lc.12, 49]

Vine sfârșitul!

- Precum Taina Pocăinței e un dar al cerului, sub chip smerit, pentru mântuirea fiecărui suflet în parte, așa Sfânta Liturghie, marea taină, ascunsă iarăși sub chip smerit, mântuiește lumea sau o ferește de urgiile lui Antihrist. Iată de ce, toată lumea ar trebui să vie la Sfânta Liturghie, că pentru dănuirea lumii e darul acesta pe pământ.

- Sfânta Liturghie mai ține lumea.

- Când fărâdelegile vor încleșta mintea și inima oamenilor și-i vor sălbătici așa de tare, încât vor zice că nu le mai trebuie Dumnezeu și Biserică și preoți, încât va fi sălbăticirea și nebunia urii (Lc. 6, 11) peste tot pământul, atunci vine sfârșitul.

- Nu suntem din maimuță, dar mergem cu pași repezi spre ea.

- Pentru o alunecare a omului de la nume la număr, au să dea seama toți înzestrații lui Dumnezeu, cei cu daruri, cu răspunderi, cu măririi, cu puteri și cu tot felul de haruri. Regele David, înzestrat deodată cu darul stăpânirii și cu darul proorociei, a căpătat o strașnică pedeapsă, numai fiindcă a îndrăznit să numere poporul (II Regi 24). Darul proorociei i s-a luat o vreme, iar din popor i-au murit 70.000 de oameni - și doar el greșise, nu poporul (II Regi 24,17). Deci, înaintestătătorii și deținătorii puterii au să dea seama, chiar de venirea sabiei după dreptate.

- Neamurile au un destin ascuns în Dumnezeu. Când își urmează destinul, au apărarea lui Dumnezeu. Când și-l trădează să se gătească de pedeapsă.

- El e „acela” care va veni în numele său - nu al lui Dumnezeu - evreu de neam, care va tirăni sub ascultarea sa tot pământul. Căci „acela” va primi să fie împărat peste strălucirea tuturor împărățiilor pământului (Mt. 4, 8-9)... Cel rău vrea să ocupe scaunul lui Dumnezeu.

- În ordinea chemării la pocăință, Dumnezeu te cheamă mai întâi prin glasul conștiinței; dacă nu asculți îți rânduie după aceea glasul preoților; dacă nu asculți nici de această chemare îți dă necazuri, boli, suferințe - le îngăduie. Dacă nici acestea nu te duc la pocăință, îți grăiește Dumnezeu cu tunul. Unii e drept se fac mai credincioși, după ce au fost pe front. Alții nu vor crede nici când Dumnezeu le grăiește cu tunul. De glasul domol al preoților n-au vrut să asculte, de glasul aspru al tunului la fel, atunci le rânduiește Dumnezeu chemarea a cincea, care este anarhia... unde nu mai este temere de Dumnezeu ci prigonire. Și cine trece dreptcredincios prin această încercare este mântuit. Căci în acele zile sau ești cu ei sau cu Dumnezeu.

Aceasta este vremea strâmtorării celei mari. Așa merg lucrurile în afară, dacă nu-și dau seama să se îndrepte înăuntru. Apocalipsa e cea mai citită carte în vreme de strâmtorare.

*

- Fraților, ascultați de Biserică, fiindcă cei ce ascultă de preoții ei, așa cum sunt, de Dumnezeu ascultă.

- Nu va putea avea omul pace pe pământ de nu va avea pace cu Dumnezeu! (I Tesalonicieni 5,3; Luca 21, 55; Isaia 139, 11). Așadar în numele lui Hristos vă rugăm ca și cum Dumnezeu v-ar ruga prin noi: împăcați-vă cu Dumnezeu (II Corinteni 5, 20).

Cele 3 cruci

[N. edit.: Părintele Arsenie a scris într-o predică („Ziua Crucii”):

„Sfântul Marcu ne spune despre crucea încercărilor, că pentru trei pricini vin asupra noastră:

1. Ca pedeapsă pentru păcatele săvârșite;
2. Pentru ferirea de cele ce altfel le-am face;
3. Pentru întărirea virtuții;... virtutea necercată în necazuri nu este întărită”.

Iar din scrierile, cuvintele și viața Părintelui Arsenie deducem că în viața pământească omul are trei cruci de purtat:

1. Crucea de prevenire (ferire), prin care Dumnezeu ne ține departe de ispite și păcate
2. Crucea de îndreptare (ispășire, pedeapsă), prin care plătim pentru păcatele făcute sau moștenite;

3. Crucea de întărire (jertfă), prin care ne dăruim aproapelui, prin care trăim și chiar murim pentru aproapele. Aceasta e crucea creștinului. Numai cine iubește pe aproapele este creștin adevărat (In. 13, 35). Iar a ne jertfi pentru aproapele înseamnă a ne înmulți talanții pe care ni i-a dat Dumnezeu „spre folosul tuturor” (1 Pt.4, 10), talanții destinului. Cine-și îngroapă talanții în pământul inimii (în subconștient), în întinutul egoismului (al lenei, indiferenței și uitării), nu ajunge la crucea de jertfă, ci din contra, tâlhărește viața aproapelui precum cei doi tâlhari răstigniți în stânga și în dreapta lui Iisus.

Observăm că aceste trei cruci sunt asemenea unui tratament pe care Dumnezeu ni-l administrează pentru a ne lecu de bolile sufletești și care are trei trepte: prevenirea apariției bolii, îndreptarea (însănătoșirea) și întărirea sufletului].

Rugăciune de dimineață scrisă de Părintele Arsenie

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mă ca astăzi toată ziua să mă lepăd de mine însumi, că cine știe din ce nimicuri mare vrajbă am să fac și astfel, ținând la mine, să Te pierd pe Tine.

Doamne Iisuse Hristoase, ajută-mi ca rugăciunea Preasfântului Tău nume să-mi

lucreze în minte mai mult decât fulgerul pe cer, că nici umbra gândurilor rele să nu mă întunece, căci iată păcătuiesc în tot ceasul.

Doamne Cella ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, că umblăm împiedicându-ne prin întuneric. Patimile au pus tină pe ochii minții, uitarea s-a întărit în noi ca un zid, împietrind în noi inimile noastre și toate împreună au făcut temnița în care Te ținem bolnav, flămând și fără haină, așa risipind în deșert zilele noastre, umbriți și dosădiți până la pământ.

Doamne, Cel ce vii între oameni în taină, ai milă de noi și pune foc temniței, aprinde dragostea în inimile noastre, arde spinii patimilor noastre și fă lumină sufletelor noastre.

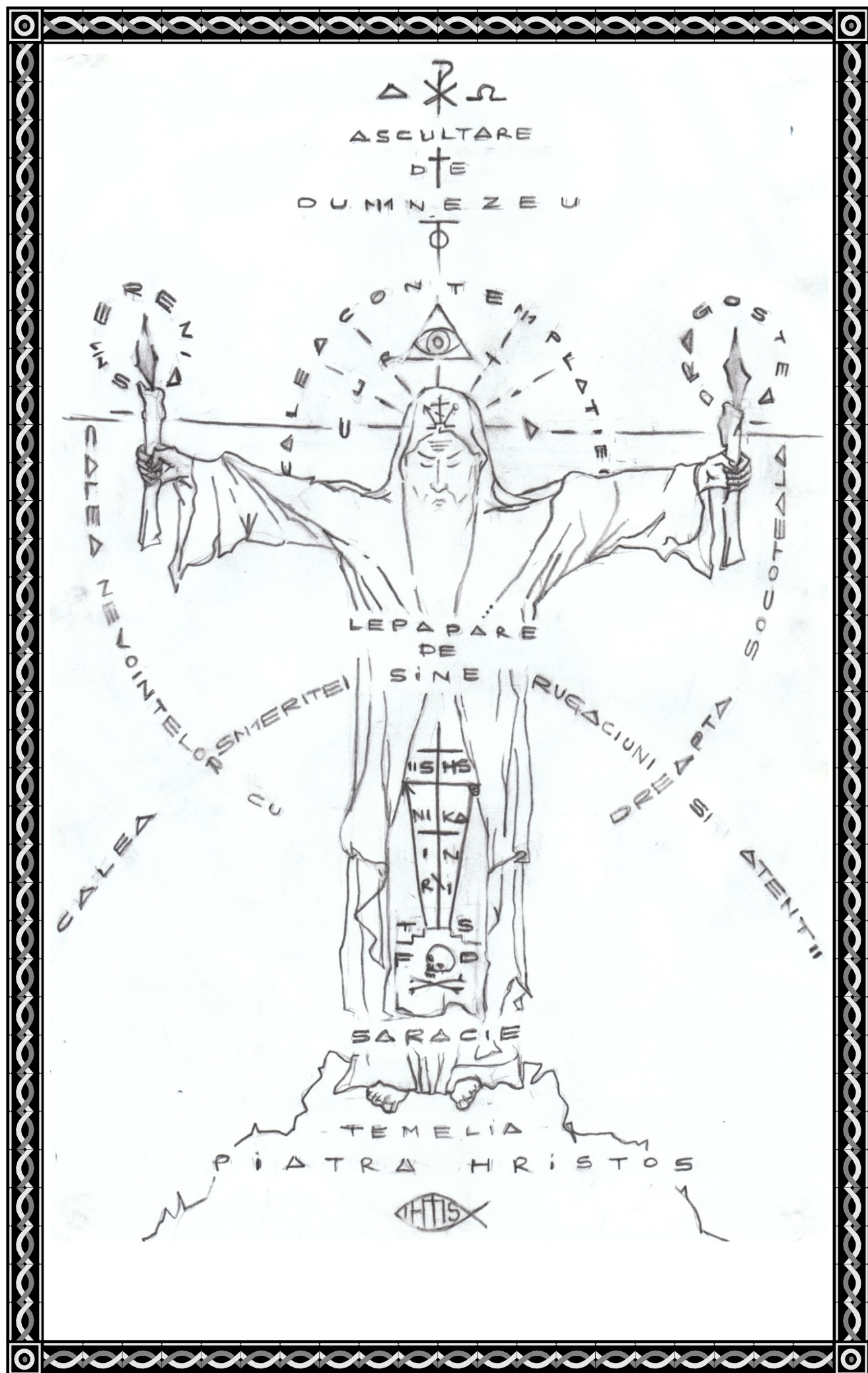
Doamne, Cella ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, vino și Te sălășluiește întru noi, împreună cu Tatăl și cu Duhul Tău cel Sfânt. Căci Duhul Sfânt se roagă pentru noi cu suspine negrăite, când graiul și mintea rămân neputincioase.

Doamne, Cel ce vii în taină, ai milă de noi, căci nu ne dăm seama cât suntem de nedesăvârșiți și cât ești de aproape de sufletele noastre și cât ne depărtăm noi prin păcatele noastre.

Ci luminează lumina Ta peste noi, ca să vedem lumina prin ochii Tăi, să trăim în veci prin viața Ta.

Lumina și Bucuria noastră, slavă Ție! Amin.

TREPTÉ SPRE VIETUIREA ÎN MONAHISM

Despre lepădarea de lume¹⁵

Lumea este lucrarea lui Dumnezeu. Dar stricăciunea din lume este lucrarea păcatului. Călugării fug de stricăciunea din lume pentru că aceasta desface pe oameni de Dumnezeu. Dar pentru că stricăciunea este așa de tare țesută cu lumea, călugării se leapădă de lume. Aceasta pe scurt.

Mai pe larg, fuga de lume se petrece așa: la vârsta minții se trezește în noi și conștiința de creștini. Conștiința aceasta e un însuși dar al botezului. De acum doi inși ne cheamă: Dumnezeu și lumea, fiecare în partea sa. Dumnezeu ne cheamă prin conștiință, iar lumea prin trup. Aflându-ne în această cumpănă sufletească, avem prin urmare libertatea de a alege modul nostru viitor de viață.

Dacă am avea să trăim o viață creștină în lume, vedem împrejur sau chiar în casa noastră că obiceiurile și îndeletnicirile din lume ne-ar birui și am sfârși prin a trăi și noi ca toată lumea. Dacă însă chemarea conștiinței către Dumnezeu e mai tare decât chemarea trupului către lume, atunci ne lepădăm de lume, vindem tot ce avem și venim într-o mănăstire să urmăm lui Hristos.

Lepădarea de lume este, prin urmare, un act de libertate a conștiinței, o convingere. Nici un alt motiv nu e mai temeinic decât acesta.

Iată primul pas către împărăția lui Dumnezeu.

Despre lepădarea de sine

„Cine vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie” (Luca 9, 23).

Lepădarea de lume are două trepte. Întâi ne lepădăm de lumea din afară și de tot ce ne-ar putea ține legați de ea. În al doilea rând ne lepădăm și de toate asemănările noastre launtrice cu lumea. Acestea sunt patimile, năravurile și toate slăbiciunile noastre personale.

Dacă am rămâne în lume, ne-am face una cu lumea. Dacă însă vrem să urmăm lui Iisus, atunci trebuie să desăvârșim lepădarea de lume cu lepădarea de sine. Lumea aceasta este eul, egoismul, este iubirea și încântarea de sine, e suportul plăcerii și al complacerii în lumea aceasta. Egoismul este rădăcina tuturor patimilor. Iar lepădarea de sine este uscarea acestei rădăcini și prima condiție a urmării lui Hristos.

Dacă ieșim din lume, scăpăm de vedere și de auzire. Cu aceasta mai slăbesc puțin și patimile noastre. Dar ca să ne desprindem deplin din puterea lor, trebuie să tăiem odraslele și rădăcina prin nevoia de fiecare zi a lepădării de sine. Aceasta e simțită de firea noastră cea pieritoare ca o cruce pe care de fapt moare omul nostru cel vechi. Nu putem urma lui Iisus decât omorând în tot ceasul patimile noastre.

Pentru început, urmarea lui Iisus chiar rostul acesta îl are: de a ne desprinde firea de patimi, iar în locul lor a deprinde virtuțile.

Lepădarea de sine nu este cu neputință sau înfrângere. Dimpotrivă, e descătușarea unei foarte mari puteri sufletești. Mărturie la îndemână ne stau însăși prilejurile. Dacă le câștigăm, adică ne comportăm prin ele după Duhul lui Dumnezeu, simțim în suflet o pace și o creștere sufletească. Pe când dacă le pierdem, adică ne comportăm după om sau după patimi, simțim o tulburare, o muștrare de conștiință și o împrăștiere sufletească. Lepădarea de sine dovedește credința și dragostea pe care o avem către Iisus. Din aceasta izvorăște o mare trăire sufletească. Lepădarea de sine trebuie să ne-o facem a doua natură, ca să ne însoțească toată calea călugăriei și să caracterizeze călugăria.

¹⁵ Părintele Arsenie Boca, *Trepte spre viețuirea în monahism*, ed. Teognost, 2003

În felul acesta seacă izvorul și rădăcina patimilor.

Despre sfaturile Evangheliei și voturile monahale

Iisus a dat porunci și sfaturi și pildă cu viața Sa. În aceasta a descoperit toată voia lui Dumnezeu către oameni, ca să se mântuiască. Poruncile asigură mântuirea pentru toată lumea, iar sfaturile evanghelice sunt acestea: sărăcia de bună voie, viața fără prihană și ascultarea necondiționată.

Pe sfaturile evanghelice se întemeiază călugăria. Cinul monahal urmărește deci trăirea creștinismului până la măsurile desăvârșirii. Dar ca să facă firea omenească o cale atât de lungă, trebuie înțelese bine mijloacele și foarte bine cunoscută calea.

Mai întâi fiți de-a dreptul ucenicii lui Iisus, cum au fost apostolii, dar putem fi niște ucenici mai smeriți ai unui slujitor al lui Iisus, cum este duhovnicul. Călugăria nu se învață atât din cărți cât din această ucenicie.

Voturile sau făgăduințele monahale au rostul de a desprinde rând pe rând patimile care strică firea noastră și primejduiesc mântuirea. Primejdia cea mai mare a patimilor de căpetenie este aceasta, că duc sufletul la necredința în Dumnezeu prin faptul că prind sufletul și trupul numai de viața aceasta deșartă.

Știind Iisus că patimile opresc sufletul de la calea Sa, întrucât îl lipesc de viața aceasta, ne-a cerut să ne lepădăm de tot ce avem, să urâm familia, ba să urâm și propria noastră viață în condițiile lumii acesteia (Luca 14, 26). Călugăria stabilește o altă înrudire între oameni: rudenia cea după Duh. Căsătoria și copiii îi părăsești înainte de a-i avea și n-o iei pe calea aceasta. Aceasta este voia sfântă pentru propria ta viață văzută după chipul veacului acestuia. Aici își dovedesc sfaturile evanghelice temeiul. Astfel, sărăcia de bună voie ne izbăvește de lăcomie, de iubirea de argint și de lene. Fecioria biruie desfrânarea. Iar ascultarea necondiționată omoară mândria, invidia, mânia, slava deșartă și întristarea.

Dintre cele trei făgăduințe, cea mai grea e ascultarea, pentru că are de biruit mai mult patimile minții care discută cu Dumnezeu în loc să asculte fără discuție.

Nici o patimă nu vrea să părăsească firea fără nevoie, adică silințe ale conștiinței întărite de voință. Din pricina acestei lupte între convingeri și patimi, călugăria e dătătoare de har și e numărată la Taina Pocăinței.

Ascultarea este pretutindeni o temelie a rânduielii în societatea omenească, dar în călugărie ascultarea mai are ceva fundamental deosebit: ca ascultare din convingerea că prin conștiința starețului sau a duhovnicului îți grăiește Însuși Hristos. Orice abatere de la acest greu de ascultare atrage o întărire a patimilor și o slăbire a sufletului.

Iată înțelesul călugăriei.

Despre post și rugăciune

Postul e vechi și începe odată cu omul. E prima poruncă de stăpânire de sine. Postul și rugăciunea sunt două mijloace prin care curățim firea de patimi. Toți oamenii care s-au apropiat de Dumnezeu și-au smerit sufletul cu rugăciune și post. Și Iisus a postit 40 de zile punând postul începătură a vestirii împărăției lui Dumnezeu, deși Lui nu-I trebuia, fiind nepătimaș.

Temeiurile mai adânci ale postului și rugăciunii le găsim tot la Botez. Adâncul ființei noastre se îmbracă în Hristos. În acest adânc al minții sau în altarul inimii, după expresia Părinților, se sălășluiește Hristos, izgonind afară pe satana, care se retrage în simțiri. De aici puterile potrivnicului, patimile, se silesc să învâluie și să prindă voința din nou în mrețele sale.

Cu trupul însă nu putem trata decât prin post. El nu știe și nu recunoaște convingeri. De aceea el trebuie uscat, încet și cu socoteală, fiindcă în mocirla uscată porcii patimilor nu mai vin să se scalde.

Ca să zădărniciam puterea potrivnică care lucrează prin simțuri patimile plăcerii, slăbim prin post aceste simțuri și închinarea lor către plăcere. Un organism topit cu postul nu mai are putere să schimbe convingerile conștiinței.

Dar mai bine de jumătate din numărul patimilor sunt ale minții. Postul lucrează și asupra acestora. E lucru de mirare, zice Sfântul Ioan Scărarul, că mintea fiind netrupească, de la trup se spurcă și se întunecă și că, dimpotrivă, cea nematerialnică de la țărână se subțiază și se curăță. Ochii văd lucrurile, mintea vede gândurile.

Postul curățește ochiul, rugăciunea curățește mintea. Aici nu vorbim de rugăciuni care cer lucruri materiale, nici de rugăciunea care dă drumul închipuirii, după cum nu vorbim nici de rugăciunea liturgică, ci numai de rugăciunea minții. La intrarea în călugărie, rugăciunea vameșului, completată poate chiar de Iisus, e numită deodată cu metaniile „Sabia Duhului Sfânt”. Rugăciunea minții este: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Cu numele lui Iisus spus întâi cu gura, apoi cu mintea, pătrundem din afară spre înlăuntrul nostru către Iisus, Care la rugăciunea noastră bate război cu potrivnicul din gânduri și ne izbăvește de asupririle patimilor. Rugăciunea minții sau rugăciunea inimii are temeiul acesta, descoperit de Însuși Iisus, că „fără Mine nu puteți face nimic” în privința izbăvirii de patimi, deci în privința mântuirii.

Rugăciunea minții are și stări superioare, când izbăvindu-se patimile, se deapănă de la sine fără cuvinte, într-o nesfârșită dragoste de Dumnezeu, de oameni și de toată făptura.

Războiul nevăzut sau despre ispite

Sufletul este mai de preț decât toată materia lumii, pentru că în el e sădită de la obârșie posibilitatea desăvârșirii. Pe de altă parte, și firea întreagă suspină după arătarea fiilor lui Dumnezeu (Romani 8, 19), adică după îndumnezeirea omului. În cale stă infirmitatea firii și o putere potrivnică nevăzută care caută să înfrâneze sufletul de la un zbor mai înalt decât viața veacului acestuia. Și fiindcă puterile nu erau egale, Dumnezeu S-a făcut om și ca om a biruit pe ispititorul, învățându-ne și pe noi lupta. A întărit firea noastră și sălășluindu-Se întru noi prin botez, ne-a făcut făptură nouă, ascultătoare de Dumnezeu. Dar de la noi atât se cere: să punem în lucrare aceste ajutoare.

Tot războiul nevăzut al potrivnicului urmărește abaterea sufletului din ascultarea de Dumnezeu și toată nevoința călugărului e să sporească această ascultare. Potrivnicul are două feluri de ispite: prin plăcere și prin durere. Cu primele umblă să ne amăgească. Dar cu celelalte umblă să ne constrângă să socotim plăcerea ca bine și durerea ca rău. Cu această meșteșugire ar restrânge năzuințele sufletului numai la o viață comodă în veacul acesta.

Iar călugărul are către primele: nevoințele înfrânării pentru dragostea de Dumnezeu, iar către celelalte: lepădarea de sine pentru dragostea de oameni.

Dacă vede vicleanul că nu isprăvește surparea cu ispitele, atunci aruncă în minte hule împotriva lui Dumnezeu. Covârșirile acestui mândru să nu sperie pe nimeni, căci nu spurcă pe om, nici să nu le băgăm în seamă.

Dar nicio viață sporită nu e cruțată de bântuiești: fie cu vederi amăgitoare și trăgând către slava deșartă, fie cu înfricoșări grozave ducând către ieșirea din minți. În calea celor dintâi avem lepădarea de vederi, căci mai de folos este a ne vedea păcatele decât a vedea îngerii, iar în calea celorlalte avem lepădarea de sine în grija lui Dumnezeu. Pe puțini credincioșii și molatecii vicleanul îi scoate din luptă cu evidența neputinței cu care

îi aruncă în deznădejde, iar către smerenie le închide calea prezentându-le-o ca umilire. Pe calea aceasta le macină sufletul între deznădejde și nemulțumire, de unde ajung la mânia persecuției. Adună la conflict, se închid suflătește în prejudecăți și așa alunecă din calea sfântă în calea profană sau chiar clinică. La aceștia lepădarea de sine a fost mereu un lucru de silă sau fără convingere.

În urmă, ispitele aleg trebnici de netrebnici. Într-unii, ispitele desăvârșesc în suflet ascultarea și dragostea de Dumnezeu. Iar în ceilalți le șterg pe acestea și pun în loc ascultarea și dragostea de sine. Ispitele descoperă ceea ce este în inima omului. Drepte sunt căile Domnului și cei drepti merg pe ele, dar îndărătnicii pe aceleași căi se poticnesc și cad. Pentru calea călugăriei trebuie, prin urmare, sănătate deplină și majoritate de minte. Viața duhovnicească nu se deschide decât în sufletul care are curajul umilinței. Înjosirea în fața lui Dumnezeu, disprețul de sine și lepădarea voinței proprii, iată calea celor trei arme ale sufletului (Avva Pimen).

De aceea în calea lui Dumnezeu să fii neclintit, neabătut nici de plăcere, nici de durere. Dar să știi că a rămâne în picioare nu e treaba ta, nici a virtuții tale, ci a harului Aceluia Care te ține în brațele Sale ca să nu cazi în întristare. Deplin izbăvit de lupte nu este om pământean, nici nu trebuie să fie. Altfel nu ar mai fi luptă, nici ucenicie, nici sporire, nu ar mai trebui nici Harul neîncetat de la Dumnezeu. Omul nu și-ar mai cunoaște slăbiciunea și nici de smerenie nu ar mai avea trebuință. E mai de preț lupta, că vezi ajutorul lui Dumnezeu și te smerești și te umpli de dragoste, căci biruința pe mulți i-a păgubit.

Pe această cale nu poți călători fără primejdie decât condus de mâna nevăzută a lui Dumnezeu prin conștiința unei călăuze.

Treptele viețuirii duhovnicești

Este o singura viață duhovnicească, pentru că este un singur Duh. Deprinderea și trăirea ei însă este treptată, pe măsură ce ne curățim de patimi, iar aceasta este numai începutul. Perioada de timp caracterizată prin lupta cu patimile se numește asceză, luptătorul ascet, iar totalitatea învățămintelor se numește ascetică. Cuvântul asceză e grecesc și însemna la început exercițiu fizic. Apoi a căpătat înțelesul de exercițiu moral pe care l-au luat mănăstirile desăvârșindu-i înțelesul de totalitatea nevoițelor prin care se izbăvește firea de patimi.

Aceasta, prin urmare, este perioada de urcuș în care preocuparea de căpetenie a monahului este curățirea de patimi. Chiar termenul de „curățire” are și el două vârste și s-a încetățenit sub numele de purificare. Perioada ascetică cuprinde purificare activă, în care intră toate nevoițele din partea omului și purificarea pasivă, adică de curățire a firii de patimi dincolo de puterile omului, pe care o face Dumnezeu Însuși. El Își face loc curat în cei ce-L caută cu dragoste, dar puterile lor nu le mai ajung pentru aceasta și atunci ei trebuie să sufere curățiri mai presus de fire ca să poată locui în ei cu slavă Cel mai presus de fire.

Faza de culminație a ascezei și de adâncire a trăirii duhovnicești se numește iluminare. În faza aceasta, Darurile Duhului Sfânt primite la Botez se dezvoltă în toată deplinătatea lor și întăresc sufletul pentru și mai grele încercări. În faza aceasta pot apare amăgiri și daruri extraordinare și cine le are e sfătuit să nu-și lipească inima de ele, pentru că nu numai că nu înaintează, dar poate pierde și tot ce a agonisit. Iar calea e din ce în ce mai subțire și tot mai mult trebuie să te lepezi de toate.

Asceza are și un caracter hristologic. În nevoițe nu e numai omul, e și Hristos prezent. În forțările noastre e prezentă forța din firea omenească a lui Hristos.

Trupul și Sângele Lui din Sfânta Împărtășanie se luptă cu trupul și sângele nostru

împotriva patimilor, sfințind trupul și arzând patimile. În perioada ascetică murim lumii și nouă înșine împreună cu Hristos, în viața mistică. Să nu uităm însă că înainte de Înviere a fost săptămâna patimilor, răstignirea, părăsirea, umilirea, moartea, îngroparea și pogorârea la iad, dragostea ucenicului trecut prin cele mai grele cumpene sufletești, uscăciunile, părăsirile, întunericul umilirii de moarte. Acestea constituie purificarea pasivă și curățesc și ultimele rădăcini ale patimilor, realizând nepățimirea.

Ca dovadă, din cel mai adânc mormânt și părăsire suntem răpiți afară fără veste de sfântă lumina dumnezeiască. Din cea mai adâncă beznă fulgeră lumina contemplației divine plină de Har și adevăr. De la acest moment al luminii divine începe viața mistică, adică unirea făpturii cu Dumnezeu. Aceasta este asemănarea nu prin fire, ci prin Har.

Spovedania și despre cercetarea conștiinței Citirea Dumnezeieștilor Scripturi; Lecturi spirituale

Odată intrați în calea împlinirii sfaturilor evanghelice care restrâng mult firea omenească, se înțelege că până să deprindem viețuirea după sfaturi greșim adeseori. Din pricina aceasta trebuie să înmulțim și mijloacele de a ne menține în această viețuire. Unul din aceste ajutoare de preț este spovedania deasă. Spovedania fiind Taina Pocăinței, este dătătoare de Har care întărește puterile noastre slabe către împlinirea făgăduințelor ce le-am făcut sau ne pregătim să le facem. Spovedania deasă trebuie ținută însă la prețul ei. Ținta sufletească a monahului față de taină trebuie îndreptată atunci când se dovedește ușurătate la mijloc. De aceea, o prea deasă spovedanie, în sufletele neadâncite, se banalizează. De aceea ne ajutăm de cercetarea conștiinței sau de spunerea gândurilor, care poate fi oricât de deasă.

Sunt mănăstiri în așa fel organizate încât nimeni nu se culcă până nu și-a spus gândurile rele, până nu s-a împăcat din inimă cu fratele său cu care s-ar fi învrăjbit peste zi și până nu ia iertare de la toți. Spovedania deasă și cercetarea conștiinței au rostul de a slăbi din fire deprinderile patimilor și a pune în loc deprinderile bune sau virtuțile contrare patimilor.

Practica aceasta are însă temeiul pe cunoașterea însușirilor gândurilor. Gândurile pătimase nemărturisite sau simplu spuse au însușirea că se întăresc și se fac funii, cum zic părinții, și trag mintea la învoire și la faptă, care este păcat. Păcatul acesta este: înfrângerea morală a sufletului de către un gând rău. De aceea toate gândurile trebuiesc spuse înainte de a se întări și de a birui mintea, căci de îndată ce sunt spuse, le pierde puterea de a obseda, asupra, stăpâni mintea. De altfel, și gândurile bune trebuie controlate cu o altă conștiință mai limpede.

Controlul tuturor gândurilor e lege în călugărie. Neîntrebat nimic nu e bine nici ce e bine, pentru că singur nu te poți apăra de săgețile slavei deșarte.

O altă măsură de ajutor în biruința asupra firii ne-o dă citirea dumnezeieștilor Scripturi. Este Duhul lui Dumnezeu în cărțile Sfintei Scripturi, de aceea citirea ei zidește duhovnicește. Dar și pentru aceasta trebuie puțină preocupare. Mai întâi trebuie învățată această carte a lui Dumnezeu către oameni, adică înțeleasă în rostul ei de revelație, înțeleasă în cadrul ei istoric, în forțarea ei de a menține în conștiința poporului ales așteptarea descoperirii desăvârșite în Iisus Hristos. Valoarea spirituală a Scripturii nu se pierde în istoria pe care o cuprinde. De aceea Biblia e și singura carte ale cărei date istorice au și o neistorie pe care o cuprinde. De aceea Biblia e singura carte ale cărei date istorice au și o memorie duhovnicească.

De Același autor sunt și scrierile ascetice ale Sfinților Părinți, și scrierile evanghelice, și scrierile sfinților. În concluzie, citirea cu socoteală a Dumnezeieștilor Scripturi aprinde și hrănește sufletul cu gândurile lui Dumnezeu, care nu sunt ca gândurile omului.

Despre răbdare, mândrie, smerenie, tăierea voii, smerita cugetare

Lepădarea de sine nu se realizează dintr-o dată sau odată pentru totdeauna, ci trebuie timp și răbdare. Timp pentru deprindere și răbdare pentru greutatea ei. Răbdare trebuie să avem mai întâi cu noi înșine, ca să nu cădem în întristare, apoi trebuie să aibă și alții răbdare cu noi până deprindem desăvârșit lepădarea de sine. Dacă învățăm practic lepădarea de sine și sporește dragostea în inima noastră, răbdarea încetează de a mai avea înfățișarea negativă, de necaz, și se schimbă în bucurie; cu toată întristarea mea, sunt covârșit de bucurie. Când avem lepădarea de sine și dragostea, ocară ni se face ca lauda și lauda ca ocară. Răbdarea mai este și nevoie, adică pedepsirea de bună voie a firii cu tot felul de osteneli.

Atârnă de treapta duhovnicească pe care ne găsim ca să fie cu neputință unele nevoițe sau altele. La aceste nevoițe ale răbdării nu e bine să năzuim decât pe măsura însănătoșirii firii de patimi. La începători, deprinderea răbdării începe cu ocară. Începutul trebuie întărit cu răbdarea, pentru că în lupta cu mândria și cu slava deșartă, acestea au obiceiul să-l arunce în deznădejde ca să părăsească lupta. Cine rabdă (îndreptarea) până la sfârșit se va mântui (Matei 10, 22).

Viața duhovnicească are multe greutăți de învins, mai ales din partea mândriei. Partea importanței, boala locului de cinste sau a numelui de cinste, boala obrăzniciei, neascultarea, grăirea împotriva, posomorârea, groaza de umilință, toate acestea sunt forme în care se dezvoltă și se înmulțește mândria în suflet. Mândria și toți puii ei sunt pricini de conflicte, de nemulțumiri, de fătărnicii. Din răcirea dragostei și a umplerii sufletului de răutate sub influența acestei patimi, mintea alunecă pe panta nebuniei. Ce e de făcut în momentul de limpezime de minte? Să simțim, să ne dăm seama că la mijloc e o patimă, un duh rău care ne trage de minte cu o logică foarte strânsă ca să ne scoată afară din ascultarea lui Hristos. Să ne dăm seama că mai avem ceva în noi neatins de logica aceasta: conștiința. Deci să ascultăm conștiința, nu dreptatea noastră. Să căutăm de mai este ceva care ne-ar putea ajuta să ajungem la liniște. Dacă întinzi mâinile către ajutor, vei fi ajutat. Inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi.

Așa începe smerita cugetare: formalizează mintea. Smerita cugetare e începutul smereniei, care nu e o virtute a firii sau expresia neputinței. Izvorul smereniei e darul lui Hristos. Nu de la oameni, nici din cărți, nici de la îngeri, ci de la Mine vă învățați că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre (Matei 11, 29). Suntem în furtună cu sufletul numai atâta vreme cât trăim la suprafață, la expresia cea mai din afară a vieții. Când însă ne mai adâncim sufletele acolo unde ne așteaptă Hristos de la Botez, sau de la oricare altă Taină, primim cuvântul Lui care împrăștie furtuna. El este izvorul smereniei care reechilibrează sufletul din bătăliile mândriei. De la această experiență începând, iubim Crucea lui Hristos și crucea noastră, cu firea primim și credem că tăierea voii proprii e într-un cuvânt curățirea de patimi.

Purtarea monahului în lume

Viața monahului este lăuntrică, duhovnicească, pe când viața în lume e în afară. Una cu alta nu seamănă. Mirenii mai vin la mănăstire pentru rugăciune, călugării nu se mai duc în lume să se odihnească. Toate profesiunile au vacanță sau concediu, numai călugăria nu. Așa ceva ar însemna încetarea călugăriei. Se duc însă la mare trebuință în interesul de obște al mănăstirii. Haina călugărească îl face pe călugăr văzut și cunoscut de toți. Unii îl iubesc, alții îl ocărăsc. Călugărul trebuie să se ferească în sufletul lui de cel ce-l iubește, ca să nu fie rănit de slava deșartă, precum trebuie să se ferească și de cei ce-l ocărăsc, ca nu cumva, poate, din nepăsarea lui, să fie hulit Dumnezeu. De aceea,

călugării nu umblă printre oameni cu ochii pe ei, cătând cunoscuți sau dorind să stea de vorbă, ci își văd de cale cu gândul la Dumnezeu.

Toți călugării care pentru neapărată trebuință au mers prin orașe au simțit trebuința ocrotirii lui Dumnezeu. Rugăciunile celor din mănăstire i-au însoțit ca o mână de apărare. Un drum în lume îți face dovada statorniciei în calea cea duhovnicească. De altfel, nici nu se trimit din mănăstire decât cei mai statornici în călugărie. În ce constă primejdia? Firea omenească a fost asemănată cu călții, patimile cu focul. Dacă te atingi cu focul, călți fiind, patimile amorțite prin înfrânare se aprind prin simpla vedere.

Călugării trăiesc într-un alt fel de foc al Duhului Sfânt. Acesta se stinge când se apropie de ei întinăciunea prin simțuri. Altă grijă pe care trebuie să o aibă monahul e la felul vorbelor pe care trebuie să le audă sau să le stăvilească. Chipul monahului a trezit întotdeauna și în tot locul mâncărimea de limbă a mirenilor. Ei caută, oarecum, fie să defaime modul acesta de viață, fie să-l fericească pe al lor.

Călugărul să se ferească, din conștiință de cunoștință, de a califica moral viața mirenească, așa sau așa. Cât privește mântuirea, aceasta are multe căi înaintea lui Dumnezeu. Fiecare își alege viața care îi place sau de care se simțe în stare. Mirenii știu toate înfrângerile călugărilor, dar nu știu niciodată pe vreunul din sfinții care să fi biruit el aceste înfrângeri.

Mirenii văd pe călugări prin patimile de care sunt stăpâniți ei și nu le vine a crede că-i cu puțință și o viață de virtute. Virtutea e neînțeleasă, ba uneori e numită fățarnicie. Așa, frate călugăre, învăluie pe oameni în dragostea ta cea din multă rugăciune și vei vedea trezindu-se în necunoscuții cu care stai de vorbă și o scânteie dumnezeiască, pe care nu și-o pot exprima, ci numai o suspină.

Chipul cel dinlăuntru și cel dinafară al monahului

Sfântul Apostol Pavel a descris ca pentru sine chipul cel dinlăuntru al omului: „M-am răstignit împreună cu Hristos; și nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine. Și viața mea de acum, în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru mine” (Galateni 2, 20).

Așadar, Hristos este făptura cea nouă a monahului sau monahul în Hristos este făptură nouă (2 Corinteni 5, 17). El este înlăuntru și în afară, blând și smerit, hotărât și liniștit. Tulburarea celor dinafară nu-l smintește din aceste însușiri sufletești, dimpotrivă, el aduce liniște. Chipul cel dinlăuntru și cel dinafară al monahului sunt într-o deplină armonie, printr-unul străvezi pe celălalt.

Toți știm că înlăuntru nostru stau ascunse mărgăritarul, comoara, talantul și altarul împărăției lui Dumnezeu. Înlăuntru nostru avem așadar posibilitatea sfințeniei. Dar posibilitatea încă nu e realitatea. De la sine numai posibilitatea sfințeniei nu se transformă în sfințenie.

În viața duhovnicească credința hotărâtă poate face ca posibilitatea sfințeniei să se transforme în realitatea sfințeniei. Este nevoința monahului. Fără nevoință întinsă, susținută de convingere, orice posibilitate reală va rămâne numai posibilitate sau chiar se va transforma în imposibilitate.

De pildă, mulți vin la călugărie cu o părere bună despre ei înșiși, părere pe care nemărturisit și-o păstrează și în mănăstire. Părerea sau iubirea de sine e o formă subțire a mândriei. În mănăstire visează sfințiri și litanii și viață fericită, iar când aici dau de severitatea luptelor cu patimile, de tăierile dureroase ale pedepsirii întru toată fapta bună, visul se destramă și începe dezamăgirea și nemulțumirea, camuflările mândriei. Dacă cel în cauză își închide sufletul de către povățuirea duhovnicească, pentru că aceasta taie amăgirea de sine din care crește dezamăgirea, bobul de grâu se schimbă în tăciune și se

crede grâu nedreptătit. Aceasta este iubirea de sine pe care o menține mândria și punctul de vamă al diavolului. Sufletele slăbănogite de mândrie stau totuși pururea încordate în legitimă apărare de către orice îndregători, gata să-și apere dreptatea și să-și justifice întristarea, să-și explice ei mai bine cauza și niciodată nu simte trebuință să asculte și să urmeze dacă este o cale mai presus de ce pot ei pricepe. Așa se explică îndepărtările, împuținările și chiar întunecările de la rostul luminos al călugăriei.

Sufletul dus în robie e jefuit pe dată de toată agoniseala sa duhovnicească. Aceasta-i contabilitatea fricosului: zarafii cu banii lor falși fură talanții noștri buni.

Acum monahul leneș de mântuirea sa începe să uite înțelesul celor ce are de făcut, se mulțumește numai cu intrarea în călugărie, ca și cum cu aceasta și-ar fi ajuns scopul. Potolește râvna de războire cu slăbiciunile firii patimilor, îmbrăcăminte sa de luptător al duhului pierde însemnătatea ei de la început. Sandalele nu mai aleargă pe calea gătirii evangheliei păcii, calea duhului, ci o iau iarăși pe calea pământului. Nici nu observă monahul molatic de minte când a fost scos din luptă și redus la un simplu cuier de haine călugărești. Cu alte cuvinte, nu vede că a ajuns o mizerie căzută între tâlhari, un mincinos al Domnului Hristos. Dacă monahul se complăce într-o asemenea călugărie de uniformă și nu-l doare stingerea luminilor sufletului său - întristarea e chipul unui suflet cu luminile stinse - înseamnă că a dat în micime de suflet și a ajuns un om de nimic. Potrivit acestei îndreptări, el caută altă hrană sufletului său: lauda oamenilor, aprobarea voilor sale. De povățuitorii săi se desparte sufletește, judecându-i și găsimdu-le tot felul de pricini. Așa se cuibărește viclenia în suflet și îl face pe monah om cu două fețe, mormânt văruiat pe dinafară, neîngrijit pe dinăuntru, ipocrit. Prinderea sufletului într-o viață dinafară de duh prin târâtele vieții e tot una cu ducerea lui iarăși în temnița patimilor. Când monahul a realizat fățarnicia, a ajuns pe punctul de a părăsi călugăria. În ochii lui toți sunt fățarnici, e o victimă nevinovată a nedreptăților, de aceea osândindu-i, iese dintre ei. De aici se vede destul de limpede că mândria singură, chiar sub cea mai subțire formă a sa, cum e părerea de sine, dacă nu e tăiată din rădăcini, e în stare să risipească din suflet toată viața după duh. Nu e mândria urâciunea pustiului? De aceea, când te crezi bun să știi că ești nebun și să aștepti ocară ca să te curățești. Întunecarea aceasta însă ne aduce aminte de învinuirile pe care le-a adus Iisus peste capul celor ce fățărniciau virtutea. Astăzi, pentru obrazele celor din îndărătnicie părăsesc lupta călugării. Biserica încearcă pedepsirea, scoaterea din monahism, afurisirea sau caterisirea. Creștinii nu au de învățat nimic bun de la acești dezertori și mincinoși. Biserica prin slujitorii ei nu face degrabă lucrul acesta, dar ce nu poate rugăminte, poate pedeapsa.

Plata neascultării de Biserică este pierderea mântuirii. Îndărătnicii dau așadar de primejdia pierzării ca să se dezmeticească. Așa se întâmplă când se întărește fariseul și slăbește vameșul.

Votul ascultării și personalitatea monahului. Poate înceta obligativitatea voturilor monahale?

Dintre cele trei făgăduințe monahale, ascultarea necondiționată s-a dovedit cea mai grea, din două motive cu totul opuse: unul, infirmitatea firii, iar celălalt, personalitatea ei.

Mai întâi ce este personalitatea? Ca lămurire pe scurt spunem că personalitatea este o înzestrare sufletească neobișnuită. Într-o personalitate chipul lui Dumnezeu este mult mai puternic și mult mai limpede. Toți creștinii au sigur câte un talant, dar unii au și câte doi, iar alții și câte cinci. Talanții sunt talente, energii de lucru, ca de pildă o minte mai străvăzătoare, o inimă mai largă, o mare capacitate de dragoste, o voință mai puternică, o

memorie mai bună, o ingeniozitate înăscută. Aceste energii ale chipului prind mai bine, au niște antene mai bune, energiile Harului care le sfințește. Personalitatea are de asemenea de făcut calea de la chip la asemănare. Dar datorită înzestrării sufletești mai puternice, personalitatea ar putea străbate calea într-un timp mai scurt sau ar putea realiza o neasemănată asemănare. E destul să ne gândim la Sfântulița de la Argeș, o copiliță numai, dar cu o capacitate de dragoste care a ridicat-o între sfinți.

Disciplina ascultării însă e generală, pentru că ea ridică firea din infirmitate, precum scoate și mândria din personalitate. Ascultarea face și pe leneși, și pe vicleni să-și dezgroape talantul, precum acoperă și pe cei talentați de jefuirea slavei deșarte.

Se știe că unde este bogăție mai mare și hoții se nevoiesc mai tare să o prade. Rânduiala ascultării e cale dumnezeiască. Chiar când se realizează sfințenia, nici aceasta nu dezleagă de acoperământul ascultării. Căci o sfințenie conștientă ar putea cădea ca fulgerul în ispita sfințeniei, care e cea mai rafinată capcană a mândriei. De aceea Avva Macarie era dus de îngeri din lumea aceasta și pe drum îl întâmpinau dracii zicându-i: ai scăpat de noi, Macarie, iar sufletul lui răspundea: încă n-am scăpat.

Așa se explică de ce nici unul dintre sfinți nu a scăpat desăvârșit de vreo frână oarecare a neputinței, ca nu cumva tocmai la urmă să piardă totul. De aceea Sfinții Părinți nu au recunoscut desăvârșirea decât după semnul desăvârșitei smerenii.

În călugărie, așadar, nu are nicio importanță numirea de personalitate. Dimpotrivă, e un nume de care trebuie chiar să te lepezi, să scapi de știința lui. Înzestrarea sufletească ce-i corespunde e folositoare într-alt fel, în curajul smereniei, în avântul dragostei, în capacitatea de a te bucura în suferință. Acestea dovedesc un suflet mare. Călugăria nu crește visători ai împărăției lui Dumnezeu, ci oameni hotărâți care duc trăirea creștinismului până la ultimele lui consecințe de disciplină și frumusețe. Altfel Hristos nu ne-ar fi spus că „Împărăția lui Dumnezeu - chiar aceasta lăuntrică - se ia cu năvală și năvălitorii pun mâna pe ea” și „Îndrăzniți, Eu am biruit lumea”.

Temeiul îndrăzelii celei după Dumnezeu este Învierea Sa din morți, dovada atât de puternică a dumnezeirii Sale. Pe cuvântul Lui, de Dumnezeu dovedit, avem și noi îndrăzneală și curaj împotriva lumii și a morții din noi. Acesta-i temeiul străfund al uceniciei noastre, al cărei capăt este învierea sufletului încă din veacul acesta, în lumina veacului viitor. Pentru o astfel de rostuire a vieții e călugăria și ea cere smerenie și curaj. Smerenia și curajul s-ar părea doi termeni opuși. Cu toate acestea, în viața duhovnicească ei se armonizează, așa se și completează. Absența sau împuținarea unuia slăbește pe celălalt și între ei trebuie ținut un echilibru. Căci viața creștină orientată numai spre umilință ia o înfățișare de sclavie spirituală, de pipernicire la literă și pierde curajul. De asemenea, orientarea numai spre îndrăzneală personală și spre profetism distruge bisericitatea și sobornicitatea creștinismului, provocând fie erezie, fie schismă, deci pierde smerenia. De aceea păstrarea capacității de încadrare în disciplină a unui suflet face dovada armoniei și valorii sale. Călugăria slăbește în suflete slabe și se întărește în suflete mari.

Dar pilda celor de pe urmă aprinde curajul celor dintâi. Voturile monahale au obligativitate de conștiință. De Dumnezeu ascultăm necondiționat toată viața și fără abatere. Dacă însă povățuitorii noștri după Dumnezeu, stareții și duhovnicii, devin eretici și ca atare se încarcă din partea Bisericii cu pedeapsa afurisirii sau caterisirii, atunci suntem dezlegați de ascultarea lor pentru că ei au strâmbat dreapta credință și prin conștiința lor nu se mai exprimă voia lui Dumnezeu. Dar ascultarea de Biserică nu încetează. Obligativitatea voturilor monahale poate înceta numai în cazul extrem de rar când se întâmplă din motive clinice ale personalității omenești, deci și a conștiinței în cazul deplinătății de conștiință, însă făgăduințele rămân obligatorii, iar lepădarea lor, păcat. Încetarea voturilor e încetarea călugăriei. Mănăstirile cu viață de sine au slăbit

votul ascultării și al sărăciei și din pricina aceasta sunt o forma decadentă de monahism.

Rostul și însemnătatea monahismului

Se întâmplă ca unii creștini să nu mai cunoască rostul monahismului în creștinism. De aceea te poți aștepta de la ei la cele mai felurite întrebări. Dar dacă ni-l cunoaștem noi cum trebuie, putem da seama oricând despre rânduiala noastră.

Monahismul se justifică în linii largi cu aceleași argumente cu care se justifică creștinismul. Creștinismul nu s-a învechit, dovadă că în orice epocă a istoriei s-au găsit oameni să-și dea viața pentru el. Atunci nu s-a învechit nici monahismul, de vreme ce este ales de câte unii ca mod de viață. Cea mai bună justificare a monahismului o fac cele trei rosturi cu care a străbătut el istoria: rostul spiritual, rostul cultural și rostul social.

Rostul spiritual

Rostul spiritual și-l împlinește monahismul prin disciplinarea firii după sfaturile evanghelice. Prin aceasta monahul nevoitor se izbăvește de patimile firii și se face cu neputință arătarea unei alte forme de viață după Duhul Sfânt. Viața mai presus de fire dovedește constrângător și totuși simplu existența lui Dumnezeu. Minte obișnuită, chiar a celei mai înzestrate și cultivate firi, nu poate face dovada decisivă nici că este, nici că nu este Dumnezeu, pentru că mintea firii acesteia e tot atât de dibace de a dovedi și afirmația, și negația unuia și aceluiași lucru. De aceea filozofii și-au dat seama de viclenia rațiunii. Știința, când se pronunță în materie de religie, a ieșit din domeniul său, care este studierea materiei și a legilor ei pentru folosul practic al oamenilor. Iar religia nu face știință, ci conștiință. Căci oamenii nu trăiesc numai cu pâine. De aceea, despre Dumnezeu nimenea nu poate grăi cu competență absolută decât numai El Însuși, când strălucește slava Sa pe chipul fiilor Săi, sfinții. Și totuși, oamenilor le mai rămâne libertatea să se îndoiască. Aceste exemplare rare, sfinții, apar printre oameni din vreme în vreme și aduc în ei chipul lui Hristos - Care a dovedit desăvârșit pe Dumnezeu - fiind stâlpii Bisericii. Acesta este rostul de căpetenie al monahismului: trăirea creștinismului până la tensiunile desăvârșirii, când existența lui Dumnezeu devine un fapt de natura evidenței absolute pentru toți. Călugării care realizează monahismul sunt în lume făcliile aprinse ale lui Dumnezeu. Ceilalți, care nu-l realizează, umblă cu ele stinse, iar pentru înfrângerile lor morale Dumnezeu este hulit printre oameni (Romani 2, 24). Dar nu aceștia califică monahismul, ci cei dintâi.

Rostul cultural

Rostul cultural este mai modest, totuși de mare preț și el. Ei au împletit rugăciunea cu munca, o muncă de răbdare, o muncă de conștiință. Călugării s-au ocupat de copierea cărților sfinte. Astfel, monahilor din pustia Sinai le datorăm cel mai vechi manuscris întreg al Noului Testament. Mai târziu au început să-și illustreze cărțile sfinte cele mai des folosite, dintre care ne-a rămas o minunată Psaltire. Tot călugării au fost primii iconari și apărători ai icoanelor în perioada împăraților iconoclaști. În toate artele minore unde a trebuit migală și răbdare deosebită găsim pe călugări. De la ei avem obiecte bisericești de mare valoare artistică. Printre primii care au îmbrățișat invenția lui Gutenberg, tiparul, au fost călugării. Primele tiparnițe la noi le-au înființat călugării. Prin munca lor s-a asigurat unitatea limbii românești.

Rostul social

Rostul social e și mai neînsemnat și totuși așa de mare. Mai întâi munca dezinteresată a călugărilor, care-i izbăvește de lene, e un model de conștiință. Călugării lucrează orice ca pentru Dumnezeu, nu ca pentru oameni (Coloseni 3, 23). În vremea noastră conștiința față de muncă începe să fie un factor de mare preț în construirea viitorului oamenilor.

Munca iese din stadiul pedepsei și trece în cel al consacrării, capătă o sfințenie pentru conștiința cu care e făcută.

Călugării trăiesc în viața de obște având totul de obște. Deci ei au adus până în zilele noastre amintirea vie a primelor comunități creștine din Ierusalim și Alexandria, unde se împărțea fiecăruia după cum avea fiecare trebuință (Fapte 4, 35). Deci călugării prin viața lor de obște sunt o icoană străveche a lumii noi.

Călugării își mai justifică rolul lor social și prin faptul că sunt totdeauna în lupta Bisericii creștine pentru marea cauză a vremurilor noastre: pacea între popoare. Rugăciunea pentru pacea a toată lumea călugării o fac la toate slujbele lor în biserică, zi și noapte. Pacea nu e numai un bun social, ci și un bun spiritual al oamenilor, de aceea noi ne rugăm pentru pace, pentru că la urma urmei Dumnezeu deține pacea. Astăzi armele nu sunt numai ucigătoare, ci pustiitoare. Și pentru care pricină? Pentru o mai dreaptă repartiție a bunurilor între toți oamenii. Toate religiile pământului s-au unit în lupta pentru pace, toate semințiile pământului și mințile limpezi sunt în ideea de pace. Niciodată între cei mai depărtați și deosebiți nu s-a văzut așa o unire ca în a cere pacea. Acesta e un lucru mai presus de oameni, de aceea pacea va învinge războiul. Convingerile unite în dreptatea cauzei sunt o putere în care intră și toți călugării. N-a auzit Avraam de la Dumnezeu că dacă vor fi și numai zece drepti nu va pierde cetatea? (Facere 18, 32). Iată ce nebanuite rosturi pot avea acești oameni săraci cu duhul, care sunt și călugării.

Purtarea monahului față de superior și față de obște, față de ascultări și față de bunurile mănăstirii

În calea vieții duhovnicești nu sporești decât pe temeiul încrederii totale în povățuitorii tăi: starețul sau stareța și duhovnicul. Ascultare și dragoste să ai către toți din obște, dar către povățuitorii tăi mai ales, pentru că ei răspund înaintea lui Dumnezeu de sufletul tău. Așadar, de ce să poarte răspunderea aceasta suspinând? Purtarea monahului descoperă adevărata sa trăire, dacă are o credință de adâncire sau o credință de suprafață. În cazul dintâi va fi pururea cuviincios și smerit, în cazul al doilea îndrăzneț și obraznic. Cuviința sau obraznicia purtării arată ce duh are în inimă în cazul acela. Stările sufletești molipsesc prin surprindere. De aceea e bine ca povățuitorii să grăiască totdeauna din conștiința slujirii lui Hristos, ca în fața lui Hristos, și atunci vor fi blânzi într-o dojană și smeriți într-o mustrare, altfel mustrarea lor învinge, dar nu convinge. Niciodată nu trebuie să uităm că prin purtarea de grijă a părinților luăm îndreptare de la Dumnezeu. Când uităm lucrul acesta, cădem în întristare. Alții au uitat îndemnul care grăiește ca unor fii: „Fiul meu, nu disprețui certarea Domnului, nici nu-ți pierde cumpătul când ești mustrat de El. Căci pe cine îl iubește Domnul îl ceartă și pe tot fiul pe care-l primește îl bate cu varga” (Proverbe 3, 11-12).

Acesta este examenul purtării. Ești în stare să vezi în mustrare grija lui Dumnezeu de tine sau numai o treabă de administrație? De aici se alege folosul sau începe pierderea de vreme.

Purtarea față de obște dovedește și mai bine cum suntem cu adevărat. Față de povățuitori, ca mai mari, avem o purtare, iar noi între noi altă purtare. Aceasta dovedește cu câte fețe umblăm. Dacă avem pe Hristos în inimă, către toți avem aceeași față, făcând toate ca pentru Dumnezeu, date în chivernisirea obștii pentru neputința firii. Așadar, de la așezământul inimii în duhul lui Dumnezeu izvorăște toată purtarea monahului către cel dinafară, iar cele dinafară, după modul cum le face, sporesc duhul celor dinlăuntru.

Purtarea monahului față de rude, prieteni, cunoscuți și față de credincioșii care vin la mănăstire

Urmarea lui Hristos stabilește o altfel de rudenie între oameni decât cea după trup. Între cei ce iubesc pe Dumnezeu mai mult decât orice altceva se stabilește o rudenie duhovnicească. Aceștia se adună laolaltă în obști și împlinesc unul din cuvintele lui Iisus: Tot cel ce se leapădă de avuțiile sale și pentru Mine părăsește mamă, tată, soție și copii - se înțelege, înainte de a le lua - însutit va lua încă în viața aceasta și avuție și tată și copii - deși cu necazuri - iar în veacul ce va să fie viața veșnică. Iată rudenie, iată avuții de obște ale mănăstirii, deși și cu necazuri, dar dătătoare de nădejde a vieții veșnice. „Mama și rudeniile Mele sunt cei ce fac cuvântul lui Dumnezeu”, din pricina aceasta rudenia mea după trup rămâne pe planul al doilea ca importanță. Călugăria dezleagă pe monahi de obligațiile îngrijirii familiei în lume. Cu toate acestea, legătura nu e ruptă, ci rămâne în dreapta cumpănire a situațiilor și a celei mai bune soluții. Dacă dai starețului toată grija ta, o dai și pe aceasta, și cum va rândui, așa va rămâne. Prea multă întâlnire cu rudele nu e bună, pentru că ele aduc grijile lumești, tânguirea că au fost părăsite și felul de a gândi după lume. Sunt totuși rude care se bucură cu adevărat de calea noastră. O viață îmbunătățită a noastră le-ar fi singura mângâiere și bucurie care ar cântări în sufletul lor mai mult decât amărăciunile. Acesta-i primul folos sufletesc ce se așteaptă de la noi. Iar al doilea e acela al rugăciunilor pentru mântuirea lor.

Prieteni, cunoscuți, vizitatori și închinători nu mai sunt de folos celui ce se nevoiește să-și țină mintea și inima curate de gânduri. Pentru porunca dragostei pot fi primiți, dar după rânduiala cea pentru străini. Putem vorbi cu ei, dar la un nivel de seriozitate. Totdeauna și în toate mănăstirile unde mirenii au fost primiți fără nicio băgare de seamă, aceștia au distrus rânduiala și au sfârșit prin desființarea mănăstirilor sau și numai a valorii ei duhovnicești. A umbla după vizitatori sau chiar închinători este a umbla după slava deșartă. Într-o atare mănăstire nu se adâncesc monahii în Duhul lui Dumnezeu, ci în duhul lumii. De aceea în mănăstirile clasice nu se îngăduie cu ușurință nici intrarea părinților sau a fiilor după trup.

Până să covârșești cu dragostea peste toată făptura, trebuie să te nevoiești cu înfrânarea spre toată zidirea.

Tâlcuirea rânduiei tunderii în monahism

Intrarea în călugărie se săvârșește în vremea Sfintei Liturghii, îndată după intrarea cea mică cu Evanghelia. Spre știință, pe scurt, Sfânta Liturghie este slujba de căpetenie a Bisericii în care e prezentată viața și învățătura Mântuitorului precum și lucrarea de mântuire a omului prin Jertfa de pe Golgota. Sfânta Liturghie este repetarea sau continuarea peste veacuri a aceleiași Jertfe și Taine. Fratele care vine la călugărie este o roadă a acestei Jertfe. Brațele părintești îl așteaptă deschise pe cruce. Aceasta e cea mai puternică chemare ce s-a putut face vreodată oamenilor. În fața ei părăsim viața cea ușuratică a firii și dorim să dăm și noi vieții același înțeles. Iar slujitorul tainei lui Dumnezeu, preotul sau arhiereul, primește pe fratele înaintea ușilor împărătești, deschizându-i urechile dragostei prin cuvintele Domnului: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați - cu păcatele - și Eu vă voi odihni pe voi”. Păcatele, patimile, ostenesc și încarcă, slăbesc și apasă sufletul în întuneric. Dorul după odihnă de acestea este fundamentat în suflet. Acestui dor nimeni și nimic nu-i poate răspunde decât Iisus. De la El învățăm smerenia și primim odihna, adică nepătimirea.

Cuvântul de lămurire continuă și prin el fratele e adus înaintea lui Dumnezeu în privința dorinței sale. În fața sfințeniei lui Dumnezeu avem deodată aceste simțăminte

contradictorii, de frică și de bucurie, de temere și de atragere. Dar nu numai Mântuitorul e nevăzut de față, ci și Preaslăvita Sa Maică, sfinții îngeri și toți sfinții cei dintre oameni vin de față asupra hotărârii fratelui cu destinul sufletului său. Stau plecate privirile întregii lumi văzute și nevăzute. Aceștia sunt martorii noștri în ziua răsplătirii, când Mântuitorul nostru va veni să judece vii și morții, „nu după cum vom făgădui mărturisind - cu gura - ci după cum vom păzi și împlini - cu fapta - cele ce vom făgădui”.

Deci e întrebat fratele de ce a venit în fața altarului, în fața jertfelnicului Domnului. Iar fratele răspunde spunându-și dorința călugăriei. Dorința aceasta e însă o convingere. Preotul confirmă bunătatea și fericita alegere a fratelui. Fratele a ales biruința asupra firii, pe care urmează să o câștige prin osteneli și suferințe. O astfel de hotărâre, ca să ducă la rezultat, trebuie să îndeplinească o condiție esențială: să fie o hotărâre a libertății sale. Libertatea conștiinței e cel mai adânc bun spiritual pe care-l avem la îndemână în viață. Acesta este factorul de care Biserica ține seama și garantează seriozitatea convingerii, alegerii și statorniceiei. Sila împrejurărilor, sila neputințelor, sila înfrângerilor, dacă nu se vor converti în convingere, nu stau garanție pentru călugărie. Făgăduințele călugăriei sunt, așadar, pe viață, viață petrecută într-o mănăstire.

Urmează întrebări și răspunsuri, cele trei răspunsuri sau voturi monahale. Primul este fecioria, al doilea ascultarea de povățuitor și de frați, iar al treilea sărăcia, lipsurile vieții călugărești. După aceste trei făgăduințe din partea fratelui, preotul, slujitorul tainei, lămurește mai pe larg în ce constau aceste sfinte făgăduințe. Mai întâi că sunt date în fața Celui Sfânt, că sunt scrise de îngeri și că vom da seama de ele și la sfârșitul lumii. Trăite aceste făgăduințe, prin ele se arată în viața noastră viața Domnului, întrucât El Însuși este viața veșnică. Viața moahală nu este o viață după trup. Poftele lui trebuiesc stinse.

Cuviința față de om trebuie câștigată și mintea curățită prin nevoințe, căci și trupul e chemat la sfințenie și viață veșnică. De aceea și el trebuie făcut ascultător de Dumnezeu. Postul, osteneala, privegherea, îl înlănzesc. Ascultare să ai față de toți. „În ascultări fără cârtire”, zice preotul. La viclene gânduri să te aștepți, care vor să zdruncine hotărârea de a merge prin greutatea în urma lui Hristos. Acestea vor să te întoarcă înapoi de la calea Duhului iarăși la calea firii. Firea trebuie tămăduită de frică în fața suferinței. Pentru dobândirea vieții duhovnicești trebuie să birui și toată dragostea firii, chiar și dragostea de părinții după trup. Nici dragoste de sine, nici dragoste de slavă să nu mai ai. Nu împărți sufletul tău, ci adună-l din toate și dă-l întreg lui Hristos. De toate să fii sărac, ca să atârni întru totul de Dumnezeu. Oamenii te vor defăima, neînțelegându-ți viața, dar nu uita că nici viața lui Iisus nu au înțeles-o cei ce L-au răstignit.

Oamenii prea legați de fire nu au înțeles niciodată viețuirea cea mai presus de fire, de aceea s-au temut de aceia cu o astfel de viețuire ca de un rău, ca de o mustrare și i-au făcut mucenici. Iar cuvioșii au trăit o viață de bună voie, o viață de mucenici. Viețile Sfinților ne sunt nouă hrană și curaj în urmarea lui Hristos, precum și convingerea că e cu putință această urmare. Hristos făcându-Se om, ne-a dat nouă această putință.

Cu toate acestea, viața după Hristos nu e o viață de vis sau de visători, nicio viață cu minuni. Lepădarea de sine și crucea rezumă toate greutatea ce le vom avea cu firea cea veche și ne prevestesc multă umilință în lumea aceasta. Dar tocmai acestea când le vom împlini ne fac dovada că viața noastră e după Dumnezeu. Întru aceasta ne stă puterea, de a ne bucura întru necazuri. Cu trupul ne amărăm pentru greutatea virtuților, dar cu sufletul ne bucurăm pentru plata pe care o aduc.

Fratele e întrebat dacă poate mărturisi această concepție de viață. Cu Harul lui Hristos acest fel de viețuire e cu putință. Preotul se roagă în continuare lui Dumnezeu, amintind și fratelui că dragostea lui Dumnezeu față de cel mai mare păcătos e mai mare decât dragostea celui mai mare sfânt pentru Dumnezeu, de aceea Dumnezeu nu uită de om

cum uită omul de Dumnezeu. De aceea El știe dorul fratelui și adaugă la acesta puterea Sa, spre împlinirea poruncilor Sale.

Sfaturile evanghelice prin făgăduință solemnă devin porunci. Cel mai frumos dar pe care îl putem face lui Dumnezeu e să ne dăruim Lui pe noi înșine, pe viață. Dumnezeu primește și îmbrățișează, apără și întărește un asemenea dar. Abia cu această dăruire a dragostei prindem putere asupra greutății, asupra neputinței și căpătăm curaj în nevoie. Un duh nou se sălășluiește întru noi din clipa aceasta. Îl avem noi mai de demult, dar acum a prins el inima noastră în razele lui. Căci duh dumnezeiesc este dragostea care a făcut sfinți.

Cu capul plecat și cu cartea rânduielii călugăriei pe cap, preotul se roagă lui Dumnezeu să-l primească și pe fratele acesta în ceata celor care au părăsit toate cele lumești și s-au făcut vrednici de Dumnezeu. Întărit de Adevăr, îngrădit de Duhul Sfânt, hotărârea fratelui să fie neclintită în războaiele cu meșteșugirea potrivnică. Biruința se câștigă prin răbdarea întărită de Dumnezeu cu Har și prin rugăciunile Maicii Creștinătății, Preasfânta Stăpână de Dumnezeu Născătoarea și ale tuturor sfinților întru care S-a proslăvit Dumnezeu Cel în Treime închinat.

Toți își pleacă capetele. Preotul din nou se roagă lui Dumnezeu să-l primească pe fratele acesta, care și-a ales din felurile căi de mântuire pe aceasta a jertfei de sine. Rugăciunea continuă ca poftele și gândurile firii să fie ridicate de la dânsul odată cu tunderea părului, al căror semn este. Păzirea poruncilor aduce în fire sfințenia Celui ce a dat poruncile. Preotul mai cere de la Dumnezeu și darul nestrămutării hotărârii fratelui, voința oțelită care i-a caracterizat pe nevoitori.

Cu acestea, slujitorul Sfintei Liturghii se apropie de Cel ce nevăzut săvârșește Taina, Hristos, întinde mâna sa după Sfânta Evanghelie așezată în fața icoanei Mântuitorului din tâmplă și zice: „Iată Hristos, nevăzut, aici stă de față”. Și preotul mai întreabă odată pe fratele dacă face pasul călugăriei de bună voie, deplin liber, fiindcă numai acesta e factorul sufletesc hotărâtor în căile omului. În adâncul ființei sale omul e libertate. Acesta e darul lui Dumnezeu făcut omului, prin care l-a deosebit de toată făptura văzută și l-a înrudit cu îngerii și cu aceasta l-a făcut capabil și de viață îngerească. Călugăria e, așadar, o logodnă cu modul mai presus de veac al viețuirii îngerești.

Fratele afirmă definitiv libertatea conștiinței sale în fața Celui ce-i va desăvârși libertatea. Logodna aceasta începe însă cu foarfecile, unelte care taie vâlul necunoștinței de Dumnezeu de pe suflet sau mrejiile patimilor de pe minte. La această tăiere nu numai că te învoiești, dar săruți și foarfecile, mijloacele fizice sau morale cu care se face această rupere a sufletului și a minții de patimi. Aceasta a fost ultima zi din viață în care ai mai avut păreri personale și voință proprie. De la logodna cu îngerescul mod de viață sub o nouă lege, tăierea voii și a toată părerea îți este lege. Aceasta o ai chiar din mâna lui Hristos. În lumea nevăzută sunt mii și milioane de ființe și numai o singură voie a lui Dumnezeu este. Prin călugărie intri în această lume ca să completezi locul cetei a doua îngerești pe care Dumnezeu a hotărât să-l împlinească cu oamenii care, în trup greoi fiind, biruie în lupte pe îngerii cei căzuți prin neascultare. De aceea, ca să sui la sfârșitul zilelor la această destinație cerească, trebuie să înveți firea de a nu avea pe pământ altă voie decât numai voia lui Dumnezeu, precum e și în cer. Ce rost mai au aceste foarfeci? Foarfecile, povățuirile, mustrarea, dojenirile, ocara au rostul tăierii patimilor, căci cu tăierea voii se taie toată patima. Iar al doilea rost al foarfecelor este venirea la cunoștința adevărului care este Hristos.

Adevărul este ființă vie. Noi însă suntem ființă, dar prinsă în amăgiri. Trebuie tăiate amăgirile ca să ființăm în Adevăr, adică în Hristos. El e „ușa” la „casa” Tatălui, iar Duhul e „cheia” cu care Fiul Îi deschide. Aceasta-i cunoștința adevărului cu noi, cu calea noastră după Duh, cu destinația noastră cerească. Pe acest înțeles luptătorul primește

nume nou, după al unuia dintre sfinții care bine s-au nevoit. De aici începând, de la darea numelui, monahul e un nou botezat, care își înțelege personal Botezul. Aceasta nu e repetarea primului Botez, ci înnoirea lui. Viața lui viitoare, deși continuată pe pământ, va avea să fie o slavă a Sfintei Treimi. Întreaga Sfântă Treime își face sălaș într-un ales. Chemații sunt mulți, dar vin numai câte unii care se aleg. Cu acestea începe noua îmbrăcare în Hristos, din afară văzându-se cele ce urmează.

Cămașa albă

Mai întâi o cămașă albă, haină luminoasă a Sfântului Duh, Harul luminii dumnezeiești care stinge pentru totdeauna mohorâciunea întristării din patimi și luminează firea cu slavă dumnezeiască. Acum e logodna cu darul luminii de pe Tabor, urmează lucrarea de o viață și înmulțirea lui până cuprinde în dumnezeiască văpaie nu numai sufletul, ci și trupul. Aceasta e haina noastră, haina de lumină pentru ziua de nuntă a Fiului, care este la sfârșitul veacului acestuia și începutul veacului viitor.

Paramanul

Urmează paramanul a cărui însemnare, ca să n-o uităm, e scrisă pe el: „Luați jugul Meu că este bun și sarcina Mea ușoară”. Iar din prooroci: „Dat-am spatele Meu spre bătaie și obrazul Meu spre palmuire și fața Mea n-am ferit-o de scuipări”. Iisus e arătat de Revelație și ca „Înger de mare Sfat”, ca Unul ce a descoperit Calea de mântuire. Cu această Cale a Îngerului de mare Sfat al lui Dumnezeu ne logodim și din această pricină calea scrisă pe paraman e numită a îngerescului chip, căci nu sunt aceste cuvinte dintre cuvintele îngerilor.

Crucea

Crucea amintește de toată lucrarea de mântuire, de umilirile prin care a trecut Iisus nevinovat, de desăvârșita jertfă de sine. La aceeași cale ne făgăduim și noi, printre ocări și scuipări, căci noi vrednici suntem de acestea. Jertfa Mântuitorului a dat Crucii putere de alungare a meșteșugirii potrivnice. Crucea este podoaba Bisericii, Crucea este întărirea credincioșilor și dracilor rană. „Armă împotriva diavolului crucea Ta ne-ai dat”, cântă Biserica.

Dulama

Dulama nu are decât însemnătatea culorii negre, semnul lepădării de lume. Lumea îmbracă haine colorate, călugărul stinge de pe sine culorile cu viața curată a pocăinței.

Cingătoarea

Cingătoarea au descoperit-o luptătorii pentru că prin ea își măresc puterile de luptă. Călugărul are această luptă: omorârea firii sale celei vechi și nevoiața înnoirii duhului.

Culionul

Culionul vine de la coif, care e un acoperământ de luptă, cu rostul să apere capul de săgeți. El înseamnă nădejdea de mântuire. În lupta cu patimile, cu firea, cu viclenele gânduri, adeseori primim săgețile deznădejdi în cap. Dacă însă suntem întăriți launtric cu credința, nădejdea și dragostea - în Dumnezeu trei paveze aprinse ale Duhului Sfânt: una a minții, una a inimii și una a voinței - săgețile vicleanului nu ne ating, ci-l ard ale noastre pe el. Căci celor întăriți în smerenie le îngăduie Dumnezeu să-l ardă pe vicleanul cu sabia duhului.

Rasa

Rasa amintește hainele de zale care apără pieptul și toate încheieturile. Rasa e îmbrăcăminte cuvioșilor care sting toate gândurile rele și îndemnările voii proprii, smerindu-le cu gândul morții. Haina aceasta de luptă are de asemenea culoarea neagră. Cu gândul morții omori plăcerea pătimasă de viață deșartă. Culoarea neagră a îmbrăcămînții călugărești nu are însemnătatea de doliu pe care o are această culoare la mireni.

Sandalele

Sandalele sunt încălțăminte ușoarei alergări în luptă, căci mult trebuie să alergi până

plinești gătitărea Evangheliei păcii. Până la pacea nepătimirii e mult de alergat și totuși trebuie ajuns la pacea evanghelică (pentru care avem Evanghelia) în termen. Termenul dobândirii biruinței asupra patimilor e „până este ziuă”, adică mai înainte de seara vieții sau chiar a nopții. Ca să știm cum să ne împărțim vremea sau stadiul vieții acesteia, aducem la mijloc cuvântul Sfântului Ioan Scărarul: „Celor începători știrea că sunt după Dumnezeu le-o dă pașii lor care sunt roadele smereniei. Celor din stadiul de mijloc, dispariția luptelor, iar celor desăvârșiți, manifestarea și prisosința luminii dumnezeiești”.

Mantia

Mantia se vede în zugrăvirile sfinților mucenici, aparținând și ea îmbrăcăminții ostașilor. De la dobândirea nepătimirii firea omenească se bucură de harul luminii dumnezeiești, ca și îngerii. De vrei să te faci călugăr, fă-te ca focul. Mantia, deși e neagră, nu înseamnă gândul morții, deși cuvioșii adormiți se înfășoară în mantie. Mantia e o îmbrăcămintă plisată, ceea ce amintește o îmbrăcămintă de raze a unei lumini necreate, țâșnind ca fulgerele din ființa lui Dumnezeu, așa cum s-au învrednicit s-o vadă pe Muntele Tabor Petru, Iacov și Ioan, și aceasta numai cât îi este cu puțință firii omenești. Aceasta este îmbrăcămintea nestricăciunii și sfințeniei, lumina dumnezeiască în care au strălucit mulți, „oameni după fire și dumnezei după har” (Sfântul Simeon Noul Teolog).

Camilafca

Camilafca e un văl ușor, aproape străveziu, care pogoară de la cap pe corp. Deși e negru și el, nu înseamnă gândul morții. E un simbol al minții care sub puterea curățitoare a Harului devine străvezie, devine de culoarea cerului și se vede pe sine ca lumină înțelegătoare. Aici e o mare taină a vieții duhovnicești. Altarul minții în care S-a sălășluit Hristos la Botez devine tot luminos și lumina dumnezeiască din Iisus străbate catapeteasma care este trupul în întregime a lui și astfel mintea noastră se unește cu mintea lui Hristos - cum spune Sfântul Apostol Pavel - și tot trupul nostru se face primitor de lumină înțelegătoare. Iată unde are să ajungă rugăciunea minții, să străbată nu numai luptele, ci și nepătimirea. Într-o atare tărie și deplinătate de Duh mintea nu mai cugetă greșit sau rătăcit pe Dumnezeu ca obiect, ci ne întâlnim noi și Dumnezeu în același subiect al unei altfel de cunoașteri, mai presus de firea de dincoace a minții (Dumnezeu este subiectul universului văzut și nevăzut și tot universul este obiectul cugetării lui Dumnezeu; deci Dumnezeu gândește lumea, iar nu făptura Îl gândește pe Dumnezeu; când face aceasta nu e de mirare că nu-L găsește, de vreme ce-L face ceea ce nu e: obiect). În felul acesta El se face hrană minții noastre, căci în ea s-a sădit puțința unirii omului cu Dumnezeu.

Metaniile

Metaniile sunt o asemănare a sabiei. Rugăciunea minții este sabia Duhului care taie gândurile rele cu Numele lui Iisus. Propriu-zis, Iisus ne izbăvește neîncetat de lupta potrivnică: „Cu Numele lui Hristos Iisus batem pe vrăjmași. Căci armă mai puternică asupra diavolului ca Numele lui Dumnezeu în cer sau pe pământ nu este” (Sfântul Ioan Scărarul).

Crucea de mână

Crucea de mână noului mărturisitor al lui Hristos îi amintește că lepădarea de sine și luarea crucii e o lucrare permanentă în toată calea spirituală. Bobul care nu vrea să moară, fie chiar și de grâu, nu mai aduce nicio roadă. Mântuirea se lucrează numai pe ruinele egoismului.

Făclia

Făclia nu este o simplă luminiță sau simplă candela aprinsă. Însemnătatea ei în rânduiala călugăriei e mult mai cuprinzătoare și vrea să spună că noi înșine trebuie să ne transformăm într-o făclie. Noi suntem pietrele, lemnele sau jertfa de bună voie pe altarul

lui Ilie, altarul de dovedire al adevăratului Dumnezeu. Iar de foc se va îngriji Dumnezeu. Dovezile existenței Celui Preasfânt - cele mai strălucite dovezi - sunt sfinții în lumina dumnezeiască. Acești biruitori asupra firii, asupra zidului, a vălului necunoștinței de Dumnezeu, aduc irezistibil pe oameni să dea slavă și să cunoască pe Dumnezeu. Așa au strălucit ca soarele: Avva Sisoe, Avva Pamvo, Avva Siluan, Avva Simeon Noul Teolog, Sfântul Serafim de Sarov, ca să nu pomenim decât pe cei mai cunoscuți.

După ce noul monah a primit toată îmbrăcămintea și uneltele de ostaș al Duhului, preotul îl binecuvântează. „Aceștia sunt binecuvântații Tatălui Meu”, binecuvântații Sfintei Treimi. Preotul, iconomul Tainelor lui Dumnezeu, se roagă pentru noul monah să fie numărat în ceata cuvântătorilor de Dumnezeu și scris în Cartea Vieții, să străbată în lumea aceasta toată calea ascetică, prezentată în icoana călugărului răstignit pe cruce, interiorizat, cu făcliile aprinse, deși în afară patimile îi strigă toate: „Dă-te jos de pe cruce!”. Cu acestea, noul monah este dus într-o strană. Așa i se dă un loc în Biserica luptătoare. Și continua Sfânta Liturghie în care se ivește rugaciunea pentru noul luptător al Duhului: să fie acoperit de către săgețile potrivnicului și ajutat de Dumnezeu ca să petreacă în smerenie, dreaptă credință și neprihănire, ca să biruie firea cea veche a patimilor și să crească într-însul omul cel nou, Hristos. Ectenia continuă: „... și pentru iertarea păcatelor lui”. Călugăria e dătătoare de Har, șterge tot trecutul păcatelor, e Taină a Pocăinței. Avva Moise Arapul „cel dintre tâlhari” a ajuns preot. Sfânta Liturghie se orientează și ea cu atenție către noul mărturisitor al Jertfei, care acum e un nou botezat. Trisaghionul - cântarea Sfintei Treimi - e al Tainei Botezului sau a praznicelor împărătești: „Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și-mbrăcat”. Bucurie în cer s-a făcut, bucurie împărătească. Stihurile Apostolului sunt profetice: „Domnul este luminarea, Domnul și Mântuitorul meu, de cine mă voi teme? Domnul este sprijinitorul vieții mele, de cine mă voi înfricoșa?”.

Până aici nu s-a arătat și latura de primejdie a războiului. Pot apare lupte ascuțite, răniri, amăgri, curse, înfricoșări, vedenii mincinoase, năluci, halucinații, spăimântări. Mulțimea curselor o trece smerenia, ea nici măcar atinsă nu e. Vedenii nu primi, în primejdii atârână-te de Dumnezeu. Apostolul călugăriei amintește încă o dată simbolul îmbrăcăminții de război. Toți sunt îndrumați de Apostolul Pavel să-și întărească curajul, întemeindu-se pe tăria puterii lui Dumnezeu. Firea noastră trebuie să o îmbrăcăm cu toate armele cu care l-a bătut Iisus pe potrivnic. Căci nu suntem împotriva firii, ci împotriva duhurilor răutății care au abătut firea de la Dumnezeu. Cu armele lui Dumnezeu vrăjmașul spiritual poate fi biruit. Ca începători avem a ne lupta cu patimile noastre și cu deprinderea sau învățarea smereniei, care e o nouă armă. Pentru curse mai grele, războiul cu diavolul e al celor mai sporiți și desăvârșiți. Aceasta e prin îngăduința lui Dumnezeu, fie ca prin om să-l judece Dumnezeu pe diavolul, fie ca pe om să-l smerească prin potrivnic. A sta drept în luptă nu e a firii omenești, nici a virtuții tale, ci a Harului lui Hristos și a tot ajutorul lui Dumnezeu. Apostolul se încheie cu un stih de smerenie din Psalmi, după care luptătorul prin firea sa e sărac, un neputincios, dar care poate striga în conștiința sa către Dumnezeu și e auzit și izbăvit din toate necazurile lui. De la cunoașterea acestei sărăcii din fire, a sărăciei noastre de duh, de aici începe îmbogățirea noastră în Dumnezeu.

Evangelia călugăriei reamintește pe scurt că unui ucenic Iisus îi cere: capacitate sau putere de dragoste, capacitate sau putere de suferință, mai exact spus de jertfă, îi cere o încredere neclintită în biruința asupra patimilor și asupra puterii potrivnice, iar ca o încununare îi cere curajul smereniei sau al umilirii. Cu aceste însușiri sufletești se ajunge la odihna sufletului sau nepătimirea. Acestea se pot ajunge încă în veacul acesta, iar în veacul viitor ucenicul va intra în ziua cea neînserată a odihnei.

Sfânta Liturghie continuă, iar la vremea dumnezeieștii Împărtășiri vine și noul

monah, căci după cum la primul Botez e rânduită și Sfânta Împărtășanie, așa și la al urmării lui Hristos. „Cu sufletul și cu trupul să mă sfințesc, Stăpâne, să mă luminez și să fiu Ție casă prin împărtășirea Sfintelor Taine, să Te am pe Tine cu Harul viețuind întru mine, cu Tatăl și cu Duhul, mult-Milostive, Făcătorule de bine”. „Ca focul și ca lumina să-mi fie mie Trupul și Sângele Tău cel scump, Mântuitorul meu, arzând materia păcatului și mistuind spinii patimilor și luminându-mă întreg pe mine, care mă închin dumnezeirii Tale”. Aceasta este taina unirii cu Hristos, unul din rosturile Liturghiei.

În vremea rugăciunii Amvonului de la sfârșitul Liturghiei, noul călugăr primește o Evanghelie în mâini, ca bine să-și întipărească în suflet acest testament nou pe care l-a primit și el din darul lui Dumnezeu. Făgăduința lui către Dumnezeu o sărută toată obștea, sărutând și ei Evanghelia și crucea noului monah, întrebându-l cum îl cheamă. Noul monah își spune numele său nou și fiecare îi urează să se mântuiască, să sfințească și el numele acesta și să fie primite la Dumnezeu și rugăciunile lui pentru obște, pentru creștinătate și pentru toată făptura.

Cu aceasta se încheie Sfânta Liturghie, iar noul ales, cu lumânarea aprinsă, cu sufletul luminat, iese și el din biserică și merge la stareț sau egumen pentru blagoslovenie și dulce povățuire. Acesta îl învață iarăși despre însușirile sufletești cu care se realizează călugăria: ascultarea de Hristos, lepădarea de voia proprie, smerenia și celelalte, din care l-a luminat și pe el Duhul lui Dumnezeu în calea aceasta. Îi adâncește în suflet statornicia și dragostea de această prea-aleasă cale: „Așa să-ți fie toate zilele vieții tale în călugărie ca ziua cea dintâi”.

De acum, fiule, înflorește unde te-a chemat și te-a sădit Dumnezeu. Amin.

Concepția Părintelui Arsenie despre monahism

Am văzut și răsăritul, și apusul multor mănăstiri.

Răsar, când grăiesc conștiinței poporului prin simplă existența lor; și apun, când această existență e pătată de nevrednicia viețuitorilor lor. De răsăritul sau apusul acestora atârână încrederea sau neîncrederea ce le mai rămâne oamenilor în forța de creație a creștinismului. E destul să pomenim bisericile și mănăstirile din Ardeal, înființate de ctitorii de peste munți, ale căror viețuitori au ținut trează în conștiință unitatea ortodoxă a neamului. Iar când vitregiile trecutului - urzite de Vatican - le-a dărâmat și ars, s-au arătat mucenicii.

E un apus frumos.

Acesta ne-a ferit de cel rușinos, al decadenței actuale, când mănăstirile și le desființează călugării.

Aci e cazul de popas. Ce reînființăm, care situație?

E frumoasă inițiativa și trebuie apreciată, dar fără oameni îndeajuns formați, care să conducă cuminte ceea ce se adună la întâmplare, nu se ajunge decât la o situație decadentă.

Iată câteva decadențe:

Sărăcia, cu care uneori se începe o mănăstire, determină cerșetoria, umblatul cu „pantahuza”, pretarea la slujbe pe rufărie, taxe pe slujbe - rușini.

Din diferența de zestre, pe care și-o aduce fiecare, se nasc în obște atitudini umilitoare, întâietăți nedrepte - destrămare sufletească.

Oamenii din afară, care ajută prin donații mai de seamă, ba și care n-ajută cu nimic, dacă nu li se are grija, încep să se amestece în treburile interne ale mănăstirii, să învrăjbească obștea și să se învrăjbească și între ei înafară - smintelile.

Sănătatea fizică a fiecărui ins în parte trebuie medical și dinainte știută. Aci e un punct gingaș, care nu mai trebuie neglijat. Nu pot fi primiți în această nevoință de o viață

a sfaturilor evanghelice, decât oameni perfect sănătoși cu plămânii, inima, dar mai ales cu sistemul nervos, sângele și glandele endocrine. Acestea din urmă, pricinuind oarecare jenă, rămân de obicei la voia întâmplării și pradă unei păreri cu totul pe dos, mai ales între femei, că încetarea mai devreme a unor funcții de natură endocrină ar fi o învrednicire, un preludiu al sfințeniei. De fapt e o tragedie care bate la ușă: dezorganizarea mintală, în diferite grade, de unde înclinația spre exagerări, denaturări, habotnicii, închipuiri, năluciri - toate tulburări psihice din cauze netratate. De multe ori, „înclinația spre mănăstire” nu e de fapt o înclinație, ci o infirmitate de adaptare, din cauze organice sau din alte cauze. Adevărata chemare însă nu are nimic cu infirmitatea. Curajul de a alege liber acest mod de mântuire nu aruncă ponoase pe celălalt mod de mântuire, al familiei. Infirmitățile văd în mănăstire: vis, ușurare, litanie, ca să sfârșească în decepții și sminteli. Adevărații chemați văd limpede eroica nevoie a desăvârșirii, fără ispita sfințeniei.

De asemenea e foarte bine să se știe de la început care e punctul de vedere al fiecărui ins asupra răului. Multe structuri psihice sunt pradă obsesiei răului, a păcatului, a diavolului, manihei asupra trupului și osânditori ai familiei - obsesii și interpretări nesănătoase ca obiecte de cugetare, dovedind un climat nesănătos al minții sau ducând la el. Speranțele acestea se dedau de capul lor la nevoițe care le ruinează amândouă sănătățile - nu sunt de nicio treabă în mănăstiri. Iar dacă totuși sunt primiți, sub influența structurii lor, obștea poate ajunge pradă mănăstirii, lucrărilor, viciilor, străini la trapeză și rugăciune, ba chiar dușmani. Infirmitățile se fixează pe îngustimi neesențiale creștinismului, ca de pildă pe amănunte de tipic, de calendar (stilismul), chiar de pravilă, îngustimi habotnice, care au pricinuit Bisericii numai supărări.

Întotdeauna se găsesc viețuitori de mănăstire, dar foarte arareori se nasc povățuitorii: stareții și duhovnicii. Aceștia trebuie să fie minți luminate, vederi largi, buni cunoscători ai omului: limpezi în doctrină, îmbunătățiți în smerenie și iscusiți în dreapta socoteală și, pe deasupra, structuri cu o fericită îmbinare între iubire și autoritate. Din câte au ei de făcut pomenesc doar una:

Unificarea sufletească a obștii, ca toți să fie într-un cuget. E atât de anevoios lucrul acesta, dar și atât de mare, încât atrage prezența nevăzută a lui Iisus într-o atare obște. Iubirea de Dumnezeu și de oameni, într-o obște de un cuget, e ridicată de Noul Testament la valoarea de argument al existenței lui Dumnezeu. Aceasta este ultima Lui definiție, poruncă și rugăciune. Iată rostul și sarcina povățuitorilor. Ziduri se pot face ușor, gospodărie la fel, adunare de viețuitori foarte ușor - greutatea-i la ales. Căci mulți par buni, luați în parte, dar devin răi adunați laolaltă - devin ceea ce erau de fapt.

Obștile mari, mari din neprevedere, chiar de-ar avea povățuitori cu calitate, cu cât sunt mai mari, cu atât au o viață mai scurtă. Fiecare ins e o lume de necunoscute. De aceea, a face unire între oameni, chiar puțini, e o dovadă de lucrare dumnezeiască și, desăvârșit, numai El o poate face.

Deci, ca încheiere a părerilor: decât realizări sortite decadenței, sub raportul așezării, al înzestrării și al componenței personalului, mai bine fără ele. Căci pietrele, păstrate așa: moment de culme al trecutului, grăiesc mai bine conștiinței poporului, decât realizările prezente fără nădejde. Nu multe mănăstiri, ci puține: cât mai puține, dar cu atât mai bune, și nu prea mari.

Sora noastră Frăsina

Am citit cele comunicate de dincolo. Ți le trimit îndreptate după gramatică și pe unde era nevoie și după conținut.

Îți prețuiesc darul ce ți-a dat Dumnezeu, însă grijă trebuie să avem amândoi. Din

învățătura Părinților reiese că trebuie să ne ferim de fapte neobișnuite, precum sunt vedeniile, comunicările și altele. De ce? Pentru că în ele se pot strecura și înșelăciuni. Diavolul ia un chip și zice că-i Hristos și așa mai departe. Părinții știu slăbiciunea firii omenești ușor de amăgit.

Preoții au datoria de a cerceta duhurile. Și pe ce vom cunoaște? Pe roade. Deci, dacă în sufletul tău sporește smerenia, dragostea de Biserică, iubirea de oameni, ascultarea de preoți, nu ești în înșelare, ci în adevăr.

Dacă însă încolțește în sufletul tău o părere de sine, precum că ești sfântă, ești aleasă, de tine trebuie să asculte oamenii, darul tău a alunecat în înșelăciune.

Așa mi se pare din câte mi-au spus chiar preoții, că ar fi alunecat și Petrache (Lupu n.n.) de la smerenie. Deci sora noastră, vezi să fii cu grijă asupra cugetului inimii tale, că mulți cu dar s-au pierdut ieșind de sub povăța cea după dreptate. Nu te bănuiesc de astea, dar faptul că Maica Domnului te laudă și te numește că vei fi sfântă și sfânta sfințelor - chiar dacă acolo vei ajunge, cum a ajuns și Maria Egipteanca totuși mă pune pe gânduri. Lauda pe mulți i-a făcut să se afume la minte cu mândrie. Deci ori de câte ori vei mai auzi cuvântul acesta de laudă, adă-ți aminte de păcatele tale și te apără de primejdia părerii de sine.

Văd că și eu mă pomenesc laudat. Îmi roșește obrazul de rușine știindu-mi căderile și dând din căderi în căderi. Dacă nu fac slujbă, după cum vedeți - e și de pe urma faptului că mi-am pierdut omenia înaintea lui Dumnezeu și a Maicii Domnului. Și cel puțin în fața conștiinței să nu mă fățarnicesc.

Cuvintele pe care mi le-ai trimis sunt o aspră dojană și pentru mine și de tare mult folos, tocmai prin faptul că mă laudă pe nedrept.

Apără-te și tu așa.

Nu dau sfaturi și porunci Stăpânei, dar strig neputința noastră, a mea și a ta, și mărturisim că primejdia dă târcoale și sfinților, de cum nouă păcătoșilor.

Fugi chiar de lauda Maicii Domnului.

(Dacă îndreptarea asta, din părintească purtare de grijă, te bucură, e semn bun, dacă te înțeapă puțin, e părerea de sine - mândria - care se dă de gol.)

Dorul și țința noastră e mântuirea și nu vedenia. Sufletul e așa de înclinat după bucurii, încât se lipește de bucuria vedeniei - chiar bună - și nu învață că liberarea e a nu dori nimic, decât mila sau iertarea lui Dumnezeu.

Cu îndreptări de felul acesta - după povețele Părinților - darul tău se va desăvârși încât să-ți placă tot ceea ce vine din părintească purtare de grijă.

Saul L-a văzut pe Domnul pe drumul Damascului, totuși l-a trimis la o slugă smerită a Sa din Damasc, acoperind darul cu smerenie. După 14 ani de osteneală, după răpirea în Rai, același Pavel a simțit trebuința să arate propovăduirea sa celorlalți Apostoli, nu cumva „să fi alergat în deșert”. Aceasta nu era o îndoială a sa, ci era o ocrotire a lui Dumnezeu, era dulama smereniei, care păzește de cădere.

De cădere s-au temut toți sfinții. Prin urmare, vezi și tu să nu iei sus lauda și să te trezești pe jos. Asta ți-o spune un slujitor mai păcătos al Maicii Domnului.

Suntem înjugați cu neputința tocmai ca să nu cădem. Deci cu cât te vei vedea și mai nevrednică în cugetul și-n viața ta, cu atât ești mai aproape de adevăr și mai ferită de primejdii. Întru cunoștința neputinței se săvârșește darul lui Dumnezeu.

Cu toate acestea, vorbind cu oamenii, să nu faci caz cu neputințele tale. Nici cu neputințele nu e bine să ne prea laudăm. Și asta e o plăcere păcătoasă, dovedind iubire de sine.

N-am răgazul să-i scriu mai pe larg și Părintelui Grovu, de aceea du-i scrisoarea asta și vezi ce părere are. L-aș ruga să lucreze pe față și sub știrea Mitropolitului. El nu se prea învoiește la lucrul lui Petrache, nici la cel de aici, deși nu se opune, însă când e

vorba de a vorbi pe la adunările Oastei, cred că s-ar învoi. Deci să-ți ceară Părintele Grovu încuviințarea de la Vlădica de a vorbi la Oaste. În Biserică scrie că femeia să tacă. Deci nu stricăm cele scrise. V-a motiva cererea cum va ști și, pe căile rânduite, îți va aduce încuviințarea.

Am vrut să te cruț de îngrămădirea oamenilor, fiindcă ei doresc să afle viitorul ăsta pământesc, ce-o mai fi, ce-o mai veni, și cu asta tot samă de nimica e. Să-i îndrumi la Biserică, la căile curăției de păcate. Să nu li se pară destul că au vorbit cu tine sau cu mine.

Transformarea omului e ceea ce trebuie, din rău - bun, din păcătos - mai curat, din slab la minte - mai cuminte, din om vechi - om nou, - omul lui Dumnezeu, smerit, iubind pe toți oamenii și iubind pe Dumnezeu și toată lumea sfinților mai mult decât viața sa.

Cu părintească iubire și purtare de grijă,

Arsenie.

Roagă-te pentru toată lumea.

18. II. '46

Scrisoare adresată Maicii Teoctista Rusalim

Suferința acceptată, smerită, face din Lazării acestei lumi un Lazăr din Sânul lui Avraam încă din lumea aceasta.

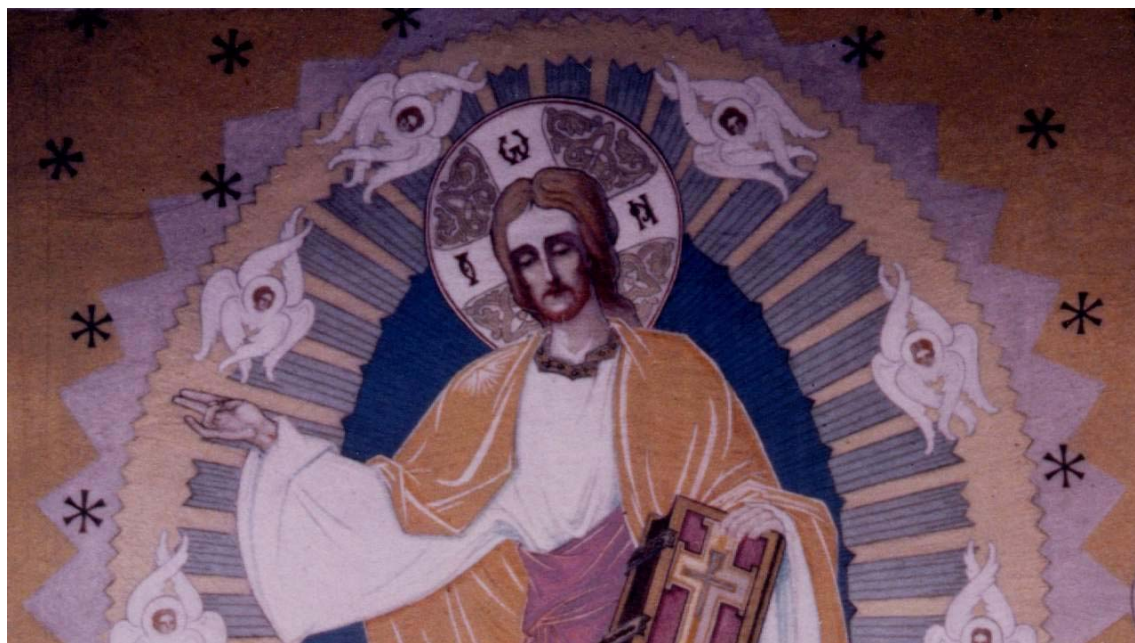
Numai când vei ieși din trup și când va suna trâmbița de judecată, atunci vei vedea pentru câți și pentru cine ai răbdat și atunci se va sfârși orice durere și orice suferință.

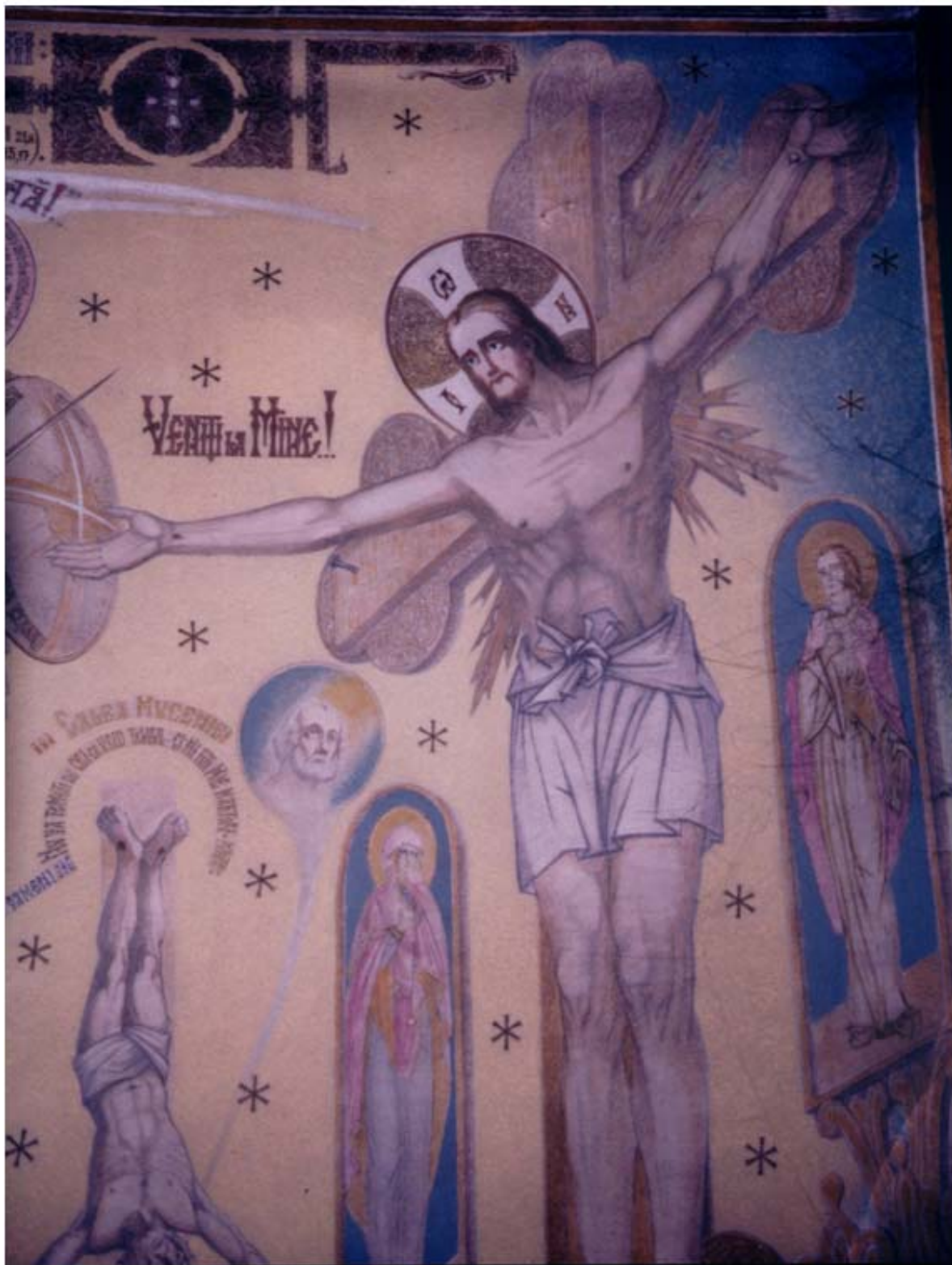
Prin aceste ce rabzi îți împlinești făgăduințele și îți faci iadul de aici de pe pământ de care te va scăpa Dumnezeu dincolo pe tine și pe toți din neamul tău.

Ți-am spus că altcineva murea de mult în locul tău, dar dacă tu rămâi în viață e semn sigur că ai un rost nevăzut de tine în viață și în aceste condiții de necrezut - și asta e călugăria ta.

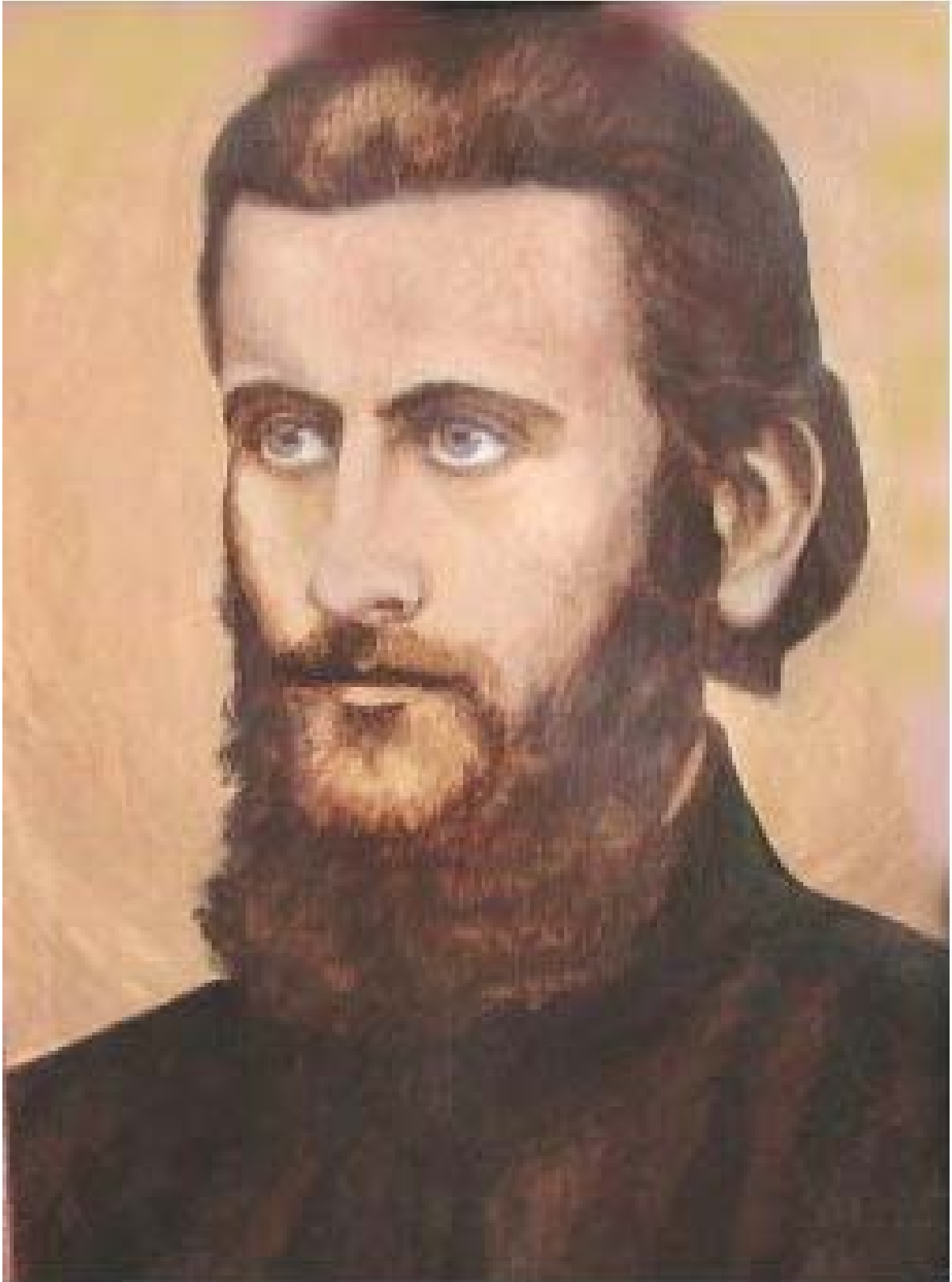
Prin secetă sufletească au trecut și sfinții, a trecut și Iisus pe Cruce când a zis despre părăsire, dar nimeni nu a fost părăsit. Uscăciunea sufletească nu e o deznădejde, ci e una din nevoințele cele fără de voie care cu mult mai mult spală sufletele cu ostenelele cele fără de voie.

Și nu uita că Iisus a fericit pe săraci, pe Lazări și pe smeriți.

CUVINTE VII

TÂNĂRUL BOGAT¹⁶

- 1 -

Un tânăr frământat de întrebări; de cea mai mare întrebare: ce să fac să moștenesc viața cea veșnică? Auzise de „Proorocul”. Se apropie de Mântuitorul cu cuviință, ca unul ce era de neam bun:

- „Învățătorule bune, ce să fac să moștenesc viața cea veșnică?” Mântuitorul îi întrerupe întrebarea: „Ce mă numești «bun» - singur Dumnezeu e bun”. - Ca și când ar fi vrut să-l corecteze de mai înainte în părerea ce-o avea tânărul despre bunătate sau chiar despre bunătatea sa. (Sunt oameni care se bat în piept că-s cinstiți. Așa o fi; dar să nu creadă că cinstea e numai atâta câtă o au ei. Cinstea și bunătatea câtă o avem noi e o măsură prea mică față de mărimea ei adevărată, cum sunt acestea numai la Dumnezeu). Iată cum îl ridică dintr-o dată la o înțelegere mai adevărată despre bunătate. Mântuitorul știa sigur că tânărul nu-L cunoaște, ci-L socotește numai ca pre un Prooroc în Israel.

- „Știi poruncile Legii?” (Și i le spune Mântuitorul pe scurt: să nu curvești, să nu ucizi, să nu furi și celelalte; începe cu porunca ce l-ar primejdi mai mult - tânăr fiind.) Deci dacă vrei să intri în viață, ține poruncile. Tânărul „voind să se îndrepteze” - unii din părinți spun: vrând să se laude înaintea Mântuitorului, mărturisește că toate acestea le-a păzit din tinerețele sale. E de crezut; familiile alese păzesc poruncile legii. Totuși tânărul acesta, deși împlinesc poruncile, stăruia în el nemulțumirea cu sine însuși și cu omeneasca sa bunătate.

- „Vrei să fii desăvârșit? Mergi vinde-ți averile tale și le împarte săracilor și vei avea comoară în cer, și vino urmează-Mi Mie!”

La nimeni până aci n-a cerut Iisus să-și vândă averile! Tânărul voia mai mult decât intrarea în viață., de pe urma împlinirii poruncilor.

„Vrei să fii desăvârșit?” - împlinește sfaturile!

Pe cuvântul acesta se întemeiază călugăria!

Deci iată ce făgăduință dau călugării: că împlinesc mai mult decât poruncile; se făgăduiesc să împlinească sfaturile: al sărăciei, al viețuirii curate și al urmării Mântuitorului, ascultători făcându-se lui Dumnezeu și povățuitorilor lor.

Aci tânărul, luat oarecum pe neașteptate, nu și-a dat seama Cine îl cheamă și la ce îl cheamă. N-a adâncit răspunsul Mântuitorului și a plecat întristat.

Mântuitorul, dând din cap, a văzut că era lipit cu inima de bogăție și n-a cugetat destul de adânc. Și a zis ucenicilor cuvântul acesta: „Cât de anevoie vor intra bogății în Împărăția lui Dumnezeu” - gândindu-se la ispitele și primejdiile bogăției. Atunci au zis ucenicii: „Doamne, dar cine poate să se mântuiască?” Era credința la cei vechi că bogății se pot mântui mai ușor, ca unii ce au miei și boi și pot aduce jertfe, pe când cei săraci n-au de unde aduce jertfe.

„Ceea ce la oameni e cu neputință, e cu puțință la Dumnezeu !” Jertfele oamenilor nu pot să-i mântuiască, ci numai jertfa de pe Cruce a Mântuitorului ne este dată spre mântuire.

Înțelesul bogăției:

Nu sărăcia te mântuiește, nici bogăția nu te osândește; precum nici bogăția nu te mântuiește, nici sărăcia nu te osândește, ci cum ai sufletul tău și față de bogăție și față de sărăcie. Ești sărac și zorit cu gândul după avere, iată că nu te mântuiește sărăcia ta. Ești bogat, dar desfăcut cu inima de bogăția ta, iată că nu te primejduiește bogăția ta. Cum stai cu sufletul și față de una și față de alta, de la asta atârână mântuirea sau osânda ta.

Iată împărați care s-au mântuit: sfântul împărat Constantin și maica sa, Elena;

¹⁶ Părintele Arsenie Boca, *Cuvinte Vii*, ed.Charisma, 2006

împărăteasa Irina; sfântul Ioan Gură de aur era de neam înalt și având bogăție; sfântul Vasile avea bogăție, dar avea inima dezlipită de ea și trăia ca și cum n-ar fi avut-o. Sfântul Vasile a întemeiat din averea sa primul spital.

Maica Domnului nu era o cerșetoare. Sfântul Marcu avea case în Ierusalim. Pescarii aveau oameni angajați.

Mai departe știm din predanie despre tânărul acela, că după Răstignirea Mântuitorului și după Înviere, dovedindu-și dumnezeirea Sa, după Înălțare și după Pogorârea Duhului Sfânt, a auzit și el despre toate acestea și abia atunci și-a dat seama cine era Cel cu care vorbise el și nu L-a înțeles. Iar când a văzut uciderea lui Ștefan și liniștea lui cerească, precum și propoveduirea pe față și fără nici o frică a Apostolilor, a venit acasă și s-a mărturisit creștin, lepădându-se de toate, așa cum îl sfătuisese Iisus.

Sâmbăta, Rezumat după omilia
25.XI.946 I.P.S. Mitropolit Nicolae Bălan

„MÂNAȚI MAI ADÂNC!”

- 2 -

Cu aceste cuvinte a sfârșit Iisus zdroaba de toată noaptea a unor pescari, întorcându-o într-o așa bucurie, încât printr-însa au cunoscut că Iisus e Dumnezeu, Stăpânul mărilor și al vietăților dintr-însa.

Oricine dintre noi poate ca s-ar mulțumi cu atâta; cu bucuria că Dumnezeu i-a ajutat la necaz, cu recunoștința pentru un moment.

Simon pescarul a mai făcut ceva: și-a simțit toată nevrednicia sa de om în preajma lui Dumnezeu, și, neputând scăpa de simțământul nevredniciei, a spus o vorbă, care poate fi și potrivită și nepotrivită:

„Doamne, ieși de la mine, ca om păcătos sunt!”

Domnul, nu numai că nu l-a ascultat să se ducă de la el, dar l-a chemat la Sine, printre primii ucenici. L-a chemat din marea peștilor, unde n-a avut necaz decât o noapte, în marea societății omenești: apostol, pescar de oameni, unde „necazurile Evangheliei” țin toată viața.

Ca pescar de oameni, ca vestitor al Evangheliei lui Dumnezeu, s-a îndoit de câteva ori în misiunea sa. Odată - dorind el - Iisus l-a chemat pe valuri. În curtea lui Pilat de trei ori s-a lepădat de Iisus. Iar ultima dată - spune o predanie - Petru, văzând urgia prigoanei lui Neron Cezarul, a fugit, vrând să scape. Atunci, spune predania, Iisus i s-a arătat mergând spre cetate. Petru-”pescarul”, cum îl numeau creștinii în ascuns - L-a întrebat: „Unde mergi Doamne?” Iar Iisus i-a răspuns: „Merg la Roma să mă răstignesc a doua oară!” Petru și-a înțeles greșala și dojana pe care i-a făcut-o Iisus.

Întors de Dumnezeu iarăși la misiunea sa, la necazurile morții pentru Viață, sigur că, - după cuvântul ce-l auzise odinioară: „mână mai adânc” - a simțit din nou nevrednicia sa de om și bucuria pe care i-a făcut-o Dumnezeu, bucurie care a covârșit necazul firii, cu adâncurile rostului dumnezeiesc. În necazurile, pline de bucurie, ale Evangheliei, mult mai multă roadă a adus creștinătății moartea sa mucenicească pentru Iisus, decât dacă și-ar fi cruțat viața pentru sine.

Iată ce rosturi au avut cuvintele lui Iisus „mână mai adânc”, în viața și misiunea ucenicului Său Petru-„Pescarul”.

*

Ce învățăminte putem desprinde noi din cuvântul lui Iisus: „mânați mai adânc”?

- Că în toată strădania noastră bună, să mănăm mai adânc. Necazul, piedicile sau încercările sunt puse ca să le trecem, iar nu ca să ne oprim sau să ne întoarcem păgubași.

- Încercările de tot felul sunt binecuvântate de Dumnezeu și trimise oamenilor, cu rostul ca din prilejul lor să ne întâlnim cu El, căci de la El primim puterea neobișnuită, care întoarce necazul în bucurie.

- Că întotdeauna, ori de câte ori ne întâlnim cu Dumnezeu în necazuri, toate sunt chemări de a-I fi mai aproape, de a-I fi ucenici, de-a nu tăcea binefacerile Sale către noi. Că mare trebuință au oamenii, confracții noștri, de mărturia noastră, precum că în încercări e mai aproape Dumnezeu de noi și noi de El.

- Să mănăm deci mai adânc rosturile vieții acesteia și ale tuturor încercărilor ei, că sfârșitul lor e moartea păcatului și întâlnirea nedespărțită cu Dumnezeu.

- Că fără găsirea lui Dumnezeu în încercările vieții, viața noastră ar fi o noapte de zdroabă zadarnică, mai zadarnică decât odinioară cea a lui Simon pescarul.

Nu pricepem viața fără Dumnezeu. Dar Îl pricepem pe Dumnezeu din necazurile vieții - bune toate - și din ele propoveduim pe Dumnezeu.

- Și propoveduiți-L și voi!

Sâmbăta

5.IX.948 Duminecă; Luca 5,1-11.

O ÎNTREBARE IUBIRII

- 3 -

„Căci așa a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3,16).

- De ce L-a dat Dumnezeu pe Fiul Său, Iisus, spre jertfă, „și încă jertfă de cruce”?

- Pentru că singurul grai care mai poate răzbi până la inima oamenilor, s-a dovedit că nu mai rămâne altul, decât Jertfa Cuiva pentru ei.

Când moare cineva pentru tine, pe acela nu-l poți uita niciodată.

La începutul unuia dintre războaie ieșise o lege că poți lipsi de la război dacă îți găsești un înlocuitor. Greu de găsit înlocuitor la moarte. Era undeva un om, cu o casă de copii, dar necredincios și trebuia să plece la război. Când la plecare, iată vine la el un tânăr și-i spune: „Eu sunt singur, chiar dacă mor după mine nu plânge nimeni; merg eu în locul d-tale la război!” S-a dus tânărul. După oarecare vreme tânărul cade rănit de moarte și cum ajunge acasă moare.

Mormântul său era mereu împodobit cu flori și nimeni nu știa cine i le pune, până când într-o noapte a fost găsit necredinciosul că-i ducea flori la mormânt.

- Bine, dar tu nu crezi în Dumnezeu!

- Ba acum cred, fiindcă numai Dumnezeu i-a putut da tânărului acestuia iubirea de mine și de copiii mei, ca să meargă el în locul meu la moarte, și asta numai Dumnezeu a mai făcut-o, când a trimis pe Fiul Său să moară în locul nostru!

Întrebarea:

Dacă așa de mult ne iubește Dumnezeu, cum se face că viața noastră e așa de apăsată de tot felul de încercări? Sau, punând întrebarea cu cuvintele Scripturii: De ce „pe cel ce-l iubește Dumnezeu îl ceartă, iar pe cine-l primește îl bate”? Cu alte cuvinte, dacă așa de mult ne iubește Dumnezeu, de ce-i viața noastră așa de necăjită?

- Fiindcă „pe cât sunt de departe răsăriturile de la apusuri așa sunt de departe judecățile Mele de judecățile voastre” (Psalmul 102,12; Isaia 55,8-9) - zice Domnul! O mică pildă: altfel sunt judecățile unui tată care-și ia la rost copiii, decât e socoteala copiilor. Dar când copiii vin la minte deplină, atunci înțeleg care a fost judecata tatălui lor când le-a dat bătaie.

(Sf Marcu Ascetul, Filocalia I, pedeapsa - întărire.)

Așa și noi, cât suntem înfășurați în trup, suntem destul de legați într-o înțelegere trupească a vieții, într-o înțelegere pruncească. Dar când vom scăpa de muritorul acesta de pe noi, atunci cu mare recunoștință vom mulțumi lui Dumnezeu pentru toate încercările la câte ne-a supus cât eram în lume.

Trebuie, prin urmare, să lungim vederea până dincolo de zarea vieții acesteia, până în cealaltă împărăție, că altfel nu putem pricepe necazurile vieții acesteia, și, nepricepând-o pe aceasta prin cealaltă, n-o putem răbda.

Dar, dacă o înțelegem așa cum este, pe una în legătură cu alta, atunci oricum ar fi de necăjită, capătă o valoare neprețuită. Și atunci se întâmplă un lucru minunat: omul iubește necazurile și pe toți cei ce-l necăjesc îndeosebi. De-acum creștinul stă liniștit pe conducerea lui Dumnezeu și vede că orice cruce a vieții sale este o mărturie a iubirii părintești a lui Dumnezeu; orice cruce e o treaptă a desăvârșirii.

Deci dacă ne împărtășim cu Sfânta Jertfă a Domnului, ne împărtășim cu Taina Iubirii supreme a lui Dumnezeu, împărtășire, care, printre alte daruri, are și pe acesta: că ne ridică de la înțelegerea pruncească a vieții la înțelegerea pe care o avea Iisus, în temeiul căreia Îi suntem următori convinși și liniștiți, oricât de neliniștită ar fi marea vieții de aici.

Știm Cui credem și știm Cine-i la cârmă!

Sâmbăta,
12.IX.948

ZIUA CRUCII

- 4 -

Într-una din cântările Bisericii, alcătuită după Psalmii lui David, preamărim pe Dumnezeu în cuvintele: „Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru; înălțați pe Domnul Dumnezeul nostru, și vă închinați așternutului picioarelor Lui, că Sfânt este”. O altă cântare bisericească, preamărind crucea zice: „Acum vedem așternutul unde au stătut picioarele Tale Stăpâne...” „Astăzi cu adevărat cuvântul cel de Dumnezeu grăitor al lui David a luat sfârșit, că iată arătat ne închinăm și așternutului preacuratelor Tale picioare.”

Deci până la răstignirea Domnului pe cruce, crucea era lemnul morții celei mai de ocară. Prin sfintele Sale patimi, Iisus a schimbat ocară în slavă, încât Apostolul Pavel nu găsea alt cuvânt în care să se laude decât în Crucea Domnului, muștrând pe cei ce sunt vrăjmașii crucii.

Deci lemnul crucii a fost prevestit prin prooroci, prin Moise și prin David. Prin proorocul David ne poruncește să ne închinăm Crucii, așternutului picioarelor Lui, că sfânt este.

Oare de ce zice despre Cruce că e așternut numai al picioarelor Lui? - Fiindcă Iisus S-a răstignit pe Cruce nu cu ființa Sa dumnezeiască, ci cu firea omenească, Adam cel nou, ceea ce în graiul profetului e tot una cu picioarele lui Dumnezeu.

Să lămurim ceva și din înțelesul crucii ca suferință.

Suferința, necazurile, încercările sunt cea mai necunoscută cruce, deși fiecare are de dus câte una. Mai toți se roagă lui Dumnezeu să-i scape de cruce. Nu e bine așa. E semn că oamenii nu-i cunosc rostul și nu-i cunosc pe sfinți. Iată de pildă ce spune sfântul Marcu Ascetul, că prin aceasta se cunoaște dacă o are cineva, dacă primește cu bucurie necazurile. Tot acest sfânt ne spune despre crucea încercărilor, că pentru trei pricini vin asupra noastră: 1. ca pedeapsă pentru păcatele făcute („pedeapsă” în graiul bătrânilor înseamnă învățare de minte); 2. pentru ferirea de cele ce altfel le-am face; și 3. pentru

întărirea virtuții. „Să nu spui că se poate câștiga virtutea fără necazuri: căci virtutea necercată în necazuri nu e întărită!” (Filocalia I, p. 236. 66).

Cea mai grea încercare a vieții este necazul morții. Cum stăm față de o asemenea încercare? Ar trebui să stăm și mai liniștiți ca față de cruce; fiindcă Mântuitorul, prin moartea Sa, a schimbat nu numai rostul crucii din ocară în slavă, ci a schimbat și rostul morții și l-a făcut bun. Până la Iisus moartea era o pedeapsă dată firii omenești, plată a păcatului. De la înfrângerea morții, prin învierea Omului nou, moartea, cea mai grea încercare a vieții acesteia, s-a schimbat în moarte a păcatului și a izbăvirii firii omenești. Așa ne învață sf. Maxim Mărturisitorul.

Iată de ce prăznuind Crucea vorbim de înviere și a morții omorâre.

Acestea sunt cunoștințe duhovnicești care dau curaj vieții acesteia, îi dau înțeles și o liniște cu atât mai mare cu cât e mai învolburată marea societății omenești.

Iată pe ce temelie stăm, în praznicul Înălțării, când zicem:

„Crucei Tale ne închinăm Stăpâne și sfântă Învierea Ta o laudăm și o mărim!”...

Sâmbăta

14 sept.949 Ziua Crucii.

OAMENI CARE „AU LĂSAT TOTUL”

- 5 -

„Trăgând luntrile la țarm, au lăsat totul și au mers după El”.

(Luca 5,11)

1. „Toată noaptea ne-am trudit și n-am prins nimic, dar
2. pe cuvântul Tău voi lăsa mreșile jos.”
3. Pescuitul minunat.

4. Au lăsat totul: (luntri, pești, casă, părinți, nevestă) și au mers după El. Au simțit că nu-i chema un om, om ca oarecare, ci îi chema un Om ca nimeni altul. Dumnezeu se făcuse om. Un om sărac, bun, blând și de-o nemaivăzută smerenie. Prin acestea se străvedea Dumnezeu; sufletul lor simțea și pe loc s-a aprins de o mare dragoste de El, cât au uitat toate și nu le-au mai trebuit acelea, ci numai pe El.

Este prin urmare o sete, o foame, o trebuință a sufletului, care nu se stăpără cu nimic altceva decât numai cu Dumnezeu; iar când Îl găsește nu-i mai trebuie nimic din cele de aici, ci pe toate le lasă și urmează Lui.

Mântuitorul Iisus cheamă ucenicii - urmașii Apostolilor - până la sfârșitul veacurilor. Durerea este, că deși noi Îl cunoaștem și știm cui credem, noi nu lăsăm nimic din ale noastre și totuși ne ținem că-I urmăm Lui. De aceea întunecul necunoștinței de Dumnezeu și de noi înșine s-a întărit, și tot mai grea se face noaptea fără de Dumnezeu. Și așa iată că lumea întreagă se trudește toată noaptea și nu prinde minte deloc. Oamenii se revarsă unii peste alții în valuri de mare, cum nu s-a mai văzut mai mare potop de valuri.

Dacă lăsăm lucrurile să meargă în voia valurilor și nu vom face ca Simon pescarul de odinioară: „După cuvântul Tău...” truda oamenilor va fi din ce în ce mai zadarnică; noaptea necunoștinței de Dumnezeu din ce în ce mai întunecoasă, - și aceasta pentru înmulțirea fărâdelegilor. - Știu că și astăzi lasă oamenii toate, dar neurmând pe nimeni. Și bătaia e așa de mare cât sare pământul în bucați. Iar pământul, după graiul Scripturii, e inima oamenilor. Aceia de bucurie că au aflat pe Domnul au lăsat toate și erau fericiți, urmând pe Domnul. Cei din zilele noastre, care lasă toate de urgia prăpădului, fiindcă n-au urmat pe Domnul, au vai peste vai.

*

Se răresc păstorii. „Iată vin zile zice Domnul Dumnezeu, în care voi trimite foamete pe pământ, nu foamete de pâine și nu sete de apă, ci de auzit cuvintele Domnului” (Amos 8,11). Ce e de făcut? Răspuns: Copii curați, neîncărcați de atâtea păcate părintești, mai străvezii spre Dumnezeu, în stare să lase toate pentru dragostea de Dumnezeu și Evanghelia Sa.

Iată de unde începe chemarea Apostolilor, a propoveduitorilor de Dumnezeu neînfricați și în stare a purta necazurile Evangheliei: de la noi toți. Roade și nu frunze! Soarta apostoliei în lumea aceasta e împreună cu primejdie de moarte. Dar dragostea de Dumnezeu ne desface de orice dragoste de pământ sau grijă de viață.

Întâlnirea cu Mântuitorul schimbă pe oricine. Iar cine L-a întâlnit, nu poate să nu-L propoveduiască, să aibă și alții parte de neasemănata bucurie de a-L urma pe El toată stadia vieții.

*

După Înviere:

Maria Magdalena, Petru; Luca și Cleopa spre Emaus.

Saul pe drumul Damascului.

Toți avem datoria de a-L propovedui cu cuvântul, cu fapta, dar mai ales cu dragostea. Iar dacă vremea ne-o va cere, să ne ajute să lăsăm toate cu bucurie pentru Dumnezeu, și să-I urmăm Lui, și în veacul de acum și în cel viitor.

Chemarea ucenicilor lui Iisus în lume:

Matei 10. Faptele Apostolilor 26,16-18.

Sâmbăta,

SFÂNTUL VASILE CEL MARE: -UN IERARH DE ATITUDINE-

- 6 -

Se scriu lucrurile acestea, mărturie pentru creștinii care vor să înțeleagă că trăim cele mai bune vremuri de mântuire. Iată dovada istorică:

La anul 313 de la Hristos, Împăratul Constantin a dat edictul de la Milano, prin care recunosc creștinismul printre religiile de stat. Mare bucurie în creștinătate! Dar... cum au scăpat creștinii de sub grijă, de îndată ce au trecut din ilegalitate la libertate, la persoană juridică, viața morală a creștinilor începu să se destrame. Cum și-au primit averile înapoi - urmașii mucenicilor - puțini au mai rămas care să nu se încovoiaie cu dragostea mai mult spre lumea aceasta.

Deci de îndată ce-au ieșit de prin găurile pământului la larg, de îndată ce-au scăpat de prigoanele Cezarilor, cu un cuvânt de îndată ce-au ieșit din împrejurarea de jertfă a vieții, când adică nu mai era o primejdie a mărturisi creștinismul pe față, s-a întâmplat că și dragostea de Dumnezeu și grija de suflet, până la așa măsură răciseră, încât au început creștinii a se lua după un rătăcit, Arie, care tăgăduia dumnezeirea Mântuitorului, chiar piatra cea din capul unghiului, prin care stă sau cade cineva din creștinism.

De îndată ce creștinismul, mai bine zis creștinii fură lăsați la larg, se înmulți și înclinarea de-a cădea din creștinism. (Nu știu cum, dar parcă nu e nimic pe lume fără o rânduială; a venit și pentru aceștia o căpetenie, după care să se ia.) Parcă de-aici începe judecata, care desparte oile de capre. Ar fi fost mare mirare să nu se arate și o atare ispită de necredință, de vreme ce, odată cu Împăratul Constantin, au trecut, cu numele, la creștinism, două treimi din imperiu. Era „la modă” să ai credința împăratului; deși toți acești creștini cu numele, cu puțin înainte s-ar fi îngrozit de primejdiile mărturisirii lui Hristos. Deci nu e de mirare ca toți aceștia, la care se mai adaugă și urmașii lui

Constantin, ba chiar și mulți episcopi, să se trezească la un moment dat, mărturisind o credință alături de creștinism, totuna cu necredința. Nu e greu de-a înțelege cum au ajuns lucrurile astfel.

Când viața aceasta e încurajată de statornicia bogăției, de negrija întâmplărilor, omul se strică; iar o viață stricată de patimi strică și mintea, care, odată stricată, nu mai deosebește adevărul de minciună sau binele de rău, ci le zice tocmai întors: răului bine și minciunii adevăr.

Încetând prigoanele, așa se stricaseră purtările creștinilor și așa se întindea tăgăduirea dumnezeirii Mântuitorului, încât, zice un istoric al vremii, dacă Dumnezeu n-ar fi trimis pe sfinții Vasile, Grigorie și Ioan, ar fi trebuit să vie Hristos a doua oară. (Căci fărădelegile grăbesc Judecata). Iar un filosof creștin din vremea noastră, făcând o supraprivire asupra istoriei creștinismului, la fel găsește că, creștinii au trecut cu succes prima ispită ridicată împotriva creștinismului: ispita persecuțiilor, dar n-au trecut cu același succes și ispita a doua, a triumfului (asupra păgânismului). E și explicabil: prima ispită a întâlnit în față creștini adevărați, care se hotărâseră într-un fel cu viața aceasta: s-o jertfească pentru Dumnezeu; pe când ispita a doua, a triumfului, pentru care trebuie să fii înțelept s-o ocolești, a găsit în față o mare turmă de creștini figuranți.

Dar iată cum Providența a descălcit lucrurile: pentru cei credincioși a trimis pe sfinți; iar pentru figuranți, și îndeosebi arieni, a trimis pe împăratul Iulian Apostatul, care din creștin s-a declarat păgân și vrăjmaș al lui Hristos. Ba ca să-și bată joc de o proorocie a Mântuitorului, a întreprins un război în cale la Ierusalim, ca să zidească templul lui Solomon. În luptă însă s-a trezit cu o săgeată otrăvită în piept. Aceasta l-a îngrozit și l-a făcut să strige: „M-ai învins Galileene!”

Deci toți cei ce tăgăduiau dumnezeirea Mântuitorului, ca să facă pe placul împăratului apostat, ca să fie „la modă” s-au lepădat de creștinism.

Dar parcă era un făcut: toți cei ce s-au lepădat de Hristos nu se mulțumeau numai cu lepădarea lor, ci urmăreau și lepădarea altora; iar dacă aceia se împotriveau, vrajba era gata și începea prigoana. Iată focul în care se lămuresc credincioșii, iată firul de legătură cu înaintașii lor - mucenicii.

Sunt vremuri, și împrejurări în toate vremurile, când, a spune adevărul și a propovedui îndreptarea, îți pot pune viața în primejdie de moarte. Așa s-au întâmplat lucrurile în zilele lui Ioan Botezătorul și a lui Irod și așa s-a întâmplat în zilele sf. Ioan Gurădeaur și a împărătesei Eudoxia, fiindcă Ioan cerea dreptul văduvei împotriva împărătesei. Sfântul Ioan Gurădeaur a avut odată, apărând văduva, cuvintele acestea: „Iarăși se tulbură Irodiada, iarăși cere pe tipsie capul lui Ioan ...!” Pentru curajul său de-a apăra săracul împotriva lăcomiei bogatului Sf. Ioan a trebuit să ia calea exilului, prigonit de împărăteasă, până când, sfârșit de puteri, a murit pe drum. Iar Eudoxia era ariană.

Un creștinism fără recunoașterea lui Iisus ca Dumnezeu și Stăpân al lumii, nu-ți obligă viața la a o face mai curată. Iar cu cât viața se face mai necurată, cu atâta te-ntuneci dinspre Dumnezeu până la a-L tăgădui cu totul și a I te face vrăjmaș declarat. Viața trăită pământește, fără grijă, la asta te duce.

*

Spre o atare stăvilire a răutății a trimis Dumnezeu pe Sfinții Trei Ierarhi. Ei au fost sarea vremii lor care au oprit firea oamenilor de-a se strica cu totul. E de la sine înțeles că firea omenească, povârnită spre păcat, tocmai de aceea nu-i poate suferi. Dar ei n-au grijă că nu-s pe placul lumii. În ei arde luminos, înainte, misiunea care le-a dat-o Dumnezeu, de-a fi sare făpturii și martorii lui Dumnezeu între oameni.

Ca să scurtăm cuvântul alegem din viața sf. Vasile câteva momente de mare înălțime morală, prin care se dovedește a fi cu adevărat mare dascăl al lumii și Ierarh.

Era prin anul 372, când însuși Împăratul Valens merse în Cezareea Capadociei, unde

păstoria Sf. Vasile, cu gând să-l abată de la dreapta credință la arianism. Sf. Vasile îi răspunde liniștit că ține credința pe care au mărturisit-o Sf. Părinți la Niceea (325) și că nimeni nu are putere să, dea altă mărturisire de credință peste aceea.

Primind un atare răspuns, Împăratul Valens căuta pricină ca să-l exileze pe sfânt, știind că numai el susține dreapta credință în Asia Mică și că, dacă n-ar fi el, pe ceilalți ușor i-ar putea câștiga fie prin momeli, fie prin înfricoșări.

Împăratul duse cu sine și pe Modestus, prefectul pretorienilor (Siguranța imperiului) și pe episcopul Evippius din Galatia, care era arian. Pe acesta îl duse ca să provoace scandalul, ca apoi prefectul să poată interveni cu armata. Evippius vru să slujească într-o biserică din Cezareea, dar Sf. Vasile nu-l lăsă până nu subscrie afurisanile date de soborul de la Niceea asupra arienilor. Acela se plânse împăratului, care trimise la Sf. Vasile pe prefectul pretorienilor, ca să-l atragă la arianism, iar dacă nu va putea cu buna să-l înfricoșeze cu amenințări.

- Ce îndrăzneală ai tu să te împotrivești religiei Împăratului? - îi zise prefectul.

- Eu nu văd nici o îndrăzneală și nici nu știu care este religia Împăratului, ca să mă împotrivesc ei. Eu știu că și Împăratul e creat de Dumnezeu ca și mine și prin urmare și el trebuie să aibă aceeași religie pe care o am eu și credincioșii mei.

Prefectul începu cu ademeniri, zicând:

- Uite, n-ai vrea tu să fii în mărire, asemenea Împăratului? O vei putea avea dacă vei mărturisi și tu credința Împăratului.

Sf. Vasile îi răspunde:

- Amândoi suntem creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu deci sunt asemenea Împăratului. În ce privește mărirea, aceasta se va vedea numai în viața viitoare. Apoi spune tu: dacă o va avea acela care face voia lui Dumnezeu sau acela care lucră împotriva Lui?

- Dar nu te temi tu de relele care pot să vină asupra ta? - îi zise prefectul.

- Eu nu mă tem de rele; - răspunde Sf. Vasile - deoarece știu că Dumnezeu nu va îngădui mai multe de câte sunt de trebuință pentru ispășirea păcatelor mele.

- Dar nu știi că Împăratul poate să-ți facă atâta rău, cât tu nu vei putea răbda?

- Ce anume ar putea să-mi facă Împăratul? întrebă Sfântul Vasile liniștit.

- Să te despoaie de averi, să te exileze, să te ucidă chiar!

La acestea Sf. Vasile răsă zicând:

- Toate acestea Împăratul nu mi le poate face. Astfel: nu mă poate despoaia de averi, fiindcă m-am despuia de mult eu însumi, așa că azi n-am nimic. Nu mă poate exila nicăieri unde să nu fie Dumnezeu de față. Apoi cu moartea nu-mi poate face alta decât să mă trimită mai degrabă la viața pe care atât de mult o doresc. Spune deci stăpânului tău, Împăratului, că dacă n-are alte rele cu care să mă înfricoșeze, de acestea de până acuma, nu mă tem, și nici gând n-am să-i fac pe voie, împotriva lui Dumnezeu.

Prefectul pretorienilor spuse Împăratului totul și încheie cu aceste cuvinte: „De căpetenia acestei biserici suntem biruiți. Amenințărilor este superior. Decât cuvintele e mai tare; iar decât ademenirile este mai puternic. (Minis superior est, sermonibus firmior, verborum blanditiis fortior). Dacă i-am zis:

- Niciodată n-am văzut om ca D-ta! - știți ce mi-a răspuns?

- Poate că niciodată n-ai văzut Episcop!

Împăratul se aprinse de mânie și zbieră înfuriat: „Să fie exilat numaidecât!!!” Și însuși se apucă să scrie mandatul de exilare, dar de trei ori i se rupse penița și nu putu scrie. Împăratul crezu că acesta e semn de sus și de data aceasta lăsă mânia pentru mai târziu.

Reîntors la Constantinopol, din nou încercă să scrie mandatul de exilare pentru Sf. Vasile, dar fără de veste i se îmbolnăvi copilul cel mai mare și se zbătea ca în ghearele

morții și nu se liniști până ce nu-și propuse să lase pe Arhiepiscopul din Cezareea Capadociei în pace. Iată Părinte al Bisericii, mare dascăl al lumii și Ierarh. Iată ucenic umblând liniștit pe marea înfuriată. Iată stâlp al Adevărului, nemișcat de talazuri. Iată liniște și modestie neclintită de vifor.

Iată om dintre noi: luminător nestins peste veacuri, străbătând veacurile și întărindu-ne pe noi în liniștea cea mai presus de fire, a certitudinii că tot Dumnezeu e la cârma lumii.

Cercările i-au dovedit pe Sfinți.

Iar sfințenia este superioară vieții și morții.

Prislop,

30.I.949. Sfinții Trei Ierahi

ZACHEU VAMEȘUL

- 7 -

„Toți murmurau și ziceau: a intrat să poposească la un om păcătos.” (Luca 19,7)

Ei, „dreptii”, osândeau și pe Iisus și pe Zacheu.

Pe Iisus că nu se „ține” sfânt, ci se „pogoară” și cinstește cu venirea Sa pe un păcătos; iar pe păcătos îl osândeau ca nevrednic de Iisus. Mutra aceasta tulburată, din care sfredeleau ochii osândirii, iată că primește următoarea palmă - mai întâi de la Zacheu:

„Atunci Zacheu, stând în fața Domnului, a zis: iată, jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor, și de-am năpăstuit pe cineva cu ceva întorc împătrit.”

Iată că îndreptarea omului „în fața Domnului” astupă gura oamenilor. Dar le-a astupat-o și Domnul, zicând: „Astăzi s-a făcut mântuire casei acesteia, căci și el fiu al lui Avraam este”.

Se vede limpede că Domnul îi are în vedere și pe cârtitori, căci și lor le bate răspunsul, pentru că de-ar fi vorbit Iisus numai cu Zacheu, i-ar fi zis acestuia așa: că și tu, fiu al lui Avraam ești; dar nezikând așa, se vede că le împrăștia acestora țepile osândelor.

Iată prin urmare, că omul care se îndreaptă, fie el oricât de vameș și de păcătos, simte bucuria pe care n-o rănesc osândele, și nici el n-are om de osândit. De aci începe omul să samene cu Dumnezeu.

Când vine Domnul la tine te dezlegi de toate, nu numai de nedreptățile tale, ci și de toată dreptatea ta. Când „stai în fața Domnului” ești mai presus de lumea aceasta, mai presus de avuția lumii, mai presus de trâncâneala și căteala vieții; ai, cu un cuvânt, ceva din liniștea mai presus de lume a lui Dumnezeu.

De altfel nici n-ajungi „în fața lui Dumnezeu” până n-ai întors toate ale Cezarului, înapoi Cezarului.

De aci încolo, începe sfințenia.

Prislop, 30.I.949

CANANEANCA

- 8 -

...O femeie zdrobită de durerea ei: avea o fiică îndrăcită. O minte zdrobită de un singur gând: al durerii sale.

Durerea nu e obiect sănătos de meditație. De durere trebuie să scapi, să o depășești, să

fii deasupra ei. Dar trebuie să vie cineva să te scoată din cercul tău chinuitor de îngust. Căci durerea ta te ia în vârtejul ei și te închide dinspre toată lumea și dinspre orice lume.

E, parcă, o prelungire a iadului după tine.

Cu cât orizontul tău e mai îngust, sau mai îngustat de durerea ta, cu atât neliniștea ta e mai mare, și poate să fie mai mare ca a toată lumea.

Asta era starea sufletească a Cananeencii.

Dar iată trece Iisus pe lângă tragedia aceasta: toate tragediile țin la Dumnezeu, ori rugându-L, ori hulindu-L. Iisus se face că nu aude. „Nu i-a răspuns ei nici un cuvânt.” Dar L-au rugat și ucenicii Lui s-o audă: „Că strigă în urma noastră”.

Iisus s-a făcut că nu-i ascultă. Dar în nevăzut atrăgea sufletul deznădăjduit la Sine, și „ea venind, I s-a închinat Lui, zicând: Doamne, ajută-mi!”

În afară, în cuvinte, Iisus de asemenea s-a făcut că n-o ascultă. I-a spus și Iisus o îngustime, tot așa de strâmtă, ca a ei: „Nu sunt trimis fără numai către oile cele pierdute ale casei lui Israel” și că: „Nu se cade a lua pâinea fiilor și a o da câinilor”.

Cu alte cuvinte Iisus îi pune în față păcatul ei, peste care o îmbia să treacă.

Și iată femeia aceasta a ieșit din îngustimea sa și nu s-a smintit că-i asemănată cu câinii.

Atunci când ochiul ei a văzut mai mult, când s-a mutat din îngustimea durerii sale în bunătatea fără margini a lui Dumnezeu: s-a izbăvit în clipa aceea.

Așa a condus Dumnezeu minunea aceasta, că a tămăduit mama și prin tămăduirea ei s-a însănătoșit și fiica ei de acasă.

Și s-a mirat Iisus zicându-i: „O femeie, mare este credința ta, fie ție precum voiești!” - și adaugă Evanghelia: „Și s-a tămăduit fiica ei în ceasul acela”.

Cu un cuvânt au ieșit toți din cercurile lor înguste, la orizontul cel mai larg, care este liniștea dumnezeiască și care tămăduiește orice boală și liniștește orice vifor din suflet.

Dumnezeu s-a biruit de rugăciunea omului - și încă a unei femei neputincioase - și i-a adus firea în liniștea Sa, mai presus de sminteală și durere.

Să ne fie Iisus și nouă, asemenea!

Prislop.

6.II.949

VAMEȘUL ȘI FARISEUL

- 9 -

... Sau smerenia și trufia.

Unul își spunea virtuțile; celălalt, mai în urma templului, păcatele.

Unul vrednicia, celălalt nevrednicia.

Ar fi bune virtuțile fariseului.

Vameșul nu le avea, dar în lipsa lor avea smerenia. Rele erau faptele vameșului, dar, pentru smerenie s-a întors din templu mai îndreptat la casa sa.

Cel mai bine ar fi de-a avea virtuțile fariseului, și încă întrecute, după cuvântul că: „de nu va prisosi dreptatea voastră pe cea a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra în Împărăția lui Dumnezeu” - virtuți unite cu smerenia vameșului.

Cu îmbinarea virtuților unuia și cu smerenia și cuvintele celuilalt s-au nevoit călugării de-a lungul veacurilor. Căci: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”, sunt cuvintele „rugăciunii neîncetate”, care-și au obârșia în cuvintele vameșului, spuse de Iisus.

Cu această rugăciune mulți s-au întors mai îndreptați „Acasă” în Împărăție.

Păcatele au urmările cele mai felurite asupra omului: 1. Pe unii păcatele-i smeresc, îi

rușinează înaintea lui Dumnezeu și-i hotărăsc la îndreptare. 2. Pe alții, mai înrăiți în ele, îi sălbătăcesc cu totul. 3. Iar pe alții îi împing până la nebunia fără întoarcere.

Cu un cuvânt păcatele tulbură sufletul în diferite trepte.

Dar virtuțile fariseice tulbură împotriva lor pe Dumnezeu. Căci virtuțile din ambiție și din „slavă”, e limpede că nu sunt din har. De aceea dau naștere trufiei fariseice, care-și câștigă pe Dumnezeu împotrivă, precum Însuși ne-a spus.

Deci trufia cu virtuți, fiind o virtute în pielea goală, sau își dă seama de goliciunea sa și cere acoperemânt smerenia (sau dulama lui Dumnezeu cum o numește sfântul Isaac Sirul), cum ne asigură toți sfinții Părinți.

- De ce să fim smeriți?

- Fiindcă suntem mărginiți și neputincioși și trăim într-o lume plină de primejdii, călătorim pe-o mare, foarte adesea înfuriată, care-și strecoară viforul până în sufletele noastre.

Iisus a cunoscut durerea aceasta a oamenilor, de aceea le-a și îmbiat o ieșire, zicând: „Căutați la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihna sufletelor voastre!”

Ar fi bine să adâncim înțelesurile. Blândețea și smerenia inimii, pe care ni le îmbie Iisus odihna, nu le avem odihna decât prin Iisus. Cu alte cuvinte persoana lui Iisus își răsfrânge blândețea și smerenia Sa prin noi, și așa se face liniște; - altfel nu se face. Dar ce să înțelegem, căci toată odihna lui Iisus (care n-avea unde să-și plece capul și pe care - cum spune tradiția - nimenea nu L-a văzut vreodată râzând, dar plângând adesea), nu-i decât o cruce a iubirii, o sfâșiere de milă, o zguduire a sufletului de mila surorilor lui Lazăr, o sudoare de sânge ce picura ca apa și încă o zguduire de suflet, când Iuda avea să-L vândă.

Și totuși Iisus avea o „odihnă”: odihna misiunii Sale în lume, care se împlinea și se va împlini deplin, oricât vor scrâșni împotriva porțile iadului.

Dar să luăm model un om dintre noi, sfântul Ioan Gurădeaur, care mărturisește, că: „Mai multe sunt furtunile care zbuciumă sufletul preotului, decât talazurile care bântuie marea”.

Liniștea, odihna, nu ți-o dă decât dorul de-a îmbrățișa destinul lui Iisus în lume. Iar cum El e una cu destinul Său, îl putem avea una cu noi, iar noi atunci nu mai suntem singuri.

Deci nu poți fi blând și smerit cu inima până nu ieși din tine și te muți în Iisus. În tine ești trufaș și tulburat. În Iisus ești blând și smerit și odihnit cu sufletul. Și pentru că Iisus e odihna noastră, de aceea El se îmbie mereu tuturor necăjiților și vameșilor lumii, să le fie dulamă, să le fie inimă, să le fie ideal de viață.

Fără Iisus, Cel ce susține lumea cu mâna (cum arată unele icoane), fără Iisus, zic, sau împotriva Lui chiar, te afli în tulburare crescândă până la sinucidere. Și e cel mai mare păcat de pe lume.

Sundar Singh era nemulțumit de toate Scripturile religiilor. În revolta sa tulburată a ars Sfânta Scriptură, și, înainte de-a pleca să se arunce înaintea trenului, a mai căzut o dată în genunchi, rugându-se... niciunui Dumnezeu. Dar Dumnezeu era și i s-a arătat Iisus în glorie divină...,- Și pentru tine M-am răstignit pe Cruce...” „Am murit Eu în locul tău; tu trăiește, și mai mult trăiește!...”

Sundar Singh s-a făcut „Shadou”, adică învățător sau apostol al lui Iisus Hristos, acum în veacul nostru, ca o mărturie a viului Dumnezeu Iisus, de peste veacuri. De unde fără Iisus era în pragul sinuciderii, după ce L-a cunoscut pe Iisus, și-a cunoscut sensul și idealul vieții sale.

„Căutați la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre!”

Atunci viața ta, ba și ceva din chipul tău, seamănă cu Iisus.

Prislop,
13.II.949

NB -

... Alta e situația fariseului modern.

El știe că forma de odinioară e demascată și stigmatizată.

Azi rolurile s-au schimbat:

Azi e vameș Și zice: „Doamne mulțumescu-Ți că nu sunt ca acest fariseu...

*

... Trufia și smerenia:

Două atitudini față de sine, înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.

*

... Smerenia, cenușăreasa vieții acesteia, e haina de slavă a vieții viitoare.

În haina aceasta simplă și-a îmbrăcat Iisus viața; s-au îmbrăcat apostolii și întreg șirul sfinților...

*

Fragmente după o predică în catedrala din Sibiu.

- 29.I.950 -

FIUL RISIPITOR

- 10 -

Pilda aceasta numai Dumnezeu o putea spune; căci limba omenească nicicând n-a putut cuprinde în mai puține cuvinte, mai simplu și mai profund toată tragedia omului, peste care El revarsă un ocean de iubire și înțelepciune. Toți ne recunoaștem în acest fiu risipitor, căzut de la cinstea de fiu al lui Dumnezeu, până la „rangul” unui porcar decăzut și cu sufletul în zdrențe.

Tatăl i-a respectat partea de avere, deși o avea în dar. I-a respectat darul libertății, în baza căruia omul poate sui nebănuitele trepte ale desăvârșirii, dar poate coborî și până la cea mai grozavă desfigurare morală.

„Cina cea de taină” - cel mai cunoscut tablou din Renaștere - a fost lucrat de Leonardo da Vinci în vreme de 12 ani. A căutat mult un model pentru Iisus. În sfârșit l-a găsit într-un tânăr, frumos la chip, bun, blând, cu suflet mare și radiind de dragoste, un vrednic urmaș al lui Iisus. L-a zugrăvit deci la locul de cinste. Pe ceilalți apostoli i-a găsit mai ușor afară de Iuda. Acesta trebuia să exprime - dacă nu chiar să fie - modelul neîncrederii, veninul invidiei, încremenirea îngustimii, răutatea și trădarea.

Aproape se împlineau cei 12 ani de când începuse tabloul, când iată că găsește la Milano un om, care corespundea întocmai vederilor lui Leonardo. Îl plătește ca model și-l aduce în trapeza mănăstirii, unde zugrăvea „Cina cea de taină”. Era model de Iudă: întunecat la chip, deci și la suflet, brăzdat de patimi, vulcan de ură și de necredință. Pictura se apropia de sfârșit. În sufletul lui „Iuda” se petrecea o frământare cumplită; când, deodată, oprește pictorul și-i spune: „Tot eu am fost model și acum 12 ani, când zugrăveai pe Iisus!” Leonardo a strigat speriat: „Tu, ești același?!”

Mai departe istoria nu ne spune nimic, dar se înțelege ce s-a petrecut, adică ce se petrecuse...

Fapt este că oricât ar fi cineva de cufundat în ticăloșie, oricât iad ar avea în suflet, oricâte turme de porci ar avea zugrăvite pe obraz, Dumnezeu totuși crede în fiul său,

omul, și el nu este cu desăvârșire pierdut.

Noi obosim așteptând întoarcerea unui copil, a unui frate, a unui tată bețiv, dar Dumnezeu nu descurajează. Dumnezeu te urmărește cu iubirea Sa îndurerată, în orice țară te-ai duce. Iubirea e ca Dumnezeu: nu are hotare. Unul din sfinții Părinți o spune limpede: „Iisus urmărește pe toți oamenii, oricât fug de departe, să-i ajungă și să-i întoarcă acasă. Și asta face până la sfârșitul lumii”.

Pilda aceasta, a fiului pierdut, ne trezește un arzător interes să știm: care poate fi cauza, pentru care omul ajunge să piardă chipul lui Iisus din făptura sa și să apară în locul lui chipul lui Iuda?

Cunoaștem decăderi cu răsunet:

Solomon - despre care spune Scriptura că „era cel mai înțelept dintre fiii răsăritului” - ajunge din cauza femeilor să-și disprețuiască templul și pe Iehova și să cadă în credințe rătăcite. Faust (un fiu pierdut din epoca modernă) încheie contract cu diavolul să-și dea sufletul pentru veșnicie, în schimbul unei clipe, despre care să spună: „Stai clipă, ești prea frumoasă!”

Deci cauza desfigurării omului stă în căutarea greșită a fericirii sale în lucrurile acestei lumi. Făptura omului, ca fiu al lui Dumnezeu, are ceva din infinitatea Tatălui său, care nu se satură, nu numai cu roșcovele porcilor, dar nici cu nimic altceva, decât cu desăvârșirea lui Dumnezeu. E atât de mare sufletul omului - după obârșia sa - încât numai Dumnezeu îl poate umple.

Cu orice altceva de-ai încerca să-ți sature sufletul, nu faci altceva decât să ți-l îngustezi pe măsura dorinței urmărite: asta-i desfigurarea lui! Cu alte cuvinte renunți la înrudirea ta cu Dumnezeul nemărginirii și te lipești de ceea ce mulți Părinți ai Bisericii o izbesc cu o vorbă aspră: „Curva lume”.

Să fii în lume, dar totdeauna mai presus de lume.

Nu îngusta rostul vieții numai la idealuri pământești!

Împlinește-le și pe-acelea, dar totdeauna fii mai presus de ele!

Din cauza nestatomaticiei lor, a conflictelor cu răutatea și infirmitatea lumii, trebuie să-ți asiguri viața în Dumnezeu, care nu te minte, cum te minte mai sus pomenita lume.

Iată ce însemnează să-ți „vii întru sine”: momentul cel mai de preț din viața ta pământească, adică să te regăsești în adevărata ta fire și apoi să te „scoli” din rosturi mărunte și să te întorci Acasă, în „brațele părintești” ale lui Dumnezeu, Tatăl tău și Tatăl nostru, care-ți va găti ție o „cină de taină”.

Nu-i mirare că, fără găsirea acestui rost al vieții, altul nu-i găsești, și fără rost nu te poți suferi. Găsit-ai comoara aceasta în țarina vieții tale?

Dacă da, ai găsit Împărăția lui Dumnezeu; iar semn c-ai găsit-o e bucuria nestăvilită, care te face să spargi deznădejdea oricărui decepționat al lumii, să-i aprinzi și lui un ideal în inimă, și să-l duci: în inima ta, Cerului, bucurie mare!

Prislop,
20.II.949

EVANGHELIA JUDECĂȚII

- 11 -

Evanghelia, adică Vestea cea bună, cuprinde și Judecata. Este desigur o zi înfricoșată, o zi a urgiei lui Dumnezeu, dar cu toate acestea este o zi dorită de creștinătate: ziua adevărării nădejdelor noastre ultime.

Dar, ca să vorbim despre judecata lui Dumnezeu cu omul, e bine să lămurim, pe cât cu putință, și în scurt, câteva din nedumeririle omului despre Dumnezeu.

Omul stă la îndoială despre existența lui Dumnezeu, pentru mai multe motive, dintre care pomenim pe acestea:

1. Că nu-L vede (deși crede într-o mulțime de lucruri pe care nu le-a văzut, dar se sprijină pe cuvântul altora, pe care-i crede). Răspundem că Dumnezeu poate fi văzut, dar trebuie împlinită o condiție: trebuie „inima curată” din cele nouă fericiri.

2. Stă omul la îndoială pentru că nu vede imediat răsplata lui Dumnezeu, atât pentru bine cât și pentru rău. Cu alte cuvinte omul vede nedreptatea și se smintește despre existența lui Dumnezeu, care o îngăduie, pentru că are o răbdare mai mare ca a noastră, așteptând întoarcerea.

Zăbovim puțin asupra acestei nedumeriri, cu lămuririle următoare: Dacă Dumnezeu ar răsplăti răul întotdeauna și numaidecât, ar însemna că e un Dumnezeu fricos dinspre libertatea omului și întinderea răului, sau că Dumnezeu ar mai avea pe cineva împotriva, cam tot așa de tare, și s-ar teme de întinderea stăpânirii sale.

Apoi, Dumnezeu nu răsplătește întotdeauna și numaidecât nici binele, pentru că atunci oamenii ar face binele nu din dragoste și libertate, ci din interes. O atare răsplătire ar coborî și pe Dumnezeu și fapta bună. Dar, din când în când Dumnezeu răsplătește imediat și binele și răul, deși numai în parte, ca cei răi să se teamă și să știe că este o judecată, care îi ajunge. De asemenea se vede din când în când și răsplătirea imediată a binelui, ca dragostea oamenilor de Dumnezeu să nu scadă.

3. Oamenii mai stau la îndoială despre existența lui Dumnezeu pentru că e necuprins cu mintea, așa cum cuprindem știința sau altă îndeletnicire. Cu alte cuvinte, ca s-o spunem de-a dreptul: Dumnezeu nu poate fi dovedit cu mintea nici că există, nici că nu există. - O bucată de fier rece, bună și ea la ceva, nu-ți poate dovedi existența focului, până ce însăși va fi roșie ca focul. Cam așa-i și cu mintea omului, cât privește puterea și neputința ei.

Când făptura omului va fi străbătută de credința în Dumnezeu, adică de o evidență, de o siguranță interioară, mai puternică decât valoarea mărturiilor sau tăgăduirilor rațiunii, făptura sa va fi lumină și viața sa o minune între oameni.

Căci nu există argument mai tare ca viața trăită, prin care se străvede Dumnezeu, sau moartea de Martir, ca o ultimă dovadă - și cea mai de seamă - despre existența lui Dumnezeu și a Împărăției Sale.

De aceea nu cred într-o Împărăție a Cerurilor care începe numai după moarte. Vom fi după moarte în Împărăția în care am trăit de-aici, sau pentru care chiar am murit.

Cu acestea știute - bine-ar fi trăite - să ne lămurim înainte despre Evanghelia Judecării. - Firește că ultimul argument despre existența lui Dumnezeu îl va da El Însuși, căci, înainte de judecată e învierea cea de obște:

„Iată Eu voi deschide mormintele voastre și vă voi scoate pe voi, poporul Meu, și veți învia, numai astfel veți cunoaște că Eu sunt Domnul, Cel ce am zis și am făcut acestea.” (Ezechiil 37,12-14)

Deci dacă oamenii n-au crezut în Dumnezeu când a înviat Iisus și cu El toți dreptii Vechiului Testament, vor fi siliți să creadă în existența lui Dumnezeu, când vor vedea propria lor înviere din morți.

Deci ultimii „zăbavnici cu inima a crede” numai atunci vor crede, dar atunci e prea târziu. Pentru aceștia da, ziua învierii și ziua judecării (fiind una și aceeași zi) e ziua înfricoșată, ziua mâniei lui Dumnezeu.

Evanghelia ar fi fost nedeplină fără descrierea acestei zile de apoi. Fără această zi, în care se vor despărți pentru totdeauna oile de capre, Evanghelia n-ar fi avut nici un rost să fie descoperită oamenilor, și chiar de s-ar fi descoperit (dar fără judecata de apoi) rămânea o simplă carte, printre atâtea altele.

Iisus a făcut în mai multe rânduri rezumatul Scripturii și al Evangheliei Sale în cele

două porunci: iubirea de Dumnezeu și iubirea de oameni. Iar cum Dumnezeu e Adevărul și iubirea de oameni, mila, se împlinește cuvântul din Psalmi că: „Mila și Adevărul merg înaintea Ta” (Psalmul 88,14). - Iar trăirea și propoveduirea acestora cere curaj!

Deci din acestea vom fi întrebați: despre trăirea și mărturisirea Adevărului și dovezile iubirii de oameni - și încă a unei iubiri largi, la măsuri dumnezeiești, în care încapă toată făptura, din care n-ai pe nimenea de scos afară, sub nici un motiv.

Cu alte cuvinte ziua judecății consfințește, pentru toată veșnicia, una din cele două împărății, în care ne-am trăit viața pământească: fie împărăția iubirii feroce de sine însuși, care te făcea de vrajbă cu toată lumea, cu Dumnezeu și cu tine însuși, fie împărăția iubirii, în primul și ultimul rând de alții, de toți oamenii, indiferent cum sunt, și a iubirii de Dumnezeu sau de Adevăr.

Vei fi adică, una din două, sau ros de viermii poftelor tale neîngăduite, chinuit în cercul tău îngust, din care nu vei mai vedea pe nimenea, ars, mâncat de răutatea ta absurdă, chinuit de necredința ta în Dumnezeu, furios de a nu mai putea face nimic, nici rău nici bine; vei suferi nespus văzând suferința ta absurdă, crescând fără sfârșit o veșnicie întreagă.

Sau vei fi izbăvit desăvârșit de toată infirmitatea omenească, fericit de vederea neîntreruptă a lui Dumnezeu, de sporirea cunoașterii Sale, de fericita comunitate cu Sfinții, cu un cuvânt, de odihna mai presus de grăire a strămutării firii tale în Dumnezeu, a cărei desăvârșire dăinuiește sporind, veșnicia fără de sfârșit.

Și oare de ce n-ar putea Dumnezeu, în mărinimia desăvârșirii Sale, să ierte pe toți, pe păcătoși și pe diavoli, și să-i îmbrace iarăși în lumina dumnezeiască?

- Nu, și din mai multe motive. Pomenesc două: unu ar însemna suprimarea darului libertății voinței, care, după un filosof creștin modern, ar însemna suprimarea spiritului, ceea ce Dumnezeu nu poate face. Al doilea motiv: pedeapsa petrecerii în starea de iad a conștiinței, cu toată eternitatea sa, e nemăsurat o pedeapsă mai mică decât petrecerea forțată în lumina dumnezeiască. Aceasta ar fi pentru ei o urgie fără asemănare, în comparație cu chinurile absurdului sau a preocupării cu nimicul.

De aceea nu se descoperă Dumnezeu, ca Dumnezeu, în lumina slavei Sale, fiindcă în clipa aceea a sosit Judecata, de la care încolo ești: sau osândit la o stare de iad, sau strămutat într-o Fericire divină.

Iar pentru o dreptate deplină, care să ni se facă fiecăruia, trebuie să vie toți martorii și părâșii noștri, și să fim o zi, convinși de dreptatea dumnezeiască. Căci faptele noastre, gândurile, cărțile scrise, cuvintele, au urmări nemuritoare și numai taina pocăinței poate îndrepta ce-i de îndreptat din ele. Deci toate urmările, rămase fără îndreptare, vin de față: pentru noi sau împotriva noastră, pe cum au fost făcute: pentru noi și împotriva oamenilor, sau împotriva noastră și în folosul oamenilor.

Și totuși a mai rămas o întrebare tulburătoare: omenește judecând, se poate ca atotbunătatea lui Dumnezeu să pedepsească omul, pentru o viață greșită de 40 - 60 - 80 de ani, o veșnicie întreagă?

- Da; căci dacă într-o viață întreagă, de 40 - 60 - 80 de ani, n-ai avut nici măcar o clipă - cea a tâlharului de pe cruce - a recunoașterii vinovăției tale și a recunoașterii iubitoare de Dumnezeu, clipă care, tâlharului, i-a câștigat Împărăția lui Dumnezeu, pentru veșnicie.

Să lărgim puțin semnificația acestei clipe, care, dacă o ai câștiga veșnicia lui Dumnezeu cu ea. E clipa învierii tale din păcat, din morți, din necunoaștere, din superficialitate. Clipă, care va întinde Împărăția lui Dumnezeu peste toate calendarele tale pămâtenes, clipa găsirii tale cu Dumnezeu, cu persoana lui Iisus, clipa găsirii lui Dumnezeu în tine.

Să lămurim minunea aceasta a convertirii reale:

După sfinții Părinți aceasta are următoarele baze: Iisus se află ascuns în poruncile Sale și se află acoperit și real în Tainele Sale, în Sfintele Taine. Iar în noi, în alcătuirea noastră duhovnicească se află deodată cu Botezul și cu celelalte Taine însoțitoare.

Iisus, prin Taina sf. Botez, a îmbrăcat lăuntric făptura noastră omenească. S-a născut pe Sine în noi și așteaptă, ca un sad, până ajungem la pricepere, ca să ne decidem: ce facem cu Iisus din noi? Îl băgăm în seamă, Îl punem în valoare, dezvoltăm restul vieții noastre după viața Sa, Îl trăim pe El, sau facem ureche surdă și-L ținem în temnița din noi, în botnița noastră, în mărăcinișul nostru, în golătatea noastră: în temniță și nu-L cercetăm, bolnav și nu-L îngrijim, gol și nu-L îmbrăcăm cu viața noastră.

Iată lămurită dreptatea Judecății.

Pentru că am chinuit pe Dumnezeu din noi o viață întreagă și am fugit de El pe toate cărările veacului, de-am avea anii lui Matusalem, tot așa am face. Deci e cu dreptate la Dumnezeu să ne judece pentru câțiva ani o veșnicie întreagă. Nu ne putem apăra că n-am avut vreme să luăm o decizie asupra Împărăției lui Dumnezeu, îngropată în țarina făpturii noastre.

Ca încheiere să aducem cuvintele sf. Simeon Noul Teolog, unul dintre noi, care a valorificat comoara sa din țarină și a luminat cu lumina dumnezeiască creștinătatea întreagă.

Iată cum grăiește Sfântul Bisericii, în „Imnele iubirii divine”:

„Tainele-acestea și alte mai mari, mai adânci vei cunoaște
Fiule-ascultă: când flacăra-n suflet s-aprinde, se naște,
Răul patimii-alungă și casa se face curată,
Focul s-amestecă-n toată ființa, o străbate și iată;
Printr-o unire nespusă sufletu-ntreg strălucește,
Raze și flăcări în jur cu lumină și el răspândește,
Cum? Nu mai pot spune, dar una se fac: suflet și Ziditor,
Cela ce ține zidirea în palmă și-i Domn tuturor
Sfânta Treime întreagă încape-ntr-un suflet curat.
Tatăl și Fiul și Duhul - neacoperit, neapropiat,
Ei locuiesc înăuntru, în suflet, și nu-l pârljolesc,
Înțeles-ai ce-adâncuri de taină în noi se plinesc?
Omul, o mână de țărână, poartă pe Domnul în sine,
Poartă întreg pe Acela, ce toate cu-n deget le ține,
Deci pe Acesta purtându-L în sine, în Duh și văzând
Marea-I frumusețe, s-aprinde de dor după El, și arzând
Cum va putea suferi a dragostei flacăra tare?
Cum nu-i vor curge din inimă lacrimi fierbinți și amare?
Cum va grăi, povestind de-a rândul minunile, care
Se-ndeplinesc înăuntru, în el, și bogata lucrare?
Cum să și tacă, atunci când-și silit să vorbească?
Pentru că-acum abia vede iadul, în care-i menit să trăiască.
Nimeni nu-și poate da seama în ce întunerec petrece,
În stricăciune și-n moarte-n necunoștința cea rece,
Dacă nu vine, la vreme, din Ceruri scânteia divină,
Când în suflet s-aprinde și arde cereasca lumină.
Cad legăturile grele, pui mâna pe răni, și deodată
Rănilor pier și se-nchid și se șterge orice urmă de tină,
Iar din semnele rănilor curg străluciri de lumină.
Trupul întreg e-o minune: se umple de slavă cerească...
Din murdăria mocirlei: curat și din lanț slobozit,

Cu dumnezeiasca lumină de tot învăluit
 Mă-mbrățișează Stăpânul a toate și-mi dă sărutare...
 Și spre-o mare lumină mă duce de-a-notul, pe care
 Nici Îngerii n-o pot tălmăci. Minunată lucrare!
 Căci ajungând în lumină, minuni și mai mari mi s-arată:
 Domnul îmi dă să-nțeleg cu de-a rândul lucrarea Lui toată:
 Cum înnoiește cu harul din Ceruri sărmana mea fire,
 Din stricăciune m-a scos, investit cu nemurire,
 M-a despărțit de ale lumii, și haină mi-a dat, luminoasă,
 Și-ncălțăminte mi-a dat și cunună în veci nestricăcioasă.
 M-a-nstreinat de-ale lumii, făcându-mă nepipăit,
 Și nevăzut m-a făcut, cu firea celor nevăzute unit.
 Și-am înțeles cu uimire, că eu, cel închis în făptură
 Port pe Acela, care-i afară de toate, fără măsură.
 Dar dacă eu și Acela, cu care prin har m-am unit,
 Suntem una-n unire; iar pe mine cum m-oi numi?
 - Iată, primește și vezi osebirea cea mare: că sunt
 Om după fire - dar Dumnezeu după dar.”
 (Cuvântul I)

Iată o culme a sfințeniei, vie și nemincinoasă tâlcuire, a unui alt loc greu de înțeles despre Judecată:

„Amin, amin grăiesc vouă: Cine ascultă cuvântul Meu și crede în Cel ce M-a trimis pe Mine, are viață veșnică și la judecată nu vine, ci s-a mutat din moarte la viață” (Ioan 5,24).

Deci fără această „mutare din moarte la viață” cădem sub judecată. Mulți se vor mântui și sub judecată „dar așa: ca prin foc”, cum zice sf. Pavel. Cu acestea se lămurește o mare poruncă a lui Iisus, dată Apostolilor și nouă preoților, urmașii lor de peste veacuri, când ne-a spus:

„Înviați pe cei morți!”

E „prima înviere”, încă din viața aceasta, peste care „moartea a doua n-are nici o putere”.

- În ziua judecății vom fi martori unii altora, despre cele înțelese astăzi.
- E cuvântul lui Dumnezeu ce-și îmbie Viața.
- Lui se cade Slava, viața și veșnicia noastră.

Prislop

27.II.949

LUMINA DE PE MUNTE

- 12 -

Astăzi ați ascultat o parte din „Predica de pe Munte” a Mântuitorului. - Ce minunat ar fi dacă ne-am putea și noi strămuta peste veacuri în urmă și să fim și noi printre ascultătorii de atunci ai Mântuitorului.

Așa gândeam odată, când eram mai mic. Dar dorul de copil nu m-a părăsit, ci s-a întărit. Poate că pentru dorul acesta a zis Iisus, înălțându-Se la Cer: „Iată Eu cu voi sunt până la sfârșitul veacului”. Așadar și noi suntem contemporanii lui Iisus. De altfel numai așa și putem pricepe Evanghelia Sa, ca oarecum auzind-o de la El, văzându-L pe El trăind-o - căci tot trăirea rămâne cea mai bună tâlcuire. Ceea ce ești vorbește mai tare decât ceea ce spui.

Astăzi, la începutul marelui post al Învierii, Iisus ne învață despre aceste trei lucruri: despre iertare, despre post și despre comorile din Cer, sau comorile eterne.

1. Despre iertare.

Ne rugăm lui Dumnezeu să ne ierte: păcatele, greșelile, îngustimea vederilor, prejudecățile, neștiința și un lanț cam lung, care prea cumplit ne strânge. Dacă Dumnezeu ni-l iartă, cade lanțul de pe noi și iarăși suntem liberi. Dar Dumnezeu ne dezleagă lanțul nostru care ne chinuiește, numai dacă dezlegăm, mai întâi noi, lanțul în care ținem legați pe frații noștri.

Dacă noi nu iertăm, nici Dumnezeu nu ne iartă.

Mai mult: iertarea lui Dumnezeu e de așa fel atârănătoare de iertarea noastră, încât, fără aceasta, rugăciunea noastră ni se întoarce în blestem. Căci zice: „Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum iertăm și noi greșitălilor noștri”. Deci dacă noi nu iertăm, neîndurarea noastră întoarce cuvintele rugăciunii pe dos, fără să ne dăm seama, așa: „Doamne nu ne ierta nouă, căci nici noi nu iertăm greșitălilor noștri”, ceea ce e un blestem.

Deci, în această privință, iertarea noastră atârână mai mult de noi decât de Dumnezeu.

Dacă iubirea e porunca ce rezumă Scriptura, sigur că numai ea e chemată să pună capăt: judecăților, răzbunărilor și a tot războiul cel ucigaș dintre oameni. Porunca aceasta, nu aștepta să o îplinească alții întâi; îplinește-o tu întâi, și după tine se vor lua mulți. Dar trebuie să știi, dragul meu, că-i vorba de-o iubire fără margini, o iubire care iartă toate, lăsând judecata în seama lui Dumnezeu. O iubire care nu cade, la oricâte probe s-ar întâmpla s-ajungă.

Primul care a iubit așa a fost Iisus; iar dintre oameni numai aceia în care trăiește Iisus: purtătorii de Dumnezeu. Porunca iubirii era și în Vechiul Testament; dar aceia îplineau mai bucuros legea talionului. Deci pentru că n-a fost împlinită de aceea a zis Iisus: „Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiți unii pe alții, precum Eu v-am iubit pe voi!” Iar El a împlinit-o între oameni ca nimeni altul. Iisus n-a avut de lepădat pe nimeni, nici pe Iuda, căruia i-a zis „prieten”, deși venea cu sărutarea trădării. N-a lepădat nici pe călăii care-i băteau piroanele în mâini și picioare și-i îndesau spinii pe cap.

Deci dacă ținem să rămânem creștini, trebuie să iubim pe toți oamenii, ca Iisus, că numai așa-i sigură și e cu putință. „iertarea din inimă”, care, atunci, vine ca de la sine, ușor și simplu, și nici nu mai cade, chiar dacă ura ar răstigni-o pe toate crucile istoriei. De altfel aceasta și e suprema dragoste și semnul divinității Sale.

Cu această iubire grăia Iisus către oameni.

2. Despre post.

Iată ce ne învață Iisus: mai întâi Însuși a postit. Nu i-a trebuit, dar va zice cândva: „Pildă de viață v-am dat vouă !” Deci nouă ne trebuie post, pentru înfrânarea patimilor, pentru subțierea minții, pentru sporirea în noi a Duhului Sfânt, care ne descoperă căile mântuirii. Postul ne ajută să înțelegem rosturile mai mari ale lui Dumnezeu cu omul. El e un toiag de drum prin viața aceasta cu trup pieritor spre veacul viitor, în care trebuie să ne deprindem de-aici.

Dar să nu ținem postul într-un înțeles îngust. Căci sunt unii care cred că a nu mânca carne, și cele asemenea, ar fi tocmai de ajuns ca să se cheme că ai postit. Nu mănânci carne de porc, dar carne de om mănânci: clevetind, mușcând cu gura, osândind cu vorba și ucigând cu gândul. Postul nu e, mai ales în creștinism, numai un regim al stomacului. Avea și sf. Pavel de aceștia, înguști cu socoteala, căroră trebuia să le spună că: „nu stomacul sau măncarea ne va pune pe noi înaintea lui Dumnezeu”. A face din post numai o chestiune de stomac însemnează a îngusta rostul cu care a postit Iisus - ceea ce ar fi o

ocară. Deci iată și înțelesul mai larg, chiar înțelesul pe care i l-a dat Dumnezeu și ni l-a descoperit prin Isaia proorocul:

Isaia 58:

„1. Strigă din toate puterile și nu te opri; dă drumul glasului să sune ca o trâmbiță; spune poporului Meu păcatele sale...

2. În fiecare zi Mă caută, căci ei vor să știe căile Mele, ca un norod ce făptuiește dreptatea și de la pravila Dumnezeului său nu se abate. Ei mă întreabă despre legile dreptății și li-e drag să se apropie de Dumnezeu,

3. zicând: De ce să postim, dacă Tu nu vezi La ce să ne mai smerim sufletul, dacă Tu nu iei aminte? - Pentru că în zilele posturilor voastre vă găsiți de lucru și asupriți pe supușii voștri.

4. Spre judecați și sfadă postiți și bateți cu pumnul pe cel smerit; nu postiți cum se cade zilei aceleia, ca glasul vostru să se audă sus.

5. Oare postul acesta Îmi place Mie? De ți-ai încovoia ca un cerc grumazul tău și ți-ai așterne sac și cenușă, nici așa nu se va chema post.”

- Oare de ce zice așa? - Fiindcă nu e bun rostul cu care e făcut. Oamenii implică pe Dumnezeu în vrajbele lor, fac slujbe ca să li se izbândească gândul și să li se facă pe plac aranjamente pământești, care, de multe ori sunt nedreptăți asupra altora. Fii sigur că Dumnezeu îți poartă de grijă și în amănuntele vieții și nu va lăsa dreptatea ta, dacă o ai.

„6. Știți voi postul care-Mi place Mie? zice Domnul. Rupeți lanțurile fărădelegii, dezlegați legăturile nedrepte, dați drumul celor asupriți și sfărâmați jugul lor.

7. Împarte pâinea ta cu cel flămând, primește săracii în casa ta; pe cel gol îmbracă-l și nu te ascunde de cel de-un neam cu tine.

8. Atunci lumina ta va răsări ca zorile și se va grăbi tămăduirea ta și slava lui Dumnezeu te va înconjura.

9. Atunci vei striga și Domnul te va auzi și încă grăind tu, va zice: aici sunt! Și vei lepăda de la tine asuprirea, arătarea cu degetul și vorba fără rost.

10. Dacă vei da flămândului pâine din sufletul tău, și vei sătura sufletul cel amărât, lumina ta va străluci în întunerec și beznă din tine va fi ca miezul zilei.

11. Domnul îți va fi mereu povătuitor și va sătura sufletul tău și în pustie. El va da tărie oaselor tale și vei fi ca o grădină adăpată, ca un izvor de apă vie, care nu seacă niciodată.

12. Pe dărâmăturile tale vechi vor fi zidiri din nou, vei pune temelia cea străveche, și te vei chema tocmitor de spărturi și înnoitor de drumuri, ca țara să se poată locui.”

Iată cum vede Domnul nevoia postului: tot ca o împlinire cu lucrul, o trăire a iubirii de oameni. Dar lucru vrednic de luat aminte din cuvântul acesta sunt urmările unui atare post; urmări cu refacerea sufletului tău și urmări pentru o țară de oameni. De bună seamă că un atare post, ținut la o înălțime de vederi, e un egal al rugăciunii neîncetate, care, amândouă rețin pe Dumnezeu în zidire și scot afară pe draci.

3. Comori veșnice

A treia învățătură pe care ne-o dă Iisus e aceasta: „Adunați-vă vouă comori în Cer”, căci acolo nu au soarta comorilor primejduite de pe pământ. - Poate că unii iarăși au nedumeriri despre existența cerului. Nu cumva cerul ăsta e o ficțiune, creat de neputința rezolvării fericirii aici, și acum, pe pământ? - Și de aceea e amânat și închis într-o împărăție metafizică! - Nu ne trebuie nici un „Cer”; tot ce dorim e aici “pe pământ !” vor zice alții dintre ei.

- Sigur că da; dar dacă nu ești cu Iisus pe munte, din crisalida ta de carne, n-ai nici o vedere spre larg, nici o geană de cer, nici o revelație de Duh. E povestea cu puiul care n-a vrut să iasă din găoace, pe motiv că nu este altă lume, mare și cu soare, afară de găoacea lui. Așa-s și unii oameni.

Pentru rezolvarea greutății acesteia folosesc aci și cugetarea unor gânditori ai vremilor noastre. Iată ce zice primul: „E firească necesitatea ideală de-a descoperi în sfera veșniciei cheia cunoașterii pentru lumea naturală, dependentă cu desăvârșire de cea transcendentă. Lumea aceasta e plină de contraste, de paradoxuri inexplicabile pentru mintea omenească. Lumea văzută poate fi explicată numai prin cea veșnică, dumnezeiască, dar exclusiv cu ajutorul unei ființe mijlocitoare, aparținând ambelor lumi.” (VI. Soloviev, *Ausgewählte Werke* t. 3, p. 151). Iar celălalt zice: „Umanismul voia să înlăture tot ce era greu, problematic și tragic în om, pentru a-l face fericit pe pământ. Dar aceasta e numai negarea omului, ca a unei ființe aparținând la două lumi, ca părtaș al lumii necesității naturale și al împărăției libertății supranaturale. Îndată ce Dumnezeu e înlăturat și omul divinizat, omul cade în subomenesc, pentru că omul rămâne om cu adevărat, numai până ce este fiul, sau „chipul și asemănarea lui Dumnezeu”. (N. Berdiaeff „Antropodicee” în „Gestliches Christentum” v 2 pp. 272-5).

Deci trebuie postit și de acel desfrâu al minții, care caută să se ascundă de Dumnezeu (Geneza 3,8), căutând să-I năruie Cerul, să despartă lumea de El, pentru desfrâul ei cu pământul. Mintea fără har e o făclie stinsă. Dar când în suflet se arată zorile, ne vom da seama că viața noastră, trăită numai pământește, e o călătorie în pierdere și nu ne putem apăra comorile. Deci de bună seamă că le vom da de bună voie. Numai dându-le de bună voie le schimbăm valoarea strămutând-o unde n-o mai fură nimeni, și: „Unde va fi comoara noastră, acolo va fi și inima noastră”.

Dar cu adevărat comoara mai de preț decât lumea, e însăși persoana lui Iisus, care se face nu numai contemporanul nostru în vreme, dar se face și suflet al sufletului nostru; se face și viața noastră, se face și mintea noastră. Atunci - zice Scriptura și Părinții -, „veți avea mintea și simțirea care erau în Iisus” (Filipeni 2,5).

De aceea zicem că numai viața însăși a lui Iisus explică Evanghelia Sa cel mai bine. Ca s-o înțelegem și noi, e limpede că ne trebuie Același comentariu: Lumina de pe munte.

- Și o putem avea!

Prislop,
6.III.949

CHEMARI LA APOSTOLIE „De acum veți vedea cerul deschizându-se”

(Ioan 1, 51).

- 13 -

Găsiți descrise de alții, și mult mai bine, mocnirea strânsă în chingi și agitația ascunsă a poporului evreu sub ghearele pajurei romane. O pomenesc în treacăt, ca să ne dăm seama de acea atmosferă încărcată de la răscrucea numărării timpului, atmosfera

așteptării de istov a lui Mesia. Pentru unii era așteptare politică; pentru alții, mult mai puțini, o așteptare religioasă. Irod a sărit cu sabia în calea istoriei. Masacrul copiilor - 14.000 de prunci, încă nu se uitase. Până și pe copiii săi îi aștepta cu sabia în mână. Iar cele petrecute mai pe urmă la Iordan, unde un ascet nemaivăzut de fioros, tăia cu gura ca o secure, trupul putregaiului, plin de șerpi și de năpârci, și vestea pe Unul mai mare ca el, care va turna și foc peste ei - toate acestea dădeau așteptării o tensiune de fior metafizic, unic în istorie. Nu-i vorbă era și o așteptare de mii de ani de-a rândul.

Iată cum au decurs primele „găsiri” ale marelui așteptat. Prima, care știa mai mult decât ceilalți oameni, era Fecioara Maria din Nazaret, apoi dreptul Iosif. Al treilea a fost Ioan Botezătorul, care-și câștigase autoritate de prooroc; de altfel și era: capătul proorocilor - autoritate cu care a prezentat iudeilor pe Iisus: „așteptarea neamurilor”, sau Mesia-Hristos. Deci Ioan știa desfășurarea lucrurilor. Cu botezul lui Iisus menirea lui lua sfârșit: „De acum El să crească, iar eu să scad!”

Apoi Ioan, vorbind odată cu doi ucenici ai săi, vede pe Iisus venind, și-L arată ucenicilor săi zicând: „Iată Mielul lui Dumnezeu”. Unul din ucenici era Andrei, cel întâi chemat, care, după cuvântul ascetului și mărturia sufletului său, recunoaște în Iisus pe Dumnezeu. Atunci, într-o bucurie negrăită, într-o suflare, aleargă acasă și-i spune și lui Simon - ce avea să fie Petru -: „Am găsit pe Mesia!” - Și l-a adus la Iisus.

A doua zi, în drum spre Galileia, Iisus găsește pe Filip, pe care l-a chemat: „Vino după Mine!” A recunoscut și acesta prezența lui Dumnezeu în Iisus. De bucurie - și așa-i bucuria: alergă cu ea să o împărtășești primului găsit - găsește pe Natanail, căruia-i vestește: „Am găsit pe Acela de care au scris Profeții!” Natanail, luat prin surprindere, nu prea ieșea din rezervă, dar, ocărând Nazaretul, aude argumentul decisiv: „Vino și vezi!”

A venit. S-a prezentat ca un Toma. Iisus îl prețuiește în sinceritatea rezervei sale, spunându-i: „Iată israilitean fără vicleșug”. Natanail îl întreabă: „De unde mă cunoști?” (În viața lui Natanail era o taină, pe care n-o știa nimeni, decât el și mamă-sa. El scăpase de urgia lui Irod ascuns de mamă-sa la trei zile după naștere, sub frunzele smochinului - precum întăresc acestea sfinții Vasile cel Mare și Grigorie Teologul, în „Întrebări”). Deci, când s-a văzut descoperit și-a dat seama că are în față pe Dumnezeu. N-a mai putut. A strigat în extaz: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu !” Deși trăiește un moment culminant, totuși Iisus desăvârșește explozia convingerii sale, zicând: „Mai mari decât acestea vei vedea: amin, amin zic vouă, de-acum veți vedea Cerul deschizându-se și pe îngerii lui Dumnezeu suindu-se și pogorându-se peste Fiul Omului”. Cu toate acestea Natanail nu figurează printre cei 12 apostoli, ci printre cei 70.

Cuvântul s-ar putea sfârși aci cu întrebarea:

Tu pe cine-ai chemat la Iisus? Vecinu-tău bate crâșmele, verișoara ta a fugit necununată, feciorul tău fuge de biserică, copiii tăi umblă noaptea la jocuri și scuipă după preot;- la Iisus n-ai pe nimeni de adus?...

- Poate ai de gând să te-aduci pe tine; - că până nu te-aduci pe tine nu poți aduce pe nimeni.

Dar, cum mai am ascultători, mult mai frământați cu mintea, căutându-L pe Iisus, scriu și pentru voi cele ce urmează:

Primii patru ucenici sigur că au avut chiar atunci o experiență asemănătoare deschiderii Cerului, în prezența preasfintei Persoane a lui Iisus. Nu le-a fost ușor nici lor să-și taie dintr-odată tot balastul îndoielii, de vreme ce mulți se mai dăduseră pe sine a fi Mesia și se-nfundaseră. În greșeli grave, cum a fost rebeliunea lui Bar-Cochba, cea a lui Teuda și a lui Iuda Galileanul. Dar timpul avea să-i încredințeze până în adâncul fapturii, că Dumnezeu se făcuse om și petrecea cu ei. Nouă însă ne-ar fi mult mai ușor să trecem pustiul îndoielii, deoarece avem, sub perspectiva istoriei, toate probele dumnezeirii lui

Iisus și a divinității creștinismului. Totuși, deși le-avem, numai o întâlnire cu Iisus rămâne decisivă. Iar dacă aceasta se întâmplă rar, măcar să vezi pe cineva, a cărui iubire-lumină a aprins-o El.

Dar iubiiții mei tineri, cu fruntea pe gânduri, o întâlnire cu Iisus însemnează o misiune, însemnează o chemare la apostolie și la toate riscurile trăirii de Dumnezeu, între Irozii vremilor, pe care de asemenea trebuie să-i iubești.

Nu cumva sunteți și voi căutând pe Iisus?

Voi știți despre Iisus mulțime de lucruri, dar încă nu-L cunoașteți pe El. Și până nu-L găsești pe Dumnezeu nu te afli nici pe tine, nu-ți găsești nici sensul tău, nici sensul lumii. E la mijloc o revelație tripartită, care trebuie să aibă loc.

Omul e veșnic în căutare după ceva ce însemnează mai mult decât haina și mâncarea. El e în căutarea lui însuși. Aspirația sufletului după realizarea desăvârșirii sale, asta e toată istoria omului. Mărginirea ta te doare; știi; dar când aceasta a ajuns un dat al conștiinței, e semn că Dumnezeu nemărginitul vrea să crești spiritual pe dimensiuni divine. Această țâșnire în conștiință a dorului nemărginirii divine, e, pentru tine, argumentul decisiv al existenței Sale, al iubirii Sale și al rudeniei tale cu El. Dacă te găsești pe tine în funcție de Dumnezeu, e o găsimă a ta în adevăr. E nașterea ta în Dumnezeu, nașterea ta în adevăr. „Toți marii mistici, fără deosebire de confesiune, au învățat că în eternitate, în adâncul lumii spirituale se săvârșește un proces divin, în care apar relațiile lui Dumnezeu cu omul: nașterea lui Dumnezeu în om și nașterea omului în Dumnezeu, adânc în care se întâlnesc iubitorul cu iubitul. Acolo sunt adevărurile experienței spirituale, adevăruri vii, nu categorii metafizice sau substanțe ontologice.”

„Chipul omului se strică dacă se șterge chipul lui Dumnezeu din sufletul omului. Omul, căutând pe Dumnezeu, se caută pe sine însuși, caută omenia sa. Sufletul omului suferă durerile nașterii, când se naște Dumnezeu într-însul. Această naștere a lui Dumnezeu în sufletul omenesc, constituie nașterea autentică a omului. Ea reprezintă mișcarea iubirii lui Dumnezeu spre el, răspunsul la nostalgia ce-o are el după Dumnezeu. Experiența spirituală descoperă că Dumnezeu de asemenea tânjește după om, că El dorește ca omul să-L nască și să-L răsfângă Chipul. Marii mistici, descriind viața spirituală, au evocat această nostalgie divină.

Neamul omenesc nu aparține, decât sub unul din aspectele sale, generației lui Adam cel vechi, generației păcătoase și decăzute a lumii noastre naturale. Sub un alt aspect el e ceresc, aparținând lui Adam cel spiritual, generației lui Hristos.

Creațiunea lumii nu s-a putut produce în timpul nostru, căci el e un timp decăzut, el e copilul păcatului. Creațiunea a avut loc în veșnicie, ca act interior al misterului divin al vieții. Concepția biblică a creațiunii nu-i decât reflexul acestui act interior al creației în conștiința omului antic. Omul, precipitat în natura inferioară, e aruncat în afara realității divine. Revelația creștină restabilește omul în sânul acestei realități. Prin Fiul noi revenim în sânul Tatălui. Cu El începe un nou gen omenesc, spiritual, acela al lui Hristos, născut și refăcut în Duh. Hristos este în om și omul în Hristos. El e butucul și eu mlădița. Tot neamul omenesc, renăscut, rămâne în Hristos, Dumnezeu-Omul. În omul spiritual e cuprins cosmosul, toată creațiunea. Odinioară cosmosul se desfăcu violent de omul decăzut și deveni, pentru el, natura exterioară care-l robi. Dar cosmosul revine spre omul renăscut. În lumea spirituală cosmosul rămâne în om precum omul rămâne în Dumnezeu.

Omul e, prin natura sa, un microcosmos; în el sunt cuprinse toate sferele realității cosmice, toate formele cosmicului. Prin păcat și cădere, omul pierdu noțiunea stării sale microcosmice, conștiința sa deveni individualistă. Cosmosul nu se revelează omului natural decât ca natură exterioară, a cărui viață interioară îi rămâne inaccesibilă. Numai omului interior, viața interioară a cosmosului, i se descoperă ca realitate spirituală.

Astfel, calea care duce omul la cunoștința de sine însuși este și calea care-l duce la cunoștința cosmosului. Prin Hristos, prin Logos, nu numai neamul omenesc, ci tot universul se orientează spre Dumnezeu, răspunzând chemării divine, trebuinței dumnezeiești de iubire.

Misterul divin nu se încheie în dualitate; el presupune existența a Trei Persoane. Relațiile lui Dumnezeu cu Altul se îndeplinesc într-un al Treilea. Subiectul iubitor și iubitul găsesc deplinătatea vieții în împărăția iubirii, care este a treia. Împărăția lui Dumnezeu, împărăția omului și a cosmosului iluminat, nu se realizează decât prin Sf. Duh, în care se încheie drama, se închide cercul. Numai în această «Trinitate» ne e dată viața divină perfectă, în care subiectul iubitor și obiectul iubit creează împărăția lor, găsesc conținutul definitiv și deplinătatea vieții lor. Trinitatea e un număr sacru, divin, un număr care semnifică plenitudinea, victoria asupra luptei și diviziunii, ecumenismul și societatea perfectă, în care nu e opoziție între personalități, între ipostase și ființa unică. Misterul creștinismului este misterul unității în dualitate, găsindu-și soluția în Unitatea-Trinitate. Iată de ce creștinismul are ca bază dogma hristologică a naturii teandrice a Fiului și dogma trinitară. Afirmarea ființei e viața Sfântului Duh și viața în Duhul Sfânt. În Duh omul și lumea sunt transfigurate și îndumnezeite. Duhul constituie Viața însăși, viața originară.” (N. Berdiaeff, „Esprit et liberte” pp. 211-216)

Acesta să fie cadrul mai larg, al evidențelor Duhului, care a făcut din oameni Apostoli ai lui Dumnezeu. Deci să o luăm concret:

Noi nu avem, ca primii ucenici, posibilitatea găsirii istorice a lui Iisus. Noi avem, între noi și Iisus, un munte, care trebuie trecut. Iar ce e mai greu, e că muntele e în noi. Și n-ar trebui, după cuvântul lui Iisus, decât un grăunte de muștar credință, și-ar dispărea muntele și L-am găsi pe Iisus. Ne trebuie un itinerar lăuntric. Calea credinței e obositoare, dar cu ea începe cărarea. Credința e o asceză a minții. Urmează celelalte virtuți, celelalte asceze, toate, ca niște vămi ale văzduhului, la care lăsăm pe rând, ca vămă, tot balastul muntelui nostru. Toate renunțările noastre sunt negustorie pentru un bun mai înalt: pentru starea capabilă de-a primi brațele divine ale Harului Duhului Sfânt. Duhul Sfânt, de data aceasta este puternic, ca o suflare de vifor, e în stare să desăvârșască cele începute timid de sârmana noastră fire.

Toată asceza e pentru mistică.

Deci în locul găsirii istorice a lui Iisus, noi avem deschisă întâlnirea spirituală, mistică, întâlnire profund reală, cât, din lăuntrică, se răsfrânge uneori până-n afară în simțirile și înfățișarea noastră.

Foarte mulți contemporani ai lui Iisus n-au avut cu El decât o întâlnire exterioară, istorică. Doar Luca și Cleopa Îl simțeau, arzându-le inima pe cale, dar fără să-L cunoască. O întâlnire profundă cu Iisus, care însă mai mult i-a speriat - cum arată aceasta icoanele - poate că au avut martorii Schimbării la Față. Deci nu suntem cu nimic dezavantajați față de aceia. Iisus e și contemporanul nostru, ca veșnicia față de oricare cifră a timpului.

Deci primii care au văzut pe Iisus în lumina dumnezeiască au fost Petru, Iacov și Ioan. Ei au văzut, primii, Cerul deschizându-se. Această revelație le-a fost dată și ca revelație propriu-zisă, dar și ca o economie, ce avea rostul să le susțină moralul ridicat, în fața celor ce aveau să se întâmple pe urmă cu răstignirea. Că vederea luminii dumnezeiești a avut și rostul acesta, ne stau mărturie înseși cuvintele Mântuitorului, prin care-i lega să nu spună vederea, decât după Înviere (Matei 17,9).

Al doilea care a văzut cerurile deschizându-se (Faptele Apostolilor 7,56), a fost primul mucenic al creștinismului arhidiaconul Ștefan. Suflet curat, tânăr, plin de duh și adevăr - curajul întruchipat - primul mucenic, văzând Cerul deschizându-se, dă curaj și întărire coloanei de urmași a mucenicilor. N-o fi străbătând el toată calea ascezei, dar a

luat-o de îndată pe calea cea mai scurtă, de care va scrie mai pe urmă și Pavel, a iubirii de oameni fără de margini. Căci întru așa măsură și-a însușit el pe Iisus, încât, murind legii firii, împrăscat cu pietre, același cuvânt al legii Duhului grăiește: „Doamne iartă-le lor păcatul acesta !” Iar aceasta n-o putea face decât un om sfințit de iubire.

Al treilea, pe care: „o lumină din Cer l-a-nvățuit dintr-o dată, ca într-un fulger” (Faptele Apostolilor 9,3) a fost Saul, care păzea hainele celor ce se nevoiau cu uciderea lui Ștefan. El era râvna Legii vechi - o sinceritate de altfel - apreciată și convertită pe drumul Damascului, la râvna pentru Legea nouă, a lui Iisus. Deschiderea aceasta a unui cer nou, cu o lumină năpraznică, a pricinuit moartea omului vechi, Saul, și renașterea Apostolului Pavel.

În veacul al XI-lea dăm de sf. Simeon Noul Teolog, care trăiește toată transcendența luminii divine, după ce Harul din Ceruri, cum zice, înnoiește sărmana sa fire. Rugămu-l cu smerenie să ne învețe:

Cuv. 18: „Luând pe umeri crucea, strânge-o cu putere
Și du până la sfârșit chinul încercărilor,
Sfășierea durerilor, și primește cu bucurie
Piroanele-ntristărilor, ca pe-o coroană a slavei,
Și-aruncat în fiecare zi în lăncile ocărilor
Și lovit cu pietrele tuturor necinstirilor,
Vărsând lacrimi de sânge
(- Că totul izbuteste plânsul de fiecare zi -) vei fi mucenic.

Cuv. 13: Iar răbdând batjocuri și palme, cu bucurie
Părtaș al dumnezeirii și al slavei Mele vei fi.
Iar de te vei arăta pe tine urma tuturor
Și slugă și rob, te voi arăta pe urmă
Primul între-aceia toți, pe cum am făgăduit.
De vei iubi pe dușmani și pe cei ce te urăsc,
De te-i ruga din suflet pentru cei ce te necăjesc,
Și le vei face bine după puterea ta,
Te-ai făcut, adevărat, asemenea Tatălui tău Preaînalt.
Deci dobândind din acestea inimă curată,
În ea vei vedea pe Dumnezeu, pe care nimeni nu L-a văzut vreodată.

Cuv. 20: Pe Acela, a Cărui frumusețe
Uimește toată gândirea, uimește toată inima,
Rănește tot sufletul, înaripându-l spre iubire,
Unindu-l neîntrerupt cu Dumnezeu.
Să nu ziceți că Dumnezeu nu e văzut de oameni.
Nu ziceți că oamenii nu văd lumina dumnezeiască,
Sau că e cu neputință în vremea de-acum.
Niciodată aceasta nu-i cu neputință, prieteni,
Ci e foarte cu putință celor ce voiesc.
Dar numai celor a căror viață le-a adus curățirea de patimi
Și le-a făcut curat ochiul cugetării.”

Subliniem la acest loc concepția integralistă despre om a sfântului, realizată în trăirea mistică: inima curată, voința hotărâtă, viața curată de patimi și curat ochiul cugetării.

Sfântul e un om perfect centrat cu firea.

Iar măsurile strălucirii-s măsurile iubirii”. (Cuv. 27)

Și mai departe:

- Cuv. 34: „Ziditorul, ia aminte ce-ți spun,
 Îți va trimite Duhul cel din Dumnezeu
 Și te va insufla, va locui și se va sălășlui ființial
 Și luminându-te și umplându-te de strălucire, te va turna din nou întreg.
 Stricăciosul îl va face nestricăcios și va clădi iarăși
 Casa învechită, casa sufletului tău;
 Și va face cu totul nestricăcios și trupul întreg,
 Și te va face pe tine dumnezeu după dar, asemeni lui Iisus.
- Cuv. 6: Știu că nu vom muri fiind înlăuntrul Vieții
 Și având în lăuntrul meu țășnind întreaga Viață,
 În inima mea este, dar în Ceruri se află
 Aci și acolo, la fel se vede lucind.
- Cuv. 31: Strălucit-ai din Ceruri până-n inima mea.
- Cuv. 32: Ce cuvânt va tălmăci, ce limbă va spune?
 Ce buze vor grăi, cele ce se văd în mine
 Petrecându-se, săvârșindu-se în toată ziua?
 Căci chiar și noaptea, chiar și-n întunec
 Văd pe Hristos deschizându-mi înfricoșetor
 Cerurile Și pe El pogorându-Se și arătându-mi-le
 Împreună cu Tatăl și cu Duhul, lumina întreit sfântă.”
 Dar iată și misiunea:
- Cuv. 1: „Astfel făcându-mă, Domnul mă-nchise în cortul trupesc
 Și pogorându-mă-n lumea simțită m-a pus să trăiesc,
 Eu, - izbăvitul de beznă - cu cei ce mai sunt întunecați,
 Care petrec în mocirlă și-n noapte, adânc cufundați,
 Ca să-i învăț și să-i fac să cunoască nemernica stare,
 Lanțul cu care-s legați și rănila cele amare.
 Dându-mi porunca, Stăpânul s-a dus...”

Dacă am înțeles întrucâtva rațiunile Providenței când a deschis Cerurile: ca să întărească pe Apostoli în credință; pe mucenici în mărturisire; pe înzestrați cu daruri în convertirea lor; aci, în fața sfântului Simeon Noul Teolog pelerin al transcendenței, trebuie să ne gândim la o explicație în funcție de cele petrecute în veacul său, veacul al XI-lea „Saeculum plumbarum”. Apariția sfântului tocmai atunci și tocmai așa, nu poate fi decât un răspuns magistral al Cerului, la marea rană a istoriei: ruptura Bisericii, de la mijlocul mileniilor.

Oamenii Bisericii, petrecând în mocirlă de patimi și-n noapte adânc cufundați, au rupt, în veacul al XI-lea, cămașa lui Hristos: unitatea exterioară a Bisericii. Oamenii se dezbinau de oameni, afurisindu-se și urându-se crunt, iar Cerul se unea cu omul, cât uimea pe sfânt:

- Cuv. 13: „Iar ce-i mai înfricoșat decât toate, m-a arătat cer nou
 Și S-a sălășluit în mine Ziditorul tuturor,
 De care nu s-a învrednicit nimeni din sfinții de odinioară.”

Deci când trufașul Humbert își vărsă în scris ura, pe Prestolul sfintei Sofii, în timpul Liturghiei (16 iulie 1054) și ieșind, ca odinioară Iuda de la Cină, își scutură praful de pe picioare, spunând cuvintele: „Dumnezeu să vadă și să judece !” noi, gândindu-ne la Oceanul luminii divine, revărsat peste sfinți, veacuri de-a rândul pe urmă, putem să-i răspundem: „Dumnezeu a văzut și a judecat!”

La o altă răscruce a destinelor, Cerul se deschise sfântului Serafim al Sarovului, în veacul al XIX-lea. Și așa de stăruitoare e revărsarea luminii Duhului Sfânt, încât,

deodată cu rugăciunea în gând, rostită de sfânt, o vede și Motovilov, un bogătaș oarecare, prieten cu sfântul. Acesta o descrie: „Ca o scăpărare de fulger; ca o lumină orbitoare, care se întinde pe-ntinsul a câtorva verste de jur împrejur”. (Denissov, „Viața lui Serafim”, ed. rusă, pp. 319-335).

Aceste deschideri de Cer, să ne fie deocamdată deschiderea ochilor!

Prislop,

13.III.949

TĂMĂDUIREA ȘI IERTAREA

„Fiule, iartă-se ție păcatele tale”(Marcu 2,5)

- 14 -

Aceștia sunt oamenii: nu caută pe Dumnezeu decât la necaz, - care-L caută. Căci alții la necaz îl suduie și astfel mai rău se afundă și de mai mari necazuri dau, - până ce necazurile le încovoie ceafa și-L caută și ei pe Dumnezeu. Situația stă așa: oamenii se roagă lui Dumnezeu să-i scape de necazuri, iar Dumnezeu se roagă de oameni să se părăsească de păcate. Acum judecați care de cine să asculte mai întâi: Dumnezeu de oameni sau oamenii de Dumnezeu?

Am auzit o pildă: undeva s-a alcătuit o delegație de oameni, care s-a dus la Dumnezeu să se plângă că tare-i grea viața pe pământ, că tare-s multe beteșuguri, multe pagube, multe sudalme, bătaii și toate păcatele.

- Fiii Mei, ați spus că tare vi-e grea viața, încărcată de păcate.

- Da, Doamne...

- Atunci nu le mai faceți...

Iată ce e cu bolile. Ele vin pe capul oamenilor - și uneori chiar pe cap - de pe urma păcatelor: ca plată, ca ispășanie și ca hotar al păcatelor. Dar durerea cea mai mare, pedeapsa cea mai grea e că plata păcatelor izbește și în urmași, până la al treilea și al patrulea neam. Iată ce scrie la Deuteronom 5,9-10:

„Pedepsesc vina părinților în copii, până la al treilea și al patrulea neam, pentru cei ce Mă urăsc; și Mă milostivesc până la al miilea neam, către cei ce Mă iubesc și păzesc poruncile Mele”.

Cele mai grele boli sunt bolile de nervi. Mor nervii și te trezești slăbănog, tremurând de nu te mai poți opri, sau bolnav la casa de nebuni.

Nu e boală de moarte, dar nici leac nu are. Și cine distruge nervii? Iată cine, spun doctorii: beția, curvia și bolile ei, mânia sau furiile și supărările peste măsură. Deci ferți-vă de acestea, că ele omoară milioane de firișoare (celule) nervoase, care nu se mai refac în veac. Toate celulele se refac, afară de celula nervoasă.

Un tată pătimăș de acestea n-are urmași sănătoși, ba și în nepoții și strănepoții săi se moștenește ceva găunos, care la o întâmplare oarecare răbufnește afară. E destul ca un tată să se îmbete o dată, ca să aibă din beția aceasta un urmaș cu boala copiilor - epileptic. E destul să-și sperie soția o dată în vremea sarcinii ca dintr-asta să se aleagă un copil nenorocit toată viața. Așa se răzbună păcatele părinților în bieții copii, care nu au vină. Spun acestea și am de gând s-o mai spun, fiindcă în regiunea aceasta - odinioară capitala Daciei - acum se bea cel mai mult rachiu, de aceea aici sunt cei mai mulți copii bolnavi de nervi - deși oamenii pătimesc și de alt rău mai mare: nu vor să aibă copii - aici sunt și slăbănogi, ca cel din Evanghelia de astăzi.

Iisus a prețuit dragostea și credința celor ce-l coborau prin podul casei, înaintea Sa, I-a fost milă de suferința lui. Dar întâi i-a iertat păcatele, apoi i-a înviat nervii. Pentru Iisus, care era și Dumnezeu, nu e o mirare că l-a tămăduit, căci e Stăpânul vieții și poate

învia și din morți. Totuși tămăduirea slăbănogului e o dovadă a dumnezeirii Sale.

Totuși, nouă preoților, Iisus nu ne-a dat și darul tămăduirii minunate, cum îl avea El și cum îl dă la puțini dintre sfinți, din vreme în vreme, dar ne-a dat darul mai mare: al iertării păcatelor. Nu l-a dat îngerilor, dar l-a dat oamenilor.

Darul iertării păcatelor e mai mare decât darul minunilor, întrucât privește sufletul; pe când minunile privesc de obicei trupul. O iertare a sufletului, o curățire a lui, uneori e o adevărată înviere din morti, și-i mai de preț aceasta decât tămăduirea unui picior.

Fără darul minunilor între oameni ne putem mântui, dar fără darul preoților, al iertării păcatelor, nimeni nu se mântuiește. Ce n-a dezlegat preotul pe pământ, așa rămâne: nedezlegat nici în Cer. Și preotul nu te poate dezlega dacă nu vii să-ți mărturisești păcatele. De asemenea preotul nu te poate dezlega - ca oarecum cu sila - dacă nu-ți dai însuși toată silința de-a te dezlega tu de năravurile tale rele.

Iertarea păcatelor însemnează și încetarea lor.

Iertarea păcatelor nu înseamnă că le spovedești mereu și le iei de la capăt - că iarăși le vei spovedi. Creștinismul mai e și chestiune de refacere a voinței. Ne trebuie bunăvoința voastră - ca s-o facem voință; tărie de caracter și simțire de obraz.

Oamenii umblă după făcători de minuni - fie ei și vrăjitori. Dar vă spun că minunea cea mai mare e înnoirea vieții tale pe temelia ei Iisus Hristos; e încreștinarea voinței tale: asta-i minunea cea mai mare, care ne stă cu adevărat la îndemână și ni s-a dat nouă poruncă: „Înviați pe cei morți !” După învierea ta tânjește Iisus. Ce însemnează aceasta n-ar putea să ți-o spună mai bine decât înșiși cei ce au înviat din moarte sigură, ca dintr-un vis urât.

Deci de unde începe slăbănogirea? - De la socoteala trufașă a minții. I se pare ei că e mai bine să nu se conducă după poruncile lui Dumnezeu, ci după capul ei, mai bine zis după păcat. Iar păcatul dă cu omul drept în plata păcatului, cum ai da cu oiștea-n gard.

Tot minte slabă dovedesc și aceia ce nu vor să vie la ștergerea păcatelor; aceia n-au ce aștepta tămăduirea bolilor. Ajută doctorii, dar minții îi ajută Dumnezeu. Dacă oamenii și-ar potrivi purtările după poruncile lui Dumnezeu, care sunt poruncile firii, și n-ar face din legi fărădelegi, ar ocoli, ar preveni toate pacostele necazurilor; dar așa, drept în ele-și sparg capul; - și apoi umblă plângând...

Lasă-te frate condus de un sfat dumnezeiesc, că de nu, capul care n-ascultă, odată se sparge și n-are cine-l lega.

Oare de ce vin oamenii așa de în silă la spovedit?

- Fiindcă știu că li se cere lepădarea de păcate; ori lor le plac mai mult păcatele decât înfrânarea de la ele.

E o poveste știută pretutindeni, totuși v-o spun și de-aci. Știți că sunt șerpi care sug lapte. Și sunt vaci, care, odată supte de șarpe, aleargă nebune după șarpe să le sugă iarăși. Se întâmplă că vaca se apropie de înțârcat, dar de nărav nu înțarcă, ci se duce mereu la șarpe. Șarpele îi sugă sânge și în sfârșit o mușcă. Iată prostie de vacă osândită la moarte.

Dar și prostia omului tot la moarte-i osândită.

Toată tinerețea ta o dai dracului, și vezi pe urmă că ai ales rău. Dar întrebare dacă-ți mai rămân zile să le dai lui Dumnezeu și întrebare dacă-ți mai primește o grămadă de hârburi, în loc de un vas frumos, cum puteai să fii. Aspre vorbe. Asta e răspunsul la întrebarea de ce nu vin oamenii la spovedanie în primăvara și vara vieții lor: își dau vlaga s-o sugă șarpele!

„În toată lumea nu găsești un lucru mai ușor de făcut decât păcatul. Și iarăși: nimic nu pricepe omul mai greu, ca: ce-i acela, păcatul? De aceea păcătuim cu ușurință, dar ne pocăim cu anevoie” (Ilie Miniati, „Didahii” p. 113).

Altă pricină care te împiedică de la spovedanie e că judeci preoții; ești nemulțumit de

preot; iar de care-ai fi mulțumit ți-e frică. La unul nu te lasă păcatele lui, la altul nu te lasă păcatele tale.

Orice duhovnic - indiferent de bogăția, sărăcia, cultura mai puțină, sau chiar și sărăcia morală - este reprezentantul lui Dumnezeu, trimisul lui Dumnezeu, și credincioșii n-au nici un motiv de a-l ocoli. Darul acesta e în atârnare de Dumnezeu, nu în atârnare de omul care-l poartă. Prin glasul slugii Sale Dumnezeu te iartă, Lui te mărturisești în fața altarului. Nu de la tine se cer calitățile preotului; de la tine se cere căința din inimă și voința de-a te îndrepta. (Cândea, B.V.)

Sunteți nemulțumili de preoți?

Dar oare ce-ați făcut pentru preoți, ca să fiți mai mulțumiți? Cerut-ați de la Dumnezeu un copil măcar, pe care să-l închinați slujirii lui Dumnezeu? Credeți că vina o poartă numai ei? - Ei sunt fiii voștri; cum i-ați născut așa-i aveți, ca oameni! Ce le băgați de vină? Vă trebuie preoți mai buni?

- Nașteți-i!

Iată vă spun că tot poporul e răspunzător că nu are slujitori mai străvezii spre Dumnezeu, mai ai Împărăției lui Dumnezeu. Poporul își are, în toate privințele, povățuitorii care-i merită. Repet: vă trebuie preoți mai buni? - Nașteți-i! Nu mai stați cu gânduri ucigăse împotriva copiilor, că nu știi în calea cărui mare dar de la Dumnezeu te-ai găsit împotrivă - și ai să dai seama - de aceea mai bine gândiți-vă și rugați-vă lui Dumnezeu, ca, copiii voștri să-I fie slujitori între oameni!

Iată ce spune Scriptura în privința aceasta:

Se întreabă proorocul:

„Oare nu i-a făcut El ca să fie o singură făptură, trup și suflet?

Și această făptură (unitatea căsătoriei) la ce năzuiește ea? - Odrasle pentru Dumnezeu!” (Maleahi 2,15).

Aceasta e pretenția lui Dumnezeu de la căsătorie; și după atare roade tânjiți și voi băgând de vină celor pe care le-ați adus.

Tămăduirea slăbănogiei neamului de-aci începe!

Asta i-ar fi iertarea!

Prislop

20.III.949

BUNA-VESTIRE

- 15 -

„La plinirea vremii” trimis a fost de Dumnezeu Îngerul Gavriil într-un oraș din Galileia, Nazaret, către Fecioara Maria, aducându-i vestea că, din Duhul Sfânt și puterea Celui Preaînalt, va concepe și va naște pe Mesia, Fiul lui Dumnezeu, pe care-L va chema Iisus.

Acestea sunt datele, simple, expuse de evangheliștii Luca și Matei. Faptul acesta simplu cutremură însă legile firii. Nici Fecioara Maria n-a putut primi faptul așa, fără o puternică reacțiune critică. Iar cât despre Iosif, garantul Sfintei Fecioare, știm că pe ascuns a vrut s-o părăsească.

Nașterea lui Dumnezeu între oameni, deși era îngăduită prin prooroci cu mii de ani în urmă - ba în zilele lui Isaia (7,14) s-a spus lămurit că o fecioară-L va naște, rămânând totuși fecioară - cu toate acestea, de n-am fi siguri de faptul petrecut: că Dumnezeu s-a unit cu firea omenească în persoana lui Iisus, mai că nici noi n-am putea primi.

Această naștere a lui Dumnezeu în făptura Sa e de fapt o renaștere a omului, proces care a fost anunțat, pregătit și care a evoluat logic în istorie. Aceasta însemnează

cuvintele „La plinirea vremii”.

Ceea ce e greu de priceput e aceasta: cum e cu putință ca Tatăl omului să se facă Fiul omului, Fiul fiului Său. Dar iată că s-a făcut. S-a făcut istoric și de-atunci se face mistic în toți cei ce-L primesc pe Dumnezeu și se nasc de sus a doua oară. Deci când sufletul, când făptura noastră întreagă se face curată, când ajungem pe căile ascezei și ale iubirii, la starea de fecioară, se întâmplă și pentru noi plinirea vremii, a nașterii lui Iisus în făptura noastră.

Dumnezeul nostru nu e un Dumnezeu care a părăsit lumea în seama legilor, iar El S-a retras undeva în afara ei (deism); El nu e nici confundat cu natura (panteism), cu marele „tot”, căci atunci cum s-ar putea naște „totul” în „parte”, ci Dumnezeul nostru e o ființă transcendentă dar în legătură cu lumea, o energie activă, creatoare, care transmite lumii ceea ce aceasta de fapt caută și spre care de fapt tinde: plenitudinea existenței în unitatea universală. Această putere, Duhul Sfânt, se împreună cu lumea și vrea să nască din ea chipul viu al lui Dumnezeu.

Dar faptul istoric, petrecut pe planul realității omenești, a zămislirii și nașterii Fiului lui Dumnezeu în Fiul Omului mai are și alte semnificații. Cu Iisus apare în lume o nouă generație de oameni, neamul lui Iisus, care nu se naște după legile firii numai, ci, peste ele se suprapune o naștere spirituală, generația spirituală a lui Iisus.

„Noul neam duhovnicesc, cel al lui Iisus, nu-i un neam care se naște pe pământ, după legile lumii animale, un neam neîncetat ispitit de poftete inferioare. Desfacerea de odinioară a omului de Dumnezeu, înseamnă pentru om pierderea integrității, a neprihănirii, pierderea chipului androgin, care constituie chipul său ceresc, pacificat de ispitele lăuntrice.

Hristos se naște din Fecioara, ca să sfințească din nou alcătuirea feminină și s-o unească principiului masculin, ca bărbatul și femeia să devină androgini, cum a fost Iisus”. (I. Boehme, „Misterium magnum” C.v. cit. de Berdiaeff.).

Misticul german are următoarea expresie minunată, privitoare la noua stare de după păcat a neamului omenesc: „prin cădere de la curăția originală, Fecioara, Înțelepciunea, a părăsit pe oameni și s-a retras în Cer”, lăsând pe oameni să ajungă „numai trup” (Geneza 6,3) și de-aci să ajungă în potop. Nu cumva, netrăind noi, noul stil al vieții, să se retragă și de la noi, iar neamul omenesc să se scufunde într-o nouă catastrofă?!

„Înțelepciunea este eterna feciorie și nu eternul feminin. Cultul care îi e închinat e acela al Fecioarei și nu al principiului feminin, care provine de la căderea în diviziune. Iată de ce cultul Înțelepciunii se confundă aproape cu cultul Fecioarei Maria, Maica Domnului.

În ea, natura feminină devine fără prihană și naște prin Duh. Astfel se naște noua generație omenească, generația lui Iisus, nemuritoare, biruitoare asupra neajunsului nesfârșit al nașterilor și morților.

Calea care duce la restabilirea chipului integral al omului se deschide prin Fecioara Maria și prin zămisirea sa, a Fiului lui Dumnezeu și a Fiului Omului. Aceasta e calea fecioriei, a curăției, a neprihănirii, calea iubirii mistice.

Învățătura și cultul fecioriei au fost întotdeauna aprofundate în creștinism; dimpotrivă, învățătura despre căsătorie, sfințirea zămislirii n-a fost îndeajuns. Revelația sensului mistic și pozitiv al iubirii dintre bărbat și femeie (eros și nu agape) aparține problematicii conștiinței creștine. Sensul mistic al iubirii, dogmatic e nedezvoltat și, ceea ce găsim asupra acestui subiect la învățătorii Bisericii, e sărăcăcios și neîndestulător.

Creștinismul Părinților ne învață să câștigăm fecioria prin ascetism, dar nu ne descoperă nicidecum sensul mistic al iubirii, ca pe-o cale ducând la feciorie, la restabilirea chipului integral al omului și a vieții veșnice. Creștinismul are motiv să îndreptățească și sfințirea căsătoriei și familia omenirii păcătoase; el apără și

spiritualizează viața genurilor decăzute (I Timotei 2,15), dar nu spune nimic asupra transfigurării sale, asupra venirii unui nou gen. Această transfigurare nu e pusă în lumină în creștinism, ca multe altele. Sfințirea maternității are un sens cosmic, dar ea nu e o soluție a problemei. Prăpastia care există între iubirea rasială, care naște, și iubirea mistică, orientată spre veșnicie, creează o antinomie pentru conștiința creștină. Biserica învață că genul decăzut și împărțit se transformă, în Fecioara Maria, în feciorie și maternitate iluminată, primind într-însa Logosul lumii, care se naște de la Duhul.

Dar se pare că nici o deducție n-a fost făcută în ceea ce privește căile pozitive de iluminare și transfigurare a vechiului element rasial, al genurilor. Sensul religios și pozitiv al iubirii, legătura care-l unește înseși ideii de om, ca ființă integrală, nu e revelat. Aceasta rezultă din dezvoltarea nedeplină în creștinism a conștiinței antropologice. Iubirea, ca și atâtea alte lucruri ale vieții creatoare a omului, rămân neexplicate și nesimțite, afară de lege - într-o oarecare privință - și sortite unui tragic destin în lume.

Iubirea, prin natura sa, ocupă același loc ca mistica. Ea e și spirituală și nu poate fi asimilată organizației fizice și trupesti a vieții omenești. Iubirea e legată ideii inițiale de om. Nu avem o viziune a sensului religios al iubirii, decât simbolic, ca legătură între Hristos și mireasa Sa, Biserica.” (N. Berdiaeff, „Esprit et liberte”, pp. 220-222).

Buna Vestire ar trebui să însemneze pentru oameni, o ridicare reală, nu numai doctrinară, a căsătoriei la rangul de taină, și deci cu roade capabile de taină.

Nașteri de sus, suprapuneri de taină, Fiul lui Dumnezeu în Fiul omului, atârână neînchipuit de mult de înălțimea sau josnicia la care-i trăită viața. Dacă o atitudine mișcă Cerul spre pământ, o alta îl izgonește, ca și când nici n-ar fi Cer.

Buna-Vestire taie hotarul între Sfinți și oameni de nimic.

Prislop,
25.III.949

MARELE EXAMEN

- 16 -

„Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea sa în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie!” (Marcu 8,34 și Luca 9,23)

Crucea: podoaba Bisericii, lauda lui Pavel, semnul Fiului Omului, semnul sfintei cruci, suferința noastră cea de toate zilele, crucea suferinței, harul crucii - iată atâtea nume în legătură cu crucea.

Dar cea mai grea cruce e lepădarea de sine: nu poți fi liber fără aceasta. Libertatea cu atâta se plătește.

Să depănăm litania acestei porunci și condiția primă de-a putea urma pe Iisus.

A fi creștin înseamnă mai mult decât apartenența doctrinară la creștinism. A crede în Iisus înseamnă mai mult decât semnifică vorbele. Iată ce înseamnă: a te strămuta din tine în El; înseamnă a-L face pe El inima ta; înseamnă să ai un moment, o clipă în viața ta, în care te-ai întâlnit real cu Iisus -clipă, pe care să nu-ți ajungă viața întreagă de-a o desfășura între oameni - de altfel acesta și e semnul că ești un convertit al lui Iisus: că te-ai dedicat Lui irevocabil. Toată vremea ta viitoare nu-i decât desfășurarea clipei aceleia, decizia, a cărei bogăție nu se mai termină.

Până nu te-ai lepădat de tine ești o fântână seacă; iar dacă te-ai lepădat de tine și te-ai dedicat lui Iisus, El te-a schimbat în izvor de apă vie. Numai așa poate sufletul să ajungă

la sine însuși, la el, cel adevărat: lepădându-se de sine și strămutându-se în Dumnezeu.

Nu știu pe lume o biruință mai mare, ca aceea de-a te lepăda de tine și a ajunge liber; e trăirea libertății spiritului. „Adevărul vă va face liberi”. Înțelegem deci, că fără această vamă a făpturii noastre vechi, stăteam în minciună, încolțiți de iluzii și striviți sub roțile necesității, fără ieșire. De aci ne scoate Iisus. - Și când se întâmplă aceasta?

- Când îl cunoaștem pe Iisus ca inimă a inimii noastre, ca suflet al sufletului nostru. Îl putem cunoaște numai în iubirea și bucuria pe care-o simțim când renunțăm la „eul” nostru și ne aflăm față către față cu Dânsul.

Noi ne făgăduim să-L urmăm pe Iisus - în marea călătorie interioară a întoarcerii la Tatăl - și, prin simpla noastră hotărâre, Providența divină realizează treptat această dorință a noastră. Așa dăm de primul examen de admitere, examenul crucii. Până aci noi eram o sumă de dorinți și aranjamente pământești, care întuneceau puțin - dacă nu mult - chipul lui Iisus din viața noastră.

Deci crucea e, la acest loc, o linie înainte a dorințelor noastre omenești, peste care coboară Dumnezeu o dungă de-a curmezișul. Providența, urmărind interesul nostru veșnic, trimite peste socotelile noastre corecturi divine. Toată această corectură o simțim ca pe-o experiență de cruce. Trebuie să treacă puțină vreme de reculegere ca să pricepem că așa cum „s-a întâmplat”, a fost cel mai bine, iar nu cum am fi vrut „noi”, în vederea noastră îngustă. Suferința aceasta, care ne simplifică treptat viața, care ne pune condiția crucii în față, e simbolul nesfârșitei posibilități de desăvârșire.

„Noi trăim în răstriașe, fiindcă suntem făpturi ale eului, care e aspru, strâmt la inimă și care nu iradiază nici o lumină, iar pentru infinit e orb. Eul n-are decât zgomotele și stridențele sale; pe strunele sale nu vibrează niciodată muzica eternității. Suspine de nemulțumire și descurajare, scânciri zadarnice după trecut, griji și neliniști pentru viitor, astea-s care tulbură inimile noastre pipernicite, fiindcă nu ne-am găsit sufletele și Duhul lui Dumnezeu încă nu s-a descoperit în noi.

«Tată, șterge păcatele mele!» - căci păcătuind, omul ia în sine însuși partea mărginitului. Păcatul e înfrângerea sufletului de eu. E un mijloc primejdios de păgubitor, în care omul riscă totul, ca să câștige foarte puțin. Păcatul întuneacă adevărul și tulbură vederea limpede a conștiinței. În păcat căutăm plăcerile, nu fiindcă ele ar fi într-adevăr vrednice de dorit, ci fiindcă așa ni le prezintă lumina roșie a pasiunii. Dorim lucrurile nu fiindcă ele sunt mari în sine, ci fiindcă lăcomia noastră ni le înfățișează exagerate și cu aparență de mărire. Aceste exagerări și falsificări de perspectivă ne tulbură la fiecare pas armonia vieții. Pierdem măsura cea dreaptă pentru valoarea lucrurilor și ne lăsăm rătăciți de interese felurite și contradictorii ale vieții.

Zadarnica trudă a omului de-a reduce toate elementele firii sale la o unitate cu Cel Preaînalt și sub stăpânirea Lui - aceasta e ceea ce-l face să simtă chinul despărțirii lui de Dumnezeu și să se roage cu înfocare: «O Dumnezeule, Tată, șterge toate păcatele mele! Șterge rătăcirile eului!»

Lumina dinăuntru e aceea care-i descoperă adevărata ființă. Când această lumină lăuntrică s-a aprins, atunci într-o clipă cunoști că, pentru om, descoperirea lui Dumnezeu într-însul, este propria lui descoperire. Și înspre acolo se îndreaptă aspirația lui: spre descoperirea sufletului său, adică descoperirea lui Dumnezeu în sufletul său. Omul se desăvârșește și ajunge expresia supremă când sufletul lui se recunoaște în veșnicie - ceea ce e propria sa revelație. Adevărata restriște a omului stă în faptul că nu izbutește deplin să-și aducă la expresie propria-i ființă, că e tulburat de eul său și-și pierde vremea cu lucruri de nimic.

Iubirea de sine nu trece peste hotarele sale personale: ceea ce e mai prețios într-însul se întuneacă și adevărata lui ființă nu iese la iveală. Această aspirație după tiparul desăvârșit al ființei e înrădăcinată în om mai profund ca foamea și setea și ca patima de

bogăție și slavă. Și această aspirație nu e numai în el; ea e în adâncul întregii făpturi; e neconținutul impuls al revelației, duhul veșnicei descoperiri într-însul. Descoperirea nemărginitului în mărginit (Taina Bunei Vestiri n.n.) nu se arată în toată plinătatea ei nici în cerul înstelat, nici în frumusețea florilor. Numai în sufletul omului. Căci aci Voința caută să se descopere în voința omului și libertatea își ia răsplata supremă în jertfa lui liberă.

Aci Dumnezeu nostru trebuie să-și câștige intrarea. Aci vine El ca oaspete, nu ca rege, și de aceea trebuie să aștepte până-i îmbiat. Asupra sufletului omenesc Dumnezeu și-a încetat stăpânirea, fiindcă vrea să-i câștige iubirea. Da, Dumnezeu stă în afară de eul nostru și așteaptă cu nerăbdare să-I deschidem ușa ferecată. Căci acest eu al nostru nu poate să-și găsească sensul suprem, sufletul, și să se unească liber cu Dumnezeu - decât prin iubire - singura care-l saltă peste piedica din sine și-l strămută în Dumnezeu. Acela, al cărui suflet s-a făcut una cu Dumnezeu, stă în fața oamenilor ca o floare supremă a umanității. În el își recunoaște omul ființa lui adevărată; în el află descoperirea deplină a lui Dumnezeu, contopirea Voinței supreme cu voința lui, contopirea iubirii veșnice cu iubirea lui. Noi vedem în el dorința Domnului împlinită; cea mai grea dintre piedicile descoperirii lui înlăturată; și însăși bucuria desăvârșită a lui Dumnezeu, ajunsă la cea mai strălucită expresie între oameni. În el ne apare întreaga lume omenească transfigurată de-o lumină dumnezeiască. Viața lui, înflăcărată de dragostea lui Dumnezeu, străluminează toată iubirea noastră omenească.

Când un suflet omenesc trage cortina grea a eului și stă față în față cu iubirea veșnică, e ca și cum ai privi pe Maestru creând o lume nouă.

Când viața omului iese teafără din rătăcirile eului și-și găsește în suflet unitatea sa cu Dumnezeu, atunci conștiința veșniciei e un dat imediat al existenței, tot așa ca lumina într-o flacără. Toate conflictele vieții se dezleagă. Toate contradicțiile se împacă; știință, iubire și acțiune se armonizează. Bucuria și durerea se contopesc în frumusețe; plăcerea și renunțarea se egalează în puritate; prăpastia dintre mărginit și nemărginit se umple de o exuberantă iubire; fiecare clipă vestește pe Cel veșnic. Cel fără formă ne apare în forma florii și a rodului. Cel fără de margini ne îmbrățișează cu brațe de tată și merge cu noi alături ca un prieten. Numai sufletul, singurul lucru indivizibil în om, poate să frângă orice granițe și să-și cunoască înrudirea cu Cel Preaînalt. Câtă vreme n-ajungem la armonia lăuntrică și la întregul ființei noastre, viața rămâne înăbușită sub lucruri de nimic” (R. Tagore).

După această litanie a unui fiu al Răsăritului, în căutarea sensului descojit de eu, să trecem la o analiză concretă a sensului crucii, a lepădării de sine, așa cum le-a realizat Iisus, și ni le-a dat cale de urmat până la El.

Învățătura desăvârșită a lepădării de sine o avem deci de la: „Cel ce, în chipul lui Dumnezeu fiind, n-a ținut ca la o pradă la egalitatea Sa cu Dumnezeu, ci S-a golit pe Sine, a luat chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor și la înfățișare dovedindu-Se ca un om. S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte - și încă moarte de cruce” (Filipeni 2,6-8).

Așadar desăvârșita lepădare de sine e totuna cu smerenia. Iar cu aceasta s-a definit desăvârșirea, atunci când oarecine întrebă pe sfântul Isaac Sirul: „Ce e desăvârșirea?” Sfântul răspunse: „O prăpastie de smerenie!”

Prin urmare pe căile desăvârșirii lăuntrice nu poți merge sporind, decât primind cu bucuria acestui rost, toate împotririle și absurditățile ce ni se întâmplă „în fiecare zi”. Acesta și e rostul pentru care Providența menține contemporane și în permanentă tensiune, grâul cu neghina, desăvârșindu-se întreolaltă, până la seceriș.

Să luăm faptele simple:

Într-o sâmbătă, în sinagogă: „Cărturarii și fariseii pândeau pe Iisus să vadă dacă face

bine sâmbăta”. Era acolo un om cu mâna uscată. Și văzându-L că face bine, „se umplură de nebunia urii și unii cu alții se vorbeau ce să-I facă lui Iisus” (Luca 6,11). Iată crucea formalismului sec. Într-altă sâmbăta Iisus trecea printre holde de grâu. Ucenicii au cules niște spice și le frecau în palme și mâncau boabele. Oarecare din farisei, formalizându-se în apărătorul sâmbetei, îi ia la rost „că treieră sâmbăta” (Luca 6,2). Când Iisus ierta păcatele slăbănogului - condiția neapărată a tămăduirii organice - pe care credința ajutorilor săi îl aduse prin acoperiș în fața lui Iisus, unii mârâiau în inimile lor că „acesta hulește” (Marcu 2,7), iar aceștia erau cărturari; „numai Dumnezeu poate ierta păcatele” - ziceau ei. Nu-și dădeau seama că Iisus e Dumnezeu. Încremeniți în prejudecățile lor despre Iisus, gândul numai că e Dumnezeu, le-ar fi plesnit capul în bucăți.

Cu prilejul îndreptării lui Zaheu, mai marele vameșilor, de asemenea „cârteau” și împotriva lui Zaheu și împotriva lui Iisus. Duhul lor, care-i muncea, mereu îi împingea să dea lecții lui Iisus.

Dar nu numai tagma cărturarilor și a fariseilor îi administra corecții. Odată un oraș întreg l-a ieșit în întâmpinare, orașul Gadara, spunându-I să plece de pe-acolo. Legheonul de draci striga în gura mare că Iisus este „Fiul lui Dumnezeu celui Preaînalt” (Marcu 5,7) și I se rugau să nu-i trimită în adânc, ci în turma de porci. Dar pare că alte legheoane de draci au intrat în gadareni, smintindu-i pentru porci împotriva lui Iisus, încât drept mulțumire „tot orașul” ieși întru întâmpinarea lui Iisus, dându-L afară din hotarele lor. (Matei 8, 34).

Iată prin ce mare de venin avea Iisus să treacă.

Ce au oamenii aceștia împotriva lui Iisus, că nici demonii nu i-au făcut atâta împotrivire câtă l-a făcut cenzura invidiei omului? - Cred că nu altceva decât complicitatea în păcat, coalizată împotriva virtuții și împotriva oricui care îndrăznește să iasă un pas măcar din această complicitate. Or, Iisus ieșise - nici n-a fost vreodată în complicitate cu păcatul - totuși, iubind pe păcătoși, îi întindea acesteia (cenzurii invidiei n.n.) cursele divine ale iubirii. Au fost îndărătnicii și fărâdelegi împotriva lui Dumnezeu și în Vechiul Testament, dar atâta coaliție a veninului și curios în numele legii, în numele lui Dumnezeu, ca împotriva persoanei lui Iisus nu s-a văzut vreodată. Oare de ce?

- Cred că explicația ar putea fi următoarea: Dumnezeu se făcuse și om adevărat. Omul pe care-l voia Dumnezeu. Acest model li se impunea oamenilor cu tăria modestiei divine. Dar ei nu voiau să fie ca Iisus. Nu voiau să fie dumnezei; ei voiau să fie „ei” - ei mai presus de Dumnezeu; potrivit cu impulsul cu care i-a răsturnat protivnicul împotriva lui Dumnezeu. Omul voia să fie singur el, el singur; eul vrea să fie ateu. Iată ce sparge umanitatea în miliarde de hârburi: trufia originară, care dă lecții lui Dumnezeu și se desface de El. Iată oțetul și veninul pe care avea să-l bea Iisus cu mult înainte de-a l se da acestea pe cruce.

Aceasta n-o poate face decât un lepădat de sine, un lepădat de viață. Unul desăvârșit de smerenie și pârjol de iubire. Să urmărim puțin, cu documentare patristică, boala aceasta fără leac, care multe cruci prilejuiește.

Cenzura invidiei:

„Invidiosul nu primește doctor pentru boala sa și nu poate găsi leac tămăduitor pentru suferința sa, deși Scriptura e plină de ele. El așteaptă ușurarea bolii numai într-un singur fel: să vadă prăbușindu-se pe unul din cei invidiați. Capătul urii lui este să vadă pe cel invidiat: din fericit nefericit, din norocos nenorocit.

Pe unii oameni, cu totul protivnici, binefacerile îi îmblânzesc. Pe invidios însă, binefacerile mai mult îl înrăiesc. Cu cât invidiosul are parte de mai multe binefaceri, cu atât mai tare fierbe de ciudă, mai mult se supără și se mânie. Mulțumind pentru darurile primite și mai mult se cătrănește de purtarea binefăcătorului. Ce fiară nu întrec ei prin

răutatea năravului lor? Ce sălbătăciune nu depășesc ei prin cruzimea lor? Căinii, cărora li se aruncă o coajă, se domesticesc; leii, cărora li se poartă de grijă, se îmblânzesc. Invidioșii însă, mai mult se irită când li se arată îngrijire și atenție.

Rănilor invidiei sunt adânci și ascunse și ele nu sufăr vindecare, ca unele ce s-au închis de durerea lor oarbă în ascunzișurile conștiinței. Invidiosul e dușmanul propriei sale sănătăți sufletești. Cel invidiat poate să scape și să ocolească pe invidios, dar invidiosul nu poate scăpa de sine însuși. Tu, invidiosule, dușmanul tău e în tine, vrăjmașul ți-e continuu în inimă; primejdia e închisă în adânc; ești legat cu un lanț neîndurat; ești prizonierul invidiei și nici o mângâiere nu-ți vine în ajutor. A prizoni pe un om binecuvântat de Dumnezeu și a urî pe cel fericit, iată o nenorocire fără leac.” (Sfântul Vasile cel Mare, „Despre invidie”, P.G. 31 col. 376-7).

Răbdarea răului, primirea umilinței la care te supune, este, în lumea aceasta, cea mai uriașă putere asupra răului. Chip de umilință desăvârșită ne-a dat Iisus pe cruce. El, Fiul Tatălui și Slava, Dumnezeu adevărat, nu s-a împotrivit ateismului lui Iuda, ci a primit toate consecințele lui. A primit să treacă prin cea mai de pe urmă umilire cu puțință pe pământ; căci, ca un Dumnezeu, știa ce putere are umilința. Răbdând bătaia, scuipări în obraz, cununa de spini, piroanele și spânzurarea pe cruce, iar peste suflet hulirea celor fărădelege. Toate acestea nu erau crucea cea mai grea. Pe aceasta o avea la spate. Crucea mai grea, pe care era răstignit cu fața, era neasemănata durere a milei Sale de oameni. Crucea aceasta n-o simte decât omul care nu se mai smintește de om, ci, înțelegându-l, nesfârșit îl iartă și-i stinge veninul cu roua cerului din sufletul său.

Oamenii aceștia, care boleau de răi ce erau, și care nu pricepeau nimic din dumnezeirea lui Iisus, reprezintă acea coaliție a veninului sufletesc contra Mântuitorului. Acei contemporani ai lui Iisus, otrăviți de răutate, reprezintă culmea invidiei omenești contra sublimului. Căci de ce a fost invidiat Iisus? - Din cauza minunilor Sale printre cei sărmani și oropsiți, cei dintâi chemați la mântuire. „Flămânzii erau hrăniți, hrănitorul dușmănit; morții erau înviați, invidioșii mureau de ciudă. Demonii erau alungați, iar Celui ce le porunca, oamenii îi întindeau curse; leproșii erau curățiți, schiopii umblau, surzii auzeau, orbii vedeau, iar binefăcătorul era prizonit. În cele din urmă au osândit la moarte pe Dătătorul vieții; au bătut cu biciul pe izbăvitorul oamenilor, și au judecat la moarte pe Judecătorul lumii.” (Sfântul Vasile cel Mare, „Despre invidie”, P.G.31.377-C. trad. I Coman)

Iar Iisus și pentru aceștia s-a rugat Tatălui de iertare. Iubirea aceasta de oameni, așa cum sunt, și care n-a avut niciodată vreo umbră de cădere, l-a pricinuit lui Iisus o cruce neasemănat mai grea, pe care-o poartă și de care se ținutește cu fiecare din răutățile noastre „de fiecare zi”, până la sfârșitul lumii. Și noi suntem printre iudeii care-L pironeau pe cruce, fiecare în veacul său, pentru că Iisus e în toate veacurile.

Modelul, desăvârșirea lui Iisus în ascultare și în lepădarea de Sine, pentru iubirea de oameni, a ridicat între creștini șirul fără număr de cuvioși și buni biruitori mucenici, care, pentru dragostea Lui, erau fericiți să sufere și ei chinuri înfricoșate de la necredincioșii vremilor lor.

Iată nebiruita armă: lepădarea vieții noastre pe cruce, care a făcut pe Sfinți. De dragostea lui Iisus nu-i mai putea despărți nimic: nici frica de moarte, nici dragostea de viață. Aceștia, sfinții, s-au arătat mai presus, nu numai de durere și plăcere, ci au covârșit și moartea și viața. În ei se întâmpla și moartea și învierea lui Iisus.

Nouă, neputincioșilor, deși cugetăm ale lumii și ale vieții în calea păcatelor, încă nu ne-a îndesat nimeni cununa de spini peste steaua din frunte și nu ne-a bătut nimeni piroanele în tălpi.

La noi nu sunt semnele sfinților.

Dar zic însă - Providența ție hotărârea noastră -: cine vrea să urmeze lui Iisus și să se

asemene cu El, în cruce să se asemene, și, cât poate cuprinde firea omenească, asemenea va fi!

Prislop,
27.III.949

SURZII ȘI MUȚII

- 17 -

Iată ce lucruri deosebite se pot petrece deodată:

Sus, pe Muntele Taborului, lumina dumnezeiască izbucnea dinlăuntrul lui Iisus, în strălucire orbitoare, până și-n albul hainelor și în azurul Cerului.

Ochiul omenească nu rabdă strălucirea soarelui, decum să poată răbda strălucirea lui Dumnezeu. Iacov, Petru și Ioan, de spaima Schimbării la Față căzură la pământ, ca niște morți. Totuși vederea luminii dumnezeiești îi făcea fericiți, cât se gândeau să o închidă în trei colibi, pentru Iisus, Moise și Ilie - martorii din ceea lume a dumnezeirii lui Iisus.

La poalele aceluiași munte, celălalt fiu al lui Dumnezeu - omul - un tată își aducea dezastrul sufletesc al fiului său.

Mari și curate bucurii ne fac copiii. Poate cele mai mari dintre bucuriile omenești. Dar tot copiii pot și zdrobi cel mai tare inima părinților, când aceștia nu sunt sănătoși, când nu au mintea întreagă, când duc o viață răătăcită, sau sfârșesc viața într-o fărâdelege.

Pe vârful muntelui lumina transcendenței.

La poalele muntelui mizeria imanenței, dezastrul neființei, caricatura existenței; absurdul chinuitor al păcatului, un suflet dărâmat în surzenie și muțenie, un sistem nervos pradă epilepsiei.

Momente, la poalele muntelui:

1. Cărturarii pricinindu-se cu apostolii, cu prilejul epilepticului. Când nu pot oamenii nimic, ceva totuși pot: se iau la pricină. Neputința nu tace.

2. Iisus îi întreabă și El. Tatăl copilului îi prezintă diagnosticul bolnavului și diagnosticul apostolilor: neputința lor.

3. Iisus desăvârșește diagnosticul, mai întâi al ucenicilor, adăugând că mai mare rău decât suferința e lipsa de credință.

În fața acestui rău Iisus mărturisește că și-a pierdut răbdarea.

4. Iisus ia informații despre copil de la tatăl său, dar ia și temperatura scăzută a credinței acestuia.

5. „De poți crede, toate sunt cu puțință credinciosului.”

6. Tatăl, surprins în slăbiciunea sa, se depășește pe sine și mărturisește cuvintele minunate: „Cred Doamne, ajută necredinței mele!”

7. După această mărturisire: și a neputinței omului și a dumnezeirii lui Iisus, are loc minunea.

*

Tânărul din Evanghelie era un bolnav declarat.

Dar sunt tineri, surzi și muți, dinspre cuvântul lui Dumnezeu, crezându-se, în părerea lor, perfect sănătoși: Surzi la sfatul părinților. Surzi la chemarea Bisericii. Surzi la glasul conștiinței.

Pentru ei:

Cerul este mut; nu le spune nimic.

Viața este mută; n-are nici un ideal.

Ei sunt muți: nu mărturisesc decât pământul.

De la un așa suflet la un așa trup se ajunge.

Oare la sfârșitul lucrurilor se va găsi cineva să creadă puternic în Dumnezeu, pentru tămăduirea lor?

Prislop,
3.IV.949

MARIA EGIPTEANCA

- 18 -

Prea fericitul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului, ne asigură de adevărul celor scrise chiar de el: „iară dacă unii nu vor crede, Dumnezeu să le fie milostiv, că aceia se uită numai la slăbiciunea firii omenești”, pierzând din vedere puterea lui Dumnezeu.

Avva Zosima, bărbat îmbunătățit, dintr-o mănăstire din Palestina e ispitit de gândul desăvârșirii, la care se credea a fi ajuns. Deci voia să știe dacă se mai află oarecine pe pământ să-l întreacă?

Cineva îl îndreaptă la o mănăstire lângă Iordan.

Acolo se potrive obiceiului călugărilor, care în postul mare aveau o petrecere prin pustie, împrăștiți.

Zosima intră în adâncul pustiei, cale de 20 de zile de mers.

Vede pe cineva, mergând, mai mult ca o nălucă, cu părul alb, cu înfățișarea arsă de soare. Fuge Zosima după arătare. Arătarea îl oprește, spunându-i pe nume: „Părinte Zosima, dă-mi o haină să mă acopăr, că-s femeie”. I-a spus că-i și preot. Mult s-au târguit, din smerenie, pentru blagoslovenie, care să o dea.

Femeia se ruga în aer.

Zosima a avut gând de sminteală, că-i duh rău, care se prefăce că se roagă. Femeia i l-a descoperit și l-a rugat s-o creadă că-i femeie păcătoasă, dar întărită cu sf. Botez.

Avva Zosima o leagă cu jurământ să-și spună viața.

O viață începută greșit... Egipteană de neam, fugită de la părinți de la 12 ani, petrecând în Alexandria, pentru destrăbălări publice cu toți derbedeii vieții... Așa a petrecut 17 ani... „Dar nu luam bani; aveam numai poftă nesățioasă și o dorință neînfrânată de-a mă tăvăli în noroi. Acesta socoteam că e scopul vieții!”

Norod de bărbați libieni... se duceau la Ierusalim la praznicul, atunci instituit, al Înălțării sf. Cruci. Între ei a făcut câțiva destrăbălări pe drum.

La Ierusalim n-a putut intra nicidecum în Biserică. Ceilalți intrau fără nici o împiedecare; ea nu putea. O putere o oprea.

Și-a dat seama în curtea Bisericii că noroiul faptelor ei n-o lasă. Vede o icoană a Maicii Domnului. Se făgăduiește să-și schimbe viața.

Atunci a intrat neîmpiedecată, învrednicindu-se de vederea sfintei Cruci.

-, „Treci Iordanul și bună odihnă vei afla!” I-a spus un glas.

Un om îi dă trei monede cu care cumpără trei pâini.

- Care-i calea la Iordan? (Ultimele vorbe cu oamenii); călătoria.

17 ani de lupte cumplite cu gândurile curviei, ca și cu niște fiare sălbatice. Dorințe de carne, vin, desfătări, cântece drăcești, etc.

Alergă cu mintea la icoana pe care o văzuse. O lumină sfârșea lupta. Suferința frigului și a arșitei.

În convorbire strecură și citate din Scriptură, mirând pe Zosima. L-a legat să nu spună nimănui nimic.

-, „La anul să vii, dar nu după rânduiala mănăstirii, ci în ziua Cinei celei de Taină, aducând Sfânta Împărtășanie. Stai cu Ea pe țărmul Iordanului. Eu voi veni să mă împărtășesc. O doresc cu dragoste nestăpânită.”

Zosima se mârnea de lungimea anului.

Un potir mic cu Sfânta Împărtășanie. O așteptare cu pocăință. Femeia vine, în sfârșit, însemnând Iordanul cu sfânta cruce, și-l trece.

Împărtășirea. Trecerea Iordanului iarăși în pustie.

Peste un an iarăși plecarea călugărilor în pustie.

Zosima se ruga s-o regăsească. A găsit-o moartă, cu o însemnare scrisă pe pământ: „Îngroapă, Părinte Zosima, în acest loc, trupul smeritei Maria. Dă țărâna țărânei. Roagă-te mereu către Domnul pentru mine. M-am săvârșit în luna lui aprilie, după romani, chiar în noaptea patimii mântuitoare, după împărtășirea Cinei celei de Taină și dumnezeiești”.

Scrisoarea n-o ștersese vântul, deși trecuse un an peste ea.

Zosima a aflat și numele cuvioasei. A aflat că îndată după împărtășire, într-o noapte, a săvârșit calea obișnuită de 20 de zile; ea a făcut-o într-un ceas.

Un leu i-a venit Avvei în ajutor, săpând groapa cuvioasei.

Deci e cu puțință corectarea unei vieți greșite.

Vârsta nepriceperii pune păcatul ca sens al vieții sale. Dumnezeu te aduce la cale, la sens.

Este o cumpănă de ispășire a relexor: 17 ani de pofte păcătoase, căutate cu nesaț, aduc - pentru cine vrea să se mântuiască - 17 ani de lupte chinuitoare cu stăvilirea lor.

Sfânt să fii - și încă dintre cei întocmai cu Apostolii - și nu pleci din lumea aceasta fără să te spovedești curat, și nu pleci fără sfintele Taine.

Iată o femeie, care a smerit pe Avva Zosima.

Și iată un model de încurajare pentru orice inimă zdrobită de păcat sau cu cârma vieții ruptă și fără Sensul vieții.

Lipește-te de Dumnezeu, de Maica Preacurată și viața ta se va umple de sens.

Prislop,

10.IV.949

FLORIILE

- 19 -

Faima învierii lui Lazăr străbătuse toată Iudeea și o aflaseră toți pelerinii care veniseră în Ierusalim și împrejurimi, pentru praznicul iudeilor, al Paștilor. Toți voiau să vadă pe Iisus și pe Lazăr.

Deci când toți cei simpli fericeau pe Iisus, cărturarii și fariseii se umpleau de venin, vrând să-L omoare și pe Iisus și pe Lazăr.

Momentele acestea le-a ales Iisus începătură a pătimirii Sale.

Cei simpli și curați, aflând că Iisus vrea să vie în Ierusalim s-au hotărât să-L primească deosebit de până acum.

Iisus le-a prețuit dragostea. Și-a împrumutat un asin - că era sărac. (În tot răsăritul asinul are cinstea pe care o are la noi oaia.)

Aceasta e intrarea triumfală în Ierusalim.

Toată gloata aceasta, noroadele, aveau o bucurie ca niciodată. Numai fariseii nu se bucurau, ci bucuria tuturor le învenina și mai rău inima.

Nici Iisus nu se bucura, dar cinstea bucuria pe care o vedea. Toți care-L cunoșteau în Ierusalim ieșiseră întru întâmpinarea Lui. În Ierusalim rămăseseră numai cei ce nu-L cunoșteau. Aceștia îl primesc rece și cu suspiciuni.

Dar și Iisus i-a provocat.

A mers la Templu și l-a găsit prefăcut de slujitorii lui în „peșteră de tâlhari”.

„Tâlharii” negustoreau suferințele și păcatele poporului. Compromiteau și pe Dumnezeu și suferința. Mai marii și mai micii Templului „tâlhăreau” poporul obidit speculându-i suferințele în numele lui Iehova. Zarafii făceau bursă neagră. Aceștia erau slujitorii lui Mamona. Parcă acum erau anume toți adunați în ziua aceea la Templul din Ierusalim.

La toți aceștia Iisus a luat biciul.

E și o minune în această sfântă mânie; mulțimea zarafilor, a negustorilor de porumbei, găinari, geambași de miei și boi, toți, fără deosebire, fug în dezordine, înfricați de-un Om.

Conștiința lor pătată nu le da nici o rezistență.

Gestul lui Iisus a infuriat pe mai marele Templului, pe bătrâni, cărturari și farisei, care s-au sfătuit: „Cu orice preț trebuie să-L ucidem fiindcă mulțimea se ia după El”. Când aceștia se sfătuiau să-L ucidă, orbii și șchiopii se apropiau de El în Templu și i-a vindecat. Iar copiii - copiii crescuți de Templu, au venit cu ramuri în mâini, cântându-I „Osana, Fiul lui David!”

Acesta-i faptul impresionant, că singuri copiii, orbii și șchiopii și ucenicii Săi L-au primit pe Iisus în Templu, cu credință și cu dragoste. Auzind copiii, iarăși s-au infuriat iudeii.

„- Spune-le să tacă!”

„- N-ați citit în Profeți: «Am pus laudele în gura pruncilor și a celor ce sug?»”

Cu acestea Iisus a părăsit Ierusalimul.

Cu ziua aceasta încep patimile Domnului.

În tot entuziasmul general Iisus tăcea, dacă nu chiar plângea. Poporul acesta, care-L primea cu aclamații de Împărat, peste trei zile va fi cumpărat de farisei pe nimic să strige lui Pilat:

„Răstignește-L!!!”

Poporul, laș și fricos, nu pricepe prețul iubirii și o dă răstignirii.

Intrarea lui Iisus în sufletul nostru, să nu fie ca acea intrare în Ierusalim. Templul conștiinței noastre să nu fie o peșteră de tâlhari, că atunci sigur și noi vom vocifera în curtea lui Pilat: „Răstignește-L!!! Slobozește-ne pe Baraba!”

De aceea ne-am curățit Ierusalimul și Templul din Ierusalim: conștiința, făcându-ne iarăși copii, singurii care L-au primit în Templu.

Copilăria: singura noastră vârstă care primește pe Iisus.

Deci, copiii mei, care primiți astăzi pe Iisus în Sfânta Împărtășanie, rămâneți întru dragostea mea, care e dragostea lui Iisus.

Prislop,
17.IV.949

MOARTEA CARE DOBÂNDEȘTE ÎNVIEREA

- 20 -

Aproape n-aș putea spune când S-a smerit Dumnezeu mai mult înaintea omului: când S-a răstignit pe cruce, sau când S-a pogorât din Slava Lui de Dumnezeu, întrupându-Se în biata fire omenească.

Făcându-Se om se face carne, cu toate înclinațiile ei. Dar Iisus n-a ascultat de ele de toate. Înclinarea senzuală a fost biruită, ca să trebuiască a fi biruită și de noi. Aceasta se petrece în viață prin neîncetata lepădare de sine, prin crucea noastră cea de fiecare zi - cât abia de rămân zile neumbrite de tristețe - și desăvârșit se biruie prin moarte. Așa se restabilește temelia cea străveche.

Prin moartea pe cruce trupul se purifică și ajunge expresie și mijloc direct al Duhului

dumnezeiesc, devine adevărat trup spiritual al Dumnezeuului-Om, înviat.

Tot așa și noi, ne rugăm lui Dumnezeu să ne curățească viața de întinăciune. El ne trimite câte-o răstignire în fiecare zi, câte-o săptămână a patimilor, câte-o viață pe cruce, iar noi, în nepriceperea noastră, neștiind căile lui Dumnezeu, ne rugăm mai cu foc să ne scape de cruce. Iisus n-a făcut așa; nici noi să nu facem.

S-ar putea spune că Iisus S-a născut pe cruce.

Toată viața lui Iisus a fost ca atare. Iar din cea mai grea cruce: moartea, a izbucnit și biruința cea mai mare: învierea sau omorârea morții. Căci Iisus o biruise în viață; iar cu moartea Sa, cea de bună voie a biruit-o și pentru toți oamenii, de la începutul până la sfârșitul lumii.

Cu Învierea lui Iisus avem cheazășia că vom învia și noi, ca Iisus, căci El e începătorul, pentru noi, în toate.

Altă mărturie a veșniciei noastre, mai tare ca aceasta, nu ne-a dat nimeni.

Poate că tocmai fiindcă e cea mai tare, uluiește obișnuitul în care dormim, și poate tocmai de aceea nu îndrăznim să credem în învierea noastră. Iar fără această credință, viața noastră parcă n-are sens, nici scop în sine, tare-i decolorată și neliniștită.

Creștinismul se întemeiază și dăinuiește pe Întemeietorul său: pe învierea Lui din morți, ultimul cuvânt.

Noi suntem care de obicei cădem din creștinism, iar nu creștinismul. Noi cădem, nu Iisus. Minciuna iudeilor n-a surpat învierea lui Iisus. Dumnezeu nu cade. Dar căzând noi din creștinism ni se pare că a căzut creștinismul, ni se pare că a căzut altcineva nu noi.

Sunt foarte strânse: moartea cu învierea. Multora li se pare că se isprăvește totul cu mormântul. Creștinul însă își scrie pe crucea de la căpătâi: „Aștept învierea morților”.

Credinciosul nu se teme de moarte, fiindcă a desființat-o Iisus. Iisus i-a schimbat sensul, întorcându-i altfel rostul. Acum, moartea pentru credincios e ultimul botez, ultima curățire a vieții.

Suntem în gândirea Sf. Pavel, spunând că botezul nostru, prin care am intrat în creștinism, se desăvârșește cu botezul cu care s-a botezat Iisus; și că sfânta noastră împărtășanie se împlinește cu paharul pe care l-a băut Iisus.

Spre aceste sfârșituri: Botez și Pahar - convingeri ca munții - firește că trebuie nevoie, trebuie virtuți. Dar unde sfârșesc virtuțile, unde duc?

Ele nu sunt scopuri în sine. Nu urmărim virtuțile pentru ele însele; ele sunt mijloace pentru dobândirea Adevărului. Și Dumnezeu e Adevărul.

Așa înțelese virtuțile, cu acest rost urmărite, ele duc pe om până la moartea pentru Adevăr, ceea ce e înviere. Că a-ți primejdi viața pentru Dumnezeu și oameni, nu poate fi moarte, chiar trecând prin ea, ci cu atât mai vârtos înviere și bucurie a învierii.

De ce nu ne temem noi de moarte?

Pentru a răspunde la întrebarea aceasta mă folosesc de învățătura celui dintre sfinți, Părintelui nostru Maxim Mărturisitorul, despre răsturnarea rostului morții.

Sfântul ne învață că: de unde, înainte de răstignirea lui Iisus moartea era o pedeapsă dată firii, după pogorârea lui Iisus în împărăția morții, și stricarea ei, Iisus i-a răpit pe toți morții, care erau dreptii Vechiului Testament, și a întors moartea asupra ei însăși, asupra păcatului, și nu mai mult asupra firii omului.

Omul a fost renăscut în Iisus, iar morții nu i s-a mai dat decât păcatul lui.

Primul dintre oameni care a fost sustras morții, a fost tâlharul de pe cruce, care a intrat în Împărăția Vieții „astăzi” (- „vei fi cu Mine în Rai !”) adică din însăși această viață. Cu stricarea împărăției morții, cu deschiderea Împărăției Cerurilor, sensul morții s-a schimbat, dintr-o pedeapsă într-o binefacere. De acum moartea nu mai e o pedeapsă dată firii, ci o pedeapsă dată păcatului. Iar la aceasta ne învoim din toate puterile. De aceea nu ne temem de moarte. Dacă viața noastră a fost o viață a lui Iisus, nici moartea

noastră nu va fi deosebită. Căci zice sfântul Pavel: „Toți cei ce vor să trăiască viața în Hristos, prizonieri vor fi!”

Dar credința a fost superioară celor mai înfricoșate chinuri. Organic, chinuri de moarte, îngrozitoare, se dovedeau neputincioase în fața vieții sfinților. Ei nu mureau când voiau muncitorii, ci când voia Dumnezeu. Așa ca și Iisus: că deși oricare dintre chinurile prin care a trecut, omeneste puteau să-L scoată din viață, totuși a supraviețuit tuturor, și a murit când a împlinit toate cuvintele grăite prin Prooroci. Precum la Iisus așa și la sfinți vedem, de nenumărate ori, această superioritate a credinței asupra morții, când mucenicii supraviețuiau focului, strivirii între pietroaie, mutilărilor celor mai îngrozitoare, trebuind - spre a pune capăt rușinii pe care o mâncau prizonierii - să le taie capul cu sabia.

Tot șirul sfinților mucenici au biruit moartea, că i-au știut neputința și n-au fugit de ea, când împrejurarea le-a îmbiat-o. Ei au biruit moartea, ca moarte.

Iată în ce înțeles primim moartea, ca o eliberare, ca o ultimă spălare a vieții, un câștig al morții lui Iisus și o arvună a învierii Sale, premiza și concluzia tuturor învierilor.

Iată câtă înviere e în crucea noastră cea de toate zilele; câtă înviere e în săptămâna patimilor noastre, care e viața aceasta toată. Iar de vom fi vrednici și de asemănarea cu Iisus, aceasta numai din acestea se dovedește.

Deci viața noastră în Hristos și viața lui Iisus în noi ne duc de la chip la asemănare, de la început până la sfârșit. Iar a trăi pe Hristos, e a învia din morți!

Slavă Învierii Tale, începătura învierii noastre!

Prislop,
25.IV.949

CUVÂNTAREA DESPRE PLOAIE

- 21 -

Mersul vremii atârână de mersul purtării.

Deci dacă ne vom înțelege cum trebuie asupra acestui lucru, veți vedea vremea umblând bine; iar dacă voi nu veți schimba purtarea spre bine, mi-am răcit gura degeaba și ne-om usca de secetă.

Știu din Scripturi, că de înțelesul oamenilor cu povățuitorii lor atârână multe, pe care le trimite Dumnezeu de sus, de la cârma lumii și a lucrurilor, sau le oprește. „Că de se vor învoi doi sau trei laolaltă întru numele Meu, orice vor cere de la Tatăl, Eu voi face lor.”

De aceea ați și venit, ca să cerem ploaie de la Dumnezeu.

Seceta e un necaz care ustură pământul, dar seacă și curajul omului. E un chip mai aspru prin care Dumnezeu cheamă pe oameni la îndreptare. „La necaz, cheamă-Mă pe Mine, zice Domnul, și-ți voi ajuta ție!” - Și cum putem chema pe Dumnezeu?

Îl putem chema și cu gura și cu rugăciunea, dar cea mai ascultată chemare a lui Dumnezeu - să știți - e schimbarea purtării: sfințirea vieții.

A-ți face viața mai curată, a te libera de păcat, o poți face în orice vreme. Nimeni nu te oprește, creștine, să te faci mai bun, mai curat și mai cuminte. „Drept aceea când cineva nu e liber de păcat, să nu pună vina pe altcineva, să nu pună vina pe stat sau pe împrejurări, ci pe sine însuși, pe lipsa tăriei sale de credință, pe lipsa dragostei sale de Dumnezeu. Că întotdeauna cei ce au trăit în păcat au pus vina pe alții. Aceștia-s mereu cu cârteala pe buze” (Pastorală de Paști, I.P.S. Nicolae Bălan, Sibiu 1949).

Dar ascultați un schimb de cuvinte între Dumnezeu și oameni. Odată oamenii I s-au plâns că tare o duc greu cu necazurile, cu lipsurile și cu păcatele.

- Drept ați zis, fiilor, că o duceți greu cu păcatele; deci dacă o duceți greu cu păcatele,

nu le mai faceți!...

Omul se roagă lui Dumnezeu să-l scape de necazuri, iar Dumnezeu se roagă de oameni să-și schimbe purtările. Socotiți și voi, care de cine să asculte întâi?

Să nu dați vina pe Dumnezeu că El ne usucă pământul de sub picioare și vlaga din oase. Să nu-l faceți nedreptatea aceasta.

Toate necazurile noi ni le-am pricinuit, cu păcatele noastre, și ele sunt urmări și plată îndesată pentru păcate, până vom înțelege la ce înblăteală ne duc de nas, ca să ne săturăm odată de ele!

Iar precum că necazurile vieții sunt un grai mai aspru al lui Dumnezeu cu oamenii, iată ne stau mărturie cuvintele Scripturii. Sunt 3500 de ani de când s-au scris cuvintele acestea, dar mereu rămân dovada, că noi silim pe Dumnezeu să ne bată:

Levitic, 26:

Binecuvântarea și blestemul

„Să nu vă faceți idoli, nici chipuri cioplite; nici stâlpi să nu vă ridicați; nici pietre cu chipuri cioplite cu dalta să nu vă așezați în pământul vostru, ca să vă închinați la ele, că Eu sunt Domnul Dumnezeu vostru. Zilele de odihnă ale Mele să le păziți și locașul Meu cel sfânt să-l cinstiți, că Eu sunt Domnul.

De veți umbla după legile Mele și de veți păzi și plini poruncile Mele, vă voi da ploaie la timp, pământul și pomii își vor da roadele lor. Treieratul vostru va ajunge până la culesul viilor, culesul viilor va ajunge până la semănat; veți mânca pâinea voastră cu mulțumire și veți trăi în pământul vostru fără primejdie. Voi trimite pace pe pământul vostru și nimeni nu vă va tulbura; voi goni fiarele sălbatice și sabia nu va trece prin pământul vostru. Veți alunga pe vrăjmașii voștri și vor cădea uciși înaintea voastră. Cinci din voi vor birui o sută și o sută din voi vor goni zece mii și vor cădea vrăjmașii voștri de sabie înaintea voastră.

Căuta-voi spre voi și vă voi binecuvânta; veți avea copii, vă voi înmulți și voi fi statornic în legământul Meu cu voi. Veți mânca roadele vechi din anii trecuți și veți da la o parte pe cele vechi pentru a face loc celor noi. Voi așeza locașul Meu în mijlocul vostru și sufletul Meu nu se va scârbi de voi. Voi umbla printre voi, voi fi Dumnezeu vostru și voi poporul Meu. Eu sunt Domnul Dumnezeu vostru, Cel ce v-am scos din pământul Egiptului, ca să nu mai fiți robi acolo; am sfărâmat jugul vostru și v-am povățuit cu fruntea ridicată.

Iar de nu Mă veți asculta și de nu veți păzi aceste porunci ale Mele, de veți disprețui așezămintele Mele și de se va scârbi sufletul vostru de legile Mele, neîmplinind poruncile Mele, și călcând legământul Meu, atunci și Eu am să Mă port cu voi așa: Voi trimite asupra voastră groaza, lingoarea și frigurile, de care vi se vor secătui ochii și vi se va istovi sufletul; veți semăna semințele în zadar și vrăjmașii voștri le vor mânca. Îmi voi întoarce fața împotriva voastră și veți cădea înaintea vrăjmașilor voștri; vor domni peste voi dușmanii voștri și veți fugi când nimeni nu vă va alunga.

Dacă nici după toate acestea nu Mă veți asculta, atunci înșeptit voi mări pedeapsa pentru păcatele voastre. Voi frânge îndărătnicia voastră cea mândră și cerul vostru îl voi face ca fierul, iar pământul vostru ca arama. În zadar vă veți cheltui puterile voastre, că pământul vostru, nu-și va da roadele sale, nici pomii din țara voastră nu-și vor da poamele lor.

Dacă și după acestea veți umbla împotriva Mea și nu veți vrea să Mă ascultați, atunci vă voi adăuga lovituri înșeptit pentru păcatele voastre; voi trimite asupra voastră fiarele câmpului, care vă vor lipsi de copii; vor prăpădi vitele voastre și pe voi vă voi împuțina așa, încât se vor pustii drumurile voastre.

Dacă nici după aceasta nu vă veți îndrepta, împotrivindu-vă Mie, atunci și Eu voi veni

cu mânie asupra voastră și vă voi lovi înșeptit pentru păcatele voastre. Voi aduce asupra voastră sabie răzbunătoare, ca să răzbune legământul Meu. Iar dacă vă veți ascunde în orașele voastre, voi trimite asupra voastră molimă și veți fi dați în mâinile vrăjmașului. Pâinea, care vă hrănește, o voi lua de la voi; zece femei vor coace pâine pentru voi într-un cuptor și vor da pâinea voastră cu cântarul și veți mânca și nu vă veți sătura.

Dacă nici după aceasta nu Mă veți asculta și veți păși împotriva Mea, atunci și Eu cu mânie voi veni asupra voastră și vă voi pedepsi înșeptit pentru păcatele voastre; veți mânca din carnea fiilor voștri și din carnea fiicelor voastre. Dărâma-voi înălțimile voastre și voi strica stâlpii voștri; trupurile voastre le voi prăbuși sub dărâmăturile idolilor voștri și se va scârbi sufletul Meu de voi. Orașele voastre le voi prefăce în ruine, voi pustii locașurile voastre cele sfinte și nu voi mirosi miresmele plăcute ale jertfelor voastre. Pustii-voi pământul vostru așa încât să se mire de el vrăjmașii voștri care se vor așeza pe el; iar pe voi vă voi risipi printre popoare; în urma voastră Îmi voi ridica sabia și va fi pământul vostru pustiu și orașele voastre dărâmate. Atunci pământul se va bucura de odihnele sale în zilele pustiirii lui; când voi veți fi în pământul vrăjmașilor voștri, atunci pământul vostru se va odihni și se va bucura de odihna lui. În toate zilele pustiirii lui el se va odihni cât nu s-a odihnit în zilele de odihnă ale voastre, când locuiați voi în el. Celor ce vor rămâne dintre voi le voi trimite în inimi frica în pământul vrăjmașilor lor; până și freacă de frunzei ce se clatină îi va pune pe fugă și vor fugi ca de sabie și vor cădea când nimeni nu-i va alunga. Se vor călca unul pe altul, ca cei ce fug de sabie, când nimeni nu-i va urmări și nu veți avea putere să vă împotriviți vrăjmașilor voștri.

Veți pieri printre popoare și vă va înghiți pământul vrăjmașilor voștri. Iar cei ce vor rămâne din voi se vor usca pentru păcatele lor în pământurile vrăjmașilor voștri, se vor usca și pentru păcatele părinților lor. Atunci Își vor mărturisi fărădelegile lor și fărădelegile părinților lor, cum au săvârșit ei nelegiuiri împotriva Mea și au pășit împotriva Mea. Pentru care și Eu am venit cu mânie asupra lor și i-am adus în pământul vrăjmașilor lor; atunci se va supune inima lor cea netăiată împrejur și vor suferi ei pentru nelegiuirile lor. Și Eu Îmi voi aduce aminte de legământul Meu cu Iacov, de legământul Meu cu Isaac, și de legământul Meu cu Avraam Îmi voi aduce aminte și de pământ Îmi voi aduce aminte.” (Levitic 26,1- 42)

Din locul Scripturii, pe care vi l-am citit, ați tot auzit despre „poruncile Mele”. Să știți că poruncile mele sunt poruncile vieții,- și voi aveți multe greșeli față de viață: față de viața voastră, față de viața copiilor voștri - viitorul neamului.

Dacă scrie că numai sufletul dreptilor odihnește pe Dumnezeu, închipuiți-vă cât se chinuiește în sufletul păcătoșilor? Cât se chinuiește Dumnezeu într-o dărâmătură de om. La câtă umilință supun oamenii chipul și asemănarea lui Dumnezeu! (Nicăieri n-am văzut atâta dărâmare în firea omenească, pre cât am găsit prin părțile acestea). Prin urmare nicăieri atâta piedecă în calea mersului vremii ca pe-aici. Trei păcate sunt grozav de grele pe aici. (Cruț urechile copiilor și păstrez secretul lor. Conștiința fiecăruia are cuvântul.)

Dacă nu ascultați de conștiință, ascultați cuvântul mai răspicat al Scripturii. Dacă nu ascultați nici cuvântul Scripturii, așteptați, din nou, împlinirea lui. Dar tot e mai bine să nu mâniați pe Dumnezeu, ci să vă întoarceți.

- Ceea ce mă rog să vă ajute!

Prislop,
1.V.949

MIRONOSIȚELE

- 22 -

Azi e o Evanghelie deosebită. N-are nici o idee nouă. Mântuitorul lipsește din ea; lipsesc Apostolii; lipsește cuvântul Domnului chiar, - dar totuși ceva este:

- Sunt roadele propoveduirii Domnului. Câteva femei: Maria Magdalena, Maria lui Iacov și Salomeia, ducând mir de mult preț, dragoste pentru Iisus, pe care-L știau în mormânt, recunoștința pentru învierea lor din păcat.

Erau clipe de groază, în care orice îndrăzneală în legătură cu Iisus se putea pedepsi cu moartea. Chiar unul din ucenicii Lui se lepăda cu jurământ că nici nu L-a cunoscut pe Iisus.

Părea, pentru o clipă, că s-a terminat cu creștinismul.

Prigoana începuse.

Dar vine îndrăzneala de unde nimeni n-ar fi bănuț: de la niște femei.

Acestea sunt mironosițele (purtătoare de mir) care au ridicat, primele, steagul creștinismului, vestind Învierea Domnului.

Ele iubeau pe Iisus, fiindcă El le-a ridicat la noua concepție despre viață. Aceasta le-a adus pe urmele Lui. Iar El le-a făcut primele vestitoare ale Învierii.

Faptul Învierii Domnului a frânt toată protivnicia, a înlăturat toată îngrozirea din calea lor.

- Ce-au cunoscut ele în Iisus?

- Iubirea divină care le-a purificat viața, le-a înnoit sufletul, le-a transfigurat existența. O iubire care străbate în adâncuri, care răscolește toată ființa, care creează din nou.

Această iubire a crescut și în sufletul lor.

Această iubire le-a făcut, din femei slabe, fricoase, mai tari decât toate potrivniciile lumii, le-a făcut mai tari ca moartea, de care nu se mai temeau.

La aceste însușiri duce Iisus pe oricine care se întâlnește cu El. Aceste însușiri sunt cele ce fac pe omul nou, renăscut din Dumnezeu, un vestitor al Învierii.

Femeile mironosițe au fost învrednicite de Dumnezeu să fie primele vestitoare ale Învierii lui Iisus, ale nașterii din nou a omului; - și au corespuns.

Mărturie mai stau de-a lungul veacurilor și toate sfintele fecioare, care și-au închinat viața lui Iisus; stau mărturie toate mucenițele, care L-au mărturisit prin suferință și moarte - și prin ce putere, ar fi trecut toate acestea, dacă nu prin iubirea ce-o aveau de Iisus. Aceasta-ți dă bucuria care întrece frica pe care-o are firea de chinuri.

Stau mărturie a învierii toate mamele creștine, care au adus copiii lor, ce s-au făcut stâlpi ai Bisericii lui Hristos, mucenici ai creștinătății, suflete de eroi și sfinți.

Prin rugăciunea sfintei Elena s-a încreștinat Constantin cel Mare, împăratul roman și imperiul roman.

Prin rugăciunea Clotildei s-a încreștinat Clodius și poporul francilor.

Prin rugăciunea Nonei s-a încreștinat Iveria (Georgia).

Macrina e bunica, iar Emilia e mama sfântului Vasile cel Mare. Antusa e mama sfântului Ioan Gură de aur, iar Monica e mama fericitului Augustin.

Maria Magdalena

Era o mare stricată a vremii. Nimeni nu-i rezista. Frumoasă era; un șarpe de aur, încolăcit pe brațul gol, îi mărea vrăjirea; bogată încă era. Cu lumea mare stătea bine; toți i-au căzut la picioare.

A auzit de Iisus lucruri deosebite decât despre ceilalți bărbați ai lumii. Un dor trufaș de a-L cunoaște i-a încolțit în inimă.

A vrut să-L ispitească pe Iisus.

S-au întâlnit.

Dar nu s-a putut apropia de El.

Iisus o privea din oarecare depărtare, așa cum privește Dumnezeu, nu cum privește bărbatul.

În fața sfințeniei dracii ei nu pot nimic. O părăsesc unul câte unul, până la șapte - zice Evanghelia. Erau cele șapte păcate de căpetenie, care strică firea omenească.

Când aceștia au părăsit-o, cade umilită în genunchi, având alt cuget, altă față, altă ținută. Și, rușinată, se acoperă cât poate mai bine cu haina romană, ce-o avea aruncată peste umăr.

Iisus nu i-a aprobat păcatele, n-a osândit-o, n-a mustrat-o, n-a lepădat-o; nu i-a vorbit, dar nici n-a tăcut. I-a grăit în conștiință.

În fața lui Dumnezeu te pierzi pe tine. Dar te regăsești în El, așa cum nu te-ai cunoscut niciodată, dar cum, poate că ai dorit întotdeauna.

În fața lui Iisus revii la firea ta adevărată - și te aduce iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Altfel iubește Dumnezeu de cum iubește omul.

Omul amesteca iubirea cu plăcerea și asta-i decăderea lui. Iubirea lui Dumnezeu te ridică deasupra ta, te crește la mărimi sufletești nebănuite, până prinzi, între oameni fiind, asemănare dumnezeiască.

Iisus s-a întâlnit apoi cu această Marie Magdalenă în Betania, satul surorilor lui Lazăr, în casa lui Simon fariseul.

Aci adusesse ea altceva lui Iisus, decât prima dată. Acum aduse un vas frumos cu mir de mult preț. Transformarea ei sufletească a făcut-o să-L caute pe Iisus, - de data aceasta cu o iubire sfințită de pocăință - și, neavând ceva mai bun să-I aducă, I-a adus lacrimile, cu care I-a spălat picioarele și I le-a șters cu părul bogat al capului ei.

Simon fariseul, care reprezenta opinia publică, nu știa cum că Maria Magdalena era o copilă a lui Dumnezeu. De aceea începe să-L judece pe Iisus, că „dacă ar fi Acesta Prooroc, ar ști cine-i și ce fel de femeie este aceasta care se atinge de El” (Luca 7,39) și nu s-ar compromite, primind-o cu atâta dragoste.

(Ăștia-s oamenii, sau mediul social: te strică, îți ajută să te strici, se bucură că-i strici și tu, ca pe urmă tot ei să te ținutiască la stâlpul de osândă...)

Iisus a corectat această acuză necinstită, cu pilda celor doi datornici, dintre care, unul iubea mai mult pe stăpânul său, fiindcă i-a iertat o datorie mai mare.

Iată ce-a făcut Iisus pentru Maria Magdalena.

De unde oamenii, între ei, cel mai adesea nu fac decât să-și profaneze templul de lut al conștiinței, Iisus le ridică viața la înălțimea și la valoarea conștiinței: că-s fiii lui Dumnezeu și temple ale Duhului Sfânt.

Această putere a lui Iisus, această încredere pe care i-a dat-o El: iubirea Lui curată, de făptura Sa, a transformat-o dintr-o profanată a vremii, într-o mironosiță, model pentru toate vremile.

Și, din voința lui Iisus, e vestită fapta ei de iubire peste tot pământul.

O așa femeie nu se mai teme de primejdia de-a merge la mormântul lui Iisus: Iubirea ei pentru Iisus biruise frica de moarte.

De aceea iubirii i s-a dat, prima, să vestească Învierea!

Prislop,
8.V.949

ORBUL DIN NAȘTERE ȘI SUFLETELE OARBE

- 23 -

Multă vreme n-am înțeles tâlcul orbului din naștere. Nu înțelegeam explicația lui Iisus. Nu-i mirare. E mare deosebire între noi și Iisus!

Noi dăm să trecem cât mai repede pe lângă Lazării Lumii, neputând răbda suferința lor, pentru că suntem incapabili în fața ei. Bani n-avem, putere n-avem, inimă n-avem - n-avem nimic în fața suferinței. Deci, fugind de Lazări, fugim în propria noastră nimicnicie.

Așa și ucenicii, delegații noștri de lângă Dumnezeu, îl întreabă pe Iisus: „Învățătorule, cine a păcătuit, acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?”

- Când nu poți nimic, faci știință: întrebi de cauză; iar când cauza e un păcat, faci morală. Dar oricum, chiar încercuți în neputințe, încercăm o măsură preventivă. Ceea ce au pățit alții, tu poți să nu pățești, dacă ocolești greșelile lor.

Se vede că Iisus vorbea cu ucenicii despre puterea dezastruoasă pe care o au păcatele, greșelile împotriva vieții, de-a schimonosi viața omului și a o chinui în întunerecul orbiei și al altor suferințe.

Acum să vedeți deosebirea între noi și Dumnezeu. Iisus era Dumnezeu. Mulți n-au știut și nici nu vor ști aceasta.

Vindecarea minunată a orbului din naștere face dovada dumnezeirii lui Iisus și arată omului marginile puterii și științei sale.

Noi ocolim Lazării. Iisus îi cunoștea și-i chema la Sine. Cunoștea pe Natanael, de pe când era copil mic, ascuns sub smochin, de urgia lui Irod. Cunoaște acum pe orbul acesta, mai înainte de-a se naște, dezvăluindu-ne cu el o taină a lui Dumnezeu: că „nu s-a născut orb nici pentru păcatele lui, nici ale părinților săi, ci pentru ca să se arate lucrul lui Dumnezeu cu el”.

Într-o altă împrejurare Iisus se mărturisește a fi mai înainte de Avraam; într-alta, mai înainte de a fi lumea. Icoanele Îl arată pe Iisus zidind pe Adam. Și așa este: „Toate printr-Însul s-au făcut, ce s-a făcut”.

A face ochi vii din pământ și scuipat, nu mai e treabă de om, ci lucrul lui Dumnezeu. A drege niște ochi, a tăia albeața de pe ei, le mai merge și doctorilor, dar a face ochi noi - și încă din așa material, și pe care-l mai trimiți și la spălat în apa Siloamului, iar asta la un orb din naștere - aceasta a putut-o face numai Cel ce a zidit pe Adam cu mâna, din țărână.

Acesta este tâlcul tămăduirii orbului din naștere: Dumnezeu Tatăl a vrut să descopere pe Dumnezeu Fiul, ca creator al lumii și ca autor al vieții.

La această voință a Tatălui s-a aprins duhul lui Iisus; și-a însușit această voință ca o misiune a Sa în lume, așa cum e într-o lumină aprinsă însușirea de a lumina.

Cunoscând Iisus pe orb, că-i omul prin care Tatăl are să facă lumii o revelație a Fiului, ca autor al vieții, cunoscând voia Tatălui, pe care și-a însușit-o drept misiunea vieții sale pământești - model pentru noi pământenii - cu această dumnezeiască siguranță „a scuipat pe pământ și a făcut tină din scuipătură și a uns ochii orbului cu tină (adică găurile ochilor) și a zis: Mergi de te spală în scaldătoarea Siloamului! Deci s-a dus și s-a spălat și a venit văzând”.

Dar lucrul lui Dumnezeu nu se termină cu niște ochi la reparat. - Deși pentru noi oamenii, ar fi totuși un lucru convingător al dumnezeirii lui Iisus; convingător pentru simplul motiv că, până astăzi, știința a făcut aparate ca ochiul, aparatul fotografic și altele, dar știința omului n-a putut face ca viață, nici măcar un bob de grâu sau un ou de muscă.

Împărăția vieții e împărăția lui Dumnezeu.

Natura vieții, nașterea și susținerea ei, atârnă de Dumnezeu, de la creația ei până la sfârșitul lumii.

„Deschide-vei mâna Ta și toate se vor umplea de bunătați; retrage-vei mâna Ta și toate se vor usca și-n țărână se vor întoarce.”

Deci să ne cunoaștem marginile și vom recunoaște pe Dumnezeu. Faptele lui Dumnezeu, care toate-s minuni ale vieții, pun pe oameni în multe nedumeriri. Așa s-a întâmplat și cu orbul din naștere, care a căpătat vederea prin minune.

Vecinii, și cei ce-l văzuseră orb, începură primii a se nedumeri despre el; cine-o fi, el sau altcineva, care seamănă cu el? Iar el zicea: eu sunt! Oamenii nu ies ușor din nedumerire. Mărturisirea orbului despre „Omul care se cheamă Iisus” și care i-a făcut ochii din pământ nu i-a lămurit deloc. Drept aceea îl duc la interogatoriul fariseilor din Templu.

Și era sâmbătă, zi sensibilă pentru iudei. Deci de la început ancheta era sortită să iasă prost.

Iată-l din nou pe Iacov al Vechiului Testament luptându-se cu Dumnezeu.

Dar iată-l și pe orbul din naștere transformat în misionar.

Urmează un schimb de întrebări și răspunsuri despre cum a demers căpătarea vederii, precum și despre persoana care a dat vederea. Orbul apăra pe dătătorul ochilor săi; fariseii îl huleau precum că e păcătos; deși unii recunoșteau că om păcătos nu poate da vedere orbilor.

Neisprăvind nimic au chemat pe părinții orbului. Aceștia, înfricați de farisei, dau doar mărturie că acesta a fost orb din naștere, e fiul lor, dar cum vede acum și cine i-a dat vederea, ei nu știu. Se lepădă de-a mărturisi pe Dumnezeu, lăsând darul mărturisirii fiului lor „că-i în vârstă, deci însuși să grăiască despre sine”.

Jidovii se sfătuiseră să dea afară din sinagogă pe oricine care va mărturisi pe Iisus că e Mesia, adică Fiul lui Dumnezeu, așteptatul neamurilor. Asta o știau toți, și părinții orbului, de aceea au fugit de un răspuns răspicat: precum că ochi, unde nu erau din naștere, numai Dumnezeu putea să pună.

Deci au chemat a doua oară pe omul care fusese orb și-l sileau în numele lui Dumnezeu să zică rău despre Iisus, că este păcătos. N-a zis.

Din nou l-au pus să povestească vindecarea sa. Omul și-a permis atunci o întrebare care i-a înfuriat: „Acum v-am spus; au vreți să auziți iarăși? Au doară vreți să vă faceți și voi ucenicii Lui?” Auzind fariseii acestea, au sărit cu ocară pe el, grăind totuși adevărul: „Tu ești ucenicul Lui; noi suntem ai lui Moise! Pe Moise îl știm, pe acesta nu-l știm de unde este!”

În altă împrejurare au fost și mai nestăpâniți la mânie, zicând despre Iisus că-i de la diavolul. (Matei 12,24).

Așa-i firea omului păcătos: când îi lovești dracii, îți zice că tu ești drac.

La această sucită întorsătură de minte, pe care-o fac prejudecățile în capul fariseilor, și care-i oprește de-a ști pe Iisus că de unde este, omul care a căpătat vederea trupească, prin mărturisire capătă și vederea sufletească. Astfel auzim din gura lui una dintre cele mai frumoase mărturisiri: „Aceasta e minunea, că voi nu știți de unde este, iar El mi-a deschis ochii. Știm că Dumnezeu pe păcătoși nu-i ascultă, ci, de este cineva cinstitor de Dumnezeu, și face voia Lui, pe acela îl ascultă. Din veac nu s-a auzit ca cineva să fi deschis ochii celui născut orb. De n-ar fi acesta de la Dumnezeu, n-ar fi putut face nimic”.

Asta era credința: tare ca muntele, a acestui nou misionar al lui Iisus. Deci fariseii, văzând că nu pot isprăvi nimic cu el, l-au ocărât: că păcătos fiind, îi învață pe ei - dreptii - tainele lui Dumnezeu, și l-au dat afară.

Iată tragicul situației. Orbul căpăta vederea, iar fariseilor li se întunecau ochii de

mânie asupra lui și a lui Iisus. Un duh rău îi ținea de inimă ca să nu recunoască pe Iisus și să se lumineze și ochii sufletelor lor.

Iisus a tămăduit orbia ochilor, dar n-a putut tămădui orbia răutății. Orbia răutății nu are leac, dar... are pedeapsă. Să urmărim de-acum desăvârșirea vederii orbului din naștere și desăvârșirea orbiei sufletești a fariseilor.

Când a auzit Iisus că l-au dat afară din sinagogă, aflându-l, i-a zis: „Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?” Răspuns-a el și a zis: „Cine este Doamne, ca să cred într-însul?” și i-a zis Iisus: „L-ai și văzut, și e cel ce grăiește cu tine”. Iar el a zis: „Cred, Doamne. Și s-a închinat Lui”.

Omul acesta, cu care avea Dumnezeu rostul să descopere lumii pe Fiul Său ca și creator al vieții, făcându-i din tină o pereche de ochi, s-a învrednicit de la Dumnezeu, la rândul-i, de descoperirea lui Iisus ca Fiul lui Dumnezeu, prin însăși dumnezeiasca mărturisire. De puține ori, s-a descoperit Iisus pe Sine ca Fiul lui Dumnezeu: o dată samarinencii, a doua oară acestui orb din naștere și a treia oară ucenicilor, înainte de slăvitele Sale patimi.

Poate că aceasta a fost, în lumea aceasta, recunoștința lui Dumnezeu către el, pentru că a purtat cu răbdare orbia fără vină și pentru că L-a mărturisit pe Iisus „de la Dumnezeu” înaintea tăgăduitorilor Săi: că l-a învrednicit de o rară descoperire dumnezeiască.

Orb fiind și a căpăta, prin minune, o pereche de ochi, e o mare bucurie a vieții, o ieșire fericită din întunec. Ieșirea la lumina veacului acestuia. Pământean fiind și a te hotărî să mărturisești pe Dumnezeu cu orice preț și luare în derâdere, e o și mai mare bucurie, care te poate duce până la deschiderea ochiului credinței că ți se descoperă Iisus, Fiul lui Dumnezeu, Cel care e cu noi în toate zilele până la sfârșitul veacului.

A vedea pe Iisus, e o fericire care nu se aseamănă cu nici o bucurie pământească. Iar aceasta se întâmplă din când în când și din neam în neam, ca să nu se stingă dintre oameni siguranța existenței lui Dumnezeu.

Credința în Dumnezeu și mărturisirea Lui e ieșirea sufletului din întuneric în lumina dumnezeiască, ieșirea în lumina veacului viitor. Iată o tămăduire deplină, iată un misionar neînfriat al lui Iisus.

Obreja,
27.V.949

CUNOAȘTEREA DE DUMNEZEU

- 24 -

Creștinismul se adresează persoanei. Se adresează celor trei facultăți ale sufletului: cunoașterea, iubirea și voința. Texte:

1. Cunoașterea Sfintei Treimi, aceasta este viața veșnică. (Ioan 17,3).

2. „De mă va iubi cineva, poruncile Mele va păzi și voi veni împreună cu Tatăl și la el ne vom face locaș” (Ioan 14,23).

3. Iar voi fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru cel ceresc desăvârșit este” (Matei 5,48)

Iată deci cele trei însușiri sufletești: cunoașterea de Dumnezeu, ca o condiție a vieții veșnice; iubirea, o condiție a îndumnezeirii omului; și voința, o condiție a desăvârșirii.

Nu ni se cer lucruri imposibile. Desăvârșirea să nu sperie pe nimeni. În fiecare ins e ascunsă o măsură a sa, pe care o poate ajunge. Fiecăruia i s-a dat cel puțin un talant, cu care-și poate câștiga mântuirea.

Ni se cere doar o centrare a puterilor noastre sufletești în jurul lui Iisus, în care sunt ascunse toate comorile cunoștinței și ale înțelepciunii.

El e calea și ușa Împărăției.

Cuvântul: „De se vor aduna doi sau trei în numele Meu, acolo voi fi și Eu în mijlocul lor” se poate înțelege în mai multe feluri, după sfinții Părinți. Se pot înțelege și oamenii, se pot înțelege și cele trei puteri ale sufletului, de care am pomenit și se pot înțelege și cele două sau trei părți ale omului: sufletul și trupul.

Subliniem această centrare a fapturii noastre în jurul persoanei lui Iisus, fiindcă de această centrare a firii noastre în jurul, sau în mijlocul lui Dumnezeu, atârna calitatea creștinismului nostru.

E un creștinism defectuos acela care exaltă numai câte una dintre aceste trei însușiri ale sufletului. De pildă: creștinismul nu e numai cunoaștere, căci aceasta duce la raționalism, la o micșorare a lui pe măsura minții omenești, mărginită și neajutorată. Nu e nici numai iubire sau sentiment, căci aceasta duce la misticism, care nu e sănătos, în cele mai multe cazuri, și sfârșește în fanatism. Nu e nici numai voință, căci numai cu această însușire, se ajunge la activism și autoritarism, un fel de dictatură în numele lui Iisus.

Prin urmare, câtă vreme facultățile sufletești nu-s unificate în Hristos, omul nu e centrat în jurul lui Dumnezeu, creștinismul său e un creștinism sectar, sau dătător de sectă. Și în confesionalism este ceva sectar când se exaltă deosebiri și li se dă o importanță pe care n-o au.

Îmbinarea armonică a însușirilor sufletești, asta e ceea ce urmărește creștinismul pentru creerea omului nou, căci așa erau acestea în Iisus.

Unde găsim pe Iisus?

1. Ascuns în poruncile Sale.
2. Acoperit în Tainele Sale.
3. Nevăzut de față în orice cruce a vieții.
4. Întreg Biserica, în marea obște a Bisericii.

Pe Dumnezeu nu-L putem cunoaște decât prin Iisus Hristos, care-i calea noastră la Tatăl. Iar pe Iisus nu-L putem câștiga fără poruncile, Tainele, Crucea și Biserica Sa, prin care fapta noastră se strămută din vrajba celor de aici în pacea împărăției ce va să vie.

Găsind pe Iisus ne găsim pe noi înșine, destinul și veșnicia noastră.

Oradea,

5.VI.949

UNDE MAI SUNT LIMBILE DE FOC?

- 25 -

Astăzi, 50 de zile după Înviere, s-a întregit Revelația.

Astăzi s-a predicat de oameni, prima dată pe pământ, despre Sfânta Treime.

Duhul Sfânt, a treia Față a lui Dumnezeu, a venit din Cer: „iară veste, ca o suflare de vifor, și a umplut toată casa unde ședea ucenicii. Și li s-a arătat, despărțindu-se niște limbi, ca de foc, și s-a lăsat câte una pe fiecare din ei. Atunci s-au, umplut toți de Duhul Sfânt” (Faptele Apostolilor 2, 2-4). Iar în casă erau Sfinții Apostoli și Maica Domnului: prima societate în Duhul Sfânt.

Deci astăzi este ziua întemeierii Bisericii.

Societatea care trăiește în Duhul Sfânt, sau societatea Duhului Sfânt cu oamenii.

Astăzi Duhul Sfânt unifică neamurile. Biserica are în lume rolul unificării neamurilor. Prima Biserică a întemeiat-o Duhul Sfânt în Ierusalim și aceasta și-a luat numaidacă misiunea în lucru. Toate neamurile care se întâmplaseră de față în Ierusalim, astăzi aud cuvântul lui Dumnezeu în limba lor „cât se mirau toți și se minunau”.

De ce se mirau și se minunau? Iată câteva antecedente.

La început a fost o singură limbă între oameni și se înțelegeau toți. Aceasta a fost până la turnul lui Babel. Zidirea din Babilon voia să fie o legitimă apărare a oamenilor împotriva lui Dumnezeu, care, pentru fărădelegi, îi prăpădise cu potopul.

Această „apărare” a fost pedepsită cu înmulțirea și neînțelegerea limbilor. Până în ziua de astăzi se aude ecoul acestei pedepse. Orice neînțelegere, învrăjbire și confuzie se cheamă „babilonie” și „marele Babilon”, și dă a se înțelege că din el lipsește Dumnezeu, sau a fost izgonit.

Astăzi, în ziua Cincizecimii, pedeapsa din Babilon încetează.

Toate neamurile pământului, adunate în Ierusalim - Scriptura pomenește 16 - astăzi se unifică într-o înțelegere de Dumnezeu, prin puterea și lucrarea Sfântului Duh, dată Sfinților Apostoli, dată primei Biserici. Astăzi toate neamurile aud, în limba lor, despre singurul lucru care mai poate uni laolaltă: despre existența unei „Societăți” desăvârșite, a Sfintei Treimi.

Deci marea societate a neamurilor e îndemnată să fie reflexul pământesc al acestei „Societăți” cerești, singura soluție a ieșirii neamurilor din babilonie.

Dar ziua Pogorării Duhului Sfânt mai însemnează și ieșirea omului din omenesc și frică, în dumnezeiesc și senin dumnezeiesc. Apostolii, deși văzuseră, ba chiar și ei făcuseră lucruri mai presus de fire, ei, care s-au încredințat de marea realitate a învierii din morți, încă mai plăteau tribut: tremurau din toate fibrele neputinței omenești.

Duhul Sfânt, prin pogorârea Sa, a șters frica din fire.

Putere de sus și limbă de foc s-a dat omului.

De acum nu mai grăiau din ale lor, ci din Duhul Sfânt. Așa e firesc: Dumnezeu să grăiască omului despre Sine, din om.

Dar atunci omul ia foc și luminează dumnezeiască. Divina prezență strămută omul în fericirea după care de altfel umblă - a supremei certitudini. Atunci nu mai e putere pe lume, de care să se teamă, deși el nu e o primejdie pentru nimeni.

Numai așa se explică minunea că 12 oameni simpli, dar convinși de evidența divină, au biruit imperiul roman, stârnind în el o revoluție fără arme, cum nu s-a mai văzut alta. Au cutreierat până la marginile pământului, înfruntând toate primejdiile vremii și locurilor, câștigând credincioși lui Dumnezeu, nu numai prin viața și cuvântul lor, ci până și cu moartea lor, ultimul gest, și cel mai puternic, de biruință a spiritului asupra materialității lumii acesteia.

Iată ce destin are un om îmbrăcat în Duhul Sfânt: ce poate o limbă de foc a divinei prezențe.

- Unde mai sunt astăzi limbile de foc?

- Aceasta nu e o întrebare, ci o propunere, pentru Pogorârea Duhului Sfânt.

Oradea,
6.VI.949

CREDINȚA SUTAȘULUI

-26-

Rar s-a întâmplat să bucure oamenii pe Dumnezeu. Bucurie în cer se face când un păcătos se-ntoarce; dar bucuria pe care-a făcut-o sutașul din Capernaum lui Iisus e cu totul alta. Acesta era roman, sabie stăpânitoare peste Israil. Cu toate acestea îi plăcea credința într-un singur Dumnezeu, al lui Israil, și în Mesia pe care-L așteptau iudeii. De aceea le-a și clădit o sinagogă în Capernaum.

Căpitan roman, lasă la o parte mândria uniformei, lasă la o parte părerile vremii

despre sclavie și iată-l că aduce ceva nou în fața lui Iisus: iubirea de oameni.

Sutașul prețuiește pe ordonanța sa la rangul de om și intervine pentru el înaintea Proorocului lui Israil.

Căpitanul roman se roagă pentru ordonanță...

Dar nu numai rugăciune, nu numai iubire de om, ca om, ci și credință vrednică de Dumnezeu. Sutașul roman L-a recunoscut pe Iisus, Dumnezeu.

Iudeii n-au putut face aceasta.

Aceasta L-a mirat pe Iisus și L-a bucurat.

Săvârșirea minunii nu ne mai miră. Nu l-a mirat poate nici pe sutaș, de vreme ce aceasta era, după credința sa, un fapt de la sine înțeles și fără discuție.

*

Cam ce-am putea potrivi pentru noi, din Evanghelia cu sutașul? Cred că acestea:

Ce preț are, înaintea lui Dumnezeu, credința fără discuție în Iisus Hristos, ca Dumnezeu.

Ce bucurie-I făceau lui Iisus dovezile iubirii de oameni - și mai ales când aceștia-s neînsemnați.

Că nu-i neapărat de trebuință să vie Mântuitorul personal, pe jos, oarecum, ca să se săvârșească lucrul lui Dumnezeu.

Că ar fi bine să avem și noi smerenia pe care o avea sutașul, a nevredniciei de-a intra Dumnezeu în casa noastră - că tocmai această smerenie Îl silește să vie și să pună la rând ale noastre, toate.

Că numai o viață curată e în stare să asigure darurile acestea sufletești, care L-au bucurat pe Iisus.

Să-i fim recunoscători aceluia sutaș roman, că ne-a dat model de credință și curăție sufletească. Să-i fim recunoscători că, în locul nostru, totuși s-a găsit cineva să-L bucure pe Iisus. Au mai fost și alții: Marta și Maria, surorile lui Lazăr; cu Lazăr era prieten. Avea și alți Lazări, iar mai pe urmă L-au bucurat cuvintele înțelepte ale tâlharului de pe cruce.

Am băgat de seamă că ori de câte ori bucura cineva pe Iisus, Iisus sălta cu Duhul și spunea lucruri privitoare la viața viitoare. Așa a fost și cu prilejul bucuriei pe care i-a făcut-o sutașul. Atunci a descoperit Iisus soarta evreilor până la sfârșitul lumii: că vor rămâne cei mai de pe urmă, deși au fost chemați cei dintâi în Împărăția lui Dumnezeu.

Dar dacă noi, creștinii, suntem înaintea lor, aceasta n-o putem menține decât cu credința după modelul sutașului.

Prislop,

10.VII.949

PROOROCUL DE FOC

-27-

Iată o personalitate a Vechiului Testament, care s-a impus lumii creștine, și la tot poporul, ca nimeni altul. Ilie e cel mai mândru prooroc. Pomenirea lui e legată de trăznete. (De altfel, într-o vreme când numai el singur mai rămăsese prooroc al Dumnezeului adevărat, pare că nu mai rămânea altă cale decât urgia lui Dumnezeu, împlinită prin gura pogorătoare de trăznete și prin cuțitul ucigaș de mincinoși al lui Ilie.)

Cu toate acestea Dumnezeu l-a smerit și pe el, că s-a temut de urgia unei femei, regina Izabela, a vremii. Ba și moartea și-a rugat-o.

*

Poate că Providența îl ține mereu treaz în conștiința creștinătății și pentru că mai are

a-l trimite pe pământ în vremea celei mai de pe urmă necredințe.

Râvna lui mâniaoasă pentru Dumnezeu, va avea în vremea acelor 1290 de zile - de la Daniil - să vestească cele șapte cupe ale mâniei lui Dumnezeu asupra pământului.

Cum va fi acea strâmtoare, cum n-a mai fost alta de la începutul lumii nici nu va mai fi, am putea, pe departe, să ne dăm oarecum seama.

În acele zile: „Mulți vor fi curățiți, albiți și lămurii; iar cei nelegiuți se vor purta ca cei nelegiuți. Toți cei fărădelege nu vor pricepe, ci numai cei înțelepți vor înțelege” (ce vreme este: apropierea celei de A Doua Veniri) (Daniil 12,10).

Deci când se va coace neghina, Proorocul de foc îi va vesti văpaia ce-o așteaptă.

Și-l vor omorî, crezând că așa au terminat cu Dumnezeu. Dar Dumnezeu îl învie pe Ilie.

Protivnicii își dau seama de zădărnicia protivniciei lor, și „rămășița din Israel” primește credința în Hristos - cum ne asigură sfântul Pavel (Romani 11,25-26).

Poate că pentru aceste destine viitoare pomenirea și mânia fulgerelor sale lovesc câteodată, chiar și în zilele noastre, de așa fel cât te pune pe gânduri...

Prislop,
20.VII.949

IISUS ȘI SLĂBĂNOGUL

- 28 -

Aceștia sunt cei doi fii ai lui Dumnezeu: Iisus, mai înainte de toți vecii, și omul, fiul vremelniceii. Acesta de al doilea, a ajuns rău, a ajuns slăbănog.

Unii sunt slăbănogi după trup, alții după minte: nu pot înțelege și nu se pot bucura de bine.

S-a dovedit aceasta în nenumărate rânduri, când Iisus făcea bine omului.

*

Iisus a tămăduit un slăbănog. Nu-i nici o mirare - Dumnezeu fiind. Ce-a făcut? - L-a iertat de păcate; de greșelile săvârșite împotriva vieții, împotriva firii sale, și i-a dat porunca să fie iarăși om, rudenia lui Dumnezeu.

- De altfel pentru această refacere a omului a și venit Iisus între oameni. El ne-a spus, cu toate prilejurile, că păcatele, greșelile împotriva vieții, acestea sunt cauza pentru care omul a ajuns un mutilat al vieții acesteia.

Refacerea omului este refacerea acestei înrudiri pierdute.

E de neînțeles cum nu simte omul cu sufletul că a ieșit din omenie, ci abia simte cu trupul, că s-a depărtat de Dumnezeu și a ajuns o grămadă de doage.

E de neînțeles că durerea trupului îl face să ceară ajutorul lui Dumnezeu, pe când de durerea sufletului, de strâmbarea sau amortirea lui, nici că se mișcă.

E de neînțeles cum oamenii aleargă după sănătatea trupului, dar după iertarea păcatelor așa de puțini. Aceasta din urmă face înțeleasă pe cea dintâi.

Iisus le avea pe amândouă: și puterea de-a ierta păcatele și puterea de-a tămădui firea de neputințe. Făcea ochi unde nu erau din naștere, îndrepta gârbovi, învia nervii omorâți de păcate, învia morții omorâți de moarte.

Nouă, preoților, încă ne-a dat Iisus jumătate din darul Său: darul de-a ierta păcatele omului în numele Său. A doua jumătate, a tămăduirii organice, nu ne-a mai dat-o, fiindcă și așa toți oamenii așteptăm să fim transformați, din oameni pământești, în oameni duhovnicești, în oameni nemuritori, în oameni cerești.

A făcut Iisus minuni - și oamenii cred că cele mai mari sunt cele care privesc sănătatea trupului - dar marea minune a învierii din morți, e ceea ce mărturisim când

zicem: „aștept învierea morților și viața veacului ce va să vie. Amin”.

Abia atuncea va scăpa firea omului de slăbănogie.

Până atunci are puțința de-a scăpa de păcate. Și aceasta e o minune mai mare decât a tămădui un stomac, o mână uscată, sau repararea unui ochi. Sunt lucruri grele și acestea, dar n-au nimic religios în ele. Le fac și medicii.

Omul le cere lui Dumnezeu; cere minuni. În definitiv ce cere omul?

Cere sfințenia pe care a pierdut-o.

Acesta-i singurul lucru pe care-l cere și Dumnezeu din partea omului. Iar sfințenia vieții o pot avea și oamenii cu un trup neputincios.

De aceea, nouă preoților, Iisus ne-a dat numai o jumătate din darul Său, rămânând ca cealaltă Însuși să o împlinească, când va înceta desăvârșit slăbănogia omului, la înviere.

Dar a doua nu se dobândește fără prima.

Însăși vestirea Împărăției Cerurilor a început cu cuvântul pocăinței.

Prislop.

24.VII.949

HULITORII ȘI MĂRTURISITORII

- 29 -

Iisus, mergând, tămăduise doi orbi și îndată după aceea și un mut îndrăcit. De față erau două feluri de oameni: mulțimile și fariseii.

Mulțimile mulțumeau lui Dumnezeu, că niciodată nu s-au arătat așa lucruri în Israel, în vreme ce fariseii huleau pe Iisus, zicând că scoate dracii cu mai marele dracilor, cu alte cuvinte, că e în înțelegere cu dracii, - că chiar El are drac.

E știută lupta pe care o duceau fariseii împotriva lui Iisus, fiindcă Iisus scotea poporul de sub exploatarea fariseilor și cărturarilor.

E știută și osânda pe care le-o vestea Iisus, „cărturarilor și fariseilor fățarnici” și „vaiurile” care-i așteptau.

*

Să adâncim puțin câteva lucruri în legătură.

În cărțile lui Moise (Facere 32,28) citim despre Iacov că într-o noapte s-a luptat cu Dumnezeu și era cât pe ce să-L biruie. Iacov n-a știut cu cine se luptă, decât la urmă.

De la această luptă Iacov s-a numit Israel, adică neamul care s-a luptat cu Dumnezeu.

Era noapte. Era nepricepere, necunoaștere de Dumnezeu. Obișnuit atunci te lupti cu Dumnezeu când nu-L cunoști. Atunci I te împotrivești când te crezi cineva.

„Dacă ești om, în viața ta trebuie să te lupti cu Dumnezeu, precum s-a luptat și Iacov. Ferice de tine dacă Dumnezeu va câștiga lupta. Și vai, dacă vei învinge tu pe Dumnezeu, - căci vei rămânea singur pe câmpul de luptă - și atunci nu tu ai învins, ci moartea.” (Nicolae Velimirovici, „Cugetări despre bine și rău”, p. 135)

Ce poate să fie că e în stare omul să primească orice altă părere, numai adevărul nu. Se împacă omul și cu gândul fioros că el e Dumnezeu, iar tot restul nu-i decât natură.

Iată ne-am rugat și ne rugăm pentru statornicirea timpului, că înnegrea spicul grâului în holde.

Dacă omul ar fi cine se crede, ar da ordin acestei naturi și ea ar trebui să-l asculte. Dar ea n-ascultă decât de Făcătorul ei. De aceea noi, cunoscându-L pe El stăpânul ei, noi ne rugăm, și, deși nevrednici, Dumnezeu ne ascultă rugăciunea.

Natura nu ascultă de autoritatea omului, ci ascultă de autoritatea lui morală, de sfințenia lui. Ascultă de acea înrudire a omului cu Tatăl său și făcătorul naturii. Natura nu se impresionează de frumusețea omului, prea puțin de știința lui, și deloc de

autoritatea lui. Ascultă însă de smerenia lui.

Povestea nemulțumitului, care a cerut să conducă el vremea și care, uitând să poruncească vânt pe vremea legatului, la seceriș s-a trezit cu toate spicele goale. A renunțat să mai conducă el vremea.

„Cu cât omul e mai aproape de Dumnezeu, cu atât vede pe Dumnezeu mai mare și pe sine mai mic. Cu cât omul este mai departe de Dumnezeu, cu atât se vede pe sine mai mare și pe Dumnezeu mai mic” (Velimirovici). De la această apropiere sau depărtare a vieții tale de Dumnezeu atârnă multe și înțelegem multe. Astfel: „depărtarea la care se ține omul de Dumnezeu îl face uneori să vadă numai omul. Apropierea îi face, pe alții, să nu mai vadă omul”. - Și trebuie calea de mijloc.

A spune că nu este Dumnezeu ci numai natură, nu dovedește nimic despre Dumnezeu. Aceasta arată doar atât: depărtarea aceluia de Dumnezeu. Smerenia vieții sau trufia ei sunt cei doi factori care ne apropie sau ne depărtează de Dumnezeu. Una Îl mărturisește alta Îl hulește. De aceea, zicem în toate împrejurările potrivite, că mersul vremii atârnă de mersul purtării.

Dacă ne înțelegem, turmă și păstori, să cerem ceva lui Dumnezeu, așa a spus că ne va da, spre slava Fiului Său, Domnului nostru Iisus Hristos.

Și nu putem îndrăzni a cere decât o viață curată; iar celelalte ni le va da El, căci știe El că ni le trebuie.

Prislop,
30.VII.949

SCHIMBAREA LA FAȚĂ

- 30 -

TEXTE

Din cântările Vecerniei și ale Utreniei:

„... De față erau Petru, Iacov și Ioan, ca cei ce aveau să fie cu Tine în vremea vânzării Tale; ca văzând minunile Tale să nu se înfricoșeze de patimile Tale.”

„Ucenicii Tăi, Cuvinte, s-au aruncat pre sine jos, pre pământ, neputând suferi să vază chipul cel nevăzut.”

„... Ci întărindu-i pre dâșii, împreună și ferindu-i, ca nu cumva prin vederea aceea să-și piardă și viața; ci precum puteau cu ochii trupești, suferind.”

„Și pre cei mai mari dintre Prooroci, pre Moise și Ilie i-a adus să mărturisească fără împotrivire dumnezeirea Lui. Și cum că El este raza cea adevărată a ființii părintești, ce stăpânește preste cei vii și preste cei morți.”

„Și s-a arătat frumusețea chipului cea dintâi, carea a ridicat întru sine ființa omenească.”

„Schimbarea omenească ceea ce va să fie întru a doua și înfricoșată venirea Ta, cu slavă ai arătat-o, Mântuitorule, în muntele Taborului...”

Texte din sfinții Părinți

Sfântul Ioan Gură de aur:

„Toate ale vieții viitoare vor fi ziua, strălucire și lumină. Ziua aceea e cu atât mai strălucită ca cea de aici, cu cât aceasta e mai luminoasă ca o candelă. Atunci nu va mai fi noapte, nici seară niciodată, ci o altfel de stare, pe care numai cei ce se vor învrednici de ea o vor cunoaște. Iar ceea ce va întrece toate acestea va fi bucuria de a petrece neîntrerupt cu Domnul, împreună cu puterile de sus. Că aceste cuvinte nu sunt podoabă goală, să mergem cu gândul pe munte, unde s-a schimbat Hristos la față, să-L vedem

luminând cum a luminat, deși atunci nu ne-a arătat toată strălucirea veacului viitor.”(P.G. 47,291).

„Trupurile celor ce au bineplăcut lui Dumnezeu vor îmbrăca atâta slavă câtă nici nu pot vedea ochii aceștia. Oarecari semne și urme întunecoase ale acestor lucruri s-a îngrijit Domnul să ne dea atât în Vechiul Testament cât și în Noul Testament. Acolo fața lui Moise era luminată de atâta slavă, încât n-o puteau privi ochii israilitenilor. În Noul Testament cu mult mai puternic și decât lui Moisi, a strălucit fața lui Hristos.” (P.G. 48,603).

Sfântul Andrei Criteanul:

„Ce vrea să învețe Mântuitorul, suind pe ucenici pe munte? - Să arate slava și strălucirea atotluminoasă a dumnezeirii Sale, în care s-a mutat natura omenească, ce auzise odinioară cuvântul: «Pământ ești și în pământ te vei întoarce.»” (P.G. 97,932-33)

Sfântul Vasile cel Mare:

„Răsplata virtuții e că devii dumnezeu și strălucești în lumina cea preacurată, devenind fiu al zilei aceleia neîntrerupte de întunecare... Căci s-a zis: dreptii vor străluci ca soarele...” (P.G. 29,400.D)

Pateric:

„Se spunea pentru un Avvă al pustiei, că atunci când avea să se săvârșească, șezând părinții lângă dânsul, a strălucit fața lui ca soarele. Și le-a zis lor: «Iată, Avva Antonie a venit». Și după puțin a zis: «Iată ceata Proorocilor a venit». Și s-a îndoit în lumină fața lui. Și se părea ca și cum el ar fi vorbit cu oarecine, și i s-au rugat lui bătrânii, zicând: «Cu cine vorbești, Părinte?» Iar el a zis: «Iată îngerii au venit să mă ia și mă rog să mă mai lase puțin să mă pocăiesc». Și i-au zis lui bătrânii: «Nu mai ai trebuință să te pocăiești, părinte». Și le-a zis lor bătrânul: «Cu adevărat, nu mă știu pe mine să fi pus început». Și au cunoscut părinții că a atins desăvârșirea. Și iarăși de năpraznă s-a făcut fața lui ca soarele; și s-au temut toți. Și le-a zis lor: «Vedeți, Domnul a venit!». Iar Domnul a zis: «Aduceți-Mi pe vasul pustiei!»” (Avva Sisoe 14).

Sfântul Simeon Noul Teolog: „Imnele iubirii divine”:

Cuv. XXXIV: „Ziditorul, - ia aminte ce-ți spun,

Îți va trimite Duhul cel din Dumnezeu

Și te va insufla, va locui și se va sălășlui ființial

Și luminându-te și umplându-te de strălucire, te va turna din nou întreg.

Stricăciosul îl va face nestricăcios și va clădi iarăși

Casa învechită, casa sufletului tău:

Și va face cu totul nestricăcios și trupul întreg

Și te va face pe tine dumnezeu după dar, asemeni lui Iisus.”

Cuv. XIV: „Căci cum ar putea să vadă omul

Slava lui Dumnezeu și firea smerită a omului, firea dumnezeirii?

Dacă n-ar trimite El însuși Duhul Său dumnezeiesc

Și prin el se dă neputinței firii

Vigoare, tărie și putere și să facă pe om

În stare să vadă Slava Lui dumnezeiască?

Căci altfel nu va vedea, nici va putea să vadă

Vreunul din oameni pe Domnul venind în Slavă

Și așa vor fi despărțiți nedrepții de drepti,

Și vor fi acoperiți de întunecare păcătoșii

Și toți câți nu vor avea lumina în ei de aici.

Iar cei uniți cu El de-aici, și atunci

Vor fi împreunați tainic și adevărat cu Dumnezeu

Și vor fi nedespărțiți de împărtășirea cu El.

Iisus:

A arătat marea lumină a veacului viitor.
 Împărăția Cerurilor s-a coborât pe pământ,
 Mai bine zis împăratul celor de sus și al celor de jos
 A voit să vină să se facă asemenea nouă,
 Ca împărtășindu-ne toți din El, ca din lumină,
 Să ne arătăm lumini de-al doilea, asemeni celei dintâi
 Și părtași împărăției cerurilor și împreună părtași
 Ai slavei să fim, și moștenitori
 Ai bunurilor veșnice, pe care nimeni nu le-a văzut vreodată.”

Nicolae Arseniev: „Biserica răsăriteană” (pp. 93-94)

Povestește Motovilov că într-o zi, pe când sta de vorbă cu bătrânul Serafim, i se întâmplă să vadă pe neașteptate luminând lumina Duhului Sfânt.

Motovilov, bărbat foarte evlavios, stăruia neconținut pe lângă bătrânul Serafim să-l lămurească: ce este aceea a fi plin de Duhul dumnezeiesc! Dar lămuririle sfântului Serafim nu-l mulțumeau. „Atunci, povestește însuși Motovilov, mă cuprinse strașnic de umeri, și-mi zise: «În acest moment, eu și cu tine, prietene, amândoi suntem în Duhul lui Dumnezeu. - De ce te uiți așa la mine? - Nu pot să mai privesc, Părinte, răspunsei, fiindcă din ochii tăi scapără fulgere. Fața ți s-a luminat ca soarele și nu pot să o mai privesc fiindcă mă dor ochii...» Sfântul Serafim zise: «Nu te teme: uite și tu luminezi la fel. Acum tu însuși ești în plinătatea Duhului dumnezeiesc; altfel n-ai fi putut să mă vezi într-o asemenea slăre.» Și plecându-mi capul către el, îmi spuse încetșor la ureche: «Dă mulțumire lui Dumnezeu pentru darul nespus ce ți-a făcut!» Apoi îl privii iarăși în față și mă cuprinse o teamă și un respect și mai mare.

În plină lumină a soarelui, în lumina mare de amiază zilei, închipuiți-vă fața unui om care vă vorbește. Îi vedeți mișcarea buzelor, expresia schimbătoare a ochilor, îi auziți glasul, simțiți că cineva v-a cuprins de umeri - numai nu-i vedeți mâinile, nici pe el, nici formele lui, ci numai o lumină orbitoare, care se întinde pe întinsul câtorva verste de jur împrejur, luminând cu raza sa limpede covorul de ninsoare care acoperă pajiștea și pădurea. Și ninsoare ușoară care pica în jurul meu și a falnicului bătrân.”

*

Aceasta e lumina învierii - care se arată din când în când pe fețele sfinților - mărturie de aici a veacului ce va să vie.

Prislop,

6.VIII.949

IISUS PE MARE

- 31 -

- Iisus sili pe ucenicii Lui să intre în corabie (în Biserică).
- Corabia trecea de cea parte a mării.
- Iisus e luat pe valuri drept o nălucă.
- Petru, ca să scape de îndoiala nălucirii, cere o probă despre existența lui Dumnezeu pe mare. I se împlinește dorința, dar „văzând urgia valurilor” se teme și începe să se scufunde.

Cufundarea lui Petru în îndoială, din cauza evidenței protivnice, ne învață virtutea credinței: să crezi în chemarea lui Iisus, împotriva mării. Ține sufletul tău liniștit în Dumnezeu, împotriva talazurilor evidente. A pune evidența valurilor în primul plan al sufletului, e îndoială declarată din punct de vedere al credinței.

A fi în îndoială, din cauza evidenței, e după fire; a fi în chemarea lui Iisus, e mai presus de fire, e firea după har. Aceasta nu se scufundă în mare.

Prilop

7.VIII.949

II

Iată pe scurt faptele petrecute înainte, a căror urmare e Evanghelia de astăzi:

După înmulțirea minunată a câtorva pâini și pești la mai multe mii de oameni, oamenii au vrut să-L pună pe Iisus împărat - spun locurile paralele ale întâmplării. Ziceau ei că Iisus, iată, poate să-i scape de grija - veșnica grijă a omului - că moare de foame.

Iisus S-a amărât profund văzându-i ca așa pământește înțeleg ei minunea cu pâinea. Iisus voia altceva cu ei: voia să-i suie la înțelegerea superioară a unei pâini cerești, la trebuința Sfintei Împărtășanii.

Izbutise Iisus să ridice la o înțelegere superioară, pe o femeie - și aceea păcătoasă - de la apa obișnuită la apa cea vie, la o învățătură și la o veste, care a făcut-o să-și lase găleata cu apă obișnuită și să trezească Samaria în întâmpinarea lui Dumnezeu.

- Dar aci, cu mulțimile n-a izbutit același lucru.

De aceea, din cauza amărăciunii, că n-a avut pe cine ridica la trebuința după o pâine a vieții veșnice, de aceea a încheiat repede cu ei, a silit pe ucenicii Săi să intre într-o corabie, îndreptându-i de ceea parte a mării Galileii, iar El s-a retras singur să se roage.

Era seară și s-a făcut noapte. Pe mare s-a iscat furtună. Corabia era în mijlocul mării și în mijlocul nopții. - Ucenicii îngrijorați - dacă nu chiar speriați - se gândeau la Iisus. Când erau mai băntuiți de groază, iată văd pe Domnul umblând pe mare și apropiindu-Se de ei.

Pe ei nu-i părăsise.

*

Lăsăm descrierea faptelor concrete și trecem la semnificația lor. Toate întâmplările și faptele în care apare și persoana Mântuitorului au o semnificație pentru toate veacurile. Toată viața lui Iisus, cu toate amănuntele ei, are o permanență peste veacuri.

Deci corabia ucenicilor e corabia Bisericii. Biserica e corabia ucenicilor lui Iisus, care are să-i treacă de cea parte a mării, de cea parte a lumii.

Marea e marea vieții acesteia, care, câteodată se înfurie de vânturi. Sfântul Pavel le spune: „Vânturile tuturor învățăturilor”. Marea înfuriată începe să fie o primejdie; iar pe deasupra o mai acopere și noaptea: „noaptea neștiinței și a uitării de Dumnezeu” - cum îi zic Părinții.

În atare împrejurări Iisus, deși vine pe mare ca pe uscat, e luat drept o nălucă, poate tocmai de aceea că e mai presus de marea înfuriată.

Petru se face delegatul acestei societăți omenești, zbuciumate de valuri și acoperite de întunec, cere o probă despre existența reală a lui Dumnezeu, ca să scape de îndoiala nălucii.

I se împlinește dorința, dar, „văzând urgia valurilor, se temu și începu a se scufunda”.

Cufundarea lui Petru în îndoială, din cauza evidenței protivnice, ne învață să luăm aminte la virtutea credinței: să crezi în chemarea lui Iisus împotriva mării. Să îți sufletul tău liniștit în Dumnezeu, împotriva talazurilor evidente.

A pune evidența valurilor în primul plan al sufletului, aceasta e îndoială declarată, din punctul de vedere al lui Dumnezeu.

Pe aceasta a muștră-o Iisus, zicându-i lui Petru: „De ce te-ai îndoit, puțin credinciosule?!”

Recunoaștem: a fi în îndoială, din cauza evidenței, din cauza întunecului nopții, din cauza sufletului îngrozit, a bănuielii: „nu cumva Dumnezeu e o nălucă”, recunoaștem: e după fire.

Dar, a fi în chemarea lui Iisus, în credința în El, împotriva evidenței contrare, aceasta e mai presus de fire, e firea după Har.

Această credință, mai presus de fire, e clar că nu se scufundă în mare.

După ce Iisus a tămăduit îndoiala din sufletul ucenicului, a tămăduit și marea de vifor, încât s-a făcut liniște mare, cât s-au temut ucenicii.

Iată, trebuie să creadă Cineva pentru noi, până ce credem și noi: că Iisus nu e o nălucă. (- Și că totuși de El ascultă marea...)

*

Dar corabia Bisericii e și Casa Bărbatului înțelept. Iisus e bărbatul înțelept, care și-a clădit casa pe stâncă - dumnezeirea Sa - și au venit ploile și vânturile și valurile și au izbit într-însa și n-au putut-o dărâma, fiindcă era clădită pe stâncă. Dar iată, în minunea aceasta, stâncă umbla pe mare și sprijinea corabia ucenicilor.

Așa a fost până acum: au venit cercările asupra Bisericii: vânturile, ploile, valurile: ereziile, prigoanele - veacuri de-a rândul - și ispitele triumfului. Da, și biruințele Bisericii sunt încercări. Un cugetător creștin din zilele noastre zice, nici mai mult nici mai puțin, că Biserica a supraviețuit ereziilor, a supraviețuit prigoanelor, dar nu se poate spune că s-a comportat la fel, când a ajuns în ispita triumfului.

E de-ajuns să ne amintim de veacul al IV-lea al erei creștine - veac de libertate pentru creștinism, creștinismul religie de stat - așa se ticăloșiseră creștinii, încât un istoric al vremii scrie că dacă n-ar fi trimis Dumnezeu pe sfinții Vasile, Grigorie și Ioan Gură de aur, ar fi trebuit să vie Hristos a doua oară.

Iată de ce e cu voia lui Dumnezeu ca marea să fie înfuriată câteodată.

*

Unde e Biserica?

Zic unii: „Unde-s doi sau trei, adunați în numele Meu...”

Zic alții: „Încuie-te în camera ta și te roagă în ascuns...”

Și iarăși alții: „Biserică sunt eu «Templu al Duhului Sfânt».” Iar alții zic: „Unde e Papa, acolo e Biserica”.

Vechiul Testament - Sfânta Sfintelor cuprindea:

1) Tablele Legii; 2) Mana din pustie, și 3) Toiagul lui Aaron.

Noul Testament - Sfântul Altar:

1) Sfânta Evanghelie; 2) Sfânta Împărtășanie, și 3) Sfânta Cruce.

Unde sunt acestea acolo e Biserica. Acolo e și Pâinea Vieții de care voia să le vorbească mulțimilor - dar n-a avut la cine.

Arad.

14.VIII.949

Bossuet: Oeuvre oratoires, de Ed. critique de Lâbbe J. Lebarq, Paris, 1927. Tom. III. Iisus umblă pe mare. Marcu 6,47.

202: „Biserica e asemănată cu o casă zidită pe stâncă și totuși ca o corabie care înoată prin mijlocul valurilor, bătuită de vânturi și furtuni. - Parcă nimic mai slab ca Biserica, mereu agitată; și nimic mai tare ca ea, fiindcă nimic n-a putut-o cufunda, și iată rămâne mereu neatinsă, cu toate eforturile iadului.

Iisus pare să o părăsească furtunii, și El vrea să treacă pe lângă ea, ca și când nu L-ar fi atins primejdia ei.

Totuși să nu credeți c-a uitat-o: El va îngădui ca valurile să o zbuciume, dar nu să o înece, nici să o cufunde. El porunci vânturilor și «ele se opriră; El intră în corabie și

ajunge la liman».

203: Iată cele trei furtuni furioase care au tulburat starea Bisericii: de îndată ce apărură pe pământ, s-a ridicat necredința și a înțetit persecuțiile; apoi curiozitatea s-a stârnit și ea a făcut să se nască ereziile; în sfârșit corupția moravurilor s-a ivit, care așa de puternic a umflat talazurile, «cât corabia părea aproape învăluită».

Necredincioșii s-au adunat ca să-i distrugă temeliile; ereticii au ieșit ca să-i smulgă copiii și să-i deșire măruntaiele; iar dacă creștinii răi au rămas în sânul său, aceasta ca să-i împingă veninul până la inimă.

Trebuie că e bine întărită această Biserică, dacă ea și-a susținut trăinicia, cu toată silința prigoanelor; cu toate atacurile ereziilor, ea a fost stâlp al adevărului; cu toate pogorământele depravărilor, Biserica a rămas totuși centrul iubirii.

204: Nu e de mirare - dacă vom înțelege omul. Spun, că noi toți avem în adâncul inimii o începătură (principiu) de împotrivire și de respingere a tuturor adevărilor divine; în așa măsură că, omul lăsat de capul lui, nu numai că nu le poate înțelege, ci, ca urmare, nu le poate suferi, și fiind izbit în acest punct, el e ca forțat să le combată. Această începătură de respingere se numește în Scripturi necredință (Luca 9,41); alteori duh de neîncredere (Efeseni 2,2); alteori duh de necredință (Coloseni 3,6). El e în toți oamenii, dar nu produce în noi toate efectele sale, pentru că darul lui Dumnezeu îl împiedecă.

Dacă veți sui până la obârșii, veți găsi, dumneavoastră, că două lucruri produc în noi această respingere: prima e orbia; a doua trufia. Orbia ne e arătată în Scripturi într-un chip limpede: ele spun că «păcătoșii au uitat pe Dumnezeu...» (Psalmii 9,18; 118,139; 94,22). Ce vrea să spună acest «uitat», frații mei? E ușor de înțeles: că Dumnezeu, în adevăr, luminase omul cu cunoștința de bine, dar omul a închis ochii de la această lumină; el s-a lăsat condus de simțurile sale; puțin câte puțin el n-a mai gândit la ceea ce nu mai vedea: el a uitat cu ușurință ceea ce nu mai gândea.

205: Această uilare n-ar fi mare lucru, ca să ne îndemne la împotrivire, dacă nu i s-ar uni orgoliul (trufia); dar el a venit, spre nenorocirea noastră, ca, pe lângă ca omul să fie orb desăvârșit(a l'extrémité), pe deasupra să mai fie și trufaș. Părăsind înțelepciunea lui Dumnezeu, el și-a făcut o înțelepciune după chipul său: el nu știe nimic și crede că știe toate; - iar dacă i-am aminti că din tot ce spune nu înțelege nimic, o ia ca o înfruntare pentru neștiință; el n-o poate suferi, îl irită. Dacă îi lipsește rațiunea, el întrebuițează forța.

206: ...Tot ce nu înțelege, combate. «Tot ce nu înțelege, hulește.» (Judecători 10). Iată pentru ce le spune Iisus: «Voi vreți să mă omorâți, răi ce sunteți, pentru că cuvintele Mele nu încap (prind) în voi» (Ioan 8,37). Ce teroare, frații mei, de-a urzi să omori un om, pentru că nu înțelegi cuvintele lui.

... Cu cât adevărurile erau mai înalte, cu atât superba lor rațiune era turtită (étourdié) și nebuna lor împotrivire era aprinsă. După acestea, vă mai îndoiiți de acea începătură a împotrivirii, pe care o ignoranță învechită și trufașă a brăzdat-o în inima oamenilor împotriva lui Dumnezeu și a adevărilor Sale? Iisus Hristos a probat-o primul.

Biserica Sa, dăinuind în lume, ca să susție aceeași învățătură prin care dumnezeiescul Învățător smintise pe trufași, va putea ea fi lipsită de vrăjmași? Nu, frații mei, nu-i cu putință: fiindcă credința pe care o mărturisește ea surprinde lumea prin noutatea sa, turbură duhurile prin înălțimea sa, sperie simțurile prin asprimea sa - iată de ce se pregătește ea de suferințe!

Trebuie ca ea să fie urâtă de toată lumea, și trebuie s-o știți, creștini, e un lucru de neînțeles ceea ce a suferit Biserica lui Dumnezeu vreme de aproape 400 de ani sub împărați necredincioși. Ar fi nesfârșit de spus. Mulțumiți-vă cu aceasta că era așa de împovărată și de ura publică și de învinuirile de tot felul, cât era acuzată puternic de

toate neorânduielele lumii.

Dacă nu ploua pe pământ, dacă barbarii năvăleau și făceau prăpăd, dacă inunda Tibrul, creștinii erau cauza!

207: Psalmul 128: «Copiii mei, răspunde Biserica, nu mă mir prin câte am trecut: sunt obișnuită din tinerețile mele; aceiași dușmani care mă atacă, m-au prigonit din tinerețile mele.»

... Avel, omorât de frate-său Cain... Enoh... familia lui Noe... Avraam... Moise... Ilie... Profeții... Iisus Hristos... Apostolii. Prin urmare, fiii mei, zice Biserica, nu e mirare de prigoane. Privește vechimea mea, părul meu argintiu... Nu-mi întorc fața împotriva lor, pentru a mă împotrivi prigoanelor...

208: Cu toate că par mereu plutind, mâna atotputernică ce-mi servește de sprijin va ști cum să mă ferească de înec.”

Dacă Dumnezeu o a sprijinit cu atâta putere împotriva prigoanelor, credeți, dragii mei, că o va lăsa înfrântă de erezii? Nu, dragii mei, să n-o credeți.

209: II. A doua furtună asupra Bisericii a întetit-o curiozitatea: curiozitatea, frați creștini, e pacostea minților, ruina evlaviei și mama ereziilor. Pentru a înțelege bine acest adevăr, trebuie arătat, înainte de toate, că înțelepciunea divină a pus margini cunoștințelor noastre. Căci după cum Providența văzând că apele mării se întind și se împrăstiaseră peste tot pământul, acoperindu-i toată suprafața, le-a prescris un hotar care să nu le permită de a-l trece, tot așa, știind că neînfrânarea minților se va întinde până la infinit, i-a hotărnicit limite peste care i-a poruncit să nu se întindă. (Tit 3,9)

...Dar curiozitatea minților trufășe nu poate suferi această modestie. «Valurile se ridică până la cer și se pogoară până în străfunduri» - zice Scriptura (Psalmul 106,25-26)

210: ... Ei sunt turburați ca bețivii. În capul lor e huruială. Acolo toată înțelepciunea lor se împrăștie, și pierzând drumul rățăcesc, înfundându-se în erezii. Arie, Nestorie... curiozitatea voastră v-a pierdut!

Singurul remediu: ascultarea de Biserică.

211: ... Trufia ereticului se răscoală: Ce ?! voi crede eu credința altuia? Eu vreau să văd, să înțeleg eu.

... Copii denaturați...

III. Nu vă pot ascunde rușinea sa: vreau să zic despre purtările stricate ale celor din sânul său.

Prosperitatea a atras pierzarea. (Trândăvia a venit, disciplina a slăbit.) În vreme ce numărul credincioșilor creștea, ardoarea credinței scădea...

214: Biserica nu-i făcută decât pentru sfinți - drept că din toate părțile sunt chemați copiii lui Dumnezeu; toți cei ce sunt în număr, să intre, - dar mulți intră peste număr.

... Dragostea a răcit, scandalul (sminteala) s-a ridicat până în Casa lui Dumnezeu. Iar Satana va zice: «Aceasta e Biserica? Aceștia sunt urmașii Apostolilor?»

I Corinteni 13.

Arad,

14.VIII.949

MAICA DOMNULUI

- 32 -

Nu se poate vorbi numai despre Maica Domnului.

Ea e prevăzută de Providență îndată după căderea omului.

Deci pomenirea Ei, pune din plin, problema refacerii omului.

Primul om refăcut, e Iisus, Fiul Ei, și toți ucenicii lui Iisus, deci Ea e și Maica

Bisericii. A fost instituită, chiar de Iisus, când era pe cruce, ca maică a creștinătății, când i-a dat pe Ioan de fiu și lui Ioan i-a dat-o pe Ea de maică.

Dacă viața noastră s-ar reduce numai la viața aceasta, cea între leagăn și mormânt, toată zdroaba vieții ar fi fără sens. Dar viața noastră nu e numai atâta.

Știm de la Iisus, că vom purta și chipul pe care ni l-a arătat El, schimbându-Se la față. Aceasta însă, când Se va naște în noi Iisus, așa cum S-a născut în sfânta Fecioară.

Prin asceză și iubire sufletul nostru trebuie să ajungă la curăția sufletului fecioară, în care se va naște chipul nostru veșnic.

Nu e prin urmare numai o urmare a Domnului, o „imitatio Christi”, ci și o urmare a Maicii Domnului. Iar Maica Domnului n-a fost scutită de niciuna din durerile omenești. De mică a cunoscut refugiul și prigoana lui Irod. Sabia durerilor a fost profețită pentru sufletul Ei.

Ea e modelul desăvârșit de curăție și iubire, duse până la jertfă: dovadă, că puțini erau până sub crucea Răstignitului, și printre cei puțini, era Maica Domnului.

Tot așa, pe lângă orice răstignit al vieții acesteia, puțini mai rămân pentru el către Dumnezeu, și printre cei puțini, e Maica Domnului. - Căci, spre a ajunge la refacerea noastră, trebuie să trecem prin multe răstigniri, și avem trebuință de o inimă de mamă pentru noi către Dumnezeu.

Dumnezeu ne părăsește uneori; sfinții nu sunt ascultați, dar iubirea de mamă întoarce asprimea Dreptății lui Dumnezeu din nou în iubire.

Exod 32: Moise se ruga, strâmtorând pe Dumnezeu: Încetează Doamne urgia Ta și potolește-Ți mânia și socotește cu blândețe greșala poporului Tău. Adă-ți aminte de robii Tăi: Avraam, Isaac și Iacov...

- Nu! a răspuns Dumnezeu. Lasă-Mă să-i zdrobesc, căci cu urgie M-am mâniat asupra lor și vreau să-i prăpădesc!

- Dacă nu-i ierți, șterge-mă și pe mine din Cartea Vieții!

Și a încetat urgia lui Dumnezeu; și pentru rugăciunea lui Moise i-a iertat pe ei.

Cine-i Moise și cine-i Maica Domnului?

Când te-a lepădat Dumnezeu și nici sfinții nu se mai roagă pentru tine, a mai rămas cineva care nu te-a părăsit: e Maica Domnului, iar Maica Domnului e ascultată.

„Între robii lui Dumnezeu și Maica lui Dumnezeu e o deosebire fără margini” - zice sfântul Ioan Damaschin. Dacă Moise, un rob, poate, prin rugăciunea lui, să oprească urgia lui Dumnezeu și nu-L lasă să se răzbune pe închinătorii la idoli - cu atât mai mult rugăciunea sfintei Fecioare Maria, va opri să nu cadă urgia divină, peste păcătosul popor creștin.

Al VII-lea Sobor ecumenic, având în vedere rătăcirile ereticilor despre sfinți și despre Maica Domnului, hotărăște:

„A cinsti și a mări mai întâi pe Născătoarea de Dumnezeu: mai înaltă decât toate puterile cerești; iar de asemenea și pe sfintele Puteri îngerești, fericirii și întru tot lăudații Apostoli și Prooroci, pe sfinții mucenici, morți pentru Hristos, pe sfinții și de Dumnezeu purtătorii dascăli, și toți dreptii cuvioși bărbați, și a cere mijlocirea lor, pentru că ei ne pot apropia de Împăratul tuturor - Dumnezeu.”

Și cântă Biserica:

„Sub milostivirea Ta scăpăm Stăpână, Născătoare de Dumnezeu Fecioară! Întru rugăciunile noastre nu ne lăsa pe noi în scârbe, ci ne mântuiește din nevoi: Una, curată, Binecuvântată: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu.”

Arad,

15.VIII.949

LUCRĂTORI UCIGAȘI VIE SĂLBĂTĂCITĂ

- 33 -

Pilda lui Iisus rezumă toată strădania lui Dumnezeu cu via Sa: lumea aceasta și cu lucrătorii viei: oamenii. Într-o pildă, rezumatul istoriei.

De aci rezultă că Dumnezeu are un rost cu lumea Sa, la care a întovărășit și pe om.

Se tânguie Dumnezeu omului:

„...Am sădit viță bună, de soi, și iată acum rodește struguri sălbateci... Voi smulge-o și-o voi arunca-o!”

Împlinindu-se urgia lui Dumnezeu cu via, Ieremia proorocul, omul, se tânguia lui Dumnezeu:

„... Doamne ai milă de via aceasta, pe care a sădit-o dreapta Ta, că iată toată e păraginită și o rămă mistrețul din pădure...”

Ce însemnează întunerecul și ascunzișul pădurii, precum și cine e mistrețul din pădure, e ușor de bănuț.

*

Iisus a fost scos din vie și omorât.

Oamenii cred că Dumnezeu nu mai are nici o putere, nici un drept asupra lumii...

Oamenii Îl prigonesc pe Iisus și în istorie.

Iisus a fost prigonit personal și omorât.

Au fost prigonite faptele Sale: minunile.

A fost prigonită învățătura Sa.

Și au fost prigoniți toți ucenicii Săi de-a lungul istoriei.

Pentru acest lucru s-au răsculat și s-au unit împotriva Lui: ereziile, prigoanele și coloana nesfârșită a slăbiciunilor omenești.

Prislop

11.IX.949

VIAȚĂ ȘI VIAȚĂ VEȘNICĂ...

- 34 -

Toți suntem condamnați la moarte și mai nimeni nu crede că va muri; - vorbesc de-o credință care să-ți transforme viața în vederea morții, în vederea Vieții. Toți suntem chemați la viață și mai nimeni nu trăiește viața aceasta după aceea la care suntem chemați. Trăim omorând această chemare.

Nu e puțin lucru să zici unui mort: „Scoală, întoarce-te la viață!” Așa ceva nu poate decât Stăpânul vieții și al morții. Și Iisus e Stăpân și al morții și al vieții.

Pe oameni îi înfioară întoarcerea unui mort la viață, fiindcă obișnuit, așa ceva nu se întâmplă. Pe Iisus L-a copleșit mila de durerea omenească și a mângâiat-o, ca nimeni altul.

Trei morți a înviat: o copilă, un tânăr, - cel de astăzi - și pe un prieten al Lui, pe Lazăr. Cineva a băgat de seamă că Iisus a înviat pe acești trei morți așa: pe unul în casă, pe al doilea în drum spre groapă și pe al treilea din groapă, după patru zile.

Putea să învie pe toți.

Putea să oprească moartea. Totuși n-a oprit definitiv moartea, nici pentru cei pe care i-a înviat. Ei au murit mai târziu iarăși.

*

Iisus însă dorea omului o altă înviere: o înviere a sufletului; o înviere iară de moarte.

Iisus tânjea după transformarea sufletească a omului, după convertirea lui la Dumnezeu.

Iisus a venit înaintea oamenilor cu propria Sa înviere din morți. Prin aceasta ne arată nouă, oamenilor, ce vom avea să fim. Acum suntem ca noi, atunci vom fi ca El. Numai cât, acum, trebuie să trăim, să simțim, să tânjim și să suferim ca El - și pentru aceleași pricini. În temeiul unui așa acum, nădărdim un așa atunci.

Iisus ne-a asigurat zicând:

„Amin, amin zic vouă: Cel ce ascultă cuvintele Mele și crede în Cel ce M-a trimis pe Mine, are viață veșnică și la judecată nu vine, ci s-a mutat din moarte la viață” (Ioan 5,24). Iar în alt loc ne spune: Iar viața veșnică aceasta este, ca să te cunoască pe Tine, singurul, adevăratul Dumnezeu, și pe Iisus Hristos pe care L-ai trimis” (Ioan 17,3).

Deci veșnicia noastră, întrucât atârnă și de noi, atârnă de: ascultarea, credința și cunoașterea lui Dumnezeu. Trup-suflet; voință, simțire și minte; tot omul e chemat și ajutat să-și lucreze luminos veșnicia. Pentru aceștia, care urmăresc rosturile vieții dincolo de hotarele mormântului, pentru aceștia Însuși Iisus ne-a spus că se roagă.

*

De ce este totuși moarte între oameni și după prădarea iadului? -Fiindcă nu e acum definitivă biruința asupra morții, și în ce ne privește pe noi, oamenii.

Într-una din dezlegările morților se arată motivul:

„Pentru ca răutatea să nu fie nemuritoare, ai poruncit ca această faptură să se dezlege: sufletul să se întoarcă la Dumnezeu care L-a dat, iar trupul să se întoarcă în pământul din care a fost luat...” până la învierea cea de obște, când îl vom primi transformat și nestricăcios, cum tânjea și apostolul Pavel.

Aceasta e biruința Vieții asupra morții, biruința pe care o așteptăm.

Prislop.

10.X.949

PORUNCA DESĂVÂRȘIRII

- 35 -

Îndărătnicii de noi, n-ar trebui să vorbim despre această poruncă a desăvârșirii și iubirii de vrăjmași, fiindcă nu facem altceva decât ne scuzăm mereu, că nu putem. Cu alte cuvinte repetăm același păcat, pe care l-a făcut Adam, dând vina pe Dumnezeu pentru căderea sa. Înfruntăm pe Dumnezeu, că ne-a poruncit un lucru imposibil.

Desăvârșirea și iubirea de vrăjmași nu sunt nici măcar sfaturi evanghelice; sunt porunci. Prin urmare cu împlinirea sau neîmplinirea lor, stăm sau cădem din creștinism.

Să nu descurajeze nimeni; fiecare are măsura sa, pe care trebuie să o ajungă. Pe ce cunoaștem aceasta? - Pe cele ce ni se întâmplă; pe cele ce ne vin fiecăruia să le trecem, ținând seamă de aceste două porunci. Providența conlucră cu noi pentru desăvârșirea noastră: prin toate împrejurările grele, din care nu putem ieși teferi decât lepădându-ne de noi înșine, ducând o cruce în fiecare zi și îmbiați cu protivnici, plini de ură, capabili să ne și dezlege de viața aceasta.

Dacă nu înțelegem țeserea Providenței, care urmărește desăvârșirea noastră, prin tot felul de încercări inevitabile, atunci cădem în părerea că desăvârșirea noastră trebuie să ne-o facem noi, ceea ce e o trufie fără seamăn. Încremenim desăvârșirea într-o problemă.

*

Cât suntem de departe de iubirea de vrăjmași, și zarea desăvârșirii cât e de departe, ne stă probă faptul că aproape în fiecare casă trăiesc laolaltă oameni care nu se înțeleg.

Dar să ne întoarcem la noi: abia se mai propoveduiește iubirea de oameni! Ar trebui să devenim întâi oameni !

Nu-i vorba - trebuie să înțelegi și aceasta - că din toate suferințele care turbură furios viața omenească, cea mai mare este ura, dușmănia și răzbunarea: unul și același diavol: boarea iadului între oameni. O, tu ură, care vii din iad și faci și lumea iad !...

Sigur că a propovedui iubirea de vrăjmași între asemenea condiții de iad, însemnează să o pățești la sigur. Astăzi se înțelege lucrul acesta cel mai bine. Dar când mai și trăiești iubirea de vrăjmași, iubirea care nu face deosebirea între oameni, asemenea lui Dumnezeu, care trimite ploaie și peste cei buni și peste cei răi, riscurile sunt ultime: crucea te așteaptă.

- Să nu se creadă că în lumea aceasta poți crede în desăvârșire nepedepsit! Iar Iisus se ruga pentru ucigașii Săi...

Aceasta n-o pot face decât oamenii hotărâți să sfârșească pe o cruce. Ce facem? Fricoșii - serie - că nu intră în Împărăția lui Dumnezeu. Deci porunca aceasta, a iubirii de vrăjmași și a desăvârșirii, chiar și Dumnezeu a plătit-o cu viața.

*

Deci până nu ne cheamă Dumnezeu, trimițându-ne El împrejurările care să ne dezlege și de frică și de îndrăzneala trufiei, curajul nostru ar semăna mai mult a păcat decât a virtute. Ar fi sinucidere și nu jertfă a iubirii.

E aci o cumpănă rezemată pe conștiință: noi suntem și din lumea aceasta, desăvârșirea nu-i din lumea aceasta. Porunca desăvârșirii ne cere, pur și simplu, strămutarea - încă în lume fiind - în Împărăția din care ne-a venit desăvârșirea, îmbrăcată concret, într-un Om-Dumnezeu, în Iisus Hristos.

Iisus a trezit în noi îndemnul desăvârșirii, îndemn întărit profund în însăși natura creștinismului, dar prin condiția umană ni se refuză. Suntem hotărâți îndemnați spre și hotărâți opriți de la. Ce rost are așezarea noastră între pintenii acestui imperativ și frânele acestui refuz -e greu de spus.

Când tensiunea acestei cumpene de conștiință va aduna destulă energie, Providența va aduce dezlegările...

*

A încercat omul toate: bogăția, puterea, știința, păcatul, dar fericit nu l-a făcut nici una !, Iisus ne îmbie încercarea Sa, cea din urmă: încercarea iubirii. Aceea pe care nimeni n-a făcut-o, sau pe care puțini au încercat-o, doar clipe ale vieții lor. Cea mai cutezătoare, cea mai protivnică pornirilor din noi; dar singura care se poate ține de ceea ce făgăduiește !" (Papini)

Iată de ce crucea e o taină și se dezleagă numai celor ce o iubesc. Aceștia sunt „fiii Celui Preaînalt”.

Prislop,
2.X.949

OSÂNDIREA IERTĂRII...

- 36 -

Unul din marile păcate ale fariseilor.

Fariseul - dreptul după părerea sa - osânda în cugetul său pe păcătoasă - nu păcatul.

Iisus - dreptul după adevăr - ierta păcătoasa, fiindcă singură se osânda de păcatele sale.

Osândirea din ochii fariseului interzicea pocăința femeii. După fariseu, după punctul de vedere fariseic, nu există convertire. Poate că și de aceea a lepădat Iisus „dreptatea” mioapă a fariseilor.

Dar osândirea cade în propria sa sentință: fiindcă ea interzice iertarea, atrage asupra-și

această interdicere. Osândirea nu are îndreptare. Ricoșează în ea chiar și tactica divină, căci fariseul osândi iertarea, pe care o dădea Iisus femeii; adică osânda pe Dumnezeu Însuși pentru că ierta.

Cine știe, poate că la farisei s-a gândit Iisus când a zis că vor fi judecați cu judecata cu care judecă.

Fariseul era solipsistul vremii sale, care se credea până și criteriul lui Dumnezeu.

Ce trufie groaznică găsești la câte unii „drepti”.

Nu în zadar a zis Iisus, că mai mare bucurie se face în Cer pentru un păcătos care se întoarce, decât pentru 99 de „drepti”.

Nu în zadar se zice că cea mai primejduită este mântuirea sfântului. De aceea Dumnezeu le ascunde conștiința de sine a sfințeniei. Sfinții sunt fără să știe că sunt. Aceștia țin morțiș că-s păcătoși.

Prislop, Luni XXI

9.X.949 Luca 7,36-50

DINCOLO DE CHIP

- 37 -

Evangelhia aceasta prezintă pe Iisus în misiune „prin orașe și sate, propoveduind și binevestind Împărăția lui Dumnezeu”. Era însoțit de cei 12 ucenici și de niște femei, cărora Iisus le făcuse bine și de aceea ele Îl urmau și-I aveau de grijă din averile lor.

E un tablou simplu și impresionant.

Ignatiu de Loyola era un militar ambițios; din ambiție a creat ordinul iezuit, numai ca să facă și el ceea ce făcuse sfântul Francisc de Assisi. Metoda duhovnicească a lui Ignatiu de Loyola se bazează pe imaginație.

Îți reprezinți cu mintea pe Iisus într-o împrejurare oarecare și te închipui și pe tine amestecat printre auditorii de atunci ai lui Iisus. Stăruiești în această închipuire și în toate sentimentele ce le trezește această transpunere.

Pentru începător e o treabă de ajutor; dar riscurile imaginației sunt ocolite în duhovnicia Răsăritului. (Năluciri, vedenii false, etc.)

Răsăritul meditează fără imagini, chiar contra imaginilor, ba și vedeniile reale le refuză - nu din rea credință sau din duh de împotrivire, ci din grija de-a nu greși primind orice. Și se știe că Dumnezeu nu se supără când se stă pe acest punct de vedere.

Meditația ortodoxă e cu termenii care „nu pun tipar pe minte”, cum zice unul din sfinți, termeni care nu stârnesc nici o imagine. Iată câțiva termeni fără chip: „Eu sunt Adevărul”; „Dumnezeu este iubire”; „Duh este Dumnezeu”; „Cunoașterea de Dumnezeu este viața veșnică”, etc.

Dar fiindcă noi nu putem fi contemporanii lui Iisus, ca unii ce trăim în hotarele vremii, poate fi Iisus contemporanul sufletului nostru peste veacuri; contemporan peste timp și chip.

Iată o motivare și un cadru a rugăciunii meditative: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”.

Inspirăm atotprezența Sa în Preasfânt numele Său și expirăm chipul nostru de păcat...

Prislop, Marți XXI

10.X.949 Luca 8,1-3

SUPRAFAȚĂ ȘI ADÂNC...

- 38 -

Iisus dormea în corabie. Ce pildă de omenitate! Frânt de ostenit, face și Iisus ce face omul: se odihnește, doarme. E ascunsă aci o divină smerenie.

„S-a stârnit vânt vijelios”. Iisus dormea. Corabia se primejdăia. Iisus dormea înainte. Ucenicii s-au alarmat de spaima morții, și apropiindu-se de Iisus cu spaima lor „L-au deșteptat zicând: «Învățătorule, învățătorule», trezește-Te că pierim!”

Iisus a certat vânturile. Marea s-a liniștit cât s-au temut ucenicii.

Mai rămânea de liniștit defectiunea sufletească a ucenicilor. Sufletul lor speriat de valuri s-a speriat și de liniștirea lor. Frica de valuri pătrunsese furtună în suflete.

Iisus dorea de la ei - și de la toți credincioșii lumii - o liniște de adâncime: liniștea siguranței în Dumnezeu. Aceasta ar da să se înțeleagă că, în jurul unui om liniștit - din cauza rădăcinilor lui în adâncul Cerului - se face liniște pe pământ. Omul trebuie să fie statomic în adânc de cer ca să nu-l sperie neliniștile de la suprafața vieții. Cam pe așa rațiuni cred să-și fi întemeiat Iisus înfrunarea de necredință, pe care a adus-o ucenicilor.

Întrebându-i de credință, Iisus a certat furtuna îndoielilor.

Iisus a adus credința Sa, liniștea Sa de adânc, leac nestatorniciei mării și spaimelor sufletului omenesc.

Furtunile sunt lecții inevitabile ale Cărții Vieții. Cea mai grea e furtuna răspunderilor. „Mai multe sunt furtunile care zbuciumă sufletul preotului, decât talazurile care bânuie marea”, - zice sfântul Ioan Gură de aur, despre preot.

Sunt însă ucenici ai lui Iisus, în care Cerul a prins rădăcini adânci. De aceștia a ascultat până și firea neînsuflețită. Taina lor e aceasta: prin nevointă și dar au dobândit o ascultare desăvârșită de Dumnezeu: au făcut liniște în firea lor mai întâi - și zic părinții: „De cine ascultă de Dumnezeu și Dumnezeu ascultă !” În preajma lor fiarele și talazurile își uită sălbătăcia. Ascultarea aceasta restabilește omul și natura în starea și prietenia străveche din Rai.

„Fiule, zice sfântul Serafim, adună duh de pace în sufletul tău, și mii de inși se vor mântui în jurul tău”.

Prislop, Miercuri XXI

12.X.949 Luca 8,22-25

CINE E IISUS ?

- 39 -

S-a întrebat Irod care, aflând de la Magi, cine-I, L-a osândit la moarte, crezând că, omorând 14.000 de prunci, va scăpa și de Iisus. S-a întrebat Irod Tetrarhul, fiul său, care, „auzind toate câte făcea Iisus, nu se dumerea ce să creadă despre Dânsul”.

Se întrebau cărturarii și fariseii, smintindu-se pentru formalități înfrânte, și sărind ca arși: Cine-i Acesta, de iartă și păcatele?!

Se întrebau până și Apostolii: Cine-i Acesta: că ascultă de El și vânturile și marea?

Și s-au întrebat un șir nesfârșit de nedumeriți.

S-a întrebat puterea lumească.

S-a întrebat toată trufia minții.

S-a întrebat și toată necredința.

Toți aceștia L-au refuzat, L-au osândit și L-au omorât pe Iisus. Iar aceasta s-a întâmplat permanent în istorie.

E semn că Iisus e Cineva care sparge permanent limitele istoriei; iar istoria se apără.

Cine e Iisus pentru noi?

Pe contemporanii lui Iisus îi înțelegem că le era greu să-L creadă chiar Dumnezeu. Dar după dovada Învierii Sale, dovada dumnezeirii, după arătarea Sa și intrarea mai presus de fire prin ușile încuiate, după petrecerea Sa cea nevăzută în preajma gândurilor omenești, după arătările Sale în drum spre Emaus, lui Luca și Cleopa, pe drumul Damascului, prigonitorului Saul, unui alt prigonitor al veacului nostru, indianului Sundar Singh, - cu aproape un nor de martori, noi nu mai putem fi fără răspuns.

Las ca știute răspunsurile Teologiei.

Pentru noi Iisus e Sensul vieții și al Istoriei: reazemul ei în ispitele și furtunile timpului. Iisus e asemănarea după care tânjim și însetăm de-a lungul deșertului lumii: originalul nostru, autenticitatea noastră, dar, mai mult decât acestea, Iisus este Prietenul nostru, care singurul ne rămâne credincios și nu ne părăsește niciodată. Și mai mult: e Sfnâta noastră Împărtașanie cu desăvârșirea: foamea noastră metafizică.

Prislop Joi XXI
13.X.949 Luca 9,7-11

DOUĂ SOCOTELI...

- 40 -

Se bănuiește de la început că nu se vor potrivi.

Pericopa aceasta, luată separat, vorbește despre înmulțirea minunată a pâinii și peștilor. De data aceasta, acestea s-au înmulțit, vădit, prin cuvântul lui Dumnezeu și cu ajutorul țarinii și mării. Natura rodește și ea, dar minunea aceasta dovedește că natura rodește la binecuvântarea Supra-naturii. Aceasta dovedește că la mersul vremii, la mersul naturii, e implicată și toată purtarea omenească față de Supranatură, față de Stăpânul naturii.

Ucenicii erau oameni simpli și practici: văzând mulțimile, iar ei fiind într-un loc pustiu, s-au gândit, omenește: oamenilor le va fi foame, „Doamne, dă-le drumul”. Oameni naturali, gândeau natural, sub categoria naturii. Nu-i o vină; e chiar semn de sănătate a gândi natural. Ucenicii se gândeau la trebuința pâinii naturale, care stămpără foamea trupului.

Iisus se gândea însă la altă pâine, a vieții mai presus de fire, se gândea la Sfânta Împărtașanie. Așa avea Iisus de gând să le deschidă mintea către această pâine nouă, plecând de la minunea pâinii naturale.

Reușise Iisus să ridice la o înțelegere superioară pe o femeie - și aceea păcătoasă -, la fântâna lui Iacov, vorbindu-i despre apa vie și despre adevărul că Dumnezeu e Duh și Adevăr și că e pretutindenea de față, nu numai în templul din Ierusalim - unde mai nu mai era.

N-a reușit însă cu mulțimile. Mulțimile sunt grele. Mulțimile gândesc cu stomacul. Mulțimile înțeleg „viață veșnică” un stomac veșnic. La așa mentalitate se gândea sfântul Pavel când zicea despre unii că „dumnezeul lor e pânțelele” (Filipeni 3,19).

Din context și locurile paralele ale acestei Evanghelii găsim că într-adevăr Iisus n-a fost înțeles și că în mulțime a prins fulgerător gândul pământesc: să-L pună pe Iisus împărat, fiindcă are putere să le dea pâine până și în pustiu. Mulțimile care-L urmau pe Iisus, trăgeau de El să-L facă pământesc. Iar Iisus trăgea de om să-l refacă ceresc.

Iată socotelile omului și iată socotelile Domnului!

N-are rost să ne întrebăm cine are dreptate. Se înțelege. Chiar socoteala îngustă, socoteala de gloată, dă dreptate socotelii divine.

Omul dorește o veșnicie, e adevărat; numai cât aceasta trebuie strămutată cu om cu

tot în Împărăția lui Dumnezeu, de unde e de obârșie. Spre strămutarea omului din raza naturii în zarea mai presus de fire, avem trebuință mereu, nu numai de pâinea naturală, ci mai ales de pâinea mai presus de fire, a Sfintei Împărtășanii.

Prislop. Vineri XXI
13.X.949 Luca 9,12-18

OMUL... DUMNEZEUL FĂRĂ VREME...

- 41 -

Nimic mai greu și mai periculos decât să te lupți cu îngustimea, cu prejudecățile și cu formalismul.

Nimic mai primejdios decât a combate răutatea, care crede că are dreptate, că apără adevărul și că slujește lui Dumnezeu.

Reaua voință, sub formele acestea, a înfrânt până și pe Iisus.

Deși Dumnezeu n-a revelat o Scriptură împotriva Sa, formalismul iudaic a întors-o împotriva Sa, lui Dumnezeu.

Nu „după Scriptură” L-au răstignit ei pe Iisus?

Iată ce poate răutatea: să stea împotriva evidenței, împotriva adevărului în numele adevărului, să stea împotriva iubirii lui Dumnezeu de oameni, în numele iubirii de Dumnezeu.

Împotriva acestei situații nici Iisus n-a putut nimic.

De aceea răutatea, fiindcă nu se poate nicidecum schimba în bunătate, ea nu are iertare; - ea e împotriva iertării și a oricărei tămăduiri, - de aceea nu are decât judecată.

Răutatea a înfrânt pe Dumnezeul iubirii, dar se va înfrânge de Dumnezeul judecății.

*

- De unde oare atâta perversiune în fiii lui Dumnezeu?

- De la acea fângăduință demonică, șoptită omului: „Tu vei fi (ca) Dumnezeu!” Și pe care omul a crezut-o, nebăgând de seamă cine i-o spune.

Un dumnezeu neizbutit; scos afară, înainte de vreme, din divina devenire.

Un dumnezeu creat, dumnezeu după dar, avea omul menirea să fie, dar a ieșit un dumnezeu satanizat, chip neisprăvit, desfigurat, care nu se mai înțelege cu Dumnezeul Adevărului. De aci se năzarește omului, în cursul creației sale - istoria - că el e, pe rând: măsura tuturor lucrurilor, că el e criteriul adevărului, că lumea există în funcție de el, că el e creatorul lumii, că Dumnezeu ajunge la conștiința de sine abia în om, ca de aci un altul să spună că „Nu Dumnezeu a făcut pe om, ci omul a făcut pe Dumnezeu” (Feuerbach).

Iisus îi aduce iarăși nimbul divinei deveniri, printr-o coroană de spini...

Prislop. Sâmbătă XXI
14.X.949 Luca 6,1-10

SEMĂNĂTORUL CERULUI

- 42 -

Că tânjim, ne frământăm, ne chinuim, pentru a ne realiza Sensul în marea Împărăție a existenței lui Dumnezeu, nu mai e nici o îndoială. Porunca desăvârșirii e o poruncă de care nu se poate scăpa pe pământ. Ea aparține Cerului și scânteiază ca o stea în conștiință.. Iar aceasta se întâmplă tuturor oamenilor înclinați spre Dumnezeu. Numai cât unora mai mult, altora mai puțin; unora foarte mult, altora foarte puțin.

Creștinismul, cuvântul Împărăției, Iisus, prind vag în oameni, în trepte diferite.

Pilda Semănătorului e pilda lui Iisus, care și-a tâlcuit profetic soarta soliei Sale între oameni. A tâlcuit-o și pe înțelesul apostolilor, care L-au rugat să le-o tâlcuiască, dar tot a rămas și tâlcuirea pe care avea s-o aducă depănarea veacurilor.

Deși oamenii au fost totdeauna la fel, de aceste patru categorii: cu mintea bătută de toate vânturile învățăturilor omenești, ca o cale prăfuită a lumii; cu o inimă de piatră, fără focul iubirii într-însa; cu simțurile aruncate în hățișul dintre griji și plăceri, și abia ca a patra parte, ca un pământ roditor de Cer, - totuși ceva se simte structure deosebit și încreștinat în lume.

Sunt minți ale lumii care gândesc contând pe existența lui Dumnezeu. Sunt pietre, monumente de piatră, catedrale la care s-a lucrat sute de ani, care mărturisesc pe Dumnezeu. Sunt griji și plăceri părăsite în decursul istoriei din cauza lui Dumnezeu. Iar despre șirul de sfinți ai veacurilor, răsfirați ca niște stele, nici nu mai pomenesc.

Iisus a înclinat structural omenirea spre Cer.

Oamenii nu mai pot scăpa de această înclinare, fie că-L mărturisesc afirmându-L, fie că-L mărturisesc tăgăduindu-L pe Dumnezeu.

Oamenii sunt provocați, individual, să se pronunțe într-un fel sau altul, cum stau față de solia lui Iisus.

Aceasta e biruința cerescului Semănător!

Prislop. Duminecă XXI
15.X.949 Luca 8,5-15

SEMĂNĂTORUL

- 43 -

Evangelhia s-a dat tuturor structurilor sufletești, s-a dat tuturor claselor sociale, tuturor vârstelor și tuturor neamurilor pământului.

Neamurile încă n-au dezvoltat toată bogăția Creștinismului și Creștinismul încă n-a pus în valoare de mântuire toate structurile neamurilor.

Pe scurt: care-i sămânța menită să rodească?

Mai întâi e toată învățătura Evangheliei: tot ceea ce trebuie să știm despre noi și Dumnezeu spre asigurarea mântuirii noastre.

Dar sămânța caracteristic divină e însuși Iisus: omul cel nou, făptura cea nouă, omul ceresc. El locuiește real în făptura noastră duhovnicească de la Botez. Dar, ca această cunoaștere să nu ducă greșit la un fel de autodivinizare luciferică a omului - cum s-a întâmplat de altfel cu un întreg curent de gândire, idealismul, - Biserica învață, dogmatic, că Iisus este și deosebit de noi, e Mijlocitorul între Dumnezeu și oameni.

În parte Îl avem fiecare pe Iisus și pe Sfântul Duh; întreg e în Biserică, în obștea luptătoare și triumfătoare; iar desăvârșit în veacul viitor, când: „Dumnezeu va fi totul în toate”.

Noi oamenii nu ne dăm seama ce lucruri mari ne-așteaptă în privința prelucrării noastre, prin mijlocirea cerescului Semănător, și a descoperirii valorii noastre eterne! Prea suntem oameni, înfășurați la ochi cu materia de pe noi și cu structura noastră pământeană, care ne cam cheltuie toată vremea de aici și ne scurtează zarea.

*

Trebuie să fim mai decizi pentru afirmarea lui Dumnezeu, de la care avem obârșia, fiindcă ceilalți, care afirmă numai materialitatea lumii, o afirmă mai tare. Și ni se cade nouă, creștinilor, ca pe aceeași măsură să-i afirmăm totodată și spiritualitatea.

Necredincioșii, - spre rușinea noastră -, își cred necredința lor mai tare decât credem

noi credința noastră. (Să n-aveți nici o teamă: mintea, prin puterile sale numai, nu poate dovedi constrângător, nici că este, nici că nu este Dumnezeu).

De aceea, pentru că puterile omului sunt hotărât mărginite, de aceea a venit Iisus, Dumnezeu, personal, să ne vorbească El cele ale eternității noastre. Aceasta este siguranța noastră în plus. Împotriva lui Iisus oamenii n-au putut nimic, fie că purtau toga filosofilor, fie că purtau hlamida împăraților.

Dar, lucru de ținut seamă e ca: apartenența noastră la Iisus e supusă încercărilor, prigonirilor, ba chiar și osândirii la moarte. Aceasta ne-a spus-o El cu toate prilejurile.

Așa trebuie să fie: nimeni nu poate crede în Iisus nepedepsit!

Dacă Iisus ne-a răscumpărat din moarte veșnică cu prețul vieții, noi de asemenea câștigăm viața Lui lepădând pe-a noastră, dacă vremea o va cere.

De aceea sunt îngăduite încercările fiindcă numai ele „coc” sămânța pe pământ a „dumnezeilor după dar”. Aceștia sunt creștinii, în care Iisus aduce rodul însutit.

Și interesează rodul - sensul dat vieții și morții - și nu interesează pământul de pe el.

Să înțelegem aceasta!

Prislop,
16.X.949

ÎNTREBAREA ÎNTREBĂRILOR: „CINE ZICE LUMEA CĂ SUNT EU?”

- 44 -

Iisus, după o convorbire cu Tatăl, - o rugăciune -, a venit la ceasul să pună lumii întrebarea întrebărilor: „Cine ziceți că sunt Eu?”

Lumea a dat aproape toate celelalte răspunsuri decât răspunsul. Apostolii culeseseră câteva păreri contemporane din popor: că Iisus ar fi un prooroc oarecare din cei de demult.

Fariseii și cărturarii, ba chiar și unele din rudeniile Sale, îi ziceau că-i smintit și îndrăcit. Sinedriul a găsit că-i „hulitor de Dumnezeu” și „trebuie omorât”. Deci, - ca organ legislativ și executiv al Legii Vechi - a răspuns „hulitorului de Dumnezeu” cu răstignirea pe cruce între doi tâlhari.

*

La întrebarea lui Iisus însă nu se poate răspunde decât din același izvor, al întrebării. Răspunsul valabil nu l-a dat decât Revelația: „Tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu”. „Acesta este Fiul Meu cel iubit.”

Dar și Iisus a răspuns la întrebare: înaintea sfintelor Sale patimi, zicând: „Să știți că Eu sunt Acela de care au zis Proorocii!” (Ioan 13,19)

Și a mai dat Iisus un răspuns: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”. „Calea”, „Adevărul” și „Viața”, acestea sunt ființă vie, una și aceeași persoană, nu abstracții; existență personală absolută și absolut concretă.

E palmuitor faptul că și dracii s-au apropiat de adevăratul răspuns mai mult decât s-a apropiat rațiunea omenească decăzută!

Prin urmare și pe scurt e limpede: după lume, Iisus e un om ca oricare altul; după Revelație e un om ca nimeni altul.

Iisus e Dumnezeu-Om și Omul-Dumnezeu.

Exact atâta cât mai avem până la destinul nostru.

Prislop, Luni XXII
16.X.949 Luca 9,18-21

ASCEZA... RAȚIUNII...

- 45 -

Din pricină că Iisus nu poate fi înțeles prin categoriile rațiunii, prin felul de a fi al lumii, ci numai prin Revelație - iar omul anevoie se ridică la înălțimea Revelației - faptul acesta îl silește pe om să-și vadă cu ochii toată mizeria întreprinderii sale în cunoașterea lui Dumnezeu. Neputința cuprinderii lui Dumnezeu îl constrânge pe om să-și vadă marginile, caducitatea, neajunsul cunoașterii, tragedia rațiunii. Rațiunea trebuie să admită credința, această asceză a rațiunii.

De aici, față de Iisus, care se impune, rezultă numai două atitudini: sau e refuzat și osândit la moarte, ca o absurditate în lume, ca pe unul ce amenință lumea cu sfârșitul, sau e primit ca un sfârșit al lumii, ca o cruce a rațiunii, o smerenie a ei. Sau picătura de apă va nega oceanul fiindcă... nu-l poate cuprinde și ca urmare îl va tăgădui ca obârșie a sa, sau picătura de apă nu va nega oceanul, deși nu-l poate cuprinde, ci își va recunoaște obârșia sa în el. Este prin urmare și o răstignire a minții.

Luarea crucii lui Hristos e totuna cu smerenia, iar smerenia e recunoașterea măsurii de om și primirea misterului ce ne depășește, ca mister.

Dacă cunoașterea, superioritatea subiectului față de „obiect” e tot sufletul nostru, atunci față de Iisus suntem în situația să ne pierdem sufletul, fiindcă Iisus se impune, dar nu ca „obiect”. Iisus ne impune un alt mod de-a-L cunoaște; și ne povățuiește simplu, divin de simplu: să ne pierdem sufletul pentru El, căci numai așa-L vom câștiga. Numai așa va învia sufletul nostru. Cu alte cuvinte, în fața lui Iisus, să nu ne mai ținem de zidul chinezesc al mărginirii noastre, decât ca de un puternic motiv de smerenie. Altfel nu se lărgeste ființa noastră; altfel nu pierdem lumea, preferând pe Iisus.

Cine va face așa va fi mărturisit de Iisus înaintea Tatălui, ca unul ce a înfruntat pe pământ riscul mărturisirii lui Dumnezeu. Cine răstignește în sine cunoașterea lumii (care nici pentru lumea aceasta nu e toată bună), preferând cunoașterea care era în Iisus, „în care sunt ascunse toate comorile cunoaștinței și ale înțelepciunii” (Coloseni 2,3), acela pune viu ființa sa în fața lui Dumnezeu.

Abia aceasta e „cunoașterea Adevărului”, „care ne va face liberi!”

Prislop. Marti XXII
17.X.949 Luca 9,23-26

AMĂRĂCIUNE DIVINĂ

- 46 -

De multe ori ne plângem împotriva limitelor noastre, împotriva condiției umane. Tângirea după o desăvârșire a omului ne dă dreptate. Dar întrebarea e dacă, în condiția noastră de acum, putem suporta desăvârșirea? De pildă ce-am face noi dacă am ști dinainte, cum știa Iisus, numai acest singur fapt: cât vom avea de suferit?

Iată Iisus le spuse ucenicilor că le stă înaintea divină tragedie a căderii Fiului lui Dumnezeu în mâinile răutății omenești; - ispită fără seamăn avea Dumnezeu de întins răutății văzute și nevăzute.

Răutatea nu-L primea pe Iisus ca Dumnezeu, ci numai ca om; de aceea i s-a dat de sus „libertatea” să-I facă lui Iisus toate relele de care-i în stare. Deși Iisus le-a spus aceasta ucenicilor deschis, totuși ei au fost ținuți să nu înțeleagă, - poate că pentru că era și Iuda printre ei, care, dacă ar fi înțeles, poate că n-ar mai fi fost Iuda.

Desăvârșirea lui Iisus e, printre altele, strălucită și de liniștea Sa supra-omenească în fața suferinței, în capacitatea Sa de suferință: nu ca un resemnat sau condamnat

neputincios, ci ca unul ce împlinește activ marele Sens al Providenței, care va mântui pe oameni. (Aceasta era taina bucuriei Sale care o ascundea de oameni. Evrei 12,2). Ucenicii n-au îndrăznit să ceară explicații; și ca dovadă că n-au înțeles nimic, au cerut un lucru foarte strident cu atmosfera desăvârșirii lui Iisus: „cine e mai mare între ei?”

Desăvârșirea vorbea cu ei, iar ei migăleau în minte nimicuri omenești, mici invidii de mărime deșartă. Profund se va fi amărât Iisus. Deci, văzându-i că nu înțeleg deloc cele ale bărbatului desăvârșit, întâmplându-se și un copil la îndemână - Tradiția crede că ar fi fost sfântul Ignatie de mai târziu - le-a dat răspunsul prin acest copil.

Vreți să știți cine-i mai mare? Răspunsul e paradoxal: - cine-i mai mic în ochii săi, acela-i mai mare în ochii lui Dumnezeu. Mare e acela care numai de mărimea lui nu se ocupă. Mare e cel ce crește fără să știe: ca bobul de grâu în strălucirea soarelui și bătaia vântului. Dacă e o creștere naturală, după fire, naturală e și creșterea mai presus de fire, căci adevărata dimensiune a desăvârșirii smerenia este. Drept aceea, dacă nu puteți înțelege Împărăția lui Dumnezeu, cel puțin primiți-o ca un copil, în care nu se întâmplă nici o răvășire dialectică.

Prislop, Miercuri XXII
18.X.949 Luca 9,44-48

VÂRSTELE LIBERTĂȚII

- 47 -

Sunt epoci în care constatăm revărsări neobișnuite de har. Prima a fost contemporană cu Iisus. Revelația Adevărului și a Puterilor era în toi. Mulți erau atrași către Adevăr. Pentru un astfel de interval istoric Iisus ne-a spus cuvintele: „Cel ce nu-i împotriva noastră, acela e cu noi”. Revelația s-a încheiat. Rămânea la libertatea oamenilor - libertate pe care, primul, creștinismul a pus-o, și a atârnat de ea toată veșnicia - ca să se vadă ce curs au să aibă lucrurile și, după cursul libertății să vină și răspunsurile Cerului.

Au urmat și vremuri de uscăciune spirituală ca urmare a folosirii libertății în sens rău. Pentru aceste vremi Iisus a atras ucenicilor aminte: Băgați de seamă „Cine nu-i cu noi e împotriva noastră. Cine nu adună cu Mine, risipește” (Matei 12,30). E tocmai vremea, descoperită și lui Pavel, a lepădării de credință, a lepădării libertății spiritului, vremea pierderii libertății, noaptea întunecării spiritului. E cufundarea veacului în noaptea lucrurilor din afară. - Iar El va veni a doua oară la miezul acestei nopți.

Așa vedea Iisus: prin lumina aceea, mai înainte de întemeierea soarelui, cu care arcuia veșnicia, ca să vină cu aceeași lumină în miezul nopții omenești, care a pierdut sensul veșniciei. Dacă Iisus știa cele ale veacului prin cele ale veșniciei - ca un Dumnezeu - sigur că știa și cele ale veșniciei prin veac, prin care avea să treacă personal, ca om. „Apropiindu-se zilele luării Lui din lume, s-a hotărât să meargă la Ierusalim” și a trimis înaintea Sa vestitori. Aceștia s-au oprit într-un sat samaritan, care a refuzat să-L primească (odată le făcuse mare bucurie venirea lui Iisus, două zile printre ei «Ioan 4,40»). Ucenicii n-au înțeles - și, omenește era imposibil de înțeles - acest refuz. Evanghelia însă descoperă motivul: „pentru că mergea la Ierusalim”.

Viața lui Iisus pe pământ n-a fost înțeleasă decât de El. Dovada: ucenicii cereau blagoslovenie să se roage ca Ilie, să-i trăznească Dumnezeu pe samariteni, și după ei, poate că pe toți „samaritenii” vremilor. Dar Cel ce vedea peste veacuri i-a oprit, afirmând că până la sfârșitul veacurilor, până la sfârșitul istoriei, misiunea Sa e să mântuiască, nu să piardă suflete.

Când se va încheia perioada veacurilor, când și cei mai de pe urmă ucenici ai lui Iisus vor fi trecut, ca El, prin Ierusalim, fiindcă alt loc nu-i va primi decât o Golgotă, atunci

vom înțelege că mersul libertății ce ne-a adus-o Iisus avea, pentru noi, Sensul Noului Ierusalim!

Prilop, Joi XXII
19.X.949 Luca 9,949-56

MIEII, MISIONARI ÎNTRE LUPI

- 48 -

Aceasta înseamnă că Dumnezeu contează pe posibilitatea transformării naturii de lup în natură de miel. Natura întreagă a ieșit „bună foarte” prin Cuvântul lui Dumnezeu la creație, dar întâmplându-se decăderea omului de la spirit la lucruri, au căzut și lucrurile, a căzut și „natura” în sălbăticie.

Răutatea e o osândă, o moarte anticipată, care chinuiește firea, dar nu e naturală, e o venetică în fire. Pe aceasta vrea Dumnezeu să o izgonească din fire, dar cu ajutorul omului, care a introdus-o în fire. I-a dat omului apostolia acestei misiuni: „Iată Eu vă trimit pe voi ca pe niște miei în mijlocul lupilor.”

Esențialul urmărit de Iisus e revenirea întregii făpturi la Sensul ei către Dumnezeu, sensul ei original, chiar din acest eon decăzut al lumii. Firea perversă și firea curată, originară, stau laolaltă în raportul în care se afla un miel care bea apă dintr-un râu, față de lupul care se afla mai la deal, și-i băga mielului de vină că-i tulbură apa, găsindu-i acesta motivul „întemeiat” să-l mănânce. E absurditate multă și variată lipită pe fire. Misiunea lui Iisus, dată și mieilor, e descojirea firii de absurditate, de sălbăticie, de caricatura existenței: demonicul.

Aceasta însemnează că Iisus contează pe un miez original necontaminat, existent încă în fire, deși comprimat, dar capabil să-și recâștige dimensiunile și valoarea paradisiacă: miezul capabil de har. Precum că acestea sunt așa ne stau mărturie mieii lui Dumnezeu, sfinții, în preajma cărora se îmblânzeau fiarele. Luăm la întâmplare exemplul văzut de martori în preajma sfântului Serafim, când locuia în pădurea Sarovului, că adesea erau în jurul lui deodată: vulpi, iepuri și lupi, bucurându-se de bucuria sfântului. (Sfințenia nu e tristețe, e bucurie. Sfințenia tristă e o tristă sfințenie.) Iar bucuria era nota caracteristică a sfântului Serafim. Oamenilor li se adresa: „Bucuria mea”. Păcatul a creat fiarele. Sfințenia le dezleagă de povara acestei uniforme străine.

Tot binele, toată blândețea, toată bunătatea e un grăunte de energie divină în om, capabil să crească până la sensul și valoarea unei misiuni. Aceasta e o misiune crescută natural și lucrând binefăcător în jur, într-un mod de la sine înțeles. Să nu descurajeze mieii, văzând colții lupilor rânjind, fiindcă stă mărturie istoria: lupii n-au putut mânca mieii! Să nu descurajeze mieii, căci nu suntem „aruncați în lume” (Heidegger), ca ai lumii, ci suntem trimiși: plini de Sens și Adevăr, să transfigurăm lumea.

„Sunt candelă sub bolțile divine,
În haos spânzur, dar atârâ de Tine...”

(Nichifor Crainic)

Aceasta explică minunea că mieii au biruit lupii: Mielul lui Dumnezeu era cu ei.

Prislop, Vineri XXII
20.X.949 Luca 10,1-15

SMERENIE ROMANĂ

- 49 -

Găsești calități sufletești unde nu te aștepti. Căpitanul roman al orașului Capernaum, dator să facă simțită în Israel gheara Aquilei romane, dă trei dovezi de om, care au mirat profund și pe Iisus.

Romanul acesta era democrat: alerga până la Dumnezeu pentru ordonanța sa; și iubea și pe cei de alt neam, pe iudei, pe care trebuia să-i apese, după rosturile lui oficiale printre ei. Romanul acesta credea în Dumnezeu, nu în zeii romani. Și credea bine în Dumnezeu: în atotputernicia, în atotprezența - și deci în puterea la distanță, peste orice distanță, a Cuvântului lui Dumnezeu. El credea și ce nu credeau iudeii: că Iisus e Dumnezeu. Și în sfârșit, e omul real, care a trimis lui Iisus cuvintele: „Doamne nu te osteni, că nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, de aceea nici pe mine nu m-am socotit vrednic să vin la tine, ci zi un cuvânt numai, și se va tămădui sluga mea”.

Poate nicăieri pe pământ n-a găsit Iisus atâta smerenie. De aceea l-a și ridicat mai presus de Israel. Căpitanul roman din Capernaum era deodată: omul ordinei, al stăpânirii romane, omul iubirii de oameni, omul iubirii și credinței în Dumnezeu și omul smereniei. Om concret și totuși duhovnicesc: reprezenta o centurie de ostași, dar mai mult, reprezenta un stil spiritual a multe centurii de sfinți.

De așa oameni ascultă Dumnezeu în toate vremile...

Cine știe dacă nu, sub chipul vameșului, Iisus a ascuns tocmai calitățile sutașului din Capernaum, pe care-l dădea lumii model iubit de Dumnezeu...

Prislop, Sâmbătă XXII

21.X.949 Luca 7,1-10

BOGATUL ȘI SĂRACUL

- 50 -

Prin pilda bogatului anonim și a săracului anumit, Lazăr, Revelația aruncă lumini decisive asupra soartei omului pe pământ, pe planul lumii, precum și asupra urmărilor, cu necesitate, pe planul veșniciei.

Deocamdată desprindem câteva probleme:

I. Situația în lumea aceasta:

1. Slava și mizeria existând deodată, într-un conflict surd: una în ușa celeilalte.
2. Slăvitul bogăției e anonim; săracul e numit cu numele, e Lazăr; Lazării lumii la porțile bogaților!
3. Bogații nu înțeleg nimic; înțelegerea lor nu se întinde nici până la porțile casei.
4. Căinii înțeleg mai mult; „inima de câine” au dat-o bogatului, iar ei se milostivesc și ling bubele săracului.

II. Vine moartea. Moartea e un factor „neprevăzut”, care nu simplifică nicidecum, ci complică toate problemele. Moartea, în primul moment al ei, pune capăt la o stare de lucruri: cosește și slava deșartă și mizeria neînțeleasă. Cu moartea se termină timpul, gâlceava istoriei, dar începe veșnicia. Năpasta morții e: că pe bogat îl trimite în văpaie veșnică și pe Lazăr în fericire veșnică. Dar e o acuză nedreaptă pe socoteala morții: nu ea face deosebirea, nu moartea dă sentința.

Omul trece prin moarte ca printr-o poartă. Dar dincolo de poartă are întinsă înainte, așteptându-l, veșnicia în care a trăit vremelnicia.

Bogăția l-a făcut pe bogat egoist, materialist, nemilostiv, încolăcit de plăceri; nu s-a dezvoltat sufletește, nu și-a format chip nemuritor de a fi.

Pe Lazăr, bubele și sărăcia l-au desfăcut din înlănțuirea cu viața. El răbda în nădejdea că nu va fi tot așa, în nădejdea unei dreptăți a lui Dumnezeu. Nu s-a înșelat în credința sa. Toată suferința și meditația sa, meditație simplificată desigur, dar existențială foarte sigur, au realizat din Lazăr un cetățean spiritual al Cerului.

Nici bogăția în sine, precum nici sărăcia în sine, n-au calitatea de a te osândi sau ferici pe planul veșniciei. Atitudinea sufletului față de ele e aceea care determină veșniciile. Pot fi bogați care se mântuiesc și pot fi săraci care se osândesc. Unul a lăsat să i se scrie pe piatra mormântului: „Ce-am dat, am câștigat; ce n-am dat, am pierdut!”

Dincolo de cele văzute, în fondul lor, al răsfrângerii lor în suflet, e Raiul și Iadul: două posibilități ale libertății tale, două eternități paralele, aici stându-ți amândouă la îndemână, dar dincolo cu o prăpastie de netrecut între ele.

Unul din chinurile iadului e și acesta: că văd fericirea dreptilor. Văd, pricep, înțeleg tot ceea ce erau îmbiați să vadă, să priceapă, să cunoască și să trăiască încă de pe când erau pământenii - și n-au vrut. Își aduc aminte de oameni, de alți oameni, de Lazări, - ceea ce nu făceau pe pământ. Nu mai discută dacă este sau nu este Dumnezeu. Acum I se roagă, dar e târziu. Când bogatul era pe pământ râdea de nădejdea dreptului și de rugăciunea lui; acum râd dracii de rugăciunea sa.

Cea mai sfâșietoare rugăciune e aceasta: de-a trimite Dumnezeu, de pe ceea lume pe asta, pe Lazăr să le spună la cei cinci frați ai săi (Sfântul Maxim Mărturisitorul ar zice: cele cinci simțuri): cum stau lucrurile după moarte, ca să nu vie și ei în acest loc de muncă.

Rugăciune, altfel motivată în sine, dar refuzată de Avraam, zicând că au Legea și au Revelația! Iată motivarea divină a refuzului: îi cunosc: „Dacă nu ascultă de Moise și de Profeți (Legea și Revelația) chiar de va și învia cineva din morți, tot nu vor crede”.

De fapt așa a și fost: Iisus a înviat din morți, și, din vremi în vremi a împlinit Dumnezeu, în diferite forme, această rugăciune biblică din adânc de genune, dar cei necredincioși tot ca ei au rămas: încremeniți în absoluta nepăsare.

Iată aceasta e o mare primejdie: o primejdie infinită, din cauza unui timp pierdut.

II

Umblând, am băgat de seamă că aproape la toate porțile bogaților a pus Dumnezeu câte un Lazăr. Multora li l-am arătat și le-am atras aminte de rostul lui.

Bubele lui Lazăr și toată mizeria lui cutremură, firește; dar fiori de groază ne cuprind când, sub strălucirea trupească a bogatului, vedem ascunsă neagra mizerie a unui suflet fără nici o virtute, un om decăzut tuturor păcatelor, tuturor bubelor spurcăciunii, pe care nu i le lingeau nici câinii. Pe acestea i le gâdilau doar dracii.

Înmormântarea încă a fost deosebită.

A bogatului: cu surle și prieteni, plâns de toți.

Lazăr: dus de aprozii orașului, ca o mortăciune.

Pe unul îl așteptau dracii.

Pe Lazăr, Îngerii.

Două destine deosebite, ca de la Cer la Iad. Justiția divină e oare nedreaptă? - Nu. Scrie despre ea că: „Judecata e fără milă celor ce n-au făcut milă!” Prin urmare e cu dreptate: singur te-ai scos din împărăția milei, neavând grijă să intri, în vremea sortită pentru aceasta pe pământ. Și mai scrie: „Mila și Adevărul ajung înaintea Ta”. Prin urmare iubirea și cunoașterea Adevărului, împlinirea iubirii și mărturisirea Adevărului sunt cele ce ne cresc făptura noastră până la măsura de persoane ale Împărăției. - Și: „Dumnezeu e Adevărul” și „Dumnezeu este iubire”...

*

A murit un pustnic, mâncat de fiare.

A murit și un bogat, tiran, și a fost îngropat cu cinste.

Un călugăr, văzând acestea, s-a întrebat întru sine pentru ce această deosebire, pe care a îngăduit-o Dumnezeu, și n-o putea pricepe. Deci rugându-se el mult și postind, i-a descoperit Dumnezeu taina:

Pustnicul, ca om pământean, mai avea un păcat. Pentru curățirea lui s-a dat trupul său la fiare. Bogatul făcuse și el un singur bine, și i s-a răsplătit lui cu cinstea înmormântării...

O femeie rea se chinuia în muncile fără de sfârșit ale iadului. Blestemând pe Dumnezeu zise și aceasta: Dumnezeu e nedrept: numai eu n-am făcut nici un bine, Doamne?

Auzind Dumnezeu aceasta trimite un înger să-i cerceteze faptele în văzul ei. Și a găsit îngerul că femeia aruncase cu o ceapă după un sărac. Săracul a luat-o și a mulțumit lui Dumnezeu de ea. „Deci am făcut nedreptate femeii” zise dreptul Dumnezeu. „Du-te, atârnă-i ceapa deasupra ei și se va agăța de rădăcinile ei și așa adu-o în Rai!”

Și îngerul făcu așa. Dar de mâinile și picioarele femeii se mai agățară mulțime de deznădăjduiți, iar de aceștia alții și iarăși alții. Îngerul urca spre Cer un ciorchine imens de chinuiți. În lumina îngerului i-a văzut femeia pe ceilalți și a început să strige la ei, să-i blesteme, zicând că numai pe ea a chemat-o Dumnezeu, nu și pe ei, și le făcea vânt cu picioarele, descotorosindu-se de ei. Valuri-valuri de oameni cădeau iarăși în întuneric și chin. Dar pe măsură ce cădeau oamenii, zvârliți de răutatea femeii, îngerul urca spre Cer din ce în ce mai greu.

Când n-a mai rămas agățat decât unul singur de mâna femeii, ea își desfăcu mâna de pe rădăcină să se descotorosească și de acesta, dar, pe când acela cădea iarăși în genuni, i se rupse rădăcina de ceapă de care se ținuse numai cu o mână și căzu și ea iarăși în adânc.

Pildele acestea, descojite de descrierea pământească, care nu merg pentru celălalt târâm al existenței, au tâlcul lor. Nu-i destul să faci fapte bune: trebuie să te faci tu însuși bun. Numai fapta bună, săvârșită adesea, te îmbunătățește. Faptele bune, pe lângă rostul real ce-l au de-a ajuta pe Lazării lumii, mai au și rostul ca să-ți faci ție bunătatea, milostivirea, iubirea: a doua natură. Și își împlinesc rostul acesta, al doilea, cu atât mai degrabă, cu cât nu se urmărește acesta. E bine a face binele ca pe-un lucru de la sine înțeles, simplu și firesc, cum răsare soarele.

Cu o ceapă zvârlită după un sărac, n-ai făcut bunătatea a doua ta natură. Dar nu e vorba de a doua natură, e vorba de revenirea la natura noastră primară, natura noastră de obârșie, la care ne readuce Iisus.

Dumnezeu a făcut totul din partea Sa. Mai urmează partea din partea noastră.

Deciziile acestea sau nepăsarea de ele, hotărâsc simplu și decisiv de veșnicia noastră.

Mai hotărâtor nu se poate vorbi!

Prislop. Duminecă XXII

23.X.949 Luca 16,19-31

COPII ÎNTELEPȚI ȘI „ÎNTELEPȚII” FĂRĂ SENS

- 51 -

Cei 70 de ucenici, trimiși ca niște miei în mijlocul lupilor, se întorceau bucuroși de reușita misiunii, vestind pe Iisus: „Doamne, și dracii ni se supun întru numele Tău!” Iisus le-a frânat puțin bucuria, pomenindu-le de căderea lui Lucifer și adăugând: „Iată v-am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașului...” „Dar să nu vă bucurați de aceasta, că duhurile se pleacă vouă, ci bucurați-vă că numele voastre sunt scrise în Ceruri” (Luca 10,20). Atunci a tresăltat Iisus

de bucurie și a mulțumit Tatălui că ascunde acestea înțelepților și le descoperă copiilor. - Adică celor ce primesc ale lui Dumnezeu, într-un entuziasm de bucurie, fără umbră dialectică. În firea minții omenești este sădită necesitatea unui garant al lumii, al adevărului, al realului și al omului însuși. Dar dacă omul nu-L primește pe care este, altul nu găsește; - și îndată nu mai este nimenea care să garanteze nici veșnicia ta. „Toate îmi sunt date Mie de Tatăl”: în garanție, în sprijinire și în desăvârșire.

Dacă putem fi trași la răspundere pentru o viață, ca timp pierdut, și osândiți la o eternitate negativă, absurdă, aceasta se întâmplă că am scos pe Iisus din ale Sale: L-am scos din noi, din rostul Său în noi. Constituim o împărăție fără El, împotriva Lui. E greu de priceput cum pentru 20-40-60 de ani pământești, să plătești fără de sfârșit. Cu toate acestea nu e nedreptate la Dumnezeu, pentru că: atâția ani, sigur erau o vreme de ajuns pentru o decizie, în care împărăție să fii. Viața aceasta nu are scopul în sine. A o trăi ca scop în sine, înseamnă să negi, să alungi pe Iisus din tine, să alungi Sensul și să rămâi cu non-sensul. A trăi așa, înseamnă să răspunzi lui Iisus: toate Ți-ar fi date Ție, afară de mine; eu m-am dat altuia!

Dacă Iisus a fericit pe cei ce văd în El un Sens, o garanție și o desăvârșire, înșirând pe prooroci și împărați, sigur că cei ce nu găsesc în aceasta fericirea, sunt nefericiți și nu-L vor vedea niciodată. Aceia sunt „înțelepții” care și-au pierdut Sensul.

Față de Dumnezeu preferați să fiți copii și fiii lui Dumnezeu veți fi. Aceasta e o înțelepciune mai mare, una din bucuriile lui Dumnezeu, scrisă în Cartea Vieții, pe numele fiecăruia care se decide așa!

Prislop, Luni XXIII
23.X.949 Luca 10,22-24

UN IDEAL ÎN RUGĂCIUNE

- 52 -

Când a vrut Dumnezeu să pedepsească semeția Turnului din Babilon (Facere 11,1-9) a amestecat limbile oamenilor încât, de atunci, orice neînțelegere între oameni se cheamă babilonie, zăpăceală totală. Mai târziu, vrând să pedepsească pe egipteni, fiindcă faraonii ridicaseră mâna asupra religiei, Dumnezeu a trimis neînțelegere în popor „cât nu mai era gând de preț (ideal) care să mai unească întru sine pe toți fiii poporului”.

Dacă babilonia a fost „obârșia” neamurilor și a vrajbei, dintr-un duh rău, Cincizecimea a fost unificarea limbilor în Duhul Sfânt. În ziua Cincizecimii, ziua întemeierii Bisericii, toate neamurile (16 numără Faptele Apostolilor) întâmplăte atunci în Ierusalim formau noul Israel, neamul cel creștinesc, toți trăiau noul ideal al unificării într-un Duh Sfânt și se simțeau toți fiii aceluiași Tată.

Iată ce ideal a învățat Iisus pe oameni să-l ceară stăruitor! Acesta-i Sensul general, funcțiunea de ideal, al „Tatălui nostru”. Dumnezeu, ca Tată al tuturor oamenilor, este singurul gând care poate rezuma toate aspirațiile oamenilor, simplificând ciocnirile „idealurilor” omenești. Idealurile omenești n-au consistență și n-au garant deoarece se deapănă în planul vremelniciei și al tragicului ei. De aici se întâmplă că termenul „ideal” duce un ponos nedrept în spate, înțelegându-se prin el termenul unei dorințe nerealizabile.

Legarea omului de efemerul vieții îi compromite și termenii; dar dacă omul se decide pentru veșnicia vieții, trăiește conștiința veșniciei sale, idealul Tatălui nostru nu mai e un termen, ci un fapt. Idealul astfel urmărit în lumea trecătorului, devine un fapt real în lumea spiritului: Cine e convins de veșnicia sa, trăiește încă de pe acum multe clipe în lumea spiritului. Cine nu are convingerea aceasta și-a scurtat zarea și cade pradă

decepțiilor. Darul lui Dumnezeu e că poți crește din vedere în vedere până la cea mai largă perspectivă a existenței. „Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum iertăm și noi ale altora.” Iertarea noastră de la Dumnezeu e pusă deci în atârnare de noi. Dumnezeu consfințește decizia noastră pentru alții. În cazul când faptic noi nu iertăm, rugăciunea noastră e întoarsă pe dos de faptele noastre și sună așa: Doamne nu ne iertă nouă, căci nici noi nu iertăm altora. Faptele grăiesc mai tare ca vorbele, și-s mai hotărâtoare sus.

Iată condiția sine qua non a „Unei Turmei și a Unui Păstor!”

Prislop. Marti XXIII
24.X.949 Luca 11,1-10

CERERI CU TÂLC...

- 53 -

Zice careva că pe un om îl poți cunoaște mai bine după întrebările pe care le pune, decât după răspunsurile pe care le dă. Cuvântul se poate restrânge și la un punct de vedere numai religios.

Adâncimea sau superficialitatea lui Dumnezeu într-un om, o poți cunoaște mai bine din lucrurile pe care le cere, decât din cuvintele pe care le spune. Astfel: unii nu-I cer nimic; alții Îi cer nimicuri; unii Îi cer „socoteală”; alții Îi cer lui Dumnezeu să facă El ce vor ei. Pomelnicul s-ar putea lungi. Prescurtăm. Plecând de la tâlcul rugăciunilor găsim și paradoxuri minunate. Sunt sfinți care, unii, ajungeau ca Îngerii; care, unindu-se întru totul cu voia lui Dumnezeu, de la ei nu mai voiau nimic deosebit, de aceea nici nu-I mai cereau nimic.

Așa se aseamănă începuturile și sfârșiturile credinței: unii nu cer nimic, alții nu mai cer nimic. Sfinții cei mari, din desăvârșita credință și smerenie, nu mai cereau lui Dumnezeu nici măcar mântuirea. Smerenia acestora atinsese desăvârșirea. Totuși: mântuirea, desăvârșirea, e acel „un lucru care trebuiește” (Luca 10,42), după cuvântul din Betania, în casa lui Lazăr. Pentru acest „un lucru” - iertarea lumii - se roagă și sfinții din Cer.

Dar simplificarea tuturor lucrurilor până la sensul esențial nu e deloc treabă ușoară. Dar așa-s rânduite lucrurile că e destul să se decidă cineva profund, și cu urmări în viață, pentru a se motiva pe sine în existență, și îndată îi plouă împotriva toate „motivele” simplificate, droaia de nimicuri, vrând să-l zădărnicească, să-i dovedească toată hotărârea o ușurătate.

De aceea trebuie mereu ținut în focarul atenției: Sensul profund al vieții noastre „cel ascuns în Dumnezeu”, și prin urmare neatins și neînțeles de nimicurile de la suprafața vieții, chiar dacă acestea, răzvrătindu-se, ne-ar mânca de vii.

Unul din sfinți s-a plâns de mulțimea ispitelor și i s-a descoperit: „Ridică ispitele și îndată nu mai e cine să se mântuiască” (avva Antonie cel Mare). Nu fără tâlc a fost lăudată cererea lui Solomon a înțelepciunii. Nouă ni-e mai ușor de ales, fiindcă Iisus, „în care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și ale științei”(Coloseni 2,3) S-a întrupat între oameni. Iar a vinde și a da de pomană toate nimicurile lumii, însemnează că Duhul Sfânt, vântul care suflă unde vrea, te-a ușurat de ele. Colbul s-a dus, zarea cunoașterii se limpezește, spinii nu mai sunt, grija vieții nu mai roade crinii pustiei. În pământul țarinii - inima - răsare Iisus, dând vieții Sensul de obârșie.

Pentru aceasta se roagă Împărăteasa Maică și toți sfinții.

Prislop. Miercuri XXIII
25.X.949 Luca 11,9-13

SFÂNTUL MUCENIC DIMITRIE

- 54 -

A vorbi cum trebuie despre sfinții mucenici ai Creștinismului, înseamnă a avea curajul lor: de-a vorbi din punctul de vedere al „Adevărului care nu știe de lanțuri” (II Timotei 2 ,9). -Și fiindcă nu-L am, mă mărginesc a vă mai citi o dată Evanghelia profetică a tuturor sfinților mucenici (Matei 10,16-22), iar ca tâlcuire a ei, vă citesc două locuri paralele de la sfântul apostol Pavel (II Timotei 3,1-5 și II Tesaloniceni 2,3-12).

Locul din scrisoarea către Tesaloniceni lămurește ultimele cuvinte ale Evangheliei: „Că tot cel ce vă va omorî pe voi să i se pară că aduce slujbă lui Dumnezeu”.

E demonicul din câte unii oameni de-a se ridica pe ei mai presus de Dumnezeu și a pretinde ei închinarea datorată lui Dumnezeu. Așa făceau Cezarii, pretinzând creștinilor închinare. Aceasta a fost totdeauna motivul real al muceniei, și va fi întotdeauna: creștinii nu se închină trufiei omenești. În duhul acesta, al jertfei de sine, au trăit sfinții. Ei dețineau argumentul decisiv al mărturisirii de Dumnezeu: moartea.

Mărturisirea lui Dumnezeu cu prețul vieții, e prețul învierii oamenilor între sfinți.

Prislop,
26.X.949

VICTORII FĂRĂ VICTORIE

- 55 -

Sunt draci pe care-i poate Dumnezeu scoate din oameni și sunt oameni din care nu poate Dumnezeu scoate dracii. Mare tragedie!

Iată de pildă un fel de oameni care suspectează cea mai curată facere de bine. E o mare tristețe în a nu vedea binele în bine. Parcă e un blestem: ies dracii dintr-unii și se întăresc „legheane” într-alții. Unii dintre aceste victime sunt și toți cei ce nu admit dumnezeirea lui Iisus. Fiindcă Iisus e o realitate; persoana care se impune până și măsurării timpului, și se impune ca un Stăpân liniștit a toate; îndrăciții la minte proiectează boala lor mintală asupra Celui mai sănătos om, numindu-L pe El conspirator cu Beelzebul.

Acest viciu de minte, acest tip de alienație mintală îl demască Iisus, spărgându-l în elementele sale contradictorii și ireductibile: absurdii aceștia trebuie să-și recunoască absurditatea: „O împărăție, dezbinată întru sine, mai dănuiește sau nu mai dănuiește?”

A spune că o împărăție dezbinată dănuiește, e o imposibilitate în termeni; iar a recunoaște că nu dănuiește, însemna recunoașterea Împărăției lui Dumnezeu, care venise. Reducerea lor la absurd, demonstrarea absurdului, ca poziție a minții lor, sigur că nu i-o puteau ierta lui Iisus. Aceasta e categoria de oameni în care nu încap Adevărul: li se pare că-i înnebunește.

Despre ei, și despre vremea pecetluită cu structura lor, zice Iisus: „Cine nu-i cu Mine, acela-i împotriva Mea, și cine nu adună cu Mine, risipește” (Matei 12,30).

Să fie cuvintele acestea mărturisirea unei înfrângerii, sau e cuvântul judecății, care desparte oile de capre, încă de aici?...

Prislop, Joi XXIII
26.X.949 Luca 11,14-23

RĂZBOIUL NEVĂZUT

- 56 -

„Omul, în întregimea lui, are a doua însemnătate, după Dumnezeu; un singur suflet e mai de preț decât toată materia lumii. Omul nu e o făptură închisă în lumea de aici. El nu se mulțumește numai să creadă în existența unei lumi nevăzute, sau să deducă existența ei din cea văzută, ci urmărește să se afle într-o legătură cu ea. Dar chiar dacă n-ar urmări, el suferă o înrăurire neconținută de la acea lume, chiar când nu are cunoștință actuală a acestui fapt. Destinul omului nu se desfășoară influențat numai de factori materiali și biologici, sau cârmuit numai de voința proprie, ori a celorlalți oameni, ci asupra lui stau aplecate în fiecare clipă puterile Cerului, cât și ale iadului, încercând să-l înrăurească în sensul urmărit de ele.

Omul nu e o fărâă uitată în spațiul lumii, ci tot ce există îi poartă un palpitant interes. Însemnătatea omului se arată nu numai prin faptul că a fost creat după chipul lui Dumnezeu, ci și în aceea că pentru fiecare și în jurul fiecărui ins, se dă o neîntreruptă luptă nevăzută. În jurul fiecărui om e concentrată întreaga existență creată și necreată, văzută și nevăzută.” (D. Stăniloae, „Elemente de antropologie ortodoxă”).

Sunt deosebit de semnificative, în Evanghelia de astă seară, cuvintele lui Iisus că: „duhul rău caută odihnă”, pe care n-o găsește prin pustii, ci numai în inima omului.

Și iarăși semnificative sunt și cuvintele din rugăciunea Liturghiei, din timpul Heruvicului: „Că Sfânt ești Dumnezeu nostru și întru sfinți Te odihnești”.

Mintea și inima, iubirea și cunoașterea sunt „locul” lui Dumnezeu în om. Dar și „urâciunea pustiirii” poate să cuprindă „locul cel sfânt”, - cum zice proorocul Daniil. Deci după texte, inima și mintea omului pot să fie: sau „odihnă” duhurilor rele și chinuire lui Dumnezeu, sau „odihna” lui Dumnezeu și chinuirea duhurilor rele. Avem două conștiințe paralele: e fapt important acesta și aproape necunoscut. Subliniem: „conștiința religioasă” și „conștiința eului”. „Adesea «conștiința religioasă» apare ca întunecată, pentru că dușmana sa, «conștiința eului», cu o forță extremă, o ține în nemișcare. Ea continuă totuși chiar așa să dea mărturie. O inversare a situației - mântuirea - nu poate avea loc decât sub acțiunea conștiinței religioase, normative, revelată în Iisus Hristos. În «conștiința eului» omul se înțelege ca centru al lumii și reduce la el toate elementele existenței, de care se știe conștient. În sfera «conștiinței religioase», dimpotrivă, se descoperă în întregime dependent de o Putere care-l depășește, îl pătrunde și-l atrage spre Ea”. Iată la ce adâncimi se dă războiul nevăzut. Pe «conștiința eului» se grefează trufia, căpetenia răutăților. Pe «conștiința religioasă» se altoiește smerenia, mama tuturor virtuților. Și una și alta au expresia lor exterioară, văzută: una, dragostea ascultării desăvârșite (Filipeni 2,8) și alta îndărătnicia și toată răzvrătirea. Văpaia acestui război n-o stinge decât „smerenia - dulama lui Dumnezeu”.

- Și e mai bine a fi smerit decât a ști ce este smerenia.

Prislop. Vineri XXIII
27.X.949 Luca 11,22-26

ROSTUL ÎNCERCĂRILOR

- 57 -

Darurile cu care înzestrează Dumnezeu pe oameni, - pe creștini la Botez -, sunt lumină a cunoștinței de Dumnezeu, lumina înțelegerii lumii și lumina dumnezeiască, în cei desăvârșiți.

Darurile sădite în om așteaptă vreme cu prilej, așteaptă împrejurări de tot felul, ca să

se arate cele ascunse în firea omului, fie bune, fie rele, precum și lupta dintre ele.

Toate întâmplările și împrejurările prin care trecem într-o viață, multe, de nu seamănă o zi cu alta, printre alte rosturi au și pe acesta: să vădească, să scoată la iveală cele sădite în ascunsul omului. Și fiindcă în om sunt două înclinări: una către Dumnezeu și alta către sine împotriva lui Dumnezeu, încercările și ispitele pun omul fie într-o valoare, fie într-o negație.

Cuvântul: „Ca să se arate gândurile ascunse ale inimii” se află în Noul Testament spus prima dată de dreptul Simion, Preasfintei Fecioare, când a adus pe Iisus prima dată în Templu. „Iată Acesta este pus spre căderea și ridicarea multora în Israil și spre semnul căruia se va grăi împotriva. Iar prin sufletul tău va trece sabie - ca să se dea pe față gândul a multor inimi.” (Luca 2,34-35)

Iată dar că Iisus stă între oameni, precum și sfânta Lui cruce, dimpreună cu crucea Maicii Sale, „ca să se dea pe față gândurile a multor oameni”.

Mai departe Scriptura lămurește că unora ispitele le sunt spre mântuire, altora spre pierzare. „Dumnezeu le trimite amăgiri puternice, ca să dea crezământ minciunii și să cadă sub osândă toți cei ce n-au crezut Adevărul, ci au îndrăgit nedreptatea.” (II Tesaloniceni 2, 11-12)

Pentru cei înclinați spre Dumnezeu, încercările au rostul lămuririi - uneori ca prin foc - a darurilor Duhului Sfânt, cum ne asigură tot sfântul Pavel. „Cu ochii ațintiți asupra lui Iisus, începătorul și plinitorul credinței, care, pentru bucuria pusă înainte-I a suferit crucea, n-a ținut seamă de ocară ei. Luați bine aminte dar, la Cel ce a răbdat de la păcătoși o atât de mare împotrivire, ca să nu vă lăsați, slăbind în sufletele voastre. În lupta voastră cu păcatul nu v-ați împotrivit încă până la sânge (până la răstignire pe o cruce). Și ați uitat îndemnul care vă grăiește ca unor fii: «Fiul meu, nu defăima certarea Domnului, nici nu-ți pierde cumpătul, când ești muștrat de El (prin oameni)».

Căci pe cine-l iubește Domnul îl ceartă și pe tot fiul care-l primește îl bate.

Răbdați spre înțeleptirea voastră. Dumnezeu vă ia pe voi ca pe niște fii. Și care este fiul pe care tatăl său nu-l pedepsește?” (Evrei 12,2-7)

Iar unde sunt aceste daruri, prin focul ispitelor, ca aurul se fac. Cam acestea sunt de prevăzut înapoia poruncii: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din Ceruri” (Matei 5, 16).

A înțelege necazurile vieții în rostul lor nevăzut, este, oricum, o lumină de preț în sfeșnicul minții.

Prislop, Sâmbătă XXIII

28.X.949 Luca 8,16-21

DUHURILE RELE

- 58 -

Existența lor e afirmată de Iisus; e confirmată de Biserică, și împotriva lor s-au luptat toți sfinții. Demonii există real: sunt ceata îngerilor căzuți în sfatul lui Lucifer, începătorul trufiei, vrând a fi el mai presus de Dumnezeu.

Dracii nu sunt idei sau sentimente neobișnuite, sau stări de nervi, căci acestor păreri le punem precis întrebarea: -Ce a intrat în turma de porci de s-a înnebunit toată și s-a aruncat în mare? -Au intrat ideile, sentimentele sau vreo stare colectivă de nervi?!

Dacă admitem Noul Testament și întreita mărturie a evangheliștilor sinoptici, atunci trebuie să admitem că ei sunt ființe spirituale decăzute și antrenând decăderea. Ca ființe spirituale intră fără piedecă și trec prin materia vie sau moartă a lumii văzute. Pot intra în

oameni, și încă legiuni de duhuri.

„Odihna” lor - cum zice Iisus, descriindu-i - nu și-o găsesc prin pustii, ci în inima oamenilor, de unde fac să izvorască toate gândurile rele și ucigașe. „Duhul rău, odată intrat în om se multiplică într-o adevărată progresie geometrică: devine «legiune». El expropriează umanitatea din om în favoarea bestiei din el, face din om o caricatură, un monstru, un sub-om. Un suflet stăpânit de acest duh e ceva cu adevărat înfiorător. El își pierde îndată libertatea și puterile ei de creațiune și desăvârșire. Rațiunea i se întunecă, instinctele de conservare i se atrofiază: umblă gol și doarme prin morminte” (Gr. Cristescu). Așa se „odihnesc” duhurile rele, dărâmând zidirea lui Dumnezeu.

Izbucnesc întrebările: cum îi lasă Dumnezeu să-și facă de cap?

La obârșie erau fapte spirituale ale Cerului. Nu s-au întunecat cu totul, dovadă că cunosc și recunosc următoarele două lucruri:

1. Dumnezeirea lui Iisus. „Demonii strigau și ziceau: «Tu ești Fiul lui Dumnezeu». Iisus, certându-i, nu-i lăsa să vorbească, fiindcă știau că El este Hristos” (Luca 4,41). (Iisus i-a oprit să spună adevărul, ca să nu fie crezuți când vor spune minciuna.)

2. Pedepsa lor. „Au început să strige și să zică: «Ce este nouă și Ție Iisuse Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici, mai înainte de vreme, ca să ne chinuiești?» Ei știu prin urmare că-i așteaptă o pedeapsă. Când Iisus îi scotea din „odihna” lor afară, lor li se părea că a venit judecata. Totuși li se părea lor că nu e judecata aceea care îi așteaptă, de vreme ce aceea nu e „aici”, și ca atare e înainte de vreme.

Măcar aceste două lucruri de le-ar ști oamenii.

*

Cum intră?

1. - Prin oricare din cele șapte păcate de căpetenie. Întâi ca momeală, pe urmă ca obsesie, apoi ca a doua natură pervertită.

2. - Prin neîncetata lor pomenire.

3. - Prin Împărtășania cu nevrednicie: furarea Sfintei Împărtășanii. Primul exemplu e Iuda, care avea obsesia vânzării lui Iisus (Luca 22,3; I Corinteni 11,27-30).

4. - Ca pedeapsă pentru răutăți, Sfântul Pavel a dat Satanei pe trei inși. Pe doi, Imeneu și Alexandru, ca să se învețe să nu hulească; iar pe al treilea, „l-a dat Satanei spre pieirea trupului (- făcuse una mare -), ca sufletul să se mântuiască în ziua Domnului Iisus” (I Timotei 1, 20; I Corinteni 5, 5).

Cum ies?

1. - Prin post și rugăciune - cu socoteală și blagoslovenie, adică cu smerenie, care apără valoarea nevoințelor.

2. - Cântă Biserica: „Armă asupra diavolului Crucea Ta ne-ai dat”.

Crucea îi arde. Și orice suferință, primită cu mulțumire, același rost și putere o are.

3. - Prin pocăință; prin Taina pocăinței - spovedania.

4. - Smerenia văpaie le este.

5. - Pomenirea neîncetată a Preasfântului Nume al lui Iisus: „Armă în Cer și pe pământ, mai tare ca Sfântul Nume al lui Iisus, nu este” (sfântul Ioan Scărarul). Același putere o are și pomenirea Maicii Domnului.

6. - Îngerul păzitor îi alungă.

Citind Evanghelia cu băgare de seamă vedem că Iisus n-a făcut nimic „la întâmplare”. Astfel, s-a suit în corabie cu scopul anumit de-a merge să dezlege un suflet din muncile unui „legheon” de demoni, care se chinuia în lanțurile Gadarenilor. Pe mare s-a stârnit fără veste o furtună suspectă, pe când Iisus dormea. Iisus a certat pe cine avea de certat din spatele vântului și a valurilor apei și s-a făcut liniște mare. De ceea parte a mării îl întâmpină pe Iisus altă furtună: într-un suflet, în care dracii stârniseră viforul celei mai de pe urmă pustiiri și decăderi. Făcuseră dintr-un om o fiară, care rupea lanțurile, și un

criminal fioros, care pustiește acea lature a Gadarei.

Iată un om dezorganizat de draci: pe cea mai de pe urmă treaptă a decăderii. Omul în care nu mai străluceau însușirile omeniei; în locul lor diavolii îi dăduseră feroasa libertate de a fi drac între oameni. Ei bine, omul acesta era totuși un suflet. Pentru el a trecut Iisus marea. Iisus propovăduise în diferite rânduri că „sufletul e mai de preț decât toată lumea”, și că „Ce va da omul în schimb pentru sufletul său ?” - Enunțări abstracte, care nu prea decid pe oameni să-și aibă grija de suflet. De aceea, cu prilejul îndrăcitului din Gadara, Iisus o ia pe altă cale:

Arată cu minune prețul unui suflet.

A pus în cumpănă un suflet, al celui mai desfigurat dintre oameni, cu prețul, - deocamdată - al unei turme de două mii de porci, nu - încă - cu „toată lumea”. Și a dat pierzării turma de porci a Gadarenilor, pentru mântuirea unui suflet. Cumpăna aceasta, între prețul unui suflet în ochii lui Dumnezeu și prețul turmei de porci în ochii Gadarenilor, a ieșit cu scandal. - Și poate că tocmai scandalul ce a urmat pune mai plastic în cumpănă valoarea sufletului, întrucât Gadarenii au trebuit „să simtă” prețul sufletului, pe care îl pierduseră ei în porci. Răi de pagubă cum erau „Tot orașul ieși în întâmpinarea lui Iisus, și văzându-L, Îl rugară să se ducă din hotarele lor”. (Matei 8,34; Luca 8,37). Cu alte cuvinte, pentru „paguba” ce le-a făcut-o, L-au dat pe Dumnezeu afară din hotarele lor. Ei s-au declarat pentru porci, nu pentru suflet.

Iisus s-a conformat: „intrând în corabie s-a înapoiat”. Atâta avea de făcut: gadarenilor le-a lăsat un misionar.

Și un fost îndrăcit nu e un misionar de rând. (Gr. Cristescu)

Prislop, Duminică XXIII

I. 29.X.949 Luca 8,26-39

II.4.III.950

SEMNUL LUI IONA

- 59 -

„Iudeii cer minuni și elinii înțelepciune caută”. Așa-i caracterizează sfântul Pavel pe iudei și pe elini.

Iisus le-a spus că din viclenie cer semne, nu din dorința de a crede. Drept aceea li se refuză cererea.

Totuși Iisus și Creștinismul dăinuiește de-a lungul veacurilor datorită minunii Învierii lui Iisus din morți.

Atenienii, deși aveau pasiunea „de a ști ce mai e nou”, când au auzit pe sfântul Pavel vorbind despre învierea din morți, aceasta li s-a părut o absurditate, și l-au întrerupt scurt: „despre aceasta te vom asculta altădată !” (Faptele Apostolilor 17,32).

Învierea nu încăpea nici în Templul lui Solomon, nici în Areopagul Atenei; nu o putea cuprinde nici înțelepciunea lui Solomon, nici Areopagul înțelepciunii, fiindcă aci, în Iisus, era mai mult decât Solomon, Iona și Platon.

Acesta era scopul minunii străvechi a lui Iona, trimis la niniviteni prin pântecul chitului și purtat trei zile și trei nopți prin adânc: să prefigureze cele trei zile de la răstignirea până la Învierea lui Iisus. De atunci Învierea e lumina care luminează în sfeșnicul lumii. Nu e mirare că n-o înțeleg oamenii. Ei nu înțeleg decât lucrurile pe care le pot face ei, iar acestea toate sunt biete lucruri sub vremi.

Nici nu ne putem da seama de divina smerenie a lui Iisus, care știa precis prin ce are să treacă și ce biruință are să aibă. Iadul tot nu l-a făcut ce l-au făcut oamenii.

Acolo s-a dus ca Dumnezeu: ce putea iadul să-I facă?

Când va veni a doua oară, ca Dumnezeu în slavă, ce-I vor mai putea face oamenii?
Iată ce „e mai mult” în Iisus decât semnul lui Iona.

Prislop Luni XXIV
30.X.949 Luca 11, 29-33

IISUS ÎN FAȚA PREJUDECĂȚILOR

- 60 -

Printre păcatele minții sunt înșirate și prejudecățile. În fața lor Iisus a ieșit osândit. Acestea au și alte nume: bănuieli, presupuneri, formalisme, etc., după intensitatea lor.

Prejudecățile nu sunt judecăți. Judecățile cer un efort, o verificare; prejudecățile nu cer nimic. De aceea stau mai la îndemână și câștigă pe mai mulți. Unul din gânditorii vremii noastre are cuvântul acesta: „E de-ajuns să primești o singură idee greșită, ca principiu conducător, ca pe urmă să nu existe absurditate posibilă, la care să nu se ajungă în chipul cel mai logic cu putință” (Henri Bergson).

Decăderea în formalism și prejudecăți era multă și veche în Israel. De aceea Iisus a avut multe de îndurat cu ei; iar printr-unul din prooroci le atrăgea aminte: „Vai celor ce zic răului bine și binelui rău; vai celor ce zic luminii întuneric și întunericului lumină; vai celor ce zic adevărului minciună și minciunii adevăr” (Isaia 5,20).

Punctul lor de vedere: - ochiul lor - așa vedea; iar mintea judeca, în consecință, greșit. Acesta e „ochiul care trebuie scos” (Matei 5,29).

Structura aceasta sufletească a ochiului curat sau viciat, o descrie Iisus. Capacitatea de adevăr și strădania întregii vieți pentru el, luminează ochiul și ochiul luminat de Adevăr luminează lucrurile; iar incapacitatea, refuzul Adevărului, le întunecă.

Structura interioară se proiectează în afară în câmpul realului, pe care-l vede, după starea subiectivității sale, luminat de sens, sau întunecat și fără semnificație.

Iisus a avut multe de îndurat de la structura formalismului iudaic; lumina lui Hristos supăra ochiul lui Israel, îmbolnăvit de prejudecăți. Lumina aceasta le scotea ochii: ochii nopții, punctele de vedere ale întunerecului, ale iluziei. Fariseii se sminteau de El pentru nimicuri, ca de pildă: că nu se spală pe mâini înainte de mâncare; că dacă sfărâmau ucenicii câteva spice sâmbăta (după ei însemna că treieră), El e călcător de Lege. Dar, de câte ori a fost provocat, Iisus n-a rămas dator, ci le-a făcut fariseilor cele mai aspre muștrări - deși cu liniște - chiar dacă era invitatul lor la masă. Iisus nu putea suferi încremenirea religiei în formalism, obiectivare sau socializare. Aceasta era o decădere în Israel, permanent combătută de Iisus: căderea în literă, care ucide și confiscă duhul; ori El aducea duhul care dă viață și face liber. Iată deci obârșia conflictului ireductibil dintre Iisus și farisei: dacă Iisus nu se poartă, nu face și nu respectă Legea ca ei, El e un călcător de Lege și va trebui pedepsit cu Legea. - Ceea ce au și făcut. Sfințenia vieții Sale, minunile pe care nimenea nu le-a mai făcut între oameni, în loc să fie motive suficiente de a le lumina ochiul cunoașterii Adevărului, punctul nopții lor de vedere le răstălmăcea în cea mai gravă bănuială: că toate le face cu ajutorul dracilor. Dar, zice Scriptura, cu veacuri înainte: „Drepte sunt căile Domnului, și cei drepti merg pe ele; iar ceilalți, pe aceleași căi, se împiedică și cad” (Osea 14,10).... E grea mântuirea câte unora, și propovăduirea ei între ei, plină de riscuri, - chiar propovăduită de Iisus: Lumina lumii (Ioan 8, 12). Cu toate acestea, și peste acestea, e în firea luminii să lumineze și iarăși să lumineze...

Prislop Miercuri XXIV
31.X.949 Luca 11,34-41

CONFLICT DECLARAT

- 61 -

Nemulțumirea dintre Iisus și farisei mocnea de mult. Dacă vreunul dintre ei numai puțin era atins de divina îndreptare, toți se solidarizau împotriva lui Iisus, în contra-reacțiune. Dar s-a întâmplat că tocmai când credeau ei că ar putea intimida energia Reacționarului, tocmai atunci Iisus le-a pleznit în urechi valurile urgiei divine.

Iată așa era Iisus: cel mai milostiv cu păcătoșii și cu păătoasele, care-și mărturiseau păcatele, și în același timp, prigonitor fără egal al păcatelor minții: fățarnicia, prejudecățile, viclenia, cu un cuvânt fariseismul. Ierta corupția trupească pocăită, dar nimănui n-a iertat corupția rațiunii. A crede că ești în regulă cu Dumnezeu, dând Templului zeciuială din izmă și mărar, uitând dreptatea și iubirea, e o corupție a rațiunii: e a observa amănuntele și a pierde principiile. Iar când amănuntele vor părea fără principii încetează și acestea. Destrămarea religiei provine dintr-o destrămare a minții în formalism, care apoi se stinge și el dintr-o reacțiune împotriva lui. Iată ce voia să prevină și să salveze Iisus: și amănuntele și principiile, și copacii și pădurea.

Dar pe lângă formalism mai era și viclenia acestor minți, pe care n-o putea suferi Iisus. Fariseii, vicleni fiind și fățarnici, într-un fel erau și într-altul arătau, nu puteau suferi îndreptarea, ci aceasta li se părea o aluzie, un atac personal. De asemenea erau sensibili și legiuitorii.

Iisus nu s-a scuzat niciodată, dacă cineva s-a simțit atins de cuvântul Său. Dacă unii mărturiseau că se simt atinși, îi ataca pe față: „Vai și vouă legiuitorilor, că puneți legi și sarcini la alții, iar voi nici cu degetul cel mic nu le atingeți!”

Iată luptător, Întemeietor de religie, religia spiritului, restabilind rațiunea și iubirea, factori principali ai persoanei, suportul desăvârșirii.

Prislop. Miercuri XXIV
I.XI.949 Luca 11,42-46

FĂȚĂRNICIA LA RĂSPUNDERE

- 62 -

Războiul declarat între Iisus și farisei, între sfințenie și fățarnicie, ia până și forma mișcărilor de stradă. Cărturarii și fariseii, deși disprețuiau poporul ca „blestat și neștiind Legea”, totuși se biziiau pe el, ca pe-o forță de intimidare împotriva oricărui „om” mai tare ca ei. Ei au inventat forța anonimă: opinia publică.

Deci, de când Iisus le zicea rechizitoriul crimelor trecutului, subliniindu-le fățarnicia: (că părinții lor au omorât proorocii, iar ei, fiii lor, le vâruiesc mormintele - dar nu din respect pentru mucenicii Adevărului, ci unindu-se cu faptele părinților lor împotriva proorocilor -), ura lor împotriva lui Iisus fierbea în clocot de cazan.

Atunci le-a apăsât și Iisus destinul pentru toate veacurile: să răspundă de tot sângele proorocilor, ce s-a vărsat de la zidirea lumii până la sfârșitul ei. La o așa sentință de osândă, reacțiunea fățarniciei a luat proporțiile rebeliunii: „Cărturarii și fariseii au început să tăbărescă strașnic asupra Lui și să-L facă să vorbească de multe lucruri, întinzându-I curse și căutând să prindă ceva din gura Lui, ca să-L poată învinui. Cu prilejul acesta s-au adunat zeci de mii de oameni, încât se călcau unii pe alții.”

Iată cea mai de pe urmă zvârcolire a fățarniciei în apărare, pe care n-a mai întrecut-o decât vacarmul din curtea lui Pilat. Iată Adevărul în divina Lui persoană, degradată la o haotică apreciere de stradă. Periculoasă invenție: strada, gloatele: criteriul Adevărului. Iată un exemplu antic de degradare a rațiunii omenești. „Zeita Rațiunii” plimbată pe

umeri de Revoluția franceză, într-o artistă de teatru, e o altă degradare modernă a aceleiași rațiuni omenești, care, așa, credea că a lichidat pe Dumnezeu.

Mari înstrăinări de Dumnezeu! Și în prezența Lui!

Aceia, prin forța destinului, apăsător de răspunderea sângelui, nu pot fi altfel de cum au început. Pe noi, creștinii, nu ne așteaptă, cu ei, altă soartă, decât aceea care a avut-o și Iisus.

Ajută-ne Doamne Iisuse, să ne purtăm ca Tine!

Prislop, Joi XXIV
2.XI.949 Luca 11,47-54; 12,1

ÎN FAȚA HAOSULUI...

- 63 -

Vacarmul provocat de farisei nu L-a putut intimida pe Iisus, oricât de tare striga haosul din ei. Haosul n-a articulat nici un cuvânt care să rămână. Nu în zadar se zice că Creștinismul e a doua creație a lumii.

Iisus în fața vacarmului era de fapt a doua oară în fața haosului, din care va trebui din nou să scoată omul la demnitatea de om.

De atunci până astăzi, și până când dănuiește istoria, cu același rost îi stă în față.

„Când va veni lepădarea de credință” (II Tesaloniceni 2,3) - și va veni -, atunci a treia oară se va afla Iisus împotriva haosului colectiv. Întâi a creat lumea din nimic. Neantul a articulat cosmosul. A doua oară a scos omul din haosul păcatului. I-a refăcut libertatea pe care i-o destrăma genunea neființei. A treia oară „va fi zidirea din nou a lumii”.

Sfârșitul celor trei drame: a libertății, a omului și a lui Dumnezeu; a istoriei, a antropodiceei și a teodiceei. Cu toate acestea istoria și lumea, așa cum sunt, au o valoare existențială, pentru că în ele a intervenit Desăvârșirea, dându-le Sensul, spre care sunt în marș.

Sibiu, Vineri XXIV
3.XI.949 Luca 12,2-12

CEI MAI BOGAȚI SĂRACI

- 64 -

Fără toiag, nici traistă, fără pâine, nici argint și numai într-un rând de haine, așa a fost prima apostolie a ucenicilor.

Iisus nu i-a aruncat în grijă: i-a descojit de grijă. „Nu poți propovădui Împărăția Cerurilor cu plumbii materiei pe aripi”, - se zice de obicei.

Dar Iisus nu are mentalitatea scizionistă între spirit și materie. Nu e dualist persan. Poziția lui Iisus e afirmarea puterii spiritului asupra materiei, primatul spiritului, puterea spiritului curat asupra spiritului decăzut, care a antrenat și degradarea materiei.

Iisus a venit pentru transfigurare, nu pentru dualism.

Iisus le-a dat ucenicilor putere spirituală de a stăvili degradarea materiei vii, de a stăvili decăderea spirituală a omului. Decăderea spirituală, căderea în „dualism”, face din făptura omenească „șerpi” și „scorpii” și efect a „toată puterea vrăjmașului”. Decăderea spirituală face din oameni fiare și brute.

Stăvilirea acestei decăderi stă numai în puterea lui Dumnezeu, care poate reintegra libertatea omului iarăși în sensul ei original.

Așa înzestrări spirituale efective erau acoperite de chipul sărăciei apostolice.

Sibiu, Sâmbătă XXIV
4.XI.1949 Luca 9,1-6

O MINUNE „FURATĂ”

- 65 -

Iisus era chemat de durerea unui tată, să întoarcă la viață o copilă de doisprezece ani.

Iisus iubea copiii, de aceea mergea la ei cu durerea iubirii.

Totuși o femeie bolnavă L-a mai zăbovit, ba l-a chiar furat pe drum.

Stăruim puțin asupra acestui furt, unic în viața lui Iisus.

Oare de unde știa femeia aceea că atingându-se, chiar pe furiș, de marginea hainei lui Iisus, se va tămădui?

- O știință din credință. Și femeia nu s-a înșelat.

Deși puterea de tămăduire era de natură spirituală, totuși bolnava a furat-o printr-o atingere materială.

Ordonanța sutașului din Capernaum e un caz de tămăduire de la distanță și prin credință adusă prin două delegații, - o cale pur spirituală.

Aici Iisus „a simțit puterea care a ieșit din El”.

Aceasta dovedește că organismul a scăpat de boală, de îndată ce s-a refăcut ceea ce lipsea din plinitatea lui spiritual.

Sfințenia e o energie. Păcătoșenia o degradare. Una reface organismul, alta îl dărâmă. Dărâmarea se oprește de îndată ce organismul se împrumută sau chiar fură, pe firul credinței, acea energie rară a sfințeniei.

Iisus încă a vrut să dea pe față credința femeii, și sigur că a privit cu dragoste acest furt original.

Sâmbăta, Duminică XXIV
5.XI.1949 Luca 8,43-48

„RÂDEAU DE IISUS...”

- 66 -

...Știința lor era foarte sigură de realitatea ultimă a morții.

Învierea, cu care venise Iisus, nu încăpea nici măcar ca posibilă în știința lor, - deși iubirea lor, de părinți îndurerați, ar fi fost natural să-i salte dincolo de limitele sigurei lor științe.

În mintea omului cunoștința morții e numai o cunoștință statică. Iisus altfel cunoaște moartea, „ca unul ce are putere” asupra ei. Una e știința neputinței, știința limitelor omenești, și alta e știința puterii nemărginite a lui Iisus. Părinții copilei nu-L cunoșteau ca atare. De aceea crezându-L numai om ca și ei, „au râs de El”.

Siguranța neputinței, sau neputința ca și criteriu, a fost înfrântă simplu: de faptul învierii copilei.

Iată un râs înghețat pe buzele mărginirii.

*

Râsul, același râs, s-a dezghețat cu trecerea vremii.

Gânditori serioși ai vremilor noastre, ca de pildă Heidegger, construiesc o filozofie „existențială” pe Neant, ca ultima concluzie a vieții.

Existența aceasta de aici (Dasein) nu e altceva la urma urmelor decât marșul spre

moarte („Sein Zum Tode”), spre Nimicul care nimicește (Nichtet).

Ce ironie: o serioasă construcție pe nimic.

Noi știm însă, de la Iisus, că Învierea e ultimul cuvânt!

Până atunci se va tot râde; și din ce în ce mai tare, ca să nu se audă ce a învățat și a făcut Iisus...

(Să se mai spună neantul nu e o energie, dar „a orbirii minților”.)

Iisus e cu atât mai mult Lumină și Adevăr și Viață!

Sâmbătă Duminică XXIV

6.XI.949 Luca 8,41-56

Prislop

7.III.950

CRINII PUSTIEI

- 67 -

Fariseii instigau mulțimile să vocifereze împotriva lui Iisus. Iisus, apăsător, descoperirea păcatul lor cel mai greu, păcatul veșnic fără iertare: starea omului împotriva adevărului. În pauza unor atari momente culminante, un om aduce o stridentă: vrajba lui cu frate-său, pe chestiunea averii, rugându-L pe Iisus să le împartă averea.

Se vede că omul acela n-a înțeles nimic din absurda luptă a oamenilor cu Dumnezeu, care se petrecea sub ochii lui. El n-o vedea de vrajba sa. Iată însă schimb pe schimb: nici Iisus n-a ascultat durerea lui.

De-ar fi știut omul acela cumpăna lucrurilor, cumpăna durerilor, de-ar fi priceput să ție partea lui Iisus, ar fi încetat din clipa aceea necazul său. Totuși, cu prilejul omului acela, Iisus destăinuiește un nou fel de viață: trăirea în Providență, trăirea în riscul credinței. Iisus n-a detestat munca, dar a arătat-o atârătoare de binecuvântarea lui Dumnezeu. A zis chiar, prin apostolul Pavel: „Cine nu muncește, nici să nu mănânce !” (II Tesaloniceni 3,10). Dar numai munca prin credință se binecuvintează, iar prin necredință ajunge o muncă zadarnică.

Autonomia omului e ultimul păcat împotriva evidenței adevărului. Îndeajuns s-a văzut că omul nu poate substitui pe Dumnezeu: nu se poate asigura împotriva morții, nici măcar de-un fir de păr. Multa lui știință încă n-a putut face nici măcar un ou de muscă, sau un bob de grâu. Puterile științei sunt până la hotarele vieții. De la viață începând sunt puterile lui Dumnezeu. Dar nici până la viață știința nu le poate pe toate; de pildă omul nu poate da ordin să plouă, nu poate da ordin să rodească pământul, sau să se lungească anotimpurile. „Fără Mine, sau împotriva Mea, nu puteți face nimic!” (Ioan 15,5). E o fatalitate, că cu cât aruncă omul pietre mai tare în sus, cu atât mai năpraznic îi cad în creștet. A vrea peste puteri, a vrea să treci limitele, e o vrere în zadar.

Grijește-te de ceea ce atâră de tine.

Iar o grijă care a făcut-o Dumnezeu atârătoare de om e: a atârării sale de El. Grijă omului de Dumnezeu, simplifică grija omului de om: așa, omul va avea de toate. Pe când, dacă omul va exclude pe Dumnezeu de la conducerea lumii și vieții (- ceea ce numai în fantezia lui e cu putință și nicidecum de fapt -) va avea și atunci, dar ca un hoț, nu ca un fiu, până, treptat, va ajunge să nu mai aibă nimic. Dumnezeu nu se lasă expropriat ! „Grijă” zilei „de mâine” e o grijă presantă. Când conducea Dumnezeu israelitenii prin pustie, nu le îngăduia grija zilei „de mâine”: mana se strica. Pâinea cea de toate zilele o cerem pentru „astăzi”. Chiar nevrând, suntem sfătuiți să trăim prin credință. Sfinții pustiilor au trăit numai în condițiile credinței, punând în ordinea preocupărilor: întâi grija de mântuire. De aceea Crinii pustiei au ajuns până la strălucirile

luminii divine.

Braşov, Luni XXV
7.XI.949 Luca 12,13-15; 22-31

ÎN IERARHIA RĂSPUNDERILOR
„ORICE STĂPÂNIRE, DE LA DUMNEZEU ESTE” (Romani 13,1)

- 68 -

Toți oamenii sunt fiii și slujitorii lui Dumnezeu - colaboratorii lui Dumnezeu chiar (I Corinteni 3,9) la creație. (Creația lumii nu e un fapt terminat, ci în curs.) Cu toate acestea, sau chiar de aceea, diferența între capacitățile oamenilor fiind evidentă, evidența impune o ierarhie, o conducere. De aceea Providența caută „iconom credincios și înțelept” peste oameni, „care să le dea la vreme măsura de grâu”.

Textul poate fi înțeles în modul cel mai colectivist. Din punct de vedere creștin nu scrie nicăieri dacă proprietatea grâului trebuie să fie particulară sau colectivă. Ce se atrage aminte e calitatea iconomului de: „înțelept și credincios”, care dă fiecăruia măsura de grâu la vreme. Deci măsurată după om și după vreme.

Evoluția societății omenești spre munca colectivă, spre organizarea pământească a omului în socialism, e acum un fapt de la sine înțeles. Ștergerea granițelor dintre oameni e ștergerea motivelor de război între creștini. Dacă motivele religioase n-au putut face aceasta, recunoaștem ca de la Dumnezeu pe oricine care, cu rațiuni pământești, va putea să facă din: „săbii - și tunuri - „fiare de plug” (Isaia 2,4).

Textul Evangheliei atrage aminte iconomilor lumii asupra atârării sau neatârării lor de Dumnezeu. Răspunderile sunt proporționate misiunii încredințate. Iar cel ce trage la răspundere „pe neașteptate” e Dumnezeu. O mie de ani de-ar trăi ateul, tot „pe neașteptate” e tras de Dumnezeu la răspundere, - ca unul ce nu se mai aștepta să mai existe Dumnezeu, ba să mai și tragă la răspundere.

Pe primejdioasă pantă, înclinată spre neant, a antrenat raționalismul pe oameni. Toți oamenii recunosc supremația adevărului, - numai cât că puțini mai știu exact ce mai este adevărul. Una dintre definițiile sale, de mari ravagii, e și echivalența rațiunii cu realul. De aici până la a spune că realitatea e numai ceea ce îmi spune mie mintea că e realitate, și ceea ce îmi spune că nu e, nu există, nu e decât un pas. Afirmația aceasta mai cuprindea în sine un sâmbure stricat: eul. Eul e bun la locul lui, dar nu exaltat la rangul de criteriu al adevărului. Descartes, întemeind ontologia pe „cogito”, dacă și-ar fi dat seama de consecințele declarației sale, cel puțin atâta cât s-a speriat Nobel după ce a inventat dinamita, poate că nu s-ar fi mulțumit numai cu crearea unui „premiu Nobel pentru pace”. Numai gândirea lui Dumnezeu echivalează creația. Omul e creator în fantezie, în iluzie. Cea mai fantastică creație a unor oameni e negativă: că nu există Dumnezeu. Iată o interpretare greșită a demnității omenești.

- Oameni pe care-i așteaptă cea mai mare deziluzie!...

Bixadul Oltului, Marti XXV
8.XI.949 Luca 12,4

ULTIMUL MOTIV

- 69 -

Se întrevide că se vor lichida toate motivele de război între oameni: motive economice, naționale, rasiale etc.

Va mai rămâne totuși unul: motivul lui Dumnezeu.

Iisus a azvârlit pe pământ focul acestei revoluții: pârjolul dragostei de Dumnezeu, care aprinde împotriva-i văpaia de ură împotriva lui Dumnezeu. Iisus a venit să arunce sabie între virtute și păcat.

Iată oamenii învrăjbindu-se de moarte pe motivul lui Iisus.

Nu va fi casă fără gâlceavă din cauza lui Iisus.

Ultimul ideal, capabil de unificarea oamenilor, va dovedi pe oameni incapabili de el. Cu cât oamenii își vor pogori destinul lor din Cer, în pământ, cu atât mai mult se va cutremura pământul sub ei: fiindcă nu este pace decât de la pacea cu Dumnezeu. Un destin răsturnat antrenează în răsturnare, antrenează în revoluție totală, totul.

Așa se face că cei ai lui Dumnezeu, „cunoscând spiritul vremii”, cunoscând înclinarea omului spre Dumnezeu, au pacea Lui; pe când ceilalți, ignorând Sensul existenței, iubind fața exterioară a lumii, se găsesc în afară de Sens, munciți launtric de pârâșul conștiinței care, și fără credința lor, îi va aduce la judecata lui Dumnezeu.

Iar Judecătorul va da dreptate pârâșului „conștiință”, fiindcă aceștia nu s-au împăcat cu ea, pe când mergeau alături stadia vieții acesteia.

Iisus destăinuie și aceasta: că li s-a prevăzut o temniță care să samene cu ei, cu existența lor negativă. Acolo nu există Dumnezeu, decât ca un coșmar, ca un chin absolut. Iată dreptatea care atârna peste ucigașii dreptăților.

Bixadul Oltului,
9.XI.949

Miercuri XXV
Luca 48-59

DINCOLO DE ÎNTÂMPLĂRI...

- 70 -

Dacă „nici un fir de păr nu se mișcă din capul omului fără știrea lui Dumnezeu”, cum se poate că uneori dau oamenii peste câte-o moarte năpraznică, greu de împăcat cu purtarea de grijă a lui Dumnezeu de om?

Drept că viața nu e un scop în sine. Scopul ei e dincolo de zare. Dumnezeu asigură viața când aceasta e trăită în funcție de sensul ei metafizic, devenit conștient. Dar și atunci se petrec nedumeriri în privința asigurării vieții.

Lui Iisus I s-au adus la cunoștință două categorii de accidente: mai mulți galileieni au fost omorâți din ordinul lui Pilat, fiindcă au rugat pe Iehova, cu jertfe, împotriva stăpânirii romane; iar a doua, că în Siloam a căzut un turn peste 18 oameni. Iisus a asigurat că oamenii aceia n-au fost cei mai păcătoși dintre oameni; iar cei rămași, pentru că au rămas, nu sunt cu aceasta mai puțin păcătoși ca ei. Dacă nu se pocăiesc, pe toți îi așteaptă aceeași soartă.

Iisus mai dă o pildă cu smochinul neroditor. Din alte locuri rezultă că vierul e Iisus, iar smochinul, ca și via, e neamul omenesc. Iisus intervine trei ani înaintea Tatălui și abia într-al patrulea se învoiește la tăierea lui. Dacă neamul omenesc nu aduce „roade vrednice de pocăință” - cum striga cel mai sălbatec din prooroci -, tăierea îl așteaptă (Matei 3,10; Luca 3,8-9).

Toate pedepsele sunt văzute ca venind de la Dumnezeu, plată pentru păcate. Cu toate acestea Dumnezeu nu pedepsește, aici, toate păcatele. Oamenii așa ar vrea. Fiindcă ei nu pot răbda, se întreabă: cum mai rabdă Dumnezeu? Mulți, din cauza acestei răbdări divine, își pierd siguranța în existența lui Dumnezeu. De aceea, știind Dumnezeu slăbiciunea credincioșilor și desfrăul răutății, mai intervine din când în când, cu întâmplări înfricoșate între oameni. Nu pedepsește toate relele aici și imediat, precum nici nu răsplătește tot binele aici și numaidecât - cred că din următoarea rațiune:

Dacă ar pedepsi toate relele aici, ar putea însemna că lumea aceasta e singura care există. Dacă ar pedepsi toate relele imediat, ar însemna că se teme de puterea răului, care, nepedepsită imediat, i-ar periclita stăpânirea lumii.

Dacă ar răsplăti tot binele aici, ar însemna același lucru, că există numai lumea aceasta. Dacă ar răsplăti tot binele imediat, ar însemna că sufletul există numai în lumea aceasta, cu alte cuvinte sufletul n-ar fi nemuritor; deci Dumnezeu trebuie să se achite urgent de îndatorirea ce i-a făcut-o omul. Că Dumnezeu uneori pedepsește răul și uneori răsplătește binele, e ca să știe omul că răul se pedepsește și binele se răsplătește.

Dacă o face rar în lumea aceasta, e semn că o face sigur în cealaltă. Dacă uneori nu răsplătește binele dreptului e semn că-i lucrează răbdarea. În amândouă cazurile Dumnezeu așteaptă sfârșitul omului: în ce sfârșește omul; fie că a fost multă vreme bun, dar pierzând răbdarea în nevoințele binelui, își pierde socoteala și deci plata, fie că a fost multă vreme rău „și venindu-și întru sine” se întoarce către Dumnezeu, și cele de pe urmă ale omului au ultimul cuvânt.

O răsplată aici și imediată, pentru toate faptele, ar dăuna libertății omenești. Răul nu s-ar face de frica pedepsei. Binele s-ar face din interesul răsplății. S-ar micșora ceva din slava lui Dumnezeu și s-ar micșora și prestigiul ființei omenești.

Iată prin urmare la ce climat de libertate și dragoste dezinteresată vrea Dumnezeu să-și ridice fiii, la Sensul lor metafizic, cel ascuns în Dumnezeu, care Duh este și Iubire și Adevăr, și acestea fac și pe oameni cu adevărat liberi și cunoscuți și lor înșiși ca mare.

Bixadul Oltului.
10.XI.949

Joi XXV
Luca 13,1-9

UCIGAȘA CETATE

- 71 -

În sfârșit: iată și niște farisei milostivi: îi aduc lui Iisus vestea că Irod vrea să-L omoare, deci să se ducă de prin părțile acelea. Iisus îl știa pe Irod capabil de rele, totuși nici cea mai ușoară înfricare nu i-a pricinuit vestea; dimpotrivă i-a zis „vulpe bătrână”, ca unul ce umbla cu două fețe între slăbiciunile lui Israel și ale slăbiciunii romane, și i-a trimis vorbă cu aceiași vestitori, că puține zile mai are și știe ce-L așteaptă, dar în Ierusalim. Ierusalimul, cetatea lui David, cetatea Templului lui Solomon, una din cele șapte minuni ale antichității, dar calificată de faptele ei: cetatea ucigașă de prooroci, multe osânde și-a luat, și n-a învățat; și-o va lua și cu Iisus.

Toată strădania lui Iisus de-a aduna pe fiii sfintei cetăți, cum adună găina puii sub aripi, a fost zădărnicită de conducerea din Ierusalim. Dar bine cu sila nici Dumnezeu nu face. Dar dacă Dumnezeu vrea binele și omul îi stă împotrivă, împotrivirea are urmări.

Conducerea din Ierusalim a avut prilejul să vadă ce a pățit falnica cetate pentru faptele locuitorilor ei, cu prilejul ducerii lor în captivitatea babilonică. Ieremia proorocul se întreba în durere: „Cui i-ai mai făcut, Doamne, ce ne-ai făcut nouă?” Cu toate acestea istoria nu i-a învățat nimic pe contemporanii lui Iisus.

Drept aceea Ierusalimul se va pustii din nou. Iisus i-a prezis pustiirea: o pustiire din care nu se va mai reface niciodată. Urgia lui Titus la anul 70, n-a mai lăsat în picioare decât „zidul plângerii”. Acesta a mai rămas din ucigașa cetate. Dărâmarea cetății a început mai devreme: în prima Vinere a patimilor, când un fulger al mâniei divine a rupt în două catapeteasma Templului lui Solomon. Aceasta a fost dărâmarea spirituală a lui Israel. De atunci nu mai au ei Templu, nici prooroc.

A încercat Iulian Apostatul să contrazică profeția Mântuitorului, vrând să restaureze Templul dar, cu o suliță în piept, a sfârșit declarându-se învins de Galileian. Dar în

Ierusalim strigă și pietrele, mai ales cele care n-au mai rămas una peste alta, mărturisind și așteptând zdrobite: Noul Ierusalim. (Apocalipsă 21,2).

Bixadul Oltului,
11.XI.949

Vineri XXV
Luca 13, 31-35

VIEȚI NĂRUIȚE ȘI SFINȚI

- 72 -

La o zi după Schimbarea la Față în munte, jos, la poale, Îl aștepta contrastul: gloata, din care s-a desprins tragedia unui tată: singurul lui copil era muncit de crize epileptice.

Iacov, Petru și Ioan văzuseră în munte Omul, în slava veacului viitor, iar la poalele muntelui îi aștepta un exemplar din tragedia veacului de acum. Contrastele au însușirea să strige realitățile mai tare; au însușirea să provoace ieșirea din contrast. Totuși ucenicii n-au putut stinge stridența tragediei; n-au putut redresa o viață năruită. Omul singur nu poate ieși din contrast și nici pe altul nu-l poate scoate.

Limitele omului sunt limitele sfințeniei sale.

Iar Sfânt e numai Dumnezeu. Focul și lumina nu sunt în natura fierului, dar uneori sunt nedespărțit unite. De altfel singurul leac al vieții, care s-o scape de năruire, numai sfințenia rămâne. Sfințenia e refacere și efectivă și preventivă. Datori de-a-o câștiga sunt toți oamenii care vor să se mântuiască.

Sfințenia tare seamănă a sănătate originală, a strălucire lină a spiritului. Unde sunt acestea și Dumnezeu se odihnește, unde lipsesc și Iisus își pierde răbdarea.

Iisus a tămăduit epilepticul prin atotputernicia Sa asupra făpturii. Dar ceea ce vrea Iisus e să năzuiască omul a trăi în modul credinței și al sfințeniei, care previn viața să nu ajungă o ruină.

Putregaiul nu există prin sine: e o negație întâmplată în ceva sănătos. Boala nu există prin sine însăși, există numai bolnavi. Dacă oamenii ar urmări din neam în neam sfințenia vieții, negativele acestea ar putea să dispară ca accidente ale vieții. Dar cel mai greu lucru cu putință e să îndupleci omul să urmărească statornic realizarea sfințeniei. E de neînțeles faptul că vede omul câte năpaste îndură fără rezemarea vieții sale în Dumnezeu și totuși nu se reazemă pe El. În fața acestei tragedii a neputinței; ne resemnăm cu puțini frați de-ai noștri, oameni, care au ajuns, încă din veacul acesta, urgisit de păcate, până la strălucirile Schimbării la Față.

Covasna, Sâmbătă XXV
11.XI.949 Luca 9,37-43

SAMARINEANUL

- 73 -

A zis necredința că evangheliștii au creat pe Iisus. Adică doi pescari, un doctor, Luca, și Matei vameșul. Critica nu și-a dat seama la ce înălțime nemaiîntâlnită ridică astfel niște oameni de rând.

Iată de pildă un legiuitor pune, viclean, întrebarea: „Învățătorule ce să fac să moștenesc viața veșnică?”

La o întrebare vicleană, obișnuit, nu se răspunde decât subliniindu-se viclenia. Dar Iisus răspunde neobișnuit de frumos, ca și când întrebarea ar fi izvorât din cea mai existențială sinceritate - probabil și pentru că era pusă problema vieții veșnice: ceva nou pentru urechile lui Israel. Iată o distincție, o noblețe sufletească, imposibil de scornit.

Pilda Samarineanului nu e numai o pildă; e totodată și revelația misiunii viitoare a Bisericii, e și angajarea omului în asemănarea cu Samarineanul: creșterea omului în neamul Samarineanului (- căci Samarineanul era de alt neam decât cel căzut între tâlhari).

Pogorârea din Ierusalim în Ierihon e decăderea omului din starea de Rai a conștiinței, în starea ei din lumea aceasta, rănită și mai moartă, de tâlharii cei de gând.

Legea și Proorocii, neputând să-i ajute, au trecut pe alături, asemenea și Leviții nu i-au ajutat nimic cu jertfele.

A venit un străin, neam urgisit în Israel, căruia i s-a făcut milă de om, și s-a apropiat de răni, le-a spălat cu vin (usturimea pocăinței), le-a uns cu untdelemn (celelalte Taine), i-a luat firea sa în spate (Întruparea lui Dumnezeu). A petrecut împreună cu omul, l-a dat în grija Bisericii. Iar a doua zi, după Înviere, pecetluind al doilea din cei doi bani de cheltuială: Noul Testament, a dat Bisericii grija de om, precum și cele două Testamente, Legea și Harul. Toată bătaia de cap cu omul și tămăduirea conștiinței sale, o are Biserica, până la a doua venire a Samarineanului, când i se va răsplăti ei osteneala. Iată adevărata împlinire a Legii în iubire. Iată Samarineanul, adevăratul aproape al conștiinței căzute între tâlhari. Iată cu Cine urmează să fim asemenea și ce să facem, ca răspuns la problema vieții veșnice.

Bixadul Oltului, Duminecă XXV
12.XI.949 Luca 10,25-37

RĂSPLATA ÎN LUMINĂ

- 74 -

Intrând Iisus în casa unui fariseu să mănânce pâine, și fiind Sâmbătă în ziua aceea, s-a întâmplat să mai fie la masă și bogați și rudeni de ale fariseului.

Iisus, deși oaspe, deci obligat la politețe, face totuși o aspră îndreptare stăpânului casei care L-a invitat; anume: dacă vrea să aibă un folos, să nu mai cheme rudeniile și bogații la masă, că aceștia îi pot anula binefacerea, chemându-l și ei la rândul lor, ci să cheme săracii, orbi, șchiopii și neputincioșii, fiindcă aceștia n-au să-l poată răsplăti niciodată. Și cum toată fapta are răsplată, în locul săracilor rămâne Dumnezeu dator cu răsplătirea.

Dar termenul lui Dumnezeu la care răsplătește până și „un pahar de apă” e ziua Învierii.

Dar precum „stea de stea se deosebește în strălucire” (I Corinteni 15,41), așa va fi deosebirea și între strălucirile pe care le vom avea întreolaltă „fiii învierii”.

În această strălucire, a Învierii, răsplătește Dumnezeu faptele rămase nerăsplătite pe pământ.

Și aceeași răsplată o au și toate ocările, răbdate cu senin, stropi din noroiul lumii, pe veșmântul alb, atunci se vor schimba în scăpărări de stele.

Brașov, Luni XXVI
13.XI.949 Luca 14,12-15

CONDIȚIILE UCENICIEI

- 75 -

Sunt multe chipuri de a intra în Împărăția lui Dumnezeu, dar numai o ușă: Iisus.

A fi ucenicul lui Iisus, ucenicul Adevărului, înseamnă să-ți faci inventarul libertății.

„Adevărul vă va face liberi”. „Libertatea (e a) fiilor lui Dumnezeu”. „Cine nu se va lepăda de sine (- nu va fi liber și de sine), nu va putea fi ucenicul Meu”...

Totuși inițiativa pornește din amândouă părțile: și de la Dumnezeu și de la om. Dar și inițiativa omului spre Adevăr tot Dumnezeu o trezește. De aci începe faza conștientă a deciziei. De acum ucenicul trebuie să știe cât costă decizia sa: liber de mamă, tată, nevastă, copii.

Iisus confiscă total: rupe lanțurile firii, dezleagă omul.

A fi ucenicul lui Iisus însă nu însemnează a te opri la mijlocul uceniciei. A fi ucenicul lui Iisus însemnează a prevedea un război și a-ți zidi o cetate. A nu-ți face socoteala aceasta însemnează a risca să te faci de răs. Iar a nu te face de răs însemnează a urma pe Iisus toată calea vieții Sale pământești, chiar dacă ultimul pas al căii îl vei avea de făcut de pe-o cruce.

„Dumnezeu poartă pașii omului”; iar aceștia sunt marile hotărâri spre El.

Acestea sunt și fazele întregii Creștinătăți spre Împărăția lui Dumnezeu.

Sibiu,

Marti XXVI

14.XI.949 Luca 14,25-35

„PRIETENUL PĂCĂTOȘILOR”...

- 76 -

Păcătoși, cu toate acestea, au un prieten: pe Iisus.

Din ceasul în care cunoști că ești păcătos, te-ai schimbat din vrăjmașul lui Dumnezeu în prietenul Lui. Dumnezeu nu este vrăjmașul omului niciodată - că nu poate - și nici nu se schimbă, același fiind. Schimbarea e a omului. Nici îngerii răi nu se mai pot schimba, numai omul.

Schimbarea care bucură Cerul e din rău în bine. Este și schimbare din bine în rău. Prima e convertire, a doua tăgăduire. Definitive nu-s nici una. Până la moarte există posibilitatea căderii și a convertirii - dar moartea fixează ori una, ori alta din posibilități.

Toată suferința e a divinului prieten, care te așteaptă la toate răspântiile lumii, să-L recunoști prieten. În divina-I prezență tu te recunoști păcătos.

„Dreptii” nu se recunosc păcătoși; ei sunt „drepti” în ochii lor sau înaintea oamenilor. Pe când în ochii Domnului „nici Cerul nu este destul de curat” (Iov 15,15 și 25,5).

Când crezi despre tine că ești drept ai închis toate posibilitățile tale de desăvârșire. Când știi că ești păcătos, când ești convins de nedesăvârșirea ta, e semn că Cel desăvârșit e lângă tine și conștiința ta, ochiul celor cerești, strigă diferența între El și tine.

Prietenul păcătoșilor așteaptă pe toți cei ce au să se mântuiască, îi caută, îi așteaptă, aleargă după ei, - și face aceasta până la sfârșitul lumii, până prinde și pe ultimul om al Împărăției Sale. Iată o prețuire a omului.

Iată o nevăzută dimensiune a Crucii.

Sibiu,

Miercuri XXVI

15.XI.949 Luca 15,1-10

ICONOMUL NEDREPT

- 77 -

Pilda aceasta poate fi înțeleasă și în sensul ei literal. Iconomul denunțat că risipește, că lucrează după alte norme decât ale capitalizării dobânzii, la o adică, își face prieteni pe datornici, iertându-le jumătate din datorii, ca să fie primit în casele lor, când va fi dat

afară din iconomie. E o socoteală părtinitoare de oameni, deși păgubitoare de avuție. Dar, întrucât totuși, pune omul mai presus de avuție, socoteala sa e găsită, în felul ei, mai bună decât a fiilor luminii.

Totuși pilda aceasta e una din cele mai grele și mai pline de înțelesuri.

Diavolul știe cât iubește Dumnezeu pe om, de aceea îl părăște neîncetat înaintea lui Dumnezeu, că-i risipește avuțiile.

Omul este iconomul lui Dumnezeu al lumii. Îngerii căzuți au fost aruncați pe pământ. De aici tot războiul văzut și nevăzut asupra proprietății lumii.

A scoate din prețul lumii un câștig lui Dumnezeu, câștigul acesta înseamnă jaf în păruta proprietate a căzuților îngeri, deci motive de pâră și război omului.

Fiindcă proprietatea lumii e discutată între om și pârâș, ea e o avuție nedreaptă. Peste tot nu lumea aceasta e avuția caracteristică firii nemuritoare a omului. Aici e pus doar iconom nedrept, iconom de probă, peste niște lucruri provizorii. Cum economisește cele improprii firii sale, așa va primi sau i se vor refuza, cele proprii veșniciei sale.

Iar proprii veșniciei sale sunt Darurile Duhului Sfânt. „Duhul Sfânt va da vouă”. Iar „Duhul suflă unde vrea” și suflă și în iconomia lumii, pe care o preschimbă, pentru câte unii, în socoteală mai înțeleaptă decât a fiilor luminii. (Poate că a foștilor fii ai luminii, îngeri căzuți).

Omul, ca slujitor al Stăpânului, mai este și „iconom al Tainelor lui Dumnezeu” (I Corinteni 4,1). Ca atare multă pagubă face un preot în averea de păcate a oamenilor, ștergându-le, cu darul Duhului Sfânt, datoriile: agonisirile diavolului, capitalizate în om. Iertând, ștergi ce ierți. Ce ierți la altul, ți se șterge și ție. Judecata aceasta te scoate de sub Judecată. Și vor mai fi înțelesuri...

Sibiu, Joi XXVI
16.XI.949 Luca 16,1-9

ERA CREȘTINĂ

- 78 -

Întruparea lui Iisus în istorie însemnează împărțirea istoriei în două: cea dinainte de Hristos și cea de după Hristos. În istoria după Hristos se ivește încă o despărțire: cea împotriva lui Hristos. Aceștia sunt anii de sminteală, despre care zice Iisus că și aceștia trebuie să vie.

Legea și Proorocii se termină cu Ioan Botezătorul, capătul Proorocilor. De la Ioan, de la Botezul lui Iisus, începe Era Creștină, era propoveduirii Împărăției lui Dumnezeu. De atunci este intrare în Împărăția lui Dumnezeu. Și intră toți „cei ce se silesc și o răpesc pe ea”.

Despre această divină pecete asupra timpului, Iisus avea o siguranță absolută. „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece, până ce nu vor fi toate” (Matei 24,35).

Siguranța aceasta lasă să se străvadă Dumnezeu în Iisus.

El a prevăzut că vor veni și anii de sminteală.

Dar ca Unul ce este „începutul și sfârșitul” (Apocalipsă 21,6 și 22,13) știe și sfârșitul smintelii.

Iată ce n-a prevăzut dialectica rațiunii.

Prislop, Vineri XXVI
17.XI.949 Luca 16,15-17
Luca 17,1-4

RESPINȘI, CHEMAȚI ȘI TRIMIȘI

- 79 -

În Iisus, cunoașterea omului era dublată de cunoașterea dumnezeiască. În temeiul cunoașterii divine Iisus vorbea de-a dreptul cu structura, cu destinul și cu tot sensul omului, care-i punea vreo întrebare, îi exprima vreo dorință, sau le avea, fără să le exprime, în preajma lui Iisus. Nimeni dintre oameni nu se cunoaște pe sine cum ne cunoaște Iisus (Ioan 2,25). Pe Saul, fariseul din Tars, l-a cunoscut și l-a destinat apostoliei neamurilor mai înainte de a se naște (Galateni 1,15); pe Ieremia proorocul la fel (Ieremia 1,5).

În Iisus vorbea Providența cu oamenii.

Ne dăm seama ce puțin știm noi din căile noastre, deși „multe planuri se zburcună în inima omului”. Dar chiar mergând cu Iisus pe cale primim uneori răspunsuri care nedumeresc.

Așa de pildă unuia care voia să meargă cu Iisus îi spune dinainte greutățile acestei decizii: vei fi un expropriat din lume; îți convine? Și nu i-a convenit; a rămas de cale. Structura lui nu rezista la un destin eroic de risc. Al doilea era înzestrat de Dumnezeu să-I fie martor între oameni, dar el nu știa aceasta. Iisus l-a chemat: „Vino după Mine!” El însă îl întâmpină pe Iisus cu datoria categorică de a îngropa pe tată-său. (Acum fie că de fapt tată-său murise și trebuia îngropat, fie că făgăduia lui Iisus să vie după moartea părinților săi, deci când va fi liber, situația în fața lui Iisus e aceeași.) Răspunsul lui Iisus se potrivește pentru amândouă cazurile și e revelatoriu.

Toți care nu cred și nu urmează lui Dumnezeu sunt morți, sau încă morți sufletește. La aceștia se referă Iisus când îl descurcă pe al doilea la rostul său: „Lasă morții să-și îngroape morții lor!” Ar fi surprinzătoare mărturisirea vreunuia: „Doamne, lasă-mă să-mi îngrop necredința mea”. Dumnezeu nu îngăduie nicio tocmeală cu moartea: „tu mergi de vestește Împărăția lui Dumnezeu!” Imperativul Împărăției dezleagă, rupe chiar lanțurile morții.

Nu aștepta până ajungi cu mintea în evidența luminii divine și abia atunci să propovăduiești Împărăția lui Dumnezeu! A aștepta până atunci înseamnă a sta cu mâna pe plug și a te uita îndărăt - cum i-a spus unui al treilea. Când te-a găsit Dumnezeu de vreo treabă pentru Împărăția Sa, între oameni, ai isprăvit toate obligațiile lumii. Aceasta e chemarea și pe aceasta se cunoaște. Dar când ai plug și ți-a dat și țarina inimii omenești să sameni cuvântul Împărăției, atunci ești trimisul lui Dumnezeu. Deci nu e mirare dacă cele mai înalte vârfuri cunosc cele mai dese furtuni.

Prislop Sâmbătă XXVI

18.XI.949 Luca 9,57-62

CUVINTE INTERZISE

- 80 -

Cuvântul „nebun” e un cuvânt interzis. Cine zice fratelui său „nebunule” se pedepsește cu matca focului. De ce? Fiindcă și numai simpla aruncare a acestui cuvânt în obrazul unui om e în stare să-i desfigureze fizionomia minții.

E cunoscută experiența mai multor inși care au organizat odată următorul complot psihologic: și-au ales victima și i s-au prezentat pe rând, la intervale neregulate, și au început a se nedumeri înaintea omului: - Ce-i cu tine, parcă te-ai schimbat cumva!? Și s-a dus. A venit următorul: -Ce-ai pățit frate, că nu-ți mai caută ochii bine, ce-i cu tine? Și s-a dus. Altă dată, al treilea, îi spune marea sa uimire, că-l găsește așa de schimbat și

nu îndeajuns de normal. Următorul îl găsește cu totul curios la minte. Și așa și ceilalți, până când ultimul i-a propus să se ducă la un spital de boli nervoase și să-și repare deranjurile la minte. Și biata victimă, pierzându-și treptat liniștea și neștiind capcana, a ajuns și la nebuni.

Au trebuit apoi să vie toți și să-și mărturisească complotul, și cu mare greutate i-a revenit omului mintea la loc. Adevărul abia a putut limpezi mintea zăpăcită de minciuna repetată sistematic. Dar minciuna, chiar în treptele ei ușoare, de glumă, poate fi dăunătoare. Experiența următoare mi-a dovedit-o.

Aveam în meditație un școlar. Întâmplându-i-se odată să doarmă după amiaza cam mult - era toamna și ziua scăzuse - când s-a trezit era 7½ seara. Cum era somnoros l-am luat prin surprindere: -Repede, băiete, la școală că-i târziu! - Dar parcă-i întunec afară, zise el. -Da este, dar în „dimineața” asta e eclipsă de soare.

S-a conformat crezând situația descrisă. Luând ceva în gură dă să plece la școală. Stai, Gicule, că-i seară! -Aa, râzi de mine, și dă repede să plece. Au trebuit și alți ajutoari ca să-i dovedească evidența că e seară și nu dimineață. Iată un exemplu că o minciună când e crezută, stăruie ca un adevăr. Atunci am văzut „chipul dezorientării” pe fața unui copil.

Cuvintele interzise orientează greșit sau dezorientează. Deci trebuie să fii mai presus de cuvintele oamenilor, ca să nu te-atingă nici ocară, nici lauda din ele. Cuvintele sunt ființe vii, capabile să facă treaba la care au fost trimise. Și trăiesc până la Judecata de Apoi, dimpreună cu toate urmările lor. De aceea se zice: că zece porunci are înțelepciunea: de nouă ori să taci și o dată să vorbești, și atunci puțin.

Prislop, Duminecă XXVI
19.XI.949 Luca 12,16-21

ÎMPĂRĂȚIA NEVĂZUTĂ

- 81 -

Nedumeriții farisei, conservatorii lui Israel, nădăjduiau că Împărăția lui Dumnezeu va fi împărăția lui Israel: Dumnezeu național, împărăție națională, teritoriu anumit - chiar tot pământul- începând de la data cutare...

- Și unii creștini tot așa o așteaptă: cândva, undeva.

Din răspunsul lui Iisus rezultă limpede că Împărăția lui Dumnezeu e o împărăție spirituală, lăuntrică, în însăși structura spirituală a Creștinismului. Despre ea nu se poate spune: iată-o aici sau acolo, acum, odată sau cândva. Împărăția lui Dumnezeu nu e sub categoriile cunoașterii, în categoriile naturii sau lumii.

Împărăția lui Dumnezeu are două vârste.

Prima vârstă a Împărăției lui Dumnezeu e deodată cu venirea lui Iisus între oameni. El e Fiul și energia spirituală a Împărăției.

El, născut în fiecare suflet prin Duhul Sfânt, în suflete devenite fecioare, se multiplică -așa zicând dar neîmpărțindu-se, locuind deodată între o mulțime de frați, făcându-i oameni cerești, chiar dacă după omul din afară aceștia suferă toate umilințele și necazurile veacului acestuia- și mai ales dacă le suferă mulțumind și binecuvântând pe Dumnezeu întru necazuri.

Împărăția, în vârsta ei primă, e nevăzută; e mai mult dedusă din „răbdarea sfinților” (Apocalipsă 14,12). Ea nu are decât o evidență interioară pentru cel ce o trăiește și, în lipsă de argumente decisive, el nu are decât afirmarea ei prin jertfa vieții - ultimul cuvânt.

În acest interval al Împărăției nevăzute creștinul se bucură întru necazuri, arde

într-însul focul aruncat de Iisus pe pământ: focul iubirii de oameni.

În rezumat, Împărăția lui Dumnezeu e oriunde se află un om centrat lăuntric de Iisus. Nu e o împărăție de vedenii - cum cer oamenii. E singurul argument valabil al Împărăției. Într-un așa suflet se străvede Iisus.

El nu trebuie să vorbească, e destul să existe; existența lui grăiește mai tare decât cele ce-ar spune. Aci se pune accentul pe virtute nu pe daruri neobișnuite sau viziuni. "Cea mai minunată viziune este un om care se distinge prin puritatea și smerenia sufletului său" (Halkiu, Sancti Pahonii, vitae graecae, Brussel, 1932, Vita prima 48). A fi luminat de cunoștința de Dumnezeu, curat și smerit cu inima. A doua vârstă a Împărăției lui Dumnezeu va veni pe văzutele: ca fulgerul, de la răsărituri până la apusuri, fiindcă e deodată cu A Doua Venire a lui Iisus, în slavă și mărire. Până atunci Împărăția lui Dumnezeu e contestată; vinovăția o purtăm și noi „creștinii netrebniți” (II Corinteni 13,5), dar atunci va fi afirmată de Însuși Împăratul Cerurilor. Nu numai afirmată: ci de istov desfășurată, din nevăzută ce era, în slava ei orbitoare și transformatoare de cer, în Cer nou și pământ nou (Matei 19,28; Apocalipsă 21,1). Creștinismul e văzut ca a doua creație a omului. Când va veni Împărăția lui Dumnezeu, întru slava ei orbitoare, toată făptura se va înnoi -dar „ca prin foc”- și va deveni spirituală, înghițită de slavă și statornicită pentru nesfârșitul veșniciei.... Și când te gândești că în fiecare om -luat la întâmplare- e ascunsă Împărăția lui Dumnezeu, în grăunte nevăzut: desăvârșirea, nici unul din „necazurile de față” (Romani 8,18 și 35), (fie ele mii de ispite, fie și cercarea cu moartea), nu pot să ne despartă pe noi de dragostea lui Iisus, Cel ce ne lucrează desăvârșirea; destinul și obârșia noastră de fii ai lui Dumnezeu...

O astfel de zăre a destinului nu se deslușește însă omului care nu vrea să sufere nimic.

Prislop. Luni XXVII
20.XI.949 Luca 17,20-25

NEBUNII

- 82 -

La două feluri de oameni le-a zis Dumnezeu „nebuni”: la cei ce „zic că nu este Dumnezeu” (Psalmul 152,1), și bogaților, căroră stomacul e tot Dumnezeul lor (Filipeni 3,19). În aceia e una și aceeași cugetare greșită: tăgăduirea oricărui rost sau destin al omului și al lumii, mai presus de lumea aceasta și stomacul ei. A tăgădui o conducere supremă a Cerului și a pământului e totuna cu a propovădui domnia întâmplării, a haosului sau a anarhiei universale.

Dar lumea este în ordine. Aceasta dovedește că este o conducere mai presus de ea. Dar fără ordine e mintea care o vede fără stăpân. Mintea care cugetă că nu este Dumnezeu, cade în propria sa sentință: va trebui să se tăgăduiască și pe sine. Căci: a te lupta din toate puterile împotriva a ceva ce nu există, dovedește nebunia acestei lupte; dovedește nonsensul, absurdul ei și prin urmare și al minții care o conduce.

Al doilea „nebun” este bogatul, care îngustează zărea rosturilor sale pe pământ la dimensiunile stomacului -chiar dacă acest stomac ar înghiți pământul. Mai mult: un atare bogat va căuta să convingă pe toată lumea că numai acesta e singurul scop al vieții omului pe pământ. Atare concepție despre om și destinele sale ultime e cu adevărat miezul nopții minții. Noaptea aceasta va culmina sfârșind prin a se crede omul acela pe sine, el „dumnezeul veacului acestuia” (II Corinteni 4,4). Deci într-o atare noapte a minții, când va crede bogatul că țarina sa, lumea, îl va face în sfârșit fericit, își va pierde sufletul cu sunet, căci va fi răpit cu moarte din vârful bogăției sale. Dumnezeu nu îngăduie la nesfârșit îngustarea vederii omului numai la stomacul său, de vreme ce omul

e destinat spre alte zări, ale Împărăției lui Dumnezeu, ale veșniciei sale, și îndumnezeirea veacului viitor. Sfântul Ioan Gură de Aur: „Nu are Dumnezeu lucru mai cinstit și mai de preț decât pe un sărac; și pe acesta l-a dat ție, bogatul, ca să ai grijă de el” (Tâlcuire la Epistola către Romani, Cuv. 14). „Bogatul și săracul se întâlnesc unul cu altul; dar cine i-a făcut este Domnul!” (Pildele lui Solomon 22,2). „Fii celor săraci ca un tată! Și vei fi ca Fiul Celui Preaînalt” (Cartea înțelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah 4,10-11). „Bogatul nu-i stăpân pe sine, ci, cu toate că-i însuflețit, ține de lucrurile neînsuflețite. N-are vreme să cugete, din cauza alergărilor. Banii sunt un nemilos stăpân... Întreaga putere de a iubi e cotoplită de acest lot de pământ, care dă porunci, care i-a înlocuit sufletul, care i-a smuls orice rămășiță de libertate. Cumplita soartă a bogatului stă în această îndoită absurditate: spre a avea putere de a porunci oamenilor, a ajuns robul lucrurilor neînsuflețite; spre a dobândi o parte, mică de tot, a pierdut totul” (Giovanni Papini: „Viața lui Iisus”, p. 263). - Poate că și de aceea mai clatină Dumnezeu bogăția bogaților, ca totuși să se mai mântuiască unii din ei.

„Sunt ateu, precum sunt breton; cum este cineva blond sau brun, fără să o fi voit”... „Căci oricât scotocesc în amintirile mele, eu nu găsesc în ele ideea de Dumnezeu. Aceasta e o infirmitate, o monstruozitate. Dar sunt astfel de infirmități, cu care sunt prevăzuți din naștere unii oameni, erori fundamentale, care aparțin ființei lor, așa cum le aparține gura, nasul sau urechile. Astfel de ființe lucrează instinctiv, după natura lor și se supun conștiinței lor, fără a mai întreba dacă aceasta se mai acordă sau nu cu logica”... (Felix Le Dantec, „L’Atheisme” - profesor de biologie la Sorbona). Deci „de vei pisa în piuliță cu pisălogul pe cel nebun -cu dovezile- ca pe boabe, și tot nu-l vei desface pe ateu de nebunia lui” (Pildele lui Solomon 27,22) Mai mult:

La sfârșitul istoriei, acești doi nebuni, bogatul și ateu, se vor lua la bătaie, vrând fiecare să fie singur stăpânitor al țarinei: unul, cu rostul ca să exploateze pe toți oamenii pentru creșterea vițelului său de aur, celălalt să exproprieze și pe Dumnezeu din dreptul de autor al lumii. Planul luciferic al acestuia, e mai tare decât al celui dintâi și „va birui”. Rămâne a treia categorie de oameni, a celor „ce s-au îmbogățit în Dumnezeu”, către care Satana din nebun va rânji cu ultima furie, vrând să stingă cu ei pomenirea lui Dumnezeu de pe pământ. Acesta e ultimul război cu sfinții, pe care însă Dumnezeu îl va stinge cu foc, și lumea va arde. Noi însă, să ne îmbogățim în Dumnezeu: cugetându-L, iubindu-L, împărtășindu-ne cu El, silindu-ne a gândi și a iubi ca El, între toate împrejurările vieții.

Iată adevărata bogăție, care nu se va lua de la noi.

Prislop. Duminecă XXVI
20.XI.949 Luca 12,16-21

NEMĂRGINITA IUBIRE

- 83 -

Îndată după ispitirea din pustia Carantaniei Iisus a venit în Nazaret, într-o sinagogă, unde și-a citit legitimația, din Cartea Isaiei Proorocul:

„Duhul Domnului este peste Mine, care M-a uns să binevestesc săracilor, M-a trimis să tămăduiesc pe cei zdrobiți cu inima, să propoveduiesc celor robiți dezrobirea, orbilor vederea, să dau drumul celor apăsăți și să dau de știre un an de milostivire al Domnului” (Isaia 61,1-2).

Aci Iisus s-a oprit și a închis Cartea. A șezut jos după obiceiul la evrei, și a început să le tâlcuiască împlinirea în ochii lor a cuvintelor acestora (Luca 4,18-19). Cuvântarea a sfârșit cu scandal, fiindcă ascultătorii nu voiau să creadă. L-au scos pe Iisus din oraș și voiau să-L arunce într-o râpă. Firește, Iisus i-a lăsat în râpa lor sufletească și a trecut prin

mijlocul lor.

Legitimația cuprinde însă nu numai anul de milostivire al lui Dumnezeu, vârsta nevăzută și smerită de toți, a Împărăției lui Iisus, ci mai cuprinde și: „o zi a mâniei lui Dumnezeu” (Isaia 61,2).

În tot anul de milostivire, Era Creștină, Iisus e legitimat și mereu găsit fără legitimație în lume. Dar lucrurile nu merg așa la nesfârșit. “Ziua mâniei lui Dumnezeu” e ziua în care se legitimează Dumnezeu lumii, și e legitimată și lumea. Cu alte prilejuri Iisus o descrie ca pe-o zi ce vine pe neașteptate, ca un trăznet, peste tot pământul.

Legitimația lui Dumnezeu e Judecată. Câtă vreme Dumnezeu e contestat, e încă milostivire. Când vine cu atributul dreptății, al atotputerniciei, atunci e ziua mâniei, ziua cea înfricoșată a Judecății. Scriptura ne spune: „Nimeni nu poate vedea pe Dumnezeu și să rămână viu” (Exod 33,20).

Vederea lui Dumnezeu e judecată și transformarea omului. Convertirea lui Saul pe drumul Damascului e numai o icoană singuratică a acestei transformări cosmice. Dar deși ziua mâniei se aseamănă foarte mult cu ziua în care a intrat Noe în corabie și a început potopul, și se aseamănă cu pieirea Sodomei, din care a ieșit Lot, totuși milostivirea n-a încetat cu totul. Ultima atitudine față de proprietatea lumii și față de propria ta viață în trup, încă mai poate mântui pe cei ce-au mai rămas cu gândul mântuirii. Cine va regreta că se duc, (lumea și viața sa n.n.), va păți ceea ce a pățit femeia lui Lot, privind catastrofa, pe care viața nu rezistă să o privească în vag. „Stârvul” cred că este pământul mort. La a cărui judecată se adună sfinții: „Au nu știți că sfinții vor judeca lumea ?” (I Corinteni 6, 2). Iată până unde merge iubirea de oameni a lui Iisus: că și în ziua mâniei divine le deschide o porțiță a milostivirii. Iată Împăratul Cerurilor alergând după ultimul supus al Împărăției Sale.

Cred că aceasta e iubirea fără margini.

Prislop, Marti XXVII
21.XI.949 Luca 17,26-37

SFINȚENIE

- 84 -

Lui Iisus toate lucrurile, întâmplările, oamenii de tot felul, până și copiii, îi prilejuiau motive de revelație.

De la toate lucrurile lumii Iisus ridică pe oameni la rațiunile mai presus de fire ale Providenței.

Pe copii de pildă, Iisus i-a găsit modelul sufletului deschis spre Dumnezeu. Ei deși nu înțeleg nimic și nu schițează nicio împotrivire dialectică, cred totul și pun întrebări uimitoare din credință. Pentru ei existența lui Dumnezeu și prezența divină e un lucru de la sine înțeles. Nu în zadar s-au alăturat aceste două cuvinte: copilărie și sfințenie.

De fapt omul începe viața cu sfințenia; apoi o pierde: devine păcătos; devine: „întrebătorul cumplit al veacului acestuia”. Acum întreabă din necredință. Urmează o viață zdrobită de toate urmările necredinței. Acestea scot din om sau un umilit și înțelept sau un răzvrătit cu desăvârșire.

Iată de ce marile concluzii - ca de pildă a lui Solomon: a deșertăciunii lucrurilor de sub soare (Ecclesiast 1,2), sau a lui Socrate: a cărui singură știință sigură a fost că sigur nu știe nimic, și a altor mărturisiri sincere de neputință și tragedie a omului, îi apropie iarăși, ca pe niște copii, de Dumnezeu.

Mare preț are prima nevinovăție a vieții. Dar născuți din nou sunt și oamenii lămurii prin „cuptorul smereniei”.

...Parcă se întrevade explicația de ce toți înțelepții iubesc copiii: sunt din aceeași familie spirituală.

Prislop. Miercuri XXVII
22.XI.949 Luca 18,15-17; 26-30

ÎN CONFLICT CU IDEALUL

- 85 -

Idealul nu e o idee sau o situație viitoare optimă, idealul e o ființă. E ceva după ce tânjește din străfunduri ființa omenească.

E cunoscută așteptarea exasperată a lui Mesia în Israel, ca o ultimă salvare a omului. Acesta și este idealul omului: salvarea lui din neant. Cu toate acestea, Israel era în conflict cu idealul. Dumnezeu își cunoștea poporul, și-l pune pe Isaia Proorocul „să scrie într-o carte, ca să fie mărturie pentru mai târziu, mărturie veșnică; căci ei sunt un popor de răzvrățiți, feciori mincinoși, care nu voiesc să asculte de legea Domnului! Care zic proorocilor: «Voi nu vedeți !» Și văzătorilor: «Nu ne proorociți pedepse, ci spuneți-ne lucruri măgulitoare». Dați-vă la o parte din cale, nu ne împiedecați în drum; luați din fața noastră pe Sfântul lui Israel !” (Isaia 30,8-11).

Idealul pretinde o disciplină interioară ca să ajungi la el. Orice ideal omenesc e greu de atins - de cele mai multe ori neajuns - spre deosebire de Iisus: idealul în ființă care, în loc să fie neajuns, se impune oamenilor printr-o divină prezență.

Dar Omul ideal a pățit cu oamenii întocmai cele prevăzute:

„A luat la Sine pe cei doisprezece și le-a zis: Iată ne suim în Ierusalim și se vor împlini toate cele ce s-au scris de Prooroci despre Fiul Omului. Căci va fi dat în mâinile păgânilor și va fi batjocorit, va fi înfruntat rușinos și va fi scuipat. Și după ce-L vor biciui Îl vor uide; dar a treia zi va învia” (Luca 18,31-33).

Spre deosebire de idealurile omenești, care pier ca fumul, neavând nicio consistență și trăinicie, Idealul-Iisus - deși răutatea omenească L-a supus până și la cea mai de ocară omorâre - iată că a treia zi va învia, cutremurând de moarte pe cei ce L-au omorât.

Așa ceva nu se mai văzuse între oameni. Când Iisus le-a spus apostolilor această istorie viitoare a conflictului lumii cu idealul, dar mai ales a învierii Lui din morți, ei n-au înțeles nimic. „Înțelesul cuvintelor acestora era ascuns pentru ei” (Luca 18,34). Nu pricepeau că tânjirea profundă a ființei omenești era după refacerea nemuririi sale: și după aceeași refacere a firii omenești tânjește și Iisus, motiv pentru care stă mereu în fața veacului acestuia, primind în continuu același tratament. Învierea lui Iisus e un fapt ce-a împărțit lumea și istoria în două. Noi, urmașii apostolilor, nu mai putem zice că n-am înțeles nimic!

Prislop. Joi XXVII
23.XI.949 Luca 18,31-34

TALANȚII ÎMPĂRĂȚIEI

- 86 -

Împărățiile pământului își au banii lor. Și Împărăția lui Dumnezeu își are talanții ei.

„Omul de neam ales” din pilda talanților e Iisus. După Învierea Sa din morți Iisus „S-a dus într-o țară îndepărtată” - „suirea la Tatăl”, cum i-a spus Mariei Magdalena la mormânt - ca să pogoare oamenii darurile Duhului Sfânt, Duhul Sfânt chiar.

Când le-a spus Iisus, după înviere: „Datu-Mi-s-a toată puterea în Cer și pe pământ...”

precum M-a trimis pe Mine Tatăl, așa vă trimit și Eu pe voi... Mergând învățați toate neamurile, botezându-le în numele Sfintei Treimi, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă... Cine va crede și se va boteza se va mântui; cine nu va crede se va osândi” (Matei 28,19-20; Marcu 16,16).

Cuvintele acestea erau „împărțirea cerească”, împărțirea talanților, câmpul de negustorie și răspunderile. Acesta era ceasul când Iisus a împărțit avuția Sa lucrătorilor: cele zece daruri ale Duhului Sfânt. Cu acești talanți, sau talente ale Duhului Sfânt, cei înzestrați cu ele au să neguțătorească în lume, câștigând cu ele fii ai Împărăției.

De-acum încep răspunderile: ajungi conștient că înzestrarea ta spirituală e de la Dumnezeu și că spre slujirea Lui între oameni ți s-a dat înzestrarea, sau te constitui un talentat care crezi că n-ai a da nimănui vreo socoteală, un iresponsabil ?

Convertirea talentelor e un mare talent.

Înzestrările lui Dumnezeu nu ne sunt date ca simple ornamente, de care să ne bucurăm numai noi. Talentele sunt înzestrări cu energie divină, spre scopurile ei anumite, energie pe care lumea nu o cunoaște: aceasta dă îndrăzneala mucenicilor, răbdarea pustnicilor, darul cunoștinței, curajul adevărului, nebunia pentru Hristos, interpretarea vieții în perspectiva Luminii divine. Dar zice pilda că „cetățenii Săi îl urau și au trimis solie în urma lui, zicând: «Nu vrem ca Acesta să domnească peste noi!»” Aceștia sunt cei ce nu vor să primească peste ei domnia lui Hristos, ci domnia lui Antihrist. Dacă Iisus a suflat suflet viu, viață spirituală în Adam, în temeiul căreia Adam vedea pe Dumnezeu; dacă a suflat Duh Sfânt peste Apostoli și toți urmașii lor, pentru iertarea păcatelor, spre reînvierea spirituală a oamenilor, și dacă s-a întărit această reînviere prin „suflarea de vifor” a Duhului Sfânt în ziua Rusaliilor, a mai rămas totuși și o suflare a Duhului Sfânt, pe care Iisus n-a împărțit-o omului. Pilda talanților vorbește de tăierea vrăjmașilor acelora care n-au vrut să domnească Iisus peste ei. La Cartea Isaiei Proorocul, unde se înșiră darurile sau puterile lui Mesia, ultimul e suflarea de moarte, cu care va sufla pe cel fără-de-lege (Isaia 11, 4). Deci de două ori Duhul Sfânt a suflat spre viață: primului om și la plinirea vremii, tuturor oamenilor, spre reînvierea lor spirituală; iar a treia oară va sufla Duhul Sfânt spre moarte spirituală în fața unui singur om, omul fără-de-legii. E ceva uimitor în Iisus; și, ca orice uimire, e greu de prins în cuvinte omenești. Nu se poate ca Iisus să nu fie Dumnezeu adevărat, când în El erau: începutul și sfârșitul, alfa și omega existenței, într-o continuă și divină prezență... (Apocalipsă 1,8; 21,6; 22,13).

De altfel această prezență a lui Iisus în toate fragmentele timpului e ceea ce dă talanților valoarea lor de energii divine.

Prislop. Vineri XXVII
24.XI.949 Luca 19,12-28

BUCURIILE LUI IISUS

- 87 -

Au fost puține. Tradiția spune că adesea a fost văzut plângând, dar nimenea nu L-a văzut râzând.

L-a bucurat credința neobișnuită a sutașului roman din Capernaum. Cu Lazăr din Betania era prieten. La nunta din Cana încă nu va fi fost un morocănos. Și se bucura când Cerul scria numele oamenilor în Cartea Vieții. Acestea erau bucuriile mărturisite ale lui Iisus: că oamenii simpli - copiii, s-ar putea spune - primesc Revelația. Tatăl îi face capabili de aceasta, împotriva aparențelor lor smerite, pe ei, cei simpli, spre rușinarea înțelepților încrezuți, care nu admit nicio revelație, ci numai migălele minții lor.

Bucuriile ucenicilor erau mai multe. Dintre acestea, una le-o făcuse Iisus, „dându-le puterea să calce peste șerpi și peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașului”. Dar Iisus i-a înfrânat de la bucuria aceasta, arătându-le mai motivată altă bucurie mai mare: înscrierea numelor în Cartea Vieții.

Bucuria minunilor te poate pierde (Matei 7,22-23) în slavă deșartă; pe când în Cartea Vieții te scriu mai ales faptele pe care le-ai făcut plângând. Cu puterea de-a izgoni duhurile cureți pe alții și te poți primejdi pe tine; pe când cu lacrimile te curățești pe tine și folosești și pe alții.

Iisus n-a pus accentul pe minuni, ci pe cunoașterea lui Dumnezeu și pe curăția inimii, iar la acestea se ajunge, de cele mai multe ori, plângând.

Aceasta e pecetea veacului de-acum: a văii plângerii, pusă întărire lângă numele noastre, din Cartea veacului viitor: „Bucurați-vă când vă vor urî oamenii și vă vor prigoni și vor lepăda numele voastre, din pricina Fiului Omului” (Luca 6,22). Atunci se va apleca Cerul și va culege numele omului, scriindu-l în Cartea Vieții veșnice.... Poate că întrezărim - ca de departe - temeiurile unuia dintre ucenicii lui Iisus, care ne dă sfatul paradoxal: „Bucurați-vă întru necazuri !” (II Corinteni 7, 4; I Tesaloniceni 5, 16, Filipeni 4,4). Trebuie ca, în răpirile sale în Rai, a întrevăzut și taina că bucuria întru necazuri scrie numele omului în Cartea Cerului. Acestea sunt, după Revelație, bucuriile legitime ale omului, care-l fac om al veacului viitor. Iată motivul bucuriei lui Iisus: omul, deși copil - sau poate tocmai de aceea - primea rațiunile paradoxurilor divine.

Dar Iisus mai avea o bucurie, pe care n-a mărturisit-o niciodată, și a ascuns-o de oameni: bucuria mare a mântuirii omului; bucuria că rostul întrupării Sale între oameni, prinde oamenii!

Prislop. Sâmbătă XXVII
25.XI.949 Luca 10,19-21

SEMNE DE SFÂRȘIT DE SÂMBĂTĂ

- 88 -

Porunca a patra din Decalog: „Să sfințești ziua Sâmbetei” era ținută de evrei cu o rigoare extremă. Chiar legea impunea această rigoare: orice lucru e interzis în ziua aceea. Neobservarea opreliștei e pedepsită cu moartea (Exod 35,2). Interdicția mergea până la măruntșuri: nici foc să nu-ți faci în casă (35,3). De aceea când „fiii lui Israil” prinseră pe un om adunând lemne de foc în pustie, într-o zi de sâmbătă, și-l aduseră înaintea lui Moise, acesta îl osândi la moarte și israilitenii îl omorâă cu pietre (Numeri 15,32-36).

Așa ceva nu încăpea în spiritul lui Iisus. Și nici îngustimea lor n-o putea răbda.

Drept aceea, spre a-i trezi din rigorismul sec al Legii, Iisus vindecă Sâmbăta o femeie gârbovă, în fața lor. Mai marele sinagogii face o observație răutăcioasă, răstindu-se către popor, că sâmbăta nu e permis a se vindeca oamenii.

Aceasta era absurditatea interpreților Legii. Împinseseră rigorismul până la a opri orice facere de bine privitoare la om, dar a da vitelor de mâncare și apă nu era păcat. A scăpa o vită din primejdie nu era oprit. Absurditatea era aceasta: a face bine omului Sâmbăta e păcat; vitelor însă nu. La o așa socoteală și om, Iisus îi strigă în obraz: -„Fățarnice!” După vederile tale, o vacă, o oaie, un măgar e mai mult decât un om? E permis să faci bine unui bou, dezlegându-l de la iesle sâmbăta, dar a dezlega o fică a lui Avraam, legată de 18 ani de gârbovie, nu e permis? -Fățarnice! Pe un măgar poți să-l scapi de la moarte sâmbăta, că nu-i păcat, dar pe-un om să-l lași să moară, că-i păcat să-l scapi, „Fățarnice!”

Iisus făcea omului bine sâmbăta, și încă în Sinagogă. Sinagoga sărea în aer că Iisus călca sâmbăta. În realitate era o mare fățarnicie, fiindcă ceea ce nu suferea sinagoga nu era atât facerea de bine, cât persoana lui Iisus îi era nesuferită, fiindcă Iisus îi dădea absurditatea în vileag, fără cruțare. Instituția sâmbetei îmbătrânise și, ca instituție ce se apropie de moarte, nu se mai menținea decât în cărțile literelor Legii. Și fiindcă sâmbăta - odihna spirituală a omului - nu mai avea decât semnificație exterioară, represivă, Iisus îi prevede înlocuirea cu o altă zi.

Sâmbăta Legii ajunsese tot atât de gârbovă ca și femeia de 18 ani, decât că sâmbăta era acum de 18 veacuri gârbovă. Răstirea oficialității către popor nu mai putea întârzia căderea definitivă a decăderii. „Legea prin Moise a venit; darul și adevărul prin Iisus Hristos.” (Ioan 1,17). „Trecut-a umbra Legii când darul a venit.”

Iisus nu avea nicio atribuție „legală” în sinagogă. El era un Rabin nerecunoscut de oficialitatea Templului din Ierusalim, deși examenul în Templu îl luase încă la 12 ani. Dar Templul s-a temut totdeauna de examenul acela. Temerea aceasta nu le era a bună. Cărturarii și fariseii Templului simțeau că Tinerelul acela va veni odată la ei cu un bici de ștreanguri în mână. Iisus a numit Templul „Casă a Tatălui Meu” când era copilăș de 12 ani; iar când le-a spart bălciul și le-a răsturnat zăvălia din el, pe lângă aceleași cuvinte a mai adăugat: „iar voi ați făcut-o peșteră de tâlhari”.

Cu acest drept înfrunța Iisus pe mai marele sinagogii, numindu-l „fățarnic”. Altfel atitudinea lui Iisus în sinagoga omului ar fi fost de neînțeles. De fapt sinagoga era mai mult a lui Iisus, precum și Templul, decât erau acestea ale Ierusalimului. Oficialitatea lui Israel refuza lui Iisus, pe toate căile închipuite, această proprietate asupra Templului și sinagogii. Acesta era conflictul nemărturisit între oficialitatea din Ierusalim și Iisus.

Sinagoga și mai ales Templul erau cele mai bune mijloace de exploatare a păcatelor și a necazurilor din Israel în favoarea unei clase de conducători, care despuiau poporul de viață, în numele lui Iehova. La această situație Iisus era un revoluționar de temut.

De fapt a și schimbat Sâmbăta Legii fără duh în Duminecă. Dumineca e zi acoperită cu mare preț; cu această acoperire s-a impus și se menține.

Aceasta însemnează pentru noi Dumineca: Ziua Învierii.

Să băgăm de seamă ca nu cumva și creștinismul nostru să aibă aceeași soartă: să se ia de la noi. Pe simplul motiv că noi creștinii nu aducem roadele acestui creștinism: oameni după chipul lui Iisus.

Creștinismul nu e numai o afacere de Dumineca, ci o strădanie de toate zilele, toată viața, de-a ajunge stilul de viață și concepție pe care ni l-a dat Iisus.

Dacă creștinismul nostru nu e strădania aceasta, care naște fii lui Dumnezeu, el rămâne o simplă formalitate- și ne putem trezi fără ea.

Prislop. Duminecă XXVII
26.XI.949 Luca 13,10-17

TRISTEȚEA ÎMPĂRATULUI

- 89 -

Intrarea triumfală în Ierusalim nu era triumfală deloc. Nu avea nici pic de slavă deșartă în ea. Nici cal alb, nici generali, nici coloane de armată și nici arcu de triumf. Împăratul: cel mai sărac dintre oameni, care n-avea unde să-și plece capul, desculț, cu capul gol, doar două haine că avea și în loc de să bătută în aur, haine de împrumut, ale săracilor Săi ucenici, puse pe mănzul unei asine de împrumut.

Dar dacă intrarea în Ierusalim nu era triumfală, în schimb era profetică: împlinea punct cu punct cele prezise prin prooroci. „Împăratul tău (Ierusalime) are să vie la tine

blând și smerit, călare pe mânzul asinei” (Zaharia 9,9).

Dacă intrarea în Ierusalim nu a fost un triumf al slavei deșarte, e pentru că era un triumf al adevărului proorocilor, care se împlinea acum. De aceea a admis Iisus aclamațiile mulțimii săracilor, ca ale unora ce, într-un entuziasm general, recunosc în Iisus pe Mesia. Cu un an înainte Iisus a respins și a fugit din mijlocul gloatelor, când acestea voiau să-L pună împărat. Acum osanalele mulțimii nu mai aveau gândul de a-L pune împărat, ci era bucuria de a-I recunoaște împărăția. Erau valuri valuri de osanale și încă Iisus nu intrase în Ierusalim. Când s-a apropiat convoiul de Ierusalim „s-a cutremurat Ierusalimul” de fiori. Dar osanalele în cinstea Celui ce vine în numele Domnului, Împăratul lui Israel, erau tot mai insistente.

Câțiva farisei, arși la inimă de osanalele mulțimii, îi atrag atenția lui Iisus: „Învățătorule, stăpânește-ți ucenicii!” Dar au primit un răspuns care le-a dat foc: „Dacă vor tăcea aceștia, pietrele Ierusalimului vor striga!”

Și fariseii au făcut mulțimile să tacă; ba peste trei zile au întors gloatele cu totul pe dos, încât le-au făcut să vocifereze în curtea lui Pilat împotriva lui Iisus, cerându-I răstignirea la rând cu tâlharii. Iată, fariseii, i-au arătat ei lui Iisus model de stăpânire a gloatelor: model de opinie publică, cu îngrozitoarea ei putere a lașității și vociferării. Numai inchiziția mai stăpânea gloatele în felul acesta. Aceasta însă era fala fariseilor pe chipul mulțimilor. Gloatele se entuziasmează de orice, dar se și fanatizează: iubirea se strămută în ură. Gloatele neavând o consistență proprie se îndoie după orice vânt, fiindcă gloata poate fi intimidată de pricepuți, cumpărată de interesați, mințită și trimisă în prăpastie de pomană. Iisus știa toate cele ce aveau să urmeze. De aceea apropiindu-Se de cetatea Ierusalimului a plâns-o, că nu-și cunoaște ziua cercetării sale de Dumnezeu, spre pacea sa. Deci știind că mulțimile vor amuți, din manevra fariseilor, le-a profețit dărâmarea Ierusalimului, urmând să grăiască și pietrele, care nu vor mai sta piatră pe piatră. Ca mărturie din slava cetății n-a mai rămas decât „Zidul Plângerii”, care-și adună fiii din toată lumea, până în ziua de astăzi. O mai profetică grăire a pietrelor n-a existat niciodată pe pământ, și nici pustiire ca a Ierusalimului, care să nu se mai poată reface. Și flăcări au ieșit din pământ, împiedicând pe oricine care a încercat vreodată refacerea cetății Ierusalimului. Iată de ce, în toată acea mulțime de oameni cu osanale și stâlپări, singurul mare întristat era Iisus, fiindcă vedea prin oameni, prin veacuri, până și prin pietrele Ierusalimului, cele viitoare, încălzite totuși, de două boabe mari de lacrimi...

Prislop, Luni XXVIII
27.XI.949 Luca 19,37-44

OCUPAREA TEMPLULUI DIN IERUSALIM

- 90 -

Când Iisus a profețit dărâmarea Ierusalimului ucenicii au rămas nedumeriți, dar s-au dumerit când au intrat în Templul lui Solomon. Era târg de vite, tarabe de zărafie, colivii de porumbei, măcelărie, fum de jertfe și toată gălăgia acestora.

La această situație a Templului, în cea mai mare contrazicere cu rostul său, până și răbdarea lui Dumnezeu ajunsese pe isprăvite. Sufletul cel mai blând de pe lume s-a umplut de o sfântă mânie. A făcut pe loc un bici din capete de ștreanguri și, un singur Om, i-a dat pe toți negustorii afară, cu vite cu tot, a răsturnat toate mesele și a încurcat toți banii zarafilor.

Nimeni nu s-a putut împotrivi. Poate nici prin gând nu le-a trecut să se împotrivescă.

Dar nu se știe dacă Iisus, personal, va fi pus mâna pe cineva, dacă va fi dat vreodată cu biciul, dacă va fi răsturnat vreo tarabă a mamonei, sau toate acestea și le-au făcut

singuri, într-o învălmășeală de conștiințe vinovate, biciuite de istov de sfințenia lui Iisus, care-i ardea, de data aceasta, cu urgie divină.

Fapt e că nu aceștia erau cei mai mari păcătoși în Ierusalim. Marii vinovați erau autorii morali ai situației, căpeteniile Templului. Înfruntarea Mântuitorului, lor le suna. Oficialitatea religioasă a Templului făcuse din el o peșteră de tâlhării în contul lui Dumnezeu. Această situație îl îndreptățește pe Revoluționar să ocupe Templul cu forța. (Singura ocupare cu forța: nevinovată.) N-a vărsat sângele nimănui. Dimpotrivă, a vărsat sudori de sânge și, peste puțin, propriul Său sânge.

Totuși cineva L-a primit pe Iisus în Templu. Erau orbii, șchiopii și copiii. Copiii creșcuți de Templu L-au primit pe Iisus cu „Osana, Fiul lui David !” Odată Templul ocupat, Iisus a început să învețe poporul, care s-a și grămădit în Templu, și a tămăduit pe toți neputincioșii care veniseră.

La o atare întâmplare au venit într-un suflet și mai marii Templului care, văzând cele ce se făcuseră, ba mai auzind și copiii cântând, s-au făcut foc de supărare și umblau să-L ucidă pe Iisus, dar nu puteau de poporul care-L asculta. Seara, Iisus S-a dus în Betania. Dimineața, întorcându-Se iarăși la Templu, a blestemat un smochin găsit fără roadă, care putea foarte bine semnifica Templul. Și smochinul s-a uscat în clipa aceea, cât s-au mirat ucenicii.

Tâlcul smochinului blestemat e același cu tâlcul biciului din ștreanguri. Oficialitatea religioasă decăzută a Templului e răspunzătoare de dărâmarea Ierusalimului și de împrăștierea fiilor lui Israel în toată lumea. Căci primul s-a dărâmat Templul din Ierusalim, când i s-a rupt de un fulger catapeteasma în două, de sus până jos.

Iisus urmărea acum rostul Lui în lume într-un chip mai zornic, cu o stăruință, cu o mânie și cu un curaj al înfruntării tuturor riscurilor, cum n-o poate face decât Omul care știe și și-a făcut toate socotelile personale cu mii de ani înainte. Omul Acesta le avea făcute mai înainte de-a fi lumea.

... Oare în templul sufletului nostru se va găsi vreun copil, sau măcar vreun orb, să-L primească pe Iisus ?

Prislop, Marți XXVIII
28.XI.949 Luca 19,45-47

DILEMA DIN TEMPLU

- 91 -

(Dilema e un raționament compus dintr-o întrebare cu două răspunsuri posibile, care amândouă constrâng să recunoști tocmai ceea ce nu vrei să recunoști.)

Odată Templul ocupat de forța spirituală a sfințeniei lui Iisus, căpeteniile Templului nu mai aveau ce mai face pe calea forței. De aceea ei o iau pe calea vicleană a curselor.

Deci, cu vicleanul în inimă, s-au apropiat de Iisus să-I pună întrebări.

... Ce taine mai are Providența! ... Îl recunosc copiii, Îl recunosc negustorii de vite și zarafii și-I fug din cale, muștrați de conștiință, dar inimile îndrăcite ale oficialității nu vor să-L cunoască. Drept aceea Îl legitimează cu viclenie: „Cu ce putere faci acestea și cine ți-a dat-o ?”

Dacă Iisus, va răspunde că de la Tatăl fiind face acestea, ei vor zice că hulește, cum I-au mai zis odată. De aceea Iisus a ales să nu le dea răspuns. Drept aceea Iisus le zădărnicește întrebarea, întinzându-le o cursă și mai puternică, dilema: „Botezul lui Ioan a fost din Cer sau de la oameni?”

Viclenii și-au dat seama de cleștele dilemei și chibzuiau întru dânșii: De vom zice că a fost din Cer, ne va întreba de ce n-am crezut în el? De vom zice că a fost de la oameni,

ne temem de popor că ne vor omorî cu pietre, fiindcă oamenii erau încredințați că Ioan a fost prooroc.

Din chibzuiala lor rezultă limpede că ei nu credeau în misiunea lui Ioan. Conducătorii aceștia, care nu mai credeau în nimic, au fost cea mai grea osândă pe capul lui Israel. De altfel răspunsul lor „Nu știm”, pe care l-au dat mai marii Templului, nu e de fapt un răspuns al neștiinței, ci un răspuns al necredinței.

Răspunsul pe care l-au dat lui Iisus era sentința pe care singuri și-au dat-o: demisia din conducerea spirituală a lui Israel.

De acum înainte Templul nu mai avea rost decât pentru ultimele cuvântări ale lui Iisus în Ierusalim.

Prislop. Miercuri XXVIII
29.XI.949 Luca 20,1-8

PIATRA UNGHIULARĂ

- 92 -

Avem câteva cuvântări ținute de Iisus în ultimele zile ale Templului din Ierusalim. Dintre acestea e și pilda lucrătorilor ucigași, care arată acoperit istoria trecută și viitoare a lui Israel.

Firea omenească avea rostul să crească și în dimensiunea ei spirituală, a cunoașterii și a iubirii lui Dumnezeu. Acesta era destinul ei pe pământ. Dar via lui Israel se sălbăticea, cât Însuși Dumnezeu S-a mirat. „Doar viță de soi bun am sădit, cum acum s-a sălbătăcit și strugurii ei sunt acri?”

Pentru ca destinele superioare ale neamurilor pământului să nu sufere vreo zădărniciere, pentru ca roadele duhovnicești ale lui Israel să fie totuși în sensul Providenței, Dumnezeu a trimis neamului acestuia rând pe rând Legea și proorocii. Dar Israel a făcut din Lege o caricatură, iar pe prooroci i-a scos afară din vie și i-a omorât, trimițându-i înapoi fără roada care trebuiau să o aducă.

Mai rămânea să vie Fiul Stăpânului lumii.

A venit. Vorbea cu ei. „Dar lucrătorii au zis: acesta este moștenitorul: hai să-l omorâm și moștenirea lui să ne rămână nouă. Și scoțându-l afară din vie l-au omorât.”

Așa au făcut.

De atunci aleargă în toată lumea să cuprindă moștenirea Fiului lui Dumnezeu, silindu-se pe toate căile închipuite să descreștineze lumea; să scoată „definitiv” din natura omenească preocuparea spirituală de Dumnezeu. Numai cât această muncă de Sisif, de a nivela la orizontala vieții orice preocupare a minții omenești de Cer, se lovește permanent de Piatra unghiulară aruncată pe pământ care, cu cât e izbită mai tare, cu atât ridică în unghi drept spre Cer orice încercare de-a o clinti din rostul ei divin.

Totuși iluzia biruinței vor avea-o.

Numai cât atunci strugurii viei pământului vor fi tare sălbateci și cu desăvârșire acri. Revelația spune că Providența divină va trimite pe rând: secera pentru secerișul pământului și cosorul pentru via lui. Strugurii îi va grămădi „afară din cetate” (cum au scos și ei pe Iisus afară din cetate) dar în loc de must a ieșit sânge până la zăbalele cailor, în depărtări de 1600 de stadii (Apocalipsă 14, 17-20).

Până atunci lucrătorii s-au lovit și s-au împiedecat ei de Piatra de hotar, Hristos, atunci însă va cădea Piatra peste ei: A Doua Venire a lui Iisus, în slavă și putere mare și va spulbera definitiv pe lucrătorii nelegiurii.

Iată o cuvântare profetică în Templul din Ierusalim, o cuvântare unghiulară.

Cele ascunse în ceața viitorului fiind greu de deslușit, ba și cu multe riscuri, ne

îndreptăm la tâlcuirea strict duhovnicească a acestei Pietre unghiulare.

Aceasta e o Piatră spirituală cu efecte spirituale. Unul din Psalmi ne spune: „Fiica Babilonului, dornică de pustiire, fericite de cel ce-ți va plăti ție după fapta ce ne-ai făcut tu nouă; fericite de cel ce va lua și va lovi de Piatră pruncii tăi” (Psalmul 136,8).

„Babilonul” se tâlcuiește de Sfinții Părinți: confuzia patimilor, confuzia minții, iad. Textul se poate citi: „Satană, Satană, dornică de pustiire...” Iar pruncii vavilonești sunt gândurile păcatului, momelele...

Ferice de cel ce se luptă duhovnicește cu gândurile, lovindu-le de Piatra unghiulară a ființei omenești: Hristos. Acesta nu e nicidecum numai războiul pustnicilor, al smeritei rugăciuni și atenției, ci este al fiecărui creștin. Ca atare nu reacționezi după fire la întâmplările vieții, ci trăiești fiecare clipă după Iisus; adevărata noastră fire, icoana, chipul nostru cel adevărat. Întâmplările ce vin, într-o clipită a lor, să nu ne găsească, să nu ne prindă trăind în neatenție de valoarea clipei, valoarea Veșnicului în clipă, că altfel în clipa aceea ne trezim expropriați de icoana noastră de oameni după chipul și asemănarea lui Iisus. Nu e aceasta echivalentă cu rugăciunea neîncetată ?

Modul acesta de-a medita, cu timpul, - cu toate clipele lui, venite prin surprindere -, structurează ființa noastră pe Piatra unghiulară divinei prezențe. Așa se pacifică lăuntric omul, cu pacea pe care numai Iisus o poate aduce.

Mica greutate e că, pentru a câștiga pe Iisus, pe toate celelalte trebuie să le socotești „gunoaie” (Filipeni 3,8).

Prislop. Joi XXVIII
30.XI.949 Luca 20,9-18

ISPITITORII CU DAJDIA

- 93 -

Căpeteniile Templului au înțeles că despre ei grăia pilda lucrătorilor ucigași. Gândul uciderii deși era o realitate în inima lor, totuși ei nu puteau suferi să le fie dat gândul pe față. Diavolul se ține în întuneric și nu slujește decât pe cine-i ascunde gândurile. În realitate umblau să-L omoare pe Iisus, dar căutau să o facă cu mâinile altuia. Drept aceea au trimis niște iscoade care, prefăcându-se că-s drepti, umblau să-L prindă în vreun cuvânt, ca apoi să-L denunțe stăpânirii romane.

Evreii urau de moarte stăpânirea romană, dar, ca să termine cu Iisus, erau dispuși să apeleze la oricine. Astfel au fost în stare, de data aceasta, să se facă apărătorii cei mai ascuțiți în slujba celor mai mari dușmani ai lor, romanii, numai și numai ca aceștia să-i scape de cel mai îngrozitor coșmar al istoriei lor: Iisus.

Au făcut-o și pe aceasta.

Coșmarul acesta al lor însă s-a mărit cu veacurile, ajungând de proporțiile lumii, căci pretutindenea dau de Iisus. Nici porțile iadului nu le-a putut ajuta să scape de El. Nu le-au mai rămas decât aruncarea lumii în Apocalipsă. Și aceasta vor face-o.

Aceștia sunt cei ce L-au ispitit pe Iisus zicând: „Învățătorule, știm că adevărul grăiești și înveți: se cade oare să dăm dajdie Cezarului sau nu?”

Întrebarea era vicleană de la început până la sfârșit. Mai întâi iscoadele erau niște fățarnici și mincinoși, fiindcă nu adevărul îi interesa pe ei, nici calea lui Dumnezeu.

Răspunsul lui Iisus e neașteptat. Pe banul dajdiei n-a pus nici măcar mâna. Dar îi face pe ispititori să-și dea singuri răspunsul, constrânși de chipul și inscripția de pe ban. Deci ale Cezarului-napoi Cezarului, și ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu! Dumnezeu și lumea, Dumnezeu și Statul sunt două ordine distincte. Omul aparține la amândouă deodată, fiindcă e trup și suflet. Ispititorii nădăduiau să stârnească conflict între aceste două

ordine, ordinea Statului și ordinea lui Dumnezeu.

Originile forțatului conflict între Dumnezeu și Stat, obârșia ateismului militant e în Templul din Ierusalim.

Prislop. Vineri XXVIII
1.XII.949 Luca 20,19-26

ȚARA DE OBÂRȘIE

- 94 -

În anii din urmă s-a dovedit că absolut toate popoarele pământului, chiar cele mai înapoiate, toate mărturisesc credința unei stări paradisiace, pierdute în străfundurile timpului.

Și au mai dovedit cercetările că religiile primitive confirmă existența unei religii superioare, monoteiste. E destul să pomenim aci credința strămoșilor noștri daci, care mărturiseau un singur Dumnezeu, credeau în nemurirea sufletului și în viața viitoare. În concluzie cercetările confirmă că, în străfunduri de noapte a memoriei omenești, a strălucit o Revelație primordială. De acolo izvorăște nostalgia paradisului, care nu e altceva decât transcendența ființei omenești, care mai licărește în adâncuri metafizice de conștiință.

De acolo vine că mulți gânditori, presărați de-a lungul firului gândirii, și-au mărturisit convingerea că lumea aceasta e un reflex nereușit, o copie ștersă a unei alte lumi, arhetipice, desăvârșite, pe care am pierdut-o, din care am căzut, sau din care am fost izgoniți. O știre precisă ne aduce Iisus.

El împlinește toate cerințele ca să fie absolut crezut.

Este, într-adevăr, o altă lume, desăvârșită: Împărăția din care a venit El. Împăratul ei. Desăvârșirea Sa mărturisește desăvârșirea Împărăției Sale. E tocmai ceea ce răspunde afirmativ nostalgiei noastre paradisiace. Unora le trebuie Raiul aici, pe pământ, cu elementele lumii acesteia. Dar în lumea aceasta suntem muritori: - nu se poate asigura nicio desăvârșire.

Iisus ne spune limpede: „Vindeți-vă averile din lumea aceasta și le dați săracilor! Transformați-le în comori neînvechite în Ceruri; și va fi inima voastră strămutată unde vă va fi comoara voastră. Căci inima Își însoțește și stă lângă comoara sa!” De aci nu rezultă că Împărăția Cerurilor e numai chestiune de inimă, de sentiment, - deși s-a dovedit că rațiunile inimii sunt uneori mai profunde decât ale minții. Oamenii mari au fost și inimi mari. Iisus nu ne lasă numai cu presimțirea - chiar întărită - a Paradisului pierdut, nu ne lasă cu o simplă certitudine a inimii - pe care de fapt o are oricine care-și vinde averea (marea avere „eul”, „conștiința eului”, conștiința de „sine”) și o dă săracilor - ci ne vorbește de făclia aprinsă a cunoașterii acestei Împărății și a așteptării ei stăruitoare. Deci „nu te teme turmă mică, pentru că Tatăl a binevoit să vă dea vouă Împărăția” (Luca 12,32). O așteptare de mii de ani ar obosi răbdarea omenească. De aceea sunt, din când în când, confirmări profund evidente, care împrăstie teama. Dacă a spus Iisus că „Împărăția Mea nu-i din lumea aceasta” (Ioan 18,36), atunci lumea aceasta nu-i cea adevărată. De aceea nu ne simțim noi bine în ea, nu ne mulțumește, nu ne ferește, nu are în sine o explicație suficientă - iar în noi sunt irezistibile cerințele acestea - fiindcă obârșia lumii, explicația și destinul ei e în Împărăția lui Iisus. Până la împlinirea vârstelor și rotunjirea ocolului creației o îndurăm ca pe-o lume trecătoare. De aceea vine Iisus a doua oară, fie la straja a doua, fie la straja a treia a timpului, ca într-o viitoare noapte a timpului, a întunecării cunoaștinței de Dumnezeu, să-i lumineze fulgerător explicația și destinul. Și se bucură nespus dacă-I așteptat. Împăratul însuși se

va face slujitorul celor ce L-au așteptat cu toată ființa. De altfel acesta e Iisus: Împăratul slujitor al destinului omenesc. Iisus a reîntors Sensul existenței iarăși în Țara de obârșie: Împărăția Sensului și a explicației depline. Atunci se va odihni sufletul omului de neliniștea sa. Dar întrucâtva se liniștește sufletul omului și până atunci: știindu-le acestea precis. Iată o făclie (cunoștința în parte) până vine Lumina.

Prislop, Sâmbătă
2.XII.949 Luca 12,32-40

HAINA DE NUNTĂ ȘI „SFATUL” DIN IAD

- 95 -

Haina noastră de nuntă e îmbrăcămintea sufletului în Lumina lui Hristos. E haina de la Botez, când ne-am îmbrăcat în Hristos și Hristos s-a îmbrăcat în noi.

Intrarea noastră în Creștinism e intrarea noastră în sfințenia lui Iisus.

Am început cu sfințenia.

De aceea copiii care mor botezați se mântuiesc fără pocăință. Haina lor de nuntă e albă ca lumina.

Adăugându-se anii haina se pătează.

Sângerează... Fiindcă nu e simplă haină, ci e Ființă: Omul din Cer, făptura cea nouă.

Iar la nuntă se caută câtă asemănare este între tine și Iisus?

Câștigarea asemănării cu Iisus are trecutul ei pe pământ. Iar asemănarea e în lumină. Lumina rezultă din capacitatea omului de iubire, de cunoștință și de suferință.

Dar puțini sunt oamenii pe pământ care să nu păteze haina sfântului Botez. De aceea Dumnezeu, întru mila milostivirii Sale, a rânduit al doilea botez, Botezul pocăinței: Taina Pocăinței sau spovedania, care reface strălucirea primului Botez.

Dar oamenii pun diferite motive să nu vie la Taina Pocăinței. Iată câteva:

1. „N-am timp” de Biserică. - De fapt n-au dragoste.

2. „Nu-s păcătos, ca alții” - Un fel de farisei moderni.

3. „Acuma suntem tineri; când om fi bătrâni” - Ca și când ar avea cineva în scris că va ajunge bătrânețele. Focul tinerețelor crede că poate înșela pe Dumnezeu, lăsându-I bătrânețele. Căci întrebare dacă vei ajunge bătrânețele și, cu o așa socoteală de viață, întrebare dacă o grămadă de doage și cioburi se vor mai putea pocăi și vor fi primite.

Cei ce amână pocăința pe la bătrânețe sunt asemenea oamenilor care vor să treacă un râu mare, dar stau la marginea lui, așteptând până trece toată apa. În vicleșugul acestei socoteli se prind oamenii cei mai mulți.

SFATUL DIN IAD

Într-o carte veche din Sfântul Munte, un duhovnic, iscusit în povețe, a lăsat închisă într-o întâmplare, învățătura aceasta:

„Un preot cu frica lui Dumnezeu și grija păstorilor săi, se ostenea zi de zi, prin toate mijloacele ce-i stăteau în putință, să întoarcă pe cei rătăciți din calea pierzaniei și să-i întărească în cuvântul lui Dumnezeu. Cu toate acestea vedea cu durere că ostenele sale rămân fără roadă. Credincioșii săi lepădaseră doar fățarnicia. Încolo putrezeau în aceleași păcate, cum îi găsisese. Zadarnică era slujba, zadarnice predicile, zadarnice sfaturile de la spovedanie. Nimic nu-i clintea din noroiul păcatelor.

Ce să mai facă bietul preot? Cum să-i îndrepte? Se știa chezaș pentru sufletele lor, și se frământa zi și noapte, cerând de la Dumnezeu să-i arate pentru ce nu poate să-i atragă la mântuire?

Într-o sâmbătă seara, după Vecernie, stătea amărât pe piatra din grădină, covârșit de datoria sa preotească și mahnit amarnic de truda-i fără roadă. Cum sta așa, pierdut în

gânduri grele, iată că Dumnezeu îi deschise ochii necăjitului său suflet, asupra unei vedenii înfricoșate: O gloată de arapi, negri ca tăciunele i se arătară. Era un nor de duhuri necurate, ținând sfat, în frunte cu Satana, marele și încruntatul Tartor al iadului.

Deodată, din mijlocul divanului, cu glasul diavolesc zbieră o dată de clocoti văzduhul: «Voi, drăceștilor gloate, scorniți cu mintea voastră, meșteră la viclenii, și să-mi spuneți: cum ați putea voi mai ușor și mai sigur înșela pe oameni, ca să umplem cu ei pântecul flămând al iadului?»

La această poruncă a Tartorului, gloatele încornoraților intrară în putoarea diavoleștilor sfătuirii. - Nu trecu mult și, din mulțimea aprinsă la sfat, ieși înaintea Satanei o căpetenie, lucind ca păcura, și zise:

- Întunecimea ta, să furișăm în mintea oamenilor gândul drăcesc că nu este Dumnezeu. Astfel, neavând de cine se teme, ușor ne vor cădea în gheare, vor face numai ceea ce vrem noi și vom umple iadul cu ei.

Ascultându-l, Satana chibzui și apoi răspunse:

-Cu minciuna asta prea puțini vom putea prinde în undiță, pentru că lucrurile Celui de sus: Cerul și pământul și toate câte le împodobesc, mărturisesc slava Lui și toate dovedesc că El este. - Să vie altul, cu o născocire mai vicleană!

Atunci din gloatele întunerecului ieși o altă căpetenie încornorată și zise:

-Întunecimea ta, părerea mea e să le spunem oamenilor că, chiar dacă ar fi Dumnezeu, dar după moarte nu este suflet și nu este nici o judecată și, prin urmare, nici răsplată sau pedeapsă. Să le spunem că nu este nici Rai nici Iad. Acestea sunt aici pe pământ: ai ce-ți trebuie e rai, n-ai ce-ți trebuie e iad. Și prin urmare, sunt slobozi să mănânce și să bea și să-și facă toate poftele trupului, căci ca mâine vor muri, și după moarte nu mai e nimic, și o să le pară rău că nu și-au petrecut câtă vreme erau în putere.

Satana îi cumpăni vorbele, apoi îi zise:

-Nici cu vicleșugul acesta nu vom putea câștiga prea mulți. Căci printre oameni sunt unii mai răsăriți la minte, care știu că este Dumnezeu și că în dreapta Lui stă răsplata și pedeapsa după fapte. Și apoi mulți știu că sufletul dăinuiește și după moarte și va ajunge la judecata cea de pe urmă, cum îi învață Scripturile. Cu vicleșugul acesta ne pică și nouă în gheare, dar mare lucru nu. Eu vreau oameni mulți, ca nisipul mării, să-i închid ca pe-o turmă de proști, în toate peșterile iadului! - răcni Satana, și trânti o dată din copită, de sughiță de groază toată droaia dracilor.

Atunci din mulțime se desprinsă o altă căpetenie și, sprijinindu-se țănoș în coadă, duhni următoarea propunere:

-Prea întunecate jupâne și tată al minciunii, lăudată să fie grija ta de a umple iadul cu proștii și destrăbălații pământului! Am ascultat cu luare aminte vicleșugurile tovarășilor noștri despre pierzarea oamenilor, dar văzând că ele nu sunt pe placul întunecimii tale, am scornit la rândul meu un vicleșug și mai mare: De ce să nu lăudăm pe oameni pentru credința lor în Dumnezeu și în nemurirea sufletului, în judecata de apoi și în răsplata după fapte? De ce să nu le spunem și noi că este Rai și Iad, care dăinuiesc în vecii vecilor? Dar, după ce le vom spune toate acestea - pe care ei le știu prea bine - să le șoptim la ureche, o dată, de două ori, de mii de ori: «Nu vă grăbiți cu pocăința, oameni buni!» «Mai e vreme destulă!» «Trăiți întâi cum poftiți. Pocăința lăsați-o mai la urmă! Nu vă grăbiți!»

Ascultându-l, ochii Satanei fulgerară de bucurie drăcească. El se ridică trufaș de pe jilțul de flăcări ca smoala și bătând cu laba pe umeri pe căpetenia care scornise acest vicleșug, zbieră o dată, de se cutremură tot întunerecul iadului:

-Voi, duhuri spurcate ale împărăției mele, risipiți-vă ca gândul pe fața pământului, și ca o otravă dulce, furișați în urechile oamenilor șoapta, cu adevărat după numele vostru: «oameni buni, nu vă grăbiți cu pocăința, nici cu spovedania adevărată. Mai e vreme

destulă: mâine, poimâine, la bătrânețe. Până atunci faceți-vă datoria către Dumnezeu și suflet numai așa, de ochii lumii. Vedeți-vă mai întâi de grijile pământești așa ca și până acum. Pentru pocăința adevărată mai aveți vreme, că doar n-o să muriți mâine!».

Și la porunca Satanei, duhurile se împrăștiară cu iuțeala gândului pe fața pământului, să amăgească pe zăbavnicii oameni în minciuna pierzării, cu amânarea pocăinței: pe mâine, la anul, la bătrânețe...

...Vedenia se stinse și preotul, trudit de soarta credincioșilor săi, înțelese, în sfârșit, pricina zăbavei lor de-a se hotărî să se mântuiască cu adevărat. De formă și de ochii lumii, ei își îndeplineau datoriile creștinești dar, vrăjiți de șoaptele ademenitoare ale viclenilor tâlhari, găseau că sfaturile părintelui sunt bune mai mult pentru cei bătrâni. Cât despre ei înșiși mai au vreme destulă: mâine, poimâine, la anul, la bătrânețe..."

Toate „motivele” care le aduc „creștinii” de a nu veni la Cina lui Iisus, de-a nu-și griji haina de nuntă, sunt motive de răs, pe care nu le cred nici cei ce le spun.

Adevăratul motiv care se ascunde în dosul acestor pretexte este numai unul singur: Nu vor să se izbăvească de moartea care-i sfășie. Și oare de ce această mare nebulă? Pentru că moartea păcatului e o moarte dulce la simțuri, din cauza plăcerii ei, o moarte unită cu plăcerea. Și acești oameni iubesc mai mult moartea din cauza plăcerii ei, decât viața, care le cere, la început, un act de curaj pentru suferință.

E suferința uciderii omului nostru vechi, povârnit spre plăceri, pentru a da loc, a da viață, a îmbrăca pe Omul cel nou, Omul care s-a pogorât din Cer.

Și pe aceasta nu o pot aceștia, pentru că nu cred în Iisus.

*

Când vor zice oamenii: Doamne, sunt un mare păcătos!?

De atâta vreme ești o haină ponosită în mine; de atâta vreme mă chemi la Tine și eu Ți-am întors spatele...

Și Tu, de atâta vreme mă aștepti...

Prislop, Dumineca XXVIII

3.XII.949 Luca 14,16-24

ISTORIA CHEMĂRIILOR

- 96 -

Pilda chemării la Cină, de la Luca, are o variantă la Matei (22,1-14), chemarea la Nunta fiului de Împărat. Deosebirea între redactarea de la Matei și Luca provine din formularea dată în două rânduri, de Însuși Iisus.

Evangheliștii și-au ales formularea care convenea mai bine scopului Evangheliilor lor. Astfel Matei a scris Evanghelia evreiește, pentru evrei, pe când Luca în grecește, pentru păgâni. În formularea de la Luca intră toți oamenii. Nimeni nu-i dat afară de la Cină. Iată o formulare universalistă. Scopul e: „ca să se umple Casa mea”, deci toți trebuie să intre.

Aceste două direcții, cu totul opuse, le vedem reprezentate de cele două Biserici ale creștinătății: a răsăritului și a apusului.

În răsărit, încă de la început, e normativă vederea de la Matei: nu oricine e primit în creștinism. Trebuie mai întâi o haină de nuntă. Aceasta se obține prin probe aspre, prin catehizație specială și prin proba statorniciei în credință și mărturisire. Câtă vreme s-a observat rigoarea aceasta Biserica a înflorit veacuri de aur și are o epocă patristică. Ca simbol al acestei orientări, Episcopul poartă o cârjă cu doi șerpi împlețiți la capăt, cu privirile spre cârjă: drept simbol al păstoririi cu înțelepciune pașnică. Așa, pașnic și cu prudență, a propagat Biserica răsăritului Creștinismul între popoare.

Biserica apuseană și-a luat direcția universalistă, a cuvintelor de la Luca: „silește-i să intre!” Deci unde n-a mers cu învățătura pașnică și înțeleaptă, Biserica apuseană a recurs la forță, silind pe oameni să intre. Numai în mentalitatea unei atare orientări s-a putut naște lozinca iezuită: “Scopul scuză mijloacele”. Dar nu numai păgânii au fost siliți să intre, ci și popoare deja creștine, au fost presate să vie la ascultarea centralistă a Romei. Așa se explică posibile persecuțiile, cruciadele, mai ales concluzia lor: imperiul latin și inchiziția „în numele lui Dumnezeu”.

Dacă vreun eretic nu mai avea alt chip de mântuire, îl mântuia inchiziția, arzându-l de viu pe rug. Și inchiziția era de cea mai bună credință că arde oameni de vii: din iubirea de oameni. Ce vină are Iisus? Poate că și El ar fi fost ars pe rug, cum își da Dostoievski cu părerea, în Povestea Marelui Închizitor.

Dar omul nu poate sili, așa, pe om. „Sila” o conduce Providența, care poate, totodată, să-i lase omului și libertatea și viața..

Simbolul acestei orientări o arată și cârja Episcopului roman, care are forma unui cârlig, cu care să poată prinde din fugă oile care n-ar vrea să vie unde vrea păstorul. Toate oile care nu aparțin Bisericii apusene sunt considerate oi rătăcite.

*

Chemarea la Cină mai are și un alt mod de istorie.

Întâi au fost chemați evreii. Se știe ce-au făcut și ce-au pățit. Ei reprezintă cel mai bine „motivele” de-a nu răspunde la chemare: ei preferă proprietatea mobilă și imobilă a lumii, care asigură instinctele vieții acesteia de aici. Acesta-i motivul lor. Cu el s-au asociat foarte mulți „creștini” „chemați”, încât nu mai răspund la chemare decât prea puțini creștini „credincioși” și foarte puțini creștini „aleși”.

Totuși, pe lângă credincioși și aleși mai intră și „siliți” sortii: Lazării existenței, orbii, schiopii, dezorientații de la răspântiile rațiunii, cu un cuvânt toți convinși de gardurile de aici ale naturii omenești. Cine sunt trimiși să cheme oamenii?

Aceștia încă lămuresc înțelesul istoriei. O prima ceată de trimiși, care vestesc, roagă oamenii să vie la Dumnezeu, sunt Proorocii, Apostolii și Ierarhia Bisericii. Cei ce „silesc” sunt altă ceată, contemporani cu cei dintâi, fiindcă cei ce n-ascultă de iubire ascultă de frica de sabie. Totuși ceata lor e trimisă mai către sfârșitul istoriei. Ei nu cheamă, ci împing oamenii să-L caute pe Dumnezeu. Aceștia poartă sabie și cu ea dezleagă pe oameni de motivele care-i țin: ființele Cerului, în legăturile pământului.

Valorile, oamenii care le reprezintă au, prin urmare, misiunea aceasta de a „sili” pe oameni să-și caute Cetatea de obârșie. Și socoteala Providenței e cu atât mai înțeleaptă cu cât dă valoare - misiune de mântuire - oamenilor „fără valoare”.

Chemarea la Cină e chemarea la viața lui Iisus, chemarea la Sfânta Împărtășanie cu El, chemarea la învățătura Sa: chemarea la chipul Său de a fi în lume. Chemarea la nuntă e strămutarea de la capătul lucrurilor, a firii omului, din om ce era, în „dumnezeu după dar”. Când va face Dumnezeu aceasta, zice a doua oară: „Săvârșitu-s-a!” (Apocalipsă 21,6) - opera de mântuire a omului: „Acum toate sunt gata!” De altfel numai o natură îndumnezeită poate dăinui la aceeași masă cu Dumnezeu. Până atunci ne împărtășim numai cu Trupul și Sângele Domnului (învățăturile și darurile), atunci și cu oasele: rațiunile divine ale existenței (Sf. Maxim). Până atunci nu ni s-a dat să avem decât „simțirea care era în Iisus” (Filipeni 2,5) - marea Lui iubire, atunci ni se va da și cunoașterea Absolutului (în sfârșit setea rațiunii de adevăr se va astâmpăra). Aceasta e mântuirea și istoria încetează. (Până atunci să ne vedem de cele atârănătoare de noi!).

FIII ÎNVIERII

- 97 -

Învățătura despre învierea morților se cunoștea în Israel de pe vremea proorocului Ezechiil (cap. 37). Dar precum au fost israelitenii împotriva proorocului, au fost și împotriva învierii morților. Împotrivirea aceasta ajunsese contemporană cu Iisus, în secta saducheilor. Drept aceea se prezintă oarecari sectari saducheii la Iisus, cu gând să-L prindă în cuvânt despre înviere. (Mult s-au zbatut unii oameni ca să-L compromită pe Iisus, numai ca să scape de imperativul felului Său de a fi în lume.) Astfel I s-au prezentat cu un caz fictiv și l-au zis: Moise ne-a poruncit prin lege căsătorie de levirat (prin care o femeie, dacă va rămânea văduvă și fără copii, cumnații ei liberi sunt obligați să o ia femeie). Deci o femeie a fost soție la șapte frați: a cărora din ei va fi la înviere?

De fapt ei nu mărturiseau decât imposibilitatea lor personală de-a putea gândi și un alt mod de existență. Dar dacă nu putem gândi ceva, fiindcă întrece puterile rațiunii, de aici nu urmează a trage concluzia inexistenței faptului ce ne depășește. Și fiindcă sunt date ce depășesc limitele rațiunii, dar care trebuie totuși știute, de aceea a venit Iisus, Omul-Dumnezeu, Omul de peste limitele omului, și ne-a descoperit configurația celui alt tărâm, mod viitor al existenței noastre.

Iată o justificare, o rațiune a credinței. Iată rațiunea Revelației.

Căci dacă natura noastră ar fi de fapt redusă numai la modul acesta trupesc al existenței, am avea și noi măcar liniștea vitelor. Dar de vreme ce orice om refuză a trăi condiția dobitoacelor, cu toată liniștea lor, aceasta înseamnă că cealaltă natură: natura noastră viitoare o refuză.

E drept că nu poți cere omidei să zboare. Dar chiar dacă nu va crede, ea totuși va zbura, când va ajunge fluture. Condiția omului nu e definitiv aceasta. Și fiindcă nu e aceasta, de aceea simțim noi, în noi, neliniștea contrazicerii și a neînțelesului. Dacă aceasta ar fi situația noastră definitivă al m ști că n-avem sens. Aceasta ar fi cu adevărat tragedia tragediilor.

Dar chipul lumii acesteia trece.

După el vine altul.

Despre acela, din acela chiar, ne vorbește Iisus. El a venit la noi din celălalt mod de existență. Acolo existența are alte legi. E veacul viitor: veșnicia.

„Cei ce se învrednicesc să-l dobândească nici nu se însoară, nici nu se mărită și nici să moară nu mai pot, fiindcă atunci sunt la fel cu îngerii și sunt fiii lui Dumnezeu, de vreme ce sunt fiii Învierii.”

Iar precum că este înviere, chiar Moise - pe care-l aduceți voi saducheilor în sprijin, a arătat-o, când numește pe Domnul: „Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac, Dumnezeul lui Iacov. Deci nu e un Dumnezeu al morților, ci al viilor, căci în Dumnezeu toți sunt vii.”

Acestea au fost cuvintele Mântuitorului care l-au zguduit pe Pascal, când a scris apoi biletul pe care-l purta cusut în haină: „Dumnezeul lui Avraam, al lui Isaac, al lui Iacov: nu Dumnezeul filosofilor!”... „Substanța” lui Spinoza, „Monada” lui Leibniz, „Unicul” lui Platon, „Absolutul” lui Hegel... etc.

Un Dumnezeu viu al vieții, al construcției rațiunii chiar, dar în nici un caz un „Dumnezeu” produs al rațiunii.

Iisus a astupat gura dificultăților saduchee.

Învierea omului în veacul viitor stinge neajunsul și toată nedesăvârșirea modului actual al existenței.

A te căsători e o lege a veacului de acum.

A renunța la ea, când ai putea-o face, însemnează a trăi prefigurarea modului viitor al

naturii omenești: a trăi cu anticipație o metafizică, însemnează a trăi una din concluziile religiei așa cum a trăit Iisus.

Prislop. Luni XXIX
4.XII.949 Luca 20,27-44

TAINA RĂBDĂRII

- 98 -

Răbdarea e o condiție a mântuirii, cu condiția să nu fie pentru vinovății, ci pentru „vinovăția” de a fi creștin.

În lumea aceasta, ostilă „celeilalte”, nu poți crede în Iisus fără să fii pedepsit. Scriptura a prevăzut demult cenzura împotrivirii zicând:

„Fiule, când vrei să te apropii să slujești Domnului, gătește-ți sufletul tău de ispite!” (Sirah 2,1). Iar sfântul apostol Pavel ne previne: „Toți cei ce vor să trăiască cucernic în (stilul lui) Hristos Iisus, prizoniți vor fi!” (II Timotei 3,12).

Oare de ce, oamenii care nu fac rău la nimeni, oamenii care se roagă pentru vrăjmașii lor, pe aceștia oamenii lumii îi iau la ținta tuturor fărădelegilor? De ce oare ucenicii lui Iisus, ucenicii iubirii de oameni, stârnesc între „oameni” atâtea valuri de ură? Și doar dacă lipsește ceva omului cu adevărat, iubirea îi lipsește, fiindcă numai climatul iubirii face posibilă viața oamenilor.

Deci e de neînțeles cum iubirea stârnește ura împotriva ei!

Și e de neînțeles cum iubirea trebuie să înghită toate valurile de ură, oricâte ar fi.

*

Oamenii veacului acestuia vă vor face și vouă ce Mi-au făcut Mie.

De M-au prigonit pe Mine și pe voi vă vor prigoni. Dacă pe Mine M-au denunțat Stăpânirii veacului acestuia și pe voi vor pune mâna și vă vor da în judecăți și vă vor duce înaintea regilor și stăpânitorilor lor și vă vor arunca în temnițe pentru vinovăția numelui Meu! Deci „păziți-vă de oameni!”

De ce atâta prigoană?

Fiindcă creștinii au ieșit din complicitatea cu păcatul.

Și-au schimbat cetățenia. Ei s-au declarat cetățenii Împărăției Cerurilor.

Aceasta ar fi o explicație. Altă explicație: chiar rostul încercărilor.

„În necazuri, cheamă-Mă pe Mine, zice Domnul, Și-ți voi ajuta ție...” În necazurile voastre veți vedea prezența Mea. Eu voi grăi puternicilor lumii prin gura voastră, și vă voi da o înțelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă toți potrivnicii voștri. Eu voi grăi prin răbdarea voastră, care îi va uimi, și-i va sili să Mă cunoască pe Mine.

Așa a fost. Căci mulți tirani s-au îngrozit de răbdarea mai presus de fire a sfinților și au sfârșit prin a mărturisi și ei pe Hristos, de asemenea, cu același preț al vieții. Deci iată că răbdarea sfinților în încercări are rostul iubirii de oameni a lui Dumnezeu. Mulți oameni, mai ales puternicii veacului, sunt refractari propovăduirii Cuvântului, dar unii din ei se biruie de ultimul cuvânt al sfinților: cel acoperit cu prețul vieții.

La urma tuturor este o dreaptă judecată.

Și e dreaptă pentru că la toți le-a propovăduit Cuvântul, prilejuindu-le o mărturisire a cuiva, și deci nu vor avea cuvânt de scuză că n-au auzit de Dumnezeu. Aceasta e rațiunea ascunsă a Providenței: toată lumea e ispitită să se ciocnească de Iisus: Piatra unghiulară „de poticneală” a lumii, dar de „temelie” a sfinților.

Dacă Iisus, Dumnezeu îmbrăcat în om, a fost o puternică ispitire ce i-a făcut Dumnezeu Tatăl, Satanei, ca să se atingă de călcâiul Lui, trupul, și să pățească, înghițându-L, spargerea pântecelui iadului și slobozirea dreptilor, atunci și cu ucenicii

lui Iisus aceeași ispitire face oamenilor lumii acesteia, care, atingându-se de ei: sau să se lumineze spre mântuire, sau desăvârșit motivat să se piardă.

Atâta am înțeles din taina răbdării sfinților. E ascunsă în ea o mare bucurie.

Și Iisus o avea.

Prislop. Marti XXIX
5.XII.949 Luca 21,12-19

SFÂNTUL IERARH NICOLAE
„MILA ȘI ADEVĂRUL MERG ÎNAINTEA TA” Psalmul 88,14

- 99 -

Sfântul ierarh Nicolae e unul din cei mai populari sfinți ai creștinismului. Nu e nici sfântul Ioan Gură de Aur, a cărui sfântă Liturghie se săvârșește mereu. De ce? Ne-ar putea explica cele două calități ale marelui ierarh:

Dragostea de popor - până la sacrificiu, și Dragostea de Iisus - dragostea de Adevăr.

Deci „mila și adevărul” pe care le-a trăit ca ierarh, l-au făcut mare înaintea lui Dumnezeu, iar Dumnezeu l-a făcut mare înaintea oamenilor.

Constantin cel Mare l-a găsit pe sfântul Nicolae în temniță. Prin edictul Împăratului de recunoaștere a creștinismului ca religie de stat, de la anul 313, sfântul Nicolae, dimpreună cu toți creștinii de prin temnițele Imperiului roman, sunt puși în libertate.

La anul 325, când Împăratul Constantin a convocat primul sobor ecumenic, a toată creștinătatea, printre cei 318 sfinți Părinți ai lumii și ierahi era și sfântul Nicolae.

Soborul s-a convocat pentru a stăvili marea erezie a arianismului, care tăgăduia divinitatea lui Iisus.

Atunci s-a cunoscut râvna sfântului Nicolae pentru Adevăr, care a și trecut măsura. Căci sfântul Nicolae l-a pălmuțat pe ereticul Arie în plin sobor pentru hulirea lui: că Iisus n-ar fi Dumnezeu, ci numai o făptură a lui Dumnezeu. Hulirea vrednică era de bătaie, căci Arie săpa la temelia creștinismului: ataca dumnezeirea Întemeietorului său. Ori creștinismul stă sau cade cu dumnezeirea sau nedumnezeirea Întemeietorului său.

Deci sfinții Părinți, amărându-se pentru palma pe care a dat-o sfântul Nicolae lui Arie, i-au luat omoforul arhieriei.

S-a arătat însă Maica Domnului unuia dintre îmbunătățiții Părinți și le-a poruncit să-i dea omoforul înapoi, că plăcută a fost Domnului râvna sfântului Nicolae.

De atunci pe icoana sfântului Nicolae e zugrăvită Maica Domnului și Domnul Hristos, dându-i omoforul arhieriei înapoi.

Iată râvnă pentru Adevăr, cum n-au mai avut-o Părinții Bisericii. Dar tot râvnă pentru adevăr se pot socoti și intervențiile energice, până la răfuială și până la împăratul, când, în două rânduri erau să fie osândiți la moarte niște nevinovați.

Sfântul Nicolae i-a scăpat de moarte. Iată râvnă pentru dreptatea omului. Așa ceva nu poate face decât omul hotărât să le ia locul. Dar aceștia sunt sfinții: „păstorii cei buni, care-și pun sufletul pentru oi”.

Dar sfântul Nicolae nu s-a ocupat numai de grijile duhovnicești ale turmei sale. El n-a văzut omul împărțit, ca să se mulțumească a se griji numai de o parte a omului. El a luat omul ca întreg, și pentru întreg omul s-a expus riscurilor și grijilor. Așa odată, fiind mare secetă, a alergat și a aprovizionat cetatea sa cu grâu, scăpând oamenii de foamete.

De trei ori a scăpat de mizerie și păcat pe un tată văduv cu trei fete, aruncându-le bani pe ascuns, și așa le-a căsătorit iubitorul de oameni, cu cinste. Și i s-ar mai putea pomeni din fapte, dar ne oprim aici.

*

Poate că și aici stă o taină a sfințeniei lui: în capacitatea lui de a aduna suferința. Suferința pe care o aduna de la toți, îi făcea iubirea mai strălucitoare, și acestea laolaltă ard ca o făclie viața sfântului, care apoi, mai multă suferință atrage, sporind focul iubirii sale de oameni. Suferința și iubirea se cresc în progresie una pe alta, în sfinți. Așa se face că inima lui era o mare în care se revărsau toate lacrimile și durerile pământului și găseau alinare. Cred că aceasta e o taină a „luminătorilor lumii”.

De altfel toate minunile pe care le-a făcut Dumnezeu oamenilor, după mutarea sfântului, nu au altă explicație, decât că sunt un răspuns pe care ți-l dă Dumnezeu, pentru iubirea lor de marele ierarh. Căci Dumnezeu e făcătorul de minuni în sfinți Săi, indiferent dacă sunt în lumea aceasta sau s-au mutat în cealaltă.

Dar marea minune - și din ce în ce mai rară între oameni, e tocmai această lumină a inimii, căreia Dumnezeu nu-i pune hotar mormântul. De aceea Dumnezeu o laudă cu fapte mai presus de fire, cinstind cu ele pomenirea iubiților Săi: iubitorii de oameni, sfinții.

Dumnezeu o laudă cu faptele mai presus de fire.

Să o lăudăm și noi... măcar cu vorba!

Prislop,

6.XII.949

MĂSURILE VREMILOR

- 100 -

Providența vede timpul în funcție de om.

Iar fiindcă omul are darul excepțional al libertății deciziei și timpul are o funcție variabilă în Providență. Dacă: „Înaintea lui Dumnezeu o mie de ani sunt ca o zi, și o zi ca o mie de ani” (Psalmul 89,4; II Petru 3,8) aceasta se datorește și marilor decizii ale libertății omului pe pământ.

Libertatea omului înclină orientările sale, undeva în centrul timpului, iar urmările acestei înclinări sunt mai neprevăzute ca a unei linii ce descrie diferite unghiuri mici la centru, dar nemăsurat de mari, la infinit.

Așa sunt răspunderile libertății.

Omul nu mai poate interveni, cu aceeași ușurință, în urmările cu necesitate, ale deciziilor sale. Și în multe, cât n-ar vrea să intervină.

De aceea omul are nevoie de Dumnezeu, garant al libertății sale, și care are libertatea absolută, a armonizării totului. De aceea libertatea omului e îngrădită în „soroacele” timpului. Numai libertatea lui Dumnezeu e neîngrădită în nici un fel de timp, ci întrucâtva de libertatea omului.

Libertatea omului cu libertatea lui Dumnezeu stau în același raport ca timpul cu eternitatea.

Timpul i s-a dat omului când s-a ispitit să iasă din starea eternității paradisiace. De atunci a început omul bejenia sa în istorie: în „măsurile timpului”, în „împlinirile vremilor”.

Iar vremile se umplu cu faptele oamenilor. „Soroacele” vremilor însă, sunt în mâna lui Dumnezeu. El rezolvă „crizele vremilor”, puroaiile istoriei. El a cufundat slava Egiptului în fundul Mării Roșii, El a cufundat Sodoma în fundul Mării Moarte, iar în vechime, tot pământul sub potop.

Iar acum Ierusalimul își încarcă în socoteală blestemul pustiirii și risipirea neamului acestuia în toată lumea, căci n-a învățat nimic din soroacele robiei babilonice de 70 de ani și a robiei egiptene de 400 de ani.

„Ierusalimul va fi călcat în picioare de păgâni, până când se vor împlini vremile păgânilor.” Acestea sunt urmările deciziilor libertății omenești, în timp, în pietre chiar, când deciziile omului sunt împotriva Domnului.

Iudeii cunoșteau mersul vremii, dar nu cunoșteau vremea în care a venit Mesia, vremea, era pe care a adus-o Iisus. N-au vrut s-o cunoască. De aceea Dumnezeu a consfințit împietrirea lor, dând loc păgânilor să intre în creștinism, ca cei dintâi să fie pe urmă și cei de pe urmă, întâi. De atunci iudeii nu caută altceva cu mintea lor, decât cum să înfunde istoria în crize, să implice toată lumea în criza sufletului lor.

Semnele umplerii măsurilor sunt limitele naturii omenești, și anume: cât bine și cât rău poate face și răbda firea omenească. Limitele răului sunt limitele naturii. Stavila aceasta a pus-o Dumnezeu. Ca răutatea să nu fie infinită, să nu fie nemuritoare, a vămuit-o cu moartea. De aceea războaiele sunt din ce în ce mai catastrofale încât, la unul din ultimele războaie scrie că va muri a treia parte din omenire (Apocalipsă 9,15). Ca și cum cazanul timpului nu mai dăinuiește decât până când omul se va desăvârși în fărădelegi, iar atunci se va transforma - pentru cei ce l-au umplut - într-un cazan metafizic de conștiințe chinuite (Înțelepciunea lui Solomon 5,2-9).

Ideile acestea nu se pot lega prea strâns și prea cu înțeles, din cauză că au fost spuse sub presiune profetică, nu logică, nici măcar istorică.

Putem spune doar că Dumnezeu, întrucât prevede mișcările libertății omenești, singur El știe și deține etapele timpului, cât va mai fi timp, căci umplerea timpului de răutăți atrage un mod necunoscut de existență a omului în timp, când „timp nu va mai fi” (Apocalipsă 10,6).

Înțelegem apoi că:

Cele bune lungesc „ziua omului” la mii de ani înaintea Domnului, pe când cele rele scurtează mia de ani (mia de ani poate că însemnează toată istoria omului pe pământ) a omului, la „Ziua Domnului”, căci: Fărădelegile strigă Judecata și rugăciunile sfinților.

Prislop. Miercuri XXIX
6.XII.949 Luca 21,5-8 și 20-24

SIGURANȚA ABSOLUTĂ

- 101 -

Așa a vorbit Iisus: cu siguranța absolută. Fiindcă era Dumnezeu.

El era mai înainte de întemeierea lumii. Prin El s-a făcut tot ce s-a făcut. Deci știa mai înainte de a fi vreuna din zilele lumii, toate zilele ei și sfârșitul zilelor zidirii.

Iisus știa absolut toate urmările creației lumii. Nu numai că știa începutul și sfârșitul creației, dar chiar El este începutul și sfârșitul, Alfa și Omega creației.

Dacă pe planul timpului s-a spus: „Nu sunt vremile sub om, ci bietul om sub vremi”, pe planul absolutului se poate spune: Nu e veșnicia sub timp, ci bietul timp sub veșnicie. Timpul nu se cunoaște pe sine, dar îl cunoaște eternitatea, îl cunoaște Veșnicul. Iar în Iisus Veșnicul vorbea istoriei, arătându-i începuturile sfârșitului.

„Vuietul mării (fărădelegilor) și valurile ei vor îngrozi oamenii, cât să-și dea sufletul de spaimă și de așteptarea celor ce au să vie peste lume.” (Luca 21,25)

„Țăriile cerului vor fi zguduite.” (Matei 24,29; Luca 21,26). Structura cosmosului se va zgudui.

E destul să medităm puțin, pe plan religios, preocuparea științei moderne de a provoca în constituția materiei procese primordiale de explozie a energiei, fapt de care pomenește profetic și sfântul apostol Petru, când scrie: „ (...) pământul de istov (istov = năpraznic de repede) va arde și stihiiile (numirea antică a elementelor chimice) arzând se

vor desface” (II Petru 3,10). Preocuparea aceasta a științei moderne de disociația materiei și declanșarea energiei atomice, poate duce la urmări catastrofale. Dacă toate acestea sunt adevărate, preocuparea aceasta apocaliptică dă serios de gândit.

E cunoscută povestea cu ucenicul vrăjitorului: Ucenicul învățase formula dezlănțuirii puhoaielor și furtunii, dar, după ce le-a văzut stârnite, de frică a uitat formula de oprire a lor. Știința aceasta modernă se găsește în aceeași probabilă situație. Cu toată nebunia ei, știința totuși servește o amară ironie materialismului dialectic, care explică unitatea lumii prin materialitatea ei, în vreme ce știința dovedește că materia, la urma urmei, nu mai e materie, ci energie.

Toate acestea nu sunt un semn după care se poate cunoaște începutul sfârșitului? Căci nu se poate spune despre Iisus ceea ce se poate spune despre ucenicul vrăjitorului: știința.

Cele ce ni se par nouă noutăți și ale căror rosturi numai Dumnezeu le știe până în sfârșit, nu erau neștiute de Iisus, Cuvântul lui Dumnezeu, prin care s-a zidit făptura, cu deosebire omul și toate posibilitățile științei sale.

„Deci când vor începe să fie acestea, prindeți suflet și ridicați capetele voastre, pentru că răscumpărarea voastră s-a apropiat. Când veți vedea făcându-se acestea, să știți că aproape este Împărăția lui Dumnezeu.”

„Cerul și pământul vor trece dar cuvintele Mele nu vor trece!” (Luca 21,33).

Așa nu poate vorbi decât Dumnezeu, fiindcă El deține destinele cele mai presus de minte ale creației și are un scop cu ea. Iar creația, dacă ar rămâne așa cum e, la nesfârșit, nu-l realizează. De aceea va trebui profund zguduită. Prima dată a făcut-o potopul, adică apa.

A doua oară o va face focul. (E tocmai „focul” de care se ocupă știința, foc de natura celui din soare și nu a celui obișnuit pe pământ.)

Oare „știința” nu așteaptă - fără să știe - și nu „grăbește venirea zilei Domnului ?” (II Petru 3,12).

Revelația e precisă și categorică.

Împărăția lui Dumnezeu (acum smerită în inimile credincioșilor) va avea atunci slava ei, căci „noi așteptăm, potrivit făgăduințelor lui Iisus, ceruri noi și pământ nou, în care dreptatea locuiește” (II Petru 3,13).

Concluziile personale practice sunt de la sine înțelese.

Orientați de-o rază a eternității noastre, dată de Iisus, ne putem desface de destinul lumii.

Cu siguranța absolută n-are rost să te tocmești!

Prislop. Joi XXIX.
7.XII.949 Luca 21,28-32

„MARELE” IUDA

- 102 -

Trădătorul...

Omul care a vândut pe Dumnezeu.

Omul meschin, îngust, orbit, obsedat.

Unii au căutat să-l prezinte dimpotrivă: pătruns de-un ideal al neamului său: dezrobirea politică a lui Israel. Iisus îi înșela așteptările. De aceea avea dreptate să apere pe Israel de un „om” care-l conduce contra intereselor sale.

Au dreptate. Dar atâta dreptate câtă poți da unui om care raționează just pe principii false.

Israel a refuzat să-l considere pe Iuda printre eroii neamului. Conducerii lui Israel îi trebuia doar un trădător. S-a prezentat Iuda.

„Iar ei s-au bucurat și s-au tocmnit să-i dea bani.”

*

Pe urmele explicației:

Fariseii, cu gândul ucigaș în inimă, erau deja „fiii diavolului” le-a spus-o Iisus în Templu (Ioan 8,44).

Le mai trebuia un „mijlocitor.”

„Și a intrat Satana în Iuda” (Luca 22,3). Aceasta-i explicația faptului.

De-acum Iuda nu mai era un anonim, de acum Iuda e o mare putere: a devenit o minte satanică.

„Marele” Iuda.

Iată oamenilor mici o cale de-a ajunge „mari”.

De acum Iuda va fi prototipul tuturor trădătorilor.

Iuda va avea ucenicii lui până la sfârșitul lumii, care, aceeași treabă vor face-o: vânzând, reclamând mincinos stăpânirilor, trădând, dând la moarte: părinții, copii, frați, soții, bărbați, preoți, sfinți...

Iuda multiplicat vinde pe Iisus mereu.

Fiii diavolului îi cumpără lui Iuda ucenici.

Și cu prețuri derizorii, fiindcă se îmbie mulți.

Explicatia lui Iuda:

Credea în Dumnezeu, dar nu credea în Iisus.

Izbăvirea politică a lui Israel o punea mai presus de marea opera a lui Iisus: mântuirea omului. Pe aceasta n-o înțelegea Iuda. Se crampona într-o contradicție surdă cu Iisus.

Nu l-au putut scoate din contradicție nici darurile excepționale, pe care li le dase Iisus la toți, nu-l lărgise sufletește nici însăși iubirea, care strălucea în Iisus. (Tradiția spune că pe Iuda îl rodea invidia că Iisus mai mult îl iubește pe Ioan decât pe el.)

Adevărul n-a încăput în Iuda, cum n-a încăput în farisei. Structura lui era o dizarmonie - un haos. De aceea Satana întru ale sale a intrat.

*

Explicația metafizică: e mai grea. După Scriptură a fost cineva prevăzut cu trădarea. E scris și prețul și ce s-a făcut cu prețul trădării.

Nu e scris ce se va alege cu vânzătorul, semn că Dumnezeu n-ar fi vrut sinuciderea lui. Deci dacă în planul Providenței era prevăzută “moartea cea de bună voie” a lui Iisus, fără ca aceasta să fie o sinucidere, ci o jertfă, mijlocirea lui Iuda nu și-ar fi atras pierderea mântuirii, dacă nu se sinucidea.

Vânzarea și răstignirea lui Iisus l-au aruncat pe Iuda în deznădejde, cu care Satana și-a aruncat ucenicul în zbilțul unui ștreang, din care l-a mai aruncat o dată „cu capul în jos de a crăpat în două și i-au ieșit toate măruntaiele” (Faptele Apostolilor 1,18).

De atunci e desenat de zugrăvi pe genunchii și în brațele lui Lucifer, ca cel mai iubit fiu al diavolului: „fiul pierzării”.

*

A fost sau nu predestinat Iuda?

Putea să fie și altul. El s-a ales: el!

Libertatea lui a cedat ispitei, ca Adam în Rai.

Putea să nu cedeze? I s-a retras Harul? Nu i s-a dat ca și celorlalți?

Dumnezeu n-are nici o vină.

O are toată numai Satana?

„Mai bine i-ar fi fost omului acelaia, de nu s-ar fi născut!” E misterul fiilor pierzării, în care mârâie un rânjet de drac.

„La semn alerg, dar nu mă socotesc să fi ajuns.” (Filipeni 3,14):

La starea de-a nu mai putea păcătui, a mântuirii.

Așa își aducea aminte Apostolul Neamurilor, care de fapt i-a luat locul între ucenicii lui Iisus.

Prislop, Vineri XXIX
8.XII.949 Luca 21,37-38
 Luca 22,1-8

ÎMPĂRĂȚIA ARUNCATĂ

- 103 -

Heidegger spune că omul e aruncat în lume, duce adică o existență de „aruncat în lume”, aruncat în grija existenței, fără nici o consolare sau siguranță. Filosofia sa, profund pesimistă, diametral opusă creștinismului, are totuși o explicație creștină. Protestantismul care a săpat o prăpastie de netrecut între Dumnezeu și om, afirmă o deosebire absolută între Dumnezeu și om, aceasta ca o consecință metafizică a lui „Sola fide”.

De altfel numai într-un climat protestant a putut lua naștere „filosofia neliniștii” și teama de Neant.

Iisus a spus altfel.

„Împărăția Cerurilor” comprimată într-o sămânță mică, a luat-o un Om și „a aruncat-o” în grădina Sa – lumea - și s-a făcut creștinismul copac mare și păsările Cerului s-au sălășluit în ramurile lui. (Sigur că nu pentru păsări e Împărăția Cerurilor, ci pentru oameni care trăiesc „ca păsările”: mai desprinse de pământ și firea pământeană, trăind mai după firea lor cerească, mai „în grija lui Dumnezeu” decât în „grija vieții”). Păsările acelea sunt „vulturii” care se vor aduna să judece lumea (I Corinteni 6,2) când pământul va fi un „stârv” (Luca 17,37).

Împărăția lui Dumnezeu e un aluat pe care l-a luat o femeie - sfânta Fecioară Maria - și „l-a pus” în trei măsuri de făină (în firea omenească, oarecum întreită: suflet, trup și timp) până a dospit toată.

*

Mergând Iisus spre Ierusalim, cineva L-a întrebat: “Doamne, oare puțini sunt cei ce se mântuiesc?” Și a răspuns Iisus tuturor:

„Nevoiți-vă să intrați pe poarta cea strâmtă (și cu chinuri, cum zice o pogribanie), că mulți vor căuta să intre și nu vor putea.” Cu alt prilej a precizat cine-i „poarta”:

„Eu sunt ușa; prin Mine de va intra cineva se va mântui.”

Deci dacă Iisus e Împărăția Cerurilor, sămânța aruncată pe pământ, dacă Iisus e Cel ce dospește natura omului, în sensul Împărăției lui Dumnezeu, iar pe de altă parte tot Iisus e și ușa acestei Împărății, acestea însemnează că Iisus e dimensiunea transcendentă, dată naturii noastre, pe care trebuie să o dobândim: liniște împotriva neantului.

1.

Atragem stăruitor aminte oamenilor, și cu toată gravitatea posibilă:

Nu treceți cu ușurință peste Iisus!

Mai bine declarați-vă împotriva Lui,

Că mulți vă veți lămuri!

Căci dacă ne vom ține mereu că nu-L știm cine este El pentru noi - cele prescrise în Cartea Veșniciei vor merge înainte și se vor împlini toate, ne vom afla că ne-am încuiat ușa, în loc să ne-o deschidem, și vom căpăta răspunsul cu care ne-am amăgit pe pământ: „Nu vă știu nici Eu pe voi; duceți-vă de la Mine!” (Matei 25,12 și 41).

Marea nefericire a rămașilor pe dinafară e că atunci văd fericirea dreptilor. Propriu-zis văd marea lor defectiune, care le-a pecetluit eternitatea.

Până atunci, adică acum pe pământ, aceștia se țin de ochi să nu vadă pe Iisus. Atunci, cu natura transformată în vederea veșniciei, nu se mai pot ține să nu vadă destinul firii omenești, pe care ei nu l-au admis.

Iadul nu se poate descrie mai bine.

Nici Împărăția lui Dumnezeu.

(Prislop: 9.XII.949. Sâmbătă XXIX: Luca 13,19-29)

2.

„Suntem în lume ca marfa scoasă la vânzare. Unii negustori ridică prețul nostru până la cer, alții îl scoboară până la nimic.” (N. Velimirovici: „Cugetări despre bine și rău”, p. 34)

Iată o figură plastică a deosebirii dintre Iisus și filosofi, dintre rațiune și Revelație. Rațiunea a dat dovezi de mari necuviințe față de om. E ceva fantastic stârnit în ea, care-o face să sară peste limitele adevărului. Aceasta e ceea ce o descalifică în fața Revelației.

(14.III.950)

PEDEAPSA CU LEPRĂ

- 104 -

Lepra este o boală molipsitoare a Orientului, a cărei cauză medicina nu o cunoaște nici până astăzi. Deci nici leacul. Leprosul putrezește de viu, ani îndelungați.

Lepra e una din cele mai grele sentințe de moarte. E o pedeapsă biblică.

De aici putem avea ceva explicații. Astfel, au fost pedepsiți:

1. Mariam, sora lui Moise, de-a dreptul de Dumnezeu, pentru că încolțise invidia în inima ei, precum că numai cu Moise vorbește Dumnezeu? Pentru cârtirea ei „Mariam s-a făcut albă de lepră, ca zăpada”. Șapte zile a fost scoasă din tabără (Numeri 12,14).

2. Neeman Sirianul, generalul comandant al armatei regelui Siriei, lepros și el, auzise, prin servitoarea nevestei sale, o evreică, de proorocul din Samaria, Elisei, ucenicul lui Ilie, că acesta l-ar putea tămădui. Când a venit sirianul, Elisei i-a trimis ucenicul să-i spună să se scalde de șapte ori în Iordan și-i va trece. S-a răscolit însă mândria sirianului că nu i-a ieșit Elisei personal înainte și a plecat mânios. L-au înduplecat slugile, ca totuși să asculte sfatul proorocului.

S-a smerit din trufia lui, s-a scăldat în Iordan și i-a trecut. Întorcându-se cu daruri, e refuzat de prooroc.

3. Încolțește însă lăcomia în sufletul lui Ghiezi, ucenicul proorocului, și se ia după sirian și ajungându-l îi cere haine și bani, cât abia să ducă cu doi măgari. Sirianul îi dă darurile cerute. Ghiezi ajuns acasă minte că n-a fost nicăirea.

Inima proorocului îl însoțise toată vremea și știa ce-a făcut. Drept aceea îi dă pedeapsa: „Lepra lui Neeman să se lipească de tine și de urmașii tăi în veci!” „Și a ieșit Ghiezi de la Elisei, alb de lepră ca zăpada.” (IV Regi 5,27).

4. Regele Ozia al iudeilor, zidind multe cetăți, câștigând războaie, scornind aruncătoare de pietre și săgeți din fortărețele Ierusalimului, săpând multe fântâni, și mult împuternicindu-se, a sfârșit prin a i se împlânta mândria în inimă, spre pierzarea lui. Astfel a făcut o mare nelegiuire înaintea Domnului, căci a intrat în Templul lui Solomon, făcând pe preotul, ca să tămăduieze pe jertfelnicul tămâierii. Și pe când era cu cădelnița în mână, Azaria arhiereul și cu optzeci de preoți i-au adus aminte că nu i se cuvine să facă aceasta. Atunci Ozia s-a supărat pe preoți și deodată s-a ivit lepra pe

fruntea lui, înaintea preoților. Ozia a murit lepros pentru mândrie și sacrilegiu, dar a murit smerit (II Paralipomene cap. 26,16-21).

Fruntea care n-a gândit bine a fost pedepsită.

Din Scriptură se vede lămurit că pentru stăvilirea fărădelegilor și stârpirea păcatului din popor, Dumnezeu a pedepsit până și cu lepră. Deci lepra - și orice lepră - urmărită în obârșiile ei, găsești că e păcatul sufletului, care atrage după sine pedeapsa trupului, dar îi aduce și sufletului sănătatea sa: smerenia.

Scriptura vedem că întregește cu lămuriri ceea ce spune medicina. E o retragere, dacă nu izgonire, a lui Dumnezeu din susținerea sănătății omului.

*

Satana cârtea asupra dreptului Iov. Dumnezeu i-a îngăduit să se convingă de statornicia credinței dreptului: „Iată ți-l dau în puterea ta! Numai nu te atinge de viața lui!” „Atunci Satana a lovit pe Iov cu vărsat negru, din tălpile picioarelor până în creștetul capului” (Iov 2,6-7).

Pomenim întâmplarea, întrucât se vede din ea și o ființă nevăzută, care dărmă în tot chipul zidirea lui Dumnezeu. Aceasta nu poate fi prinsă în analizele de diagnostic. Ființa aceasta înclină doar libertatea omului spre rele, spre riscurile dezechilibrului vieții și se retrage. Iov a fost o ilustrare a răbdării dreptului, îngăduită ca valoare a virtuții. Dar ceilalți, ei silesc pe Dumnezeu să se retragă din ocrotirea lor, și așa apare stricătorul, cât nu mai pot scăpa de el. Și pe mulți îi mănâncă de vii.

A rămâne numai la explicația materialistă a omului - fără cea morală - înseamnă a nu avea niciodată o explicație suficientă. Medicina preventivă contează pe existența sufletului și a deciziilor sale față de viață. Sufletul, pe de altă parte, își are paraziții lui de care trebuie să știe să se ferească.

Iată de ce în antichitate medicii erau preoți și preoții medici.

Dacă până la Iisus, Dumnezeu atâta a purtat de grijă poporului iudeu încât n-a cruțat nici nuiaua cea mai aspră. Astăzi, când mila lui Dumnezeu vine în persoană să caute și să curățească pe pedepsiții Săi, iată că nu găsește recunoștință în Israel.

Dar a găsit-o între străini, la un samarinean.

Iată de ce se spune că Binefacerea și cu Recunoștința sunt două virtuți care nu s-au întâlnit amândouă pe pământ. Iată încă o amărăciune a lui Iisus:

Nouă din zece, iarăși se vor fi apucat de rele.

Prislop, Duminica XXIX
10.XII.949 Luca 17,12-19

NEAM FĂRĂ SEMN - 105 -

E una din cele mai grele pedepse. Pe aceasta au căpătat-o jidovii pentru necredința lor ispititoare de Dumnezeu. Numai împietrirea egiptenilor o mai egalează pe a jidovilor. Ei însă nu învățau nimic din dezastrele altora. Toate trebuiau să le pătească și ei. Egiptenilor li se împlineau măsurile fărădelegilor, și-i aștepta fundul Mării Roșii. Pe aceia Dumnezeu i-a împietrit.

Providența sfârșea o civilizație. Acum se apropia a evreilor.

Precum egiptenii se împotriveau providenței divine, așa acum jidovii caută pricină cu Iisus, și-I cer semn din Cer. Iisus însă îi cunoștea că nici un semn nu i-ar schimba din ce sunt, de aceea „suspînând adânc, a zis: Pentru ce neamul acesta cere semn? Adevărul vă grăiesc: neamului acestuia nu i se va da semn! Și lăsându-i s-a suit în luntre și a trecut de cea parte.”

Să faci pe Dumnezeu să suspine adânc; să-L strâmtorezi după semne, după care ești hotărât dinainte să nu te iei, fiindcă ai ateismul în inimă, nu e un lucru fără urmări. De aceea Iisus le-a apăsător destinul, să fie în lume un neam fără semn!

Și a suspinat Iisus adânc, pentru veacuri viitoare...

Și de fapt așa a fost. „Semnul lui Iona”: Învierea lui Iisus din morți a treia zi, n-a avut nici un efect asupra lor, încât până în ziua de astăzi ei cred mai bucuroși minciuna lor, că Iisus a fost furat de ucenici, deși ei au întărit mormântul cu pecete și paza cu ostași.

E semnificativă o deosebire între evangheliștii sinoptici. Evanghelistul Marcu redă cuvintele Mântuitorului așa: „Adevărul vă grăiesc: neamului acestuia nu i se va da semn!” Matei și Luca redau cuvintele lui Iisus așa: „Neamului acestuia nu i se va da semn, fără numai semnul lui Iona”. Deci Matei și Luca nu au cuvântul pe care-l redă Marcu: „Adevărul vă grăiesc”. Acesta-i adevărul: „Semnul lui Iona” - Învierea lui Iisus, n-a contat ca semn pentru evrei, și Iisus le-a spus-o dinainte. Deci singuri s-au exclus de la semn, iar Iisus a consfințit cu anticipație ceea ce aveau ei să facă.

Neam fără semn: neam fără Înviere, neam fără Dumnezeu - neam împotriva lui Dumnezeu. Pentru ei, Iisus a trecut de ceea ce parte a mării înțeleșurilor. Ei au rămas dincoace, dar fără idealul care i-a părășit.

A doua pedeapsă îi așteaptă: vor îmbrățișa pe omul trufiei absolute, omul care, în numele său, se va proclama „dumnezeul” lumii. Acela-i Antihrist: „Semnul” sfârșitului. Iată neamul care și-a omorât Sensul, oameni care omoară sensul omului. Și-l vor omorî. De aceea vine Iisus a doua oară: „Să judece vii și morții”.

Prislop, Luni XXX
11.XII.949 Marcu 8,11-21

O MINUNE CU ANEVOIE

- 106 -

Iisus nu putea face minuni, ușor, oriunde. Cu cât se apropia de „patria Sa” - Galileia cu atât se resimțea aceasta. Betsaida Galileii e printre orașele proscrise: „Vai ție, Betsaido”, iar ucenicilor, când au fost trimiși în misiune, li s-a spus: din orașele care nu vă primesc ieșiți, scuturându-le înapoi și praful de pe picioarele voastre”. La prilejul acesta a zis Iisus „Vai ție, Betsaido” (Luca 10,10-13).

Cunoscuții Lui concetățeni se sminteau de El, văzându-I minunile și auzindu-I înțelepciunea, pe motiv că-I cunoșteau mama, rudeniile și meseria de teslar.

Ei așteptau ca Mesia să fie un om picat din Cer. „Se mira și Iisus de necredința lor.” „Și n-a putut să facă acolo nici o minune, afară doar că a tămăduit câțiva bolnavi, punându-și mâinile peste ei.” (Marcu 6,5-6).

Totuși cei din Betsaida au adus la Iisus un orb, rugându-L să se atingă de el.

Iată un orb care poate că nici el nu credea în tămăduirea lui. De aceea nici n-a zis nimic. Așa se explică, până la un punct, de ce Iisus l-a luat de mână și l-a scos afară din Betsaida, ca să-i tămăduiască ochii, nu fără oarecare greutate și i-a zis apoi să nu mai dea prin Betsaida, ci să stea la casa sa și să nu mai spuie la nimeni nimic.

Ce ușor poate Dumnezeu face ochii sănătoși:

Scuipă pe cei bolnavi, scuibă infirmitatea strecurată în fire, pune mâinile pe umerii orbului și-l întreabă: „Vezi ?” Și vede.

Evidența divină n-are trebuință de nici o sprijinire. Totuși vedem că necredința îi stăvilește evidența. Deci credința e o decizie a libertății, deci e anterioară, primordială rațiunii. Căci numai despre libertatea omului știm că hotărânică, până la un punct, atotputernicia lui Dumnezeu, cu iubirea Lui.

Decizia de a crede în Dumnezeu sau decizia de a fi ateu, firește e o faptă a libertății, sensul pozitiv sau negativ al libertății.

Cu non-sensul, sub orice formă l-a întâlnit, Iisus n-a putut face nimic. Aparent, lucrurile arătau pe Iisus neputincios. În fond, Iisus își ascundea atotputernicia Slavei, rezervată pentru A Doua Venire, când deciziile negative ale libertății omenești, nu-i mai pun o stavilă. Dar atunci nici nu mai au îngăduire. Smerenia aceasta a lui Iisus, în fața omului, e adânc grăitoare: ne ia de mână ca pe orbi.

Iată o minune cu anevoie!

Prislop. Marti XXX
12.XII.949 Marcu 8,22-26

„CEARTA” LUI IISUS CU PETRU **- 107 -**

Sau gâlceava omului cu Revelația.

„A certat Iisus pe Petru, zicând: Mergi înapoia Mea Satana, că sminteală-Mi ești; tu nu gândești cele ale lui Dumnezeu, ci cele ale oamenilor !” Cuvinte grele ca acestea n-a mai zis Iisus decât chiar Satanei, când L-a ispitit în pustia Carantaniei. Acum tot Satana era camuflat în bunăvoința de cea mai bună credință a lui Petru.

Petru nu știa că din organ al Revelației: mărturisitor al divinității Mântuitorului, cum a fost fără să știe cu vreun pătrar de ceas mai înainte, tot așa acum fără să-și dea seama, a ajuns o unealtă a Satanei. Situația dintâi l-a fericit; a doua l-a smerit.

Întâmplarea ne face să ne gândim și la unii dintre sfinți care, după ce erau cercetați de Dumnezeu, în diferite chipuri, îndată venea și Satana, ca măcar să-i laude dacă alt necaz nu le putea face.

Nu Petru era Satana. Petru era Petru. Totuși Iisus dă identitatea omului după duhul care grăiește printr-însul, semn ca așa va face și la sfârșitul lumii. Cearta o primește Petru, pentru că nu știa ce punct de vedere grăiește printr-însul.

Necertat nu te smerești. Și nesmerit nu apare în tine înrudirea ta cu crucea, ca să o iubești, ca pe ceva în care ești. (Smerenia, smerirea, iubirea și crucea sunt din aceeași familie a desăvârșirii.)

Și crucea, cu învierea care-i urmează, era punctul de vedere al lui Dumnezeu. Omul voia să-L scape pe Dumnezeu de cruce.

Dumnezeu se certa cu omul... în numele dragostei. (!)

Satana îi era „milostiv” lui Iisus în Petru și ucigaș în Iuda.

*

Satana, prin frica de suferință a trupului și prin ignoranța rațiunilor mântuirii, ține omul în îngustime, în nedezvoltare, în nonSens, cu un cuvânt: în sminteală cu Dumnezeu.

Dacă n-ar fi înviere Petru ar avea dreptate.

Ori lui Petru tocmai cuvântul învierii nu i se fixase în minte. Învierea era, pentru om, ceva nou până la imposibil.

Misiunea lui Iisus aceasta era: să antreneze omul în toate „riscurile” mântuirii, fiindcă este înviere.

Drept aceea, după ce a ieșit cu Petru la liman, Iisus a chemat la Sine mulțimea, împreună cu ucenicii, și le-a zis: „Oricine voiește să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa în fiecare zi, și să-mi urmeze Mie. Că cine va voi să-și mântuiască sufletul, îl va pierde; iar cine-și va pierde sufletul său, pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va mântui”.

Deci, categoric:

Cine-și iubește viața sa, sufletul său în lumea aceasta, fără a considera și cealaltă, sau chiar împotriva ei, acela își va pierde sufletul, pentru că acela e un iubitor de sine, un iubitor de trup, care nu se supune legii lui Dumnezeu, și nici nu poate (Romani 8,7) acela e un „fricos” (Apocalipsă 21,8). În aceștia nu e Duhul lui Hristos, aceștia nu sunt ai Lui, ei trăiesc împotriva lui Iisus.

Cine însă vrea să scape de toropeala lumii acesteia, căci de la „a vrea aceasta” începe firul existenței să capete Sensul transcendenței și se aprinde în ei Duhul lui Iisus, Duhul lui Dumnezeu, aceștia toți Își riscă sufletul și viața pentru Iisus și Evanghelie.

Cine a menținut vie Evanghelia în conștiința veacurilor a fost întreg Calendarul sfinților, care în tot chipul au murit curajos pentru Iisus și pentru Evanghelia Împărăției noastre. „Toți câți sunt mânați de Duhul lui Dumnezeu, ei fiii lui Dumnezeu sunt, și n-au primit duh de robie, ca să le fie iarăși frică, ci duhul înfierii, prin care zicem lui Dumnezeu «Tată». Duhul însuși mărturisește împreună cu duhul nostru că suntem fii ai lui Dumnezeu” (Romani 8,14-16).

*

Atunci câștigăm mântuirea sufletului când punem preț pe ea: prețul pe care l-a pus Iisus și toți sfinții. Pentru veșnicia noastră în Împărăția lui Iisus nici prețul vieții și nici un preț nu e prea mare. „Necazurile de acum nu sunt vrednice de-a fi puse în cumpănă cu slava noastră viitoare.”

Iisus ne aduce învierea: firul transcendenței noastre, pe care ni-l leagă de inimă (fiindcă inima, prin care iubim și credem, are rațiuni mai adânci ca Rațiunea) și învierea n-o înțelegea Petru, precum că e o dragoste mai mare ca viața.

Și nu e fir: e noul stâlp de foc, care conduce de două mii de ani neamul creștinesc prin pustia acestei lumi.

Din lumina Învierii e făcut Destinul care ne atrage Acasă.

Cine simte firul acestei lumini se mărturisește „străin și călător” pe pământ. E un rănit de nostalgia Paradisului.

Prislop, Miercuri XXX
13.XII.949 Marcu 8,30-34

TAINA LUI ILIE ȘI IOAN

- 108 -

Unii din ucenici totuși au reținut cuvântul lui Iisus despre înviere, care i-a scăpat lui Petru, și se întrebau între ei: „ce poate să însemneze a învia din morți?” Și nu găseau cu ce să se dumirească decât cu ce auziseră de pe la cărturari, deci L-au întrebat pe Iisus: „Pentru ce spun cărturarii că trebuie să vie mai întâi Ilie?” Se vede că Iisus provocase în sufletul cărturarilor întrebările îndoielilor ultime, care i-au determinat să ispitească Scripturile cu deadinsul. Ei așteptau pe Ilie, potrivit proorociei lui Maleahi 3,1, care să le confirme pe Mesia. Și a răspuns Iisus: „Adevărat, Ilie venind întâi, va rândui toate... Dar va spun că Ilie a și venit, și au făcut cu el ce-au vrut - după cum e scris pentru dânsul.”

Îngerul Gavriil, vestindu-i Zahariei nașterea unui prunc pe care-l cerea în rugăciune, preciza: „El va merge înaintea Domnului, cu duhul și puterea lui Ilie” (Luca 1,17). Fiul Zahariei știm că a fost Ioan Botezătorul. (Cine știe, dacă tatăl său ar fi știut că pentru copilul acesta va avea să moară ucis între templu și altar, oare l-ar mai fi cerut? E o rânduială că noi nu știm viitorul: am zădărnici rânduieli providențiale.)

Dar Ioan era reîntruparea lui Ilie? „Cu duhul și puterea lui Ilie” n-ar putea merge și altcineva, de pildă Ioan? A fost un singur suflet, o dată în Ilie, a doua oară în Ioan? Ar fi

prin urmare vieți succesive? „Reîncarnarea” ar avea baze în Revelație ?

Astea-s întrebările și misterul.

*

Când Ioan a trimis din temniță o întrebare lui Iisus, cu prilejul acesta Iisus a mai precizat despre Ioan: „Ce-ati ieșit să vedeți? - un prooroc? Da, zic vouă, și mai mult decât un prooroc. Căci el este acela de care s-a scris: «Iată eu trimit înaintea feții tale pe îngerul meu, care va pregăti calea Ta înaintea Ta»”. Deci Ioan era Ilie sau era înger; sau Ilie era înger ?

Dacă după înviere toți vom fi ca îngerii, atunci răpirea lui Ilie la Cer să fi fost cauza transformării (strămutării, deși nu corespunde nici cuvântul acesta) unui om în înger ?

Îngerii și oamenii sunt ordine distincte. Dogmatic.

Dar dacă Dumnezeu poate și din pietre să facă fii lui Avraam, sau pe măgărița lui Balaam să vorbească omeneste? Cine-I poate pune hotare? Că nu putea să fie înger mai înainte de aceea ne stau mărturie și cuvintele lui Iacov: „Ilie, om păcătos asemenea nouă a fost, dar cu rugăciune s-a rugat...” (Iacov 5,17). Dar ce mai înțelegem atunci prin „înger” ?

Întâi înțelegem fapăturile cerești, cetele Îngerilor. Al doilea înțeles e cel de „trimis” al lui Dumnezeu cu o misiune. Pentru acest al doilea înțeles găsim la Maleahi că și preoții sunt numiți îngeri, când zice: „Buzele preotului cuprind știința și din gura lui căutăm să iasă învățătura, căci el îngerul Domnului Savaot este” (Maleahi 2,7).

Dar în ce privește pe Ioan Botezătorul, echivalența Înger = trimis, începe să nu mai fie mulțumitoare. Cuvintele: „Iată Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feței Tale”, ar fi știrbite din înțeles. Apoi, la Schimbarea la Față a Domnului, vin de față și vorbesc cu Iisus, Moise și cu Ilie. Moise din iad. Ilie - din Rai sau din Iad? Dacă considerăm pe Ilie independent de Ioan, atunci a venit din Rai. Dacă Ioan era Ilie, atunci știm din Predanie că Ioan a fost înaintemergător al Domnului și în Iad, în cazul acesta și Ilie a venit din Iad.

Că Ioan a fost înger, sau era Ilie transformat de Rai în înger, rămâne iarăși o întrebare: de ce Ioan e reprezentat în icoane de Biserica veche, îndată după tăierea capului (și cu el pe tava Irodiadei) printr-un Ioan cu aripi: semnele firii îngerești ?

Deci îngerii pot reveni pe pământ în trupuri pământești, ori de câte ori sunt trimiși? Reîncarnarea lor (deși numai unul, Ilie sau Ioan pune „problema” așa, ca să nu generalizăm) nu mai e propriu-zis doctrina indiană a reîncarnării. Reîncarnarea se referă la oameni, și deosebirea dintre om și înger e o deosebire de natură, nu numai de desăvârșire, deci oamenii, forțați de karma, trebuie să se renască în vieți succesive, să-și ispășească, fără să știe, vinovății din viețile trecute, până când, învățând să se dezlipească de dorința vieții, nu mai contractă legături care să-i reclame, prin karma, la ispășiri. Purificarea aceasta, această „mântuire” indiană se face automat și necesită pentru un suflet perioade de zeci de mii de ani. E o teorie a „mântuirii”, dar nu e mântuirea.

Dacă doctrina aceasta ar exprima adevărul, toată iconomia mântuirii omului, descoperită nouă prin Hristos, ar fi inutilă. Mântuirea era automată. Însăși venirea lui Iisus n-ar mai fi avut rost.

Dar, fiindcă a venit Iisus și a pus cu adevărat problema mântuirii omului, reîncarnarea, „mântuirea” automată - nu are nici o bază în Revelație. Mai spune ceva și sfântul Pavel - deci tot Revelația: “(...) este rânduit oamenilor o dată să moară, iar după aceea să fie judecata” (Evrei 9,27), deci nu e rânduit să fie vieți succesive întrerupte de moarte.

Cu Ilie încă nu s-a terminat. El e prevăzut, ca Ilie, înaintemergător, dar al zilei celei înfricoșate a Domnului, pe la coptul neghinei pământului: „Iată Eu vă trimit pe Ilie

proorocul înainte de a veni ziua Domnului, cea mare și înfricoșată” (Maleahi 3,23).

*

Lăsat-am întrebările să se ciocnească de toate stăvilarele tainei și să-și dovedească zădărnicia, izbindu-se de limitele îngăduitului.

Dincolo este Împărăția marilor taine ale existenței.

Dumnezeu ține ascunse în mister rânduiri neștiute de îngeri și oameni.

Poate că, gândindu-Se la aceste taine ale Tatălui, și vorbindu-le foarte de departe cu câțiva ucenici, Iisus s-a transfigurat și transpus în mister până la așa măsură că, venind apoi la ceilalți ucenici și la mulțime, pe care i-a găsit aproape certându-se, „toți s-au înfiorat și au alergat să I se închine”.

Despre așa ceva nu avem știre să se mai fi întâmplat.

Poate că ei au dezlegat „înfiorându-se și închinându-se” cel mai bun răspuns, vrednic de Împărăția marilor Taine.

Prislop. Joi XXX

14.XII.949 Marcu 9,10-16.

ÎMPĂRĂȚIA COPIILOR

- 109 -

Copiii odihnesc și refac omul.

Chiar ei sunt o refacere a omului. Ei rezumă: gingășia și frumusețea, puritatea, nevinovăția și credința.

Chiar pe Iisus L-au odihnit copiii. Cei mari Îl amărau mereu. Nu ieșise bine din necredincioasa Betsaidă, unde Iisus abia tămăduise un orb, n-a izbăvit bine pe Petru de „milostivirea” Satanei, când a precizat curajul necesar și „riscurile mântuirii” (o asemănare cu Iisus neapărat necesară: concluzia uceniciei), când iată altă probă de micime sufletească: În drum spre Capernaum ucenicii se priceau între ei, care ar fi mai mare? (Cine știe dacă Petru a mai avut vreo pretenție?). Când i-a întrebat Iisus despre ce vorbeau între ei pe cale, ucenicii „au tăcut”. Simțeau că au vorbit din ale cui nu trebuie. Acela se strămutase din Petru în ceilalți, pe altă temă a celor omenești.

După atâtea, și de la atâtea - de la toți - Iisus avea nevoie de odihnă. Deci „șezând”, i-a chemat (Și de câte ori i-a tot chemat!) și le-a zis: „De voiește cineva să fie întâi, să fie cel mai de pe urmă dintre toți și sluga tuturor”.

Mare înaintea lui Dumnezeu nu poate fi decât omul smerit. Oamenii ajung mari prin vitejii, bogăție, putere, chiar deșteptăciune, dar acestea-s trufie și cu ea sperii lumea și așa ești mare înaintea lumii sau asupra lumii.

„Lumea” însă nu e cuprinsă în scoarțele Cărții cerești. Dar în schimb se scrie un pahar de apă dat unui drumet, în numele dragostei de oameni.

Și luând un copilăș în brațe le-a zis: „Cine primește pe unul dintre acești prunci în numele Meu, pe Mine Mă primește și pe Cel ce M-a trimis pe Mine”.

Cuvântul poate fi lărgit: dacă mamele ar primi copiii în numele Domnului, ce străveziu ar fi în ei chipul lui Iisus! Abia atunci și-ar da seama pe cine au primit prin copii. Copiii ajung în brațele lui Dumnezeu, fiindcă ei sunt cel mai aproape de El. Modul lor de-a fi e cel mai iubit de Dumnezeu. Înțelepții îl înțeleg pe Dumnezeu ca pe-o necesitate în explicarea lumii. Copiii îl au ca pe un bunic de pe celălalt tărâm. Iată de ce copiii sunt în adevăr, și înțelepții pe dinafara lui.

Găsești ceva și cu mintea, dar numai dacă ai o inimă de copil. Aceasta te duce de-a dreptul în brațele Adevărului. În ochii copiilor seninătatea e de culoarea cerului. Nu e Dumnezeu mai real în Împărăția copiilor decât într-un tratat de „Mecanică cerească”?

Dumnezeu și copiii au înrudirea pe care noi cei mari o pierdem.
Sfinții sunt niște mari copii. Departe mai suntem de ei!

Prislop. Vineri XXX
15.XII.949 Marcu 9,33-41

STEAUA DESTINULUI
„O stea răsare din Iacov” (Numeri 24,17)
„Am văzut steaua Lui” (Matei 2,2)
- 110 -

Venirea lui Iisus în lume e pecetea de taină, scrisă pe istoria de extaz a 37 de secole.
Atâta a fost așteptat Iisus în Israel.

De multe ori și-au schimbat țara și numele ei, de mai multe ori și-au schimbat numele neamului, ba odată și religia se clătina, dar așteptarea lui Mesia era o făclie de taină ce se transmitea din neam în neam.

Descrierea vremii lui Mesia, strălucirea Împărăției mesianice era adusă poporului aminte în fiecare veac de oameni.

Însuși Mesia a fost descris cu de-amănuntul și Sfintele Scripturi ale Profeților supraviețuiau inspirațiilor uciși, mărturie pe când va veni plinirea vremii.

*

Israel era destinat de Dumnezeu să fie un popor întreg de apostoli ai Mântuitorului în lume. Aceasta era steaua destinului său.

Ceea ce Avraam a fost în pământul pribegiei sale, ceea ce Iosif a fost în Egipt, la curtea lui Faraon și Daniil în curțile din Babilon, aceea trebuia să fie tot poporul evreu pentru toate neamurile pământului.

Acesta-i sensul mesianic - sensul de destin - al cuvântului lui Dumnezeu către patriarhul Avraam: „Și se vor binecuvânta prin neamul tău, toate neamurile pământului” (Geneză 22,18) și cuvântul către Isaia: „Casa Mea, casă de rugăciune se va chema pentru toate neamurile” (Isaia 5 6,7). Ei erau destinați, „aleși” să fie „norul de martori” (Evrei 12,1) ai lui Iisus în lume, și aceasta cu atât mai vârtos cu cât toată coloana de strămoși au crezut nestrămutat în steaua destinului neamului.

Credința într-un viitor garantat de Dumnezeu, credința într-un Om al viitorului, în care să se împlinescă proorociile, era nota cea mai caracteristică a acestui popor ales.

De aceea, în afară de iudaism, nici o altă religie nu făcea prozelitism.

Ei o făceau din fire. Prin ei așteptau și păgânii nașterea unui Zeu.

Sfântul Pavel definind credința și făcând un larg pomelnic de strămoși, care au ilustrat-o cu viața, la urmă dezleagă taina „norului de martori”: „Iisus e începătorul și plinitorul credinței”. (Evrei 11; 12,1-2).

Deci steaua destinului strămoșilor era „Steaua Lui”.

Iată idealul pribegilor pe pământ, aprins, moștenire de preț în inima urmașilor, din neam în neam, ideal al sfintei făgăduințe a venirii Mântuitorului, motiv pentru care Biserica Creștină i-a trecut printre sfinți.

Un sfânt ideal, trăit, te face sfânt: o stea a urmașilor.

„Și nu e decât o singură tristețe: aceea de-a nu fi sfinți” (L. Bloy).

Printr-o neînchipuită lucrătură a întunericii înșă, poporul iudeu trăiește și tristețea aceasta.

La venirea Mântuitorului, așa cum a venit: învăluit în smerenie, poporul acesta și-a răstălmăcit destinul: nu i-au făcut lui Iisus absolut nici o primire. Și doar le era în ochi sfânta Fecioară Maria, cu care au făcut unica excepție, în toată istoria lor, de-a o duce în

Sfânta Sfintelor, să stea acolo 12 ani.

Magii, înțelepții Răsăritului, căutători și ei de Dumnezeu, conduși de „Steaua Lui”, dăduseră pe la Irod Idumeul, regele Israelului, întrebând de Pruncul ce S-a născut, ca dovadă că pe umerii Lui atârna destinul mântuirii tuturor neamurilor pământului.

La auzul acestei vești Irod, în loc să se bucure, „s-a tulburat, și tot Ierusalimul împreună cu el”, drept aceea „adunând pe toți arhierii și cărturarii poporului cercetă de la ei cu de-amănuntul: «unde este să se nască Hristos? Atunci ei îi răspunseră: În Betleemul Iudeii, precum este scris» (Matei 2,3-5).

Acesta este soborul care a răstălmăcit destinul lui Israel.

Irod văzând că Magii nu l-au mai băgat în seamă - semn că au ținut Pruncul mai mare ca pe el, a pus mâna pe sabie împotriva destinului.

La aceasta soborul bogoslovilor a fost inexistent.

„Întru ale Sale a venit și ai Săi pe Dânsul nu L-au primit” (Ioan 1,11).

Care-i explicația, dacă este vreo explicație?

*

Cel mai urgent interes al evreilor era scăparea poporului de sub stăpânirea romană. Potrivit acestui interes politic erau interpretate și profețiile. Astfel Mesia era identificat după profețiile care priveau A Doua Lui Venire, venirea în slavă, și erau refuzate profețiile „Omului durerii” (Isaia 53,3).

Deci, pe primul plan al așteptărilor în Israel nu erau adevărul și desăvârșirea interioară a omului - care se puteau foarte bine câștiga și sub stăpânirea romană, ba chiar cu atât mai asigurat, ci așteptau omul care să ridice stăpânirea politică a lui Israel asupra tuturor celorlalte neamuri, iar în materie de religie, monopolizarea ei.

Nu așteptau Împărăția lui Dumnezeu, ei așteptau de la Dumnezeu Împărăția lor. Aserveau pe Dumnezeu imperialismului. Nu le plăcea smerenia pe care o avea. Le trebuia trufia. Și așa au rămas pe lângă ispita lor până în ziua de astăzi.

Aceasta-i „toropeala pe care le-a dat-o Dumnezeu” (Romani 11,8) și care începe cu soborul arhierilor și cărturarilor, convocat de Irod în Ierusalim.

Aceasta ar fi o explicație.

Explicația profetică o dă sfântul Pavel în scrisoarea către Romani:

„Oare lepădat-a Dumnezeu poporul Său? Ferească Domnul! Dumnezeu n-a lepădat poporul Său, pe care dinainte l-a cunoscut. Așadar întreb: S-a poticnit oare ca să se prăbușească? Ferească Domnul! Ci, prin căderea lor, neamurilor le-a venit mântuirea, ca Israel să râvnească la ele. Deci dacă înlăturarea lor a adus împăcarea lumii, ce va fi primirea lor la loc, dacă nu o înviere din morți?” (Romani 11,1-15). Căci precum în vremea lui Ilie, care credea că a rămas singurul credincios în Israel, Domnul i-a descoperit că are puși deoparte șapte mii de bărbați care nu și-au lepădat legea, „tot așa și în vremea de acum este o rămășiță, după alegerea darului” (Romani 11,5).

Aceasta-i rațiunea profetică pentru care creștinilor le e interzis antisemitismul. Poporul lui Israel e încă un popor ales, dar pus de-o parte pentru vremuri viitoare, ca „o rămășiță” a lui, care va împlini totuși destinele sale ultime. Până atunci însă neamul acesta duce în spate, și face, toate păcatele lumii, frământând lumea și izbind-o cu doctrinele lor, de toate limitele existenței și neantului.

Faptul acesta, considerat prin punctul de vedere paulin, le dă dreptul să aștepte pe Mesia al lor să-i izbăvească și pe ei de imensa povară a păcatelor, adunate de atâtea mii de ani.

Până atunci, râul de sânge ebraic, al cărui izvor e în jertfa lui Avraam și care crește mereu cu sângele proorocilor, până se revarsă lumii prin cele cinci răni ale lui Iisus, e Sângele sfintelor Potire, pentru mântuirea lumii.

Iată de ce Biserica Creștină i-a primit dreptii între sfinți.

Și „Steaua Lui” se îmbie destin fiecărei peșteri omenești, în care se naște Iisus. Și aceasta până la capătul veacurilor.

Prislop, Duminica sfinților Strămoși
16.XII.949 Matei 1,1-25.

„O PRIVIRE ÎN RAI”

- 111 -

Dacă strămutăm pilda cu locurile la nuntă în spiritul pildei cu Nunta Fiului de Împărat, găsim printre sfinți întâmplări ca acestea: voiau să știe, câte unii, la ce măsuri au ajuns?

Atunci Dumnezeu îi îndrepta la sfinți neștiuți de oameni, dar mai ales neștiuți în ochii lor, care împlineau lucruri simple din poruncile lui Dumnezeu.

Aceștia erau cu adevărat smeriți și smerenia lor îi aducea înaintea lui Dumnezeu la un loc mai de frunte la nuntă. Ba unii dintre ei erau socotiți drept neîntregi la minte, iar ei aveau o socoteală ascunsă: de-a aduna ocări, care-i umileau cu adevărat.

Însemnez aci - căci vrednic este - cugetul unei femei simple, dar plin de tâlc: „(...)Pe mine păcătoasa, de m-ar lăsa Dumnezeu numai să mă uit puțin în Rai, și-mi ajunge...”

N-avem siguranța mântuirii în noi, în puterea noastră.

Aceasta îi este omului cu neputință: să-și asigure el eternitatea sa. Dar e cu puțință, și totul îi e cu puțință lui Dumnezeu. Dar chiar de-am fi siguri că Dumnezeu ne mântuiește și încă n-am scăpa de primejdie, fiindcă această siguranță nu s-a dat nimănui.

„Cui i se pare că stă, să ia aminte să nu cadă!”

De aceea stăm în provizorat, în nesiguranță, în atârănare de milostivirea lui Dumnezeu. Firea noastră nu e întărită ca să poată „sta”. „A sta” până n-am ajuns în stare, și n-am ajuns, e înălțare, care se corectează cu căderea.

Descurajarea, depresiunea, de asemenea nu e starea de-a sta la masă.

O ardere în umilință, convins de binefacerea ei, pe mulți i-a folosit și la mai mari măsuri i-a adus, decât pe mulți dintre nevoitorii conștienți de sfințenia căii lor.

Folosește a te smeri pe tine însuși, dar când te smerește altul mai mult folosește. Când vom binecuvânta pe cei ce ne blastămă și ne vom ruga pentru cei ce ne fac nouă rău ?

Parcă în simplitatea sa, femeia simplă a spus o mare desăvârșire în puține cuvinte, decât pot spune toate cuvintele...

Prislop, Sâmbătă XXX
16.XII.949 Luca 14,1-11.

O DESCOPERIRE ÎN VIS

- 112 -

Evangelistul Matei, scriind Evanghelia sa pentru evrei, are scopul de a dovedi că Iisus e Mesia cel așteptat și făgăduit de prooroci. Drept aceea aduce dovada istorică, înșirând de câte trei ori patrusprezece neamuri de la Avraam până la Iisus, între care, de două ori patrusprezece sunt de la David. Tot acum se împlineau și cele șaptezeci de săptămâni de ani de la Daniil. Acum se împlineau toate proorociile venirii lui Mesia.

„Deci, dacă a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub lege, ca pe cei de sub lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea” (Galateni 4,4-5). Acum s-a împlinit și proorocia făcută prin Ieremia:

“Domnul va face ceva nou pe pământ: femeia va mântui pe bărbat !” (Ieremia 31,22).

Erau însă oarecari dispoziții aspre ale Legii.

Iisus Fiul lui Dumnezeu era născut mai înainte de veci, fără mamă din Tatăl, iar acum se naștea în veac, fără tată din mamă. Legea nu prevedea această unică naștere, decât că tot primul născut e închinat Domnului, întrucât unul din primii născuți poate să fie Mesia.

Legea nu-i prevedea nașterea mai presus de fire.

Deci, ca să nu se întâmple neorânduiri, neorânduiri erau pedepsite cu moartea. Orice fată necăsătorită care naștea un prunc, era ucisă cu pietre înaintea tatălui ei.

Dacă sfânta Fecioară n-ar fi fost logodită cu bătrânul Iosif, la fel ar fi pățit.

Dar Iosif, logodnicul Mariei, nu știa de Buna-Vestire.

Deci când s-a întors Maria de la Elisabeta, soția lui Zaharia, mama lui Ioan Botezătorul, trecuseră „ca la trei luni” și sarcina se observa. Bătrânul Iosif, știindu-se neprihănit, era într-o mare cumpănă: să o mai ia de soție sau să o părăsească, să fie ucisă cu pietre. Deci se gândea să desfacă logodna și pe Maria să o lase în voia sorții.

Chiar dacă Fecioara Maria l-ar fi lămurit, și poate că tot nelămurit rămânea. De aceea a intervenit Providența.

Îngerul Domnului i s-a arătat lui Iosif în vis, zicându-i: „Nu te teme a lua pe Maria” sub scutul tău și a face să fie socotită de lume „nevasta ta”, pentru că sarcina ei nu e de la vreun bărbat, ci „de la Duhul Sfânt este”. Sarcina aceasta nu-ți este spre rușine, ci spre cinste. Tu ai menirea să o acoperi de asprimea Legii, scăpând-o de la moarte.

Tu ai menirea să scapi Pruncul ce se va naște, de asprimea tiranului Irod, care va umbla să-L omoare. Tu ai menirea să fii ocrotitorul Aceluia căruia îi vei pune numele Iisus, care se tâlcuiește Mântuitor, fiindcă El va mântui pe popor de păcatele sale.

Nașterea Pruncului din Fecioară e împlinirea proorociei făcută de Isaia: „Iată Fecioara va lua în pântece și va naște fiu și vei pune numele lui Emanuel”, nume care se tâlcuiește și corespunde misiunii Lui în lume, adică: „Dumnezeu cu noi” (Isaia 7,14).

Adică Dumnezeu ia chip de om adevărat, ca să poată vorbi și suferi la rând cu oamenii, să petreacă între oameni, ca om, deși El e și Dumnezeu adevărat.

*

Iată un vis revelator, care a liniștit pe Iosif și i-a dat curajul tuturor ostinelilor viitoare, pe care avea să le facă, și pentru care Biserica l-a cinstit printre sfinți.

Una din cele mai fericite treziri din somnul îndoielilor.

Prislop, Dumineca înainte de Nașterea Domnului
17.XII.949 Matei 1,1-25.

TÂNĂRUL BOGAT

- 113 -

Bogatul auzise că este viață veșnică.

El o dorea din cauza bogăției sale, cu care dorea să fie veșnic. Aceasta se vede din tristețea cu care a plecat de la Cel Veșnic.

Tânărul întreabă: ce are de făcut pentru a dobândi veșnicia ?

Iisus îi răspunde scurt: poruncile. Tânărul, vrând să atragă atenția asupra sa, întreabă, care? și apoi puțin îi pasă dacă la urmă minte: „Toate acestea le-am păzit din tinerețele mele!” Și mai nădăjduia și o laudă, de aceea mai și întreabă pe Iisus: „Ce dar îmi mai lipsește?” Dar, în loc să primească o laudă înaintea poporului, primește o demascare. Zici că ai împlinit toate poruncile, că iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși; iată ai prilejul să dovedești cu fapta, lucrul care-ți mai lipsește: „Vinde-ți averile și le dă săracilor apoi vino de-Mi urmează Mie!”

La această întorsătură a lucrurilor nu se aștepta tânărul fariseu.

Averile sale nu erau adunate din iubirea de-aproapelui, ci din averea de-aproapelui. Pe urmă averea, care nu era toată legitimă, cerea și certificat moral, recunoașterea cinstei și corectitudinii și toată slava deșartă, la care a trebuit să renunțe rușinat.

Cu această lecție „a plecat întristat”.

Tristă bogăție: pe urma întristării tânărului, Iisus arată marea piedică a lipirii inimii de bogăție, cu care nu se poate intra în Împărăție. Ucenicii auzind întreabă înspăimântați: „Atunci cine poate să se mântuiască?” că fiecare are câte ceva pe lângă inima lui. Dar Iisus le răspunde: „Ceea ce este cu neputință la oameni, este cu putință la Dumnezeu”. Și Dumnezeu are multe posibilități de a dezlega inima bogaților de bogăție. Vinovăția bogăției e că ține inima omului legată aici, și deformează omul încât nu mai iubește pe oameni, ci se înarmează împotriva lor. Pentru „cinstitul” bogat, ceilalți oameni sunt „hoți”. Bogăția mărește inegalitatea dintre oameni, care naște ura.

Atitudinea sufletului față de bogăție trebuie să fie ca a unui administrator al bunurilor altuia. Noi suntem economi. Câtă vreme economisim averile după legea iubirii de oameni, Stăpânul averii ne-o menține, dar dacă uzurpăm dreptul lui Dumnezeu, o pierdem și ne pierdem. Trebuie să fim cu avuția ca și cum n-am avea-o. „Cei ce se folosesc de lumea aceasta să fie ca și cum nu s-ar folosi de ea” (I Corinteni 7,31). Lumea întreagă, condusă după legi împotriva lui Dumnezeu, tot la Dumnezeu ajunge, dar la Dumnezeu ca „sfârșit” al lumii.

Prislop. Dumineca XXX și a XII-a
18.XII.949 Luca 18,18-27 și Matei 19,16-26

SMINTELELE, FOCUL ȘI SAREA

- 114 -

„Un om rău” a semănat peste noapte - pe când paznicii dormeau - neghină, zâzani, sminte în țarină. Iar țarina este lumea.

Va fi sminteală, când faptele voastre nu corespund poruncii: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune să preamărească pe Dumnezeu” dar sminteala cea mai mare va fi când se va propovădui și impune neexistența lui Dumnezeu. Iisus zice că mai ușor le-ar fi smintitorilor de și-ar lega de gât o piatră de moară și s-ar arunca în mare.

Impunerea ateismului e un păcat mai greu ca sinuciderea.

Dacă mâna ta (faptele), dacă piciorul tău (căile), dacă ochiul tău (punctul tău de vedere, principiul) te smintesc, taie-le, scoate atare ochi de la tine.

În judecarea faptelor altuia se întâmplă iarăși o mulțime de sminteale.

Sunt mulți ochi de scos. Ca decât să vadă rău unde poate nu e, mai bine le-ar fi să fie orbi. De aceea a zis Domnul: „A Mea e judecata!” iar voi „Nu judecați!” De pildă o mulțime de fapte dumnezeiești și cuvinte ale lui Iisus au fost sminteală peste sminteală în Israel.

Smintealele sunt judecăți superficiale, prejudecăți. Acestea ignoră principiile. Căci dacă ai ști, ai trăi principiile divine, ai fi curat și nu te-ai sminti. Sminteala din ale sale grăiește. De fapt cel ce se smintește fără de voie se mărturisește.

*

Focul e al Duhului Sfânt, care sarează, păstrează firea nestricată. Această păstrare e și o asceză voluntară, o jertfă de sine a firii.

Sarea e și nevointă și suferință și pocăință. Înțelepciunea încă e numită sare. Sare sunt și slujitorii lui Dumnezeu între oameni, ca să nu se strice natura omenească. Deci dacă

slujitorii nu mai au rolul de sare (fiind cu risc acest fel de a fi), iată vor fi călcați în picioare. Cinstea lor va fi terfelită. Și de multe ori, pentru relele peste care au dat oamenii, se aude răsturnarea răspunderii în seama slujitorilor lui Dumnezeu.

Vinovăția însă e pe din două:

“Pentru înmulțirea neascultării a luat Dumnezeu sfatul de pe pământ”

Cuvântul a ajuns „predică în pustiu”.

Cât foc și sare trebuie să ai, ca să înflorească „pustia” ca și crinul!

Prislop. Luni XXXI

19.XII.949 Marcu 9,42-50; 10,1.

CĂSĂTORIA

- 115 -

Chiar și după Legea Vechiului Testament căsătoria e de nedelegat.

Știind aceasta „fariseii s-au apropiat de Iisus, ispitindu-L: se cuvine oare ca bărbatul să-și lase femeia?”

Iisus îi provoacă la Lege. Ei răspund în sensul îngăduirii care a dat-o Moise, cu carte de despărțire. Dar Iisus, care era la zidirea omului, le-a spus rostul de la începutul zidirii, în care nu merge despărțire, fiindcă amândoi alcătuiesc o singură făptură. Iisus reîntărește căsătoria la rostul ei de la începutul zidirii.

Iisus nu putea pogorî rațiunile creației din „motivele” lui Moise.

De aceea Iisus a ridicat căsătoria la rangul de Taină. Deci căsătoria dacă ar fi trăită de soți la valoarea și cuviința ei de Taină, ar da și roade vrednice de Tainele lui Dumnezeu. Dumnezeu a ridicat omul la cinstea de colaborator al Său în lume (I Corinteni 3,9; II Corinteni 6,1,4). Căsătoria susținută la rangul la care a instituit-o Dumnezeu ar trebui să realizeze în progresie geometrică posibilitatea acestei colaborări.

Dacă în Taina cununiei cei doi sunt o singură făptură, atunci „această făptură ce năzuiește ea?”

„Odrasle pentru Dumnezeu!” (Maleahi 2,15). Răspunsul Revelației e simplu și categoric.

La ce e atunci „Hristos cap bărbatului?” (I Corinteni 11,3) dacă nu pentru împlinirea unui suspin al firii: „Căci făptura a fost supusă deșertăciunii - nu de voia ei, ci din pricina aceluia care a supus-o, totuși cu nădejde: pentru că dorul statornic al făpturii așteaptă cu nerăbdare descoperirea fiilor lui Dumnezeu, de vreme ce făptura însăși se va izbăvi din robia stricăciunii, ca să se bucure de libertatea măririi fiilor lui Dumnezeu” (Romani 8,19-21).

Fiarele uitau sălbătăcia lor la picioarele sfinților. Sălbătăcia din om e însă robie de fiară. Creșterea omului la posibilitățile sfințeniei, ieșirea omului la odihna „libertății fiilor lui Dumnezeu”, atârână hotărât și de atitudinea căsătoriților față de căsătorie, fiindcă sfinții sunt și roadele căsătoriei, iar ei, mulți sunt „aleși”, tocmai din cauza atitudinii religioase a părinților, mai înainte de-a îi naște. Așadar căsătoria are multe motive să fie Taină.

Când familia nu va mai fi întemeiată pe Taină, oamenii vor fi o turmă de fiare destrăbălate.

Prislop. Marti XXXI

20.XII.949 Marcu 10,2-12

„S-A SUPĂRAT IISUS...”

- 116 -

Cât de puțin au înțeles chiar ucenicii sensul căsătoriei se vede din întâmplarea ce a urmat îndată după lămurire. Mai mult au înțeles mamele ce-și „aduceau la El pruncii ca să-și pună mâinile peste ei și să-i binecuvinteze”.

„Ucenicii certau pe cei ce-i aduceau”. „Iisus văzând aceasta s-a supărat și le-a zis: «Lăsați pruncii să vie la Mine și nu-i opriți!»”

Iată o supărare a lui Iisus: supărarea că pruncii nu-s lăsați, de mici, să vie la Iisus. E lucru știut că din copilărie aduce omul înclinarea pentru Dumnezeu, indiferentismul sau necredința. Rar când e altfel.

Copilăria e intervalul vieții mai apropiat de sfințenie, mai capabil de credință. Și oricum, în orice domeniu, „credința” e factorul pe care se clădește și pe care se contează. Dacă acest factor primordial e înclinat dintru început spre Dumnezeu, vom avea „credința în Dumnezeu”, dacă e înclinat împotriva Lui, vom avea „credința în necredință” și rar se aud cuvintele îndoielnicului de odinioară: „Cred Doamne, ajută necredinței mele!”

Filosofia, oricare filosofie, se bazează pe factorul primordial al credinței în rațiune, credința în știință, etc.

Împărăția lui Dumnezeu e făgăduită copiilor, oamenilor ce o primesc fără discuție, ca și copiii, oamenilor ce au venit la Iisus de copii. Deci cum să nu se supere Împăratul, când copiii sunt opriți de a veni la Iisus, când Iisus li-e interzis?

Știm însă că, indiferent cum e dirijată educația copiilor, tot Dumnezeu e Tatăl sufletului și cele ce le lucrează educația pe dinafară, pot fi zădărnice de cele dinlăuntru.

Conștiința e un grai de altă natură de cum poate vorbi omul.

Cu toate că lucrurile pot să se desfașoare și în favoarea necredinței, totuși Dumnezeu rânduiește fiecărei generații libertatea de a se decide.

Mare e răspunderea celor ce opresc copiii de la Iisus: „Mai bine și-ar lega de grumaz o piatră de moară și s-ar arunca în mare!” (Marcu 9,42).

Prislop Miercuri XXXI

21.XII.949 Marcu 10,11-16

TÂNĂRUL BOGAT

- 117 -

III

Sinceritatea acestui tânăr nu poate fi bănuită de fățarnicie, de vreme ce „a alergat și îngenunchind înaintea Lui l-a întrebat” despre viața veșnică.

Obişnuit fățarnicia nu cade în genunchi. Iar dacă ar fi fost așa de mare fățarnicie, altfel ar fi vorbit și Iisus. Dar, după ce-și mărturisește tânărul buna creștere în Legea Domnului, „atunci Iisus căutând la el, l-a iubit și i-a zis: «una-ți mai lipsește: mergi și vinde-ți câte ai și le dă săracilor, și vino de-Mi urmează Mie!»

Era o chemare între cei 70 de ucenici.

Iubirea lui Iisus ar fi trebuit să-l desfacă de câte avea dar, până în sfârșit, tot l-au desfăcut cele de după Înviere.

[Prislop: 22.XII.949 Joi XXXI, Marcu 10,17-27.]

„Cu anevoie va intra bogatul în Împărăția lui Dumnezeu”:

1. Bogatul de averi.

2. Bogatul de succese.

Despre succese se pot spune aceleași lucruri ca și despre bogății: că umflă. Și umflații nu intră pe ușa cea strâmtă, pe care mulți au redus-o la urechile acului. Beșica mândriei crește din fumurile succeselor.

Poate că aci se va fi aflând rațiunea pentru care „sunt fericiți” înfrânții, dar nu prea feriți de înfrângeri.

Trebuie să învățăm a privi succesul și înfrângerea, ca pe doi soli nedespărțiți: doi mincinoși, care ne mint unde ne prind.

[Prislop, 24.III.950]

ÎNTREBAREA ÎNTREBĂRILOR

„Cine poate să se mântuiască?”

- 118 -

Întrebarea aceasta: a „îngrozit”, a „însăimântat” și „înfricoșat” pe Apostoli.

Ei și-au pus întrebarea aceasta prima dată.

Omul nu poate să se mântuiască: nu-și poate asigura veșnicia sa. De aceea a răspuns Iisus: „Aceasta-i cu neputință la oameni, dar nu la Dumnezeu”.

Totuși de ce nu scăpăm de întrebare?

Întrebarea e provocată de veșnicul din noi (cf. Ecclesiast 3,11). Dumnezeu dezlanțuie în noi întrebări la care numai El poate răspunde.

Iar răspunsul nu-l dă nimănui în cursul vieții, căci cine știe, poate că ar sparge limitele de acum ale omului.

Calea mântuirii e arătată de Iisus.

Cine trăiește și moare ca Iisus, se va mântui.

Iată un răspuns.

Prin Iisus, Dumnezeu a dat omului răspunsul la întrebarea „Cine poate să se mântuiască?”

Omul trebuie să ajungă el însuși un răspuns la întrebarea sa. De aceea e o întrebare îngrozitoare. Răspunsul îl costă uneori și viața. Lepădarea de sine, de avere, de toată rudenia lumii, de viață chiar, pentru Iisus și Evanghelie, toate sunt de fapt răspunsul la înfricoșata întrebare.

Toate aceste riscuri ale lepădărilor asigură „însuțit” posesiunea lor „încă în viața aceasta, în mijlocul prigonirilor”.

Toată lumea e a ta, când ai renunțat la ea. Atunci ești mai tare ca ea și ea ascultă de tine. Această renunțare totală asigură „pentru veacul viitor viața veșnică”.

Fiecare om are țesut în destinul său răspunsul la întrebarea mântuirii.

Omul trebuie să-și actualizeze Sensul său în lume. Așa-și construiește răspunsul. De aceea întrebarea e perfect legitimă.

Mai greu e răspunsul răspunzătorilor de oameni:

„Ori te-or asculta ori nu, tu, fiul omului, să nu te temi de ei, și de vorbele lor să nu te sperii, deși ei vor fi pentru tine spini și ciulini și ai să trăiești între ei ca între scorpii, să nu te temi de vorbele lor și de fața lor să nu te sperii, ci să le spui cuvintele Mele, ori te-or asculta, ori nu te-or asculta” (Ezechiel 2,5-7).

Trădarea misiunii, sau chiar și numai împlinirea ei cu „nepăsare” (Ieremia , 8,11) îți pune în pumni sângele oamenilor care mor pedepsiți cu dreptate, după păcatele lor, dar cu ei te pierzi și tu, că n-ai avut pentru ei iubirea, care nu i-ar fi lăsat să moară.

„Iar dacă tu ai prevestit pe păcătos să se abată de la calea lui și el nu s-a abătut, atunci el va muri pentru păcatele lui, iar tu ți-ai mântuit viața” (Ezechiel 133, 9).

Întru atât răspunsul e atârănător și de om, întrucât ajută sau nu mântuirea oamenilor.
E răspunsul despre corelația în care ne găsim, trăim chiar, ca mijlocitori între Dumnezeu și oameni.

E un răspuns de răspunderi.

Prislop. Vineri XXXI
23.XII.949 Marcu 10,23-32.

VIAȚA DE ÎNCERCARE - 119 -

Tot ce putem aduna în viața aceasta: bogăție, slavă, cunoștință, putere, sunt egale cu o bogăție nedreaptă, neadevărată.

Totuși ni s-au dat acestea nedrepte și neadevărate, spre încercarea înclinației omului. Dacă omul se va lipi de acestea e găsit slujitor al mamonei și păgubaș de Dumnezeu. Dacă însă le considerăm ca o avere de încercare, ca pe o seamă de lucruri care nu corespund celui alt tărâm al ființei noastre, atunci Dumnezeu ne va da cele adevărate în locul celor mincinoase, cele proprii destinației noastre veșnice.

Cea mai bună interpretare a vieții acesteia este interpretarea ei ca o încercare, într-un mediu care nu-i al ei.

Dacă viața se va simți bine în pământ străin, o putem considera pierdută; dacă sufletul se va simți străin și călător prin viața aceasta, el este călător spre viața adevărată, pe care va și câștiga-o.

Viața aceasta, prin urmare, ni-e dată să se vadă cum ne-o interpretăm: îi dăm un înțeles mărginit numai la lumea aceasta, sau înțelesul vieții trece de limitele lumii?

„Fariseii, care erau iubitori de argint, râdeau de El.”

Finanța lumii „râde” de Iisus.

De cea mai bună interpretare a vieții, totdeauna se găsește cineva să râdă.

Râsul acesta este o reacțiune, care dovedește că cele adevărate „ard” cele neadevărate.

Prislop. Sâmbătă XXV
24.XII.949 Luca 16,10-15.

UN OM NOU SE NAȘTE „CARELE PENTRU NOI OAMENII...S-A FĂCUT OM” - 120 -

Ca să ne dăm seama de semnificația cosmică pe care o are Nașterea din Betleem, o integrăm între marile referințe ale lui Dumnezeu la creație. Patru mari intervenții ale lui Dumnezeu fac lumea să aibă o noimă, o explicație și un sens. Acestea sunt următoarele:

1. Creația lumii,
2. Potopul ei,
3. Întruparea Mântuitorului,
4. Sfârșitul lumii, sfârșitul istoriei.

Intervenții stihiale, după principalele Sale definiții. Astfel: de două ori Dumnezeu este „iubire” și de două ori „sfârșit”.

I. „Dumnezeu este iubire”: 1. La zidirea făpturii și 2. La refacerea făpturii în Iisus Hristos.

II. „Eu sunt... sfârșitul”: 1. Precum a fost la potop, prin apă și 2. La sfârșitul lumii, prin foc. „Dumnezeu este și foc mistuitor” (Evrei 12,29).

Aceste patru referințe mari ale lui Dumnezeu la creație se întretes în următoarea ordine „istorică”:

I. CREAȚIA LUMII din iubire și după definiția: „Eu sunt începutul și sfârșitul” (Apocalipsă 1, 8). Deși a preștiut totul, dar văzând cât s-a înmulțit răutatea oamenilor, „i-a părut rău și s-a căit Dumnezeu că a făcut pe om pe pământ” (Facere 6,6) și a zis: „Sosit-a înaintea feței Mele sfârșitul a tot omul” (Facere 6,13) Așa „s-au deschis toate izvoarele adâncului și cataractele cerului” (Facere 7,11) și a fost:

II. POTOPUL. Dumnezeu și-a dezlănțuit „căința”.

Din nou fața lui Dumnezeu este iubire: „Așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe singurul Său Fiu L-a dat, ca tot cel ce crede într-Însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3,16). E mai mare iubirea aceasta decât iubirea care a creat lumea. De data aceasta stăvilarele dragostei se ridică și aceasta se naște pe pământ, în persoana lui Iisus, pârlol de Cer în inimile oamenilor:

III. ÎNTRUPAREA lui Dumnezeu între oameni.

Aceasta e proporția cosmică a Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos.

De aceea azi se despică istoria omenirii în două și se începe cu „unu” numărarea timpului, în amândouă sensurile lui: spre începutul timpului și spre sfârșitul lui. Nașterea lui Iisus în istorie cumpănește istoria între început și sfârșit. De altfel numai întruparea Mântuitorului și e un fapt absolut istoric, dătător de Sens istoriei, iar începutul și sfârșitul creației numai Dumnezeu le știe (Iov cap. 38-42). Lumea și veacurile sunt un interval al existenței, învăluit de eternitate. Limitele de atingere ale lumii cu Dumnezeu, începutul și sfârșitul, nu mai sunt în știința omului.

*

Nașterea lui Dumnezeu ca om, e fapta iubirii nemărginite a lui Dumnezeu, care transfigurează istoria cu Sensul veșniciei. „Din Betleem - spunea profetul - are să vină Acela a cărui obârșie e dintru început, și se suie până în zilele veșniciei” (Miheia 5,1). Pentru acest fapt, unic în creație, îngerii au propus oamenilor: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună învoire” (Luca 2,14).

Cu Iisus începe era păcii.

Cântecul început de îngeri trebuia continuat de istorie.

Pacea pe pământ e condiționată de mărirea care se dă sau se refuză lui Dumnezeu. De asemenea și pacea sufletului atârână de aceeași condiție. Autonomia rațiunii, autonomia societății omenești nu se poate constitui ca atare decât cu prețul pierderii păcii, ceea ce e de fapt o înfrângere sau, mai sincer, o mărturisire a neajunsului, a tragediei inerente construcțiilor fără Dumnezeu.

Pacea de frică e o reală pierdere a păcii. Iisus aduce omului pacea care vine de la Dumnezeu. Aceasta e un bun spiritual, care nu poate fi creat sau menținut de arme.

Dar nici nu s-a atins bine Dumnezeu de țărâna făpturii omenești și țărâna din Ierusalim s-a și cutremurat și a pus mâna pe sabie „în legitimă apărare” de Împăratul Păcii.

Nu tot așa s-au purtat păgânii. Cei trei Crai, înțelepți și magi ai Răsăritului vin și I se închină, Îi depun aur la picioare, în semn de dajdie, ca unui Împărat peste ei. Iar în calitate de Preoți Îi aduc smirnă și tămâie, ca jertfă adevăratului Dumnezeu. Dacă pe jidovi i-a cutremurat și înspăimântat și numai Nașterea Mântuitorului și I s-au arătat dușmani, reprezentanții păgânismului în schimb I se închină ca unui Împărat și Dumnezeu.

Paradoxală primire i-au făcut oamenii: cei ce-L așteptau de mii de ani, L-au primit cu ură, iar cei ce nu-L cunoșteau, L-au căutat cu iubirea. De altfel și Iisus i-a nedumerit de la început: a lăsat tronul Cerului pentru un staul și tovărășia îngerilor luminii pentru vitele din grajd. Cel ce a împodobit Cerul cu stele se naște într-o iesle. Probabil locul cel

mai curat pe care l-a găsit pe pământ, cea mai aspră mustrare a trufiei omenești.

Numai Dumnezeu, adâncul smereniei, o putea face.

Nașterea Veșnicului în timp, a atotputerniciei în dulama smereniei, a Celui mai presus de ființă prunc în brațele Fecioarei, nu putea rămâne un simplu fapt divers în filele timpului. Nașterea lui Iisus nu e un fapt oarecare ca să poată fi ros de dintele vremii, un fapt sortit învechirii.

Observăm că, cu cât timpul adaugă veacuri după veacuri, creând perspectivă, cu atât Iisus e mai mare și mai apropiat de noi. Cel născut de două ori, o dată din veșnicie și a doua oară în timp, a antrenat veșnicia în timp, încât veacurile repetă Nașterea Lui ca o renaștere a lor. Timpul inevitabil se învechește, numai veșnicia e nouă și mereu aceeași. Cu veșnicia a învăluit Iisus viața.

„Dumnezeu ne-a dat viață veșnică și această viață este întru Fiul Său. Cel ce are pe Fiul are Viața; cel ce nu are pe Fiul lui Dumnezeu nu are Viața” (I Ioan 5,11-12).

Deși smerit, Iisus nu e ca vreunul din oameni, chiar dacă aceștia ar fi culmile omului, ca să cârpească cu petece de circumstanță zdreanța fericirii omenești. Iisus făurește o nouă ordine spirituală în om.

Iisus s-a integrat naturii omenești. De aceea El e mereu viu: și în Sine ca Ființă supremă, și e viu și în noi ca Viață veșnică și posibilitate nesfârșită de desăvârșire. „Nu știți că Hristos este în voi? - afară numai dacă nu sunteți creștini netrebniți” (II Corinteni 13,5). „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Galateni 2,20). „Pentru voi, copiii mei, trăiesc durerile de mamă, până ce Hristos va prinde chip în voi” (Galateni 4,19). Deci, cum spune Clement Alexandrinul: „Dumnezeu s-a făcut om, ca de la om să înveți, cum se face omul dumnezeu”. Acesta este omul cel nou, făptura cea nouă, omul născut de sus, omul cu reflexul veșniciei lui Iisus, răsfrânt în afară, în chip simplu, din toată ființa sa. Fiindcă Iisus e Omul Cerului și s-a ȧesut pe Sine în firea omenească, de aceea se impune El tuturor oamenilor și tuturor veacurilor, cu atât mai mult cu cât ar vrea unii să scape de El.

Iisus cere istoriei decizii existențiale.

Dar istoria s-a arătat neputincioasă din primele ei zile. Așa a rămas și mai rămâne. Însă prin faptul că Iisus s-a ȧesut destinului omenesc și prin faptul că omul trebuie să se decidă ce face cu Iisus, se explică de ce istoria omului e așa de zbuciumată și veșnicia lui așa de hărțuită și mușcată de șerpilor îndoielilor și contrazicerilor. Așa se explică de ce „pentru Iisus oamenii s-au iubit și s-au urât, s-au măcelărit și s-au ajutat, au cunoscut extremitățile pasiunii și ale jertfei. De El a atârnat soarta științei, a frumosului, a rațiunii. El este forța interioară pe care veacurile n-au putut-o istovi” (Couchoud). „Amintirea Lui e vie pretutindeni. Pe zidurile bisericilor și în școli, pe vârful clopotnițelor și al munților, pe troițele drumurilor, la căpătâiul paturilor și al mormintelor. Distrugeți frescele bisericilor, luați-i icoanele din altare și de prin case: viața lui Iisus umple muzeele și pinacotecile. Dați foc liturghierelor, ceasloavelor și cărților de rugăciuni: îi veți descoperi numele și cuvintele în toate cărțile literaturilor. Chiar și cei ce-L blestemă nu fac decât să mărturisească, fără voie, prezența Lui” (Papini).

„Răsunetul tuturor oamenilor mari ai lumii, le-a încetat odată cu zilele lor; și cine se mai gândește să moară pentru faima lor postumă. În jurul multora s-a făcut mult mai multă gălăgie ca în jurul lui Iisus; dar, după mii de ani, iată că numai în jurul lui Iisus își pun oamenii și astăzi problema pe viață și pe moarte, ca în primele zile.

Numai Cineva, mai viu ca oamenii, și care e, cu adevărat, un ideal nemincinos al omului, poate înțeți lupta aceasta permanentă între oameni. Și astăzi, ca în ziua Nașterii Sale, unii-L iubesc și alții-L urăsc. Oamenii sunt antrenați, unii, într-o patimă pentru patimile Lui, iar alții într-o patimă pentru misiunea Lui” (Pr. Prof. D. Stăniloae).

Unii sunt în Destinul lui Iisus, alții fără destin, nici sens.

Deci, dacă întrebarea „Cine este Iisus?” a crescut cu veacurile, și cere fiecărei generații un răspuns decisiv, noi nu putem răspunde decât într-un glas cu Tatăl, într-o vestire cu îngerii, într-o propovăduire cu apostolii, într-o mărturisire cu mucenicii și cu toți sfinții și într-o afirmare cu toată creștinătatea de două milenii:

Acesta este Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii!

Saltul permanent al fiecărui Toma, din îndoiala omenească în certitudinea dumnezeiască. Dacă cineva a ajuns la siguranța aceasta și o poate acoperi cu viața, în acela s-a născut Iisus, naștere care-i deschide zarea veșniciei, încă fiind în veac.

Cu Iisus se naște și explicația omului și explicația lumii.

Prislop. Nașterea Domnului

25 .XII.949 Matei 2,1-12

PRIBEGIA COPILULUI

- 121 -

Crucea lui Iisus începe deodată cu nașterea Sa.

Între ai Săi a venit, dar ai Săi Îl așteptau cu mâna pe sabie.

Toți copiii din Betleem și împrejurimi: 14.000 de prunci până la doi ani, au fost condamnați la moarte. Așa au trebuit să plătească cu viața, cei mai mari nevinovați, copiii, nașterea lui Iisus printre ei. Patrusprezece mii de mucenici.

Crima aceasta, unică în istoria lumii, a fost prevestită cu vreo șase veacuri în urmă: „plângerea și tânguirea din Rama”.

Providența divină însă luase înaintea răutății omenești.

Iosif a fost înștiințat de „Îngerul Domnului” în vis, despre planul ucigaș al lui Irod, motiv pentru care trebuie „să se scoale, să ia Pruncul și pe mama Lui și să fugă în Egipt și să stea acolo până va fi vestit din nou” ce are să facă.

„Îngerul Domnului” era Îngerul Pruncului, Îngerul Omului.

Iisus, întrucât Își ascunsese dumnezeirea, smerindu-se până la a lua marginile omului pământean, avea nevoie de un Înger păzitor.

Îngerul fiind o făptură de gând, și mult mai subțire decât gândul omenesc, în temeiul tocmirii sale și a rosturilor superioare pe care are să le păzească, face deșartă ura ucigașă și planul protivnic.

Dacă în Vechiul Testament vedem intervenția îngerilor, ca păzitori ai vieții omenești, dar numai unde și unde, în Creștinism Îngerii păzitori fac parte din economia mântuirii fiecărui creștin în parte.

Ei sunt păzitorii - în limitele libertății omenești - ai darurilor mântuirii.

Bătrânul Iosif avea acum motive temeinice să creadă prevestirii îngerești. Drept aceea, în aceeași noapte pregătește caravana pribegiei Fugarului Iisus. Aurul Magilor era foarte bine venit.

Călătorie foarte lungă, prin deșerturi, printre fiare și tâlhari, în țară necunoscută: fugă, nu călătorie, răspundere de soarta mântuirii omului: n-o puteau face decât primii mari credincioși ai Copilului, sfânta Sa Mama și dreptul Iosif.

Copilul fugar! Dar dus în brațe!

*

Astăzi Irod s-a multiplicat: nu mai e familie în care Irod să nu-și ucidă copiii. Doar puțini copii fugari mai scapă cu viață!

*

Irod, „stârpitura deșertului” - căci nu era iudeu Idumeul - își omoară prima nevastă și toți copiii cu ea, de teamă ca aceștia să nu-i ia tronul. Era deci un criminal care își temea

domnia până și de propriii lui copii. A doua nevastă și cei trei copii cu ea, s-a întâmplat să scape.

Irod însă n-a scăpat de blestemele mamelor celor 14.000 de copii omorâți. Și blestemele motivate se prind. Astfel despre Irod se știe că la trei ani după Nașterea lui Iisus, a murit putrezit de viu, ros de boli rușinoase și împrăștiind o putoare pe care nimeni n-o putea suferi. A încercat să se și sinucidă, dar trebuia să fie osânda lui model pentru toată omenirea de pedeapsă dumnezeiască, pentru așa mari fărădelegi.

Arhelau, urmașul său în partea Iudeii, e reclamat de iudei romanilor, care, la anul șase după Hristos îl exilează în Galia și țara i-o anexează Siriei. În timpul domniei lui Arhelau fugarii se întorc, după vestire îngerească, însă nu în Iudeia, ci în Nazaretul Galileii.

Evangelistul Matei care scrie Evanghelia sa pentru iudei, nu scapă nici un prilej de-a le dovedi că în Iisus se împlinesc toate proorociile, până și cele de amănunte. E impresionant câtă Scriptură știa vameșul acesta. Astfel nu e trecută cu vederea proorocia Ieremieii despre plângerea și tânguirea din Rama, nu e scăpată din vedere chemarea Fugarului din Egipt și nici așezarea sfintei Familii în Nazaret.

Grija evangelistului de-a dovedi Providența, adică purtarea de grijă a lui Dumnezeu de om, asistența Lui la micile și marile noastre decizii spre El, ne încurajează să călătorim și noi amărâta noastră viață de fugari, sub călăuza unui Înger.

Călăuza idealului, pentru care și Iisus a fost fugar.

Prislop. Nașterea Domnului II
26.XII.949 Matei 2,13-23

ȘTEFAN, MUCENICUL EVIDENȚEI

- 122 -

Primul mucenic al Creștinismului!

Faptul că Biserica îi prăznuiește pomenirea la Crăciun și nu la Paști, cum ni s-ar părea mai firesc, după ordinea în care s-au întâmplat lucrurile, ne face să ne gândim și la alte semnificații:

1. La concepția Bisericii despre mucenie, 2. la nașterea mărturisitorilor în Împărăția evidenței divine, 3. la noul curaj al urmăririi și asemănării cu Iisus. De fapt toate acestea sunt cam unul și același lucru.

Precum Iisus a lăsat slava Sa de Împărat al Cerurilor și s-a născut prunc sărac între fiii oamenilor, așa mărturisitorii mucenici lasă sărăcia și neputința vieții pământești ca să se nască în strălucirea cerească a Vieții veșnice.

Biserica a considerat mucenia un har excepțional: botezul sângelui, o consacrare a sfînteniei. Biserica veche n-a îndemnat niciodată creștinii să se expună prigoanelor în vederea muceniei, dar, pe de altă parte, a stat mult în cumpănă dacă mai e cazul să primească iarăși în sânul comunității creștine, pe cei ce se lepădau de Hristos, de frica muncilor, sau să nu-i mai primească. La mărturisirea lui Iisus și a Împărăției Sale nu se poate decide un necredincios, decât numai dacă se întâmplă și cu el o convertire: de la evidența și suficiența lumii acesteia, la evidența prezentei divine. Iar pe Dumnezeu nu-L poți avea evident decât prin Iisus Hristos și prin Duhul Sfânt.

De când Iisus S-a născut în firea omenească - și această naștere se repetă în fiecare creștin, și de când Duhul Sfânt desăvârșește nașterea lui Iisus, Omul Cerului, în noi, oamenii pământului, de atunci putem avea această evidență interioară despre Dumnezeu, care ne dezleagă de lumea aceasta și de frica cu care vrea ea să ne țină în lanțuri.

„Ștefan, fiind plin de Duhul Sfânt, căutând la Cer a văzut Slava lui Dumnezeu și pe

Iisus stând de-a dreapta lui Dumnezeu. Atunci a zis: Iată văd Cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu” (Faptele Apostolilor 7,56).

Reținem de aci că Ștefan prin Duhul Sfânt a văzut pe Dumnezeu și Cerurile deschise. Deci așa e posibilă vederea sau contemplația lui Dumnezeu. Rațiunea, neluminată de Duhul Sfânt, numai prin bunăvoință Îl semuiește ca existent, ca într-o noapte fără lumină.

Ștefan le-a ținut judecătorilor săi o foarte lungă cuvântare, începând de la Avraam, care se transforma într-o acuzare, pe care sinedriul o asculta „scrâșnind din dinți”. Și, deși toată vremea „toți cei ce ședeau în sinedriu vedeau fața lui luminoasă ca fața unui înger” (Faptele Apostolilor 6, 15), totuși, când l-au auzit mărturisind „că vede Cerurile deschise și pe Fiul Omului stând de-a dreapta lui Dumnezeu”, „a strigat sinedriul, și-au astupat urechile și au năvălit asupra lui toți deodată; și după ce l-au scos afară din cetate, au început a-l împroșca cu pietre” (Faptele Apostolilor 7,56-58).

Ce i-a înfuriat de și-au ieșit din fire toți bătrânii sinedriului, de și-au făcut ei lege să omoare pe Ștefan?

Singură mărturisirea Sfintei Treimi și fața lui de înger.

El vorbea din certitudinea interioară a prezenței divine.

Iisus prevestise până la ce măsură se țese Sfânta Treime cu omul duhovnicesc: „Dacă mă iubește cineva, păzi-va cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi pe el și vom veni la el și la el ne vom face locuință” (Ioan 14,23), și cuvântul „Tatăl vostru, cel din Ceruri, da-va Duhul Sfânt celor ce-L cer” (Luca 11,13).

Un locuit de Dumnezeu e strămutat în alte evidențe ale existenței.

Prezența lui provoacă lumea și o antrenează într-un conflict de limită. Lumea nu mai are ce-i face decât să-l omoare mărturisitorii, amăgindu-se că prin aceasta a scăpat de realitatea ce-i contrazicea și muștra cu liniștea.

Dar sfântul mucenic Ștefan ne mai învață ceva: Ultimele lui cuvinte sunt aceleași ca ale lui Iisus pe cruce. Iată o urmare până la deplina asemănare. În vreme ce sinedriul și cu o gloată la întâmplare îl omorau cu pietre, el se ruga: „Doamne Iisuse, primește duhul meu!” Iar pentru ucigașii săi „a îngenuncheat și a strigat cu glas mare: „Doamne nu le ține în seamă păcatul acesta!” (Faptele Apostolilor 7,60)

Aceasta era de fapt o desăvârșire: a scuza înaintea lui Dumnezeu crima ce o făcea o gloată înfuriată. Aceasta n-o poate face decât puțini dintre fiii oamenilor: acei în care iubirea de oameni e mai tare ca moartea, pe care o primesc de la ei.

Iisus a făcut primul dovada atotputerniciei iubirii asupra morții, iar acum o face primul dintre ucenicii-oameni, sfântul mucenic, arhidiaconul Ștefan.

Prislop. Nașterea Domnului III
27.XII.949 Luca 21,12-19

CREDINȚA ORBILOR

- 123 -

Condamnat la întunec pe viață! Asta e viața orbilor.

Când a înțeles orbul din Ierihon că trece Iisus pe acolo își striga nădejdea: „Iisuse, Fiul lui David, miluiește-mă!” Oamenii cei ce mergeau înaintea lui Iisus „îl certau să tacă”.

E greu de priceput cum se poate ca mergând cu Iisus, să cerți totuși un orb! Dar multe nepricepute face priceputul de om. Orbul însă mai tare striga pe Iisus. Iar Iisus a poruncit să-l aducă la Sine și l-a întrebat: „Ce voiești să-ți fac?” Iar orbul a răspuns simplu: „Doamne, să văd!”

Întrebarea lui Iisus nu-i fără rost. Deși era de la sine înțeles ce dorește un orb, dar Iisus aducea pe toți oamenii care-L rugau ceva, să-și precizeze dorința, să-și concentreze sufletul asupra lucrului pe care-l cer de la Iisus. Această precizare, această centrare sufletească, e tocmai factorul credință pe care-l trezea Iisus și mai viu în cei ce-I cereau ajutorul. Dovadă că e așa, sunt cuvintele simple din răspunsul lui Iisus: „Vezi!” „Credința ta te-a mântuit.” Și îndată a văzut orbul și a urmat pe Iisus, slăvind pe Dumnezeu. Și a făcut așa și tot poporul.

Oare de ce suntem mai credincioși lui Dumnezeu numai când pățim câte una? De ce numai atunci ne rugăm mai din adâncul ființei? Grea e orbia orbilor, dar nu-s ușoare deloc nici celelalte orbii, care ne țin legați pe fundul mării necunoștinței. Ca să ne împăcăm prestigiul rănit îi zicem „marea misterului”, „marele mister” al existenței, „ignoramus et ignorabimus”. Dar care din orbii aceștia ai rațiunii a rupt-o cu colegii lui, oamenii, și să cheme „misterul” pe numele lui adevărat: Dumnezeu, și de la El să ceară lumina rațiunii?

Nu vedem până nu cerem lui Dumnezeu să vedem. Am pierdut simplitatea copiilor, deși mulți înțelepți mărturisesc că au înțeles mai adânc lucrurile, când s-au constituit copii.

Dar când vedem, ne luăm după Iisus (dacă mai întâi am strigat după El și am înfruntat opreliștile oamenilor). Când ni s-au deschis, în sfârșit ochii, ne facem ucenicii Luminii.

Iisus a aprins și luminile stinse ale cunoașterii.

Prilop. Dumineca XXXI
28.XII.949 Luca 18,35-43

UN GRĂUNTE DE CREDINȚĂ

- 124 -

Religia se întemeiază pe grăuntele de credință. Credința e factorul sau datul pe care am clădit sau nu mântuirea. Cu credință cât un grăunte de muștar se dau ca posibile fapte mai presus de obișnuit. Dar de vreme ce faptele acestea nu se văd, se poate deduce slaba noastră religie, căci „religie” înseamnă legătura omului cu Dumnezeu.

Noi, necredincioșii, așteptăm să avem o religie rațională, așteptăm să-L cunoaștem cu măsurile noastre, ca apoi să-i acordăm creditul sau credința. Rațiunea - s-a văzut - nu poate conferi omului certitudinea aceasta, deși la obârșiile încercărilor ei, tot o credință o determină. De aceea scade credința.

Iisus, răspunzând odată ucenicilor Săi, care-I „cereau mai multă credință”, le-a spus: să înceapă prin a crede că o au și vor sfârși prin a o avea de fapt. Atunci și lemnele „v-ar asculta”. E drept că nu e în natura omului - așa cum a mai rămas - ca să mute munții numai cu cuvântul (îi mută uneori cu munca), dar extraordinarul e cu puțință lui Dumnezeu. „Aveți credință în Dumnezeu! că oricine nu se va îndoi în inima sa, ci va crede că ce va zice se va face, fi-va orice lucru va zice. De aceea, zic vouă: orice cereți, rugându-vă, să credeți că le-ați și luat, și le veți avea” (Marcu 11,21-24).

Aceasta e credința cât un grăunte de muștar. Aceasta ne-ar da să bănuim că, la temperaturile la care se alege aurul ființei noastre de zgura acestei ființe, în firea noastră apare modul divin de a fi, de a voi și de a gândi. Se știe că gândirea lui Dumnezeu și voința Lui e creatoare a realității. Credinciosul în Dumnezeu depășește limitele omului de rând, care e creator numai în ordinea conceptelor și a fanteziei, și intervine, ca Dumnezeu, în ordinea realului.

Grăuntele de credință e de fapt grăuntele de comuniune în care suntem cu Dumnezeu. E același grăunte numit pe alocuri de Iisus: comoară îngropată în țarină, mărgăritar de

mult preț, sămânța căzută în pământ bun, aluatul care dospește toată frământătura, Împărăția Cerurilor ascunsă înlăuntrul nostru, etc. Cu un cuvânt, e locuire mai presus de cuvânt a lui Dumnezeu în firea omenească. Această locuire în om a Sfintei Treimi, într-o nevăzută Chenoză, e vădită de semnele inevitabile ale botezului și ale credinței: „(...)Propoveduiți Evanghelia la toată făptura. Cine va crede și se va boteza se va mântui; cine nu va crede, se va osândi. Iar celor ce vor crede, le vor urma aceste semne: în numele Meu demoni vor scoate, în limbi nouă vor grăi, șerpi vor lua în mână, și chiar ceva dătător de moarte de vor bea, nu-i va vătăma; peste cei bolnavi mâinile-și vor pune și se vor face sănătoși” (Marcu 16,15-18).

Prin urmare, o credință în numele Evangheliei propoveduite, în numele Botezului primit, credință din credință, credință din Duhul Sfânt, credință din Iisus, credință în Dumnezeu!

Credința la măsura de fapte nu crește decât din fapte la măsura credinței. Dumnezeu nu ne cere minuni. Acelea le face El. Dumnezeu ne cere viața și conducerea ei potrivit Evangheliei. Aceasta-i minunea care se cere de la noi. Celelalte le face El.

Deci, dacă e așa, de ce așa de puțină credință se vede pe pământ?

- Mai întâi nu știm sigur dacă e chiar puțină. Provocările o vor arăta-o. Din înmulțirea necredinței se poate deduce provocarea credinței.

O explicație ar fi că puține vieți i se predau lui Dumnezeu; puțini oameni îi acordă lui Iisus stăpânirea absolută peste viața lor, și nu opriți de frica opreliștilor, ci opriți de înșelăciunea amăgitoare a iubirii de sine, care crește ca o pălămidă în aria vieții.

Credința e un risc „împotriva” rațiunii, „împotriva” vieții, „împotriva” limitelor omenești. Câteodată și împotriva „normalului”. De aceea sfinții se și fereau de a face minuni, deși în multe cazuri erau doar dovada iubirii de oameni și alinarea suferinței omenești. Suferința, până la un loc, e normală naturii omenești. E un factor de purificare.

Dar, ca unii ce trăiau în credință (nu numai vorbeau despre credință - ca noi), sfinții, ne-au dezvelit taina grăuntelui de muștar:

Cât ascuți tu de Dumnezeu, atâta ascultă și Dumnezeu de tine.

De cine ascultă de Dumnezeu, ascultă și munții și fiarele și ascultă și toată natura.

[Prislop, 29.XII.949 Marți XXXII, Marcu 11,11-23]

CA DE LA SINE ÎNȚELES

- 125 -

Așa vrea Iisus să ne însușim împlinirea poruncilor.

Precum nu mulțumești slujitorului tău fiindcă te servește, iar acela n-are nici un motiv să se supere, tot așa și noi, față de Dumnezeu, nu vom putea avea pretenția ca Dumnezeu să ne mulțumească pentru că I-am împlinit poruncile. E drept că El nu lasă nerăsplătit nici măcar un pahar de apă, dat cu dragoste vreunui însetat, în numele Lui, decum lucruri mai de seamă.

Iisus nu admite nici lauda de la alții, nici lauda de sine. A fost laudat și Iisus de câteva ori, dar de fiecare dată a ferit laudele de la Sine. Iisus însă s-a bucurat de unii oameni.

Recunoștința era cea mai bună încurajare, și Iisus o avea, deși în folosul omului era întoarsă.

Lauda de sine și lauda de la alții e slavă deșartă și ia faptei meritul de-a mai fi răsplătită de Dumnezeu. Iubitorii de slavă deșartă își iau plata de la oameni, aici. Cei ce vor lua plata de la Dumnezeu, lucrează pentru oameni ca pentru Dumnezeu, iar de la ei nu le trebuie plată deșartă, sau dacă aceia totuși le-o dau, ei o întorc lui Dumnezeu.

Iisus vrea ca fapta bună să izvorască natural dintr-o natură bună, într-un chip

dezinteresat, cum crește bobul de grâu și cum izvorăște apa din stânci, fără să se preocupe de bunătatea lor. Fapta bună e bună numai dacă e acoperită de smerenie. (Nu de fățarnicia smereniei sau de interes acoperit.) Smerenia e ca dragostea: nu caută ale sale.

„Vreau ca omul să fie bun, chiar dacă n-ar fi Rai sau Iad”.

Cuvântul acesta a fost interzis pe vremuri (Charron, 1541-1603), din cauza spiritului sceptic care domnea în filosofia timpului, dar adevărul lui rămâne: voința unei naturi bune, care să facă binele ca pe-un lucru de la sine înțeles.

O natură bună (îmbunătățită) își simplifică de la sine principiile și îngrădirile. Omul s-ar apropia de natura originară, a cărei icoană printre noi, numai copiii o mai au.

Prislop, Sâmbătă XXXII
30.XII.949 Luca 17,3-10.

IISUS? - NECUNOSCUȚ...

- 126 -

Iisus a dat și porunca aceasta: să fie necunoscut.

Tămăduia pe toți bolnavii gloatelor care-L urmau și le poruncea să nu spună nimănui nimic. Evanghelistul Matei motivează porunca aceasta cu locul din Isaia proorocul, care-L descrie pe Iisus ca pe unul ce nu se sfădește cu oamenii, nu strigă pe ulițe, nu frânge slăbiciunea omenească, nu stinge nădejtile slabe, până când va aduce izbânda dreptății.

Dar și altfel Iisus nu iubea propaganda de vorbe, alarmele și zvonurile de tot felul și toate răstălmăcirile, inevitabile oamenilor.

Totuși oamenii cărora le făcea Iisus bine, chiar dacă tăceau ei - ceea ce e cu neputință de crezut, nu tăceau cei ce-i cunoșteau.

În poporul de rând a fost cunoscut Iisus și atunci, și tot aici rămâne cunoscut și iubit mai mult, până când va mai fi credință pe pământ.

Cărturarii și fariseii vremii Sale erau cei mai nedumeriți oameni asupra lui Iisus. Porunca de a nu fi făcut cunoscut, parcă le-a dat-o tuturor cărturarilor lumii.

Iată, în sfârșit o poruncă a lui Iisus pe care o țin și ei.

Care să fie cauza pentru care Iisus e totuși atât de necunoscut? (Nu știe nici poporul de rând mai nimic despre Iisus, dar Îl iubește.)

Cărturarii nu-L cunosc și Îl urăsc. De ce?

Fiindcă viața lor e în contradicție cu Viața lui Iisus. „Faptele lor nu-i lasă să creadă în Dumnezeu” (Oseia 5,4). „Înțelepciunea nu pătrunde în sufletul viclean și nu sălășluiește în trupul supus păcatului. Duhul cel Sfânt, povățuitorul oamenilor, fuge de vicleșug, se depărtează de mințile nepricepute și se dă la o parte când se apropie fărădelegea” (Înțelepciunea lui Solomon 1,4-5).

Trufia științei, autonomia rațiunii, magia necredinței, astea sunt temeiurile pe care stau cărturarii vremurilor și cu ele-L cenzurează pe Iisus.

Acestora, Iisus nu le va fi cunoscut niciodată.

De aceea Iisus a fericit pe cei simpli.

Prislop, Sâmbătă după Nașterea Domnului
31.XII.949 Matei 12,15-21.

EVANGHELIA SAMARINENCII

- 127 -

Sau o călătorie misionară a lui Iisus.

O călătorie care iarăși i-a supărat pe iudei, fiindcă Iisus n-a respectat prejudecățile lor, de a nu trece prin Samaria. Iudeii predaniilor omenеști, când aveau vreo cale din Iudeia în Galileia, ocoleau Samaria, ca să nu se spurce.

Iisus, Samarineanul milostiv, a făcut această călătorie interzisă. Mai mult: intrând pe teritoriul samarinenilor, s-a oprit la Sichar, la fântâna lui Iacov, și a stat de vorbă cu o femeie, și încă cu o femeie stricată. Ba i-a mai cerut și apă să bea. Închipuți-vă ce-ar mai fi tremurat de ciudă cărturarii și fariseii, văzând că Iisus le calcă dispozițiile în picioare - prejudecăți care-i țineau într-o nemaiîntâlnită complicitate. Nici ucenicii, pe care-i trimisese în Sichar să cumpere pâine, nu erau tocmai dumeriți, văzând că Învățătorul lor „stă de vorbă cu o femeie”.

Inventarul smintelelor omenеști să-l terminăm aci. Aceasta e umbra, care va pune în valoare lumina. Omul cu umbra, Iisus cu lumina.

Iată acum lumina Samarineanului misionar.

Întâi, Iisus n-a ținut seamă de prejudecățile, de îngustimile sau de tâmpeniile care căscau prăpăstii între oameni, sau ridicau ziduri absurde. Iisus a trecut, simplu, peste unele ca acelea, cum ar trece și acum. Iisus n-a prea ales mediul, n-a așteptat prea mari înzestrați la minte, nu s-a ferit de categorii morale dubioase, fiindcă Iisus credea în om. Iar ca să găsească omul (omul de omenie ascuns și-ntr-un ticălos), omul cu care vorbește Dumnezeu, ne dăm seama că pentru Iisus era lucrul cel mai ușor. O dovadă despre cât crede Dumnezeu în om ne stă Samarineanca, o femeie încărcată de păcate. Și cu aceasta a vorbit Dumnezeu. Femeii acesteia, ostracizata societății, Iisus îi încredințează revelații. Nu era capabilă prin fire și purtare de revelații, dar Iisus a trecut-o și peste neajunsurile firii sale, descoperindu-i că o cunoaște, că-i știe păcatele, ca oarecând descoperind lui Natanael taina copilăriei sale, pe când îl ascundea smochinul (Ioan 1,48).

- Văd că ești Prooroc, văzător de Dumnezeu, deci spune-mi unde-i Dumnezeu, ca să I ne închinăm Lui: în muntele acesta, sau numai în Ierusalim?

Așa pedagogie are Dumnezeu: îți dă o dovadă că te cunoaște, și încă mai bine de cum te cunoști tu însuși, ca să te salte într-o treaptă sufletească capabilă de revelație, stare extatică - totuși în stare de conștiință, în care cunoști și tu pe Dumnezeu.

Așa a făcut Samarineanca cunoștință cu Dumnezeu. Bucuria aceasta excepțională a făcut-o să-și uite de păcate, să uite de apa despre care nu pricepea nimic, să uite că trebuie să se întoarcă în cetate. Într-o așa stare de bucurie țâșnesc în sufletul omenesc întrebările ultime, întrebările veșniciei, căci veșnicia ai dori-o fericirii tale, când te întâlnești cu Dumnezeu. Și aude Samarineanca Adevărul grăindu-i: „Femeie, acum a venit ceasul când adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și în adevăr; căci Duh este Dumnezeu, și cine se închină Lui, în duh și în adevăr I se cade să se închine” (Ioan 4,23-24).

Primind Samarineanca o revelație, care l-ar fi uimit și pe Platon, în făptura ei se stărnesc toate nădejdlile lui Israel, și-I spune lui Iisus Credința sa în venirea lui Mesia „care ne va spune nouă toate”. Iisus îi înlătură și acest de pe urmă vâl de pe suflet, spunându-i deschis: „Eu sunt Acela” (Ioan 4,26).

La așa măsură nu s-a descoperit Iisus pe Sine decât numai în încă două împrejurări: unui orb din naștere care, după tămăduire s-a transformat în misionar al lui Iisus, făcând de rușine pe fariseii templului (Ioan 9) și pentru fapta aceasta a lui, Iisus i s-a descoperit cu proprie grăire: Fiul lui Dumnezeu. Iar a doua descoperire a Sa, pe față, a fost înainte de patimi, când a întărit pe ucenici zicând: „Să știți: Eu sunt Acela de care au grăit

proorociei!”

Bucuria aceasta a descoperirii, pe care ți-o face Dumnezeu, nu te lasă unde te-a găsit: te strămută într-un misionar. Lași toate ale tale, ca Petru: corabia, peștii și nevasta și casa; așa a lăsat și Samarineanca găleata la fântână, fără să bage de seamă că lasă și pe Iisus, dar pe care-L ducea acum în inima ei: făclie de lumină în cetatea Samariei. La așa transformare sufletească s-a trezit Samaria. Iisus se bucura cu Duhul pentru trezirea din Samaria.

Tocmai ajung și ucenicii cu pâinea. Dar Iisus le spune că alta-i mâncarea care-L astâmpără Lui foamea: bucuria misiunii reușite, bucuria ascultării de Tatăl, a împlinirii rostului cu care venise tăvălug peste prejudecățile și gardurile omenești, acestea erau pentru Iisus, o adevărată odihnă, care stingea cu adevărat tânguirea neputinței, numită foamă. Când te sature sufletește capătă și trupul puteri de supraviețuire. Și aceasta ne învață Iisus.

Dacă Samarineanca a avut o bucurie care a săltat-o până la întrebările veșniciei, bucuria nu L-a lăsat nici pe Iisus cu gândul numai în ziua aceea cu soarele în creștetul nămiezii. Deci Iisus vorbind cu ucenicii, care umanizaseră pe Iisus după ei, le lărgeste și lor gândul până la Secerișul lumii.

Dar iată că vine o delegație: mulți samarineni, care invită pe Iisus să rămână cu ei. Și a rămas Iisus cu samarineni două zile (Ioan 4,40).

Poate că, impresionat de sufletul samarinenilor, pe care ocolindu-i iudeii nu l-au putut strica, Iisus să-și fi însușit numele sub care s-a ascuns în parabola Samarineanului milostiv.

București, Dumineca Samarinencii
22.V.949 Ioan 4,5-42

UN DESTIN ÎNȚELES

- 128 -

Pribegim mulți ani în viață până să ne lămurim un rost în lume. Unii pribegesc toată viața fără rost, nici țință.

Alții îl caută toată viața fără să-l găsească, sau fără să știe că l-au găsit.

Înțeleg prin destin rosturile pe care le-a ascuns Dumnezeu în viața fiecărui om și pe care omul trebuie să le desfășoare la rândul-i între oameni. În fiecare ins e sădită o intenție a lui Dumnezeu care, prin om, trebuie să devină o creație. Sunt și destine colective. Încă din Vechiul Testament ni se atrage aminte: „Fiți luători aminte la menirea voastră!” (Agheu 1,5,7).

În creștinism omul e ridicat până la cinstea de colaborator al lui Dumnezeu; iar această colaborare e destin. Talanții - talentele - sunt înzestrările acestei colaborări ale lui Dumnezeu cu omul. Lucrând în sensul înzestrărilor, lucrezi în sensul destinului.

Omul e neliniștit câtă vreme nu știe ce vrea Dumnezeu cu el, ce vrea Dumnezeu de la el. Viața nu e un scop în sine, e numai mijloc, e numai cadrul unui destin, sau e în cadrul unui destin.

Mulți se tem de cuvântul destin, ca nu cumva să însemneze pre-destin, prin urmare să se trezească într-o doctrină fără libertatea voinței, deci fără conceptul specific creștin al responsabilității ultime.

Cum să nu răspunzi de ce ți-a dat Dumnezeu?

Și cum să nu răspunzi, dacă n-ai făcut ce ți s-a dat să faci?

Lucrătorii viei, angajați de Dumnezeu iconomi ai creației Sale, nu aveau să răspundă pentru că și-au interpretat arbitrar destinul? Mazoreții din Ierusalim, care aveau această

istorie unică în lume, istorie mai mult a viitorului decât a trecutului - Scriptura, nu sunt cu atât mai răspunzători, cu cât n-au înțeles destinul ascuns de Dumnezeu în neamul lor, în sensul lui Dumnezeu, ci în sensul unei împărății pământești?

Marea răspundere a lui Israel a rămas tocmai vinovăția că nu s-a integrat în viitorul pe care i-l destinase Dumnezeu în Scripturi.

Dar iată că vine Cineva, de Praznicul Paștilor, în Ierusalim, un copilaș de 12 ani, „plăcut la chip, cu ochi frumoși și păr bălai” ca odinioară strămoșul Său David (I Regi 16,20), care-și înțelese destinul și s-a integrat în el, vrând încă de mic, să-și aducă și rabinii Templului la reala interpretare a destinului lui Israel. Lucrurile s-au petrecut astfel:

Toți capii de familie din Israel erau îndatorați, prin Lege, să vie la Ierusalim de trei ori pe an. Printre aceste trei zile era și Praznicul Paștilor. Paștile iudeilor însemnau ieșirea din robia egipteană, dar mai însemnau și ultima zi a robiei, când așteptau îmbrăcați de plecare porunca lui Faraon de punere în libertate. Mai era menținut în Praznicul Paștilor și Jertfa pe altarul Templului a mielului pascal, sângele căruia era semn pe ușa fiecărui israelitean: apărare de îngerul morții, care pedepsea Egiptul.

Când a văzut copilașul Iisus jertfa și arderea mielului atunci, Cel ce era personificarea iubirii, s-a identificat durerii mielului și deodată I s-a deschis taina ce o preînchipuia această jertfă.

Această puternică impresie a jertfei unui miel nevinovat a organizat deodată, într-o lumină nouă, de viitor, întrebările ce avea să le pună rabinilor, de îndată ce-i va putea prinde la vorbă.

De aceea, după praznic, Iisus nici gând n-avea să se întoarcă acasă, până nu afla tot ce-L ardea pe El.

Cum Iisus avea 12 ani - vârsta de trecere dintre copii între tineri și vârsta de admitere în școala rabinică a Templului, printre tinerii care ședea la picioarele bătrânilor era și Iisus.

Într-o aripă a Templului, preoții și rabinii țineau cursuri de îndrumare în Scripturi, prin întrebări și răspunsuri, în felul cum erau de demult școlile profeților.

Iisus era printre mazoreții Templului, întrebându-i și răspunzându-le din Scripturi, despre venirea lui Mesia. Bătrânii ascultau copilul și se minunau de înțelepciunea Lui. Ei nu-și puteau da seama că ei vorbesc cu un copil care și-a înțeles destinul - misiunea pe care o avea în lume: de-a înlocui cu Sine mielul de jertfă. Cu umilință de copil, Iisus repeta texte din Profeți, arătând înțelesuri mai adânci, pe care mazoreții le scăpaseră din vedere. Bătrânii tâlcuiau numai locurile care dezveleau slava Împărăției mesianice. Copilașul îi întreba mai ales despre locurile din Isaia care priveau suferințele lui Mesia și din Psalmi despre jertfa Mielului lui Dumnezeu. Ce rost au jertfele Templului decât că sunt o preînchipuire a jertfei Mielului lui Dumnezeu.

Dacă de la această întâlnire a lui Iisus cu mai marii Templului s-ar fi mers înainte, s-ar fi trezit un mare interes pentru religie și, când Iisus ar fi început, la 30 de ani, (vârsta legală a dreptului de a învăța), ar fi găsit căpetenii care să-L primească drept o împlinire a Scripturilor. Bătrânii vedeau în El mari făgăduințe, dar nu le vedeau decât în cercul lor îngust. Copilașul le mișcase inima, cum poate n-o făcuse nici un om până la El. Dumnezeu încercă să le dea Învățătorilor lui Israel o nouă lumină a Scripturilor, folosindu-se de nevinovăția de copil a Fiului Său, singura cale care nu le rănea îngâmfarea lor de rabini în Israel. Ei nu admiteau ca cineva să-i învețe. De aceea Iisus le-a dat impresia că ei sunt învățătorii, iar El școlarul. Era singura cale atunci, de-a le arăta că profețiile mesianice mai au și un alt înțeles. Dar trufia lor nu le îngăduia să recunoască și altă interpretare a Scripturilor decât aceea care le gădila pofta lor de dominație. Dacă L-ar fi ascultat, tâlcuirea locurilor mesianice, ar fi suferit o radicală

reformă, în sensul vederilor dumnezeiescului Copil.

*

Dar trecuseră fără veste patru zile pentru Iisus, dar nu și pentru Iosif și Maria, care-L căutaseră deznădăjduiți. Când Îl găsiră între bătrâni, Mama Îi face o duioasă dojană: „Ce ne-ai făcut? Tatăl Tău și cu mine Te căutam!” La aceste cuvinte ale Mamei, Copilașul le răspunde într-un grai neînțeles: „Nu știați că în Casa Tatălui Meu Mi se cade să fiu?” Ce le răspundea, cu alte cuvinte? Că El nu e fiul lui Iosif, ci Fiul lui Dumnezeu.

Iisus aflase cine era El și ce avea de făcut în lume.

Iată un destin înțeles la 12 ani.

Întâlnirea cu jertfa Templului și cu rabinii, i-a fost lui Iisus revelatoare a destinului. Deși aceia ar fi trebuit să recunoască Copilul - și după Scripturi destinul - iată că Iisus și-L cunoaște împotriva lor, fiindcă cunoașterea lor era orbită de prejudecăți politice și nu era orientată spre năzuințele desăvârșirii.

*

Dreptul Simeon Îl cunoscuse pe Copil acum 12 ani, în același Templu, dar urmașii dreptului nu mai aveau viața lui ca să-L cunoască și el.

*

A crește din copilărie, ars de-o rază a destinului, înseamnă să te pregătești pentru o operă mare și severă; iar pentru cucerirea locului ei în istoria oamenilor, înseamnă să te aștepți la cele mai crâncene împotriviri. Oamenii însă nu știau cu ce răbdare și îndârjire lăuntrică a înzestrat Providența Copilașul acesta, căruia i-a încredințat marea misiune a mântuirii omului. De atunci nu este între oameni destin mai mare ca al lui Iisus. Iar Iisus și-a asociat la același destin al Său, pe toți ucenicii Săi de peste veacuri.

A fi gura Lui, a fi inima Lui, către orice necăjit al lumii, e a face din viața ta viața lui Iisus, așa cum și Pavel își interpreta destinul: „Mie a vieții este Hristos; iar a muri (pentru Acesta) dobândă”.

De atunci Iisus dă omului destinul și toată energia lui divină.

Iisus e un destin întruchipat. Cine-L ajunge, știe ce are de făcut!

Prislop. Anul nou
1.1.1950 Luca 2,20-21; 40-52

„NU EȘTI DEPARTE DE ÎMPĂRĂȚIE”...

- 129 -

Aceasta e poziția cărturarului care L-a întrebat pe Iisus: „care e cea mai mare poruncă din Lege?” Se vede că avea cărturarul îndoielile lui privitoare la valoarea jertfelor și arderilor de tot, despre care s-a și exprimat că n-au nici un preț.

În fața cărturarului dispăruse și rostul de simbol și rostul de icoană nedesăvârșită a ceea ce avea să vie: adevărat cu rost și cu putere. Simplificase jertfele, ceremoniile, tipicul, formalismul și cine știe până unde ar mai fi mers cu cenzura.

Iisus îi răspunde la întrebare, rezumând Legea în cele două porunci: iubirea de Dumnezeu și cea asemenea acesteia, a iubirii de oameni, pe care Iisus le unifică. Deși Iisus le-a repetat din Lege, cuvânt cu cuvânt, totuși e semnificativă exprimarea acestei porunci: iubirea lui Dumnezeu e poruncă, data de împlinit „din toată inima”, din „tot sufletul”, „din tot cugetul” și „din toată puterea”. O poruncă repartizată și pe facultățile sufletului, dar dată și totalitar sau colectiv sufletului ca întreg. E dată și conștiinței și cunoștinței și sentimentului sau entuziasmului și voinței sau chiar iuțimii.

Căutarea lui Dumnezeu, urmărirea lui Dumnezeu, potrivit cu fiecare facultate în parte și cu toate unificate, e o poruncă inițială sau fundamentală. Poate că tocmai această

căutare a lui Dumnezeu, la tensiuni ultime și totalitare, e ceea ce crește sufletul din împărăția veacului acestuia în Împărăția lui Dumnezeu. Decât că nu-i destul numai să știi aceasta, ci mai trebuie să fii și existențial angajat în această drama a iubirii și cunoștinței.

Cărturarul a „confirmat” răspunsul Mântuitorului, cam din oarecare „superioritate” a omului care-și permite să cântărească până și răspunsurile lui Dumnezeu.

Iisus, văzând că are cumpănă critică și deosebește bine porunca iubirii de practicile jertfelor, i-a zis: „Nu ești departe de Împărăția lui Dumnezeu”...

Enigmatic cuvânt. Poate tocmai de aceea cuprinde o mulțime de răspunsuri.

Între oamenii sortiți potopului și Noe din corabie, nu erau la mijloc decât sute de ani, cât a lucrat Noe corabia, în ochii lor, și grosimea corăbiei. Între cele cinci fecioare înțelepte și cele cinci nebune, diferența era o aprovizionare de ulei. Între cei doi tâlhari de pe cruce, diferența între destinele lor veșnice erau doar câteva cuvinte. Cărturarul avea Împărăția lui Dumnezeu în față și vorbea cu ea, dar n-o vedea de ochi.

Nu era departe de Împărăția lui Dumnezeu, dar nu era în Împărăție. Ce folos că, urmărit de-o fiară, scapi până la ușa unei case de adăpost în pădure, dar n-ai avut grijă să iei cheia de-acasă.

Iar Iisus e nu numai cheia, ci și ușa Împărăției de scăpare.

*

Sunt mulți cărturari „aproape de Împărăția lui Dumnezeu”. Sunt toți cei ce cred în Dumnezeu, dar nu cred în Iisus Hristos. Cărturarii moderni au simplificat tot aparatul religiei, depășind cu totul pe cărturarul antic, care a vorbit cu Iisus. Aceștia au rămas cu un Dumnezeu abstract, care nu le mai cere nimic, nici măcar recunoașterea existenței. Drept aceea se mulțumesc foarte bine cu un Dumnezeu pe care îl deduc ei, creat de ei chiar, un Dumnezeu al lor, fie absolut inaccesibil, fie chiar gelos pe propria Sa creație care, în ordinea existenței are, fie valoarea de postulat (presupunere ce se impune cu necesitate logică), fie valoarea de pură fantezie.

*

Fără Revelația lui Dumnezeu în Iisus Hristos, și fără angajarea în toate consecințele concrete ale acestei Revelații, cărturarii rămân aproape pe dinafară de Împărăția lui Dumnezeu.

Prislop. Miercuri XXXIII
2.I.950 Marcu 12,28-37

BOTEZUL LUI IISUS

- 130 -

Viața publică a lui Iisus e cuprinsă între cele două botezuri: Botezul în Iordan, de la Ioan, și Botezul sfințelor Sale pătimiri, de la iudei.

Alarma pe care o dase Ioan, din pustia Iordanului, străbătuse toată Palestina; și oameni simpli o aduseră și în atelierul de tâmplărie al lui Iosif din Nazaret.

Iisus recunoscuse chemarea. Timpul Lui venise.

Deși era văr bun cu Ioan, nu s-au cunoscut, nu se văzuseră.

Lui Ioan i se descoperise doar atât: că și Mesia va cere botezul său. Deci în zilele acelea a venit Iisus din Nazaretul Galileii la Iordan, amestecându-se în mulțimea care se boteza. Iisus n-avea vreo vinovăție de spus, dar s-a făcut una cu păcătoșii, mergând pe calea pe care ne-o va da de urmat.

Ioan, care auzise tot pomelnicul fărădelegilor, s-a mirat că înaintea lui vine un Om fără prihană, a cărui sfințenie o simțea sufletul și privirea sa aspră.

Deci Ioan Îl oprea pe Iisus, simtindu-se el păcătos și cerându-i botezul. Trebuia însă

împlinită Dreptatea - adică Legea. Căci toată predica lui Ioan, botezul cu care boteza mulțimea, nu aveau alt rost decât, după înseși cuvintele lui Ioan: „...ca (Iisus) să fie arătat lui Israel” (Ioan 1,31). Ioan s-a supus rânduiei dreptății.

Mâna de țărână a zidirii a botezat creștetul Ziditorului făpturii.

Iisus, neavând nimic de mărturisit, se ruga.

În fața Sa se deschidea o eră nouă: era creștină.

Cerurile se deschid. Lumina dumnezeiască se revarsă peste făptură și Fiu; iar deasupra capului lui Iisus, Duhul Sfânt, luând chip de porumbel și învăluindu-I fruntea, simbolizează Domnului Păcii o cunună.

Iar glasul Părintelui Îl mărturisește: „Fiul Său prea iubit”, în care a pus toată iubirea Sa pentru oameni. Aceasta e Teofania creștină (Arătarea lui Dumnezeu în Treime).

Ioan a văzut acestea și a mărturisit că „Acesta este Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. Acesta este Fiul lui Dumnezeu” (Ioan 1,29-34).

Cu această mărturisire, sub autoritate de prooroc, misiunea lui Ioan se încheie: „De acum El trebuie să crească, iar eu să scad!” (Ioan 3,30)

Dacă la botezul lui Ioan, Iisus n-a avut de mărturisit nici un păcat, misiunea Lui avea să-L încarce - pe nedrept - de toate fărădelegile lumii. El, sfințenia întruchipată, avea să se facă pentru noi „păcat”, pe care avea să-l ținuiască pe cruce, spălând omul în al doilea botez al Sfântului Său Sânge. Căci deși era Domn al Păcii, venirea Lui era străfulgerare de sabie a unei alte Împărății decât cea așteptată de Israel. Deși El era temelia întregului ritual ebraic, deși spre El conduceau toate umbrele, simbolurile și jertfele Templului, Iisus va fi „găsit” și „strigat” vrăjmașul și distrugătorul lor, de către victimele „umbrelor”. Deși El dase Legea lui Moise în Sinai, Iisus va fi arătat la tot pasul ca un călcător de Lege. Deși venise ca să strice lucrăturile diavolului, va fi vorbit că lucrează cu mai marele dracilor, că are pe Belzebul.

Nimeni nu L-a înțeles; de aceea toți s-au simțit datori să-I stea împotrivă.

Dar El s-a făcut om, una cu noi: trebuia să ia povara păcatelor și a blestemelor omenești. Cel fără de păcat trebuia să sufere ocara păcatului. Iubitorul de pace, dătătorul păcii trebuia să rabde la un loc cu vrăjmășia; chipul adevărului trebuia să sufere palmele minciunii; floarea neprihanei, gunoiul spurcăciunii.

Pentru Iisus tot păcatul era o tortură.

Pe umerii lui Iisus, care-Și lăsase slava Sa de Dumnezeu, ca să îmbrace slăbiciunea omenească apăsa, ca pe-o temelie, răscumpărarea lumii de sub tirania păcatului. De brațul Lui atârna mântuirea omului, iar cealaltă mână o întindea să prindă atotputernica iubire a lui Dumnezeu.

Acestea se topeau în rugăciunea lui Iisus pentru oameni, în apele înfiorate ale Iordanului. „El a luat asupra-Și durerile noastre și cu suferințele noastre S-a împovărat” (Isaia 53,4).

Confirmarea glasului lui Dumnezeu L-a întărit pe Iisus pentru destinul Său în lume, care avea să fie apoi întărit cu al doilea botez, pe cruce. Cu aceasta Iisus a fost încărcat de Dumnezeu cu „fărădelegile noastre ale tuturor” (Isaia 53,6). Iisus mărturisea acum toate păcatele omului.

Și iarăși S-a rugat Iisus de iertare, pentru om - ucigașul lui Dumnezeu.

Prislop, Botezul Domnului
12.I.1950 Matei 3,13-17

IOAN, CAPĂTUL PROOROCILOR

- 131 -

Ioan era ultima solie pe care a trimis-o Dumnezeu lui Israel.

El avea misiunea să arate pe Mesia - Iisus - și să-I netezească înainte calea, spre inima lui Israel.

Cum Ioan era „în duhul și puterea lui Ilie” - cel mai mândru prooroc - se înțelege dintr-odată și asprimea lui sălbatică asupra păcatelor.

„Dumnezeu nu trimite soli pentru a linguși pe păcătoși, soli de pace, ca să legene pe oamenii răi într-o siguranță de pace cu Dumnezeu. El pune poveri grele pe conștiința făcătorului de rele și-i străpunge sufletul cu săgețile remușcărilor. Trimișii lui Dumnezeu aduc la cunoștința păcătoșilor judecățile Lui îngrozitoare, ca să adâncească simțul stării lor nevoiaș, ca să le scoată din adâncul inimii strigătul: «Ce să facem ca să ne mântuim?» Atunci, mâna care ți-a umilit fruntea până în țărână, ridică pe cel pocăit; glasul care a mustrat păcatul și a făcut de rușine îngâmfarea și ambiția, întreabă cu cea mai duioasă iubire: «Ce dorești să fac pentru tine?».

Ura împotriva Romei mocnea la culme.

În pustia Iordanului, Ioan striga răspicat și plin de nădejde: „Pocăiți-vă căci s-a apropiat Împărăția Cerurilor!” „S-a apropiat” până aci proorocii o prevesteau ca pe-un fapt al viitorului îndepărtat; acum Împărăția mesianică era înaintea porților.

Ioan denunța corupția națională de la talpă până la coroană.

Înștiințările solemne de la Dumnezeu i-au alarmat pe toți.

Mulțimile veneau să-și mărturisească păcatele și să se boteze de la Ioan. Printre gloate se strecurau și mulți cărturari și farisei, care nu voiau să piardă prilejul de-a se arăta, tot ei, în fața mulțimilor, ca oamenii cei mai sfinți. Tainele lor vinovate nu rămâneau ascunse de ochii lui Ioan. Duhul lui Dumnezeu îi descoperea proorocului că aceștia-s oportuniști. Făceau pe prietenii, ca să-și asigure demnități când va veni Mesia.

„Pui de vipere!” „Ce credeți, că scăpați de urgia viitoare?” N-aveți scăpare fără roade de pocăință! Avraam nu vă va putea scăpa, fiindcă faptele voastre nu sunt faptele lui Avraam. Acum securea stă la rădăcina pomilor netrebnici și focul așteaptă alături. Valoarea unui pom o hotărăsc roadele, nu numele ce-l poartă. Mărturisirea credinței fără îndreptarea vieții, n-are nici o valoare. Pentru păcat, Dumnezeu este foc. Deci, sau te desfaci de păcat sau vei fi ars cu păcat cu tot. Și cum era multă viță sălbatecă, mulți pomi pădureți și foarte multă pleavă în Israel, mulți începeau să simtă focul lui Dumnezeu arzându-i. Într-unii se aprindea focul pocăinței; într-alții focul mâniei și al fărâdelegii. Irod, ars de mustrarea proorocului, făcea parte dintre cei din urmă.

Prislop.

12.I.950

ÎN PUSTIA CARANTANIEI

- 132 -

Precum în ordinea naturală a lucrurilor, așa și în ordinea spirituală, a destinelor, nu lipsesc verificările. Oriunde te afli trebuie să-ți știi puterile și să-ți cunoști împotrivirile.

Deși Iisus își avea un destin lămurit, încă de la 12 ani în Templul din Ierusalim și confirmat în pustia Iordanului la 30 de ani, totuși n-a fost scutit de verificarea lui în pustia Carantaniei.

Între aceste două pustii cresc marile destine. Într-una se nasc, în a doua se verifică. Abia oamenii marilor singurătăți pot să învingă, ca pe-un lucru cunoscut, singurătatea lor

între oameni. Oamenii mărunți, bursierii vieții, se acomodează lumii, n-o combat ieșind din ea în pustie. Oamenii împovărați de un destin însă, caută să acomodeze lumea la ei. De aceea ei ies din lume și-și meditează destinul în liniștea marilor singurătăți. Ei trebuie să iasă în pustie. „Duhul L-a mânat (pe Iisus) degrabă în pustie” (Marcu 1,12).

Deci Iisus a mers în pustie din ascultare, „mânat de Duhul Sfânt”.

Nu El, de la El, a mers să postească - și încă până la istovire.

Nu El a chemat ispita. Ea trebuia să vină, ca la tot omul.

Simți o misiune? Împotrivirile te-așteaptă!

De aceea ai nevoie de post și rugăciune către Cel Atotputernic, care ți-a dat misiunea, să o sprijinească. Acestea oțlesc sufletul în fața adversităților, în fața jertfei.

Cunoaștem pustia Iordanului: Ioan învăța pe oameni lupta cu ei înșiși, lupta pocăinței. În pustia Carantaniei, coama unui munte uscat, nu locuiau decât fiarele, vulpile și șacalii. Aici a venit Iisus. Iar la sfârșitul celor 40 de zile, cu a căror număr s-a numit însăși pustia, a venit și fiara cea mare: diavolul.

Fioroasă întâlnire: Iisus și diavolul: antipozii singurei dialectici ireductibile. Singurii între care e exclusă, din principiu, orice înțelegere sau compromis.

Atunci de ce s-au întâlnit?

- Ca această neînțelegere absolută între Dumnezeu și Satana, să devină neînțelegere absolută și între oameni și Satana.

Ei s-au mai întâlnit odată, înainte de zidirea omului pe pământ. Atunci a plănuit Lucifer uzurparea lui Dumnezeu: dar cu aceasta „ca fulgerul a căzut din Cer” (Luca 10,18). Pe pământ a găsit omul, prima pereche de oameni, pe care i-a înșelat și i-a scos din ascultarea lui Dumnezeu în ascultarea sa. I-a scos din starea fericită a contemplației lui Dumnezeu, în nefericirea de a-l vedea pe el, și pe ei înșiși goi. I-a aruncat în tragedia cunoașterii contrazicerii, a cunoașterii răului, a neînțelegerii sau nimicului.

Diavolul ținuse minte metoda cu care a câștigat la început: îi strecurase omului îndoiala în Dumnezeu.

Cu aceeași perfidie se furișează și acum înaintea lui Iisus, acestui Om nou, care nu venise în lume pe calea poftelor firii și care, deși la 30 de ani, nu făcuse nici un păcat. Diavolul veni „ca înșelător al luminii” să-I propună primul păcat: îndoiala.

De sorții acestei întâlniri fioroase, a lui Iisus cu Satana, pe câmpul de luptă al acestei lumi, avea să atârne soarta mântuirii omului. Satana, dușmanul lui Dumnezeu, era și dușmanul omului, căruia îi falsificase orientarea în lume, îl robise și pe om destinului său decăzut.

„De aceea a venit Iisus în lume, ca să strice lucrările diavolului”. „In hoc apparuit Filius Dei ut dissolvat opera Diaboli” (I Ioan 3,8). Acesta e unul din înțelesurile „mântuirii” - izbăvirea de sub tirania diavolului.

El nu putea să nu vină să-și apere „stăpânirea”.

El „trebuia” să facă și pe Iisus să „cadă” în îndoială de Dumnezeu, în „stăpânirea” sa.

„Dacă ești tu Fiul lui Dumnezeu” arată-ți puterea ta și ieși din cleștele acesta grozav al foamei „poruncind pietrelor să se facă pâini”.

Propunerea diavolului cuprindea toată perfidia răului: voia să arunce pe Iisus în îndoială de dumnezeirea Sa. Diavolul întindea lui Iisus o dilemă: dacă crezi despre Tine că ești Fiul lui Dumnezeu, ia pâini din pietre. Dacă nu faci, e semn că Te îndoiești; dacă nu poți face e semn că te-a părăsit Dumnezeu, te-a mințit. Dacă vei face, Tu părăsești pe Dumnezeu și-ți grijești singur de viața Ta. De fapt aceasta și urmarea diavolului: nu urmarea să se convingă el că Iisus e Fiul lui Dumnezeu, ci voia să-L compromită pe Iisus, împingându-L prin foamea firii, să facă o minune pentru Sine. Aceasta n-ar mai fi fost o minune pentru iubirea de oameni, ci una pentru iubirea de Sine.

Dar în Iisus nu se află iubirea de Sine. Îndoiala de Dumnezeu nu l-a putut-o strecura

în inimă. Iisus nu i-a făcut minunea cerută, deși putea să facă din pietre nu numai pâini ci și fii lui Avraam și putea și pe el, pe diavolul, să-l încremenească într-o piatră a pustiei.

Dar Iisus n-a venit în pustie în Slava Lui de Dumnezeu, ci în firea smerită a omului, ca în aceasta să bată pe diavolul. Iisus nu avea acum să lichideze pe diavol, ci avea să dezrobească libertatea omului de sub tirania lui, chiar sub focul ispitelor sale și chiar în condiția aceasta de oameni, cu fire slăbită de păcat.

Un răspuns totuși i-a dat Iisus: „Scris este: nu numai cu pâine va trăi omul, ci și cu tot cuvântul ce vine de la Dumnezeu”.

Cel ce ține în suferințe neamul omenesc, propunea lui Iisus minunea ieșirii din suferință. O propunere la aparență rațională.

Acestei „rațiuni” perfide Iisus îi răspunde cu „Scris este”, îi răspunde cu Revelația.

Vicleanul ia și el Scriptura. Căci dacă n-a isprăvit nimic cu acul îndoielii, încearcă o săgeată mai ascuțită: ispitirea de Dumnezeu: verificarea concretă a Scripturilor: altă îndoială! „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos de pe aripa Templului, că «scris este» „Îngerilor Săi va porunci să Te sprijinească, să nu lovești piciorul Tău de piatră”.

Dar capătă răspunsul categoric: „Și iarăși «scris este»: ispitirea de Dumnezeu e interzisă!” - Până aci cu îndoiala, această „virtute” a rațiunii.

Nu-i mai rămânea diavolului decât legitimarea nebuniei sale: cumpărarea lui Iisus. Deci, de pe vârful unui munte înalt I-a arătat, într-o clipită, toată strălucirea împărățiilor pământului, - toată slava lor deșartă, toată minciuna lui îmbrăcată în trufie „Toată Ți-o dau Ție, închină-Te mie!”

Diavolul credea (și crede nebunește) că de la căderea lui pe pământ și mai ales de la căderea omului în „lumea” aceasta a lui, lumea aceasta e a lui. Acum făcea marea concesiune: voia să i-o dea lui Iisus. „Și așa ai venit să mi-o iei. Închină-Te mie și Ți-o dau”.

Trufia dă lumea (deși era o danie mincinoasă și perfidă) numai să rămână ea deasupra.

Iisus îi răspunde diavolului că cere o închinare interzisă: „Singur lui Dumnezeu se cade să I te închini”. „Înapoia Mea satano!”

Atunci i-a simțit Satana puterea dumnezeiască, căreia a trebuit irezistibil să se supună și să se plece.

Și a plecat Satana „până la o vreme” când, prin oamenii robiți de el și slugi ale sale, L-au dus pe Iisus în a doua pustie fioroasă: dealul Golgotei și i-au spus aceleași cuvinte ale începătorului răutății: „Dacă ești Tu Fiul lui Dumnezeu, pogoară-Te de pe cruce și vom crede în Tine!” (Matei 27,40)

Răspunsul lui Iisus a fost Învierea. Dar pentru ei nici acesta nu era răspuns fiindcă ei nu erau fiii învierii, ci fiii diavolului.

*

Diavolul a fost luat de unii drept delegat al rațiunii, care cere lui Dumnezeu evidențe. Iisus i-a refuzat diavolului orice dovadă a dumnezeirii Sale.

A concede diavolului delegația rațiunii „a celui mai înalt for omenesc”, înseamnă a nu fi departe de raționamentul demonic: a-ți încredința rațiunea diavolului și nu lui Dumnezeu, înseamnă a lua locul diavolului împotriva lui Iisus.

Orice răspuns ar fi dat Iisus, altul decât a dat, nu dovedea diavolului nimic. De aceea nu i-a răspuns.

Aceasta e rațiunea divină.

„Rațiunea” demonică cere lui Dumnezeu „dovezi”.

Rațiunea divină rămâne în certitudine, în atârănare și închinare de Dumnezeu.

*

De atunci aceste două rațiuni se luptă în pustia fiecărei vieți omenești. Dacă ești om și vrei „dovezi” trebuie să te lupți cu Dumnezeu, ca într-o noapte, Iacov.

Vai de tine de vei învinge tu pe Dumnezeu:

Vei constata pe câmpul tău de luptă că învingătorul a fost diavolul.

Iată ce a „câștigat” Iuda.

Prislop,

5.II.950; 24.III.950

ÎN DUMINECA ORTODOXIEI

- 133 -

Sunt doi Toma în viața lui Iisus. Unul e Natanail la începutul activității Mântuitorului; iar al doilea e Toma la sfârșitul ei. Primul îl recunoaște Împăratul lui Israel și Fiul lui Dumnezeu. Al doilea îl recunoaște Domnul său și Dumnezeul său.

Natanail recunoaște în Iisus persoana ideală a lui Mesia.

Iisus se numește pe sine Fiul Omului, adică omul așa cum îl gândise Dumnezeu la început, omul pe care trebuie să-l ajungem. Natanail recunoscuse în Iisus icoana omului!

*

Precum la început Iisus era ținta lui Israel, pe care-l așteptau ca pe ultima nădejde a unui popor oropsit, așa acum Iisus este așteptarea istoriei. Relele pe pământ așa de mult vor strânge oamenii, încât nu mai rămâne istoriei altă soluție decât sfârșitul ei.

Cei ce-L așteaptă pe Iisus, aceștia se poartă în istorie ca El.

Pentru scurtarea suferințelor lor - fiindcă nu poți fi în lume și să crezi în Dumnezeu fără să fii prigonit ca El - pentru aceia zice Sfântul Pavel, așa să vă purtați, răbdând cu credință și grăbind venirea Domnului.

O trăire a vieții lui Iisus, a primejdiilor la câte te expune aceasta, grăbește sfârșitul.

*

În veacul al VIII-lea al erei creștine a fost, printre altele, o mare luptă pentru icoane. A trebuit un sobor ecumenic, ultimul sobor, al VII-lea, să apere cinstirea sfintelor icoane. Atunci erau iudeii care pârau icoanele la împărăție, precum că sunt chipuri cioplite și închinare la lemne. Deși atunci s-a pus capăt răutății și multe veacuri icoanele au fost în cinste, astăzi iarăși li se găsește vină. Atunci li se zicea că-s o închinare greșită lui Dumnezeu. Azi vina lor e că amintesc de Dumnezeu.

Dar mai e o icoană în primejdie: icoana lui Iisus, pe care o avem în noi în fiecare; căci de la Botez fiecare suntem destinați să fim o icoană a lui Iisus. Împotriva acestei icoane a lui Iisus în om, se dă azi o luptă mai vrăjmașă ca odinioară împotriva sfintelor icoane.

Se dă o luptă împotriva icoanei omului !

- Unde-i sunt apărătorii!?

Prislop,

26.II.50

Dumineca I-a din post

Ioan 1,43-51

NEBIRUIȚELE ARME POSTUL ȘI RUGĂCIUNEA

- 134 -

Pocăința ninivitenilor e o pocăință cu răsunet.

Mai aveau 40 de zile și-i aștepta soarta Sodomei. Iona proorocul a fost forțat să se ducă să le spună, să se pocăiască, altfel peste 40 de zile toți vor pieri. Cetatea era păgână, Iona evreu. Pântecele chitului și fundul adâncului l-au făcut să treacă peste îndoielile

sale misionare și astfel să dea lumii, pentru toate veacurile sale, acest model de rugăciune și post care, în ultimele zile dinaintea dezastrului, au schimbat osânda morții înfricoșate, în model de ascultare de Dumnezeu.

Fărădelegile puternicei cetăți ajunseseră până la Cer. Iona le vestește pieirea: „Mai sunt 40 de zile și Ninive va fi pierdută!”

„Atunci ninivitenii, ne spune Scriptura, au crezut în Dumnezeu, au ținut post și s-au îmbrăcat în sac, de la cei mai mari până la cei mai mici.” A ajuns vestea până la împăratul Ninivei. Acesta s-a sculat de pe tronul său, și-a lepădat veșmântul împărătesc, s-a acoperit cu sac și s-a culcat în cenușă. A trimis crainici în cetate să dea ordin împărătesc: „Oamenii, ca și dobitoacele, vitele mari ca și cele mici să nu mănânce nimic, să nu pască și să nu bea apă. Iar oamenii să se îmbrace în sac și către Dumnezeu să strige din toată puterea, și fiecare cu pocăință să se întoarcă de la calea lui cea rea și mâinile lui să nu mai săvârșească fapte silnice. Cine știe, poate că Domnul iarăși se va îndura și va opri în loc iuțimea mâniei Lui, ca să nu mai pierim!” (Iona 3,5-9).

Tâlcuirea cea mai bună a acestei pocăințe colective o dă sfântul Ioan Gurădeaur, zicând: „Era ciudat să vezi cum sacul se bucură de mai multă trecere ca purpura. Căci ceea ce n-a putut face porfira a izbutit sacul, ce n-a putut duce la bun sfârșit coroana, a izbutit cenușa. Căci beția și lăcomia au zguduit cetatea și era să o dărâme; iar postul a pus-o în picioare când se clătina și era gata să cadă” (Sfântul Ioan Gurădeaur, „Despre pocăință”, Sibiu, 1938, p. 49).

În fața marelui Babilon al lumii moderne mai sunt numai două zile: O zi de milostivire „Astăzi” (Evrei 3,7,13), și „o zi a mâniei” lui Dumnezeu (Isaia 61,2) - ziua judecății de pe urmă, care poate fi mâine.

Prislop

19.11.950 Matei 6,14-21

LEPĂDAREA DE SINE

- 135 -

Este în noi o mică - uneori chiar mare - contrazicere.

Este duhul iubirii de sine care jertfește oamenii și duhul jertfirii de sine pentru iubirea de oameni.

Amândouă vor să ne mențină în viață; decât că duhul iubirii de sine vrea să ne mențină în viața aceasta pământească, de cele mai multe ori prea stricată și plină de păcat; pe când duhul jertfirii de sine caută să ne câștige viața cea fără de sfârșit și cu desăvârșire sfântă. E o mica vrajbă în noi: între vremelnicie și veșnicie, între sfîntenie și păcat, între Dumnezeu și diavol.

Sunt două conștiințe în noi care, fiecare caută să câștige stăpânire asupra celeilalte: „conștiința eului” și „conștiința religioasă” propriu-zisă. O conștiință că totul ești tu și faci ce vrei tu, nu atârni de nimeni, și conștiința că atârni de Dumnezeu. Acestei situații de vrajbă îi zice Dumnezeu: „Cela ce voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie”

Nu poți urma pe Dumnezeu urmându-ți ție. Trebuie să alegi între tine și Dumnezeu. E o alegere care te poate pierde; dar tocmai această pierdere pentru Dumnezeu te câștigă. Alegerea aceasta „dacă vrei” e darul libertății cu care a cinstit Dumnezeu pe om, făcând și de el atârănătoare mântuirea sa. Primul care a adus știrea, i-a făcut conștienți pe oameni de libertatea lor, este creștinismul. Libertatea este un excepțional de mare dar, însă, pentru cine se iubește numai pe sine, e tot așa de mare primejdie. Iubitorul de sine își înclină libertatea spre fărădelegi, la care ajunge rob și din om neom.

Libertatea își câștigă însă valoarea de mântuire numai dacă trece prin jertfă. Jertfa acelei iubiri de sine e vama ei de verificare. Liber ajunge numai cel ce se leapădă de toate și în primul rând de sine. Ucenicii lui Iisus sunt oameni liberi.

Libertatea aceasta presupune o austeritate a vieții.

În împărăția religiei, libertatea nu e un concept abstract, ca în câmpul cunoașterii în general, aci ea e o structură a omului devenit spiritual, străbătut de adevăr, încă din veacul acesta. Unul ca acesta, chiar de-ar tăcea, mărturisește înaintea oamenilor pe Iisus, Cel ce l-a făcut liber.

Aceasta e ceea ce urmărește Iisus, când ne cheamă să-I fim ucenici, începând de la libertate!

Prislop, Dumineca a III-a a postului
12.III.950 Marcu 8,34-38

RUGĂCIUNI NEPOTRIVITE

- 136 -

E de neînchipuit cât e de mare nepotrivirea între ce cer oamenii lui Dumnezeu și între ce cere Dumnezeu oamenilor. Sau, mai bine zis, nu e potrivire deloc între ce cer oamenii de la Dumnezeu și ce-ar dori Dumnezeu să ceară oamenii. Evanghelia de astăzi e un model de decepții de amândouă părțile. În vreme ce Iisus le prevestea ucenicilor apropierea pătimirii Sale în Ierusalim, cu amănunte, ca atunci când le vor vedea să nu cadă pradă deznădejzii, ei, doi dintre ei, îi cer lui Iisus ranguri de prim-miniștrii (primii de-a dreapta și de-a stânga Împăratului).

De atunci au trecut aproape 2000 de ani, dar aceleași, și mai nepotrivite cereri se aud și astăzi: Cutare se roagă lui Dumnezeu să câștige un serviciu; cutare, să i se descopere hoții; unul, să i se risipească dușmanii; altul să câștige la loterie; una, să despartă Dumnezeu pe cutare de la cutare; altcineva, de la țară, să nu i se mai împungă vitele; iar un școlar să reușească la examene...

Lucruri pământești, trecătoare, nimicuri.

Sunt însă unii care-I cer lui Dumnezeu socoteală de cum conduce lumea. Aceștia vor să asculte Dumnezeu de ei. Altă nesocoteală. Alții nu-I cer nimic; ba chiar Îi cer să tacă: să nu existe în fața lor!

- Altă socoteală de dat la reparat.

Oamenii, fiecare în felul lor, cer lui Dumnezeu lucruri potrivite cu icoana - concepția - ce și-o fac despre Dumnezeu. Apostolii, fiindcă-L doreau Împărat pe pământ, Îi cer posturi înalte în Împărăție; săracii Îl văd pe Dumnezeu ca pe un bogat și-I cer unele ca acestea, etc. Dumnezeu e văzut prin „patimile” și „pătimirile” lor, ca prin niște ochelari colorați, și-I cer să le scutească patimile de pătimiri - ori El e altfel. Cred că cea mai deformată ființă din capul oamenilor a ajuns Dumnezeu.

Dar ce ne cere Dumnezeu nouă? Ce-ar dori să cerem?

Să fim ca Iisus; în care S-a îmbrăcat El, dându-ni-se model și viață. Dumnezeu pune apăsul pe „a fi”, noi pe „a avea”. De aceea noi înaintea lui Dumnezeu mereu suntem în trista situație de cerșetori, pe când de fapt trebuie să fim în situația de fii.

Deci chiar așa rău stând lucrurile, să-L cerem pe Iisus, Omul care să ne învețe să fim, deocamdată oameni, și pe urmă fii.

Prislop, Dumineca a V-a din post
26.III.950 Marcu 10,33-45

PAHARUL ȘI BOTEZUL

- 137 -

Cei doi ucenici doreau ranguri în Împărăția lui Dumnezeu.

Ei nu știau prin câtă umilire avea să treacă Însuși Împăratul până „să intre în slava Sa”. Drept aceea Iisus îi întreabă: „Putea-veți bea paharul pe care Eu îl beau și putea-vă-veți boteza cu botezul cu care Eu Mă botez?”

Și nedându-și seama, au răspuns ucenicii, naiv: „putem”.

Răspunsul a fost totuși confirmat profetic de Iisus, căci de fapt soarta viitoare a ucenicilor în lume așa a și fost: numai pahar de suferințe și botez de mucenici.

*

Tâlcuind cuvintele acestea ale lui Iisus, prin cele întâmplare, nu după multe zile, înțelegem că paharul pe care avea Iisus să-l bea era mai amar decât cupa cu cucută pe care atenienii o deteră lui Socrate.

În paharul lui Iisus erau adunate toate fărădelegile oamenilor, care odinioară dezlântuiseră potopul, toată scârâvia păcatului și toată văpaia de ură împotriva vieții Sale, împotriva lui Dumnezeu. Tot sângele spurcat - puterea dracilor - care curgea prin oameni, I s-a turnat în potir ca să-l bea Iisus, singurul Om fără prihană. (Și când se umple paharul fărădelegilor trebuie să se găsească cineva să-l bea, căci altfel se varsă și, sau se potopește pământul sau se aprinde și-i vine sfârșitul.)

Fierea și oțetul, puse-ntr-un burete, sunt nimica față de paharul fărădelegilor omenești, pe care a trebuit Iisus să le bea cu Sfânt Suflétul și Trupul Său și să se „facă pentru noi păcat” (II Corinteni 5,2 1) și să ia El, nevinovatul, pedeapsa păcatului de la Dumnezeu, ca să ne câștige cu aceasta și răscumpărarea sau mântuirea.

Sfântul Său Trup era un potir văzut, dar pe care erau acum încărcate toate fărădelegile omului și băute, nu din înclinarea voinței spre vreo fărădelege, ci din nesfârșita iubire de oameni de a-i izbăvi de păcat. Aceasta era cea mai înfricoșată încercare a iubirii.

A urmat pedeapsa ei; întâi de la oameni: toată mucenia crucii, pe care ura a răstignit iubirea.

Iubirea de oameni nu s-a frânt pe cruce.

Acesta era botezul; botezul sângelui.

A venit apoi și cea mai grea încercare cu putință, părăsirea lui Dumnezeu.

Iubirea lui Iisus de Dumnezeu nu s-a stins nici pe crucea părăsirii. S-a întunecat și soarele și s-a zguduit și pământul la această înfricoșată osândă. Acesta era botezul spiritului - întrucât în Iisus era și suflet omenesc adevărat.

Iisus, din iubirea de oameni, luase asupra-Și toată povara păcatului - care printr-un om a intrat în lume - și astfel Fiul Omului s-a făcut țintă a urgiei divine, cea asupra păcatului, care lovea de moarte și persoana omenească ce și-l asumase, dar izbăvea pe ceilalți oameni de aceeași osândă și urgie.

Acum, din sfântul Său Potir: jertfa de pe cruce, ne-a izvorât nouă „Sângele cel curs prin milostivire din coasta Sa”, sângele cel dătător de viață al Sfintei Împărtășanii.

Acesta-i darul ce ne-a dat Iisus în schimbul paharului ce i L-au dat oamenii; schimb care să ne hotărască și pe noi să ne schimbăm. Darul acesta al Sfintei Împărtășanii să ne hotărască odată pentru totdeauna să nu mai băgăm noi fărădelegi în Potirul lui Iisus.

„Nu știți că nu mai sunteți ai voștri? Că ați fost răscumparați?”

Paharul și Botezul Domnului, pe care El ni le-a întors în binecuvântarea Sfintei Împărtășanii ar fi bine să ne întipărească în minte întrebarea care să ne însoțească înainte de toate faptele noastre:

„Oare ce-ar face Iisus, acum, în locul meu?”

De ne va urmări pretutindeni întrebarea asta: „Ce-ar face Iisus în locul meu?” cred că

nu I-am mai băga atâtea fărâdelegi în pahar!

*

* *

Tâlcuirea sfântului Maxim Mărturisitorul:

„Prin «Botezul Domnului» se înțeleg toate ostenelele noastre de bună voie pentru virtute. Acestea șterg petele de pe conștiință și omoară înclinările noastre spre lumea simțurilor.

Prin «Paharul Domnului» se înțeleg toate încercările fără de voie, care ne vin asupra în răstimpuri de strâmtorare, pentru că stăm în slujba adevărului. Răbdând acestea punem dorul după Dumnezeu mai presus de viață.

Deosebirea dintre pahar și botez este aceasta că botezul omoară aplecarea voinței spre plăcerile vieții, de dragul virtuții; iar paharul convinge pe credincioși să pună adevărul mai presus și de viață.

Paharul e înainte de botez, pentru că virtutea e pentru adevăr, iar nu adevărul pentru virtute.

De aceea, cel ce cultivă virtutea, având în vedere adevărul, scapă de săgețile slavei deșarte; pe când cel ce urmărește virtutea ca scop al vieții, chiar câștigându-o o face culcuș părerii de sine și e rănit de slava deșartă” (Filocalia vol. III, pp. 114-115).

*

O viață cu totul dezinteresată în slujba lui Dumnezeu - căci El e Adevărul - cu cât ne aduce mai grele amărăciuni și stridente cu viața decăzută a lumii, cu atât ne apără mai bine câștigul ce ni-l va da Dumnezeu, în slavă adevărată „la zidirea din nou a lumii” (Matei 19,28).

Prislop.

27.III.950 Marcu 10,33-45.

„CINE POATE SĂ SE MÂNTUIASCĂ?” (Matei 18,25)

Acela care se va putea lepăda de sine, care va birui „lumea” și va putea călca peste toată puterea satanei; acela se va mântui. Dar acestea toate se pot numai întru Hristos Iisus, căci mai mare este Cel ce este întru voi, decât cel ce este în lume. Când însă iubirea de sine devine ea cale de urmat, adică egoismul devine normativ de viață, acesta poate crește și crește până la lepădarea de Dumnezeu, și omul se descumpănește la minte. Orice egoist e, în străfunduri, un antihrist. Dacă însă lepădarea de sine - prima condiție a urmăririi lui Hristos - a devenit, ea în noi, o realitate statornică, cunoaștem aceasta când vedem, cu bucurie, că nu mai avem vrăjmași, că putem face bine celor ce ne fac nouă rău, că putem iubi pe cei ce ne urăsc, că putem ierta din inimă pe cei ce ne greșesc, cu alte cuvinte că ne menținem în creștinism. Acesta-i numai primul pas peste puterea satanei. Am ascultat de Domnul Hristos și nu de el, „domnul” veacului acestuia, „nesupunere” egală cu declarația de război. Și vai de cine n-a învățat războiul nevăzut. Nici supraapreciere că duce la obsesie, nici subestimare, că devine nepăsare.

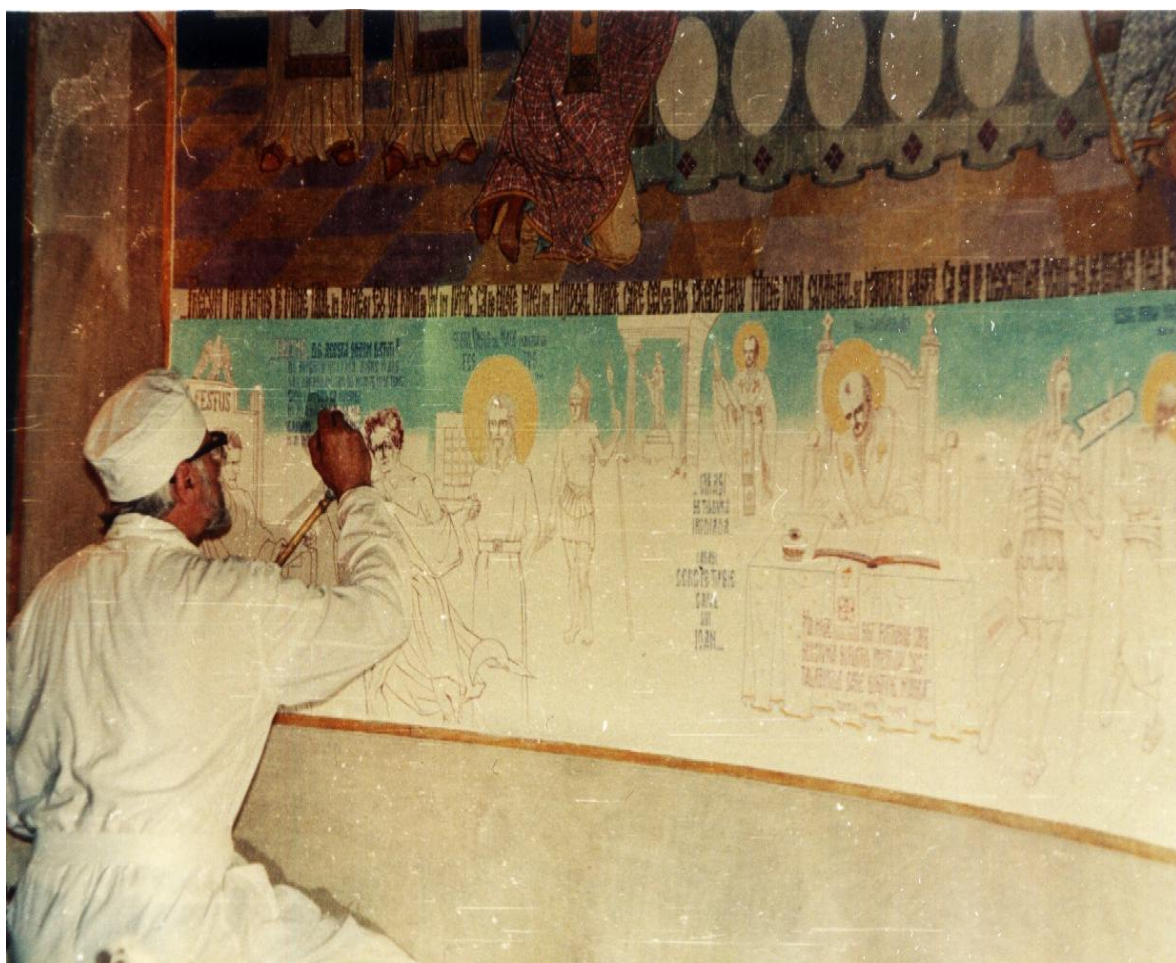
Iată temeiul sf. Simeon Noul Teolog: „Fiecare dintre noi trebuie să cunoască pe Dumnezeu, pe sine însuși și pe demoni... pe demoni pentru că ei sunt de fapt vrăjmașii noștri tăinuți și pentru că ei luptă împotriva noastră prin mijlocirea noastră însăși.” Cu minți curate, luminate de Duhul Sfânt și întărite de Adevăr, cu virtuți ale voinței asupra firii, flăcări ale dragostei de Dumnezeu și de oameni, mai adevărat zis: flăcări ale iubirii divine revărsate spre lume, prin smerită inimă omenească, însușiri acoperite cu o „prăpastie de smerenie” - virtuți de integrare în creștinism - cu de aceștia numai se războiește satana, pentru că de „vederea” lor, care-l arde, nu mai are cum să se ascundă.

Pe noi, „creștinii cu numele” nici măcar nu ne trezește din „somn”. Cu noi, se luptă patimile noastre.

Mântuirea este Darul Mântuitorului care întâmpină nevoia omului. Dar aceasta, oricât de mare ar fi, nu poate „merita” sau „cumpăra” Darul. La sfârșit, după Învierea cea de obște, cununa biruinței definitive asupra răului și morții, o vor primi toți cei ce au ostenit pe pământ pentru Adevăr. Asemănarea cu care a fost omul zidit, acum va străluci în toți fiii lui Dumnezeu, când El va fi totul în toți. Mântuirea este îndumnezeirea. Totul plecase de pe pământ, de la un „amănunt”: lepădarea de sine, sau iubirea de sine... două direcții ale unui... cuvânt.

*

(Text inedit aflat între manuscrisele Părintelui Arsenie de la Așezământul monahal de la Sinaia, pe care am socotit de cuviință să-l rânduim ca pe o sinteză și concluzie a cuvintelor duhovnicești ale Sfinției Sale, publicate în acest volum.)

Cuprins

O SINTEZĂ A LUCRĂRII PĂRINTELUI ARSENIE BOCA.....	1
Cuvânt înainte.....	3
În loc de introducere.....	3
AUTOBIOGRAFIAPĂRINTELUI ARSENIE	5
Autobiografie.....	7
VIAȚA ȘI LUCRAREA PĂRINTELUI ARSENIE BOCA	11
Familia părintelui.....	13
Școala primară și liceul	13
Gorunul lui Zian	14
Institutul Teologic	14
Ucenicia la Muntele Athos	15
Ctitor de frunte al Filocaliei românești.....	16
Intrarea în monahism la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus	17
Preot-duhovnic la Mănăstirea Brâncoveanu.....	18
Curentul spiritual de la Sâmbăta sau „Filocalia pentru toți”	18
Mănăstirea Sâmbăta, o altă „Filocalie”	20
Legătura Părintelui Arsenie cu rezistența anticomunistă din munți.....	21
Chilia din munte	22
Ultimul mare praznic sărbătorit de Părintele Arsenie la Sâmbăta.....	23
Chemat la treapta arhieriei.....	24
Stareț și duhovnic la Prislop	24
Pribegia în București	26
Pictarea bisericii din Drăgănescu	27
Așezământul de la Sinaia.....	28
Plecarea la cele veșnice	28
MĂRTURII DESPRE PĂRINTELE ARSENIE BOCA	31
VOLUMUL I	33
Mama Părintelui Arsenie	33
Părintele Arsenie... un Moise care ne-a despărțit Marea Roșie.....	34
Pictor de icoane și de suflete	44

Prima întâlnire cu Părintele și...următoarele!	45
Ucenici ai Părintelui	54
Moștenirea și ispășirea păcatelor	56
Taina Spovedaniei	58
Post și rugăciune	63
Vindecări și sfaturi	67
Căsătoria	73
Catolici, greco-catolici, sectanți, legionari	80
Dacă vreți preoți buni, nașteți copii creștini	83
Maica Zamfira	85
Alte mărturii despre darurile și sfințenia Părintelui Arsenie	85
Sfârșitul lumii depinde de purtarea lumii	90
Moartea Părintelui	91
VOLUMUL II	97
O viață închinată schimbării vieții noastre	97
„Duhovnicul ne dezgroapă talanții Împărăției”	101
Să nu calci legea iubirii	102
„Cine vine și mă caută, nu vine degeaba!”	102
„Dacă nu alăptați copii, veți alăpta cancer!”	110
„Judecata de Apoi” și „Calea Veștii și calea morții” în pictura Părintelui Arsenie Boca	115
Despre darurile și sfințenia Părintelui	119
Pomenirea morților	122
Dacă plec, vă ajut mai mult!	123
De vorbă cu necuvântătoarele	124
Vindecări și dezlegări	125
Cu Biblia în iad!	129
Postul și rugăciunea	131
Spovedania și împărtășania	131
Sfânta Liturghie și sfârșitul lumii	134
Preoții și Biserica - salvarea noastră	134
Moartea Părintelui	137
Măicuța Zamfira singurul meu ucenic!	138

Cuvânt la înmormântarea preacuvioasei maici proestarețe Zamfira stavrofora	139
Viitorul României de Dumnezeu știut	144
Cântare.....	146
Sfântul.....	147
Rugăciuni primite de la	149
Părintele Arsenie Boca	149
Creșteți și vă înmulțiți!	149
Jurnal neterminat	150
Cum să faci din propriul copil un delicvent.....	151
Cum trăiesc creștinii în lume.....	152
Patru lumânări	153
Chemare la Hristosul	153
VOLUMUL III	156
Arhim. Vasile Prescure.....	156
Părintele Serafim Bădilă.....	160
Pr. David Stoica.....	161
Pr. Nicolae Streza	162
Pr. Ioan Ciungara.....	166
Arestarea Părintelui Arsenie.....	170
Pr. Dr. Mihai Săsătujan	170
Câteva învățături de la Părintele Arsenie	171
Pr. Simion Todoran	171
Pr. Petru Vamvulescu	173
Pr. Oprea.....	173
Maica Stareță Marina	174
Maica Tecla	175
Trageți de voi către creștinism	175
Citiți cărți egale cu Testamentul.....	175
Maica Stareță Marina Lupou	176
Nu ne lăsa, Părinte, că pierim!.....	181
Preoteasa Ramba Ileana.....	181
Maria Clopoței.....	187
Paulina Ghițulescu.....	188

Virginia	189
De la Răsărit se va ridica un popor fără cruce dar și un om cu stea în frunte.....	191
Gura mutului	192
Alte mărturii din Țara Făgărașului.....	193
Scrisori și îndrumări de la	211
Părintele Arsenie	211
Cu Părintele Arsenie în	214
Grădina Maicii Domnului	214
De folos vă sunt dacă faceți ce vă spun	221
CUVINTE ALE PĂRINTELUI ARSENIE.....	225
Cele mai frumoase cuvinte ale părintelui Arsenie Boca explicate de parintele Teofil.....	227
FERICIREA DE A CUNOAȘTE CALEA	233
Un Tovarăș nevăzut și bun.....	235
Noe și Iisus.....	235
Din păcătoși Biserica face Sfinți.....	236
Lupta mântuirii.....	237
Vrăjmaș milostiv și prieten viclean.....	238
Iubirea de sine, primul pui al diavolului	238
Semnul Sfintei Cruci.....	240
În pustia Carantaniei	240
Cărarea e iubirea	241
Saul și David.....	243
Cum ne băgăm datori	243
Vremea de plată	244
Mărturisirea.....	244
Ispășirea	244
Prin cuptorul smereniei	245
Învățată de la cel pățit.....	247
Cenzura invidiei	248
Soarele smereniei	249
Despre cei ce n-au neazuri	250
Cum se urzește o cădere	250

	601
Puterea care nu ascultă	251
În duhul Părinților.....	252
Când se întunecă mintea.....	253
Spiritism	254
Plata neascultării.....	259
Tirani în pocăință.....	260
Cele șapte surle.....	261
Ce urmărește Dumnezeu.....	269
Mărturia unui Sfânt.....	270
Urgiile războaielor și adâncul înțelepciunii.....	274
Judecata milostivă	276
Sfatul din iad.....	277
Sfânta Liturghie mai ține lumea.....	281
Proorocul de foc	282
Războiul nevăzut	283
Îngeri decăzuți	284
Pustiirea din rai.....	284
După fire și contra firii	285
Ce însemnează Mântuitorul	286
Rugăciunea neîncetată	287
Lupta după lege	289
Pe trepte de-a răpa	290
Unii și-au tăiat mintea în scripturi.....	291
Greșelile iubirii și dreapta socoteală.....	296
Măsura darului de sus	297
Nevoințele desăvârșirii	298
Cei curați cu inima.....	301
DESPRE DURERILE OAMENILOR	303
Despre durerile oamenilor	305
Între Dumnezeu și om.....	307
sau între rațiune și credință	307
Calea mântuirii	309
Piedicile din calea mântuirii.....	311

Războiul duhovnicesc	317
Despre mărturisirea și ispășirea păcatelor	321
Despre spovedanie	325
Sfat pentru mărturisit	327
Gândurile și vicleniile lor	327
Un destin înțeles.....	329
Despre momentul morții	331
Pravila albă	338
Despre copiii lepădați	347
Povestire a Preacuviosului Părintelui nostru Zosima, ...	350
despre Pământul fericiților	350
Rostul încercărilor	356
O întrebare iubirii.....	356
Suferința.....	357
Iisus și slăbănogul	360
Cuvântare la molitvă	361
Iisus în fața prejudecăților	362
Orbul din naștere și sufletele oarbe.....	363
Necurăția sufletului.....	364
Sora moarte	364
Concepția de viață.....	364
Iisus îți grăiește în conștiință	369
Omul, «dumnezeu» fără vreme	370
Împărăția nevăzută	370
Gânduri greșite.....	371
Condițiile uceniciei	372
Mărturia unui ateu	373
Biruința din pustia Carantaniei	374
Nemărginita iubire	376
Era creștină.....	377
Împărăția aruncată.....	378
Despre îngustime și creștinism	379
Sectarismul.....	379

Lupta dintre ateism și creștinism	381
Nepăsare absolută, primejdie infinită	385
Există duhuri rele.....	387
Smintelile, focul și sarea.....	388
Iisus Hristos, motivul revoluției ultime	390
PRAVILA ALBĂ.....	391
Căsătoria	393
Sfaturi pentru cei căsătoriți.....	393
Pravila albă	396
Lămuriri:.....	402
Sfaturi și îndemnuri ale părintelui Arsenie	406
Cele 3 cruci	408
Rugăciune de dimineață	408
scrisă de Părintele Arsenie	408
TREPTE SPRE VIEȚUIREA ÎN MONAHISM.....	411
Despre lepădarea de lume.....	413
Despre lepădarea de sine	413
Despre sfaturile Evangheliei și voturile monahale	414
Despre post și rugăciune.....	414
Războiul nevăzut sau despre ispite.....	415
Treptele viețuirii duhovnicești.....	416
Spovedania și despre cercetarea conștiinței	417
Despre răbdare, mândrie, smerenie, tăierea voii, smerita cugetare	418
Purtarea monahului în lume.....	418
Chipul cel dinlăuntru și cel dinafară al monahului	419
Votul ascultării și personalitatea monahului.	420
Poate înceta obligativitatea voturilor monahale?	420
Rostul și însemnătatea monahismului	422
Purtarea monahului față de superior și față de obște,.....	423
față de ascultări și față de bunurile mănăstirii	423
Purtarea monahului față de rude, prieteni, cunoscuți și	424
față de credincioșii care vin la mănăstire	424
Tâlcuirea rânduiei tunderii în monahism	424

Concepția Părintelui Arsenie despre monahism	430
Sora noastră Frăsina	431
Scrisoare adresată Maicii Teoctista Rusalim	433
CUVINTE VII.....	435
Tânărul bogat	437
„Mânați mai adânc!”	438
O întrebare iubirii.....	439
Ziua crucii	440
Oameni care „au lăsat totul”	441
Sfântul vasile cel mare	442
Zacheu vameșul	445
Cananeanca	445
Vameșul și fariseul.....	446
Fiul risipitor	448
Evangelia judecății.....	449
Lumina de pe munte	453
Chemari la apostolie	456
Tămăduirea și iertarea.....	462
Buna-vestire	464
Marele examen.....	466
Surzii și muții.....	471
Maria egipteanca.....	472
Floriile.....	473
Moartea care dobândește învierea	474
Cuvântarea despre ploaie	476
Mironosițele	479
Orbul din naștere și sufletele oarbe.....	481
Cunoașterea de Dumnezeu.....	483
Unde mai sunt limbile de foc?	484
Credința sutașului	485
Proorocul de foc.....	486
Hulitorii și mărturisitorii	488
Schimbarea la față	489

Iisus pe mare.....	491
Maica Domnului.....	495
Lucrători ucigași.....	497
Viață și viață veșnică.....	497
Osândirea iertării.....	499
Dincolo de chip.....	500
Suprafață și adânc.....	501
Cine e Iisus ?	501
Două socoteli.....	502
Omul... Dumnezeuul fără vreme.....	503
Semănătorul cerului.....	503
Semănătorul.....	504
Întrebarea întrebărilor: „Cine zice lumea că sunt Eu?”	505
Asceza... Rațiunii.....	506
Amărăciune divină.....	506
Vârstele libertății	507
Mieii, misionari între lupi.....	508
Smerenie romană	509
Bogatul și săracul	509
Copii înțelepți și „înțelepții” fără sens.....	511
Un ideal în rugăciune.....	512
Cereri cu tâlc.....	513
Sfântul mucenic Dimitrie	514
Victorii fără victorie	514
Războiul nevăzut	515
Rostul încercărilor	515
Duhurile rele.....	516
Semnul lui Iona.....	518
Iisus în fața prejudecăților	519
Conflict declarat	520
Fățarnicia la răspundere.....	520
În fața haosului.....	521
Cei mai bogați săraci	521

O minune „furată”	522
„Râdeau de Iisus...”	522
Crinii pustiei	523
În ierarhia răspunderilor.....	524
Ultimul motiv.....	524
Dincolo de întâmplări... ..	525
Ucigașa cetate	526
Vieți năruite și sfinți	527
Samarineanul	527
Răsplata în lumină	528
Condițiile uceniciei	528
„Prietenul păcătoșilor”.....	529
Iconomul nedrept	529
Era creștină.....	530
Respinși, chemați și trimiși	531
Împărăția nevăzută	532
Nebunii.....	533
Nemărginita iubire	534
Sfințenie	535
În conflict cu idealul	536
Talanții împărăției.....	536
Bucuriile lui Iisus.....	537
Semne de sfârșit de sâmbătă	538
Tristețea împăratului	539
Ocuparea templului din ierusalim.....	540
Dilema din templu	541
Piatra unghiulară	542
Ispititorii cu dajdia	543
Țara de obârșie.....	544
Haina de nuntă și „sfatul” din iad	545
Istoria chemărilor	547
Fiii învierii	549
Taina răbdării.....	550

Sfântul ierarh nicolae.....	551
Măsurile vremilor	552
Siguranța absolută	553
„Marele” Iuda	554
Împărăția aruncată	556
Pedeapsa cu lepră	557
Neam fără semn.....	558
O minune cu anevoie	559
„Cearta” lui Iisus cu Petru	560
Taina lui Ilie și Ioan.....	561
Împărăția copiilor	563
Steaua destinului.....	564
„O privire în rai”	566
O descoperire în vis	566
Tânărul bogat.....	567
Smintelele, focul și sarea	568
Căsătoria	569
„S-a supărat Iisus...”	570
Tânărul bogat.....	570
Întrebarea întrebărilor	571
Viața de încercare	572
Un om nou se naște.....	572
Pribegia copilului.....	575
Ștefan, mucenicul evidenței.....	576
Credința orbilor	577
Un grăunte de credință.....	578
Ca de la sine înțeles	579
Iisus? - necunoscut... ..	580
Evangelhia samarinencii.....	581
Un destin înțeles	582
„Nu ești departe de împărăție” ...	584
Botezul lui Iisus.....	585
Ioan, capătul proorocilor	587

În pustia carantaniei	587
În duminica ortodoxiei	590
Nebiruitele arme postul și rugăciunea	590
Lepădarea de sine.....	591
Rugăciuni nepotrivite.....	592
Paharul și botezul.....	593
„Cine poate să se mântuiască?”	594
Cuprins	597

